

Raftul Denisei

Mo Yan

Obosit de viață, obosit de moarte

roman

HUMANITAS fiction

MO YAN

Obosit de viaţă, obosit de moarte

PREMIUL NOBEL PENTRU LITERATURĂ 2012

Traducere din chineză şi note de
DINU LUCA

humanitas

First published în China as Shengsi pilao by Zuojia chubanshe. Translation rights arranged by Sandra Dijkstra Literary Agency.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

MO YAN

Obosit de viaţă, obosit de moarte / Mo Yan; trad.: Dinu Luca.

— Bucureşti: Humanitas Fiction, 2012

ISBN 978-973-689-532-6

I. Luca, Dinu (trad.)

821.581-31 135.1

Buddha a spus:
„Oboseala de viaţă, oboseala de moarte
Din lăcomie şi dorinţe se iscă.
Împuţinând dorinţele, jură făptuire,
Trupul şi inima în largul lor au să fie".

Tabloul personajelor principale

- Ximen Nao („Ximen Tărăboi") – moşier din satul Ximen. După ce a fost împuşcat, s-a reîntors la viaţă ca măgar, taur, porc, câine, maimuţă şi drept Lan Qiansui („Lan O-mie-de-ani"), pruncul cu capul mare. Unul dintre naratorii acestei cărţi.
- Lan Jiefang („Lan Eliberare") – fiul lui Lan Lian şi al lui Yingehun. A avut funcţia de director al Cooperativei de Aprovizionare şi Desfacere a judeţului, subprefect etc. Unul dintre naratorii acestei cărţi.
- Bai – soţia principală a lui Ximen Nao.
- Yingehun („Întâmpină Primăvara") – prima concubină a lui Ximen Nao, recăsătorită după Eliberare[1] cu Lan Lian.
- Wu Qiuxiang („Wu Aromă-de-toamnă") – concubina a doua a lui Ximen Nao, recăsătorită după Eliberare cu Huang T'ong.
- Lan Lian („Faţă-Albastră") – iniţial argatul

[1] 1949.

lui Ximen Nao. După Eliberare s-a gospodărit într-una individual, în cadrul singurei gospodării din China care a rămas până la sfârşit individuală.

- Huang Tong („Pupile-Galbene“) – comandantul miliţiei din satul Ximen, preşedintele marii brigăzi de producţie.
- Ximen Jinlong („Ximen Dragon-de-aur“) – fiul lui Ximen Nao şi al lui Yingehun, a purtat un timp după Eliberare numele tatălui adoptiv, Lan. În vremea Revoluţiei Culturale[2], a fost preşedintele Comitetului Revoluţionar al brigăzii din satul Ximen, iar apoi a devenit şeful crescătoriei de porci şi secretarul filialei Tineretului Comunist. În perioada de deschidere şi reformă[3], a devenit secretarul filialei de partid din satul Ximen şi directorul zonei de dezvoltare turistice.
- Ximen Baofeng („Ximen Phoenix-preţios“) – fiica lui Ximen Nao şi a lui Yingehun, „doctor desculţ“ în satul Ximen. S-a măritat mai întâi cu Ma Liangcai, apoi a început să trăiască împreună cu Chang Tianhong.
- Huang Huzhu („Huang întrajutorare“) – fiica lui Huang Tong şi a lui Wu Qiuxiang. S-a măritat mai întâi cu Ximen Jinlong, apoi a început să trăiască împreună cu Lan Jiefang.

---

[2] 1966-1976.
[3] După 1979.

- Huang Hezuo („Huang Cooperare“) – fiica lui Huang Tong şi a lui Wu Qiuxiang, soţia lui Lan Jiefang.
- Pang Hu („Pang Tigrul“) – erou în armata de voluntari, [4] directorul şi secretarul de partid al Fabricii de Prelucrare a Bumbacului numărul 5 din judeţ.
- Wang Leyun („Wang Nori-de-bucurie“) – soţia lui Pang Hu.
- Pang Kangmei („Pang Împotriva-Americii“) – fiica lui Pang Hu şi a lui Wang Leyun. Secretara consiliului judeţean de partid, soţia lui Chang Tianhong şi amanta lui Ximen Jinlong.
- Pang Chunmiao („Pang Mlădiţe-primăvăratice“) – fiica lui Pang Hu şi a lui Wang Leyun. Amanta lui Lan Jiefang, după aceea soţia aceluiaşi.
- Chang Tianhong („întotdeauna Cer-roşu“) – absolvent al Institutului de Arte al provinciei, Secţia de muzică vocală. A fost membru în echipa de lucru însărcinată cu Cele patru curăţenii în satul Ximen, iar în timpul Revoluţiei Culturale a fost vicepreşedinte al Comitetului revoluţionar judeţean. A devenit apoi directorul adjunct al trupei judeţene de

---

[4] Nume dat voluntarilor din Războiul din Coreea (1950-1953).

maoqiang.[5]

- Ma Liangcai („Ma Talent-deosebit“) – profesor la şcoala primară din satul Ximen, directorul şcolii.
- Lan Kaifang („Lan Deschidere“) – fiul lui Lan Jiefang şi al lui Huang Hezuo, comandant-adjunct al secţiei de poliţie din gara capitalei judeţului.
- Pang Fenghuang („Pang Phoenix“) – fiica lui Pang Kangmei şi a lui Chang Tianhong; tatăl ei biologic este Ximen Jinlong.
- Ximen Huan („Ximen Veselie“) – fiul adoptiv al lui Ximen Jinglong şi al lui Huang Huzhu.
- Ma Gaige („Ma Reformă“) – fiul lui Mai Liangcai şi al lui Ximen Baofeng.
- Hong Taiyue – mai-marele satului Ximen, preşedintele cooperativei, secretarul filialei de partid.
- Chen Guangdi – mai întâi preşedinte la regiune, apoi avansat prefect al judeţului, prietenul lui Lan Lian.

PARTEA ÎNTÂI
Chinuri măgăreşti

[5] Maoqiang („Arie pisicească”) este numele unui tip de operă populară originară din provincia Shandong din estul Chinei, unde este şi foarte răspândită.

CAPITOLUL 1

Răbdând cazne îngrozitoare, îmi strig nedreptatea în palatul lui Yama; tras pe sfoară, mă întorc iar pe lume ca măgar cu copite albe

Povestea mea începe la 1 ianuarie 1950. Timp de mai bine de doi ani înainte de acea zi, răbdasem pe lumea cealaltă preaplin de cazne îngrozitoare, greu de închipuit de mintea omenească. De fiecare dată când mă aduceau la judecată, îmi strigam nedreptatea în fel şi chip. Vocea mea – tragică, înălţătoare, cu totul dezolantă – se propaga în fiecare ungher din sala de audienţe a lui Yama, regele iadului, pricinuind ecouri în cascadă. Trupul meu răbdase cazne îngrozitoare, dar eu nu mă căiam cu niciun chip, câştigându-mi astfel renumele de bărbat neînduplecat. Ştiam că numeroşi draci mă stimează în taină; ştiam şi că regele Yama se sastisise de mine până peste cap. Ca să mă facă să-mi mărturisesc vinovăţia şi să mă recunosc înfrânt, au întrebuinţat cea mai parşivă dintre caznele îngrozitoare ale iadului, aruncându-mă în cazanul cu ulei clocotit, întorcându-mă pe toate feţele şi prăjindu-mă ca pe un copan de pui vreme de o oră: e greu de pus în cuvinte cum mi-a fost durerea. Dracii m-au înfurcat apoi cu furcile lor şi, cu mine ridicat sus de tot, au urcat pas cu pas treptele care duceau spre sala de audienţe. Şi cei din stânga, şi cei din dreapta fluierau sugându-şi buzele, aşa cum se piţigăie stolurile de lilieci băutori de sânge. Uleiul

picura ropotind de pe corpul meu, cădea pe trepte şi scotea rotocol după rotocol de fum galben... Dracii m-au depus după aceea cu cea mai mare grijă pe dalele de piatră vineţie din faţa sălii, au îngenuncheat şi i-au raportat regelui Yama: „Mărite rege, l-am prăjit“.

Ştiam că sunt crocant de cât mă pârjoliseră şi că doar uşurel să mă fi atins, şi ţăndări mă făceam. Am auzit cum din sala aceea înaltă-înaltă, din lumina splendidă a lumânărilor din sala aceea înaltă-înaltă, vine spre mine întrebarea aproape în zeflemea a regelui Yama:

— Ximen Tărăboi, mai faci tu tărăboi?

Ca să-ţi spun cinstit, în acea clipă chiar am şovăit. Zăceam rumenit într-o băltoacă de ulei, iar carnea plesnea pe mine, pocnind. Ştiam că puterea mea de a suporta durerea ajunsese la limita maximă şi că, dacă nu mă supun, cine ştie cu ce cazne îngrozitoare o să mă mai muncească dregătorii şi slujbaşii aceştia ai iadului, lacomi şi stricaţi cum sunt. Dar, dacă mă supun în acest punct, nu înseamnă că am îndurat totul degeaba? M-am zbătut să-mi înalţ capul – care părea că o să se frângă în orice clipă de gât – şi-am căutat spre lumina lumânărilor, unde i-am zărit pe regele Yama şi pe judecătorii de lângă el; pe chipurile lor se închegase un zâmbet alunecos.

Un val de mânie mi s-a ridicat pe negândite din inimă. Fie ce-o fi, mi-am zis, şi dacă m-or măcina pe roată până mă fac praf şi pulbere, şi dacă m-or pisa în piuă până mă fac mici fărâme, tot trebuie să strig:

— Nedreptate!

Şi am strigat, scuipând cu stropi de ulei urât

mirositori:

— Nedreptate! Eu, Ximen Nao, în treizeci de ani în lumea oamenilor am avut râvnă de muncă, mi-am ţinut casa cu hărnicie şi chibzuială, am dres poduri şi am reparat drumuri şi-am avut drag să fac bine şi să dau altora; în fiecare templu din ţinutul Gaomi din nord-est se găsesc statui de zei pentru care am dat bani să se facă din nou; fiecare om sărman din ţinutul Gaomi din nord-est a mâncat din grânele bune pe care le-am dat pomană. Fiecare bob de grâu din hambar a fost udat de sudoarea mea şi fiecare bănuţ din scrin a fost făcut prin chinul meu. M-am îmbogăţit prin muncă şi-am făcut avere prin înţelepciune. Am credinţa că toată viaţa mea n-am vreo faptă care să-mi întunece inima. Dar uite că, am aolit eu ascuţit, pe unul aşa de bun ca mine, aşa de drept, aşa de de treabă, tot l-au legat cu mâinile la spate, l-au împins până la capul podului şi l-au împuşcat!... Cu un puşcoci încărcat cu o jumate de tigvă de praf de puşcă şi o jumate de farfurie de boabe de fier, au tras de la doar o palmă de mine. A urmat un bubuit uriaş, iar jumătate din căpăţâna mea s-a prefăcut într-o băltoacă de noroi însângerat care a mânjit şi podul, şi pietrele alb-cenuşii şi mari cât pepenii de iarnă de sub el... Nu mă las, am suferit nedreptate, vă rog stăruitor să-mi daţi drumul să mă întorc, să mă duc să-i întreb în faţă pe oamenii ăia ce nelegiuire am săvârşit eu la urma urmei.

Sub tirul continuu al vorbelor mele, am văzut cum faţa mare şi uleioasă a regelui Yama se încreţeşte fără întrerupere. Judecătorii care stăteau lângă el îşi tot

fereau privirile, neîndrăznind să şi le încrucişeze cu mine. Ştiam că le e limpede că fusesem nedreptăţit, ştiuseră de la început că sunt un duh nedreptăţit, însă din pricini necunoscute mie făceau pe proştii şi pe niznaii. Am continuat să strig, iar vorbele mi se repetau ciclu după ciclu, precum transmigraţia. Regele Yama a schimbat cu voce joasă câteva vorbe cu judecătorii, iar după aceea a spus, lovind în plăcuţa de lemn cu care se cere ordine în sală:

— De-ajuns, Ximen Nao, ştim că ai fost nedreptăţit. Pe lume sunt mulţi care ar fi trebuit să moară, dar n-au murit, şi mulţi care n-ar fi trebuit să moară, dar uite că tot au murit. Este o realitate pe care nici curtea aceasta nu are cum să o schimbe. Acum însă, curtea îţi va arăta o îngăduinţă dincolo de ce spune legea şi îţi va da drumul să te întorci la viaţă.

Marea bucurie care s-a pogorât deodată peste mine, asemenea unei pietre grele de moară, aproape mi-a făcut bucăţi trupul. Regele Yama a aruncat pe jos o tăbliţă triunghiulară de culoarea cinabrului cu porunca lui pe ea şi a rostit pe un ton de mare nerăbdare: „Cap-de-bou, Chip-de-cal, duceţi-l înapoi!“

Regele Yama s-a retras din sala de audienţe fluturându-şi mânecile robei şi urmat de mulţimea de judecători. În curentul stârnit de robele lor mari cu mâneci largi, lumânările au început să pâlpâie. Doi draci îmbrăcaţi în haine păcurii şi încinşi cu cingători late de culoarea mandarinei s-au apropiat dinspre lateral, venind în faţa mea. Unul s-a îndoit de şale, a pescuit tăbliţa cu porunca regelui şi şi-a vârât-o la

brâu; celălalt m-a prins de braţ, căutând să mă tragă sus în picioare. Am auzit cum braţul îmi sloboade un zgomot aspru, de parcă se frângeau oasele şi muşchii din el. Am scos un strigăt ascuţit. Dracul care-şi îndesase tăbliţa la brâu i-a dat un brânci celui care mă prinsese de braţ, zicându-i pe tonul celui bătrân şi cu bogată experienţă care dăscăleşte un puşti cu caş la gură:

— Fir-ar mama ei, mă, ţie-ţi sună apa-n cap? Ai orbul găinilor? Ce, nu vezi că ăsta-i crănţănicios şi ars ca o gogoaşă de pe strada 18 din Tianjin?

Dăscălit aşa de celălalt, dracul cel tânăr şi-a dat ochii peste cap, pierdut şi neştiind de unde s-o apuce. Cel care-şi îndesase tăbliţa la brâu i-a zis:

— Ce-ai încremenit aşa? Du-te s-aduci sânge de măgar!

Cel tânăr şi-a dat una peste frunte, iar pe faţă i-a apărut o expresie ca de subită iluminare. S-a răsucit şi-a alergat afară din sală, dar s-a întors cât ai bate din palme, în mână cu o găleată toată numai pete de sânge. S-ar fi zis că găleata era deosebit de grea – dracul se gârbovise, paşii i se împleticeau şi părea că stă să se răstoarne la pământ în orice clipă.

A lăsat găleata să cadă greu lângă mine, facându-mă să mă cutremur tot. Am adulmecat un iz care te-ngreţoşa – un iz fierbinte-fierbinte, ce părea să fi reţinut în el căldura unui corp de măgar. Trupul unui măgar ucis mi-a fulgerat prin creier, apoi a dispărut. Dracul cu tăbliţa a înşfăcat din căldare o pensulă din păr de porc, a înmuiat-o în sângele gros şi lipicios şi de un roşu întunecat şi mi-a dat cu el pe creştetul

capului. Am scos fără să vreau un ţipăt ciudat, provocat de această trăire stranie în care se amestecau şi suferinţă, şi amorţeală, de parcă m-ar fi înţepat o mie de ace. Am auzit cum pielea şi carnea îmi scot un sunet mărunt, poc! poc! iar ce-am resimţit când sângele mi le-a umezit, pârjolite cum erau, m-a dus cu gândul la pământul aflat îndelung sub secetă peste care dă deodată ploaie binecuvântată. În acele momente, inima mi-era încâlcită precum cânepa şi mă-ncercau simţiri fel de fel. Ca un meşter vopsitor cu mişcări iuţi şi precise şi o artă şi tehnică excepţionale, dracul cel tânăr a întins, pensulă după pensulă, sânge de măgar peste tot pe corpul meu. La urmă, a ridicat găleata şi mi-a turnat drept în faţă ce mai rămăsese în ea. Am simţit cum viaţa se avântă din nou vijelioasă în trupul meu. Am simţit cum mi-au revenit puterea şi curajul. Fără să mă rezeme ei, m-am ridicat în picioare.

Deşi se numeau Cap-de-bou şi Chip-de-cal, nu semănau deloc cu dracii cu trup de om şi cap de bou sau căpăţână de cal pe care îi vedem noi în desenele înfăţişând lumea cealaltă. Aveau corpul alcătuit întocmai ca oamenii, deosebirea fiind doar că pielea, care parcă le fusese vopsită cu un lichid miraculos, scânteia cu raze albăstrii ce îţi luau ochii. În lumea oamenilor, văzusem foarte rar un albastru atât de nobil: nu există pânză de o asemenea culoare, nu există nici frunze de o asemenea culoare, însă sigur există flori de o asemenea culoare – e vorba de o mică floare din mlaştinile tinutului Gaomi din nord-est care înfloreşte dimineaţa şi după-amiaza s-a şi ofilit.

Ţinut de subsuori de cei doi draci zvelţi, înalţi de statură şi cu feţele albastre, am străbătut un tunel întunecos al cărui capăt părea că n-o să-l vedem niciodată. Cam la fiecare 40-50 de metri, din pereţi ieşeau pe amândouă părţile atârnători pentru lămpi cu forme cu totul şi cu totul ciudate, asemenea unor corali, iar pe ele spânzurau lămpi cu ulei de soia în formă de farfurioare; mireasma uleiului arzând în acestea era uneori mai intensă, alteori mai slabă, facându-mă şi pe mine să am uneori mintea limpede, alteori tulbure. La lumina lămpilor, am zărit numeroşi lilieci uriaşi atârnând de bolta tunelului: ochii lor lucitori scânteiau în întuneric, iar căcărezele lor urât mirositoare în formă de biluţe îmi cădeau deseori în cap.

Într-un sfârşit, am ieşit din tunel, iar după aceea ne-am suit pe o terasă înaltă. O bunicuţă cu părul tot înspicat a întins o mână grăsuţă, albicioasă şi foarte fină, deloc pe potrivă cu vârsta ei, şi, cu un linguroi negru ca pana corbului, a scos dintr-o oală murdară de fier un lichid negru cu miros stricat, pe care l-a turnat într-un bol mare smălţuit în roşu. Dracii au ridicat bolul şi mi l-au întins. Pe feţe le-a răsărit un zâmbet care clar nu era cu gând bun.

— Bea! Ia bea tu bolul ăsta de supă şi o să uiţi toate durerile, supărările şi duşmăniile.

Am dat din mână şi-am răsturnat bolul, zicându-le dracilor:

— Nu, nu, vreau să ţin bine minte toate durerile şi toate supărările şi toate duşmăniile, altminteri înapoierea mea pe lumea omenească îşi pierde tot

rostul.

Am coborât semeţ de pe terasă, treptele din scânduri de lemn tresăltând sub paşii mei. I-am auzit pe draci strigându-mi numele şi apoi dându-se şi ei în fugă jos de pe terasă.

În continuare, am început să mergem pe pământurile ţinutului Gaomi din nord-est. Aici, fiecare munte şi fiecare apă, fiecare fir de iarbă şi fiecare copac îmi erau foarte cunoscute. Nefamiliari îmi erau în schimb stâlpii albi înfipţi în pământ pe care erau scrise cu tuş negru şi nume cunoscute, şi nume necunoscute; până şi pe pământurile roditoare ale familiei mele şedeau drepţi în picioare numeroşi stâlpi de acest fel. Am aflat de-abia mai apoi că în răstimpul cât am stat eu în lumea umbrelor strigându-mi nedreptatea în fel şi chip, în lumea oamenilor se desfăşurase reforma agrară, iar pământurile marilor gospodării fuseseră toate repartizate săracilor fără pământ; pământurile mele nu făcuseră nici ele, fireşte, excepţie. Redistribuirea pământurilor nu era lucru lipsit de precedent istoric, dar, înainte să o facă, chiar nu era necesar să mă şi împuşte!

Dracilor părea că le e frică să nu o iau la sănătoasa, aşa că mă încopciaseră între ei, ţinându-mă strâns-strâns de umeri cu mâinile sau mai degrabă cu ghearele lor reci ca gheaţa. Soarele strălucea, aerul era curat şi proaspăt, păsările cântau în înaltul cerului, iar iepurii alergau peste câmpuri; în locurile umbrite ale canalelor de irigaţie şi ale căilor de apă, maldăre de zăpadă răsfrângeau razele soarelui,

înţepându-ţi ochii. Am săgetat cu privirea feţele albastre ale diavolilor şi mi-am dat subit seama că seamănă cu nişte personaje frumos boite şi bogat sulemenite de pe o scenă – atât doar că nicio culoare de pe lumea asta n-o să poată vreodată zugrăvi feţele acelea albastre, atât de nobile şi atât de pure.

Am urmat drumul care mergea de-a lungul râului, am trecut prin mai bine de zece sate şi ne-am încrucişat cu numeroşi oameni. Am recunoscut destul de mulţi prieteni din satele vecine, dar de fiecare dată când voiam să deschid gura să le dau bineţe, dracii îşi încleştau, neîntârziat şi cu mare precizie, mâinile de gâtul meu, facându-mă incapabil să scot până şi cel mai mic sunet. Mi-am arătat intensa nemulţumire faţă de această stare de lucruri: i-am lovit cu piciorul în pulpe, dar n-au zis nici pâs, de parcă nici n-ar fi avut nervi acolo; le-am tras câte un cap peste faţă, dar feţele parcă le erau de cauciuc. Îşi descleştau mâinile de pe gâtul meu numai când nu mai era nimeni de faţă. La un moment dat, o căruţă cu roţi de cauciuc care trăgea după ea nori de praf a gonit în zbor pe lângă noi, iar mirosul de sudoare al calului mi s-a părut mai mult decât cunoscut. L-am văzut pe vizitiu, Ma Wendou, înfăşurat într-o haină albă de oaie iară păr, stând pe capră cu biciul în mână; pipa lui cu ţeavă lungă şi punga de tutun erau legate laolaltă şi vârâte pieziş în guler, la ceafă. Punga de tutun se tot zdruncina, ca însemnul unei cârciumi. Căruţa era căruţa de la mine de-acasă, calul era tot de-acolo, dar căruţaşul nu era argatul meu. Am vrut să mă reped la el să-l întreb ce se întâmplă, însă

dracii parcă erau vrejuri încolăcite în jurul meu şi de care îmi era greu să mă scutur. Eram sigur că Ma Wendou, căruţaşul, îmi văzuse silueta, că auzise zgomotele pe care le scoteam zbătându-mă din răsputeri şi că-mi adulmecase mirosul ciudat şi atât de greu de găsit în lumea oamenilor; el însă şi-a mânat cu iuţeala vântului căruţa prin faţa mea, de parcă voia să scape de vreo urgie. Mai apoi ne-am întâlnit şi cu o trupă de actori pe catalige care jucau istoria călugărului plecat în vremurile Tang să aducă sutrele budiste din India: cei în rolul Maimuţei şi al Râtanului erau cunoscuţi de-ai mei din sat. După cele scrise pe steagurile înălţate de ei şi din vorbele lor, mi-am dat seama că era prima zi a anului 1950.

Când să ajungem la podeţul de piatră din capul satului nostru, am simţit că mă trec valuri-valuri de neastâmpăr. Peste o clipă, am zărit pietrele de sub pod care, pătate toate de carnea şi sângele meu, îşi schimbaseră culoarea. De ele se aflau lipite fâşii-fâşii de pânză şi fire murdare de păr, ce răspândeau un miros greu de sânge. Sub arcul părăginit al podului se strânseseră trei câini sălbatici – doi stăteau întinşi, unul în picioare, doi erau negri, unul galben. Toţi aveau însă blana lucioasă, limba de un roşu aprins, dinţii albi şi imaculaţi şi ochii sticlindu-le vii.

În povestirea „Însemnări despre fiere“[6], Mo Yan a

---

[6] Doar două texte atribuite în roman personajului Mo Yan sunt identificabile în opera scriitorului Mo Yan – „Însemnările despre revanşă“ şi „Explozii“.

scris despre acest podeţ de piatră şi despre aceşti câini care au mâncat oameni morţi până au înnebunit. A mai scris şi despre un fiu plin de iubire de părinţi care a scobit afară fierea din corpul unui om de-abia împuşcat şi i-a dus-o mamei acasă ca tratament pentru ochi. S-au auzit multe despre tratarea bolilor cu fierea ursului, dar nu şi cu fierea omului – asta e încă o plăsmuire plină de mare curaj şi nesăbuinţă a lui băieţică ăla de Mo Yan. Cele descrise în povestirile sale sunt în mare măsură ticluiri de-ale lui, în adevărul cărora nu trebuie în niciun caz să ne încredem.

Pe drumul de la podeţ până la poarta noastră, mi-a răsărit în minte scena împuşcării mele. Îmi legaseră mâinile la spate cu sfoară subţire de cânepă, iar la ceafa îmi vârâseră plăcuţa de condamnat la moarte. Era în ziua a douăzeci şi treia din ultima lună a anului, la doar şapte zile de Sărbătoarea Primăverii. Vântul era rece şi geros, iar norii plumburii se ţeseau strâns pe cer. Mână după mână de măzăriche asemenea boabelor albe de orez mi se lăsa pe lângă gât. Soţia mea, Bai, bocea nu departe în spate; nu le auzeam însă pe concubina întâia, Yingehun, şi nici pe cea de-a doua, Qiuxiang. Yingehun avea copii mici de îngrijit, aşa că era de înţeles că nu venise să mă conducă pe ultimul drum, însă Qiuxiang nu era în situaţia asta, era şi tânără, iar faptul că nu venise îmi amăra inima. După ce m-am oprit pe pod, am întors brusc capul şi m-am uitat la Huang Tong, şeful miliţiei populare, şi la cei mai bine de zece oameni ai lui, care stăteau la doar câţiva paşi depărtare de

mine. Am spus:

— Domnilor, suntem din acelaşi sat, între noi n-a fost vrajbă în vremuri vechi şi nici gâlceavă în cele noi, dacă fratele vostru v-a greşit cu ceva, spuneţi doar – de ce e nevoie de una ca asta?

Huang Tong m-a ţintuit cu privirea, apoi şi-a-ntors-o imediat. Pupilele lui galben-aurii erau atât de luminoase, că semănau cu două steluţe aurii. Huang Tong, Huang Tong, când părinţii ţi-au dat numele ăsta de „Pupile-Galbene“, tare bine ţi l-au mai potrivit!

— Mai lasă vorbăria, aşa e politica! a zis el.

Am continuat să-mi pledez nevinovăţia:

— Domnilor, trebuie să mă faceţi să pricep de ce mor, la urma urmei ce lege am încălcat?

Huang Tong a răspuns:

— Du-te la regele Yama să te facă el să pricepi!

Şi-a ridicat deodată puşcociul, a cărui ţeavă se afla la doar o palmă de fruntea mea, iar după aceea am simţit cum îmi zboară capul, apoi am văzut o flacără, am auzit o explozie care părea că răzbate de foarte departe şi-am adulmecat mireasmă de praf de puşcă plutind prin aer...

Poarta noastră era descuiată, iar printre crăpăturile ei se vedeau cu totul nelimpede oameni – să fi ştiut oare că urmează să mă întorc? M-am adresat celor doi draci-slujbaşi:

— Fraţilor, v-am ostenit cu drumul ăsta!

Le-am zărit zâmbetul viclean de pe feţele albastre, dar n-am mai apucat să mă gândesc la înţelesul lui, că m-au şi înşfăcat de braţe şi m-au dus înainte cu

toată puterea. Totul a pălit în faţa ochilor mei, de parcă aş fi fost cufundat într-o apă. În urechi mi-a răsunat deodată un strigăt voios:

— S-a născut!

Am deschis ochii şi-am văzut că tot corpul mi-e înmuiat într-un lichid lipicios şi că stau culcat lângă bucile unei măgăriţe. Cerule! Cui i-ar fi trecut prin minte că Ximen Nao, un domn de ţară plin de gânduri înalte, bine şcolit şi cu ştiinţă mare de carte, o să se transforme într-un măgăruş cu copite albe ca zăpada şi bot rozaliu?

CAPITOLUL 2

Ximen Nao face o faptă bună şi-l salvează pe Lan Lian; Bai Yingehun alină cu mare drag un măgar orfan

Bărbatul care stătea în picioare în spatele măgăriţei şi pe faţa căruia se citea atâta voioşie era argatul meu, Lan Lian. Îmi aminteam de el ca de un tânăr slăbănog şi nu mi-ar fi trecut prin cap că în scurtul răstimp, de doar doi ani, trecut de la moartea mea, avea să se prefacă într-un bărbat voinic cu statură aşa impunătoare.

Pe Lan Lian îl culesesem din zăpadă din faţa templului închinat zeului Guandi, pe când era copil, şi-l luasem cu mine. Era învelit atunci într-un sac rupt de cânepă şi n-avea încălţări în picioare; era ţeapăn cu totul, cu faţa vânătă şi părul încâlcit vâlvoi.

Tatăl meu numai ce se prăpădise, dar mama era în viaţă şi sănătoasă. De-abia primisem din mâinile tatii cheia de alamă de la cufărul de lemn de camfor, în care era pus la păstrare titlul de proprietate asupra celor 80 de mu[7] de pământ roditor ai noştri, precum şi tot aurul, argintul şi cele de valoare ale familiei. Aveam doar 24 de ani şi mă căsătorisem nu demult cu cea de-a doua fiică a lui Bai Lianyuan, bogătaşul din târgul Baima. Numele ei de copil era Xing'er, dar nu căpătase şi nume de adult, aşa că atunci când s-a măritat în familia noastră a devenit „doamna Ximen, născută Bai". Bai era dintr-o familie veche şi bogată, avea ştiinţă de carte şi creştere aleasă, un trup fraged şi delicat şi sânii ca două pere dulci; prin părţile de mai de jos era de asemenea cu totul încântătoare, iar în treburile patului îmi era întocmai după pofta inimii. Singurul neajuns în toată această desăvârşire era că nu-mi născuse încă niciun copil în câţiva ani de căsătorie.

În acele vremuri, se putea spune despre mine că de tânăr aveam parte de reuşită: an după an belşug la recoltă, arendaşi întrecându-se să-şi plătească arenda, iar grânarele – cele mari cu preaplin, cele mici dând pe dinafară. Şi dobitoacelor le pria, iar iapa noastră cea neagră chiar fătase doi mânji – o adevărată minune, întâlnită în legende, dar rareori şi

[7] Un mu (subdivizat în 10 feri) este o unitate de suprafaţă echivalentă cu a cincisprezecea parte dintr-un hectar.

pe lume. Oamenii din ţinut se perindau fără contenire să-mi vadă mânjii, iar măgulelile lor nu mai conteneau nici ele în urechile mele. Pregătisem acasă ceai de iasomie şi ţigări „Bateria verde“, ca să-i tratez pe consăteni. Un băieţică din sat, nici om mare, nici copil, Huang Tong, a furat un pachet de ţigări, şi oamenii l-au adus în faţa mea trăgându-l de urechi. Băieţică ăsta avea părul galben şi faţa galbenă, iar pupilele galbene i se tot roteau de jur împrejur, de parcă în cap i se-nvolburau numai gânduri rele. Am dat din mână să-i dea drumul şi i-am mai şi dăruit un pachet de ceai pentru taică-său. Acesta, Huang Tianfa, era un om drept şi cinstit şi care ştia să facă un douju foarte bun; era arendaşul meu, cultiva cinci mu din pământul meu mănos de lângă râu şi nu mi-ar fi trecut prin cap că are o aşa pramatie de fiu. Mai apoi, Huang Tianfa a adus o cobiliţă de doufu aşa de uscat că puteai să-l atârni într-un cârlig şi două târne de vorbe de iertăciune, iar eu am pus-o pe soţie să-i dăruiască doi coţi de stofă neagră groasă din cea mai bună, ca să-şi facă o pereche nouă de pantofi de anul nou. Huang Tong, Huang Tong, măcar în temeiul prieteniei mele de-atâţia cu taică-tău şi tot nu trebuia să mă omori cu puşcociul. Fireşte că ştiu că ascultai de ordinele altora, dar puteai la fel de bine să ţinteşti spre pieptul meu şi să-mi laşi leşul întreg. Pui de lele nerecunoscător ce eşti tu!

Eu, Ximen Nao, eram om mândru şi falnic, darnic şi mărinimos, şi de toţi venerat. Când am luat asupra

mea treburile familiei, vremurile erau tulburi şi-a trebuit să fac faţă şi partizanilor, şi Pieilor galbene[8], dar în câţiva ani averea noastră tot a sporit îndoit: am mai cumpărat o sută de mu de pământ roditor, animalele de povară din patru s-au făcut opt, am rostuit şi o căruţă mare cu roţi de cauciuc, argaţii din doi s-au făcut patru, slujnicele din una s-au făcut două şi-am mai adăugat şi două servitoare în vârstă, să se ocupe de mâncare. Aşa stăteau lucrurile când, din faţa templului lui Guandi, l-am adus acasă în braţe pe Lan Lian, care îngheţase de abia mai răsufla. Mă trezisem devreme în acea zi ca să strâng rahaţi pentru îngrăşământ – nici n-o să mă crezi cu vorba asta, dar, deşi familia noastră era cea mai bogată din ţinutul Gaomi din nord-est, eu tot îmi păstrasem obişnuinţa de-a trudi. În luna a treia plugăream, în a patra semănăm, în a cincea seceram grâul, în a şasea plantam dovlecii, în a şaptea săpam fasolea, în a opta tăiam cânepa, în a noua ciupeam spicul, în a zecea întorceam pământul, iar în a douăsprezecea lună, în toiul iernii, tot nu-mi pica cu tronc căldura patului şi, de cum se crăpa de ziuă, şi cocoţam coşul pentru rahat pe umăr şi plecam să culeg rahaţi de câine. Prin sat se răspândise gluma că, trezindu-mă odată prea devreme, luasem nişte pietricele drept rahat de câine şi mă întorsesem cu ele acasă; astea erau doar

---

[8] Poreclă (provenind de la culoarea uniformei) dată soldaţilor chinezi care colaborau cu japonezii în timpul războiului.

palavre, aveam nasul ascuţit şi adulmecam de tare departe mirosul rahatului de câine. Dacă un proprietar de pământ nu pune preţ pe rahatul de câine, se cheamă că nu e un bun proprietar.

Ninsese zdravăn în acea zi, iar casele, copacii şi uliţele fuseseră toate acoperite de o întindere nesfârşită de alb. Câinii se pitiseră şi nu era niciun rahat de cules, dar eu tot am ieşit din casă călcând prin zăpadă. Aerul era răcoros şi proaspăt, iar un vânticel bătea viforos. În zorii zilei se petrec tot felul de fenomene stranii şi misterioase şi, dacă nu te trezeşti de dimineaţă, cum o să le vezi? Am trecut de pe uliţa din faţă pe cea din spate, m-am suit pe împrejmuirea de pământ a satului şi i-am dat ocol. Am văzut cum la răsărit zarea se face din albă roşie, am văzut norii de foc ai dimineţii, am văzut roata soarelui urcându-se-n cer; pe pământul cel uriaş zăpada răsfrângea raze roşii, ca în regatul de lapislázuli din legendă. L-am descoperit pe băieţică în faţa templului lui Guandi, învelit pe jumătate în zăpadă. La început am crezut că murise şi cugetam să dau câţiva bănuţi să-i cumpere un sicriu din coajă subţire să-l îngroape, ca să nu-l mănânce câinii sălbatici. Cu un an mai înainte, un bărbat dezbrăcat murise îngheţat în faţa templului închinat zeului solului. Era tot împurpurat, scula şi-o avea ridicată ca o puşcă, iar privitorii din jurul lui se prăpădeau de râs. Despre treaba asta a scris prietenul ăla mai anapoda al tău, Mo Yan, în povestirea „Omul moare, mătărânga ba“. Pentru omul ăsta de se prăpădise – el da, mătărânga ba – la margine de drum, eu fusesem

ăla care scosese banii să-l îngroape în cimitirul cel vechi de la apusul satului. Asemenea fapte bune aveau un răsunet uriaş, mult peste cel iscat de monumente şi cronici. Am pus jos coşul de rahat şi l-am ghiontit niţel pe băiat, i-am pipăit şi coşul pieptului şi-am simţit în el un firicel de căldură. Mi-am dat seama că n-a murit, aşa că mi-am dat jos mantaua de bumbac şi l-am înfăşurat în ea. M-am întors acasă pe uliţa mare, cu faţa spre soare şi ţinându-l în braţe pe acest copil îngheţat. În fapt de zi, între cer şi pământ erau o mie de raze de lumină, aşa că cei cu casă la uliţa mare deschiseseră porţile să cureţe zăpada, iar mulţi săteni au văzut fapta de milostenie înfăptuită de mine, Ximen Nao. Măcar în temeiul acestui lucru şi nu trebuia să mă omorâţi cu puşcociul! Măcar în temeiul acestui lucru, mărite rege Yama, şi nu trebuia să mă pui să mă întorc iar pe lume ca măgar! Se zice adesea că să salvezi o viaţă de om e mai bine decât să durezi o pagodă cu şapte etaje, şi e cât se poate de adevărat că eu, Ximen Nao, am salvat o viaţă de om. Dar cum să fi salvat eu, Ximen Nao, o singură viaţă de om? în anul cu marea foamete am vândut în primăvară la preţ drept cincizeci de baniţe de sorg şi i-am iertat de arendă pe toţi arendaşii, ţinând astfel în viaţă un mare număr de oameni. Şi uite în ce fel întristător am ieşit eu din scenă – în cer şi pe pământ, între oameni şi între spirite, se mai află dreptate? Mai e omenie? Nu mă las, nu pot să înţeleg!

L-am adus pe braţe acasă pe băieţică ăla şi l-am aşezat pe kang, patul cel cald din odaia argaţilor. La

început m-am gândit să fac focul să-l încălzesc, dar mai marele argaţilor, Zhang, care avea o bogată experienţă de viaţă, a spus:

— Stăpâne, nu care cumva să-l pui la foc. Varza şi napii degeraţi nu se dezgheaţă decât încet-încet, dacă îi pui lângă foc, se prefac numaidecât într-o băltoacă de nămol.

Vorbise cu temei. L-am lăsat pe băieţică ăla să se încălzească cu încetul pe kang şi-am pus să-i fiarbă un bol de sirop de ghimbir, să-i desfacă dinţii cu beţişoarele şi să i-l verse pe gât. De cum i-a intrat în burtă fiertura de ghimbir, băieţică s-a pus pe gemete. După ce i-am salvat aşa viaţa, l-am pus pe Zhang să-i dea jos cu briciul tot părul ăla zbârlit din cap dimpreună cu păduchii din el. După ce l-au îmbăiat şi l-au primenit, l-am dus pe băieţică să o vadă pe mama. Era tare drăgălaş. A îngenuncheat în faţa ei şi i-a zis „Bunico“, bucurând-o astfel nemăsurat de mult pe mama, care a incantat o dată numele lui Buddha şi s-a întrebat de la care templu o fi călugărul acela micuţ. Întrebat ce vârstă are, a scuturat din cap că nu ştie; întrebat de unde e de baştină, a zis că nu-şi aduce aminte; întrebat de ceilalţi din familia lui, a scuturat din cap, de căpăţâna-i semăna şi mai mult cu o talangă de negustor de mărunţişuri. Şi uite aşa l-am păstrat la noi, socotind că mi-am luat un fiu de suflet. Era o maimuţică deşteaptă, care ştia cum să se caţere sus dacă-i dădeai un băţ; când mă vedea, îmi zicea „Tată de suflet“, iar când o vedea pe Bai îi zicea „Mamă de suflet“. Fiu de suflet, nefiu de suflet, tot trebuia să robotească pentru mine. Până şi eu,

stăpânul locului, tot trebuia să robotesc. „Cine nu munceşte nu mănâncă“: e drept că vorba asta e de mai târziu, dar ideea există încă din vechime. Băieţică n-avea nici nume mare, nici nume mic, dar cum pe partea din stânga a feţei avea o pată albastră cât o palmă de mare, am spus primul lucru care mi-a venit pe limbă:

— Băieţică, o să te numeşti Lan Lian, „Faţă-Albastră“: numele mare o să fie Lan, numele mic, Lian.

El a zis:

— Tată de suflet, vreau să iau numele tău de familie, să mă numesc Ximen, cu numele mic Lanlian – Ximen Lanlian.

I-am zis că nu se poate una ca asta, că nu se poate numi Ximen aşa după bunul-plac şi că să muncească bine şi, după vreo douăzeci de ani de muncă, mai vedem. Băieţică a făcut mai întâi tot felul de munci pe lângă argaţi, a dus caii la păscut, a dus şi măgarii – mărite rege Yama, cum de-ai fost aşa de negru la inimă să mă prefaci într-un măgar!? —, iar mai apoi a trecut treptat-treptat la muncile grele. O fi fost el slăbănog, dar mâinile şi picioarele îi erau iuţi şi precise, vederea o avea bună şi învăţase toate chiţibuşurile, compensând astfel neajunsurile în privinţa tăriei trupeşti. Acum, când îi fixam cu privirea umerii largi şi braţele vânjoase, îmi dădeam seama că ajunsese bărbat cu totul pe picioarele lui şi fără teamă de nimic.

— Ha, ha, s-a născut! a strigat el tare, apoi s-a lăsat în jos şi şi-a întins mâinile cele mari înspre mine,

rezemându-mă să mă ridic. Simţeam o ruşine şi o indignare fără pereche, aşa că m-am străduit să zbier:

— Nu sunt măgar! Sunt om! Sunt Ximen Nao!

Dar gâtul îmi era întocmai ca mai devreme, când mă sugrumau cei doi draci cu feţe albastre; deşi făceam tot ce-mi stătea în puteri, nu izbuteam să scot niciun sunet. M-a cuprins deznădejdea, m-am îngrozit, m-am înfuriat, am făcut spume albe la gură, iar din ochi mi-au dat lacrimi groase şi lipicioase. Mâinile lui au alunecat de pe mine, iar eu m-am prăbuşit la pământ, drept în lichidul amniotic cel cleios şi în placenta cea asemenea unei meduze.

— Mai repede, adu un ştergar!

În urma strigătului lui Lan Lian, o femeie însărcinată căreia i se ţuguia mult burta a ieşit din cameră. Pe neaşteptate, i-am zărit faţa pistruiată şi uşor umflată şi ochii cei mari şi plini de mâhnire. Iiiiih!... iiiiih!... Era femeia mea, a lui Ximen Nao, concubina mea, Yingehun. Venise după Bai când se măritase, ca slujnică; numele de familie nu-i era ştiut, aşa că purta numele stăpânei, Bai. În cel de-al treizeci şi cincilea an al Republicii, în 1946 în primăvară, am luat-o de concubină. Fata asta avea ochii mari şi nasul drept, fruntea largă, gura mare şi fălcile puternice – o faţă pe care citeai numai semne bune –, şi dacă mai pui şi ţâţele cu sfârcurile răsucite în sus şi şoldurile late, îţi dădeai seama dintr-o privire că o să aibă meşteşug la facerea de copii. Ruşinată că de-atâta vreme nu-mi dăruise copii, soţia mea o mânase pe această Yingehun în culcuşul meu. Îmi zisese câteva vorbe de rând şi uşor de priceput, dar cu

greutate şi venite din toată inima:

— Bărbate, ia-o! Apa rodnică să nu se ducă pe ogorul străinului!

Yingehun chiar a fost ogor mănos. În prima noapte în care am împărţit odaia cu ea, am lăsat-o grea, şi nu doar grea, grea cu gemeni. La începutul primăverii următoare, mi-a născut dragon şi phoenix, aşa că pe băiat l-am nuinit Ximen Jinlong, iar pe fată, Ximen Baofeng. Potrivit spuselor moaşei, nu mai văzuse niciodată o femeie atât de pricepută să nască: cu bazinul acela lat, cu o cale de ieşire aşa de elastică, a fost ca atunci când răstorni afară pepenii dintr-un sac – i-a născut pe bebeluşii ăia voinici cu mare uşurinţă. La prima naştere, aproape toate femeile se chinuie cu cerul şi cu pământul, scoţând urlete jalnice; când a născut Yingehun a mea însă, în odaie n-a fost niciun sunet, nicio şoaptă. Tot potrivit spuselor moaşei, în timpul naşterii pe faţa lui Yingehun a rămas întipărit de la început până la sfârşit un zâmbet misterios, de parcă ar fi fost prinsă în vreun joc amuzant; asta a făcut-o pe moaşă să fie deosebit de încordată, de teamă ca din Yingehun să nu se strecoare afară vreun demon.

Naşterea lui Jinlong şi Baofeng a fost mare bucurie pentru familia Ximen, dar de frică să nu-i sperii pe bebeluşi şi pe lăuză i-am pus pe mai-marele argaţilor, Zhang, şi pe argatul cel mic, Lan Lian, să cumpere zece şiraguri cu opt sute de pocnitori, să le ducă pe împrejmuirea de pământ din sudul satului şi să le dea foc acolo. Zgomotul pocnitorilor răzbătea valuri-valuri, înnebunindu-mă de bucurie. Aveam şi eu o

ciudăţenie, ca toţi oamenii: de cum mă încerca o bucurie, mă mâncau mâinile şi, dacă nu trudeam cu hărnicie, nu scăpăm. În zgomot de pocnitori, mi-am suflecat mânecile, am sărit în grajdul vitelor şi m-am pus să azvârl afară cele câteva zeci de roabe de bălegar care se strânseseră acolo o iarnă întreagă. Ma Zhibo, un geomant din sat care obişnuia să facă tot felul de lucruri să pară de neînţeles, a dat fuga la grajd şi mi-a spus misterios:

— Menshi (acesta era numele meu de politeţe), vrednice Menshi, când ai acasă o lăuză, nu poţi să durezi ziduri şi să întorci pământul şi cu-atât mai puţin să scoţi bălegar sau să denisipezi o fântână: asta îi aduce jignire lui Taisui şi duce la nenoroc pentru nou-născut.

Mi s-a strâns inima la vorbele lui Ma Zhibo, dar când ai slobozit arcul, săgeata n-o mai întorci. Orişice lucru, dacă l-ai început, trebuie să-l faci până la capăt, nu poţi să-l laşi la jumătatea drumului – iar eu cum dădusem afară jumătate din bălegarul din grajd, nu mai puteam să-l aduc înapoi şi să-l pun la loc. I-am zis geomantului:

— E o vorbă din vechime care spune: „Când de înflorire lungă ai parte, dracii şi spiritele se ţin deoparte“. Eu, Ximen Nao, am inima dreaptă şi nu mi-e frică de rele, am fapta potrivită şi nu mi-e teamă de draci: să dau şi peste Taisui, ei, ce-o să fie?

Gura cea spurcată a lui Ma Zhibo a brodit-o, pentru că am scos cu lopata afară din bălegar o ciudăţenie cu aspect de tigvă. Era ca un gel şi semăna cu un aspic, părea transparent dar şi nelimpede, şi era atât

plăpând, cât şi mlădios. L-am luat cu lopata şi l-am pus la marginea grajdului, măsurându-l cu privirea: ăsta să fi fost Taisui din legende? Am văzut cum lui Ma Zhibo faţa i se face cenuşie şi ţăcălia începe să-i tremure; şi-a încrucişat mâinile în dreptul pieptului, a făcut plecăciune după plecăciune în faţa ciudăţeniei aceleia, în acelaşi timp dându-se şi înapoi, iar când a ajuns lângă zid, s-a răsucit şi a luat-o la sănătoasa. Am zâmbit cu răceală şi-am zis:

— Dacă Taisui chiar are înfăţişarea asta, nu merită atâta teamă şi respect. Taisui, Taisui, o să te strig de trei ori la rând şi dacă tot n-ai tulit-o de-aici, să nu zici după aia că nu mă arăt cuviincios cu tine. Taisui, Taisui, Taisui!

Am închis ochii şi am zbierat de trei ori, iar când i-am deschis am văzut că lucrul ăla era tot cum fusese mai înainte, strâmtorat la marginea grajdului şi cu balega ţinându-i companie. Era cu totul şi cu totul mort, aşa că am fâlfâit în sus lopata şi l-am despicat dintr-odată în două. M-am uitat la lăuntrul lui, era aceeaşi substanţă precum gelul sau aspicul şi asemenea răşinii care se prelinge din cicatricile unui piersic. L-am ridicat cu lopata şi l-am azvârlit cu putere peste zid ca să se amestece cu balega de cai şi pisatul de măgari – măcar să fi fost rodnic, să fi făcut cocenii să dea în luna a şaptea ştiuleţi cât colţii de elefant şi firele să facă în luna a opta spice mari cât coada câinelui.

Băieţică ăla de Mo Yan a scris aşa în povestirea sa, „Taisui“:

...Într-o sticlă transparentă cu gura mare, am

turnat apă şi am adăugat ceai negru şi zahăr nerafinat, iar apoi am aşezat-o în spatele sobei; zece zile mai târziu, în sticlă crescuse o ciudăţenie cu aspect de tigvă. După ce sătenii au auzit, au dat cu toţii fuga să se uite. Fiul lui Ma Zhibo, Ma Congming, a spus plin de încordare: „Vai de mine, ăsta e Taisui! Taisui ăla de l-a scos atunci cu lopata moşierul Ximen Nao aşa era“. Eu sunt un tânăr modern, care se încrede în ştiinţă, nu în draci şi spirite. L-am uşuit pe Ma Congming, am turnat afară din sticlă prostioara aia, am tăiat-o, am mărunţit-o şi am perpelit-o în tigaie până a început să răspândească o aromă aparte, care te făcea să-ţi lase gura apă. Când am pus-o în gură, era ca piftia, avea un gust extrem de bun şi era şi extrem de hrănitoare... După ce am mâncat un Taisui, în trei luni m-am înălţat cu zece centimetri...

Băieţică ăsta tare se mai pricepe el să te-mbrobodească! Sunetul pocnitorilor a alungat zvonurile cum că Ximen Nao nu poate avea copii; numeroşi oameni au cumpărat cadouri, pregătindu-se să vină să mă felicite în a noua zi de la naştere. Dar de cum au tăcut zvonurile vechi, s-a şi născut o vorbă nouă: vestea că Ximen Nao i-a adus jignire lui Taisui pe când scotea bălegarul din grajd s-a transmis într-o singură noapte peste tot în cele optsprezece sate şi târguri ale ţinutului Gaomi din nord-est. Şi vestea nu numai că s-a dus, dar a fost şi înflorită şi înzorzonată. Se spunea că Taisui e un ou mare de carne cu cele şapte deschizături toate în bună stare şi care se tot rostogolea încoace şi-ncolo prin grajd; că atunci când l-am despicat cu lopata, o rază albă s-a repezit în sus

până la cer; şi că, dacă îi aduci jignire lui Taisui, în răstimp de o sută de zile negreşit o să se petreacă o grozăvie cu vărsare de sânge. Ştiam că bate vântul peste copacii înalţi, că averea cea mare stârneşte invidie şi că mulţi sunt cei ce aşteptau în taină ca familia Ximen să dea de necaz. Mă zbuciumam şi eu întru câtva, dar nu mi-am pierdut pacea lăuntrică – dacă zeii voiau să mă pedepsească, de ce să-mi mai fi trimis cele două minuni, pe Jinlong şi Baofeng?

Când m-a văzut, voioşia i-a apărut şi lui Yingehun pe faţă. S-a îndoit cu greutate din şale şi-n acea clipă am văzut limpede fătul din burta ei: era băiat, pe partea din stânga a feţei avea şi el o pată albastră, şi iară nicio umbră de îndoială era din sămânţa lui Lan Lian. Ce umilinţă uriaşă! Focul mâniei mi s-a aprins în inimă, ca veninul şi otrava de aprig. Îmi venea să fac moarte de om, să înjur, să-l toc mărunt pe Lan Lian. Lan Lian, dobitoc nerecunoscător ce eşti, eşti un netrebnic mârşav fără urmă de inimă! „Tată de suflet“ în sus, „tată de suflet“ în jos, mai apoi doar „Tată“ – păi dacă eu îţi sunt tată, atunci Yingehun îţi e mamă, şi tu ţi-ai făcut-o pe maică-ta nevastă şi-ai lăsat-o grea cu fiu-tău! Ai făcut stricăciune în legile oamenilor, trăsnetul ar fi trebuit să te bage-n pământ! Şi, ajuns în iad, ar fi trebui să te jupoaie de piele şi să ţi-o umple cu paie şi după aia să te trimită în transmigraţie în lumea dobitoacelor! Doar că Cerul nu-si mai are Cale şi nici iadul temei, iar cel ajuns în transmigraţie în lumea dobitoacelor sunt eu, Ximen Nao, care în viaţa mea n-am făcut nicio faptă rea. Iar tu, mică Yingehun, mică scârnăvie, câte vorbe pline

de dulceaţă n-ai spus tu la pieptul meu şi câte juruinţe de iubire cât munţii şi mările de mare n-ai făcut? Dar nici n-au apucat să mi se răcească bine oasele că ai şi împărţit patul cu argatul. Desfrânato ce eşti, mai ai obraz să trăieşti pe lumea asta? Ar trebui să te omori numaidecât, îţi dăruiesc eu câţiva coţi de damasc alb pentru funie – pfui! nu eşti tu vrednică de damasc alb, pentru tine e bună doar sfoara însângerată cu care au ţinut legat porcul, du-te şi te spânzură cu ea de grinda unde-şi lasă şoarecii căcărezele şi-şi împrăştie liliecii pisatul! E bun doar arsenicul, să înghiţi patru măsuri şi să mori otrăvită! E bună doar fântâna aia din afara satului în care s-au înecat câinii sălbatici, să te arunci şi să te-neci şi tu în ea! în lumea asta ar trebui să te plimbe pe uliţe călare pe-un măgar de lemn ca să te-arate oamenilor, iar pe lumea cealaltă să te arunce în groapa cu şerpi veninoşi unde sunt pedepsite anume desfrânatele, ca să te omoare ei cu muşcăturile lor! Şi după aceea să te surghiunească şi pe tine în transmigraţie în lumea dobitoacelor şi nici în zece mii de generaţii să nu te desprinzi de ea! Iha! iha! cel surghiunit în lumea dobitoacelor sunt eu, Ximen Nao, om ales şi drept, şi nu concubina mea!

S-a lăsat anevoios pe vine lângă mine şi a şters atentă lichidul lipicios de pe corpul meu cu un ştergar albastru cadrilat făcut din bumbac. Ştergarul uscat pe pielea mea udă mă făcea să mă simt deosebit de bine. Avea mişcări blajine, de parcă şi-ar fi şters propriul bebeluş.

— Măgăruş drăgălaş, pui drag ce eşti, când o să

creşti mare ce bine o să-mi mai arăţi, ia uite ce ochi mari, ia uite-i, albaştri şi umezi, şi ce urechiuşe, pufoase-pufoase...

Părţile despre care vorbea, pe acelea le şi ştergea. I-am desluşit inima la fel de bună ca mai înainte şi am simtit cum iubirea îi vine din străfundul sufletului. Am fost tare mişcat, focul otrăvit şi plin de răutate din mine s-a stins treptat-treptat, iar amintirile de pe vremea când eram om au devenit îndepărtate şi nedesluşite. Eram uscat şi mi-era bine. Nu mai tremuram. Am simţit că oasele mi s-au întărit şi că am vlagă în picioare. O forţă, o dorinţă mă mânau să-mi încerc puterile.

— Aha, măgăruşul e băieţel, a zis în timp ce mă ştergea pe membru.

Am simţit cum mă trece un val de ruşine, iar jocurile noastre de iubire de altădată, când eram om, au căpătat instantaneu o claritate fără pereche. Şi al cui fiu sunt eu? Sunt fiul unei măgăriţe, am văzut-o stând acolo fremătând din tot corpul: mama mea? O măgăriţă? Mânat de furie şi neastâmpăr, m-am ridicat. M-am ridicat proptindu-mă pe patru picioare, parcă eram un taburet de lemn cu picioare înalte şi butucănoase.

— S-a ridicat, s-a ridicat! a spus cu însufleţire Lan Lian, bătând din palme.

A întins mâna şi a tras-o în picioare pe Yingehun, încă pe vine. În ochi avea multă blândeţe – s-ar zice că îi purta o mare afecţiune. Mi-am adus pe neaşteptate aminte de unele lucruri din trecut – parcă îmi sugerase cineva să mă arăt precaut cu micul

argat crescut acasă, să nu facă tulburare prin iatac. Să fi fost de mai demult treburi necurate între aceştia doi?

Stăteam în picioare în soarele dimineţii din prima zi a anului şi, ca să nu mă prăbuşesc, mă propteam în ele. Am făcut primul pas ca măgar şi am început astfel un drum nefamiliar şi plin de amărăciune şi umilinţe. Am mai făcut un pas, corpul mi s-a zdruncinat tot şi pielea de pe burtă mi s-a întins puternic. Am văzut un soare foarte mare, un cer foarte albastru şi porumbei foarte albi rotindu-se în aer. L-am văzut pe Lan Lian sprijinind-o pe Yingchun să meargă înapoi în casă. Am văzut doi copii, o fetiţă şi un băiat, îmbrăcaţi cu haine vătuite noi-noute, încălţaţi cu botosi cap-de-tigru şi cu căciuli din blană de iepure, intrând în fugă pe poartă. Ca picioarele lor scurte să treacă peste pragul înalt a fost treabă istovitoare. N-aveau decât vreo trei-patru ani. Lui Lan Lian îi ziceau tată, lui Yingehun, mamă. Iha! iha! ştiam că erau copiii mei, pe băiat îl chema Ximen Jinlong, pe fată Ximen Baofeng. Copiii mei, grozav îi mai e tatii dor de voi! Tata încă mai trăgea speranţă să vă prefaceţi unul în dragon şi celălalt în phoenix şi s-aduceţi lumină şi strălucire strămoşilor, dar voi aţi ajuns copiii altcuiva, iar tata a ajuns măgar. Inima mi-a fost cuprinsă de dezolare, m-a luat ameţeala şi ochii mi s-au împăienjenit, picioarele mi-au intrat în trepidaţie şi m-am răsturnat la pământ. Nu voiam să fiu măgar, voiam să-mi recapăt trupul de om, să fiu iar Ximen Nao şi să-mi fac cu ei socotelile. În aceeaşi clipă în care eu m-am prăbuşit, măgăriţa care mă

născuse a căzut cu o bubuitură la pământ, ca un zid părăginit.

Măgăriţa care mă născuse murise, avea picioarele ţepene ca nişte beţe şi ochii larg deschişi; nu murise împăcată, ci părând să se fi simţit profund nedreptăţită. Nu mă trecea niciun fior de întristare la moartea ei: eu doar îi luasem trupul cu împrumut ca să mă nasc, iar totul era un şiredic al regelui Yama, sau poate doar o greşeală rezultată dintr-un joc al întâmplării. Nu băusem nicio gură din laptele ei, iar când i-am văzut ugerul umflat dintre picioare m-a apucat sila. Eu am crescut bând terci apos din faină de sorg, fiert de Yingehun cu mâna ei – ea a avut bunătatea asta să mă crească. Scotea terciul cu un linguroi de lemn şi mă hrănea, iar până m-am făcut mare am muşcat linguroiul ăla de înfăţişarea i-a ajuns de nerecunoscut. Pe când mă hrănea cu terci, i-am văzut tâtele umflate, unde era acumulat laptele ei albastru deschis la culoare. Îi ştiam gustul laptelui, băusem din el, era bun, îi făcea pe copii să crească bine, cei doi ai mei nu se mai săturau; al altor femei e otrăvit, îi omoară şi pe copiii zdraveni. Hrănindu-mă, mi-a spus:

— Măgăruşule, săracul de tine, de-abia ce te-ai născut şi ţi-a murit mama.

Vedeam că are ochii umezi când spune asta, plini de lacrimi – chiar mă îndrăgea din adâncul inimii. Copiii, Jinlong şi Baofeng, au întrebat-o curioşi:

— Mamă, cum de-a murit mama măgăruşului?

— I-a venit sorocul, a chemat-o regele Yama la el.

— Mamă, pe tine să nu te cheme regele Yama, că

dacă te cheamă, o să fim şi noi ca măgăruşul fără mamă. Şi nici Jiefang n-o să mai aibă mamă.

— Mama n-o să plece niciodată, regele Yama are datorie la noi şi nu-ndrăzneşte să vină pe aici, a răspuns ea.

Din cameră s-a auzit ţipătul lui Lan Jiefang.

— Ştii cine e Lan Jiefang? m-a întrebat deodată povestitorul, Cap-Mare Lan Qiansui, cel mic de ani, dar cu privirea de om învechit în rele, cu trup de nici trei coţi, dar cu vorba ca râurile învolburate.

— Fireşte că ştiu, eu sunt Lan Jiefang, Lan Lian a fost tatăl meu, iar Yingehun, mama. Care va să zică, tu ai fost odată unul din măgarii noştri?

— Da, am fost odată unul din măgarii voştri. M-am născut în prima zi din 1950, dimineaţa, iar tu, Lan Jiefang, te-ai născut în prima zi din 1950, pe înserat: amândoi suntem copii ai vremurilor noi.

CAPITOLUL 3

Hong Taiyue e cuprins de mânie şi ceartă familia cea căpoasă; Ximen Măgarul dă de bucluc când roade coajă de copac

Deşi nu mă împăcasem să fiu măgar, de corpul de măgar n-aveam cum să mă lepăd. Sufletul nedreptăţit al lui Ximen Nao alerga în toate părţile, ca o magmă incadescentă, prin trupul de măgar, dar şi obişnuinţele şi preferinţele măgăreşti se dezvoltau cu

vigoare şi erau greu de înăbuşit. Oscilam aşa între om şi măgar, conştiinţa de măgar şi amintirile de om se amestecau laolaltă, şi deşi voiam într-una să le separ, rezultatul era o şi mai intimă contopire; iar de cum amintirile de om mă îndurerau, viaţa de măgar îmi aducea desfătare. Iha! iha! Lan Jiefang, fiu al lui Lan Lian, înţelegi tu ce vreau să spun? Vreau să spun că, de pildă, când îi vedeam pe Lan Lian şi Yingehun drăgostindu-se ca doi phoenicşi

3.

Pe kang, eu, Ximen Nao, îi vedeam de fapt pe argatul meu şi pe concubina mea făcând-o şi mă durea aşa de tare că mă dădeam cu căpăţâna de poarta staulului şi mă puneam să rod marginile coşărcii cu nutreţ; dar când boabele negre de soia din coşarca aceea, proaspăt prăjite şi mestecate cu paie tocate mărunt, îmi intrau în gură, începeam vrând-nevrând să le mestec şi să le înghit, iar mestecatul şi înghiţitul mă făceau să trăiesc cea mai curată desfătare măgărească.

Într-un răstimp care a părut să fie doar o clipă, am crescut şi-am ajuns un măgar la jumătatea drumului spre maturitate; anii în care zburdam după voie prin curtea familiei Ximen se încheiaseră. Mi-au pus căpăstru pe cap şi m-au priponit de iesle. Între timp, Jinlong şi Baofeng, cărora le schimbaseră deja numele de familie în Lan, s-au înălţat cu un lat de palmă, iar Lan Jiefang, tu, cel născut cu mine în aceeaşi zi, aceeaşi lună şi acelaşi an, ai învătat să mergi. Te legănai ca o răţuşcă prin curte. Tot în acest timp, în familia care locuia în aripa de est a casei s-au

născut într-o zi cu vijelie şi potop două fete gemene. Se vede bine de aici că în gospodăria familiei Ximen, pământul nu se sleise de puteri şi că încă năştea belşug de gemeni. Pe prima venită pe lume au numit-o Huzhu, pe cealaltă, Hezuo. Numele lor de familie era Huang, erau sământa lui Huang Tong, copii născuţi din uniunea lui cu cea de-a doua concubină a lui Ximen Nao, Qiuxiang. Stăpânului meu – tatălui tău – i se repartizase după reforma agrară aripa de vest a casei familiei Ximen. Aici fuseseră pe vremuri odăile primei concubine, Yingehun. Lui Huang Tong i se repartizase aripa de est, iar stăpâna de acolo, cea de-a doua concubină, Qiuxiang, parcă fusese darul adăugat pe lângă casă, devenindu-i soţie. Impunătoarea clădire principală a familiei Ximen, cu cinci odăi, devenise acum sediul gospodăriei săteşti din satul Ximen, şi în fiecare zi venea cineva aici la şedinţe sau cu treburi.

Într-o zi, mă aflam în curte şi rodeam la caisul acela mare de acolo/ Coaja lui aspră se freca de buzele mele fragede şi delicate facându-le să mă ardă ca focul, dar nu voiam să renunţ, voiam să ştiu ce se ascunde în spatele cojii. Hong Taiyue, mai-marele satului şi în acelaşi timp secretarul organizaţiei de partid, a orăcăit puternic şi-a zvârlit în mine cu o piatră ascuţită. M-a nimerit cu ea în picior, s-a auzit clar şi răsunător zgomotul; lucrul era deosebit de supărător – asta însemna durerea? O senzaţie de mare fierbinţeală, sângele curgând şuvoaie, iha! iha! mor de durere, eu, sărmanul măgăruş orfan. Când am zărit sângele de pe picior, am tremurat iară să vreau

din tot corpul. Beteag de un picior, am fugit şchiopătând şi şontorogind din partea de răsărit a curţii, unde era caisul, refugiindu-mă în cea de apus. În faţa porţii noastre, îndreptat spre răsărit şi lângă zidul de sud, se afla un staul durat din bârne şi rogojini de trestie. Acolo era cuibul meu, care mă ferea de vânt şi mă adăpostea de ploaie, locul unde mă duceam să mă pitesc după ce trăgeam câte vreo sperietură. Dar acum nu puteam intra – stăpânul meu era înăuntru şi curăţa locul de balegile pe care le făcusem peste noapte. A văzut cum mă apropii şchiopătând şi şontorogind, cu sângele curgându-mi pe picior. Presupun că îl zărise pe Hong Taiyue zburând înspre mine o piatră şi nimerindu-mă cu ea în picior. Când piatra zburase prin aer, marginile ei ascuţite spintecaseră văzduhul incolor, scoţând un sunet care îţi făcea inima să palpite, ca atunci când sfâşii mătăsurile de cea mai bună calitate. L-am văzut pe stăpân în picioare în gura staulului. Corpul lui enorm semăna cu o pagodă de fier, iar razele soarelui i se prelingeau pe el ca apele unei cascade; o jumătate din faţă îi era albastră, iar cealaltă jumătate roşie, nasul slujindu-le drept hotar – parcă erau zona ocupată de duşman şi zona deja eliberată. Astăzi, o asemenea comparaţie e desosebit de învechită, dar pe atunci era deosebit de proaspătă. Stăpânul a strigat îndurerat:

— Măgarul meu!

A zbierat apoi furios:

— Hong, pe ce te bazezi de-mi baţi tu mie măgarul?

A trecut pe lângă mine şi cu mişcări agere ca de

panteră i s-a pus în cale lui Hong Taiyue.

Hong Taiyue era conducătorul cel mai însemnat din satul Xi- men, iar din pricina trecutului său glorios, încă mai purta asupra sa un mauser şi după ce cadrele de rând înapoiaseră armele primite. Tocul cărămiziu din piele de vacă îi atârna fudul nevoie mare peste fund, răsfrângând razele soarelui, răspândind miros de revoluţie şi avertizând toate elementele rele: nu faceţi fapte nesăbuite, lăsaţi-vă de urzit ticăloşii, nu căutaţi să vă împotriviţi! Purta un chipiu militar gri ca olanele şi cu cozorocul mare, cămaşă albă din stofa, butonată pe mijloc, centură de piele lată de patru degete, haină căptuşită din stofa gri, pantaloni largi, tot gri, şi încălţări din gabar- dină neagră şi cu talpă groasă, dar nu şi moletiere. Aducea oarecum cu membrii brigăzilor înarmate de muncă din timpul războiului. Dar în anii războiului, în anii în care nu eram măgar, ci Ximen Nao, în anii în care eram cel mai bogat om din satul Ximen, în anii mei, ai proprietarului luminat de pământuri, Ximen Nao, în anii cu soţie şi două concubine, cu două sute de mu de pământ roditor şi herghelii de cai şi turme de măgari, tu, Hong Taiyue, da, Hong Taiyue, tu, ce mare lucru erai? Pe vremea aia tu erai netrebnicul netrebnicilor, drojdia societăţii, un calic care cerşea de mâncare ciocănind într-un os de bou. Scula aia a ta de milog era făcută dintr-un os de la şoldul unui taur, era gălbuie şi lustruită de-ajunsese neobişnuit de lucioasă, avea nouă inele de aramă înşiruite pe margini, şi când o scuturai uşurel, făcea talang! talang! Ţineai osul ăla de-un mâner şi la târgurile

noastre din satul Ximen, care se făceau în fiecare a cincea zi din lună, te boiai pe faţă, te dezbrăcai de la brâu în sus, îţi spânzurai o trăistuţă de pânză de gât, îţi ţuguiai burta rotunjindu-ţi-o bine şi, desculţ şi cu capul gol, îţi holbai ochii cei negri ca tăciunele, săgetând luminos din ei în toate părţile; şedeai aşa în picioare pe aria goală pavată cu pietriş alb din faţa tavernei „La bună primire“, cântând din gură şi arătându-ţi dibăcia. Nu mai era pe lumea asta un al doilea în stare să facă atâtea şmecherii cu un os de bou. Talang, talang, langa-dang, lang, dang, talalalang... Osul de bou se învârtea zburând în sus şi-n jos în mâinile tale, era tot o întindere de lumină albă scânteietoare care devenea centrul privirilor pentru tot târgul. Atrăgeai atenţia oamenilor, toţi gură- cască se-mbulzeau, se forma un punct de atracţie, iar atunci milogul care lovea un os de bou, Hong Taiyue, îşi curăţa gâdejul şi se punea să cânte tare. Deşi aveai o voce de răţoi, urca şi cobora cu bună măsură, avea ritm şi-avea cadenţă şi era întru totul fermecătoare:

Razele de soare zidul îl lovesc,
Un loc răcoros la apus găsesc.
Fac focul în vatră, pe kang mă-ncălzesc,
Dorm întins pe spate, iute mă pârlesc.
Terciul arde gura, suflu să-l răcesc.
Dacă fac un bine, bine şi-eu primesc.
Dacă-n voba asta nu vă-ncredinţaţi,
Mergeţi iute-acasă, pe mama-ntrebaţi...

Şi uite că o asemenea comoară, când şi-a făcut publică identitatea, s-a arătat a fi tocmai ilegalistul cu

cea mai mare vechime din tinutul Gaomi din nord-est, care dăduse informaţii secrete

Armatei a opta şi de mâna căruia murise şi trădătorul înveterat Wu Sangui.1 Tot el a fost cel care, după ce eu am predat cu onestitate averile şi comorile, a luat o faţă severă, a fulgerat din priviri, s-a oţelit la obraz şi-a declarat solemn:

— Ximen Nao, la prima reformă agrară, măruntele fapte de bunătate pe care le-ai făcut, precum şi omenia şi cinstea prefăcute pe care le-ai arătat, au orbit masele şi tu ai izbutit să ieşi basma curată. De astă dată, eşti ca racul fiert bine care greu o mai tuleşte şi ca ţestoasa din butoi care greu mai are scăpare. Ai jecmănit averea poporului, te-ai priceput să-l exploatezi, ai împilat bărbaţii şi-ai oprimat femeile şi-ai luat pielea de pe toţi cei din sat. Nelegiuirea ţi-e mare, răutatea nespusă, şi doar moartea ta osto- ieşte mânia poporului. Dacă nu te dăm la o parte pe tine, piatra asta neagră care ne stă în drum, dacă nu te doborâm pe tine, un copac atât de mare, reforma agrară din ţinutul Gaomi din nord-est n-o să aibă cum să meargă mai departe, iar sărmanii din satul Ximen n-o să poată deveni până la capăt stăpâni pe soarta lor. Acum, în temeiul aprobării de la regiune comunicate deja la judeţ, se hotărăşte: Moşierul samavolnic Ximen Nao să fie pe dată dus la podeţul de piatră din afara satului şi executat!

Un bubuit uriaş, o scânteiere de fulger, şi creierii lui Ximen Nao au mânjit pietrele cât pepenii de iarnă din prundişul de sub pod, răspândind un miros greu

şi stricând aerul pe o mare întindere de jur împrejur. Gândindu-mă la asta, mă umpleam de obidă. Nici cu o sută de guri nu m-aş fi putut dezvinovăţi, căci nici nu mi-au dat voie să stau la discuţii: „Jos moşierii!“, „Rupeţi-le capetele câinilor turbaţi!“, „Cosiţi iarba înaltă!“, „Smulgeţi perii mari!“ —

1 Wu Sangui (1612-1678), unul din trădătorii arhetipali ai istoriei chineze, a trăit cu mult înainte de evenimentele legate de Hong Taiyue, care este astfel ironizat pentru presupusele sale merite militare.

Dacă vrei să-i pui cuiva o nelegiuire în spate, ce grijă ai că n-o să găseşti vorbele? „O să te facem să fii din toată inima convins că trebuie să mori“, zisese Hong Taiyue, însă nu-mi dăduseră ocazia să mă explic. Hong Taiyue, vorba ta a fost fără temei, m-ai îmbătat cu apă rece.

Stătea cu mâinile în şold în dreptul porţii, faţă în faţă cu Lan Lian, arătându-se cu totul maiestuos, din cap până-n picioare. Deşi numai ce-mi amintisem de el cum dădea din cap şi se lăsa jos din şale în faţa mea bătând în osul de bou, fiecare-şi are soarta sa – calul pune grăsime pe el, iar iepurele fără noroc dă peste şoim. Iar eu acum eram un măgar care fusese rănit şi mi-era teamă de omul ăsta. Stăpânul meu şi-a încrucişat privirea cu Hong Taiyue, distanţa dintre ei fiind nu cu mult peste-un stânjen. Stăpânul meu îşi avea originea de clasă în rândul celor nevoiaşi, era „din rădăcini roşii, mlădiţe drepte“, dar îşi spusese cu Ximen Nao „tată de suflet“ şi „fiu de suflet“, iar relaţia dintre ei fusese echivocă; deşi mai apoi conştiinţa de clasă i-a sporit, iar în combaterea mea

s-a aflat în avangardă, redobândindu-şi bunul renume de muncitor sărman al câmpului şi astfel repartizându-i-se casă, pământ şi nevastă, relaţia specială pe care o avea cu familia Ximen mereu îi făcea pe cei în drept să aibă dubii.

Cei doi bărbaţi şi-au susţinut unul altuia privirea vreme îndelungată, iar cel care a vorbit primul a fost stăpânul meu:

— Pe ce te bazezi de-mi baţi tu mie măgarul?

— Dacă mai îndrăzneşti să-l laşi să roadă coaja de copac, o să-l şi împuşc! a spus cât se poate de tranşant Hong Taiyue, bătându-se cu mâna peste tocul de pistol din piele de vacă care-i atârna peste fund.

— E doar un dobitoc, n-ai de ce să faci o faptă aşa de neagră!

— Eu zic că ăia care beau apă, dar nu se gândesc la izvor, şi care ajung stăpâni pe soarta lor, dar îşi uită rădăcinile nu fac nici cât un dobitoc! a spus Hong Taiyue, ţintuindu-l cu privirea pe Lan Lian.

— Adică ce vrei să spui?

— Lan Lian, ascultă-mă cum se cuvine, ascultă atent fiecare cuvinţel. Hong Taiyue a făcut un pas înainte, a întins un deget ca o ţeavă de pistol înspre pieptul stăpânului şi a spus: După ce reforma agrară a izbândit, te-am sfătuit să nu te însori cu Yingehun.

Deşi e de origine dintre cei sărmani şi i s-a dat lui Ximen Nao cu de-a sila şi neavând încotro şi deşi guvernul nostru popular le încurajează cu tărie pe văduve să se mărite din nou, tu eşti din clasa celor mai nevoiaşi şi trebuia să te însori cu o femeie ca

văduva Su din capătul de apus al satului. Văduva n-are nici măcar o odaie în care să trăiască, pământ nicio palmă, iar după ce soţul i-a murit din pricina bolii, şi-a dus traiul cerşind. Chiar de are faţa toată ciupită de vărsat, este proletară, este de-a noastră, te putea face să-ţi păstrezi integritatea şi să duci revoluţia până la capăt. N-ai vrut să-mi urmezi îndrumarea, trebuia musai să te însori cu Yingehun; cu gândul la libertatea căsătoriei, n-am putut să mă pun împotriva legilor guvernului, şi-a fost cum ai vrut tu. Aşa cum m-am aşteptat, în doar trei ani voinţa ta revoluţionară s-a molcomit complet: eşti cu gândul numai la tine, eşti un înapoiat, vrei să faci avere şi să te-mbogăţeşti şi vrei să duci viaţa descompusă a stăpânului tău, Ximen Nao. Eşti un exemplu tipic de degenerare şi dacă nu-ţi recapeţi conştiinţa, mai devreme sau mai târziu ai să o iei la vale până ai să ajungi duşman al poporului.

Stăpânul meu l-a privit năuc şi o bună bucată de vreme n-a făcut nicio mişcare, parcă înţepenise. Într-un sfârşit, şi-a recăpătat suflarea şi-a întrebat iară vlagă:

— Hong, dacă văduva Su are aşa de multe însuşiri, de ce nu te-ai însurat tu cu ea?

Vorba aceasta care părea moale şi fără vlagă l-a lăsat pe Hong Taiyue cu gura căscată şi limba înnodată şi o bună bucată de vreme n-a replicat, părând a fi la mare ananghie. Într-un sfârşit a şi răspuns, clar pe lângă subiect, dar cu vorbe aspre rostite din convingere:

— Nu fi obraznic cu mine, Lan Lian, eu reprezint

Partidul, reprezint guvernul, îi reprezint pe cei săraci din satul Ximen, îţi mai dau o ultimă ocazie, te mai salvez o dată, sper ca măcar la marginea prăpastiei să pui frâu cailor, sper să ştii să te-ntorci după ce-ai rătăcit drumul, să vii înapoi în tabăra noastră, îţi vom ierta slăbiciunea, îţi vom ierta zilele deloc vrednice de cinste când ai primit din toată inima să-l slugăreşti pe Ximen Nao şi nici n-o să te încadrăm în altă clasă socială decât cea de muncitor al câmpului pentru că te-ai însurat cu Yingehun. Ehei, să fii muncitor al câmpului înseamnă să ai tăbliţă cu margini aurite, n-o lăsa să ruginească, n-o lăsa să se prăfuiască, îţi spun în mod oficial, sper să intri numaidecât în cooperativă, să aduci după tine şi măgăruşul ăsta obraznic şi pus pe rele, roaba pe care ţi-am dat-o la reformă, plugul de semănat pe care ţi l-am repartizat, lopeţile, sapele şi cârligele toate, să-ţi aduci şi nevasta şi copiii, fireşte că şi pe Ximen Jinlong şi Ximen Baofeng, puii ăia de cuc moşieresc rămaşi de la Ximen Nao, să intraţi în cooperativă, să nu mai fiţi gospodărie individuală şi să nu mai faci tărăboi că vrei pe picioarele tale. E o vorbă care spune: „Crabul urmează apa cea mai iute ca să treacă râul“ şi mai e şi alta: „Cel ce înţelege mersul vremurilor e om desăvârşit înzestrat“; nu fi neclintit în căpoşenie, nu fi piatră care se pune în drum, nu face pe bărbatul neînduplecat, oameni cu mai mare destoinicie decât tine sunt cu sutele şi miile şi pe toţi i-am dres noi după cum e nimerit. Eu, Hong Taiyue, la o adică primesc şi să-mi doarmă în nădragi o pisică, dar nu primesc cu niciun chip să faci tu gospodărie

individuală aici, sub ochii mei. Mi-ai priceput vorba?

Hong Taiyue avea o voce bună, bine şlefuită pe vremea când bătea la osul de bou ca să vândă cataplasme: cu o asemenea voce, cu un asemenea dar al vorbirii, mare ciudăţenie ar fi fost să nu ajungă demnitar! îi ascultam vorbele, care mă prinseseră întru câtva, şi-i vedeam şi atitudinea de superioritate cu care îl dojenea pe Lan Lian: deşi la statură era mai scund decât acesta cu o jumătate de cap, mi se părea că e cu mult mai înalt. Când l-am auzit pomenindu-i pe Ximen Jinlong şi Ximen Baofeng, m-a cuprins o panică fără pereche: Ximen Nao cel ascuns în trup de măgar nu-şi găsea liniştea în privinţa celor sânge din sângele lui şi came din carnea sa, pe care îi lăsase în urmă pe lumea asta neaşezată şi neîmpăcată. Era îngrijat în privinţa sorţii lor, căci Lan Lian le putea fi pavăză care să-i apere, la fel de bine cum le putea fi şi năpastă care să le facă viaţa numai amar. În acel moment, stăpâna mea, Yingehun – să uit pe cât cu putinţă că a împărţit odată patul şi perna cu mine şi că mi-a născut băiat şi fată! — a ieşit din aripa de vest; înainte să iasă, sigur se aranjase la chip în ciobul de oglindă încastrat în perete. Era îmbrăcată cu o bluză încheiată într-o parte de culoare albastru indantren, purta pantaloni de pânză neagră la modă, largi pe picior, peste care legase un şorţ din pânză albastră cu flori albe, iar capul şi-l acoperise cu o basma tot din pânză albastră cu flori albe – acelaşi material ca şi şorţul: toate aveau rânduială, toate erau în armonie. Soarele îi lumina faţa trasă, fruntea, ochii, gura, nasul, stârnindu-mi amintiri ce-şi urmau

neîntrerupt una-alteia: chiar era o femeie bună, o comoară pe care de-abia te ţii să nu ţi-o bagi cu drag în sân! Lan Lian, nemernicule, ai ochi bun! Dacă te-însurai cu văduva Su din apusul satului, cea cu faţa toată ciupită de vărsat, şi să fi ajuns tu împăratul de Jad, la ce ţi-ar fi folosit? Yingehun s-a apropiat, a făcut o plecăciune adâncă în faţa lui Hong Taiyue şi a spus:

— Frate Hong, un om mare ca dumneata nu are supărare cu unul aşa mărunt. Nu te coborî la unul d-ăsta aşa de din tipar.

Am văzut cum faţa brăzdată de cute ţepene a lui Hong Taiyue de îndată se îmblânzeşte şi l-am auzit cum se-apucă să bată fierul cât e cald:

— Yingehun, tu ştii întocmai cum stau lucrurile cu trecutul vostru. Voi doi puteţi să ziceţi că, dacă tot s-a ciobit toarta, hai să spargem şi vasul, dar copiii voştri au un viitor luminos înainte, ţineţi seama şi de ei! Când o să te uiţi în urmă peste vreo opt-nouă ani, Lan Lian, o să pricepi. Vorba mea de azi e spre binele tău, spre binele nevestei şi-al copiilor tăi. De aur e vorba mea, de aur şi-argint!

— Frate Hong, eu pricep gândul dumitale cel bun. Yingehun l-a prins pe Lan Lian de braţ, l-a tras de el şi i-a zis: Ia cere-ţi iertăciune fratelui tău mai mare! Iar cu intratul în cooperativă, mergem acasă să vorbim.

— N-avem ce să vorbim, a zis Lan Lian, şi fraţii buni îşi împart averea. Dacă o ceată de străini se-amestecă între ei şi tot pipăie după linguroi în aceeaşi oală, cum o să-l găsească?

— Tu ăsta chiar eşti ou de piatră pus la murat, nu te pătrunde nici uleiul, nici sarea, a zis Hong Taiyue cu furie. Bine, Lan Lian, dacă poţi, stai tu singur pe dinafară, şi hai să vedem, să vedem dacă puterile noastre colective sunt mai mari sau dacă puterea ta, Lan Lian, o fi mai mare. Acum te mobilizez să intri în colectivă, mă rog de tine cu vorbă mustrătoare şi inimă plină de căldură; dar o să vină o zi când tu, Lan Lian, o să stai în genunchi să te rogi de mine, şi ziua aia nu e deloc îndepărtată.

— Nu intru în colectivă! Şi niciodată n-o să stau în genunchi să mă rog de tine. Lan Lian şi-a lăsat pleoapele în jos: Legea cârmuirii spune: „Intri în colectivă de bunăvoie, ieşi din colectivă după plac". Nu mă poţi sili.

— Căcat împuţit ce eşti! a răcnit mânios Hong Taiyue.

— Frate Hong, să nu cumva să...

— Ia nu mă mai lua cu frate pe mine, ce atâta frate în sus, frate în jos! i-a zis Hong Taiyue cu dispreţ şi parcă şi cu un dram de aversiune. Eu sunt secretarul de partid, mai-marele satului şi îndeplinesc şi funcţia de agent de securitate publică în judeţ!

— Tovarăşe secretar de partid, mai-mare al satului şi agent de securitate publică, a rostit Yingehun cu timiditate, ne întoarcem acasă ca să vorbim... După aceea l-a îmbrâncit pe Lan Lian, spunându-i printre suspine: Mă omori cu căpoşenia asta, căpăţână de piatră ce eşti, hai cu mine acasă...

— Nu vin acasă, n-am terminat ce-aveam de spus, a zis cu îndărătnicie Lan Lian. Mai mare al satului, mi-

ai rănit măgăruşul, trebuie să mă despăgubeşti cu cheltuielile pentru medicamente.

— O să te despăgubesc pentru un glonţ! Hong Taiyue şi-a atins tocul pistolului, hohotind fără oprire. Lan Lian, Lan Lian, grozav îmi mai eşti tu! După aceea a ridicat neaşteptat glasul: Caisul ăsta cui i-a fost repartizat?

— Mie! Răspunsul l-a dat Huang Tong, şeful miliţiei populare, care stătuse de la început în uşa aripii de est să se uite la vânzoleală şi care acum a venit în fugă în faţa lui Hong Taiyue: Tovarăşe secretar de partid, mai-mare al satului şi agent de securitate publică, la reforma agrară mie mi-a fost repartizat acest cais, numai că de când mi-a fost repartizat şi până acum n-a făcut nicio caisă: tocmai mă pregăteam să-l tai. Caisul ăsta e ca Ximen Nao, are vrajbă cu noi, muncitorii sărmani ai câmpului.

— Mănânci rahat! a zis cu mare răceală Hong Taiyue, astea-s palavre fără niciun temei, dacă vrei să ai trecere la mine trebuie să cauţi adevărul din fapte. Caisul nu rodeşte pentru că nu te pricepi să te ocupi de el, n-are nicio legătură cu Ximen Nao. Şi, deşi ţi-a fost repartizat ţie, mai devreme sau mai târziu tot o să fie în proprietate colectivă: păşind pe drumul colectivizării, vom lichida proprietatea privată, iar lumea se va îndrepta toată către eradicarea fenomenului exploatării. De aceea trebuie să păzeşti bine caisul ăsta: dacă mai laşi măgarul să-i roadă coaja, o să-ţi jupoi eu ţie coaja de pe tine!

Huang Tong a dat necontenit din cap în faţa lui Hong Tai- yue, cu faţa numai zâmbet prefăcut, cu

ochii mijiţi săgetând raze aurii, rânjind, dezvelindu-şi dinţii galbeni şi lăsându-şi la iveală gingiile violete. În acea clipă, nevasta lui, Qiuxiang, odinioară concubina a doua a lui Ximen Nao, a venit şi ea, pe umeri cu o cobiliţă cu două târne în care erau aşezate două fetiţe, Huzhu şi Hezuo. Qiuxiang îşi pieptănase părul în sus, şi-l dăduse cu ulei îmbătător de aromat, se pudrase şi purta o rochie cu bordură înflorată şi pantofi de satin verde brodaţi cu flori purpurii. Chiar că avea curaj cu carul – cu rochie de pe vremea când îmi era mie concubină, rujată, pudrată, ochii alunecoşi, toată numai supunere, toată numai unduiri, cum să pară ea om al muncii? Pe femeia asta o cunoşteam îndeaproape, nu avea o fire bună, era rea de gură şi haină la inimă, era bună doar de jucărie în pat, nu putea să-ţi fie altfel aproape. Ştiam că ţinteşte foarte sus, dacă n-aş fi înfrânat-o, Bai şi Yingehun ar fi murit amândouă de mâna ei. Înainte să-mi rupă mie capul de câine turbat, femeia asta a văzut limpede cum stau lucrurile şi a întors armele, spunând că am siluit-o, că am pus cu forţa stăpânire pe ea şi că-n fiecare zi a trebuit să sufere purtarea crudă a lui Bai. A mers până într-acolo că, la marea întrunire de demascare şi tragere la răspundere, şi-a ridicat piepţii cămăşii în faţa unei mulţimi de bărbaţi, ca să-i vadă toţi cicatricile de pe piept. „P-astea le-a făcut Bai, nevasta moşierului, care m-a ars cu un bol înroşit de pipă, iar p-astea le-a făcut samavolnicul de Ximen Nao când m-a înţepat cu o sulă.“ Plângea şi ţipa cu voce bogată şi simţire adâncă, se vedea că învăţase actorie şi ştia prin ce mijloace să cucerească

inima omului. Eu, Ximen Nao, o luasem pe femeia asta în grijă din pricina inimii mele bune: pe vremea aceea era doar o fetiţă cu codiţe la spate, nu cu mult mai mare de zece ani, care-şi urma tatăl orb pe uliţe câştigându-şi traiul prin cântat. Din nefericire, tatăl i-a murit la colţ de stradă, iar ea s-a vândut ca să aibă cu ce-l îngropa, devenind slujitoare în casa noastră. Femeie nerecunoscătoare ce eşti, dacă eu, Ximen Nao, n-aş fi întins mâna să te salvez, ai fi murit îngheţată pe străzi sau ai fi ajuns curvă la tractir! Curva asta plângea şi mă-nvinuia, şi ce era minciună spunea mai adevărat decât adevărul, de femeile de la poalele ridicăturii de pământ unde se ţinea întrunirea erau toate scuturate de sughiţuri: când îşi ridicau mânecile de la haină să-şi şteargă lacrimile, le vedeam scânteind. Toţi s-au pus pe strigat lozinci, focul mâniei s-a întetit, venise vremea să mor. Şi ştiam că mor de mâna curvei ăleia. Plângea şi striga şi deseori mă privea pe furiş cu ochii ei migdalaţi. Dacă doi miliţieni, amândoi puternici şi vânjoşi, nu m-ar fi ţinut cu mâinile la spate, n-aş mai fi ţinut seama de nimic şi m-aş fi repezit la ea şi i-aş fi dat o palmă, două palme, trei palme. Mărturisesc, pentru că semăna discordie în casă, chiar îi trăsesem odată trei palme. Ea îngenunchease şi-mi înlănţuise picioarele, uitându-se la mine cu lacrimile dănţuindu-i în ochi, iar privirea din ei, atât de drăgălaşă, atât de vrednică de milă, atât de plină de afecţiune, îmi înmuiase pe negândite inima şi-mi întărise pe neaşteptate mătărânga. O femeie ca asta, şi de face zâzanie, şi de-i iute la mâncare şi-nceată la treabă, ce mai contează?

Aşa că după cele trei palme, a urmat înlănţuire în îmbătătoare iubire – oh, femeia asta cu cele o mie de cochetării ale ei leac miraculos şi vindecător a fost pentru mine! „Stăpâne, stăpâne, frate drag, bate-mă, omoară-mă, taie-mă în opt, şi duhul meu tot n-o să-ţi dea pace…“ A dibuit brusc din sân o foarfecă şi-a dat să mă înţepe cu ea în cap, dar câţiva miliţieni i s-au pus în cale şi au tras-o jos de pe ridicătură. Până în acel moment, încă mai socoteam că joacă teatru ca să se protejeze, nu putusem să cred că o femeie cu care mă culcasem şi care se lipise de mine ca marca de scrisoare chiar putea să mă urască până în măduva oaselor…

Cu Huzhu şi Hezuo în cobiliţă, s-ar zice că voia să meargă la târg. S-a pisicit pe lângă Hong Taiyue, cu făţuca ei neagră- neagră asemenea unui bujor negru. Hong Taiyue a rostit:

— Huang Tong, trebuie să o ţii în frâu, trebuie să o reformezi, să o faci să-si schimbe obişnuinţele astea de soţioară de moşier, trebuie s-o pui să meargă pe câmp să trudească şi să n-o mai laşi la toate târgurile.

— Ai auzit? Huang Tong s-a întors spre Qiuxiang şi a zis: Tovarăşul secretar de tine vorbeşte!

— Vorbeşte de mine? Da ce-am făcut? Dacă nu e voie la el, de ce mai ţineţi târgul? Dacă nu-ţi e pe plac că fata le ia ochii oamenilor, du-te şi rostuieşte o sticlă de vitriol şi umple-mă toată de ciupituri!

Guriţa lui Qiuxiang clămpănea aşa, stânjenindu-l grozav pe Hong Taiyue.

— Femeie proastă, bag seama că te mănâncă pielea, ai nevoie de-o scărmăneală! a zis Huang Tong

spumegând de mânie.

— Îndrăzneşti să dai în mine? Un fir de păr dacă îmi clinteşti din cap, îţi umplu pieptul de sânge!

Cu o mişcare extrem de iute şi precisă, Huang Tong i-a dat o palmă. Preţ de o clipă, fiecare a rămas încremenit ca o stană de piatră. Mă aşteptam ca Qiuxiang să se prostească şi să facă scene, să se dea de-a rostogolul pe jos şi să ameninţe că-şi ia viaţa – astea erau trucurile ei obişnuite. Dar n-am nimerit-o, Qiuxiang n-a ripostat, doar şi-a dat jos cobiliţa, şi-a acoperit faţa cu mâinile şi s-a pus pe plâns. Huzhu şi Hezuo trăseseră o sperietură şi plângeau amândouă înăuntrul târnelor. Din depărtare, căpşoarele lor, aurii şi pufoase, semănau ca două picături de apă cu două capete de maimuţă.

Cât ai zice peşte, cel care stârnise războiul, Hong Taiyue, s-a prefăcut în făcător de pace şi a căutat să-i împace pe Huang Tong şi pe soţie. Apoi, fără să-şi mai abată deloc privirea, a intrat în ceea ce era altădată clădirea principală a familei Ximen. Lângă uşă, pe zidul de cărămizi, atârna o plăcuţă de lemn pe care stătea scris, cu semne repezite şi neîngrijite, „Comitetul sătesc din satul Ximen“.

Stăpânul meu mi-a prins capul în braţe şi cu mâinile lui mari şi aspre m-a mângâiat pe urechi; nevasta stăpânului, Yingehun, mi-a curăţat cu apă sărată rana de la piciorul din faţă, iar după aceea m-a bandajat cu o bucată de cârpă albă. În acest moment, îndurerat dar şi plin de dulceaţă, nu mai eram cine ştie ce Ximen Nao, ci un măgar, un măgar care avea în curând să crească mare şi să împartă cu stăpânul

bucuriile şi amărăciunile. Aşa cum spun versurile unui cântec din „Cronica măgarului negru“, opera în stil Shandong compusă recent de băieţică ăla, Mo Yan:

La trup, măgar negru, la suflet, om,
Cele vechi încet se duc, nori plutitori.
Pe lume, toate se află în transmigraţie,
Amar nesfârşit, de dorinţe pricinuit,
Doruri greu de înăbuşit, orbire în inimă.

De ce să nu uite de întruparea de dinainte Şi să nu fie măgar vesel şi dimineaţa, şi seara?

CAPITOLUL 4

Cu surle şi trâmbiţe şi zarvă până la cer, masele intră în colectivă; măgarului cu copite zăpezii i se pun potcoave

Ziua naţională, 1 octombrie, a coincis în 1954 cu ziua în care a fost întemeiată prima cooperativă agricolă din ţinutul Gaomi din nord-est, cât şi cu ziua de naştere a lui băieţică ăla de Mo Yan.

Dis-de-dimineaţă, tatăl lui Mo Yan a dat fuga în grabă mare la noi acasă; când l-a văzut pe stăpân, n-a scos nicio vorbă, doar şi-a şters lacrimile cu mâneca hainei sale căptuşite. Stăpânii tocmai mâncau, dar văzând această scenă, şi-au lăsat grabnic jos holurile din mână şi-au întrebat:

— Ce e, măi cumetre?

Tatăl lui Mo Yan a spus plângând şi suspinând:

— A născut, a născut băiat.

— Cumătră a născut băiat? a întrebat stăpâna mea.

— Da, a zis tatăl lui Mo Yan.

— Şi de ce plângi? l-a întrebat stăpânul meu, ar trebui să te bucuri.

Tatăl lui Mo Yan a făcut ochii mari:

— Cine zice că nu-s bucuros? Dacă nu de bucurie, de ce să plâng?

— Da, da, a râs stăpânul meu, plângi doar de bucurie, dacă nu de bucurie, de ce să plângi? Adu rachiul, i-a zis mai apoi stăpânei mele, să beau cu fratele nostru un pahar.

— Azi nu beau, a zis tatăl lui Mo Yan, am venit doar să vă dau vestea cea bună, o să bem peste câteva zile. Cumătră Yingehun, a continuat tatăl lui Mo Yan făcând o plecăciune adâncă în faţa stăpânei mele, că eu am acum băiat e numai în temeiul alifiei de făt de căprioară de la dumneata. Soaţa mea a zis că după ce trece luna de lăuzie o să vină în braţe cu copilul să facă închinăciune până la pământ în faţa dumitale. Şi-a mai zis soaţa că dumneata ai soarta bună şi că vrea să-ti aducă băiatul să ti-l faci şi dumneata, cum ar veni, fiu de suflet. Şi-a zis că, dacă nu te învoieşti, să mă pun în genunchi în faţa dumitale.

Stăpâna mea a râs şi-a zis:

— Tare nostimi mai sunteţi. Fie, mă învoiesc, ca nu care cumva să ajungi să mi te pui în genunchi!

Şi aşa, Mo Yan nu ţi-e doar prieten, ţi-e, cum ar veni, şi frate. De-abia ce-a plecat tatăl lui Mo Yan, fratele tău, cum ar veni, că toată curtea familiei Ximen – ar trebui să spun curtea gospodăriei săteşti

– s-a animat. Mai întâi, Hong Taiyue şi Huang Tong şi-au unit puterile ca să lipească pe poartă urări în versuri; mai apoi a venit o trupă de muzicanţi, care s-au lăsat pe vine în curte, în aşteptare. După înfăţişare, mi se păreau cunoscuţi. Amintirile lui Ximen Nao mă năpădeau dese ca grindina, noroc că nutreţul adus de stăpân mi-a pus capăt şirului de aduceri-aminte. Prin poarta pe jumătate deschisă a staulului, izbuteam să observ, în timp ce-mi mâneam nutreţul, situaţia din curte. Pe la jumătatea dimineţii, un băiat nici mare, nici mic, ţinând în mână un steguleţ făcut din hârtie roşie, a zburat înăuntru strigând tare: „Au venit, au venit, mai marele satului a zis să cântaţi!“

Muzicanţii au sărit în sus într-o îmbulzeală de mâini şi de picioare. Dong! dang! dong! au bătut ei de trei ori din gonguri şi tobe, iar apoi, dum! dum! dum! a început muzica de întâmpinare a oaspeţilor. L-am văzut pe Huang Tong cum se răsuceşte şi, din alergare, întoarce des capul şi strigă: „Faceţi loc, faceţi loc, a venit preşedintele de la regiune!“

Condus de preşedintele cooperativei, Hong Taiyue, preşedintele Chen de la regiune şi cele câteva gărzi înarmate care îl însoţeau au intrat pe poartă. Preşedintele Chen avea ochii duşi în fundul capului, era costeliv şi purta o veche uniformă militară care se bălăngănea pe el. După ce a păşit pe poartă, ţăranii care intraseră în cooperativă, trăgând după ei animale acoperite cu pânze roşii şi ghirlande şi cu unelte agricole pe umeri, au ţâşnit şi ei înăuntru. Într-o clipă, în curtea familiei mele se aflau soiuri şi

soiuri de dobitoace, toate grase şi plesnind de sănătate, şi o mare de capete de oameni îngrămădindu-se laolaltă – un tablou plin de viaţă. Preşedintele de la regiune s-a aşezat în picioare pe un taburet aflat sub cais şi le-a făcut în repetate rânduri oamenilor cu mâna. Cum făcea aşa o bucată de vreme, cum urma un val de ovaţii; animalele s-au molipsit şi ele, şi caii s-au pus pe nechezat, măgarii pe răgit şi vacile pe mugit, înfrumuseţând şi însufleţind şi mai mult tabloul. În acest moment de măreţie, înainte ca preşedintele de la regiune să deschidă gura şi să-ţi ţină cuvântarea, stăpânul meu m-a tras după el – sau mai bine spus, Lan Lian şi-a tras după el măgarul –, croindu-şi drum prin mulţimea de oameni şi animale şi ieşind pe poartă sub privirile tuturor.

După ce-am ieşit pe poartă, am mers drept înspre sud. Când am trecut pe lângă terenul de sport al şcolii primare de lângă Cotul-cu-lotuşi, am văzut toate elementele rele ale satului, mutând pietre şi cărând pământ sub supravegherea a doi miliţieni înarmaţi cu suliţe cu ciucuri: înălţau şi măreau ridicătura de pământ aflată la nord de terenul de sport, locul acela unde se jucaseră piese mari, se făcuseră şedinţe mari şi fusese ţinut în picioare, combătut şi criticat şi Ximen Nao. Doar ce mă cufundam în amintirile lui Ximen Nao şi toţi oamenii ăştia îmi deveneau cunoscuţi. Uite, bătrânul cel slab care de-abia-şi mai târâie picioarele strâmbe şi poartă în braţe piatra aceea mare este Yu Wufu, care a fost mai mare peste o sută de familii timp de trei luni, când erau momâile

colaboraţioniste la putere. Uite, mărunţelul ăla negricios care duce cu cobiliţa două târne de pământ este Zhang Dazhuang – pe vremea când regimentele de restituire a pământurilor lansaseră contraofensiva ca să ia înapoi bunurile confiscate, s-a dat de partea duşmanului, luând cu el şi o puşcă. Fusese cinci ani de zile vizitiul meu, iar soaţa lui, Bai Susu, era nepoata nevestei mele, Bai, care şi slujise de mijlocitoare la căsătoria lor. Când m-au combătut şi criticat, au tot ţinut-o că eu m-am culcat în prima noapte cu Bai Susu şi de-abia după aceea s-a măritat cu Zhang Dazhuang: vorbe de rahat şi scornituri, să fie Bai Susu martoră! Ea-şi ridicase însă un piept de la cămaşă şi-şi acoperise faţa, ţinând-o într-una într-un plâns îndurerat şi nerostind nicio vorbă, şi astei făcuse prin plânsul ei ca lucrul mincinos să devină adevărat şi ca Ximen Nao s-o apuce pe drumul către Izvoarele Galbene de pe tărâmul morţii.

Uite, tânărul acela cu faţa slabă şi ovală ca sămânţa de pepene şi sprâncenele stufoase ca mătura care cară în spate un salcâm japonez este ţăranul chiabur Wu Yuan, prietenul meu apropiat. Se pricepea să cânte la jinghu, ştia să sufle şi în suona, iar în anotimpul tihnit al câmpului îi plăcea să se ţină pe uliţe şi ulicioare după muzicanţii cu tobe şi tambururi, nu cu gând să facă vreun ban, ci ca să se veselească. Mai uite, insul ăla cu câteva fire ca mustăţile de şoarece în barbă şi care stă în picioare pe ridicătură cu o cazma tocită în mâini, părând ocupat, dar tândălind şi lenevind, este Tian Gui, altădată proprietarul unei căzănării cu vad, dar şi un hapsân

care a fost în stare, cu douăzeci şi cinci de baniţe de grâu puse la păstrare, să-şi lase nevasta şi copiii să mănânce pleavă şi ierburi sălbatice. Uite-l şi pe, şi pe, şi pe… şi uite-o şi pe femeia aceea care şchioapătă cu picioruţele ei înfăşate şi care cară gârbovită o jumătate de coş de pământ, oprindu-se să se odihnească la fiecare câţiva paşi: era Bai, soţia mea principală, a mea, Ximen Nao. Uite-l şi pe Yang al Şaptelea, şeful jandarmilor din sat, cu o ţigară în gură şi o vargă în mână, oprindu-se în faţa ei şi spunându-i sever:, Ximen Bai, munceşti în dorul lelii?" Pe soţia mea, Bai, a cuprins-o panica de-aproape a căzut, iar coşul greu şi plin de pământ a ajuns jos, izbind-o pe unul din picioruşele ei înfăşate. Un strigăt ascuţit a scos atunci soţia mea, Bai, iar după aceea a plâns îndurerată pe înfundate, au! au! uf! uf! întocmai ca o fetiţă. Yang a ridicat varga şi-a altoit brusc cu ea în jos – iar eu la fel de brusc m-am scuturat de frâul din mâna lui Lan Lian şi m-am repezit spre Yang; varga a despicat aerul cu un şuierat, la o palmă de nasul lui Bai. N-a rănit-o în niciun fel, Yang exersase mişcarea până devenise expert. Puiul ăsta de lele, găinarul ăsta, toate patimile le-avea, pe toate – şi mâncatul, şi băutul, şi curvăsă- reala, şi jocul de noroc, şi fumatul de opiu risipise averea strânsă de taică-său şi o supărase pe maică-sa de-şi pusese capăt zilelor spânzurându-se de-o grindă; cu toate acestea, fusese băgat la ţăranii dintre cei mai nevoiaşi, avangarda revoluţiei. Vrusesem să-i dau un pumn, dar de fapt n-aveam cum să-i dau un pumn – puteam doar să-i dau o copită, puteam doar să-l muşc cu gura mea cea

mare de măgar şi cu dinţii mei cei mari de măgar: Yang, măi pui de lele cu mustăcioară pe buza de sus, cu ţigară-n gură şi vargă în mână ce eşti, eu, Ximen Măgarul, mai devreme sau mai târziu tot o să te muşc crunt!

Stăpânul a înşfăcat neîntârziat frâul de care mă scuturasem, ferindu-l pe viermele de Yang de prăpăd. Dar din instinct, eu tot mi-am cocoţat fundul în sus şi mi-am ridicat picioarele din spate. Am simţit cum copitele nimeresc pe loc moale – era burta lui Yang. După ce devenisem măgar, cuprindeam cu ochii un orizont mult mai larg decât pe vremea când eram Ximen Nao, de puteam vedea chiar şi ce se află în spatele meu. Am văzut deci cum Yang, fiul de căţea, pică în buci la pământ, cum fâţuca i se face galbenă ca ceara şi cum multă vreme nu-şi mai vine în fire: când şi-a venit totuşi în fire, a strigat „Mamă!“. Pui de lele, pe maică-ta ai supărat-o într-atâta că s-a spânzurat, de ce mai strigi după ea acum?

Stăpânul meu a amncat frâul din mână şi s-a dus grabnic să-l ridice pe Yang înapoi pe picioare. Yang şi-a cules varga de pe jos, s-a arcuit înapoi de şale, a ridicat varga şi-a altoit din ea înspre căpăţâna mea. Stăpânul l-a prins de încheietură, nelăsând varga să se coboare spre mine. Dacă vrei să dai într-un măgar, uită-te bine şi la stăpân, Yang al Şaptelea!

— Lan Lian, s-o fut pe mă-ta care te-a făcut ea pe tine, fiu de suflet al lui Ximen Nao ce eşti tu, element rău de nu te-au băgat în clasa care trebuie, las că dau eu şi în tine! Yang făcea tămbălău, dar stăpânul meu nu-i dădea drumul la încheietură şi pe nebăgate de

seamă îşi şi sporea tăria strânsorii, făcându-l pe Yang, care zi de zi îşi istovise puterile tot trăgând-o stricatelor, să scoată vaiet după vaiet şi să lase varga din mână. Stăpânul l-a împins la o parte şi i-a zis:

— Socoteşte-te norocos că nu l-am potcovit încă!

Am ieşit tras de stăpân pe poarta de sud a împrejmuirii de pământ a satului, pe marginea căreia numeroase fire de mohor galben şi ofilit se legănau în bătaia slabă a vântului. Nu era doar ziua întemeierii cooperativei, ci şi ziua celor rânduite pentru mine, Ximen Măgarul, la atingerea maturităţii. Stăpânul mi-a vorbit:

— Măgarule, azi te duc să-ţi pun potcoave, adică e ca şi cum o să ai încălţări, n-o să te mai doară picioarele de la pietre şi lucrurile ascuţite n-o să te mai înţepe în copite. După ce-ţi pune potcoave, să cheamă că te-ai făcut mare, trebuie să mă ajuţi la muncă.

Să muncească la stăpân – asta o fi pesemne soarta fiecărui măgar? Mi-am înălţat capul şi-am început să strig, iha-ha! iha-ha!: era prima oară când răgeam de când devenisem măgar, iar glasul meu, puternic şi limpede, a adus pe faţa stăpânului o expresie de plăcută surprindere.

Meşterul potcovar avea şi un atelier de fierărie. Avea faţa tuciurie şi nasul de un roşu aprins; sprâncene nu mai avea peste arcadele sale mândre, genele i se duseseră şi ele, pleoapele le avea roşii şi umflate, iar în cele trei cute adânci care îi brăzdau fruntea era strânsă cenuşă de cărbune. După dârele de sudoare care spălau faţa ucenicului ştiam în

schimb că pielea acestuia este foarte albă. Tânărul era lac de sudoare, mă temeam că o să iasă toată apa din el. Fierarul mai în vârstă avea corpul cu totul uscat, de parcă focul din cuptor îi zvântase de-a lungul anilor toată apa din trup. Cu mâna stângă, tânărul aţâţa focul cu foalele, iar în dreapta strângea cleştii cu care învârtea un fier sub flacără. Când fierul s-a înroşit complet, l-a scos din cuptor, numai lumină în curgere şi şuvoi de splendoare, iar apoi meşterul şi ucenicul şi-au unit puterile izbind grozav cu ciocanul cel mare şi mai uşor cu cel mic, bong-bong! bang-bang! dong-dong! dang-dang!; scânteile ţâşneau şi se-m- prăştiau, iar zgomotul cutremura pereţii, toate acestea stârnind în inima mea, Ximen Măgarul, tulburare şi confuzie.

M-am gândit că tânărul acela cu faţa albă e un copil atât de înzestrat şi atât de firesc şi lipsit de reţineri, că locul lui adevărat ar fi trebuit să fie pe scenă, unde să se ţină de şotii şi cochetării cu fetele, să spună vorbe de iubire, cu duioase simţiri ca apa de mângâietoare, cu întâlniri dulci de-amor ca de vis; faptul că bătea fierul era chiar o greşeală rezultată dintr-un joc al întâmplării. Nu mi-ar fi trecut prin cap că, înzestrat şi chipeş ca Pan Yue, poetul din vechime, cum era, are în el strânsă aşa putere uriaşă – un ciocan cu mâner flexibil cântărind nouă kile, dacă nu eşti meşter mare în ale fierăriei şi cât un taur de puternic, e greu să-l stăpâneşti! În mâna tânărului însă, ciocanul se afla cu totul în largul său, de parcă i-ar fi fost acestuia o prelungire a corpului. Sub bătăile sale, fierul de pe nicovală era parcă o bucată de lut, pe care meşterul şi

ucenicul acestuia modelau în ce formă le era după voie. Dintr-o bucată de fier cam de mărimea unei perne au forjat o tocătoare de paie – cea mai mare dintre uneltele de fier din casa ţăranului. Stăpânul, profitând de scurta clipa de odihnă a celor doi, s-a apropiat şi a glăsuit:

— Meştere Jin, îndrăznesc să te necăjesc să pui potcoave măgarului nostru.

Fierarul mai în vârstă a tras dintr-o ţigară, iar fumul i-a ieşit rotocol după rotocol şi din nas, şi din urechi; cel tânăr a luat un bol mare din porţelan grosolan şi şi-a vărsat apa din el pe gât, gâl! gâl! gâl! Apa părea că iese numaidecât înapoi la iveală, prefăcută în sudoare, iar eu am adulmecat o mireasmă stranie – era vorba de mirosul pe care îl scotea trupul acelui tânăr cu chip frumos, inimă neprihănită şi mare râvnă de muncă.

— Frumos zăpeziu! a rostit oftând meşterul după ce m-a măsurat din ochi. Stăteam în afara şopronului, lângă uliţa largă care ducea spre capitala judeţului, iar când mi-am lăsat capul într-o parte, mi-am zărit pentru prima dată copitele albe. Amintirile legate de Ximen Nao au dat buzna vijelioase, „copite zăpezii" se spune despre un cal măreţ ca un pui de dragon... însă vorbele fierarului mai în vârstă m-au izbit de parcă mi-ar fi turnat în cap o găleată de apă rece:

— Păcat că e măgar, dacă era cal...

— Nici calul nu e mai cu folos, a rostit tânărul punând jos bolul. La gospodăria de stat au adus nu demult două tractoare „Estul este roşu" şi fiecare are o sută de cai putere, adică face cât o sută de cai. Un

plop cât să-l cuprindă doi oameni în braţe l-au priponit la mijloc cu un fir mare de oţel pe care l-au agăţat de „Estul este roşu“, iar ăsta numai ce-a băgat niţel cărbuni şi dum! dum! l-a scos afară cu rădăcină cu tot! Iar rădăcina pe care o trăgea era lungă cât juma’ de uliţă!

— Numai tu le ştii pe toate! l-a mustrat fierarul în vârstă, spunându-i apoi pe dată lui Lan Lian: Lian, o fi el doar un măgar, dar cu asemenea înfăţişare e vrednic de toată cinstea. Când cine ştie ce mare general o să fie sătul să călărească pe armăsari de soi şi-o să vrea deodată să călărească un măgar, tu, Lan Lian, o să dai de noroc de pe urma măgărului ăstuia.

Fierarul cel tânăr a zâmbit cu răceală, în continuare a râs în hohote, iar mai apoi s-a oprit deodată din râs, de parcă râsul şi expresia de pe chipul lui, apărută la fel de brusc ca un fulger şi dispărută la fel de inopinat, ar fi avut treabă numai cu el şi nicio legătură cu ceilalţi. Meşterul fusese clar zdruncinat de râsul ciudat al ucenicului şi avea privirea uşor pierdută, părând, deşi nu-şi ţinea ochii într-un punct fix, că-l ţintuieşte pe celălalt. Mai apoi a zis:

— Jin Bian, mai sunt potcoave?

Jin Bian, care avea răspuns pentru toate, a zis:

— Avem multe, dar toate sunt de cal. Le punem în cuptor, le încălzim şi le batem până facem din ele potcoave de măgar.

A durat cam cât să fumezi o pipă şi potcoavele de cal au fost transformate în potcoave de măgar. Fierarul cel tânăr a aşezat un taburet greu în spatele

unuia dintre picioarele mele, pe care cel în vârstă mi l-a ridicat, scurtându-mi apoi unghia cu o daltă ascuţită. După ce mi-a terminat toate cele patru picioare, s-a dat câţiva paşi înapoi, m-a măsurat din priviri şi a spus încercat de simţiri nenumărate:

— Bun măgar, în viaţa mea n-am văzut unul mai frumos!

— Şi mai frumos să fi fost, tot nu s-ar fi putut asemui cu o combină! Gospodăria de stat a adus din Uniunea Sovietică o combină, e roşie şi poate să taie dintr-odată grâul pe zece brazde: prin faţă înghite spicele şi pe la spate scuipă boabele, care curg fâş-fâş, de în cinci minute umpli un sac! a spus cu mare avânt tânărul Jin Bian.

Fierarul în vârstă a oftat prelung:

— Jin Bian, după cum se vede treaba, nu pot să te mai ţin aici. Dar chiar de-o fi să pleci mâine, azi tot trebuie să-i pui potcoave măgarului.

Jin Bian s-a apropiat de mine şi mi-a apucat un picior cu braţul stâng; în mâna dreaptă ţinea un ciocan, iar în gură, cinci cuie. A fixat cu stânga potcoava pe copită şi din două lovituri de ciocan a băgat înăuntru fiecare cui, curat şi îngrijit; şi uite aşa, gata potcoava. Le-a pus pe toate patru în nu mult peste zece minute. După aceea a lăsat unealta din mână şi a intrat în şopron. Meşterul i-a zis stăpânului meu: „Lan Lian, ia-l să facă vreo două ocoluri, să vedem dacă şchioapătă sau nu“. Stăpânul m-a tras după el să facem un ocol pe uliţă, de la Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere până la măcelărie; acolo tocmai tăiau un porc negru, iar cuţitul a intrat

alb în el şi-a ieşit roşu – o treabă tare supărătoare. Omul care ucisese porcul purta o cămaşă de un verde ca jadul, şi aşa se face că era mult roşu şi era şi mult verde, contrastul fiind izbitor. De la măcelărie am mers până la administraţia regiunii, unde am dat nas în nas cu preşedintele Chen şi cu gărzile lui; mi-am dat seama că ceremonia în cinstea cooperativei agricole de producţie din satul Ximen se încheiase. Bicicleta preşedintelui se stricase şi unul din garda lui o căra pe umăr. De cum m-a văzut, preşedintele Chen nu şi-a mai mutat multă vreme privirile în altă parte. Ştiam că înzestrările şi puterile mele îi atrăseseră ochii. Ştiam că în rândul măgarilor sunt unul mare şi robust – regele Yama o fi socotit că i-a greşit lui Ximen Nao şi de-aia îmi dăduse mie anume capul, ochii, copitele şi picioarele măgăreşti cele mai frumoase.

— Grozav măgar, cu copite zăpezii! l-am auzit spunând pe preşedinte.

— Am putea să-l ducem la staţia zootehnică, măgar de sământă, l-am auzit pe cel care căra bicicleta pe umăr.

— Eşti Lan Lian din satul Ximen?

— Da, a răspuns stăpânul meu, dându-mi apoi o palmă peste fund, dornic foarte să ocolească discuţia.

Preşedintele Chen i s-a pus în cale, a ridicat mâna şi m-a pipăit pe spate, iar eu pe dată am sărit în sus.

— N-are firea prea bună, a zis stăpânul meu.

— Dacă n-are firea bună, trebuie dresat cu încetul, să nu care cumva să fii fără răbdare. Dacă eşti fără răbdare, o să dai rasol şi n-o să mai ai cum să-l

dresezi.

Preşedintele Chen îi vorbea stăpânului meu pe un ton de expert:

— Înainte să particip la revoluţie, am fost negustor de măgari: am văzut măgari cu sutele şi miile, le ştiu firea ca pe propriul buzunar.

A început apoi să râdă în hohote, iar stăpânul meu l-a urmat şi el, râzând prosteşte.

— Lan Lian, Hong Taiyue mi-a vorbit de situaţia ta. L-am criticat şi i-am spus că Lan Lian e un măgar îndărătnic, trebuie să-l mângâi pe firul părului, nu în răspăr, nu se poate fără răbdare, dacă eşti fără răbdare, o să-ţi dea una cu copitele de dinapoi şi-o să te muşte. Lan Lian, pentru moment poţi să nu intri în colectivă. Dar ia ia-te tu la întrecere cu cooperativa! Ştiu că ai repartizaţi opt mu de pământ. Până toamna viitoare, să vedem câte grâne faci tu în medie pe mu şi câte grâne face cooperativa în medie pe mu\ dacă faci tu pe mu mai mult decât cooperativa, atunci continui cu gospodăria individuală, dar dacă recolta cooperativei e mai mare, ne mai punem o dată pe vorbit.

— Vorba asta ai spus-o cu gura dumitale! a spus cu însufleţire stăpânul meu.

— Am spus-o eu cu gura mea, toţi cei de-aici îţi sunt martori, a zis Chen arătând spre gărzile sale şi spre cei din jur cu degetul.

Stăpânul m-a tras înapoi la fierărie şi i-a spus meşterului:

— Nu şchioapătă, păşeşte sigur, cu tăria potrivită. N-aş fi crezut că unul aşa de tânăr de ani ca meşterul

Jin Biao poate să facă o treabă atât de nemaipomenită.

Fierarul în vârstă a scuturat din cap zâmbind amar, ca apăsat de-o mare greutate pe suflet.

În acel moment, l-am văzut pe tânărul fierar Jin Bian cum iese din atelier ducându-şi în spinare aşternuturile – o plapumă cenuşie în jurul căreia era înfăşurată o piele de câine – şi spune:

— Meştere, eu plec.

— Pleacă, i-a spus întristat celălalt, aleargă după viitorul tău cel luminos!

CAPITOLUL 5

Săpând după averi şi comori, oamenii o supun cercetărilor pe Bai; după tărăboi în sala cea mare, măgarul sare peste zid

Pentru că îmi atârnaseră potcoave noi şi mai primisem şi atâtea complimente, eram plin de bucurie; pentru că auzise vorba preşedintelui de la regiune, stăpânul era şi el vesel. Stăpânul şi măgarul – Lan Lian şi cu mine – ne zbenguiam alergând pe câmpia întomnată auriu: era ziua cea mai fericită de când devenisem măgar. Chiar aşa, decât vreun terchea-berchea fără minte, mai bine măgar pe care-l iubeşti de cum îl vezi! Era întocmai cum a scris Mo Yan, fratele tău cum ar veni, în opera sa, Cronica măgarului negru-.

Cu potcoavele noi, copitele-s uşoare,

Alerga acum pe drum iute ca vântul.
Uitase de prostiile din viaţa de dinainte,
Ximen Măgarul era vesel şi cu totul destins: înălţa capul spre cer şi răgea: Iha! Iha! Iha!

Când ne-am apropiat de capul satului, Lan Lian a cules de la marginea drumului o mână de ierburi mlădioase şi nişte crizanteme sălbatice galbene, din care a împletit o ghirlandă alungită pe care mi-a pus-o pe după urechi. Ne-am întâlnit apoi cu măgăriţa pietrarului Han Shan de la capătul de apus al satului şi cu fiica lui, Han Huahua. Măgăriţa căra în spinare două paporniţe lăsate fiecare într-o parte: într-una se afla un copilaş acoperit pe cap cu o căciulă din blană de iepure, în cealaltă, un purceluş alb. Lan Lian a schimbat câteva vorbe cu Huahua, iar eu şi cu măgăriţa ne-am încrucişat privirile. Oamenii au vorbirea lor, iar noi, măgarii, avem felul nostru de a schimba informaţii – prin mirosuri şi poziţii ale trupului, precum şi prin intuiţii primare. În urma scurtei conversaţii, stăpânul a aflat că Huahua, care se măritase şi locuia într-un sat îndepărtat, se întorsese acasă pentru aniversarea de şaizeci de ani a mamei sale. Bebeluşul din paporniţă era fiul ei; purceluşul din cealaltă era darul pe care i-l făcuseră cei de acasă. În acei ani, oamenii când îşi făceau daruri preferau animalele vii – purceluşi, miei sau pui –, iar când cârmuirea dădea vreo primă, aceasta era şi ea uneori câte vreun mânz, viţel sau iepuraş cu blană bogată. Vedeam limpede că legătura dintre stăpân şi Huahua nu era una obişnuită şi mi-am adus aminte că pe când eram Ximen Nao, Lan Lian păştea

vacile, iar Huahua oile şi că cei doi se jucaseră prin iarbă de-a măgarii care se dau de-a rostogolul. De fapt nu prea îmi stătea gândul la treburile lor, ca măgar plin de vlagă şi tărie ce eram, cel mai mult îmi păsa de măgăriţa aceea din faţa mea, care căra în spinare bebeluşul şi purcelul. Era mai în vârstă decât mine, s-ar fi zis că avea între cinci şi şapte ani. Puteam să-i apreciez vârsta după adânciturile duse mult în fundul capului pe care le avea deasupra ochilor; desigur, putea şi ea perfect de bine să-mi aprecieze vârsta, chiar cu şi mai mare uşurinţă. Să nu crezi că dacă eram Ximen Nao întors iar pe lume eram şi măgarul cel mai deştept de pe faţa pământului, deşi o vreme nutrisem şi eu această iluzie; pesemne că şi ea era reîncarnarea unui personaj important. Eu, când mă născusem, avusesem părul cenuşiu, care se înnegrise pe măsură ce crescusem: dacă n-aş fi fost acum negru, doar copitele mele n-ar fi fost de-ajuns ca să ia ochii şi să fure vederile. Ea era cenuşie, cu trupul destul de mlădiu, sprâncenele delicate şi dinţii foarte ordonaţi şi curaţi; când şi-a apropiat botul ca să ne împrietenim, am adulmecat mireasma de turtă de soia şi tărâţe de pe buzele şi dintre dinţii ei. I-am adulmecat şi mirosul care-mi spunea că e stârnită şi în acelaşi timp am simţit cum arde pe dinlăuntru şi cât tânjeşte să o încalec. Aşa s-a iscat în mine dorinţa intensă de a mă cocoţa pe ea.

Stăpânul a întrebat-o pe Huahua:

— Aţi făcut şi voi cooperativă?

— Ne conduce acelaşi şef la judeţ, cum să nu

facem? a răspuns ea fără grabă.

M-am răsucit până în spatele măgăriţei sau poate că ea şi-a mutat singură bucile spre mine. Odoarea excitantă a devenit şi mai puternică, iar când am mirosit-o o dată, m-am simţit de parcă aş fi dat pe gât o tărie; fără să vreau, mi-am ridicat capul şi mi-am înăltat botul, mi-am dezvelit dinţii şi mi-am ferecat nările ca să nu las odoarea aceea să iasă afară, iar această postură foarte frumoasă a îmbătat-o pe măgăriţă, aducând-o în extaz. În acelaşi timp, maiul meu cel negru s-a sculat şi el cu vitejie, zdroncănindu-mi drept peste burtă. O asemenea ocazie se iveşte la o mie de ani şi e iute trecătoare, dar tocmai pe când îmi ridicam picioarele din faţă cu gândul s-o încalec, l-am văzut pe copilicul din paporniţă care dormea deosebit de adânc, precum şi pe purcelul care guiţa bezmetic. Dacă aş fi încălecat-o atunci, picioarele mele din faţă, de-abia potcovite, ar fi şters de bună seamă de pe faţa pământului cele două vieţi dinăuntrul paporniţelor. Iar atunci, mi-e teamă că eu, Ximen Măgarul, aş fi rămas pe vecie în iad, până şi ca dobitoc fiind greu să mai renasc. În acest moment de ezitare, stăpânul a smucit de frâu, iar copitele mele din faţă s-au coborât în spatele măgăriţei. Huahua a început să strige înspăimântată şi-a tras-o grabnic pe măgăriţă înainte, la o oarecare distanţă de mine.

— Tata înadins mi-a spus că măgăriţa e în călduri şi să mă păzesc, dar eu tocmai de-asta am uitat! Şi mi-a zis să mă păzesc de măgarul familiei lui Ximen Nao – ia uite, Ximen Nao e mort de-atâţia ani, dar tata tot

crede că tu eşti argatul lui şi zice de măgarul tău că e al familiei lui Ximen Nao!

— Dacă n-a zis că măgarul e Ximen Nao reîncarnat şi întors iar pe lume, tot e bine, a zis râzând stăpânul meu.

Auzindu-l, am tras o sperietură zdravănă: pătrunsese oare secretul meu? Şi, dacă ştia că măgarul e stăpânul lui reîncarnat şi întors iar pe lume, era de bine sau de rău pentru măgar? Când soarele roşu dădea să apună, Huahua şi stăpânul meu şi-au luat şi ei rămas-bun:

— Frate Lan, a zis ea, mai vorbim şi cu alt prilej, acum trebuie să mă duc, mai am cinsprezece li până acasă.

— Dar măgăriţa nu se-ntoarce în seara asta? a întrebat-o preocupat stăpânul meu.

Huahua a zâmbit subţire, şi-a coborât glasul şi a spus pe un ton misterios:

— Măgăriţa asta a noastră e foarte isteaţă, după ce mănâncă nutreţ pe săturate şi bea şi apă îndeajuns, îi dau jos frâul şi se-ntoarce singură acasă. E la fel de fiecare dată.

— Da' de ce-i dai jos frâul?

— De frică să n-o tragă de el vreun om rău! Şi oricum, cu frâul nu poate să fugă prea repede, iar în caz că dă peste vreun lup, nu-i prea lesnicios.

— Hm, a zis stăpânul frecându-se pe bărbie, nu vrei să te petrec o bucată de drum?

— Nu, nu, a zis Huahua, aveţi piesă în sat în seara asta, du-te să te uiţi şi dumneata. După ce-a făcut câţiva paşi mânându-şi măgăriţa, şi-a întors capul şi-

a adăugat:

— Frate Lan, tata a zis că nu trebuie să tendărătniceşti aşa ca un măgar, mai bine să mergi laolaltă cu toată lumea, e mai sigur.

Stăpânul a scuturat din cap fără să zică nimic, m-a ţintuit cu un ochi şi-a zis:

— Hai, flăcăule, că până şi tu te gândeşti la bunătăţuri! mai era puţin şi mă băgai în mare bucluc. Ia zi, să-l pun eu pe jugă- nitor să te scopească au ba?

De cum am auzit asta, am început să dârdâi din toate încheieturile şi-am simţit cum mi se strânge punga boaşelor şi cum mă ia cu asalt un val de spaimă uriaş. Stăpâne, să nu care cumva să mă jugăneşti! — aşa voiam să zbier, dar când vorbele îmi ieşeau pe gâtlej, se prefăceau într-un lung şir de răgete: Iha! Iha! Iha!...

Am intrat în sat şi pe când mergeam pe uliţa mare, potcoavele mele se ciocneau de pietre şi scoteau sunete clare şi melodioase, cu un ritm bine desluşit. Chiar dacă mintea îmi era în altă parte, prin faţa ochilor mi se legăna chipul plăcut al măgăriţei, cu buzele ei rozalii, fragede şi delicate, iar nasul îmi era învălătucit de mirosul ei de urină atât de plin de pasiune, ceea mă făcea în fiece clipă să-mi pierd minţile; totuşi, cele trăite ca om în viaţa de dinainte mă făceau să nu fiu asemenea măgarilor obişnuiţi. Întorsăturile neaşteptate din lumea oamenilor aveau o mare atracţie asupra mea. Am văzut numeroşi oameni care alergau cu mare iuţeală undeva, iar din vorbele pe care le slobozeau în goana lor am aflat că în curtea familiei Ximen – acum curtea gospodăriei

săteşti şi a birourilor cooperativei, precum şi, fireşte, curtea stăpânului, Lan Lian, şi a lui Huang Tong – tocmai fusese expusă la vedere o oală smălţuită din porţelan colorat, plină de aur, argint şi comori. Fusese descoperită după-amiaza, în timp ce săpau ca să construiască scena pentru piesă. Pe loc am văzut cu ochii minţii privirea vagă şi echivocă a celor care, în acele momente, se aflau în faţa scânteierilor de perle şi comori ce răzbateau afară din oală.

Amintirile lui Ximen Nao au năpădit ca un şuvoi, slăbind dragul cel mare pe care-l resimţea Ximen Măgarul faţă de măgăriţă. Nu ţineam minte să fi îngropat acolo aur, argint şi alte lucruri de valoare; mia de arginţi îngropată în grajdul vitelor, dimpreună cu multele averi şi comori puse bine într-un perete despărţitor le luaseră deja brigăzile de ţărani sărmani la reveri- ficare, când cu reforma agrară. Din pricina asta, soţia mea, Bai, avuse parte de-atâta şi-atâta amărăciune.

...La început, Huang Tong, Yang al Şaptelea şi ai lor le-au închis pe Bai, Yingehun şi Qiuxiang într-o odaie ca să le interogheze, sub comanda personală a lui Hongtaiyue. Eu eram închis în altă odaie şi nu puteam vedea ce se întâmplă la interogatoriu, dar puteam auzi vocile.

— Vorbeşte! Unde-a ascuns Ximen Nao aurul şi comorile? Vorbeşte!

Am auzit răpăială de vergi şi de bastoane zdroncănind în masă. Am auzit-o pe târfa de Qiuxiang plângând şi strigând:

— Mai mare al satului, comandante, unchilor,

fraţilor, eu sunt de origine dintre cei sărmani, în familia Ximen mănânc pleavă şi înghit ierburi sălbatice, niciodată nu m-au socotit om, Ximen Nao m-a siluit, iar când el mă siluia, Bai mă apăsa de picioare şi Ying- chun de mâini, ca să-l lase pe măgarul de Ximen Nao să mă futǎ!

— Mănânci rahat!

Yingehun era cea care strigase.

Zgomot că se lovesc, zgomot că le trage cineva deoparte.

— Spune numai vorbe neadevărate! adăugase Bai.

— La ei în casă eram mai rău ca un porc sau un câine, unchiule, frate, cumnaţilor, mi-s om care a răbdat mare amar, sunt din aceeaşi clasă ca voi, sunt soră de clasă cu voi, voi m-aţi scăpat din marea de amărăciune, vă port mare recunoştinţă şi am mare îndatorare la voi/ de-abia mă ţin să nu-i scobesc creierul din cap lui Ximen Nao şi să vi-l dau vouă să-l mâncaţi, i-aş smulge şi inima şi ficaţii din el să vi le dau vouă să meargă la băutură... Ia gândiţi-vă dumneavoastră, când şi-au îngropat ei averile şi comorile, cum o să-mi zică ei mie ce şi cum? Dragii mei tovarăşi de clasă, ia cântăriţi dumneavoastră niţel treaba asta!

Aşa plângea şi ţipa Qiuxiang.

Yingehun în schimb nu plângea şi nu făcea tărăboi, ţinând-o una şi bună: i

— Eu toată ziua nu făceam decât treabă şi vedeam de copii, de alte lucruri nu ştiu nimica-nimicuţa.

Aşa e, niciuna nu ştia unde ascunsesem aurul şi cele de preţ, doar eu şi cu Bai ştiam. Concubina e

concubină, nu poţi să te în- crezi în ea, cea în care poţi să te încrezi e soţia.

Bai nu zicea nici pâs, dar după ce-au strâns-o cu uşa, a spus:

— Era de ochii lumii, de ziceai că scrinurile-s pline de aur şi cuferele de-argint, dar adevărul e că de multă vreme intra mai puţin decât ieşea, iar când mai picau nişte bani, nu mi-i dădea mie.

Am presupus că zicând aceasta, le-a ţintuit plină de vrăjmăşie, cu ochii ei mari şi goi, pe Yingehun şi Qiuxiang. Ştiam că o urăşte pe Qiuxiang, dar Yingehun fusese în fond servitoarea ei, adusă cu ea de-acasă şi apropiată de ea cum e pielea de os; a ei fusese şi ideea s-o iau pe Yingehun de concubină, ca să-mi dăruiască urmaşi să ducă neamul mai departe, iar Yingehun şi-a dat toată silinţa, în anul următor avea să-i nască pe gemeni. C-am luat-o însă concubină şi pe Qiuxiang a fost din pricina uşurinţei mele. Cu toate mergând strună, te fuduleşti de uiţi de tine: câinele când se fuduleşte îşi ţine coada pe sus, iar omul când se fuduleşte îşi ţine scula pe sus. Desigur că de vină fusese şi dracul ăsta mic de femeie, care în fiecare zi mă provoca cu privirea şi mă zgâria cu sfârcurile ţâţelor. Iar eu, Ximen Nao, nu eram vreun sfânt, şi nu putusem face faţă acestei ispite. Bai mă ocărâse crunt din această pricină:

— Jupâne, mai devreme sau mai târziu o sa-ţi găseşti pieirea de mâna dracului ăsta de muiere!

Iar ce zisese Qiuxiang că Bai o apăsase de picioare ca s-o silu- iese eu era cu totul şi cu totul scorneală şi făcătură. Bai o bătuse, asta era adevărat, dar Bai o

bătuse şi pe Yingehun.

Mai apoi, le-au dat drumul lui Yingehun şi lui Qiuxiang, iar eu, închis într-o odaie din aripa de vest, am străpuns cu privirea prin grilajul de la fereastră şi le-am văzut pe cele două când au ieşit din clădirea principală: lui Qiuxiang, chiar cu părul zburlit şi faţa murdară, i se putea citi pe obraz voioşia ascunsă, în timp ce ochii i se învârteau bezmetici de jur-împrejur. Yingehun, toată o frământare, s-a năpustit drept în camera din aripa de răsărit de unde veneau plânsetele răguşite ale lui Jinlong şi Baofeng. Băiatul meu, fata mea, se tânguia inima-n mine, nu ştiu unde am greşit de-am vătămat noima firii şi-am nimerit peste o aşa grozavă încercare, nenorocindu-mă nu numai pe mine, dar aducând năpastă şi peste soaţă şi copii! Mă gândeam însă şi că proprietari de pământ combătuţi, demascaţi şi traşi la răspundere, măturaţi la o parte şi aruncaţi afară pe uşă din casele lor sau cărora li se rupea gâtul de câine turbat se găseau în toate satele, dintr-unul nu lipseau, erau în lumea asta largă cu sutele şi miile: toţi să fi făcut fapte rele şi toţi să fie musai să primească asemenea răsplată? Aşa era sorocit să fie, cerul şi pământul se rotesc, Soarele şi Luna îşi au mersul lor, n-ai scăpare dacă eşti sortit pieirii: eu, Ximen Nao, încă îmi mai aveam căpăţâna pe umeri doar din pricină că mă bucuram de ocrotirea strămoşilor. Într-o lume ca asta, ai noroc cu carul să te poţi păstra în viaţă, cum să mai cutezi să şi ceri cu nesăbuinţă altceva? Totuşi eram deosebit de îngrijat de Bai – în caz că nu putea să facă faţă şi dădea în vileag locul în care aveam ascunsă comoara,

treaba nu numai că nu-mi micşora mie vinovăţia, dar îmi mai şi arunca un blestem de moarte iute peste cap. Bai, Bai, soaţa mea, tu ai gând adânc, eşti cu mare chibzuinţă, în clipa asta de cumpănă să nu te zăpăceşti!

Cel ce stătea de santinelă era Lan Lian, care se sprijinise cu spatele de fereastră şi îmi bloca vederea: puteam doar să aud, şi auzeam cum în clădirea principală se desfăşoară încă o rundă de interogatoriu. Iar runda asta era de-adevăratelea. Strigătele erau asurzitoare, vergile, joardele, bicele, toate răpăiau plesnind în masă, toate pocneau plesnind-o pe soţia mea, Bai, iar ea, soţia mea, aolea ascuţit, facându-mă să mă simt de parcă-mi răsucea cineva cuţitul în inimă şi să dârdâi din toate încheieturile.

— Vorbeşte! Unde-s ascunse averile şi comorile?

— N-avem averi şi comori...

— Bai, Bai, tare căpoasă mai eşti, se vede treaba că, dacă nu-i dăm să simtă niţică usturime, n-o să-şi dea drumul la gură.

Părea să fie vocea lui Hong Taiyue, deşi parcă nu semăna.

A urmat un moment de pace, fără niciun zgomot, iar după aceea a venit urletul lui Bai, un urlet care mi-a făcut părul măciucă. Nu eram în stare să ghicesc ce fel de caznă îngrozitoare poate să facă o femeie să scoată un urlet atât de înfricoşător.

— Vorbeşti? Dacă nu vorbeşti, o luăm de la capăt!

— Vorbesc... vorbesc... iar mie mi s-a luat o piatră de pe inimă, bine, vorbeşte, oricum, o moarte are

omul. Decât să rabde toate chinurile astea ca să mă ocrotească pe mine, mai bine mor eu.

— Vorbeşte, unde sunt ascunse?

— Sunt ascunse, sunt ascunse în templul zeului solului de la răsăritul satului, în templul lui Guandi din nordul satului, la Cotul cu lotuşi, în burta vacii... Nu ştiu, zău nu ştiu, chiar n-avem averi şi comori, la prima reformă agrară am dat toate lucrurile!

— Mare curaj pe tine, Bai, îndrăzneşti să te ţii de goange cu noi!

— Daţi-mi drumul, chiar nu ştiu nimic...

— Trageţi-o afară!

Am auzit ordinul maiestuos slobozit în clădirea principală. Cel care-l dăduse stătea pesemne în balansoarul de santal în care stăteam eu de obicei: lângă balansoar se afla o masă pătrăţoasă pe care erau aranjate pensule, hârtii şi celelalte dintre comorile literaţilor, iar pe peretele din spatele ei atârna un tablou cu tema „Cei cinci fii urează viaţă lungă". În spatele acestuia se afla peretele despărţitor, în care erau ascunse patruzeci de lingouri de argint în formă de potcoavă în greutate de 50 de liang[1] fiecare, douăzeci de lingouri mici de aur de câte un liang fiecare şi toate bijuteriile lui Bai. Pe ea am văzut cum o trag afară doi miliţieni. Avea părul încurcat şi vâlvoi, hainele ferfeniţite, fâşii-fâşii, şi era murată toată; de pe corp îi picura ceva, nu ştiu dacă sânge sau sudoare. Când mi-am văzut soaţa arătând aşa, în mine, Ximen Nao, toate năzuinţele s-au făcut cenuşă. Bai, Bai, ţi-ai ţinut fălcile încleştate, aur curat ţi-a fost credinţa faţă de mine, cu o asemenea soţie se

cheamă că eu, Ximen Nao, n-am făcut umbră pământului degeaba! În urma ei au ieşit doi miliţieni cu puştile în mâini, iar eu mi-am dat pe neaşteptate seama că se duc să o împuşte. Aveam mâinile legate la spate, în poziţia numită „Su Qin cu spada-n spate, " aşa că m-am văzut silit să zupăiesc cu căpăţâna în grilajul ferestrei, strigând tare în acelaşi timp:

— Puşca jos, daţi-i drumul!

I-am zis lui Hong Taiyue:

— Măi pui de lele care băteai în os de bou, netrebnicul netrebnicilor ce eşti, mă, tu nu faci nici cât un floc de pe mătărânga mea, dar uite că băiatu n-a avut noroc şi-a picat la laba şlehtei ăsteia de sărăntoci care sunteţi voi. Nu te poţi pune împotriva voinţei Cerului, aşa că trebuie să mă las şi eu moale şi spun, na: Voi sunteţi bunicii, băiatu e nepotu!

Hong Taiyue a râs:

— E bine că poţi să-ţi dai seama de asta. Da, eu, Hong Taiyue, sunt fără doar şi poate netrebnicul netrebnicilor, dacă

1 Un liang este echivalent cu 50 de grame.

Nu era Partidul, teamă mi-e mie că bateam la osul ăla de bou până la moarte. Dar acum, ţie ţi s-a întors norocul şi roata s-a-n- vârtit de partea noastră, a fârtaţilor sărmani, şi-aşa ne-a venit nouă apa la moară. Când v-am demascat şi v-am tras pe voi la răspundere, de fapt ne-am luat nouă averile înapoi. Adevărul cel mare ţi l-am repetat de o mie de ori deja – nu tu, Ximen Nao, ai hrănit şi-ai ţinut argaţii şi arendaşii, arendaşii şi argaţii te-au ţinut şi te-au hrănit pe tine, Ximen Nao, şi pe toţi ai tăi. Aţi dosit

averi şi comori, iar nelegiuirea asta nu poate fi iertată, dar dacă ni le daţi pe toate, o să vă tratăm cu mărinimie.

— Treaba asta cu îngropatul de averi şi comori am făcut-o eu de unul singur, femeile nu ştiu nimica-nimicuţa, că doar ştiu eu bine că nu poţi avea încredere într-o femeie, cum dai cu pumnul în masă şi-ţi holbezi ochii la ele, se scapă de toate tainele. Pot să scot acum toate averile şi comorile, să vă uimească pe toţi de cât de multe sunt şi să vă ajungă să vă cumpăraţi şi un tun, dar tu trebuie să garantezi că o laşi slobodă pe Bai şi că nu le faci viaţa grea lui Yingehun şi Qiuxiang. Ele nu ştiu nimic.

— Să stai liniştit în privinţa asta, o să facem potrivit prevederilor.

— Bine, dezlegaţi-mă.

Câţiva miliţieni m-au privit neîncrezători, uitându-se apoi la Hong Taiyue.

Acesta a zâmbit:

— Le e teamă că dacă tot s-a ciobit toarta, să nu spargi şi vasul şi să vrei să te lupţi ca o fiară încolţită.

Am râs şi eu. Hong Taiyue m-a ajutat cu mâna lui să mă dezleg şi a scos o ţigară şi mi-a dat-o. Am luat-o cu o mână amorţită şi m-am aşezat pe balansoarul meu, cu infinită întristare în inimă. După aceea am ridicat mâna, am tras jos tabloul cu cei cinci fii aducând daruri de viaţă lungă şi le-am zis miliţienilor:

— Păliţi aici cu patul puştii!

Averile şi comorile care au ieşit din peretele dintre camere i-au făcut pe cei de faţă să facă ochii mari şi

să rămână cu gura căscată. După privirea din ochii lor, am priceput bine ce le trece prin minte. Unul nu era să nu vrea să-şi însuşească pe nedrept averea asta mare, ba chiar să şi viseze pe loc la tot felul de posibilităţi: „Dacă mi-ar fi repartizat mie casa asta, iar eu aş fi descoperit întâmplător locul unde era ascunsă comoara.

Profitând de faptul că toţi ţintuiau vrăjiţi averile şi comorile de-acolo, am întins mâna şi-am dibuit de sub balansoar un revolver şi-am tras un glonţ către podeaua din cărămizi negre; glonţul a ricoşat şi-a rămas înfipt în perete. Miliţienii s-au trântit alandala la pământ, doar Hong Taiyue rămânând în picioare. Puiul ăsta de lele chiar avea şira spinării.

— Ascultă aici, Hong Taiyue, am zis, glonţul de-adineauri, dacă ţinteam cu el spre capul tău, acum zăceai la pământ ca un câine mort. Dar n-am ţintit spre tine şi n-am ţintit nici spre vreunul dintre oamenii tăi, pentru că n-am cu niciunul dintre voi vreo ranchiună anume. Dacă nu veneaţi voi să mă combateţi, veneau alţii să mă combată, astea-s vremurile, cu potrivnicie pentru cei bogaţi, aşa că n-o să mă ating de niciun fir de păr de-al vostru.

— Ai spus foarte bine, a zis Hong, eşti un om care pricepe punctele cele mai însemnate şi înţelege situaţia în întregul ei. Ca de la om la om, te stimez foarte mult, chiar aş merge până la a mă lega cu tine şi-a mă face frate juruit; fiind eu însă element al clasei revoluţionare, am obligaţia să simt că nu am loc de tine sub soare, am obligaţia să te lichidez. Aici nu e vorba de duşmănie individuală, e vorba de

duşmănie de clasă. Tu acum poţi să-ţi reprezinţi clasa care urmează să fie până la capăt lichidată, să deschizi focul şi să mă omori, făcând din mine un martir al clasei revoluţionare; în continuare, guvernul nostru o să te împuşte, făcând din tine un martir al mosierimii contrarevoluţionare.

Am râs, am râs foarte răsunător. Am râs în hohote, am râs până mi-au dat lacrimile, multe lacrimi. După aceea am spus:

— Hong Taiyue, mama mea credea în Buddha. Eu toată viaţa n-am ucis nicio făptură, ca să-mi arăt cea mai adâncă iubire de fiu pentru ea. Mi-a zis că, dacă o să ucid vreo făptură după ce moare ea, o să rabde amar pe lumea umbrelor. Aşa că dacă vrei să devii martir, te rog să te duci la altul. Eu, unul, de trăit am trăit de-ajuns, mă gândesc să mor, dar moartea mea n-are nicio treabă cu nu ştiu ce clase de care vorbeşti tu. Prin deşteptăciune şi hărnicie şi noroc, aşa am strâns eu avere mare, şi nu mi-a trecut niciodată prin cap să intru în vreo clasă. Şi după ce mor, n-o s-ajung eu nu ştiu ce martir. Simt doar că de-ar fi trăiesc în felul ăsta de-acum înainte, chiar că m-aş sufoca de supărare. Multe lucruri mă gândesc la ele şi nu le pricep şi asta mă face să fiu tare neînlargul meu, aşa că tot mai bine e să mor.

Mi-am sprijinit arma de frunte şi-am zis:

— În grajd mai e îngropată o oală, în care sunt o mie de arginţi. Îmi pare rău că trebuie să daţi la o pane bălegarul din grajd ca să scoateţi oala, mai întâi o să vă umpleţi cu totul de putoare şi de-abia după aia o să vedeţi argintii.

— N-are însemnătate, pentru o mie de arginţi, nu numai că dăm afară un grajd de bălegar, ne băgăm şi-n căcat şi mai facem şi tumbe. Te sfătuiesc totuşi să nu te omori, poate că o să-ţi lăsăm şi ţie câte ceva să-ţi duci zilele, să ne vezi pe noi, şleahta de sărăntoci, cum devenim cu totul stăpâni pe soarta noastră, cum stăm noi cu capul sus şi pieptul scos înainte, cum ne facem noi stăpâni şi ne ocupăm noi de treburi şi construim o societate justă.

— Iartă-mă, dar nu vreau să mai trăiesc. Eu, Ximen Nao, am obişnuinţă ca ceilalţi să dea din cap şi să se lase jos din şale în faţa mea şi nu vreau s-ajung eu să dau din cap şi să mă las jos de şale în faţa altora. În viaţa următoare, dacă aşa e sorocit, o să ne vedem din nou, flăcăi!

Am apăsat pe trăgaci, dar arma n-a pocnit – un glonţ prost. Pe când o dădeam la o parte de la frunte căutând să aflu unde e problema, Hong Taiyue, ca un tigru fioros care se năpusteşte peste hrană, mi-a smuls revolverul din mână. Miliţienii au venit în urma lui şi m-au legat din nou cu sfoară.

— Flăcăule, nu prea le ştii, a zis Hong Taiyue ridicând revolverul, de ce-ai dat ţeava la o parte? Cea mai mare calitate la revolver e că n-ai de ce să te temi că e glonţul prost, doar mai apeşi o dată pe trăgaci şi vine glonţul următor; iar dacă ăla nu era unul prost, zăceai acum pe podea ca un câine rozând din cărămizile astea negre.

Mândru de sine, a râs puternic şi le-a ordonat miliţienilor să organizeze oamenii şi să se ducă la iuţeală să sape în grajd. După aceea mi-a zis:

— Ximen Nao, am credinţa că nu ne-ai amăgit, un om care are de gând să se omoare n-are de ce să mai spună minciuni...

Stăpânul mă trăgea după el, chinuindu-se să se strecoare pe poartă – asta pentru că, în aceste momente, miliţienii, în con formitate cu ordinele cadrelor din sat, mânau afară din curte masele de oameni. Cei mai puţin curajoşi erau păliţi peste fund cu paturile puştilor şi erau nerăbdători să iasă; cei mai curajoşi, în schimb, ardeau de nerăbdare să se îngrămădească şi mai mult înăuntru, să vadă ce avea să se întâmple. Stăpânul mă trăgea şi el înăuntru, pe mine, măgarul minunat care eram, dar e uşor de închipuit cât ne era de greu să intrăm în acest moment pe poartă. La nivel sătesc, căutaseră deja să dea familiile Lan – a noastră – şi Huang afară din curte şi să pună toată reşedinţa familiei Ximen sub stăpânirea gospodăriei săteşti, dar, în primul rând, n-au putut găsi nicio altă casă liberă şi, în al doilea, nici stăpânul şi nici Huang Tong nu erau oameni să joace cu uşurinţă după cum le cântă alţii. Să vrei să-i muţi afară din curte era, pe termen scurt, o treabă mai grea decât să te urci până la cer. Aşa că eu, Ximen Măgarul, puteam în fiecare zi să intru şi să ies pe aceeaşi poartă cu cadrele din sat, ba chiar cu cele venite în inspecţie de la regiune sau judeţ.

După multă larmă, numeroşi oameni încă se mai buluceau în curte; miliţienii obosiseră, aşa că şi-au zis că mai bine se retrag într-o parte să fumeze o ţigară. Eu stăteam în staul, uitându-mă cum soarele de seară mânjeşte într-un auriu luminos ramurile caisului cel

mare. Sub pom stăteau de gardă, cu puşca în mână, doi miliţieni, iar mulţimea bloca de privirea mea ce se afla la picioarele lor; ştiam însă că acolo se găsea oala aceea plină de averi şi comori şi că pricina pentru care oamenii se buluceau aşa grămezi- grămezi era chiar averile şi comorile acelea. Jur în faţa Cerului că averile din oala aia nu aveau nicio legătură cu mine, Ximen Nao. Iar atunci am văzut-o pe Bai, soţia principală a lui Ximen Nao, intrând pe poartă escortată de un miliţian şi de şeful jandarmilor, cu puşti în mână. Am început să dârdâi din toate încheieturile.

Soţia mea, Bai, cu părul încâlcit precum claia de cânepă, era plină de pământ pe tot corpul, de parcă tocmai s-ar fi strecurat afară din mormânt. Îşi înfoia braţele, bătând din ele de trei ori la fiecare pas, numai aşa putându-şi păstra echilibrul ca să înainteze anevoios pe drum. Văzând-o, oamenii din curte care făcuseră tărăboi fără răgaz au tăcut de îndată, de nici pasărea nu se mai auzea. Mulţimea s-a tras înapoi, lăsând liberă, fără să le spună cineva, poteca pietruită care ducea spre clădirea principală. În faţa intrării, la poarta mare, se afla înainte un perete paravan pe care era incrustat semnul „fericire“, cât o boabă de mare; la reve- rificare la reforma agrară, fusese pus la pământ peste noapte de doi miliţieni orbiţi de pofta de avere, care se potriviseră din întâmplare să viseze amândoi că în peretele paravan se află câteva sute de lingouri de aur. N-au scos până la urmă de-acolo decât o foarfecă ruginită.

Soţia mea, Bai, s-a împiedicat de o piatră care se ţuguia pe potecă, iar corpul i-a plecat înainte şi-a căzut lată la pământ. Yang al Şaptelea n-a pierdut ocazia să-i tragă un picior, ocărând-o în acelaşi timp:

— Scoală-te sus de acolo, ce faci pe moarta!

Am simţit cum un mănunchi de mlădiţe de foc de un albastru pur mi se aprind bubuinde în creier şi cum agitaţia şi indignarea mă fac să scutur fără întrerupere din copite. Cei din curte aveau toţi figurile serioase, iar atmosfera se făcuse deodată fără pereche de întristată. Soţia lui Ximen Nao, plângând şi suspinând, şi-a cocoţat fundul în sus şi s-a sprijinit cu amândouă mâinile pe pământ, cu gând să se caţere înapoi în picioare: în poziţia aceea, semăna cu o broască rănită.

Yang a ridicat iar piciorul să lovească, dar Hong Taiyue, care stătea în picioare pe trepte, l-a oprit cu un răcnet:

— Ce faci acolo? A trecut atâta vreme de la Eliberare şi tu încă mai deschizi gura să ocărăşti oamenii, ridici mâna să-i loveşti, ce-i asta? Pătezi obrazul Partidului!

Yang, stânjenit tot, a început să-şi frece mâinile, bâiguind ceva.

Hong Taiyue a coborât de pe trepte, s-a oprit în faţa lui Bai, s-a îndoit de şale şi-a proptit-o să se ridice. Picioarele ei s-au înmuiat şi-a dat să se lase în genunchi, spunând înecată în suspine:

— Şef al satului, cruţă-mă, de-adevăratelea n-am ştiut nimic, arată-te îngăduitor, cruţă-mi viaţa asta de câine...

— Ximen Bai, nu trebuie să faci una ca asta.

Numai după ce-a ţinut-o cu putere cu amândouă mâinile a reuşit Hong să o împiedice să îngenuncheze. Expresia de pe faţa lui era foarte binevoitoare, dar pe dată s-a făcut iarăşi severă; la fel de sever, le-a zis şi privitorilor din curte:

— Ia împrăştiaţi-vă, ce v-aţi bulucit toţi? Ce-i de văzut aici? Ia împrăştiaţi-vă!

Oamenii şi-au plecat capetele şi s-au împrăştiat cu încetul.

Hong i-a făcut cu mâna unei femei dolofane care-şi ţinea părul răsfirat pe spate:

— Yang Guixiang, vino aici şi sprijin-o!

Yang Guixiang fusese în conducere la Federaţia Femeilor pentru Salvarea Ţării, iar acum era responsabila cu femeile. Era verişoara lui Yang al Şaptelea. A venit lângă Hong plină de voioşie, a prins-o bine pe doamna Bai şi-a pornit cu ea spre clădirea principală.

— Bai, gândeşte-te bine-bine, oala asta cu comori a-ngropat-o Ximen Nao sau nu? Şi tot aşa, gândeşte-te bine-bine, unde mai sunt comori îngropate? Să nu-ţi fie frică, vorbeşte, nu e vina ta, toată vina e a lui Ximen Nao.

Zgomotele acestui interogatoriu sever ieşeau din clădirea principală şi se repezeau în urechile mele ciulite de măgar. În acest moment, Ximen Nao şi măgarul s-au amestecat şi s-au făcut unul, eu eram Ximen Nao, iar Ximen Nao era măgar – eu, Ximen Măgarul.

— Sef al satului, de-adevăratelea nu ştiu, locul ăla

nu e locul nostru, jupânul meu dacă voia să-ngroape averi, nu le-ngropa acolo.

Plici! a făcut o palmă bătând în masă.

— Dacă nu vorbeşte, spânzuraţi-o!

— Frângeţi-i degetele!

Soţia mea se văita amarnic, cerând într-una îndurare.

— Bai, gândeşte-te bine-bine, Ximen Nao a murit deja, averile şi comorile îngropate în pământ nu-i mai folosesc la nimic, dacă le scoatem de-acolo, sporim puterea cooperativei noastre. Nu-ţi fie frică, Eliberarea s-a petrecut, acum doar îţi explicăm politica noastră, nu te batem şi nici nu te punem la cazne. Doar să vorbeşti, şi îţi promit că o să primeşti şi citaţie pentru fapta cea bună.

Era vocea lui Hong Taiyue.

Inima mi-era plină de mâhnire, inima mi-era toată o flacără; parcă mă ardeau pe fund cu un fier înroşit, parcă îmi împungeau carnea cu cuţitul. Soarele apusese deja şi luna se ridicase pe cer, iar lumina ei gri-argintie şi răcoroasă se cernea peste pământ, se cernea peste copaci, se cernea peste puştile miliţienilor şi se cernea şi peste oala scânteietoare din ceramică smălţuită. Asta nu era oala noastră, familia Ximen nu-şi îngropa comorile în locul acela, acolo muriseră oameni, căzuseră bombe, duhurile nedreptăţite de pe mal de la Cotul-cu-lotuşi erau o mulţime, cum o să mă duc să îngrop o comoară acolo? Familii bogate fuseseră mai multe în sat, de ce trebuia să o ţină una şi bună că era a noastră?

Nu mai aveam cum să rabd, nu mai puteam să aud

plânsetele lui Bai, mă îndurerau şi mă umpleau de remuşcări, îmi părea rău că în timpul vieţii nu fusesem bun cu ea, că de când le luasem pe Yinghcun şi Qiuxiang nu mă mai suisem nici măcar o dată în patul ei şi lăsasem o femeie de treizeci de ani să stea noapte de noapte în odaia pustie, să citească din sutrele budiste şi să bată ritmul cu bucata de lemn în formă de peşte cu care-l bătuse şi mama, bang, bang, bang, bang, bang, bang... Mi-am înălţat capul brusc, dar eram priponit de un stâlp. Am ridicat picioarele dinapoi şi-am aruncat în aer un coş stricat. M-am scuturat, m-am zgâlţâit, am scos răgete încinse din gâdej. Am simţit cum frâul se slăbeşte. Când m-am eliberat, prin poarta care rămăsese neîncuiată m-am repezit afară în curte şi l-am auzit pe Jinlong, care tocmai se uşura la rădăcina zidului, strigând tare:

— Tată, mamă, măgarul nostru a fugit!

M-am zbenguit niţel prin curte, am încercat puţintel şi potcoavele, de sub copite se auzea clop! clop! iar scânteile ţâşneau şi se-mprăştiau peste tot. Am văzut cum scânteiază luna pe fundul meu cu totul şi cu totul rotund, I.—am văzut şi pe Lan Lian alergând afară şi-am văzut şi câţiva miliţieni ieşind în fugă din clădirea principală. Uşa de-acolo s-a deschis larg, făcând ca lumina strălucitoare de lumânare să scalde jumătate de curte. Am galopat drept spre cais, am zvâcnit cu copitele de dinapoi în oala de ceramică smălţuită şi trosc! un zgomot, şi oala s-a făcut ţăndări; câteva cioburi au zburat mai sus chiar decât coroana caisului si-au căzut pe olanele casei, iscând sunete clare şi melodioase. Huang Tong a ieşit în fugă

din clădirea principală, iar Qiuxiang din aripa de est. Miliţienii au tras închizătoarele de la puşti. Nu-mi era frică, ştiam că într-un om sunt în stare să tragă şi să-l omoare, dar nu şi într-un măgar. Măgarul e doar un dobitoc, nu pricepe lucrurile oamenilor, dacă ucizi un măgar, te prefaci şi tu în dobitoc. Huang Tong a călcat cu picioarele pe frâul meu, dar cum am ridicat capul, m-am smucit şi l-am făcut să cadă. Frâul s-a ridicat pălălăind, asemenea unui bici, altoind-o pe Qiuxiang peste faţă.

Vaietele ei amarnice m-au înveselit foarte. Curviştină cu inimă neagră ce eşti, ia să vezi cum te încalec eu! Am sărit pe deasupra capului ei. Oamenii se apropiau de mine din toate părţile. Mi-am luat inima în dinţi şi m-am repezit în clădirea principală. Sunt eu, Ximen Nao, m-am întors! Vreau să stau pe balansoarul meu, să-mi ţin căuş narghileaua în mâini, să-mi iau şi butelca de rachiu, să beau câteva cinzeci de rachiu erguotou şi să mănânc pui înăbuşit. Am simţit deodată că locul devenise sufocant de strâmt, de-abia ce-am dat din picioare c-am şi auzit zdronc! zdronc! şi toate oalele şi ulcelele din odaie s-au făcut ţăndări, iar mesele, scaunele, băncile şi taburetele s-au întors cu picioarele în sus sau s-au lăsat într-o parte la pământ. Am văzut faţa mare, plată şi aurie a lui Yang Guixiang, pe care o silisem să se ducă la marginea peretelui; ţipetele ei ascuţite îmi înţepau dureros urechile. Am văzut-o şi pe Bai, vrednica mea soaţă, şezând paralizată pe podeaua de cărămizi negre, iar inima mi s-a răzleţit încâlcită toată şi am uitat că am bot de măgar şi corp de

măgar. Voiam s-o îmbrăţişez, dar am descoperit deodată că leşinase în faţa picioarelor mele. Voiam să-i dau o sărutare, dar mi-am dat pe neaşteptate seama că îi curge sânge din cap. Oamenii şi măgarii nu se pot iubi, vrednică soţie, la bună vedere! Pe când dădeam semeţ să o zbughesc din odaia principală, o umbră neagră a fulgerat din spatele uşii şi m-a cuprins pe după gât, iar nişte gheare tari m-au înhăţat de urechi şi de căpăstru. Am simţit o durere intensă la rădăcina urechii şi fără voie am lăsat capul în jos. Pe dată m-am limpezit însă şi-am văzut că cel care stătea apăsat peste gâtul meu, ca un liliac care suge sânge, era şeful satului, Hong Taiyue, vrăjmaşul meu de moarte. Eu, Ximen Nao, cât am fost om nu m-am luptat cu tine, iar acum, că m-am făcut măgar, tu tot trebuie să mă înfrângi? Gândindu-mă la asta, focul mâniei s-a înălţat în mine şi, forţându-mă să rabd durerea, am ridicat capul şi m-am repezit afară. Am simţit cum cadrul uşii parcă îmi retează o tumoare de pe corp, făcându-l pe Hong Taiyue să rămână înăuntru.

Am tras un răget prelung, m-am repezit în curte, în timp ce câţiva oameni închideau neîndemânatici poarta. Îmi simţeam inima largă şi fără de margini, nu mai puteam să rabd hotarele unei curticele atât de mici, aşa că am început să galopez prin ea, în timp ce oamenii toţi nu pridideau să se ferească. Am auzit-o pe Yang Guixiang strigând:

— Măgarul a muşcat-o pe Bai de i-a spart capul şi şefului satului i-a rupt mâna!

— Foc, împuşcaţi-l! a ţipat cineva. Am auzit cum

miliţienii trag încărcătoarele şi i-am văzut pe Yingehun şi Lan Lian repezindu-se spre mine. Am alergat cu cea mai mare viteză şi, adunându-mi toate puterile, am făcut un salt prin deschizătura din zid pe care o făcuseră acolo ploile furtunoase de vară: copitele mi s-au înălţat în văzduh, corpul mi s-a întins şi am zburat afară din curte.

Legenda măgarului lui Lan Lian care ştia să zboare e istorisită de bătrânii din satul Ximen până în ziua de azi. Desigur, în povestirile lui Mo Yan ăla, treaba e descrisă drept ceva cu totul miraculos.

CAPITOLUL 6

Simţirile duioase şi adâncul ataşament se împlinesc în frumoasă căsnicie; înţelepciunea şi curajul se îmbină în lupta cu lupii fioroşi

Am galopat drept către sud, trecând în zbor, cu totul destins şi graţios, peste zidul împrejmuitor al satului, prăbuşit în ruină. M-am împotmolit cu picioarele din faţă în nămolul dintr-un şanţ, de-aproape mi le-am frânt. Am intrat în panică şi-am început să mă zbat, dar cu cât mă zbăteam mai tare, cu atât mă împotmoleam mai adânc. M-am calmat, mi-am coborât picioarele din spate pe pământ tare, m-am întins, m-am lăsat într-o parte, m-am dat o dată de-a rostogolul şi mi-am scos afară din nămol picioarele din faţă; după aceea m-am căţărat afară din şanţ. Aşa cum a spus Mo Yan: „Capra se poate sui

în copac, măgarul se pricepe să se caţere".

Am galopat de-a lungul drumului de pământ, către sud-vest.

Trebuie că ţii minte, ţi-am povestit deja, cum măgăriţa pietrarului Han o ducea pe Han Huahua acasă, cărându-i în spate fiul, precum şi un purcel. Să-i fi dat deja măgăriţei frâul jos şi deci să fi fost ea pe drumul de întoarcere? Când ne despărţiserăm, stabili serăm deja că noaptea aceea avea să fie noaptea nunţii noastre. La oameni se zice: „Vorba odată ce-a ieşit, cu patru cai tot e greu de urmărit"; la măgari se zice: „O promisiune, o mie de bani de aur" – aveam să aşteptăm oricât ca să ne întâlnim.

Eram în căutarea mesajelor sentimentale lăsate de ea în aer şi alergam pe drumul pe care mersese ea pe înserat. Zgomotul copitelor, trop trop, se ducea foarte departe, şi era de parcă ba eu alergam în urma lui, ba el alerga în urma mea. Era vremea toamnei târzii, trestiile se făcuseră pământii, roua cea albă se făcuse brumă, licuricii zburau printre ierburile uscate, iar flăcăruile lor verzi ca jadul stăteau lipite de pământ în faţa mea, scânteind şi săltând. Deseori vântul aducea un miros împuţit – ştiam că e de la un hoit cu totul venerabil, pe care carnea şi pielea putreziseră deja, dar ale cărui oase încă răspândeau putoare. Socrii lui Han Huahua erau din satul Zhenggong, iar Zheng Zhongliang, cel mai bogat din sat, fusese, în ciuda diferenţei de ani, prieten bun cu Ximen Nao. Mi-au venit în minte vremurile în care, după ce rachiul le-ncălzea bine urechile, Zheng Zhongliang îl bătea pe umăr pe Ximen Nao şi-i zicea: „Frăţioare, strângi

avere, strângi vrajbă, risipeşti avere, strângi fericire! mai bine neîntârziat veselire, chef cu femei şi băutură, iar când averea sfârşeşte, fericirea-i deplină: n-are rost să te pui împotrivă!“ Ximen Nao, du-te-n mă-ta, Ximen Nao, ia nu veni tu să-mi tulburi mie treburile cele bune, eu sunt acum un măgar pârjolit de focul poftelor, iar de cum vine vorba de Ximen Nao, chiar de doar mă cufund în amintirile lui, tot ajung la aspecte din istorie în care sângele nu se mai desluşeşte de carne şi totul e putred şi urât mirositor. Între satul Ximen şi satul Zhenggong se afla o pustietate traversată prin mijloc de un râuleţ; pe amândouă părţile acestuia se găseau mai bine de zece dune de nisip şerpuind ca dragonii şi pline de cătină roşie, pâlc lângă pâlc şi tufiş lângă tufiş, de nu-i vedeai marginile. Aici avusese loc cândva o bătălie de mare amploare, la care au intrat în acţiune şi avioane, şi tancuri şi-n urma căreia dunele ajunseseră înţesate de cadavre. Uliţa mare din satul Zhenggong fusese toată numai tărgi, iar gemetele răniţilor, dimpreună cu croncănitul ciorilor, le dăduseră oamenilor fiori pe şira spinării. De ajuns, nu pot vorbi de război, războiul îi face pe măgari unelte de transport – cărând mitraliere şi gloanţe în spate, măgarii merg înainte înfruntând focurile de armă. În vremurile de război, unui măgar negru atât de drăguţ, viguros şi arătos ca mine i-ar fi fost cu siguranţă greu să scape de soarta de a fi rechiziţionat în armată, j

Trăiască pacea! în anii de pace, un măgar poate avea o întâlnire secretă cu măgăriţa pe care o iubeşte. Locul fusese ales la malul pârâului, unde, asemenea

unor şerpi de argint încolăcindu-se, undele apei deloc adânci răsfrângeau lumina lunii şi a stelelor. Tot acolo insectele de toamnă îşi şopteau cântarea, iar vântul de seară era proaspăt şi răcoros. Am părăsit drumul de pământ, am trecut dincolo de plajă şi m-am oprit în mijlocul pârâului, cu apa trecându-mi de copite. Suflările apei mi-au înţepat nările, mi-am simţit gâtlejul uscat şi însetat şi m-a prins pofta să beau. Am băut puţină apă de râu, dulce şi cristalină, dar n-am cutezat să beau prea multă, căci mai aveam de alergat, iar prea multă apă în burtă mi-ar fi făcut maţele să ghiorăie. Am ajuns pe malul opus al râului şi-am urmat o potecă întortocheată care intra şi ieşea dintre tufişurile de cătină. Am trecut aşa de o dună, iar când mă aflam sus pe pantă mirosul ei a ţâşnit deodată către mine, atât de bogat, atât de intens. Inima mi-a săltat nebuneşte zupăind peste coaste, sângele fierbinte s-a avântat tot în mine, iar excitarea mi-a atins punctul culminant: nici nu mai eram în stare să zbier prelung, puteam doar să scot răgete scurte. Măgăriţa mea iubită, comoara mea, cea mai preţioasă, cea mai aproape mie, cea mai dragă măgăriţă! Cât îmi vine să te-mbrăţişez, să te prind strâns-strâns între picioarele mele, să-ţi sărut urechile, să-ţi sărut găoacele ochilor, să-ţi sărut genele, să-ţi sărut nasul rozaliu şi buzele ca nişte petale, ale tale, cea mai dragă şi cea mai preţioasă, mi-e şi frică să respir ca să nu te topesc, mi-e frică să te-ncalec ca să nu te fac fărâme, măgăriţa mea cu copite mici, eşti deja atât de aproape! Măgăriţa mea cu copite mici, nici nu ştii cât de mult te iubesc eu!

Am galopat drept înspre mirosul acela, iar când am ajuns la jumătatea dunei, am văzut un tablou care m-a făcut să simt o oarecare teamă. Printre tufişuri de cătină, măgăriţa mea alerga în toate părţile, se învârtea, deseori îşi înălţa copitele, răgea ca să-şi arate vitejia şi nu se potolea nicio clipă, pentru că ba în faţa şi în spatele ei, ba în stânga şi în dreapta, se găseau mereu doi lupi mari şi suri. Fără pripă şi iară grabă, Iară zor şi fără repezeală, cei doi ba-şi răspundeau din faţă şi din spate, ba se coordonau din stânga şi din dreapta, lansând atac după atac de probă, pe jumătate de-adevăratelea, pe jumătate nu. Perfizi şi diabolici, îi istoveau răbdători măgăriţei mele şi forţele, şi voinţa, aşteptând-o să obosească şi să cadă la pământ ca să se năpustească peste ea, să-i ia gâdejul cu o muşcătură, să-i bea apoi tot sângele, iar după aceea să-i spintece pieptul şi să-i mănânce măruntaiele. Pentru un măgar, să dea noaptea, pe o dună de nisip, peste doi lupi care conlucrează perfect e moarte sigură. Măgăriţa mea, dacă nu te întâlneai cu mine, cu greu mai scăpai în noaptea asta de potrivnicie. Iubirea e cea care ţi-a salvat viaţa. Căci mai există oare pe lumea asta vreo altă situaţie care să facă un măgar să nu-i mai pese de moarte şi să se arunce înainte cu tot curajul şi avântul? Nu mai există, sigur nu mai există. Eu, Ximen Măgarul, răgind, m-am repezit dintr-o parte, galopând drept spre lupul care se ţinea scai în spatele iubitei mele măgăriţe. Copitele mele purtau cu ele nisip, spulberând în aer rotocol după rotocol de praf, iar în faţa elanului celui care se prăvăleşte de sus peste tine,

nu lup, tigru să fi fost, şi tot ai fi căutat să te fereşti. Lupul acela bătrân a fost luat pe nepregătite, a fost împuns de pieptul meu, a făcut două tumbe şi-a fulgerat la o parte din calea mea. Am schimbat direcţia şi i-am zis măgăriţei mele: „Iubita mea, nu-ţi fie frică, am venit!“ Măgăriţa mea s-a lipit strâns de mine si-am simtit cât de violent i se ridică şi i se coboară pieptul, i-am auzit gâfâitul şi i-am atins pielea lac de sudoare. Am muşcat-o uşor de gât, am alinat-o, am încurajat-o, să nu-ţi fie frică, să nu ai grijă, am venit, mie nu mi-e frică de lupi, o să le fac ţăndări ţestele cu potcoavele mele. Cei doi lupi, cu ochii lor verzi ca jadul, stăteau umăr la umăr şi, ca şi noi, nu se clinteau din loc. Era clar că erau deosebit de supăraţi de faptul că apărusem şi eu ca picat din cer, pentru că altminteri în acest moment ar fi mâncat pe săturate carne de măgar. Ştiam că n-o să se dea bătuţi, lupii ăştia fugiţi din zona deluroasă ca să pribegească n-aveau să lase să le scape o asemenea ocazie. O mânaseră pe măgăriţa mea printre dune şi tufişuri de cătină ca s-o facă să se împotmolească cu copitele în nisip şi a avea astfel avantaj. Ca să îi învingem, trebuia să ne desprindem dintre dune cu cea mai mare iuţeală, aşa că pe ea am pus-o să meargă încet înainte, în timp ce eu o urmam, dar cu spatele. Ne-am căţărat aşa pas cu pas pe dună. Cei doi lupi s-au ţinut mai întâi neputincioşi după mine, iar după aceea s-au separat, ocolind ca să ajungă în faţa noastră, de unde să lanseze un atac surpriză. I-am spus măgăriţei mele:

— Iubito, ai văzut? În josul dunei e pârâiaşul acela,

iar pragurile lui sunt înţesate de pietre: pământul e tare, apa e limpede şi ne ajunge doar până la încheietură. Trebuie doar să ne facem curaj şi să ne repezim în pârâu, pentru că în apă lupii îşi pierd orice avantaj şi o să putem sigur să-i învingem. Iubita mea, ia-ţi inima-n dinţi şi aleargă în jos, noi avem corpurile enorme şi inerţia uriaş de mare, copitele din spate o să mai şi ridice nisipul pulbere în aer tulburându-le lupilor vederea, doar să gonim nebuneşte şi-o să fim în deplină siguranţă!

Măgăriţa mea m-a ascultat şi s-a repezit în jos, umăr la umăr cu mine. Profitând de inerţia noastră, săream peste tufiş după tufiş de cătină, cu ramurile lor moi alunecându-ne pe sub piele; parcă pluteam pe o mare laolaltă cu valurile şi talazurile, noi înşine ca două mănunchiuri uriaşe de spumă ţâşnind bogate în jos. Am văzut cu coada ochiului cât de la ananghie se aflau lupii în spatele nostru, ba dându-se de-a dura, ba mergând târâş-grăpiş. De-abia după ce noi ne-am oprit în mijlocul pârâului şi ne-am potolit suflarea au ajuns şi lupii pe malul apei, acoperiţi de un strat gros-gros de nisip spulberat.

Am pus-o pe măgăriţa mea să bea apă.

— Iubito, umezeşte-ţi gâdejul, bea încet, să nu te-neci, nu bea prea mult, să nu răceşti.

Măgăriţa mea m-a muşcat uşor de fund, cu ochii scăldaţi în lacrimi, şi-a zis:

— Frăţiorul meu bun, te iubesc, dacă nu veneai să mă scapi, acum zăceam deja îngropată în burtă de lup.

— Surioară bună, iubita mea surioară, că te-am

salvat pe tine înseamnă că m-am salvat pe mine. De când am renăscut ca măgar, inima mi-a fost într-una mohorâtă, şi de-abia după ce te-am văzut pe tine mi-am dat seama că şi ceva aşa umil ca un măgar, de are parte de iubire, poate să aibă o viaţă iară pereche de fericită. În viaţa mea de dinainte am fost bărbat, un bărbat cu soţie şi două concubine, dar doar cu sex, nu şi cu iubire; altădată greşeam, crezând că bărbatul acela a fost foarte fericit, de-abia acum am înţeles cât de vrednic de milă era de fapt. Un măgar mistuit de focul iubirii e mai fericit decât orice om! Iar un măgar care-şi scapă iubita din gura lupului nu numai că şi-a arătat în faţa ei bravura şi înţelepciunea, dar şi-a satisfăcut şi vanitatea masculină. Surioară, tu m-ai făcut să devin un măgar acoperit de glorie, m-ai făcut să devin animalul cel mai fericit de pe faţa pământului!

Ne-am muşcat uşor, ne-am şi frecat uşor pielea unul de altul, numai duioase simţiri şi-adânc ataşament, şoapte necurmate de iubire. Simţirile ne-au devenit din ce în ce mai adânci pe când ne frecam aşa unul de celălalt, aproape făcându-mă să uit de lupii de pe malul râului, care şedeau acolo pe labele din spate.

Carnea delicioasă a corpurilor noastre îi făcea pe cei doi lupi flămânzi să le lase gura apă. Nu s-ar fi dat duşi în ruptul capului. Deşi de-abia mă ţineam să nu mă împreunez imediat cu iubita mea, ştiam că asta ar fi fost totuna cu a-mi săpa singur mormântul. Era clar că lupii aşteptau exact o asemenea şansă. Mai întâi, aşezaţi pe pietrişul de pe mal, şi-au întins

limbile şi-au lipăit apă ca nişte câini, iar după aceea, tot ca nişte câini, s-au aşezat pe labele din spate, şi-au înălţat capetele şi-au început să scoată hăulituri stridente către jumătatea de lună, rece şi dezolantă, de pe cer.

De nu puţine ori mi-am pierdut complet capul, mi-am ridicat picioarele din faţă şi m-am căţărat pe măgăriţa mea, dar până să se lase în jos corpul meu, lupii o şi zbugheau către noi. Mă opream fără întârziere, iar lupii se retrăgeau şi ei pe malul apei. După câte se părea, aveau îndeajunsă răbdare. Mi-am dat seama că trebuie să lansez eu un atac, iar pentru asta aveam nevoie de cooperarea măgăriţei mele. Ne-am repezit amândoi spre lupii de pe mal, care s-au dat la o parte cu un salt şi-apoi s-au retras încetul cu încetul în direcţia dunelor. Nu am picat în capcana lor ticăloasă. Am traversat pârâul şi ne-am pus pe goană către satul Ximen. Lupii s-au repezit în apă, care le venea până la burtă şi le încetinea mişcările. I-am spus măgăriţei: „Iubito, acum, hai să punem capăt vieţii fiarelor astea sălbatice!“ Potrivit celor discutate în prealabil, am sărit în apa pârâului cu iuţeala vântului şi-am început să-i călcăm în picioare pe lupi, anume împroşcând cu multă spumă ca să le tulburăm vederea. Lupii se zbateau rău, apa le îngreuna corpurile. Eu am ridicat brusc picioarele din faţă, l-am ţintit pe unul dintre ei şi l-am izbit; el s-a ferit fără întârziere, dar eu m-am răsucit pe negândite şi cu amândouă picioarele din faţă l-am izbit pe celălalt lup peste şale, care s-au frânt numaidecât. L-am ţinut apăsat în apă ca să se sufoce, în timp ce

şirag după şirag de bule de aer gâlgâiau în sus. Celălalt lup s-a înălţat drept şi s-a năpustit la gâtul iubitei mele, pericol! i-am dat drumul lupului de sub picioare, am zvâcnit dintr-una din copitele de dinapoi şi l-am pocnit pe celălalt în cap. Am simţit cum potcoavele îi fac ţăndări oasele capului, şi l-au văzut cum cade secerat în apele pârâului; zăcea întins, dar coada încă îi flutura, nu murise de tot. Celălalt, pe jumătate mort de câtă apă înghiţise, se zbătea să se caţere pe plajă, cu coada lui lungă lipită de corp, cu toate coastele ieşite la iveală şi groaznic de urât la înfăţişare. Iubita mea s-a repezit, i s-a pus în cale şi-a început să-i care copită după copită, făcându-l să se rostogolească chircit pe plajă şi să ajungă înapoi în apă. Am ridicat o copită din faţă, i-am ţintit capul şi s-a auzit un trosnet. Ochii i-au fulgerat verzi ca jadul, iar după aceea s-au stins cu încetul. De teamă că cei doi încă nu muriseră, i-am călcat în picioare pe rând, până când i-am îngropat în crăpăturile dintre pietre. Mâlul şi sângele de lup au murdărit jumătate din apa pârâului.

Am mers cu ea umăr la umăr către cursul superior al pârâului, până când am ajuns într-un loc cu apa limpede-limpede şi unde nu puteam adulmeca nici cel mai mic miros de sânge; aici ne-am oprit. M-a privit cu coada ochiului, m-a muşcat uşor, a piuit ceva, iubirea toată pe vecie, şi-a răsucit corpul, oferindu-mi poziţia cea mai prielnică, iubitule, te vreau, încalecă-mă. Eu, un măgar pur, un măgar neprihănit, la trup viguros şi arătos, cu excepţională zestre genetică garantând superioritate urmaşilor –

această superioritate, dimpreună cu virginitatea mea măgărească, ţi le dau ţie pe-amândouă, numai ţie pot să ţi le dau, Huahua, măgăriţa mea cea iubită! M-am înălţat ca un munte, i-am îmbrăţişat şalele cu picioarele din faţă, iar după aceea mi-am ridicat tot corpul în faţă, şi un val uriaş de plăcere a ţâşnit bogat, răspândindu-se în tot corpul meu şi răspândindu-se peste tot şi în corpul ei. Cerule!

CAPITOLUL 7

Huahua se sperie la greu şi-şi încalcă juruinţele; Naonao îşi arată vitejia şi-l muşcă pe vânător

În noaptea aceea, ne-am împreunat de şase ori, ceea ce, din punctul de vedere al fiziologiei măgarului, e aproape cu neputinţă. Nu mint, depun mărturie în faţa împăratului de Jad, jur pe lumina lunii care cădea peste apa pariului, e-adevărat, pentru că eu nu eram un măgar obişnuit şi nici măgăriţa familiei Han nu era o măgăriţă obişnuită. În viaţa de dinainte, ea fusese o femeie care se omorâse din dragoste, iar poftele ţinute îndelung la păstrare, odată dezlănţuite, au fost greu de oprit. Pe când soarele roşu începea să se suie pe cer, am obosit în sfârşit. O oboseală golaşă, străvezie şi transparentă. Sufletele noastre parcă fuseseră sublimate de această iubire cutremurătoare şi răvăşitoare, devenind fără pereche de bune şi frumoase. Ne-am tesălat cu botul coamele în neorânduială şi cozile pătate toate de

noroi; ochii ei trădau o infinită blândeţe. Soiul omenesc îşi dă cu nesăbuinţă ifose cum că înţelege cel mai bine simţămintele de iubire, însă de fapt măgăriţele sunt animalele care ştiu cel mai mult să stârnească emoţiile – mă refer desigur la măgăriţa mea, măgăriţa Han, măgăriţa lui Han Huahua. Stând în mijlocul pârâului, am băut puţină apă proaspătă, iar după aceea ne-am dus pe plajă să mâncăm nişte trestie, deja îngălbenită dar din care seva nu se dusese cu totul, precum şi nişte bobiţe doldora de lichid purpuriu. Deseori, păsărelele se speriau de noi, iar din când în când din mijlocul tufişurilor o tulea şi câte un şarpe gras, aflat probabil în căutarea unui loc unde să hiberneze şi deloc dornic să se încurce în vreun fel cu noi. După ce am schimbat între noi toate noutăţile, am hotărât să ne dăm unul altuia şi nume de alint: ea mi-a zis Naonao, eu am numit-o Huahua.

Naonao, iha! Huahua, iha-ha!

— O să rămânem veşnic împreună, nici tata cer nici mama pământ să nu creadă că pot să ne despartă, iha! Da?

— Iha-ha! Sigur că da!

— Hai să ne facem măgari sălbatici, să stăm aici, în mijlocul dunelor astea şerpuitoare, în risipa şi belşugul ăsta de cătină şi pe malurile pârâului celui limpede unde uiţi de toate grijile. Dacă ne e foame, o să roadem iarbă verde, dacă ne e sete, o să bem din apa râului, o să dormim îmbrăţişaţi, o să ne împreunăm adesea, o să ne purtăm de grijă unul-altuia, o să ne ocupăm unul de celălalt, eu jur că n-o să mai iau în seamă altă măgăriţă, să-mi juri şi tu că

n-o să mai laşi alt măgar să te încalece.

Iha-ha, iubite Naonao, jur!

— Iha, iubită Huahua, şi eu jur!

— Naonao, nu numai că nu poţi să mai iei în seamă altă măgăriţă, nu mai trebuie să iei în seamă nici iepele, a spus Huahua muşcându-mă. Soiul omenesc e fără ruşine, adesea pune măgarii să se împreuneze cu iepele, de se naşte un animal ciudat care se cheamă catâr.

— Să stai liniştită, Huahua, şi de-o fi să mă lege la ochi n-o să mă duc să încalec o iapă. Şi jură şi tu că n-o să laşi vreun armăsar să se-mperecheze cu tine – când armăsarul se-mperechează cu măgăriţa se naşte tot catâr.

— Să stai liniştit, Naonao, şi de-o fi să mă lege, o să-mi ţin coada strâns-strâns între picioare, a mea e numai a ta...

Cu cea mai adâncă pasiune, gâturile noastre se înlănţuiau, de parcă eram două lebede jucându-ne cu apa. Cu-adevărat, totul era o înlănţuire de iubire de nepus în cuvinte, duioase simţiri de nepus în vorbe. Stăteam umăr lângă umăr în faţa unei întinderi nemişcate de apă de la malul pârâului şi ne uitam la înfăţişările noastre reflectate de suprafaţa apei. Ochii ne aruncau lumini, buzele ni se umflaseră, iubirea ne făcea frumoşi, eram o pereche de măgari făurită de fire însăşi.

Pe când ne pierdeam aşa în iubire în mijlocul naturii, din spate s-a auzit gălăgie. Am ridicat brusc capul şi-am văzut cam douăzeci de oameni, răspândiţi în evantai şi care ne învăluiau din lateral.

— Iha! Huahua, repede, să fugim!

— Iha-ha! Naonao, n-avem de ce să ne temem, uită-te îndeaproape, toţi sunt oameni cunoscuţi.

Atitudinea lui Huahua aproape a îngheţat inima în mine. Cum să nu ştiu eu că erau toţi oameni cunoscuţi? Aveam ochii ascuţiţi, văzusem limpede că în grupul de oameni se aflau stăpânul meu, Lan Lian, stăpâna mea, Yingehun, şi bunii prieteni ai lui Lan Lian, sătenii Fang Tiambao şi fratele lui, Fang Tianyou – cei doi fraţi sunt personaje principale în povestirea lui Mo Yan intitulată „Halebarda lui Fang Tianhua“, în care sunt înfăţişaţi drept experţi în artele marţiale. Lan Lian avea legat la brâu frâul acela de care mă scuturasem eu, iar în mână ţinea o prăjină lungă, la capătul căreia era legat un laţ. Yingehun ducea un lampion de pe care hârtia roşie arsese până la capăt, lăsând vederii cadrul de metal negru ca pana corbului. Unul dintre cei doi fraţi ducea o frânghie lungă, celălalt târa după el o bâtă. Printre ceilalţi se aflau pietrarul Han, cel cocoşat, fratele lui mai mic, Han Qun – frate vitreg, din acelaşi tată, dar din altă mamă –, şi mai erau şi alţi câţiva cu fete cunoscute, dar cu nume care nu-mi veneau imediat pe limbă. Aveau toţi chipurile ostenite şi trupurile acoperite de ţărână, fiind clar că alergaseră încoace şi-ncolo toată noaptea.

— Huahua, fugi!

— Naonao, nu pot să fug.

— Prinde-mă cu dinţii de coadă, te trag eu după mine.

— Naonao, unde putem noi să fugim? Mai devreme

sau mai târziu tot o să ne prindă. Huahua şi-a lăsat docilă privirea în jos. Şi unde mai pui că o să aducă şi puşti şi cât de repede o să alergăm noi, tot n-o să putem alerga mai repede ca glonţul.

— Iha, iha, iha! am răgit eu deznădăjduit. Huahua, ai uitat jurămintele pe care le-am făcut adineauri? Te-ai învoit să rămâi pe vecie cu mine, te-ai învoit să ne facem amândoi măgari sălbatici, slobozi şi în largul nostru, fără piedici şi fără opreliști, pierduţi în iubire în mijlocul naturii!

Huahua şi-a plecat capul şi din ochii ei cei mari lacrimile au dat deodată pe dinafară. A spus:

— Iha-ha! Naonao, tu eşti bărbat, după ce-ai scos mătărânga dinăuntru, eşti pe deplin în largul tău şi nu mai ai nicio apăsare, dar eu sunt acuma grea cu mânzul tău. Şi cum voi ăştia care veniţi din curtea familiei Ximen, oameni, măgari, ce-oţi fi, aveţi tărie mare, de împuşcaţi mereu doi iepuri deodată, în burta mea mai mult ca sigur sunt acuma doi mânji. Şi burta o să mi se facă repede mare, şi-o să am nevoie de hrană, îmi place să mănânc boabe negre de soia bine prăjite, tărâţe proaspăt măcinate, sorg pisat mărunt şi paie mărunţite cu tocătoarea şi cernute de trei ori cu dârmonul ca să rămână fără pietre, pene şi alte alea, şi fără nisip. Acum e deja luna a zecea, vremea se răceşte încetul cu încetul, iar când afară e frig şi pământul a îngheţat, mai dă şi spulberare mare de zăpadă şi pârâul prinde gheaţă, iar iarba uscată e toată acoperită de omăt, eu, trăgându-mi după mine burta grea cu pui, ce-o să mănânc? Iha- ha! ce-o să beau? Iar după ce fit, unde o să-mi faci culcuş? Iha-

ha! şi să zicem că eu îmi aspresc inima şi fug cu tine să pribegim printre dune: dar mânjii noştri, ei cum o să îndure vânturile, zăpada şi frigul? Iha-ha! dac-ar fi ca mânjii să ne-ngheţe în zăpadă, să le-nţe- penească trupurile, să ajungă ca lemnele şi ca pietrele, tu, ca tată al lor, n-ai simţi nicio durere? Măgarii pot să-şi lase fără pic de inimă mânjii, Naonao, dar măgăriţele nu. Poate că alte măgăriţe da, dar Huahua nu. Din convingere, femeile pot să-şi părăsească fiii şi fiicele, dar măgăriţele nu. Iha-ha! Naonao, poţi tu să-nţelegi trăirile unei măgăriţe grele cu pui?

În faţa tirului de vorbe al lui Huahua, eu, măgarul Naonao, aproape că n-am mai avut loc să mă pun împotrivă. Am întrebat moale şi fără vlagă:

— Iha, iha! Huahua, eşti sigură că ai rămas grea?

— Vorbe fără rost! Huahua m-a pironit cu privirea şi a spus, spumegând de mânie: Naonao, iha-ha! Naonao, de şase ori într-o noapte, şi de fiecare dată parcă vărsai cu găleata, parcă turnai, şi o măgăriţă de lemn, şi una de piatră, şi o ramură uscată rămâneau grele cu mânzul tău, darmite o măgăriţă care tocmai se întâmpla să fie în călduri cele mai mari!

— Iha! Iha! Iha! am răgit eu încet, cu capul plecat şi descurajat, privind-o pe Huahua îndreptându-se supusă către stăpânul ei.

Ochii mi s-au umplut de lacrimi fierbinţi, pe care însă un foc al mâniei fără de nume le-a uscat repede – voiam să fug, voiam să sar, nu voiam să îndur această trădare pusă în vorbe aspre şi rostite din convingere, nu puteam să-mi continui viaţa de măgar în curtea familiei Ximen, înăbuşindu-mi mânia şi

înghiţindu-mi umilinţa. Iha! iha! m-am repezit către apa luminoasă a pârâului, ţinta mea fiind dunele cele înalte-înalte şi cătina care creştea acolo, pâlc lângă pâlc şi ghem lângă ghem, ca ceaţa, cu rămurele roşii fără pereche de mlădioase între care îşi făceau culcuşul vulpile cu blană roşie, viezurii cei înfloraţi la chip şi găinuşele de nisip cu penajul lor de rând. Adio, Huahua, du-te să te bucuri de onoruri şi bogăţii, mie nu mi-e aşa drag de staulul cel cald, mai bine libertatea traiului în sălbăticie! Dar nici n-am apucat să alerg până pe plaja de pe partea cealaltă a pârâului că mi-am dat seama că în tufişurile de cătină stăteau la pândă mai mulţi oameni. Se deghizaseră pe cap cu pălării împletite din ramuri de cătină şi erau înfăşuraţi în pelerine de paie la culoare asemenea cu iarba uscată; în mâini ţineau puşcoace din acelea care îi făcuseră odată căpăţâna bucăţi lui Ximen Nao. O groază uriaşă m-a făcut să fac stânga împrejur şi să galopez către est de-a lungul plajei, drept către soarele care începea să se înalţe pe cer. Pielea mi-era ca o flacără de un roşu adânc, eram un bulgăre de foc în alergare, un măgar săgetând raze în toate părţile. Nu-mi era deloc frică de moarte, în faţa lupilor cei cumpliţi nu mă încercase nicio teamă, însă puşcoacele negre ca smoala mă îngrozeau – de fapt nu de puşcoace mi-era mie frică, ci de starea nenorocită la care te aduc ele, cu creierii împrăştiaţi peste tot. Stăpânul meu pesemne că ghicise demult drumul pe care aveam să alerg, aşa că trecuse dintr-o parte peste râu, fără să mai stea să-şi dea jos încălţările şi ciorapii. Picioarele lui greoaie agitau

apa, făcând spuma să se împrăştie peste tot. A venit înspre mine din faţă, iar eu m-am lăsat într-o parte ca să schimb direcţia, şi în acea clipită prăjina din mâna lui a zburat către mine, iar frânghia de pe ea s-a încolăcit de gâtul meu. Nu m-am dat înfrânt, nu m-am împăcat să mă las supus în felul ăsta. Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă să înaintez, am ridicat capul şi-am scos pieptul înainte. Laţul mă strângea însă de gât, îngreunându-mi respiraţia. Am văzut cum mâinile stăpânului se încleştează pe prăjină şi cum îşi lasă corpul pe spate, la un unghi foarte mic faţă de pământ. Călcâiele lui apăsau în pământ, dar şi înaintau, trase de mine. Semănau cu nişte brăzdare, lăsau pe plajă două şanţuri adânci-adânci.

Într-un sfârşit, cu carnea ostenită toată pe mine şi secătuit de puteri, dar şi mai mult din pricină că laţul de pe gât mă făcea să mă sufoc, m-am văzut silit să mă opresc din alergat. Toţi oamenii se îmbulzeau în mare harababură, dar se părea că băgasem spaima în ei, se dădeau mari şi tari, dar nu cutezau să se apropie. De aici mi-am dat seama că numele meu rău, de măgar priceput să muşte oameni, se dusese departe. În satele cu viaţă liniştită, dacă un măgar răneşte un om muşcându-l, treaba devine, fireşte, o ştire importantă şi cât ai bate din palme se transmite în întregul sat. Dar cine dintre ei putea să ghicească toată povestea? Cine să-şi dea seama că gaura din capul lui Bai nu era decât urma lăsată de sărutarea soţului ei întors iar pe lume ca măgar, care, într-un moment de rătăcire, a uitat de trupul lui măgăresc şi s-a socotit iarăşi om?

Yingehun, mai curajoasă, s-a apropiat cu încetul cu un braţ de iarbă, uguind mereu:

— Negruţule, nu-ţi fie frică, nu-ţi fie frică, nu te bat, hai cu mine acasă…

S-a apropiat de mine, m-a prins cu braţul stâng pe după grumaz, iar cu mâna dreaptă mi-a îndesat în gură iarba. M-a mângâiat, mi-a acoperit ochii cu pieptul ei, i-am simţit sânii calzi şi moi, iar amintirile lui Ximen Nao m-au luat pe neaşteptate cu asalt şi lacrimi fierbinţi mi-au ţâşnit din ochi. Ea vorbea încet-încetişor la urechea mea, un miros fierbinte-fierbinte, o femeie fierbinte-fier- binte, şi-am simţit cum mă ia ameţeala şi mi se împăienjenesc ochii, picioarele mi-au intrat în trepidaţie şi-am căzut în genunchi pe plajă. Am auzit-o spunând:

— Negruţule, Negruţule, ştiu că ai crescut, te gândeşti la nevastă, băieţii cresc şi trebuie să se-nsoare, fetele cresc şi trebuie să se mărite, Negruţul o să devină şi el tată, nu e vina ta, e firesc, s-a făcut şi nunta, sămânţa s-a coborât şi ea, acum hai acasă cuminţel…

Mi-au aranjat fără întârziere căpăstrul, au legat şi frâul, iar pe căpăstru au mai pus un lanţ rece ca gheaţa şi care răspândea un miros de rugină. Mi-au îndesat lanţul ăsta de fier în gură, au smucit o dată cu putere şi mi-au tras în sus buza de jos; durerea era greu de răbdat, oh! Mi-am deschis larg nările şi-am început brusc să gâfâi, cu răsuflarea întretăiată. Yingehun a dat peste mâna care trăgea strâns zăbala şi-a zis:

— Slăbeşte-o, nu vezi că deja l-ai rănit?

Oamenii au căutat să mă facă să mă ridic. Şi eu voiam acelaşi lucru. Vacile şi oile, porcii şi câinii, toţi pot să stea întinşi la pământ, dar măgarii stau întinşi doar dacă trag să moară. Mă zbateam să mă ridic, însă corpul îmi atârna greu şi nu mi-era lesne să stau în picioare. Aşa urma să mor eu, măgar care de-abia împlinise trei ani? Deşi nu era grozav să fii măgar, să mori aşa chiar era prostesc. În faţa mea se întindea un drum larg, din care se des prindeau numeroase cărărui, fiecare ducând într-un loc frumos, eram curios, eram fermecat, nu se poate să mor: ridică-te! La comanda lui Lan Lian, fraţii Fang au trecut bâta cu care venise unul dintre ei pe sub burta mea. Lan Lian a trecut în spatele meu şi mi-a ridicat coada, Yingehun mi-a îmbrăţişat gâtul, fraţii Fang au ridicat de bâtă şi toţi au strigat într-un glas: „Sus!" Bizuindu-mă pe elanul lor, am izbutit să mă ridic. Picioarele îmi trepidau, căpăţâna îmi atârna grea. M-am proptit din toate puterile, nu se putea cu niciun preţ să cad din nou; am izbutit să mă ţin aşa pe picioare.

Mi-au dat ocol de jur împrejur, privind surprinşi şi încurcaţi rănile pline de sânge încleiat de pe picioarele mele din spate şi de pe piept. S-o fi vătămat în halul ăsta de la împreunarea cu o măgăriţă? în acelaşi timp, i-am auzit şi pe cei din familia Han comentând în fel şi chip despre rănile de pe corpul măgăriţei lor.

— Ce-or fi făcut măgarii ăştia doi toată noaptea, nu s-or fi împreunat, s-or fi sfâşiat? l-a întrebat Fang cel mare pe fratele său, care a scuturat din cap, nezicând nici da, nici ba.

Unul dintre oamenii care îi ajutau pe cei din familia Han să-şi caute măgăriţa şi care se afla în josul râului, nu departe, a arătat cu degetul spre apă, strigând tare:

— Veniţi repede, ia uite ce-i acolo!

Erau hoiturile lupilor – unul se rostogolea încetişor, celălalt era blocat de o piatră uriaşă.

Toţi au alergat într-acolo, ochind locul şi cercetându-l cu privirea. Mi-am dat seama că văzuseră părul de lup plutind la suprafaţa apei, că văzuseră pietrele pătate de sânge – de sânge de lup şi de sânge de măgar – şi că adulmecaseră mirosul urât care nu se risipise încă de tot din aer, imaginându-şi ce aprig război avusese loc acolo; dovadă stăteau urmele de gheare de lup şi copite de măgar care se îndeseau în neorânduială pe plajă, precum şi puzderia de pete de sânge şi rănile înfricoşătoare de pe corpul meu şi al lui Huahua.

Doi oameni şi-au dat jos încălţările şi ciorapii, şi-au sumes nădragii şi s-au coborât în apă, de unde i-au tras de coadă sus pe plajă pe cei doi lupi morţi, şiroind de apă. Am simţit că toţi oamenii sunt plini de respectul cel mai cuviincios faţă de mine. Ştiam că şi Huahua se bucură de aceeaşi onoare. Yingehun mi-a cuprins capul cu braţele şi mi-a mângâiat faţa, în timp ce lacrimile ei fierbinţi îmi cădeau una după alta pe vârful urechilor.

Lan Lian a spus mândru către ceilalţi:

— Fir-ar mama ei, ăla de-o mai zice că măgarul meu nu e bun, mă pun cu el pe viaţă şi pe moarte! Toată lumea zice că măgarul n-are sânge în el şi că

dacă vede lupul se sfârşeşte de groază, dar uite că măgarul meu a omorât cu copitele doi lupi fioroşi.

— Nu numai măgarul vostru i-a omorât cu copitele, a zis pietrarul Han ofensat foarte, şi măgăriţa noastră are merit.

Lan Lian a zis râzând:

— Aşa e, aşa e, şi măgăriţa voastră are merit. Iar măgăriţa voastră îi e nevastă măgarului nostru.

— Cu aşa răni grele, dacă nunta asta nu s-o fi făcut? a-ntrebat cineva pe jumătate glumind.

Fang Tiambao s-a îndoit de şale şi s-a uitat la membrul meu, apoi s-a dus şi la bucile măgăriţei, i-a ridicat coada şi-a iscodit ce-a iscodit, spunând apoi hotărât:

— S-a făcut, mă pun chezaş că familia Han aşteaptă un mânz.

— Han, să vii cu două kile de boabe negre de soia la noi, să-şi vină în fire şi măgarul nostru negm, a rostit Lan Lian, serios de parcă citea din scriptură.

— Ha! Visează tu!

Oamenii care stătuseră la pândă în tufişurile de cătină s-au apropiat şi ei cu puşcoacele în mâini. Aveau pasul sprinten şi mişcarea cu fereală şi-ţi dădeai seama dintr-o privire că nu sunt săteni adevăraţi. Şeful lor era scund de statură şi avea privirea tăioasă. Când a ajuns în faţa lupilor, s-a îndoit de şale şi-a împuns cu ţeava puştii capul unuia dintre ei; l-a împuns apoi în burtă pe celălalt şi a zis, surprins şi nu fără o urmă de regret:

— Astea-s fiarele care ne-au făcut nouă aşa pagubă!

Un alt om cu o puşcă în mână şi care stătea cu faţa

spre oameni, a ţipat tare:

— De data asta, gata, putem să raportăm că ne-am încheiat treaba.

Un al treilea, tot cu o puşcă în mână, s-a adresat plin de sine lui Lan Lian şi celorlalţi:

— Voi n-aţi mai văzut sălbăticiunile astea, nu? Nu-s câini sălbatici, sunt lupi cenuşii, rar îi vezi la câmpie, ăştia au fugit să pribegească încoace tocmai de pe stepele din Mongolia Interioară. Au săvârşit fel şi fel de rele de-a lungul drumului, au văzut multe şi-au aflat multe, s-au arătat şi vicleni, şi ticăloşi, au comis fapte de mare cruzime şi-au ajuns cu pribegia până aici acum mai bine de-o lună. În răstimpul ăsta au înfulecat mai bine de zece dobitoace, şi cai, şi vaci, ba chiar si-o cămilă; nu mai era mult si-aveau să mănânce şi vreun om. Când s-a aflat la judeţ de asta, de frică să nu stârnească teamă în rândul oamenilor, s-a organizat în secret o echipă de vânători, împărţită în şase grupe, care zi şi noapte au patrulat şi-au stat la pândă: acuma, gata!

A dat cu piciorul într-unul dintre lupii morţi şi-a ocărât:

— Dobitocule ce eşti, nu credeai că o să vină şi ziua de azi!

Şeful vânătorilor a ţintit capul unuia dintre lupi şi a tras. O dâră luminoasă de foc l-a înghiţit pe lup. După fulgerarea de foc, din gura puştii s-a revărsat un fum alb. Căpăţâna lupului fusese făcută bucăţi, precum cea a lui Ximen Nao, mânjind pietricelele în alb şi roşu.

Un alt vânător, pricepându-l bine pe celălalt, a

zâmbit, şi-a prins puşca în mâini, a ochit burta celuilalt lup şi a tras şi el un foc. Prin gaura cât un pumn de mare căscată în burta fiarei, au ţâşnit afară numeroase lucruri murdare.

Acţiunile lor i-au făcut pe Lan Lian şi pe ceilalţi să facă ochii mari şi să rămână cu gura căscată, iar pe urmă să se uite încurcaţi unii la alţii. După îndelungă vreme, fumul de praf de puşcă s-a risipit, zgomotul apei s-a auzit iarăşi, clar şi melodios şi plăcut urechii, iar un stol de vrăbii, puţin spus trei sute, au venit în zbor de departe, ridicându-se şi coborându-se ca un vălătuc de nori castanii; după aceea, vrăbiile s-au coborât uniform deasupra unui tufiş de cătină, ale cărui ramuri s-au încovoiat ca un arc, de parcă ar fi fost îngreunat de puzderie de fructe. Toate ciripeau pe o singură voce şi o dună întreagă a prins viaţă din pricina asta. Un firicel de voce s-a pornit din gura lui Yingehun:

— Ce vreţi să faceţi? De ce trageţi în lupi morţi?

— Ce mama mă-sii faceţi voi, mă, vreţi să trageţi spuza pe turta voastră? a răcnit mânios Lan Lian. Pe lupi i-a omorât cu picioarele măgarul meu, nu i-aţi vânat voi.

Şeful vânătorilor a dibuit în buzunar două bancnote noi-nouţe, vârând-o pe una în căpăstrul meu şi pe cealaltă, după ce a mers câţiva paşi într-o parte, în căpăstrul lui Huahua.

— Vrei să ne închizi gura cu bani? a întrebat Lan Lian şuierând de furie. Asta nu se poate.

— Ia-ţi banii înapoi, a zis pietrarul Han cu fermitate. Lupii i-au omorât cu picioarele măgarii

noştri, o să-i tragem după noi înapoi acasă.

Vânătorul a zâmbit cu răceală:

— Fraţilor, ochii cine-nchide poate, treaba merge ca pe roate. De pomană o să vă stricaţi gurile, nimeni n-o să vă creadă că un măgar poate omorî cu picioarele un lup. Şi apoi, proba limpede e că unuia i-a făcut capul fărâme un glonţ, iar celuilalt tot de glonţ i-a fost străpunsă burta.

— Măgarii au pe corp răni făcute de muşcătură de lup, sunt toţi numai pete de sânge! a strigat tare Lan Lian.

— Aşa e, măgarii voştri sunt pătaţi peste tot de sânge, au răni puzderie, şi nimeni n-o să se îndoiască cum că n-au fost făcute de muşcătură de lup, însă asta, a spus zâmbind cu răceală vânătorul, numai bine aduce dovadă pentru următoarea situaţie: pe când cei doi măgari erau în pericol, scăldaţi în sânge de muşcăturile lupilor, cei trei membri ai grupei a şasea din echipa de vânători au alergat neîntârziat la ei. N-au mai ţinut seama de primejdie şi s-au repezit înainte, pornind luptă pe viaţă şi pe moarte cu lupii. Şeful grupei, Qiao Feipeng, s-a năpustit în faţa unuia dintre ei, a ţintit către capul lui şi a tras, iar după ce s-a auzit zgomotul împuşcăturii, jumătate din capul lupului zburase deja. Unul dintre membrii grupei, Liu Yong, a ţintit spre celălalt lup şi a tras, însă glonţul n-a bubuit, pentru că, stând noi toată noaptea la pândă în tufişurile de cătină, praful de puşcă s-a umezit. Acel lup fioros, căscându-şi botul care aproape că i se întindea până la urechi, dezvelindu-şi dinţii albi ca zăpada şi scoţând un hăulit care-ţi făcea părul

măciucă, s-a năpustit spre Liu Yong. Liu Yong s-a dat la o parte, ferindu-se de primul asalt al lupului, dar s-a poticnit cu călcâiele de o piatră, prăbuşindu-se apoi cu faţa în sus pe plajă. Lupul şi-a înălţat trupul şi, târându-şi după el coada cea pământe, s-a năpustit ca un talaz de fum galben drept spre Liu Yong. În acest moment critic, cât ai zice peşte, cel mai tânăr membru al echipei, Lii Xiaopo, a ochit capul lupului şi a tras; lupul fiind o ţintă în mişcare, de nimerit a nimerit burta, iar lupul s-a prăvălit în aer, rostogolindu-se pe pământ, cu maţele curgându-i pe dinafară, lungi-lungi. Arăta mizerabil, chiar de era vorba de o fiară crudă şi haină, priveliştea tot era de neîndurat. Acum, Liu Yong, care îşi pusese din nou praf de puşcă în armă, a mai tras un glonţ în lupul care se rostogolea peste tot pe jos. Distanţa fiind mare, când muniţia a ieşit din cămară a măturat totul în cale, iar lupului, lovit în multe locuri, i-au înţepenit picioarele şi în sfârşit a murit.

La indicaţia şefului de grupă, Qiao Feipeng, Liu Yong s-a dat patru-cinci paşi înapoi, a ridicat puşcociul şi a tras în lupul cu burta găurită. Câteva zeci de alice au lovit uniform corpul lupului, blana ajungându-i toată o întindere pârjolită plină de găurele.

— Ei, ce ziceţi? a râs mândru Qiao Feipeng, oamenii o să creadă povestea mea sau pe-a voastră? A turnat apoi pe ţeavă praf de puşcă şi-a zis: Chiar dacă sunteţi mai mulţi, să nu care cumva să vă vină gândul să înhăţaţi lupii de-aici. În tagma vânătorilor e o lege nescrisă – când apar neînţelegeri pentru că

toată lumea a tras în acelaşi timp, prada merge la ăla de i-a rămas glonţul în ea. Şi mai e o lege care spune că dacă cineva înhaţă prada altuia, vânătorul poate să deschidă foc asupra tâlharului, ca să-şi apere astfel onoarea.

— Ei, fir-ar mama ei, mă, tu eşti un bandit! a zis Lan Lian. O să te chinuie numai vise negre peste noapte! Şi pentru că smulgi aşa cu de-a sila de la alţii, tot o să-ţi ai tu cuvenită răsplată!

Vânătorul Qiao a râs:

— D-astea că te-ntorci iar în viaţă şi „cuvenită răsplată“ sunt aiureli ca să amăgeşti babele, eu nu cred în aşa ceva. Totuşi, cine ştie, poate c-o fi şi aici ceva soartă, uite, dacă vreţi să ne căraţi cu măgarii voştri lupii până la capitala judeţului ca să raportăm noi îndeplinirea trebii, prefectul o să vă dea un dar gras, iar eu o să-i dăruiesc fiecăruia dintre voi o sticlă de rachiu bun.

Nu i-am mai răbdat vorbăria, am făcut gura mare şi mi-am dezvelit dinţii din faţă, ochindu-i căpăţâna cea plată. S-a ferit fără întârziere şi, reacţionând aşa rapid, capul şi l-a păzit, însă umărul tot i-a ajuns sub gura mea. Banditule, ia să afli tu acum ce-i poate pielea unui măgar! Voi ştiţi că doar felinele şi canidele cu gheare şi colţi ascuţiţi ucid şi sunt carnivore, iar noi, măgarii cei impari- copitaţi, suntem vrednici doar să mâncăm iarbă şi să dăm pe gât pleavă: sunteţi nişte formalişti, nişte dogmatişti, nişte livreşti şi nişte empirişti! Azi o să te fac eu să înţelegi un adevăr: măgarul dacă l-ai scos din sărite, muşcă şi el omul!

L-am apucat cu dinţii de umăr, mi-am înălţat brusc capul, mi l-am vânturat în stânga şi în dreapta, până când am simţit în gură ceva acru, urât mirositor şi cleios, iar insul acela care ştia fel şi fel de şiretlicuri şi-avea limba aşa de iscusită s-a ofilit şi-a leşinat la pământ, rănit la umăr şi cu sângele curgând.

Putea desigur să-i spună prefectului că pielea şi carnea de pe umăr i le muşcase un lup sălbatic în toiul luptei. Putea şi să spună că atunci când lupul l-a prins cu dinţii de umăr, l-a prins şi el pe lup cu dinţii de frunte; cât despre cum au făcut ei măscări pe trupurile lupilor ăia, fie după voia lor!

Stăpânii au văzut că treburile nu stau bine, aşa că ne-au zorit să plecăm, lăsându-i pe plajă pe vânători şi hoiturile lupilor.

CAPITOLUL 8

Ximen Măgarul îşi pierde îndurerat un ou; eroul Pang onorează curtea cu prezenţa-i

24 ianuarie 1955 a fost prima zi din prima lună a anului yiivei, după calendarul lunar. Băieţică ăla de Mo Yan avea mai apoi să şi-o ia drept zi de naştere. La începutul anilor ’80, mulţi demnitari, ca să mai rămână demnitari câţiva ani sau ca să ajungă demnitari şi mai mari, si-au micşorat anii la vârstă şi şi i-au mai mărit pe cei de şcoală; de necrezut, dar Mo Yan, care nu e nici pomeneală de demnitar, a intrat şi el în hora asta. Vremea era bună, iar dis-de-

dimineaţă stolurile de porumbei au început să se rotească în aer, gânguritul lor care se înălţa şi cobora melodios răsunând încoace şi-ncolo. Stăpânul meu s-a oprit din treabă şi-a privit în sus spre ei, iar cu jumătatea lui de faţă albastră, acum chiar era extraordinar de arătos.

În anul în care trecuse, recolta familiei Lan de pe opt mu de pământ fusese de 1400 de kilograme, cu o producţie medie pe mu de 175 de kilograme; în afară de asta, de pe marginile şanţurilor de demarcare recoltaseră 28 de dovleci mari şi 10 kilograme de urzică chinezească de cea mai bună calitate. Deşi cooperativa de producţie făcuse publică o producţie de 200 de kilograme pe mu, Lan Lian nu se încredea deloc în cifra asta. L-am auzit spunându-i de multe ori lui Yingehun:

— Cu culturi din alea ca ale lor, să ajungă la 200 de kile – asta să i-o spună lu mutu!

Stăpâna râdea, dar chipul râzător îi masca greu îngrijarea, şi-apoi îl îndemna:

— Jupâne, nu te pune cu ăilalţi, ăilalţi s-au strâns şi s-au unit, şi noi am rămas gospodărie individuală. Nici tigrul cel mai tare nu face faţă singur la o haită de lupi.

— De ce ţi-e frică? o întreba Lan Lian holbându-se la ea. Ne sprijină preşedintele Chen de la regiune!

Stăpânul avea pe cap o pălărie de lână fină maronie şi purta o haină de bumbac nouă-nouţă; la brâu avea legată o cingătoare de stofă neagră, iar în mână ţinea o ţesală de lemn cu care mă ţesăla pe mine. Ţesala stăpânului mă făcea să mă simt foarte bine la trup,

iar laudele lui mă făceau să mă simt foarte bine la suflet:

— Negrule, spunea el, flăcău bun, anul trecut ai asudat şi tu din greu, pe jumătate e meritul tău c-am făcut aşa de multe grâne. Anul ăsta, să băgăm şi mai mulţi cărbuni, să batem definitiv sulica aia de cooperativă!

Lumina soarelui era din ce în ce mai strălucitoare, iar trupul meu a început treptat-treptat să se încălzească. Porumbeii încă se roteau pe cer. Pe jos se întindea un strat de resturi de hârtie albă şi roşie – era vorba de pocnitori făcute fărâme-fărâmiţe. În noaptea de dinainte tunaseră şi fulgeraseră peste tot, fuseseră valuri-va- luri de zgomote, când urcând, când coborând, iar fumul de praf de puşcă înecase totul, de parcă ar fi izbucnit războiul. Şi mirosul de colţunaşi pătrunsese până în curte, în el amestecându-se şi mirosul de prăjituri de Anul Nou şi cel de bomboane. Stăpâna trecuse un bol de colţunaşi prin apă rece, iar apoi îl vărsase la mine în troacă, mestecându-l cu paiele de orez. Mângâindu-mă pe căpăţână, zisese:

i

— Negruţule, e Anul Nou, mănâncă şi tu nişte colţunaşi!

Recunosc, ca măgar să mănânci din colţunaşii pe care îi fac stăpânii la trecerea anului e lucru de mare curtenie. Stăpânii mă tratau aproape ca pe un om, ca pe un membru al familiei. După marele război cu cei doi lupi, mă bucuram de îndoită grijă din partea stăpânului şi dobândisem, pe o rază de o sută de li şi

în cele optsprezece sate din ţinutul Gaomi din nord-est, cea mai bună reputaţie pe care o poate dobândi un măgar. Deşi nenorociţii ăia de vânători luaseră cu de-a sila cu ei cei doi lupi morţi, oamenii ştiau toţi cum stătuseră de fapt lucrurile. Nu nega nimeni că măgăriţa familiei Han participase şi ea la luptă, dar toţi oamenii ştiau că eu fusesem principala forţă în bătălia cu lupii şi că măgăriţa Han avusese doar un rol secundar; de asemenea, că eu îi salvasem viaţa. Şi uite aşa, deşi demult ajunsesem la vârsta de castrare, iar stăpânul băgase odată spaima în mine în această privinţă, nu mai adusese vorba de asta după ce ucisesem în luptă cei doi lupi. În toamna care trecuse, pe când mergeam la câmp în spatele stăpânului, Xu Bao, doctorul de animale care castra măgari, scopea porci şi jugănea cai, se ţinea scai în spatele meu, cu-o desagă în spate, scuturând din mână un clopoţel şi iscodind hoţeşte locul dintre picioarele mele din spate. Adulmecasem de mult mirosul urât şi cu totul crâncen de pe corpul lui şi de mult îmi dădusem seama că n-avea cu mine gând bun. Sămânţa asta rea de om care mânca ouă de măgar sau de taur ca să meargă la băutură era sorocit să nu moară de moarte bunăueram vigilent, eram pregătit, doar să se apropie el la distanţa potrivită şi-aveam să-i zburătăcesc copitele din spate drept în unealta din nădragi. Voiam să-l fac pe stricăciunea asta de om care săvârşise puzderie de rele să iasă din scenă fără de nici unele. Şi dacă trecea cumva în faţa mea, eram gata să-l ronţăi de cap. Muşcatul oamenilor era numărul meu cel mai tare. Insul ăsta era însă foarte

viclean, se ferea şi se păzea mereu şi se ţinea tot timpul la distanţa la care era în siguranţă, nedându-mi nicio ocazie. Gură-cască de pe uliţă, văzându-l pe căpăţânosul de Lan Lian trăgând după el măgarul căruia i se dusese aşa buhul şi pe stricăciunea aia de om care castra măgari urmându-i, se aşteptau deja la un spectacol pe cinste. Vorbind alandala şi toţi deodată, au întrebat;

— I le tai măgarului?

— Xu Bao, ai pus ochii pe ceva să meargă la băutură?

— Lan Lian, să nu cumva să-l jugăneşti, ştie să omoare lupii cu picioarele, dar se bizuie cu totul pentru asta pe cuibul ăla de ouă! La fiecare ou, o oca de sânge-n vine. Are ouă multe, parcă-i cuib de cartofi, nu de ouă!

O ceată de copii care tocmai se duceau spre şcoală se ţineau scai de Xu Bao ţopăind şi hârjonindu-se şi tot cântând o poezea făcută pe loc:

Xu Bao, Xu Bao, băiat-băiat,
Cum vede oul, l-a şi muşcat,
Şi dacă oul nu-i de muşcat,
Capul peste tot îi e transpirat.
Xu Bao, Xu Bao, băiat-băiat,
Puţă de măgar, de măgar bărbat,
I se rupe-ntruna, e zero barat,
Iar pe drumul drept de mult n-a umblat…

Xu Bao s-a oprit, s-a holbat la obrăznicăturile alea, a dibuit prin desagă după un cuţitaş lucitor şi-a zis mânat de-o furie cruntă:

— Măi puişori de lele, ia ţineţi-vă gura! Care-

ndrăzneşte să mai facă vorbe despre meşterul Xu, l-am jugănit de ouă!

Obrăznicăturile s-au strâns laolaltă şi s-au hlizit prosteşte către Xu Bao. Xu Bao a făcut câţiva paşi înainte, iar ei au făcut câţiva paşi înapoi. Xu Bao s-a repezit înspre ei, iar ei s-au risipit cu chirăituri. Xu Bao şi-a urmat în continuare gândul de a-mi tăia ouăle, iar obrăznicăturile cele mici iar s-au strâns ciorchine şi-au mers în spatele lui, cântând:

Xu Bao, Xu Bao, băiat-băiat,

Cum vede oul, l-a şi muşcat...

Xu Bao n-a mai luat în seamă şleahta de obrăznicături sâcâitoare, a făcut un ocol şi-a alergat în faţa lui Lan Lian şi, mergând cu spatele, a intrat în vorbă cu acesta:

— Lan Lian, fârtate, ştiu că măgarul ăsta a muşcat şi-a rănit mulţi oameni, iar când se întâmplă aşa, trebuie să-i despăgubeşti pentru cheltuielile pe medicamente şi să-i alini şi cu vorba. Mai bine scopeşte-l, le retez dintr-o mişcare, în trei zile-i trece, garantez că se va preface într-un măgar supus şi la locul lui.

Lan Lian nu l-a băgat în seamă, dar mie inima îmi bătea deja bezmetic. Lan Lian îmi ştia firea, aşa că mi-a apucat strâns zăbala, nelăsându-mi loc să mă reped la Xu Bao.

Călcâiele lui Xu Bao stârneau în sus praful de pe uliţă – puiul ăsta de lele mergea cu sprinteneală, pesemne că mergea adesea aşa cu spatele. Avea o faţă mică şi sfrijită, ochii triunghiulari cu pungi mari sub ei şi o strungăreaţă între dinţii din faţă. Prin

deschizătura aceea îi zburau deseori stropi de salivă când vorbea.

— Lan Lian, îţi dau un sfat, e mai bine să-l scopeşti, e bine să-l scopeşti, e bine. Dacă-l scopeşti, o să scapi de multe griji. Ca să scopesc dobitoacele altora, le iau cinci yuani, dar de la tine nu iau niciun bănuţ.

j

Lan Lian s-a oprit din mers şi-a zis cu răceală:

— Xu Bao, du-te acasă şi scopeşte-l pe tac-tu.

— Măi omule, cum poţi să vorbeşti aşa? a rostit Xu Bao ridicându-şi glasul.

— Nu-ţi place că zic vorbe greu de auzit? Atunci ascultă-l niţel pe măgarul meu cum vorbeşte! a zis Lan Lian râzând, după care mi-a slăbit frâul şi-a zis: Negrule, du-te!

Am răgit plin de furie şi mi-am ridicat picioarele din faţă ca atunci când m-am căţărat pe Huahua, ca să-l pocnesc pe Xu Bao peste căpăţâna aia posmăgită. Oamenii de pe uliţă veniţi să se uite la vânzoleală au scos ţipete înspăimântate şi şleahta de mici derbedei s-a oprit şi ea cu hărmălaia. Mă aşteptam să simt şi să aud cum trosneşte căpăţâna lui Xu Bao sub copitele mele, însă aşteptările mi-au fost înşelate – n-am zărit deloc faţuca aia schimonosită de frică pe care trebuia s-o văd şi n-am auzit nici strigătul înspăimântat ca de câine care schelălaie pe care trebuia să-l aud. Nelămurit, mi s-a părut că o umbră alunecoasă se strecoară sub burta mea, prin creier mi-a fulgerat o senzaţie de răcoare care prevestea de rău, dar când am dat să mă feresc, era deja prea târziu – pe sub şolduri m-a străbătut o senzaţie rece ca gheaţa şi a

urmat pe dată o durere intensă. Mă simţeam de parcă pierdusem ceva, ştiam că fusesem victima unei urzeli ascunse, iar când m-am răsucit repede, am văzut că pe partea interioară a picioarelor din spate îmi curge sânge şi că, pe uliţă, Xu Bao ţine în mână un ou alb-cenuşiu mânjit de pete de sânge. Chipul îi era tot un zâmbet şi se grozăvea în faţa privitorilor, în timp ce de pe drum răsuna un val de aclamaţii.

— Xu Bao, pui de lele ce eşti, mi-ai nenorocit măgarul... a scos stăpânul meu un urlet plin de întristare, gata să mă lase şi să se ducă să se pună pe viaţă şi pe moarte cu Xu Bao. Acesta însă a îndesat oul în desagă şi-a scos din nou la vedere în mână cuţitaşul acela luminos, iar stăpânul meu s-a moleşit.

— Lan Lian, nu poţi să mă ţii pe mine vinovat, a rostit Xu Bao ridicând mâna şi arătând spre privitori, e limpede ca lumina zilei, până şi copiii ăştia au văzut, tu, Lan Lian, i-ai dat drumul măgarului ca să mă rănească, iar eu, Xu Bao, am fost în legitimă apărare. Dacă Xu Bao, eu, nu eram cu ochii-n patru, copitele măgarului îmi făceau terci căpăţâna. Lian, nu poţi să mă ţii pe mine vinovat.

— Mi l-ai nenorocit...

— Lu băiatu i-a trecut prin gând să ţi-l nenorocească, băiatu are prea bine priceperea să ţi-l nenorocească, dar tot băiatu s-a arătat păsător de simţirile consăteanului său şi a fost milostiv. Ca să-ţi zic cinstit, măgarul tău avea trei ouă şi eu i-am luat doar unul; asta o să-i mai strunească niţel sălbăticia, dar tot o să-l poţi socoti un măgar cu sângele năvalnic în el. Fir-ar mama ei, tot nu-mi mulţumeşti, ce mai

aştepţi?

Lan Lian s-a aplecat şi şi-a întors faţa, cercetând situaţia dintre picioarele mele, iar după ce a înţeles că vorba lui Xu Bao nu fusese mincinoasă, s-a liniştit şi s-a potolit în mare măsură. Să-i mulţumească însă era cu neputinţă – în fond, dracul ăsta de om, până să apuce să discute ceva cu el, şi dăduse jos cu iuţeala fulgerului un ou de măgar.

— Xu Bao, îţi spun din capul locului, dacă măgarul meu păţeşte ceva, treaba mea cu tine n-are să se termine prea curând.

— Dacă nu-i amesteci tu şoricioaică în grâne să-i dai să mănânce, îţi garantez eu că măgarul tău o să trăiască o sută de ani. Azi mai bine nu-l duce la muncă la câmp, du-l înapoi acasă, dă-i mâncare bună, dă-i şi nişte apă sărată să bea şi-n două zile se închide şi rana.

Din gură, Lan Lian n-a zis că da, dar tot a ţinut cont de sugestia lui şi m-a dus înapoi acasă. Durerea se mai uşurase puţin, dar încă era foarte intensă. L-am ţintuit cu o privire plină de duşmănie pe puiul ăla de lele care avea să-mi mănânce oul, chibzuind în minte cum să mă răzbun; ca să vorbesc însă din inimă, trebuie să spun că după ce lucrurile luaseră, ca vântul şi ca fidgerul de iute, această întorsătură neaşteptată, respectul şi teama faţă de scălâmbul ăsta, faţă de piticania asta cu totul nearătoasă, îmi sporiseră mult. Uite că în lumea oamenilor exista o ciudăţenie ca el, unul care-şi făcea meserie din luatul ouălor, şi le mai şi lua cu asemenea desăvârşită măiestrie – felul necruţător cu care se punea pe

treabă, acurateţea mişcărilor de început, iuţeala cu care acţiona, dacă nu trăiai una ca asta pe propria piele, cu niciun chip nu credeai că-s adevărate! Iha! iha! oul meu! în seara asta o să intri cu nişte rachiu încălzit în burta lui Xu Bao, iar mâine o să te cobori în groapa de rahat, oule, oul meu!

După ce ne-am îndepărtat la câteva zeci de paşi, l-am auzit pe Xu Bao strigând:

— Lan Lian, ştii cum se cheamă mişcarea de mai devreme?

— Să-ţi fut morţii mă-tii, Xu Bao! a înjurat Lan Lian întorcând capul.

Râsetele oamenilor au răzbătut până la noi, iar printre ele s-a auzit şi vocea plesnind de mândrie a lui Xu Bao, strigând tare:

— Ascultă bine, Lan Lian, şi tu, măgarule, ascultă şi tu bine, mişcarea de-adineauri se cheamă „să furi piersica de sub frunză“!

Xu Bao, Xu Bao, băiat-băiat,
Piersica sub frunză uite c-a furat!
Lan Lian, Lan Lian, om nemulţumit,
Uite-acum aicea ce s-a mai prostit...

Ceata aia de obrăznicături atât de meştere la vorbă strigau în spatele nostru, conducându-ne aşa până la curtea familiei Ximen...

În curte era veselia în toi, cei cinci copii din aripa de est şi din cea de vest, cu haine viu colorate pe ei, se hârjoneau toţi laolaltă. Lan Jinlong şi Lan Baofeng ajunseseră deja la vârsta de şcolar, dar nu mergeau încă la şcoală. Jinlong avea un chip melancolic, arătând de parcă era apăsat de o mare greutate pe

suflet; Baofeng era cu totul inocentă şi pură şi dădea semne că o să fie o mare frumuseţe. Ei erau seminţele lăsate de Ximen Nao pe faţa pământului, seminţe care cu mine, Ximen Măgarul, nu aveau o legătură directă; cei care aveau o legătură directă cu mine erau cei doi mânji născuţi de măgăriţa Han Huahua şi care, din păcate, până să împlinească o jumătate de an, îşi urmaseră mama în moarte. Moartea lui Huahua era o rană dureroasă pentru Ximen Măgarul. Huahua mâncase nutreţ otrăvit, iar cei doi mânji, copiii mei buni, băuseră laptele ei otrăvit şi muriseră şi ei. Când măgăriţa născuse o pereche de mânji, sărbătorise tot satul; când trei măgari s-au prăpădit deodată, toată lumea a avut inimile frânte. Pietrarul Han s-a prefăcut într-un râu de lacrimi, însă hotărât că cineva râdea în taină – cel care pusese otrava. Treaba i-a alertat pe cei de la regiune, care l-au trimis anume pe Liu Changfa, un agent experimentat de la securitatea publică, să vină să rezolve cazul; omul s-a arătat însă destul de stângaci, i-a chemat doar pe cei din sat în grupuri-gru- puri până la sediul gospodăriei săteşti şi i-a interogat cu nişte vorbe care veneau parcă de pe-un disc de gramofon. Rezultatul a fost, fireşte, că treaba a rămas în coadă de peşte. Mai apoi, Mo Yan ăla, în „Cronica măgarului negru“ i-a pus în cârcă lui Huang Tong vina de a-i fi otrăvit pe măgarii familiei Han: deşi le-a ţesut el de toate firele se potriveau strâns, în vorbele scriitorilor nu se poate pune cu niciun preţ temei.

În continuare, o să-ţi vorbesc despre cel născut în acelaşi an, în aceeaşi lună şi în aceeaşi zi cu Ximen

Măgarul, despre Lan Jie- fang, adică despre tine – tu să ştii că „el“ eşti „tu“, şi e în regulă, eu, pentru comoditate, o să mă refer tot la „el“. Avea deja mai bine de cinci ani şi, pe măsură ce creştea în vârstă, pata aceea de pe faţă era şi ea din ce în ce mai albastră. Trăsăturile feţei îi erau foarte urâte, însă era deschis la fire, vioi şi zglobiu, cu mâinile şi picioarele nestându-i locului, şi gura, mai ales, neodihnindu-şi-o aproape nicio clipă. Purta haine de acelaşi fel cu cele cu care era îmbrăcat fratele lui vitreg, Lan Jinlong, dar, nefiind la fel de înalt ca acesta, hainele-i erau mari, aşa că îşi sumetea crăcii pantalonilor şi-şi sufleca mânecile, având, când îl priveai, un aer de bandit. Dar eu ştiam în adâncul meu că e un băiat cu inima bună, iar faptul că nu era pe plac aproape nimănui avea de-a face, cred eu, cu vorbăria lui, precum şi cu pata albastră de pe faţă.

Am terminat de vorbit despre Lan Jiefang, iar în continuare am să zic ceva despre cele două fete ale familiei Huang, Huang Huzhu şi Huang Hezuo. Cele două purtau haine vătuite şi înflorate de acelaşi fel, îşi prindeau părul în acelaşi fel de funde şi aveau acelaşi fel de piele albă şi curată şi acelaşi fel de ochi migdalaţi şi încântători. Relaţia complexă dintre cele două familii, Huang şi Lan, care nu erau nici rude, dar nici străini, îi făcea pe cei mari să fie mereu stingheri şi neînlargul lor când erau laolaltă, asta pentru că, în fond şi la urma urmei, Yingehun şi Qiuxiang împărţiseră amândouă perna lui Ximen Nao, şi fuseseră şi duşmane, şi surori. Acum fiecare se măritase cu altcineva, dar parcă spiritele şi

duhurile îşi vârâseră coada şi nimeriseră, fiecare, în casa în care locuiseră înainte: stăpânii caselor se schimbaseră însă, la fel cum se schimbaseră şi vremurile. Faţă de complicata relaţie a celor mari, relaţiile dintre copii erau simple şi nevinovate. De Lan Jinlong, cu firea lui mai sumbră, era greu să te apropii: Lan Jiefang şi cele două frumuseţi din familia Fluang aveau în schimb legături foarte strânse. Fetele îl strigau amândouă „frate Jiefang“, iar acesta, lacom la mâncare cum era, tot izbutea să pună deoparte câte două bomboane, să le dea şi lor.

— Mamă, mamă, Jiefang le-a dat bomboanele lui Huzhu şi Hezuo, îi spunea Lan Baofeng încetişor mamei.

— Dacă i le-am dat lui, poate să le dea şi el cui vrea, spunea neputincioasă Yingehun, mângâind-o pe cap.

Povestea copiilor nu a început încă, piesa lor va ajunge de-abia peste zece ani şi mai bine la punctul culminant; acum, nu le venise încă rândul să joace rolurile principale.

A urcat în schimb pe scenă un personaj important. Se numea Pang Hu, avea faţa roşie şi maronie ca o smochină uscată, iar ochii îi erau ca stelele lucitoare. Pe cap purta un chipiu militar din bumbac, era îmbrăcat cu o haină vătuită cu cusături largi, pe piept avea atârnate două decoraţii, în buzunarul de la haină avea vârât un stilou, iar la încheietură avea un ceas care scânteia cu raze argintii. Se sprijinea în cârje – piciorul drept îl avea intact, în schimb stângul, de la genunchi în jos, nu mai exista. În locul unde îi fusese retezat, cracul galben de la pantaloni era legat

ceremonios cu un nod. Deşi avea doar un picior, acesta era încălţat cu un pantof de piele întoarsă nou-nouţ. De cum a intrat pe poartă, toţi cei de-acolo, inclusiv copiii, inclusiv eu, măgarul, am fost cuprinşi de respectul cel mai adânc: în acei ani, un asemenea om putea fi doar un erou din armata de voluntari care participase la războiul din Coreea.

Soldatul a mers către Lan Lian. Cârjele împungeau cărămizile pătrate din pavaj făcând boc! boc! în timp ce piciorul rămas lovea greu pe pământ, părând că prinde rădăcini la fiecare pas; cracul pantalonilor de pe celălalt picior se legăna încoace şi încolo. Pang Hu s-a oprit în faţa stăpânului şi-a spus:

— Dacă nu greşesc, eşti Lan Lian.

Faţa lui Lan Lian a zvâcnit puţin, răspunzând în acest fel la vorba celuilalt.

— Bună ziua, unchiule din armata de voluntari, trăiască unchiul din armata de voluntari! Lan Jiefang cel vorbăreţ şi gălăgios a venit în goană, spunând cu infinită veneraţie: Sunteţi fără îndoială un adevărat erou şi-aţi împlinit fapte măreţe! Da' de ce-l căutaţi pe tata? Lu tata nu-i place să vorbească, dacă aveţi întrebări, mai bine mă întrebaţi pe mine, vorbesc eu în locul lui.

— Jiefang, gura! a rostit Lan Lian. Când cei mari au de vorbit, copiii nu trebuie să se bage-n vorbă.

— N-are nimic, a zâmbit înţelegător soldatul. Eşti fiul lui Lan Lian, te cheamă Jiefang, aşa e?

— Te pricepi la ghicit? a întrebat Jiefang surprins.

— Nu mă pricep la ghicit, dar ştiu să citesc feţele oamenilor, a spus cu viclenie soldatul, care apoi şi-a

recăpătat pe loc expresia gravă pe faţă, s-a prins cu braţele de cârje şi i-a întins o mână lui Lan Lian, spunând: Omule, să ne cunoaştem, eu sunt Pang Hu, sunt noul director al Cooperativei de Aprovizionare şi Desfacere de la regiune. Wang Leyun, care vinde unelte agricole la raionul de vânzare a mijloacelor de producţie, e soţia mea.

Lan Lian a încremenit un moment, a dat mâna cu soldatul, dar după privirea încurcată din ochii lui, celălalt şi-a dat seama că e încă în ceaţă. Soldatul a strigat atunci:

— Hei, intrati şi voi!

O femeie scundă cu totul rotundă la corp a intrat pe poartă ţinând în braţe o fetiţă delicată. Femeia purta o uniformă albastră, iar pe şeaua nasului avea încălecaţi nişte ochelari cu rama albă; îţi dădeai seama de la prima privire că nu e de la sat. Fetiţa avea ochii foarte mari şi obrajii roşii-roşii, asemenea merelor târzii de toamnă. Faţa îi era numai zâmbet, avea mina standard a unui copil fericit.

— A, despre tovarăşa asta era vorba! a strigat Lan Lian bucuros, ţipând după aceea în direcţia aripii de vest: Mamă, hai repede, avem oaspeţi de seamă!

Fireşte că am recunoscut-o şi eu şi mi-am amintit limpede de ce se întâmplase anul trecut în prima lună a iernii: într-o zi, Lan Lian mă trăsese după el la capitala judeţului ca să aducem nişte sare, iar pe drumul de întoarcere dădusem peste această Wang Leyun. Era cu burta mare, care-i atârna greu, şi gemea la marginea drumului. Era îmbrăcată într-o uniformă albastră, ai cărei ultimi trei nasturi de jos se

desfacuseră din cauza burţii ei prea mari. Purta ochelari cu rame albe, avea obrazul alb şi curat şi-ţi dădeai seama de la prima privire că mănâncă pâinea statului. Când ne-a zărit, parcă şi-ar fi văzut salvatorii, şi a zis anevoie:

— Frate, fa o faptă bună, salvează-mă...

— De unde eşti? Ce-i cu tine?

— Mă numesc Wang Leyun, sunt de la Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere de la regiune, trebuia să mă duc la şedinţă, sorocul nu-mi venise încă, dar... dar...

Am zărit bicicleta prăbuşită de-a curmezişul în iarba uscată de la marginea drumului şi ne-am dat seama că femeia se afla într-o situaţie periculoasă. Lan Lian era atât de încordat, că a început să se învârtă de colo-colo, frângându-şi mâinile:

— Cu ce pot să te ajut? Cum să te ajut?

— Du-mă la spitalul judeţean, repede.

Stăpânul a descărcat cei doi saci de sare din spatele meu, şi-a dat jos haina vătuită de pe el şi-a prins-o cu o funie de spinarea mea; după aceea a ridicat-o pe femeie şi-a aşezat-o pe mine.

— Tovarăşă, tine-te bine.

Y 7 y

Femeia m-a prins de coamă, gemând cu voce joasă. Stăpânul cu o mână a apucat de frâu, în timp ce pe cealaltă şi-a trecut-o pe după ea. Mi-a zis:

— Negrule, aleargă repede.

Mi-am fluturat copitele, eram foarte însufleţit – cărasem deja în spinare o grămadă de lucruri, sare, bumbac, recolta de grâne, pânză, dar o femeie

niciodată. Am făcut un giumbuşluc şi corpul femeii s-a zdruncinat, înclinându-se pe umărul stăpânului.

— Pasul sigur, Negrule! a poruncit el.

Am înţeles, Negrul a înţeles. M-am pornit la trap, dându-mi în acelaşi timp silinţa să-mi păstrez stabilitatea – să fiu precum norul călător şi apa curgătoare, adică exact punctul forte al măgarului. La cai, numai când zboară în goană poţi avea stabilitate pe spatele şi şalele lor; măgarii sunt buni la tropăit, când aleargă însă, te hur- ducăie tot. Simţeam că lucrul pe care-l făceam este solemn şi sacru, dar, desigur, şi foarte supărător – în acele momente, conştiinţa mi-era prinsă între cea de om şi cea de măgar, dar simţeam şi cum un lichid cald îmbibă haina stăpânului şi îmi murează spatele, la fel cum picăturile de sudoare din părul femeii îmi cad pe gât. Eram la nu cu mult peste zece li de capitala judeţului, iar acum mergeam pe o scurtătură; bălăriile de pe amândouă părţile drumului îmi veneau până la genunchi. Un iepure s-a şi ciocnit bezmetic de piciorul meu. Şi aşa am ajuns în oraş şi la Spitalul Poporului. În anii aceia, atitudinea personalului medical era foarte bună. Stăpânul s-a oprit în poarta spitalului şi-a zbierat tare: „Veniţi! Ajutor!“ Nici eu n-am pierdut ocazia să încep să rag. Un grup de femei şi de bărbaţi înfăşuraţi în halate albe au alergat imediat afară şi-au purtat-o pe femeie înăuntru. De cum a coborât de pe mine, am auzit cum din nădragii ei vine un ţipăt de bebeluş.

Pe drumul de întoarcere, stăpânul nu era deloc în apele lui, tot iscodindu-şi haina căptuşită, murdară

acum, şi bodogănind. Ştiam că e foarte superstiţios şi că socoteşte fără temei că treburile de la o femeie care naşte sunt murdare şi aduc nenoroc. Când am ajuns la locul unde ne întâlniserăm cu femeia, stăpânul s-a încruntat şi-a zis albăstrindu-se la faţă:

— Negrule, ce socoteală e asta? O haină vătuită nouă e acum de aruncat, când ajung acasă, cum mă explic eu cu stăpâna casei?

— Iha, iha! am răgit eu tare, bucurându-mă niţel de necazul altuia – chipul stăpânului aflat la ananghie mă veselea foarte.

— Măi măgarule măi, mai şi râzi, măi!

Stăpânul a desfăcut funia şi-a dat jos din spatele meu haina folosindu-se de trei degete de la mâna dreaptă. Pe haină era – oh! nu mai spun! Stăpânul şi-a înclinat capul, şi-a ţinut răsuflarea, a apucat între degete haina care, murată toată, se-ngreunase şi semăna cu o piele de câine putrezită, a pălălăit-o prin aer şi-a azvârlit-o departe cu toată puterea; iar haina, ca o pasăre mare şi ciudată, a zburat în bălării. Şi funia era mânjită de pete de sânge, dar pentru că tot trebuia să mai lege cu ea sacii de sare, nu putea s-o arunce, aşa că s-a văzut silit s-o pună în drum şi s-o mototolească cu picioarele, până când ţărâna i-a schimbat culoarea. Stăpânul mai purta doar o cămaşă scurtă cu nasturi lipsă, iar pieptul i se învineţise de frig; dacă mai puneai la socoteală şi faţa lui cea albastră, aducea binişor cu judecătorii din palatul lui Yama. Şi-a făcut mâinile căuş şi-a luat de pe jos câteva mâini de pământ pe care l-a cernut pe spinarea mea, şi-a mai mpt şi nişte iarbă uscată ca să

mă frece şi să mă cureţe. În timp ce făcea asta, mi-a zis:

— Negrule, se cheamă că am strâns virtute şi-am făcut faptă bună, nu?

— Iha, iha! i-am replicat.

Stăpânul a legat sacii de sare pe spatele meu, dar când a văzut bicicleta de la marginea drumului, a zis:

— Negrule, s-ar cuveni ca bicicleta asta să fie acum a noastră, am plătit pentru ea cu o haină vătuită, am plătit şi cu muncă, dar, dacă ne lăcomim acum la puţină avere, virtutea strânsă mai înainte se risipeşte, nu?

— Iha, iha!

— Bine, hai să facem un lucru bun până la capăt, dacă petrecem omul, să-l petrecem până acasă.

A-nceput să-mpingă bicicleta, mânându-mă şi pe mine – de fapt, nici n-a fost nevoie să mă mâne – şi ne-am întors din nou în capitala judeţului şi la poarta spitalului. Stăpânul a strigat tare:

— Hei, femeia care a născut, ascultă aici, ţi-am lăsat bicicleta la intrare!

— Iha, iha!

Iar au mai dat fuga afară câţiva oameni.

— Hai repede, Negrule, m-a altoit stăpânul cu frâul peste fund, aleargă repede, Negrule!...

Yingehun, cu mâinile pătate de faină, a ieşit în fugă din casă. Cu ochi scăpărători, a ţintuit-o pe fetiţa cea frumoasă din braţele lui Wang Leyun, şi-a întins mâinile şi-a-nceput să-ngâne:

— Fetiţă frumoasă... fetiţă... grăsulie... ce bucurie...

Wang Leyun i-a trecut fetiţa în braţe, iar ea a luat-

o, a strâns-o la piept, şi-a lăsat capul în jos şi-a adulmecat-o şi-a sărutat-o, spunând tot timpul:

— Ce bine miroase… ce bine miroase…

Fetiţa nu era obişnuită cu asemenea căldură, aşa că a început să plângă cu suspine. Lan Lian a rostit mustrător:

— Dă-i acuşica înapoi copilul tovarăşei, uită-te la tine, parcă eşti o lupoaică mare, toţi copiii se înfricoşează de tine şi se pun pe plâns.

— Nu-i nimic, nu-i nimic. Wang Leyun şi-a luat bebeluşa înapoi, a mângâiat-o, a ogoit-o, iar apoi plânsetul s-a slăbit şi s-a oprit.

Yingehun s-a şters de faina de pe mâini şi a spus, cerându-şi iertare:

— Chiar îmi pare rău… ia uitaţi-vă-n ce hal sunt, i-am mânjit hainele copilului…

— Toţi suntem ţărani la origine, a spus Pang Hu, nu e nimic deosebit. Astăzi am venit înadins să vă aducem mulţumire pentru bunătate. Fără ajutorul tău, frate, urmările ar fi fost cu neputinţă de închipuit.

— Şi, pe lângă că m-ai condus la spital, tot ai mai alergat o dată şi-ai adus şi bicicleta, a spus Wang Leyun încercată de emoţie. Şi doctorii şi infirmierele au spus că nici dacă umbli cu lampionul în mână nu găseşti un om aşa de bun ca fratele Lan Lian.

— Cel mai însemnat a fost măgarul, el a mers repede, a mers cu pas sigur, a rostit Lan Lian încurcat.

— Da, da, aşa e, şi măgarul a fost bun, a râs Pang Hu. Măgarului ăstuia al tău i s-a dus buhul peste tot,

e un măgar renumit! Renumit!

— Iha, iha!

— Ha! a rostit Wang Leyun. Înţelege vorba omenească!

— Lan, dacă ţi-aş fi adus vreun obiect scump în dar, ar fi-n- semnat că nu pun preţ pe tine şi-aş fi adus stricăciune prieteniei noastre. Pang Hu a dibuit din buzunar o brichetă, a aprins-o cu un clic şi-a spus: Pe-asta am capturat-o de la un diavol american, ţi-am adus-o ţie ca amintire. Tot din buzunar a mai scos şi un clopoţel mic de alamă, de un galben curat, şi-a zis: Pe-ăsta am pus pe cineva să-l rostuiască anume de la piaţa de vechituri, i l-am adus măgarului.

Soldatul-erou Pang Hu s-a apropiat de mine şi mi-a priponit clopoţelul de gât, iar după aceea m-a bătut uşor cu palma peste căpăţână şi-a zis:

— Şi tu eşti un erou, îţi confer o medalie!

Mi-am legănat puţin capul. Eram atât de mişcat, că-mi venea să izbucnesc în hohote de plâns. Iha, iha! Clopoţelul de alamă a scos un sunet clar şi melodios.

Wang Leyun a scos o pungă de bomboane şi le-a împărţit copiilor din familia Lan, până şi Huzhu şi Hezuo avându-şi partea lor.

— Mergi la şcoală? l-a întrebat Pang Hu pe Jinlong.

Jiefang a fost mai iute de gură şi s-a aruncat el să răspundă:

— Nu.

— Trebuie să mergeţi la şcoală, neapărat trebuie să mergeţi la şcoală, în noua societate, în noua ţară, generaţia tânără, urmaşii noştri roşii, nu se poate în

niciun caz să fie lipsiţi de cultură.

— Familia noastră n-a intrat în colectivă, suntem gospodărie individuală, tata nu ne lasă să mergem la şcoală.

— Ce? încă sunteţi la individual? Un om cu asemenea conştiinţă ca tine încă e la individual? E adevărat sau nu? Lan, e adevărat?

— E adevărat! a răspuns o voce răsunătoare din dreptul porţii. Ne-am uitat şi l-am văzut pe Hong Taiyue, şeful satului, secretarul filialei de partid şi totodată preşedinte al cooperativei, îmbrăcat cu aceleaşi haine ca întotdeauna, doar că şi mai slab, şi mai y ’) ’ J

uscat, numai pielea şi osul, apropiindu-se cu paşi mari şi întinzându-i mâna lui Pang Hu: Tovarăşe director Pang, tovarăşă Wang, la mulţi ani!

— La mulţi ani, la mulţi ani! O grămadă de oameni au ţâşnit în curte, facându-şi urări de Anul Nou, dar nu cu vorbele de altădată, ci toţi cu gura plină de urărilepe stil nou. Şi aici se vedea o mică părticică din marile schimbări ale timpurilor.

— Tovarăşe director Pang, noi ne-am reunit ca să discutăm problema organizării unei cooperative superioare, să reunim cooperativele mai mici din satele dimprejur într-o cooperativă mare. Dumneavoastră sunteţi soldat-erou, ţineţi-ne o cuvântare.

— N-am pregătit nimic, a zis Pang Hu, am venit să-i mulţumesc tovarăşului Lan Lian, a salvat două vieţi în familia mea.

— Nu trebuie pregătire, prezentaţi cum vă vine,

dacă ne vorbiţi despre înfăptuirile dumneavoastră eroice este foarte bine, tuturor o să le placă.

Hong a luat iniţiativa să bată din palme, stârnind un val de aplauze.

— Bine, o să vorbesc, vorbesc cum îmi vine. Cu oamenii strânşi ciorchine în jur, Pang Hu a mers sub cais, unde cineva i-a vârât în spate un scaun. S-a ferit de el, nu s-a aşezat, a vorbit în picioare, cu o voce puternică: Tovarăşi din satul Ximen, vă doresc o Sărbătoare a primăverii fericită! Anul acesta Sărbătoarea primăverii e fericită, iar la anul Sărbătoarea primăverii o să fie şi mai fericită, pentru că, sub conducerea Partidului şi a tovarăşului Mao Zedong, ţăranii deveniţi stăpâni pe soarta lor au pornit pe drumul cooperativizării. Aceasta este o adevărată cale aurită, care se lărgeşte pe măsură ce mergi pe ea!

— Mai sunt totuşi unii care încă merg căpoşi pe drumul gospodăriei individuale şi care vor să se întreacă cu cooperativa noastră, iar când pierd, tot nu vor să se recunoască învinşi! i-a tăiat Hong Taiyue vorba lui Pang Hu. Lan Lian, de tine vorbesc!

Privirile oamenilor s-au concentrat pe stăpânul meu. El stătea cu capul plecat, jucându-se cu bricheta pe care i-o adusese în dar soldatul-erou. Clic! o mlădiţă de foc, clic! o mlădiţă de foc, clic! o mlădiţă de foc. Stăpânei îi crăpa obrazul de ruşine, i-a dat un brânci, iar el a pironit-o din priviri, spunând:

— Du-te înapoi în casă!

— Lan Lian este un tovarăş cu conştiinţă, a spus Pang Hu cu voce tare, şi-a dus măgarul să se lupte

curajos cu o haită de lupi şi şi l-a dus şi să-mi salveze soţia. Dacă n-a intrat în colectivă e că nu s-a lămurit încă, nu trebuie silit cu ordin, am încredere că tovarăşul Lan Lian cu siguranţă va intra în cooperativă şi va alerga cu noi laolaltă pe calea cea aurită.

— Lan Lian, acum întemeiem o cooperativă superioară, dacă nici acum nu intri, o să mă pun în genunchi în faţa ta, a zis Hong.

Stăpânul mi-a desfăcut frâul şi m-a tras către poartă. Clopoţelul pe care mi-l dăduse în dar eroul-soldat clinchetea la gâtul meu.

— Lan Lian, până la urmă intri, sau nu intri? a urlat Hong.

Stăpânul meu s-a oprit în picioare în afara porţii, şi-a întors capul şi-a spus către curte cu o voce înăbuşită:

— Nici dacă te pui în genunchi, tot nu intru!

CAPITOLUL 9

Ximen Măgarul o întâlneşte în vis pe Bai; miliţienii primesc ordin să-l prindă pe Lan Lian

Flăcăule, vreau să povestesc despre anul 1958. Băieţică ăla de Mo Yan a povestit de multe ori despre anul 1958 în istoriile sale, dar toate-s palavre şi vorbe-n vânt, fără mare credibilitate. Cele pe care le povestesc eu sunt experimentate de mine direct, au valoare de document istoric. Pe vremea aceea, cei

cinci copii din curtea familiei Ximen, inclusiv tu, erau elevi în clasa a doua a şcolii primare comuniste din ţinutul Gaomi din nord-est. N-o să vorbim despre Marea călire a oţelului şi nici despre cum peste tot s-au făcut furnale – n-are niciun sens. N-o să vorbim nici despre mâncatul la cazan în cantinele colective şi nici despre marea migraţie a ţăranilor la nivelul întregului judeţ – le-aţi trăit pe toate şi n-are rost să pălăvrăgesc eu despre ele. N-o să vorbim nici despre eliminarea regiunilor, judeţelor şi satelor şi transformarea tuturor în mari brigăzi de producţie şi nici despre cum au apărut comunele populare într-o singură noapte în întregul judeţ – acestea vă sunt limpezi şi e şi plicticos să vorbeşti despre ele. Ca măgar, măgar crescut într-o gospodărie individuală, în anul acela special care a fost 1958 am avut unele experienţe cumva aproape legendare şi despre ele vreau să vorbesc şi despre ele vrei şi tu să auzi, nu? Vom căuta pe cât e cu putinţă să nu discutăm despre politică, dar dacă am să mă refer totuşi la ea, te rog să mă ierţi.

Era o noapte de mai cu o lună strălucioasă şi curată. Dinspre câmp venea adiere după adiere de vânt călduţ, plin de mirosuri plăcute – mirosul de grâu copt, mirosul trestiilor de pe malul apei, mirosul de cătină de pe dune, mirosul copacilor tăiaţi... Mirosurile acestea mă înveseleau, însă nu erau de-ajuns ca să mă facă să fug de la familia voastră cea neclintită în căpoşenia ei de a rămâne gospodărie individuală. Ca să-ţi spun cinstit, mirosul care m-a atras, care m-a făcut să retez frâul cu dinţii şi să mă

pun pe fugă fără să-mi mai pese de nimic era răspândit de corpul unei măgăriţe. Era reacţia fiziologică normală a unui măgar adult plin de vlagă, nu-mi era deloc ruşine. De când puiul ăla de lele de Xu Bao îmi tăiase un ou, socotisem mereu că-mi pierdusem puterile în această privinţă şi că, deşi între picioare mai aveam două ouă, ele erau un fel de mobilier inutil. În acea seară s-au trezit însă deodată din adormire, s-au încălzit şi s-au umflat, făcând maiul meu de sub burtă să se facă tare ca un fier şi să se lungească o dată şi încă o dată, coborându-şi aşa temperatura. Zarva şi vânzoleala din lumea oamenilor nu mă mai atrăgeau, în creier îmi răsărise forma unui măgăriţe – cu corpul bine proporţionat, cu picioarele lungi şi zvelte, privirea limpede şi pielea lucioasă. Voiam să-mi dau întâlnire cu ea, să mă împreunez cu ea, asta era cel mai important, restul era căcat de câine.

Poarta de la curtea familiei Ximen fusese deja luată de la locul ei şi se spunea că o trăseseră până la şantierele unde căleau oţel, unde o despicaseră şi-o făcuseră vreascuri. Din această pricină, o- dată ce-mi retezam frâul cu dinţii se chema că eram în libertate. În fapt, cu câţiva ani înainte ieşisem trecând peste zid, aşa că şi cu poartă să mă oprească, tot aş fi putut zbura afară din curte: dar- mite acum, că nu mai era nicio poartă?

Eram pe uliţă, gonind nebuneşte în urmărirea acelui miros care îmi lua minţile. De-a lungul uliţei erau multe de văzut, însă n-aveam răgaz să mă preocup de ele şi oricum toate aveau de-a face cu

politica. M-am repezit afară din sat, gonind în direcţia gospodăriei de stat. Acolo scânteiau luminile focului, înroşind jumătate din cer – acolo se afla cel mai mare furnal din ţinutul Gaomi din nord-est, care mai apoi s-a dovedit a fi şi singurul unde s-a călit oţel adevărat, asta din pricină că la gospodăria de stat se strânseseră mulţi oameni înzestraţi, printre care şi câţiva deviaţionişti de dreapta veniţi la reformare prin muncă şi care erau ingineri metalurgişti cu studii în străinătate.

Inginerii metalurgişti stăteau în picioare în faţa furnalului şi, serioşi de parc-ar fi citit din scripturi, dădeau ordine ţăranilor transferaţi temporar la călirea oţelului; luminile focului ardeau aţâţate, înroşindu-le fizionomiile. Mai bine de zece furnale mari se-nşi- ruiau unul după altul de-a lungul râului cel larg pe care se transportaseră odată grânele; la vest de el erau pământurile satului Ximen, iar la est era teritoriul gospodăriei de stat. Cele două cursuri de apă din ţinutul Gaomi din nord-est se vărsau amândouă în acest râu, iar în locul în care cele trei ape confluau erau mlaştini, trestii şi ostroave, precum şi tufişuri de cătină care se întindeau pe o rază de câteva zeci de li. Sătenii nu-şi încrucişau de obicei drumurile cu cei de la gospodărie, însă acum lumea toată era unită, iar marile armate ale oamenilor se porniseră toate la război. Pe drumul cel mai lat din zonă se aflau căruţe trase de boi, de cai şi de oameni, toate încărcate cu un soi de pietre castanii despre care se spunea că e minereu de fier; se găseau şi măgari şi catâri cu poveri în spate, toate un soi de

pietre castanii numite minereu de fier; mai erau şi bătrâni, bătrâne şi copii, cu toţii cărând în spate un soi de pietre castanii numite minereu de fier. Căruţe şi cai câtă frunză şi iarbă şi-un furnicar întreg de oameni mergeau pe drumul acesta, către furnalele de pe pământul gospodăriei de stat. Oamenii care au spus mai apoi că Marea călire a oţelului a produs o grămadă de reziduuri n-au dreptate, conducătorii din ţinutul Gaomi aveau mintea ascuţită şi i-au folosit pe deplin pe cei câţiva ingineri deviaţionişti de dreapta, călind oţel adevărat.

Cuprinşi în şuvoiul cel puternic al colectivizării, cei din comuna populară uitaseră pentru moment de Lan Lian, ţăranul cu gospodăria individuală, ba chiar îl lăsaseră să zburde în voia lui câteva luni bune; pe când grânele cooperativei n-apucaseră să fie strânse şi putrezeau pe câmp, el îşi recoltase cu mare calm toate grânele de pe cei opt mu de pământ ai săi şi mai tăiase şi câteva mii de fire de trestie de pe pământurile necultivate şi fără stăpân, cu gândul să împletească din ele rogojini în vremea de tihnă a iernii şi să iasă cu câştig. Dacă-l uitaseră pe ţăranul cu gospodăria individuală, îl uitaseră, fireşte, şi pe măgarul lui. Şi uite aşa, când până şi cămilele rămase numai piele şi os erau mânate să care minereu, eu, măgarul cel vânjos, puteam să zburd liber şi în largul meu în căutarea mirosului de amor care mă stârnea.

În alergare, am depăşit mulţi oameni şi multe dobitoace, printre care se aflau şi câteva zeci de măgari, dar măgăriţei care răspândea acea odoare ce mă chema la ea nu-i zăream umbra. Mirosul acela,

iniţial intens şi concentrat, era acum din ce în ce mai slab, ba ascunzându-se, ba arătându-se din nou, de parcă ţinta mea era din ce în ce mai îndepărtată. Mă încredeam în nasul meu, dar mă încredeam şi mai mult în intuiţie: nu puteam să fac stânga împrejur şi s-o iau în partea opusă, probabil că măgăriţa în căutarea căreia mă aflam eu cară şi ea minereu sau trage la o căruţă, pentru că în vremurile acestea, cu o organizare atât de strânsă şi cu ordine ca oţelul de ferme, unde să se ascundă o măgăriţă zburdând la fel de liberă ca mine şi pe deasupra şi în călduri? înainte de întemeierea comunei populare, Hong Taiyue îl ocărâse pe stăpânul meu aproape zbierând:

— Îţi fut morţii mă-tii, Lan Lian, eşti singurul cu gospodărie individuală din întreg ţinutul Gaomi, eşti exemplu negativ, stai tu să treacă treburile de-acum şi-o să vezi cum te aranjez eu pe tine!

Luându-şi o figură ca de porc mort căruia nu-i mai pasă dacă e opărit, stăpânul meu îi răspunsese apatic:

— Stau.

Am trecut în fugă peste podul cel mare, care cu mai bine de zece ani în urmă fusese dărâmat de bombe şi mai nou fusese proaspăt refăcut, şi am dat ocol furnalelor încinse, dar n-am descoperit măgăriţa. Cei care căleau oţelul, ameţiţi de somn ca de băutură, s-au însufleţit la apariţia mea. M-au înconjurat ţinând în mâini cârlige lungi-lungi de fier şi cazmale, cu gând să pună mâna pe mine, însă nu le stătea în putinţă aşa ceva. Se clătinau pe picioare şi, cât de mult s-ar fi sforţat, tot n-ar fi putut atinge iuţeala de care aveau nevoie ca să mă ajungă; şi, chiar dacă m-

ar fi ajuns, tot n-aveau în mâini puterea să mă prindă. Scoteau ţipete mari şi strigăte mărunte, dar totul doar ca să se dea mari şi tari. Lumina focului îmi sporea grandoarea şi-mi făcea pielea să lumineze scânteietor ca nişte mătăsuri negre şi eram sigur că în ochii lor, în amintirile lor de-o viaţă, nu se regăsea şi nu avea să se mai regăsească un măgar atât de mândru şi falnic. Iha! m-am repezit eu peste cei care căutau să mă împresoare, iar ei au fugit care încotro, unii răsturnându-se la pământ, alţii târându-şi cazmalele şi luând-o la sănătoasa, ca nişte soldaţi înfrânţi care fug în debandadă ca să scape cu viaţă. Doar unul scund de înălţime şi purtând pe cap o pălărie făcută din ramuri de salcie s-a arătat mai îndrăzneţ şi m-a împuns în fund cu un cârlig de fier. Iha! javra asta! Cârligul era încins şi-am adulmecat pe dată mirosul de pârjolit: băieţică ăla îmi lăsase un semn greu de şters! Am zvâcnit de câteva ori din copite, m-am repezit dincolo de lumina focului şi-am scăpat cu fuga în întuneric; călcând pe pragurile nămoloase ale râului, m-am strecurat în stufăriş.

Trestiile proaspete şi aburii răcoritori ai apei m-au făcut, trep- tat-treptat, să mă potolesc: durerea de la fund mi s-a mai uşurat, însă tot a rămas foarte violentă, depăşind-o cu mult în intensitate pe cea stârnită de muşcăturile lupilor. Călcând pe nămolul bure- tos am ajuns până la marginea râului şi am băut câteva guri de apă; aceasta avea un iz de urină de broască şi era şi plină de nişte lucruri asemenea unor umflături – mi-am dat seama că înghiţisem mormoloci. Era uşor scârbos, dar n-aveam ce face.

Poate că mormolocii au efect în suprimarea durerii, ceea ce însemna că de fapt dădusem pe gât nişte medicamente. Pe când stăteam aşa, cu toate simţurile răvăşite, neştiind încotro să o apuc, mirosul acela demult rătăcit a apărut din nou, ca un fir roşu de mătase fluturând în vânt. Mi s-a făcut frică să nu-l pierd, aşa că l-am urmat, încredinţat că o să mă călăuzească la măgăriţă. Îndepărtându-mă de lumina focurilor de la furnale, luna începuse să se facă luminoasă; dinspre râu se auzea orăcăitul a nenumărate broaşte, iar uneori mai răzbăteau îndepărtate şi valuri-valuri de urale, dimpreună cu zăngănit de gonguri şi bubuit de tobe: ştiam că oamenii, fanatizaţi, îşi dădeau frâu liber isteriei în cinstea unei victorii plăsmuite de mintea lor.

În acest fel, am mers mult timp în căutarea firului roşu al mirosului acela, până când am lăsat departe în urmă ceata de furnale de la gospodăria de stat, în care focul fierbinte se înălţa până la cer. După ce am străbătut un sat părăsit în care liniştea era desăvârşită, am apucat-o pe o potecă strâmtă dintre ogoare. La stânga era un câmp de grâu, la dreapta o pădure de plopi albi. Grâul se copsese şi, chiar sub lumina răcoroasă a lunii, tot răspândea o odoare de rumenit; câte un animăluţ alerga din când în când pe câmp, iscând şuşuiturile spicelor care se frângeau sau ale boabelor căzând la pământ. Frunzele plopilor luceau cu toatele, de parcă toţi copacii ar fi fost plini de bani de argint. În fapt, nu-mi stătea deloc gândul să privesc frumoasele peisaje de sub lumina lunii, îţi vorbesc acum despre ele doar în trecere. Deodată...

Acel miros excitant, bogat ca vinul şi ca mierea şi ca tărâţele prăjite de-abia scoase din tigaie, acel fir roşu imaginar s-a transformat într-o frânghie roşie, mare şi groasă. Alergasem încoace şi-ncolo jumătate din noapte, trecusem prin greutăţi şi necazuri nespus de multe şi în sfârşit îmi găsisem iubirea, în acelaşi fel în care, urmând vrejul, în cele din urmă atingi cu mâna şi pepenele. M-am năpustit înainte câţiva paşi, iar apoi pe loc am început din nou să păşesc cu cea mai mare grijă. În mijlocul potecii, sub lumina lunii, stătea cu picioarele încrucişate o femeie îmbrăcată toată în haine albe; nu era nici urmă de măgăriţă. Dar mirosul bogat de măgăriţă în călduri exista iară putinţă de tăgadă – să se fi ascuns în toate acestea vreo lucrătură sau vreo capcană? Oare femeile pot şi ele să iste un asemenea miros care îi face pe măgari să-şi piardă minţile? îndoit de o groază de bănuieli, m-am apropiat cu încetul de femeia aceea, şi pe măsură ce eram mai aproape de ea, amintirile lui Ximen Nao erau din ce în ce mai vioaie în mine, ca nişte scântei din care se încheagă ruguri după ruguri arzând; conştiinţa jnăgărească s-a întunecat, iar trăirile omeneşti au devenit precumpănitoare. Deşi nu-i vedeam faţa, ştiam deja cine e: în afară de Ximen Bai, nu se mai află altă femeie al cărei corp să işte miros de migdală amară. Soţia mea, oh! femeie fără noroc!

De ce o numesc o femeie fără noroc? Pentru că dintre cele trei femei ale mele, soarta ei a fost cea mai jalnică: Yingehun şi Qiu- xiang s-au măritat amândouă cu oameni săraci deveniţi „stăpâni pe

soarta lor“ şi şi-au modificat astfel statutul, şi numai ea, purtând pe cap tichia cu eticheta de moşier pe ea, locuia în cămăruţa paznicului de la mormintele familiei Ximen, răbdând o reformare prin muncă pe care corpul ei nu o putea îndura. Cămăruţa aceea avea pereţii de pământ şi acoperişul de paie, era scundă şi strâmtă şi fusese lăsată în paragină de ani de zile; bătută de vânturi şi ploi, putea să se surpe în orice clipă, iar odată surpată avea să-i devină şi mormânt. Elementele rele ca ea făceau şi ele parte din comuna populară, iar în comună aveau parte de supravegherea ţăranilor săraci şi mijlocaşi, fiind supuse reformării prin muncă. Ar fi fost logic ca acum să se afle, laolaltă cu celelalte elemente rele, în echipele de transport al minereului sau pe şantierul pe care se sfărâma minereul, sub supravegherea lui Yang al Şaptelea şi a celorlalţi, cu părul zburlit şi faţa murdară, cu hainele rupte şi zdrenţuite, asemenea unui diavol: de ce stătea însă în mijlocul acestui peisaj ca de tablou, îmbrăcată în haine de un alb imaculat şi răspândind această mireasmă?

— Jupâne, ştiu că ai venit, ştiam că o să vii, ştiam că trecut prin ploile şi vânturile din anii ăştia şi văzând atâta trădare şi neruşinare, o să te gândeşti la credinţa arătată de mine. Părea să vorbească în sinea ei, dar parcă îşi şi revărsa către mine simţirile cele mai adânci. Vocea îi era adâncă şi tremurătoare şi dezolantă: Jupâne, ştiu că te-ai preschimbat deja în măgar, dar şi măgar, tot jupânul meu eşti, stânca mea pe care mă sprijin. Jupâne, de-abia după ce te-ai prefăcut în măgar am simţit eu ce mare potrivire e-

ntre inimile noastre. Mai ţii minte când te-ai întâlnit cu mine la prima sărbătoare a morţilor după ce te-ai născut? O urmai pe Yingehun când s-a dus să scobească în câmp după ierburi sălbatice şi-ai trecut pe lângă casa paznicului de la morminte unde îmi fac eu veacul, iar eu te-am văzut. Eu tocmai adăugam pe furiş pământ nou pe mormintele socrilor şi pe mormântul tău, iar tu ai alergat drept la mine şi cu buzele tale mici şi cu totul şi cu totul rozalii m-ai prins de colţul hainei. De cum am întors capul, te-am zărit – un măgăruş atât de drăgălaş! Ţi-am mângâiat şaua nasului, ţi-am mângâiat urechile, iar tu ai scos limba şi mi-ai lins mâna, iar atunci am simţit deodată în inimă şi durere, şi cald; întristarea s-a amestecat cu căldura, iar lacrimile mi s-au zbătut să iasă din găoacele ochilor. Ochii mei pâcloşi de lacrimi au văzut ochii tăi umezi şi luminoşi; m-am zărit răsfrântă în ei şi-am văzut şi expresia aceea cunoscută ieşind la iveală din ei. Jupâne, ştiu că ai fost nedreptăţit. Mi-am făcut mâinile căuş şi-am luat pământ proaspăt, pe care l-am pus pe mormântul tău. M-am trântit peste mormântul tău şi mi-am lipit faţa de pământ, scuturată pe dinăuntru de suspine. Atunci tu m-ai ciocănit uşurel cu copita peste fund, şi de cum am întors capul, iarăşi am văzut acea expresie ieşind la iveală în ochii tăi. Jupâne, cred cu străşnicie că ai renăscut ca măgar şi ai coborât din nou în lumea oamenilor. Jupânul meu, cel mai iubit dintre oameni, cum de-a fost regele Yama aşa de nedrept de te-a făcut să te reîncarnezi ca măgar? M-am mai gândit că pesemne asta o fi fost alegerea ta, nu-ţi găseai liniştea

în privinţa mea şi-ai primit să te facă măgar ca să mergi alături de mine, dacă te punea regele Yama să te duci în familie nobilă şi bună să renaşti acolo, tu tot nu te duceai, de dragul meu ai primit să te faci măgar, jupânul meu... Tristeţea m-a năpădit, n-aveam cum să o stăpânesc, şi fără să vreau strigătele de jale mi s-au făcut şi mai adânci. Exact atunci, de departe au răzbătut sunete de goarne, tobe de bronz şi talgere. Yingehun a spus uşor în spatele meu: „Nu mai plânge, au venit oamenii". Yingehun nu ajunsese cu totul lipsită de omenie, în coşurile pe care le ducea în spate avea, acoperit de ierburi sălbatice, un teanc de bani de hârtie pentru morţi, cred că venise să îi ardă pe furiş pentru tine. M-am forţat să mă opresc din plâns şi te-am zărit pierzându-te zorit în urma lui Yingehun în păduricea de pini negri, dar după fiecare trei paşi întorceai capul, după fiecare patru şovăiai. Jupâne, ştiu ce adâncă ţi-e iubirea pentru mine... Grupul de oameni se apropia, muzica şi tobele clopoţeau şi dăn- găneau, steagurile roşii erau roşii ca sângele, coroanele mortuare erau albe ca zăpada – erau elevii şi învăţătorii de la şcoala primară veniţi să mături mormintele martirilor. Dădea o bură măruntă. Rândunelele zburau jos. Acolo unde se găseau mormintele martirilor, florile de piersic erau asemenea norilor rozalii, iar cântecele se revărsau ca valurile, în timp ce pentru jupânul meu, în faţa mormântului tău, soţia nu cuteza să scoată niciun suspin sau plânset... Jupâne, în seara aia în care ai făcut mare tărăboi în sediul gospodăriei săteşti şi m-ai muşcat, ceilalţi au socotit că ai înnebunit, că erai în

călduri, dar numai eu am ştiut că erai indignat din pricina mea. Averile şi comorile familiei noastre le-au dezgropat de mult, de unde să mai avem noi îngropate altele la Cotul cu lotuşi? Jupâne, muşcătura aia am socotit-o un sărut de mi l-ai dat, unul cam sălbatic, dar numai unul sălbatic putea să mă pătrundă până la oase şi să mi se întipărească în inimă. Îţi mulţumesc pentru sărut, jupâne, sărutul tău m-a salvat, de cum au văzut că mi s-a spart capul şi-mi curge sânge, Îi s-a făcut frică să nu se-ajungă la pierdere de viaţă omenească şi mi-au dat drumul să mă-ntorc acasă. Acasă, adică în cămăruţa părăginită din faţa mormântului tău, unde am stat culcată pe micul kang umed făcut din chirpici, tânjind să mor repede şi după moarte să mă prefac şi eu în măgar, să fim soţ şi soţie în rândul măgarilor…

— Xing'er, Bai Xing'er, soţia mea, draga mea… strigam, dar vorbele care-mi ieşeau pe gură erau tot răget de măgar. Gâtlejul de măgar mă făcea să nu pot scoate sunete omeneşti. Uram corpul de măgar, mă zbăteam, voiam să discut cu tine cu voce omenească, dar realitatea era nemiloasă, oricât mă străduiam să dau glas la atâtea şi atâtea vorbe de adâncă iubire, scoteam tot câte un iha! iha! M-am văzut silit să te sărut cu gura, să te mângâi cu copitele, să-mi las lacrimile să-ţi picure pe faţă – lacrimi de măgar, toate groase şi mari, ca cele mai mari picături de ploaie. Ţi-am spălat faţa cu lacrimile mele, tu stăteai culcată drept pe drum, uitându-te în sus la mine, aveai şi tu ochii scăldaţi în lacrimi şi repetai fără oprire: „Jupâne, jupâne…!" Ţi-am sfâşiat cu dinţii hainele

cele albe, te-am înlănţuit cu buzele mele şi mi-am amintit pe negândite de tine ca mireasă – Bai Xing'er era sfioasă-sfioasă, gângurea mărunt, chiar era o domnişoară cu bună creştere dintr-o familie veche şi bogată, care ştia să coasă flori de lotus pereche pe un vrej, să incanteze poemele celor o mie de poeţi...

O mulţime de oameni au intrat urlând în curtea familiei Ximen, trezindu-mă speriat din visul meu, făcând ca fericirea mea şi juruinţa de iubire pentru soaţă să nu se împlinească şi aducându-mă înapoi din starea de jumătate om şi jumătate măgar în cea de măgar din creştet până la coadă. Oamenii erau cu toţii cu sprâncenele încruntate şi ochii scăpărând şi mistuiţi de flăcările unei trufii neînfrânate; s-au repezit în aripa de apus şi l-au tras afară pe Lan Lian, vârându-i la ceafa un mic steag din hârtie albă. Stăpânul a căutat să se împotrivească, dar oamenii l-au supus fluierând. Stăpânul mai voia să pălăvrăgească ceva, dar ei i-au zis:

— Suntem veniţi cu ordin. Cei de sus au zis că dacă vrei gospodărie individuală, n-avem ce-ţi face, o să te lăsăm la gospodărie individuală, dar Marea călire a oţelului şi îndeplinirea lucrărilor de irigaţie sunt treburi însemnate ale statului şi fiecare cetăţean are obligaţia să participe. La construcţia rezervorului am uitat de tine, dar de data asta n-o să te mai fofilezi.

Doi oameni l-au escortat afară, iar unul m-a tras afară din staul. Cel care m-a tras avea experienţă bogată şi părea obişnuit să aibă de-a face cu dobitoacele; s-a lipit de grumazul meu şi cu mâna dreaptă a apucat strâns-strâns zăbala care-mi era

prinsă în gură – doar să fi dat eu cel mai mic semn de împotrivire că mâna i se şi întărea, iar zăbala îşi sporea strânsoarea la colţurile gurii mele, îngreunându-mi respiraţia şi făcând durerea greu de răbdat.

Stăpâna a alergat afară din casă, căutând să mă smulgă înapoi:

— Puteţi să-mi luaţi bărbatul la muncă, pot să merg şi eu să sfarm la minereu şi să călesc oţel, dar nu puteţi să-mi trageţi după voi măgarul!

Oamenii aceia i-au răspuns nerăbdători şi mânaţi de o furie cruntă:

— Cetăţeanco, drept cine ne iei? Crezi că suntem piei-galbene care-au venit să-ţi ia măgarul? Noi suntem din miliţia populară la nivelul comunei, ascultăm de instmeţiunile superiorilor şi acţionăm potrivit prevederilor. Măgarul vostru este rechiziţionat temporar, după ce o să terminăm să-l folosim, o să vi-l înapoiem.

— Merg eu în locul măgarului! a zis Yingehun.

— Iartă-ne, dar superiorii noştri nu ne-au dat această instrucţiune, nu îndrăznim să hotărâm de unii singuri.

Lan Lian s-a scuturat din mâinile celor doi şi-a zis:

— Nu e nevoie să vă purtaţi aşa. Constmeţia rezervorului, călirea oţelului sunt muncile statului, se cuvine să mă duc să le fac, n-am a mă plânge de nimic. Dacă trebuie muncă, sigur că mă duc să o fac, dar am o cerinţă – trebuie să-mi daţi voie să stau cu măgarul.

— În privinţa asta, nu contează ce zicem noi, dacă

ai vreo cerinţă, vorbeşte cu superiorii noştri.

Pe mine omul acela mă trăgea cu maximă vigilenţă, iar pe Lan Lian cei doi îl purtau sub escortă, ca pe dezertori; aşa am ieşit din sat şi-am grăbit drept pe lângă locul unde fierarul acela cu nasul roşu şi ucenicul său îmi atârnaseră mie primele potcoave şi unde în trecut fusese administraţia regiunii, iar acum era sediul comunei populare. Când am trecut pe drum pe lângă mormintele familiei Ximen, am văzut o ceată de şcolari mari care, sub conducerea câtorva profesori, tocmai distrugeau mormintele şi spărgeau cărămizile; mai apoi, o femeie îmbrăcată în haine albe de doliu a zburat afară din cămăruţa paznicului de la morminte şi s-a năpustit asupra lor. S-a aplecat asupra unui elev, gata parcă să-l strângă de gât, însă o bucată de cărămidă a izbit-o pe dată în ceafa. Avea faţa albă ca zăpada, ca dată cu un strat de var, iar vocea ei stridentă îţi înţepa urechile, stârnind în mine o mare iritare. Nişte flăcări mai luminoase decât cele de la fierul topit mi s-au aprins în inimă şi mi-am auzit vocea de om împroşcând câteva vorbe prin gâtlejul meu:

— Opriţi-vă, eu sunt Ximen Nao! N-aveţi voie să-mi distrugeţi mormintele strămoşeşti! N-aveţi voie să-mi loviţi soţia!

Mi-am înălţat brusc în sus copitele din faţă şi, răbdând durerea intensă pe care o resimţeau buzele mele sfâşiate, l-am ridicat pe omul acela şi l-am vânturat în nămolul de lângă drum. Ca măgar, puteam să trec cu vederea peste scenele din faţa ochilor mei, dar ca om, nu puteam să primesc să vină

cineva să-mi răvăşească mormintele strămoşeşti şi să-mi lovească soţia. M-am repezit în mulţime, am muşcat rău capul unui profesor înalt de statură şi i-am dat o copită, punându-l la pământ, unui elev care se îndoise de şale să deschidă un mormânt. Elevii au zbughit-o care încotro, iar profesorii s-au ghemuit la pământ. I-am aruncat o privire lui Ximen Bai, care se rostogolea pe pământ, am aruncat una şi spre groapa neagră ca smoala iar apoi m-am răsucit şi-am luat-o la goană spre pădurea neguroasă de pini.

CAPITOLUL 10

Intrându-i în graţii, cu onoare îl cară în spate pe prefect; într-o împrejurare neprevăzută, jalnic îşi frânge copita din faţă

După ce am alergat nebuneşte timp de două zile pe teritoriul ţinutului Gaomi din nord-est, focul mâniei din inima mea s-a molcomit treptat-treptat, iar foamea m-a făcut să n-am încotro şi să rod ierburi sălbatice şi coajă de copac. Această mâncare grosieră m-a făcut să experimentez viaţa grea de măgar sălbatic. Gândul la nutreţul dulce mirositor m-a făcut şi el să redevin încetul cu încetul un măgar de rând. Am început să vin mai aproape de sate, mai aproape de locurile unde se găseau oameni.

La ora prânzului, în capul satului Taojiaguan, sub un gingko mare şi gros, am zărit o căruţă. Mireasma tare de turtă de soia amestecată cu paie mi-a gâdilat

nările. Cei doi catâri care trăgeau căruţa stăteau lângă o coşarcă cu nutreţ sprijinită pe un suport triunghiular, mâncând după voia inimii.

Dispreţuisem întotdeauna catârii, puii ăştia de lele care nu-s nici cai, nici măgari, şi la vederea lor, de-abia mă ţineam să nu-i muşc până să-i omor. Însă azi nu voiam să mă iau la harţă cu cei doi, voiam doar să mă înghesui şi eu cu ei la marginea coşărcii şi să mă bucur de câteva guri de nutreţ adevărat, ca să-mi recapăt energia consumată prea din plin din cauza alergăturii nebuneşti.

Am înaintat încetişor, mergând în vârful copitelor şi ţinându-mi respiraţia şi căutând pe cât cu putinţă să nu-mi fac clopoţelul de aramă de sub bărbie să scoată vreun sunet. Clopoţelul pe care mi-l atârnase de gât soldatul-erou cel şchiop îmi sporea fala, dar îmi aducea şi necazuri: când zburam în goană pe drum, clinchetele îşi urmau ciorchine, iâcându-mă să par şi eu un mă- gar-erou; în acelaşi timp însă, mă făceau să nu pot să mă scutur niciodată de oamenii de pe urma mea.

Clopoţelul de aramă a răsunat şi acum. Cei doi catâri negri, amândoi mai bine făcuţi decât mine, şi-au ridicat brusc capetele. Au citit dintr-o singură privire ce încercam să fac. Au săpat în pământ cu copitele din faţă şi-au fornăit spre mine, ca să mă ameninţe şi să mă avertizeze că nu trebuie să le invadez teritoriul. Dar mâncarea cea bună era chiar în faţa mea, cum să mă dau bătut? Am cercetat o clipă situaţia: catârul mai în vârstă era înhămat la căruţă şi în esenţă nu putea să lanseze niciun atac

asupra mea, iar celălalt catâr, mai tânăr, era împiedicat de hamuri şi de hulubă şi nu putea nici el să lanseze un atac eficient la adresa mea; doar să le evit boturile şi puteam să înhaţ şi eu ceva mâncare.

Cei doi catâri negri scoteau amândoi răgete iritate, ameninţându-mă. Puişorilor de lele, ia nu mai fiţi voi aşa sălbatici, când e de mâncare mănâncă toată lumea, nu trebuie să mănânci singur. Acum e vremea comunismului, ce-i al meu e şi-al tău, ce-i al tău e şi-al meu, ce mai e de împărţit? Am găsit un spaţiu liber şi m-am năpustit în faţa coşărcii, am deschis gura şi-am luat o înghiţitură mare. M-au muşcat, iar zăbalele le-au tălăngănit. Puişorilor de lele, dacă-i vorba de muşcat, eu sunt mai ştiutor decât voi. Am dat pe gât o gură de nutreţ, apoi am deschis gura şi l-am prins cu dinţii de ureche pe catârul înhămat la căruţă, m-am oprit brusc şi o bucată de ureche a căzut la pământ. După aceea, l-am muşcat de gât şi pe puişorul ăla de lele mai tânăr şi m-am ales cu o gură de păr din coama lui. De îndată s-a făcut harababură. Ţinând în gură marginea coşărcii, m-am dat înapoi cu rapiditate câţiva paşi. Catârul cel tânăr s-a repezit înainte, iar eu mi-am ridicat bucile şi i-am tras două copite. Prima n-a nimerit nimic, dar cealaltă l-a nimerit peste şaua nasului. În faţa durerii, individul a dat cu capul de pământ, iar după aceea s-a rotit cu ochii închişi, cu funia în neorânduială înfăşurându-i-se de picioare. Am prins ocazia ca să mănânc din nutreţ. Situaţia prielnică n-a durat prea mult, pentru că vizitiul, la brâu înfăşurat cu o legătură albastră şi în mână cu un bici lung, a alergat afară dintr-o curte

din capul satului, chirăind tare. M-am îndesat să mănânc din nutreţ. El s-a repezit spre mine rotind din bici: umbra acestuia era asemenea unui şarpe şi scotea nişte răpăituri clare. Era un om robust, cu picioarele răscrăcărate, şi-ţi dădeai seama dintr-o privire că e meşter la mânatul căruţei: ştia să dea bine cu biciul, nu puteai să te uiţi de sus la el. Nu mi-era frică de băţ, nu era uşor să mă bată cineva cu băţul, însă biciul nu stă locului nicio clipă şi e greu să te fereşti de el: unul care ştie bine cu biciul poate să pună cu el la pământ şi un cal nărăvaş, văzusem asta cu ochii mei şi teama îmi rămăsese în inimă. Nu e bine, umbra biciului zbura către mine. N-am avut încotro şi am luat-o la goană. Când am scăpat din zona de pericol, am aruncat o privire coşărcii. Vizitiul m-a prins din urmă, şi eu iar am scăpat cu fuga. Nu m-a mai urmărit, iar eu m-am oprit, cu ochii aţintiţi pe coşarcă. Vizitiul s-a uitat la catârii lui răniţi şi-a dat drumul unui şuvoi de înjurături.

A spus că dacă ar avea o puşcă în mână, m-ar băga în pământ dintr-un foc. M-am veselit auzindu-l – iha! iha! răgetul meu însemnând: dacă n-ai avea biciul în mână, m-aş repezi la tine şi te-aş muşca de cap. În mod clar înţelegea ce voiam să spun şi tot în mod clar ştia că eu sunt măgarul acela rău care rănise mulţi oameni prin muşcăturile sale. De la început până la sfârşit n-a îndrăznit să-şi lase biciul jos din mână şi nici să se apropie prea mult. Se uita cu coada ochiului în toate părţile, evident căuta ajutor. Ştiam şi că-i e frică de mine, şi că vrea să mă captureze.

Din depărtare au început să mă înconjoare nişte

oameni. După miros, mi-am dat seama că sunt miliţienii care de câteva zile mă urmăreau într-una ca să mă prindă. Deşi nu mă săturasem nici pe jumătate, o gură de nutreţ atât de bun face cât zece guri de altceva, sporindu-mi puterile şi întărindu-mi spiritul de luptă. N-o să mă înconjuraţi voi pe mine, animale toante pe două picioare ce sunteţi!

În acel moment, de pe drumul de pământ din depărtare a gonit, hurducăindu-se toată, dar în cea mai mare viteză, o ciudăţenie pătrată verde ca iarba, care târa după fundul ei un vârtej de praf galben. Astăzi bineînţeles că ştiu că acela era un jeep sovietic – astăzi recunosc nu numai jeepurile sovietice, dar şi un Audi, Mercedes, BMW sau Toyota, ba chiar şi o navetă spaţială americană sau un portavion rusesc, dar pe vremea aceea eram un măgar, un măgar din anul 1958. Pe drum neted, ciudăţenia asta cu patru roţi de cauciuc în partea de jos alerga cu o viteză clar superioară faţă de a mea; pe drum accidentat însă, n-aveam în ea adversar. Mo Yan a spus demult: „Capra se poate sui în copac, măgarul se pricepe să se caţere pe munţi".

Pentru uşurinţa relatării, să zicem că am recunoscut şi pe vremea aceea că era vorba de un jeep sovietic. Mi se părea cumva înspăimântător, mi se mai părea şi oarecum curios. În această stare de nehotărâre, miliţienii care mă urmăriseră ca să mă prindă m-au împresurat în evantai, iar jeepul sovietic care venea din faţă mi-a blocat drumul înainte. La câteva zeci de metri de mine, jeepul s-a potolit şi din el au coborât trei oameni. Cel mai din faţă era vechea

mea cunoştinţă, fostul preşedinte de la regiune, acum prefect la judeţ. În cei câţiva ani cât nu-l văzusem, fizicul nu i se schimbase prea mult, şi până şi hainele de pe el păreau să fie tot cele pe care le purta cu câţiva ani mai înainte.

N-aveam nimic de împărţit cu prefectul Chen, laudele nemăsurate pe care mi le adusese cu câţiva ani în urmă încă îşi exercitau efectul, încălzindu-mi inima. Experienţa lui de negustor de măgari mă făcea şi ea să mă simt apropiat de el. Una peste alta, era un prefect căruia îi păsa de măgari, aveam încredere în el, aşa că l-am aşteptat să se apropie.

A dat din mână spre cei de lângă el facându-le semn să se o- prească şi a dat din mână şi spre miliţieni, care erau nerăbdători să mă captureze sau să mă omoare şi astfel să fie răsplătiţi pentru fapta lor meritorie, făcându-le semn să-şi oprească mişcările. Doar prefectul, de unul singur, cu o mână ridicată şi fluierând ceva blând şi plăcut urechii, a venit spre mine cu încetul. S-a apropiat cam la trei-patru metri de mine. Am văzut că în mână avea o bucată de turtă de soia de un galben uscat care răspândea o mireasmă ce-mi gâdila nările. L-am auzit cum fluieră o melodie deosebit de familiară, facându-mi inima să se umple de o uşoară mâhnire. M-am destins pe dinlăuntru, muşchii mei încordaţi s-au relaxat şi ei. M-a cuprins dorinţa de a mă sprijini de acest om şi de a primi mângâierile lui. El în sfârşit a venit lângă mine, m-a cuprins cu mâna dreaptă pe după grumaz, iar cu stânga mi-a îndesat în gură bucata aceea de turtă din soia. Şi-a înălţat după aceea mâna stângă şi

m-a mângâiat pe şaua nasului, tot repetând apoi:

— Zăpeziule, zăpeziule, eşti un măgar bun, păcat că indivizii ăştia care nu se pricep la măgari au ameţit-o aşa! Acum e bine, hai cu mine, o să te dresez eu bine-bine, o să te fac un măgar nemaipomenit, cuminte şi curajos, pe care toată lumea să-l iubească de cum îl vede!

Prefectul a strigat la miliţieni să se îndepărteze şi a trimis şi jeepul sovietic înapoi la capitala de judeţ. Deşi n-avea şa şi pânză de pus sub ea, tot s-a suit în spinarea mea. Mişcările cu care s-a suit au fost foarte iscusite, iar în poziţia în care m-a încălecat îmi era cel mai uşor să car greutate. Chiar era un călăreţ bun, un om care înţelegea măgarii. M-a lovit uşor peste grumaz şi mi-a zis:

— Mergi, flăcăule!

De atunci am devenit măgarul prefectului Chen, cărându-l în spinare pe acest comunist slăbănog dar peste măsură de plin de vlagă şi alergând încoace şi-ncolo pe întinsul teritoriu al judeţului Gaomi. Înainte de aceasta, activitatea mea nu iesise din hotarele

* J

ţinutului Gaomi din nord-est, dar cu prefectul, urmele mele au ajuns la nord până la plajele Mării Bohai, la sud până la minele de fier din Munţii Wulian, la apus până la Râul Scroafei, cel cu talazuri clocotitoare, iar la răsărit până la plaja Stâncii Roşii, unde se poate adulmeca mirosul sărat şi de peşte al Mării Galbene.

Aceasta a fost cea mai încântătoare perioadă din cariera mea măgărească. În aceste vremuri am uitat

de Ximen Nao, am uitat de oamenii şi treburile care aveau legătură cu Ximen Nao şi l-am uitat şi pe Lan Lian, care avea sentimente atât de profunde pentru mine. Gândindu-mă la toate acestea mai apoi, pricina pentru care eram aşa de mândru trebuie să fi fost în subconştient legată de „statutul de demnitar“ – măgarii privesc şi ei demnitarii cu teamă şi respect. Chen era prefect şi îmi purta o iubire adâncă, una greu de uitat o viaţă întreagă. El însuşi îmi amesteca grânele şi mă ţesăla, îmi legase de gât şi un cordon, de care erau prinşi cinci ciu- curaşi roşii, iar de clopoţelul de aramă prinsese mănunchiuri de şnuruleţe de catifea roşie.

Prefectul călare pe mine mergea în inspecţie în teritoriu şi, de fiecare dată când ajungeam undeva, oamenii îmi acordau cea mai mare curtenie cu putinţă. Amestecau furajele cele mai bune ca să mă hrănească, mă adăpau cu apă de izvor pură şi cristalină, mă tesălau cu tesale de os şi mai întindeau şi câte un strat neted de nisip alb fin în care să mă rostogolesc ca să mă înviorez. Ştiau cu toţii că dacă slujesc bine măgarul prefectului, acesta o să fie din cale afară de bucuros. A sta după fundul meu era totuna cu a sta după fundul prefectului. Acesta era un om bun şi îşi lăsase maşina ca să meargă călare pe măgar, în primul rând ca să facă economie de benzină, iar în al doilea pentru că trebuia să meargă des în zonele muntoase ca să inspecteze minele şi abatajele – dacă n-ar fi mers călare pe măgar, ar fi trebuit să meargă pe jos. Bineînţeles că ştiam însă că pricina cea mai adevărată din spatele acestei situaţii

era că, în cariera lui îndelungată de negustor de măgari, ajunsese să iubească profund măgarii. Unor bărbaţi le lucesc ochii când văd o femeie frumoasă; prefectul îşi freca într-una mâinile când vedea un măgar frumos. Eu eram un măgar cu copite zăpezii şi cu o ascuţime a minţit nu inferioară rasei omeneşti, drept care era cu totul normal să-i câştig bunăvoinţa.

De când devenisem măgarul lui, frâul îşi pierduse în mare măsură orice rost. Un măgar căpos, cu nume atât de rău şi care muşcase şi rănise mulţi oameni, fusese dresat de prefect şi devenise într-un răstimp foarte scurt un măgar supus, cu capul plecat şi docil, deştept şi ascuţit la minte – un adevărat miracol. Fan, secretarul prefectului, îi făcuse o poză pe când, călare pe mine, se afla în inspecţie la minele de fier, o însoţise de un articol scurt şi o trimisese la ziarul provinciei, care le publicase la loc de cinste.

În zilele acestea, m-am întâlnit o dată şi cu Lan Lian. Am dat peste el pe o potecă strâmtă de munte. Lan Lian purta o cobiliţă cu două coşuri de minereu de fier, coborând cu ea de pe munte; prefectul, călare pe mine, urca. Văzându-mă, Lan Lian a aruncat cobiliţa, coşurile s-au răsturnat, iar minereul s-a rostogolit în josul muntelui. Prefectul s-a mâniat şi l-a certat:

— Ce faci? Minereul e o comoară, nicio bucată nu poţi s-o arunci: coboară şi strânge-le pe toate!

Mi-am dat seama că Lan Lian de fapt nici nu-i auzise vorbele; cu ochii aruncându-i lumini, s-a năpustit spre mine şi m-a cuprins cu braţele pe după grumaz, rostind tot timpul:

— Negrule, Negrule, în sfârşit te-am găsit...

Şi prefectul l-a recunoscut pe Lan Lian şi şi-a dat seama că s-a întâlnit cu vechiul proprietar. Şi-a întors capul şi i-a aruncat o privire secretarului Fan, care ne urma într-una în peregrinările şi alergăturile noastre călare pe un cal slăbănog, sugerându-i să rezolve această problemă. Pricepându-l bine pe celălalt, secretarul a descălecat de pe calul lui slăbănog şi l-a tras pe Lan Lian într-o parte, zicând:

— Ce vrei tu să faci? Asta e măgarul prefectului.

— E măgarul meu, Negrul meu, de când s-a născut a rămas fără mamă, nevasta mea l-a crescut cu terci de mei. E viaţa noastră.

— Chiar de e măgarul vostru, dacă nu l-ar fi salvat prefectul, de mult l-ar fi omorât miliţienii să-l mănânce. Acum, el îndeplineşte o muncă importantă, îl cară în spinare pe prefect prin ţinut şi face ţării economie un jeep. Prefectul nu se poate lipsi de ei nicio clipă – ar trebui să te bucuri că are un rol atât de însemnat.

— Nu-mi pasă, a zis Lan Lian cu îndărătnicie. Ştiu că e măgarul meu, vreau să-l duc cu mine acasă.

— Lan Lian, vechiul meu prieten, a zis prefectul, ne aflăm într-o perioadă deosebită. Măgarul ăsta merge pe potecile de munte de parc-ar călca pe pământ neted şi îmi e de mare ajutor; să-l considerăm rechiziţionat temporar, când o să se încheie această etapă din Marea călire a oţelului, o să ţi-l înapoiez. În perioada de rechiziţionare, guvernul va lua în considerare să îţi acorde o îndemnizaţie.

Lan Lian încă mai voia s-o mai lungească cu

vorbăria, dar un cadru de la comună a venit la el, l-a tras la marginea drumului şi, sever şi la vorbă, şi la chip, i-a zis:

— Fir-ar mama ei, tu chiar eşti câinele ăla care s-a suit în lectică şi nu pricepe că-l poartă alţii! Prefectul îţi încalecă măgarul, iar asta o s-aducă noroc în familia ta vreme de trei generaţii!

Prefectul a ridicat mâna şi-a pus capăt acţiunii pline de mojicie a cadrului de la comună:

— Lan Lian, las-o aşa. Tu ai multă personalitate, iar eu admir mult asta, însă în acelaşi timp îmi pare rău de tine; ca prefect al acestui judeţ, sper să ajungi cu cea mai mare iuţeală să intri cu măgarul tău în comună. Nu trebuie să te împotriveşti cursului istoriei.

Cadrul de la comună l-a împins pe Lan Lian la marginea drumului, făcându-i loc prefectului să treacă – de fapt făcându-mi mie. L-am văzut pe Lan Lian urmărind privirea din ochii mei, iar în inimă am simţit un firicel de ruşine. Mă gândeam: se cheamă sau nu că îi întorc spatele stăpânului ca să mă caţăr acum pe o treaptă mai înaltă? Prefectul parcă mi-a ghicit gândurile, m-a bătut uşor cu palma peste cap, alinându-mă:

— Zăpeziule, hai repede la drum, îţi aduci o contribuţie cu mult mai mare cărându-l pe prefect decât urmându-l pe Lan Lian. El mai devreme sau mai târziu tot o să între în comuna populară, iar când o să între, şi tu ai să te transformi în proprietate publică. Şi nu e lucru drept şi cinstit ca prefectul judeţului să încalece un măgar al comunei populare

în cele legate de munca lui?

E întocmai după cum se spune: preaplinul bucuriei naşte întristare, lucrurile ajunse la punctul cel mai de sus trebuie să o ia înapoi. Pe înserat, la cinci zile după ce mă întâlnisem cu stăpânul, mă întorceam cu prefectul în spinare de la un abataj de pe Muntele Vacii Culcate, când mi-a sărit în faţă un iepure sălbatic care traversa poteca; m-a înfricoşat de-am făcut un salt şi din neatenţie copita din dreapta din faţă mi-a rămas înţepenită într-o crăpătură dintre stânci. Am căzut într-o parte la pământ, iar prefectul a picat şi el cu capul înainte. S-a izbit de marginea unei stânci de pe drum, sângele îi curgea şuvoaie şi a leşinat. Secretarul a strigat după oameni, care l-au coborât pe prefect de pe munte. Câţiva ţărani au căutat să mă elibereze, însă copita mi-era prinsă adânc-adânc în crăpătura dintre stânci şi nu exista nici cea mai mică posibilitate să mi-o scoată de-acolo. M-au împins cu forţa, m-au tras cu forţa, până când am auzit un trosc! venind dinspre crăpătură, iar un val de durere intensă m-a pus brusc la pământ. Când m-am limpezit, am descoperit că şi copita mea cea dreaptă, şi chişiţa îmi rămăseseră în crăpătură, iar sângele care ţâşnea din locul unde mi se rupsese piciorul înroşise o bună bucată de drum. Eram tot o întindere de tristeţe, pentru că ştiam că deja, ca măgar, nu mai eram de niciun folos, şi că nu numai că prefectul n-o să mă mai vrea, dar nici stăpânul meu n-o să mai primească la el un măgar care şi-a pierdut întru totul puterea de muncă; viitorul meu era cuţitul cel lung de la măcelărie. O să-mi ia gâtul

cu acel cuţit, o să mă lase să sângerez, o să mă jupoaie, iar după aceea o să mă tranşeze fâşii-fâşii şi o să mă prefacă în mâncăruri delicioase, care vor intra în burţile oamenilor… Decât să mă măcelărească ei, mai bine îmi iau gâtul singur. Am privit cu coada ochiului pantele abrupte de la marginea exterioară a drumului şi satele de sub munte învăluite în aburi de ceaţă, am făcut o dată iha! şi m-am rostogolit cu putere spre exterior – iar în acel moment, un ţipăt plâns al lui Lan Lian m-a oprit.

Stăpânul alergase sus de la poalele muntelui. Era scăldat tot în sudoare şi avea genunchii numai de pete de sânge – în mod clar căzuse undeva în drum. Văzându-mi starea nenorocită, a început să plângă în hohote puternice:

— Negrule, Negrul meu…

M-a îmbrăţişat cu braţele pe după grumaz, iar câţiva ţărani veniţi să ajute mi-au ridicat unii coada, alţii picioarele din spate, iar eu m-am zbătut să ajung în picioare; în clipa în care piciorul meu rupt a atins pământul, m-a săgetat o durere intensă şi greu de îndurat. Sudoarea curgea în jos de pe trupul meu ca un şuvoi, iar eu, ca un zid năruit, m-am mai prăvălit o dată la pământ.

Un ţăran a comentat cu o voce plină de compătimire:

— S-a dus. Nu mai e de niciun folos. Totuşi n-are rost să te-n- grijorezi, e un măgar gras, când o să-l vinzi la măcelărie, o să primeşti bani buni pe el.

— Nu mai mânca în mă-ta atâta rahat! l-a ocărât cu mare mânie Lan Lian. Dacă tac-tu s-ar răni la picior,

te-ai duce să-l vinzi la măcelărie?

Cei din jur au încremenit o clipă, iar ţăranul care vorbise a zis furios:

— Băi puleo, cum vorbeşti tu aşa, mă? Ce, măgarul ăsta e tac-tu?

Ţăranul şi-a suflecat mânecile şi şi-a făcut mâinile pumn, cu gând să-l lovească pe Lan Lian şi să se ia la bătaie cu el, dar a fost tras la o parte de ceilalţi şi îndemnat:

— Gata, gata, nu-l mai stârni pe nebunul ăsta, ăsta e singurul cu gospodărie individuală din tot judeţul, îl au în evidenţă şi la prefect, şi la regiune.

Oamenii s-au risipit şi-am mai rămas doar eu şi stăpânul. Luna şedea încovoiată pe munţi, atârnând în cer, şi starea în care mă aflam şi peisajul părându-mi întru totul tragice. Stăpânul l-a ocărât pe prefect, i-a ocărât şi pe ţăranii aceia, apoi şi-a dat jos cămaşa, a sfâşiat-o făcând-o fâşii şi m-a bandajat cu ea, înfăşurând-o în jurul piciorului rănit. Iha, iha! mor de durere... Stăpânul mi-a îmbrăţişat capul, şi lacrimile lui mi-au curs şirag după şirag pe urechi. „Negrule, Negrule... Ce să-ţi spun eu ţie de bine? Cum ai putut tu să ai încredere în vorba de dregător? Cum se-ntâmplă ceva, lor le pasă doar cum să-şi scape scaunul şi pe tine te-aruncă la o parte... Dacă ar fi trimis un pietrar, să sfredelească în crăpătura asta şi să spargă pietrele, copita ta ar fi fost poate salvată..." Ajuns cu vorba aici, stăpânul, de parcă şi-ar fi dat brusc seama de ceva, mi-a lăsat capul din mâini, a alergat până la crăpătură, a întins mâna şi-a băgat-o înăuntru, căutând să-mi scobească afară copita.

Plângea şi ocăţaA obosit de-a-nceput să geamă şi să gâfâie adânc cu respiraţii întrerupte şi în sfârşit mi-a scobit-o afară de-acolo. Ţinând-o căuş în palme, s-a pus să hohotească puternic. Văzând potcoava pe care potecile de munte o frecaseră de-o făcuseră argintie şi lustruită, şi pe mine m-au podidit lacrimile puhoi.

Stăpânul m-a încurajat şi m-a ajutat ca în cele din urmă să mă ridic. Înfăşurat cum era cu o bucată groasă-groasă de pânză, piciorul meu cel rupt putea cu mare greutate să atingă pământul, însă trupul meu îşi pierduse, vai mie, echilibrul. Ximen Măgarul, cel care păşea iute de parcă avea aripi, nu mai exista, exista doar un măgar şchiop care dădea din cap la fiecare pas şi care se lăsa într-o parte la fiecare pas. De câteva ori m-am gândit să mă arunc cu capul drept înainte de pe munte şi să pun capăt acestei vieţi întristătoare, dar iubirea stăpânului m-a înduplecat să nu fac una ca asta.

Distanţa dintre abatajele de pe Muntele Vacii Culcate şi satul Ximen din ţinutul Gaomi din nord-est este de o sută douăzeci de li. Cu copitele întregi, un drum aşa de scurt nici n-ar fi meritat pomenit. Dar îmi lipsea o copită, păşeam anevoios, pe drum sângele nu mi se mai desluşea de carne, iar ţipetele tânguitoare nu mi se mai opreau. Durerea îmi făcea pielea să freamăte incontrolabil, ca nişte unde mărunte pe care le formează un vânt slab suflând peste suprafaţa apei.

Când am intrat pe teritoriul ţinutului Gaomi din nord-est, piciorul meu rupt a început să răspândească putoare, iar muştele strânse în grupuri mari şi care

mă urmăreau au început să scoată tunete cu totul asurzitoare. Stăpânul a rupt câteva rămurele dintr-un copac, le-a legat mănunchi şi s-a folosit de ele ca să împrăştie muştele. Coada mea deja nu mai avea forţă să se agite, iar diareea îmi făcea partea din spate a corpului fără pereche de murdară. Fâlfâind doar o dată din mănunchiul de rămurele, stăpânul putea să omoare câteva zeci de muşte, însă pe dată se năpusteau asupra mea şi mai multe. Stăpânul şi-a dat jos atunci şi nădragii şi i-a sfâşiat ca să mă bandajeze la piciorul rănit. Purta doar nişte chiloţi cât să-şi acopere ruşinea cu ei, în schimb în picioare avea pantofi mari şi grei, cu talpa groasă şi care pe partea de deasupra aveau cusute petice groase din piele: avea o înfăţişare sucită şi caraghioasă.

Pe drum, hrana ne-am luat-o bătuţi de vânturi şi somnul ni l-am făcut în roua nopţii: eu am mâncat iarbă uscată, iar stăpânul a cules cartofi dulci putrezi din câmpurile de la marginea drumului ca să-şi potolească foamea. Nu mergeam pe drumul mare, ci pe poteci, şi când vedeam mulţime de oameni ne ascundeam, ca doi soldaţi răniţi care reuşiseră să scape de pe câmpul de luptă. În ziua în care am intrat în satul Huangfu, am nimerit exact când se servea masa la cantina comunală; când mireasma cea bogată ne-a atacat prin surprindere, am auzit burta stăpânului ghiorţăind. Stăpânul s-a uitat la mine cu lacrimi în ochi. S-a şters cu braţul lui murdar – ochii îi erau de un roşu aprins – apoi a strigat deodată tare:

— Fir-ar mama ei, Negrule, de ce ne e frică? De ce ne ascundem? Am făcut noi faptă să nu ne putem

arăta oamenilor? Suntem cinstiţi şi drepţi şi nu ne e frică de nimic. Negrule, tu ai suferit o rană în serviciul public, s-ar cuveni ca statul să se îngrijească de tine: dacă mă îngrijesc eu de tine, se cheamă că muncesc pentru stat. Hai, să intrăm în sat!

Stăpânul m-a tras după el de parcă ar fi condus un regiment de muşte şi a intrat în cantina cea mare, unde tocmai se servea masa. Masa, în aer liber, însemna pâinici cu carne de oaie. Aduceau coşuleţ după coşuleţ de pâinici din bucătărie, le aşezau pe masă şi cât ai bate din palme erau înhăţate de nu mai rămânea nimic. Unii le înţepau cu beţişoare de lemn şi le rodeau cu capul într-o parte, alţii şi le puneau în palme şi şi le răsturnau dintr-una într-alta, scoţând clefaială după clefaială.

Când am dat noi buzna, am devenit centrul atenţiei tuturor. Eram prea la ananghie, prea urâţi, prea murdari, corpurile noastre răspândeau putoare, eram flămânzi şi istoviţi – i-am băgat în sperieţi, pesemne le-am făcut şi silă, le-am stricat şi pofta de mâncare. Stăpânul a agitat din mănunchiul de ramuri, altoind cu el peste corpul meu, iar muştele surprinse s-au pus să danseze prin aer, răspândindu-se apoi peste tot, coborându-se pe pâinicile cele aburinde, coborându-se pe ustensilele de bucătărie ale cantinei comunale şi enervându-i pe oameni de-au început să se ţâţâie.

O femeie dolofană îmbrăcată în haine albe de lucru şi care

J

părea să fie administratorul cantinei a alergat hurducându-se spre noi, iar când a juns la câţiva paşi

distanţă s-a prins de nas şi-a spus cu o voce înăbuşită:

— Ce căutaţi aici? Hai, plecaţi, plecaţi!

Cineva l-a recunoscut pe stăpânul meu şi a răcnit de departe:

— Eşti Lan Lian din satul Ximen? Tu eşti ăla? Cum de-ai ajuns în halul ăsta...?

Stăpânul i-a aruncat o privire, n-a zis nici pâs şi-a mers spre mijlocul curţii trăgându-mă după el. Cei de-acolo s-au ferit alandala cu toţii.

— E singurul care are gospodărie individuală din judeţul Gaomi, l-au luat în evidenţă până şi la zona specială Changwei! a continuat omul să strige. Are un măgar fermecat, ştie să zboare, a omorât cu muşcăturile lui doi lupi fioroşi şi-a rănit mai bine de zece oameni. Ce păcat, şi-a vătămat piciorul!

Femeia cea dolofană ne-a prins din urmă şi a scos un zbieret:

— Plecaţi repede de-aici, noi nu-i primim pe cei cu gospodării individuale!

Stăpânul şi-a oprit paşii şi-a strigat cu o voce amărâtă, dar aprigă:

— Scroafa grasă ce eşti, băiatu se gospodăreşte individual şi nici mort de foame nu-i trebuie să-l primeşti tu! Dar măgarul a fost călărit de prefect şi şi-a sucit şi rupt piciorul într-o crăpătură dintre pietre pe când cobora de pe munte cu prefectul în spinare: asta nu se cheamă accident de muncă? Dacă da, atunci aveţi obligaţia să-l primiţi.

Era prima oară când stăpânul meu ocăra pe cineva cu vorbe aşa aprige. Faţa lui albastră era inundată de

vineţiu. Semăna, cu corpul lui slab şi colţuros, cu un cocoş jumulit, şi răspândea putoare din tot trupul pe când înainta aşa unduindu-se. Femeia cea dolofană a fost forţată să se dea necontenit înapoi, până când şi-a acoperit faţa, a-nceput să plângă suspinând şi-a luat-o la fugă.

Un om îmbrăcat cu o uniformă veche, cu părul pieptănat cu cărare şi cu înfăţişare de cadru de partid s-a apropiat, scobindu-se între dinţi. Ne-a măsurat pe amândoi din cap până în picioare, iar după aceea a zis:

— Ce anume doreşti?

— Vreau să-mi hrăniţi pe săturate măgarul, vreau să încălziţi un cazan de apă să mi-l spălaţi şi să chemaţi un veterinar să-i panseze rana.

Cadrul de partid a strigat spre bucătărie, şi mai bine de zece oameni au ieşit la auzul vocii lui:

— Pregătiţi totul potrivit cerinţelor lui.

Mi-au spălat şi curăţat corpul cu apă caldă. L-au pus pe veterinar să-mi dezinfecteze rana cu tinctură de iod, să mi-o dea cu unguent şi să mi-o înfăşoare cu o etamină groasă-groasă. Mi-au rostuit şi orz şi lucernă.

Pe când mâneam furajele, au adus şi o farfurie de pâinici încă fierbinţi, pe care au aşezat-o în faţa stăpânului. Un om cu aspect de bucătar a zis uşor:

— Frate, mănâncă, nu fi catâr! După ce mănânci masa asta, nu te mai gândi la următoarea, şi după ce trece azi, nu te mai gândi la mâine. În zilele astea de căcat, n-apuci să te chinui prea mult, cu cât chinul se termină mai repede, cu atât lampa se stinge iute.

Cum, chiar nu mănânci?

Stăpânul, gârbovit de spate, s-a aşezat pe două bucăţi de cărămidă puse una peste alta, ţintuind cu privirea piciorul meu rănit care se proptea fără rost de pământ, părând că n-a auzit vorbele spuse cu fereală de bucătar. Am auzit cum îi ghiorţăie maţele de foame şi ştiam că pâinicile acelea, albe şi mari, erau o ispită uriaşă. De câteva ori am văzut cum mâna lui neagră şi murdară se întinde către pâinici, dar până la urmă tot s-a înfrânat.

CAPITOLUL 11

Cu ajutorul eroului, o copită de lemn; flămânzi, oamenii ucid cu cruzime măgarul şi-i împart leşul

Piciorul meu rănit s-a cicatrizat şi viaţa nu mi-a mai fost în pericol, dar mi-am pierdut puterea de muncă, devenind un invalid. În această perioadă, cei de la măcelăria comunei au venit la poartă de câteva ori, oferind un preţ ca să mă cumpere şi din carnea mea să îndulcească viaţa cadrelor de partid; de fiecare dată, au fost goniţi de ocările stăpânului meu.

Mo Yan a scris în „Cronica măgarului negru“:

Stăpâna Yingehun a cules nu se ştie de unde un pantof stricat, s-a întors acasă şi l-a clătit bine, a îndesat în el cocoloaşe de vată, a cusut pe deasupra nişte şireturi şi l-a legat de piciorul măgarului invalid, facându-i astfel corpul să-şi poată cât de cât păstra echilibrul. Mai apoi, în primăvara anului 1959, pe

uliţa satului s-a putut vedea o scenă aparte: ţăranul cu gospodărie individuală Lan Lian, cu braţele dezgolite şi faţa toată o furtună, împingea o căruţă cu roţi de lemn încărcată ochi cu bălegar, în timp ce măgarul care o trăgea purta un pantof rupt şi mergea cu capul plecat, şchiopătând şi şontorogind. Căruţa înainta încetişor, iar osia făcea scârd, scârţ! înţepându-ţi urechile. Lan Lian era arcuit de şale, cu toată puterea din corp concentrată pe hulube, iar măgarul invalid făcea şi el eforturi tragice şi înălţătoare, ca să-şi mai cruţe stăpânul. La început, oamenii au privit cu coada ochiului această întovărăşire sucită şi mulţi dintre ei şi-au râs în pumni pe înfundate, dar mai apoi nu le-a mai venit să râdă. Când de-abia se porniseră, numeroşi şcolari au mers în urma lor să se uite, iar unii copii mai obraznici chiar au azvârlit cu pietre spre măgarul invalid, însă cei mari i-au mustrat sever pentru această faptă.

Pământul semăna primăvara cu aluatul fermentat, iar roţile se prindeau în el până la butuc şi la fel şi copitele mele. Trebuia să ducem bălegarul până în mijlocul câmpului. Dă-ţi silinţa! Ca să-l mai cruţ pe stăpân, mă chinuiam din răsputeri, dar numai ce-am făcut o duzină de paşi că pantoful stricat legat de stăpână de piciorul meu a rămas în pământ. Piciorul rupt s-a vârât drept în pământ, ca un bulumac; durerea era greu de răbdat, iar sudoarea îmi curgea şuvoaie, nu din cauză de oboseală, ci din pricina durerii. Iha-iha! ucide-mă, stăpâne, nu mai sunt de niciun folos! Am zărit cu colţul ochiului jumătatea de

faţă albastră ca olanele a stăpânului meu şi ochii lui bulbucaţi: pentru bunătatea lui, pentru a da replică rânjetelor alea, pentru a da un exemplu puişorilor ăia de lele, şi dacă era să mă târăsc, tot trebuia să-l ajut să ducem căruţa în mijlocul câmpului. Mi-am pierdut echilibrul şi-am căzut în faţă, iar genunchii mi-au atins pământul, ah! era mult mai bine să ating pământul cu genunchii decât cu ciotul de la picior, aveam mai multă tărie aşa, hai deci să trag la căruţă în genunchi! în genunchi, cu mişcările cele mai iuţi, cu cea mai mare tărie, am înaintat. Simţeam cum hamurile îmi prind strâns gâtlejul, îngreunându-mi respiraţia. Ştiam că să munceşti într-o asemenea poziţie e deosebit de urât şi că oamenii o să-şi râdă de mine – să râdă! doar să pot eu să trag căruţa până unde vrea stăpânul şi o să dobândesc o mare izbândă, o mare onoare!

După ce a răsturnat bălegarul pe pământ, stăpânul s-a năpustit la mine şi mi-a îmbrăţişat căpăţâna. L-am auzit cum rosteşte, înecat în plâns şi fără voce:

— Negrule... măgarul meu bun...

A scos apoi pipa, a umplut-o cu tutun, a făcut foc şi-a aprins-o, a tras un fum şi după aceea mi-a vârât-o mie în gură.

— Trage un fum, Negrule, se mai duce din oboseală, a zis stăpânul.

După mulţi ani în slujba stăpânului, mă molipsisem şi eu de patima fumatului. Am tras din pipă, sfâr! sfâr! şi două fire de fum gros mi-au ţâşnit afară pe nări.

În iarna acelui an, stăpânul, inspirat de faptul că

Pang Hu, preşedintele de la Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere, îşi pusese recent un picior artificial, a luat hotărârea să-mi facă şi mie unul. În baza prieteniei lor vechi de câţiva ani, stăpânul şi stăpâna au căutat-o pe soţia lui Pang Hu, Wang Leyun, spunându-i ce le stătea pe suflet; cu ajutorul ei, au întors pe toate feţele piciorul artificial al lui Pang, până i-au pătruns bine rosturile. Acesta fusese făcut la comandă la o fabrică din Shanghai care deservea anume militarii revoluţionari cu handicap, iar eu, un măgar, nu puteam să mă bucur de un asemenea tratament. Şi chiar dacă fabrica ar fi primit să facă o copită artificială de măgar, stăpânul meu tot nu şi-ar fi putut permite preţul exorbitant de producţie. Mai apoi, stăpânul şi stăpâna s-au hotărât să-mi facă ei o copită artificială. Timp de trei luni de zile, au făcut şi au stricat, au stricat şi au făcut la loc, până când, în cele din urmă, au meşterit o copită artificială care din exterior părea adevărată şi mi-au legat-o de ciotul piciorului.

M-au tras să fac câteva tururi prin curte, iar senzaţia era mult mai bună decât atunci când îmi legaseră pantoful stricat. Deşi mersul mi-era ţeapăn, şchiopătatul mi s-a dus în mare măsură. Trăgându-mă după el, stăpânul s-a pornit pe uliţă, cu capul sus, pieptul scos înainte şi plesnind de mândrie, de parcă ar fi vrut anume să-şi arate tăria. Şi eu căutam pe cât cu putinţă să merg cât mai bine, străduindu-mă să adaug lustru la gloria stăpânului. Copiii din sat mergeau în spatele meu să se uite la vânzoleală, în timp ce eu mă uitam la privirile oamenilor de la

marginea drumului şi le ascultam comentariile. Erau plini de admiraţie faţă de stăpân. Am dat apoi nas în nas cu Hong Taiyue. Acesta, galben la faţă şi slăbănog, a zâmbit cu răceală şi-a spus:

— Lan Lian, ţi-arăţi tăria în faţa comunei populare?

— Nu cutez una ca asta, eu şi comuna populară suntem fiecare cu ciorba noastră.

— Dar mergi pe uliţa cea mare a comunei populare. Hong a lăsat degetul în jos arătând spre pământ, apoi a ridicat mâna şi-a arătat spre cer, zicând cu mare răceală: Şi respiri şi aerul comunei populare şi te luminează şi soarele comunei populare.

— Înainte să fie comuna populară, uliţa asta mare era tot aici, şi tot aşa şi aerul şi soarele. Pe astea le-a dat Cerul fiecărui om şi fiecărui animal, n-aveţi voi dreptul, ăştia din comuna populară, să le faceţi numai ale voastre! Stăpânul meu a respirat adânc-adânc, a bătut ce-a bătut din picior în drum şi, înălţându-şi faţa şi lăsân- du-şi-o scăldată de soare, a zis: Ce aer bun, ce soare bun! E bine! apoi m-a bătut pe umăr şi-a zis: Negrule, ia o gură mare de aer, calcă cu toată puterea pe pământ şi lasă soarele să te lumineze!

— Lan Lian, nu mi-e mie frică de căpoşenia ta, o să vină şi vremea când o să te moleşeşti tu! a rostit Hong Taiyue.

— Hong, dacă ai aşa destoinicie, ia ridică tu drumul ăsta în picioare, acoperă şi soarele şi înfundă-mi mie nările!

— Las’ că mai vedem noi, a zis Hong îmbufnat.

Vrusesem ca încălţat cu copita asta nouă să mai

trudesc din răsputeri pentru stăpân vreo câţiva ani, însă a urmat marea foamete, în care oamenii s-au prefăcut în fiarele cele mai haine. După ce-au terminat de mâncat scoarţa copacilor şi firele de iarbă, o şleahtă s-a repezit în curtea familiei Ximen ca o haită de lupi flămânzi. Stăpânul la început m-a apărat înarmat cu o bâtă, dar razele verzi ca jadul şi înfiorătoare care le scăpărau în ochi l-au îngrozit de şi-a pierdut curajul. A aruncat bâta şi-a luat-o la sănătoasa. În faţa acestei şlehte înfometate, am fremătat din tot trupul – ştiam că viaţa mi-a ajuns la sfârşit, că existenţei de măgar o să i se pună punct. Scena din urmă cu zece ani când renăscusem ca măgar în acest loc mi-a revenit limpede înaintea ochilor. I-am închis şi-am auzit pe cineva urlând în curte:

— Puneţi mâna, puneţi mâna, puneţi mâna pe grânele ăstuia cu gospodăria individuală! Omorâţi-i, omorâţi-i, omorâţi-i măgarul şchiop!

Am auzit vaietele triste ale stăpânei şi ale copiilor şi-am auzit şi zgomotele luptelor dintre oamenii înfometaţi. Am simţit deodată o lovitură drept în frunte, iar sufletul meu şi-a părăsit sălaşul şi, atârnat în aer, i-a văzut pe oameni ciopârţind şi mărunţind cu topoarele şi cuţitele şi apoi decupând în nenumărate bucăţele leşul unui măgar.

PARTEA A DOUA

Îndărătnicie de taur

CAPITOLUL 12

Cap-Mare dezvăluie mersul transmigraţiei; Ximen Taurul se aşază în casa lui Lan Lian

— Dacă ghicesc corect, am spus eu şovăielnic şi uitându-mă drept în ochii lui Cap-Mare Lan Qiansui, care mă sfredelea cu privirea lui plină de sălbăticie, pe când erai măgar, oamenii flămânzi ţi-au spart ţeasta cu ciocanul, după care te-ai prăbuşit şi ai murit. Corpul ţi l-au porţionat şi l-au mâncat. Aceste scene le-am văzut eu cu ochii mei. Presupun că duhul tău cel nedreptăţit nu s-a risipit pe dată, ci a mai zăbovit un moment în aer în curtea familiei Ximen, iar apoi a galopat drept spre lumea cealaltă de unde, după multe complicaţii, te-ai reîncarnat încă o dată. De data asta, ai revenit în viaţă ca taur.

— Ai ghicit foarte bine, a spus el pe un ton în care se simţea o undă de mâhnire. Infaţişându-ţi viaţa mea ca măgar, ţi-am spus mai bine de jumătate din tot ce avea să mi se întâmple mai apoi. În cei câţiva ani cât am fost taur, noi doi am fost nedespărţiţi ca omul şi umbra lui, iar cele ce mi s-au întâmplat îţi sunt în mare măsură limpezi ca lumina zilei. Nu prea mai are rost să mai vorbesc despre ele, nu?

M-am uitat la căpăţâna aceea disproporţionat de mare faţă de vârsta şi corpul său, m-am uitat la gura lui mare care povestea cu şuvoi necontenit de vorbe, m-am uitat la faţa pe care se regăseau, când ascunse, când vădite, expresiile multor animale – firescul şi

lipsa de reţineri a măgarului, onestitatea şi îndărătnicia taurului, lăcomia şi ferocitatea porcului, loialitatea şi servilismul câinelui, agerimea şi obrăznicia maimuţei – şi m-am uitat şi la expresia lui întristată, a unuia care a trecut prin multe, pe care toate elementele descrise mai sus o formau laolaltă, iar atunci amintirile legate de taur m-au năpădit dese ca grindina, ca valurile care se urmează când ţâşnesc bogate pe plajă, ca fluturii care se năpustesc roiuri-roiuri în flacără, ca pilitura de fier care se lipeşte cu iuţeala vântului de magnet, ca mirosul care se strecoară, dâră după dâră şi şuviţă cu şuviţă, în nări, precum culoarea care se îmbibă în hârtia de caligrafie de cea mai bună calitate, sau ca dorul meu faţă de femeia cu cea mai frumoasă faţă de pe lumea asta, care nu poate pieri, care veşnic nu poate pieri...

Tata m-a luat cu el la târg să cumpărăm un taur. Era 1 octombrie 1964. Cerul era senin şi limpede, soarele strălucea luminos şi încântător, stoluri întregi de păsări ciripeau în văzduh şi nenumărate lăcuste îşi vârau burţile moi în suprafaţa tare a drumului, lăsându-şi acolo ouăle. Pe drum, am prins şi eu mai multe şi le-am înşirat pe un pai, să le prăjesc şi să le mănânc acasă.

La târg era vânzoleală mare. Zilele cele grele trecuseră deja. În toamnă recolta fusese iar bogată, iar feţele oamenilor erau pline de voioşie. Tata mă trăgea de mână, gonind drept spre obor. Tata, Lan Lian, era Faţa-Albastră cea mare, eu eram Faţa-Albastră cea mică. Vazându-ne laolaltă, mulţi oftau: „Ăştia au amândoi semnul ăla, să nu se găsească

vreunul să şi-i ia de suflet!“

La obor erau de vânzare şi catâri, şi cai, şi măgari – doar doi dintre aceştia din urmă. Unul era cenuşiu – o măgăriţă: avea urechile lăsate în jos, capul şi-l ţinea plecat, avea un aer descurajat, o privire stinsă şi urdori la colţurile ochilor. Nu era nevoie să-i mai desfereci botul să te uiţi la dinţii ei ca să-ţi dai seama că era bătrână. Celălalt măgar, un mascul negru castrat, era foarte înalt de statură, semăna puţin cu un catâr şi avea o faţă albă care-ţi stârnea aversiunea: un măgar cu faţa albă şi fără de urmaşi, semănând cu un curtean trădător din piesele de teatru şi părând perfid şi diabolic, cine să cuteze să-l cumpere? Mai bine să-l ducă la prima ocazie la măcelărie să-l omoare: „În Cer, carne de dragon, pe pământ, came de măgar“ – cadrele de la comună mureau după carnea de măgar, iar secretarului nou-venit îi plăcea mai mult decât orice. Era vorba de cel care îi fusese secretar prefectului Chen: se numea Fan, avea prenumele Tong şi era poreclit, printr-o joacă cu cuvintele, Căldarea-de-orez – avea o poftă de mâncare uimitoare.

Dacă prefectul Chen nutrea sentimente produnde faţă de măgari, secretarul Fan arăta o pasiune singulară pentru carnea de măgar. Văzând cei doi măgari, şi bătrâni, şi urâţi, faţa tatii s-a lăsat grea, iar ochii i s-au umezit de lacrimi. Mi-am dat seama că se gândeşte din nou la măgarul nostru negru, la zăpeziu, la măgarul care ajunsese la ziar şi care avusese înfăptuiri excepţionale, ca niciun alt măgar de pe lumea asta. Nu-i era numai lui dor de el, şi mie mi-

era. Îmi aduceam aminte cum în anii de şcoală primară, măgarul ăsta ne aduse multă fală nouă, celor trei copii din familia Lan. Nu numai că ne adusese nouă fală, dar până şi asupra gemenelor Huang Huzhu şi Huang Hezuo se răsfrânsese câte ceva din fala asta. Deşi tata şi mama aveau relaţii reci cu Huang Tong şi Qiuxiang şi când se vedeau aproape că nu se salutau, eu întotdeauna simţisem că între mine şi fetele din familia Huang e o relaţie apropiată şi specială. Ca să vorbesc din adâncul inimii, eram mai apropiat de ele decât de sora mea vitregă, Lan Baofeng.

Cei care vindeau măgarii păreau să-l ştie pe tata şi amândoi au dat din cap spre el, pe faţă având întipărit un zâmbet plin de subînţeles. Părând că vrea să scape de-acolo, sau poate prin voia Cerului, tata m-a tras afară din târgul de măgari în oborul de vite. Nu puteam să mai cumpărăm un măgar, pentru că niciun măgar de pe lumea asta nu avea cum să se asemuiască cu cel pe care-l avusesem noi.

Dacă târgul de măgari era rece şi părăsit, oborul de vite era plin de viaţă, cu vite de toate felurile şi culorile, şi mari, şi mici. Tată, cum de sunt aşa de multe vite? încă mai socoteam că greutăţile ultimilor trei ani uciseseră toate vitele – cum aşa, cât să clipeşti din ochi, răsăriseră parcă din borţile pământului aşa de multe vite? Erau vite de toate rasele, Lunan, Qinchuan, mongole, Yuxi, precum şi vite din rase încrucişate. Am intrat în obor şi aproape fără să ne uităm deloc într-o parte sau alta, am galopat drept spre un tăuraş încăpăstrat nu demult. Avea, la o

apreciere aproximativă, cam un an, era castaniu, avea pielea alunecoasă ca satinul, ochii luminoşi, indicând agerime şi obrăznicie, şi picioarele robuste, sugerând iuţeală şi forţă. Deşi era tânăr, corpul lui avea deja conturul unui taur adult; din rândul oamenilor, l-ai fi asemănat cu un adolescent căruia îi dau tuleiele negre pe deasupra buzelor. Mama lui era o vacă mongolă zveltă şi înaltă de statură, cu coada măturând pământul şi coarnele răsucite spre înainte.

Soiul ăsta de vacă are pasul mare, firea iute, rabdă frigul aspru, rabdă şi greul, are capacitatea de a trăi şi în aer liber, poate să tragă la plug, la arat ogorul, şi poate să tragă şi la căruţă, înhămată între hulube. Stăpânul lor era un om de vârstă mijlocie, galben la faţă şi cu buze slabe şi subţiri, care nu-i acopereau dinţii; în buzunarul uniformei negre de la care îi căzuse un nasture avea vârât un stilou; Semăna cu un contabil sau gestionar de la o brigadă de producţie. În spatele lui stătea în picioare un băiat cu părul vâlvoi şi cu ochii fugindu-i într-o parte, cam de-o vârstă cu mine şi care părea să fie ca şi mine – un adolescent care se văzuse nevoit să se lase de şcoală. Ne-am măsurat din priviri şi-am simţit că ne cunoaştem parcă deja.

— La cumpărat de vite? Băiatul m-a salutat din proprie iniţiativă, iar după aceea mi-a spus misterios: Viţelul e rasă încrucişată, tatăl e un taur Simmenthal de origine elveţiană, iar mama e o mongolă, am mers la crescătorie pentru împreunare şi au însămânţat-o artificial cei de-acolo. Taurul Simmenthal avea opt sute de kilograme, parcă era un munte mai mic. Dacă

vreţi să cumpăraţi, luaţi viţelul, să nu care cumva să cumpăraţi vaca.

— Obrăznicătură, ţine-ţi gura! Bărbatul cu faţa galbenă l-a dojenit răstindu-se la el şi-a zis: Dacă o mai deschizi, ţi-o cos!

Băiatul a scos limba, a râs, s-a ascuns în spatele bărbatului şi-a arătat uşor cu degetul coada şerpuitoare a vacii, în mod clar dorind să-mi atragă atenţia.

Tata s-a îndoit de şale şi a întins o mână către viţel ca un domn cu purtare plină de graţie şi eleganţă care, pe o scenă scăldată în splendide lumini, invită la dans o doamnă toată numai scânteieri de perle şi comori. La mulţi ani după aceea, când vedeam în filmele străine o asemenea scenă, încă îmi aminteam de mâna întinsă de tata spre viţelul acela. Ochii tatii erau luminoşi, scânteind cu o splendoare emoţionantă – cred că numai în ochii celui care a trecut printr-o urgie, iar apoi a dat peste cineva drag, mai poate să se întrevadă o asemenea splendoare. Uluitor şi minunat a fost apoi că viţelul şi-a legănat coada, s-a dus în faţa tatii, şi-a scos limba de un albastru deschis şi i-a lins mâna, iar imediat după aceea i-a mai lins-o o dată. Tata l-a mângâiat pe grumaz şi-a spus:

— Vreau să cumpăr viţelul ăsta.

— Cine vrea să cumpere, cumpără amândouă vitele, nu pot să despart mama de pui, a spus vânzătorul cu un ton hotărât şi care nu mai lăsa loc de discuţii.

— Am doar o sută de yuani, vreau să cumpăr

viţelul! a zis tata cu încăpăţânare, dibuind dintr-un loc adânc dinăuntrul hainei sale căptuşite un teanc de bani şi întinzându-i-l vânzătorului.

— Cu cinci sute de yuani le tragi după tine pe amândouă, a rostit vânzătorul. Nu spun a doua oară aceeaşi vorbă, vrei, bine, nu vrei, te rog dă-te la o parte, nu mă ţine din vânzare.

— Am doar o sută de yuani, a spus tata cu îndărătnicie aşezând banii la picioarele vânzătorului, vreau doar viţelul.

— Ia-ţi banii de-acolo! a zbierat la el vânzătorul.

În acest moment, tata s-a aşezat pe vine în faţa viţelului şi, cu faţa îndurerată toată, l-a mângâiat – cuvintele stăpânului clar îi trecuseră pe lângă urechi.

— Unchiule, vinde-i-l... a zis băiatul.

— Nu mai vorbi fără rost! Vânzătorul i-a înmânat băiatului frâul vacii: Ţine-o bine! După aceea s-a dus lângă viţel, s-a îndoit de şale şi l-a împins pe tata la o parte, după care a îmbrâncit viţelul către mama lui, rostind: N-am mai văzut niciodată soi de om ca tine – poate-oi fi vrând să mi-l furi!

Tata stătea în fund pe pământ, cu privirea pierită, şi a zis ca unul pradă lucrăturii duhurilor rele:

— Nu-mi pasă, oricum îl vreau.

Acum, fireşte că am priceput de ce tata voia cu atâta îndărătnicie să cumpere viţelul, însă atunci n-avea cum să-mi treacă prin cap că viţelul este Ximen Nao – Ximen Măgarul – întors iar pe lume; socoteam doar că tatii, din pricină că fusese supus la presiuni uriaşe din cauza încăpăţânării cu care persista în eroarea de a avea gospodărie individuală, spiritul îi

era cumva tulburat. Acum, sunt încredinţai că între vitei şi tata exista un fel de corespondenţă spirituală.

În cele din urmă, am reuşit să cumpărăm viţelul – aşa era sorocit şi aşa se aranjaseră de mult treburile pe ascuns. Tocmai pe când tata şi vânzătorul se încâlceau în vorbe, Hong Taiyue, secretarul filialei de partid a marii brigăzi din satul Ximen, împreună cu Huang Tong, şeful brigăzii, precum şi cu alţi oameni, şi-a făcut apariţia la târg. Ochiseră vaca şi bineînţeles că ochiseră şi viţelul. Hong Taiyue a desferecat cu iscusinţă botul vacii, şi-a zis:

— Băbătie, trebuie dusă la măcelar!

Vânzătorul şi-a răsfrânt buzele şi-a zis:

— Frate, poţi să nu cumperi vaca mea, dar nu poţi vorbi cu nedreptate. Cu asemenea dinţi, cutezi să zici că-i băbătie? Îţi spun eu, dacă în brigadă n-aveam urgenţă de nişte bani, n-o vindeam cu niciun chip. Vaca asta poţi să mergi şi la prăsire cu ea, şi la anul în primăvară o să-ţi fete viţel.

Hong Taiyue şi-a întins mâinile trase înapoi sub mânecile largi ale hainei şi-a vrut să se tocmească cu vânzătorul la preţ după felul în care se face la vânzarea vitelor la târg, însă celălalt a dat din mână:

— Nu-i loc de din astea, vă zic limpede, vaca şi viţelul le vând laolaltă, amândouă vitele pe cinci sute de yuani, un bănuţ mai puţin şi n-are rost să-ţi răceşti gura de pomană.

Tata a îmbrăţişat tăuraşul pe după grumaz şi-a zis spumegând de mânie:

— Viţelul ăsta vreau eu să-l cumpăr, o sută de yuani.

— Lan Lian, a zis Hong Taiyue batjocoritor, nu-ţi mai da aşa osteneala, du-te acasă şi ia-ţi nevasta şi copiii şi intraţi în comună. Dacă-ţi plac vitele, o să aranjăm să te facem crescător la vite cu slujbă permanentă. I-a aruncat apoi o privire şefului de brigadă: Tu ce zici, Huang Tong?

— Lan, a spus Huang, de catârenia ta am avut parte cu vârf şi îndesat, ne-am lămurit, acum intră în comună, de dragul nevestei şi-al copiilor şi pentru renumele brigăzii noastre din satul Ximen. De fiecare dată când merg la comună la şedinţă, se găseşte cineva să întrebe: „A, ăla cu gospodăria individuală de la voi din sat e tot la individual?“

Tata nici nu i-a luat în seamă – membrii flămânzi ai comunei populare omorâseră măgarul negru al familiei mele şi-l împărţiseră să-l mănânce şi ne mai şi jefuiseră de toate grânele puse deoparte, iar aceste acte destestabile, deşi erau de înţeles, îi lăsaseră tatii în inimă o rană greu de vindecat. Tata spunea de multe ori că între el şi măgarul acela nu existase legătura obişnuită dintre stăpân şi dobitocul lui, ci o mare potrivire a inimilor, ca între fraţi. Deşi nu putea să ştie că măgarul cel negru era o reîncarnare a proprietarului său, Ximen Nao, hotărât că percepuse cum destinul lui şi al măgarului erau legate. Vorbele lui Hong Taiyue şi ale celuilalt erau tot poliloghiile lor dintotdeauna, iar tatii îi lipsea până şi interesul de a le mai răspunde, aşa că a zis iar, cu braţele în jurul tăuraşului:

— Viţelul ăsta îl vreau eu.

— Tu eşti ăla cu gospodăria individuală? a întrebat

surprins vânzătorul. Frate, chiar eşti cineva! A măsurat faţa tatii şi faţa mea si-a zis luminându-se subit: Lan Lian, Fată-Albastră, chiar ai faţa albastră! Bine, o sută de yuani, viţelul e-al tău! Vânzătoml a cules banii de pe jos, i-a numărat, i-a ascuns în sân şi după aceea i-a spus lui Flong Taiyue: Sunteţi din acelaşi sat, aşa că vă las să aveţi şi voi parte de pe urma fratelui Lan Lian, vaca v-o dau cu 380 de yuani, mai ieftin cu douăzeci de yuani, luaţi-o cu voi!

Tata a dezlegat o funie de la brâu şi a prins-o de grumazul viţelului. Şi Flong Taiyue, şi ceilalţi i-au pus vacii mongole frâu nou şi i-au înapoiat frâul vechi stăpânului. Cumperi dobitocul, nu cumperi frâul, aşa era regula. Flong Taiyue l-a întrebat pe tata:

— Lan Lian, mergi cu noi? Dacă nu, viţelului tău o să-i fie dor de mamă şi n-o să poţi să-l tragi după tine acasă.

Tata a scuturat din cap şi s-a pus pe drum trăgând viţelul după el. Acesta l-a urmat supus şi deşi vaca mongolă a iscat ţipete tânguitoare şi deşi şi-a întors şi el capul şi a mugit de câteva ori către ea, nu s-a zbătut. Atunci mă gândeam că pesemne viţelul e îndeajuns de mare, aşa că ataşamentul faţă de mama lui e deja foarte slab; acum ştiu însă că destinul care te lega pe tine, Ximen Taurul, înainte măgar şi mai înainte om, de tata nu îşi găsise toată împlinirea, drept care fireşte că de cum v-aţi văzut, v-aţi plăcut – de cum v-aţi văzut, aţi fost prieteni vechi, de cum v-aţi văzut, n-aţi mai vrut să vă despărţiţi.

Mă pregăteam să-l urmez pe tata când băiatul a alergat la mine şi mi-a zis pe înfundate:

— Să ştii că mongoleza e o ţestoasă fierbinte.

„Ţestoasă fierbinte“ se referă la vita care vara, de cum o pui la muncă, face spume albe la gură şi nu se mai opreşte din gâfâială. Atunci n-am desluşit ce înseamnă „ţestoasă fierbinte“, dar după chipul lui serios mi-am dat seama că nu e o vită bună. Până în ziua de azi n-am priceput de ce băiatul ăla a vrut să-mi spună asta şi nici nu ştiu de unde venea senzaţia că mă cunosc cu el.

Pe drumul de întoarcere, tata s-a păstrat într-una tăcut. De câteva ori am vrut să vorbesc câte ceva cu el, dar văzându-i expresia de om cufundat în gânduri misterioase, mi-am reprimat pornirea. Oricum, tata izbutise să cumpere viţelul, unul pe care îl plăceam şi eu deosebit de mult, iar ăsta era un lucru foarte bun – tata era bucuros şi eram şi eu.

Când ne-am apropiat de sat, tata şi-a oprit paşii, a aprins o pipă, a tras din ea, te-a măsurat din priviri, iar apoi s-a pus deodată pe râs.

La tata râsul era ceva foarte rar, iar un asemenea râs era şi mai rar de văzut. Eram oarecum încordat, de teamă să nu fi dat cumva dracii în el.

— De ce râzi, tată?

— Jiefang, a zis tata fără să se uite la mine, ci ţintuind cu privirea ochii viţelului, ia uită-te în ochii tăuraşului şi zi-mi cu cine seamănă.

Chiar am tras o sperietură, părându-mi-se că spiritul tatii s-a tulburat, dar tot i-am ascultat porunca şi m-am uitat în ochii animalului: erau limpezi ca apa, negri-albăstrui, iar în pupilele negre ca tăciunele mi-am zărit umbra răsturnată. Viţelul

părea şi el să se uite la mine. Rumega, iar botul lui de un albastru deschis mesteca fără zor şi fără repezeală: deseori, câte un cocoloş de iarbă, asemenea unui şoricel, i se rostogolea în burtă coborându-i pe gâdej, urmat pe dată de altul nou care ţâşnea în sus ca să-l mestece.

— Tată, ce vrei să spui? l-am întrebat confuz.

— Nu vezi? Ochii lui sunt cu totul şi cu totul la fel ca ochii măgarului nostru cel negru.

Călăuzit aşa de vorba lui, mi-am amintit de măgarul cel negru – mai ţineam nedesluşit minte un animal sclipicios, care-şi deschidea adesea botul mare, dezvelindu-şi dinţii albi, îşi înălţa grumazul şi răgea prelung: cum îi arătau însă ochii nu reuşeam să-mi amintesc, oricât mă chinuiam.

Tata nu m-a mai sâcâit cu întrebarea asta, însă mi-a spus câteva poveşti legate de transmigraţie. Mi-a povestit despre un om care şi-a visat tatăl care murise şi care îi spunea: „Fiule, am să mă reîncarnez ca taur, mâine mă cobor înapoi în viaţă". A doua zi, într-adevăr, vaca lor a fătat un viţel. Omul s-a îngrijit din cale afară de bine de viţel, îl striga într-una „tată", nu i-a prins belciug în nas, nu l-a priponit cu frâul şi de fiecare dată când mergea la câmp, întreba: „Tată, mergem?", iar taurul îl urma la câmp. Când obosea de la muncă, omul îi zicea: „Tată, odihneşte-te oleacă!", şi taurul se odihnea. Tata a mers cu povestea până aici şi s-a oprit, iar eu, nemulţumit, l-am pisat: „Şi, şi?" Tata a rostit, după un moment de nehotărâre: „Lucrurile de felul ăsta nu e bine să le povesteşti copiilor, dar o să-ţi spun totuşi. Într-o zi,

taurul ăsta juca table pe acolo – mai apoi am priceput că «a juca table» se referă la masturbare – şi numai bine că l-a văzut stăpâna casei, care i-a zis: «Tată, cum de faci dumneata aşa ceva? Nu ai ruşine!» Mai apoi, taurul s-a dat cu capul de un zid din piatră, curmându-şi singur viaţa. Of!“, a scos tata un oftat prelung.

CAPITOLUL 13

Cei veniţi cu lămurirea umplu casa; gospodarul individual primeşte ajutor de la un mare demnitar

— Qiansui, nu îndrăznesc să te mai pun să-mi zici „bunic“, i-am zis eu bătându-l cu timiditate pe umăr. Deşi acum eu sunt un bărbat trecut de cincizeci de ani, iar tu un copil de doar cinci ani, întorcându-ne în timp acum 40 de ani, adică în 1965, în acea primăvară neaşezată şi neîmpăcată, relaţia noastră era cea dintre un adolescent de 15 ani şi un viţel.

A dat din cap cu gravitate şi a spus:

— Lucrurile din trecut îmi sunt limpezi înaintea ochilor.

Mai apoi, am zărit în ochii lui chipul acela obraznic, inocent, sălbatic şi neîmblânzit al viţelului...

Hotărât că n-ai uitat presiunea uriaşă pe care a îndurat-o în primăvara aceea familia noastră. Lichidarea celei din urmă gospodării individuale parcă devenise o lucrare măreaţă pentru marea brigadă din satul Ximen şi pentru comuna noastră

populară, Calea Laptelui. Hong Taiyue a mobilizat bătrânii cei mai virtuoşi şi mai respectaţi ai satului – unchiaşul Mao Shunshan, moşul Qu Shuiyuan şi bătrânul Qin Buting; de asemenea, pe femeile cele mai iscusite la vorbă şi mai bune de gură – tuşa Yang Guixiang, taţa Su Erman, dada Chang Suhua, lelea Wu Qiuxiang; tot aşa, pe şcolarii cei mai iuţi la minte şi mai meşteri la vorbă – Mo Yan, Li Jinzhu, Niu Shunwa. Cei zece oameni enumeraţi mai sus sunt doar cei de care îmi amintesc, dar în fapt au fost numeroşi alţii, care năvăleau pâlcuri-pâlcuri la noi în casă, de parcă ar fi venit să facă peţitorie pentru fetele lor sau să propună căsnicii pentru fiii lor, de parcă ar fi venit ca să se umfle în pene cu învăţătura lor sau ca să-şi dea frâu liber darului vorbirii. Bărbaţii îl înconjurau pe tata, femeile o înconjurau pe mama, iar şcolarii îi urmăreau pe fratele şi pe sora mea şi bineînţeles că nu mă cruţau nici pe mine. Fumul de la pipele bărbaţilor a afumat şopârlele de pe zidurile casei de le-a ameţit, fundurile femeilor ne-au tocit rogojinile, iar şcolarii ne-au tras de haine de ni le-au rupt. „Intraţi în comună, vă rugăm să intraţi în comună." „Treziţi-vă, nu vă mai prostiţi, dacă nu pentru voi, atunci pentru copii." Cred că tu, în acele zile, tot ce auzeai şi vedeai cu ochii şi urechile tale de taur avea de-a face cu intratul în comună. Când tata curăţa bălegarul din grajdul tău, bătrânii, ca nişte bătrâni soldaţi credincioşi, păzeau gura grajdului şi spuneau:

— Lan Lian, vrednice nepot, intră, dacă n-o să intri, nici tu n-o să fii bucuros, şi nici taurul n-o să fie

bucuros.

— Da’ eu de ce să nu fiu bucuros? Eram foarte bucuros! De unde să ştie ei că eu fusesem Ximen Nao şi Ximen Măgarul, un moşier pe care îl împuşcaseră şi un măgar pe care îl tranşaseră – şi deci cum să fi vrut eu să mă amestec cu vrăjmaşii ăştia? Pricina pentru care îmi arătam aşa ataşament faţă de tatăl tău e tocmai pentru că ştiam că merg cu el la individual.

Femeile şedeau pe kang cu picioarele încrucişate, ca o şleahtă de rubedenii cu obrazul gros şi fără ruşine care vin de departe să te năpădească. Făceau spume pe la colţurile gurii şi semănau cu difuzoarele din prăvălioarele de la marginea drumului, care repetau aceleaşi şi-aceleaşi lucruri, sastisindu-mă. Zbieram plin de furie:

— Yang Ţâţe-mari şi tu, Su Buci-mari, căraţi-vă odată de la noi, m-am plictisit de voi de moarte!

Nu se supărau deloc şi spuneau zâmbăreţe şi sfruntate:

— Doar să vă învoiţi voi să intraţi în comună şi plecăm acuşica; dacă nu vă învoiţi, o să ne prindă bucile rădăcini în casa voastră, şi-o să dăm lăstar, să facem frunză, să dăm flori, să prindem rod, să ne facem copaci şi să creştem să vă spargem acoperişul!

Din rândul femeilor, cea mai nesuferită îmi era Wu Qiuxiang. Se bizuia pesemne pe relaţia specială pe care o avea cu mama pentru că împărţiseră cândva un soţ şi nu-i arăta acesteia pic de cuviinţă:

— Yingehun, tu nu eşti la fel ca mine, eu am fost o slujitoare pe care a siluit-o Ximen Nao, pe câtă vreme

tu ai fost concubina lui preaiubită şi i-ai mai născut şi doi copii; ai avut noroc cu carul că nu ţi-au pus pe cap tichia de moşier şi n-ai trecut prin reformarea prin muncă. Astea toate s-au petrecut pentru că, părându-mi-se că nu te-ai purtat totuşi rău cu mine, am cerut milă pentru tine în faţa lui Huang Tong. Dar trebuie să ştii să deosebeşti cenuşa de flacără!

Pe obrăznicăturile de copii, în frunte cu Mo Yan, îi mâncau oricum buzele şi-aveau preaplin de energie; acum, când căpătaseră sprijinul satului şi încurajarea şcolii, se cheamă că prinseseră ocazia de a face hărmălaie după pofta inimii. Erau plini de însufleţire şi săreau şi ţopăiau ca nişte maimuţe bete. Unii se căţărau în copaci, alţii se suiau călare pe zidurile noastre şi, ridicându-şi goarnele din tablă, făceau din familia noastră un bastion al reacţiunii împotriva căruia lansau campanii psihologice:

Lucrul de-unul singur e un pod stricat,
La un singur pas, te-a şi scuturat,
De ai şi căzut şi te-ai şi înecat.
Comuna noastră în cer s-a-nălţat,
Socialismul e pod de-aur curat,
Smulgi sărăcia, capeţi rod bogat.
Lan Lian, un bătrân căpos,
Merge de-unul singur, fără de folos:
Doar o căcărează de la şoricel Strică singurică vinul cel gustos.
Voi, copiii mari, şi tu, Jiefang Lan,
Cugetaţi acuma, nu peste vreun an:
De-l urmaţi pe tata, cel încăpăţânat,
Rămâneţi în urmă, e greu de progresat.

Versurile astea de duzină erau toate compuse de Mo Yan, asta era specialitatea lui de când era mic, iar eu eram cu totul indignat şi-i uram pe băieţii ca ăla, care mai era şi fiul de suflet al mamei, cum ar veni, şi deci frate cu mine! În fiecare an, în ajun de Anul Nou, mama mă punea să-ţi duc în dar un bol de colţunaşi, măi băieţică, să-i mănânci! Ce fiu de suflet, ce frate, rahat! Niciun fel de afecţiune din partea ta, aşa că nici eu n-am fost cuviincios cu tine. M-am ascuns la colţul zidului, am dibuit praştia, am ochit tărtăcuţa strălucitoare a lui Mo Yan, care urla prin goarnă către noi, cu ochii mijiţi şi călare pe crăcana unui copac, şi am lansat un proiectil. Mo Yan a tras un răcnet jalnic şi a căzut din copac, dar până s-apuci să fumezi o pipă, băieţică iar s-a căţărat în copac şi a strigat spre casa noastră, în timp ce cucuiul însângerat i se umfla pe frunte:

Lan Jiefang căpos e şi prost,
Merge după tac-su pe drum fără rost,
Dacă mai cutezi în mine să dai,
Te duc la miliţie, să te ia la post!

Iar am ridicat praştia şi i-am ochit capul, iar el a aruncat goarna şi a alunecat jos din copac.

Jinlong şi Baofeng n-au mai făcut faţă şi-au discutat cu tata.

— Tată, mai bine să intrăm, a zis Jinlong, fratele meu. La şcoală nici nu se uită la noi ca la oameni.

— Când mergem pe drum, în spate ne-arată câte unul cu degetul şi zice: „Uite, ăia sunt fii-su şi fie-sa ăluia de se gospodăreşte singur“, a zis Baofeng, sora mea.

Jinlong a continuat:

— Tată, uită-te la oamenii din brigada de producţie, muncesc împreună, chicotesc şi se hăhăie, e cu mare tămbălău şi veselie şi nu seamănă deloc cu tine şi cu mama, care sunteţi singuri singurei. Şi de facem câteva sute de kilograme mai mult, ce rost are? Dacă e să sărăcim, să sărăcim cu toţii, dacă e să nembogăţim, tot aşa.

Tata n-a suflat nicio vorbă. Mama, care niciodată nu îndrăznise să se pună contra voinţei lui, de data asta şi-a făcut curaj şi-a spus:

— Tată, copiii vorbesc cu dreptate, mai bine să intrăm şi noi!

Tata a fumat o pipă, şi-a ridicat capul şi-a zis:

— Dacă nu m-ar pisa în halul ăsta, pesemne c-aş intra pe bune, dar în felul ăsta, fierbându-mă la foc mărunt cum mă fierb ăştia, păi chiar nu mai intru. Uitându-se la Jinlong şi Baofeng, a zis apoi: Voi mai aveţi puţin şi terminaţi primele clase la liceu. S-ar cuveni să vă dau ce vă trebuie ca să continuaţi şcoala, să terminaţi liceul, să mergeţi la facultate şi să vă duceţi la învăţat şi-n străini, dar nu-s în stare. Ce-am pus deoparte în ultimii ani, mi-au înhăţat ei tot. Şi, chiar de-aş avea să vă dau, tot nu v-ar lăsa să vă ridicaţi la carte, şi nu doar pentru că eu mă gospodăresc singur, pricepeţi voi asta?

Jinlong a scuturat din cap şi-a spus neprefacut:

— Tată, pricepem, deşi n-am trăit nicio zi de cocon şi dom- nişorică de moşier şi deşi nu ştim de Ximen Nao nici dacă-i alb, nici dacă-i negru, tot suntem din sămânţa lui, ne curge sângele lui în vine şi el ne

sâcâie de moarte, ca un duh rău. Noi suntem tineri din epoca Mao Zedong şi, dacă originea socială n-am putut să ne-o alegem, drumul putem să-l alegem. Nu mai vrem să rămânem cu tine în gospodărie individuală, vrem să intrăm în comună, dacă voi nu intraţi, eu şi Baofeng intrăm.

— Tată, îţi mulţumesc pentru bunătatea cu care ne-ai crescut şaptesprezece ani, a făcut Baofeng o plecăciune către tata, şi iar- tă-ne că ne arătăm lipsiţi de iubirea cuvenită din partea unor copii. Cu un aşa tată de sânge însă, dacă nu căutăm acum să progresăm, toată viaţa n-o să apucăm să ne ridicăm şi noi capetele.

— Bine, aţi vorbit bine, a zis tata, m-am gândit şi răzgândit şi nu pot să vă pun să mergeţi după mine pe calea cea întunecată. Voi, iar aici tata ne-a arătat pe toţi, intraţi toţi în comună, iar eu o să merg singur la individual. M-am jurat de mult că o să merg până la capăt la individual şi nu pot să-mi dau singur peste gură.

— Tată, a zis mama cu lacrimi în ochi, dacă e să intrăm, să intrăm toţi, cum o să stai tu singur în afară şi să ai gospodărie individuală?

— Am mai spus, dacă e să intru în comună, să dea Mao Zedong însuşi poruncă. Dar porunca lui Mao Zedong a fost: „Intri după voie, ieşi după plac“. Pe ce se bazează ei să mă forţeze

pe mine? Ce, au ei slujbe în cârmuire mai sus ca Mao Zedong? Nu joc eu cum cântă ei, vreau să văd eu prin faptele mele dacă vorba lui Mao Zedong stă sau

nu-n picioare.

— Tată, a zis Jinlong pe un ton batjocoritor, nu trebuie să zici Mao Zedong la fiecare vorbă, oamenii ca noi nu folosesc numele Mao Zedong. Noi trebuie să-l numim preşedintele Mao!

— Ai dreptate, a zis tata, trebuie să-l numim preşedintele Mao. Chiar dacă merg la individual, şi eu fac parte din poporul preşedintelui Mao. Pământul şi casa mea tot Partidul Comunist condus de preşedintele Mao mi le-a dat. Alaltăieri, Hong Taiyue a trimis om să-mi aducă vorbă că, dacă tot nu intru în comună, o să ia măsuri să mă oblige. Dacă vaca nu bea apă, îi bagi capul cu forţa în apă? Nu merge aşa, o să mă duc la mai-marii lor, la judeţ, la provincie, la Beijing. Apoi a dăscălit-o pe mama: După ce plec eu, iei copiii şi intraţi în comună. Familia noastră are opt mu şi suntem cinci oameni, la fiecare revine un mu şi şase fin: luaţi cu voi 6 mu şi patru fen, restul îmi rămâne mie. Avem un plug, pe care ni l-au repartizat la reforma agrară, îl luaţi şi p-ăla cu voi în comună, dar tăuraşul mi-l lăsaţi mie. Camerele astea trei e limpede că n-avem cum le-mpărţi şi oricum copiii s-au făcut mari şi nu mai au loc în odăiţele astea; după ce intraţi, puteţi să cereţi de la brigada mare loc de casă să faceţi casă pe el şi să vă mutaţi acolo când e gata. Eu mă ţin cu dinţii de locul ăsta, şi dacă nu cade casa, nu plec; iar de o fi să cadă, înalţ eu un şopron pe ce mai rămâne din ea şi tot nu plec.

— Tată, de ce trebuie să faci aşa? a întrebat Jinlong. Te pui de unul singur împotriva mersului societăţii – asta nu înseamnă să te zgârii singur pe

ochi şi-apoi să zici că eşti urât când te uiţi în oglindă? Oi fi eu tânăr, tată, dar am simţit şi eu că lupta de clasă stă să înceapă. Oamenii ca noi, care n-au rădăcini roşii şi nu-s mlădiţe drepte, poate că o să izbutească să se ferească de urgie dacă urmează mersul lucrurilor/Să te pui împotrivă înseamnă să iei ouă să dai cu ele în pietre, cu gând că o să spargi cataroaiele.

— De-aia vă şi pun să intraţi în comună, că eu sunt muncitor al câmpului, n-am nicio teamă. Am deja patruzeci de ani, n-am ieşit cu nimic în evidenţă toată viaţa şi nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap că o să ajung cineva doar pentru că mă gospodăresc individual. Ha-ha, ha-ha-ha! a râs tata, în timp ce lacrimile îi curgeau pe faţa albastră. Mamă, a zis apoi, fa-mi şi mie ceva provizii de drum, mă duc la mai-marii ăstora.

Mama a zis plângând:

— Tată, te-am urmat atâta amar de ani, nu pot să te las, hai să între copiii în comună şi eu o să rămân cu tine la individual.

— Nu merge, tu n-ai temelii bune, dacă intri în comună mai ai o apărare, dacă rămâi cu mine la individual, o să aibă motiv să-ţi dezgroape rădăcinile şi să-mi pricinuiască şi mie necazuri.

— Tată, am strigat eu tare, rămân eu cu tine la individual.

— Palavre, măi copile, ce înţelegi tu?

— Înţeleg, pe toate le înţeleg. Şi mie mi-s nesuferiţi Hong Taiyue şi Huang Tong. Deosebit de nesuferită mi-e Wu Qiuxiang, ce mare sculă mai e şi ea? Cu

ochii ăia mijiţi de căţea, cu gura aia de ba o ţuguiază, ba o lăţeşte, de seamănă c-un cur de găină, ce calitate are ea să vină la noi în casă şi să se dea mare progresistă?

Mama m-a pironit cu privirea:

— Copile, nu mai fi aşa spurcat la gură!

Am continuat:

— Merg cu tine la individual, când duci bălegarul o să mân eu taurul. Căruţa noastră face mult zgomot cu roţile ei de lemn, tot scârţ! scârţ! nu-i la fel ca sunetele de rând şi e plăcut la auzit. Să fim independenţi, să facem fapte de eroism individual! Tată, eu te admir tare mult, merg cu tine la individual! La şcoală tot nu mă mai duc, că de când sunt n-am avut stofa de carte şi, cum mă duc la ore, mă trage la somn. Tată, tu ai faţa pe jumătate albastră, eu am jumătate de faţă albastră. Două feţe albastre, cum o să se despartă? De multe ori m-au batjocorit pentru faţa mea albastră, aşa că mai bine să râdă pe săturate, să moară de râs. Două feţe albastre gospodari individuali, o să fim singurii din tot judeţul, singurii din toată provincia, grozav de ca lumea! Tată, trebuie să te învoieşti!

Tata s-a învoit. La început am vrut să merg cu el la mai-marii la care voia să se ducă, dar m-a pus să rămân să am grijă de viţel. Mama a scos dintr-o gaură din perete câteva bijuterii pe care i le-a dat tatii – se vede că reforma agrară nu mersese până la capăt, pentru că tot izbutise să ascundă ceva avere. Tata a vândut bijuteriile să aibă bani de drum, iar mai întâi a mers la judeţ, unde l-a găsit pe prefectul Chen, cel

care ne nenorocise măgarul negru, şi i-a cerut dreptul să se gospodărească individual. Prefectul Chen a încercat să-l convingă multă vreme, dar tata nu s-a lăsat şi i-a ţinut piept cu tărie şi cu multe argumente. Prefectul a spus:

— Din punct de vedere politic, bineînţeles că poţi să te gospodăreşti singur, însă sper să nu vrei una ca asta.

— Tovarăşe prefect, a zis tata, în contul măgarului ăla negru, dă-mi un talisman să mă apere şi unde să scrie că Lan Lian are dreptul să meargă la individual. O să-l lipesc pe perete şi n-o să mai îndrăznească nimeni să vrea să mă aranjeze.

— Măgarul negru... chiar a fost un măgar bun, a spus prefectul cu părere de rău, am datorie la tine pentru măgarul ăla, dar să ştii, Lan Lian, că talisman să te apere nu pot să-ţi dau. O să-ţi scriu o scrisoare în care o să explic situaţia ta, iar tu du-te cu ea la departamentul cu munca de la sate din cadrul comitetului de partid de la provincie.

Tata a luat scrisoarea prefectului, s-a dus unde l-a trimis şi a fost primit de şeful departamentului. Şi acesta a încercat să-l convingă, dar tata a zis că nu intră în comună şi că vrea să aibă dreptul să meargă la individual:

— Când preşedintele Mao o să dea ordin că nu e voie să mergi la individual, o să intru, dar, dacă preşedintele Mao nu dă ordinul, nu intru.

Şeful departamentului cu munca de la sate a fost mişcat de îndărătnicia tatii şi a adăugat câteva rânduri pe scrisoarea de la prefect: „Deşi noi sperăm

ca toaţă ţărănimea să între în comunele populare şi să meargă pe drumul colectivizării, dacă un ţăran individual continuă să nu între, acesta este un drept legitim, iar organizaţia de bază nu trebuie să-l silească şi cu atât mai puţin să îl oblige să între prin mijloace ilegale“.

Scrisoarea a fost un adevărat edict imperial, iar tata a prins-o în cadru de sticlă şi a spânzurat-o pe perete. După ce s-a întors de la provincie, era mereu binedispus. Mama i-a luat pe Jinlong şi Baofeng şi-a intrat în comună, iar din cei opt mu înconjuraţi de pământurile colective au mai rămas doar trei mu şi doi fen, o fâşie lungă şi îngustă, ca un dig în mijlocul oceanului nesfârşit. Pentru a avea şi mai multă independenţă, tata a separat cu chirpici cele trei odăi ale casei şi-a făcut şi o uşă, să fie mai lesnicios. A mai înălţat şi o sobă şi un kang, iar eu m-am dus să locuiesc cu el. În afară de această odaie, şi staulul de lângă zidul de sud ne-a revenit tot nouă, celor două feţe albastre. Aveam trei mu şi doi fen de pământ, un tăuraş, o căruţă cu roţi de lemn, un plug de lemn, o sapă, o lopată, două seceri, un târnăcop, o furcă cu doi dinţi, precum şi o oală de fier, patru boluri pentru orez, două farfurii de porţelan, o oală de noapte, un cuţit de bucătărie, o paletă tot de bucătărie, o lampă cu kerosen şi un amnar cu care băteai în pietre şi făceai foc.

Ne mai lipseau unele unelte, dar urma să le completăm noi pe toate, încet-încet. Tata m-a bătut uşor pe cap şi-a zis:

— Fiule, la urma urmei de ce-ai vrut să mergi cu

mine la individual?

Fără să stau pe gânduri, i-am răspuns:

— Te distrezi bine!

CAPITOLUL 14

Ximen Taurul o ia mânios în coarne pe Wu Qiuxiang; Hong Taiyue îl laudă bucuros pe Lan Jinlong

În perioada aprilie-mai 1965, când tata s-a dus la mai-marii din capitala provinciei, Jinlong şi Baofeng au luat-o pe mama şi-au intrat în comuna populară. În ziua intrării, în curtea familiei Ximen s-a desfăşurat o ceremonie solemnă. Hong Taiyue a ţinut o cuvântare pe treptele clădirii principale. Mama, Jinlong şi Baofeng purtau la piept flori mari roşii făcute din hârtie, şi până şi pe plug priponiseră o pânză roşie. Fratele meu, Jinlong, a ţinut şi el o cuvântare înfocată şi înflăcărată, în care şi-a exprimat hotărârea fermă de a merge pe drumul socialismului. Fratele ăsta al meu avea obiceiul să stea mut şi să nu sufle nicio vorbă, şi nici prin gând nu mi-ar fi trecut că la cuvântările măreţe vor- ba-i va fi porţelan de Boshan – cu toate piesele potrivindu-se între ele. Am început să simt o mare aversiune faţă de el. Şedeam ascuns în staul, cu braţele după grumazul tău, de frică să nu vină să te tragă după ei cu forţa.

Înainte să plece, tata m-a dăscălit repetat:

— Fiule, ai grijă de taurul nostru, câtă vreme-l

avem, n-avem de ce să ne facem griji şi putem să mergem până la capăt la individual.

I-am promis tatii că o să am grijă şi tu m-ai auzit, mai ţii minte? I-am zis:

— Tată, pleacă repede şi vino înapoi repede. Cât trăiesc eu, trăieşte şi tăurasul.

Tata a pipăit coarnele care tocmai îţi ieşiseră pe frunte şi-a spus:

— Tăuraşule, să-i dai ascultare! mai e o lună şi jumătate până la recoltarea grâului, dacă nu-ţi ajunge iarba, pune-l să te tragă până pe pragurile râului, unde e plin de bălării să le ronţăi. O să ne descurcăm aşa până se coace grâul şi creşte păşunea, şi-atunci n-o să avem nicio grijă.

Am văzut ochii scăldaţi în lacrimi ai mamei, împodobită cu flori roşii cum era, pe când se uita deseori către staul. De fapt ea nu voia să facă acest pas, dar trebuia să-l facă. Fratele meu, Jin- long, n-avea decât şaptesprezece ani, dar avea deja planuri mari şi vorba lui avea mare greutate, iar mama avea o oarecare teamă de el. Simţisem că sentimentele mamii faţă de tata nu erau nici pe departe atât de adânci ca faţă de Ximen Nao. Măritişul cu tata se făcuse pentru că n-avusese încotro. Nici iubirea pe care mi-o purta mie nu era la fel de adâncă precum cea pentru Jinlong şi Baofeng. Seminţele de la cei doi bărbaţi nu erau la fel. Însă în fond şi eu eram băiatul ei şi, chiar de voia să fie fără păsare, nu putea.

Mo Yan, ducând după el o şleahtă de şcolari, a slobozit o rimă proastă de-a lui în faţa staulului:

Ăl bătrân căpos, ăl mic tot căpos,

Singuri ei lucrează, zic şi că-i frumos,
Mai au şi viţelul, tot piele şi os,
Mai au şi căruţa, roţile-i s-au ros.
Intră în comună, nu e loc de-ntors,
Devreme de intri eşti mai bucuros…

În situaţia în care mă aflam, mă încerca o oarecare frică, dar o şi mai mare însufleţire. Mi se părea că cele dinaintea ochilor fac parte toate dintr-o piesă, în care eu jucam personajul negativ secundar. Deşi era un rol negativ, era mai important decât cel pozitiv jucat de oamenii strânşi acolo. Simţeam că trebuie să-mi fac intrarea în scenă. Pentru personalitatea tatii, pentru demnitatea lui, dar şi pentru a-mi dovedi curajul şi bineînţeles pentru onoarea ta de taur, trebuia să urc pe scenă şi să fiu văzut. Sub privirile tuturor, te-am tras după mine afară din staul. Crezusem la început că o să ai trac – nu mi-ar fi trecut prin cap că n-o să te încerce niciun firişor de teamă. Frâul tău nu era decât o funie subţire, care te ţinea legat de grumaz numai cu numele, o dată să te fi zbătut şi l-ai fi dat jos; dacă n-ai fi vrut să mă urmezi, n-aş fi avut ce-ţi face. M-ai urmat însă, supus şi vesel, şi ne-am făcut apariţia în curte. Am atras privirile tuturor. Anume am scos pieptul înainte şi mi-am înălţat capul, încercând să semăn cu un bărbat adevărat. Nu-mi puteam vedea înfăţişarea, dar după râsetele oamenilor îmi dădeam seama că sunt foarte caraghios, asemenea unui clovn. În acest moment inoportun, te-au apucat giumbuşlucurile şi-ai tras un zbierat cu vocea ta moale – în fond, erai doar un tăuraş, nu un taur adult. După aceea te-ai repezit drept spre mărimile

satului, care şedeau în faţa uşii de la clădirea principală.

Cine era acolo? Hong Taiyue era acolo, Huang Tong era acolo, Yang al Şaptelea era acolo, nevasta lui Huang, Wu Qiuxiang, era şi ea acolo – o înlocuise pe Yang Guixiang ca responsabilă cu femeile. Am tras de frâu, nu voiam să te las să te duci într-acolo. Vrusesem doar să te trag afară cât să fii văzut, să-i fac să se uite la tine, la tăuraşul gospodăriei individuale, cel atât de înzestrat şi atât de frumos şi care în nu multă vreme avea să devină cel mai frumos taur din satul Ximen. Dar a dat boala rea deodată în tine şi doar cu niţică sforţare, m-ai tras după tine, făcându-mă să ţopăi şi să sar ca o maimuţică. Cu puţin mai mult efort, te-ai zbătut şi-ai rupt frâul. Cu mâna încleştată pe capătul de funie retezată la jumătate, te-am privit neajutorat cum galopezi drept către mărimile acelea. Credeam că o să te duci să-l iei în coarne pe Hong Taiyue, sau poate pe Huang Tong, şi nu mi-ar fi trecut prin cap că o să te năpusteşti de-a dreptul la Wu Qiuxiang. Pe atunci nu ştiam de ce voiai s-o iei în coarne pe Wu Qiuxiang, dar acum, desigur, am înţeles. Purta o bluză violet închis şi pantaloni albastru-închis, părul îi era sclipicios şi-şi prinsese în el o clamă de plastic în formă de fluture, arătând foarte frumuşică şi cochetă. Întorsătura neaşteptată pe care o luau lucrurile i-a făcut: pe oameni să facă ochii mari şi să rămână cu gura căscată, şi până să reacţioneze, tu o împunseseşi deja pe Qiuxiang, rostogolind-o la pământ. O împungeai şi-o rostogoleai şi nu te potoleai, încontinuu o împungeai

aşa, iar ea se văita amarnic şi se rostogolea, până când s-a căţărat la loc în picioare şi-a dat să scape cu fuga, dar n-a izbutit, era stângace ca raţele, iar fundul ei voinic se tot balansa; tu i-ai mai dat un cap peste şale, iar ea a orăcăit o dată, corpul i s-a înclinat şi s-a prăbuşit sub ochii lui Huang Tong. Acesta s-a răsucit şi-a luat-o la fugă, iar tu ai pornit în urmărire. Fratele meu, Jinlong, a venit la tine cu paşi mari şi te-a şi încălecat – aşa de lungi avea picioarele –, te-a cuprins pe după grumaz şi s-a lipit strâns de spinarea ta, de parcă era o panteră neagră. Tu ai zvâcnit din copite, ai sărit în sus, ai dat din cap, ai scuturat din grumaz, dar n-ai putut să-l lepezi de pe tine. Te-ai năpustit bezmetic ba-ntr-o parte, ba-ntr-alta, iar oamenii s-au strâns toţi într-un ghem încâlcit, ţipând ca din gură de şarpe. Jinlong te-a apucat cu mâinile de urechi, iar apoi s-a pus să scobească cu degetele în nările tale şi uite-aşa te-a îmblânzit. Ceilalţi oameni au roit la voi ca albinele şi te-au apăsat la pământ, ţipând alandala şi toţi deodată:

— Prindeţi-i belciug! Jugăniţi-l la iuţeală!

Eu îi altoiam cu frâul retezat pe jumătate, ocărându-i cu glas ridicat:

— Daţi-i drumul tăuraşului meu, bandiţilor ce sunteţi, daţi-i drumul!

Jinlong, frate-meu – pfui! ce mai frate! — tot mai stătea călare pe tine. Faţa îi era alb-cenuşie, avea ochii goi, iar cu degetele scobea în nările tale. L-am altoit şi pe el pe spate cu frâul meu retezat pe jumătate, ocărându-l mânios:

— Trădătorule ce eşti! Dă drumul la mână, dă

drumul!

Sora mea, Baofeng, m-a împiedicat şi nu m-a mai lăsat să-mi altoiesc fratele. Era îmbujorată toată şi din gură scotea un şuierat plângăcios, dar poziţia ei părea deosebit de echivocă. Mama înlemnise acolo şi striga, în timp ce colţurile gurii îi tremurau:

— Fiilor… potoliţi-vă, of, ce păcat o mai fi şi-ăsta…

Hong Taiyue a strigat tare:

— Duceţi-vă şi-aduceţi o frânghie!

Fiica cea mare a lui Fiuang Tong, Huzhu, a fugit cu iuţeala vântului până în casă, de unde a ieşit trăgând după ea o frânghie de cânepă, pe care a aruncat-o în faţa tăuraşului; s-a răsucit apoi şi-a sărit de-acolo. Sora ei mai mare, Hezuo, a îngenuncheat la rădăcina caisului şi-a frecat-o pe mama ei pe piept, spunând printre suspine:

— Mamă, mamă, nu-i nimic grav…

Hong Taiyue a pus chiar el mâna şi i-a legat tăuraşului picioarele din faţă şi-n cruciş, şi-n curmeziş de vreo zece ori şi după aceea l-a sprijinit pe Jinlong de braţe să se tragă jos de pe spinarea viţelului. Fratelui meu i se strâmbaseră picioarele şi-i zvâcneau, dum! dum! faţa i se uscase şi i se îngălbenise, iar mâinile îi rămăseseră ţepene. Oamenii s-au dat toţi la o parte cu iuţeală şi-am rămas doar eu şi tăuraşul. „Tăuraşule, tăuraşul meu viteaz care merge la individual, ăsta care ne-a trădat familia noastră cea care merge la individual te-a făcut să suferi de moarte!“ Aşa ziceam, lovindu-l uşor peste fund şi bocindu-l. „Ximen Jinlong, mi-ai făcut tăuraşul să sufere de moarte, eu şi cu tine nu mai

avem amândoi loc sub soare!“ am zbierat eu tare, schimbându-i fără să stau pe gânduri numele din Lan Jinlong în Ximen Jinlong, printr-o mişcare deosebit de diabolică. În aşa fel, în primul rând arătam că între mine, Lan Jiefang, şi el, există o linie clară de demarcaţie, iar în al doilea, le atrăgeam oamenilor atenţia să nu-i uite originea socială – el e sământă de moşier, prin vine îi curge sângele moşierului samavolnic Ximen Nao, iar între voi şi el se află vrajbă după ce i-aţi ucis tatăl!

Am văzut cum faţa lui Ximen Jinlong se face deodată ca o foaie albă de hârtie, veche şi mototolită. Corpul a-nceput şi el să i se zdruncine de parcă ar fi primit o bâtă drept în cap. În acelaşi timp, tăuraşul care şedea întins ţeapăn pe pământ a-nceput brusc să se zbată. Fireşte că atunci nu ştiam că eşti reîncarnarea lui Ximen Nao şi bineînţeles că habar nu aveam că în faţa lui Ying- chun, Qiuxiang, Jinlong şi Baofeng, trăirile tale erau atât de complicate – de o mie şi unul de feluri, nu-i aşa? Când te-a lovit Jinlong se cheamă că fiul şi-a lovit părintele, nu? Iar când eu l-am ocărât pe Jinlong se cheamă că l-am ocărât pe fiul tău, nu? Cum să fie de-ajuns doar cuvântul „tulburare“ pentru trăirile din inima ta? Tulburare, tulburare, tulburare, o întindere de tulburare, inima tulburată şi încâlcită precum cânepa, numai tu poţi să spui limpede.

— Nici eu nu pot spune limpede!

Tu te-ai căţărat în picioare, dar era clar că eşti puţin ameţit şi că-ţi amorţiseră şi picioarele. Tot mai voiai să faci nefăcute, dar ţi-a pus piedică pe dată

frânghia din jurul picioarelor din faţă; ai şontâcăit puţin, aproape te-ai prăbuşit, iar apoi, într-un târziu, te-ai proptit pe picioare. Ochii ţi se înroşiseră, erai vădit pârjolit de focul mâniei, iar respiraţia ţi-era repezită – în mod limpede, totul era din cauza supărării înăbuşite în tine. Din nările tale de un albastru deschis se prelingea sânge de un roşu întunecat; îţi curgea sânge şi din urechi, un sânge de un roşu aprins. Într-una dintre ele aveai o gaură pe care ţi-o făcuse probabil Jinlong muşcându-te de ea, iar eu n-apucasem, în pripă, să găsesc locul unde se afla bucăţica aceea din pavilionul urechii – pesemne că o dăduse pe gât Jinlong şi-acum era în burta lui. Când regele Wen din Zhou a fost silit să mănânce din carnea propriului său fiu, a scuipat afară câteva cocoloaşe de carne, care s-au prefăcut în iepuri şi-au luat-o la sănătoasa. Când Jinlong ţi-a înghiţit bucata din ureche, se cheamă că fiul a mâncat din carnea tatălui, pe care n-avea s-o scuipe însă afară niciodată – avea să se prefacă doar în rahat pe care el avea să-l dea afară: şi, după ce avea să-l dea afară, în ce avea să se mai prefacă?

Şedeai în mijlocul curţii – mai precis ar fi să spun că şedeam amândoi în mijlocul curţii – şi nu se putea spune limpede dacă eram învingători sau învinşi; de aceea nu se putea spune nici dacă suferiserăm o umilinţă sau ne bucuraserăm de glorie. Hong Taiyue l-a bătut pe umăr pe Jinlong şi-a spus:

— Bună treabă, flăcăule, în prima zi intrat în comună şi-ai şi făcut faptă de mare merit! Eşti ager şi curajos şi n-ai teamă în faţa primejdiei, comuna

noastră populară are nevoie de un tânăr aşa bun ca tine!

Am văzut cum feţişoara lui Jinlong se îmbujorează toată – lauda lui Hong Taiyue clar îl emoţionase. Mama s-a dus lângă el, l-a mângâiat pe braţ, l-a ciupit de umăr, toată faţa ei exprimând un singur cuvânt: preocupare. Jinlong n-a apreciat bunătatea ei, s-a ferit de ea şi s-a dus mai aproape de Hong Taiyue.

Ţi-am şters cu mâna sângele de pe nas şi-am aruncat o ocară în direcţia oamenilor:

— Bandiţilor ce sunteţi, despăgubiţi-mă pentru tăuraş!

Hong Taiyue a spus serios:

— Jiefang, taică-tău nu e aici, aşa că o să-ţi zic ţie ce am de spus. Tăuraşul tău a rănit-o pe Wu Qiuxiang şi cheltuielile cu tratamentul ei o să fie în seama voastră. Când se întoarce taică-tău, să vorbeşti cu el numaidecât să-i prindeţi taurului belciug în nas: dacă mai ia în coarne vreun membru al comunei, o să-i luăm viaţa.

— Pe cine vrei tu să bagi în sperieţi? Eu m-am făcut mare mâncând mâncare, nu sperieturi din astea. Politica statului, ce, eu n-o ştiu? Tăuraşul e din rândul vitelor mari, e mijloc de producţie, să-l ucizi înseamnă să încâlci legea, n-aveţi voi dreptul să mi-l ucideri!

— Jiefang, m-a mustrat mama cu severitate, copile, cum de îndrăzneşti să vorbeşti cu unchiul aşa?

— Ha-ha! ha-ha-ha! a hohotit de câteva ori Hong Taiyue, rostind apoi către oameni: Ia ascultaţi aici ce gură mare are ăsta! Ştie şi că taurul e mijloc de

producţie! Îţi spun eu cum stă treaba, vitele comunei populare sunt mijloace de producţie, vitele din gospodăriile individuale sunt mijloace de producţie reacţionare. Aşa e, dacă o vită a comunei populare ia în coarne un om, tot n-o omo- râm, dar dacă una dintr-o gospodărie individuală face asta, o condamn pe loc la moarte!

Hong Taiyue a luat o poziţie cu totul neşovăielnică, de parcă ar fi ţinut în mână un cuţit ascuţit, dar invizibil, şi-ar fi fost de-ajuns să dea din mână, iar tăuraşului meu i-ar fi stat capul unde-i stăteau picioarele. Eu eram tânăr, tata nu era cu mine, aşa că m-a cuprins neliniştea, limba mi s-a împleticit şi elanul mi-a pierit şi el. În faţa ochilor mi-a apărut o imagine înspăimântătoare – Hong Taiyue ridicând un cuţit albastru şi tăind capul taurului meu. Din gâtul lui tăiat însă răsărea pe dată încă un cap, iar i-l tăia şi iar răsărea altul, şi aşa de multe ori până când Hong Taiyue îşi arunca cuţitul şi scăpa cu fuga, iar eu râdeam în hohote...

— Băieţică ăsta o fi luat-o razna, şopăcăiau oamenii între ei, comentând râsul meu inoportun.

— Fir-ar mă-sa, aşa tată, aşa fiu! l-am auzit pe Huang Tong rostind neputincios.

Am auzit-o apoi pe Wu Qiuxiang, care-şi recăpătase suflarea, ocărându-l aprig pe Huang Tong:

— Şi mai ai obraz să-ţi deschizi gura aia împuţită! Ţestoasă ce eşti cu capul sub carapace, laşule, când l-ai văzut că mă ia în coarne, nu m-ai salvat, ba m-ai şi împins în faţă, dacă nu era Jinlong, muream sigur sub coarnele dracului ăsta împieliţat de taur...

Privirile oamenilor s-au aţintit încă o dată pe faţa fratelui meu, Jinlong. Pfui, ce mai frate! Era însă fiul mamei mele şi e greu să te lepezi de legăturile dintre fraţi. În rândul privilor care îl fixau pe fratele meu, cea a lui Wu Qiuxiang era uşor aparte, în timp ce privirea fiicei ei celei mari, Huzhu, era încărcată de simţiri. Astăzi pricep, fireşte, că pe atunci conformaţia fratelui meu începea să capete conturul lui Ximen Nao; Wu Qiuxiang îşi vedea în el primul bărbat, şi deşi spusese că fusese o slujitoare siluită de el şi că era plină de amărăciune şi adâncă vrajbă în privinţa lui, adevărul-adevărat stătea cu totul altfel. Ximen Nao fusese un drac care supunea femeile şi ştiam că în ochii lui Qiuxiang, cel de-al doilea bărbat al ei, Huang Tong, era doar o grămadă de căcăreze galbene de câine. Cât despre privirea încărcată de simţiri a lui Huang Huzhu, aceasta era expresia primilor muguri ai iubirii.

Şi uită-te dumneata, Lan Qiansui – nu preandrăznesc să mă adresez dumitale cu numele ăsta –, cum cu sula lui Ximen Nao ai spart la lumea asta simplă până ai îmbârligat-o de nu se poate!

CAPITOLUL 15

Pe pragurile râului la păscut vitele, fraţii se iau la bătaie; când firele lumii de ţărână nu-s rupte, în stânga şi-n dreapta greutăţile-s multe

La fel ca atunci când măgarul a făcut mare tărăboi

la gospodăria sătească şi a stârnit atenţia generală a ţăranilor, tu, hibridul rezultat din încrucişarea unui taur Simmenthal cu o vacă mongolă, ai devenit renumit în urma marelui tărăboi pe care l-ai făcut la întrunirea de primire în comună a mamei, a lui Jinlong şi a lui

Baofeng. În. Acelaşi timp cu tine, a devenit renumit şi fratele meu vitreg, Ximen Jinlong, căci oamenii au văzut cu propriii lor ochi îndemânarea plină de vitejie arătată de el şi purtarea lui bărbătească şi fără teamă în faţa primejdiei, atunci când te-a supus. Potrivit spuselor celei care mai târziu avea să-mi fie soţie, Huang Hezuo, sora ei, Huzhu, s-a îndrăgostit de el exact în clipa în care s-a suit pe spinarea tăuraşului.

Tata nu se întorsese încă din drumul lui la mai-marii provinciei, iar tu ai mâncat toată iarba de-acasă, aşa că, în conformitate cu instrucţiunile date de el înainte de plecare, te trăgeam în fiecare zi să paşti pe pragurile râului pe care se transportaseră odată grâ- nele. Pe vremea când erai măgar, hoinăriseşi pe-acolo multe zile la rând şi topografia locului nu-ţi era deloc nefamiliară. În acel an, primăvara venise târziu şi, deşi era deja luna a patra, gheaţa trainică din mijlocul râului încă nu se topise complet. Iarba uscată de pe pragurile râului foşnea – mereu îşi găseau loc prin ea gâştele sălbatice, băgând adesea spaima în câte vreun iepure gras; mai puteai zări întâmplător şi câte o vulpe cu blana strălucitoare, care fulgera ca o flacără prin păpuriş.

La fel ca la noi, şi iarba marii brigăzi de producţie se terminase, iar animalele crescute la colectiv –

douăzeci şi patru de capete de vită, patru măgari şi doi cai – au fost şi ele mânate acolo să pască în sălbăticie. Păstorii erau doi, crescătorul Hu Bin şi Ximen Jinlong. Pe atunci, sora mea vitregă, Ximen Baofeng, fusese deja trimisă la clasa pregătitoare pentru moaşe organizată de departamentul de sănătate al judeţului ca să înveţe tehnicile de moşit şi să devină prima moaşă învăţată de la noi din sat. Şi sora şi fratele meu primiseră însărcinări importante de cum intraseră în comună. Poate că o să mă întrebi: Baofeng s-a dus să înveţe să moşească şi se poate spune că a primit o însărcinare importantă, dar ce mare însărcinare a primit Jinlong când l-au trimis să pască vitele? Bineînţeles că să paşti vitele nu e o însărcinare importantă, însă, în afară de asta, Jinlong ţinea şi socoteala punctelor de muncă. În fiecare seară, la lumina lămpii, el însemna cu mare conştiinciozitate în catastif, în camera unde se consemnau punctele de muncă, situaţia muncii prestate peste zi de fiecare membru al comunei: dacă să ţii tocul în mână nu e însărcinare importantă, atunci ce e?

Datorită acestor însărcinări importante, bucuria dădea pe dinafară pe faţa mamei. Când mă vedea pe mine ieşind cu tăuraşul în urma mea, scotea în schimb un oftat prelung: în fond, şi eu eram fiul ei.

Bine, să nu mai vorbesc iară rost, să vorbesc de Hu Bin. Acesta era scund de statură, afecta un accent din alt loc şi la încheierea fiecărei propoziţii îşi ridica exagerat vocea. Fusese diriginte la poşta comunei, dar în urma adulterului cu logodnica unui militar

activ fusese condamnat la muncă silnică, iar după ce-şi ispăşise pedeapsa şi-l lăsaseră slobod îşi stabilise domiciliul în satul Ximen. Soţia lui, Bai Lian, era telefonistă la staţia de telefonie instalată de poştă în satul nostru. Bai Lian avea o găluşcă mare de faţă, buzele roşii şi dinţii albi, vocea clară şi melodioasă şi relaţii strânse cu foarte multe cadre de la comună. În faţa ferestrei ei se înălţa un stâlp din brad, pe care se aflau optsprezece fire telefonice; acestea se strecurau pe fereastră la ea în casă. O jucărioară care semăna cu o măsuţă de toaletă era conectată cu firele alea. Când mergeam la şcoala primară, o puteam auzi din clasă cum strigă lungindu-şi vocea de parcă ar fi cântat:, Aloooo, cu cine doriiiiţi? Doriţi cu satul Zhenggong, un mooooment, vă rog, aveţi legătuuuuura…“ Copiii fără minte care eram ne trânteam adesea sub fereastra ei şi ne iţeam înăuntru prin găurile din hârtia ferestrei: o vedeam cu căştile pe cap, cu o mână petrecută pe după copilul căruia îi dădea să sugă şi cu cealaltă vârând sau scoţând din găurelele de la maşinăria aia nişte fise foarte elastice. Priveliştea era misterioasă şi minunată şi ne uitam în fiecare zi, fără să ne plictisim. Cadrele din sat ne uşuiau de-acolo, dar noi ne strângeam din nou. Am văzut aici nu numai cum munceşte Bai Lian, dar şi numeroase scene pe care copiii nu s-ar fi cuvenit să le vadă. Am văzut cum cadrele de la comună care stationau în sat se ţineau de soţii şi cochetării cu Bai Lian, luându-si tot felul de libertăti cu ea, şi am văzut şi cum Bai Lian, cu un ton ridicat ca de cântec, îl ocărăşte mânioasă pe Hu Bin. Ne-am dat şi seama de

ce copiii lui Bai Lian au fiecare altă înfăţişare. Mai apoi în cadrul ferestrei ei au prins geam, iar pe dinăuntru au pus perdele şi nu mai puteam vedea nimic – mai auzeam de-afară doar mişcările de dinăuntru. Şi mai apoi, au îngropat nişte fire electrice în afara ferestrei, prin care circula curent, iar băieţică ăla de Mo Yan s-a curentat sus pe pervaz, punându-se să strige în gura mare şi udându-şi nădragii; eu am întins mâna să-l trag de-acolo şi m-am curentat şi eu. Şi eu am strigat în gura mare, dar nu mi-am udat nădragii. După păţania asta rea, n-am mai îndrăznit să mergem acolo să ascultăm mişcările de dinăuntru.

Hu Bin purta pe cap o pălărie din pluş cu apărătoare de urechi şi pe nas avea ochelari de protecţie de felul celor folosiţi de mineri; era îmbrăcat într-o uniformă veche şi ruptă şi se-nfaşura într-o manta militară unsuroasă toată, în buzunarul căreia ţinea un ceas şi o carte de coduri. Să-l pui să pască vitele chiar însemna să-l obideşti. Dar cine-i pusese scula să nu stea cuminte? Îl punea pe fra- te-meu să se ducă să strângă laolaltă vitele risipite, iar el şedea pe zăgazul scăldat de soare, răsfoia codul, mormăia tot felul de cuvinte, şi pe când le mormăia, îl podideau lacrimile, după aceea hohotea de plâns şi după aceea zbiera tare:

— M-au nedreptăţit de moarte, m-au nedreptăţit de moarte! O clipă, nici trei minute, şi mi-am stricat viitorul!

Vitelor marii brigăzi de producţie le dăduseră jos frâul, iar ele se risipiseră pe pragurile râului; erau toate slabe de le numărai coastele şi erau pline de fire

moarte de păr, dar, dobândindu-şi pentru prima oară libertatea, ochii le aruncau lumini şi s-ar fi zis că erau într-o dispoziţie veselă. Ca să te împiedic să te amesteci cu ele, te trăgeam de frâu şi nu îndrăzneam să-ţi dau drumul. Te-am dus până la nişte plante de apă veştejite, cu gândul să te pun să ronţăi ierburile acelea hrănitoare şi cu gust bun, dar tu erai chitit să nu ronţăi din ele şi m-ai tras după tine la marginea apei, acolo unde trestiile de anul de dinainte stăteau drepte fir lângă fir, ducând la vârf frunze alb-cenuşii ca nişte cuţite ascuţite, şi unde vitele brigăzii ba se arătau, ba se ascundeau. Faţă de puterea ta, a mea era atât de măruntă, că nici nu merită menţionată, aşa că, deşi te ţineam de frâu, de fapt n-aveam cum să te abat din drum – unde voiai să te duci, acolo mă trăgeai şi pe mine. În acea vreme, fizic vorbind, erai în mare măsură un taur adult, iar pe frunte îţi răsăriseră deja două coarne verzui, care semănau la formă cu mugurii de bambus şi erau lucioase ca jadul. În ochii tăi nu se mai găsea doar puritatea copilului – se adăugase nu puţină viclenie şi întunecime. După ce m-ai tras între trestii, ne-am apropiat treptat-treptat de vitele brigăzii. Trestiile se legănau în timp ce vitele le sfâşiau

(k

frunzele veştede din partea de sus; animalele mâncau cu capul ridicat, clefăind şi plescăind, de parcă ar fi mestecat fier. Nu semăna deloc cu felul de a mânca al vitelor, ci mai degrabă cu al girafelor. Am văzut-o pe vaca mongolă cu coada şerpuitoare, mama ta. Privirile vi s-au încrucişat şi ea a scos un muget,

dar tu n-ai răspuns, ci doar ai iscodit-o din priviri, de parcă ţi-ar fi fost străină şi de parcă ai fi resimţit oarecare ostilitate faţă de ea. Fratele meu ţinea în mână un bici şi răpăia cu el în trestii, vărsându-şi parcă supărarea înăbuşită în inimă. De când intrase în comună nu mai vorbisem cu el şi bineînţeles că nu puteam să mă bag eu să intru în vorbă cu el; dacă era să vină el să între în vorbă cu mine, luasem hotărârea să nu-l bag în seamă. Am văzut cum îi scânteiază stiloul de la piept în lumina soarelui, iar inima mi-a fost cuprinsă de emoţii greu de pus în cuvinte. Când îl urmasem pe tata la individual, nu stătusem să cuget adânc şi să chibzuiesc totul, acţionasem dintr-un impuls de moment, de parcă într-o piesă ar fi lipsit un actor iar pornirile actoriceşti m-ar fi făcut să mă ofer să joc eu. Actoria are nevoie de scenă şi, şi mai mult, de spectatori, însă acum nu existau nici scenă, nici spectatori. Mă simţeam însingurat. Îi furişam câte o privire fratelui meu, dar el nu se uita la mine – stătea cu spatele la mine şi dădea lovitură după lovitură de bici, căreia trestiile îi răspundeau frângându-se, de parcă Jinlong n-ar fi ţinut în mână un bici, ci o sabie. Gheaţa de pe râu începuse să se topească, iar suprafaţa ei se umpluse de găuri; prin ele ieşea la iveală apa albastră a râului, care răsfrângea soarele, trimiţând fire de lumină ce-ţi luau ochiii De partea cealaltă se întindea domeniul gospodăriei de stat, pe care o întindere de case ca ale străinilor, cu olane roşii, alcătuia un contrast vădit cu colibele cu pereţi de pământ şi acoperiş de paie din sat; avea aerul acela de bogătan a cărui vorbă

cântăreşte mai greu ca a celorlalţi pe care îi vezi la proprietăţile de stat. De-acolo răzbatea deseori câte un duduit asurzitor. Ştiam că aratul de primăvară stă să înceapă şi că ce se aude e echipa de întreţinere a gospodăriei verificând şi reparând utilajele. Am zărit ruinele furnalelor rămase de pe urma Marii căliri a oţelului, asemenea unor morminte părăginite, nemăturate de nimeni şi la care nimeni nu aduce sacrificii. Frate-meu s-a oprit din biciuit trestii, s-a ţinut ţeapăn şi mi-a zis cu o voce rece ca gheaţa:

— Nu ajuta tiranul când săvârşeşte cruzime!

— Nu te mai fuduli aşa să uiţi de tine! i-am răspuns eu dinte pentru dinte.

— De azi încolo, am să te chelfănesc în fiecare zi, până când o să intri cu taurul după tine în comună, mi-a zis el, stând ca şi mai înainte cu spatele la mine.

— Să mă chelfănesti? Uitându-mă că era cu mult mai voinic decât mine, i-am zis fioros la chip, dar fricos la inimă: Hai, chel- făneşte-mă, încearcă, încearcă! Ha! dacă o să-ndrăzneşti, o să mori şi-o să rămâi neîngropat!

S-a răsucit şi, cu faţa la mine, a zâmbit:

— Bine, hai să văd cum o să mă faci tu să mor şi să rămân neîngropat!

A întins mânerul biciului şi mi-a ridicat îndemânatic cu el şapca de pe cap, aşezând-o apoi cu cea mai mare grijă pe un smoc de ierburi uscate:

— Să nu-ţi murdăreşti şapca şi s-o superi pe mama.

După aceea mi-a tras în cap un mâner de bici.

Când m-a trosnit cu mânerul biciului, se cheamă că m-a durut, dar nu cine ştie ce – la scoală mă izbisem

adesea de tocul uşii cu capul, iar cărămizile şi bucăţile de olan lansate de colegi mă nimeriseră şi ele adesea tot în cap, durerea de la acele lovituri depăşind-o de departe pe cea provocată de un mâner de bici; nimic însă nu mă indignase ca atacul acesta. Am simţit în creier un bubuit fără oprire, care se confunda cu duduitul tractoarelor de pe malul de răsărit al râului, în timp ce-n faţa ochilor îmi jucau scânteietoare steluţe aurii. N-am mai stat mult pe gânduri, am aruncat frâul şi m-am năpustit peste el. S-a dat la o parte ferindu-se de mine şi cu acest prilej mi-a tras şi un şut în fund. M-am bălăbănit şi-am căzut pe burtă între trestii; la rădăcina lor am dat peste o piele de şarpe, care aproape mi-a intrat în gură. Pielea de şarpe sau năpâr- litura de şarpe, cum i se mai zice, are putere de medicament – într-un an, pe piciorul lui Ximen Jinlong crescuse o bubă mare cât o ceaşcă pentru ceai, care-l durea de răcnea cu cerul şi pământul, iar mama a aflat de un leac, omleta cu piele de şarpe. M-a trimis în păpuriş să caut o piele de şarpe. N-am găsit, m-am întors şi i-am zis, iar ea m-a ocărât că nu-s bun de nimic, după care tata m-a luat cu el să căutăm din nou. În adâncul păpurişului am găsit una care să fi avut vreo doi metri. Era foarte nouă, şarpele acela mare care de-abia ce şi-o lepădase nu era departe şi scuipa către noi cu limba lui lungă şi forfecată. Mama a făcut cu pielea aia o omletă din şapte ouă, de-a umplut ochi o farfurie: era aurie la culoare, răspândea o mireasmă care-ţi umplea nările şi mă făcea să-mi lase gura apă. M-am forţat să nu mă uit la ea, dar ochii voiau singuri să privească

pieziş într-acolo. Pe vremea aceea, tu, Ximen Jinlong, erai un frăţior plin de bunătate şi cinste şi mi-ai zis: „Frăţioare, hai, vino să mâncăm amândoi". „Nu, nu mănânc, e ca să te vindece pe tine de boală, nu mănânc." Am văzut cum îţi picură lacrimile în farfurie, rop! rop! rop!... Însă acuma ai dat în mine... Am apucat între buze pielea de şarpe de pe jos, mi-am închipuit că m-am prefăcut şi eu într-un şarpe cu otravă mortală şi m-am năpustit din nou asupra lui.

De data asta nu s-a mai putut feri de mine. L-am cuprins cu braţele pe după şale şi l-am împuns cu căpăţâna în bărbie, căutând să-l răstorn. El şi-a vârât viclean un picior între picioarele mele, m-a apucat pe după umeri şi-a început să ţopăie într-un picior, fără să cadă. Te-am zărit întâmplător şi pe tine, corcitura rezultată din împreunarea taurului Simmenthal cu vaca mongolă, cum stăteai deoparte, liniştit, cu privirea plină de melancolie şi neputinţă, ceea ce mă nemulţumea mult. Eu mă înfruntam cu vrăjmaşul care îţi muşcase o bucată din ureche şi-ţi scobise cu degetele în nări, tu de ce nu mă ajutai? Doar să-i fi luat la ţintă spinarea şi să-l fi luat uşurel în coarne, şi-l şi răsturnai. Cu doar puţin mai mare putere, îl făceai să zboare, iar el cădea la pământ, eu mă apăsam peste el şi gata, era înfrânt. Dar tu nu te mişcai. Acum bineînţeles că înţeleg de ce nu te mişcai, el era fiul tău bun, iar eu îţi eram prieten foarte apropiat, care îţi arăta atâta căldură, te ţesăla, îţi gonea tăunii şi vărsa lacrimi pentru tine, aşa că tu erai prins la mijloc, îţi era greu să alegi. Cred că cel mai mult îţi doreai ca noi să ne oprim din înfruntare, să ne separăm, să ne

strângem mâinile şi să ne împăcăm şi să fim fraţi buni ca în trecut. De câteva ori Jinlong s-a împiedicat de trestii şi aproape s-a prăbuşit, dar ţopăia de câteva ori şi-şi recăpăta echilibrul. Puterile îmi erau pe terminate, gâfâiam ca un taur şi simţeam o apăsare în piept. Cuprins de panică, am simţit deodată o durere intensă în urechi – îşi mutase mâinile de pe umerii mei pe urechi şi mă înhăţase de ele. Tot atunci am auzit şi vocea ca de eunuc a lui Hu Bin răsunând alături:

— Bine! Bine! Dă-i! Dă-i! Dă-i!

După aceea a urmat sunetul aplauzelor lui Hu Bin. Eram năpădit de durere, mă mai distrăgea şi Hu Bin, bineînţeles că mai era şi deznădejdea provocată de faptul că tu nu mă ajutai, iar când piciorul lui Jinlong s-a încolăcit în jurul piciorului meu stâng, m-am prăbuşit în fund, iar el pe dată s-a apăsat peste mine cu corpul. Mă apăsa cu genunchii în burtă, durerea surdă era greu de suportat şi simţeam că aproape mi-am udat nădragii. Mă trăgea cu mâinile de urechi, ţinându-mi capul cu fermitate apăsat la pământ. Am zărit cerul azuriu, vălătucii de nori de un alb imaculat şi soarele care-ţi înţepa ochii, iar după aceea am văzut faţa slabă şi prelungă a lui Ximen Jinlong, cu marginile şi colţurile ei uşor de distins, cu buzele subţiri, dar ferme, tuleiele de un negru uleios de deasupra buzei de sus, şaua semeaţă a nasului şi ochii din care scânteiau fire întunericite de lumină. Insul ăsta hotărât că nu e rasă galbenă pură, pesemne că e şi el, ca taurul, de sânge amestecat – îmi puteam închipui, după faţa lui, înfăţişarea lui Ximen Nao,

omul acela pe care nu-l întâlnisem, dar despre care oamenii povesteau adesea. Voiam să-l înjur mânios, dar mă trăgea de urechi atât de tare că mi se întinsese pielea pe obraji şi-mi erau greu să deschid gura. Am slobozit nişte cuvinte pe care nici eu nu le-am auzit limpede. M-a tras sus de cap şi m-a apăsat din nou tare-tare la pământ, iar după aceea a spus, cu pauză, după fiecare cuvânt:

— Intri sau nu în comună?

— Nu... nu intru... au ţâşnit în sus vorbele mele, dimpreună cu saliva.

— De azi înainte, o să te chelfanesc în fiecare zi, într-una o să te chelfanesc până te învoieşti să intri în comună. Şi, pe deasupra, de fiecare dată o să te chelfanesc şi mai zdravăn ca înainte!

— Mă duc şi te spun lu mama!

— Mama m-a pus să te chelfanesc.

— Şi dacă vreau să intru, tot trebuie să-l aştept pe tata să se-n- toarcă, am încercat eu un compromis.

— Nu tine, trebuie să intri înainte să vină taică-tău şi nu doar tu, trebuie să vii şi cu taurul!

— Tata s-a purtat frumos cu tine, nu trebuie să fii nerecunoscător!

— Aşa mi-arăt recunoştinţa, trăgându-vă să intraţi în comuna populară.

Pe când eu şi Ximen Jinlong stăteam la discuţii, Hu Bin se-n- vârtea în jurul nostru. Era foarte însufleţit, se ciupea de urechi şi de obraji, îşi freca mâinile şi aplauda, iar pe gură bombănea fără răgaz. Individul ăsta căruia nevasta îi punea coarne avea o inimă rea, se socotea mai presus de ceilalţi, era plin de

duşmănie faţă de toată lumea, dar nu îndrăznea să se revolte: când noi doi ne-am luat la harţă, şi-a găsit bucurie în necazul altora – nenorocirile şi durerile celorlalţi se transformau pentru el în remediu care-i uşura durerea din inimă. În acest moment, ţi-ai arătat şi tu vitejia.

Urmaşul taurului Simmenthal şi al vacii mongole şi-a lăsat capul în jos, a ţintit fundul lui Hu Bin şi l-a împuns, iar Hu Bin, pipernicit cum era, s-a ridicat în zbor ca o haină ruptă, a zburat paralel cu solul la o înălţime de doi metri, iar după aceea, tras de gravitaţie în jos, a căzut pieziş în mijlocul păpurişului. După ce-a căzut acolo, a tras un răcnet jalnic, iar sunetul s-a prelungit mult, lung şi şerpuitor, asemenea cozii vacii mongole. S-a căţărat apoi în picioare, izbindu-se şi ciocnindu-se de toate prin păpuriş, fără nicio noimă. Trestiile se scuturau, toate numai un foşnet. Taurul meu iar s-a năpustit şi Hu Bin iar s-a ridicat în zbor.

Ximen Jinlong a dat drumul la mâini, a sărit în picioare, a pescuit biciul de pe jos şi s-a apucat să-mi biciuiască taurul. M-am căţărat şi eu în picioare, l-am prins pe la spate cu braţele pe după şale, i-am îndepărtat picioarele de pământ şi l-am pus jos, apăsându-l:

— N-ai voie să-mi baţi taurul! Trădătorule, ţi-au mâncat câinii orice urmă de inimă! Pui de cuc moşieresc ce eşti, care nu mai ştii nici de mamă, nici de tată şi care plăteşti bunătatea cu vrajbă!

Puişorul de cuc moşieresc şi-a cocoţat brusc fundul şi m-a dat la o parte, s-a căţărat în picioare, s-a întors

şi mi-a dat mai întâi mie un bici, iar după aceea s-a dus să-l salveze pe Hu Bin. Acesta încerca să scape cu fuga din mijlocul păpurişului, ba dându-se de-a dura, ba mergând târâş-grăpiş, schelălăind ciudat, asemenea unui câine schilodit; cu aerul lui de om aflat la ananghie, chipul îi era foarte caraghios. Cei răi într-un târziu îşi primesc răsplata cuvenită, dreptatea de la sine se găseşte în inimile noastre. În acea clipă, singurul neajuns în toată această desăvârşire mi se părea că vine din faptul că ar fi trebuit să-l pedepseşti mai întâi pe Ximen Jinlong şi apoi pe Hu Bin; acum ştiu însă că aveai dreptate, tigrul cel fioros nu-şi mănâncă puiul, asemenea simţiri sunt de înţeles. Fiul tău, Ximen Jinlong, te-a prins din urmă, cu biciul în mână. Hu Bin alerga în faţă – deşi „a alerga“ nu e cuvântul potrivit. Nasturii de la mantaua sa militară veche şi ruptă care simboliza istoria lui plină de onoare îi căzuseră în timpul zborului, licărind şi scânteind acum şi semănând cu aripile rupte ale unei păsări moarte. Îi căzuse şi pălăria, pe care copitele taurului călcaseră până o băga- seră în pământ., Ajutor!... ajutor!...“ – în fapt el nu prea putea să scoată vorbele acestea, însă eu pricepeam că sunetele pe care le slobozea includeau şi chemarea de a-i veni cineva în ajutor. Taurul meu, taurul meu curajos şi care pricepea firea omenească, nu-l slăbea deloc, alerga cu capul lăsat în jos şi cu ochii răsfrângând lumini roşii ca focul: razele din ei săgetau în toate părţile, străpungând perioadele istorice şi răsărind şi acum în faţa ochilor mei. Copitele lui ridicau bucăţele de sărătură albă de

pe pământ, iar acestea, ca nişte şrapnele, loveau în trestii, loveau în corpul meu şi al lui Ximen Jinlong, ajungeau chiar şi până la suprafaţa apei şi cădeau acolo peste gheaţa care se topea cu gâlgâieli şi bolboroseli, iscând plescăituri după plescăituri. Am adulmecat deodată mirosul limpede şi cristalin al apei râului, dimpreună cu cel al gheţii care tocmai se topea cu iuţeală, cel al pământului în urma dezgheţului şi cel puturos al urinei fierbinţi de vacă. Acest miros puturos era semn că vaca e-n călduri şi că astfel primăvara a venit – toate făpturile prinseseră din nou viaţă, iar anotimpul împreunării stătea să înceapă. Şerpii, broaştele râioase şi multele şi numeroasele insecte care hibernaseră toată iarna cea îndelungată se trezeau din nou la viaţă, toate soiurile şi felurile de ierburi şi buruieni fuseseră alertate şi se treziseră şi ele, iar aburii albi care se rotocoleau sub pământ se aruncau spre înalt: venise primăvara. În acest fel, cu taurul urmărindu-l pe Hu Bin, Ximen Jinlong urmărind taurul şi eu urmărindu-l pe Ximen Jinlong, am întâmpinat noi primăvara anului 1965.

Cu o mişcare de câine care zgârâie după rahat, Hu Bin s-a aruncat la pământ. Cu capul lui foarte mare, taurul îl lua în coarne o dată şi încă o dată, ducându-mă cu gândul la un fierar care bate fierul. Cum îl împungea taurul, Hu Bin cum trăgea un răcnet jalnic, din ce în ce mai slab. Corpul parcă i se subţiase, i se lungise dar i se şi lărgise, şi semăna cu nişte balegi de vacă făcute grămadă pe pământ. Ximen Jinlong te-a prins din urmă, a fluturat biciul şi te-a altoit brutal

peste fund. Şfichiul răpăia şi fiecare lovitură însemna o dâră de sânge. Dar tu n-ai întors capul şi nu te-ai împotrivit – nădăjduiam atunci să-ntorci brusc capul, să-l arunci dintr-odată pe Ximen Jinlong în aer şi să-l faci să se prăvale drept în mijlocul râului) unde să crape gheaţa scârţâicioasă şi să se scufunde printr-o gaură din ea, apa să-l ude până să fie pe jumătate mort şi să-l îngheţe până să fie pe jumătate mort, iar jumătate mort şi cu jumătate mort înseamnă mort pe de-a-ntregul; cel mai bine ar fi fost totuşi să nu-l faci să moară, dacă murea, mama avea să se-n- tristeze – ştiam eu bine că poziţia pe care o ocupa el în inima ei era cu mult mai importantă decât a mea. Am frânt câteva fire de trestie şi pe când te biciuia peste fund, îl biciuiam şi eu peste ceafă, îl sâcâiam cu biciuitul meu, aşa că s-a întors şi mi-a tras şi mie un bici – aoleu, mamă! — lovitura lui sălbatică şi diabolică mi-a spintecat haina cea stricată, iar şfichiul mi-a măturat obrazul, de pe care pe dată s-a prelins sânge. De data asta, te-ai răsucit şi tu.

Mă aşteptam să-i dai un cap, dar nu i-ai dat. El era însă încordat, se dădea necontenit înapoi. Ai tras un muget grav, cu o privire nespus de întristată în ochi. Mugetul tău era de fapt urletul unui tată la fiul său. Fiul fireşte că n-a înţeles. Te apropiai pas cu pas, cu gândul să mergi să-ţi mângâi fiul, dar fiul n-a înţeles. Fiul a crezut că vrei să-l ataci şi brusc a fâlfâit biciul şi te-a altoit cu el. A dat sălbatic şi a dat precis, pentru că şfichiul te-a nimerit în ochi. Te-ai lăsat moale în genunchi pe picioarele din faţă şi aşa, îngenuncheat, lacrimile din ochi au început să-ţi picure firicel după

firicel, pic! pic! poc! poc! rip! rip! rop! rop! Am strigat înspăimântat:

— Ximen Jinlong, banditule, mi-ai orbit taurul!

Ţintindu-ţi capul, ţi-a mai tras un bici, o lovitură şi mai grea, care ţi-a crăpat pielea şi ţi-a sfâşiat carnea de pe bot; iar au început să-ţi picure firicele după firicele de sânge. Taure! M-am năpustit înainte, ca să-ţi protejez capul. Lacrimile mele curgeau peste coarnele care-ţi crescuseră nu demult. Te-am apărat cu corpul meu firav – hai, Ximen Jinlong, loveşte, fi-mi haina asta ruptă fâşii-fâşii plutind alandala ca nişte bucăţele de hârtie, fa-mi pielea şi carnea de pe mine bucăţele să stropească precum noroiul iarba uscată de primprejur, dar nu mai da în taurul meu! Îţi simţeam capul cum îţi tremură la pieptul meu, am luat o mână de sărătură şi-am întins-o pe rana ta şi-am apucat şi-un cocoloş de vată din haina mea de bumbac şi ţi-am şters cu el lacrimile. Mă preocupa mai ales gândul că o să orbeşti la acel ochi, dar a fost întocmai ca-n vorba din popor – „Piciorul de câine nu i-l poţi rupe, ochiul de bou nu i-l poţi scoate“ – şi n-ai orbit.

În luna care a urmat, secvenţa s-a repetat aproape identic: Ximen Jinlong mă îndemna să profit de absenţa tatii ca să intru cu taurul în comună. Eu nu mă învoiam, şi el mă lovea. De cum mă lovea, taurul se ducea să-l ia în coarne pe Hu Bin. Hu Bin se speria şi se ascundea în spatele fratelui meu. Acesta şi taurul stăteau faţă în faţă, niciunul nevrând să se clintească; după câteva minute, fiecare bătea în retragere, iar ziua trecea apoi fără incidente. La început, totul era

pe viaţă şi pe moarte, dar mai apoi s-a transformat în joacă. Ce mă făcea să stau însă cu capul sus şi pieptul scos înainte era că lui Hu Bin îi era groază de taurul meu ca de tigru, iar gura aia a lui haină şi parşivă nu mai cuteza să fie aşa de impertinentă. Doar să-l audă taurul pălăvrăgind, că-şi şi lăsa capul în jos şi scotea un muget prelung, ochii i se injectau şi se pregătea să-şi fluture copitele şi să pornească în urmărire şi la atac. Hu Bin se înfricoşa de nu putea decât să se ascundă în spatele fratelui meu. Iar Ximen Jinlong, fratele meu vitreg, nu mi-a mai lovit niciodată taurul, poate fiindcă simţise ceva? În fond, voi eraţi tată şi fiu – să fi fost între voi înţelegere fără de vorbe? Şi bătaia pe care mi-o dădea devenise protocolară, pentru că în urma acelei lupte, la brâu îmi apăruse un cuţit ascuţit, iar pe cap o cască de oţel – comori pe care le furasem dintr-o grămadă de fier vechi în anul Marii căliri a oţelului şi le ţinusem ascunse în staul, dar care acum îşi găseau bună folosinţă.

CAPITOLUL 16

Fetei fragede de ani cu gând primăvâratic inima-i bate; Ximen Taurul ară ogorul arâtându-se în toată fala

Ximen Taure, anotimpul aratului de primăvară din 1966 a fost o perioadă fericită pentru noi. Pe atunci, talismanul de protecţie cu care se întorsese tata din capitala provinciei îşi îndeplinea încă rolul. Tot pe

atunci, tu crescuseşi deja şi deveniseşi un taur matur, iar staulul scund şi strâmt al familiei noastre deja era obidă pentru trupul tău. Iarăşi pe atunci, cei câţiva viţei din cadrul marii brigăzi de producţie fuseseră deja castraţi. În fine, tot pe atunci, numeroşi oameni îi atrăseseră tatii atenţia să-ţi prindă belciug ca să-i fie mai uşor la muncă, dar tata nici nu-i băgase în seamă. Eu am fost de acord cu hotărârea lui – credeam şi eu cu străşnicie că relaţiile dintre noi depăşiseră de mult legăturile dintre ţăran şi vita lui de povară şi că nu eram doar prieteni cu mare potrivire între inimi, ci şi tovarăşi de arme care, mână în mână şi umăr la umăr, uniţi în gând şi faptă, continuă să meargă la individual şi să se pună împotriva colectivizării.

Cei trei mu şi doi fen de pământ pe care-i aveam eu şi tata erau înconjuraţi de pământul comunei populare. Locul era aproape de râu, pământul era pământ lutos de luncă, cu strat gros, roditor şi bun pentru plugărit. „Cu pământul ăsta bun, cu taurul ăsta vânjos, măi fiule, noi ăştia doi chiar putem să ne lăsăm burţile să mănânce“, zicea tata. De când se întorsese de la capitala provinciei, tata căpătase insomnii şi se întâmpla adesea ca eu, după ce dormeam pe săturate, să-l văd stând îmbrăcat pe kang, cu spinarea sprijinită de perete, trăgând puf! puf! din pipă. Mirosul gros de gudron mă afuma de-mi stârnea uşor sila. Îl întrebam:

— Tată, cum se face că tot nu dormi?

— Dorm eu, dorm. Hai culcă-te, mă duc să-i mai dau taurului nişte paie.

Odată, m-am trezit să mă piş – trebuie să ştii că aveam cusurul de mă pişam pe kang, iar tu, pe când erai măgar sau taur, hotărât că ai văzut puse la uscat în curte aşternuturile mele udate de pipi. Doar s-o vadă Wu Qiuxiang pe mama ieşind în braţe cu salteaua s-o pună la uscat, că şi orăcăia tare, chemându-şi fiicele: „Huzhu,

Hezuo, ia ieşiţi voi repede să vedeţi cum iar a desenat Jiefang pe saltea harta lumii“. Mai apoi, cele două fatuce iară minte alergau la saltea şi indicau cu un beţişor petele de pipi de pe ea: „Aceasta e Asia, aceasta e Africa, aceasta e America Latină, aici e Oceanul Pacific, aici Oceanul Indian...“ Din pricina umilinţei uriaşe, îmi venea să mă vâr în pământ şi să nu mai ies vreodată de-acolo, precum şi să dau foc saltelei cu o torţă. Dacă Hong Taiyue era cumva cel care vedea scena, îmi zicea: „Jiefang, cu salteaua asta poţi să-ţi acoperi capul şi să elimini cazematele diavolilor de soldaţi inamici, că gloanţele nu pot să o pătrundă şi şrapnelul de la bombe ricoşează de ea!“ Să nu mai vorbesc de umilinţele din zilele de altădată; norocul a fost că de când am mers cu tata la individual, cusurul cu udatul patului s-a lecuit de la sine – iar acesta a fost şi el un motiv important pentru care am fost pentru mersul la individual şi m-am împotrivit colectivizării.

Lumina lunii era ca apa, scăldându-ne într-o strălucire argintie cămăruţa, de până şi şoriceii care culegeau resturile de mâncare stând pe vatră pe labele din spate deveneau şoareci de argint. De-alături răzbăteau oftaturile mamei, ştiam că şi ea are

adesea insomnii, se nelinişte a din pricina mea şi spera ca tata să mă ia şi să intrăm cu cea mai mare iuţeală în comună şi familia toată să îşi ducă zilele în cea mai bună înţelegere: dar cum s-o asculte tata, cel neclintit în căpoşenia lui? Atât de frumoasă era lumina lunii că mi-a alungat şi mie somnul şi mi-a trecut prin minte să văd ce se întâmplă în staul noaptea – dacă taurul nu închide un ochi toată noaptea sau doarme şi el ca oamenii. Iar dacă doarme, stă întins sau în picioare? Şi stă cu ochii deschişi sau şi-i închide? M-am înfăşurat cu o haină căptuşită şi m-am prelins afară în curte în deplină tăcere. Eram cu picioarele goale, iar pământul era răcoros, dar mie nu-mi era rece. În curte, lumina lunii era şi mai groasă, pe caisul cel mare scânteiau raze argintii, iar pe pământ era o întindere întreagă de umbre pale de copac. L-am văzut pe tata cernând paie cu dârmonul, silueta îi părea cu mult mai înaltă şi mai mare decât ziua; o rază de lună lumina exact dârmonul şi mâinile cele mari cu care îl apuca bine tata. Se auzea şi un zgomot dinspre acolo, rop rop! rop rop! Dârmonul părea să atârne în aer clătinându-se singur, mâinile tatii fiind doar un adaos peste el. Când paiele din dârmon erau răsturnate în troaca de piatră, se auzea pe dată cleraitul cu care le răsucea limba taurului. Am zărit ochii luminoşi ai acestuia şi i-am mirosit aroma fierbinte, apoi l-am auzit pe tata: „Negrule, Negrule, mâine trebuie să pornim arătura pe anul ăsta. Mănâncă bine, mănâncă să te saturi, ca să ai putere. Mâine o să facem noi grozăvie, să vadă ăia de la colectivă că Lan Lian e ţăranul cel mai tare

de pe lumea asta şi taurul lui e vita cea mai tare de pe lumea asta!“ Taurul îşi legăna capul lui cel foarte mare, de parcă îi răspundea tatii. Tata a mai spus: „Ăştia vor să-ţi prind belciug, mănâncă rahat, aia el Taurul meu e ca un copil pentru mine, pricepe firea omenească, iar eu sunt bun cu tine, nu te socot taur, te socot om, iar omului, ce, îi pui belciug? Unii mi-au zis şi să te jugănesc, rahat cu polonicul! Le-am zis să se ducă la ei acasă şi să-şi jugănească ei băieţii! Ia zi, Negrule, am sau nu dreptate? înainte de tine am avut un măgar, Negrul îi ziceam, care chiar a fost cel mai bun dintre măgarii de pe lumea asta, îi plăcea munca, pricepea şi el firea oamenilor; el la fire era sălbatic rău, dar dacă n-ar fi fost Marea călire a oţelului să-l nenorocească sigur mai trăia şi acum. Oricum, ca să vin cu vorba înapoi, dacă nu pierea măgarul, nu te-a-veam pe tine, că eu la târg te-am ochit dintr-o privire. Negrule, eu simt mereu că tu eşti măgarul ăla negru care s-a reîncarnat şi s-a întors iar pe lume, pe noi ne uneşte destinul, aia el“

Faţa tatii era între umbre şi n-o mai puteam vedea. Îi vedeam însă mâinile cele mari cu care ţinea marginea troacei, la fel cum vedeam şi ochii taurului, albaştri asemenea unei pietre preţioase. Când de-abia-l cumpărasem, viţelul era castaniu, dar mai apoi culoarea pielii i se închisese din ce în ce în ce mai mult, apro- piindu-se de negru, aşa că tata îl numise Negrul. Am strănutat, alertându-l pe tata. Panicat, a ieşit afară în fugă, de parcă un hoţ s-ar fi furişat afară din staul, nu el.

— Fiule, tu eşti, de ce stai acolo? Du-te înapoi la

culcare!

— Tată, dar tu de ce nu dormi?

Tata şi-a ridicat privirea către stele şi-a zis:

— Bine, o să dorm şi eu.

Mai târziu l-am simţit ca prin ceaţă cum iarăşi se caţără încetişor în picioare. Cuprins de suspiciuni, am aşteptat să iasă din cameră şi m-am ridicat şi eu. De cum am păşit în curte, luna mi s-a părut şi mai luminoasă ca mai devreme, semănând cu ceva mătăsos care pluteşte prin aer, ceva alb, lucios şi răcoros, pe care ţi se pare că poţi să-l smulgi, mână după mână, şi să-l înfăşori în jurul corpului sau să-l frământi cocoloş şi să ţi-l îndesi în gură. M-am uitat înspre staul, iar acesta era acum larg şi plin de lumină, fără nici urmă de umbră; balegile de pe jos erau şi ele ca nişte pâinici albe-albe. Nici tata şi nici taurul nu erau însă înăuntru – ceea ce mi s-a părut cu totul uluitor şi minunat. În mod limpede ieşisem pe uşă ţinându-mă scai de tata şi-l zărisem intrând în staul – cum aşa, cât ai clipi din ochi, nu mai era acum nici urmă de el, şi nu numai de el, ci nici de taur? Să se fi prefăcut şi ei în lumină de lună? M-am dus la poartă, pe care am găsit-o larg deschisă şi deodată m-am lămurit: tata şi taurul ieşiseră pe ea. Dar unde se duceau ei în adâncul nopţii?

Pe uliţă era linişte desăvârşită, pomii, zidurile, pământul erau toate argintii şi până şi lozincile scrise cu caractere negre mari ajunseseră de un alb care-ţi lua ochii: „Izgoniţi-i afară din Partid pe cei de la putere care merg pe drumul capitalist, puneţi în aplicare Cele patru curăţenii1 până la capăt!“ Această

lozincă fusese scrisă de Ximen Jinlong, care chiar era talentat – nu-l mai văzusem scriind caractere mari, dar atunci, cu o căldare plină ochi cu cerneală în mână, apucase o pensulă împletită din fire de cânepă, o înmuiase înăuntru şi se apucase să scrie direct pe zid. Caracterele erau toate rotofeie, cu trăsăturile orizontale plate şi cele verticale drepte şi cârligele făcute cu forţă; fiecare caracter era mare cât o oaie cu fit, stârnind oftat după oftat admirativ din partea privitorilor. Fratele ăsta al meu era deja tânărul cel mai cultivat şi care se bucura de cea mai mare apreciere din sat; până şi membrii brigăzii studenţeşti din cadrul echipei de lucru însărcinate cu Cele patru curăţenii îl preţuiau şi se împrieteniseră cu el. Frate-meu intrase deja în Tineretul Comunist, se spunea că făcuse deja cerere

1 „Cele patru curăţenii“ (ale politicii, economiei, organizării şi ideologiei) este numele unei campanii desfişurate de Partidul Comunist Chinez între 1963 şi 1965; la sate, încă din 1962, campania privea concret punctele de muncă, grânarele, activele şi conturile.

Să între în Partid, iar acum se manifesta activ, apropiindu-se de Partid şi luptând să între în rândurile lui. În echipa de lucru însărcinată cu Cele patru curăţenii se găsea şi Chang Tianhong, un tânăr care mustea de talent, student la secţia de muzică vocală din cadrul Institutului de Arte al provinciei; el l-a învăţat pe fratele meu bel canto în stilul străinilor. În multele zile ale iernii aceleia, cei doi tineri, scoţând sunete mai prelungi decât răgetele măgarului, cântau arii revoluţionare; aceasta a devenit apoi un program

permanent, înainte de fiecare şedinţă a membrilor comunei. Chang apărea adesea prin curtea noastră – avea părul cârlionţat natural, o feţişoară albă ca zăpada, ochii luminoşi, gura mare, o bărbuţă albăstruie şi un măr al lui Adam proeminent; era şi înalt de statură şi nu semăna deloc cu tinerii din sat. Îi auzisem pe mulţi flăcăi invidioşi numindu-l cu porecla „Măgarul- cel-mare-care-rage-tare“: frate-meu, care studia cu el, căpătase porecla: „Măgarul-cel-mic-care-rage-un-pic“. Cei doi măgari puşi pe răgit se înţelegeau de minune şi erau apropiaţi ca fraţii, de-ar fi împărţit şi cămaşa de pe ei.

Mişcarea Celor patru curăţenii răsturnase toate cadrele de la noi din sat: Huang Tong, şeful miliţiei şi al marii brigăzi, fusese suspendat din funcţie din pricină că delapidase fonduri publice, iar Hong Taiyue, secretarul filialei de partid, fusese şi el suspendat pentru că îşi gătise în pepiniera comunei o căpriţă neagră din şep- telul comunei; fuseseră însă repede repuşi în funcţie, şi doar gestionarul care furase nutreţul pentru caii brigăzii de producţie fusese dat de-adevăratelea afară. Mişcarea curăţeniilor era o piesă de teatru, era să te uiţi la vânzoleală, era surle şi trâmbiţe până la cer, steaguri care dansează în aer şi lozinci suite pe pereţi, aşa că membrii comunei ziua trudeau şi seara făceau şedinţă. Adevărul e că şi mie, micului gospodar individual, îmi plăcea să mă dau mai aproape de unde era vânzoleala. În acele zile, chiar voiam să intru în comună. Voiam să intru în comună şi după aia să mă ţin după fundul celor doi măgari puşi pe

răgit şi să umplu lumea de alergătură bezmetică. Acţiunile cu mare conţinut cultural ale celor doi măgari atrăgeau privirile fetelor, iar iubirea creştea şi ea încetul cu încetul. Observam totul de pe margine cu un ochi rece şi mi-am dat seama cum sora mea vitregă, Ximen Baofeng, se îndrăgostise lulea de Chang, iar cele două gemene, Huang Huzbu şi Huang Hezuo, se îndrăgostiseră probabil în acelaşi timp de fratele meu. Pe mine nimeni nu mă iubea. Pesemne că mă socoteau un copil care nu înţelege treburile oamenilor mari – de unde să ştie ei că iubirea mea era deja deosebit de puternică? Mă îndrăgostisem pe ascuns de fata cea mare a lui Huang Tong, Huang Huzhu.

De-ajuns, hai să ne-ntoarcem la ale noastre. Spuneam că mergeam pe uliţă, dar că tot nu vedeam nici urmă de tata sau de taur: or fi zburat în lună, sau cum? Mi s-a părut că-l zăresc pe tata călare pe spinarea taurului, în timp ce acesta călca cu picioarele pe vălătucii de nori, legănându-şi coada asemenea unei vâsle uriaşe şi înălţându-se lin. Ştiam că e o iluzie, dacă tata chiar voia să fugă în lună călare pe taur, nu m-ar fi lepădat aici. Trebuia să rămân pe pământ şi tot pe pământ trebuia să-i găsesc. M-am oprit, mi-am concentrat puţerile, mi-am făcut mari nările, mi-am călăuzit simţul mirosului şi iată că am izbutit să adulmec ceva. Nu plecaseră deloc departe, erau înspre sud-est, aproape de zidul părăginit care împrejmuia satul. Acolo fusese cândva văioaga copiilor morţi, locul special unde cei din sat îşi aruncau copiii morţi de mici; mai apoi aduseseră

pământ şi nivelaseră, făcând acolo aria de treierat a brigăzii. Aria era netedă ca un ostrov în râu şi era înconjurată de un zid de pământ înalt cam cât o jumătate de om, lângă care se aflau numeroase tăvăluguri de piatră; grupuri mari de copii, în fundul gol şi doar cu un şorţ roşu în jurul burţii, îşi căutau de joacă pe-acolo. Ştiam că sunt spiritele copiilor morţi, care ies la joacă în fiecare noapte cu lună plină. Erau tare drăgălaşe spiritele astea ale copiilor, se înşiruiseră şi alergau de pe-un tăvălug pe altul şi tot aşa. Şeful lor era un băieţel care avea părul legat într-o codiţă răsucită în sus şi care ţinea în gură un fluier de fier lucitor, din care scotea câte un fluierat cu ritm limpede, facându-i pe copii să se armonizeze în salt şi ţopăială, extraordinar de ordonat şi cu totul plăcut privirii. Jocul m-a captivat şi-aproape mi-a venit să intru şi eu în rândurile lor. După ce s-au săturat să sară pe tăvăluge, s-au căţărat pe zid, iarăşi s-au aliniat şi, cu picioarele lăsate în jos şi zdron- cănind cu călcâiele în zidul de pământ, s-au pus să cânte:

Lan Lian cel mare, Lan Lian cel mic,
Lan Lian e bun, sau e bun de nimic?
Bun, bun, vă zic!
Lan Lian e bun, Lan Lian e bun, aşa vă zic,
Când mănânci la el, mereu rămâne-un pic:
Singur să munceşti, ca el, iar vă zic:
Bine-i?
Rău nici atâtic!

M-a mişcat foarte mult cântecul cetei ăsteia de copilaşi în roşu, aşa că am dibuit prin buzunar un pumn de boabe negre de soia prăjite pe care li le-am

împărţit să le mănânce. Toţi au întins mânuţele acoperite cu puf mărunt gălbui, iar eu am pus în fiecare câte cinci boabe. Aveau toţi ochii limpezi, dinţii albi şi trăsăturile plăcute. Mai apoi, pe zid a răsunat molfăitul boabelor de soia, iar lumina lunii s-a înecat şi ea de mireasma boabelor arse. Când l-am zărit pe tata, care tocmai făcea pe arie pregătire cu taurul, pe zidul înconjurător iarăşi s-au strâns greu de spus câţi copilaşi în roşu. M-am pipăit pe buzunar şi m-a cuprins preocuparea: ce-o să mă fac dacă o să vrea toţi să mănânce boabe de soia? Tata purta o cămaşă strânsă pe corp, cu umerii decoraţi cu câte o bucată de pânză verde în formă de frunză de lotus, iar pe cap avea o caschetă înaltă asemenea unei goarne de tablă; pe obrazul drept era plin de vopsea roşie de faţă, iar aceasta, împreună cu pata albastră de pe obrazul stâng, îşi adăugau strălucire şi frumuseţe una alteia. Tata stătea în mijlocul ariei, mânând animalul cu voce tare; nu-i auzeam limpede vorbele, care erau parcă un şir lung de incantaţii, dar copiii în roşu de pe zidul care înconjura aria din toate părţile hotărât că le auzeau limpede, aşa că băteau din palme, zdroncăneau cu călcâiele în zid şi scoteau fluierături stridente. Unii au dibuit prin şorţuleţele acelea din faţa burţilor după vreo goarnă micuţă, în care suflau, du! du!; alţii au apucat nişte tobiţe de dincolo de zid, şi le-au pus între picioare şi au început să bată în ele, dum! dum! în acelaşi timp, taurul nostru, cu mătase roşie atârnată de coarne şi o floare mare tot din mătase roşie înghesuită pe creştetul capului, asemenea unui mire, alerga de-a lungul marginilor

ariei, plin de voioşie. Tot corpul îi scânteia sclipicios, luminile ochilor îi erau precum cristalul, iar copitele ca nişte lampioane mari: alerga elegant şi cu mare fluiditate. În locurile pe unde alerga, copiii în roşu de pe zid făceau şi mai mare tevatură şi urlau şi mai tare ca nebunii. Aşa a făcut ocol după ocol după ocol, uralele urcând şi coborând valuri-valuri. A făcut mai bine de zece ture. S-a dus apoi în mijlocul ariei, unde i s-a alăturat tatii, care a dibuit în buzunar o bucăţică de turtă din soia şi i-a îndesat-o în gură drept răsplată. După aceea l-a mângâiat pe frunte şi i-a dat una şi cu palma peste fund, spunând:

— Priviţi, vă rog, minunea! A strigat apoi cu un glas şi mai sonor şi mai răsunător decât al Măgarului-cel-mare-care-rage- tare, cel ce ştia să cânte arii din străini: Priviţi, vă rog, minunea!

Cap-Mare Lan Qiansui mi-a aruncat o privire neîncrezătoare. Ştiam că avea îndoieli în privinţa celor povestite de mine. Treaba s-a petrecut cu mulţi ani în urmă, ai uitat şi tu, sau poate că ce-am văzut eu atunci ţinea de tărâmul imaginar al viselor; chiar şi aşa însă, tot avea de-a face cu tine, adică dacă nu erai tu, n-ar fi existat nici felul ăsta de vis.

Tata a strigat cu voce tare: „Stai!“ şi a dat niţel cu biciul în pământul strălucitor – era de parcă ar fi dat cu el în sticlă –, iar acesta a scos un sunet clar şi melodios. Taurul şi-a ridicat brusc picioarele din faţă, întregul corp i s-a îndreptat şi el, şi se mai ţinea pe pământ doar cu picioarele din spate. Să facă o asemenea mişcare de căţărare nu era deloc greu, toţi taurii o fac când se suie călare pe vacă; lucrul rar era

să-şi atârne aşa în aer picioarele din faţă şi corpul, folosindu-se doar de picioarele din spate ca să-şi proptească trupul enorm, şi să meargă înainte pas cu pas. Deşi păşea deosebit de stângaci, îi făcuse deja pe spectatori să rămână cu ochii holbaţi şi gura căscată. Nu-mi trecuse niciodată prin minte că un taur greu de carne şi de oase poate să meargă stând drept, şi nu trei-pa- tru paşi şi nici nouă-zece, ci cât să facă un ocol complet al ariei. Coada şi-o târa pe jos, iar picioarele din faţă i se încovrigau în faţa pieptului, ca două cioturi de braţ. Burta îi era cu totul lăsată vederii, iar cele două testicule ca nişte papaya de mari dintre picioarele din spate se balansau într-o parte şi-ntr-alta, de parcă mersul ăsta drept al lui era pentru a-şi arăta jucărioarele. Copiii în roşu de pe zid, cărora le plăcea aşa de mult să facă gălăgie, se păstrau acum tăcuţi, uitaseră să sufle din goarne, uitaseră şi să bată din tobe, stăteau toţi cu gurile căscate şi cu o expresie prostească pe feţele lor mici. De-abia după ce taurul a făcut un ocol complet, şi-a lăsat corpul în jos şi a atins pământul cu toate cele patru picioare şi-au venit înapoi în fire şi copilaşii în roşu, iar apoi o mare de urale s-a amestecat cu una de aplauze şi cu una de sunete de tobă, de goarnă şi de fluierături.

Reprezentaţia care a venit în continuare a fost şi mai ieşită din comun: taurul şi-a lăsat capul în jos, a atins pământul cu fruntea lui lată şi netedă, iar după aceea şi-a răsucit cu putere în sus picioarele din spate. Figura putea fi comparată cu statul în cap la oameni, însă faţă de acesta avea o dificultate mult sporită. Taurul cântărea cam patru sute de kilograme

şi era aproape imposibil să-şi proptească toată greutatea doar prin puterea grumazului. Dar taurul nostru a izbutit această mişcare de mare dificultate. Dă-mi voie să descriu încă o dată testiculele acelea ca papaya de mari – erau acum lipite de burtă, arătând cu totul singure şi neajutorate şi de prisos...

A doua zi de dimineaţă, ai fost pus prima dată la muncă – la arat. Foloseam un plug de lemn, cu brăzdarul luminos ca o oglindă – fusese turnat de meşterii turnători din provincia Anhui. Marea brigadă de producţie scosese deja din uz plugurile de lemn şi folosea pluguri de fier marca „Recoltă bogată". Noi păstram tradiţia şi nu foloseam produsele acelea industriale care răspândeau miros aşa înţepător de vopsea. Tata spunea că mergând la individual, trebuie să ne distanţăm de cei de la stat. Plugurile de fier marca „Recoltă bogată" erau produse ale statului, aşa că n-aveam să le folosim. Noi îmbrăcam haine ţesute de mână, ne foloseam de unelte făcute de noi, aveam lămpi cu ulei de soia şi aprindeam focul cu cremenea şi amnarul. În acea zi, brigada de producţie a scos la arat nouă pluguri, de parcă voia să se ia la întrecere cu noi. Pe malul de est, tractoarele de la gospodăria de stat ieşiseră şi ele la arat. Cele două tractoare marca „Estul este roşu" erau vopsite cu totul în roşu şi de la depărtare semănau cu nişte draci roşietici. Scuipau un fum albastru şi scoteau un duduit care-ţi cutremura urechile. Cele nouă pluguri ale brigăzii, fiecare având înhămate câte două vite, stăteau înşiruite ca un stol de gâşte sălbatice. Cei care ţineau plugurile erau meseriaşi

vechi, cu experienţă bogată: toţi aveau feţele încruntate, de parcă n-ar fi venit să are pământul, ci ar fi luat parte la vreo ceremonie solemnă.

Hong Taiyue, îmbrăcat într-o uniformă neagră nouă-nouţă, a venit în capătul ogorului. Îmbătrânise mult, părul îi încărunţise, muşchii feţei i se veştejiseră, iar colţurile gurii i se lăsaseră. Fratele meu, Jinlong, stătea în spatele lui, ţinând în stânga un caiet cartonat, iar dreapta ţinându-şi-o încleştată pe stilou: semăna cu un reporter. Chiar nu-mi puteam închipui ce anume avea de consemnat – oare avea de gând să noteze fiecare vorbă pe care urma să o rostească Fâong Taiyue? Hong Taiyue era doar un secretar de filială de partid într-un sat mărunt şi, deşi avea experienţă revoluţionară, toate cadrele de la nivelul de bază al satelor din acei ani erau toate la fel şi nu se poate să fi avut el aşa multe fapte bune pe răboj; unde mai pui că omul mâncase o capră din proprietatea publică, iar în timpul Celor patru curăţenii scăpase la mustaţă să nu fie inculpat – era clar că nu avea o conştiinţă foarte ridicată.

Fără zor şi fără repezeală, cu rost şi rânduială, tata a potrivit bine plugul de lemn şi a mai verificat o dată hamurile taurului. N-aveam nimica de făcut, venisem doar să mă uit la vânzoleală, în timp ce în cap îmi dăinuiau cascadoriile pe care le făcuseră tata şi taurul nostru cu o noapte înainte pe aria de treierat. Văzând cât de plin de vlagă şi de tărie era taurul percepeam şi mai puternic gradul ridicat de dificultate al spectacolului din noaptea anterioară. N-adusesem vorba cu tata despre asta, preferam să fie vorba de

ceva care se petrecuse cu totul şi cu totul de-adevăratelea decât de un vis.

Hong Taiyue şi-a pus mâinile în şold şi-a ţinut o cuvântare, vorbind despre Jinmen şi Mazu[9] şi Războiul din Coreea, despre reforma agrară şi lupta de clasă, adăugând după aceea că aratul de primăvară reprezintă prima bătălie purtată împotriva imperialismului, capitalismului şi a celor care merg spre capitalism gospodărindu-se individual. Şi-a pus în acţiune abilităţile exersate pe vremea când bătea în osul de bou şi, deşi cuvântarea avea greşeli cu sutele, glasul lui puternic şi vorbirea coerentă îi zguduiau şi-i intimidau pe ţăranii care se sprijineau de coarnele plugurilor, prefacându-i în nişte găini înlemnite. Vitele înlemniseră şi ele. Am zărit-o pe mama taurului nostru – vaca mongolă, al cărei semn distinctiv era coada şerpuitoare, lungă şi groasă. Privirea ei părea să se lase deseori pieziş către noi – ştiam că se uită la fiul ei. Hm, că veni vorba, mi-a roşit obrazul de ruşine pentru tine. Primăvara de dinainte, pe când eram la păscut pe pragurile râului, ai prins prilejul când eu şi Jinlong ne luaserăm la harţă şi te-ai suit călare în spinarea vacii mongole – incest, faptă împotriva firii! Ca vită, bineînţeles că nu e mare lucru, dar tu nu erai o vită obişnuită, în viaţa de dinainte ai fost om. Desigur, e cu putinţă ca vaca mongolă să-ţi fi fost şi ea în viaţa de dinainte o

---

[9] Jinmen şi Mazu sunt insule disputate militar de comuniştii şi naţionaliştii chinezi în anii 1950.

persoană iubită, dar în fond ea te-a născut – cu cât mă gândesc mai mult la aceste mistere profunde ale vieţii, morţii şi transmigraţiei, cu atât sunt mai nelămurit!

— Ia să-mi uiţi tu mie repejor de asta! a zis Cap-Mare extrem de nerăbdător.

— Bine, am uitat.

Îmi amintesc însă scena cu frate-meu, Jinlong, care stătea cu un genunchi pe pământ, în timp ce pe celălalt sprijinise caietul, în care scria cu frenezie. A urmat ordinul lui Hong Taiyue: „începeţi aratul!“ Toţi membrii colectivei care se sprijineau de coamele plugurilor au fluturat din bicele cele lungi care le atârnau peste umăr şi au strigat toţi în acelaşi timp „Niiiiii!“, porunca prelungă pe care toate vitele o înţeleg. Plugurile de fier ale marii brigăzi de producţie au înaintat unduindu-se, iar pământul a început să se răstoarne ca nişte valuri pe brăzdarele lor. M-am uitat frământat la tata şi i-am zis cu voce joasă:

— Tată, să pornim şi noi arătura!

Tata a zâmbit subţire şi i-a zis taurului:

— Negruţule, să facem şi noi treabă!

Tata n-avea bici, a zis doar uşurel vorba aceea, iar taurul nostru s-a repezit brusc înainte. Rezistenţa produsă de brăzdar şi pământ l-a smucit puţin. Tata i-a zis:

— Stai aşa, ia-o încet!

Taurul nostru era îngrijorat tot, făcea paşi mari, îşi forţa toţi muşchii corpului, iar plugul de lemn tresălta, în timp ce bulgări după bulgări de pământ,

scânteind luminos, se rostogoleau într-o parte. Tata scutura deseori din coarnele plugului, reducând în acest fel rezistenţa – era argat ca origine socială, drept care tehnica lui de plugărit era excepţională. Ciudat era însă taurul, care muncea pentru prima oară şi care, deşi era puţin pripit şi nechibzuit în mişcări şi avea respiraţia încă nerânduită şi împiedicată, tot mergea drept ca varga şi în esenţă nici nu avea nevoie de comenzile tatii. Deşi la noi o singură vită trăgea la plug, iar la brigada de producţie trăgeau două, plugul nostru l-a depăşit foarte repede pe cel mai din faţă al brigăzii. Eram tare mândru şi nu puteam să-mi înăbuş însufleţirea. Alergam înainte şi alergam înapoi, simţind nelămurit că taurul şi plugul sunt o barcă cu pânzele umflate de vânt, iar pământul răsturnat reprezintă valurile. I-am văzut pe plugarii comunei cum se uită toţi la noi, în timp ce Hong Taiyue şi fratele meu vin de-a dreptul la tata şi la mine. S-au oprit într-o parte şi s-au uitat la noi cu ochii plini de vrajbă. Când am ajuns cu aratul la capătul ogorului şi ne-am întors, Hong Taiyue ni s-a aşezat în faţă şi-a urlat tare:

— Lan Lian, opreşte-te!

Taurul nostru a înaintat cu paşi mari, cu ochii sticlindu-i ca nişte cărbuni încinşi; vigilent, Hong Taiyue a sărit într-o parte lângă arătura în lături – ştia prea bine firea taurului nostru. S-a văzut silit să meargă în spatele plugului, zicându-i tatii:

— Lan Lian, bagă de seamă, când ari până la capătul sau marginile ogorului tău, n-ai voie să calci pe pământul statului.

Tata i-a răspuns, nici umil, nici de sus:

— Dacă vitele voastre nu calcă pe pământul meu, nici taurul meu n-o să calce pe al vostru.

Mi-am dat seama că Hong Taiyue caută anume să ne pună beţe în roate – aceşti trei mu şi doi fen de pământ ai noştri erau un ic vârât în mijlocul pământurilor brigăzii de producţie. Pământul nostru era lung de o sută de metri şi lat de doar douăzeci şi unu, când arai până la capete sau la margini şi trebuia să întorci vita, era dificil să nu calci pe ogoarele statului; şi pentru ei, dacă voiau să are până la margini, era greu să nu calce pe pământul nostru. În asta îşi avea temei tata ca să stea fără frică. Hong Taiyue a zis însă:

— Mai bine lăsăm nearat ceva pământ decât să călcăm pe ăştia trei mu şi doi fen ai tăi!

Pământul brigăzii de producţie era întins şi Hong Taiyue putea să zică aşa vorbă mare. Dar noi? Noi n-aveam decât bucăţica asta de pământ, nu ne-nduram să lăsăm nimic deoparte. Dar tata a zis părând că are gând limpede de mult încolţit în inimă:

— Eu n-o să las deoparte din pământul meu nicio palmă, niciun deget, dar nici n-o să las pe pământul statului vreo urmă de vită!

— Ai spus-o cu gura ta!

— Am spus-o cu gura mea.

— Jinlong, ţine-te după ei, a rostit Hong Taiyue, şi doar să calce taurul lor pe pământul public... Lan Lian, dacă taurul tău calcă pe pământul statului, ce-i facem?

— Îi retezaţi picioarele cu cazmaua! a spus tata cât

se poate de tranşant.

Vorbele tatii m-au făcut să trag o sperietură zdravănă – între pământul nostru şi al lor nu era o demarcaţie clară, se afla doar câte o piatră de hotar înălţată la fiecare cincizeci de metri şi chiar şi omul când mergea nu putea fi sigur că n-o să păşească într-o parte, darmite o vită trăgând la plug.

Tata folosea arătura „despicată" – aratul începea din mijlocul câmpului –, aşa că pe termen scurt nu exista posibilitatea să calce pe pământul public. Hong Taiyue i-a zis fratelui meu:

— Jinlong, du-te acum în sat ca să scoţi ziarul pe tablă şi vino înapoi după-amiază să-i supraveghezi!

Când ne-am întors acasă să mâncăm de prânz, tabla neagră atârnată de zidul curţii familiei Ximen era deja înconjurată de o mulţime de oameni, care se uitau la ea. Tabla era înaltă de doi metri şi lată de trei şi reprezenta frontul opiniei publice din sat. Fratele meu mustea de talent, în doar câteva ore o acoperise toată de fel de fel de comori strălucitoare care-ţi luau ochii. Folosise trei culori diferite de cretă, roşie, galbenă şi verde, şi desenase pe margini tractoare, floarea-soarelui şi plante verzi, dimpreună cu membri ai comunei sprijinindu-se de pluguri şi cu feţele toate numai zâmbet, alături de vitele proprietate colectivă, şi ele cu feţele toate numai zâmbet. În colţul din dreapta jos al ziarului de pe tablă folosise cretă albă şi albastră ca să deseneze o vită slabă şi doi oameni, tot slabi, unul mare şi unul mic. Mi-am dat seama că ne desenase pe mine, pe tata şi taurul nostru. Textul din mijloc avea drept

titlu: „Oameni bucuroşi şi vite mugind se veselesc la aratul de primăvară“. Caracterele folosite erau o imitaţie a stilului Song, cu margini înflorate. Textul propriu-zis era scris cu caractere regulate. La finalul articolului scria: „În vădit contrast cu scena aratului de primăvară, în care comuna populară şi gospodăria de stat se arată cuprinse de o înflăcărare nestăvilită şi o vioiciune nespusă, se găseşte familia lui Lan Lian, ţăranul cel neclintit în căpoşenia lui de a se gospodări individual. Ei au o singură vită care trage la un plug de lemn – vita e cu capul plecat, iar oamenii sunt descurajaţi. Sunt singuri cuc, oamenii sunt ca nişte găini jumulite, iar vita e ca un câine de pripas. Sunt plini de groază şi tristeţe, căci au apucat-o pe un drum fără ieşire“.

— Tată, am zis, ia uită-te cum ne-a adus jignire ăsta!

Tata, pe umăr cu plugul de lemn şi trăgând după el taurul, avea întipărit pe faţă un zâmbet cristalin şi luminos, proaspăt şi răcoritor.

— Lasă-l să zică. Copilul ăsta chiar are mintea iute şi mâinile iscusite, tot ce desenează seamănă.

Privirile oamenilor au căzut uniform asupra noastră, iar mai apoi toţi au slobozit râsete pline de subînţeles. Faptele vorbesc însă mai tare decât vorbele: taurul nostru era plin de vlagă şi tărie, ca un munte, feţele noastre albastre erau scăpărătoare, eram veseli, munca ne mergea bine, aveam de ce să ne fudulim.

Jinlong stătea în picioare la mare depărtare, urmărindu-şi cu interes capodopera şi pe cei care se

uitau la ea. Huang Huzhu se sprijinea de cadrul porţii, muşcându-şi la vârf coada în care-şi strânsese părul; îl privea de departe pe Jinlong, iar din privirea aceea concentrată şi pierită vedeai limpede că iubirea ei nu mai era una uşurică. Sora mea vitregă, Baofeng, venea dinspre apus purtând în spate o geantă de medicamente din piele pe care era desenată o cruce roşie: învăţase noile metode de moşit şi mai învăţase şi să facă injecţii şi să dea medicamente, devenind agentul sanitar permanent al satului. Huang Hezuo, gonind strâmb pe o bicicletă, venea dinspre capătul de răsărit al uliţei – s-ar fi zis că de-abia învăţase să meargă pe bicicletă şi nu ştia încă să o stăpânească eficient. Când l-a zărit pe Jinlong, sprijinit de marginea unui zid scund, a strigat: „Nu-i bine!“ Nu era bine, roata bicicletei urma să-l izbească direct pe Jinlong. Acesta şi-a desfăcut picioarele şi-a prins roata între ele şi-n acelaşi timp a apucat cu îndemânare ghidonul, în vreme ce Huang Hezuo aproape că i-a căzut în braţe.

Am văzut-o pe Huang Huzhu răsucindu-şi capul, vânturându-şi coada, împurpurându-se la faţă, fremătând din fund şi luând-o la fugă spre casă. A amorţit inima în mine, plină cum era de înţelegere pentru Huzhu şi ură pentru Hezuo. Huang Hezuo avea o cărare mică în păr, ca de băiat. Aceasta era tunsoarea la modă, din ce în ce mai răspândită în liceul comunei populare. Cel care le tundea pe fete era un profesor, pe nume Ma Liangcai, care ştia să joace bine ping-pong şi se pricepea şi să cânte bine la muzicuţă. În mod obişnuit îmbrăca o uniformă

albastră albită de la spălat; avea părul aspru şi tare, ochii negri ca tăciunele şi oarece coşuri pe faţă, iar corpul îi răspândea întotdeauna un miros curat şi proaspăt de săpun. Pusese ochii pe sora mea, Baofeng, şi venea adesea la noi în sat să vâneze păsări cu o armă pneumatică: doar ce punea arma la ochi şi pasărea şi cădea la pământ. Vrăbiile de la noi din sat, de cum îi zăreau umbra, o şi zbugheau disperate în înaltul cerului. Cabinetul sanitar al brigăzii era într-o cameră din fosta clădire principală a familiei Ximen, la răsărit, ceea ce însemna că era de-ajuns ca flăcăul ăsta mirosind tot a săpun să-şi facă apariţia în cabinet că greu mai ieşea din bătaia ochilor noştri, iar dacă totuşi ieşea, nu mai ieşea din bătaia ochilor familiei Huang. Încerca să se împrietenească cu sora mea, iar ea, încruntată şi stăpânindu-şi aversiunea, stătea de vorbă cu el cam în doi peri. Ştiam că îl iubea pe Măgarul-cel-mare-care-rage-tare, dar acesta se retrăsese împreună cu echipa de lucru însărcinată cu Cele patru curăţenii, dispărând fără umbră, fără urmă, ca o nevăstuică strecurându-se într-o pădure deasă. Mama ştia că nu exista absolut nicio posibilitate ca o asemenea căsătorie să se împlinească, aşa că, după vaiete şi oftaturi, i-a dat călăuzire cu vorbe cu greutate şi venite din suflet:

— Baofeng, mama s-a limpezit în privinţa trebii tale de inimă, dar cum să se poată una ca asta? El e din capitala judeţului, e student, e şi chipeş, e şi înzestrat şi are tot viitorul înaintea lui – cum să pună el ochii pe tine? Ascultă vorba mamii, goneşte gândul ăsta, nu ridica ochii prea sus, Ma e profesor la stat,

mănâncă pâinea statului, e frumuşel de felul lui, are ştiinţă mare de carte, cântă şi din gură, şi din instrument, mai are şi mână aurită la trasul cu puşca, eu zic că unul la o sută găseşti ca el. De vreme ce el are aplecare către tine, tu ce nehotărâre mai ai? învoieşte-te la iuţeală, nu mai sta! Şi uită-te tu cum se holbează la el fetele Huang, carnea de la gură, dacă tu n-o mănânci, vine altul şi ţi-o înhaţă...

Vorbele mamii aveau şi noimă, şi-aveau şi rost, iar mie mi se părea că Ma Liangcai şi sora mea sunt o pereche foarte potrivită. Deşi nu putea să sloboadă aşa tare cântece precum Măgarul-cel- mare, ştia să sufle din muzicuţă ca un ciripit dulce de la o sută de păsări şi să tragă cu puşca de păsările din sat fugeau numai când îi vedeau umbra; acestea erau însuşiri pe care Măgarul-cel-mare nu le avea. Dar sora asta a mea era căpăţânoasă din fire, hotărât moştenise firea lui taică-său, pentru că oricât îşi strica mama gura, ea răspundea mereu cu o singură vorbă:

— Mamă, în treaba cu căsătoria eu sunt singură stăpână!

După-amiaza ne-am dus din nou la arat. Jinlong, pe umăr cu

O cazma, a venit după noi, neslăbindu-ne niciun pas. Cazmaua avea lama ascuţită şi scânteia cu o lumină rece: îi retezai cu ea picioarele unei vite dintr-o lovitură. Simţeam cea mai mare aversiune faţă de acţiunea sa de om care nu mai ştie nici de mamă, nici de tată şi-l înţepam tot timpul cu vorba. Spuneam că e câinele pe care-l plimbă Hong Taiyue, un dobitoc nerecunoscător. Se făcea că nu mă aude şi doar când

îi stăteam în drum lua extrem de nerăbdător o cazma de pământ şi mi-o arunca drept în faţă. Voiam şi eu să iau pământ şi să arunc în el, dar tata mă dojenea mereu răstindu-se la mine. Tata parcă avea ochi la spate, vedea fiecare mişcare şi acţiune de-a mea. Cum înşfăcam un bulgăre de pământ, tata zbiera:

— Jiefang, ce vrei să faci?

— Vreau să-l învăţ minte pe dobitocul ăsta! spuneam eu crunt.

Tata mă ocăra:

— Ţine-ţi gura, că-ţi fac fundul ferfeniţă cu bătaia! E fratele tău mai mare, îndeplineşte acum o sarcină publică, nu trebuie să

1 te pui în drum.

După ce araseră două brazde, animalele brigăzii suflau şi gâfâiau, cu deosebire vaca aceea mongolă, care gâfâia cel mai rău – îi auzeai de la mare depărtare sunetul slobozit din coşul pieptului şi care semăna mult cu cel al unei găini ce învăţase, printr-o inversare a sexelor, să cânte ca un cocos. Mi-am amintit de vorbele

! C

spuse încetişor cu câţiva ani în urmă de băiatul acela care vindea vite: îmi zisese că mongoleza e o „ţestoasă fierbinte“, că nu poate să trudească din greu şi că vara în esenţă nu are putere de muncă, iar eu mi-am dat acum seama că vorba nu fusese mincinoasă. Mongoleza nu numai că gâfâia fără oprire, dar mai şi făcea spume albe la gură, arătând deosebit de înfricoşător. Mai apoi s-a prăbuşit cu capul înainte şi şi-a dat ochii peste cap, ca moartă.

Toate vitele brigăzii de producţie s-au oprit, iar plugarii au mers toţi la ea, comentând în fel şi chip. Vorba „ţestoasă fierbinte“ a ieşit din gura unui ţăran în vârstă, cineva a zis că trebuie chemat veterinarul, iar altcineva a zâmbit cu răceală şi a spus că nici veterinarul n-are şmecherii cu care s-o vindece.

Când plugul a ajuns la capătul ogorului, tata a oprit taurul şi i-a zis fratelui meu:

— Jinlong, n-are rost să te ţii după noi, dacă am zis că n-o să lăsăm pe pământul statului nicio urmă de copită, de ce te mai pui la oboseală?

Jinlong a strâmbat din nas a batjocură şi n-a binevoit să-i arunce nicio privire. Tata i-a spus:

— Taurul meu nu calcă pe pământul statului şi, potrivit înţelegerii, nici vită, nici om de la stat nu calcă pe pământul meu, dar tu ai mers într-una pe pământul meu – în clipa asta stai pe el!

Jinlong a privit năuc, iar după aceea a sărit ca un cangur speriat afară de pe pământul nostru, rămânând în picioare pe drumul de lângă zăgazul râului.

Am strigat înveninat:

— Trebuie să-ţi tăiem cu cazmaua copitele alea două!

Jinlong era tot împurpurat şi a rămas fără vorbe.

— Jinlong, am fost tată şi fiu o bucată de vreme, hai să ne iertăm unul pe altul de data asta, bine? Tu eşti în căutarea progresului, iar eu nu pot să te opresc – nu numai că nu te opresc, te şi sprijin din toate puterile. Tatăl tău a fost moşier, dar a fost şi binefăcătorul meu, iar când l-am criticat şi combătut,

am făcut-o forţat de împrejurări, de ochii celorlalţi; sentimentele pe care i le-am purtat au rămas de la început până la sfârşit ascunse în inima mea. Pe tine te-am socotit într-una fiul meu, aşa că, dacă tu vrei să alergi spre viitorul tău, nu pot să te opresc. Sper doar că ai ceva căldură în inimă – să nu ti-o lasi să se răcească şi să devină o bucată de fier.

— E drept că am călcat pe pământul vostru, a spus Jinlong nemilos, puteţi să-mi tăiaţi picioarele cu cazmaua! A aruncat brusc cazmaua înainte, iar capul ei s-a înfipt în pământ; a rămas după aceea dreaptă în mijlocul nostru. Jinlong a continuat apoi: Dacă nu mi le tăiaţi, e problema voastră, dar de cum vita voastră sau voi călcaţi pe pământul statului, cu sau fără pricină, eu n-am să mă arăt îngăduitor cu niciun preţ!

M-am uitat la faţa lui şi la ochii aceia care păreau să scuipe în afară flăcări verzi şi deodată am simţit că mă ia cu frig pe spinare şi că mi se face pielea de găină. Fără doar şi poate, fratele ăsta vitreg al meu nu era un personaj obişnuit şi mi-am dat seama că o să facă ce-a zis – doar să ne treacă nouă piciorul sau taurului copita dincolo de hotar şi-avea să ni le taie fără nicio urmă de îngăduinţă. E puţin păcat când oameni ca ăştia se nasc în vremuri de pace – dacă el s-ar fi născut cu câteva zeci de ani mai devreme, în oricare tabără ar fi fost, ar fi devenit erou, iar dacă ar fi fost bandit, cu siguranţă ar fi ajuns regele ucigaşilor; epoca de acum era însă una a păcii, aşa că ura, curajul şi hotărârea sa, precum şi oţelirea şi nepărtinirea lui păreau să nu aibă prea mult loc să se exercite.

Tata părea să se fi înfricoşat şi el, şi nu puţin: i-a aruncat doar o privire şi apoi şi-a luat-o grabnic de pe el. A ţintuit cazmaua înfiptă în pământ şi-a zis:

— Jinlong, am vorbit mult, toate-s vorbe de rahat, nu le pune la inimă. Ca să te linişteşti şi ca să-mi fac şi eu ambiţia din sufletul meu, am să ar acum marginile, uită-te: dacă e să retezi, o să ai devreme ce reteza, ca să nu-ţi iroseşti timpul dumitale.

Tata s-a dus apoi lângă taur, l-a mângâiat pe ureche, l-a lovit uşurel peste frunte şi i-a spus cu o voce gravă:

— Taure! Taure... Hm, nu mai zic nimic, ai grijă doar să vezi bine piatra aia de hotar, să mergi drept ca varga şi să n-o iei într-o parte nicio juma de pas!

A potrivit bine plugul de lemn, a ochit marginea ogorului şi a mânat uşurel animalul: taurul s-a pornit înainte. Frate-meu ţinea cazmaua în mână şi se holba cu ochii rotunjiţi la picioarele taurului. Acesta nu părea câtuşi de puţin conştient de pericolul care-l pândea, nu-şi încetinise viteza cu care înainta, corpul îi era relaxat şi spinarea cu totul stabilă – atât de stabilă, că i-ai fi putut foarte bine aşeza pe ea un vas plin ochi de apă. Tata se sprijinea de coarnele plugului, călca pe brazdele nou făcute şi mergea într-o linie perfect dreaptă. În fapt, munca aceasta se bizuia toată pe taur, dar cum a putut el să păstreze direcţia dreaptă cu ochii lui aflaţi de-a dreapta şi de-a stânga capului, eu nu am cum să ştiu. Am văzut doar cum brazda proaspăt răsturnată separa distinct pământul nostru de cel al statului, iar pietrele de hotar se aflau drept lângă ea. Când au arat până la

ele, taurul a încetinit şi i-a dat tatii ocazia să ridice brăzdarul. Urmele copitelor lui se aflau toate între marginile ogorului nostru; nici după ce-a făcut ocolul complet urmele lui n-au trecut dincolo de hotar, răpindu-i lui Jinlong ocazia de-a intra în acţiune. Tata a răsuflat o dată prelung şi i-a zis lui Jinlong:

— Te poţi întoarce acuma liniştit, nu?

Jinlong a plecat. Înainte să plece, a aruncat o privire, nedornic să se rupă de noi, spre picioarele drepte şi luminoase ale taurului, iar eu mi-am dat seama cât de mult regretă că n-a avut prilejul să i le reteze cu cazmaua. Tăişul ei ascuţit scânteia pe umărul lui cu lumini argintii într-un fel pe care n-am să-l uit toată viaţa.

CAPITOLUL 17

Gâştele pică, oamenii se prăpădesc, taurul se sminteşte; vorbe nebuneşti şi cuvinte jură noimă alcătuiesc o scriere

— Cele de mai jos să continui eu să le povestesc sau le spui tu? i-am cerut eu părerea lui Cap-Mare.

Şi-a mijit ochii, părând că se uită la mine, dar mi-am dat seama că gândul nu-i stă deloc la faţa mea. A scos o ţigară din tabachera mea, şi-a dus-o la nări şi-a adulmecat-o, şi-a ţuguiat buzele şi n-a zis nimic, părând că stă să cugete la vreo chestiune însemnată.

— Eşti mic-mic de ani, am spus, nu se poate să te molipseşti de obiceiul ăsta rău. Dacă la cinci ani ai şi-

nvăţat să fumezi, la cincizeci n-o să ajungi să fumezi praf de puşcă?

Nu mi-a băgat în seamă vorbele, şi-a înclinat capul şi şi-a ciulit uşurel urechile, de parcă ar fi ascultat cu atenţie ceva.

— Nu mai vorbesc eu, am spus, sunt lucruri pe care le-am experimentat împreună, nu e nimic de povestit.

— Nu, a zis el, dacă ai început, trebuie să închei.

I-am spus că nu ştiu de unde să încep. Şi-a dat ochii peste cap şi-a rostit:

— Zi de târg, de când am făcut vânzoleala.

Am asistat la târg la numeroase parade de combatere a elementelor rele, de fiecare dată cu entuziasm debordant şi cu inima plină de voie bună.

L-am văzut la târg pe prefectul Chen, care se împrietenise cândva cu tata, în timp ce-l plimbau pe uliţe ca să-l arate oamenilor. Era ras în cap şi pielea capului îi era vineţie – în memoriile lui avea să scrie mai apoi că se răsese pe cap ca să împiedice gărzile roşii să-l înhaţe de păr; cu un măgar făcut din hârtie prins în jurul şalelor, alerga şi dansa în sunet de gonguri şi tobe după un ritm limpede şi cu un zâmbet de idiot întipărit pe faţă. Semăna deosebit de bine cu artiştii populari care se costumează în fel şi chip în vremea primei luni a anului. Pentru că în perioada Marii căliri a oţelului se ducea peste tot în inspecţie călare pe măgarul nostru cel negru, unii îl porecliseră atunci „Prefectul măgar“. De cum a început Revoluţia Culturală, gărzile roşii, pentru a spori amuzamentul şi spectaculosul paradelor de combatere a celor ce mergeau spre capitalism, cât şi pentru a atrage

spectatori şi mai numeroşi, îi dăduseră lui Chen să călărească un măgar din hârtie al artiştilor populari. Multe cadre vechi şi-au scris memoriile şi, amintindu-şi de Marea Revoluţie Culturală, au scris despre vremuri însângerate şi înlăcrimate, descriind China din timpurile acelea ca pe un iad pe pământ, şi mai înspăimântător decât lagărele de concentrare ale lui Hitler; prefectul nostru, în schimb, a scris despre nefericitele întâmplări din timpul Revoluţiei Culturale cu umor şi într-un stil foarte viu. A scris cum, călare pe măgarul de hârtie, a fost dus în paradă de combatere la toate cele optsprezece târguri ale judeţului, în acest fel călindu-se şi devenind fără pereche de robust şi vindecându-se fără tratament de hipertensiune arterială, insomnii şi alte neplăceri pe care le avusese înainte. Spunea că, de cum auzea bătaia gongurilor şi a tobelor, se însufleţea şi picioarele îi tresăltau şi fremătau, aşa cum scutura din copite şi fornăia măgarul cel negru când vedea vreo măgăriţă. Făcând legătura cu memoriile lui, mi-am amintit de scena în care el dansa cu măgarul de hârtie prins de şale şi-am priceput de ce avea zâmbetul acela de idiot pe faţă. Scria că era de-ajuns să calce în bătaia gongurilor şi a tobelor şi se şi punea să danseze, mişcând încoace şi-ncolo măgarul de hârtie. Simţea aşa cum el însuşi se preface treptat-treptat într-un măgar, în acel măgar negru al familiei lui Lan Lian, singura care se gospodărea individual din tot judeţul, iar mai apoi gândurile îi pluteau prin aer, zăbovind acolo fără grabă, de parcă trăia în realitate, dar intrase nelămurit şi într-o splendidă

iluzie. Simţea că picioarele i se separă prefăcându-se în patru copite, că la fund îi creşte o coadă şi că de la piept în sus fuziona cu grumazul măgarului de hârtie, ajungând asemenea făpturilor acelora pe jumătate om şi pe jumătate cal din mitologia greacă şi astfel experimentând bucuriile şi durerile unui măgar. La târgurile din vremea Revoluţiei Culturale nu era cine ştie ce neguţătorie, masele gălăgioase de oameni venind în marea lor majoritate să se uite la vânzoleală. Atunci era deja prima lună a iernii, majoritatea oamenilor erau îmbrăcaţi cu haine vătuite, dar erau şi unii tineri care, pentru a fi mai atrăgători, purtau doar o haină necăptuşită. Toţi oamenii aveau prinsă în jurul braţului o banderolă roşie. La tinerii care purtau haine necăptuşite imitând uniformele militare, galbene sau albastre, banderolele roşii prinse în jurul braţului aveau un aer cu totul deosebit şi adăugau multă culoare, în timp ce la bătrânii cu haine vătuite negre, rupte şi murdare de luceau, banderolele roşii prinse în jurul braţului nu erau nici cal, nici măgar. O bătrână care vindea păsări ţinea una cu capul în jos şi stătea la intrarea în Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere, şi ea purtând pe umăr o banderolă roşie. Cineva a întrebat-o:

— Mătuşă, şi dumneata ai intrat la gărzile roşii?

Ea şi-a ţuguiat buzele şi-a zis:

— Dacă-i cu roşu, cum să nu intru?

— Şi din care grupare eşti, Jinggangshan sau Maimuţa-de- aur-ridică-viguros? 1

1 Jinggangshan este numele unei zone muntoase

din sudul Chinei cu un rol însemnat în istoria timpurie a comunismului chinez; în timpul Revoluţiei Culturale, a fost şi una dintre destinaţiile favorite de pelerinaj ale gărzilor roşii. „Maimuţa de aur“ desemnează personajul din cunoscutul roman Călătorie spre soare-apune, dar referinţa imediată

— Du-te-n mă-ta, ce vii la mine cu prostii d-astea, dacă vrei să cumperi, cumpără, dacă nu, cară-te-n ouăle mă-tii!

A sosit maşina de propagandă. Era un camion sovietic, GAZ 51, care fusese scos din uz în timpul Războiului din Coreea şi care trecuse prin multe vânturi şi ploi şi zile cu soare: vopseaua lui verde ca iarba se spălăcise deja. Pe acoperiş, îi sudaseră un cadru de metal, iar de el legaseră patru megafoane de mare putere; în partea din spate fixaseră un generator pe benzină. Pe laterale şedeau înşiruite gărzi roşii îmbrăcate în imitaţii de uniforme militare, fiecare ţinându-se cu o mână de marginea camionului şi având încleştată în cealaltă Cărticica Roşie. Feţele le erau de un roşu aprins, poate pentru că îngheţaseră sau poate pentru că le erau arse de fervoarea revoluţionară. O fată din rândurile lor, căreia îi fugeau ochii într-o parte, avea colţurile gurii răsucite în sus şi era toată numai zâmbet. Megafoanele scoteau sunete care cutremurau cerul şi mişcau pământul – au făcut o ţărancă tânără să se sperie şi să lepede, un porc să se sperie, să se dea cu capul de-un zid şi să leşine, mai multe găini care se ouau în cuiburile lor să se ridice speriate în zbor şi numeroşi câini să latre înnebuniţi şi fără oprire, răguşindu-şi cu

totul gâde- jurile. Mai întâi au pus imnul Estul este roşu, după aceea s-au oprit. S-a auzit duduitul generatorului şi un zgomot strident ieşit din megafoane, iar după aceea a răsunat o voce clară şi melodioasă de femeie. Acum m-am căţărat şi eu într-un copac bătrân şi am văzut că în camion erau aşezate o masă şi două scaune: pe masă se afla o maşinărie şi un microfon înfăşurat în stofe roşie, în timp ce pe scaune şedeau drepţi o fată cu părul prins într-o codiţă, precum şi un tânăr cu părul pieptănat cu cărare. Pe fată nu o cunoşteam, dar tânărul era Chang, Măgarul-cel-mare-care-rage-tare, cel ce venise la noi în sat să participe la mişcarea Celor patru curăţenii. De-abia apoi am aflat că Chang fusese repartizat la trupa de teatru a judeţului şi că de asemenea făcuse rebeliune, devenind comandantul Maimuţei de-aur. Am strigat tare din copac: „Chang, Chang! Măga- rule-mare-care-rage-tare!“, dar vocea mi-a fost înecată de sunetele înalte ieşite din megafon.

Este la un vers dintr-un poem din 1961 al lui Mao Zedong: „Mai- muţa-de-aur ridică viguros bâta-i de-o mie de-ocale, şi cu ea de praf şterge văzduhul de jad pe-o cale de-o mie de li. “

Fata striga spre microfon, megafoanele îi amplificau vocea fa- când-o asurzitoare şi întregul ţinut Gaomi din nord-est auzea cuvinte ca acestea:

— Chen Guangdi, care merge spre capitalism, un negustor de măgari infiltrat în rândurile Partidului, s-a opus Marelui salt înainte, s-a opus Celor trei steaguri roşii, 1 s-a legat frate cu Lan Lian, ţăranul

individual care merge cu încăpăţânare pe drumul capitalismului în ţinutul Gaomi din nord-est, şi i-a slujit acestuia drept pavăză de apărare. Chen Guangdi nu este doar reacţionar în gândire, are şi o morală coruptă, s-a împerecheat de multe ori cu o măgăriţă şi-a lăsat-o grea, iar ea a născut monstru cu cap de om şi corp de măgar!

— Bineeeeee!

Din rândul maselor a izbucnit un val de urale, iar gărzile roşii din maşină au început să răcnească lozinci sub conducerea Măgarului-cel-mare:

— Jos cu Chen Guangdi, prefectul-măgar! Jos cu Chen Guangdi, prefectul-măgar! Jos cu criminalul care se împerechează cu măgarii, Chen Guangdi! Jos cu criminalul care se împerechează cu măgarii, Chen Guangdi!

Glasul Măgarului-cel-mare-care-rage-tare, amplificată de megafoane, a dus la un dezastru sonic: un stol de gâşte sălbatice care tocmai se roteau la mare înălţime prin văzduh au căzut ca nişte pietre, buf! buf! la pământ. Carnea de gâscă are aromă delicată şi e hrănitoare, e o delicatesă rară, iar în epoca în care nimeni nu se hrănea prea bine, să-ţi cadă gâşte din înalt părea să fie o mare binefacere căzută din cer; în realitate s-a dovedit o nenorocire pogorâtă peste oameni. Cei de la târg au înnebunit şi s-au bulucit toţi, aolind cu voci ascuţite, mai înfricoşător decât o haită de câini înnebuniţi de foame. Cel care a izbutit să înhaţe primul o gâscă pesemne că a trăit o bucurie nebună, dar pasărea i-a fost trasă pe dată din mână de nenumărate alte

mâini. Penele au căzut la pă

1 „Cele trei steaguri roşii“ sub care socialismul urma să se construiască în China – linia generală a construcţiei socialiste, mişcarea cunoscută sub numele de „Marele salt înainte“ şi formarea comunelor populare, ca unităţi economice, politice şi administrative – este numele unei campanii naţionale lansate în China în vara anului 1958.

Mint, puful fin s-a ridicat în zbor, aripile au fost sfâşiate-n bucăţi, picioarele au căzut în mâinile unuia, capul şi o bucată de gât au fost smulse de altul şi ridicate sus-sus deasupra capului, lăsând să picure sângele, pic! pic! Numeroşi oameni au apăsat pe umerii şi capetele celor din faţa lor, zbughind-o înainte ca ogarii. Unii au fost răsturnaţi şi călcaţi în picioare, alţii au fost storciţi în înghesuială, iar altora le-au spart burţile în picioare, în timp ce mai erau şi unii care plângeau şi ţipau ascuţit: „Mamă, mamă... aoleu... ajutor!“ Cei veniţi la târg s-au strâns şi s-au prefăcut în câteva zeci de grupuri negre-negre şi-au început să se rostogolească fără oprire, strigându-şi amarul până la cer, cu ţipetele lor amestecându-se cu mugetul megafoanelor –, Aoleu, capul meu.. Devălmăşia s-a preschimbat în luptă bezmetică, iar aceasta s-a prefăcut în bătaie. Din socotelile de după, a reieşit că şaptesprezece oameni au murit călcaţi în picioare, cei răniţi în înghesuială fiind nenumăraţi.

Unii dintre morţi au fost duşi de rubedenii, pe alţii i-au tras până în dreptul măcelăriei aşteptând să vină să-i ia; răniţii au fost, unii, duşi de rubedenii la spital sau acasă, alţii s-au târât singuri la marginea

drumului, alţii au pornit şchiopătând şi şontorogind către locurile unde voiau să ajungă şi încă alţii s-au trântit la pământ hohotind tare. Era prima oară când mureau oameni în timpul Revoluţiei Culturale în ţinutul Gaomi din nord-est: mai apoi, deşi au avut loc bătăi adevărate şi atent plănuite, cu cărămizi şi olane umplând cerul în zbor şi cuţite şi bâte dansând laolaltă, numărul morţilor şi răniţilor nu a mai ajuns atât de mare ca acum.

În copac, eu am fost în deplină siguranţă. Am privit totul de sus şi-am zărit cu ochii mei desfăşurarea completă a treburilor – fiecare detaliu l-am văzut limpede. Am văzut cum au căzut gâştele sălbatice şi cum au fost sfârtecate barbar de oamenii de-acolo. Am văzut expresiile lacome, smintite, stupefiate, îndurerate şi pline de hidoşenie de pe chipurile oamenilor, am auzit sunetele gălăgioase, pline de jale şi durere, dar şi de bucurie nebună, pe care le-au scos, am adulmecat mirosul greu de sânge şi acreală, am simţit curenţi de răceală de gheaţă şi valuri de căldură încinsă şi toate m-au dus cu gândul la războaiele din legende. Deşi analele judeţului compilate după Revoluţia Culturală explică căderea gâştelor din cer drept rezultat al gripei aviare, eu am să rămân mereu neclintit în convingerea că le-au cutremurat jos din zbor sunetele intense şi ascuţite ieşite din megafon.

După ce tulburarea s-a liniştit, parada a continuat să se desfăşoare. După ce trecuseră prin asemenea eveniment petrecut pe neaşteptate, oamenii erau mai rezervaţi; prin târgul în care înainte se îngrămădiseră

laolaltă zece mii de capete se deschidea acum un drum alb-cenuşiu, plin de băltoace de sânge şi cadavre de gâşte făcute ferfeniţă. Pe unde bătea vântul, izul dădea pe dinafară, iar penele de gâscă se rostogoleau peste tot. Bătrâna care vindea păsări mergea şovăielnică pe uliţă ştergându-şi nasul şi ochii cu banderola roşie, plângând şi ţipând:

— Puii mei, puii mei... Dar-ar glonţul peste voi de tâlhari, daţi-mi puii înapoi...

Camionul GAZ 51 s-a oprit în locul unde se mărgineau târgul de animale şi cel de lemne, iar gărzile roşii au coborât în majoritate din el, aşezându-se cu expresii epuizate pe o grămadă de lemne care răspândea mireasmă de răşină de pin. Meşterul Song, bucătarul cu faţa ciupită de vărsat de la cantina comunei, a adus cu cobiliţa două căldări de ciorba de fasole ca să-şi exprime sprijinul pentru micii generali din gărzile roşii veniţi din capitala judeţului: din căldări ieşeau aburi calzi, iar mireasma ciorbei dădea pe dinafară în toate părţile.

Song ciupitul-de-vărsat a dus căuş în mâini un bol până în faţa maşinii, l-a ridicat deasupra capului şi i-a invitat pe comandantul Măgarul-cel-mare şi pe crainica din rândul gărzilor roşii să mănânce. Comandantul nu l-a luat în seamă şi a strigat în microfon fierbând de mânie:

— Aduceţi încoace monştrii şi demonii!

Mai apoi, monştrii şi demonii, având-u-i în fruntea lor pe pre- fectul-măgar Chen Guangdi, s-au repezit cu nemăsurat de mare bucurie afară din curtea comunei. Aşa cum am descris mai înainte, corpul

prefectului-măgar fuzionase cu măgarul de hârtie: când a intrat în scenă, capul îi era încă de om, dar după ce a fluturat o clipă din el, transformarea s-a şi petrecut, iar urechile lui, întocmai ca în efectele speciale pe care le-am văzut mai apoi în filme şi la televizor, s-au mărit treptat-treptat, s-au înălţat şi, aşa cum se strecoară afară din tulpinile plantelor tropicale frunzele lor cele grase şi voinice sau aşa cum se strecoară afară din pupă o molie uriaşă, şi-au scânteiat mătăsos lucirea nobilă şi cenuşie şi şi-au adăugat un strat de peri fini şi lungi, care, atinşi cu mâna, ar fi fost hotărât extrem de plăcuţi la pipăit. După aceea faţa i s-a lungit, ochii i s-au mărit şi i-au deviat spre lateral, şaua nasului i s-a lăţit, i s-a şi albit şi şi-a adăugat un puf alb şi mărunt care, atins cu mâna, ar fi fost şi el hotărât extrem de plăcut la pipăit. Gura i s-a plecat în jos, s-a separat într-o parte inferioară şi una superioară, buzele i s-au făcut groase şi cărnoase şi, atinse cu mâna, ar fi fost şi ele hotărât extrem de plăcute la pipăit. Dinţii mari şi albi ca zăpada au fost la început acoperiţi de buzele de măgar, însă de cum a văzut femeile din rândul gărzilor roşii, cu banderolele lor roşii pe braţ, el şi-a răsfrânt cu putere buza de sus, dezvelindu-şi-i. Noi avusesem acasă măgar, iar obişnuinţele măgarilor îmi erau deosebit de limpezi. Ştiam că măgarul de cum îşi răsfrânge buza de sus urmează să intre-n călduri, iar după aceea îşi şi întinde la vedere scula cea foarte mare ţinută înainte ascunsă. Din fericire, firea omenească a prefectului Chen încă exista, transformarea în măgar nu avusese loc până la capăt,

aşa că, deşi îşi dezvelise dinţii, scula i-a rămas reţinută. Urmându-l îndeaproape venea fostul secretar al comunei, Fan Tong, da, cel care îi fusese înainte secretar prefectului Chen şi care murea după carnea de măgar; pentru că-i plăcea cel mai mult să mănânce scula de măgar, gărzile roşii îi sculptaseră una dintr-un nap mare dintre cei care creşteau din belşug în ţinutul Gaomi din nord-est – în fapt nu dăduseră cine ştie ce din cuţit, strunjiseră niţel capul napului cu cuţitul, îl înnegriseră cu cerneală şi gata. Imaginaţia maselor era foarte bogată şi nu era nimeni să nu ştie ce simboliza acest nap vopsit în negru. Celui numit Fan i se citea amărăciunea pe faţă, grăsimea îi încetinea mişcările, păşea în neorânduială şi nu se potrivea cu bătaia gongurilor şi tobelor, creând devălmăşie în gruparea monştrilor şi demonilor. O gardă roşie cu o vargă în mână îl altoia peste fund, şi cum îl altoia, el şi sărea puţin, plângând şi văitându-se. Garda roşie a schimbat apoi mişcarea şi s-a pus să-i dea cu varga în cap, iar el a parat grabnic loviturile cu chestia aia din mână care imita bărbaţia măgarului; imitaţia de mătărângă de măgar s-a rupt, lăsând la vedere înfăţişarea adevărată a napului – alb şi fragil şi zemos. Oamenii au izbucnit în hohote de râs. Nici gărzile roşii nu şi-au putut stăpâni chicotelile şi l-au ridicat pe Fan Tong pe sus, dându-l pe mâna unor fete din rândurile lor, care l-au forţat să mănânce, atunci şi acolo, bărbăţia măgarului secţionată în două. Fan Tong a spus că cerneala e otrăvitoare şi nu poate fi mâncată. Feţişoarele fetelor s-au colorat într-un roşu aprins, de parcă ar fi răbdat

o insultă extrem de mare.

— Golanule, golan împuţit ce eşti!

Nu l-au lovit cu pumnii, doar cu picioarele, alternând poziţiile. Fan Tong se rostogolea peste tot, văicărindu-se fără oprire şi strigând:

— Micilor generali, micilor generali, nu mai daţi, nu mai daţi, o mănânc, o mănânc...

A înşfăcat napul şi a muşcat cu toată tăria din el.

— Mănâncă mai repede!

A mai luat o gură, obrajii i s-au umflat până sus, de nu mai avea cum să mestece. Cuprins de îngrijorare, a dat totul pe gât şi s-a înecat de şi-a dat ochii peste cap. Sub conducerea prefectu- lui-măgar, cei mai bine de zece monştri şi demoni şi-au făcut fiecare numărul, ghiftuindu-le spectatorilor privirile. Cei care zăngăneau în gonguri, bubuiau în tobe şi dădeau în talgere erau specialişti, fuseseră înainte percuţionişti în trupa de teatru a judeţului şi ştiau să bată câteva zeci de ritmuri: cei din trupele modeste de la ţară n-aveau cum să se compare cu ei. Faţă de ei, cei din trupa de gonguri şi tobe de la noi din sat erau doar nişte obrăznicături bune să bată în fier vechi ca să bage vrăbiile în sperieţi.

Trupele de paradă din satul Ximen au venit dinspre capătul de est al târgului. În spate cu toba era Sun Long, cel ce bătea la ea era Sun Hu, din gonguri zăngănea Sun Bao, iar din talgere lovea Sun Biao. Cei patru fraţi din familia Sun erau din familie de ţărani sărmani, aşa că gongurile, tobele, talgerele mari şi cele mici, toate uneltele astea care puteau să scoată sunete uriaşe, se cuvenea să stea în mâinile lor. În

faţa lor se aflau monştrii şi demonii din sat care mergeau spre capitalism. Hongtaiyue scăpase de Cele patru curăţenii, dar nu putuse scăpa şi de Revoluţia Culturală. Purta pe cap o tichie din hârtie, iar pe spate avea lipită o lozincă scrisă cu caractere mari. Caracterele erau o imitaţie a stilului Song, erau scrise apăsat şi, cu vigoare şi, de cum le vedeai, şi ştiai că ieşiseră din mâna lui Ximen Jinlong. Hong Taiyue mai ţinea în mână şi un os de bou împodobit pe margini cu inele de aramă, ceea ce mă ducea cu gândul la istoria lui glorioasă. Tichia din hârtie nu se potrivea cu dimensiunile capului său, îi cădea şi se apleca în toate părţile şi trebuia neîntârziat îndreptată. Dacă nu putea să facă acest lucru, un tânăr cu sprâncene groase şi nas înalt îi dădea în fund cu genunchiul. Acest tânăr era fratele meu vitreg, Ximen Jinlong. Numele lui oficial era în continuare Lan Jinlong. Inteligent, nu vrusese să-şi schimbe numele de familie, pentru că de cum şi l-ar fi schimbat, originea lui ar fi devenit cea de moşier samavolnic, iar el ar fi devenit un om mai prejos decât toţi ceilalţi; tata, pe de altă parte, deşi se gospodărea individual, nu-şi schimbase statutul de muncitor al câmpului, şi să fii muncitor al câmpului era tichie de mărgăritar, care scânteia lucitor în acele vremuri şi nici cu o mie de galbeni n-o puteai cumpăra.

Fratele meu purta o haină adevărată de armată, pe care o ros- tuise de la Chang, Măgarul-cel-mare-care-rage-tare. În partea de sus avea haina asta adevărată de armată, iar jos nişte pantaloni albaştri de trening,

în timp ce în picioare era încălţat cu pantofi cu bot îngust din pânză kaki şi cu talpă albă de plastic, iar la brâu era încins cu o centură de piele cu nasturi de aramă şi lată de trei degete: cu centuri de felul ăsta erau încinşi întotdeauna bravii ofiţeri din Armata a Opta sau din Noua Armată a Patra, iar acum şi fratele meu era încins cu una. Îşi ţinea mânecile suflecate sus de tot, iar în jurul braţului îi era prinsă larg banderola gărzilor roşii. Banderolele roşii ale celor din sat erau cusute din pânză roşie, iar caracterele de pe ele erau pictate cu vopsea galbenă picurată printr-un decupaj de carton. Banderola fratelui meu era din mătase roşie de cea mai bună calitate, iar caracterele de pe ea erau brodate cu fir auriu de mătase. În tot judeţul erau doar zece banderole de acest fel, pe care le făcuse într-o singură noapte o lucrătoare excepţional de înzestrată de la atelierele de artizanat de la judeţ. Brodase doar nouă banderole şi încă o jumătate, iar apoi scuipase sânge şi murise. Sângele pătase ultima banderolă într-un fel deosebit de tragic şi înălţător: pe aceasta o purta acum frate-meu, pătată de sânge şi doar cu caracterul „roşu" brodat pe ea. Celelalte două caractere rămase le brodase sora mea, Ximen Baofeng. Fratele meu dobândise această comoară când se dusese la judeţ la comandamentul Maimuţei-de-aur să-şi viziteze prietenul, pe Măgarul- cel-mare-care-rage-tare. Când cei doi Măgari s-au revăzut după multă vreme, însufleţirea le-a fost fără pereche: şi-au strâns mâinile şi s-au îmbrăţişat, s-au salutat cu saluturile vremurilor revoluţionare, iar după aceea s-au pus la

curent unul pe celălalt cu privire la ce se petrecuse de când se despărţiseră, precum şi la starea revoluţiei la judeţ şi în sat. Deşi nu fusesem de faţă, ştiam că Măgarul-cel-mare hotărât întrebase despre sora mea – în creierul lui sigur mai dăinuia imaginea ei.

Fratele meu se dusese la judeţ să aducă învăţătură. Când se stârnise Marea Revoluţie Culturală, toţi cei din sat erau neliniştiţi şi gata de acţiune, numai că nimeni nu ştia cum anume trebuia făcută revoluţia asta. Jinlong era inteligent şi putea să pătrundă esenţa problemei. Măgarul-cel-mare îi spusese o singură vorbă:

— Combate cadrele de partid cum i-au combătut atunci pe moşierii samavolnici! Bineînţeles că nici pe moşierii, chiaburii şi contrarevoluţionarii deja combătuţi şi răsturnaţi nu-i poţi lăsa să aibă zile bune.

Pricepându-l bine pe celălat, fratelui meu parcă a început să-i clocotească sângele în corp. La despărţire, Măgarul-cel-mare i-a dăruit fratelui meu această banderolă roşie neterminată şi un buchet de fire aurii de mătase, spunându-i:

— Sora ta are mintea iute şi mâinile iscusite, pune-o pe ea s-o termine de brodat.

Frate-meu a dibuit în raniţă cadoul trimis de sora mea pentru Măgarul-cel-mare – o pereche de branţuri migălos brodate cu fir de mătase multicolor. Când fetele de la noi dau cuiva branţuri în dar înseamnă că se leagă să se mărite cu omul în cauză. Pe branţuri erau brodate două raţe mandarine care se jucau în apă. Firele roşii, dar şi verzii, cusături şi fire,

mii şi iar mii, formă bogată şi foarte vie, iubirea toată pe veşnicie. Măgarilor li s-a înroşit amândurora uşor faţa. Măgarul-cel-mare a primit branţurile şi a spus:

— Te rog să-i transmiţi tovarăşei Lan Baofeng că raţele mandarine şi fluturii ţin de sentimentalismul burghezo-moşieresc; estetica proletară are de-a face cu pinii, soarele roşu, marea, munţii înalţi, torţele, secerele, topoarele, dacă vrea să brodeze, să brodeze aceste lucruri.

Fratele meu a încuviinţat solemn din cap – sigur avea să transmită vorbele comandantului. Acesta şi-a dat jos haina militară de pe el şi a spus cu gravitate:

— Mi-a adus-o în dar un coleg care e instructor politic în armată, uită-te, are patru buzunare, face parte din efectele militare adevărate, băieţică ăla de la societatea Wujin de la judeţ a venit cu o bicicletă „Căprioara de aur“ nouă-nouţă, dar tot nu m-am îndurat să o dau la schimb!

După ce s-a întors în sat, fratele meu a întemeiat detaşamentul din satul Ximen al gărzilor roşii din gruparea Maimuţa-de-aur, şi de cum steagul lui s-a înălţat, masele s-au ridicat în întâmpinare. Tinerii din sat aveau o stimă nemăsurată pentru Jinlong chiar şi în vremurile obişnuite, iar acum se cheamă că găsiseră ocazia să-l sprijine. Au ocupat sediul brigăzii, au vândut un catâr şi două vaci şi s-au ales cu o mie cinci sute de yuani. Au cumpărat de ei pânză roşie – din care au făcut la iuţeală banderole, steaguri roşii şi ciucuri pentru suliţe – precum şi nişte megafoane; din banii rămaşi, au cumpărat zece găleţi de vopsea roşie, cu care au făcut din uşa, ferestrele şi pereţii

sediului brigăzii o întindere de roşu; până şi caisul din curte l-au vopsit în roşu. Când tata şi-a exprimat împotrivirea, Sun Hu i-a tras o bidinea de vopsea peste faţă, făcându-i-o pe jumătate roşie, pe jumătate albastră. Tata a înjurat bombănind, în timp ce Jinlong stătea deoparte şi se uita cu ochi reci, nebăgându-l deloc în seamă. Tata, neînţelegând prea bine cum stăteau lucrurile, s-a apropiat de Jinlong şi-a întrebat:

— Feciorule, iar vrei să schimbi stăpânirea?

Jinlong, cu mâinile în şold şi pieptul scos înainte, a răspuns cât se poate de tranşant:

— Da, vreau să schimb stăpânirea!

Tata iar l-a întrebat:

— Adică dumneata vrei să spui că Mao Zedong nu mai e preşedinte?

Jinlong a rămas fără vorbe, dar după un moment a rostit cu mare mânie:

— Înroşiţi-i şi jumătatea aia de faţă albastră!

Fraţii Sun – Long, Hu, Bao şi Biao – au dat năvală grămadă peste el, doi i-au sucit braţele, unul l-a înhăţat de păr, iar ultimul a pălălăit cu bidineaua, mânjindu-l pe toată faţa cu un strat gros-gros de vopsea roşie. Tata a dat drumul unui şuvoi de înjurături, iar vopseaua roşie i-a curs aşa şi în gură, înroşindu-i dinţii. Avea un aspect chiar înfiorător, ochii i se prefăcuseră în două găuri negre, iar vopseaua de pe sprâncene stătea să i se scurgă înăuntru în orice clipă. Mama a dat fuga afară din casă şi-a început să strige plângând:

— Jinlong, Jinlong, e tatăl tău, cum poţi să-i faci

una ca asta?

Jinlong a răspuns cu mare răceală:

— Toată ţara e o întindere roşie, niciun loc nu rămâne neatins. Marea Revoluţie Culturală înseamnă să faci revoluţie împotriva facţiunii ce merge spre capitalism, a moşierilor, chiaburilor şi contrarevoluţionarilor! Gospodăriile individuale nu rămân nici ele neatinse! Dacă nu renunţă să se gospodărească individual şi continuă să meargă pe drumul capitalist, o să-l punem în găleată să se îmbibe în vopsea roşie!

Tata şi-a frecat o dată faţa, apoi încă o dată, şi frecându-şi-o a simţit că vopseaua stă să-i între în ochi: se freca exact de frică să nu-i între în ochi, dar sărmanul de el de cum s-a apucat să se frece şi-a băgat şi mai multă vopsea roşie în ochi! Aceasta îi ardea ochii, atât de tare că s-a pus să sară în sus şi să schelălăie de durere. După ce-a obosit să sară, s-a dat peste tot pe jos de-a rostogolul, um- plându-se de găinaţ de pasăre. Curtea toată roşie şi omul acesta şi el cu faţa roşie au înfricoşat păsările mamei şi pe cele ale lui Wu Qiuxiang de li s-au răvăşit minţile – n-au mai cutezat să între la loc în coteţe şi-au zburat peste zid, au zburat în cais, au zburat pe coama casei. Ghearele li se pătaseră şi ele de vopsea roşie, aşa că pe unde mergeau, lăsau urme roşii de gheare. Plângând amarnic şi fără oprire, mama m-a strigat: „Jiefang, fiule, du-te repede şi cau- tă-ţi sora, să-i scape ochii tatii...“ În mână cu o suliţă cu ciucuri smulsă de la o gardă roşie şi sufocat de mânie, mă pregăteam să-l împung pe Jinlong şi să-i fac în corp

nişte găuri transparente, ca să văd ce lichid îi curge la urma urmei prin el insului ăsta care nu mai ştia nici de mamă, nici de tată – presupuneam că sângele îi e negru. Rugămintea disperată a mamii şi starea nenorocită a tatii m-au făcut să n-am încotro şi să las pentru moment gândul de-a-l găuri pe jinlong: chestiunea de primă importanţă era acum să salvez ochii tatii. Trăgând după mine suliţa cu ciucuri, am luat-o la fugă pe uliţă. „Ai văzut-o pe soră-mea?“ am întrebat o bătrână cu părul alb. Bătrâna îşi freca ochii înlăcrimaţi şi scutura necontenit din cap, părând că nu înţelege ce-i spun. Am întrebat un moş rămas fără păr în cap:, Ai văzut-o pe soră-mea?“ Gârbovin- du -se de spate şi zâmbind prosteşte, a arătat spre ureche – oh! era surd, n-auzea niciun fel de sunet., Ai văzut-o pe soră-mea?“ L-am tras de umăr pe unul care împingea o bicicletă, iar aceasta i s-a răsturnat într-o parte: tot pietrişul pe care-l avea într-un coş i s-a rostogolit pe uliţă, frecându-se, alunecând şi răsunând clar şi melodios. A scuturat din cap, zâmbind amar, dar nu i-a sărit ţandăra – s-ar fi cuvenit să-i sară, dar nu i-a sărit, era chiaburul Wu Yuan, cel care cânta bine la flaut, numai şoapte şi suspine, cu eleganţă de maestru. Era un om din vremurile de altădată, aşa cum ai spus şi tu, fusese prieten bun cu Ximen Nao, moşierul samavolnic. Am zburat mai departe, în timp ce în spatele meu Wu Yuan s-a apucat să culeagă pietrele să le pună înapoi în coş. Pietrele le ducea către curtea familiei Ximen, conform ordinului dat de Ximen Jinlong, comandantul detaşamentului din satul Ximen al

gărzilor roşii din gruparea Maimuţa-de-aur. M-am lovit nas în nas cu Huang Huzhu, care venea alergând din faţă. Cele mai multe fete din sat îşi purtau părul scurt, cu cărare băieţească, lăsându-şi la iveală pielea negricioasă a capului şi ceafa cea albă; ea era singura care se căpoşea să şi-l poarte strâns într-o coadă mare, legată la capăt cu un şnur roşu: feudală, conservatoare, inflexibilă, putea să rivalizeze cu felul în care tata continua fără urmă de şovăială să se gospodărească individual. Nu avea să treacă însă multă vreme şi coada ei cea mare avea să-şi găsească bună folosinţă; jucând-o pe Li Tiemei din opera revoluţionară model însemnări despre lampionul roşu, ea nici că va mai avea nevoie de machiaj, căci Li Tiemei exact o coadă mare din asta are! Până şi actriţele din trupa de teatru a judeţului care o jucau pe Li Tiemei trebuiau să-şi prindă o coadă falsă, în timp ce Li Tiemei a noastră avea coadă adevărată, cu fiecare fir de păr lipit de pielea capului. De-abia apoi am aflat că Huang Huzhu nici moartă nu voia să-şi taie părul din pricină că acesta era străbătut de vase capilare – dacă-l tăiai, din el se prelingeau firicele de sânge. Fiecare fir era aspru şi tare şi-l simţeai cărnos când trăgeai de el; păr de acest fel rar se vede pe lume. După ce m-am lovit nas în nas cu ea, am întrebat-o:

— Huzhu, ai văzut-o pe soră-mea?

A deschis gura şi-a închis-o la loc, dând să zică ceva şi-apoi oprindu-se – rece, dispreţuitoare, nedând nici doi bani. Fără să-mi pese de expresia ei, am ridicat glasul:

— Te-am întrebat dacă ai văzut-o pe soră-mea!

Făcând pe neştiutoarea, a întrebat şi ea:

— Dar cine e soră-ta?

— Pizda mă-sii, Huzhu, tu nu ştii cine-i soră-mea? Dacă nu ştii cine-i soră-mea atunci nu ştii nici cine-i maică-ta! Soră-mea, Lan Baofeng, agent sanitar, doctor desculţ!

— A, de ea întrebi? A strâmbat din gura ei mică şi, pe un ton peste măsură de dispreţuitor, a adăugat, prefăcându-se că răspunde cum se cuvine, dar cu evidentă acreală: E la şcoală, se îmbârligă cu Ma Liangcai, du-te repede să-i vezi. Un câine şi o căţea, care mai de care mai destrăbălat, mai că nu s-au împreunat deja!

Auzind-o, am tras o sperietură zdravănă – nu mi-ar fi trecut prin cap că Huzhu cea atât de desăvârşită în toate cele poate să scoată asemenea vorbe grosolane…

— Din cauza Marii Revoluţii Culturale! a spus cu mare răceală Cap-Mare Lan Qiansui.

…Degetele îi sângerau iarăşi fără pricină, aşa că i-am înmânat în mare grabă leacul miraculos pregătit din timp; şi l-a pus pe degete, iar sângele s-a oprit numaidecât.

Faţa ei îmbujorată şi pieptul rotunjit m-au făcut pe loc să pricep: deşi nu era musai că era îndrăgostită în taină de Ma Liangcai, faptul că îl văzuse lipicios cu soră-mea o făcuse să nu se simtă în largul ei.

— Nu te rezolv pe tine acum, te-aranjez eu altă dată, stricată destrăbălată ce eşti tu, îndrăgostită de frate-meu – care frate? nu mai e frate-meu, de mult

nu mai e frate-meu, e doar sămânţa rea rămasă de pe urma lui Ximen Nao.

— Atunci şi soră-ta e tot sămânţa rea rămasă de pe urma lui Ximen Nao.

Mi-a închis gura cu vorba asta, parcă dădusem pe gât o prăjitură fierbinte de orez lipicios.

— Nu-s la fel, am zis, ea e bună, e blândă, are inima bună, sângele roşu, miroase a om, e soră-mea.

— În curând n-o să mai miroasă a om, o să aibă iz de câine pe tot corpul, că doar e javră corcită ieşită din împreunarea lui Ximen Nao cu o căţea, cum vine vremea ploioasă, cum începe să dea pe dinafară putoare de câine, a zis Huzhu scrâşnind din dinţi.

Mi-am răsucit suliţa cu ciucuri roşii cu gândul s-o împung cu ea – în vremuri revoluţionare, poporul organizează execuţiile! Comuna populară Jiashan a transferat dreptul de a face execuţii la nivelul satului, iar în satul Mawan într-o zi şi o noapte au omorât treizeci şi trei de oameni, cel mai în vârstă de optzeci şi opt de ani şi cel mai tânăr de treisprezece: pe unii i-au bătut cu bâtele până i-au omorât, pe alţii i-au tocat în două bucăţi cu tocătoarea de paie. Am ridicat suliţa şi-am ţintit spre pieptul ei; ea şi l-a ridicat şi şi l-a scos înainte: „împunge! împunge şi fă-mi felul dacă ai sânge în tine! Am trăit de-ajuns, de-ajuns şi mai de-ajuns!“ în timp ce zicea asta, din ochii ei frumoşi se rostogoleau lacrimi. Treaba era oarecum de neînţeles şi cumva greu de cântărit – era totuşi Huzhu, cea care crescuse cu mine de mică şi care odată, pe când ne jucam cu toţii în fundul gol pe o grămadă de nisip, deodată devenise interesată de cocoşelul dintre

picioarele mele şi se-ntorsese plângând la mama ei, Wu Qiuxiang, cerându-i un co- coşel, de ce Jiefang are şi eu n-am? Wu Qiuxiang mă ocărâse straşnic stând sub cais: „Jiefang, golan mic ce eşti, dacă mai îndrăzneşti s-o necăjeşti pe Huzhu, să fii atent să nu ţi-o tai!“ Lucrurile din trecut îmi erau limpezi înaintea ochilor, dar uite că Huzhu devenise, cât ai clipi din ochi, şi mai de nemăsurat de adâncă decât Cotul-ţestoaselor din râu. M-am răsucit şi-am luat-o la sănătoasa, nu pot să rabd lacrimile femeilor. De cum plânge una, nasul începe să mă furnice şi mă ia cu ameţeală. Această fire slabă mi-a făcut rău toată viaţa. Am spus:

— Ximen Jinlong a vărsat vopsea roşie în ochii tatii, mă duc s-o caut pe soră-mea să-i scape ochii...

— Aşa vă trebuie, în familia aia vă muscaţi între voi ca nişte câini...

Vorbele ei crunte răsunau la mare depărtare. Se chema totuşi că scăpasem de Huzhu – fata faţă de care simţeam o oarecare ură, o oarecare frică şi o oarecare iubire. Ştiam că ea nu mă place, dar, în fond, tot îmi spusese unde era soră-mea.

Şcoala primară se afla la capătul de apus, lângă zidul de împrejmuire al satului. Avea o curte mare şi solitară, ale cărei ziduri fuseseră ridicate cu cărămizi din morminte, aşa că spiritele multor morţi erau ataşate de zidurile acestea şi ieşeau noaptea să rătăcească. Dincolo de ziduri se afla o pădure întinsă de pini negri în care se găseau bufniţe; ţipetele lor pline de jale şi durere le îngheţau oamenilor sângele în vine. Era o minune că nu puseseră pădurea la

pământ ca să slujească drept combustibil la călirea oţelului. Aceasta era întru totul din pricina unui cedru bătrân din mijlocul ei – cum îi dădeai un topor, începea să clipocească afară din el sânge. Cine a mai văzut copac din care să curgă sânge? Era întocmai ca părul lui Huzhu, cum îl tăiai, cum dădea sângele din el. Se vede că toate cele ce pot dăinui au câte ceva ieşit din comun.

Într-adevăr, am găsit-o pe sora mea în cancelaria şcolii. Nici gând să cocheteze cu Ma Liangcai, îi pansa acestuia o rană. Nu se ştie cine îi spărsese capul, iar sora mea i-l lega cu bandaj şi-n cruciş, şi-n curmeziş, lăsându-i neacoperit doar un ochi, cât să vadă pe unde merge, nasul, ca să respire cu el, şi gura ca să vorbească, să bea şi să mănânce. Semăna foarte mult cu soldaţii naţionalişti schiloditi în filme de cei comunişti. Ea arăta întru totul ca o soră medicală, fără nicio expresie pe faţă, de parcă era sculptată dintr-o marmură lucioasă rece ca gheaţa. Geamul din fereastră era spart, iar cioburile fuseseră luate toate de copii – le luaseră pentru mamele lor, să le folosească la curăţatul cartofilor. Cioburile mai mari erau acum prinse în grilajele de şipci de la ferestre – puteai să te uiţi dinăuntru la oamenii de-afară şi lăsau să treacă şi lumina soarelui. Vântul care bate pe înserat în toamna târzie s-a pornit dinspre pădurea de pini, aducând cu el miros de ace şi răşină de pin şi suflând pe jos hârtiile de pe masa din cancelarie. Din geanta ei cărămizie de medicamente făcută din piele de vacă, sora mea a scos o sticluţă din care a vărsat nişte pastile, pe care le-a împachetat într-o hârtie

culeasă de pe jos, spunându-i:

— Le iei după masă, câte două deodată, de trei ori pe zi.

El a zâmbit amar:

— N-are rost să le iroseşti, gata cu înainte şi după masă, gata şi cu masa, intru în greva foamei ca să protestez împotriva atrocităţilor fasciste... Noi suntem ţărani sărmani de trei generaţii, cu rădăcini roşii şi mlădiţe drepte, pe ce se bazează ei să vină să mă ia la bătaie?

Sora mea i-a aruncat o privire plină de înţelegere şi a spus cu voce joasă:

— Tovarăşe profesor Ma, nu te mai agita, nu-ţi face bine să te agiţi...

El şi-a întins brusc mâinile şi le-a apucat pe ale ei, bâiguind dezlânat:

— Baofeng, Baofeng, fii a mea, hai să fim amândoi... De-atâţia ani de zile, mănânc şi mă gândesc la tine, dorm şi mă gândesc la tine, merg pe drum şi mă gândesc la tine, sunt cu toate simţurile răvăşite, îmi pierd minţile, de multe ori când mă izbeam de vreun zid sau de vreun copac, alţii credeau că stau şi cuget la învăţătură, dar de fapt eu mă gândeam la tine...

Părea de necrezut că atâtea vorbe de pasiune pierdută dau pe dinafară din gura cea împresurată de bandaje, în timp ce ochiul neacoperit, cu lumina lui aparte, semăna cu un cărbune îmbibat în apă. Sora mea şi-a scuturat cu putere mâinile dintre ale lui şi şi-a înălţat căpăţâna spre înapoi, balansându-şi-o ca să evite gura lui bandajată.

— Fă după voia mea... fa după voia mea... trăncănea Ma Liangcai frenetic.

Tipul ăsta pur şi simplu dăduse în sminteală. Am strigat tare: „Soră!“ Am deschis după aceea cu piciorul uşa rămasă descuiată şi, îndreptând suliţa cu ciucuri, m-am repezit înăuntru. Ma Liangcai a dat grabnic drumul mâinilor lui Baofeng şi s-a dat zduncinându-se înapoi. S-a izbit de un cadru pentru ligheane, răsturnându-l şi făcând o jumătate de lighean de apă murdară să se prelingă pe podeaua din cărămizi pătrate. „Te omor!“ am ţipat eu tare, împungând cu suliţa în perete. Ma Liangcai a picat în fund pe un teanc de ziare ferfeniţite, părând să fi leşinat de frică. Am scos suliţa din perete şi i-am spus lui Baofeng:

— Soră, Jinlong i-a stârnit pe unii să-i dea cu vopsea roşie tatii peste ochi şi-acuma îl doare de se dă peste tot pe jos de-a rostogolul. M-a pus mama să te caut şi-am alergat prin tot satul până să dau în sfârşit de tine. Du-te la iuţeală înapoi şi găseşte un fel să-i scapi ochii tatii...

Baofeng şi-a luat la spinare geanta de medicamente, l-a săgetat cu privirea pe Ma Liangcai care zvâcnea într-un colţ şi-a pornit în fugă în urma mea. Alerga foarte repede şi într-o clipă m-a şi depăşit. Geanta de medicamente se bălăngănea, zdroncănindu-i, tronca! tronca! peste fund. Stelele ieşiseră deja la iveală, iar pe cerul de la apus se afla Luceafărul cel strălucitor însoţind secera lunii.

Tata se dădea de-a rostogolul prin toată curtea şi nici mai mulţi oameni la un loc nu-l puteau stăpâni.

Se freca cu mâna la ochi cu toată puterea, trăgând nişte răcnete jalnice de le făcea celorlalţi părul măciucă. Ciracii lui frate-meu se furişaseră încetişor afară din curte, doar cei patru fraţi Sun, câini credincioşi, rămânând să-l apere. Mama şi Huang Tong l-au prins fiecare pe tata de câte un brat, nelăsându-l să se mai frece la ochi. Braţele lui aveau însă o

* 9 putere uimitoare şi, asemenea unor somni mari acoperiţi cu lichid lipicios pe tot corpul, se scuturau deseori dintre mâinile celorlalţi. Mama ocăra, suflând şi gâfâind:

— Jinlong, dobitoc fără inimă ce-ai ajuns tu, nu ţi-e tată bun, dar el te-a crescut mare, cum ai putut să faci aşa faptă neagră...

Sora mea s-a repezit în curte, asemenea unui mântuitor coborât din ceruri. Mama a zis:

— Tată, poartă-te cum se cuvine, a venit Baofeng. Baofeng, salvează-l pe tata, nu-l lăsa să orbească, tata e doar căpos din fire, nu-i om rău, n-a fost neomenos cu voi...

Deşi nu se înnegurase încă de tot, roşul din curte şi roşul de pe faţa tatii se transformaseră în verde neguriu. Curtea era toată un miros tare de vopsea. Sora mea a spus gâfâind:

— Aduceţi apă! Mama a dat fuga în casă şi-a adus un căuş plin. Nu-i de-ajuns! E nevoie de apă, cu cât mai multă, cu-atât mai bine! Sora mea a luat apoi căuşul, a ochit faţa tatii şi i-a zis:

— Tată, închide ochii!

Tata în fapt într-una ţinuse ochii strâns închişi, şi

să fi vrut să-i deschidă tot n-ar fi putut. Baofeng i-a aruncat căuşul de apă peste faţă. „Apă! Apă! Apă!“ a zbierat apoi tare cu o voce răguşită, asemenea unei lupoaice. M-a surprins nu puţin să văd cum surioara mea cea blajină poate să scoată asemenea sunete. Mama a adus cu cobiliţa dinăuntru o căldare întreagă, bălăbănindu-se toată. Nevasta lui Huang Tong, Qiuxiang, femeia asta căreia îi era frică doar că lumea n-are să mai fie în haos şi care spera ca toţi să se îmbolnăvească de boli ciudate, a adus şi ea cu cobiliţa din casă o căldare. În curte era şi mai întuneric. Printre umbre negre, sora mea a poruncit: „Aruncaţi-i apa peste faţă!“ Căuş după căuş de apă împroşca faţa tatii, scoţând sunete răsunătoare. „Aduceţi lumină!“ a ordonat Baofeng. Mama a alergat în casă şi-a adus o lămpiţă cu kerosen; apăra flacăra cu mâna, mergând cu mare atenţie, dar flacăra sălta şi tremura şi, la prima adiere, s-a stins. Mama a călcat în gol şi-a căzut lată. Lampa a fost azvârlită şi ea departe, iar eu am simţit mirosul de kerosen răspândindu-se neuniform dinspre colţul zidului. L-am auzit pe Ximen Jinlong ordonându-le cu voce joasă ciracilor lui să se ducă şi să aprindă lampa cu gaz. În afară de soare, lampa cu gaz era cea mai puternică sursă de lumină pe care o aveam în acele timpuri în satul Ximen. Sun Biao avea doar şaptesprezece ani, dar era specialistul satului în privinţa lămpii: alţii izbuteau s-o aprindă de-abia după o jumătate de oră, el în doar zece minute. Alţii stricau adesea plasa de azbest, el nu. Privea deseori în gol cu ochii fixaţi pe plasa de azbest strălucitor de

albă, ascultând şuieratul lămpii şi având întipărită pe chip o expresie ca de tâmp, ca de om beat. Curtea era un ghem de negreală, dar în clădirea principală treptat-treptat a început să se lumineze, ca şi cum s-ar fi făcut focul înăuntru. Oamenii erau sideraţi. L-au văzut apoi pe Sun Biao, care, cărând lampa cu gaz pe un băţ de parcă ar fi cărat chiar soarele, a ieşit pe uşa comandamentului gărzilor roşii din satul Ximen. Pereţii roşii ai curţii şi pomul roşu din ea au început să ilumineze splendoare în urma lămpii – roşie de-ţi lua ochii, roşie ca focul. Dintr-o privire i-am văzut pe toţi cei care umpleau curtea. Pe Huang Huzhu, care se sprijinea de poarta ei, jucându-se ca o domniţă nobilă din vremuri medievale cu capătul părului ei prins în coadă. Pe Huang Hezuo, care stătea sub cais cu ochii învârtindu-i-se bezmetic de jur-împrejur, cu părul despicat în cărare care-i crescuse puţin şi aruncând deseori afară prin strungăreaţă dinţilor bulă după bulă de salivă. Pe Wu Qiuxiang, care se agita încoace şi-ncolo prin curte, părând să aibă multe de spus celorlalţi, dar fără ca cineva să schimbe o vorbă cu ea. Pe Ximen

Jinlong, care stătea cu mâinile în şold în mijlocul curţii, cu o privire serioasă şi pătrunzătoare şi cu sprâncenele încruntate, de parcă ar fi cugetat la vreo problemă importantă. Pe trei dintre fraţii Sun aşezaţi în evantai, apărându-i spatele lui Ximen Jinlong, ca nişte câini credincioşi. Pe Huang Tong, ţinând în mână un căuş făcut dintr-un tâlv, scoţând cu el apă şi aruncând-o pe faţa tatii. De asemenea, apa, care o parte ricoşa înapoi, aterizând în lumină, şi altă parte

îi picura tatii de pe faţă. Tata şedea în capul oaselor pe pământ, cu picioarele întinse drept, apăsându-şi pulpele cu mâinile şi ţinând faţa în sus, să primească apa împroşcată pe ea. Era foarte liniştit, nu mai dădea din picioare, nu făcea hărmălaie – pesemne că venirea lui Baofeng îl potolise pe dinăuntru. Mama se târa pe jos, tolocănind pe înfundate: „Lampa mea? Lampa mea?…“ Era plină de apă noroioasă pe tot corpul, arăta întristător: scăldat în lumina puternică a lămpii, părul îi era o întindere alb-argintie. Mama n-avea nici cincizeci de ani, dar văzând-o aşa de bătrână şi căruntă, fără să vreau inima mi-a fost cuprinsă de obidă. Vopseaua de pe faţa tatii părea să se fi subţiat puţin, dar faţa tot îi rămăsese toată roşie: picăturile de apă se rostogoleau şi cădeau de pe ea ca şi cum s-ar fi rostogolit şi căzut de pe nişte frunze de lotus. În afara curţii se strânseseră mulţi oameni veniţi să se uite la vânzoleală; dincolo de poartă, totul era o întindere neagră şi apăsătoare. Sora mea stătea în picioare calmă, parcă era un general. „Adu lampa“, a zis. Mişcându-se iute cu paşi mici, Sun Biao a adus-o mai aproape. Cel de-al doilea frate Sun, Sun Hu, poate la indicaţia fratelui meu, a tras afară din „comandament“ un taburet cu care a venit în zbor înapoi, amplasându-l la doi metri de tata, într-o pane, şi zicându-i lui Sun Biao să pună lampa pe el. Baofeng a deschis geanta de medicamente, a scos din ea vată şi o pensetă, a apucat vata cu penseta şi după ce a umezit-o în apă, a şters cu ea ochii tatii, mai întâi de jur împrejur, iar după aceea pleoapele – totul cu cea mai mare grijă, dar cu mişcări extrem de iuţi şi

precise. A tras după aceea apă curată într-o seringă groasă şi l-a pus pe tata să-şi deschidă ochii. Dar ochii nu se lăsau deschişi. „Cine vine să i-i deschidă?“ a întrebat Baofeng. Mama s-a grăbit să se caţere la loc pe picioare, trăgând după ea apă şi noroi. „Jiefang“, a spus sora mea, „vino să-l ajuţi pe tata să deschidă ochii.“ Fără să vreau, m-am dat înapoi câţiva paşi, faţa vopsită în roşu a tatii era prea înspăimântătoare. „Mai repede!“ a zis ea. Am vârât suliţa cu ciucuri roşii în pământ şi, înălţându-mi picioarele şi mergând pe vârfuri ca un cocoş care umblă prin zăpadă, am călcat prin apă şi noroi şi m-am apropiat. M-am uitat la Baofeng, care mă aştepta cu seringa în mână. Am încercat să-i deschid tatii ochii, dar el a scos un vaiet amarnic – iar sunetul acela, ca un cuţit, ca un pumnal, m-a înfricoşat de-am făcut brusc un salt, ajungând în afara cercului de oameni. Baofeng era mânioasă: „Ce-i cu tine? Te rabdă inima să-l laşi pe tata să orbească?“ Huang Huzhu, care se sprijinea de uşa casei lor, a venit sprintenă spre noi. Purta o haină cadrilată cu roşu şi o cămaşă înflorată, al cărei guler răsfrânt era suprapus peste gulerul de la haină. Coada i se rostogolea pe spinare. Au trecut numeroşi ani de-atunci, dar scena asta o am încă foarte proaspătă în minte. De la uşa lor până la staulul nostru era o distanţă de cam treizeci de paşi. Aceşti treizeci de paşi, în lumina lămpii de gaz a cărei strălucire doar cea a soarelui o depăşea, i-a străbătut într-un fel care chiar poate fi numit frumos şi minunat – umbra de pe pământ era cea a unei femei superbe. Toată lumea se uita prosteşte la ea, mai ales

eu, care eram prostit şi mai şi din cauză că numai ce-o suduise adineauri cu vorbe înveninate pe Baofeng, iar acum, cât ai clipi din ochi, se oferea să-i slujească drept ajutor. A strigat o dată: „Vin eu!“ şi ca o pasăre mică cu pieptul roşu a zburat într-acolo. Nu i-a păsat câtuşi de puţin de apa şi noroiul de pe jos şi nu i-a fost frică că-şi murdăreşte pantofii din pânză albă făcuţi cu migală. Huzhu era renumită pentru mintea ei iute şi mâinile iscusite: branţurile brodate de sora mea erau arătoase, cele brodate de ea erau şi mai şi. Când caisul din curte era în floare, şedea dedesubt şi, cu ochii la el, degetele-i zburau încoace şi-ncolo, mutând florile din cais pe branţurile din pantofi – şi erau acolo şi mai frumoase, şi mai delicate decât în pom. Toate branţurile pe care le broda, teancuri-teancuri, şi le pusese sub pernă şi nu se ştia cui o să le dea: Măgarului-cel-mare? lui Ma Liangcai? lui Jinlong? sau poate mie?

În lumina ţipătoare a lămpii cu gaz, ochii îi erau lucitori, dinţii îi erau şi ei lucitori, fără nicio umbră de îndoială era o femeie frumoasă, o femeie frumoasă cu fundul sus şi pieptul înainte – iar mie îmi păsase doar de gospodărirea cu tata la individual şi pierdusem din vedere frumuseţea asta de lângă mine. În acest scurt răstimp, în scurtul răstimp cât a făcut drumul dintre uşa ei şi staulul nostru, m-am îndrăgostit pe viaţă şi pe moarte de ea. S-a aplecat în spatele tatii, şi-a întins mâinile subţiri şi gingaşe şi i-a deschis acestuia ochii. Tata a strigat plin de jale, am auzit zgomotul mărunt făcut de pleoapele lui când s-au deschis, glup! glup! ca un peştişor care scoate bulbuci pe fundul

apei. Am văzut ochii ca o rană ai tatii, cu sângele ţâşnindu-i dinăuntru. Baofeng a ţintit spre ei şi a împins seringa, iar un şuvoi de apă curată, luminos ca argintul, s-a descărcat înăuntru. S-a descărcat cu încetul, căci Baofeng controla forţa de împingere – prea lent, şi impulsul ar fi fost insuficient, prea rapid, şi ar fi existat posibilitatea de a-i străpunge tatii globii oculari. Intrată în ochii lui, apa se prefăcea în sânge şi curgea apoi în jos cu încetul de-a lungul pleoapelor. Tata gemea de durere. Amândouă la fel de precise, amândouă la fel de sprintene, aceste două femei între care nu era cu pudnţă împăcare au conlucrat perfect, clătindu-i tatii şi celălalt ochi. După aceea iarăşi i-au clătit, pe rând, ochiul stâng, cel drept, iar cel stâng, iar cel drept. În cele din urmă, sora mea i-a pus tatii în ochi nişte picături şi i i-a acoperit cu un bandaj. „Jiefang, mi-a zis, du-l pe tata în casă.“ Am alergat la el, l-am prins de subsuori şi l-am ridicat cu putere, făcându-l să stea în picioare: era parcă aş fi smuls din pământ un nap mare, care trăgea după el apă şi noroi.

În acel moment, am auzit un zgomot ciudat venind dinspre staul, ceva ca un plâns, ca un râs, dar şi ca un oftat. Taurul îl făcuse. La urma urmei, ce făceai atunci, plângeai, râdeai sau oftai?

— Zi mai departe, mi-a zis Cap-Mare Lan Qiansui cu mare răceală, nu mă mai întreba.

Toată lumea a tras o sperietură şi toţi şi-au îndreptat privirile într-acolo: staulul era tot o întindere de lumină, ochii taurului semănau cu două mici lampioane iscând luminiţe albastre, iar pe corp

razele îi săgetau în toate părţile, vopsindu-l parcă într-un strat de auriu. Tata s-a zbătut şi a vrut să se ducă înspre staul, iar apoi a strigat: „Taure! Taurul meu! Doar pe tine te am pe lumea asta!“ Vorbele îi erau deznădăjduite la culme şi la auzul lor inima ni s-a amărât inima – Jinlong s-a răzvrătit, dar eu şi Baofeng şi mama încă te-ndrăgeam din adâncul inimii, cum puteai tu să spui că doar pe taur îl ai pe lumea asta? Şi dacă e să spunem lucrurile până la capăt, taurul ăsta era la trup taur, dar inima lui, sufletul lui erau ale lui Ximen Nao – iar în faţa mulţimii de oameni din curte, cu fiul lui, fiica lui, prima concubină, a doua concubină, argatul lui şi fiul acestuia, adică eu, în el se amestecau într-o oală de terci nedesluşit afecţiune, pasiune şi ură, o mie de simţiri şi zece mii de trăiri.

— Probabil că lucrurile n-au fost aşa de complicate, a rostit Cap-Mare Lan Qiansui, probabil că mi se-nţepenise în gâtlej o gură de iarbă şi de-aia am slobozit sunetul ăla aşa de sucit. Dar povestirea asta a ta care trage şi hăis şi cea şi e toată stufoasă şi buruienoasă, talmeş-balmeşul ăsta de vorbe de seamănă cu ce-a făcut ursul în zicătoare – „ursul negru prinde peşte, pe-unul îl aruncă, pe-altu-l nimereşte“ – a prefăcut un lucru simplu într-o „oală de terci nedesluşit“.

Lumea de-atunci chiar asta era de fapt – o oală de terci nedesluşit, cat de limpede să vrei să povesteşti, tot e greu. Să reiau firul de unde l-am lăsat însă – trupele de paradă din satul Ximen venind din capătul de răsărit al târgului, cu surle şi trâmbiţe şi zarvă

până la cer şi steaguri roşii unduindu-se. Escortat de Jinlong şi de gărzile lui roşii spre a fi plimbat pe uliţe şi arătat oamenilor era, în afară de fostul secretar de filială, Hong Taiyue, şi şeful brigăzii, Huang Tong. Tot aşa, în afară de vechea gardă a elementelor rele – Yu Wufu, mai marele peste o sută de familii în vremea momâilor colaboraţioniste, ţăranul chiabur Wu Yuan, trădătorul Zhang Daz- huang şi soţia moşierului, Ximen Baishi – mai era şi tatăl meu, Lan Lian. Hong Taiyue îşi muşca dinţii şi stătea cu ochii holbaţi. Faţa lui Zhang Dazhuang era plină de frământare. Lui Wu Yuan, lacrimile îi şiroiau necontenit din ochi. Bai avea părul zburlit şi faţa murdară. Vopseaua de pe faţa tatii încă nu se ştersese toată, iar din ochii lui, de un roşu aprins, picurau lacrimi fără întrerupere. Lacrimile nu erau deloc semn că s-ar fi înmuiat pe dinăuntru – vopseaua îi vătămase corneea. Avea atârnată de gât o pancartă de hârtie, pe care frate-meu scrisese cu mâna lui, în caractere mari: „Gospodar individual împuţit şi îndărătnic“. Ducea pe umeri plugul de lemn, cel pe care i-l repartizaseră la reforma agrară. Era încins la brâu cu o frânghie de cânepă, de ea era ataşat un frâu, iar de frâu era prins un taur – un taur, tu, prin care moşierul samavolnic Ximen Nao se întorcea din nou pe lume. Dacă vrei, poţi să mă întrerupi şi să continui tu vorba, să povesteşti tu ce s-a întâmplat mai departe. Dacă povestesc eu, o să fie lumea văzută prin ochii omului; dacă zici tu, o să fie universul văzut de taur. Povestit de tine, poate o să fie mai minunat, dar, dacă nu vrei, o să continui eu. Erai un

taur bine făcut, cu coarnele ca fierul, greabănul lat, muşchii dezvoltaţi, ochii sticlind şi privirea cruntă. De coarne îţi atârnau doi pantofi stricaţi – îi atârnase la nimereală acolo băieţică ăla din rândul fraţilor Sun care se pricepea să se îngrijească de lampa de gaz, cu gând să te urâţească, nu ca să simbolizeze că eşti un taur stricat. Lepădătura de Jinlong vrusese la început să mă plimbe şi pe mine pe uliţe şi să mă arate oamenilor, dar îndreptasem suliţa cu ciucuri să mă pun cu el pe viaţă şi pe moarte. Îi zisesem că-m- pung pe oricare vrea să mă plimbe pe uliţe. Jinlong era zurbagiu, dar dând de unul aşa de disperat ca mine, a evitat ciocnirea. Mă gândeam că doar să se fi îndărătnicit şi tata ca mine, să fi dat jos tocătoarea de paie şi s-o fi pus de-a curmezişul la intrarea în staul, despicându-l pe oricare s-ar fi apropiat, că Jinlong s-ar fi înmuiat. Dar uite că tata s-a înmuiat în loc şi i-a lăsat supus să-i atârne de gât pancarta de hârtie. Mă gândeam că doar să-şi fi ieşit taurul niţel din fire, că nimeni n-ar fi avut cum să-i atârne pantofi stricaţi de coarne şi să-l tragă la paradă pe uliţe: taurul s-a supus însă şi el.

În mijlocul târgului, adică pe aria aceea goală din faţa cantinei Cooperativei de Aprovizionare şi Desfacere, Chang, adică Măga- rul-cel-mare-care-rage-tare, comandantul gărzilor roşii din gruparea Maimuţa de aur la nivelul judeţului, a făcut joncţiunea cu Jinlong, Măgarul-cel-mic-care-rage-un-pic, comandantul detaşamentului din satul Ximen al gărzilor roşii din gruparea Maimuţa de aur. Cei doi şi-au strâns mâinile, s-au salutat cu salut

revoluţionar, au scăpărat amândoi din ochi lumini roşii, în inimi le vălureau nobile simţiri revoluţionare, pesemne că se duceau cu gândul la joncţiunea de la Jinggangshan care a dus la formarea Armatei roşii a muncitorilor şi ţăranilor chinezi, voiau să înfigă steagul roşu în întreaga Asie, Africă şi America şi să elibereze proletariatul cel greu încercat al lumii din străfundurile suferinţelor sale. Cele două detaşamente ale gărzilor roşii, cel de la nivelul judeţului şi cel de la nivelul satului, au făcut joncţiunea. Cele două loturi din rândul celor ce merg spre capitalism au făcut şi ele joncţiunea: Chen Guangdi, Prefectul-măgar; secretarul Fan Tong, Mătărân- gă-de-măgar; Hong Taiyue, elementul străin de clasa sa care bate din os de bou şi merge pe drumul capitalist; Huang Tong, lacheul lui Hong Taiyue însurat cu o concubină de moşier. Toţi iscodeau pe furiş, transmiţându-şi prin priviri gândirea reacţionară. „Capul jos! capul jos! capul şi mai jos!“, aşa îi apăsau şi iar îi apăsau pe cap gărzile roşii, iar când îi apăsau cât se putea de jos, de fundurile li se răsuceau cât se putea de sus, mai făceau un efort şi zdup! îi îngenuncheau la pământ, după care îi apucau de păr şi-i înhăţau de guler, ridicându-i iarăşi la loc. Tata nici mort nu-şi lăsa capul în jos, iar gărzile roşii, împiedicate de relaţia specială dintre el şi Jinlong, îi arătau clemenţă. Mai întâi a ţinut o cuvântare Măgarul-cel-mare, stând în picioare pe o masă pătrată adusă provizoriu din cantină. Şedea cu mâna stângă în şold, în timp ce cu dreapta flutura prin aer, mişcându-şi-o în fel şi chip,

uneori parcă despicând cu o sabie, alteori parcă împungând cu un pumnal, uneori parcă lovind cu pumnul într-un tigru feroce, alteori parcă desfacând cu palmele bolovani uriaşi. Acţiunile i se coordonau cu vorbele, intonatia urca şi cobora cu bună măsură, spuma albă îi dădea pe dinafară pe la colţurile gurii, iar vorbele îi dădeau în clocot de atâtea porniri ucigaşe şi erau cu totul şi cu totul goale, ca nişte prezervative în formă de tărtăcuţă şi la vârf cu un sfârc ca de ţâţă, umflate cu aer şi vopsite în roşu, care dansau prin aer, se ciocneau, boncăneau, iar după aceea plesneau unul câte unul cu un poc. În istoria ţinutului Gaomi din nord-est a existat odată o frumoasă soră medicală care a suflat într-un prezervativ până l-a făcut să explodeze, urmarea fiind că ochii i-au crăpat: întâmplarea a devenit o ştire însemnată. Măgarul-cel-mare era un vorbitor talentat, care în cuvântări căuta din răsputeri să-i imite pe Lenin şi Mao Zedong. Cu deosebire când îşi întindea braţul drept într-un unghi de 45 de grade, îşi lăsa capul uşor pe spate, îşi răsucea niţel bărbia în sus şi privirea i se îndrepta către un punct înalt şi îndepărtat, în vreme ce cu gura răcnea: „Să atacăm, atacăm şi iar să atacăm duşmanul de clasă!“, era pur şi simplu Lenin revenit la viaţă— Lenin din filmul Lenin în anul 1918 venise în ţinutul Gaomi din nord-est; masele rămâneau tăcute un moment, de parcă gâdej urile oamenilor ar fi fost strânse cu cleştele, iar după aceea urma un val de urale, câţiva tineri cultivaţi strigau bezmetic câte un „Ura!“, ca în rusă, cei necultivaţi strigau „Trăiască!“, şi deşi nici „Ura!“

şi nici „Trăiască!“ nu erau pentru Măgarul-cel-mare, acesta, iară pricină, se umplea de aere ca un prezervativ umflat. Mai era şi unul care în taină a ocărât printre dinţi:

— Puiul ăsta de lele, nu prea poţi să-l socoteşti de nimic!

Era un bătrân care avusese la vremea lui învăţător acasă şi cunoştea nenumărat de multe semne şi care adesea le spunea plin de sine în frizerie celor veniţi să se tundă:

— Dacă e vreun semn de nu-l ştii, întreabă-mă pe mine, şi dacă nu pot să-ţi răspund, dau eu banii de tunsoare.

Câţiva profesori de la gimnaziu au găsit în dicţionar câteva semne rare şi l-au examinat, dar n-au putut să-l încurce. Unul dintre profesori a inventat el un semn, a desenat un cerc şi-a pus un punct în el, întrebându-l ce semn e acela. El a rostit zâmbind cu răceală:

— Vrei să mă-ncurci? Nu poţi, ăsta e semnul peng, e vorba de zgomotul pe care-l face o piatră când o arunci în fântână.

Profesorul a zis:

— Greşit, eu am inventat semnul ăsta.

El a răspuns:

— Toate semnele la început au fost inventate de oameni.

Profesorul a rămas fără vorbe, în timp ce lui i se vedea pe faţă cum plesneşte de mândrie.

După ce Măgarul-cel-mare a terminat cuvântarea, Măgarul- cel-mic a sărit şi el pe masă şi a ţinut în

continuare o cuvântare, însă aceasta a fost doar o imitaţie proastă a celei ţinute de Măgarul-cel-mare.

Acum trebuie să vorbesc despre felul în care te-ai comportat tu, Ximen Taure, în această zi de târg greu de uitat.

La început, ai fost foarte docil, mergând în spatele tatii şi călcând întru totul pe urmele lui, însă figura ta strălucitoare şi comportamentul tău docil îi făceau pe oameni, cu deosebire pe mine, să se simtă stingheri. Erai un taur cu sângele năvalnic, care în anii de dinainte avusese purtări ieşite din comun – iar dacă aş fi ştiut atunci că în trupul tău se ascunde sufletul cel plin de înfumurare al lui Ximen Nao şi splendidele amintiri ale unui măgar renumit, aş fi simţit şi mai mare deznădejde văzându-te cum te porţi. Trebuia să te împotriveşti, trebuia să faci tărăboi mare la târg, să devii personajul principal din carnavalul acela, asemenea taurilor din coridele spaniole. Dar tu nu făceai asta, lăsaseşi capul în jos, de coarne îţi atârnau pantofi stricaţi, ca emblemă a umilinţei, şi rumegai fără zor şi fără repezeală, cu maţele şi burta scoţându-ţi câte un ghiorăit. Aşa ai făcut din zori până la prânz, de la răcoare până la căldură şi de când razele soarelui au început să încălzească până când mireasma pâinicilor prăjite dădea pe dinafară din cantina Cooperativei de Aprovizionare şi Desfacere.

Un tânăr chior şi care şchiopăta, înfăşurat într-o haină stricată, a trecut prin târg trăgând după el un câine galben mare şi puternic. Era un ucigaş de câini vestit; orfan şi cu origine socială între cei mai

nevoiaşi, statul îl dăduse pe gratis la şcoală, însă el detesta învăţătura din adâncul sufletului şi şi-a distrus singur viitorul cel luminos. Nu învăţa nici mort, tânjea după o viaţă slobodă în care să fie în largul său, aşa că, dacă el n-a avansat, nici Partidul n-a avut ce-i face. Acum ucidea câini şi le vindea carnea şi-avea un trai dulce şi bun; în acea epocă era ilegal să sacrifici animalele de capul tău, fie că era vorba de porci, fie că era vorba de câini, sacrificarea lor era monopolul statului, însă cârmuirea închidea ochii în privinţa lui – faţă de unul ca el, orice fel de cârmuire s-ar fi arătat tolerantă. Tânărul ăsta era duşmanul natural al neamului câinesc: nu era deloc mare sau înalt, nu era nici agil, iar vederea îi era deficitară, şi câinilor nu le-ar fi fost prea greu să-i facă felul. Şi totuşi, toţi câinii, fie cei buni şi blânzi ca mieluşeii, fie cei cruzi şi aprigi ca leii şi tigrii, de cum îl vedeau îşi şi băgau strâns coada între picioare, se chirceau şi, cu lumini înspăimântate ieşindu-le din ochi şi scoţând din gâtlej câte un lătrat prin care cereau îndurare, auuu! auuuu! îl lăsau, întru totul resemnaţi şi fără nici cea mai mică împotrivire, să le lege funia de gât şi să-i stranguleze atârnaţi de ramurile vreunui copac. Îi târa după aceea la sălaşul pe care şi-l construise sub arcul podului şi care-i era şi punct de lucru, unde-i opărea şi-i jupuia, îi clătea în apa curată şi molcomă a râului, îi tranşa şi-i felia, îi mărunţea şi-i ciopârţea şi îi arunca apoi în oală, punea lemnele, flăcările ardeau aţâţat, apa dădea în clocot, un fum gros ieşea de sub arcul podului şi se răspândea plutind de-a lungul apei, iar aroma de carne fiartă

îneca tot râul... Un vânt rău s-a învârtoşit, steagurile roşii au scos un şuierat, iar băţul unuia s-a frânt. Stindardul acela a dansat prin aer făcând câteva rotocoale şi s-a coborât pe capul taurului, iar mai apoi tu ai înnebunit, exact ceea ce nădăjduiam eu şi ceea ce nădăjduiau şi foarte mulţi dintre cei veniţi la târg să se uite la vânzoleală – farsa asta trebuia să aibă un deznodământ cu mare vânzoleală.

Tu mai întâi ţi-ai scuturat şi legănat violent căpăţâna, cu gândul să vânturi la o parte steagul roşu care ţi-o acoperea – ştiu şi eu cum e să te uiţi la soare printr-o pânză roşie care-ţi acoperă capul, totul e o întindere sângerie de roşu, ca o mare, iar soarele pare să se fi cufundat în marea asta, facându-te să simţi subit că a venit sfârşitul lumii. Nu sunt taur, aşa că n-am cum să ghicesc ce simţeai tu când steagul cel roşu ţi-a acoperit capul, dar pot să judec, în baza acţiunilor tale violente, că te-ai înspăimântat rău. Coarnele tale de fier erau îndreptate spre înainte – coarne de taur de luptă, dacă ai fi prins de ele două pumnale, ar fi fost nişte coarne cu care să te-a- runci asupra liniilor inamice, spărgând rândurile şi măturând totul în cale. Ai scuturat încontinuu din cap şi-ai dat din coadă de câteva zeci de ori, dar n-ai izbutit să te descotoroseşti de steagul de pe coarne; ai panicat şi ai început să alergi orbeşte, dar frâul tău era prins de şalele tatii – tu cântăreai aproape 500 de kilograme, nu erai nici slab, nici gras, aveai doar patru ani, erai în primăvara vieţii şi forţa îţi era nesfârşit de mare –, iar tata tras de tine parcă era un şoarece priponit de coada unei pisici. Trăgându-l aşa pe tata, taurul s-a

repezit în mulţime şi totul s-a prefăcut într-o mare de ţipete şi răcnete. Cât de minunat să fi vorbit acuma fratele meu, nimeni nu-l mai lua în seamă. Spunând vorba până la capăt, oamenii veniseră să se uite la vânzoleală, aşa că nici unuia nu-i păsa dacă tu făceai revoluţie sau contrarevoluţie. Cineva a strigat: „Trageţi-i jos steagul de pe cap!“ Dar cine să cuteze să se pună înaintea ta să-ţi tragă steagul jos de pe cap, şi cine să fie dornic să facă una ca asta? Că doar trăgându-ţi steagul jos de pe cap, comedia lua sfârşit! Oamenii se fereau, strigau, se buluceau vrând-nevrând, femeile plângeau, copiii ţipau „Aoleu, mamă! mi-a călcat ouăle în picioare!“,

„A omorât un copil!“, „Mi-a spart farfuriile de lut, lepădăturilor ce sunteţi!“ Mai adineauri, când căzuseră gâşte din cer, oamenii alergaseră din toate părţile către mijloc; acum, când taurul racea tărăboi, oamenii alergau din faţa lui, se fereau într-o parte sau în cealaltă, se strângeau ghem la un loc, se lipeau de ziduri prefacându-se toţi în minciunele sau se înghesuiau în tarabele unde se vindea carne, picând la pământ dimpreună cu carnea cea preţioasă de porc şi rozând la ea aşa crudă. Taurul l-a străpuns pe unul cu coarnele între coaste, iar cu copitele a omorât un purceluş. Vânzătorul de carne, Zhu Jiujie, care lucra la măcelăria comunei şi era mojic de parcă era neam cu împăratul, a pălălăit cuţitul cu care tranşa carnea şi-a despicat sălbatic o dată cu el înspre capul taurului. Danglang! s-a auzit un sunet uriaş – tăişul nimerise în cornul taurului. Cuţitul s-a cutremurat zburând în aer, iar jumătate dintr-un corn de taur a

căzut la pământ. Prinzând ocazia, steagul cel roşu a alunecat şi el jos de pe capul taurului. Lovitura parcă l-a încremenit pe acesta, şi-a oprit paşii, a-nceput să gâfâie tare, burta i se ridica şi-i cobora violent, făcea spume albe la gură, din ochi i se prelingea sânge, iar un lichid transparent ţâşnea din locul unde cuţitul îi retezase cornul. Lichidul acesta care avea în el firicele-firicele de sânge era chintesenţa însăşi a taurului, se şi numea „esenţă de taur“, se spunea că are o mare capacitate de a revigora potenţa bărbatului şi că e de zece ori mai puternic decât seva de cocotier de pe insula Hainan. Gărzile roşii demascaseră un element extrem de degenerat din clica la putere în vechiul comitet de partid al provinciei: când se gri- zonase pe la tâmple, se însurase cu o nevestică de douăzeci de ani, şi pentru că membrul nu i se ridica, leacul tradiţional de care aflase interesându-se în rândul oamenilor fusese esenţa asta de taur. Lacheii de sub stăpânirea lui siliseră gospodăriile ţărăneşti din fiecare judeţ şi cele care ţineau de provincie să dea tribut câte un tăuraş vânjos, necastrat şi care nu se împerechease încă; tăuraşii erau apoi transportaţi într-o locaţie secretă, unde le retezau coarnele şi extrăgeau esenţa din ele şi le spărgeau oasele ca să sugă din ele măduva afară. Pe acestea i le ofereau apoi înaltului demnitar ca să le mănânce, cu urmarea că părul lui alb se înnegrise, cutele i se descreţiseră, iar penisul i se mărise de la zi la zi, ajungând să semene cu o mitralieră cu mânerul ponciş, de putea să culce ca iarba la pământ şi o mie de femei.

Trebuie să vorbesc şi de tata. Rana lui nu se vindecase încă şi ce vedea în faţa ochilor era o întindere nedesluşită de roşu. Când lucrurile au luat această întorsătură neaşteptată, o vreme n-a ştiut care e stânga şi care e dreapta şi pe ce lume se află, putând mai întâi doar să alerge bălăbănindu-se în spatele taurului, iar mai apoi pur şi simplu să se facă tot cocoloş, cu capul între mâini, şi să se rostogolească ca un ghem de mătase. Din fericire avea haină căptuşită pe el şi-a putut să îndure toate ciocnirile fără să păţească mare vătămare. Când taurului i s-a retezat cornul şi s-a oprit şi-a rămas pe loc, tata a prins prilejul şi s-a ridicat, a desfăcut cu iuţeală funia de la brâu, desprinzând astfel legătura dintre el şi taur. Dar apoi, pe dată, a văzut jumătatea de corn retezată la pământ, a văzut şi starea nenorocită a taurului, şi a ţipat o dată tare, aproape să leşine. Tata spusese că doar pe taurul ăsta îl are pe lume, aşa că acesta păţind acum aşa vătămare, cum să nu se-ngrijoreze, cum să nu se-ndurereze, cum să nu se mânie? L-a zărit pe măcelarul Zhu Jiujie, cu faţa lui grasă ce lucea cu o lumină roşie uleioasă: în anii aceia, când din burţile tuturor chinezilor lipsea grăsimea, numai demnitarii şi măcelarii mâncau de le luceau feţele aşa de uleios, de se ţineau cu nasul aşa de pe sus, de plesneau de aşa mândrie şi de-o duceau aşa de bine ca Zhu. Tata se gospodărea individual, nu-i păsa lui de treburile din comuna populară, dar acum uite că măcelarul comunei populare retezase cu o lovitură de cuţit cornul taurului nostru. Tata a strigat o dată tare: „Taurul meu!“ şi-a leşinat. Ştiam

că, dacă n-ar fi leşinat neîntârziat, primul lucru pe care l-ar fi făcut tata ar fi fost să culeagă satârul acela greu cu mâner gros şi să izbească din toate puterile cu el în capul cel mare şi gras al măcelarului, iar la ce ar fi dus asta e cu neputinţă de închipuit. E bine că a leşinat. Dar, deşi el a leşinat, taurul şi-a revenit. Cu cornul retezat, durerea lui e uşor de imaginat. A scos un muget, şi-a lăsat capul în jos, s-a aruncat înainte cu toată puterea, repezindu-se către măcelarul cel dolofan. În acea clipă, ceea ce mi-a atras privirile a fost buricul de pe burta taurului: acolo se afla un smoc de păr lung cam de douăzeci de centimetri care semăna cu o pensulă uriaşă făcută din păr de nevăstuică şi care tresărea şi se legăna, urmând paşii compoziţiilor clasice, ca şi cum ar fi scris semne sigilare în stilul zis al florilor de prun. Când ochii mei au părăsit această pensulă miraculoasă, am văzut cum taurul îşi înclină capul şi cum îşi înfige dintr-o parte cornul acela de fier ce nu-i fusese retezat în burta cea mare şi grasă a lui Zhu Jiujie. Împingea cu capul fără încetare, dar până să ajungă cornul tot înăuntru, a vânturat brusc din cap şi, asemenea unui munte de carne care se lasă la pământ, din gaura făcută în burta lui Zhu Jiujie a început să gâlgâie afară cocoloş după cocoloş de grăsime galbenă ca orezul.

După ce mulţimea s-a risipit în fugă, tata şi-a revenit. Primul lucru pe care l-a făcut după ce s-a trezit a fost să culeagă satârul cel mare de pe jos, ca să-şi apere taurul cu un singur corn. N-a zis nimic, dar atitudinea lui hotărâtă le semnala limpede

gărzilor roşii care se îmbulzeau într-acolo: jur să trăiesc sau să mor dimpreună cu taurul. Vazânc) grăsimea care-i umplea burta lui Zhu Jiujie, gărzile roşii şi-au amintit de actele lui detestabile şi de cum prigonea şi persecuta oamenii bizuindu-se pe puterea şi poziţia lui, aşa că în sinea lor toţi erau nemăsurat de bucuroşi.

Mai apoi, tata a pornit pâş-pâş către casă, trăgând după el taurul şi ţinând satârul în mână, asemenea unui bărbat viteaz care a descins la locul execuţiei spre a-l salva pe condamnat. Soarele cel strălucitor a luat-o acum la fugă şi-au venit în loc vălătuci de nori cenuşii, şi fulg după fulg de zăpadă a început să danseze prin aer în adierea vântului de miazănoapte, coborându-se apoi pe pământurile ţinutului Gaomi din nord-est.

CAPITOLUL 18

Dregând haina cu mâini iscusite, Huzhu îşi vădeşte iubirea; nămeţii cotropesc satul, iar Jinlong se proclamă rege în acea iarnă îndelungată în care la fiecare trei zile dădea o ninsoare uşoară şi la cinci una grea, liniile de telefonie dinspre satul Ximen către comuna populară şi capitala judeţului au fost rupte sub zăpezile cele mari. Pe vremea aceea, radiodifuziunea prin fir din judeţ folosea circuitele telefonice, deci dacă telefonul nu mergea, amuţeau şi transmisiunile. Drumurile fuseseră şi ele astupate de zăpadă, aşa că nimeni nu venea să aducă ziarul. Satul

Ximen a devenit un loc complet rupt de lume.

Trebuie că-ţi aminteşti zăpada mare din anul acela. În fiecare dimineaţă, tata te trăgea după el să te preumbli în afara satului. Dacă se nimerea o zi senină, când soarele îşi trimitea roşeaţa, pământul acoperit de gheaţă şi zăpadă devenea tot o întindere de splendoare. Tata trăgea frâul cu mâna dreaptă, iar în stânga ţinea satârul acela rostuit de la măcelar. Gurile şi nările voastre scuipau aburi rozalii, iar pe părul de lângă botul tău şi pe barba şi sprâncenele tatii se prindeau flori de brumă. Mergeaţi spre câmpie cu faţa către soare, iar zăpada de pe jos scârţâia sub picioarele voastre.

Fratele meu vitreg, Ximen Jinlong, bizuindu-se pe căldura revoluţionară, şi-a dat pe deplin frâu liber imaginaţiei şi le-a ordonat celor patru fraţi Sun – care erau pentru el precum cei Patru apărători războinici din templele budiste – ca, împreună cu o gaşcă întreagă de puşti plictisiţi de-atâta stat degeaba şi, bineînţeles, cu numeroşi adulţi cărora le plăcea să se uite la vânzoleală, să înfăptuiască în mod independent şi din proprie iniţiativă Marea Revoluţie Culturală până la întoarcerea primăverii pe pământ în anul următor.

Au înălţat o platformă din scânduri în caisul cel mare şi au priponit de crăcile acestuia câteva mii de fâşii de stofa roşie, făcându-l să arate ca un pom cu belşug de floare. În fiecare seară, cel mai mic dintre fraţii Sun, cel numit Biao, se căţăra pe platformă şi, umflându-şi obrajii, sufla din goarnă ca să adune masele. Era o goarnă mică şi foarte frumoasă din

alamă, şi avea legaţi de mâner şi nişte ciucuri roşii. Când de-abia o rostuise, Sun Biao îşi umflase în flecare zi obrajii învăţând să sufle şi scoţând mugete ca de bou. Până în ajunul Anului Nou chinezesc, ştia deja să sufle foarte bine. Sunetul goarnei era dulce şi plăcut şi plin de emoţie, iar melodiile erau, majoritatea, dintre cele cu largă răspândire printre oameni. Sun era un tânăr talentat, care făcea bine tot ce învăţa. Fratele meu le-a ordonat oamenilor să plaseze pe platformă un tun artizanal tot numai pete de rugină şi să scobească în zidurile curţii câteva zeci de găuri de tragere, lângă care să îngrămădească pietre. Lângă găurile acestea stăteau în fiecare zi tineri, fără arme de foc, dar cu suliţe cu ciucuri în mâini, în alertă şi gata de luptă. La fiecare câteva ore, Jinlong se căţăra pe platformă, se iţea în toate părţile printr-un binoclu tăcut de el însuşi, întocmai ca un ofiţer de grad înalt cercetând poziţia inamicului. Era un frig aspru, degetele îi îngheţau ca morcovii de-abia scoşi de la spălat dintr-o apă îngheţată, iar obrajii îi erau de un roşu aprins, asemenea merelor în toamna târzie. Ca să-şi menţină statutul, purta doar haina aceea militară şi pantaloni necăptuşiţi, şi îşi ţinea mânecile suflecate sus de tot: mai purta doar pe cap o imitaţie de chipiu militar, de culoare kaki. Urechile îi degeraseră, îi curgea din ele puroi şi-i picura sânge; nasul de un roşu aprins îi curgea fără încetare. Fizic nu o ducea bine, în schimb spiritual stătea extrem de bine, iscând mereu cu ochii splendoare înfierbântată.

Mama, văzându-l cum îngheaţă în halul ăla, i-a cusut peste noapte o haină vătuită şi, ca el să-şi

menţină statutul de comandant, a rugat-o pe Huzhu să o croiască în stil militar. La guler a mai adăugat cu fir alb de mătase o bordură înflorată. Fratele meu a refuzat să o îmbrace, spunând solemn: „Mamă, lasă-mă cu mă- moşenia asta, duşmanul o să atace în orice clipă, iar soldaţii mei stau lungiţi pe gheaţă şi trântiţi în zăpadă: pot eu să pun pe mine haină căptuşită?“ Mama s-a uitat de jur împrejur şi a descoperit că cei Patru apărători războinici, ca şi ciracii înveteraţi ai lui Jin- long, purtau şi ei imitaţie de haine militare făcute din stofă grosolană vopsită în kaki, că fiecăruia îi curgeau mucii şi că vârful nasului le îngheţase de ajunsese să semene cu păducelul. Pe feţişoarele lor se citea aceeaşi expresie sacră şi solemnă.

În fiecare dimineaţă, fratele meu şedea în picioare pe platformă, în mână cu o goarnă rulată din tablă, şi, tărăgănându-şi vocea ca un om de seamă, după cum învăţase de la Măgarul-cel-mare-care- rage-tare, ţinea cuvântări adresate ciracilor lui de la baza platformei, sătenilor veniţi să vadă vânzoleala şi satului acoperit de gheaţă şi zăpadă. Făcea apel către micii generali revoluţionari şi către ţăranii săraci şi mijlocaşi să-şi ascută vederea, să-şi sporească vigilenţa, să apere cu îndârjire orice palmă de pământ, să continue până la momentul final şi să aştepte primăvara cea caldă, când florile aveau să se deschidă şi avea să se petreacă joncţiunea cu detaşamentul principal condus de comandantul general Chang. Cuvântările lui erau întrerupte deseori de accese violente de tuse – toracele lui scotea un cotcodăcit, gâtlejul îi hârâia şi noi ştiam că

li

e flegma care ţâşneşte în sus; un comandant care stă pe platformă şi scuipă flegmă în jos clar strică mult peisajul, aşa că frate-meu, în mod cu totul scârbos, dădea cu forţa înapoi pe gât flegma ţâşnită în sus. Cuvântările lui erau întrerupte nu numai de tuse, ci adesea şi de sunetele lozincilor strigate de la picioarele platformei. Cel care îi conducea pe ceilalţi în strigarea de lozinci era cel de-al doilea frate Sun, cel numit Hu – avea un glas puternic şi limpede, avea şi oarece cultură şi ştia în ce momente trebuie să strigi lozinci ca să creezi în felul cel mai eficient o atmosferă revoluţionară marcată de nestăvilită înflăcărare.

Într-o zi, a dat spulberare mare de zăpadă, de parcă în văzduh ar fi fost sfâşiate zece mii de perne cu pene de gâscă. Fratele meu s-a urcat pe platformă, şi-a ridicat goarna şi tocmai când voia să strige, deodată a început să se zdruncine, iar goarna de tablă i-a alunecat din mână, i-a căzut pe platformă şi de-acolo i-a sărit în zăpadă; imediat după aceea a picat şi el cu capul înainte, scoţând un uriaş zgomot înăbuşit. Oamenii au rămas un moment încremeniţi, iar după aceea l-au înconjurat scoţând cu toţii ţipete ascuţite, vorbind alandala şi toţi deodată: „Comandante... comandante...“ Mama s-a năpustit afară din cameră ţipând şi plângând – era frig, mama era înfăşurată într-o haină veche şi stricată din blană de oaie şi era enormă, semăna cu un mic grânar.

Haina asta de oaie era din lotul de haine stricate de blană cumpărate în ajunul Revoluţiei Culturale din

Mongolia Interioară de către Yang al Şaptelea, fostul şef al jandarmilor de la noi din sat, ca să le revândă. Blănurile erau pătate de balegă de vacă şi de pete uscate de lapte şi răspândeau un miros de oaie care-ţi înţepa nările, în comerţul lui cu blănuri, Yang fusese suspectat că face speculă şi fusese escortat de miliţienii trimişi de Hong Taiyue până la secţia de miliţie a comunei ca să-l disciplineze, iar blănurile fuseseră încuiate în magazia brigăzii, urmând să se ocupe comuna de ele. Izbucnind Revoluţia Culturală, Yang fusese eliberat şi se întorsese acasă. I se alăturase apoi lui Jinlong în rebeliune, devenind cel mai viteaz luptător în combaterea şi criticarea lui Hong Taiyue. Încercase din răsputeri să se dea bine pe lângă Jinlong, făcându-şi cu nesăbuinţă gând să ajungă comandant adjunct al detaşamentului din satul Ximen al gărzilor roşii. S-a izbit însă de refuzul fratelui meu, care i-a spus cât se poate de tranşant: „Detaşamentul gărzilor roşii din satul Ximen are o conducere centralizată şi postul de adjunct nu există“. În sinea lui, frate-meu nu dădea doi bani pe Yang al Şaptelea. Cu capul lui de ţap şi ochii de şobolan, cu pupilele care i se învârteau rostogolindu-se bezmetic şi cu mintea pusă pe rele, Yang ţinea de lumpen-proletariat, avea un potenţial distructiv extrem de mare şi putea fi doar folosit, nu pus într-o poziţie însemnată. Acestea erau vorbele spuse de fratele meu într-o discuţie secretă cu oamenii lui de încredere pe când se afla ascuns în sediu – l-am auzit cu urechile mele. Neizbutind să dobândească postul, Yang era cu totul la pământ, dar apoi a uneltit cu lăcătuşul Han

şi-a forţat magazia brigăzii, a luat dinăuntru lotul de blănuri şi le-a scos pe uliţă la vânzare cu preţ redus. Vântul bătea tare şi zăpada cădea sălbatic, iar ţurţurii de sub streşini semănau cu nişte dinţi de fierăstrău – chiar era vremea în care să te-mbraci în blană. Sătenii s-au strâns în capul uliţei şi-au răscolit blănurile murdare: lâna le căzuse, căcărezele de şoarece se rostogoleau dintre ele, iar putoarea de pişat şi putregai strica zăpada şi aerul. Yang avea limba iscusită şi făcea din fiecare blană putrezită haină purtată cândva de împăratul însuşi. A cules o scurtă din păr negru de capră, a bătut în pielea uleioasă şi cheală scoţând un răpăit şi a spus:

— Ascultaţi, priviţi, pipăiţi, îmbrăcaţi! Când asculţi, parcă e sunet de gong de aramă; când priveşti, e ca panglica groasă de damasc; când priveşti iar, culoarea părului se-ntrece la negreală cu vopseaua neagră; când o pui pe tine, te trec sudorile mari. Dacă te-nfăşori cu blană ca asta, şi de te târăşti pe gheaţă sau te trânteşti pe burtă în zăpadă, tot nu simţi frigul. Pe haina asta din păr negru de capră aproape nouă cer doar zece yuani, mai că o iei pe gratis! Unchiule Zhang, pune-o pe dumneata şi încearc-o, aiyo\, unchiule, croitorul ăla din Mongolia Interioară chiar a făcut-o cu gândul la măsurile dumitale, un deget să mai fi adăugat şi-ar fi fost prea lungă, unul să fi scos şi-ar fi fost prea scurtă. Cum e, ţine cald? Nu ţine? Ia pipăie-te dumneata pe frunte, ia uite ce îmbrobonată el Şi mai zici că nu ţine de cald! Opt yuani? Nu se poate cu opt yuani, dacă n-aş ţine cont că suntem vecini, nici cu cinşpe n-aş da-o! Opt yuani numai?

Unchiule, ce să zic eu acum? Toamna trecută am fumat două pipe de la dumneata, îţi datorez un hatâr. De-ai hatâr de făcut, dar nu l-ai făcut, somnul, mâncarea, nimic nu-i plăcut. Bine, nouă yuani, vând în pierdere şi cu preţ redus, nouă yuani, pleacă cu ea pe dumneata şi când ajungi acasă caută mai întâi un ştergar să-ţi ştergi sudoarea de pe frunte, să nu te prindă vreun curent şi să răceşti. Doar opt? Hai, opt jumate! Eu mai las, dumneata mai pui, of! cine te-a pus să fii mai bătrân ca mine? Să fi fost altul, îi pocneam o palmă de mi ţi-l trimiteam drept în râu! Doar opt? Of, să fi dat peste un ciudos ca dumneata, nici regele ceresc nu şi-ar fi ieşit din fire, şi dacă el nu şi-ar fi ieşit, eu cum o să-mi ies? Socoteşte că ţi-am donat o seringă de sânge, am grupa zero, la fel ca doctorul Bethune, 1 opt yuani? opt yuani să fie! bătrâne Zhang, de data asta dumneata o să ai să-mi faci un hatâr. A numărat apoi bancnotele acelea lipicioase: Cinci, şase, şapte, opt, bine, blana e a dumitale. Pune-o pe dumneata şi du-te acasă să te vadă mătuşa! Mă pun chezaş că după o oră o să ţi se topească zăpada aia groasă de pe casă şi de la depărtare o să vezi aburii ridicându-se deasupra acoperişului; în curte, zăpada o să picure până o să se prefacă într-un pârâiaş iar ţurţurii de la streşini o să pârâie şi-o să-ţi cadă la pământ. Blana asta e de ieduţ, uite, pe dinafară încă mai are faţa de satin, cea mai frumoasă fată din Mongolia Interioară a purtat-o lipită de piele, ia pune nasul aici şi miroase, zi! miros de fată mare! Lan jiefang, du-te acasă şi dibuie portofelul lui taică-tău ăla de merge la individual şi

vino înapoi cu el, ca să pleci apoi acasă cu blana asta, să i-o dai lui soră-ta vitregă, Baofeng, să se îmbrace ea în blana asta de ieduţ şi să meargă să-şi vadă bolnavii cu geanta de medicamente în spate, ia gândeşte-te, cum o să arate? Toată neaua asta zburătoare care umple cerul o să se topească la trei coţi deasupra capului ei. O blană ca asta chiar e o sobiţă, dacă înveleşti ouăle cu ea, nici n-apuci să fumezi o pipă că s-au şi făcut. Doişpe yuani, Lan Jiefang, ţin cont că soră-ta a fost moaşă când a născut nevastă-mea, aşa că-ţi dau blăniţa asta la juma' de preţ, altul fără

1 Henry Norman Bethune (1890-1939) a fost un doctor canadian activ în războiul civil din Spania şi ulterior în conflictul sino-japonez, alături de trupele comuniste; subiectul unui celebru text al lui Mao Zedong, numele lui rămâne extrem de cunoscut în China până în ziua de astăzi.

Douăşcinci de yuani niciun fir n-ar fi tras din ea după el. Cum?

Nu vrei să cumperi? Ha-ha, Lan Jiefang, eu te-am socotit într-una un copil, dar când colo te-ai făcut flăcău, uite, ţi-a dat şi mustaţa peste buze, ia zi, şi jos? Pe băieţi la şaptişpe-optişpe ani îi înţeapă la fel şi flocii, şi barba. La vârsta asta, le e scula cum e cornul de bou! Ştiu că te interesează fetele alea două ale lui Huang, dar în noua societate şi în noul stat, legea e un soţ cu o soţie, dintre

Huzhu şi Hezuo poţi alege doar una, nu poţi să te-nsori cu amândouă deodată. Dacă era în anii lui Ximen Nao, sigur că se putea, că Ximen Nao a avut

trei neveste şi a mai avut şi iubite. Ce te-ai înroşit aşa? A, am amestecat-o în vorbă şi pe maică-ta, nu-i nimic, nu-i nimic, şi ea a avut de suferit. Nu i-a fost uşor să te crească, uite, zic să cumperi blana asta mică de ied pentru ea, ca să-ţi arăţi respectul şi iubirea. Mama ta e om bun, pe vremea când era concubină în casa Ximen, când veneau cerşetorii la poartă, chiar ea îi petrecea şi era largă de mână, dădea câte două turte din făină albă odată. Oamenii niţel mai în vârstă ştiu toţi asta. Dacă o cumperi pentru ea, mai cobor preţul, zece yuani, sst! mai încet, să n-audă ăilalţi, zece yuani, dă fuga până acasă după bani, ţi-o pun deoparte. Băiete, dacă în locul tău ar fi venit puiul ăla de lele de Jinlong, nici pe o sută nu i-aş fi vândut-o. Ce comandant de detaşament, ăsta-şi face împărăţie în spatele uşilor închise şi-şi dă singur titlurile! Da' ce, oi socoti eu c-o fi vreo mare brânză să-i fiu lui comandant adjunct! Băiatu îşi dă singur titlul de general peste toţi generalii de pe lume, care culcă întocmai ca iarba la pământ şi o mie de ostaşi!

Din afara grupului de oameni s-a auzit un urlet:

— Au venit gărzile roşii!

Fratele meu, Jinlong, stătea vitejeşte în frunte, cei Patru apărători războinici stăteau de pază cu mare cutezanţă de-a stânga şi de-a dreapta lui, iar în spate era strâns ciorchine un grup de gărzi roşii făcând mare larmă. Lui frate-meu îi răsărise la brâu o armă, un pistol de dat startul la alergări rechiziţionat de la profesorul de educaţie fizică al şcolii primare; patul nichelat al armei scânteia cu lumini argintii. La

formă, pistolul semăna cu o sculă de câine. Cei Patru apărători războinici erau încinşi cu centuri de piele făcute din pielea unui bou Luxi al brigăzii de producţie care numai ce murise de foame – era piele netăbăcită, uscată numai pe jumătate, cu păr pe ea şi răspândind un iz împuţit. La centurile lor din piele de bou spânzurau patru mausere, cele pe care le folosise trupa de teatru din satul nostru la reprezentaţii şi pe care le sculptaseră din lemn de ulm mâinile iscusite ale tâmplarului Du Luban. Erau vopsite în negru şi arătau desosebit de realist – căzute în mâini de bandiţi, ar fi putut fi folosite iară probleme la tâlhării. Mauserului care spânzura la brâul lui Sun Long îi scobiseră în spate o gaură în care fixaseră un arc şi un percutor şi puseseră o capsă făcută din praf galben de puşcă: scotea un zgomot mai clar şi mai melodios decât un pistol adevărat. Pistolul fratelui meu era cu capse, avea trăgaci şi trăgea două focuri unul după altul. Ciracii lui frate-meu din spatele celor Patru apărători războinici duceau toţi suliţe cu ciucuri cărora le şlefuiseră capetele până le lustruiseră – erau fără pereche de ascuţite, dacă le înfigeai în vreun copac, le trăgeai afară doar cu mare efort. Conducându-şi trupele, frate-meu înainta cu repeziciune. Zăpada cea mare era de un alb imaculat, ciucurii roşii erau minunat de frumoşi, alcătuind împreună un tablou splendid. Când trupele au ajuns la cam 50 de metri de locul unde îşi vindea Yang blănurile putrezite, fratele meu a scos de la brâu pistolul de dat startul, a tras în aer, poc! poc! şi două dâre de fum alb s-au răspândit plutind în aer. A dat

apoi ordin: „Tovarăşi, la atac!“ Grupul gărzilor roşii, în mâini cu suliţele cu ciucuri şi strigând „Omorâţi-i!“ de se cutremura văzduhul, s-au repezit înainte cât să clipeşti din ochi, nămolind zăpada de pe drum care le troscănea sub picioare. Fratele meu a făcut un gest şi gărzile roşii i-au împresurat pe Yang şi pe cei mai bine de zece oameni care voiau să cumpere blănuri.

Jinlong m-a pironit cu o privire cruntă. L-am pironit şi eu cu o privire la fel de cruntă. Ca să spun drept, pe dinăuntru mă simţeam foarte singur, grozav aş fi vrut să intru şi eu în rândul gărzilor. Acţiunile lor misterioase şi solemne mă stârneau – mai ales mauserele celor Patru apărători războinici, chiar şi făcături cum erau, erau aşa de ca lumea, că simţeam cum mă mănâncă pe dinăuntru. O rugasem pe Baofeng să-i transmită lui Jinlong dorinţa mea de-a mă alătura gărzilor. El îi răspunsese: „Cei la individual sunt ţintă a revoluţiei, n-au calitatea să se facă gărzi; doar să între el în comună cu taurul după el şi pe loc îl încadrez la noi şi-l mai fac şi şef de grup“. Vorbise cu voce tare, nici nu mai era nevoie să-mi mai spună Baofeng ceva, auzisem şi eu cât se poate de limpede. Dar intratul în comună, şi cu deosebire intratul cu taurul după mine, nu era ceva să zic eu că vreau şi gata. După cele petrecute în acea zi la târg, tata nu mai rostise niciun cuvânt. Îşi păstra privirea neabătută, avea o expresie şi prostească, şi mojică pe faţă, şi în mână ţinea satârul cel mare, părând că vrea în orice clipă să se pună pe viaţă şi pe moarte cu vreunul. De când îi retezase măcelarul cornul la jumătate, şi taurul se prosuse, avea privirea

sumbră, se uita pieziş la oameni, îşi ridica şi-şi cobora burta şi scotea mugete grave, de parcă în orice clipă avea să-i spintece pieptul şi să-i sfâşie burta vreunuia cu singurul lui corn. Staulul în care stăteau el şi cu tata devenise un colţ al curţii în care nimeni nu mai îndrăznea să între. Frate-meu se foia cu gărzile lui prin curte zi de zi, zăngănind din gonguri şi bubuind din tobe, încercându-şi tunul, combătând elementele rele şi strigând lozinci, în timp ce tata şi taurul parcă aveau urechile astupate cu ceva. Ştiam însă că doar să fi cutezat vreunul să între în staul si-ar fi ieşit moarte de om. În situatia asta, şi dacă tata s-ar fi învoit să intru cu taurul în colectivă, taurul nu s-ar fi lăsat. Ieşisem pe uliţă să mă uit la Yang cum vinde blănurile alea pentru că de-adevăratelea mă plictiseam de-atâta stat degeaba.

Frate-meu a ridicat braţul şi a arătat cu pistolul lui de dat startul către pieptul lui Yang, tremurând tot şi poruncind:

— Înhăţaţi-l pe speculant!

Cei Patru apărători războinici s-au aruncat cu tot curajul şi avântul, sprijinindu-şi mauserele de căpăţâna lui Yang în patru locuri diferite şi strigând pe o singură voce:

— Mâinile sus!

Yang a zâmbit cu răceală:

— Măi băieţi, pe cine vreţi voi să băgaţi în sperieţi cu cioturile alea de ulm? Dacă aveţi destoinicie, ia scuipaţi voi foc din ele, că băiatu e gata să moară moarte de erou şi să-şi dea viaţa pentru patrie!

Sun Long a apăsat pe trăgaci, s-a auzit un zgomot

uriaş, un fir de fum galben s-a spulberat în sus, patul mauserului s-a retezat cutremurat, tendonul de la mâna lui Sun Long s-a cutremurat şi el începând să sângereze, iar aerul a fost înecat de mirosul de salpetru. Yang a tras o sperietură, s-a îngălbenit la faţă, a clănţănit din dinţi şi-a bătut din fălci o bună bucată de vreme iar apoi, uitându-se la gaura pe care i-o făcuse praful de puşcă arzându-i haina căptuşită, a zis:

— Băieţi, aţi făcut-o de-adevăratelea!

Fratele meu a zis:

— Revoluţia nu înseamnă să chemi oaspeţii la masă, revoluţia înseamnă violenţă!

Yang a rostit:

— Şi eu sunt în rândul gărzilor.

— Noi suntem gărzile roşii ale preşedintelui Mao, tu eşti o gardă roşie de soi prost!

Yang încă mai voia să stea la discuţii cu ei, dar frate-meu i-a pus pe cei patru fraţi Sun să-l escorteze până la comandament, ca să fie combătut şi criticat. După aceea le-a ordonat gărzilor să con- fişte în totalitate blănurile pe care Yang le aşezase pe nişte căpiţe la marginea drumului.

Şedinţa în care Yang a fost combătut şi criticat s-a ţinut peste noapte. Au făcut în curte foc de lemne – lemne care erau mesele, scaunele şi taburetele pe care elementele rele ale satului fuseseră silite să şi le facă bucăţi. Multă mobilă valoroasă de santal şi lemn de trandafir a fost distrusă în acest fel. Făceau foc de tabără în fiecare seară în curte ca să combată pe vreunul, de-au topit toată zăpada de pe acoperişuri

şi-au făcut să se prelingă pe pământ nămol negru ca pana corbului. Fratele meu ştia că lemnele pe care le putea colecta din sat erau limitate la număr, dar un plan iscat deodată în mintea lui i-a umplut faţa de bucurie. Îl auzise odată pe Feng Ju, Faţă-cu-cicatrice, un sătean care rătăcise prin nord-est, că pinii şi cedrii au răşină care face ca până şi lemnul verde să se aprindă. Şi-a trimis prin urmare gărzile să escorteze elementele rele din sat în spatele şcolii ca să taie pini. Pin cu pin a fost tras de cei doi cai slăbănogi din sat până pe uliţă, în faţa comandamentului.

L-au combătut pe Yang, l-au criticat că face capitalism, că îi insultă pe micii generali revoluţionari şi că a căutat cu nesăbuinţă să întemeieze o organizaţie reacţionară, l-au bătut cu pumnii şi cu picioarele, iar apoi l-au mânat afară din curte. Lotul de blănuri a fost distribuit de frate-meu gărzilor care erau de serviciu peste noapte. De când se stârnise revoluţia, Jinlong dormise într-una îmbrăcat în biroul care fusese iniţial al brigăzii de producţie şi care era acum sediul comandamentului. Cei Patru apărători războinici şi mai bine de zece dintre ciracii lui de încredere îl însoţiseră într-una. Îşi făcuseră culcuşuri în birou, întinzând pe podea paie şi două rogojini. Cu cele câteva zeci de blănuri ale lui Yang, peste noapte avea să le fie mult mai confortabil.

Să continuăm însă vorba de mai înainte: mama, înfăşurată într-o blană mare şi semănând cu un mic grânar, a ieşit din casă. Haina aceea din blană de oaie fratele meu i-o distribuise lui Baofeng, pentru că era în primul rând doctorul gărzilor roşii şi de-abia apoi

doctorul satului. Supusă şi plină de iubire, sora mea i-o dăduse mamei, să se apere de frig. Mama s-a năpustit în faţa lui Jinlong, a îngenuncheat şi, prinzându-l pe după gât, a început să plângă:

— Fiule, ce-i cu tine?

Jinlong se-nvineţise tot la faţă, avea buzele uscate şi crăpate şi din urechi îi picura sânge – părea un martir.

— Unde-i soră-ta? Unde e?

— S-a dus s-o moşească pe nevasta lui Chen Dafu.

Plângând şi văitându-se, mama mi-a spus:

— Jiefang, fiul meu bun, du-te repede şi cheam-o...

M-am uitat la Jinlong, m-am uitat la gărzile alea roşii care erau ca oile fără stăpân şi un val de mâhnire mi-a cuprins inima. Eram în fond născuţi din aceeaşi mamă, simţeam eu oarecare invidie văzându-l cum se împăunează şi se semeţeşte, dar şi mai mult simţeam stimă; îmi dădeam seama că e un geniu şi nu voiam să moară. Am zburat în fugă afară din curte şi-am gonit pe uliţă drept spre apus, am alergat vreo două sute de metri, iar după aceea am cotit spre nord pe o ulicioară unde am mai fugit cu iuţeală o sută de metri: prima curte din apropierea zăgazului, înconjurată de un zid de pământ şi cu o căscioară cu trei camere, era a lui Chen Dafu.

Căţelul numai pielea şi osul al lui Chen Dafu a început să mă latre înnebunit, iar eu am cules o bucată de cărămidă de pe jos şi l-am trosnit sălbatic cu ea. L-am nimerit în picior, a început să schelălăie şi s-a întors în casă sărind pe trei picioare. În mână cu un băţ mare, Chen Dafu a ieşit ca un uliu afară:

— Care-ai dat, mă, în câinele meu?

— Eu am dat! am răspuns eu ridicând din sprâncene şi bulbucându-mi ochii la el.

De cum a văzut că e vorba de mine, bărbatul ăsta cât muntele de îndată s-a înmuiat, iar aerele i s-au şters de pe chip, lăsând loc unui zâmbet ambiguu. De ce-i era frică de mine? Pentru că-l aveam la mână. Îi văzusem pe el şi pe Wu Qiuxiang, soţia lui Huang Tong, făcând treaba aceea între sălciile de pe malul râului. Wu Qiuxiang se aplecase de şale şi-o luase la fugă, roşie toată la faţă. Nici nu-i mai trebuiseră ligheanul de rufe şi maiul de pe malul râului şi nici haina cadrilată care plutea în josul apei. Chen Dafu îşi legase cureaua şi mă ameninţase:

— Dacă îndrăzneşti să zici ceva, te sparg!

— Până să mă spargi tu pe mine, o să te spargă Huang Tong pe tine!

Pe loc s-a moleşit, m-a luat cu vorba bună, mi-a zis că o să aranjeze să mi-o dea de soţie pe nepoata nevesti-sii. În faţa ochilor mi-a răsărit pe dată înfăţişarea unei fete cu păr deschis la culoare, urechi mici şi cu mucii curgându-i mereu peste buza de sus.

— Pfui! nepoata aia a nevesti-tii nu-i aşa mare comoară, mai bine rămân holtei toată viaţa decât să-mi iau vreo urâtanie ca ea de nevastă!

— Ehei, băieţică, ţinteşti tu mai sus, dar pe faţa asta aşa urâtă cum e tot trebuie s-o aranjez eu pentru tine!

— Hai, du-te mai bine şi rostuieşte repede o cărămidă, să mă spargi cu ea.

— Băiete, hai să facem o înţelegere ca între domni,

tu nu vorbeşti cu nimeni despre ce-ai văzut şi eu n-o să aranjez cu nepoata nevesti-mii să-ţi fie soţie. Dacă încâlci înţelegerea, o pun pe loc pe nevastă-mea s-o aducă pe nepoată-sa la tine pe kang şi-o s-o pun pe urâta aia să spună că deja ai siluit-o, să te văd atunci!

Stătusem şi mă gândisem niţel că, dacă fata aia şi urâtă, şi proastă cum era ar fi fost să stea la noi pe kang şi să o ţină una şi bună că am siluit-o eu, treaba chiar mi-ar fi făcut necazuri. Spune o vorbă că „Cine se ţine drept, umbra nu-i e strâmbă, iar rahatul uscat nu se prinde de tencuială“, dar totuşi într-o treabă de-asta nu prea ai cum să lămureşti lucrurile. Aşa că încheiasem înţelegerea de domni cu Chen Dafu. Pe măsură ce trecuse timpul, simţisem din atitudinea lui că de fapt tot lui îi era mai frică de mine, aşa că de-aia am îndrăznit să dau cu piatra să-i schilodesc câinele şi tot de-aia am îndrăznit să-i vorbesc cu aşa mojicie.

— Unde-i soră-mea? l-am întrebat. O caut pe soră-mea!

— Băiete, soră-ta o moşeşte pe nevastă-mea.

Le-am văzut în curte pe cele cinci fete mucoase ale lor, născute una după alta, şi-am rostit batjocoritor:

— Putincioasă nevastă-ta, ca o căţea, fată coteţ după coteţ.

Şi-a dezvelit dinţii la mine:

— Băiete, nu mai vorbi aşa, asta-i vorbă cu jignire, eşti mic încă, o să creşti şi-o să înţelegi tu.

— N-am eu vreme să mă încontrez cu tine, o caut pe soră-mea acum. Am strigat tare către fereastra lui:

— Baofeng, Baofeng, m-a pus mama să te chem, Jinlong dă să moară!

În acel moment din cameră s-a auzit un ţipăt răsunător de prunc, iar Chen Dafu a zbughit-o la fereastră de parcă l-ar fi ars la fund, întrebând cu voce tare:

— Ce e, ce e?

Dinăuntru s-a auzit o voce slabă de femeie:

— Are treabă de-aia între picioare.

Chen Dafu şi-a acoperit faţa cu mâinile şi-a început să plângă învârtindu-se în cerc pe omătul din faţa ferestrei:

— Oh!... ohhh!... Cerule, de data asta ai deschis ochii, eu, Chen Dafu, am acum urmaşi să aprindă lumânare după mine...

Soră-mea a alergat afară ca vântul de iute şi m-a întrebat cuprinsă de îngrijorare despre ce e vorba.

— Jinlong e pe moarte, a picat în cap de pe platformă şi-a rămas lat.

Baofeng şi-a croit drum printre oameni, s-a lăsat pe vine lângă Jinlong şi mai întâi şi-a apropiat degetele de nările lui, l-a pipăit şi la încheieturi, iar după aceea şi la frunte. S-a ridicat şi a spus maiestuoasă: „Ridicaţi-l şi duceţi-l repede în odaie!“ Cei Patru apărători războinici l-au ridicat şi s-au dus spre birou. Soră-mea a zis: „Duceţi-l acasă şi aşezaţi-l pe kang.“ Au schimbat numaidecât direcţia şi l-au dus pe Jinlong pe kang-\A cald al mamei. Baofeng le-a privit pieziş pe fetele Huang, Huzhu şi Hezuo. Ochii le erau încărcaţi de lacrimi, iar pe obraji le apăruseră degerături. Erau amândouă albe la faţă, iar degerăturile purpurii păreau la fel de viu colorate ca nişte cireşe coapte.

Baofeng a desfăcut centura de piele de vacă de la mijlocul lui Jinlong, de care el nu se despărţise zi şi noapte, şi a aruncat-o, dimpreună cu pistolul, într-un colţ; un şoricel care ieşise să se uite la vânzoleală a fost izbit în plin de ele, a scos un ţipăt ascuţit, i-a dat sângele pe nas şi-a murit. Baofeng i-a tras apoi fratelui meu pantalonii jos de pe el, lăsând la vedere jumătate din fundul lui vânăt şi păduchii gălăgioşi strânşi grămadă. Ea a încruntat din sprâncene, a spart o fiolă cu penseta, a tras medicamentul dinăuntru cu seringa, iar după aceea a împuns la nimereală în fundul lui Jinlong. I-a făcut două injecţii, una după alta, şi i-a pus şi o perfuzie. Era pricepută, când înţepa în venă, nimerea sângele din prima. În această clipă, Wu Qiuxiang a intrat cu o farfurie de fiertură de ghimbir în mână, cu gând să i-o verse lui Jinlong pe gât. Mama i-a cerut din ochi părerea lui Baofeng, dar ea a dat din cap, nezicând nici da, nici ba. Wu Qiuxiang a început să-i verse fiertura lui frate-meu pe gât, folosindu-se de o lingură. Gura ei se deschidea şi se închidea în pas cu a lui— o manifestare tipică de mamă. Văzusem cum multe mame, când îşi hrănesc copiii, îşi deschid şi ele inconştient gura când copilul şi-o face mare pe a lui, şi mestecă şi ele când acesta mestecă. Aşa ies la iveală simţirile cele adevărate, nu e chip să te prefaci, iar din asta mi-am dat seama că Wu Qiuxiang îl socotea deja pe fratele meu drept propriul ei copil. Ştiam că sentimentele ei faţă de fratele şi sora mea sunt destul de complexe, legăturile dintre familiile noastre erau toate o amestecătură şi-un mare talmeş-balmeş, dar

ce-o făcea pe ea să-şi închidă şi să-şi deschidă gura în pas cu a lui Jinlong n-avea de-a face cu legăturile speciale dintre familiile noastre, ci cu faptul că, văzând deja ce gânduri le încearcă pe fetele ei precum şi talentul arătat de fratele meu în cele ale revoluţiei, luase deja hotărârea să-şi mărite una dintre fete cu Jinlong şi deci să şi-l facă pe acesta o mândreţe de ginere. Gândindu-mă la asta, inima mi s-a opărit toată şi multă vreme nu mi-a mai stat gândul la viaţa sau moartea lui Jinlong. Niciodată n-avusesem drag de Wu Qiuxiang, dar de când o văzusem aplecându-se de şale şi furişându-se în fugă dintre sălcii, începusem totuşi să simt pentru ea o oarecare apropiere, pentru că, în urma acelei întâmplări, de fiecare dată când mă vedea, se înroşea deodată la faţă şi-şi ferea privirea. I-am remarcat talia mlădioasă, urechile albe şi aluniţa roşie de pe lobul uneia. Avea un râs grav, magnetic. Într-o seară, pe când îl ajutam pe tata să hrănească taurul în staul, s-a furişat încetişor înăuntru, mi-a vârât în mâini două ouă fierbinţi, iar după aceea mi-a cuprins capul cu mâinile şi mi l-a frecat de pieptul ei, şoptind: „Băieţel bun ce eşti, n-ai văzut nimic, nu-i aşa?“ în întuneric, taurul a izbit cu cornul într-un par, cu ochii arzându-i ca nişte făclii. Surprinsă, m-a împins într-o parte, s-a răsucit şi s-a prelins afară. I-am urmărit umbra alunecoasă sub lumina stelelor şi inima mi-a fost cuprinsă de sentimente greu de pus în vorbe.

Ca să fiu cinstit, când Wu Qiuxiang mi-a cuprins capul cu mâinile şi m-a frecat de pieptul ei, sula mi s-a întărit: simţeam că e mare nelegiuire şi mă

munceam într-una din pricina asta. Părul prins în coada aceea mare a lui Huang Huzhu mă făcea să fiu cu totul pierit, şi de la iubire mare pentru părul ei ajunsesem la iubire mare pentru ea. Îmi lăsam gândurile să zboare şi speram ca Wu Qiuxiang să i-o dea de nevastă lui frate-meu pe Hezuo cea cu părul făcut cărare, şi pe Huzhu cea cu coada mare de păr să mi-o dea mie. Însă pe Huzhu cea cu coada mare de păr era foarte probabil să i-o dea lui Jinlong. Deşi Huzhu se născuse cu nici zece minute mai devreme decât Hezuo, şi cu un minut să fi ieşit mai devreme, tot ea ar fi fost sora mai mare, aşa că la măritiş fireşte că ea era prima. O iubeam pe fiica lui Wu Qiuxiang, Huang Huzhu, dar Wu Qiuxiang mă îmbrăţişase în staul, îmi frecase faţa cu ţâţele făcându-mi sula să se întărească, aşa că între noi nu mai erau toate albe şi curate şi cu niciun preţ n-avea să mi-o dea mie de nevastă pe fiică-sa. Simţeam durere, simţeam îngrijorare, simţeam remuş- care şi, dacă mai pui şi că, pe când păşteam vitele cu Hu Bin, căpătasem din gura golanului ăluia bătrân tot felul de cunoştinţe greşite despre sex – treburi de genul: „Zece picături de sudoare, una de sânge, zece de sânge, una de spermă“ sau: „După ce-ai scos o dată, nu mai creşti“ –, mă sâcâiau şi tot felul de idei murdare şi porcoase. Simţeam că viitorul e întunecat, mă uitam la silueta cea înaltă a lui Jinlong, mă uitam şi la trupul meu pipernicit, mă uitam şi la felul în care i se înălţa bogat trupul lui Huzhu şi mă cuprindea deznădejdea, îmi venea să mor. Mă gândeam pe atunci că tare ar fi fost bine să fi fost eu un taur iară gânduri în căpăţână;

acum ştiu bineînţeles că şi taurul are gânduri în căpăţină şi nu numai că are gânduri, dar gândurile îi sunt şi extrem de complexe – tu nu te gândeai doar la cele omeneşti, te gândeai şi la cele din lumea umbrelor, şi nu doar la vremurile prezente, ci şi la cele trecute şi la cele viitoare.

Când a început să se înzdrăvenească după boala lui gravă, Jin- long, palid, a ieşit sprijinindu-se să conducă revoluţia. Profitând de cele câteva zile în care mintea i-a fost rătăcită, mama l-a despuiat de haine, pe care le-a opărit cu apă fierbinte, omorând astfel toţi păduchii; uniforma lui cea frumoasă din poliester s-a zbârcit însă toată, de parcă i-ar fi mestecat-o vreo vacă şi-ar fi scuipat-o apoi afară înapoi. Imitaţia de chipiu militar s-a decolorat şi s-a încreţit, ajungând să semene cu punga boaşelor unui tăuraş. Când a văzut în ce hal i-au ajuns uniforma şi chipiul, frate-meu s-a înfuriat, a-nceput să tropăie ca turbatul şi două şuvoaie de sânge negru i-au ţâşnit pe nări. „Mai bine mă omorai, mamă“, a zis el, uitându-se la uniformă şi la chipiu. Mama era toată numai remuşcări, se înroşise până în vârful urechilor şi nu-şi găsea vorbele. După ce şi-a ieşit aşa din fire, Jinlong a fost năpădit de tristeţe şi lacrimile l-au podidit puhoi. S-a căţărat pe kang, şi-a acoperit capul cu plapuma, n-a mai mâncat şi n-a mai băut, n-a mai răspuns şi n-a mai reacţionat, încontinuu aşa timp de două zile şi două nopţi. Mama tot intra şi ieşea din odaie, iar de îngrijorare i-au apărut şiraguri-şiraguri de bubiţe pe faţă. Din gură tot repeta, îndrugând mereu: „Of, babă zăpăcită! Of, babă zăpăcită!“

Baofeng n-a mai putut să stea să se uite, a ridicat plapuma de pe frate-meu şi a scos la vedere un Jinlong veştejit, cu barba zburlită şi ochii duşi în fundul capului.

— Frate, a zis Baofeng enervată zdravăn, era doar o uniformă ruptă! De dragul ei vrei tu s-o faci pe mama să se spânzure pentru tine?

Jinlong s-a ridicat în capul oaselor şi, cu ochii goi, a oftat prelung. Până să apuce să zică ceva, l-au podidit lacrimile. A spus apoi:

— Baofeng, cum să ştii tu ce însemna haina asta pentru mine! Spune vorba că „Haina dă la om temei, iar la cal pui baza-n şei“,.

Şi eu, ca să dau la toţi ordine şi comenzi şi să supun elementele rele, în uniforma aia aveam temei.

— Ce-a fost a fost, mortul de la groapă nu se mai întoarce, ce, dacă o să stai trântit în pat şi-o să te prefaci mort o să faci uniforma la loc cum a fost?

Jinlong s-a gândit ce s-a gândit şi-a zis:

— Bine, mă scol, vreau să mănânc ceva.

Auzindu-l că vrea să mănânce, mama s-a învârtit ca un titirez şi-a frământat tăieţei şi a prăjit ouă, de mireasma a umplut toată curtea.

Pe când frate-meu devora mâncarea ca un lup, Huang Huzhu a intrat sfioasă pe uşă. Mama a spus cu însufleţire:

— Fată, se cheamă că locuim în aceeaşi curte, dar de zece ani nu mi-ai intrat pe uşă.

A măsurat-o apoi din cap până în picioare, privirea din ochii ei lăsând să se vadă multă căldură. Huzhu nu s-a uitat la frate-meu, nu s-a uitat nici la soră-mea

şi nu s-a uitat nici la mama – a ţintuit cu ochii uniforma motolită şi făcută cocolos si-a zis:

— Mătuşă, ştiu că i-ai stricat la spălat uniforma lui Jinlong. Eu am învăţat croitoria, mă pricep niţel la materiale, poate e doar frecţie la picior de lemn, dar daţi-mi-o mie, să încerc şi eu, să văd dacă nu pot s-o aranjez.

— Fată, a spus mama apucând-o de mână şi scăpărând lumini din ochi, fată bună, fata mea, dacă poţi să faci uniforma lui Jinlong cum a fost, nouă închinăciuni şi trei mătănii îţi bat!

Huzhu a plecat doar cu uniforma, imitaţia de chipiu militar a împins-o cu piciorul lângă gaura de şoarece din perete. Huzhu a plecat, dar speranţa s-a întors. Mama a vrut să se ducă să vadă cu ce metodă miraculoasă o să facă ea uniforma să fie cum a fost, dar când a ajuns la cais n-a mai avut curaj să meargă mai departe, pentru că, la el în dreptul uşii, Huang Tong despica cu un hârleţ, zdronc! zdronc! rădăcinile unui ulm. Aşchiile săreau razant, de ziceai că-s şrapnele. Şi mai înfricoşătoare era expresia de nici laie, nici bălaie care se citea pe feţişoara lui Huang. În satul nostru, el era numărul doi pe drumul capitalist, fusese epurat la începutul Revoluţiei Culturale de fratele meu, şi acum stătea pe margine, de bună seamă se înăbuşea de focul furiei în sinea lui şi deabia se ţinea să nu-l mistuie cu el pe Jinlong. Îmi dădeam seama însă că tipul e încercat de multe porniri conflictuale, se vânturase ani buni prin lume şi era obişnuit să măsoare oamenii şi să le cântărească vorbele – nu se poate să nu fi văzut

afecţiunea pe care i-o purtau lui Jinlong comorile lui de fete. Mama a trimis-o pe Baofeng să vadă ea ce şi cum, dar ea a strâmbat din nas. Nu-mi era prea limpede care erau relaţiile dintre ea şi fetele Huang, dar din vorbele de ocară scrâşnite atunci printre dinţi de Huzhu se putea vedea că ura şi vrajba dintre ele erau adânci. Mama m-a trimis atunci pe mine să văd, zicând că la copii obrazul e mai gros. Mama încă mă socotea copil, şi asta chiar era pricină de jale. În sinea mea, de fapt chiar voiam să aflu în ce chip o să-i facă la loc haina, aşa că m-am apropiat de casa Huang ocolind până şi umbrele: când am văzut aerul plin de răutate cu care Huang Tong despica rădăcinile, mi s-au înmuiat picioarele.

A doua zi de dimineaţă, Huang Huzhu a venit la noi cu o legăturică sub braţ. Jinlong a săltat cu însufleţire jos de pe kang, iar mama, cu buzele tremurându-i toate, nu putea să zică nimic. Huzhu avea o figură senină, dar mândria îi dădea pe dinafară pe la colţurile buzelor şi la coada sprâncenelor. A pus legăturica pe kang, a desfăcut-o, şi din ea a apărut uniforma împăturită şi ţeapănă şi un chipiu militar nou aşezat culcat peste ea. Şi chipiul ăsta era o imitaţie din stofă albă vopsită kaki, dar era lucrat aşa de meşteşugit, că părea aproape adevărat. Sărea cu deosebire în ochi steaua roşie în cinci colţuri pe care o brodase din mătase roşie pe partea din faţă a chipiului. I l-a înmânat fratelui meu, iar mai apoi a scuturat uniforma: se mai vedeau încă urme de încreţituri, dar în mare măsură îşi recăpătase înfăţişarea originală. Şi-a plecat ochii în jos, s-a

înroşit uşor la faţă şi a spus cerându-şi iertare:

— Mătuşă, ai fiert-o prea mult, n-am putut s-o fac la loc mai mult de-atât.

Cerule, modestia asta atât de mare a izbit greu ca un baros inima lui Jinlong şi inima mamei. Mamei au început să-i gâlgâie lacrimile din ochi. Jinlong nu s-a putut stăpâni de emoţie şi a apucat-o pe Huzhu de mână. L-a lăsat să o ţină aşa o clipă, apoi s-a scuturat cu încetul şi s-a aşezat într-o parte pe marginea patului. Mama a deschis scrinul, a scos o bucăţică de zahăr candel, a îm- bucăţit-o cu vârful cuţitului şi i-a dat-o lui Huzhu. Huzhu nu voia, aşa că mama i-a îndesat-o cu forţa în gură. Cu zahărul în gură, Huzhu a vorbit către perete:

— Pune-o pe tine să vedem, dacă ceva nu e bine, se poate schimba.

Frate-meu şi-a dat jos de pe el haina vătuită, a îmbrăcat uniforma, şi-a pus chipiul, s-a încins cu centura din piele de vacă şi şi-a atârnat de ea pistolul: comandantul era acum din nou plin de forţă şi vigoare, parcă arătându-se acum şi mai impunător ca înainte. Iar ea semăna cu un croitor, dar parcă şi mai bine semăna cu o soţie, învârtindu-se în faţa lui frate-meu şi în spatele lui, netezindu-i colţurile, îndreptându-i gulerul şi întorcându-se apoi iarăşi în faţă şi îndreptându-i chipiul cu amândouă mâinile. A spus cu regret apoi:

— Chipiul e cam strâmt, dar n-am avut decât materialul ăsta, asta e acum, dar la anul când vine primăvara, o să mă duc la judeţ să cumpăr câţiva coţi de stofe bună şi-o să-ţi fac altul.

Mi-am dat seama că nu mai am nicio speranţă.

CAPITOLUL 19

Jinlong repetă o operă ca să întâmpine Anul Nou; Lan Lian nici mort nu se leapădă de vechile idei

De când era cu Huang Huzhu, sălbăticia lui Jinlong se strunise în mare parte. Revoluţiile reformează societatea, femeile schimbă bărbaţii. Deja de cam o lună nu mai organizase şedinţele acelea de combătut şi criticat în care-i băteau pe oameni cu pumnii şi picioarele, organizând în schimb câteva zeci de întruniri pentru a cânta operă pekineză contemporană. Huang Huzhu şi-a schimbat felul sfios în care îşi juca rolurile, devenind curajoasă şi vitează şi dând pe dinafară de entuziasm. Nu mi-ar fi trecut prin cap că are o asemenea voce şi nici că poate să cânte aşa de multe bucăţi din operele revoluţionare model. Când ea cânta aria lui Aqing, Jinlong o cânta pe a lui Guo Jianguang, când o cânta pe cea a lui Li Tiemei, Jinlong o cânta pe a lui Li Yuhe.1 Se potriveau ca două nestemate

1 Personaje din opera revoluţionară model Râuleţul Shajia, respectiv însemnări despre lampionul roşu (deja menţionată mai sus).

Puse laolaltă – ca băiatul de aur şi fata de jad din poveste. N-am încotro şi trebuie să recunosc că iluziile mele în privinţa lui Huzhu erau ca cele nutrite de broasca râioasă când stă cu gândul la prinţesă.

Mulţi ani după aceea, băieţică ăla de Mo Yan mi-a dezvăluit ce ţinuse şi el în cuget, spunându-mi că şi el îşi făcuse iluzii cu privire la Huzhu. Broscoiul cel mare stătea cu gândul la prinţesă, dar uite că şi ăla mic făcea la fel. O vreme, în curtea familiei Ximen, flautul şi huqin-\A se înlănţuiseră şi vocea de bărbat şi glasul de femeie cântaseră laolaltă. Centrul de comandă al revoluţiei se metamorfozase într-un club artistic. Când combaţi, critici şi iei la bătaie oameni în fiecare zi, de totul e o mare de ţipete şi răcnete, treaba e stimulantă la început, dar pe măsură ce trece timpul devine deranjantă. Schimbarea neaşteptată în forma revoluţiei le-a fost pe plac oamenilor, iar pe feţele tuturor voioşia dădea pe dinafară.

Ţăranul chiabur Wu Yuan, care ştia să cânte la huqin, fusese încadrat în orchestră. Hong Taiyue, care avea o bogată experienţă de cântăreţ, fusese şi el încadrat. Zdroncănea din osul acela glorios de bou, slujind orchestrei drept dirijor. Elementele rele, care fuseseră puse să cureţe zăpada de pe uliţe, fredonau şi ele, pe când dădeau omătul la o parte cu lopeţile, melodiile ce se răspândeau din curte.

În ajun de Anul Nou, frate-meu şi Huzhu au înfruntat vânturile şi zăpezile şi s-au dus la capitala judeţului. S-au pornit când cocoşii cântau a doua oară şi s-au întors de-abia a doua zi pe înserat. De plecat, plecaseră pe jos, dar de întors, s-au întors într-un tractor cu şenile marca „Estul este roşu“, fabricat la Luoyang. Numărul de cai-putere al tractorului era uriaş, fusese făcut ca să tragă brăzdarul la arat sau secerătoarea la secerat, dar

acum devenise mijloc de transport pentru gărzile roşii de la judeţ. Cu un asemenea mijloc de transport, nici nămeţii şi mai mari şi nici drumurile şi mai nămoloase nu te puteau opri. Tractorul n-a luat-o peste podul care tremura de ziceai că o să se prăbuşească, ci a gonit peste râul îngheţat, a traversat zăgazul, a intrat în sat, şi-a gonit cu iuţeala vântului pe uliţa cea mare din mijlocul satului, înspre curtea noastră. Nu-i păsa de nimeni şi de nimic, era în ultima treaptă de viteză, şoferul călca acceleraţia şi tractorul alerga ca vântul de iute; şenilele lui mari şi puternice apăsau zăpada şi zloata împroşcându-le în toate părţile şi lăsând în urma lor două fagaşuri adânci-adânci. Prin coşul lui, rotocol după rotocol de fum negru se repezea plin de vlagă în sus, asemenea unor talgere zburând unul după altul în aer, învârtindu-se, ciocnindu-se, dăngănind, stârnind ecou după ecou, înfricoşând vrăbiile şi ciorile cât să înceapă să ţipe ascuţit şi pline de spaimă şi apoi plutind către nu se ştie unde. Oamenii i-au văzut cu ochii lor pe frate-meu şi Huzhu coborând din cabina tractorului, iar după aceea a sărit la pământ şi un tânăr slab la faţă şi cu o expresie melancolică. Avea părul tuns perie şi pe şaua nasului îi stăteau încălecaţi nişte ochelari cu rame negre; obrajii îi zvâcneau deseori, iar urechile îi îngheţaseră de i se făcuseră de un roşu aprins. Era îmbrăcat cu o uniformă albastră căptuşită, albită de la spălat pe pieptul căreia atârna o insignă foarte mare cu chipul preşedintelui Mao; o banderolă roşie, foarte largă, îi era prinsă nu sus, ci jos în jurul braţului. De cum

vedeai felul în care arăta, îţi dădeai seama că era vorba de un veteran în rândul gărzilor, care văzuse scene măreţe la vremea lui.

Frate-meu l-a pus pe Sun Biao să sune în grabă strângerea maselor, iar acesta a sunat deci semnalul de urgenţă. În fapt, nici nu era nevoie să mai sune, toţi oamenii din sat care puteau să meargă pe picioare veniseră. Înconjuraseră tractorul, ochii parcă nu le erau de ajuns să vadă, iar gurile nu le mai încetau să comenteze despre monstrul ăla gigantic cu puteri nesfârşite. Cei ce se pricepeau arătau ce şi cum:, Ăstuia dacă-i sudează un acoperiş şi-i montează un tun, îl fac tanc!“ Cerul deja se vopsea în negru, la apus erau nori roşietici de seară; cu aşa întindere de nori de cinabru, a doua zi avea să ningă din nou. Frate-meu a dat ordin urgent să se aprindă lampa cu gaz şi să se facă focul, căci avea o mare bucurie de împărtăşit. După ce a terminat de dat ordinele, Jinlong a vorbit în grabă cu veteranul din rândul gărzilor. Huang Huzhu a alergat repede înapoi în casă şi a pus-o pe mama ei să facă două farfurii de ouă ochiuri, invitându-l apoi pe omul acela, ca şi pe şoferul care rămăsese tot timpul în cabină, să între să mănânce. A fost refuzată însă cu un gest. Când au fost invitaţi să între în birou să se încălzească, iarăşi n-au vrut. Wu Qiuxiang, care n-avea niciodată măsură, a ieşit cu Huang Hezuo, cu farfuriile cu ochiuri sfârâind în mâini. Vocea-i era dulce, afectată a toată, parcă era o femeie rea dintr-un film. Veteranul a refuzat, cu o expresie de aversiune pe faţă. Jinlong le-a mustrat cu voce joasă:

— Duceţi-le înapoi de-aici, ce-i asta?

Au apărut probleme cu lampa, a început să împroaşte flăcări galbene şi să scoată fum negru. Focul de tabără a fost aprins însă şi-a-nceput să ardă aţâţat; trunchiurile verzi de pin îşi lepădau uleiurile cu un zumzăit şi răspândeau o mireasmă care-ţi asalta nările. Fratele meu s-a suit pe platformă, iar în lumina tremurândă a focului, înflăcărat şi exaltat cum era, semăna cu o panteră care tocmai a prins viu un fazan aurit. Jinlong a spus:

— La judeţ, am beneficiat de primirea cordială a tovarăşului Chang Tianhong, vicepreşedintele comitetului revoluţionar al judeţului, şi i-am raportat situaţia revoluţionară din satul nostru. Vicepreşedintele Chang s-a arătat mulţumit de munca noastră revoluţionară. Jinlong a mai spus: Vicepreşedintele Chang l-a numit pe tovarăşul Luo Jingtao, vicepreşedintele secţiei de muncă politică a comitetului revoluţionar de la judeţ, să vină să ghideze munca revoluţionară din satul nostru şi să dea citire listei cu numele membrilor din comitetul revoluţionar al satului nostru. Tovarăşi, a strigat frate-meu tare, nici măcar comuna noastră, Calea Laptelui, nu a întemeiat comitet revoluţionar, dar iată că noi întemeiem unul la noi în sat! Aceasta este rodul măreţei activităţi de pionierat a vicepreşedintelui Chang, o onoare cum mai mare n-a avut satul nostru! În continuare, îl invit pe tovarăşul Luo să se suie pe platformă, să ia cuvântul şi să dea citire listei de nume.

Jinlong a sărit jos şi a vrut să-l sprijine pe

vicepreşedintele Luo să se suie. Acesta a refuzat şi, stând cam la cinci metri depărtare de focul de tabără, cu jumătate din faţă strălucitoare şi jumătate neguroasă, a scos din buzunar o hârtie albă împăturită în formă de pătrat, a scuturat-o, şi cu o voce gravă şi răguşită a dat citire:

— Prin prezenta, Lan Jinlong este numit în funcţia de preşedinte al comitetului revoluţionar al marii brigăzi din satul Ximen, comuna Calea Laptelui, judeţul Gaomi; vicepreşedinţi sunt numiţi Huang Tong şi Ma Liangcai...

Un vălătuc de fum gros a fost împins de vânt în faţa vicepreşedintelui Luo, care s-a ferit de el, n-a mai citit data numirii în funcţie, i-a înmânat hârtia lui frate-meu, a spus la revedere, a dat mâna la nimereală cu Jinlong, s-a răsucit şi a plecat. Acţiunile lui Luo l-au înmărmurit pe Jinlong, care o vreme n-a ştiut ce să spună şi-a rămas cu gura căscată, urmându-l apoi pe Luo şi văzându-l cum se suie în tractor şi se strecoară în cabină. Tractorul a scos pe dată un duduit, a făcut un ocol pe loc şi s-a răsucit, punându-se pe goană pe drumul pe care venise. În spatele lui rămăsese o gaură mare în pământ. L-am petrecut cu toţii din priviri, am văzut cum farurile din faţă aruncă două lumini albe intense care ne prefac uliţa într-o cale luminoasă; lămpile mici din spatele lui semănau cu ochii de un roşu aprins ai unei vulpi...

În a treia zi după întemeierea comitetului revoluţionar, pe înserat, megafonul cel mare fixat pe cais a tuşit o bucată şi apoi a slobozit deodată, asurzitoare, melodia Estul este roşu. După ce muzica

s-a terminat, o voce afectată de femeie a transmis ştirile din judeţ. Prima ştire exprima calde felicitări pentru primul comitet revoluţionar la nivel sătesc din judeţ – comitetul revoluţionar întemeiat în marea brigadă din satul Ximen, comuna Calea Laptelui. Femeia spunea că organizaţia de conducere a comitetului, alcătuită din tovarăşii Lan Jinlong, Huang Tong şi Ma Liangcai, dă substanţă principiului revoluţionar al „celor trei într-una".1 Oamenii au înălţat capetele să asculte atent, fiecare tăcut şi fără să scoată niciun zgomot, în sinea lor admirându-l toţi pe frate-meu, care, deşi fraged la ani, era deja preşedinte şi îi mai trăsese după el, ca viei, şi pe Huang Tong, care avea să-i ajungă în curând socru, şi pe Ma Liangcai, care avea lipici la soră-sa.

A mai trecut o zi şi un flăcău îmbrăcat din cap până în picioare într-o uniformă verde şi cărând în spate un maldăr mare de ziare şi scrisori a intrat suflând şi gâfâind în curtea noastră. Era un poştaş nou venit la noi, copilăros la chip şi cu ochii scânteindu-i de curiozitate. A lăsat jos ziarele şi scrisorile şi a dibuit dinlăuntrul genţii lui de poştaş o cutiuţă pătrată de lemn pe care era lipită o etichetă de recomandată şi i-a pus-o lui Jinlong în mâini. A scos după aceea un caiet şi un creion şi l-a pus pe frate-meu să semneze de primire. Ţinând căuş în mâini cutia de lemn, Jinlong s-a uitat

1 O manieră de conlucrare recomandată de Partidul Comunist Chinez în anii 1960 implicând drept factori cadrele, specialiştii şi masele.

La numele expeditorului şi i-a zis apoi lui Huzhu,

aflată lângă el: „E trimisă de vicepreşedintele Chang“. Ştiam că vicepreşedintele ăsta Chang era de fapt Măgarul-cel-mare-care-rage-tare – rebeliunea lui băieţică ăsta avusese succes şi el ajunsese vicepreşedinte la comitetul revoluţionar pe judeţ, responsabil cu propaganda şi artele. Auzisem de treburile astea când frate-meu tolocănea pe tema asta în faţa soră-mii. Am remarcat că pe faţa lui Baofeng, când Jin- long vorbea de Chang, apărea o expresie complexă. Ştiam că nutrea sentimente adânci pentru el, dar zborul lui către înălţimile carierei punea piedici în calea iubirii ei – iubirea dintre un student cu multe talente şi înzestrări de la Institutul de Arte şi o frumoasă fată de la ţară mai era cu putinţă, dar posibilitatea ca un om care la douăzeci şi ceva de ani era deja cadru de conducere la nivelul judeţului să se însoare cu o fată de la ţară era aproape zero, chiar de ea ar fi fost la chip ca prea frumoasa Xishi din legende şi la înfăţişare asemenea zânelor. Fratele meu ştia şi el, bineînţeles, ce era în inima lui Baofeng, şi-l auzisem sfătuind-o:

— Caută adevărul în fapte, Ma Liangcai a fost la început cu conservatorii, mai apoi cu neimplicaţii, dar uite că e vicepreşedinte, de ce? Tu chiar nu pricepi adânca iubire şi preocupare arătate de vicepreşedintele Chang?

Baofeng l-a întrebat îndărătnică:

— El l-a pus vice pe Ma Liangcai?

Jinlong a încuviinţat tăcut din cap.

— Adică vrea să mă mărit cu Ma Liangcai?

— Nu asta ţi-arată el limpede?

— A zis el cu gura lui să mă mărit eu cu Ma Liangcai?

— E nevoie să mai şi zică? Personajele importante e nevoie să spună limpede ce-au de spus? Ele sugerează, de priceput pricepi singur!

— Nu, o să mă duc să-l caut şi, dacă el îmi zice să mă mărit cu Ma Liangcai, mă mărit!

Zicând asta, ochii lui Baofeng se umpluseră de lacrimi.

Jinlong a desfăcut cutia aceea de lemn cu o foarfecă ruginită, a înlăturat un strat de ziare vechi, două straturi de hârtie de pus în fereastră şi unul de hârtie creponată galbenă, scoţând la iveală o pânză roşie de mătase; când a înlăturat-o şi pe aceasta, a apărut o insignă de porţelan cu chipul preşedintelui Mao pe ea, mare cam cât gura unui bol de ceai. Ţinând insigna cu mâinile făcute căuş, Jinlong avea ochii scăldaţi în lacrimi – nu ştiu dacă îl mişcase chipul amabil şi surâzător al preşedintelui Mao de pe insignă sau iubirea profundă şi trainica prietenie pe care i le arăta Chang. Cu insigna între mâinile făcute căuş, Jinlong a arătat-o privirilor pline de reverenţă ale celor de faţă. Atmosfera era sacră şi solemnă. După ce toţi s-au uitat pe rând, plini de reverenţă, cea care îmi era aproape cumnată, Huang Huzhu, i-a prins cu cea mai mare grijă insigna lui Jinlong de piept: insigna era grea şi a îngreunat pieptul uniformei lui Jinlong, facând-o să se plece în jos.

În seara de ajun a Anului Nou chinezesc, fratele meu şi ai lui au oferit o reprezentaţie completă a piesei însemnări despre lampionul rosu\ Tiemei a

fost fireşte Huzhu şi, aşa cum am descris mai sus, coada ei cea mare şi-a găsit bună folosinţă; Li Yuhe a fost iniţial frate-meu, dar pentru că a răguşit şi vocea a-nceput să-i semene cu un miorlăit de pisică, s-a văzut silit să-i dea acest rol principal lui Ma Liangcai. Ca să spun cu mâna pe inimă, Ma Liangcai semăna mai bine cu Li Yuhe decât frate-meu. Cum Jinlong bineînţeles că nu voia să-l joace pe Hatoyama şi cu atât mai puţin pe trădătorul Wang Lianju, s-a văzut silit să-l joace pe agentul de legătură care a sărit din tren ca să transmită codul secret şi care apare pe scenă o singură dată, pentru ca apoi să se sacrifice eroic. Să te sacrifici pentru revoluţie era mai pe gustul lui frate-meu. Celelalte roluri au fost înhăţate toate de tinerii lui. În acea iarnă, sătenii arătau piesei un interes deosebit. La repetiţiile care aveau loc în fiecare seară în biroul comitetului revoluţionar şi la lumina albă a lămpii cu gaz, oamenii se înghesuiau unul într-altul, de până şi pe bârne ajungeau să stea câte unii. Mulţi dintre cei veniţi să se uite la vânzoleală se trânteau pe la ferestre şi în dreptul crăpăturilor din uşă iscodind înăuntru cu privirea, dar numai ce iscodeau de câteva ori că cei din spate îi împingeau la o parte. Hezuo prinsese şi ea un rol, o juca pe vecina lui Tiemei, pe Guilian. Mo Yan se lipise zi de zi de fundul lui Jinlong, mormăind că vrea şi el un rol. Jinlong a răcnit la el:

— Cară-te-n mă-ta, nu mai face tămbălău!

Mo Yan a clipit din ochii lui cei mici:

— Comandante, dă-mi şi mie un rol, sunt talentat!

Spunând asta, s-a pus să stea în mâini pe zăpadă şi

s-a dat peste cap. Frate-meu i-a zis că de-adevăratelea n-are ce rol să-i dea, dar Mo Yan a continuat:

— Adaugă unul!

Jinlong s-a gândit ce s-a gândit şi-a zis:

— Bine, o să fii unul dintre agenţi.

Bunica Li era unul dintre rolurile principale, cu multe versuri, aşa că o fată lipsită de cultură n-ar fi putut să-şi ia asupră-şi o asemenea sarcină însemnată. Oricum socoteai lucrurile, doar Bao- feng putea să şi-l asume, însă ea avea o atitudine foarte rece, refuzând categoric.

În sat era un bărbat căruia vărsatul de vânt îi lăsase faţa plină de ciupituri: numele lui era Zhang Youcai, avea o voce extrem de puternică şi limpede şi s-a oferit să o joace el pe bunica Li, dar a fost categoric refuzat de Jinlong. Chiar avea însă o voce bună, era şi plin de foarte mult entuziasm, aşa că Ma Liangcai, vicepreşedintele cel plin de talent artistic, şi cu Jinlong s-au aşezat să discute:

— Tovarăşe preşedinte, entuziasmul revoluţionar al maselor nu poate fi decât întreţinut, nu poate fi combătut, eu zic să-l punem să o joace pe mătuşa Tian.

Aşa că l-au pus s-o joace pe mătuşa Tian, care avea doar patru versuri de cântat:

Sărac cu sărac se ajută, altmintrelea cum?
Tărtăcuţe asemenea, amândouă pe-un vrej.
O s-o ajut pe fătuca asta să scape acum
Să iasă din gura lupului, să-şi croiască un drum.

De cum a deschis Zhang gura, aproape că a ridicat

acoperişul casei, iar hârtia albă din ferestre s-a cutremurat şi-a-nceput să zumzăie.

Rolul bunicii Li nu fusese hotărât cui o să-i revină. Văzând că se apropie sfârşitul anului şi că în prima lună a anului următor va avea loc reprezentaţia, vicepreşedintele Chang a dat telefon şi a spus că e foarte posibil să vină să conducă repetiţiile, ca să sprijine satul nostru să devină model de popularizare a operei revoluţionare. Frate-meu era şi însufleţit şi frământat, la gură i-au dat şi nişte bube, şi vocea i s-a făcut şi mai răguşită. A mobilizat-o iarăşi pe soră-mea, spunându-i că vicepreşedintele Chang vine să conducă, iar lui Baofeng i-au dat lacrimile şi a spus înecându-se în plâns:

— O să joc.

De la începutul Revoluţiei Culturale, eu, acest mic gospodar individual care eram, am simţit cum sunt lăsat deoparte în toate. Şi şchiopii şi orbii din sat ajungeau în rândul gărzilor, dar eu nu. Ei făceau revoluţie cu o înflăcărare nestăvilită, mie doar mi se scurgeau ochii stând deoparte. Aveam şaisprezece ani în anul acela, numai bine vârsta la care te dai peste cap şi răstorni munţii şi mările, dar eram literalmente băgat în celălalt registru, aşa că sentimentul de inferioritate, umilinţa, agitaţia, invidia, năzuinţele, visele şi câte şi mai câte simţiri mi se uneau toate în inimă. Îmi luasem odată inima în dinţi, îmi îngroşasem pielea obrazului şi mă rugasem de Ximen Jinlong, cel care simţea aşa vrajbă adâncă şi aşa mare ură faţă de mine. Ca să intru în şuvoiul cel puternic al revoluţiei, îmi lăsasem în jos capul meu

cel nobil. Mă refuzase ferm. Acum, ispita trupei de teatru m-a făcut să-mi mai las o dată în jos capul cel nobil.

Jinlong a ieşit din latrina publică amenajată provizoriu în drepta porţii şi care avea paravanul făcut din coceni de porumb; se închidea cu amândouă mâinile la nasturii de la pantaloni, iar faţa îi era scăldată de strălucirea roşie a soarelui. Peste acoperişurile acoperite de zăpadă ale caselor se rotocolea în sus fum de la bucătării. Pe ziduri se găsea un cocoş mare cu pene minunate şi o găină cu penaj de rând, mai era şi un câine alergând cu coada între picioare, toată scena era simplă şi solemnă – era cu-adevărat o bună ocazie ca să stau de vorbă cu el. M-am apropiat în grabă mare şi i-am blocat drumul. A tras o sperietură şi-a rostit răstit:

— Ce vrei?

Eram cu limba înnodată, urechile mi se înroşiseră, am mormăit nu ştiu câtă vreme, printre dinţi mi s-a înghesuit anevoie afară un „frate“ – de când mersesem la individual, era prima oară când îi ziceam aşa – şi-apoi am bâiguit:

— Frate... vreau să intru în rândul gărzilor tale... vreau să-l joc pe trădătorul Wang Lianju... Ştiam că rolul ăsta nu voia nimeni să-l joace, oamenii ar fi jucat mai degrabă roluri de diavoli japonezi decât de trădători. A ridicat din sprâncene, m-a privit din creştet până în tălpi şi-apoi din tălpi până în creştet şi mi-a zis pe un ton extrem de dispreţuitor:

— N-ai calitatea!...

— Da’ de ce? l-am întrebat iritat. De ce până şi Lii

chelbosul şi Cheng Cap-mic pot să joace soldaţi de-ai diavolilor japonezi, de ce până şi Mo Yan poate să joace un agent, dar eu în schimb n-am calitatea?

— Lii chelbosul e fiu de muncitor al câmpului, pe taică-său al lui Cheng Cap-mic l-au îngropat de viu regimentele de restituire a pământurilor, ai lui Mo Yan sunt ţărani mijlocaşi, dar buni- că-sa i-a dat adăpost unui soldat rănit din Armata a Opta. Tu însă eşti gospodar individual! Ştii, nu? Gospodarul individual e şi mai reacţionar decât moşierul şi chiaburul, moşierul şi chiaburul rabdă cu cinste reformarea cuvenită, pe când gospodarii individuali se opun făţiş comunei populare. Cine se opune comunei populare se opune socialismului, cine se opune socialismului se opune Partidului, cine se opune Partidului se opune preşedintelui Mao, iar cine se opune preşedintelui Mao o apucă pe un drum fără întoarcere!

Cocoşul de pe zid a slobozit un cucurigu atât de sfâşietor, că m-a înfricoşat de-aproape mi-am udat nădragii. Frate-meu s-a uitat în toate părţile şi, văzând că nu e nimeni nici aproape şi nici departe, şi-a coborât vocea şi mi-a zis:

— Şi în judeţul Pingnan aveau un gospodar individual. Când a început mişcarea, ţăranii săraci şi mijlocaşi l-au spânzurat de copac şi l-au omorât şi toată averea din casă i-au confiscat-o. Dacă nu vă apăram eu pe ascuns pe tine şi pe tata, de mult v-aţi fi pierdut viaţa şi-aţi fi ajuns la Izvoarele Galbene, în lumea morţilor. Să vorbeşti încetişor cu tata de treaba asta, să-i faci o deschizătură în căpăţâna aia de lemn

de ulm, să prindă momentul, să între cu taur cu tot în comună, să se topească în marea familie colectivă şi să-şi pună toate faptele nelegiuite pe seama lui Liu Shaoqi:1 cei care au

1 Liu Shaoqi (1898-1969) a fost un important lider comunist şi şeful statului chinez la începutul anilor 1960; în urma conflictelor cu Mao Zedong, a devenit una dintre cele mai proeminente ţinte şi apoi victime ale Revoluţiei Culturale.

Fost orbiţi nu sunt socotiţi vinovaţi, întorcând armele, dintr-o singură lovitură a şi izbutit. Dacă tot persistă în eroare şi se opune cu încăpăţânare până la capăt, o să fie ca gândacul care se pune în calea căruţei şi-şi aduce singur năpasta asupra lui. Spune-i tatii că să-l plimbăm pe uliţe şi să-l arătăm mulţimii e cea mai blândă dintre acţiunile noastre; la pasul următor, când masele vor căpăta conştiinţă de clasă, nici eu n-o să mai pot face nimic. Dacă masele revoluţionare o să vrea să vă spânzure, n-o să pot decât să-i dau pieirii pe ai mei de dragul dreptăţii. Ai văzut crengile alea groase din caisul cel mare? Sunt cam la vreo trei metri de pământ, nici că-s altele mai potrivite ca să spânzuri pe vreunul. De multă vreme vreau să-ţi zic despre asta, dar n-am găsit niciodată prilejul, aşa că-ţi spun acuma, te rog să-i zici tatii mai departe, intrat în comună toate o să fie lesnicioase, toată lumea o să fie veselă, oamenii o să fie veseli, vitele o să fie vesele şi ele; neintrat în comună, şi-un pas o să-i fie greu să-l facă, iar oamenii şi Cerul o să fie mânioşi. Şi ca să-ţi mai zic ceva ce n-o să-ţi placă, dacă o să continui să mergi cu tata la individual, mi-e

teamă mie că nici nevastă n-o să-ţi găseşti, că nici şchioapele şi oarbele n-o să vrea să se mărite cu unul care se gospodăreşte individual.

Vorbirea asta lungă a lui Jinlong m-a făcut să dârdâi din toate încheieturile – ca să folosesc o vorbă cu largă răspândire pe atunci, „mă mişcase până în străfundurile sufletului“. M-am uitat la cele două crengi groase ale caisului care creşteau către sud-est, iar în creier mi-a răsărit numaidecât un tablou întristător cu două feţe albastre – eu şi tata – spânzurate de ele. Trupurile noastre erau mult alungite, iar în bătaia vântului rece se legănau încoace şi-ncolo, deshidratate, rămase fără mare parte din greutatea lor, ca nişte tărtăcuţe mari şi posmăgite...

M-am dus la staul să-l caut pe tata. Acesta îi era lui şi refugiu, şi loc de răgaz şi bucurii. În urma paradei de combatere care lăsase urme adânci în analele ţinutului Gaomi din nord-est, tata aproape că se transformase într-un mutulică, un prostălău. N-avea decât patruzeci şi ceva de ani şi avea deja părul alb. Avusese un păr tare, care după ce albise se făcuse şi mai tare şi se înălţa drept, fir cu fir, ca acele unui arici. Taurul şedea în spatele ieslei, cu capul lăsat în jos, lipsit de o jumătate de corn şi cu fala mult micşorată. O rază de soare îi scălda capul în lumină, facându-i ochii, asemenea unor cristale pline de mâhnire, să devină violet închis şi umezi de să îţi frângă inima. Taurul nostru cel atât de violent din fire se prefăcuse într-un alt taur. Ştiam că taurii după ce sunt castraţi îşi schimbă foarte mult firea, că şi

cocoşii după ce sunt jumuliţi cu totul de pene îşi schimbă foarte mult firea, dar nu mi-ar fi trecut prin cap că după ce taurului i se retează un corn, şi firea acestuia se schimbă foarte mult. Văzându-mă că intru în staul, m-a iscodit din ochi, iar privirea i s-a coborât şi mai tare, de parcă pătrunsese ce aveam eu pe inimă. Tata şedea pe un maldăr de paie de lângă iesle, sprijinindu-se cu spatele de un sac de cânepă plin ochi cu paie şi stând cu mâinile încrucişate şi vârâte în mânecile hainei sale vătuite; tocmai se odihnea, cu ochii închişi, când o rază de soare numai ce i-a luminat faţa şi capul. Părul lui cel alb s-a înroşit puţin – între firele de păr se aflau şi nişte paie, de parcă el de-abia ce s-ar fi strecurat afară dintr-o căpiţă. Vopseaua roşie i se dusese în mare măsură de pe faţă, numai pe la margini şi colţuri ce-i mai rămăseseră nişte stropi mărunţi. Jumătatea albastră a feţei îi ieşise iar la iveală, iar culoarea ei era şi mai intensă, aproape indigo. Mi-am pipăit şi eu pata albastră şi mi s-a părut că pipăi o bucată de piele aspră de animal. Acesta era semnul urâţeniei mele. Când eram mic şi oamenii mă strigau „Micul Faţă-Albastră“, nu socoteam că e lucru de ruşine, ci, din contră, ceva de mândrie; după ce-am crescut mare, treptat-treptat, dacă mai îndrăznea cineva să-mi zică „Faţă-Albastră“, mă puneam cu el pe viaţă şi pe moarte. Îi auzisem odată pe unii zicând că din pricina feţelor noastre albastre mergeam noi la individual; mai erau şi unii care ziceau că tata şi cu mine ne ascundem ziua şi nu ne arătăm oamenilor, şi doar seara ieşim şi noi la câmp. E-adevărat că de câteva ori ieşisem la munca

câmpului noaptea, profitând de lumina lunii, dar asta n-avea nicio legătură cu petele albastre de pe feţele noastre. Iar ăia care puneau mersul nostru la individual pe socoteala unei anomalii a spiritului cauzate de defectul nostru fizic mâncau rahat. Mergeam la individual întru totul în baza unei convingeri, convingerea că trebuie să ne păstrăm independenţa. Vorbirea cea lungă a lui Jinlong îmi zgâlţâise convingerea asta, căci în fapt de la început eu nu fusesem la fel de ferm ca tata – mersesem cu el la individual pentru că urmăream să am parte de ceva tărăboi. Acum un tărăboi şi mai mare şi de un grad superior mă chema la el. Desigur, şi soarta jalnică a ţăranului care se gospodărise individual în judeţul Pingnan înfăţişată de frate-meu îmi îngheţa sângele în vine, iar crengile alea de cais... Mai mult, ce mă îngrijora pe mine şi mai tare era ce zisese Jinlong despre femei – era cu totul adevărat, şi şchioape şi oarbe dacă erau şi tot n-ar fi vrut să se mărite cu un gospodar individual, darmite cu un gospodar individual cu faţa albastră. Am ajuns chiar să am ceva păreri de rău că mersesem cu tata la individual. Am ajuns chiar să urăsc niţel faptul că tata mergea la individual. Am ţintuit cu aversiune faţa lui albastră – nu încăpea nicio umbră de îndoială că îl uram atunci, n-ar fi trebuit să-mi dea moştenire faţa asta albastră. Tată, unul ca tine n-ar fi trebuit să se însoare, iar dacă s-a însurat, n-ar fi trebuit să aibă copii!

— Tată, am strigat tare, tată!

Tata si-a deschis încet ochii şi s-a holbat la mine.

— Tată, vreau să intru în comună.

Tata clar ştiuse dinainte de ce venisem, pentru că pe faţa lui nu s-a putut vedea nici cea mai mică schimbare. A dibuit în sân după cele pentru fumat, şi-a umplut o pipă, şi-a pus-o în gură, a făcut scântei cu cremene şi amnar iar acestea s-au împrăştiat pe miezul de tulpină de sorg cu care-şi aprindea pipa, a aţâţat flacăra, şi-a aprins pipa, a pufăit din ea şi după ce-a tras adânc de câteva ori, două fire de fum alb i-au ţâşnit drepte afară prin nări.

— Vreau să intru în comună, hai să luăm taurul, să intrăm toţi în comună... Tată, mi-a ajuns...

Tata a deschis pe neaşteptate ochii şi-a spus făcând o pauză după fiecare cuvânt:

— Trădătorule ce eşti! Dacă vrei să intri, intră singur, eu nu intru, şi nici taurul!

— De ce, tată? am întrebat eu, şi obidit, şi plin de supărare. Lucrurile au ajuns la situaţia că la începutul mişcării un gospodar individual din judeţul Pingnan a fost spânzurat de masele revoluţionare şi omorât în bătaie. Frate-meu a spus că te-a plimbat pe uliţe ca să te apere pe ascuns. Şi-a mai spus că în pasul următor, după ce-i termină pe moşieri, chiaburi, reacţionari, elemente rele şi capitalişti, trebuie să combată individualii. Tată, Jinlong a spus că ramurile alea groase din cais sunt pregătite pentru noi doi!

Tata a ciocnit vatra pipei de talpa pantofului, s-a ridicat, a înşfăcat dârmonul şi-a început să-i cearnă taurului paiele. M-am uitat la spatele lui uşor cocoşat şi la ceafa lui vânjoasă şi cărămizie la culoare şi mi-am adus nu ştiu cum aminte cum am mers odată cu el la târg, în copilărie, călare pe gâtul lui, să

cumpărăm curmale japoneze. Un val de obidă mi-a străbătut inima şi am spus surescitat:

— Tată, societatea s-a schimbat, prefectul Chen a fost răsturnat, şeful ăla de departament care ţi-a dat ţie talismanul de protecţie a fost şi el cu siguranţă răsturnat. Să continuăm la individual n-are pic de rost. Hai să profităm că Jinlong e conducător, să ne grăbim să intrăm în comună. Dacă-i facem lui obrazul mai luminos, o s-avem şi noi parte de lumina asta...

Tata stătea mut cernând paiele, nebăgându-mi deloc în seamă vorbirea. Treptat-treptat m-am înfuriat şi-am zis:

— Tată, nu-i de mirare că oamenii zic de tine că eşti mai împuţit şi mai ţeapăn decât pietrele din fundul latrinei. Iartă-mă, tată, dar nu pot merge cu dumneata pe un drum fără întoarcere până ajung cu totul în întuneric, dacă nu ţii seama de mine, o să mă salvez singur. Am crescut, vreau să mă bag în comună, să-mi iau nevastă, să merg pe calea mare şi luminoasă: tu fă tot ce poţi.

Tata a turnat paiele din dârmon în ieslea taurului, l-a mângâiat pe cornul acela retezat, şi-a întors faţa şi s-a uitat la mine – avea faţa foarte calmă – şi mi-a zis apoi domol:

— Jiefang, tu eşti fiul meu bun, tata fireşte că-ţi vrea binele. Situaţia de-acum a priceput-o bine şi tata. Băieţică ăsta de Jinlong are inima din piept mai tare ca piatra şi sângele din vine mai otrăvit decât coada scorpionului; pentru revoluţia aia a lui, e în stare de orice. Tata şi-a înălţat capul, şi-a mijit ochii

în bătaia firelor de lumină şi-a spus încurcat: Jupânul ăl bătrân avea inima bună, cum de-a putut să facă un fiu aşa de parşiv? Cu lacrimi în ochi, a continuat: Avem trei mu şi doi fen de pământ, ţie îţi revin un mu şi şase fen, iei pământul ăsta cu tine în comună. Plugul ăsta de lemn e din „roadele izbânzii" pe care ni le-au repartizat la reforma agrară, îl iei şi pe el, şi iei şi odaia. Tot ce poţi să iei cu tine, ia cu tine, şi dacă după ce intri vrei să te uneşti cu maică-ta şi ceilalţi, uneşte-te, dacă nu, fă-ţi rost singur. Tatii nu-i trebuie nimic, doar taurul ăsta şi staulul...

— Tată, dar de ce, la urma urmei, de ce? am strigat eu cu glas plângăreţ, ce rost are la urma urmei să mergi în continuare la individual?

Tata mi-a spus calm:

— N-are niciun rost, poftesc doar să am parte de linişte, vreau să-mi fiu singur stăpân, nu să vină alţii să mă rânduiască!

L-am găsit pe Jinlong şi i-am spus:

— Frate, am vorbit cu tata, gata, în comună.

Şi-a încleştat mâinile cu însufleţire făcându-şi-le pumn şi s-a bătut cu ele în piept, spunând:

— Bine, foarte bine, încă o măreaţă împlinire a Marii Revoluţii Culturale! Singurul gospodar individual al judeţului în sfârşit merge pe calea socialistă! Este o veste extraordinar de bună, trebuie să o raportăm comitetului revoluţionar al judeţului!

— Dar tata nu intră, doar eu, cu un mu şi şase fen de pământ, cu un plug de lemn şi cu unul de semănat.

— Cum? Jinlong s-a întunecat la faţă şi a spus cu mare răceală: Ce vrea să facă la urma urmei?

— A spus că nu vrea să facă nimic, doar că s-a obişnuit să aibă singur linişte şi nu vrea să primească porunci de la alţii.

— Asta chiar e o lepădătură bătrână! Jinlong a trosnit brusc cu pumnul în masa pătrăţoasă, veche şi stricată, şi aproape că a răsturnat călimara de pe ea.

Huang Huzhu l-a alinat:

— Jinlong, nu te lăsa cuprins de îngrijorare.

— Cum să nu mă îngrijorez? a rostit Jinlong cu voce joasă. Mă pregăteam să ofer două cadouri mari vicepreşedintelui Chang şi comitetului revoluţionar de la judeţ cu prilejul sărbătorii primăverii, unul era piesa însemnări despre lampionul roşu jucată de satul nostru, iar celălalt era lichidarea singurei gospodării individuale din judeţ, poate din provincie sau din întreaga ţară. Ce n-a reuşit să facă Hong Taiyue, reuşeam eu, şi în acest fel căpătăm prestigiu în ochii tuturor, de sus până jos. Dar aşa, tu intri, el nu, şi asta înseamnă că tot mai rămâne unul la individual! Nu ţine, hai, mergem să vorbesc cu el!

Jinlong a intrat spumegând de mânie în staul, un loc în care nu-i mai călcase piciorul de ani buni.

— Tată – deşi nu eşti potrivit să-ţi zic tată, o să-ţi zic totuşi aşa...

Tata a dat din mână:

— Nu-mi zice, în niciun caz să nu-mi zici, nu cred că sunt vrednic să mă numeşti aşa.

— Lan Lian, am o singură vorbă să-ţi spun – de dragul lui Jiefang şi de dragul tău, intraţi amândoi în comună. Acum eu zic ce şi cum în toate. După ce intri, cu niciun preţ n-o să te pun să munceşti din

greu nici măcar o zi; dacă n-o să vrei să faci nicio muncă uşoară, atunci o să te odihneşti, la vârsta dumitale se cuvine să te bucuri de pace şi mulţumire.

— N-am eu norocul ăsta, a zis tata rece.

— Urcă-te pe platformă şi uită-te în toate părţile, uită-te dumneata în judeţul Gaomi, uită-te în provincia Shandong, uită-te la cele douăzeci şi nouă de provincii, municipalităţi şi zone autonome ale Chinei mai puţin Taiwanul – munţii şi mările întregii ţări sunt o întindere roşie, şi doar la noi în satul Ximen e un punct negru. Iar punctul ăla negru eşti tu!

— În mă-sa, ce onoare pe capul meu, singurul punct negru din toată ţara!

— O să ştergem noi punctul ăsta negru care eşti tu!

Tata a dibuit din iesle o funie de cânepă pătată de bălegar de vacă şi i-a aruncat-o lui Jinlong în faţă:

— Nu voiai să mă spânzuri de cais? Poftim!

Jinlong a sărit brusc înapoi, de parcă n-ar fi fost vorba de o funie, ci de un şarpe. Şi-a dezvelit dinţii şi a rânjit, şi-a încleştat mâinile facându-şi-le pumn şi apoi le-a dat drumul, şi le-a vârât în buzunarele pantalonilor şi apoi şi le-a scos iar afară. A dibuit o ţigară din buzunarul de la haină – după ce se făcuse conducător, se apucase de fumat – şi şi-a aprins-o cu o brichetă aurie. A încruntat din sprâncene, cugetând vădit la ceva anume. După ce s-a gândit aşa o vreme, a aruncat mucul la pământ şi l-a strivit cu piciorul.

— Ieşi afară, Jiefang!

M-am uitat la funia de pe jos, m-am uitat la trupul cel slab şi înalt al lui Jinlong şi la cel vânjos al tatii şi-

am început să chib- zuiesc cine o să câştige şi cine o să piardă dacă ridică mâna unul asupra celuilalt; de asemenea, dacă eu o să stau cu mâinile în sân să mă uit, odată ce încep să se lupte, sau dacă o să dau ajutor şi eu cu pumnii mei, şi dacă da, cui anume ar trebui să i-l dau.

— Spune orice vorbă ai de spus, arată-ţi orice destoinicie ai de arătat, a zis tata. Nu-i nevoie să plece Jiefang, să stea aici să se uite şi să asculte.

— Bine, a zis Jinlong. Crezi că nu cutez să te spânzur de cais?

— Ba da, cutezi. Tu cutezi orice.

— Nu-mi tăia vorba. De dragul mamii, o să-ţi las o portiţă de scăpare. Dacă nu intri în comună, n-o să insistăm, proletariatul nu s-a rugat niciodată de burghezie. Mâine o să facem şedinţă mare să-l întâmpinăm pe Jiefang în colectivă, trebuie să vină cu pământul, cu plugul de lemn, cu plugul de semănat, şi trebuie să vină şi cu taurul. Pe Jiefang o să-l înfâşurăm în roşu şi-o să punem flori pe el şi aşa o să facem şi cu taurul. Atunci în staulul ăsta n-o să mai rămâi decât tu. Afară o să fie zăngănit de gonguri şi bubuit de tobe, şiragurile de pocnitori o să bubuie laolaltă în faţa staulului ăsta gol, şi ţie o să-ţi fie şi mai rău. Eşti părăsit de toţi şi lăsat şi de cei apropiaţi, nevasta stă separat de tine, fiul tău bun te părăseşte şi el, singurul care nu vrea să-ţi întoarcă spatele, taurul ăsta, o să-ti fie şi el luat cu forţa, ce rost mai are să trăieşti? Dacă as fi în locul tău, a zis Jinlong dând cu piciorul în funia de pe jos şi aruncând un ochi spre grinda staulului, de-aş fi în locul tău, aş cocoţa funia

aia de grindă şi m-aş spânzura!

Jinlong s-a întors şi a plecat.

— Pui de lele parşiv ce eşti!

Tata s-a agitat niţel, a tras o înjurătură şi apoi s-a veştejit deznădăjduit pe grămada de paie din faţa ieslei.

Inima mi-a fost cuprinsă de o obidă nesfârşită – nemernicia lui Jinlong mă cutremurase şi-mi băgase spaima-n suflet. Deodată mi s-a făcut tare milă de tata, iar faptul că-l părăseam mi s-a părut cu totul ruşinos – eram unealta celui rău, ajutor tiranului în faptele sale crude. M-am năpustit în faţa tatii, i-am apucat mâna şi-am spus plângând:

— Tată, nu intru în comună, mai bine rămân holtei şi stau cu tine, merg la individual până la sfârşit...

Tata mi-a cuprins capul cu braţele, a scos câteva suspine, iar după aceea m-a împins la o parte. Şi-a şters ochii, şi-a îndreptat spinarea şi-a zis:

— Jiefang, eşti deja bărbat, vorba de-ai scos-o pe gură nu trebuie să ţi-o iei înapoi. Du-te şi intră în comună, ia plugul, ia-l şi pe ăla de semănat, taurul – tata a aruncat un ochi spre taur, taurul l-a privit şi el pe tata – trage-l şi pe el după tine!

— Tată, am strigat înspăimântat, chiar vrei să mergi pe drumul ăla de ţi l-a arătat el?

— Stai liniştit, fiule, a spus tata ridicându-se abrupt dintre paie, tata nu merge pe drumul arătat de alţii, tata merge pe drumul lui.

— Tată, nu care cumva să te spânzuri...

— Cum aşa? Jinlong tot mai are un dram de bunătate, ar putea foarte bine să organizeze oamenii

să mă omoare, aşa cum cei din Pingnan şi-au omorât gospodarul individual, dar s-a înmuiat. Speră să mă omor eu singur. Cu mine mort, singurul punct negru din întregul judeţ, întreaga provincie şi întreaga Chină se şterge singur! Dar uite că eu n-o să mor, dacă ei vor să mă omoare n-am cum să mă împotrivesc, dar îşi fac cu nesăbuinţă gând şi speranţă că o să mă omor eu singur! Vreau să trăiesc şi de-acum înainte, să-i rămână întregii Chine punctul ăsta negru!

CAPITOLUL 20

Lan Jiefang se răzvrăteşte împotriva tatii şi intră în comună; Ximen Taurul se lasă ucis pentru o cauză nobilă

Aducând după mine un mu şi şase fen de pământ, un plug, încă unul de semănat şi un taur, am intrat în comună. Când te-am tras afară din staul, pocnitorile bubuiau laolaltă în curte, iar surlele şi trâmbiţele făceau zarvă până la cer. O şleahtă de copii nici mari, nici mici, cu chipie gri care le imitau pe cele militare, se luptau să înhaţe, în mijlocul prafului de puşcă şi al bucăţilor de hârtie, pocnitorile cărora li se retezase fitilul. Mo Yan a greşit şi-a pus mâna pe una căreia nu i se retezase fitilul şi, după un pocnet răsunător, tendonul i-a crăpat – iar el şi-a dezvelit dinţii şi-a rânjit de durere, las' că aşa-i trebuie! Când eram mic, îmi explodaseră şi mie pocnitori peste degete,

rănindu-mă, iar scena în care tata m-a lecuit cu aluat mi-a ţâşnit instantaneu în minte. Am întors capul şi i-am aruncat tatii o privire – ce simţeam în sinea mea era de neîndurat. El şedea pe paiele mă- runţite cu tocătoarea, iar în faţa ochilor avea aşezată funia aceea şerpuitoare. Cu inima grea, i-am zis:

— Tată, nu cumva să vrei să...

Tata a dat de două ori din mână, sastisit, spre mine. Am ieşit în lumina soarelui, lăsându-l pe el în întuneric. Huzhu mi-a atârnat pe piept o floare mare şi roşie făcută din hârtie şi mi-a aruncat o privire, zâmbind. Faţa ei răspândea mireasma cremei „Floarea-soarelui". Hezuo a atârnat o floare de hârtie la fel de mare şi de cornul retezat al taurului. Acesta a scuturat din cap o dată şi floarea de hârtie a fost vânturată la pământ. Hezuo a ţipat ascuţit şi exagerat:

— Taurul opune rezistenţă!

S-a răsucit în fugă, năpustindu-se drept la pieptul lui Jinlong. Frate-meu a împins-o la o parte cu o figură rece, a mers de-a dreptul în faţa taurului, l-a bătut uşor peste funte, l-a mângâiat pe cornul întreg şi l-a mângâiat şi pe cel retezat la jumătate.

— Taure, ai apucat pe calea mare şi luminoasă. Bine ai venit!

Am văzut cum în ochii taurului a fulgerat o rază, asemenea unei flăcări: erau de fapt lacrimi. Taurul tatii semăna cu un tigru căruia i-au fost smulse mustăţile, îşi pierduse toată fala, era docil ca o pisicuţă.

Voia mi s-a împlinit şi m-am alăturat gărzilor roşii

ale lui Jinlong, iar în însemnări despre lampionul roşu l-am jucat pe Wang Lianju. De fiecare dată când Li Yuhe mă mustra cu vorbe aspre rostite din convingere – „Trădătorule ce eşti!“—, gândul mă ducea pe loc la mustrarea tatii. Simţeam din ce în ce mai tare că intrarea mea în comună însemna că-l trădasem pe tata. Mă preocupa mult gândul că tata o să pună la suflet şi o să caute să-şi ia zilele, dar tata nu s-a atârnat de grindă şi nici nu s-a aruncat în râu, doar s-a mutat afară din odaie şi s-a dus să doarmă în staul. Si-a durat o sobă de pământ într-un colţ al grajdului şi drept oală a început să se slujească de o cască de soldat. În anii cei îndelungaţi care au urmat, nemaiavând taur să are cu el ogorul, şi l-a săpat cu săpăliga. De unul singur nu putea să se folosească de roaba cea mare ca să care îngrăşământ la ogor, aşa că-l ducea cu târnele şi cobiliţa.

Nemaiavând plug pentru semănat, săpa brazdele cu sapa şi şi-a făcut semănătoare dintr-o tărtăcuţă. Între 1967 şi 1981, acel mu şi şase fen de pământ al tatii a stat vârât ca un spin în ochi şi ca o sulă în coastă în mijlocul largilor pământuri ale comunei populare. Existenţa tatii era şi absurdă, şi solemnă, şi vrednică de milă, şi demnă de respect. Într-o vreme în anii ’70, lui Hong Taiyue, redevenit secretar de filială, i-a mai trecut de câteva ori prin minte ideea de a-l lichida pe cel din urmă gospodar individual, dar de fiecare dată a fost întors cu vorba de tata. Şi tot tata îi arunca de fiecare dată funia aceea în faţă:

— Spânzură-mă de caisul ăl mare!

Jinlong crezuse la început că în baza intrării mele

în comună şi a punerii încununate de succes în scenă a unei opere revoluţionare model o să poată să transforme satul Ximen în model pentru întregul judeţ, iar odată ce aceasta se va fi întâmplat, el, ca cel cu iniţiativa, o să urce în carieră zburând spre înălţimi. Dar lucrurile nu s-au petrecut deloc aşa cum şi-a imaginat el. Mai întâi, Chang, la care el şi Baofeng stăteau cu gândul zi şi noapte, n-a venit călare pe tractor să ia conducerea repetiţiilor; la nu multă vreme, a răzbătut vestea că, din pricina unor confuzii în privinţa relaţiilor dintre sexe, fusese eliberat din funcţie. Când Chang a picat, propteaua lui Jinlong a picat şi ea.

După ce a trecut sărbătoarea morţilor, vântul dinspre răsărit s-a stârnit treptat, razele soarelui s-au încălzit, suflările yang s-au suit deasupra, iar zăpada din locurile expuse la soare s-a topit aproape complet. Drumurile s-au înglodat şi peste tot s-a nămolit. Sălciile de pe malul râului au început să se inunde în verde, iar în caisul cel mare din mijlocul curţii au apărut primele semne slabe de înflorire. În acele zile, frate-meu n-avea pic de astâmpăr, era ca o panteră închisă în cuşcă, ţopăind în sus şi-n jos prin curte. Pe mica terasa de scânduri din cais se oprea cel mai mult. Zăbovea acolo în picioare, sprijinindu-se de ramurile negre şi fumând ţigară după ţigară. De la atâta fumat, căpătase o laringită şi tuşea fără încetare, iar când îşi curăţa gâtlejul, scuipa cu cea mai mare nesimţire la baza copacului flegmă după flegmă, de ziceai că-s găinaţuri căzând din cer. Privirea îi era dezorientată şi goală, iar pe chipul lui

se vedea că e singuratic şi nemângâiat; situaţia în care se afla era plină de solitudine şi vrednică de milă.

După ce vremea s-a încălzit treptat, situaţia lui a ajuns şi mai anevoioasă: el voia să continue să pună în scenă piesa lui revoluţionară, dar masele deja nu-i mai ascultau ordinele. Câţiva ţărani bătrâni din clasa celor mai nevoiaşi i-au spus lui Jinlong, care stătea fumând în copac:

— Comandante Jinlong, n-ar trebui să aranjezi dumneata munca câmpului? Dacă oamenii greşesc pământului un anotimp, pământul le greşeşte oamenilor un an. Dacă muncitorul face revoluţie, statul tot îi dă salariul; ţăranul, ca să-şi ducă traiul, nu poate decât să însămânţeze pământul.

Pe când vorbeau aşa, l-au văzut pe tata ieşind pe poartă cu două târne pline de bălegar de vacă pe o cobiliţă. Mirosul de balegă proaspătă în vremea începutului de primăvară le sporea ţăranilor voia bună.

— De lucrat, trebuie lucrat şi pământul revoluţiei, nu se poate să-ţi pese doar să fii pe deplin angajat în producţie şi să nu urmăreşti linia revoluţionară! Jinlong a scuipat mucul de ţigară din colţul gurii, a coborât jos din cais cu un salt, dar nu s-a ţinut bine când a ajuns la pământ şi a căzut rău. Ţăranii cei bătrâni s-au apropiat să-l sprijine înapoi pe picioare, dar el a rânjit dezvelindu-şi dinţii şi le-a împins mâinile la o parte: Mă duc pe loc la comitetul revoluţionar al comunei să primesc indicaţii, aşteptaţi liniştiţi, nu faceţi fapte nesăbuite!

Frate-meu şi-a pus în picioare o pereche de cizme înalte de cauciuc şi s-a pregătit să pornească pe drumul înglodit înspre comună. Înainte să plece, s-a dus să urineze în latrina provizorie de pe partea de dinafară a zidului, întâlnindu-se întâmplător acolo cu Yang al Şaptelea. Din pricina trebii aceleia cu blănurile de oaie, între Yang şi fratele meu se făcuse vrajbă, dar la suprafaţă, Yang era în continuare numai zâmbet.

— Comandante Ximen, unde te duci? Aşa gătit, nici nu semeni cu o gardă roşie, ci cu unul din poliţia militară japoneză, a zis tot numai zâmbet Yang.

Ţinându-şi membrul în mână şi scuturându-l, Jinlong a fornăit batjocoritor pe nas, exprimându-şi astfel dispreţul peste măsură de mare pe care îl resimţea faţă de Yang. Acesta a continuat să fie tot numai zâmbet:

— Băieţică, propteaua ţi-a picat, în nici câteva zile, zic eu, o să te duci şi tu. Fii deştept, lasă scaunul şi dă-i-l unuia care se pricepe la producţie; cu cântat de opere, n-o să scoţi tu turte de mălai la iveală pentru oameni!

Frate-meu a râs rece şi-a spus:

— La conducere m-a numit pe mine direct comitetul revoluţionar judeţean: dacă e să mă răstoarne, tot comitetul judeţean trebuie să mă răstoarne, comitetul comunei n-are dreptul ăsta!

Ceva însă trebuia să se petreacă. Tocmai pe când Jinlong, mânat de o furie cruntă, îi replica aşa lui Yang, insignei aceleia uriaşe de porţelan de la pieptul său i s-a desprins şi i-a căzut cârligul, iar ea a picat în

latrină. Jinlong a înlemnit. Yang a încremenit. Până când frate-meu să se limpezească şi să dea să se arunce grabnic înăuntru să pescuiască insigna, s-a limpezit Yang. L-a înhăţat pe frate-meu de pepţii hainei şi s-a pus să ţipe tare:

— Am prins un contrarevoluţionar! Am prins un contrarevoluţionar activ!

Frate-meu a fost, ca Hong Taiyue şi ceilalţi, moşierii, chiaburii, contrarevoluţionarii, elementele rele şi capitaliştii, pus la muncă supravegheată.

După ce-am intrat în comună, am fost trimis la grajdurile brigăzii, la hrănirea animalelor. Crescătorul mai vechi, Fang al Şaselea, şi cu Hu Bin, elementul eliberat după executarea pedepsei, mi-au devenit instructori. În grajduri erau concentrate animalele întregii comune, printre care un cal negru orb, iniţial utilizat în armată, dar lăsat la vatră după ce orbise – avea pe fund un semn făcut cu fierul roşu care-i demonstra statutul de cal de armată –, precum şi un catâr cenuşiu cu un temperament foarte irascibil şi căruia îi plăcea să muşte oameni – trebuia să fii mereu precaut când îţi încrucişai paşii cu el. Calul şi catârul erau special folosiţi la trasul căruţei celei mari şi cu roţi de cauciuc a comunei. Restul animelelor erau vite, douăzeci şi opt cu totul. Taurul nostru, ca nou-venit, nu avea loc la iesle, aşa că a trebuit să i se aşeze provizoriu, între ieslea vitelor şi cea a calului şi a catârului, un butoi de benzină pe post de iesle.

Devenind crescător, mi-am luat aşternuturile şi m-am strămutat de acasă pe kang-\A cel mare din grajd.

În sfârşit, părăseam curtea pe care o iubeam şi o uram în acelaşi timp. Mă strămutasem să dorm în grajd şi ca să las locul liber. De când declarasem că o să intru în comună, tata dormea de unul singur în staulul nostru. Staulul era un loc bun, dar în fond era doar un staul, pe câtă vreme odaia, chiar şi mai stricată să fi fost, era totuşi odaie. Îi zisesem tatii:

— Du-te înapoi în odaie ca să dormi. Şi-i mai zisesem: Să stai liniştit, o să am grijă bine de taur.

În grajd se afla o cantitate mare de paie mărunţite, iar kang-ul era încălzit de ajunsese încins ca tava de plăcinte. Cei cinci copii ai lui Fang dormeau cu el pe kang. Ai lui Fang erau lipiţi pământului, n-aveau nici saltele, aşa că cei cinci fii, cinci mătărânge goale-goluţe, se dădeau de-a rostogolul peste tot pe kang. Când s-a luminat de ziuă, în culcuşul meu se strecuraseră doi copiii cu bucile goale.

Kang-ul era prea cald, fierbinte de te dureau pielea şi carnea pe tine, aşa că eu mă-ntorceam pe toate feţele ca o clătită. Luna lumina prin fereastra spartă, învăluindu-i pe copiii ăia cu bucile lor goale – şi ei se dădeau de-a rostogolul încoace şi încolo, sforăind în acelaşi timp de duduiau. Fang sforăia într-un chip sucit, parcă era o pereche de foaie chelită de toate penele ei, scoţând un sunet hârâit şi monoton. Hu Bin dormea la capătul kang-uhii, cu plapuma strâns înfăşurată în jurul lui, ca nu cumva să-l invadeze copiii lui Fang. Omul ăsta era cam sucit, purta ochelari de miner şi când dormea, iar când luna îi lumina faţa, scânteiau peste tot lumini alunecoase, ca la şerpi.

La jumătatea nopţii, calul şi catârul au început să scuture fără încetare din copite şi să fornăie, iar clopoţelul de aramă de la gâtul catârului a răsunat clar şi melodios. Sforăitul lui Fang s-a oprit, iar el s-a rostogolit şi s-a ridicat în picioare, atingându-mă în trecere şi pe mine peste căpăţână şi spunând tare:

— Trezirea, hrăneşte animalele!

Era a treia oară când le adăugam nutreţ – fără paie noaptea, calul nu se face gras şi nici vita voinică. M-am înfăşurat în haină şi-am coborât de pe kang urmându-l pe Fang, l-am văzut cum aprinde o lampă şi m-am dus după el în adâncul grajdului. Catârul şi calul au început să-şi scuture şi să-şi legene căpăţânile cu însufleţire, iar vitele care stăteau întinse s-au ridicat şi ele una după alta.

Fang al Şaselea mi-a arătat cum se face, deşi n-ar fi fost nevoie, îl văzusem pe tata de nenumărate ori adăugând noaptea paie măgarului, şi apoi taurului nostru. Am apucat dârmonul şi mai întâi am cernut nişte paie pentru catâr şi cal, pe care le-am turnat în iesle; animalele au împins paiele şi nu s-au atins de ele, aşteptând nutreţul şi apa. Fang s-a uitat la mişcările iscusite cu care cerneam paiele şi n-a suflat o vorbă, însă eu ştiam că e foarte mulţumit. A luat din butoiul cu furaje un căuş de turtă de soia bine înmuiată şi l-a turnat în iesle. Catârul a înhăţat turta cu botul lui ascuţit, dar Fang l-a lovit rău cu furca peste el, iar animalul şi-a ridicat capul, împovărat de durere. Momentul era prielnic pentru amestec, aşa că mireasma paielor s-a amestecat cu cea a turtei de soia. Acum calul şi catârul au început să înfulece

nutreţul cu îmbucături mari, scoţând clefaială după clefăială. În lumina lămpii cu ulei, ochii catârului erau albaştri-albaştri, dar nici pe departe la fel de adânci ca ai unei vite. Taurul nostm stătea foarte însingurat, ca un şcolar transferat de la o altă şcoală. Vitele şedeau toate acolo cu capul lăsat într-o parte către noi, aşteptând o nouă porţie de paie. Taurul nostru ocupa o poziţie foarte bună, avea să fie primul să primească mâncare din nou. În noaptea aceea, urma să hrănim vitele cu tulpini de fasole mărunţi te cu tocătoarea şi amestecate cu vrejuri de cartofi dulci scurtate tot cu tocătoarea: era o hrană de cea mai bună calitate pentru vite, hrănitoare şi aromată, iar pe deasupra pe tulpinile de fasole din când în când se mai mai găseau şi boabe care nu fuseseră toate culese. După ce frate-meu începuse să-i conducă pe membrii comunei în revoluţie, munca din grajd se petrecuse la fel ca mai înainte, lucru din care se poate vedea ce ţăran de treabă era Fang, care niciodată nu se arătase în curtea familiei Ximen. Hu Bin semăna în schimb cu un şarpe cu ochelari şi se-nvârtise adesea încoace şi încolo în jurul curţii. Pe zidul acesteia apăruseră des afişe scrise cu caractere mari care demascau trecutul dubios al fratelui meu. Caracterele erau scrise cu mare îndemânare, iar Jinlong îşi dăduse seama dintr-o privire că erau făcute de mâna lui Hu Bin. În timp ce distribuiam furajul cu o lopată cu coada scurtă în ieslea fiecărei vite, acestea s-au aşternut pe mâncat, sunetele lor însoţindu-se într-unul singur. În faţa taurului nostru am zăbovit un moment şi, profitând de neatenţia lui

Fang, am adăugat încă o jumătate de lopată de furaj la el în iesle. L-am mângâiat pe frunte şi pe nas, iar el şi-a întins limba cea înţepătoare şi m-a lins pe mână. Era singurul din rândul celor douăzeci şi opt de vite care nu avea belciug prins în nas, dar nu ştiam dacă va putea scăpa acum de această nenorocire.

N-a scăpat. În ziua în care caisul cel mare dădea să înmugurească, a început aratul de primăvară. Conduşi de Fang, Hu Bin şi cu mine am scos dis-de-dimineaţă vitele în curte şi am dat jos de pe ele noroiul şi firele moarte de păr, de parcă urma să le arătăm oamenilor rezultatele muncii din iarna cea îndelungată.

Deşi Yang al Şaptelea fusese cel care demascase fapta nelegiuită a lui Jinlong, făcând ca acesta să fie demis din funcţia de conducere şi să i se pună pe cap tichia cu eticheta de contrarevoluţionar activ, pălăria de mătase a conducătorului nu ajunsese pe capul lui. Comitetul revoluţionar al comunei îl numise pe Huang Tong în funcţia de preşedinte al comitetului revoluţionar al satului nostru. Huang Tong fusese ani mulţi şef al brigăzii de producţie şi era expert în dirijarea producţiei. Stătea acum la marginea ariei de treierat, ca un general desfaşurându-şi trupele şi ofiţerii, spunându-i fiecărui membru al comunei ce are de făcut. Pe membrii cu originea bună îi trimitea la munci mai uşoare, în timp ce pe elementele rele le trimitea să are cu vitele ogorul. Frate-meu şedea laolaltă cu Yu Wufu, mai marele peste o sută de familii în vremea mo- mâilor, cu trădătorul Zhang Dazhuang, cu ţăranul chiabur Wu Yuan, cu

proprietarul căzănăriei Tian Gui, cu capitalistul Hong Taiyue şi alţii asemenea. Faţa îi era plină de mânie. Pe figura lui Hong Taiyue se întindea în schimb un zâmbet batjocoritor. Elementele rele, supuse deja reformării de mulţi ani, se păstrau, fiecare, tăcute. Aratul pământului la începutul primăverii era de multă vreme munca lor şi exista un tipic pentru cine foloseşte care plug sau care se foloseşte de care vite. Au scos din magazie plugurile, au adus şi laţurile, şi fiecare s-a dus să-şi tragă vita lui. Şi vitele îi recunoşteau. Fang al Şaselea i-a dăscălit: „Vitele astea s-au odihnit toată iarna, n-au vlagă în oase, luaţi-o încet în prima zi, doar daţi-le frâu“. Fang l-a ajutat pe Hong Taiyue să-şi împerecheze animalele, un bou negru Bohai cu unul Luxi. Hong Taiyue a strigat cu iscusinţă la animale ca să le înhame – deşi fusese ani mulţi secretar, era în fond ţăran, aşa că avea mişcări de cunoscător. Fra- te-meu, luând învăţătură de la alţii, a îndreptat plugul, a potrivit laţurile şi, ţuguindu-şi în duşmănie buzele, i-a zis lui Fang:

— Care-s ale mele?

Fang l-a măsurat din ochi şi a părut că-şi spune ceva în sinea lui, deşi în fapt i-a vorbit lui frate-meu:

— Tinerii, să se oţelească, da, să se oţelească!

De la stâlpul de care era priponită, i-a adus vaca mongolă cu coada şerpească – o vită cu care Jinlong era chiar obişnuit, pentru că, pe când păşteam vitele împreună pe pragurile râului la început de primăvară în urmă cu câţiva ani, în pupilele ei se răsfrânsese adesea umbra răsturnată a fratelui meu. Vaca a stat

foarte supusă în spatele lui – tocmai rumega, şi un cocoloş mare de iarbă venit iar la mestecat i s-a rostogolit cu un gâlgâit înapoi pe gâtlej. Jinlong i-a legat laţul de grumaz, iar vaca a conlucrat activ cu el. Fang a măturat cu privirea stâlpii de care erau priponite vitele şi ochii i-au căzut pe taurul nostru. Părea că acum descoperea pentru prima oară calităţile lui şi, scăpărând din ochi şi ţâţâindu-se din gură, mi-a zis:

— Jiefang, adu-l încoace pe taurul vostru, pune-l în pereche cu mama lui. Ar putea foarte bine să tragă plugul şi singur, a spus apoi Fang dându-i ocol taurului, uite, are capul lat şi fruntea netedă, botul mare şi ochii luminoşi, grumajii înalţi de un pumn care o să-i răpăie la arat, picioarele din faţă drepte ca săgeţile şi cu putere nesfârşită, iar cele din spate îndoite ca un arc şi iuţi ca vântul la mers. Păcat doar că-i lipseşte o jumătate de corn, dacă-l avea, chiar nu i-aş fi putut găsi nici cel mai mărunt cusur. Jinlong, ţi-l dau ţie să-l foloseşti, e viaţa lui taică-tău, să ai drag de el.

Jinlong a luat frâiele taurului şi a slobozit o poruncă, cu gândul să-l facă pe acesta să se mişte înainte şi înapoi, ca să ajungă în poziţia cea mai bună ca să-i lege laţul pe după grumaz. Taurul însă îşi plecase capul şi îşi vedea doar de rumegat cu cea mai mare încetineală. Jinlong a strâns frâul, ca să-l oblige să înainteze, dar taurul nu s-a mişcat niciun centimetru. Neavând prins belciug, oricum îl trăgea Jinlong, taurul rămânea ca o piatră de moară, îndărătnicia asta a lui l-a făcut să treacă prin caznele

îngrozitoare ale îmbelciugării. Ximen Taure, puteai să preîntâmpini caznele astea – dacă, aşa cum făceai sub mâna tatii, ai fi priceput tu rosturile firii omeneşti şi te-ai fi supus, e foarte probabil că ai fi ajuns primul taur din ţinutul Gaomi din nord-est care, din vechime până azi, n-a avut prins belciug. Dar n-ai ascultat comenzile şi n-au putut să te clintească nici câţiva oameni la un loc. Fang al Şaselea a zis:

— Cum să stăpâneşti taurul fără belciug? O fi avut Lan Lian vreo vorbă vrăjită cu care mâna taurii!

Ximen Taure, prietene, ţi-au priponit picioarele cu funii, iar între ele au băgat un băţ de lemn, pe care l-au răsucit şi-au strâns cu el funiile până ce tot corpul ţi s-a făcut un cocoloş iar tu n-ai mai putut să te ţii bine pe picioare şi te-ai răsturnat la pământ. Potrivit vorbelor lui Fang, când i se prinde belciug unui taur obişnuit, nu e nevoie de aşa forţă, dar lor le era frică de tine, îţi ştiau toţi istoria eroică şi le era teamă că dacă o să răbufneşti, cu firea ta cea sălbatică, n-o să te poată stăpâni. Tu te-ai răsturnat la pământ, iar Fang al Şaselea a trimis pe cineva să înroşească un fier şi să i-l aducă prins între cleşti. Mai mulţi bărbaţi bine legaţi ţi-au apăsat capul, băgându-ţi în pământ cornul ăla care stătea singur pe capul tău. Fang ţi-a lărgit nările cu degetele, ţi-a găsit locul cel mai strâmt de pe şaua nasului, iar după aceea l-a pus pe unul să-ţi înfigă fierul ăla înroşit acolo. Ţi l-a înfipt brusc şi l-a învârtit ca să-ţi mărească gaura acolo; un fum de un galben uscat s-a iscat din locul ăla, iar un miros de piele arsă s-a revărsat peste tot. Tu ai scos un muget

înăbuşit, iar bărbaţii care îţi apăsau capul s-au chinuit din toate puterile să ţi-l ţină aşa, neîndrăznind să-ţi dea drumul. Cine era cel care îţi înfigea ţie fierul înroşit în nări? Fratele meu, Jinlong. Pe vremea aceea, eu nu ştiam că tu eşti Ximen Nao întors iar pe lume, aşa că nu aveam cum să ştiu ce trăiri te încercau în clipele acelea. Dar fiindcă cel ce-ţi scobea o gaură în puntea nasului cu un fier înroşit şi care avea să-ţi petreacă prin ea un belciug în formă de fb era chiar fiul tău bun, ce putea la urma urmei să fie în inima ta în acele clipe?

După ce ţi-au prins belciugul, te-au tras pe câmp. Toate făpturile lumii prinseseră din nou viaţă pe pământul împrimăvărat şi peste tot mirosurile vieţii dădeau pe dinafară. Ximen Taure, prietene, în acest frumos anotimp tu ai jucat o piesă tragică şi înălţătoare, iar încăpăţânarea ta, puterea ta de a răbda durerea cărnii precum şi spiritul tău care nu s-a lăsat îmblânzit nici cu preţul vieţii au stârnit şuierăturile pline de minunare ale oamenilor, povestea ta ducându-se din gură în gură până în ziua de azi în satul Ximen. Nouă, celor de-atunci, ne-ai părut cu totul şi cu totul de neînţeles, iar celor din ziua de azi li se pare că eşti o legendă; chiar şi mie, care îţi ştiu soarta cea aparte, mi se pare că acţiunile tale îmi depăşesc puterea de înţelegere. Ai fi putut să te ridici în revoltă şi, cu trupul tău cel mare şi robust, cu tăria strânsă în muşchii, oasele şi carnea de pe el, ai fi putut, întocmai ca atunci când ai făcut tărăboi în curte la ceremonia de intrare în comună, ca atunci când l-ai luat mânios în coarne pe Hu Bin pe

pragurile râului sau ca atunci când ai făcut tărăboi în târg la întrunirea de combatere şi critică, să îi ridici în coarne unul câte unul pe membrii comunei care încercau nesăbuiţi să te pună la muncă, să îi faci să se ridice în zbor plutind uşor, să cadă greu înapoi şi, izbindu-se în pământul aburind din primăvară, să facă gaură adâncă după gaură adâncă. Şi aşa să le fi frânt tu oasele oamenilor ălora sălbatici şi crânceni, să le fi cutremurat măruntaiele şi să-i fi făcut să scoată pe gură orăcăieli ca de broască. Iar treaba cu Jinlong ca fiu al tău era de dinainte să ajungi tu măgar şi apoi taur; în ciclul transmigraţiei, câţi nu şi-or fi mâncat tatăl şi câţi n-or fi făcut-o cu propria lor mamă – de ce trebuia tu să fii aşa de scrupulos? Unde mai pui că Jinlong era aşa de anormal şi aşa de sălbatic, că îşi revărsa asupra ta cu asupra şi asupra de măsură dezamăgirile politice şi ura de a fi fost pus la muncă supravegheată; dar chiar şi socotind că nu ştia că altădată îi fuseseşi tată – neştiutorul nu poate fi ţinut de vinovat –, totuşi nu poţi trata o vită cu atâta sălbăticie! Ximen Taure, nu mă rabdă inima să-ţi descriu atrocităţile la care te-a supus, ai mai intrat în transmigraţie de patru ori după ce ai fost taur, ai făcut naveta între lumea de lumină şi cea de întuneric şi numeroase detalii pesemne că le-oi fi uitat. Scena din acea zi mie mi-a rămas în schimb săpată în minte – dacă toate cele întâmplate atunci ar fi un copac mare cu bogăţie de ramuri şi frunză, atunci aş zice că n-am uitat nu numai crengile cele mari, ci nici rămuricile şi frunzele din el. Ximen Taure, ascultă-mi vorba, tot trebuie să spun, pentru că lucrurile aşa s-

au întâmplat: lucrurile care s-au întâmplat sunt istorie, iar repovestirea istoriei spre a fi ascultată de cei părtaşi la ea, dar care au uitat detaliile, este răspunderea mea.

În acea zi, de cum ai ajuns la marginea câmpului, tu te-ai culcat la pământ. Plugarii erau toţi meseriaşi vechi de la noi din sat, care te văzuseră cu ochii lor trăgând singur plugul cu pas iute de parcă aveai aripi şi făcând pământul ieşit de sub brazda plugului să semene cu nişte valuri. Văzându-te aşa culcat la pământ şi în grevă, tuturor li s-a părut lucru curios şi au intrat la bănuieli. Ce-o fi cu taurul ăsta? în acea zi şi tata muncea pe câmp – n-avea nicio vită, săpa doar cu săpăliga la fâşia lui lungă şi îngustă de un mu şi şase fen. Era aplecat de şale, cu mintea la ale lui, nu-şi abătea deloc privirea şi-şi săpa pământul, săpăligă după săpăligă. Cineva a zis:

— Taurul ăsta tânjeşte după zilele de altădată, ar vrea la individual cu Lan Lian!

Jinlong s-a dat înapoi câţiva paşi, şi-a tras jos de pe umăr biciul de mânat vitele, şi-a vânturat braţele cu toată puterea şi-a biciuit brusc cu el peste spinarea taurului. Pe spinarea ta pe dată s-a umflat o dâră albă lăsată de lovitura de bici. Erai pe atunci un taur în floarea vârstei, cu pielea tare şi mlădioasă, plină de elasticitate şi rezistentă la lovituri – dacă în locul tău ar fi fost o vită bătrână şi slăbită sau un viţel cu oasele încă nu prea bine dezvoltate, garantat că lovitura asta de bici a lui Jinlong le-ar fi crăpat pielea şi le-ar fi sfâşiat carnea.

Jinlong chiar putea fi socotit un om capabil, doar

să vrea să facă ceva, că făcea treaba mai bine decât alţii. Oameni care să poată lovi bine cu un bici lung de patru metri pentru mânatul vitelor mai erau câţiva în sat, dar Jinlong de cum a pus mâna la treabă, a devenit specialist. Biciul te izbea pe spinare, iar sunetul înăbuşit se răspândea către cuprinderea din jur. Cred că tata a auzit cu siguranţă zgomotul făcut de Jinlong când te biciuia, dar a rămas îndoit de şale şi cu capul în jos, săpând fără oprire. Ştiam că tata are mare drag de tine şi că trebuie să fi fost foarte întristat că suferi aşa biciuire, dar îşi vedea doar de săpatul lui şi nu s-a repezit să te apere. Tata îndura şi el biciuiala aia.

Jinlong ţi-a dat una după alta douăzeci de lovituri de bici, a obosit de-a început să sufle şi să gâfâie, şi pe frunte i-a dat transpiraţia, dar tu ai rămas culcat pe jos, cu bărbia atingând pământul şi ţinându-ţi strâns închişi ochii din care ţi se rostogoleau lacrimi fierbinţi; lacrimile îţi făceau pielea de pe faţă să-şi închidă adânc culoarea. Nu făceai nicio mişcare şi nu ziceai nici pâs, dar dungile care-ţi zvâcneau pe piele arătau că încă mai trăieşti; dacă n-ar fi fost dovada asta, garantat că nimeni nu s-ar fi îndoit că ai murit. Frate-meu a venit în faţa ta suduind de mama focului şi ţi-a dat o lovitură cu piciorul peste bot:

— Ridică-te! Ridică-te!

Dar tu ţineai ochii strâns închişi şi nu făceai nicio mişcare. Jinlong zbiera turbat şi te lovea cu fiecare picior pe rând în cap, peste faţă, peste bot, peste bună; privind din depărtare, părea un vrăjitor dând vesel din mâini şi din picioare în timp ce dansa un

dans şamanic. Dar indiferent cum dădea el, tu nu te mişcai niciun centimetru. Pe când te lovea el aşa smintit cu picioarele, vaca mongolă cu coada ca de şarpe care şedea în picioare lângă tine, mama ta, s-a pus să tremure din întregul corp, iar coada ei cea şerpuitoare a înţepenit, ca un şarpe mare îngheţat de frig. Tata era tot pe ogorul lui, unde se forţa să sape adânc şi cu şi mai mare iuţeală.

Ceilalţi bărbaţi care mânau vitele s-au întors înapoi după ce araseră o tură. Văzând că taurul lui Jinlong stătea întins tot unde-l lăsaseră, li s-a părut lucru ciudat şi s-au îmbulzit toţi, unul după altul. Wu Yuan, chiaburul cu inima bună, a zis:

— S-o fi îmbolnăvit de ceva?

Tian Gui, elementul cel rău ce pretindea neabătut că a făcut progrese, a spus:

— E gras, sclipicios şi neted la piele, iar anul trecut îi trăgea singur lui Lan Lian la plug, pe când acum zace la pământ prefâcându-se mort: taurul ăsta se opune comunei populare!

Hong Taiyue l-a ţintit cu privirea pe tata, care se aşternuse pe săpat pământul, şi a zis cu mare răceală:

— E adevărat ce se spune, cum e stăpânul, aşa e şi vita lui! Cum e sacul e şi peticul!

— Bateţi-l, nu cred că nu-l scoli în picioare cu bătaia! a propus trădătorul Zhang Dazhuang, iar oamenii au făcut ca el.

Şapte-opt bărbaţi au făcut un cerc în jurul taurului şi toţi şi-au dat jos de pe umăr bicele, care s-au întins lungi în spatele lor; mânerele le ţineau strânse în palme. Tocmai se pregăteau să-nceapă să-l bată, când

vaca mongolă s-a prăvălit la pământ ca un zid care se năruie. După ce s-a prăbuşit, pe dată s-a grăbit să dea din picioare şi s-a ridicat înapoi. Fremăta din tot corpul, privirea i se ferea într-o parte, iar coada cea şerpuitoare şi-o ţinea strânsă-strânsă între picioare. Oamenii au râs şi unul a zis:

— Ia uite, nici n-am început cu bătaia şi-am înfricoşat-o pe asta de s-a sfârşit toată.

Frate-meu, Jinlong, a desfăcut frâul vacii mongole şi-a tras-o într-o parte. De parcă ar fi fost iertată de o pedeapsă, vaca a rămas acolo, continuând să freamăte, dar cu privirile calme.

Ximen Taure, tu stăteai în continuare întins acolo, tăcut, parcă erai o dună de nisip. Plugarii s-au aşezat în poziţie şi unul după altul, ca la o întrecere, de parcă şi-ar fi arătat care mai de care dibăcia, au agitat bicele şi te-au plesnit cu ele pe spinare – bici după bici şi sfic! după sfic! Pe spatele taurului, urmele de bici se încrucişau şi se întretăiau de-a lungul şi de-a latul, iar într-un târziu a început să se prelingă şi sânge. Şfichiurile bicelor s-au pătat de sânge, zgomotul loviturilor a devenit şi mai clar şi mai melodios, puterea loviturilor a sporit şi ea în sălbăticie, de spinarea şi burta ta semănau cu un fund de tocat pe care sângele nu se mai desluseste deloc de carne.

De când au început să te bată, lacrimile au început să mi se prelingă pe faţă, m-am pus pe plânsete şi ţipete, i-am implorat, am vrut să mă năpustesc acolo să te salvez, să mă întind pe spinarea ta, să împărtăşesc şi eu durerea ta, dar braţele îmi fuseseră

cuprinse strâns de oamenii adunaţi grămadă să se uite la vânzoleală şi care mi-au răbdat loviturile de picior şi muşcăturile şi nu mi-au dat drumul – voiau toţi să vadă tragedia asta sângeroasă. Nu pricepeam, erau consătenii mei cei omenoşi, uncheşii şi moşii, tuşicile şi fraţii, copilaşii, de ce se prefacuseră toţi în asemenea stane de piatră...

Într-un târziu au obosit de atâta lovit, şi-au frecat mâinile amorţite şi s-au apropiat să se uite îndeaproape. „A murit?“ „N-a murit.“ Ţineai ochii strâns închişi, iar din găurile pe care ţi le sfâ- şiaseră pe obraji cu şfichiurile bicelor sângele curgea de înroşise pământul. Gâfâiai tare, cu botul vârât în pământ. Burta îţi tresălta violent, ca a unei vaci care stă să fete.

— N-am văzut niciodată o vită aşa de căpăţânoasă, au oftat din rărunchi oamenii care te loviseră.

Toţi aveau pe feţe o expresie uşor nefirească, uşor ruşinată. Dacă ar fi lovit o vită care se împotrivea violent, ar fi avut conştiinţa împăcată, dar aşa, lovind un taur întru totul resemnat, suspiciunile le încolţiseră în inimă şi numeroase precepte morale din vechime şi numeroase legende despre spirite începeau să li se răsucească prin minte. O fi o vită? Sau o fi vreun spirit, poate vreun Buddha, care, răbdând în felul ăsta durerea, vrea să îi lumineze pe oamenii cei prinşi în rătăcirile lor, să îi facă să se trezească? Oamenilor, nu urgisiţi alţi oameni şi nu urgisiţi nici vitele, nu siliţi alţi oameni să facă ce nu vor şi nici pe vite nu le siliţi aşa!

În toţi cei care-l bătuseră pe taur s-au stârnit

simţirile de compasiune şi l-au sfătuit pe Jinlong să se potolească, dar Jinlong nu s-a potolit – acel aspect din firea lui în care se asemuia cu taurul ardea cu flăcări aţâţate ca nişte văpăi sinistre, înroşindu-i ochii şi schimonosindu-i faţa. Gura îi şedea pieziş, scuipând o putoare urâtă, trupul îi fremăta, iar pasul îi plutea uşor, de parcă era beat. Nu era beat, dar îşi pierduse raţiunea, şi dracii cei răi îl controlau cu totul. Aşa cum taurul nu voia să se scoale în picioare nici mort, ca să-şi demonstreze voinţa şi să-şi apere demnitatea, tot aşa, fratele meu, Jinlong, nu precupeţea nimic şi se folosea de orice mijloace ca să-l scoale pe taur în picioare şi astfel să-şi demonstreze el voinţa şi să-şi apere demnitatea. Într-adevăr, cei uniţi prin duşmănie sfârşesc prin a se întâlni, iar îndărătnicul dă mereu peste unul şi mai îndărătnic. Frate-meu a tras vaca mongolă cu coada ei şerpească în faţa lui Ximen Taurul şi a priponit frâul care trecea prin belciugul proapăt prins în nasul lui de băţul orizontal legat la spatele laţului ei. Cerule, frate-meu voia să tragă nasul lui Ximen Taurul folosindu-se de toată forţa unei vite. Toată lumea ştie că nasul este locul cel mai plăpând din corpul unei vite – pricina pentru care vita poate fi pusă de om la muncă e că acesta îi sfredeleşte în nas o gaură de care îi prinde un belciug. Cât de sfruntată să fie vita, de cum îi controlezi nasul, se preschimbă cât ai bate din palme într-un animal docil. Ximen Taure, scoală-te la iuţeală în picioare, ai răbdat deja o durere pe care vitele obişnuite n-au cum s-o îndure, dacă ai să te scoli acum în picioare n-o să fii nevrednic de bunul

tău renume. Dar nu te-ai sculat, ştiam că n-ai să te scoli, dacă ai fi făcut-o, n-ai fi fost tu, Ximen Taure.

Lo

Frate-meu a dat violent un pumn peste fundul vacii mongole care tresălta din tot corpul, iar ea, cu spatele fremătând, a zbu- ghit-o înainte. Laţul s-a întins, iar belciugul s-a întins, fireşte, şi el. Nasul tău, oooh! Ximen Taure! Jinlong, drac împieliţat cu faptă împotriva firii ce eşti, dă-i drumul taurului meu! M-am zbătut, dar oamenii care mă ţineau strâns parcă se prefăcuseră în stane de piatră reci ca gheaţa. Nasul lui Ximen Taurul a fost întins şi iar întins, ca o bucată alb-cenuşie de cauciuc. Nasul cel umed şi asemenea petalelor violet deschis de lucerna al lui Ximen Taurul avea să fie sfâşiat în bucăţi dintr-o clipă într-alta. Mongolezo cu coadă şerpească, dă-te înapoi, împotriveşte-te, nu ştii că Ximen Taurul, cel care stă întins acolo pe pământ, e fiul tău bun? Nu-l ajuta pe Jinlong să facă rele, revoltă-te, lasă-ţi în jos capul ăla cu două coarne ascuţite pe el şi împunge-l pe Jinlong în burtă, ca să opreşti barbaria asta! Dar vaca mongolă cu coada ei şerpească era un dobitoc lipsit de conştiinţă, iar sub loviturile lui Jinlong s-a repezit cu toată puterea din trup spre înainte. Capul lui Ximen Taurul a fost forţat să se ridice, dar corpul lui a continuat să rămână nemişcat; ţi-am văzut picioarele din faţă părând că o să se îndoaie, dar văzusem greşit, n-aveai de gând să te scoli în picioare. Nările tale au slobozit un zgomot asemenea unui plânset ascuţit de sugar, iar zgomotul ăsta mi-a sfâşiat inima, oooh! Ximen Taure! După aceea, nasul

lui Ximen Taurul s-a spintecat din mijloc cu un sunet limpede. Capul ridicat al vitei s-a izbit greu de pământ. Picioarele din faţă ale mongolei s-au prăbuşit la pământ, dar ea pe dată s-a căţărat înapoi.

Ximen Jinlong, potoleşte-te odată! Dar el nu s-a potolit, înnebunise deja definitiv. Văitându-se amarnic asemenea unui lup rănit, a alergat la marginea şanţului şi-a luat câţiva snopi de frunze de porumb, pe care i-a făcut grămadă la fundul taurului: netrebnicule, vrei să-i dai foc? Da, voia să-i dea foc! A aprins focul, un fum alb a început să se înalţe şi o aromă delicată s-a răspândit în aer – era mireasma aparte a frunzelor de porumb arzând în foc. Oamenii îşi ţineau toţi răsuflarea şi toţi îşi holbau ochii, dar unul nu s-a dus să pună capăt acţiunilor lui pline de ferocitate. Oooh! Ximen Taure! Oooh! Ximen Taure, tu nici ars în foc n-ai vrut să te ridici în picioare să tragi plugul pentru comuna populară! L-am văzut pe tata cum îşi aruncă săpăliga din mână, se trânteşte la pământ, îşi vâră adânc mâinile în ţărână, îşi lasă şi faţa în ţărână şi tremură din tot corpul, ca la un atac de malarie. Ştiam că tata îndură cazne la fel de îngrozitoare ca ale taurului.

Pielea şi carnea taurului au început să ardă, iar putoarea s-a răspândit greţos; nimeni n-a vomitat însă. Ximen Taure, tu împingeai cu botul în pământ, iar spinarea îţi semăna cu un şarpe cu capul ţintuit într-un cui, zvârcolindu-se şi răpăind. Funia legată de corpul tău a luat foc – era în proprietate colectivă, nu putea fi stricată, aşa că cineva a alergat şi-a desfăcut legătura din lemn de salcâm de după gâtul taurului

şi-a aruncat-o într-o parte, călcând apoi cu picioarele pe funie şi stingând focul care o cuprinsese. Flăcările s-au stins treptat-treptat, un fum alb iar s-a încolăcit în sus, iar putoarea a înecat toată cuprinderea din jur; până şi păsările din văzduhul cerului au fugit departe. Oooh! Ximen Taure, jumătatea din spate a trupului îţi fusese aşa mistuită de foc, de nu te mai îndurai să te uiţi la ea.

— O să te ard până mori... a ţipat Jinlong şi iar a alergat până la frunzele de porumb. Ca şi mai înainte, nimeni nu l-a reţinut, oamenii voiau deliberat ca Jinlong să facă un rău şi mai mare, până şi Hong Taiyue, ins cu conştiinţa înaltă şi care într-una îi călăuzise pe oameni să poarte de grijă proprietăţii colective, stătea deoparte şi se uita cu ochi reci. Intrat în comună, de fapt şi Ximen Taurul era proprietate colectivă, taurul era acum dobitocul tuturor, un mijloc de producţie important, iar să ucizi o vită folosită la plugărit e o nelegiuire gravă – oameni, de ce lăsaţi nelegiuirea asta să se petreacă şi nu-i puneţi capăt?

Târând după el câţiva snopi de frunze, Jinlong a alergat hur- ducându-se cu ei înapoi; fratele meu vitreg era deja pe jumătate nebun. Jinlong, Jinlong, dacă ai fi ştiut că e tatăl tău întors iar pe lume, la ce te-ai fi gândit? Ximen Taure, Ximen Taure, la ce te gândeai când fiul tău bun se purta cu tine atât de nemilos? Of, în lumea asta omenească cea nesfârşită s-au strâns atâta recunoştinţă şi atâtea resentimente, atâta drag şi atâta vrajbă! Atunci însă, s-a petrecut ceva care ne-a cutremurat pe toţi de spaimă – tu,

Ximen Taure, te-ai sculat trepidând în picioare, fără laţ pe după grumaz, fără belciug de aramă în nas, fără funie pe după gât, te-ai sculat în picioare ca taur liber, care a lepădat întru totul jugul sclaviei omeneşti. Ai înaintat anevoios, cu picioare moi care nu-ţi puteau propti bine corpul ce se zdruncina tot şi cu sângele albastru şi sângele negru care picura din nasul tău sfâşiat adunându-se pe burtă şi, asemenea catranului închegat, picurând de acolo pe pământ. Una peste alta, nu mai era nicio bucăţică de piele întreagă pe corpul tău. Era un miracol că o vită fără nicio bucăţică întreagă de piele pe corp putea să se scoale în picioare şi să meargă – o credinţă măreaţă te susţinea pe tine atunci, spiritul tău mergea, o idee mergea. Oamenii veniţi să se uite la vânzoleală făcuseră ochii mari, făcuseră gura mare, şi nu se auzea niciun sunet, doar un şirag de ţipete ascuţite de ciocârlie, pline de amărăciune şi întristare, departe în înaltul cerului. Taurul a mers pas cu pas către tata. Taurul a ieşit de pe pământul comunei şi a intrat pe ogorul de un mu şi şase fen al singurului ţăran care se gospodărea individual din întreaga China, Lan Lian, iar după aceea s-a prăbuşit greu la pământ, ca un zid.

Ximen Taurul a murit pe pământul tatii, iar ceea ce a făcut el le-a limpezit minţile multora dintre cei care, în valurile Marii Revoluţii Culturale, îşi pierduseră capul şi direcţia. Ximen Taure, înfăptuirile tale s-au prefăcut în poveste, s-au prefăcut în legendă. După moartea ta, au fost unii care au vrut să-ţi mănânce carnea, dar când au luat cuţitele în mâini şi au grăbit spre tine, au văzut lacrimile de sânge care curgeau

din ochii tatii şi ţărâna care-i umplea gura, aşa că s-au prelins încetişor înapoi.

Tata te-a îngropat pe pământul lui şi ţi-a înălţat o movilă uriaşă, care astăzi a devenit „Mormântul taurului cel plin de simţ al dreptăţii“ din peisajul ţinutului Gaomi din nord-est.

Ca taur, e foarte probabil că bunul tău renume va dăinui pentru posteritate.

PARTEA A TREIA

Zbenguială de porc

CAPITOLUL 21

Iar glăsuiesc „Nedreptate!“ şi din nou urc în palatul lui Yama; iarăşi mi se aruncă praf în ochi şi mă cobor în viaţă în cocină de scroafa

După ce s-a lepădat de trupul de taur, sufletul meu neîmblânzit s-a rotit prin văzduhul de deasupra acelor un mu şi şase fen de pământ al lui Lan Lian. Viaţa ca taur fusese şi ea tragică şi înălţătoare. După ce fusesem măgar, regele Yama hotărâse în sala de judecată să mă întorc iar pe lume drept om, dar când colo eu mă strecurasem afară din burta unei vaci cu coada şerpească. Eram nerăbdător să dau ochii cu regele Yama, să-l mustru că şi-a bătut joc de mine; dar m-am şi rotit îndelungă vreme prin văzduh

deasupra lui Lan Lian, neîndurându-mă să plec. Mă uitam la corpul taurului în care sângele nu se mai desluşea de carne, la capul lui Lan Lian, care stătea trântit peste capul taurului plângând îndurerat şi văitându-se amarnic, la faţa pe care se citea o expresie prostească a fiului meu cel înalt de stat, Ximen Jinlong, la micul Lan Jiefang, Faţă-Albastră cel născut de concubina mea, Yingehun, la faţa cea murdară pătată toată de muci şi lacrimi a lui Mo Yan, prietenul micului Lan Jiefang, şi la numeroase alte feţe pe care mi se părea că le cunosc. După ce sufletul s-a desprins de corpul de taur, amintirile taurului au început treptat-treptat să se piardă, iar amintirile lui Ximen Nao au devenit din nou distincte – fusesem un om bun care nu trebuia să moară, dar a fost împuşcat, chiar şi regele Yama n-a avut încotro şi a recunoscut că fusesem un om bun care a murit împuşcat, numai că greşeala era acum greu de reparat. Regele Yama m-a întrebat rece:

— Aşa e, am greşit, dar chiar tu ai zis, ce e de făcut? Nu am dreptul să te fac Ximen Nao ca să te naşti din nou, ai fost deja de două ori în transmigraţie, trebuie să-ţi fie limpede că epoca lui Ximen Nao s-a încheiat deja, fiii şi fiicele lui Ximen Nao au crescut şi s-au făcut mari, corpul lui Ximen Nao a putrezit şi el şi s-a făcut ţărână, dosarul lui Ximen Nao de mult a ars şi s-a făcut cenuşă, iar datoriile vechi de ani de zile au fost şi ele de mult sterse cu o trăsătură de condei. De ce nu poţi să uiţi aceste lucruri deloc vesele şi să te bucuri de o viaţă fericită?

— Mărite rege, am spus îndurerat după ce

îngenuncheasem pe podeaua de marmură rece ca gheaţa a sălii de audienţe a lui Yama, mărite rege, şi eu vreau să uit trecutul, dar nu pot. Amintirile acelea straşnic de dureroase parcă sunt o rană cu rădăcini adânci sau un microb încăpăţânat, şi de moarte mă sâcâie – când m-ai trimis să fiu măgar, m-am gândit la vrăjmăşiile lui Ximen Nao, iar când am fost taur, mi-a fost greu să uit nedreptatea suferită de Ximen Nao. Amintirile vechi de ani de zile mă muncesc amarnic, mărite rege.

— Oare Ceaiul de cinci ori aromat al uitării al mamei Meng, care e de o mie de ori mai aprig ca eterul ameţitor, să nu fi avut efect asupra ta? a întrebat regele Yama nedumerit. Te-ai repezit jos de pe Terasa contemplării celor de-acasă fără să bei ceaiul?

— Mărite rege, ca să-ţi spun cinstit, când am fost măgar chiar n-am băut ceaiul făcut de bătrâna aia, dar când m-am făcut taur, cei doi draci-slujbaşi m-au ciupit de nas şi mi-au vărsat cu de-a sila pe gât un bol, iar de frică să nu vomit, mi-au mai şi astupat gura cu o pânză ruptă.

— Cât e de ciudat, a zis regele Yama către judecătorii de lângă el, o cuteza mama Meng să contrafacă până şi Ceaiul uitării?

Judecătorii au scuturat din cap, negând presupunerea regelui.

— Ximen Nao, trebuie să ştii că am ajuns cu tine la capătul răbdărilor. Dacă cu fiecare suflet mi-ar fi aşa de greu să ajung la învoială, atunci la mine, regele Yama, în palat toate ar fi harababură. Cu gândul că,

în vieţile de dinainte, ca om ai făcut multe fapte de milostenie, iar ca măgar şi taur ai suferit nu puţină amărăciune, curtea îţi va arăta de data asta o îngăduinţă dincolo de ce spune legea şi te va trimite să te reîncarnezi într-o ţară îndepărtată. Acolo societatea este potolită, oamenii au belşug, munţii şi apele sunt cu limpezime şi frumuseţe, iar cele patru anotimpuri sunt toate ca primăvara de blânde. Tatăl tău are acum 36 de ani, este cel mai tânăr primar din ţara aceea. Mama ta este o cântăreaţă blândă şi frumoasă, care a obţinut nenumărate mari premii internaţionale. Tu ai să le fii unic copil şi, de cum ai să te naşti, ai să fii lumina ochilor lor. Tatălui tău toate îi vor merge ca pe roate în ale dregătoriei lui, iar la 48 de ani va fi promovat prefect al provinciei. Mama ta, după ce va termina cu cântatul, se va lăsa de cele artistice şi va intra în comerţ, devenind patroana unei companii vestite de cosmetice. Maşina tatălui tău va fi un Audi, cea a mamei un BMW, iar a ta va fi un Mercedes. În viaţa asta te vei bucura de onoruri şi bogăţii iară capăt şi vei avea noroc cu asupra de măsură în ale amorului, îndeajuns cât să compenseze durerile şi obida pe care le-ai răbdat în ultimele treceri prin transmigraţie. Regele Yama a ciocănit apoi cu degetele în masă, a făcut o mică pauză, şi-a înălţat ochii spre bolta negrulie a sălii de audienţe şi-a rostit plin de subînţeles: Aranjamentul ăsta o să te mulţumească, nu?

Numai că regele Yama iarăşi şi-a bătut joc de mine.

La această renaştere, după ce am ieşit din sala cea mare, mi-au acoperit ochii cu o pânză neagră. Pe

Terasa contemplării celor de-acasă, un vânt rău purtând în el miasmele iadului sufla de mă răcea până în măduva oaselor. Bătrâna aceea cu vocea răguşită m-a ocărât aprig că îi spusesem regelui Yama despre vicleniile ei. A zdroncănit cu zgomot cu un linguroi de abanos tare ca o limbă de clopot peste ţeasta mea, după aceea m-a tras de urechi şi mi-a vărsat în gură linguroi după linguroi de ceai. Ceaiul avea o aromă stranie, parcă era o fiertură de căcăreze de liliac cu piper în ea. „O să te înec cu ceaiul ăsta, purcel prost ce eşti, să mai îndrăzneşti să zici că e denaturat! O să te înec, o să-ţi înec amintirile, o să-ţi înec existenţele şi vieţile de dinainte, să ţii minte doar gustul de lături şi căcăreze!“ Pe când bătrâna asta vicleană mă muncea aşa, dracii-sluj- başi care mă escortau mă ţineau tot timpul ferm pe după umeri, în acelaşi timp scoţând rânjete de bucurie la necazul altuia.

După ce am coborât hurducându-mă de pe Terasa contemplării celor de-acasă, dracii-slujbaşi m-au apucat de subsuori şi-am început să alerg iară ca picioarele să-mi atingă pământul, cu viteză extrem de mare, de parcă zburam în înalt. Picioarele mele călcau pe ceva catifelat, parcă era vată de nori. De câteva ori am vrut să deschid gura să întreb unde suntem, dar, de cum o deschideam, o gheară păroasă îmi îndesa în ea o pastilă urât mirositoare. Deodată am adulmecat un miros cu totul şi cu totul acru, parcă era borhot vechi de ani de zile, sau poate turtă de soia fermentată. Ăsta era mirosul din grajdul animalelor din satul Ximen, Cerule, amintirile de pe

când eram taur încă există, oare sunt taur în continuare şi tot ce s-a întâmplat mai înainte ţine de tărâmul viselor? M-am zbătut pe viaţă şi pe moarte de parcă voiam să mă lepăd de un coşmar, iar pe gură mi-a ieşit un guiţat. M-am înfricoşat singur de zgomotul pe care l-am scos şi-am făcut un salt, iar când mi-am pironit ochii să mă uit, am descoperit că în jurul meu se târşâiau mai bine de zece cocoloaşe de carne – unele negre, unele albe, unele galbene, unele albe cu negru. În faţa cocoloaşelor stătea întinsă o scroafă albă. Am auzit o voce extrem de cunoscută de femeie strigând plăcut surprinsă:

— Al şaişpelea! Cerule, scroafa noastră a bătrână a fătat deodată şaişpe purcei!

Am clipit cu putere, dându-mi astfel la o parte lichidul lipicios din ochi şi mi-am dat seama, fără să-mi fi zărit încă forma, că de

y

data asta mă reîncarnasem ca porc; ăia micii care fremătau, se târşâiau şi guiţau bezmetici în faţa mea erau fraţii şi surorile mele şi, văzându-i cum arată, ştiam cum arăt şi eu. Inima mi s-a umplut de focul mâniei – îl uram pe ticălosul ăla hârşit în rele, pe regele Yama, care îşi bătuse încă o dată joc de mine. Îmi displăceau porcii, sunt dobitoace murdare. Aş fi preferat să mă mai facă o dată măgar sau taur, dar nu porc care se dă de-a rostogolul prin rahat. Am luat hotărârea să refuz mâncarea şi să mor de foame, ca să pot zori apoi cu cea mai mare iuţeală înapoi pe lumea cealaltă, să-l caut pe Yama să mă socotesc cu el.

Era o zi toridă. Judecând după cele câteva fire

voinice de floa- rea-soarelui de lângă zidul cocinii care nu se deschiseseră încă, am apreciat că trebuie să fim într-o zi din luna a şasea după calendarul lunar. În cocină dansau în aer roiuri-roiuri de muşte, iar deasupra se roteau în aer roiuri-roiuri de libelule. Mi-am simţit picioarele întărindu-se repede, iar ochii mi s-au limpezit şi ei cu iuţeală. I-am văzut clar pe cei doi care o moşiseră pe scroafe: erau fiica cea mare a lui Huang Tong, Huzhu, şi fiul meu, Ximen Jinlong. De cum am văzut faţa familiară a fiului meu, am simţit cum toată pielea se întinde pe mine, cum ţeasta mi se umflă şi mă doare, de parcă un trup foarte mare de om şi un suflet nebunesc şi sălbatic fuseseră închise în acest corp mititel de purcel. Suferinţa asta înăbuşită, oh! suferinţa asta înăbuşită, durerea, oh! durerea asta, cât aş vrea să fiu slobod, să mă întind, să umplu corpul ăsta murdar şi odios de porc până-l sparg, să mă extind, să-mi recapăt forma mândră de bărbat, forma lui Ximen Nao! Dar toate acestea clar nu erau cu putinţă. Deşi mă zbateam din răsputeri, Huang Huzhu tot m-a luat în mâna ei şi, jucându-se cu urechile mele, a spus:

— Jinlong, purceluşul ăsta parcă a luat-o razna.

— A luat-o razna pe mă-sa, oricum scroafa tot n-are atâtea ţâţe, numai bine dacă mai mor câţiva, a zis Jinlong cu oarecare duşmănie.

— Nu se poate, niciunul nu poate să moară.

Huang Huzhu m-a pus jos pe pământ şi mi-a şters corpul cu o pânză roşie şi moale. Avea mişcări blajine şi mi-era bine. Vrând-nevrând am scos un guiţat, sunetul ăla nesuferit pe care-l scot porcii.

— A fatat? câţi a fătat? a răsunat vocea tare şi puternică a unui bărbat în afara cocinii. Vocea asta cunoscută m-a făcut să-mi închid ochii deznădăjduit. Nu numai că am auzit limpede vocea lui Hong Taiyue, dar mi-am dat seama auzind-o că fusese reinstalat în vechea sa funcţie. Rege Yama, rege Yama, cu vorbele tale înflorate şi meşteşugite m-ai îmbrobodit că o să mă reîncarnez ca vlăstar nobil de dregător în ţară străină, dar când colo m-ai azvârlit în cocina satului Ximen ca purceluş! Câtă amăgire, ce lucrătură, ce neruşinare şi câtă făţărnicie! Mi-am umflat burta cu putere şi m-am scuturat din mâna lui Huzhu, prăvălindu-mă la pământ. M-am auzit scoţând un ţipăt ascuţit, iar după aceea am leşinat.

Când mi-am venit în simţiri, am descoperit că stăteam întins pe o grămadă de vrejuri voinice de tărtăcuţă, în timp ce nişte frunze bogate de cais mă fereau deasupra de lumina intensă a soarelui. Am adulmecat miros de tinctură de iod şi am văzut nişte fiole lucitoare răspândite peste tot de-a valma în jurul meu. Am simtit dureri şi la ureche, şi la fund şi mi-am dat seama că tocmai ce-mi salvaseră viaţa. Nu m-au lăsat să mor. În mintea mea a răsărit deodată un chip atrăgător – cea care-mi făcuse injecţia hotărât că trebuie să fi fost fiica mea, Ximen Baofeng, şi aşa şi era.

Studiase medicina umană, dar adesea trata şi animalele. Purta o cămaşă cadrilată bleu cu mânecile până la cot şi avea faţa palidă şi privirea îngrijată, părând apăsată de o mare greutate pe suflet – asta îi era mereu expresia. Şi-a întins degetele reci şi mi-a

pipăit urechile, zicându-le apoi celor de alături:

— Nu e nicio problemă, puteţi să-l puneţi în cocină să sugă.

În acel moment, Hong Taiyue s-a apropiat şi cu mâna lui mare şi aspră a pipăit părul meu lucios ca mătăsurile:

— Baofeng, să nu crezi că dacă tratezi purceii faci o treabă nedemnă de înzestrările tale!

— Tovarăşe secretar, nu mi-a trecut prin gând aşa ceva, a spus Baofeng, nici umilă, dar nici de sus, în timp ce-şi strângea geanta de medicamente, în inima mea nu e nicio deosebire între oameni şi animale.

— E bine dacă ştii asta, a rostit Hong Taiyue, preşedintele Mao a făcut apel să creştem din belşug porci, creşterea porcilor e acţiune politică, iar dacă îi creştem bine ne arătăm credinţa faţă de preşedintele Mao. Jinlong, Huzhu, aţi înţeles?

Huang Huzhu a încuviinţat repetat, în timp ce Jinlong zăcea sprijinit pieziş cu umărul de trunchiul unui curmal japonez, fumând cu căpăţâna înclinată o ţigară din cele proaste, de nouă fen pachetul.

— Jinlong, te-am întrebat ceva! a spus Hong Taiyue nemulţumit.

— Nu te ascultam eu cu urechile ciulite? a spus Jinlong lăsându-şi capul într-o parte. Sau vrei dumneata să-ţi recit una câte una indicaţiile preţioase ale preşedintelui Mao cu privire la creşterea porcilor?

— Jinlong, a spus Hong Taiyue mângâindu-mi spinarea, ştiu că în inima ta ţii într-una supărare, dar trebuie să ştii că Li Renshun din satul Taiping, care a împachetat un peşte sărat cu un ziar pe care era

tipărită preţioasa fotografie a preşedintelui Mao, a fost condamnat la opt ani şi încă e reeducat prin muncă la ferma dintre dune. Iar treaba ta a fost cu mult mai gravă decât a lui!

— Eu n-am făcut-o anume, nu e la fel ca la el!

— Dacă o făceai anume, trebuia împuşcat! a spus Hong Taiyue furios. Ştii de ce te-am apărat? a continuat acelaşi Hong cu un ochi la Huzhu. Pentru că Huzhu şi cu maică-ta au îngenuncheat în faţa mea cerând îndurare pentru tine! Bineînţeles, cea mai importantă e judecata mea fundamentală în ce te priveşte – deşi ai origine nesănătoasă, ai crescut totuşi de mic sub flamura roşie, înainte de Revoluţia Culturală ai fost supus acţiunilor noastre formatoare, ai fost şi la liceu, eşti educat, iar noi avem nevoie de oameni educaţi ca să facem revoluţie. Să nu cumva să crezi că dacă te punem să creşti porci, te punem la o treabă nedemnă de pregătirea ta, în situaţia curentă, să fii la porci înseamnă să fii în poziţia cea mai de onoare şi cu cea mai mare nevoinţă: te-am pus aici ca Partidul să te încerce, ca linia revoluţionară a preşedintelui Mao să te încerce!

Jinlong a aruncat mucul ţigării, şi-a îndreptat corpul, şi-a plecat capul şi-a ascultat dojana lui Hong Taiyue.

— Aveţi mare noroc – deşi proletariatul nu vorbeşte de „noroc“, noi vorbim de „starea lucrurilor“, a spus Hong Taiyue, ţinându-mă pe sub burtă şi ridicându-mă sus de tot. Scroafe ca asta a noastră care să fete odată şaişpe purcei sunt puţine în judeţ şi chiar în provincie. La nivelul judeţului se

caută acum un model pentru acţiunea de creştere din belşug a porcilor. Hong Taiyue şi-a coborât vocea şi a spus misterios: Un model, pricepeţi? înţelesul cuvântului „model“ îl pricepeţi voi? La Dazhai au făcut ogoare pe terase şi-a ajuns model, Daqing a sfredelit după petrol şi-a devenit model, Xiadingjia a plantat pomi şi-a devenit model, Xujiazhai a organizat femeile în vârstă să danseze şi-a devenit model; noi în satul Ximen creştem porci, de ce să nu devenim model? Tu, Lan Jinlong, nu ai pus în scenă o operă revoluţionară model acum câţiva ani şi nu i-ai tras cu forţa pe Jiefang şi pe taurul lui taică-tău să între în comună tocmai pentru că voiai să devenim model?

Jinlong şi-a ridicat capul şi ochii îi scânteiau cu însufleţire – ştiam dispoziţia fiului ăsta al meu, ştiam că, odată ce mintea aia înzestrată a lui se pune să lucreze, tot felul de mutări ciudate se vor tot petrece, iar el va avea înfăptuiri care văzute dinspre vremurile de azi par absurde şi ridicole, dar care în acele timpuri puteau să-i câştige valuri-valuri de aclamaţii.

— Am îmbătrânit deja, a rostit Hong Taiyue. M-am ridicat din nou în funcţie doar cu gândul să fac bine treburile din sat şi să nu dezamăgesc încrederea maselor revoluţionare şi a eşalonului superior. Voi nu sunteţi la fel, voi sunteţi tineri, aveţi tot viitorul înaintea voastră. Faceţi treaba bine, şi, dacă sunt rezultate, sunt ale voastre, iar dacă apar probleme, iau eu totul asupra mea. Hong Taiyue i-a arătat apoi pe membrii colectivei care, în livada de caişi, săpau gropi şi înălţau ziduri. Vrem ca în răstimp de o lună

să construim două sute de cocine ca grădinile de flori şi să îndeplinim ţinta de a avea un om la cinci porci. Porci mulţi – îngrăşământ mult, îngrăşământ mult – grâne multe, iar „cine-n mână grână are, n-are frică de mâncare“: o să săpăm gropi adânci, o să strângem grâne din belşug, nu căutăm dominaţie, sprijinim revoluţia mondială, fiecare porc este un obuz lansat împotriva imperialiştilor, revizioniştilor şi contrarevoluţionarilor. Aşa că atunci când scroafa noastră a fătat odată şaişpe purcei, în realitate a fătat saişpe obuze lansate împotriva imperialiştilor, revizioniştilor şi contrarevoluţionarilor, iar cele câteva scroafe ale noastre sunt în realitate portavioane care desfăşoară ofensiva generală împotriva imperialiştilor, revizioniştilor şi contrarevoluţionarilor! Acum aţi priceput, cred eu, însemnătatea faptului că v-am plasat pe voi, tinerii ăştia, în această poziţie.

Urechile mele auzeau vorbele mândre şi cuvintele eroice ale lui Hong Taiyue, dar cu ochii îl ţintuiam într-una pe Jinlong. Reîntors deja pe lume de câteva ori, legătura dintre el şi mine se slăbise treptat devenind o amintire, ca o scriere nedesluşită într-un catastif cu istoria familiei. Cuvintele lui Hong Taiyue i-au stimulat creierul lui Jinlong ca un tonic tare şi aprig, făcându-i inima să pompeze sânge fierbinte, iar pe el să-şi strângă pumnii, gata de luptă. Frecându-şi mâinile, s-a dus în faţa lui Hong Taiyue, cu muşchii obrajilor fremătându-i din obişnuinţă şi făcându-i urechile cele subţiri şi lungi să tresalte uşurel; ştiam că acesta este semn că avea să ţină o îndelungă

cuvântare, însă de data asta n-a ţinut niciuna – piedicile întâmpinate pe drumul vieţii clar îl făcuseră pe individul ăsta să se coacă. În schimb m-a luat pe mine din mâna lui Hong Taiyue, m-a cuprins strâns făcându-mă să-i simt îndeaproape inima cea plină de ambiţie săltându-i smintită în piept, şi-a lăsat capul în jos şi m-a sărutat pe ureche – în materialele model de mai târziu, acest fapt va fi ridicat la rangul de detaliu însemnat în rândul înfăptuirilor meritorii ale lui Lan

Jinlong, exemplu în creşterea porcilor: „Pentru a-l salva pe pur- celuşul de-abia născut şi care se sufoca, Lan Jinlong i-a făcut acestuia respiraţie artificială, permiţându-i purceluşului aproape mort, cu tot corpul acoperit de ulceraţii violete, să capete o viaţă nouă şi să guiţe; purceluşul a fost salvat, dar Jinlong, din pricina oboselii fără margini, a leşinat în cocină" –, spunând apoi tranşant:

— Tovarăşe secretar Hong, de azi înainte, vierii îmi sunt tată şi scroafele mamă!

— Aşa e bine! a spus bucuros Hong Taiyue, avem nevoie de tineri care să slujească porcii colectivi ca pe mamele şi taţii lor.

CAPITOLUL 22

Purcelul al Şaişpelea ocupă singur ugerul scroafei; Bai Xinger are onoarea să fie numită crescător de porci

Chiar dacă oamenii aceştia fanatici le confereau porcilor un înţeles aşa de plin de strălucire, porcii nu erau în fond decât porci. Câtă adâncă bunătate să-mi fi arătat ei, eu tot hotărâsem să-mi pun capăt vieţii de porc prin greva foamei. Voiam să dau ochii cu regele Yama, să fac tărăboi mare în tribunalul lui, să lupt pentru dreptul de a redeveni om şi să dobândesc o reînviere onorabilă.

Când m-au dus înapoi în braţe în cocină, scroafa cea bătrână stătea deja culcată pe un maldăr de paie mărunţite, cu toate picioarele întinse şi cu un şir de purceluşi înghesuindu-se strâns la burta ei. Fiecare purceluş ţinea în gură un sfârc şi sugea de parcă şi-ar fi pierdut minţile, scoţând ghiorţăială după ghiorţăială. Cei câţiva care nu înhăţaseră niciun sfârc scoteau ţipete ascuţite pline de frământare, dându-se de ceasul morţii să se strecoare printre cei care beau lapte. Unii izbuteau să-şi facă loc, alţii erau împinşi afară şi încă alţii se căţărau pe burta scroafei, bătând din picioare şi ţipând ascuţit. Scroafa închisese ochii şi gemea, într-un fel care-mi părea şi odios, şi vrednic de milă.

Jinlong m-a trecut în mâinile lui Huzhu, s-a îndoit din şale şi a tras la o parte unul din purceluşii care tocmai bea lapte. Individul ăla a tras cu gura de sfârcul scroafei, întinzându-l de parcă era un elastic. Sfârcul eliberat a fost numaidecât luat în gură de un alt purceluş.

Jinlong i-a tras la o parte unul câte unul pe indivizii ăia care se înstăpâneau peste sfârc şi nu-i dădeau drumul nici morţi şi i-a aşezat dincolo de

peretele cocinii, iar ei s-au pus iară oprire pe plâns şi tărăboi, ocărându-i pe oameni cu vorbirea lor cea încă lipsită de fluiditate; în faţa burţii rămăseseră doar zece purceluşi şi două sfârcuri în plus. Ceilalţi purceluşi le muşcaseră de se umfla- seră şi se înroşiseră, iar văzându-le mi s-a făcut silă. Jinlong m-a luat de la sânul lui Huzhu şi m-a pus la buna scroafei. Am închis ochii strâns-strâns, în vreme ce sunetele pe care le scoteau gurile fraţilor mei şi care mă umpleau de ruşine îmi întorceau maţele pe dos – îmi venea să vărs, dar n-aveam ce. Am mai spus, mai bine muream decât să vâr în gură ţâţele alea murdare. Ştiam că doar să apuc un sfârc de animal cu gura că natura mea omenească va fi pe jumătate pierdută şi voi aluneca iremediabil în prăpăstia animalităţii. Doar să apuc sfârcul scroafei şi voi fi capturat de natura porcească, iar temperamentul, preferinţele şi dorinţele de porc o să-mi năvălească în sânge odată cu laptele, prefăcându-mă astfel într-un porc cu doar puţine amintiri omeneşti rămase în el, şi prin aceasta împlinind o reîncarnare murdară şi umilitoare.

— Bea, bea!

Ţinându-mă de dedesubt, Jinlong mi-a sprijinit gura de un sfârc voinic; văzând cum mă pătează pe gură balele lipicioase pe care le lăsaseră acolo fraţii mei cei fără ruşine, m-a apucat sila. M-am dat de ceasul morţii să-mi închid gura, mi-am încleştat strâns-strâns fălcile şi-am rezistat provocării sfârcului ăla.

— Purcelul ăsta prost, îi pui sfârcul la gură şi nu

ştie să şi-o deschidă! m-a ocărât Jinlong, dându-mi uşor o palmă peste fund.

— Ai mişcarea prea din topor!

Spunând aceasta, Huzhu l-a îmbrâncit la o parte pe Jinlong, m-a luat la ea şi m-a scărpinat pe burtă uşurel cu degetele ei moi; era nespus de bine şi-am început să grohăi – şi să fi vrut să nu grohăi, tot nu s-ar fi putut. Scoteam tot sunete de purcel, dar deja nu îmi mai înţepau urechile. Huzhu a piuit spre mine:

— Bebeluşule, purceluşule Al Şaişpelea, prostuţule care nu ştii că laptele mamei e bun de băut, hai, gustă! gustă! dacă nu bei, cum o să creşti mare?

Din uguitul ei, mi-am dat seama că sunt al şaisprezecelea în rândul purceluşilor, adică ultimul care s-a strecurat afară din burta mamei; deşi aveam o experienţă neobişnuită, iar înţelepciunea mea pătrundea limpede şi lumea luminii şi pe cea a întunericului şi cuprindea şi lumea oamenilor, şi pe cea a animalelor, în ochii oamenilor nu eram decât un purceluş. Era pricină de uriaşă jale – însă o jale şi mai mare încă urma să vină.

Huzhu m-a întărâtat cu sfârcul ăla pe la buze şi la nări. Am simţit cum mă mănâncă nările şi, pe neaşteptate, am strănutat. După mişcarea mâinilor lui Huzhu, mi-am dat seama că a tras o sperietură, dar mai apoi am auzit-o râzând în hohote:

— Nu mi-ar fi trecut prin cap că şi porcii strănută. Al Şai- şpelea, purceluşule Al Şaişpelea, dacă ştii să strănuţi, trebuie să ştii şi să bei lapte! A tras sfârcul scroafei, a ţintit spre gura mea şi l-a stors uşurel de câteva ori: un şuvoi cald mi-a ţâşnit pe la colţurile

buzelor, aşa că fără voie am plescăit de câteva ori din limbă, oh! Dumnezeule! nu mi-ar fi trecut prin cap că laptele de scroafa, laptele mamei mele, e aşa de dulce, de aromat, asemenea mătăsii, asemenea iubirii, cât ai bate din palme m-a făcut să uit de orice umilinţă, cât ai bate din palme m-a făcut să-mi schimb impresiile faţă de cele din jurul meu, şi tot cât ai bate din palme m-a făcut să simt că scroafa care şedea culcată pe maldărul de paie mărunţite dându-le să sugă fraţilor şi surorilor mele e atât de nobilă, sfântă şi pură, atât de plină de solemnitate şi frumuseţe! Neputând să mă mai ţin, am înşfăcat sfârcul ăla în gură, aproape prinzând în gură şi degetele lui Huzhu. După aceea, şuvoi după şuvoi de lapte mi-a murat lăuntrul gurii şi mi-a intrat în stomac, iar eu am simţit cum atât puterile, cât şi iubirea arzătoare faţă de mama mea, scroafa, îmi cresc amândouă cu fiecare minut şi cu fiecare secundă şi i-am auzit pe Jinlong şi Huzhu bătând veseli din palme şi râzând. Le-am văzut cu coada ochiului fetele tinere asemenea unor flori bogate de creasta cocoşului şi le-am văzut şi mâinile încleştându-se strâns laolaltă; deşi mi-au fulgerat atunci prin creier la iuţeală nişte cioburi de amintiri din alte vremuri, în acel moment voiam doar să uit – mi-am închis ochii şi am trăit bucuria unui purceluş care bea lapte.

În zilele care au urmat, am devenit cel mai hotărât din rândul celor şaisprezece purceluşi. Pofta mea de mâncare era aşa de sănătoasă, că i-a surprins pe Jinlong şi Huzhu – în privinţa mâncatului, demonstram o înzestrare extrem de mare. Puteam

întotdeauna, cu mişcările cele mai iuţi şi cele mai precise, să înhaţ sfârcul de pe burta mamei care dădea cel mai mult lapte. Fraţii mei cei nătângi doar ce luau sfârcul în gură că şi închideau ochii; eu stăteam cu ochii larg deschişi de la început până la sfârşit. Când sugeam ca smintitul sfârcul ăla cel mai mare, cu corpul ascundeam vederii un altul. Mă uitam vigilent şi-n stânga şi-n dreapta şi de fiecare dată când un individ din ăia vrednici de toată mila încerca cu nesăbuinţă să vină să se lupte ca să mănânce, dădeam din fund cu putere şi-l împingeam la o pane. Reuşeam mereu să usuc de lapte, cu cea mai mare viteză, sfârcul cel umflat, iar după aceea înhăţam sfârcul celălalt. Eram tare mândru, dar desigur că simţeam şi o uşoară ruşine – în zilele acelea, beam o cantitate de lapte mai mare decât cea cu care se săturau trei purceluşi. Din punctul de vedere al oamenilor, nu beam laptele degeaba, îi răsplăteam prin corpul meu care creştea cu repeziciune. Înţelepciunea şi curajul pe care le arătam şi corpul meu pe zi ce trece mai minunat îi făcea să se uite la mine cu alţi ochi. Aşa am priceput eu că a fi porc înseamnă să mânând ca nebunul şi să creşti ca nebunul – asta e ce le place oamenilor. Desigur, mamei mele, scroafa care mă născuse, n-avea cum să-i fie prea bine din pricina mea, iar de dragul pe care-l arătam faţă de sfârcurile ei se sastisise până peste cap. Chiar şi când stătea în picioare să se hrănească, eu tot mă strecuram sub burta ei, înălţăm capul şi o capsam de un sfârc.

— Fiule, fiule, îmi zicea mama, las-o pe mama să se

hrănească, dacă n-o laşi, de unde să aibă lapte să vă dea? N-ai văzut că mama s-a slăbănogii de nu se poate, de nici nu se mai poate ţine bine pe picioarele din spate?

La şapte zile de la naştere, Jinlong şi Huzhu au pus mâna pe opt dintre fraţii mei şi i-au dus să-i aşeze în cocina de alături, începând să-i hrănească cu terci de mei. Cea însărcinată cu hrănirea celor opt era o femeie pe care, din cauza zidului despărţitor, n-o puteam vedea, auzindu-i în schimb vocea. Era una cunoscută şi plăcută urechii, dar de figura şi numele ei nu izbuteam să-mi aduc aminte. De fiecare dată când voiam să-mi concentrez puterile şi să deschid cutia cu amintiri, un val de somnolenţă adâncă mă copleşea. Să mănânce, să doarmă şi să pună carne pe el sunt cele trei mari semne ale unui porc bun, iar eu le aveam pe toate. Uneori, tolocăneala plină de iubire maternă a femeii de dincolo de zid se transforma într-un fel de melodie hipnotică. Îi hrănea pe cei opt purceluşi de şase ori pe zi, iar aroma dulce mirositoare a terciului de porumb sau de mei dădea pe dinafară şi trecea dincolo de zid. Îi auzeam pe fraţii mei strigând şi mâncând voioşi şi-o auzeam şi pe femeia aceea tolocănind mereu: „Aveţi grijă, drăguţilor, mititeilor!“; aşa îmi dădeam şi mai bine seama ce inimă bună are – chiar îi trata pe purceluşi ca pe propriii ei copii.

La o lună de la naştere, corpul meu era mai bine de două ori cât al fraţilor şi surorilor mele. Fiecare din cele douăsprezece sfârcuri care funcţionau ale mamei erau în mare măsură monopolizate de mine. Dacă se

întâmpla ca vreunul din ăia mici, înnebunit de foame, să se repeadă fără să-i mai pese de viaţă şi de moarte ca să pună gura pe unul dintre sfârcuri, îl împungeam cu râtul în burtă de-l ridicam uşurel făcându-l să se rostogolească până la zidul din spatele scroafei. Mama gemea fără vlagă:, A1 Şaişpelea, Al Şaiş- pelea, lasă-i şi pe ei să mănânce niţel, bine? Şi ei sunt carne din carnea mea, dacă flămânzeşte vreunul, mă doare inima!“ Vorbele ei îmi stârneau aversiune şi nu le luam în seamă, doar sugeam ca smintitul de-o făceam să-şi dea toată ochii peste cap. Mai apoi am descoperit că picioarele mele din spate, asemenea copitelor măgarului, pot sări cu sprinteneală şi putere. În felul ăsta, nici nu mai era nevoie să dau afară din gură sfârcul şi să ridic râtul ca să mă ocup de cei ce dădeau să înhaţe mâncarea; doar ce-i vedeam cum se-mbulzesc, cu ochii lor mici de un roşu aprins şi scoţând ţipete ascuţite, că mă arcuiam, săltăm în zbor picioarele din spate – uneori pe amândouă, alteori doar pe unul – şi-i călcam cu copitele mele cele tari ca nişte olane pe creştetul capului. Indivizii ăştia care o încasau aşa se vedeau siliţi să se umple de invidie şi duşmănie, să dea ocol după ocol scoţând urlete şi blesteme şi, groaznic de flămânzi, să lângă rămăşiţele din troaca scroafei.

Situaţia aceasta a fost repede descoperită de Jinlong şi Huzhu, care i-au chemat pe Hong Taiyue şi Huang Tong şi-au rămas cu ei dincolo de zidul de pământ, ca să observe lucrurile. Ştiam că se păstrau în deplină tăcere, ca eu să nu-i descopăr, aşa că şi eu m-am prefăcut că nu i-am descoperit. Beam lapte cu

mişcări deosebit de exagerate, sugând de mama gemea fără contenire, şi izbeam cu vioiciune cu un singur picior sau cu mare putere cu amândouă, căznindu-i pe fraţii mei cei vrednici de toată mila, de guiţau şi ţipau bezmetic, dându-se peste tot de-a rostogolul. Am auzit vocea plină de o veselie nemăsurată a lui Hong Taiyue:

— Fir-ar mama ei, ăsta nici nu-i porc, e de-a dreptul măgar!

— Aşa e, ştie să dea din copite, a rezonat Huang Tong.

Am scos din gură sfârcul posmăgit, m-am ridicat şi am început să mă plimb prin cocină, plin de fudulie. Am înălţat capul şi-am ţipat către ei, mi-am curăţat gâtlejul şi-am scos un grohăit de i-am surprins şi mai tare.

— Scoateţi-i afară şi pe ceilalţi şapte, a zis Hong Taiyue, pe individul ăsta îl lăsăm vier de prăsilă, doar el să bea laptele scroafei de-acuma, să i se-ntărească soiul.

Jinlong a sărit în cocină, a făcut ţugu! —ţugu! din gură, s-a aplecat de şale şi s-a apropiat de indivizii ăia mititei. Mama scroafă a ridicat capul, să-şi arate tăria în faţa lui Jinlong. Acesta era ager în mişcări şi cât ai clipi din ochi a şi apucat în mâini doi purceluşi. Mama scroafă s-a repezit la el, dar Jinlong a împins-o înapoi cu o lovitură de picior. Inşii ăia doi atârnau de picioare în mâinile lui Jinlong, cu gurile rânjite toate, plângând cu ţipete ascuţite. Huzhu s-a chinuit să i-l ia pe unul, pe celălalt i l-a luat Huang Tong. După zgomote, mi-am dat seama că i-au pus în cocina de

dincolo de zid, laolaltă cu cei opt tontălăi care fuseseră separaţi mai înainte. Le-am auzit pe cele opt lepădături mititele muşcându-le toate laolaltă pe cele două lepădături mititele nou-venite şi inima mi s-a umplut toată de plăcere – nu simţeam nici urmă de compătimire. Până să termine Hong Taiyue de fumat o ţigară, Jinlong i-a înşfăcat şi i-a scos afară pe toţi cei şapte tăntălăi. În cocina de dincolo de perete, totul era o mare devălmăşie, în care primii opt veniţi se sfâşiau cu cei şapte nou-veniţi într-un ghem de muşcături. Rămăsesem doar eu, care ascultam nepăsător de pe partea asta zgomotele de-acolo. Am privit-o pieziş pe mama scroafa şi mi-am dat seama că se simţea întristată, dar şi de parcă i s-ar fi luat o piatră grea de pe inimă. La urma urmei nu era decât o scroafa obişnuită, nu putea să fie la fel de simţitoare ca oamenii. Uite, deja uitase de durerea de a-şi fi pierdut şleahta de fii şi fiice şi şedea lângă troacă, hrănindu-se.

Mirosul mâncării a plutit înspre mine şi s-a apropiat foarte repede. Huzhu a venit la poarta cocinii în mână cu o căldare de furaj. Avea pe ea un şorţ alb, pe care erau brodate, în caractere de un roşu aprins, cuvintele „Crescătoria de porci din livada de caişi a brigăzii din satul Ximen“. Avea şi acoperitoare albe de mâneci şi o beretă, tot albă, semănând astfel foarte bine cu un meşter brutar de la o cofetărie. A luat furajul cu un linguroi de fier şi l-a răsturnat în troacă. Mama scroafa a ridicat capul şi şi-a băgat copitele din faţă în troacă. Furajul i-a căzut peste faţă şi părea să fie alcătuit din grămezi -grămezi de

căcăreze galbene. Răspândea un miros putred cu totul şi cu totul acru, care îmi stârnea peste măsură aversiunea. Era un furaj zaharisit pregătit laolaltă de cei doi intelectuali de prim rang ai brigăzii din satul Ximen, Lan Jinlong şi Huang Huzhu, şi conţinea găinaţ, balegă şi plante verzi amestecate cu drojdie şi fermentate laolaltă în butoi. Jinlong a ridicat căldarea şi a vărsat-o complet în troacă. Scroafa a început neputincioasă să mănânce.

— Mănâncă doar furaj din ăsta? a întrebat Hong Taiyue.

— În ultimele câteva zile am adăugat de fiecare dată câte două linguroaie de turtă de soia, a zis Huzhu, dar începând de ieri Jinlong a zis să nu mai punem.

Hong Taiyue s-a iţit în interiorul cocinii şi a cercetat scroafa:

— Pentru a garanta dezvoltarea acestui mic vier de prăsilă, trebuie să-i dăm meniu îmbelşugat scroafei şi să-i adăugăm îndeajuns furaj.

Huang Tong a zis:

— Nu prea mai sunt multe grâne furajere în grânarul brigăzii.

— Dar nu mai e un hambar de porumb?

— E rezerva pentru caz de război! Dacă e să ne folosim de ea, trebuie să cerem aprobarea de la comitetul revoluţionar al comunei.

— Şi noi creştem porci pentru caz de război! Dacă de-ade- văratelea e să înceapă războiul şi Armata noastră de Eliberare nu are carne să mănânce, cum o să poată învinge? Vazându-l pe Huang Tong încă

ezitant, Hong Taiyue a spus cu fermitate: Deschide hambarul, dacă apar probleme, îmi iau eu răspunderea! Mă duc după-amiază la comună să raportez şi să cer indicaţii, dar creşterea din belşug a porcilor precumpăneşte faţă de toate sarcinile politice şi sunt încredinţat că ei n-au să cuteze să ni se pună în faţă. Important este, a continuat Hong Taiyue pe un ton misterios, să ne lărgim ferma şi să sporim şeptelul, când o să vină momentul, toate grânele din grânarele judeţului o să fie ale crescătoriei noastre de porci.

Pe feţele lui Huang Tong şi Jinlong a încolţit un zâmbet ştiutor. Acum, mireasma de terci de mei se apropia din ce în ce mai mult, oprindu-se când a ajuns la poarta cocinii de dincolo de zid. Hong Taiyue a spus:

— Ximen Bai, începând de mâine te ocupi şi de hrana scroafei ăsteia.

— Am înţeles, tovarăşe secretar Hong.

— Varsă-i acum în troacă jumate din căldarea de terci.

— Am înţeles, tovarăşe secretar Hong.

Ximen Bai, Ximen Bai, oh, cât de cunoscut îmi era numele ăsta – m-am pus să chibzuiesc cu toată stăruinţa, ca să-mi amintesc legătura dintre mine şi acest nume. O faţă familiară a apărut în faţa cocinii. Când am văzut faţa aceea mare de om trecut prin ciur şi prin dârmon, corpul a-nceput să mi se cutremure fără oprire, de parcă l-ar fi străbătut un curent electric; în acelaşi timp, zăvorul amintirilor a fost pe neaşteptate tras la o parte, iar lucrurile din trecut m-

au năpădit ca un şuvoi. Am strigat tare: „Xing'er, mai trăieşti!“, dar vorbele, odată ce mi-au ieşit pe gâtlej, s-au prefăcut într-un urlet prelung şi strident. Sunetul nu numai că i-a înfricoşat pe cei din faţa cocinii de-au sărit în sus, dar m-a făcut şi pe mine să trag o sperietură zdravănă. Aşa că m-am întors, cu infinită jale, din nou la realitate, m-am întors la prezent, iar în prezent eu nu mai eram niciun Ximen Nao, eram un purcel, fiul scroafei celei albe din această cocină.

M-am străduit să-i socotesc vârsta lui Bai, dar mireasma de floarea-soarelui începuse să mă tulbure. Floarea-soarelui tocmai înflorise, avea tulpina vânjoasă ca cea de copac, seminţele negre ca pana corbului erau mari şi grase, discul era cât un lighean, petalele parcă erau forjate din aur, iar ghimpii cei albi de pe frunze şi tulpină să tot fi avut cam un centimetru: toate acestea creau o impresie de ferocitate şi hotărâre. Chiar dacă nu puteam să-i socotesc lui Bai vârsta exactă, mi-am dat seama că trecuse de cincizeci de ani, la tâmple îi apăruseră deja fire albe, de jur împrejurul ochilor migdalaţi i se târau cute dese ca un câmp de cânepă, iar dinţii cei albi şi ordonaţi i se îngălbeniseră şi se tociseră puternic. Am avut subit senzaţia că de mulţi ani femeia asta trăise mâncând ierburi. Mâncase paie uscate de orez şi vrejuri tari de fasole, pe care le mestecase scoţând molfăit după molfăit.

Bai a scos terci cu un linguroi de lemn şi l-a vărsat cu încetul în troacă. Picioarele din faţă ale bătrânei scroafe s-au ridicat spri- jinindu-se de poarta cocinii,

întâmpinând acea mâncare frumos mirositoare. Prostănacii ăia de dincolo de zid erau ispitiţi de mirosul cel frumos şi scoteau un val de sunete asurzitoare.

Pe fundalul plescăielilor pe care le scoteau scroafa şi purceluşii de dincolo de perete, Hong Taiyue i-a ţinut cu seriozitate o cuvântare lui Ximen Bai. Vorbele îi păreau nemiloase şi fără inimă, dar privirea din ochii lui scotea lămurit la iveală o tandreţe plină de echivoc. Ximen Bai şedea cu mâinile lăsate în jos sub lumina soarelui, iar firele ei albe de păr luminau scânteietor ca argintul. Prin crăpăturile largi din uşa cocinii vedeam cum picioarele îi freamătă uşurel.

— Ai înţeles vorbele mele? a întrebat sever Hong Taiyue.

— Să staţi liniştit, tovarăşe secretar Hong, a spus Ximen Bai cu vocea joasă, dar neobişnuit de plină de fermitate. Eu toată viaţa n-am avut copii, iar purceluşii ăştia sunt fiii şi fiicele mele.

— Aşa e bine, a spus mulţumit Hong Taiyue, avem nevoie de femei care să se îngrijească de porcii colectivi ca de fiii şi fiicele lor.

CAPITOLUL 23

Purcelul al Şaişpelea e strămutat într-un loc de răgaz şi bucurii; Diao Xiaosan greşeşte şi mănâncă pâinică înmuiată în rachiu

— Fârtate, sau omule, pari să te fi sastisit niţel, pleoapele alea umflate ţi-au acoperit deja ochii, iar pe nări parcă ai slobozit şi un sforăit, mi-a zis pe un ton hain băieţelul cu capul mare, Lan

Qiansui. Dacă nu te interesează viaţa de porc, o să ţi-o povestesc pe-aia de câine.

— Nu, nu, nu, mă interesează foarte tare, ştii doară, când dumneata ai fost porc, eu nu ţi-am stat mereu alături. La început am lucrat şi eu la crescătorie, dar n-am avut deloc în sarcină hrănirea dumitale, iar mai apoi am fost trimis cu Huang Hezuo să muncim la fabrica de prelucrare a bumbacului, aşa că ştiu mai mult din auzite câte ceva despre ilustrele dumitale realizări. Sunt foarte dornic să te ascult povestind, vreau să ştiu prin tot ce ai trecut, să nu laşi deoparte niciun detaliu. Nu-mi băga în seamă pleoapele, când îmi acoperă ochii e semn că îmi concentrez toată energia ca să te ascult povestind...

— Treburile care au urmat au fost extrem de învălmăşite şi complicate, nu pot să le aleg decât pe cele însemnate şi mai cu tărăboi ca să ţi le povestesc, a rostit băieţelul cu capul mare. Deşi Ximen Bai o hrănea pe mama mea, scroafa, cu toată migala, eu am continuat să sug ca smintitul – să o storc de lapte, ce mai –, iar asta a făcut-o să paralizeze în partea din spate. Îşi târşâia picioarele din spate ca nişte tărtăcuţe veştejite după ea şi se târa prin cocină proptindu-şi cu mare greutate jumătatea din faţă a corpului în picioarele din faţă. Între corpul ei şi al meu nu mai era acum cine ştie de diferenţă. Aveam părul lucios, de parcă mi l-ar fi dat cu un strat de

ceară, iar pielea îmi era rozalie şi răspândea o mireasmă frumoasă. Pielea sărmanei mele mame, scroafa, era murdară, iar partea din spate a corpului îi era pătată de rahat şi pişat, slobozind putoare. Când voiam să-i sug sfârcurile, urla ca din gură de şarpe, cu lacrimile ţâşnindu-i din ochii triunghiulari. Se târa trăgându-şi după ea corpul cel schilodit, se ferea de mine, se ruga de mine: „Fiule, fiul meu bun, cruţ-o pe mama, ai uscat-o pe mama de toată măduva, nu vezi în ce stare nenorocită m-ai adus? Te-ai făcut deja mare acum, poţi să te hrăneşti foarte bine şi de unul singur". Dar eu nu-i băgăm în seamă rugăminţile disperate, o răsturnam cu râtul şi-i luam două sfârcuri în gură în acelaşi timp, iar pe când ea scotea ţipete ascuţite de parcă era sub cuţit, eu simţeam cum ţâţele care altădată dădeau lapte dulce şi bun erau acum la fel de seci şi serbede ca o bucată de cauciuc vechi – mai puteau să dea, în cantitate extrem de mică, doar un lichid lipicios, sărat, urât mirositor şi care nici nu mai era lapte, ci otravă. O împingeam cu aversiune, făcând-o să facă o tumbă. Se văita amarnic şi mă ocăra mânioasă:

— Al Şaişpelea, dobitoc fără urmă de inimă ce eşti, eşti un drac, taică-tău n-a fost vier, a fost lup…

Din cauza paraliziei de la picioarele din spatele ale scroafei, Ximen Bai a răbdat dojana lui Hong Taiyue. S-a justificat cu ochii înlăcrimaţi:

— Tovarăşe secretar, mi-am dat toată silinţa, dar purcelul ăsta e peste poate, nu l-ai văzut cum bea lapte, ca lupii şi ca tigrii – şi vacă, nu scroafa, să fi fost, şi-ar fi damblagit-o cu suptul ăsta…

Hong Taiyue s-a sprijinit de zidul cocinii să se uite înăuntru, iar pe mine m-a trecut deodată un gând, mi-am ridicat picioarele din faţă şi m-am înălţat drept. Nu mi-a trecut prin cap că să te înalţi aşa, proptindu-te doar pe picioarele din spate, e o mişcare pe care numai porcii de la circ, care au fost dresaţi îndelungă vreme, sunt în stare să o facă – eu am făcut-o cu totul în largul meu. Mi-am atârnat copitele din faţă deasupra zidului, aproape atingându-i cu căpăţâna barba lui Hong Taiyue. Acesta a tras o sperietură, s-a tras înapoi, a iscodit să vadă dacă mai era cineva în jur, apoi i-a zis cu voce joasă lui Ximen Bai:

— Te-am învinuit degeaba, pe loc o să trimit pe cineva să-l scoată, ca să-l creştem separat pe regele ăsta al porcilor!

— Eu i-am zis tovarăşului vicepreşedinte Huang, dar el a zis că trebuie să te aşteptăm pe dumneata să te întorci ca să cercetezi.

— Tâmpitul ăla, a rostit Hong Taiyue, nici în asemenea privinţă măruntă nu îndrăzneşte să ia o hotărâre!

— Pe dumneata te cinsteşte toată lumea. Bai a ridicat capul şi i-a aruncat o privire lui Hong Taiyue, apoi şi l-a lăsat grabnic în jos, îngânând: Dumneata eşti revoluţionar vechi, eşti om cinstit şi faci treburile cu dreptate...

— Bine, bine, să nu mai zici din astea de-acum încolo, a dat Hong Taiyue din mână. A ţintuit apoi faţa de pe care se revărsau valuri de roşeaţă a lui Bai şi-a zis: încă locuieşti în cămăruţa paznicului de la

morminte? Mută-te aici în staul, vino să stai cu Huang Huzhu şi ceilalţi.

— Nu, a zis Bai, n-am origine sănătoasă, sunt o babă murdară, nu vreau să le fiu nesuferită tinerilor...

Hong Taiyue a ţintuit-o cu vigoare o vreme, apoi şi-a răsucit capul şi-a ţintuit frunzele cele voinice de floarea-soarelui, rostind cu voce joasă:

— Bai, Bai, dacă n-ai fi fost cu moşierii, ce bine-ar fi fost...

Am scos un grohăit, dând astfel glas trăirilor complicate din inima mea. Ca să spun cinstit, nu mai simţeam o gelozie deosebit de intensă, dar relaţia pe zi ce trece mai subtilă dintre Hong Taiyue şi Bai mă făcea instinedv să nu mă simt prea vesel. Treaba dintre ei fireşte că nu se terminase încă, iar rezultatul tragic din final îl ştii, dar am să-ţi povestesc totuşi detaliat ce şi cum.

M-au mutat într-o cocină deosebit de largă. Când am părăsit locul unde m-am născut, am aruncat pentru ultima oară un ochi scroafei care şedea prostită într-un colţ: în inimă nu simţeam nici urmă de duioşie pentru ea. Orice s-ar zice însă, venisem pe această lume ieşind din pântecul ei, din ţâţele ei storsesem hrana cu care mă făcusem mare, avusese bunătatea să mă crească şi trebuia să o răsplătesc, dar chiar nu-mi trecea prin minte cum. În cele din urmă, am slobozit o pişare la ea în troacă, pentru că se spune că pişarea de vier tânăr conţine o mare cantitate de hormoni, care au un efect curativ aparte în cazul scroafelor paralizate din pricina alăptatului excesiv.

Noul meu sălaş era cea mai spaţioasă dintr-un şir de cocini separate, care se aflau la o distanţă de o sută de metri de cele două sute de cocini nou construite. În spatele casei mele se găsea un cais mare, iar jumătate din coroana lui învăluia văzduhul de deasupra cocinii. Aceasta era de tip deschis, cu streaşina din spate lungă şi cea din faţă scurtă, soarele putând astfel să lumineze fără nicio piedică. Pe jos era toată pardosită cu cărămizi pătrate. La colţuri se aflau găuri acoperite cu grilaje prin care excrementele puteau să se scurgă afară lesnicios. În colţul unde era dormitorul meu, se găsea o grămadă de paie aurii care răspândeau o odoare curată şi proaspătă. M-am învârtit încoace şi-ncolo în sălaşul meu cel nou, adulmecând mirosul cărămizilor celor noi precum şi pe cel al pământului cel nou, al lemnului proaspăt de arţar japonez şi al cocenilor proaspeţi de sorg. Eram foarte mulţumit. Faţă de locuinţa scundă şi murdară a bătrânei scroafe, noul meu sălaş era o adevărată reşedinţă nobilă. Era un loc bine aerisit şi ventilat, excelent luminat, construit numai din materiale ecologice şi complet lipsit de orice fel de emanaţii periculoase. Uite de pildă, grinda aceea, e un trunchi de arţar de-abia retezat, cu tăietura albă ca zăpada lăsând să se prelingă un lichid amărui. Împletitura de coceni de sorg care slujea drept acoperiş pentru casă era şi ea făcută recent, seva paielor încă nu se uscase, şi ele răspândeau un miros dulce-acri- şor; mestecate, ar fi avut hotărât un gust foarte bun. Asta era însă odaia mea, n-aveam să-mi demolez singur casa ca să-mi satisfac apetitul

pentru delicatese, dar să iau aşa o gură cât să simt gustul nu era de nepermis. Puteam să mă ridic cu uşurinţă, să-mi proptesc corpul doar pe picioarele din spate şi să merg la fel ca oamenii: această îndemânare unică trebuia pe cât cu putinţă să o păstrez secretă. Presimţeam că m-am coborât în viaţă într-o epocă porcească marcată de o înflorire iară precedent; niciodată în istoria oamenilor nu mai fusese poziţia porcilor atât de nobilă, însemnătatea lor atât de mare şi influenţa atât de profundă – oamenii, cu miile şi milioanele, se vor prosterna, la apelul conducătorilor, în faţa porcilor. Mă gândeam că, la apogeul epocii porceşti, vor exista mulţi oameni care vor năzui ca în viaţa viitoare să se reîncarneze în porci şi şi mai mulţi vor fi încercaţi de simţirea că oamenii nu fac cât porcii. Presimţeam că mă născusem sub o stea norocoasă – din acest punct de vedere cred că regele Yama nu s-a purtat nedrept cu mine. Voiam să fac minuni în epoca porcilor, dar în prezent situaţia nu era coaptă, trebuia să continui să fac pe prostul şi nătângul, să-mi ascund înzestrările şi să le păstrez nevăzute, să prind toate ocaziile, să-mi întăresc oasele şi muşchii, să pun carne pe mine, să-mi oţelesc corpul şi să-mi călesc voinţa şi să aştept venirea zilelor cele ca focul de fierbinţi. Din acest motiv, tehnica aparte a mersului precum oamenii nu trebuia cu niciun preţ să le-o arăt acestora cu uşurinţă – presimţeam că ea îmi va fi de mare folos, iar pentru a nu-mi ieşi din formă, continuam să o exersez în adâncul nopţii, când oamenii sunt toţi în pace.

Am izbit o dată cu râtul meu cel tare în perete, şi pe dată a apărut o gaură. Am apăsat puţin cu picioarele din spate în podea, şi o cărămidă s-a rupt în două. M-am ridicat drept în picioare şi am atins cu gura împletitura din acoperiş: am muşcat uşurel o dată, şi o bucată dintr-un cocean de sorg mi-a căzut în gură. Ca să nu mi se descopere urmele, am sfărâmat coceanul ăla în bucăţi, l-am înghiţit şi n-am dat afară nici măcar rămăşiţele. În curte – să o socotim curte – m-am ridicat drept în picioare şi mi-am pus copitele din faţă peste o crăcană de cais groasă cât un mâner de sapă. În urma acestor experimente detectivistice, am priceput cum stăteau lucrurile. Această cocină care unui porc de rând i-ar fi părut splendidă, solidă şi bine făcută era pentru mine o jucărioară din pastă de hârtie, pe care în doi timpi şi trei mişcări puteam s-o fac una cu pământul. Desigur că nu eram atât de nătâng, înainte să vină momentul potrivit, n-aveam să-mi distrug singur sălaşul. Nu numai că n-aveam să-l distrug, aveam chiar să îi port bine de grijă. Aveam să păstrez curăţenia, aveam să păstrez ordinea, aveam să-mi fac nevoile într-un loc prestabilit, aveam să-mi controlez pofta de a râma peste tot când mă mănâncă râtul şi aveam să le las oamenilor cea mai frumoasă impresie. Înainte să devin rege atot- stăpânitor, să fiu cetăţean model. Eram un porc cu mare ştiinţă a celor vechi şi bună pricepere a celor noi – Wang Mang,[1] cel din dinastia Han, îmi era model.

Lucrul care mă bucura cel mai tare era că noul meu sălaş avea electricitate – un bec de o sută de waţi

spânzura de grinda cea mai înaltă. Am aflat mai apoi că toate cele două sute de cocini nou construite aveau electricitate, dar becurile din ele erau de doar 25 de waţi. Firul de care trăgeai ca să aprinzi şi să stingi lumina se lăsa în jos lipit strâns de perete. Am ridicat o copită, l-am prins între degete şi-am tras uşurel de el: cu un clic, becul a luminat alb. Era amuzant, iată, şi în satul Ximen începuse în sfârşit să bată vântul primăvăratic al modernizării, după cel iernatic al Marii Revoluţii Culturale. Am stins lumina la iuţeală, să nu-şi dea seama că ştiu s-o aprind. Ştiam că instalaseră becuri cu scopul de a ne supraveghea mişcările – mi-am imaginat atunci o instalaţie care să fie fixată în cocini, permiţându-le oamenilor să nu facă altceva decât să stea în casele lor confortabile şi să nu le scape nimic din activităţile noastre.

1 Wang Mang (45 î. Chr. – 23 d. Chr.) a fost un înalt demnitar în vremurile primei dinastii Han (206 î. Chr. – 9 d. Chr.) care a uzurpat tronul şi şi-a întemeiat propriul imperiu efemer; prototipul curteanului trădător.

Mai apoi, o asemenea instalaţie chiar a apărut – este vorba de sistemele de monitorizare TV cu circuit închis montate astăzi peste tot, în fiecare fabrică mare, atelier, şcoală, bancă, ba chiar şi toaletă publică. Îţi spun însă că, şi dacă ar fi avut o asemenea instalaţie pe vremea aceea, iar în sălaşul meu ar fi montat o cameră de supraveghere, tot aş fi lipit de ea nişte rahat de porc, să li se umple ochii numai de el.

Când m-am mutat în sălaşul cel nou era deja toamnă târzie, iar razele soarelui cele roşii sporiseră

şi cele albe scăzuseră. Soarele roşu înrosise cu totul frunzele caisului, facându-le cu nimic mai prejos faţă de cele de pe Colinele Parfumate[1] – bineînţeles că ştiam unde se află Colinele Parfumate şi bineînţeles că ştiam că frunzele roşii simbolizează iubire şi că pe ele se pot scrie poeme; în fiecare zi, în zori şi pe înserat, când soarele urca şi cobora de pe cer şi când crescătorii de porci mâncau de dimineaţă şi de seară, iar în cocini era neobişnuit de multă linişte, mă ridicam drept în picioare, îmi încovrigam copitele din faţă în dreptul pieptului şi culegeam frunze roşii din cais, le îndesam în gură şi le mestecam. Erau proaspete şi amărui, bogate în fibre, coborau tensiunea arterială si-ti curăţau bine dinţii. Mestecam frunze de cais în acelaşi fel în care tinerii la modă de astăzi mestecă gumă. Priveam către sud-vest, unde şir după şir de cocini, în bună ordine, semănau cu nişte cazărmi, scoase în relief de câteva sute de caisi; sub soarele de un roşu aprins al amurgului sau scăldaţi în razele zorilor, frunzele acestora erau strălucitoare, ca focul sau ca norii cei roşietici, într-un tablou fără pereche de frumos. În acele vremuri de lipsuri de toate felurile, oamenii erau destul de insensibili la frumuseţile naturii, dar dacă acei caişi şi acele cocini s-ar fi păstrat până astăzi, sigur ar fi putut atrage orăşenii să vină să admire frunzele roşii – primăvara s-ar fi putut organiza o sărbătoare a florilor de cais, toamna una a frunzelor roşii, cu vizitatorii mâncând în staul şi dormind în cocini şi experimentând astfel în mod concret viaţa la ţară. M-am luat cu vorba, iartă-mă. Eram un porc cu

imaginaţie bogată, cu mintea plină de numeroase fantezii de neînţeles, iar scenele pe care le

1 Colinele Parfumate sunt un celebru parc din zona de nord-vest a Beijing-ului şi o destinaţie extrem de populară în oraş la începutul toamnei.

Închipuiam singur adesea mă înfricoşau de-mi ţâţâia fundul şi mă scăpăm pe mine sau mă amuzau de râdeam în hohote. Porci cărora le ţâţâie fundul şi se scapă pe ei de frică se puteau vedea peste tot, dar porci care să râdă în hohote nu mai existau alţii – o să mai pomenesc despre asta mai încolo, deocamdată nu mai spun însă nimic.

Într-una din acele zile în care frunzele erau toate de un roşu aprins, să fi fost cam ziua a zecea din luna a zecea după calendarul lunar, da, da, a zecea din a zecea, negreşit, am încredere în memoria mea, în ziua a zecea din a zecea deci, în geana dimineţii, când soarele de-abia ce-începea să se înalţe în cer şi era mare şi roşu şi blând, Lan Jinlong, care de mult nu se mai arătase la faţă, s-a întors. În fruntea celor patru fraţi Sun, care în anii de altădată îi fuseseră şi cal, şi şa, slujindu-l zi şi noapte, şi împreună cu contabilul brigăzii, Zhu Hongxin, se întorsese din zona muntoasă Yimeng cu 1057 de porci, pe care dăduse doar cinci mii de yuani. Nu se ajungea nici la cinci yuani, în medie, pe porc, ceea ce chiar era surprinzător de ieftin. Îmi făceam atunci gimnastica de dimineaţă în nobila mea reşedinţă: prinsesem cu copitele din faţă creanga de cais care se întindea deasupra curţii mele şi făceam exerciţii de întindere a corpului pe verticală. Creanga de cais era mlădioasă

dar robustă, elastică dar şi puternică; această tărie a ei îmi făcea trupul să se depărteze deseori de pământ, iar frunzele roşii şi îmbrumate de cais să plutească în jos una după alta. Mişcându-mă aşa, eram de trei ori câştigat – îmi oţeleam trupul, experimentam bucuria de a-mi simţi temporar corpul desprinzându-se de atracţia gravitaţiei, iar frunzele căzute la pământ le mutam cu copitele în locul unde dormeam. Îmi pregăteam un culcuş buretos şi călduţ. Presimţeam că urma să vină o iarnă aspră, iar eu trebuia să mă pregătesc să fac faţă bine frigului şi să mă încălzesc. Tocmai când mă căţăram plin de bucurie pe fundul crăcanei, am auzit duduit de motor; când am ridicat ochii, am văzut trei camioane cu remorcă venind pe drumul de pământ din afara livezii. Camioanele păreau ostenite după un drum lung, arătând de parcă de-abia s-ar fi strecurat afară dintr-un deşert – boturile le erau acoperite de un praf gros, de greu le mai deosebeai culoarea originală. Au intrat hurducăindu-se în livadă şi s-au oprit pe terenul gol din spatele cocinilor nou construite. Pe acesta se găseau răspândite de-a valma, printre fire de pir pătate de noroi, bucăţi de cărămidă şi de olane. Cele trei camioane semănau cu nişte monştri cu coada prea mare ca să mai dea din ea şi s-au foit nu ştiu câtă vreme până să se oprească în chipul potrivit. Atunci l-am zărit pe Lan Jinlong, cu părul zburlit şi faţa murdară, strecurându-se afară din cabina primului camion, în timp ce din cabina camionului din spate s-au strecurat afară contabilul Zhu Hongxin şi cel mai mare dintre fraţii Sun, Sun Long. După aceea, din

remorca celui de-al treilea camion s-au ridicat în picioare ceilalţi fraţi Sun şi Mo Yan, cel asemenea unui drăcuşor. Pe capetele şi feţele băieţeilor ăstora stratul de praf şi ţărână era atât de gros, că semănau ca două picături de apă cu soldaţii de teracotă ai Primului împărat. În acel moment, am auzit guiţat de porc venind din remorci; guiţatul a crescut treptat-trep- tat, transformându-se într-un cor de ţipete ascuţite. Eram fără pereche de însufleţit, căci îmi dădeam seama că zilele prosperităţii porceşti au venit. Încă nu îi văzusem la chip pe porcii ăştia din munţii Yimeng, doar le auzisem ţipetele şi le adulmecasem mirosul ciudat al excrementelor. Presimţeam însă că era vorba de o turmă de indivizi tare urâţi.

Hong Taiyue a venit în zbor călare pe o „Căprioară de aur“ nouă-nouţă – pe vremea aceea, bicicletele erau încă marfa la mare căutare şi doar secretarul filialei de partid de la fiecare brigadă putea să-şi cumpere una în baza bonurilor. Hong Taiyue şi-a proptit bicicleta la marginea terenului aceluia gol, în apropiere de un cais căruia i se tăiase coroana pe jumătate; nici nu şi-a mai pus lacăt la ea, de aici văzându-se că însufleţirea lui nu era una obişnuită. Parcă venind în întâmpinarea unor soldaţi întorşi dintr-o expediţie de departe, şi-a deschis amândouă braţele şi a alergat spre Jinlong – să nu crezi că voia să-l îmbrăţişeze, ăsta e un obicei din străinătate, iar în vremea creşterii din belşug a porcilor, chinezii încă nu-l adoptaseră. Ajuns în faţa lui Jinlong, Hong Taiyue şi-a plecat deodată braţele desfăcute, a întins

o mână, l-a bătut pe Jinlong pe umăr şi i-a zis:

— I-ai cumpărat?

— O mie cincizeci şi şapte, am îndeplinit sarcina cu depăşire de plan! a zis Jinlong, în timp ce corpul a început să i se zdruncine. Hong Taiyue n-a mai apucat să-l sprijine, că a picat la pământ cu capul înainte.

După ce Jinlong a leşinat aşa, cei patru fraţi Sun şi contabilul Zhu Hongxin, care ducea o geantă neagră din imitaţie de piele, au început şi ei să se zdruncine din toate încheieturile. Doar Mo Yan era încă plin de vioiciune, îşi rotea braţele şi striga tare:

— Ne-am întors învingători! Am învins!

Soarele roşu-roşu îi scălda pe toţi în lumină, făcând ca scena să aibă ceva tragic şi înălţător în ea. Hong Taiyue a pus cadrele de la brigadă şi pe câţiva miliţieni să-i sprijine pe cei ce trebuiau sprijiniţi şi să-i care pe cei ce trebuiau căraţi din rândul şoferilor şi al acestor merituoşi şi trudiţi cumpărători de porci şi să-i ducă la şirul de case unde locuiau crescătorii de animale. Hong Taiyue a poruncit apoi tare:

— Huzhu, Hezuo, luaţi cu voi câteva femei şi faceţi tăieţei şi fierbeţi ouă, ca să ne arătăm recunoştinţa pentru truda lor; restul, veniţi toţi la descărcat!

Când au deschis grilajul de la spate al remorcilor, am văzut şi eu chestiile alea înfricoşătoare. Care porci, cum o să fie ăia porci, cum să li se potrivească numele de porc? Erau de toate mărimile şi de toate culorile, dar toţi, fără excepţie, erau pătaţi de rahat pe corp, răspândind o duhoare care îţi lua nasul. Am apucat grabnic câteva frunze şi mi-am astupat nările.

Crezusem că o să aducă o turmă de purceluşe frumuşele să-mi fie mie însoţitoare, ca eu, viitorul rege al porcilor, să mă bucur din plin de plăcerile iubirii, şi nici nu-mi trecuse prin cap că, dimpotrivă, o să vină cu o turmă de monştri ieşiţi din împreunare de lup cu mistreţ! La început nici n-am mai vrut să mă uit la ei, dar accentul lor străin atât de puternic m-a făcut din nou curios. Lan, deşi aveam suflet de om, eram în fond doar un porc, nu trebuie să ai aşteptări prea mari în privinţa mea. Nu se află om să nu fie curios, darmite un porc?

Ca să mai uşurez supărarea pe care ţipetele lor ascuţite o provocau timpanelor mele, am mototolit două frunze, le-am făcut cocoloş şi mi-am astupat cu ele urechile. Punând la lucru picioarele din spate şi ridicându-le pe cele din faţă, m-am apucat de cele două crăci de cais, dobândind astfel un câmp vizual vast şi cuprinzând complet cu privirea scena de pe terenul gol de lângă cocinile nou construite. Ştiam că duc pe umeri o sarcină însemnată, că voi juca un rol de frunte în istoria ţinutului Gaomi din nord-est în anii 1970 şi că înfăptuirile mele vor fi într-un final puse în scriptură de băieţică ăla de Mo Yan. Trebuia să port de grijă corpului meu şi să-mi protejez vederea, mirosul şi auzul – toate acestea erau condiţii esenţiale pentru a-mi întemeia legenda.

Mi-am pus copitele din faţă şi bărbia pe crăcană, ca să uşurez presiunea pe care o îndurau picioarele mele din spate. Crăcile s-au plecat sub apăsarea mea şi-au început să freamăte uşurel. O ciocă- nitoare lipită de coaja copacului, cu capul ponciş, m-a privit curioasă

cu ochii ei mici şi negri. Nu înţelegeam limba păsărilor, n-aveam cum să comunic cu ea, dar îmi dădeam seama că felul în care arătam i se părea uluitor şi minunat. Am străbătut cu privirea printre frunzele cele rărite ale caisului şi m-am uitat la indivizii ăia pe care îi descărcaseră din camioane; ameţiţi, cu ochii împăienjeniţi şi cu picioarele moi cum erau, toţi erau vrednici de milă. O scroafă cu râtul ca o colivie şi urechile ascuţite, poate din pricină că era bătrână şi slăbită, nu îndurase hurducăielile drumului şi, de cum a coborât din maşină, a leşinat. Stătea culcată într-o parte pe jos, cu ochii daţi peste cap şi cu spume albe la gură. Alte două scroafe tinere cu trăsături uşor mai regulate şi care foarte probabil fuseseră fătate de aceeaşi mamă, îşi arcuiseră spinarea şi vomitau. Vomitatul lor s-a transmis cu iuţeală, asemenea unei viroze, făcând jumătate dintre porci să-şi arcuiască şi ei spinările pentru vomat. Dintre ceilalţi inşi, unii şedeau pe-o parte, alţii stăteau trântiţi, iar încă alţii se scărpinau de coaja aspră a caişilor, scoţând hârjâit după hârjâit – Cerule, ce piele aspră aveau! Da, ăştia aveau păduchi, aveau şi pecingine, trebuia să-mi păstrez vigilenţa şi să mă ţin la distanţă de ei. Un vier negru mi-a atras atenţia. Individul era slab, dar capabil, cu botul straniu de lung, coada târându-se pe pământ, coama deasă şi tare, umerii laţi, fundul ascuţit, picioarele mari şi groase, ochii mărunţi, dar cu privirea tăioasă şi doi colţi de un galben uscat ieşindu-i afară pe lângă colţurile gurii. Era în mare măsură un mistreţ încă nedomesticit, aşa că, pe când ceilalţi făceau fel de fel

de măscări din cauză că-i lăsaseră puterile de la drumul cel lung cu maşina, insul ăsta se plimba agale privind peisajul şi semănând cu un golan care stă cu braţele încrucişate fluierând. După câteva zile, Jinlong avea să-i dea un nume răsunător: Diao Xiaosan. Diao Xiaosan este un personaj antagonic – soiul

7-h ăla rău care îi smulge fetei legăturica şi vrea s-o înhaţe şi pe ea – din opera revoluţionară model Râuleţul Shajia, cu largă răspândire pe atunci. Au existat multe piese cu mine şi Diao Xiaosan, le las pentru mai târziu şi nu le dau glas acum.

Am văzut cum, la comanda lui Hong Taiyue, membrii comunei s-au apucat să bage porcii în cele două sute de cocini aşezate pe cinci rânduri. Prinderea porcilor s-a petrecut cu învălmăşeală şi gălăgie. Indivizii ăştia cu IQ-ul scăzut erau obişnuiţi cu traiul în sălbăticie în zona muntoasă Yimeng şi nu pricepeau că odată intraţi în cocini o să huzurească, socotind în loc că a intra în cocini înseamnă a merge la abator; din această pricină, slobozeau plânsete îndurerate, scoteau urlete ascuţite, izbeau şi bocăneau şi o tuleau care încotro, întrebuinţându-şi ultimele puteri şi luptându-se ca nişte fiare încolţite. Hu Bin, cel care făcuse multe rele pe vremea când eram taur, a fost izbit în burtă de un porc alb care înnebunise cu totul; după ce s-a prăbuşit cu faţa în sus, Hu s-a chinuit să se ridice la loc, cu faţa palidă, capul scăldat în sudori reci şi gemând cu mâinile pe burtă. Nefericitul ăsta avea o inimă neguroasă, se vedea plin de înzestrări şi voia să se bage în toate, dar

de suferit suferea întotdeauna tot el – era vrednic şi de ură, şi de milă. Mai ţii minte cum l-am dres eu pe vremea când eram taur pe băieţică ăsta pe pragurile râului, nu? Nu-l văzusem de câţiva ani. Îmbătrânise, dinţii din faţă îi căzuseră şi îşi bălmăjea vorbele din cauza asta; eu în schimb eram porc de doar o jumătate de an şi eram în primăvara vieţii, în anii mei de aur: să nu vorbim mereu de amarul transmigraţiei, îşi are şi ea avantajele ei. Într-un acces de furie, un mascul castrat, cu jumătate de ureche sfâşiată şi belciug de fier prins în nas, l-a muşcat pe Chen Dafu de deget. Stricatul ăsta care se încurcase cu Wu Qiuxiang a scos un urlet exagerat, de parcă porcul îi retezase toată mâna şi nu-l rănise doar la un deget. În vădit contrast cu aceşti bărbaţi nefolositori erau femeile de vârstă mijlocie precum Yingehun, Qiuxiang, Bai Lian sau Zhao Lan, care, aplecate de şale, cu mâinile întinse, slobozind ţugu! —ţugu! pe gură şi cu zâmbete prietenoase pe faţă, se mişcau încet şi se apropiau de porcii care fuseseră forţaţi să se ducă la colţurile zidurilor. Deşi porcii ăştia din Yimeng răspândeau o duhoare rea, pe feţele femeilor nu se citea nici urmă de aversiune, iar zâm betele le erau cu totul sincere. Porcii mai slobozeau câte un grohăit plin de groază, dar n-o mai luau la fugă. Mâinile femeilor se întindeau spre ei, atingându-i fără să se ferească de mizerie, şi-i scărpinau pe corp. Porcul nu ţine la scărpinat, omul nu face faţă la periat. Spiritul de luptă al celor din Yimeng s-a făcut cât ai bate din palme praf şi pulbere, iar ei, unul după altul, şi-au mijit ochii şi, zdruncinându-se cu totul, s-

au moleşit la pământ. Femeile au profitat şi i-au luat în braţe pe aceşti porci căzuţi prizonieri blândeţii şi, scărpinându-i pe pântec, s-au pus să îi care în cocini.

Hong Taiyue le-a lăudat din belşug pe femei, iar pe bărbaţii cei grosolani şi repeziţi i-a luat în zeflemea şi batjocură pe toate părţile. Lui Hu Bin, care gemea fără oprire la pământ, i-a zis:

— Ce, ţi-a muşcat porcul sula? Uită-te la tine cât eşti de căcă- cios, ridică-te de-acolo, dă-te deoparte, nu te mai face de râs aici în faţa oamenilor!

Lui Chen Dafu, care răcnea şi el jalnic fără încetare, i-a spus:

— Şi tu, mă, bărbat eşti tu? Nici dacă-ţi rupea două degete nu trebuia să plângi şi să te vaieţi aşa!

Cu degetele încleştate, Chen Dafu a zis:

— Tovarăşe secretar, e accident de muncă, statul trebuie să-mi plătească tratamentul şi hrana!

— Du-te tu acasă şi-aşteaptă, aşteaptă să trimită Consiliul de stat şi Comisia Militară Centrală un elicopter să te ducă la Beijing să-ţi tratezi rana! Cine ştie, poate cadrele de conducere de la centru o să te şi primească în audienţă!

— Tovarăşe secretar, nu mă lua peste picior, sunt eu prost, dar ştiu să deosebesc vorba bună de aia rea!

Hong Taiyue l-a scuipat pe toată faţa şi i-a mai tras şi un picior în fund, ocărându-l:

— Cară-te, mă, în mă-ta de-aici! Eşti prost, ai? Dar când te ţii de muierlâcuri nu mai eşti prost? Când faci gâlceavă la punctele de muncă nu mai eşti prost?

Spunând aceasta, i-a mai tras un picior în fund.

Chen Dafu s-a ferit şi a urlat:

— Ce, Partidul dă în oameni?

— Partidul nu dă în oamenii buni, dar pe pierde-vară din ăştia ca tine doar cu bătaia îi vindeci! Piei din ochii mei, numai când te văd mă ia apăsarea în inimă! Pontatorul de la grupa a doua a venit? În dimineaţa asta, pui o juma de punct la toţi care au ajutat la prinderea porcilor, doar la Hu Bin şi la Chen Dafu nu!

— Pe ce bază? a zbierat Chen Dafu ridicându-şi glasul.

— Pe ce bază? a zbierat şi Hu Bin piţigăindu-şi-l pe al lui.

— Fără nicio bază, voi doi îmi staţi ca un spin în ochi!

Punct de muncă, punct de muncă, Cin' nu te-are nu mănâncă!

Chen Dafu a uitat de rana de la deget şi şi-a încleştat mâna vătămată într-un pumn, fluturându-i-o lui Hong Taiyue în faţa ochilor şi strigând:

— Îmi scazi punctul de muncă, ce, vrei să-mi moară de foame nevasta şi copiii? în seara asta, îi iau cu mine şi dormim la tine acasă!

Hong Taiyue a zis dispreţuitor:

— Tu crezi că eu m-am făcut mare că au băgat alţii frica-n mine? Băiatu face revoluţie de câteva zeci de ani şi-a mai văzut ciurucuri d-astea cu care n-o scoţi la capăt ca tine, poate că la alţii o ţine cu manevre d-astea de scârnăvie, da' nu la băiatu!

Hu Bin vrusese la început să facă şi el tărăboi alături de Chen Dafu, dar soţia lui, Bai Lian, i-a tras o palmă cu o mână grasă pătată toată de rahat de porc,

iar după aceea a luat o faţă surâzătoare şi i-a zis lui Hong Taiyue:

— Tovarăşe secretar, nu te coborî la unul ca ăsta.

Hu Bin şi-a ţinut gura, arătând de parcă ar fi avut o suferinţă înăbuşită, de parcă ar fi vrut să plângă dar nu îndrăznea.

— Ridică-te de-acolo, i-a zis Hong Taiyue, oi fi trăgând speranţă c-o să vină să te ridice cu lectica cu patru oameni?

Hu Bin s-a căţărat obidit înapoi pe picioare şi-a urmat-o, cu gâtul între umeri, pe Bai Lian, cea mare cât un cal, înapoi spre casă.

Cu mare gălăgie, o mie cincizeci şi şapte de porci din munţii Yimeng au fost căraţi în marea lor majoritate înăuntru; trei însă n-au intrat în cocini. O scroafă galben-pământie a murit, la fel şi un purcel negru cu pete albe. Cel de-al treilea, porcul mistreţ Diao Xiaosan cel negru la culoare, s-a strecurat sub un camion şi nu ieşea de-acolo nici mort. Miliţianul Wang Chen a adus din staul o prăjină din lemn de arţar, cu gândul să-l împungă afară de-acolo, doar că numai ce-a băgat-o dedesubt, că Diao Xiaosan a prins-o între dinţi. Nici porcul, nici omul nu se clinteau, ceea ce a dus la o situaţie ca la trasul de odgon. Nu-l puteam vedea pe Diao Xiaosan sub maşină, dar îmi puteam bine imagina înfăţişarea lui. Ţinea cu dinţii de prăjină, cu toată coama sculată pe el şi aruncând din ochi lumini verzui cu totul crunte. În mare măsură nu era un porc domestic, ci o fiară sălbatică. În anii care au urmat, această fiară sălbatică m-a învăţat multe. Mai întâi mi-a fost

duşman, apoi mi-a devenit sfetnic. Aşa cum am spus mai înainte, istoria mea şi a lui Diao Xiaosan va da contururi pronunţate şi culori vii capitolelor care urmează.

Miliţianul acela cu statură impunătoare şi-a încercat aşa puterile cu Diao Xiaosan, care se afla sub remorcă: erau unul pe măsura altuia, iar când prăjina se întâmpla să mai înainteze sau să se dea înapoi, nu o făcea mai mult de câteva degete. Oamenii priveau prostiţi. Hong Taiyue se lăsase într-o parte, ca să se uite sub camion. Numeroşi alţii l-au imitat şi s-au lăsat într-o parte ca să se uite şi ei dedesubt. Văzându-le poziţiile ciudate, m-am străduit să mi-l imaginez pe porcul de sub camion, pe voinicul acela sălbatic, neîmblânzit şi plin de ticăloşie. În sfârşit, cineva s-a trezit şi-a venit să-i dea lui Wang Chen o mână de ajutor. M-am umplut de dispreţ faţă de oamenii aceia: într-o luptă cinstită, eşti unul contra unul, aşa, cu mai mulţi oameni punându-se cu un singur porc, mari oameni ce mai sunt ei! Mă preocupa gândul că porcul de sub camion va fi tras afară de prăjina aceea în orice clipă, ca un nap uriaş de mare smuls din pământ, dar pe dată s-a auzit limpede un trosc! şi numai ce i-am văzut pe oamenii care trăgeau de prăjină prăbuşindu-se pe spate şi făcându-se grămadă unul peste altul. Prăjina cobiliţei se rupsese, iar tăietura era albă ca zăpada – era clar că Diao Xiaosan o retezase.

Fără să vrea, oamenii s-au pus pe ovaţii. Toate vietăţile de pe lumea asta sunt la fel: un rău mărunt, ca şi o ciudăţenie măruntă, stârnesc vrăjmăşia

oamenilor, pe când răul cel mare, ca şi ciudăţenia cea mare, sunt venerate de aceştia. Acţiunile lui Diao Xiaosan, chiar dacă nu puteau fi socotite vreun rău mare sau vreo ciudăţenie mare, depăşiseră deja în chip lămurit statutul de rău mărunt sau măruntă ciudăţenie. A mai dat unul să împungă cu prăjina înăuntru, însă de sub camion a răsunat un trosc! care l-a înfricoşat pe omul acela de-a aruncat prăjina şi-a luat-o la fugă. Oamenii comentau în fel şi chip: unii sugerau ca Diao să fie împuşcat cu puşcociul, alţii să fie străpuns cu lancea, iar alţii să fie ars în vâlvătaia focului. Toate aceste sugestii barbare au fost respinse de Hong Taiyue, care a zis cu o expresie gravă pe faţă: „Păreri mai de căcat decât căcatul! Noi vrem să facem aici creşterea din belşug a porcilor, nu omorârea din belşug a porcilor!“ Mai apoi a venit unul cu sugestia să fie trimisă să se strecoare sub camion o femeie cu mult sânge în ea, care să ia porcul la scărpinat – un vier aşa de rău o şti el să respecte femeile, nu? Şi unui vier aşa de rău scărpinat de-o femeie o să-i piară valvârtej sălbăticia, nu? Ideea nu era rea, dar pe cine să trimită înăuntru a devenit numaidecât o problemă, în acel moment, Huang Tong, care încă deţinea funcţia de vicepreşedinte al comitetului revoluţionar, dar care în realitate era lipsit de orice putere, a rostit:

— Cu bună răsplată, se găseşte femeie curajoasă! Cui poate să se strecoare acolo şi să supună porcul ăsta sălbatic – recompensă punctele pe trei zile de muncă!

Hong Taiyue a zis cu mare răceală:

— Să se bage nevastă-ta!

Wu Qiuxiang a fugit în spatele oamenilor şi l-a ocărât pe Huang Tong:

— Dai din gură şi trăncăneşti, de te faci singur de ruşine! Nu pe trei zile, pe trei sute de zile să fie punctele de muncă, şi fata tot nu se bagă înăuntru acolo!

În acest moment de impas, Ximen Jinlong a ieşit dintr-una din cele cinci odăi din capătul livezii care slujeau drept dormitor îngrijitorilor şi unde se pregătea şi hrana animalelor. Când a ieşit de pe uşă, cele două frumuseţi din familia Huang îl sprijineau fiecare dintr-o parte, dar după ce-a făcut câţiva paşi, le-a împins la o parte. Umăr la umăr, cele două îl urmau, de parcă i-ar fi fost frumoase gărzi de corp. În spatele lor mai veneau Ximen Baofeng, în spate cu geanta ei de medicamente, precum şi Lan Jiefang, Bai Xing'er, Mo Yan şi încă alţii, o ceată întreagă. Am zărit faţa serioasă a lui Ximen Jinlong, ostenită aşa cum era după drumul cel lung, am zărit şi găleţile de mâncare pentru porci pe care le duceau cu cobiliţele Lan Jiefang, Bai Xing'er şi mai bine de zece alţi oameni şi, chiar cu nările mele astupate cu frunze de cais, tot am putut adulmeca mireasma furajelor. Era ceva păstos făcut dintr-un amestec de turtă din seminţe de bumbac, uscătură de cartofi dulci, resturi de boabe negre de soia şi frunze de cartofi dulci. Scăldate în razele aurii ale soarelui, găleţile acelea de lemn trimiteau în sus aburi albi ca laptele, în urma cărora aroma se împrăştia peste tot. Am zărit şi aburii care se ridicau vijelioşi, asemenea vălătucilor de nori, prin uşa odăilor acelora. Oamenii din ceata

aceea, mari şi mici de-a valma cum erau, căpătaseră în zorii zilei un caracter profund solemn, semănând cu trupele de sprijin care duc raţiile soldaţilor pe linia frontului. Ştiam că porcii din Yimeng, aproape turtiţi de foame, se vor apuca pe loc de mestecat cu mare bucurie, iar viaţa lor fericită îşi va avea astfel începutul. Deşi sunt de origine nobilă şi dispreţuiesc să mă alătur vouă, totuşi, de vreme ce am renăscut ca porc, mă văd silit să fac după obiceiul locului şi să vă socotesc asemenea mie, aşa că, fraţi şi surori, dati-mi voie să vă dau binecuvântarea, să vă doresc sănătate şi poftă bună! Vă doresc să vă adaptaţi cu cea mai mare iuţeală la viaţa de aici şi, pentru cauza socialismului, să vă căcaţi din belşug, să vă pişaţi din belşug şi să vă-ngrăşaţi din belşug, căci, aşa cum spun ei, un porc este o făbricuţă de îngrăşăminte, iar toate ale porcului sunt o comoară: carnea e o delicatesă, din piele se pot face produse de marochinărie, din oase se face clei, din coamă perii şi până şi bila noastră poate să între în alcătuirea medicamentelor.

Văzându-l pe Jinlong cum vine, oamenii au rostit pe o singură voce: „Bine, bine!“ Ca să desfaci talanga, e nevoie şi de cel care-a legat-o! De vreme ce Jinlong putuse să aducă porcul ăsta sălbatic din munţii Yimeng până aici, o să-l poată scoate şi de sub camion. Hongtaiyue i-a înmânat o ţigară şi i-a aprins-o cu mâna lui. Să-ţi ofere secretarul o ţigară era un act de cea mai mare curtenie, nu ceva de rând. Jinlong avea buzele albe, ochii vineţi, părul în neorânduială şi părea deosebit de obosit. Prin

cumpărarea porcilor la Yimeng, trudise cu mare merit, căpătase prestigiu în rândul membrilor comunei şi recâştigase încrederea secretarului Hong. Când acesta i-a oferit o ţigară, a părut să fie copleşit de asemenea favoare. A pus ţigara fumată pe jumătate pe o cărămidă – a pescuit-o pe dată de acolo Mo Yan ca să tragă din ea —

şi-a dat jos vechea uniformă care se decolorase şi albise şi era peticită la umeri şi la încheieturi şi a lăsat la vedere o bluză purpurie de sport cu gulerul răsfrânt, pe pieptul căreia erau imprimate cu vopsea albă trei caractere mari în caligrafie stil Mao – „Jinggangshan“. Şi-a suflecat mânecile şi s-a îndoit de şale ca să se strecoare sub camion. Hong Taiyue l-a oprit:

— Jinlong, nu te repezi. Porcul ăsta a înnebunit de-a dreptul. Nu vreau să-l răneşti şi cu atât mai puţin vreau să te rănească el pe tine. Şi tu, şi el sunteţi avere preţioasă pentru marea brigadă din satul Ximen.

Jinlong s-a lăsat pe vine şi s-a iţit în jos. A cules o bucată de ţiglă îmbrumată şi-a aruncat-o dedesubt; presupun că Diao Xiao- san a prins-o în gură, a mestecat-o, pleosc! pleosc! sfărâmând-o în bucăţi şi săgetând din ochii lui mici în toate părţile cu priviri crunte, care le trimiteau oamenilor fiori pe şira spinării. Jinlong s-a ridicat în picioare, şi-a ţuguiat buzele şi un zâmbet i-a încolţit pe obraji. Expresiile lui băieţică ăsta îmi erau deosebit de cunoscute – doar să-i apară o asemenea expresie pe faţă şi ştiai că i-a venit o idee. Iar ideile acestea erau în majoritate

prea minunate ca să le pui în vorbe. I-a şoptit ceva la ureche lui Hong Taiyue, de parcă-i era frică să nu-l audă Diao Xiaosan de sub camion. Îşi făcea însă prea multe griji: sunt încredinţat că în afară de mine, niciun alt porc de pe pământul ăsta nu înţelegea vorba oamenilor, iar faptul că eu o înţelegeam era un caz cu totul excepţional, explicat prin aceea că Ceaiul uitării de pe Terasa contemplării celor de-acasă nu avusese efect asupra mea. Altminteri, aş fi fost şi eu asemenea făpturilor câtă frunză şi iarbă cuprinse în transmigraţie, care de cum dau pe gât un bol de ceai uită cu totul şi cu totul de vieţile trecute şi de cele viitoare. Am văzut cum faţa lui Hong Taiyue se lăţeşte şi ea într-un zâmbet. L-a bătut pe Jinlong pe umăr şi i-a zis râzând:

— Băieţică, ai nimerit-o!

Cam în răstimpul cât fumezi o jumătate de ţigară, Ximen Bao- feng a venit în fugă cu două pâinişoare albe ca zăpada. Am văzut că pâinişoarele erau gogoneţe şi răspândeau un miros bogat de băutură. Pe loc am priceput şiretlicul lui Jinlong – voia să-l facă pe Diao Xiaosan să se-mbete şi să-şi piardă puterea de a se împotrivi. Dacă aş fi fost în locul lui, fireşte că nu m-aş fi lăsat păcălit. Dar Diao

Xiaosan era în fond doar un porc, sălbatic sută la sută, dar cu un IQ evident nu prea ridicat. Jinlong a aruncat sub camion pâinişoara înmuiată în rachiu. Eu tot repetam în sinea mea: „Fârtate, să nu care cumva s-o mănânci, dacă muşti din ea o să pici în capcana lor!“ Dar Diao Xiaosan clar a mâncat pâinişoara cu rachiu, pentru că am văzut cum pe

feţele lui Jinlong, Hong Taiyue şi ale celorlalţi dă pe dinafară bucuria care apare când o lucrătură se brodeşte bine. Mai apoi l-am văzut pe Jinlong bătând din palme şi spunând: „Căzut-a, căzut-a!“ Era o vorbă din romanele din vechime – când tâlharii pun în băutură un leac adormitor şi-i amăgesc pe alţii să bea, bat după aceea din palme şi spun „Căzut-a! căzut-a!“, iar ceilalţi chiar cad. Jinlong s-a strecurat sub camion şi l-a târât afară pe Diao Xiaosan, care era beat de-şi scutura şi-şi legăna mereu căpăţâna. Mormăia, dar îşi pierduse puterea de a se împotrivi, aşa că s-a lăsat ridicat de oameni şi aruncat într-o cocină care era despărţită de un perete de noul meu sălaş. Aceste două cocini erau locuinţe separate de celelalte, pregătite anume pentru vierii de prăsilă; aşezându-l înăuntru pe Diao Xiaosan, era clar că-l creşteau şi pe el de prăsilă. Mi s-a părut o hotărâre absurdă. Eu aveam picioarele puternice şi trainice, eram zvelt şi înalt de statură, aveam pielea rozalie şi părul alb, botul scurt şi urechile grase, eram un tânăr plin de înzestrări din rândul neamului porcesc, iar a mă creşte pe mine de prăsilă era pe potrivă cu voia Cerului şi a pământului, însă o sământă inferioară ca Diao Xiaosan ăsta – stiti cu toţii deja cum arată la figură – ce fel de descendenţi putea să aibă? La mulţi ani după ce s-au petrecut lucrurile, am înţeles că Jinlong şi Hong Taiyue luaseră o decizie corectă. În anii ’70 ai secolului trecut, era sărăcie de bunuri, iar penuria de carne de porc era serioasă; oamenilor le plăcea atunci cel mai mult să mănânce carnea grasă care se topeşte în gură, în timp ce astăzi, când nivelul

de trai a crescut atât de mult, gurile oamenilor s-au ticăloşit din ce în ce mai mult, deja nu se mai mulţumesc cu animalele domestice, le place şi mai tare gustul de sălbăticiune: descendenţii ieşiţi din împreunările lui Diao Xiaosan ar fi putut fi scoşi la vânzare ca mistreţi adevăraţi. Astea sunt însă vorbe despre vremuri de mai târziu, nu le mai continui acum.

Desigur, ca porc cu inteligenţă cu mult peste cea de rând, nu uitam să mă protejez. Când i-am văzut că se mişcă înspre mine cărându-l pe Diao Xiaosan, le-am ghicit pe loc intenţiile. Mi-am dat neîntârziat jos picioarele din faţă de pe crăcana caisului, iar după aceea m-am trântit încetişor pe maldărul acela de iarbă uscată şi frunze veştede de la colţul zidului, prefăcându-mă că dorm. Am auzit zgomotul greu pe care l-au făcut când l-au trântit pe Diao Xiaosan în cocina de dincolo de perete, am auzit mormăitul lui, precum şi laudele pe care Hong Taiyue, Jinlong şi ceilalţi mi le aduceau. Am mijit încetişor un ochi, uitându-mă la oamenii de dincolo de zid. Soarele se ridicase deja sus pe cer, iar feţele le străluceau de parcă ar fi fost date cu praf de aur.

CAPITOLUL 24

Sărbătorind veştile bune, membrii comunei aprind foc de tabără; regele porcilor fură învăţătură ascultând frumoase istorii

Omule, sau fârtate, a zis Cap-Mare Lan Qiansui cu tonul derbedeilor din Beijing, mai departe să ne-aducem aminte de strălucirea acelei toamne târzii şi de ziua cea mai strălucitoare din acea toamnă târzie plină de strălucire. În acea zi, frunzele roşii din livada de caişi erau precum cinabrul, norii lipseau de pe cer până la o depărtare de zece mii de li, iar prima şi ultima şedinţă de lucru din ţinutul Gaomi cu privire la creşterea din belşug a porcilor s-a desfăşurat la Crescătoria de porci din livada de caişi a brigăzii din satul Ximen. Această întrunire a fost apreciată drept o activitate inovatoare, în ziarul provinciei s-a publicat o informare extinsă despre ea, iar câteva cadre de la nivelul judeţului şi al comunei care au avut legătură cu ea au fost promovate pe poziţia imediat superioară; întrunirea a fost consemnată în analele istorice din Gaomi şi reprezintă de asemenea o mare onoare în istoria satului nostru, Ximen.

Pentru a aranja această întrunire, membrii brigăzii din Ximen, sub conducerea lui Hong Taiyue, la comanda lui Jinlong şi la indicaţiile lui Guo Baohu, cadru la brigadă şi în acelaşi timp vicepreşedinte al comitetului comunei, s-au pregătit zi şi noapte timp de o săptămână. Din fericire era anotimpul tihnit, în pământ deja nu mai era nimic de recoltat, aşa că şi cu tot satul ocupându-se de întrunire, tot n-aveau să fie întârzieri în sezonul agricol; dar, chiar dacă ar fi fost anotimpul cel mai încărcat al muncilor de toamnă, tot n-ar fi contat, pentru că în acei ani politica era pe primul loc şi producţia pe al doilea: creşterea porcilor era politică, iar politica era totul, drept care totul se

dădea la o parte în faţa ei.

Din clipa în care primise vestea că şedinţa de lucru cu privire la creşterea porcilor la nivel judeţean avea să se desfăşoare aici, întregul sat se cufundase într-un fel de atmosferă sărbătorească. Mai întâi secretarul filialei de la brigadă, Hong Taiyue, a proclamat cu megafonul, pe un ton plin de însufleţire, această veste bună; mai apoi, ţăranii din tot satul au ieşit spontan pe uliţe. Era trecut de nouă seara, iar Internaţionala, deja se terminase de difuzat la megafon; în zilele de rând, la ora asta membrii comunei dormeau deja pe kang, iar tinerii însurăţei din familia Wang de la capătul de apus al satului se puneau să se împreuneze. Vestea cea bună le-a agitat însă inimile oamenilor şi le-a schimbat vieţile. De ce nu mă iei la întrebări ca să afli cum de putea un porc dintr-o cocină aflată în adâncul livezii de caişi să ştie situaţia din sat? Ca să-ţi spun drept, începusem deja riscanta activitate de a ieşi noaptea din cocină pentru a observa sălaşul porcilor, a mă ţine de şotii şi cochetării cu scroafele din munţii Yimeng şi a rătăci după aceea în plimbare prin sat. Iar toate secretele acestuia le aveam în palma mea.

Membrii comunei au aprins lampioane şi torţe şi-au pornit pe uliţe, pe aproape fiecare faţă întinzându-se un zâmbet. De ce erau aşa de bucuroşi? Pentru că în acei ani, era de-ajuns ca un sat sau altul să devină model, că uriaşe profituri veneau rostogolindu-se asupra lui. Oamenii s-au strâns mai întâi în curtea sediului brigăzii, aşteptând ca secretarul filialei şi personajele de frunte din brigadă să apară pe scenă.

Înfăşurat într-o haină căptuşită, Hong Taiyue şedea sub razele luminoase ale lămpii cu gaz, iar mulţumirea care îi venea din străfundul sufletului îi umplea faţa de o splendoare ce îţi lua ochii, făcând-o să semene cu o oglindă de aramă lustruită cu glaspapirul.

— Tovarăşi colectivişti, şedinţa de lucru cu privire la creşterea din belşug a porcilor la nivel judeţean se va desfăşura în satul nostru: acesta este un semn al grijii Partidului pentru noi, dar

23

este şi o încercare la care ne pune, iar noi vom depune cu siguranţă cele mai mari eforturi pentru a aranja cum se cuvine această întrunire. Ne vom folosi în acelaşi timp de vântul revoluţionar pe care-l va stârni ea pentru a ridica pe noi culmi munca de creştere a porcilor – acum creştem doar o mie, trebuie să creştem cinci mii, zece mii, iar când ajungem la douăzeci de mii, vom merge la Beijing să-i raportăm preşedintelui Mao vestea cea bună!

După ce secretarul şi-a terminat cuvântarea, oamenii tot nu s-au răspândit, iar mai ales tinerii şi tinerele aflaţi în frumoasa primăvară a vieţii şi care n-aveau unde să-şi reverse energiile de-abia se ţineau să nu se suie-n copaci sau să se coboare-n fântâni, să ucidă sau să pună foc şi să se lupte până la moarte cu imperialiştii, revizioniştii şi contrarevoluţionarii: cum să te culci într-o asemenea noapte? Cei patm fraţi Sun, fără să-i mai ceară permisiunea secretarului, s-au repezit în birou şi au scos din dulap gongurile şi tobele puse de multă vreme la păstrare acolo; Mo

Yan, care niciodată nu se împăca să rămână singur şi care, deşi se făcea nesuferit oamenilor de peste tot, avea obrazul gros, nu-i păsa şi se băga în toate, le-a luat-o altora înainte şi şi-a pus pe spate una dintre tobe. Restul tinerilor au răscolit şi ei sub dulap steagurile multicolore cu care se făcuse Revoluţia Culturală, iar mai apoi un grup unduind steaguri şi cu surle şi trâmbiţe şi zarvă până la cer a apucat-o pe uliţe, defilând din capătul de răsărit în cel de apus şi apoi din cel de apus în cel de răsărit, înfricoşând ciorile din salcâmi şi făcându-le să zboare speriate şi să croncăne înnebunite. În cele din urmă, grupul care defila s-a reunit în mijlocul crescătoriei de porci din livada de caişi. La vest de sălaşul meu şi la nord de cele două sute de cocini ale porcilor din Yimeng, pe acel teren gol unde se-m- bătase Diao Xiaosan, porcul sălbatic din Yimeng, Mo Yan s-a folosit de crăcile caişilor doborâţi pentru a construi cocinile şi a aprins, cu mare curaj şi nesăbuinţă, un foc de tabără. Flăcările ardeau aţâţate, scoţând un şuierat ca de vânt şi răspândind mireasma aparte pe care o au ramurile pomilor când ard. Hong Taiyue vrusese la început să-l dojenească pe Mo Yan, dar văzând scena plină de entuziasm a tinerilor ţopăind şi cântând în jurul focului nu s-a putut nici el ţine să nu se pună pe ţopăit. Bucuria oamenilor era nemăsurată, dar porcii din cocini erau cu spaima mare în suflet. Mo Yan adăuga fără întrerupere crăci peste foc, iar lumina acestuia îi scălda faţa într-o splendoare care îţi lua ochii, facându-l să semene cu un drăcuşor proaspăt dat cu vopsea într-un templu. Deşi încă nu-mi

pusesem oficial coroana de rege al porcilor, căpătasem prestigiu în faţa celorlalţi porci. Cu cea mai mare viteză, am transmis vestea către prima dintre cocinile de la capătul fiecărui şir. I-am spus celui mai deştept dintre cei cinci porci din prima cocină din primul şir, o scroafă, Conopida-albastră:

— Zi-le tuturor să nu se sperie, zilele noastre cele bune au sosit!

I-am spus după aceea celui mai perfid dintre cei şase porci din prima cocină din cel de-al doilea rând, un porc castrat, Urlet-de-lup-sălbatic:

— Zi-le tuturor să nu se sperie, zilele noastre cele bune au sosit!

I-am zis celei mai frumoase dintre scroafele din prima cocină din rândul al treilea, o purcea, Fluturaş-vrăjitor:

— Zi-le tuturor să nu se sperie, zilele noastre cele bune au sosit!

Fluturaş-vrăjitor avea ochii grei de somn şi arăta înduioşător de prostuţă. Nu m-am putut stăpâni şi am sărutat-o pe obraz, facând-o să scoată un strigăt ascuţit. După aceea, controlându-mi bătăile pline de fericire ale inimii, am alergat spre prima cocină din rândul al patrulea spunându-le celor patru porci castraţi de acolo, porecliţi cei Patru apărători războinici:

— Ziceţi-le tuturor să nu se sperie, zilele noastre cele bune au sosit!

Cei patru m-au întrebat nedumeriţi:

— Ce spui acolo?

— Şedinţa de lucru cu privire la creşterea din

belşug a porcilor se va desfăşura la noi. Zilele noastre cele bune au sosit! am zbierat eu tare. Am alergat apoi iute înapoi la sălaşul meu, pentru că înainte de a fi înscăunat rege, nu voiam ca oamenii să afle secretul preumblărilor mele nocturne. Chiar şi de l-ar fi aflat, tot nu m-ar fi putut împiedica – urzisem deja cam trei planuri iscusite ca să pot intra şi ieşi liber din cocină –, dar tot era mai bine să fac pe prostul şi nătângul. Am alergat iute, căutând pe cât cu putinţă să mă feresc de razele focului de tabără. Aproape că n-aveam însă unde să mă feresc, acest foc care se repezea în sus până la cer lumina întreaga livadă, iar eu m-am văzut pe mine însumi, viitorul rege al porcilor, cum mă aflu în alergare, cu tot corpul lucind, ca şi cum aş fi fost îmbrăcat în mătăsuri lipite de corp – un fulger numai lumină în curgere şi şuvoi de splendoare. Când m-am apropiat de sălaşul meu regesc, am sărit în zbor, am apucat cu copitele din faţă (cele aşa de iscusite că ar fi putut să-mi sape sigiliu oficial sau să falsifice dolari americani) crăcile plecate ale caisului şi mi-am lăsat trupul cel plin de fluiditate şi asemenea unui fus să treacă, folosindu-se de elasticitatea crăcilor şi inerţia proprie, dincolo de zid şi să se coboare în culcuş.

Am auzit un ţipăt ascuţit şi mi-am simţit copitele împungând în ceva plin de elasticitate. Când mi-am pironit ochii să mă uit, m-a cuprins fără voie focul mâniei. Se întâmplase că, profitând de absenţa mea, lepădătura aia sălbatică de dincolo de perete – Diao Xiaosan, porcul din Yimeng – se trântise foarte în largul lui pe mândrul meu crivat, dormind. Am

început de îndată să simt furnicături şi tot de îndată privirea mi s-a înrăit. I-am zărit corpul cel urât şi murdar stând întins în culcuşul meu cel rânduit cu atâta migală. Săracele paie aurii! Păcat de frunzele de cais, cu roşul lor aprins şi aroma lor delicată! Lepădătura asta îmi împuţise patul şi îmi lăsase în el păduchi murdari şi bucăţi de piele cu pecingine; îndrăznesc să socotesc că nu era câtuşi de puţin prima oară când făcea asta. Focul mâniei mi s-a aprins în piept, puterile mi s-au strâns toate în căpăţână şi-am auzit cum dinţii îmi scrâşnesc de-mi înţeapă urechile. Iar individul ăla, zâmbind cu obrazul lui gros şi fără ruşine, a dat din cap înspre mine, iar apoi, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, a dat fuga să urineze sub cais. Eram un porc plin de bună-creştere şi acordam deosebită atenţie igienei, drept care îmi fixasem locul pentru urinat în colţul de sud-vest al cocinii, unde se afla o gaură care dădea afară din cocină şi pe care o luam mereu la ţintă cu acurateţe, astfel încât urina să curgă prin ea şi aproape să nu lase înăuntru nicio urmă. Iar sub cais era locul unde îmi desfăşuram activităţile de pregătire fizică – podeaua acolo era curată şi strălucitoare, de parcă ar fi fost din dale de marmură, astfel încât de fiecare dată când făceam mişcările de întindere a corpului căţărat pe cracă iar copitele se atingeau de ea, se isca un sunet clar şi melodios. Iar acum, unui loc aşa magnific lepădătura asta îi aducea stricăciune cu pisatul ei împuţit! Dacă una ca asta e de îndurat, ce nu e? Aceasta e o vorbă veche care avea o largă răspândire pe vremea aceea, dar pe care astăzi

rar o auzi folosită – fiecare epocă îşi are vorbele ei cu largă răspândire. Mi-am pus în mişcare energiile şi, curajos asemenea maestrului de arte marţiale care izbeşte piatra cu capul, am luat la ţintă fundul lepădăturii ăleia – mai precis ar fi să spun că i-am luat la ţintă ouăle cele mari – şi-am izbit brusc. Forţa uriaşă a reculului m-a făcut să mă dau înapoi doi paşi; picioarele din spate mi s-au înmuiat şi-am căzut în fund pe pământ. În acelaşi timp, am văzut cum fundul lepădăturii ăleia se răsuceşte sus-sus, cum un cârnat subţire de rahat îi ţopăie afară din el şi cum corpul i se izbeşte de zid vâjâind ca un obuz şi ricoşează după aceea înapoi. Toate acestea s-au petrecut într-o clipă, parcă pe jumătate în vis şi jumătate în realitate. Partea cea mai reală era că acum lepădătura aia stătea întinsă sub zid ca un cadavru, exact în locul în care îmi dădeam eu afară excrementele – aici e locul unde trebuie să dormi tu, împuţiciune ce eşti! Lepădătura zvâcnea din tot corpul, cu picioarele încovrigate, spinarea arcuită ca a unei pisici sălbatice care-şi arată vitejia şi ochii daţi peste cap – le vedeai doar albul, nu şi floarea, ca la intelectualul burghez care dispreţuieşte în cel mai înalt grad poporul muncitor. Mă simţeam oarecum ameţit, râtul îmi era uşor amorţit şi lăcrămam— îmi folosisem acum toate puterile, dacă nu m-aş fi izbit de lepădătura aia, cred că aş fi trecut prin zid, lăsând în el o gaură rotundă. După ce m-am calmat, m-au apucat oarecare temeri: răutatea săvârşită de lepădătura asta când îmi murdărise fără permisiune dulcele culcuş era de bună seamă o faptă odioasă şi

vrednică de toată ura, dar nu era totuşi o nelegiuire de moarte, deci să-l învăţ minte era lucru acceptabil, dar să-l bag în mormânt era clar o treabă excesivă. Desigur, chiar dacă Ximen Jinlong, Hong Taiyue şi ceilalţi ar fi judecat că Diao Xiaosan a fost ucis de mine, tot nu mi-ar fi făcut nimic, trăgând speranţă cum trăgeau ei că sula mea o să Ic plodească purceluşi. Unde mai pui că Diao Xiaosan murise în sălaşul meu, deci, aşa cum zic cei din Shanghai, „se lăţise peste margine“ şi îşi căutase moartea cu lumânarea. Teritoriul omului e sacru, e nevoie să fie apărat cu sânge şi viaţă de om: oare teritoriul porcului nu e la fel? Animalele îşi au toate graniţele lor, tigrul, leul, câinele, unul nu face excepţie. Dacă aş fi sărit eu la el în cocină şi l-aş fi omorât cu muşcăturile, atunci ar fi fost vina mea, dar aşa, el venise să doarmă în crivatul meu şi el urinase în locul meu de pregătire fizică, drept care se cheamă că îşi provocase singur necazul. Întorcând aşa lucrurile pe toate feţele, cugetul meu s-a liniştit. Singurul aspect care-mi stârnea remuşcări era că îl atacasem pe neaşteptate şi pe la spate, pe când îşi făcea nevoile. Deşi nu alesesem momentul intenţionat, tot nu era treabă cinstită şi dreaptă, iar când ştirea avea să se propage, aceasta avea să-mi ştirbească reputaţia. Mi se părea neîndoielnic că lepădătura a murit, dar, ca să-ţi spun cinstit, nu voiam să moară. Simţeam în el un spirit sălbatic plin de vigoare, un spirit venit din codri şi din câmpii, precum cel din desenele pe pereţi din vremurile cele mai îndepărtate sau din epopeile eroice trecute mai departe din gură în gură şi care

emană un fel de parfum artistic primitiv. Acesta lipsea în acele vremuri cu lăudăroşenie excesivă, la fel cum lipseşte, desigur, şi în vremurile noastre cele gentil afectate, pseudodelicate şi fals cool. S-a iscat în mine un sentiment de tovărăşie şi, cu lacrimi în ochi, m-am dus lângă el, am ridicat o copită din faţă şi l-am scărpinat puţin pe burta lui cea aspră. Burta i-a zvâcnit niţel, şi el a slobozit un geamăt pe nări. Uite că nu murise! Eram plăcut surprins, l-am mai scărpinat şi el a mai gemut. Pe când gemea aşa, negrul ochilor a apărut la locul lui, însă corpul îi era tot mototol şi nu putea să şi-l mişte deloc. Apreciam că ouăle lui suferiseră un atac cu totul distructiv. Locul în cauză este unul vital pentru masculii din toate speciile: femeile cu experienţă bogată, curajoase şi viteze ale satului, când se luau la luptă cu bărbaţii, întotdeauna se îndoiau de şale ca să-i prindă de locul ăla, iar de cum îi prindeau, bărbaţii deveneau clei în mâinile lor, îi modelau în ce chip voiau ele. Mă gândeam că lepădătura asta, chiar de nu murise, era pierdută cu totul – ce, o să se facă bine la loc două ouă făcute bucăţi?

Aflasem din Ştirile de referinţă că urina masculilor care nu s-au împreunat încă te poate scula din morţi – şi în Farmacopeea doctorului Li Shizhen din China veche există unele consemnări, însă nu complete. În acea epocă, Ştirile de referinţă era singurul ziar care mai putea să spună puţin adevărul, restul ziarelor şi emisiunilor erau numai vorbe false şi vorbe goale. Prin aceasta m-a atras pe mine Ştirile de referinţă şi, ca să-ţi spun cinstit, unul din principalele motive

pentru care ieşeam eu din cocină seară de seară era să mă duc la sediul brigăzii şi să-l ascult pe furiş pe Mo Yan citind cu voce tare ziarul ăsta. Şi lui băieţică ăla tot Ştirile de referinţă îi plăcea cel mai mult să-l citească. Băieţică avea pe atunci părul uscat şi decolorat, urechile degerate, purta o haină vătuită ruptă şi pantofi scâlciaţi, avea ochii mici ca nişte crăpături şi era extrem de urât la chip, dar uite că o aşa comoară ca el, în suflet cu gândul la patrie şi cu ochii deschişi către lumea largă, ca să dobândească dreptul de a citi Ştirile de referinţă, îi adresase din proprie iniţiativă stăruitoare rugăminte lui Hong Taiyue şi căpătase permisiunea de a sta de gardă, în mod voluntar, noaptea la sediul brigăzii.

La sediul brigăzii, adică în clădirea principală din curtea familiei Ximen, era instalat un telefon cu manivelă de stil vechi, iar pe perete spânzurau două uriaşe baterii uscate. În cameră se găsea o masă cu trei sertare de pe vremea lui Ximen Nao, în timp ce în colţ se afla un pat stricat, cu trei picioare care se clătinau şi unul rupt. Pe masă era şi o lampă de sticlă, o sursă de lumină rareori văzută în vremurile acelea, iar băieţică de Mo Yan, la masa aceea şi la lampa aceea, îndura vara muşcăturile de ţânţar şi iarna frigul ca să citească Ştirile de referinţă.

Poarta de la curtea familiei Ximen fusese despicată şi făcută lemne de foc pe timpul Marii căliri a oţelului, iar de atunci încoace curtea rămăsese deschisă urât, ca gura unui bătrân fără dinţi. Aceasta îmi făcea lesnicios furişatul în curte pe timpul nopţii.

Întors iar pe lume de trei ori, amintirile lui Ximen

Nao se slăbiseră treptat, însă când am văzut silueta neîndemânatică precum un urs a lui Lan Lian, care-şi ara ogorul profitând de noaptea cu lună, când am auzit gemetele slobozite de Yingehun din cauza durerilor de oase şi când i-am auzit pe Qiuxiang şi Huang Tong ciondănindu-se, m-a cuprins rău neastâmpărul.

Deşi cunoşteam multe semne, aveam rar ocazia să citesc în persoană. În schimb, băieţică ăla de Mo Yan toată seara întorcea pe toate feţele Ştirile de referinţă, citind şi repetând ce citea, ba uneori şi recitând cu ochii închişi. Băieţică chiar avea preaplin de energie şi mai era şi culmea prostiei, recita Ştirile de referinţă Ochii lui cei mici se făceau de un roşu aprins, iar de la fumul lămpii fruntea i se făcea neagră ca pana corbului – tot ardea ca disperatul uleiul de lampă pe care-l primea pe gratis de la stat. Aşa, prin gura lui, eu am devenit porcul cel mai cultivat şi mai învăţat de pe faţa pământului în anii '70. Ştiam că preşedintele american Nixon, însoţit de o suită numeroasă, a venit în avionul „Spiritul din '76" vopsit în argintiu, albastru şi alb, cu care a aterizat pe aeroportul din Beijing. Ştiam că preşedintele Mao Zedong l-a primit pe Nixon în biblioteca sa înţesată de cărţi legate cu sfoară în stil tradiţional, cei de faţă fiind, în afară de traducător, prim-minis- trul Consiliului de Stat, Zhou Enlai, şi secretarul de stat Henry Kissinger. Ştiam că Mao Zedong a spus cu umor: „La alegerile trecute, am votat pentru dumneavoastră!" şi că Nixon a răspuns şi el cu umor:, Ati ales cel mai mic dintre două rele!" Ştiam şi că

astronauţii americani s-au suit pe Lună cu nava spaţială Apollo 17, că au executat acolo investigaţii ştiinţifice, au colectat o mare cantitate de mostre de rocă şi au înfipt steagul american. După aceea au slobozit şi urină din belşug, dar pentru că pe Lună gravitaţia e foarte mică, stropii au început să se scuture precum cireşele cele galbene din copac. Mai ştiam şi că într-o singură noapte avioanele americane aproape au întors cu bombele lor Vietnamul în epoca de piatră. Ştiam de asemenea că Zhizhi, ursul panda pe care China îl făcuse cadou Angliei, decedase din nefericire la grădina zoologică din Londra pe data de 4 mai 1972, la vârsta de 15 ani, în urma unei boli tratate îndelung, dar fără rezultat. Ştiam şi că în rândul unor intelectuali de prim rang din Japonia urinote- rapia avea o largă răspândire, iar urina băieţilor necăsătoriţi avea un preţ exorbitant, cu mult peste cele mai fine băuturi... Chiar ştiam multe, nu pot să le enumăr până la capăt una câte una. Mai important e de spus că nu eram vreun tâmpit din ăia care învaţă de dragul învăţăturii, eram un bun exemplu de individ care învaţă şi se foloseşte de învăţătură, şi care are curaj să pună în practică. Băieţică ăla de Ximen Jinlong îmi semăna întru câtva, în fond, cu câteva zeci de ani înainte, îi fusesem tată bun.

Am ţintit un şuvoi din urina mea de porc tânăr către botul mare şi rânjit al lui Diao Xiaosan şi l-am slobozit înăuntru. Uitându-mă la colţii ăia ai lui de un galben-uscat, mă gândeam: „Lepădătură, băiatu te spală pe dinţi!“ Debitul meu de urină fierbinte era

foarte ridicat şi, deşi îl controlam, tot l-am stropit pe Diao şi în ochi. Mă gândeam: „Lepădătură, îţi dau cu alifie de ochi, urina asta e dezinfectantă, iar efectul nu e cu nimic mai prejos decât la cloramfenicol!“ Lepădătura de Diao Xiaosan a plesnit din buze şi-a dat urina mea pe gât, gemetele i s-au făcut mai tari, iar ochii i s-au deschis – chiar era un lichid miraculos care te scoală din morţi. La o clipă după ce am terminat de urinat, el s-a aşezat în capul oaselor, apoi s-a ridicat în picioare, a încercat să meargă câţiva paşi, dar partea din spate a corpului a început să i se balanseze în stânga şi-n dreapta, aşa cum pendulează anevoie coada unui peşte mare într-o apă puţin adâncă. Şi-a rezemat trupul de perete, şi-a zdruncinat căpăţâna de parcă de-abia ce s-ar fi trezit dintr-un vis, iar apoi s-a pus să înjure:

— Ximen Porcule, s-o fut pe bunică-ta!

Ia te uită, lepădătura ştia că eu sunt Ximen Porcul! Lucrul ăsta m-a făcut să trag o sperietură zdravănă. Ca să-ţi spun cinstit, după ce fusesem de multe ori în transmigraţie, nu puteam să mă conectez prea des cu nefericitul acela de Ximen Nao, care trăise cu mulţi ani în urmă; aşa stând lucrurile, printre oamenii din sat era şi mai puţin probabil să-mi cunoască vreunul originea şi antecedentele, drept care era o ghicitoare greu de descâlcit cum de ştiuse tocmai lepădătura asta sălbatică din munţii Yimeng să mă numească Ximen Porcul. Una din calităţile mele era însă aceea că socoteam că orice lucru pe care nu-l lămureşti oricât ai stărui cu mintea, mai bine uiţi de el. Ximen Porcul e Ximen Porcul, dar Ximen Porcul e

învingătorul, iar tu, Diao Xiaosan, eşti învinsul. I-am zis:

— Asta de-ti zice Diao, astăzi ti-am arătat aşa, uşurel, cum stă treaba. Să nu ţi se pară vreo umilinţă că mi-ai băut pisatul, trebuie să-i zici săru mâna, dacă nu era el, acum nu mai suflai. Şi dacă nu mai suflai acum, nu mai aveai cum să vezi măreaţa ceremonie de mâine, iar să nu vezi măreaţa ceremonie de mâine înseamnă că ţi-ai trăit degeaba viaţa de porc! Aşa că nu trebuie să-mi mulţumeşti doar mie, trebuie să le mulţumeşti şi intelectualilor japonezi care au pus la punct urinoterapia, trebuie să-i mulţumeşti şi lui Li Shizhen şi trebuie să-i multumesti şi lui Mo Yan, care citeşte din greu seară de seară Ştirile de referinţă – fără oamenii aceştia, acum ai fi stat cu picioarele ţepene şi sângele îngheţat în vine, iar păduchii ăia de pe tine ar fi fugit de-acolo unul după altul, că n-ar mai fi putut să sugă din el. Păduchii par tălâmbi când te uiţi la ei, dar de fapt au mişcările extrem de sprintene, în popor chiar se zice că pot să zboare. Păduchii n-au aripi ca să zboare, dar faptul că se pot deplasa cu repeziciune folosindu-se de forţa vântului este purul adevăr. Dacă ai fi murit, păduchii ar fi zburat pe corpul meu, şi asta m-ar fi băgat în bucluc, că doar un porc păduchios nu poate să fie regele porcilor. Din acest punct de vedere, nu te voiam mort, aşa că ţi-am salvat viaţa. Şi acum te rog să te cari cu păduchii tăi cu tot la tine în culcuş – pe unde ai venit, pe acolo să te duci şi înapoi.

— Băieţică, a zis Diao Xiaosan scrâşnind din dinţi, treaba dintre noi nu s-a încheiat. O să vină şi ziua

când o să te fac eu să afli ce le poate pielea porcilor din Yimeng. O să afli tu că tigrii nu mănâncă turte de mălai şi că sula zeului din templu e de piatră.

Despre treaba cu sula zeului se poate găsi răspuns în romanul Noua poveste a stâncii al lui băieţică ăla de Mo Yan. Băieţică descrie acolo un pietrar fără copii care, spre a strânge virtute şi-a face fapte bune, a cioplit din piatră vineţie tare o statuie a zeului solului, pe care a amplasat-o în templul zeului din capul satului. Zeul fiind cioplit din piatră, iar sula fiind şi ea un organ al lui, fireşte că era şi ea tot din piatră. În anul următor, soţia pietrarului i-a născut un băiat cu capul mare şi urechile lungi. Toţi cei din sat au spus că bunătatea pietrarului a fost răsplătită prin bunătate. După ce fiul a crescut, a devenit un tâlhar foarte aprig din fire, care-şi bătea şi-şi ocăra părinţii şi se purta ca o fiară. Când pietrarul se târa pe uliţă trăgându-şi după el piciorul pe care i-l rupsese cu bâta în bătaie fiul lui, oamenii erau încercaţi de simţiri nenumărate – lucrurile de pe lumea asta se schimbă în chip neprevăzut, iar răsplătirea bunelor şi relelor e o socoteală tulbure greu de limpezit în vorbe.

Am rezolvat cu un surâs ameninţările lui Diao Xiaosan. I-am spus că voi rămâne respectuos în aşteptare, gata oricând să-l întâmpin în luptă – pe un munte nu încap doi tigri, la o iesle e greu să priponeşti doi măgari, iar dacă sula zeului e de piatră, nici treaba aia a zeiţei nu e de pământ. Într-o crescătorie poate fi un singur rege al porcilor. Între noi doi mai devreme sau mai târziu tot va avea loc o

luptă pe viaţă şi pe moarte. Runda de azi nu se pune la socoteală, azi a fost ceva de toată sila pentru ceva de toată sila şi josnicie pentru josnicie, dar data viitoare o să ne luptăm drept şi la vedere. Iar pentru corectitudine, transparenţă şi ca să fii sincer convins că ai pierdut, putem alege drept judecători câţiva porci în vârstă, drepţi în faptă, care cunosc bine regulile întrecerii, au adâncă ştiinţă şi înaltă moralitate. Acum îl rog pe domnul meu să-mi părăsească locuinţa – am ridicat una din copitele din faţă, făcând un gest de respectuoasă rugăminte. Unghiile de pe copită luminau scânteietor sub flăcările focului, de parcă ar fi fost sculptate din jad de cea mai bună calitate.

Crezusem că lepădătura aia sălbatică o să-mi părăsească magnificul sălas în cine ştie ce fel care să mă uluiască şi să mă minuneze, însă am fost foarte dezamăgit. Şi-a subţiat corpul şi s-a înghesuit să iasă afară prin crăpăturile dintre ulucile de fier de la uşa cocinii. Capul i-a trecut extrem de anevoios dincolo, legănând ulucile şi făcând u-le să scârţâie; după ce capul a trecut, corpul a putut fireşte să-şi facă şi el drum. Nu trebuia să mă mai uit ca să ştiu că avea să se strecoare în acelaşi fel printre ulucile de fier de la poarta lui, ca să între înapoi în cocină. Să intri strecurându-te printre găuri e truc de câine şi pisică, un porc mândru şi falnic şi care se socoteşte mai presus de ceilalţi în niciun caz nu trebuie să se folosească de o asemenea metodă. De vreme ce eşti porc, trebuie să mănânci şi să dormi, să dormi şi să mănânci, să strângi grăsime pe tine şi să pui şi carne

pentru stăpânul tău, iar după aceea să fii dus la abator de el. Sau, ca mine, să faci pe neaşteptate câte o şmecherie care să-i bage pe toţi în sperieţi. Aşa că, văzându-l pe Diao Xiaosan cum se strecoară printre uluci ca un câine răpciugos, am început să-l socotesc mărunt din punct de vedere spiritual.

CAPITOLUL 25

La şedinţa de lucru, un înalt demnitar expune înţelepte opinii; în coroana caisului, porcul cel aparte face paradă de stranii abilităţi îmi cer scuze din inimă că tot n-am povestit până acum despre măreaţa şedinţă de lucru cu privire la creşterea porcilor. Pentru ca ea să se desfăşoare, colectiviştii din întregul sat s-au pregătit o săptămână; iar eu, pentru a povesti despre această distinsă întrunire, preconizez un capitol întreg.

Să încep cu zidul crescătoriei, care a fost proaspăt văruit – se spunea că varul e dezinfectant. Zidul alb a fost apoi acoperit tot cu lozinci scrise cu caractere mari. Conţinutul lozincilor avea legătură cu creşterea porcilor şi cu revoluţia mondială: cine să le fi scris în afară de Ximen Jinlong? în satul nostru, Ximen, tinerii cei mai talentaţi erau doi, Ximen Jinlong şi Mo Yan. Evaluarea lui Hong Taiyue suna astfel: „Jinlong este un talent drept şi la vedere, Mo Yan este unul cu strâmbăciune şi aplecare rea“*1 Mo Yan era mai tânăr decât Jinlong cu şapte ani. Pe când Jinlong

ieşea mult în prim-plan, Mo Yan, asemenea mugurilor voinici de bambus, îşi sporea puterile ascuns vederii. Pe vremea aceea, nimeni nu dădea doi bani pe băieţică ăla. Avea chipul pocit şi fapta sucită, spunea adesea aiureli cărora oamenii nu le dădeau de capăt şi era un personaj pe care o sută nu-l sufereau şi o mie nu-l plăceau. Chiar şi ai lui îl socoteau un prostănac. Soră-sa o luase o dată la întrebări pe mama lor, arătând spre faţa lui:

— Mamă, tu de-adevăratelea l-ai născut pe-ăsta? N-o fi unul de pripas, de l-a cules tata de prin spatele duzilor pe când strângea mai demult balegă?

Fraţii şi surorile lui Mo Yan erau toţi tineri înalţi ca brazii, cu chipul frumos şi delicat, şi cu nimic mai prejos decât Jinlong, Baofeng, Hezuo sau Huzhu. Mama oftase şi răspunsese:

— Când l-am născut, taică-tău a văzut în vis un drăcuşor târând după el o pensulă mare şi intrând la noi în casă. Când l-a întrebat de unde vine, a zis că de pe lumea cealaltă şi că-i fusese secretar regelui Yama. Tocmai când taică-tău era mai nedumerit, s-a auzit un ţipăt răsunător de prunc venind dinspre odaie şi moaşa a ieşit şi-a raportat: „Jupâne, mare bucurie, stăpâna casei a adus pe lume un prinţ!“

Apreciez că vorbele astea au fost plăsmuite de mama lui Mo Yan ca să-i îmbunătăţească acestuia poziţia în sat, pentru că poveşti similare se regăsesc peste tot în romanele istorice populare din China. Dacă te duci azi la noi în satul Ximen – satul Ximen de azi a devenit deja noua zonă de dezvoltare economică a oraşului Feng- huang, iar pe pământul

roditor din zilele de altădată se înalţă clădire lângă clădire, nici în stil chinezesc, nici în stil occidental –, vei vedea că spunerea care face din Mo Yan secretarul regelui Yama reîncarnat şi întors iar pe lume cunoaşte o largă răspândire. Anii ’70 ai secolului trecut au fost ai lui Ximen jinlong; pentru ca Mo Yan să-şi arate valoarea, au mai trebuit să treacă încă zece.

Acum însă, sub ochi îmi răsare scena în care Jinlong vopseşte lozincile pe pereţii cei albi, în pregătirea marii întruniri dedicate creşterii porcilor. Purta acoperitoare de mâneci albastre şi mănuşi albe; Huzhu îi ţinea găleata de vopsea roşie, iar Hezuo pe cea de vopsea galbenă. Aerul era înecat de un miros greu de vopsea. Lozincile din sat fuseseră întotdeauna scrise cu creta folosită pentru propagandă; utilizau acum vopsea pentru că de la judeţ se alocaseră fonduri ample pentru întrunire. Jinlong scria cu deosebită eleganţă – cu pensula mare înmuiată în vopsea roşie scria corpul caracterului, iar cu cea mică înmuiată în vopsea galbenă trasa marginile aurite. Caracterele roşii cu margini aurite îţi luau ochii din cale-afară de mult, aşa cum o fac astăzi buzele roşii şi ochii albaştri de pe feţele pudrate ale fetelor frumoase. Numeroşi oameni îl înconjuraseră ca să-l vadă cum scrie, iar vorbele de laudă nu mai conteneau. Soţia lui Ma al Şaselea, bună prietenă cu Wu Qiuxiang şi mai cochetă chiar decât ea, a spus fandosindu-se:

— Jinlong, frăţicule, să fi fost cumnăţica cu douăzeci de ani mai tânără şi s-ar lupta pe viaţă şi pe

moarte să-ţi fie nevastă! Şi dacă nu nevastă, măcar concubină!

Cineva de-alături s-a vârât în vorbă:

— Nici concubină n-ai avea tu norocul să-i fii!

Soţia lui Ma le-a ţintuit cu ochii ei umezi şi luminoşi pe Huzhu şi Hezuo:

— Aşa e, cu perechea asta de zâne, nici concubină n-aş avea norocul să-i fiu. Frăţicule, n-ar trebui să culegi tu florile astea? Dacă mai tărăgănezi mult, vezi să nu vină altul să le guste prospeţimea!

Cele două fete Huang s-au împurpurat la faţă şi Jinlong a fost şi el cuprins de ruşine şi sfială. A ridicat pensula de vopsea şi-a rostit ameninţător:

— Închide gura, destrăbălato ce eşti, vezi să nu ţi-o astup eu cu pensula asta!

Ştiu că nu e pe gustul tău, Lan Jiefang, să vorbesc de legăturile dintre fetele Huang şi Jinlong, dar, de vreme ce răscolim vechile socoteli din istorie, nu se poate să nu vorbim şi de treburile astea. Şi chiar dacă nu vorbesc eu, băieţică ăla de Mo Yan nu se poate să nu scrie despre ele – în cărţile alea ale lui cu nume atât de rău, fiecare om din satul Ximen poate să-şi găsească umbra. Bun, după ce s-a terminat scrierea lozincilor, au fost văruiţi şi caişii cărora nu li se văruiseră tulpinile, iar maimuţele alea de şcolari din sat s-au căţărat pe crăcile lor, ca să lege acolo bucăţi de hârtie colorată.

Orice acţiune la care nu participă şcolarii pare fără viaţă; de cum se bagă însă şi ei, tărăboiul e gata. Chiar dacă maţele ghior- ţăie de foame, atmosfera sărbătorească e foarte-foarte intensă. Sub comanda

lui Ma Liangcai şi a tinerei profesoare cu coadă mare de păr şi vorbind limba standard care fusese recent transferată la noi, mai bine de o sută de şcolari de la şcoala primară din satul Ximen o zbugheau în pomi şi ţopăiau jos din ei ca nişte veveriţe strânse în grup să facă şedinţă. La cam cincizeci de metri la sud de cocina mea, se găseau doi caişi mari cu trunchiurile aflate la o depărtare de cam cinci metri, dar cu coroanele aproape întrepătrunse. Acolo, câţiva băieţi plini de vioiciune îşi aruncaseră hainele vătuite de pe ei şi rămăseseră cu spinările goale şi doar în nădragi rupţi de bumbac ce lăsau să se vadă între craci o vătuială jerpelită care semăna cu cozile murdare ale oilor cu lână fină din Xinjiang; se amuzau straşnic, jucându-se de-a scrânciobul maimuţelor. Se legănau încoace şi-ncolo trăgând de crăcile mlădioase din coroana unuia dintre caişi, iar după ce dobândeau o inerţie uriaşă, dădeau drumul la mâini şi, ca nişte maimuţele, erau catapultaţi în coroana celuilalt. În acelaşi timp, copiii din celălalt cais zburau, în manieră similară, în sens invers.

Bun, să continuăm cu discuţia despre întrunire. Toţi caişii fuseseră gătiţi şi prefăcuţi în nişte diavoli bătrâni cu hârtie colorată legată la cap; pe cele două părţi ale drumului care mergea de la nord la sud prin mijlocul crescătoriei vârâseră steaguri roşii din cinci în cinci metri. Pe terenul gol, duraseră o terasă din pământ, protejată pe margini cu rogojini de trestie peste care spânzuraseră de ambele părţi pânză roşie; în mijloc înălţaseră o fâşie de pânză pe care, fireşte, se găseau scrise caractere. Nu e nimeni în China care

să nu ştie cum arăta un asemenea loc de întrunire, aşa că nu e nevoie să mai intru în detalii.

Trebuie în schimb să spun că pentru această întrunire Huang Tong s-a dus într-o caretă cu două roţi trasă de un măgar la raionul de vânzări diverse al Cooperativei de Aprovizionare şi Desfacere şi s-a întors cu două butoaie mari făcute la Boshan şi trei sute de boluri de porţelan de Tangshan, precum şi cu zece linguroaie de fier, cinci kilograme de zahăr brun şi cinci de zahăr alb. Asta însemna că pe timpul întrunirii oamenii puteau să bea pe gratis la noi la crescătorie apă cu zahăr. Ştiam că Huang Tong îşi trăsese şi el profit de pe urma acestei cumpărături, pentru că i-am văzut expresia alarmată atunci când le-a înmânat mărfurile şi socotelile gestionarului şi contabilului de la brigadă. În afară de asta, individul sigur mâncase pe furiş o grămadă de zahăr pe drum şi, chiar dacă aruncase lipsa în cârca celor de la cooperativă, faptul că băie- ţică se pitise în spatele caişilor, îşi lăsase capul în jos şi vărsase acru arăta limpede că o mare cantitate de zahăr fermenta şi scotea clă- buci în stomacul lui.

Trebuie de asemenea să spun despre gândul nebunesc şi plin de curaj al lui Jinlong. Pentru că personajele principale ale întrunirii cu privire la creşterea porcilor erau în fapt porcii, aspectul lor avea să hotărască succesul sau eşecul întrunirii. După cum îi spusese Jinlong lui Hong Taiyue:

— Şi dacă înfrumuseţăm crescătoria cu vorba de-o facem grădină de flori, dacă porcii nu arată bine, o să fie greu să convingem mulţimile. Dat fiind că piatra

de căpătâi a întrunirii are întru totul de-a face cu vizita delegaţilor la crescătorie, dacă porcii nu arată bine în cocinile lor, se cheamă că întrunirea are să dea greş, iar gândul nostru de a ne face, cu ajutorul porcilor, satul să fie model în judeţ, provincie şi la nivelul întregii ţări o să se facă ţăndări.

După revenirea în activitate, era clar că Hong Taiyue îl creştea drept succesor pe Jinlong, iar greutatea vorbei acestuia, cu deosebire după ce cumpărase porcii din Yimeng, sporise în chip lămurit. Sugestia lui Jinlong a fost sprijinită de Hong Taiyue din toate puterile.

Planul pus la cale de el era să îi spele de trei ori cu apă cu sodă pe porcii cei murdari din munţii Yimeng, iar după aceea să le taie coamele cele lungi cu foarfeci de frizerie. Ca urmare, Huang Tong a fost din nou trimis împreună cu gestionarul de la brigadă să cumpere cinci oale mari şi o sută de kilograme de sodă, precum şi cincizeci de seturi de instrumente de frizerie şi o sută de bucăţi de săpun marca Luoguo, care avea atunci preţul cel mai ridicat şi mirosul cel mai aromat. Dificultăţile legate de punerea în aplicare a acestui plan au depăşit însă cu mult închipuirile lui Jinlong. Gândeşte-te că la cât erau de vicleni şi alunecoşi porcii ăia din zona muntoasă Yimeng, trebuia să-i împungi cu foarfecile şi să-i omori până să-i poţi spăla şi tunde. Planul a început să fie pus în aplicare cu trei zile înainte de desfăşurarea întrunirii, dar după o dimineaţă întreagă de chin, nici măcar un porc nu fusese aranjat, iar muşcăturile unuia smulseseră o bucată de

carne din fundul gestionarului de la brigadă.

Neputinţa de a-şi pune planul în practică îi stătea pe suflet lui Jinlong; cu două zile înainte de întrunire, şi-a dat deodată o palmă peste frunte şi-a spus ca de-abia trezit dintr-un vis: „Cum de pot fi atât de prost? Chiar aşa, cum pot eu să fiu atât de prost?“ îşi amintise de felul în care, cu nu multă vreme în urmă, îl amorţise şi-l răsturnase la pământ cu pâinişoare îmbibate în rachiu pe Diao Xiaosan cel sălbatic ca un lup. S-a dus imediat să-i raporteze lui Hong Taiyue, iar acesta s-a luminat subit. Mai apoi, s-au dus în grabă la Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere să cumpere rachiu. Ca să-i îmbete pe porci, fireşte că nu era nevoie de rachiu bun, cel de cartofi dulci de cincizeci de fen jumătatea era foarte bun. Pâinici au pus pe toată lumea să facă la abur, dar mai apoi au revocat ordinul – când ai de-a face cu porci din ăştia care sunt în stare să înghită şi pietre, ce rost are să te foloseşti de pâinici din faină albă? Turtele de mălai sunt foarte bune! Dar nici de turte de mălai nu e nevoie, merge să torni direct rachiul în furajul pe care îl mâncau ei zilnic, jumătate pleavă, jumătate plante. Drept urmare, au aşezat lângă cazanele cu furaj butoaiele de rachiu, au băgat în fiecare căldare câte trei căuşuri, au amestecat cu vătraiul, iar tu, Lan Jiefang, cu o ceată de oameni, le-aţi cărat cu cobiliţele la cocini şi le-aţi vărsat în troace. În acea zi, în Crescătoria de porci din livada de caişi damful de rachiu se ridica până-n cer, iar porcii cu rezistenţă mică la alcool nici nu mai trebuiau să mănânce, se-m-bătau doar de la miros.

Eu eram vier de prăsilă, într-un viitor nu prea îndepărtat aveam să depun o muncă specială, iar ca să o fac nu se putea să nu am un trup sănătos; aspectul acesta nu îl pricepea nimeni mai bine decât şeful crescătoriei, Ximen Jinlong, drept care de la început eu mă bucurasem de tratamentul special al unui meniu îmbelşugat. În furajul meu nu se afla sământă de bumbac, căci aceasta conţine o substanţă care se cheamă gossypol şi care poate distruge spermatozoizii. Furajul meu era un amestec de turtă de soia, cartofi dulci, tărâţe şi o cantitate mică de frunze de calitate superioară, şi era aromat şi hrănitor. Cu un furaj ca ăsta nu doar porcii, chiar şi oamenii puteai să-i hrăneşti. Schimbându-se timpurile şi concepţiile, oamenii şi-au dat seama că furajele pe care le mâneam eu atunci erau de-adevăratelea o mâncare sănătoasă, a cărei valoare nutritivă şi siguranţă de consum le depăşesc de departe pe cele ale cărnurilor alese şi cerealelor fine.

Uite totuşi că au amestecat şi în furajul meu cel splendid un căuş de rachiu. Ca să spun drept, rezistenţa mea la alcool nu era deloc mică – n-aş îndrăzni să spun că nici cu o mie de cupe nu mă îmbătăm, dar de fiecare dată când băusem cinci sute de mili- litri, nu-mi fuseseră afectate nici claritatea gândului şi nici agerimea mişcărilor. Nu semănăm în niciun chip cu terchea-berchea de Diao Xiaosan cel de dincolo de perete, care după ce-a înghiţit două păinici înmuiate în rachiu, s-a îmbătat cât ai bate din palme, fleşcăindu-se şi prefăcându-se într-o băltoacă de noroi. Un căuş de rachiu avea însă un litru şi,

amestecat în jumătatea mea de găleată de furaj bun, şi-a făcut efectul la vreo zece minute după masă.

Fir-ar mama ei, m-a luat ameţeala, picioarele mi s-au moleşit, tot corpul mi s-a făcut plutitor, parcă tălpile îmi călcau pe vată, simţeam cum podeaua se lasă în jos şi trupul mi se duce în sus, cum casa se înclină într-o parte, caişii încep să se balanseze în stânga şi-n dreapta, iar urletele porcilor din Yimeng, atât de greu de răbdat în zilele obişnuite, mi se încolăcesc pe la ureche precum un cântecel popular plăcut urechii. Mi-am dat seama că mă luasem. Diao Xiaosan, cel de dincolo de perete, se luase şi el, şi-acum dormea cu ochii daţi peste cap, slobozind sforăieli ca tunetele şi băşini ca bătăile de tobă. Mie însă îmi venea să dansez şi să cânt. Eram, în fond, rege în rândul porcilor, chiar şi beat trebuia să-mi păstrez purtările elegante. Am uitat că trebuie să-mi ascund specialitatea şi, sub privirile tuturor, am făcut un salt întocmai ca pământenii debarcând pe Lună, însă cu o capacitate de a sări net superioară. Saltul meu mi-a plasat corpul cel minunat pe crăcile caisului, două dintre acestea susţinându-mi acum picioarele şi făcându-mi tot corpul să se scuture în sus şi-n jos. Caisul e un lemn mlădios, cu elasticitate extrem de mare – dacă ar fi fost vorba de crăci de plop, sigur s-ar fi frânt sub apăsarea mea. Stăteam aşa trântit pe copac de parcă pluteam pe o mare cu talazuri vijelioase. I-am zărit pe Lan Jiefang şi pe ceilalţi alergând ca suveicile înainte şi înapoi cu căldările de hrană pentru porci, am văzut şi cazanele aşezate temporar în exteriorul cocinilor şi din care

apa fierbinte scotea aburi rozalii, l-am zărit şi pe Diao Xiaosan, cel de dincolo de peretele meu, beat de stătea cu toate picioarele-n sus – şi dacă-i spintecai pieptul, tot n-ar fi scos niciun geamăt. Am văzut şi cum cele două fete frumoase din familia Huang, cu sora lui Mo Yan şi cu altele, îmbrăcate toate în salopete de lucru de un alb imaculat şi pe pieptul cărora era imprimat cu roşu, în caractere care imitau stilul Song, numele „Crescătoria de porci din livada de caişi“, ţineau în mână instrumente de frizerie şi tocmai primeau instructajul maestrului Lin, frizerul cadrelor de la comună şi care fusese invitat să vină de la sediu. Acesta avea părul gros şi tare, ca o coamă de porc, faţa slăbănoagă şi încheieturile mari şi groase şi vorbea într-un dialect sudic deosebit de greu de înţeles, ceea ce făcea ca fetelor care învăţau meserie de la el să li se citească încurcarea pe feţe. Am mai văzut-o, pe terasa aceea înţărcuită de rogojini, şi pe profesoara cu coada mare de păr şi vorbind limba standard, care tocmai exersa răbdătoare programul. Aveam să aflăm în scurtă vreme că numele programului era Purceluşa Roşie-toată merge la Beijing. Aceasta era o arie cu largă răspândire atunci care, pornind de la melodia populară Tânjind după dragul meu, combina cântecul cu dansul. Cea care o juca pe Purceluşa Roşie-toată era cea mai frumuşică fetiţă din sat, în timp ce toţi ceilalţi erau băieţei. Toţi purtau pe faţă măşti de purceluşi înduioşător de prostuţe. Văzându-i pe copii cum dansează şi auzindu-i cum cântă, celulele mele artistice au început să mă furnice, corpul mi-a tresărit şi, la

unison cu scârţâitul crăcilor de cais, am deschis gâtlejul în cântare; nu-mi trecuse prin cap că o să slobozesc un guiţat care o să mă înfricoşeze şi pe mine de-o să-mi sară inima din loc.

Crezusem că voi putea să scot sunete şi să cânt pe limba omenească şi nu-mi imaginasem că o să scot grohăieli de porc. Asta m-a făcut să mă simt deprimat, dar desigur că nu mi-am pierdut complet încrederea, văzusem grauri vorbind omeneşte, auzisem pisici şi câini vorbind omeneşte şi, dacă mă străduiesc să-mi amintesc, în ultimele două vieţi, pe vremea când eram măgar şi taur, parcă slo- bozisem pe un glas gros, în anumite momente-cheie, sunete omeneşti care te sculau şi din morţi.

Grohăielile mele au atras atentia fetelor care învăţau cum să folosească instrumentele de frizerie. Prima care a strigat înspăimântată a fost sora lui Mo Yan: „Ia te uită, vierul s-a suit în copac!“ Amestecat în mulţime, Mo Yan, care de mult voia să muncească la crescătorie, dar tot nu căpătase permisiunea lui Hong Taiyue, şi-a mijit ochii şi-a zis:, Americanii au ajuns deja pe Lună, ce te sperii aşa de-o nimica toată, că s-a suit porcul în copac!“ Vorbele lui au fost înecate de strigătele înspăimântate ale fetelor şi nimeni nu le-a auzit. „În jungla tropicală din America de Sud, a continuat el, trăiesc nişte porci mistreţi care-şi fac cuibul pe crăcanele copacilor şi care, deşi sunt mamifere, au şi aripi şi se înmulţesc prin ouă – le clocesc şapte zile şi de-abia apoi purceluşul sparge coaja şi iese afară!“ Vorbele lui iarăşi au fost înecate de strigătele înspăimântate ale fetelor şi iarăşi nu le-a

auzit nimeni. Deodată m-a cuprins dorinţa de a mă face prieten bun cu băieţică ăla şi mi-a venit să-i strig tare: „Fârtate, numai tu mă cunoşti, când eşti liber, te chem la un pahar!“ Dar şi guiţatul meu a fost înecat de strigătele înspăimântate ale fetelor.

Sub conducerea lui Ximen Jinlong, fetele s-au repezit pline de voioşie înspre mine. Mi-am ridicat copita din stânga din faţă şi am fâlfâit din ea către ele, spunând apoi: „Bună ziua!“ Nu mi-au înţeles vorba, dar mi-au priceput expresia prietenoasă, aşa că fiecare s-a îndoit de şale şi s-a pus pe râs, ţinându-se cu mâinile de burtă. Am zis cu mare răceală: „De ce râdeţi? Fiţi mai serioase!“ Nu-mi înţelegeau vorbele şi chicoteau şi se hăhăiau la fel ca înainte. Ximen Jinlong a încruntat din sprâncene şi-a zis: „Individul ăsta chiar are ceva dibăcie. Măcar să te văd eu poimâine la întrunire dacă mai poţi să te trânteşti în pom ca acuma!“ A deschis uşa de uluci a cocinii şi le-a zis celor din spate: „Hai, să-ncepem cu ăsta!“ A venit sub cais, m-a scărpinat pe burtă cu cea mai mare bună-creştere, făcându-mă să mor şi să înviu la loc de cât de bine mi-era.

— Purcelule Al Şaişpelea, mi-a zis, o să te spălăm, o să te tundem şi o să te gătim, ca să facem din tine porcul cel mai frumos de pe lume. Sper că colaborezi cu noi, ca să le dai celorlalţi porci exemplu.

A făcut un gest către cei din spate şi patru miliţieni au dat năvală grămadă; fără să mai stea de explicaţii, m-au tras fiecare de un picior şi m-au dat jos din copac. Aveau mişcările grosolane şi puterea din mâini foarte mare, provocându-mi durere; îmi era însă greu

să mă scutur de ei. I-am ocărât cu mare furie: „Băi nepoţilor, vedeţi că-n loc să ardeţi tămâie la templu aduceţi stricăciune chiar zeului!“ Ocările mele mânioase le-au trecut ca vântul pe lângă urechi şi-au continuat să mă tragă aşa cum eram, cu faţa în sus, până lângă cazanul mare cu apă cu sodă. M-au ridicat să mă arunce înăuntru. O groază venind din străfundurile sufletului a stârnit în mine puteri miraculoase, iar căuşul acela de rachiu pe care-l înghiţisem odată cu mâncarea s-a prefăcut cât ai bate din palme în sudoare rece. M-am limpezit brusc, mi-am amintit că înainte de a se pune în practică noile metode de sacrificare a animalelor, pielea porcului era mâncată şi ea dimpreună cu carnea lui – porcul sacrificat era aruncat în asemenea cazane pline de apă cu sodă, ca să i se dea părul jos de pe el, era ras cu cuţitul de ajungea curat ca-n palmă, după aceea i se extrăgeau capul şi copitele, i se spinteca pieptul şi i se sfâşia burta şi era atârnat de cârlige, vânzându-i-se carnea. M-am apăsat pe picioare şi-am sărit afară din cazan, cu o mişcare atât de rapidă că i-am făcut pe toţi să tragă o sperietură zdravănă.

Din nefericire, am sărit afară din cazan numai ca să mă prăvălesc într-unul şi mai mare. Apa caldă dinăuntru mi-a înghiţit pe neaşteptate tot corpul. Am simţit pe loc o stare de bine greu de pus în cuvinte, care mi-a făcut voinţa praf şi pulbere. Nu mai aveam puterea să sar afară şi din cazanul ăsta. Femeile m-au înconjurat şi, la comanda lui Ximen Jinlong, s-au pus să-mi frece pielea cu perii aspre; eu mormăiam în largul meu, cu ochii pe jumătate închişi şi pe

jumătate deschişi, aproape adormit. Mai apoi, miliţienii m-au ridicat din cazan. O briză răcoroasă m-a bătut peste corp, mă simţeam moleşit şi fără puteri, de parcă pluteam prin văzduh. Femeile făceau mişcări mari din foarfece peste corpul meu, tunzându-mă scurt pe cap şi perie pe restul corpului. Potrivit celor imaginate de Jinlong, de-a stânga şi de-a dreapta burţii trebuiau să-mi taie părul în tipar de flori de prun, dar în loc de asta mi l-au tăiat pe tot. Jinlong n-a avut ce face şi mi-a scris în loc pe corp două lozinci cu caractere roşii. Pe partea din stânga a burţii a scris: „Prăsesc pentru revoluţie", iar pe dreapta: „Poporului aduc beneficii". Pentru a înfrumuseţa lozincile, a mai adăugat cu vopsea galbenă şi flori de prun şi de floarea-soarelui, transformându-mi corpul într-o gazetă de propagandă. După ce-a terminat să mă deseneze, s-a dat înapoi doi paşi, şi-a admirat capodopera, cu un surâs pe chip de parcă de-abia ar fi făcut o năzbâtie, dar bineînţeles cu şi mai multă mulţumire pe el. Privitorii din jur au aclamat pe o singură voce şi toţi au adus laudă, zicând că sunt un porc foarte frumos.

Dacă ar fi putut să aranjeze toţi porcii din crescătorie aşa cum mă aranjaseră pe mine, l-ar fi transformat pe fiecare într-o operă de artă vie. Dar munca dădea neobişnuit de multe bătăi de cap şi nici măcar spălatul în apa cu sodă n-a putut fi realizat. Şedinţa era iminentă, aşa că Jinlong n-a avut încotro şi s-a văzut silit să-şi modifice planul. A conceput un machiaj ca de operă, uşor de desenat, dar cu efect artistic remarcabil, i-a învăţat pe douăzeci de tineri şi

tinere cu mintea iute şi mâinile iscusite cum să-l facă, iar după aceea a distribuit fiecăruia o găleată de vopsea şi două rânduri de pensule, punându-i să le traseze porcilor machiajul, profitând de faptul că aceştia se îmbătaseră. Pentru porcii albi se folosea vopsea roşie, pentru cei negri, vopsea albă, iar pentru porcii de alte culori, vopsea galbenă. La început, tinerii au trasat liniile cu conştiinciozitate, dar după ce i-au desenat pe câţiva, au devenit neglijenţi. Deşi aerul de toamnă târzie era proaspăt şi răcoros, duhoarea din cocină îţi lua nasul. Munca într-un asemenea mediu nu făcea pe nimeni prea vesel. Fetele au făcut mai întâi treaba cu conştiinciozitate şi, deşi nu erau prea vesele, nici n-au luat-o prea tare razna; băieţii n-au mai ţinut însă seama de nimic. Şi-au înmuiat pensulele în vopsea şi-au început să vopsească şi să mânjească bezmetic corpurile porcilor. Multora din cei albi le-au făcut pielea toată numai pete roşii, de parcă tocmai ar fi fost nimeriţi de o rafală de gloanţe; pe cei negri i-au machiat cu alb, făcându-i să semene cu nişte curteni trădători, ticăloşi şi hârşiţi în rele. Băieţică ăla de Mo Yan, care se număra şi el pe nedrept în rândul acestor tineri, a desenat unui număr de patru porci negri cu feţele ca mistria ochelari cu ramă lată din vopsea albă, iar la patru scroafe albe le-a făcut copitele roşii.

Şedinţa de lucru cu privire la creşterea din belşug a porcilor în sfârşit a început. De vreme ce îndemânarea mea unică de a mă căţăra în copaci fusese dată în vileag, n-aveam de ce să mă mai sfiesc. Pentru ca porcii să se păstreze liniştiţi în timpul

întrunirii şi să le lase delegaţilor o frumoasă impresie, proporţia materialelor de calitate din furaj fusese îndoită, iar cantitatea de rachiu amestecată înăuntru fusese şi ea dublată. Ca atare, în ziua marii şedinţe, toţi porcii erau beţi morţi. Toată Crescătoria de porci din livada de caişi era înecată în miros de rachiu, iar Jinlong a explicat, cu obrazul gros şi fără ruşine, că era vorba de aroma de furaj zaharificat care rezultase în urma experimentului său încununat de succes: în acest furaj se foloseşte foarte puţin material de calitate, dar valoarea nutriţională este nemaipomenit de mare, iar porcii, după ce-l mănâncă, zarvă, tărăboi nu fac, nici hârjoana n-au pe plac, toată ziua graşi se fac, noaptea-ntreagă-ntruna zac. Dat fiind că problema-cheie care afecta de mulţi ani creşterea porcilor era lipsa cerealelor, inventarea furajului zaharificat o rezolva în mod fundamental şi netezea drumul comunelor populare în direcţia dezvoltării viguroase a creşterii porcilor.

Pe platformă, Jinlong vorbea cu mare siguranţă de sine:

— Stimaţi conducători, stimaţi tovarăşi, putem declara solemn că furajul zaharificat produs experimental de noi completează o lipsă la nivel internaţional. A produce din frunze, buruieni şi paie furaj zaharificat înseamnă a transforma aceste lucruri în minunată carne de porc, prin aceasta oferind mâncare hrănitoare maselor populare şi săpând mormintele imperialiştilor, revizioniştilor şi contrarevoluţionarilor…

Eu atârnam trântit pe crăcile caisului, cu vânticelul

fâşâindu-mi pe sub burtă. Un stol de vrăbii care aveau curaj cu carul s-au coborât pe capul meu şi, cu ciocurile lor mici şi tari, au început să ciugulească furajele care mi se întinseseră până peste urechi mai devreme, când înfulecasem cu înghiţituri mari. Când ciuguleau aşa cu ciocurile lor mici, se atingeau de urechile mele cele înţesate de vase de sânge şi bogat inervate – drept care şi din cale afară de sensibile – şi mă gâdilau, provocându-mi şi o urmă de durere, de parcă tocmai mi se făcea acupunctura în zona lor; senzaţia era foarte plăcută, un val de somnolenţă adâncă m-a luat cu asalt, iar pleoapele parcă mi s-au lipit cu sirop. Ştiam că băieţică de Jinlong spera să mă vadă dormind dulce acolo în copac – cu mine dormind, putea să pălăvăgească vrute şi nevrute cu limba aia alunecoasă a lui, care făcea porcul mort să se întoarcă de la groapă; eu însă nu voiam să dorm, în îndelungata istorie a oamenilor era probabil prima oară când se desfăşură o distinsă întrunire dedicată porcilor şi era greu de spus dacă avea să se mai ţină vreodată alta. Aş fi regretat o mie de ani să dorm cu ocazia unei asemenea întruniri istorice. Ca porc trăind în huzur, voi mai avea ocazii berechet ca să dorm, dar acum nu se poate. Mi-am legănat urechile, lovindu-mă cu ele peste obraji; prin răpăitul pe care îl scoteau, îi făceam pe oameni să priceapă că urechile mele sunt cele tipice pentru un porc, nu cele de câine care li se înălţau în creştetul capului porcilor din munţii Yimeng. Desigur, astăzi există numeroşi căţei de oraş ale căror urechi se lasă în jos ca nişte ciorapi stricaţi; oamenii din ziua de azi se plictisesc de-atâta

stat degeaba şi încrucişează numeroase animale care n-au în esenţă niciun fel de treabă unul cu altul, producând monştri de neînţeles. Aceasta este blasfemie făţişă la adresa Domnului şi va veni şi ziua în care o ei să-şi primească pedeapsa. Am fâlfâit din urechi, mânând vrăbiile de-acolo, am întins copitele şi-am cules de pe crengi o mulţime de frunze roşii ca sângele, pe care le-am băgat în gură şi le-am mestecat. Frunzele amărui au avut acelaşi efect ca tutunul, mi-au făcut somnolenţa să piară valvârtej, aşa că mai apoi, cu urechile ciulite şi privirea ascuţită, am început, din înălţimea mea, să observ toate scenele şi să ascult toate sunetele de la şedinţa de lucru, consemnând totul în creier mai bine decât cele mai performante maşinării de astăzi – acestea pot înregistra doar sunete şi imagini, pe câtă vreme eu, pe lângă sunete şi imagini, însemnam mirosuri precum şi senzaţii din lăuntrul meu.

Nu te contra tu cu mine! Fata cea mică a lui Pang Hu ţi-a făcut creierii varză, n-ai decât cincizeci şi ceva de ani, dar ai ochii goi şi reacţiile lente, clar semne că urmează demenţa senilă, aşa că n-o mai ţine pe-a ta cu încăpăţânare şi nu te mai băga cu mine în discuţii fără rost. Pot să-ţi spun cu toată responsabilitatea că atunci când în satul Ximen s-a desfăşurat şedinţa de lucru cu privire la creşterea din belşug a porcilor, în sat nu exista încă electricitate. Da, e aşa cum zici tu, pe câmpurile din faţa satului chiar erau oameni care îngropau în pământ stâlpi de electricitate din ciment, dar e vorba de liniile de înaltă tensiune care mergeau spre gospodăria de stat. Aceasta fusese trecută în

administrarea zonei militare Jinan şi era acum desemnată drept „Batalionul independent al unităţii pentru producţie şi construcţie“; cadrele erau toate militari activi, în timp ce restul erau tineri intelectuali trimişi la sate din Qingdao şi Jinan. O asemenea unitate bineînţeles că avea nevoie de curent electric, însă la noi în satul Ximen s-a băgat electricitate zece ani mai târziu. Asta înseamnă că, pe vremea şedinţei de lucru cu privire la creşterea din belşug a porcilor, în satul Ximen totul era, mai puţin la crescătoria de porci, un ghem de negreală.

Aşa e, am zis mai înainte că la mine în cocină montaseră un bec de o sută de waţi şi că învăţasem cum să-l aprind şi să-l sting cu copitele, numai că era vorba de electricitate produsă la noi, în Crescătoria de porci din livada de caişi. După cum se spunea atunci, era vorba de „curent producţie proprie“ – electricitatea era produsă prin frecare de un motor pe motorină de doisprezece-cai putere, care antrena un generator. Era invenţia lui Ximen Jinlong. Dacă nu mă crezi, poţi să te duci să-l întrebi pe Mo Yan – aşa fantasmagorii i-au trecut lui prin cap atunci de-a făcut o prostie de i s-a dus buhul, pe loc o să ajung să povestesc şi de ea.

De cei doi stâlpi care se înălţau pe marginile scenei de la locul de întrunire spânzurau două difuzoare uriaşe, care amplificau cuvântarea lui Ximen Jinlong de aproape cinci sute de ori – presupun că întregul ţinut Gaomi din nord-est putea să audă vocea lui băieţică ăsta umflându-se-n pene. Pe latura din spate a scenei se afla tribuna, unde şase pupitre aduse de la

şcoală fuseseră puse unul lângă altul formând o masă lungă, acoperită cu pânză roşie. În spatele ei se aflau şase bănci aduse tot de la şcoală, pe care şedeau demnitari de la judeţ sau de la comună îmbrăcaţi în uniforme albastre sau gri. Al cincilea numărând de la stânga purta o uniformă militară albită de la spălat: era un cadru de regiment transferat recent la munca civilă şi devenit responsabilul grupei de conducere cu privire la producţie din cadrul comitetului revoluţionar al provinciei. Primul din dreapta era secretarul filialei de partid a brigăzii din satul Ximen, Hong Taiyue, proaspăt bărbierit şi tuns şi care, ca să-şi ascundă chelia, purta un chipiu gri care le imita pe cele militare. Faţa îi scânteia roşiatică, semănând cu un lampâon de hârtie lăcuită în întunecimea nopţii. Presupun că tocmai visa vis frumos cum o să avanseze el în carieră, după modelul lui Chen Yonggui din Dazhai – Consiliul de Stat dacă avea să întemeieze un comandament ai creşterii din belşug a porcilor, cine ştie, poate că avea să-l transfere pe el să fie comandant adjunct. Demnitarii erau şi graşi şi slabi, dar feţele le erau toate îndreptate spre est, drept către soarele cel roşu, aşa că fiecare avea faţa luminată în roşu şi toţi îşi mijeau ochii. Unul gras şi negricios din rândul lor purta ochelari de soare – obiect care rar se vedea în vremurile acelea – şi ţinea o ţigară în colţul gurii, de s-ar fi zis că e o căpetenie de bandiţi. Ximen Jinlong şedea la o masă din partea din faţă a scenei, acoperită şi ea cu pânză roşie în acelaşi fel, şi îşi ţinea acolo cuvântarea; pe masă era aşezat un microfon înfăşurat în mătase roşie – în anii

aceia, o jucărioară din asta ţinea de tehnica cea mai înaltă, şi la vederea ei pe oameni îi cuprindea teama. Mo Yan cel curios din fire găsise un prilej să ţopăie sus pe scenă şi să latre de două ori spre microfon, iar mai apoi lătratul lui se răspândise prin difuzoare, făcând livada de caişi să trepideze, extinzându-se până pe câmpia cea fără de margini şi amuzându-i pe oameni cu asupra de măsură. Băieţică ăla de Mo Yan a descris treaba asta într-una din povestirile lui. Toate acestea vor să spună că electricitatea care alimenta difuzoarele şi microfonul folosite pentru această şedinţă de lucru dedicată creşterii din belşug a porcilor nu venea de la stâlpii de înaltă tensiune ai statului, ci de la generatorul pus în funcţiune de motorul pe motorină al crescătoriei noastre din livada cu caişi. O curea de cauciuc cu formă circulară, lungă de cinci metri şi lată de douăzeci de centimetri, lega motorul pe motorină de generator, iar când primul se învârtea, se învârtea şi celălalt după el, astfel că electricitatea era produsă în flux continuu şi fără întrerupere. Fără doar şi poate, lucrul era Iară pereche de minunat, şi nu numai oamenii din sat, cu ascuţimea lor redusă a minţit, îl găseau uluitor, dar chiar şi eu, un porc cu o ascuţime a minţit atât de ieşită din comun, eram cuprins de o nedumerire fără margini. Chiar aşa, la urma urmei ce fel de jucărioară mai e şi curentul ăsta care nu se poate vedea? Cum e produs şi cum dispare? După ce lemnele ard, rămâne cenuşa, după ce digeri mâncarea, rămân excrementele; dar după curent? În ce se preface curentul?

Vorbind despre asta, mi-am amintit cum a instalat Ximen Jinlong generatorul în cele două odăi ale casei durate din cărămizi roşii în coltul de sud-est al crescătoriei şi care se învecina cu un cais mare; muncea cu hărnicie în timpul zilei, iar seara rămânea treaz până târziu. Treaba fiind nespus de misterioasă şi subtilă, atrăgea foarte mulţi ţărani curioşi – aproape toate personajele pe care le-am pomenit mai înainte erau prezente, iar tartorul acela nesuferit de Mo Yan se înghesuia mereu cel mai în faţă şi nu numai că se uita, dar şi dădea din gură şi trăncănea mereu, stârnindu-i aversiunea lui Jinlong. De câteva ori, Huang Tong îl trăsese de urechi afară din cameră, dar în nicio jumătate de oră iar se înghesuia să ajungă el cel mai în faţă, unde îşi întindea capul înainte atât de mult, că saliva aproape îi picura pe dosul mâinilor pătate toate de ulei de motor ale lui Jinlong.

Nu îndrăzneam să mă înghesui şi eu în cameră să mă uit la vânzoleală şi nici n-aveam cum să mă caţăr pe caisul ăla mare, pentru că javra aia de cais avea un trunchi de cam doi metri înălţime, tot lucios, iar ramurile, strânse toate laolaltă, îi creşteau în sus, de semănau cu nişte torţe, aşa cum se întâmplă la plopii albi din nord-vest. Cerul s-a milostivit însă de mine, pentru că în spatele acestei case se afla un mormânt uriaş în care era îngropat un câine credincios ce-şi dăduse viaţa ca să salveze de la moarte un copil. Câinele, un mascul negru, se aruncase în talazurile clocotitoare ale râului pe care se transportaseră odată grânele, ca să salveze o fetiţă căzută în apă; el, în schimb, îşi istovise puterile şi-şi pierduse viaţa.

Stăteam pe mormântul câinelui cel negru exact în dreptul găurii pentru fereastră de la casa maşinăriilor – fiind o clădire construită cu zoreală, nu-i mai fixaseră ferestrele, aşa că nu-mi scăpa nimic din ce se petrecea înăuntru. Lampa cu gaz dinăuntru era luminoasă ca zăpada, în timp ce afară totul era un ghem de negreală. Era întocmai după cum spunea vorba, cu largă răspândire în vremurile acelea, despre lupta de clasă: „Inamicul e în locul luminat, noi în cel întunecat". Puteam aşadar să mă uit cum voiam eu, că doar eu îi vedeam pe ei, nu şi ei pe mine. L-am zărit pe Jin- long ba răsfoind manualul cel unsuros al maşinăriei, ba încruntând din sprâncene şi făcând socoteli cu un creion pe spaţiile albe dintr-un ziar vechi. Hong Taiyue şi-a scos o ţigară şi a aprins-o, a tras un fum, iar după aceea i-a vârât-o lui Jinlong în gură. Secretarul Hong respecta cunoaşterea, respecta talentul, era un cadru luminat cum nu erau mulţi în vremea aceea. Mai erau şi cele două surori Huang, care deseori îi ştergeau transpiraţia lui Jinlong. Am văzut cum tu, când Huang Hezuo îi ştergea transpiraţia lui Jinlong, rămâ- neai complet indiferent, însă ţi se umplea toată faţa de gelozie când Huang Huzhu făcea acelaşi lucru. Tu eşti un individ care nu-şi ştie lungul nasului, dar şi unul care îndrăzneşte să gândească şi să acţioneze; treburile de mai târziu au dovedit că pata albastră de pe faţă nu numai că nu ţi-a afectat puterea de seducţie asupra femeilor, ba chiar s-a transformat într-un fel de permis de a le seduce. În a doua jumătate a anilor '90, în capitala judeţului spunea aşa o baladă:

Faţa-i de diavol, jumate albastră,
Dar pentru ea, e floare în glastră.
Nevasta a lăsat-o, a plecat făr-un ban,
A fugit dregătorul cu iubita-n Chang'an.

Nu pomenesc de asta ca să-mi bat joc de tine, eu îţi port cel mai adânc respect! Un subprefect plin de vrednicie, care să îndrăznească să plece fără măcar să-şi ia la revedere, să fugă cu iubita şi să trăiască muncind din greu de azi pe mâine nu mai e altul – tu eşti singurul pe lumea asta!

Gata cu flecăreala! Maşinăria s-a terminat de instalat, iar generatorul experimental a fost un succes. În satul Ximen, Jinlong devenise al doilea om cu putere reală. Deşi prejudecăţile tale faţă de fratele tău vitreg sunt foarte profunde, ai avut şi tu parte de pe urma lui – ce, fără el, ajungeai tu şef de echipă la echipa de crescători? Şi dacă nu era el, mai pupai tu ocazia să pleci în toamna anului următor la fabrica de prelucrare a bumbacului şi să lucrezi acolo ca muncitor pe bază de contract? Şi, dacă nu era şansa de a lucra la fabrica de prelucrare a bumbacului ca muncitor pe bază de contract, ai mai fi avut tu mai apoi cariera de demnitar? Nu poţi să-i învinuieşti pe alţii că ai decăzut astăzi în halul ăsta, învi- nuieşte-te doar pe tine, învinuieşte-te că n-ai fost în stare să fii stăpân peste sula aia a ta. Ei, de ce-oi mai fi vorbind eu de din astea? Din astea să scrie Mo Yan în romanele lui.

Marea întrunire s-a desfăşurat conform programului şi toate au mers ca pe roate. După ce Jinlong a încheiat de prezentat experienţa sa

avansată, demnitarul de la comandamentul pentru producţie al judeţului, cel îmbrăcat într-o uniformă militară veche, a rostit cuvântarea de încheiere. S-a dus vitejeşte în partea din faţă a scenei şi a început să vorbească în picioare, fără ceva scris, improvizând; mustea de talent, iar întreaga lui înfăţişare era ieşită din comun. Un om cu aspect de secretar s-a arcuit de şale şi a alergat din spatele scenei, îndreptând gâtul microfonului şi căutând pe cât cu putinţă să-l înalţe. Nu a izbutit să-l aducă la aceeaşi înălţime cu gura vorbitorului, dar, sub presiune cum era, i-a venit inspiraţia – a pus taburetul din spatele mesei pe aceasta, iar deasupra a aşezat microfonul. Flăcăul chiar avea mintea ageră, iar promovarea lui, mai bine de zece ani mai târziu, ca preşedinte al biroului consiliului judeţean a avut legătură directă cu asta. Cât ai bate din palme, glasul bubuitor al acestui fost comandant de regiment de la comandamentul pentru producţie s-a transmis în toate părţile ca un tunet rostogolindu-se-n cer.

— Fiecare porc viu este un obuz lansat împotriva bastionului reacţionar al imperialiştilor, revizioniştilor şi contrarevoluţionarilor…

Demnitarul îşi agita pumnii, scoţând asemenea strigăte cu mare putere de instigare a maselor. Vocea şi acţiunile lui m-au făcut, pe mine, purcelul care văzuse multe şi ştia multe, să mă duc cu gândul la o scenă dintr-un film vestit. Bineînţeles că mă ducea gândul şi la altele – de pildă, dacă de-adevăratelea s-ar fi putut să te bage într-o ţeavă de tun şi să te lanseze, zburând prin aer te-ar fi luat ameţeala sau

tremuriciul? Şi, în cazul unui porc gras, dacă avea să aterizeze deodată în fortăreaţa imperialiştilor, revizioniştilor şi contrarevoluţionarilor, stricaţii ăia n-aveau să se bucure de nu se poate?

Era deja trecut de zece dimineaţă, iar responsabilul acesta n-avea deloc de gând să se oprească din cuvântare. M-am uitat la cele două jeepuri de un verde ca iarba aflate la marginea locului de întrunire, unde doi şoferi cu mănuşi albe stăteau sprijiniţi dintr-o parte de cabine, unul fumând alene, celălalt uitându-se plictisit la ceas. Gradul de respectabilitate al unui jeep în acea vreme era cu mult peste cel al Mercedesului sau BMW-ului de astăzi, la fel cum gradul de respectabilitate al unui ceas de mână în acea vreme era cu mult peste cel al unui inel cu diamant de azi. Ceasul şoferului era scăldat în lumină de îţi lua ochii şi atrăgea privirile multor tineri. În spatele celor două jeepuri se aflau câteva sute de biciclete aşezate ordonat – în vremea aceea, bicicleta era vehiculul cadrelor de la nivelurile de bază, judeţ, comună şi sat, simbolizându-le statutul şi poziţia; mai bine de zece miliţieni cu puşca în mână formaseră o linie de apărare în semicerc, supraveghind aceste preţioase averi.

— Trebuie să încălecăm pe maiestuosul vânt de răsărit al Marii

Revoluţii Culturale şi să realizăm cele mai înalte directive ale măreţului nostru conducător, preşedintele Mao, cu privire la creşterea din belşug a porcilor, să învăţăm din experienţa avansată a satului Ximen şi să ridicăm munca de creştere a porcilor pe

înălţimi politice... Conducătorul de la comandamentul pentru producţie îşi flutura braţele, făcând gesturi pline de vlagă, în timp ce cuvânta înfocat şi cu putere. La colţurile gurii îi atârna spumă lucitoare, de semăna cu un crab legat cu sfoară împletită din paie.

— Ce s-a întâmplat? m-a întrebat Diao Xiaosan de dincolo de perete, sculându-se cu capul şi mintea grele din culcuşul lui de pişat, înălţându-şi botul cel grosolan şi lung şi mijindu-şi ochii înroşiţi de alcool. N-aveam chef să-i dau un răspuns tăntălăului ăsta. Tăn- tălăul a căutat să-şi ridice picioarele din faţă şi să-şi pună bărbia peste perete ca să cerceteze cu privirea scena de afară, dar din cauza alcoolului îşi pierduse puterea de a-şi păstra echilibrul. De-abia ce s-a ridicat, că picioarele din spate i s-au şi înmuiat, iar corpul i-a căzut în rahat şi-n pişat. Individul ăsta care nu ştia cum e cu igiena îşi făcea nevoile în fiecare colţ al cocinii – chiar n-aveam noroc să am un porc atât de murdar drept vecin. Am văzut că pe cap era vopsit în alb, în timp ce colţii care i se răsfrângeau peste buze erau vopsiţi în galben, semănând cu dinţii de aur ai unui parvenit.

Am zărit o umbră neagră şi alunecoasă înghesuindu-se să iasă din rândul ascultătorilor – aceştia erau foarte mulţi, să zic că a fost „o mare întrunire cu zeci de mii de participanţi“ ar fi exagerat, dar vreo patru-cinci mii de oameni tot erau; umbra s-a prelins până în dreptul celor două butoaie de porţelan de Boshan amplasate sub cai şi şi-a vârât capul într-unul. Mi-am dat seama că băieţică voia să

bea apă cu zahăr, doar că aceasta fusese băută toată de oamenii veniţi la şedinţă. N-o băuseră pentru că le fusese sete, ci pentru zahăr. Pe vremea aceea era penurie de zahăr, substanţa asta dulce ca mierea se dădea pe cartelă, şi dacă apucai să mănânci o gură se chema că erai mai fericit decât eşti azi când faci dragoste cu femeia iubită. Conducătorii brigăzii din satul Ximen, pentru a-şi crea o imagine frumoasă în judeţ, convocaseră anume o întrunire cu toţi membrii comunei în care expuseseră aspectele cărora trebuia să li se acorde atenţie în timpul şedinţei de lucru: unul dintre acestea era că membrilor din sat ai comunei le era strict interzis, fie că era vorba de oameni mari, fie de copii, să se ducă la marginea butoaielor să bea apă cu zahăr. Dacă vreunul avea cutezanţa să încalce ordinul, i se scădeau o sută de puncte de muncă. Măscările celor din afara satului bătându-se pe apă cu zahăr m-au făcut să mă simt foarte ruşinat de obrazul lor. Eram şi mai mândru de nivelul ridicat al conştiinţei celor din satul Ximen, sau mai degrabă de capacitatea lor de a se controla. Deşi am văzut expresiile complexe din ochii multor săteni de la noi în timp ce-i iscodeau pe ceilalţi bând apă cu zahăr şi deşi le înţelegeam stările complexe din inimi când îi zăreau pe ceilalţi turnându-şi fără păsare apă cu zahăr, eram plin de stimă pentru ei: se ţinuseră, nu fusese uşor.

Dar acum, în sfârşit, unul nu se mai putea ţine – nu-i nevoie să-i mai rostesc eu aici numele şi prenumele, că ai ghicit tu de cine e vorba. Era copilul cel mai lacom din istoria de o sută cincizeci de ani a

satului Ximen, da, Mo Yan – maimuţa care şi-a pus pălărie şi face astăzi pe domnul. Ca un cal uscat de sete, băieţică ăsta şi-a aplecat jumătatea de sus a corpului peste butoi, nerăbdător să bea apa de pe fund, numai că gâtul îi era prea scurt şi butoiul prea adânc; atunci a găsit un linguroi alb de fier, s-a căznit să încline vasul într-o parte cu un singur braţ, făcând apa rămasă înăuntru să se strângă toată într-o parte, iar după aceea a întins linguroiul ca să-l ia cu el. De cum a dat drumul la mână, vasul cel mare şi-a recăpătat greoi poziţia iniţială, iar după felul în care ţinea, cu cea mai mare grijă, linguroiul, mi-am dat seama că rostuise ceva. A ridicat linguroiul până la marginile gurii, sau poate s-a apropiat cu gura de marginile linguroiului, iar după aceea şi-a înălţat gâtul cu încetul. După expresia de pe faţa lui, mi-am dat seama că, dând de gustul zahărului, trăise dulceaţa vieţii preţ de o clipă. A ras ultima picătură de apă cu zahăr din vas cu linguroiul lui, care zgârâia fundul grosier al vasului slobozind un hârâit care mă făcea să-mi scrâşnesc dinţii. Era un zgomot care-ţi înţepa urechile mai rău decât megafoanele şi care îmi muncea rău nervii – trăgeam nădejde să vină cineva să pună capăt acţiunilor prin care băieţică ăsta făcea satul Ximen să-şi piardă obrazul, pentru că, dacă mai continua aşa câteva minute, era cu putinţă să cad jos din pom. Am auzit mulţi porci alarmându-se de la zgomotul acela şi strigând pâcloşi şi mahmuri: „Nu mai zgâria, nu mai zgâria, ne omori!“ Băieţică ăla a pus la pământ butoaiele şi s-a strecurat într-unul dintre ele – să fi lins cu limba fundul vasului? Se

cheamă minune adevărată să fii lacom într-un asemenea hal. Într-un sfârşit, s-a ridicat pe picioare afară din vas şi eu am văzut cum îi scânteiau hainele cele rupte şi-am adulmecat şi mirosul dulceag pe care-l răspândea corpul lui. Dacă ar fi fost primăvară, albinele sau poate fluturii ar fi dansat în aer în jurul lui, însă era început de iarnă, nu s-au arătat nici albinele şi nici fluturii, şi doar mai bine de zece muşte dolofane s-au pus să zboare bâzâind pe lângă el – două chiar s-au coborât pe părul lui murdar şi încâlcit precum pâslă ferfeniţită.

— Cu ardoare înzecită şi străduinţe însutite, trebuie să facem cunoscută experienţa avansată a satului Ximen, în fiecare comună şi în fiecare brigadă trebuie ca cei din frunte personal să îi acorde toată atenţia, iar organizaţiile muncitoreşti, de tineret, de femei şi de mase trebuie să conlucreze din toate puterile. Trebuie întinsă şi mai tare coarda luptei de clasă şi întărit controlul şi supravegherea moşierilor, chiaburilor, contrarevoluţionarilor, elementelor rele şi a celor de dreapta şi trebuie cu deosebire să ne arătăm precauţi faţă activităţile distructive ale duşmanilor de clasă ascunşi...

Cu o expresie fericită pe faţă şi fluierând, Mo Yan s-a pornit zdruncinându-se către cele două camere cu maşinării. Atenţia mi-a fost atrasă de el şi l-am urmărit cu privirea. L-am văzut cum intră în odaia unde motorul pe motorină se învârtea iute ca vântul, iar cuiul de fier de la îmbucătura curelei de transmisie se freca cu volanta scoţând un ţăcănit cu un ritm limpede. Electricitatea de aici se năştea, iar

după aceea grăbea spre megafoane ca să-şi facă treaba:

— Gestionarii de la fiecare brigadă trebuie să controleze cu stricteţe administrarea şi utilizarea pesticidelor şi să-i împiedice pe duşmanii de clasă să le fure ca să otrăvească cu ele furajul porcilor…

Jiao al doilea, care era de serviciu la paza maşinăriilor, se cocea la soare dormind lângă zid, fapt care i-a permis lui Mo Yan să-şi pună în aplicare planul distructiv. Şi-a desfăcut cureaua, şi-a dat jos până sub buci nădragii cei rupţi, şi-a prins scula cu amândouă mâinile – până în acest moment, tot nu ghicisem ce avea de gând să facă băieţică ăla –, a ţintit cureaua de transmisie care se învârtea iute ca vântul, şi un şuvoi de urină albă şi luminoasă a căzut peste ea. Cu un zgomot ciudat, cureaua a căzut la pământ, ca un uriaş piton mort. Megafoanele au amuţit deodată. Motorul pe motorină se învârtea în gol, scoţând un zbârnâit strident şi răsunător. Locul de întrunire, dimpreună cu cele câteva mii de ascultători, parcă s-a scufundat dintr-odată pe fundul unui râu. Vocea cu care demnitarul îşi ţinea cuvântarea s-a slăbit şi s-a făcut monotonă, semănând cu bolborositul unui peşte care se transmite în sus de pe fundul apei. Treaba era de natură să strice mult peisajul, aşa că l-am văzut pe Hong Taiyue sculându-se şi l-am văzut şi pe Jinlong ridicându-se din mulţime şi luând-o la fugă cu paşi mari către casa maşinăriilor. Ştiam că Mo Yan a dat de mare bucluc şi că-l aşteaptă o papară zdravănă.

Mo Yan cel care dăduse de bucluc nu ştia că trebuie

să se ferească şi stătea ca prostul în faţa curelei de transmisie, cu o expresie foarte confuză întipărită pe faţă. Presupun că băieţică stătea să cugete cum anume doar puţină urină făcuse cureaua să cadă aşa deodată la pământ. Ximen Jinlong a intrat în fugă în casa maşinăriilor, şi primul lucru pe care l-a făcut a fost să-i ardă o palmă lui Mo Yan peste creştet; al doilea a fost să-i dea un picior în fund, în timp ce al treilea a fost să se îndoaie de şale şi să apuce cureaua, să o atârne de rotorul generatorului, iar după aceea să o tragă, să o întindă şi să-i atârne celălalt capăt de volanta motorului pe motorină. Părea că a atârnat-o bine, dar când a dat drumul la mână, iar a căzut. Pricina pentru care nu putea să stea atârnată avea de-a face cu urina aceea pusă să facă tămbălău şi stricăciune a lui Mo Yan. Jinlong a apăsat cu un fier cureaua la locul ei, fa- când-o să nu mai aibă cum să cadă, iar după aceea s-a aplecat de şale şi-a proptit o bucată de ceară neagră şi lucioasă de ea: cureaua se învârtea, ceara se micşora tocindu-se de ea, şi astfel cureaua şi-a dobândit forţa de frecare şi într-un sfârşit n-a mai căzut. Jinlong l-a dojenit apoi pe Mo Yan:

— Cine te-a pus să faci una ca asta?

— Nimeni, eu am făcut.

— Şi de ce-ai vrut să faci aşa?

— Voiam să-i scad curelii din fierbinţeală...

În urma întreruperii curentului de la megafoane, starea de spirit a conducătorului de la comandamentul pentru producţie a fost afectată, aşa că omul şi-a încheiat zorit cuvântarea. După ceva

încâlceală, frumoasa învăţătoare de la şcoala primară din satul Ximen, Jin Meili, s-a suit pe scenă ca să anunţe programul artistic. Într-o limbă comună nu foarte standard, dar foarte proaspătă şi plăcută, a declarat către spectatorii de la picioarele terasei şi, mai important, către cei mai bine de zece demnitari care se mutaseră la marginile scenei: „începe reprezentaţia artistică a echipei de propagandă pentru gândirea Mao Zedong din şcoala primară a satului Ximen!“ Curentul mergea deja în acest moment, iar din megafoane se auzeau deseori scârtâituri ascutite ca cele scoase de sula de cusut – se înălţau drept în înaltul cerului, de parcă ar fi vrut să străpungă de moarte păsărelele care zburau prin aer. Cu prilejul reprezentaţiei de astăzi, profesoara Jin Meili îşi tăiase părul cel lung prins în coadă şi-şi făcuse o pieptănătură foarte răspândită în acele vremuri, „Ke Xiang“, părând astfel şi mai plină de bravură şi eroism, mai destoinică şi mai frumoasă. I-am zărit pe demnitarii de pe cele două părţi ale scenei cum toţi îşi aruncă privirile asupra ei. Unii îi fixau cu privirea capul, alţii talia, în timp ce primul secretar al comunei Calea Laptelui, Cheng Zhengnan, îi ţintuia într-una fundul. Zece ani mai târziu, după greutăţi şi necazuri nespus de multe, Jin Meili avea în sfârşit să devină soţia lui Cheng

Zhengnan, în acel moment secretarul comitetului politic şi judiciar al judeţului; diferenţa de vârstă între ei era de douăzeci şi şase de ani, lucru primit cu multă dezaprobare pe atunci. Astăzi nimeni nu mai dezaprobă însă aşa ceva.

După ce învăţătoarea Jin a anunţat programul, s-a retras pe o latură a scenei, unde era aşezat un scaun dinainte pregătit pentru ea; pe scaun se afla un acordeon foarte frumos, al cărui email lumina scânteietor sub razele soarelui. Lângă scaun stătea în picioare Ma Liangcai, care ţinea în mână un flaut de bambus şi avea o expresie deosebit de solemnă. Învăţătoarea Jin şi-a trecut curelele acordeonului pe după umeri şi s-a aşezat liniştită pe locul ei. Acordeonul s-a deschis, iscând o muzică magnifică: în acelaşi timp, flautul lui Ma Liangcai a slobozit şi el sunete minunate, clare şi melodioase, voioase şi aţâţ de pătrunzătoare că păreau că străpung norii şi sfarmă pietrele. După ce au isprăvit de cântat un mic preludiu, o turmă de purceluşi graşi revoluţionari, călcând pe picioruţele lor scurte şi grăsuţe şi purtând toţi şorţuri roşii pe care era brodat cu galben semnul „credinţă“, au ţopăit sus pe scenă, care de-a dura, care târâş-grăpiş. Erau toţi purceluşi băieţi, şi prostănaci şi fără minte, guiţând şi ţipând bezmetic, lipsiţi de orice judecată, fără profunzime, şi în mare nevoie de un personaj principal care să-i conducă. Atunci, purceluşa numită Roşie-toată, încălţată în pantofiori roşii, s-a suit pe scenă făcând tumbe. Mama acestei fetiţe era o tânără şcolită din Qingdao cu preaplin de celule artistice, aşa că şi ea avea o bază genetică bună, învăţa pe dată orice îşi propunea. Intrarea ei pe scenă a stârnit un ropot de aplauze, pe când prezenţa turmei de purceluşi atrăsese doar un val de zâmbete şui. Pe mine însă, uitându-mă la turma de purceluşi, mă cuprindea o veselie fără

pereche – din vechime până azi, nu mai existase niciodată un porc care să se suie pe o scenă omenească, acesta era un punct de cotitură istoric, o onoare şi o mândrie pentru noi, porcii. Din acest motiv, am ridicat una din copitele mele din faţă, din pom de-acolo de unde stăteam, şi i-am transmis de departe lui Jin Meili, care concepuse acest dans, salutul meu revoluţionar! Voiam să îl salut şi pe Ma Liangcai, fără doar şi poate cânta bine din flaut. Voiam să o salut şi pe mama micuţei Roşie-toată, se măritase cu un ţăran şi dăduse naştere unei urmaşe excepţionale,

1

lucru demn de tot respectul: demn de tot respectul era faptul că îi dăduse moştenire genele ei pentru dans, dar şi mai demn de tot respectul era că şedea acum în spatele scenei oferindu-i fetiţei ei acompaniament vocal. Era o mezzo-soprană plină de forţă şi dulceaţă – băieţică ăla de Mo Yan a scris mai târziu într-un roman că avea voce de alto, ceea ce a stârnit batjocura multora care se pricep la muzică –, iar când vocea îi ieşea din gâtlej, dansa prin aer ca o panglică grea de mătase multicoloră: „... Suntem purceluşi roşii revoluţionari, mergem din Gaomi în Tian'anmen“; versuri ca acestea sunt clar nepotrivite când le privim cu ochii de astăzi, dar pe atunci erau cu totul şi cu totul normale. Spectacolul acesta al şcolii primare din satul nostru, Ximen, a participat la spectacolul trupelor din întregul judeţ şi a obţinut trofeul pentru cea mai frumoasă reprezentaţie: trupa noastră de actori purceluşi a fost primită de

conducătorul cel mai sus pus din zona Changwei, secretarul Lu, iar o poză cu secretarul Lu îmbrăţişând-o pe purceluşa Roşie-toată a fost publicată în ziarul provinciei. Aceasta ţine de istorie, iar istoria nu trebuie deformată. Purceluşa mergea acum în mâini pe scenă, picioarele încălţate în pantofiori roşii erau ridicate sus de tot şi băteau fără întrerupere ritmul. Toţi oamenii aplaudau plini de căldură, iar pe scenă, precum şi la picioarele acesteia, domnea un entuziasm nemărginit...

După ce reprezentaţia s-a încheiat cu succes, a urmat vizita. Spectacolul copiilor se încheiase, acum venise rândul lu băiatu la spectacol. Ca să spun drept, de când mă reîntorsesem la viaţă ca porc, Jinlong nu-mi era indiferent – deşi între noi nu mai era relaţia specială de la tată la fiu de mulţi ani înainte, voiam totuşi să mă prezint bine, să aduc veselie în inima conducătorilor şi să-i sporesc strălucirea lui Jinlong.

Mi-am mişcat un pic corpul şi mi-am simţit capul ameţit, ochii împăienjeniţi şi urechile zumzăind pe dinăuntru. De-abia mai bine de zece ani mai târziu, când mă întâlneam cu fraţii şi surorile mele de neam câinesc în piaţa Tianhua din capitala judeţului şi organizam party-uri magnifice la lumina lunii la care beam rachiu Wuliangye de Sichuan, maotai din Guizhou, coniac franţuzesc şi whisky englezesc, am priceput eu odată pe neaşteptate pricina pentru care în acel an, în ziua în care a avut loc şedinţa de lucm cu privire la creşterea din belşug a porcilor, pe mine mă durea capul, aveam ochii împăienjeniţi şi urechile îmi ţiuiau. N-a fost deloc vorba că nu ţineam eu

îndeajuns la băutură, a fost nenorocirea provocată de rachiul ăla de cartofi dulci de calitate proastă! Desigur, trebuie şi să recunosc că, deşi oamenii deja nu mai ştiau de moralitate în vremurile acelea, încă nu se înrăiseră până la a amesteca spirt industrial în rachiu şi a le face rău celorlalţi. După cum avea mai apoi să însumeze lucrurile, pe vremea când mă întorsesem iar pe lume, drept câine, prietenul meu, ciobănescul german care păzea poarta camerei de oaspeţi a primăriei, care văzuse multe şi ştia multe şi care era mare meşter la vorbe: „Oamenii din anii '50 au fost în mare parte neprihăniţi, cei din anii '60 deosebit de fanatici, cei din anii '70 cam laşi, cei din anii '80 puşi să-i măsoare pe alţii şi să le cântărească vorbele, iar cei din anii '90 extrem de răi". Te rog să mă ierţi că mă grăbesc mereu să vorbesc mai înainte despre lucrurile care s-au petrecut mai târziu, ăsta e un truc folosit în mod obişnuit de băieţică ăla de Mo Yan, care, din neatenţie, m-a influenţat şi pe mine.

Mo Yan ştia şi el că săvârşise o greşeală gravă, aşa că stătea cuminte în casa maşinăriilor, aşteptând ca Jinlong să vină să-l pedepsească. După ce Jiao al Doilea, de pază la maşinării, se trezise din somn, l-a zărit pe Mo Yan stând acolo şi-a deschis gura să-l ocărască:

— Javră mică ce eşti, de ce stai tu pe-aici, ai? Ai de gând să faci vreo stricăciune?

— Jinlong m-a pus să stau aici! a răspuns Mo Yan plin de curajul celui ce se ştie cu dreptatea de partea lui.

— Ce mă iei pe mine cu Jinlong, ăla nu face nici cât

scula din nădragii mei! a zis cu mare înfumurare Jiao.

— Bine, a rostit Mo Yan, atunci mă duc să-i spun.

— Întoarce-te aici! Jiao a întins mâna şi l-a înhăţat pe Mo Yan de guler, trăgându-l înapoi, acţiune în timpul căreia cei trei nasturi de la haina ruptă a acestuia au dispărut fără urmă. Haina s-a desfăcut, lăsând la iveală o burtă ca o ulcică de lut.

— Dacă-ndrăzneşti să vorbeşti cu el, îţi fac felul! Jiao al Doilea şi-a încleştat pumnii şi i i-a legănat lui Mo Yan prin faţă.

— Dacă vrei să nu vorbesc, trebuie să-mi faci felul! a zis acesta fără să dea nici cel mai mic semn de slăbiciune.

Dă-i în mă-sa şi pe Jiao al Doilea şi pe Mo Yan, amândoi sunt marfa de mâna a doua de la noi din sat, lasă-i acolo în camerele cu maşinării să facă tărăboi. Acum, maiestuosul grup de vizitatori a ajuns deja, sub conducerea lui Jinlong, în faţa cocinii mele. Fără ca Jinlong să mai trebuiască să deschidă gura şi să prezinte lucrurile, vizitatorii s-au înveselit. Se obişnuiseră deja cu porcii întinşi la pământ, dar nu văzuseră niciunul care să stea trântit într-un pom; văzuseră multe lozinci roşii scrise pe pereţi, dar nu văzuseră absolut niciuna scrisă pe burta unui porc. Cadrele de la judeţ şi de la comună râdeau în hohote, iar în spatele lor cadrele de la marea brigadă de producţie le ţineau isonul prosteşte. Responsabilul de la comandamentul pentru producţie, cel îmbrăcat în uniforma militară cea veche, m-a ţintuit cu privirea şi l-a întrebat pe Jinlong:

— S-a căţărat singur acolo?

— Da, singur.

— Poţi să-l pui să ne arate? a rostit responsabilul. Adică să-l pui să se dea jos şi după aceea să se caţere la loc?

— Este destul de dificil, dar am să-mi dau toată silinţa să încerc. Porcul acesta are o ascuţime a minţit ieşită din comun, iar copitele şi picioarele le are foarte robuste, doar că e căpăţânos din fire – de obicei o ţine pe a lui şi nu-i place să asculte de porunca oamenilor.

Jinlong mi-a împuns uşurel căpăţâna cu o ramură şi pe un ton plin de tandreţe şi de spirit de negociere mi-a zis:

— Purcelule Al Şaişpelea, trezeşte-te, nu mai dormi, coboară din pom să te uşurezi niţel!

Evident, voia să le demonstrez demnitarilor îndemânarea mea unică legată de suitul în copaci, însă îmi zisese să cobor ca să mă uşurez; o asemenea minciună pe faţă tare mi-a umplut inima de tristeţe, deşi pricepeam desigur şi adânca lui iubire şi preocupare. O să-i dau satisfacţie, dar nu pot să-mi las supus capul în jos şi să-mi pleoştesc urechile, nu pot să fac orice mă instruieşte el să fac, pentru că aşa n-aş mai fi un porc cu personalitate, ci un pekinez care se dă de-a rostogolul în toate părţile ca să se pună bine cu stăpânul. Am plescăit de câteva ori din limbă, am scos un căscat prelung, mi-am dat ochii peste cap, m-am întins leneş şi-am stârnit o mare de râsete şi comentarii: „Aah, cum să fie ăsta porc, e om de-a dreptul, pe toate ştie să le facă!“ Prostănăcilor,

voi credeţi că eu nu vă pricep vorba? Băiatu înţelege vorba din Gaomi, vorba din munţii Yimeng şi vorba din Qingdao, băiatu a mai învăţat din gura tinerei şcolite din Qingdao care îşi făcea iluzii că într-o bună zi o să plece din ţară să înveţe în străini şi mai bine de zece propoziţii în spaniolă! Am zbierat tare o propoziţie în spaniolă şi a încremenit sufletul în tâmpiţii ăia, care însă după aceea s-au pus să râdă în hohote. Las' că vă dau eu de râs, să muriţi de atâta râs, să faceţi poporului economie la grâne. N-aţi vrut să mă cobor din pom ca să mă uşurez? Nu-i nevoie să cobori din pom pentru asta, dacă stai sus, te pişi departe. Ca să fac o glumă plină de răutate, mi-am schimbat excelenta obişnuinţă igienică de a urina într-un loc prestabilit şi, stând aşa trântit confortabil în pom, am slobozit urina reţinută mult timp, când rapid, când lent, când grosier, când cu fineţe. Prostănacii râdeau tare şi Iară oprire. Mi-am rotunjit ochii la ei şi le-am zis serios de parcă citeam din scriptură: „De ce râdeţi? Fiţi mai serioşi! Eu sunt un obuz lansat împotriva bastionului reacţionar al imperialiştilor, revizioniştilor şi contrarevoluţionarilor, iar dacă obuzul se pişă, înseamnă că praful de pulbere dinăuntru s-a umezit: iar vouă vă mai arde de râs!“ Turma aia de prostănaci pesemne că mi-a înţeles vorbele, pentru că fiecare râdea de se prăpădea, râdea de nu mai putea. Cadrul cel important îmbrăcat în uniforma militară cea veche s-a schimbat şi el la faţă, iar chipul lui ca tabla s-a spart în cioburi-cioburi de zâmbet, de parcă i-ar fi fost presărat cu un strat de tărâţe aurii. A spus

arătând spre mine:

— Chiar e un porc bun, ar trebui să-i dăm o medalie de aur!

Am fost întotdeauna nepăsător faţă de faimă şi câştiguri, dar o asemenea măgulire ieşită din gura unui înalt demnitar tot m-a făcut să mă fudulesc de să uit de mine, aşa că m-am hotărât să iau învăţătură de la purceluşa Roşie-toată, care mersese în mâini pe scenă; aici, pe ramurile tremurătoare ale caisului, să stai în cap era o mişcare de mare dificultate, însă odată izbutită, sigur avea să creeze senzaţie. Am apucat ferm cu picioarele din faţă crăcana caisului, mi-am ridicat picioarele din spate, mi-am răsucit fundul în sus şi mi-am lăsat capul în jos, prins între două crengi. N-aveam însă îndeajunsă putere, mâncasem prea mult de dimineaţă şi burta mi-era grea. Am apăsat cu putere crăcana, făcând-o să se mişte şi să se scuture, cu gândul să mă folosesc de puterea ei pentru a îndeplini această mişcare extrem de dificilă. Bine, sus! Am zărit pământul, picioarele din faţă îndurau o presiune enormă, tot sângele din corp mi-a năvălit în căpăţână, ochii au început să mă doară de parcă ar fi vrut să iasă din orbite, continuă, continuă zece secunde şi se cheamă că ai câştigat! Am auzit un ropot de aplauze, ştiam că izbutisem. Din nefericire însă, copita din stânga mi-a alunecat, mi-am pierdut echilibrul, privirea mi s-a întunecat şi mi-am simţit capul izbindu-se de ceva tare şi scoţând un sunet înăbuşit. Mai apoi am leşinat.

Fir-ar mama ei, nenorocirea asta a fost toată provocată de rachiul ăla de calitate proastă!

CAPITOLUL 26

Din invidie, Diao Xiaosan dărâmă cocina; Lan Jinlongface plan iscusit pentru a trece iarna cea grea

Iarna anului 1972 a fost pentru porcii Crescătoriei din livada de caişi o adevărată încercare pe viaţă şi pe moarte. Deşi în urma şedinţei de lucru cu privire la creşterea porcilor, de la judeţ se alocaseră două tone de grâne furajere ca încurajare şi recompensă pentru brigada din satul Ximen, ceea ce s-a trimis de la judeţ au fost doar cifre. Într-un târziu, la presiunea comitetului revoluţionar al comunei populare, de realizarea concretă a transferului s-a ocupat preşedintele biroului de gestiune a grânelor de la comună, un om numit Jin Rensong şi poreclit, pentru că îi plăcea la nebunie să mănânce carne de şobolan, Jin Şobolanul. Acest şobolan de preşedinte a trimis la crescătoria noastră drept marfă de primă calitate sorg şi cartofi dulci mucegăiţi puşi ani de zile la păstrare în colţurile magaziilor şi făcând reducere mare şi în ce priveşte cantitatea. În acest lot de furaje mucegăite trebuie să se fi aflat mestecată o tonă de căcăreze de şobolan, care au învăluit întreaga iarnă crescătoria noastră din livada de caişi într-o împuţiciune cu totul aparte. Într-adevăr, înainte şi după şedinţa de lucru dedicată creşterii porcilor am mâncat bunătăţi şi-am băut pe alese, ducând o bucată de vreme viaţa decadentă a burghezo-moşierimii. Dar la nicio lună

după şedinţă, grânarele brigăzii în repetate rânduri au solicitat ajutor de urgenţă, în timp ce vremea se răcea pe zi ce trecea – zăpada cea în aparenţă atât de romantică a adus cu ea un frig care te pătrundea până la oase, iar noi am fost prinşi sub apăsarea îndoită a frigului şi foamei.

Zăpada din acel an a fost formidabil de mare – nu că exagerez eu acum anume, ci chiar aşa s-a întâmplat. Există înregistrări la biroul meteorologic, există consemnări în analele judeţului, iar Mo Yan se referă şi el la asta în romanul lui intitulat Cronica creşterii porcilor.

Lui Mo Yan i-a plăcut de mic să amăgească oamenii cu vorbe înşelătoare, iar în cuvintele pe care le pune în cărţile lui se amestecă şi mai mult adevăratele cu falsele, de nu poţi să nu te încrezi în ele, dar nici nu poţi să te încrezi cu totul. Timpurile şi locurile din Cronica creşterii porcilor sunt reale, scenele legate de zăpadă sunt şi ele adevărate, însă numărul porcilor şi originea acestora sunt deformate faţă de realitate. Era evident că porcii veniseră din Munţii Yimeng, dar el a scris că veneau din Munţii Wulian; era evident că erau 1 057 de porci, dar el a scris de 900 şi ceva. Acestea sunt însă detalii cu totul minore, nu trebuie musai să ne punem cu el pentru vorbele scrise într-un roman de un romancier.

Deşi îi dispreţuiam din adâncul sufletului meu pe porcii din munţii Yimeng, iar faptul că îmi erau semeni era o umilinţă, în fond eram totuşi din aceeaşi specie, iar „Vulpea-i întristată când moare leul, făpturile plâng când le piere felul“. Porcii din munţii

Yimeng şi-au găsit pieirea iute unul după altul, învăluind ferma din livada de caişi într-o atmosferă tragică şi grea. Pentru a-mi păstra forţele şi a micşora pierderile de căldură din corp, în acele vremuri îmi rărisem ieşirile nocturne. Am încropit laolaltă cu ghearele la colţul zidului frunzele care se făcuseră bucăţi după ce-mi slujiseră atâta vreme drept culcuş, precum şi ierburile uscate prefăcute în pulbere, lăsând pe pământ dâră după dâră de copite, asemenea unui model de plasă migălos împletită. M-am întins în mijlocul acestei grămezi de ierburi mărunte şi frunze putrezite, mi-am sprijinit obrajii în copitele din faţă, am privit zăpada cea mare care plutea multă şi alandala, am adulmecat odoarea răcoroasă care apare anume atunci când ninge, iar inima mi-a fost scăldată de valuri-valuri de întristare. Ca să spun cinstit, nu eram un porc cu aplecări spre melancolie, dispoziţia mea era mai degrabă spre carnavalesc, iar mintea mă ducea spre ridicare-n revoltă; în mare măsură, îmi lipsea sentimentalismul plângăcios mic-burghez.

Vântul de iarnă vâjâia, gheaţa cea groasă de pe râu se crăpa şi isca zgomote care speriau cerul şi mişcau pământul din loc, bang! bang! bang! bang! ca destinul bătând la uşă în adâncul nopţii. Zăpada strânsă în faţa cocinii aproape că se unise cu ramurile încovoiate de zăpadă ale caişilor, iar în livadă răsuna deseori sunetul clar şi melodios al crăcilor frângându-se sub apăsarea zăpezii strânse pe ele; în urma acestui sunet clar şi melodios, întotdeauna venea un val de sunete înăbuşite, pe care le scotea

zăpada de pe crăci prăbuşindu-se şi ea la pământ. În întunecimea nopţii, cât cuprindeam eu cu ochii era o întindere nesfârşită de alb. Din cauza lipsurilor de motorină, deja se pusese capăt producerii de electricitate, aşa că şi dacă smuceam de firul de la bec să-l rup, tot nu puteam să mă aleg nici măcar cu un fir de lumină. Asemenea nopţi întunecoase acoperite de zăpadă ar fi trebuit să fie un mediu din care se nasc poveştile pentru copii, să fie un moment în care se nasc vise, însă foamea şi frigul făceau bucăţi şi poveştile, şi visele. Trebuie să spun cu toată sinceritatea că şi atunci când lipsa furajelor pentru porci a fost cea mai serioasă, iar porcii din munţii Yimeng de-abia ce-şi duceau zilele cu frunze descompuse şi coji de seminţe de bumbac cumpărate de la fabrica de prelucrare a bumbacului, Ximen Jinlong se asigura ca în furajul meu o proporţie de unul la patru să fie material de calitate – bineînţeles că şi materialul ăla de calitate era format tot numai din cartofi dulci mucegăiţi, dar tot era mai bun decât vrejurile de fasole şi cojile seminţelor de bumbac.

Stăteam întins, îndurând amarul nopţilor celor îndelungate, uneori în vis, alteori în realitate. Pe cer se iveau din când în când câteva stele, iar lumina lor scăpărătoare semăna cu diamantele de la pieptul reginelor. Nu aveam cum să am somnul tihnit, pentru că sunetele porcilor din munţii Yimeng zbătându-se la hotarul dintre viaţă şi moarte mă umpleau de o dezolare fără pereche.

Când îmi îndreptau gândul spre lucrurile din trecut, ochii mi se umpleau de lacrimi care, ajunse în

părul de pe obraji, într-o clipă şi îngheţau, prefăcându-se-n perle. Diao Xiaosan cel de dincolo de perete se văita şi el amarnic, bucurându-se acum de relele roade ale lipsei lui de igienă. În culcuşul lui nu mai era niciun locşor uscat, şi peste tot erau grămăjoare îngheţate formate din căcăreze şi urină. Hăulea alergând prin cocină, scotea urlete ca de lup, răspunzându-şi în depărtare cu hăulitul lupilor adevăraţi din pustietate. Blestema iară încetare cu voce ridicată, blestema nedreptatea de pe lumea asta, iar de fiecare dată când se dădea mâncarea, îl auzeam dând drumul unoi şuvoi de înjurături. Îl ocăra pe Hong Taiyue, îl ocăra pe Ximen Jinlong, îl ocăra pe Lan Jiefang şi şi mai mult o ocăra pe cea anume însărcinată cu hrana noastră, pe Bai – adică pe Xing'er, văduva lui Ximen Nao, moşierul samavolnic de mult ajuns una cu pământul. Bai aducea mereu cu cobiliţa două căldări de furaje ca să ne hrănească. Mergea şovăielnic cu picioarele ei mici pe poteca pe care zăpada se prefăcuse în gheaţă, iar trupul îmbrăcat într-o haină căptuşită stricată îi fremăta tot prin mijlocul nămeţilor. Pe cap avea un şal albastru, iar aerul cald care-i ţâşnea pe gură şi pe nas i se prefăcea în brumă pe sprâncene şi păr. Mâinile îi erau aspre şi aveau pielea crăpată, semănând cu nişte lemne arse şi uscate. Când venea cu cobiliţa, se folosea de linguroiul cel lung din mână ca de un baston. Căldura care se răspândea din căldări era slabă, mirosul răzbătând în schimb vijelios. Pornind de la el, puteai distinge clar calitatea furajului. Întotdeauna căldarea din faţă era plină cu mâncarea

mea, iar cea din spate cu mâncarea lui Diao Xiaosan.

Bai punea jos cobiliţa, mătura la o parte cu linguroiul zăpada groasă-groasă strânsă pe zidul de pământ, iar după aceea se întindea înăuntm şi-mi curăţa troaca. Apoi ridica cu amândouă mâinile şi cu efort căldarea şi, de dincolo de zid, îmi răsturna în troacă furajul cel negru. În aceste clipe, eu nu mă puteam niciodată ţine să nu înhaţ mâncarea, cu aşa nerăbdare că mâncarea cea lipicioasă îmi cădea pe cap sau pe urechi – o dădea ea după aceea la o parte de acolo şi de pe creştetul capului cu linguroiul. Mâncarea nu era deloc gustoasă şi mai ales nu putea fi mestecată prea mult, pentru că dacă făceai asta, gustul de putrezit îţi umplea gura şi gâtlejul. Pe când înfulecam cu îmbucături mari scoţând leorpăială după leor- păială, Bai mă lăuda, încercată de simţiri nenumărate:

— Purcelule Al Şaişpelea, măi purcelule, tu chiar eşti un porc bun care nu face mofturi la mâncare!

Bai îl hrănea întotdeauna pe Diao Xiaosan numai după ce mă hrănea pe mine. Văzându-mă cât de firesc şi lipsit de reţineri mănânc, inima părea să i se umple de fericire. Dacă n-ar fi fost urletele smintite ale lui Diao Xiaosan, cred că ar fi fost foarte posibil să uite să-l hrănească. Îmi amintesc privirea afectuoasă pe care mi-o arunca pe când stătea cu capul plecat uitându-se cum mănânc – bunătatea pe care mi-o arăta era limpede, însă nu voiam să mă duc cu gândul mai în adânc: în fond, treburile se petrecuseră cu mulţi ani în urmă, iar oamenii şi dobitoacele merg pe drumuri diferite.

Odată, l-am auzit pe Diao Xiaosan prinzând cu dinţii lingu- roiul lui Bai şi i-am văzut faţa cea hidoasă pe care o întinsese peste zid, în timp ce se sprijinea de el cu picioarele din faţă. Colţii îi erau dinţi de fierăstrău, iar ochii roşii ca sângele. Bai şi-a zdron- cănit linguroiul peste râtul lui alungit de parcă ar fi ciocănit într-o toacă. I-a turnat apoi mâncarea în troacă, suduind printre dinţi:

— Porc murdar ce eşti, în culcuş mănânci, în culcuş te slobo- zeşti, de ce nu te-oi fi făcut tu sloi de gheaţă, duh rău ce eşti?

Diao Xiaosan a luat o gură şi-a început să ocărască:

— Ximen Bai, babă vicleană şi părtinitoare ce eşti! Mâncarea bună ai pus-o pe toată în căldarea lui Al Şaişpelea, iar a mea e toată numai frunze putrede. S-o fut pe mama voastră de nemernici ce sunteţi voi!

Ocărând aşa, Diao Xiaosan a început să plângă cu suspine. Dar Ximen Bai nu i-a băgat deloc în seamă sudălmile, a luat căldările goale pe cobiliţă, s-a sprijinit în linguroi şi-a plecat clătinându-se.

Diao Xiaosan s-a uitat înspre mine ţinându-se de zid şi-a-n- ceput să mi se plângă, cu saliva lui cea murdară picurând în cocina mea. M-am făcut că nu-i văd invidia şi ura din priviri şi-mi vedeam de treabă, mâncând repede cu capul lăsat în jos. Diao Xiaosan a rostit:

— Purcelule Al Şaişpelea, ce fel de lume mai e şi asta? De ce doi porci la fel sunt trataţi diferit? Poate pentru că eu sunt negru şi tu alb? Poate pentru că tu eşti de-al locului, iar eu străin? Poate pentru că tu ai un chip frumos, iar eu o înfăţişare urâtă? Şi nu e

musai că eşti mai frumos cine ştie cât decât mine...

Ce puteam eu să-i spun unui tăntălău ca ăsta? Pe lumea asta niciodată n-au fost lucrurile prea cu dreptate – ce, dacă ofiţerii merg călare, trebuie să meargă şi soldaţii călare? Aşa e, în trupele de cavalerie ale mareşalului Budionâi al Armatei Roşii a Uniunii Sovietice şi ofiţerii mergeau călare şi soldaţii mergeau călare, dar ofiţerii aveau armăsari de soi, pe când soldaţii aveau gloabe – tot nu erau trataţi la fel.

— O să vină o zi când o să-i omor pe toţi cu muşcăturile mele, o să le sfâşii burţile şi o să le trag afară maţele din ele... Diao Xiaosan şi-a atârnat copitele din faţă peste peretele de pământ care separa cele două cocini şi a spus scrâşnind din dinţi: Unde e oprimare, va fi şi împotrivire, nu crezi? Poţi să nu crezi, dar eu cred cu străsnicie în asta!

j

— Ai dreptate. Mă gândeam că nu aveam de ce să-l mânii pe individ, aşa că i-am ţinut isonul: Am încredere în curajul şi puterile tale şi aştept cu nerăbdare să văd faptele cu care o să sperii Cerul şi-o să mişti pământul din loc.

— Atunci, a zis el cu balele curgându-i, mâncarea rămasă la tine în troacă i-o dăruieşti fratelui tău s-o mănânce?

I-am văzut privirea lacomă şi râtul murdar şi m-a cuprins o aversiune nespus de mare faţă de el – în ochii mei avusese mereu o poziţie foarte joasă, care acum era şi mai joasă, coborându-se la nivelul mocirlei. Am stat şi-am chibzuit: aşa, deloc dornic cum eram să-l las să-mi murdărească troaca, tot nu-

mi venea uşor să deschid gura şi să-i refuz în faţă rugămintea asta deosebit de umilă. Am bâiguit:

— Diao, ştii, mâncarea mea nu e cine ştie ce deosebită de a ta... Ai tu psihologie de copil, care crede mereu că prăjitura din farfuria altuia e cea mai mare...

— Pizda mă-sii, tu chiar crezi că băiatu e aşa prost? a zis Diao Xiaosan ajuns la exasperare, chiar dacă-i orbeşti tu ochii lu băiatu, nasul nu i-l orbeşti! Da' nici ochii nu mi-i orbeşti tu! S-a aplecat şi a scociorât în troacă după niţel furaj, pe care l-a ridicat cu copitele şi l-a aruncat la marginea troacei mele: contrasta vădit cu ce rămă sese la mine în troacă. A zis apoi, înveninat: Uită-te singur ce mănânci tu şi ce mănânc eu! Fir-ar mama ei, amândoi suntem vieri, pe ce se bazează ei de ne tratează diferit? Dacă tu „prăşeşti pentru revoluţie“, ce, eu prăsesc pentru contrarevoluţie? Pe oameni i-au împărţit în revoluţionari şi contrarevoluţionari, dar ce, şi la porci or fi acum clase? Părtinirea şi interesul propriu fac relele astea! Las' că am văzut eu privirea pe care ţi-o aruncă Bai, e întocmai ca a femeii care se uită la bărbatul ei! Poate c-o vrea să te împerechezi cu ea! Hai, împerechează-te, şi la anul de cum vine primăvara o să fete o turmă de monstruleţi cu cap de om şi corp de porc sau poate cu cap de porc şi corp de om – fără pereche de minunaţi!

5

Clevetirea asta plină de gând rău i-a risipit mohorârea din inimă şi-a început să râdă cu mârşăvie.

Am ridicat cu o copită din faţă furajul pe care-l aruncase spre mine şi l-am vânturat cu putere afară peste zid. Am zis apoi dispreţuitor:

— Cugetasem să-ţi răspund la rugăminţi, dar dacă mă jigneşti aşa, iartă-mă, Diao, frate, dar mai bine arunc în căcat mâncarea rămasă decât să ţi-o dau ţie. Am scociorât după mâncarea din troacă şi-am aruncat-o în locul prestabilit pentru nevoile mele. M-am întors la culcuşul uscat şi m-am trântit pe el, spunând agale: Excelenţă, dacă doriţi să mâncaţi, vă rog!

Diao Xiaosan slobozea lumini verzi din ochi, iar dinţii şi-i înclestase de-i scrâsneau:

))

— Al Şaişpelea, vorba veche zice aşa: De-abia după ce ieşi din apă, vezi nămolul de pe picioare! Cât mergem pe drum, punem la răboj şi vedem noi la urmă! Treizeci de ani râul curge la răsărit, treizeci la apus! Soarele se roteşte, n-o să-ţi lumineze ţie culcuşul întotdeauna!

Terminând de spus vorbele acestea, faţa lui hidoasă a dispărut instantaneu. L-am auzit cum se învârte plin de neastâmpăr dincolo de perete, cum se izbeşte deseori cu căpăţâna de poarta de fier şi cum zgârâie cu ghearele de zid. Mai apoi am auzit dinspre partea lui un zgomot bizar şi mi-a luat mult timp să pricep ce se întâmplă: băietică ăsta, şi ca să se-ncălzească, şi ca să-si verse mânia, se ridicase în picioare şi smulgea cu râtul coceni de sorg din acoperişul cocinii, făcând şi partea mea de acoperiş să aibă de suferit.

Sprijinindu-mi picioarele din faţă de zid, mi-am trecut capul dincolo, ca să-mi exprim protestul faţă de acţiunea lui distructivă:

— Diao Xiaosan, n-ai voie să faci aşa!

Prinsese cu gura un fir de sorg şi a tras cu putere de el. După ce l-a dat jos, l-a retezat cu colţii pe din două. „Fir-ar mama ei, a zis, fir-ar, dacă e să mă duc eu, să se ducă toată lumea! Nu-i dreptate în lumea asta, dracii ăi mici dărâmă mănăstirea!“ S-a ridicat drept în picioare, a apucat cu gura un cocean de sorg şi, folosindu-se de forţa de gravitaţie, a tras brusc în jos, iar în acoperişul cocinii a apărut de îndată o gaură: un rând de olane roşii a căzut la pământ, făcându-se ţăndări, zăpada întărită a căzut şi ea, multă şi alandala; când i-a căzut şi lui în cap, şi-a legănat căpăţâna, iar razele crunte şi verzi din ochii lui s-au izbit de zid ca nişte cioburi de sticlă. Băieţică ăsta clar înnebunise. Şi-a continuat aşa activitatea distructivă, drept care mi-am ridicat privirile în sus spre partea mea de acoperiş, iar inima a început să mă ardă de-n- grijorare; am început să mă-nvârt în cerc, mi-a venit gândul să sar peste perete şi să pun capăt distrugerilor lui, însă într-o luptă cu un porc aşa nebun, amândouă părţile, şi învingătorul, şi învinsul, aveau să aibă negreşit de suferit. Cuprins de disperare, am scos un urlet ascuţit, iar sunetul pe care l-am slobozit a fost asemenea celui de la alarma antiaeriană. Pe vremea când studiam cântece revoluţionare şi-mi mlădiam vocea imitându-le, izbuteam şi nu prea; însă urletul meu din acest moment de disperare a semănat de-adevăra- telea cu

un sunet de sirenă. Era o amintire din copilărie – pentru a preveni atacurile neaşteptate din partea imperialiştilor, revizioniştilor şi contrarevoluţionarilor, pe întregul teritoriu al judeţului se desfăşuraseră exerciţii de apărare antiaeriană. Megafoanele răspândite peste tot în judeţ, în toate satele şi la toate organele statului, slobozeau mai întâi un duduit neguros., Acesta este sunetul pe care îl fac bombardierele grele ale inamicului zburând la mare înălţime, spunea vocea copilărească a unei crainice; în continuare răsuna un vâjâit strident care-ţi înţepa timpanele – Acestea sunt avioanele inamice în picaj; mai apoi se auzea o mare de ţipete şi răcnete – Cadrele şi ţăranii săraci şi mijlocaşi din judeţ sunt rugaţi să deosebească atent sunetul acesta, este semnalul internaţional pentru alarma antiaeriană, de cum îl auziţi, toată lumea să lase nu maidecât treaba şi să se adăpostească în adăposturile antiaeriene, iar dacă acestea nu există, să se întindă la pământ cu mâinile în jurul capului". Acum eu semănăm cu un artist amator care, după ce a studiat ani de zile opera pekineză, a găsit în sfârşit înălţimea potrivită a vocii şi se cufundă într-o mare de bucurie. Mă-nvâr- team în cerc şi hăuleam. Pentru a face sunetele de alarmă să se transmită cât mai departe, am ţopăit brusc între crăcile caisului, iar zăpada strânsă acolo, care semăna cu faina sau cu vata, a căzut la pământ, deasă sau rară, moale sau grea. Rămurelele apărute de sub zăpadă se arătau purpurii la chip, lucioase, tari şi sfărâmicioase, precum coralul de pe fundul mării din poveste. M-am

căţărat mai sus pe crăcile caisului până am ajuns în coroană, de unde cuprindeam cu privirea toată Crescătoria de porci din livada cu caişi, precum şi întregul sat. Am zărit fumul rotocolindu-se pe coşurile bucătăriilor, am văzut sute şi mii de pomi care semănau cu uriaşe pâinicele albe, am văzut mulţimi de oameni alergând afară din căsuţele lor care păreau gata în orice clipă să se prăbuşească sub apăsarea zăpezii. Zăpada era albă, oamenii erau negri. Zăpada le venea până la genunchi şi ei mergeau anevoios, zdruncinându-se în stânga şi-n dreapta şi şontâcăind. Fuseseră alertaţi de alarma mea. Ximen Jinlong, Lan Jiefang şi alţi câţiva s-au strecurat primii afară din cele cinci cămăruţe ale lor din care căldura dădea pe dinafară. Mai întâi au dat ocol, şi-au înălţat capetele cercetând cu privirea înspre cer – mi-am dat seamă că sunt în căutarea bombardierelor imperialiste, revizioniste şi contrarevoluţionare –, iar după aceea s-au întins la pământ şi şi-au acoperit căpăţânile cu amândouă mâinile; un stol de ciori le-a trecut croncănind pe deasupra creştetului. Stolul îşi avea cuiburile în pădured de plopi de pe malul de răsărit al râului, dar pentru că zăpada învelise pământul, iar hrana era greu de dobândit, în fiecare zi trebuiau să zboare până deasupra Crescătoriei din livada de caişi şi să se lupte cu noi pe mâncare. Mai apoi, toţi oamenii s-au căţărat înapoi în picioare, au ridicat capetele şi-au privit văzduhul care începea să se însenineze după zăpadă, şi le-au coborât şi-au privit pământul pecetluit în gheaţă şi învelit de zăpadă şi în sfârşit au

găsit locul de provenienţă al alarmei.

Lan Jiefang, acum trebuie să vorbesc despre tine. Ai ridicat un bici cu noduri din cele folosite de căruţaşi şi te-ai repezit cu tot curajul şi avântul. Din cauza grămăjoarelor îngheţate în care se prinseseră picăturile din hrana porcilor căzute pe potecuţele din livadă, ai căzut de două ori, una după alta. Prima oară ai căzut în faţă, de semănai cu un câine rău care se luptă cu altul pe nişte rahaţi, iar a doua oară ai căzut pe spate, ajungând întocmai ca o broască ţestoasă uscându-şi burta la soare. Razele acestuia erau cu totul delicate, peisajul învăluit în zăpadă era neobişnuit de frumos, iar aripile ciorilor păreau să fi fost date cu pudră de aur. Jumătatea ta de faţă albastră scăpăra şi ea străluminată. În rândul personajelor din satul Ximen, tu de la început până la sfârşit nu poţi fi socotit unul principal; în afară de Mo Yan, care adesea şopăcăia cu tine, aproape nu mai era nimeni care să te bage în seamă. Nici măcar eu, un porc, nu te ţineam la mare cinste pe tine, aşa-zisul şef al echipei de crescători. Însă acum, când veneai alergând şi târând biciul după tine, am descoperit surprins că tu, cu trupul tău slăbănog, erai deja un tânăr bărbat. După povestea asta, am socotit pe degete că aveai deja 22 de ani – erai, iară doar şi poate, un adult.

Cuprinzând ramurile copacilor şi stând cu faţa către soarele roşu ce se strecura printre crăpăturile norilor de cinabru, am deschis gura si-am mai slobozit un sir de alarme antiaeriene întortocheate şi ocolitoare. Oamenii care s-au strâns sub cais suflau şi

gâfâiau, şi pe feţe aveau întipărită o expresie stânjenită de râsu-plânsu. Un bătrân pe nume Wang a zis cu inima grea:

— Ţara stă să piară, dracii ies afară!

Dar vorbele bătrânului au fost pe dată curmate de Jinlong:

— Wang, fii atent cu limba aia!

Wang ştia singur că l-a luat gura pe dinainte şi şi-a tras o palmă peste ea:

— Să te mai ţii tu de palavre, na, să te mai ţii! Tovarăşe secretar Lan, un om mare ca dumneata n-o să aibă supărare cu unul mărunt ca mine. Cruţă-i prima greşeală unui moşneag mărunt!

Jinlong fusese deja primit în Partidul Comunist, era membru în comitetul filialei de partid şi secretar al filialei Tineretului Comunist de la marea brigadă din satul Ximen şi se arăta plin de ambiţie şi aroganţă. A dat din mână către Wang şi-a zis:

— Ştiu că ai citit cărţi rele de soiul Romanţului celor trei regate şi că simţirile ţi s-au stârnit în faţa celor de faţă, drept care ai vrut să te umfli în pene cu învăţătura ta. Dacă lucrurile nu stau aşa, atunci, în temeiul vorbei ăsteia, pot să te bag la contrarevoluţionari activi!

Atmosfera a devenit de îndată serioasă. Jinlong nu a pierdut ocazia să ţină o cuvântare, în care spunea că vremea, cu cât e mai groaznică, cu atât reprezintă o mai bună ocazie ca imperialiştii, revizioniştii şi contrarevoluţionarii să lanseze atacuri pe neaşteptate şi desigur şi una foarte bună ca duşmanii de clasă ascunşi în sat să facă stricăciuni. Mai apoi Jinlong m-

a lăudat, spunând că sunt un porc cu o înaltă conştiinţă:

— E doar un porc, dar conştiinţa sa e mai ridicată decât a multor oameni!

Eram mândru peste poate, de uitasem deja de ce dădusem alarma. Asemenea unei vedete care se bucură de admiraţia celor de la picioarele scenei şi dă pe dinafară de entuziasm, mi-am curăţat gâtlejul şi-am cântat tare, dar nici n-am terminat o arie, că l-am şi văzut pe Lan Jiefang cum se repede la trunchiul pomului rotindu-şi biciul; prin faţa ochilor mi-a fulgerat o umbră de bici şi un val de durere intensă m-a străbătut prin vârful urechilor, capul mi s-a îngreunat şi picioarele mi s-au înmuiat şi-am picat la pământ cu capul înainte, cu jumătate din corp înfigân- du-mi-se în zăpadă.

Pe când mă zbăteam să ies din omăt, am văzut neaua toată numai pete de sânge – îmi făcuse în urechea dreaptă o spinte- cătură de trei centimetri. Spintecătura aceea m-a însoţit în toţi anii cei splendizi din a doua jumătate a vieţii mele şi este şi pricina pentru care eu ţi-am purtat ţie, Lan Jiefang, mereu pică în inima mea. Chiar dacă mai apoi am priceput şi eu de ce ai acţionat atunci cu atât de mare cruzime şi te-am şi iertat din punct de vedere teoretic, sentimental vorbind în suflet mi-a rămas mereu un nod greu de dezlegat.

Deşi primisem o lovitură grea de bici, care mi-a lăsat o cicatrice pe corp până la sfârşitul vieţii, Diao Xiaosan, cel de dincolo de perete, dăduse de mare necaz. Suitul meu în pom ca să imit alarma

antiaeriană avea în el ceva drăguţ, însă faptul că Diao Xiaosan blestema societatea şi punea casa la pământ reprezenta o acţiune pur distructivă. Şi dacă biciuirea pe care mi-a aplicat-o Jiefang a iscat împotrivire din partea a numeroşi oameni, bătaia cu biciul pe care i-a dat-o lui Diao Xiaosan de l-a umplut de sânge s-a bucurat în schimb de aprecieri unanime: „Bate-l, omoară în bătaie lepădătura asta!“ aşa spuneau oamenii într-un singur glas. Diao Xiaosan la început încă a mai sărit cu ferocitate, izbind şi rupând în două ulucile de fier groase de un deget, dar într-o clipă s-a ostenit şi puterile i-au secătuit. Câţiva oameni au împins poarta de fier şi l-au tras de picioarele de dinapoi, târându-l afară din cocină pe pământul înzăpezit. Jiefang, cu ura încă nepotolită, şedea cu picioarele depărtate, uşor aplecat şi cu capul puţin într-o parte, iar o lovitură de bici de-a lui lăsa o dâră de sânge. Faţa lui, albastră, prelungă şi slabă, zvâcnea, şi pentru că îşi încleştase dinţii, pe obraji i se ţuguiaseră nişte umflături de carne tare. La fiecare bici, scotea câte o ocară: „Târfo ce eşti! Curvo!“ Când mâna stângă i-a obosit, a schimbat cu dreapta şi tot aşa, pe rând. La început, Diao Xiaosan s-a mai dat de-a rostogolul pe zăpadă, dar după câteva zeci de bice, s-a făcut ţeapăn, ca o bucată de carne moartă. Jiefang tot nu se potolea. Toată lumea ştia că bate porcul ca să-şi verse ranchiuna strânsă în inimă şi nimeni nu cuteza să se ducă la el să-l oprească. Dintr-o clipă într-alta, Diao Xiaosan avea să-şi piardă viaţa. Jinlong s-a apropiat, a ridicat mâna şi şi-a încleştat-o pe încheietura lui Lan Jiefang, spunând cu mare

răceală: „Tu, gata!“ Sângele lui Diao Xiaosan murdărise zăpada imaculată. Sângele meu era roşu, al lui negru, al meu era sacru, al lui, impur. Ca să-l pedepsească pentru greşeala săvârşită, i-au prins în nas două belciuge, iar de picioarele din faţă i-au priponit un lanţ greu de fier. În anii care au urmat, băieţică ăsta şi-a târât încoace şi-ncolo lanţul prin cocină, zornăind din el, iar de fiecare dată când megafoanele din sat slobozeau vestita arie a lui Li Yuhe din opera revoluţionară model însemnări despre lampionul roşu – „Nu ţine seamă că sunt în cătuşe şi-n lanţuri, mi-au înlănţuit mâinile şi picioarele, dar nu şi nobilele aspiraţii ce se avântă-n înaltul cerului“ –, eu simţeam, într-un chip de neînţeles, respect faţă de acest vechi duşman al meu de dincolo de perete, de parcă el ar fi devenit erou, iar eu trădătorul care l-a vândut.

Întocmai cum a scris băieţică ăla de Mo Yan în „însemnările despre revanşă“, când s-a apropiat Sărbătoarea Primăverii, Crescătoria din livada de caişi a ajuns la punctul critic: furajele fuseseră mâncate în totalitate, cele două mormane de vrejuri putrezite de fasole fuseseră şi ele consumate complet, iar aşa-zisele furaje rămase erau doar nişte coji de seminţe de bumbac putrezite şi mucegăite, amestecate cu zăpadă. Situaţia era urgentă, iar Hong Taiyue căzuse grav bolnav la pat şi nu se putea ocupa de mersul lucrurilor; povara cea grea de o mie de ocale căzuse pe umerii lui Jinlong. Jinlong însă tocmai întâmpinase uriaşe neplăceri pe plan sentimental: cea pe care o iubea el trebuie că era

Huang Huzhu, treaba începând de pe vremea când ea îl ajutase cu reparatul hainei militare, iar între ei lucrurile stăteau demult ca între soţi; Huang Hezuo lansase şi ea repetate atacuri la adresa lui, aşa că avea legături trupeşti şi cu ea. Pe măsură ce înaintau în vârstă, amândouă frumuseţile din familia Huang cereau să se mărite cu Jinlong. Iar cel care le pătrunsese perfect secretul, în afară de mine, porcul care le ştia pe toate, era Lan Jiefang. Eu eram detaşat, dar Lan Jiefang, din pricină că murea după Huang Huzhu, în timp ce ea nu-l iubea, era afundat adânc în durere şi invidie. Acesta era şi principalul motiv pentru care mă dăduseşi pe mine cu biciul jos din pom, iar după aceea, ca un călău hain, îl bătuseşi atât de crunt pe Diao Xiaosan. Uitându-te acum la aceste lucruri din trecut, nu simţi şi tu cum durerile acelea atât de felurite parcă aproape nici nu merită pomenite pe lângă cele petrecute mai apoi? Şi pe deasupra, treburile oamenilor sunt greu de prevăzut, cei hărăziţi să fie laolaltă de cer sunt hotărâţi, iar cel sorocit să fie al tău, în cele din urmă o să fie al tău. Altminteri, Huang Huzhu ar mai fi ajuns ca până la urmă să împartă patul cu tine?

În acele zile, în fiecare dimineaţă târau afară din cocini hoituri îngheţate de porci. În fiecare noapte, mă trezeau din somn plânse- tele porcilor din munţii Yimeng, îndureraţi de moartea tovarăşilor de cocină. În fiecare dimineaţă, îl vedeam prin crăpăturile dintre ulucile de fier pe Lan Jiefang, sau poate pe un altul însărcinat cu hrănirea porcilor, cum târăşte hoiturile de porci, înaintând spre casa aceea cu cinci

odăi. Porcii morţi erau slabi ca nişte schelete, iar picioarele le erau, fără excepţie, drepte ca varga. L-am văzut mort pe Urlet-de-lup-sălbatic cel irascibil din fire; Conopida-albastră cea desfrânată de la natură a murit şi ea. La început, mureau în fiecare zi patru-cinci, dar în ultima decadă din cea de-a douăsprezecea lună, sporiseră la şase-şapte pe zi. În ziua a douăzeci şi treia din luna a douăsprezecea, au târât afară şaisprezece porci. Am socotit în mare că, până în ajunul Anului Nou, mai bine de două sute de porci se întorseseră pe lumea cealaltă; dacă sufletele li se duseseră în iad sau în cer, n-aveam cum să ştiu, dar hoiturile li le îngrămădeau într-un loc adăpostit din clădirea aceea, unde Ximen Jinlong şi ceilalţi le prefăceau fără întrerupere în mâncare. E o amintire pe care îmi e greu să o uit până în ziua de azi.

O ceată de oameni stătea în lumină, în jurul unei vetre în care focul ardea aţâţat, şi se uita la hoiturile de porci, acum mărunţite de ajunseseră mici fărâme care se tot dădeau peste cap prin oale. Scena a descris-o deja cu nespusă elocvenţă Mo Yan în Cronica creşterii porcilor – a scris despre mireasma pe care o răspândeau crăcile pomilor când ardeau, a scris despre mirosurile împuţite pe care le răspândeau trupurile porcilor în timp ce se dădeau peste cap în apa clocotită şi a descris şi scena, care ar produce o silă extrem de mare celor de astăzi, în care oamenii aceia flămânzi înfulecau cu îmbucături mari carne de porc mort. Băieţică ăla de Mo Yan a trăit personal întâmplările acestea de infern, iar sub condeiul său, feţele oamenilor sub clarobscurul

pronunţat creat de lumina slabă a lămpii şi de strălucirea puternică a focului, precum şi expresiile complexe şi pline de echivoc de pe chipul fiecăruia, au căpătat o picturalitate deosebit de intensă. Şi-a pus în mişcare întreaga perceptivitate ca să descrie această scenă, făcându-ne parcă să auzim trosnetul mlădiţelor de foc, şopotul apei care clocoteşte şi gâfâielile oamenilor şi să adulmecăm mirosul de putred al porcilor morţi şi pe cel răcoros al nopţii înzăpezite stre- curându-se prin crăpăturile uşii; am mai aflat şi despre dialogurile ca prin vis dintre oamenii aceia.

Am să adaug în completare un singur lucru care i-a scăpat lui băieţică de Mo Yan: când porcii Crescătoriei din livada de caişi erau pe punctul de a muri cu toţii de foame, în seara de ajun al Anului Nou, pe când pocnitorile cu care se lasă în urmă cele vechi şi se întâmpină cele noi răsunau sporadic, Jinlong s-a lovit cu palma peste frunte şi-a zis:

— Are, crescătoria are scăpare!

Carnea de porc mort puteai s-o dai pe gât dacă mâneai o dată, însă a doua oară când adulmecai mirosul acela, îţi venea să verşi. Jinlong a dat ordin ca hoiturile porcilor să fie transformate în mâncare pentru porci. La început am simţit ceva neobişnuit în mirosul hranei, iar după aceea, când m-am furişat afară din cocină în adâncul nopţii şi am iscodit pe ascuns în locul unde pregăteau mâncarea, am descoperit întregul secret. Recunosc că, pentru animalele relativ toante care sunt porcii, a-ţi mânca seamănul nu poate fi socotit cine ştie ce lucru

cutremurător, însă mie, un suflet straniu cum eram, treaba mi-a stârnit numeroase asociaţii dureroase. Instinctul de supravieţuire a neutralizat însă foarte repede durerea spiritului. În fapt îmi dădeam singur bătăi de cap, pentru că dacă eram om, a mânca porc e cu totul după voia Cerului şi a pământului, iar dacă eram porc, ţinând cont că ceilalţi mâncau cu mare poftă hoiturile semenilor, eu cum să mă pretind vrednic de toată mila? Mănâncă! închide ochii şi mănâncă! După ce imitasem alarma antiaeriană, mâncarea şi băutura mea erau asemenea cu ale celorlalţi porci: ştiam că era aşa nu pentru că voiau să mă pedepsească, ci pentru că la crescătorie chiar nu mai existau furaje. Grăsimea mea se micşora pe zi ce trece, eram constipat, iar urina îmi era roş-găl- buie. Îmi era un pic mai bine decât celorlalţi totuşi, pentru că puteam să mă preling afară noaptea hoţeşte, să mă duc în sat şi să culeg frunzele de la vreo legumă putredă; nici acestea nu erau prea dese însă. Altfel spus, dacă n-aş fi mâncat hrana specială amestecată pentru noi de Jinlong, chiar şi un porc ca mine, cu o ascuţime a minţit cu muit peste cea de rând, n-ar fi avut cum să treacă prin iarna cea lungă şi să ajungă la primăvara cea caldă.

Jinlong a salvat vieţile porcilor, inclusiv pe a lui Diao Xiaosan şi pe a mea, cu hrana specială confecţionată de el din hoituri de porc, balegă de cal şi de vacă şi vrejuri îmbucătăţite de cartofi dulci.

În primăvara anului 1973, o mare cantitate de furaje ne-a fost alocată, iar Crescătoria de porci din livada de caişi şi-a revenit la viaţă. Înainte de aceasta,

şase sute şi mai bine de porci din munţii Yimeng s-au transformat în proteine, vitamine şi alte elemente necesare pentru susţinerea vieţii, prelungindu-le-o astfel celorlalţi patru sute de porci. Să strigăm laolaltă timp de trei minute, aducând astfel tribut acestor eroi care s-au sacrificat în chip tragic şi înălţător! Pe fundalul strigătelor noastre, florile de cais s-au deschis, iar în lumina fluidă a lunii de deasupra crescătoriei, mirosul lor ne-a umplut nările: cortina din faţa unui anotimp romantic s-a dat încet-încet la o parte.

CAPITOLUL 27

Marea de gelozie se-nvârtoşeşte şi fraţii îşi pierd minţile; Mo Yan, gureşul cu limbă alunecoasă, are parte de pizmă

În acea seară, pe când soarele încă nu se lăsase în spatele munţilor, luna n-a mai putut să se ţină şi s-a suit pe cer. În lumina roşiatică a apusului, atmosfera din livadă era plină de dulceaţă şi de afecţiune. Presimţeam că într-o seară ca aceasta se vor petrece lucruri de mare importanţă. Mi-am ridicat copitele şi m-am suit în pom, am adulmecat florile de cais şi, întâmplător, am ridicat capul şi-am văzut o lună mare cât roata carului şi parcă decupată din staniol ridicându-se printre crăpăturile dintre crengile caisului. La început nu mi-a venit să cred că era luna

şi nu altceva, dar după ce a început să arunce treptat-treptat strălucire m-am încredinţat că ea era.

Eram pe atunci un purcel încă foarte copilăros, care când descoperea ceva straniu nu-şi putea stăpâni însufleţirea şi voia mereu să împărtăşească vestea cu ceilalţi porci; semănăm foarte bine cu Mo Yan în această privinţă. El a scris într-o proză intitulată „Splendoarea florilor de cais“ despre cum i-a descoperit, într-o zi pe la prânz, pe Ximen Jinlong şi Huang Huzhu căţărându-se unul după altul într-un cais mare cu bogăţie de floare, făcând petalele să se coboare la pământ multe şi alandala ca nişte fulgi de nea. Ardea de nerăbdare să-i cheme pe oameni să vină cu el să admire romanticele treburi din pom, aşa că a alergat fără întârziere la odaia unde se prelucrau furajele şi l-a scuturat să-l trezească din somnul de amiază pe Lan Jiefang. A scris aşa:

...Lan Jiefang s-a ridicat brusc, şi-a frecat ochii de un roşu aprins şi a întrebat: „Ce e?“ Am zărit urma clară pe care i-o lăsase pe faţă rogojina de pe kang pe care dormise şi-am zis misterios: „Fârtate, hai cu mine!“ Conducându-l pe Lan Jiefang, am ocolit cele două cocini separate în care sălăşluiau cei doi vieri şi-am intrat în adâncul livezii. În vremea de sfârşit de primăvară, toate vietăţile erau moleşite, iar porcii dormeau şi ei cu toţii adânc – nici măcar porcul ăla căruia îi plăcea să facă tot felul de lucruri de neînţeles nu era o excepţie. Roiuri-roiuri de albine zumzăiau şi bâzâiau şi profitau cât puteau de anotimpul florilor, muncind cu hărnicie şi fără să le pese de osteneală. Siluetele luminoase şi frumoase ale mierlelor

fulgerând printre rămure- lele înflorite scoteau deseori sunete tânguioase ca de bumbac sfâşiat. Lan Jiefang a bodogănit, deloc vesel: „Ce mă-sa vrei la urma urmei să-mi arăţi?“ Mi-am apăsat uşor buzele cu arătătorul, făcându-i semn să tacă din gură. I-am zis coborându-mi glasul: „Lasă-te pe vine şi vino după mine“. Ne-am lăsat pe vine şi ne-am deplasat cu încetul înainte. Am zărit doi iepuri sălbatici de un galben pământiu alergându-se printre caişi; un fazan cu coada lungă, minunat de frumos, şi-a fâlfâit aripile, a bolborosit ceva şi-a zburat între arbuştii din spatele mormintelor aflate în paragină. Am ocolit cele două camere care odinioară fuseseră folosite pentru generator, iar acum în faţa noastră se afla locul din livadă unde caişii erau cei mai deşi. Câteva zeci de caişi pe care doi oameni de-abia îi cuprindeau cu braţele aproape îşi înlănţuiseră în aer coroanele enorme. Florile care se îndesau pe ramurile lor erau roşii, roz şi albe ca zăpada, iar privite de la depărtare semănau cu vălătuc lângă vălătuc de nori coloraţi. Fiind atât de mari şi având rădăcinile mai mult decât bine dezvoltate – aspecte la care se adaugă veneraţia ţăranilor faţă de orice copac mare –, caişii scăpaseră de urgia Marii căliri a oţelului din 1958 şi de cea a creşterii din belşug a porcilor din 1972. Îi văzusem cu ochii mei pe Ximen Jinlong şi Huang Huzhu căţărându-se ca două veveriţe pe trunchiul uşor aplecat într-o parte al unuia dintre caişi, însă acum nu mai era nici urmă de ei. A început să adie vântul şi coroanele caişilor s-au legănat blând, iar petalele lor cu totul formate au căzut alandala precum fulgii de

nea la pământ; pe jos păreau că se află grămezi întregi de jaduri preţioase. „Ce vrei la urma urmei să-mi arăţi?“ Lan Jiefang şi-a ridicat vocea şi şi-a încleştat pumnii – îndărătnicia şi irascibilitatea celor două Feţe-Albastre, tatăl şi fiul, erau cu totul renumite în satul nostru, Ximen, şi chiar în ţinutul Gaomi din nord-est, aşa că nu voiam să-i provoc mânia acestui băiat. Am spus: „I-am văzut cu ochii mei căţărându-se în copac…“ „Pe cine?“ „Pe Jinlong şi Huzhu!“ Am văzut cum gâtul lui Lan Jiefang se trage brusc în sus, de parcă un om nevăzut i-ar fi trosnit un pumn în zona inimii, apoi i-am văzut urechile tresărindu-i uşurel. Asemenea jadului smaraldiu, jumătatea lui albastră de faţă strălumina sub soarele scăpărător. Părea să ezite, să se lupte, dar o forţă demonică l-a mânat să se ducă lângă caisul acela… Şi-a ridicat capul…

Jumătatea lui de faţă albastră era asemenea jadului smaraldiu… a slobozit un văitat amarnic, s-a prăbuşit brusc la pământ… petalele cădeau multe şi alandala, de ziceai c-o să-l îngroape… Florile de cais din satul nostru, Ximen, sunt celebre peste tot, de la începutul anilor ’90 orăşenii îşi iau în fiecare primăvară copiii şi vin cu maşinile ca să le admire…

La finalul bucăţii sale, Mo Yan a scris:

Nu mi-ar fi trecut prin cap că lucrul acesta avea să-i provoace o asemenea durere lui Lan Jiefang. Oamenii l-au luat de sub salcâm şi l-au cărat acasă, i-au desfăcut cu beţişoarele fălcile încleştate, i-au vărsat în gură fiertură de ghimbir şi l-au făcut să-şi revină. M-au forţat să le răspund ce văzuse la urma

urmei în caisul acela, de se îndrăcise aşa. Le-am spus că-l văzuse pe vierul ăla, care o adusese cu el pe purcica numită Fluturaş-vrăjitor şi se drăgăliseră în pom… Oamenii au zis suspicioşi: „Se poate una ca asta?“ După ce şi-a revenit, Jiefang a început să se dea de-a rostogolul pe kang-\A din camera pentru furaje aşa cum se dau măgarii pe pământ. Bocetele lui semănau cu alarma antiaeriană pe care o imitase vierul. Se bătea cu pumnii în piept, îşi smulgea părul, îşi vâra unghiile în ochi, îşi zgâria obrajii… Ca să-l împiedice să-şi mai facă rău singur, oamenii cu inima bună n-au avut încotro şi i-au legat mâinile cu sfoară…

Eram plin de nerăbdare să le povestesc oamenilor despre frumosul fenomen ceresc în care soarele şi luna luminau în acelaşi timp, însă crescătoria de porci fusese cuprinsă toată de devălmăşie în urma nebunelii bruşte a lui Lan Jiefang. La auzul veştii, secretarul Hong, care începuse să se înzdrăvenească după boala lui gravă, s-a grăbit şi el să vină. Se sprijinea într-un băţ de salcie, era pământiu la faţă, ochii îi avea duşi în fundul capului şi barba încărunţită îi era toată vâlvoi: boala aceasta mare îl transformase pe comunistul care muşca fier şi mesteca oţel într-un om bătrân. Stătea în picioare în faţa kang-\A\n şi pălea cu băţul din mâini în podea, de parcă ar fi vrut să scoată apă din pământ. Lumina înţepătoare a lămpii îi făcea faţa şi mai palidă, iar lui Lan Jiefang, care stătrea întins drept pe kang şi urla fără încetare, îi făcea chipul şi mai hidos.

— Jinlong unde e? a întrebat ajuns la exasperare

Hong Taiyue.

Oamenii din încăpere se uitau încurcaţi unii la alţii, părând că nu ştiu unde se găsea acesta. În cele din urmă, tot Mo Yan a spus cu sfiiciune:

— Pesemne că-n încăperea cu generatorul...

Oamenii de-abia atunci şi-au dat seama că era prima oară de când opriseră producţia de electricitate în iarna trecută când aveau lumină; intenţiile lui Jinlong chiar îi nedumereau pe toţi.

— Cheamă-mi-l încoace!

Mo Yan s-a prelins afară ca un şobolan alunecos.

În acel moment, am auzit cum răzbate dinspre uliţa satului plân- setul întristat al unei femei. La auzul lui, inima s-a strâns în mine, am rămas fără aer, o clipă totul s-a golit în mintea mea, iar mai departe lucrurile din trecut m-au năpădit vijelioase ca un şuvoi. M-am aşezat pe picioare pe grămada cea foarte înaltă de rădăcini şi ramuri de cais din faţa odăiilor crescătorilor, gândindu-mă la trecutul cel acoperit de nori şi învăluit în ceaţă şi cercetând lumea de astăzi cea încâlcită şi complicată. Oasele albe ale porcilor din munţii Yimeng care muriseră în iarna trecută erau îngrămădite într-o târnă din faţa odăilor acelora şi, sub razele lunii, scânteiau cu stropi mărunţi de verde, răspândind şi firicele după firicele de împuţiciune. Foarte iute, am zărit o femeie care, parcă dansând, şchiopăta cu faţa îndreptată către luna deja străvezie ca argintul-viu în timp ce mergea pe poteca din crescătorie. Şi-a înălţat faţa – semăna cu un căuş folosit mulţi ani la rând şi care scânteiază cu o patină galbenă din alte vremuri; gura, deschisă

din pricina bocetelor, semăna cu o gaură neagră de şoarece. Umerii încovoiaţi i se lăsau în faţă, picioarele-i erau aşa de strâmbe de i se putea strecura şi un câine printre ele şi arătau ca semnul A întors pe dos, iar distanţa până la care se legăna la stânga şi la dreapta era mai mare decât pasul cu care înainta; în chipul ăsta urât alerga ea. Deşi toate acestea nu erau deloc după cum îi fusese felul lui Yingehun pe vremea când eram taur, tot am recunoscut-o dintr-o privire. M-am străduit să îmi amintesc vârsta ei, însă conştiinţa de om a fost împresurată de jur împrejur de cea de porc, iar într-un final cele două s-au amestecat într-una singură, rezultând într-o stare plină şi de însufleţire şi mâhnire.

— Fiule, ce-i cu tine...? Prin fereastra dărăpănată, am văzut-o pe Yingehun năpustindu-se în faţa kang-ulm, plângând şi ţipând, întinzând mâinile şi împingându-l pe Lan Jiefang.

Acesta avea mâinile legate şi n-avea cum să dea din ele, aşa că a izbit violent cu picioarele în perete; peretele, care oricum nu era prea tare, s-a zdruncinat puţin, iar tencuiala cenuşie, asemenea unei plăcinte din făinuri amestecate, s-a prăvălit la pământ bucată cu bucată. Oamenii din cameră erau cum nu se poate de derutaţi. Hong Taiyue a dat iarăşi ordin:

— Luaţi o sfoară şi legaţi-i şi picioarele!

Un bătrân care muncea şi el la crescătorie, Lii Cap-Turtit, s-a căţărat neîndemânatic pe kang, târând după el un capăt de sfoară din cânepă. Picioarele lui Lan Jiefang parcă erau copite de cal turbat, loveau şi izbeau bezmetic, nelăsându-l pe Lii Cap-Turtit să se-

apuce de treabă.

— Leagă-l! a strigat tare Hong Taiyue.

Lii Cap-Turtit s-a aplecat şi a apăsat pe picioarele lui Jiefang, iar atunci Yingehun i-a smuls haina de pe el, plângând şi strigând:

— Dă-i drumul băiatului meu!

— Duceţi-vă repede şi ajutaţi-l! a strigat Hong Taiyue.

Jiefang a ocărât tare:

— Dobitocilor, dobitocilor ce sunteţi! Porcilor ce sunteţi!

— Trece funia dincolo!

Sun Bao, cel de-al treilea dintre fraţii Sun, s-a repezit înăuntru.

— Suie-te sus pe kang să-l ajuţi!

Funia i-a înfăşurat picioarele lui Jiefang, i-a înfăşurat şi lui Lii Cap-Turtit braţele cu care i le cuprinsese îndeaproape, iar apoi a fost strânsă.

— Slăbiţi-o, să-mi trag braţele afară!

Jiefang bătea din picioare, iar funia dansa prin aer ca un şarpe turbat.

— Aoleu, mamă...

Corpul lui Lii Cap-Turtit s-a lăsat pe spate, iar el a căzut jos de pe kang, în drumul lui răsturnându-l şi pe Hong Taiyue.

Sun Bao era tânăr şi vânjos, aşa că s-a aşezat cu fundul pe burta lui Jiefang, n-a băgat în seamă zgârieturile şi sudălmile aprige ale lui Yingehun şi-a legat strâns funia, cu rapiditate şi putere, făcând picioarele lui Jiefang să-şi piardă capacitatea de împotrivire. Lângă kang, Lii Cap-Turtit şi-a acoperit

nasul, iar printre degete a început să-i picure sânge negru.

Băiete, ştiu că nu vrei să recunoşti lucrurile astea, dar te rog să mă crezi că nu mint deloc. Un om cuprins de sminteală dezvoltă puteri supraomeneşti şi face mişcări aproape miraculoase – în caisul ăla bătrân au rămas până în ziua de azi urme cât oul de mari pe care le-ai făcut tu cu capul în el, la sminteală. În situaţii normale, tăria unui cap de om nu se poate compara cu tăria unui trunchi gros de copac, dar când omul înnebuneşte, şi capul i se întăreşte: asta e pricina pentru care Gonggong cel din legendă a izbit cu capul în muntele Buzhou şi-a făcut stâlpii Cerului să se frângă şi iţele pământului să se deşire. Tu ai izbit în cais de l-ai zdruncinat zdravăn, iar florile au plutit în jos alandala ca nişte fulgi de nea mari cât puful de gâscă. Forţa uriaşă a reculului te-a făcut să cazi la pământ cu faţa în sus; pe frunte ţi s-a ţuguiat un cucui mare, iar coaja bătrână a sărmanului cais s-a jupuit, lăsând la vedere partea albă de dedesubt...

Trupul lui Lan Jiefang, cel căruia îi legaseră mâinile şi picioarele, fremăta de parcă ar fi avut în el o putere uriaşă care alerga vijelioasă în toate părţile; era ca într-un roman cavaleresc, unde cei mărunţi în împliniri ale armelor sorb tăria lăuntrică peste măsură de mare a altora, dar nu au cum să o păstreze în ei, drept care, încercaţi de durerile cele mai felurite, îşi fac din gură şi din văicărelile amarnice slobozite pe ea unic canal pentru a da afară tăria aceea. Cineva a căutat să-i verse nişte apă rece în gură, ca să-i înăbuşe focul cel rău din inimă, însă

doar i-a astupat gâtlejul, provocându-i o tuse violentă. Din gură şi nări i-a ţâşnit sângele, ca nişte stropi mărunţi de ceaţă.

— Fiul meu… a bocit Yingehun, şi apoi a leşinat.

Unele femei pot să bea sânge cu totul netulburate, altele leşină la vederea lui.

Exact în acel moment, Ximen Baofeng, în spate cu geanta ei de medicamente, a intrat zorită înăuntru. Avea toate calităţile unui bun lucrător sanitar şi nu s-a alarmat şi nici nu şi-a pierdut capul pentru că mama ei zăcea leşinată lângă kang, iar fratele ei mai mic stătea culcat pe kang cu sângele ţâşnind din el. Era deja un „doctor desculţ“ cu bogată experienţă. Era palidă la faţă şi cu privirea plină de melancolie. Mâinile le avea, fie iarnă, fie vară, reci ca gheaţa. Ştiam că tot sentimentele îi aduceau şi ei amărăciune în suflet. Durerea i se trăgea de la Măgarul-cel-mare-care-rage-tare, Chang Tianhong – aceasta este realitatea istorică, am văzut cu ochii mei, iar în romanele lui Mo Yan se găsesc urme care pot fi cercetate. A deschis geanta, a luat din ea o cutie de fier cu totul plată din care a scos un ac argintiu care scânteia şi lumina; a înţepat-o apoi cu el pe Yingehun, cu precizie şi fermitate, în punctul pe care acupunctura îl numeşte renzhong. Yingehun a scos un geamăt şi a deschis ochii. Baofeng le-a făcut semn oamenilor să-l târască pe Jiefang, care era înfăşurat ca o legătură de lemne, la marginea kang-ului. Nu i-a luat pulsul, nici nu l-a ascultat la inimă, nu i-a luat temperatura şi nici nu i-a măsurat tensiunea, de parcă toate erau după cum se aştepta ea să fie şi de

parcă cel pe care trebuia să-l vindece nu era Lan Jiefang, ci ea însăşi. A apucat două fiole din geantă, le-a vârât între degete, iar după aceea le-a spart cu o pensetă şi a tras până la capăt lichidul din ele cu o seringă, pe care a ridicat-o apoi şi a agitat-o spre lumină, făcând stropi lucitori să-i ţâşnească prin vârf. /Tabloul acesta era sacru şi solemn, clasic şi comun, iar în materialele de propagandă, în filme şi la televizor erau adesea tablouri şi scene de acest fel; cele care făceau acest soi de muncă erau numite „îngeri în haine albe", purtau bonete albe şi halate albe, aveau măşti mari de gură şi te pironeau cu ochii lor mari cu gene lungi şi răsucite. La noi în satul Ximen, Ximen Baofeng nu putea să poarte bonetă albă, mască mare de gură şi nici halat – purta în schimb o haină din gabardină albastră cu guler mare răsfrânt, peste care era răsfrânt gulerul unei cămăşi albe. Aşa era moda de atunci, tinerii şi tinerele scoteau mereu în evidenţă gulerele puse unul peste altul; dacă erai sărac şi nu-ţi per- miteai mai multe rânduri de haine pe dedesubt, cumpărai un guler fals, care costa doar câţiva bănuţi. În acea seară, pe sub haina de afară Baofeng purta fără doar şi poate o cămaşă adevărată, nu un guler fals. Faţa ei palidă şi privirea melancolică se potriveau şi ele foarte bine cu portretele personajelor cinstite ieşite de sub pana romancierilor. Cu mână uşoară, a curăţat cu vată dată prin spirt un muşchi bine dezvoltat de pe braţul lui Jiefang, iar după ce l-a înţepat cu acul, injecţia s-a terminat în mai puţin de un minut, şi capul acului a fost tras afară. Nu i-a făcut injecţia în fund, cum se

face adesea, ci în braţ, poate din cauza situaţiei speciale în care se afla

Lan Jiefang, legat aşa cu sfoară cum era. Unul ca Lan Jiefang, al cărui spirit suferise o excitaţie intensă şi care simţea în cuget o durere uriaşă, oricum n-ar fi crâcnit de la o injecţie în braţ – n-ar fi crâcnit el nici dacă i-ai fi smuls braţul cu totul.

Vorbesc, bineînţeles, cu nespus de mare exagerare, dar vorbe din astea, în contextul de atunci, nu pot fi socotite cine ştie ce vorbe mari. Oamenilor de atunci, inclusiv ţie, Lan Jiefang, nu le ieşeau pe gură, aveau, n-aveau de ce, vorbe mândre şi cuvinte eroice de genul „Nici dacă Muntele Tai se apasă peste noi, nu ne plecăm spinările“ sau „Capul tăiat e doar căciulă suflată de vânt“ sau „Sunt gata să-mi las trupul zdrobit şi oasele frânte“? Băieţică ăla de Mo Yan era şi mai expert la lăudăroşenii şi vorbe d-astea mari. Mai apoi, după ce a devenit aşa-zis scriitor, a examinat acest fenomen lingvistic, spunând: „Limbajul nespus de exagerat este o reflecţie a unei societăţi nespus de ipocrite, iar limbajul plin de violenţă este precursorul barbariei sociale...“

După ce Baofeng ţi-a făcut injecţia cu sedativ, te-ai liniştit încetul cu încetul. Privirea îţi rămăsese ţintuită neabătut în gol, dar pe nări şi din gâtlej slobozeai sforăituri. Încordarea de pe chipurile oamenilor a slăbit şi ea, asemenea pieii de tobă care se umezeşte sau precum corzile unui instrument căruia i s-au slăbit cuiele de acordaj. Fără să vreau, am răsuflat şi eu uşurat. Tu, Lan Jiefang, nu mi-eşti fiu, aşa că dacă mori sau trăieşti şi dacă înnebuneşti

sau te prosteşti n-are nicio treabă cu mine. Dar totuşi am răsuflat şi eu uşurat. În fond, m-am gândit, te-ai strecurat afară din burta lui Yingehun, iar burta lui Yingehun fusese odată proprietatea îndepărtatului meu predecesor, Ximen Nao. M-am gândit şi că trebuie să-mi pese de-adevăratelea de Ximen Jinlong, el era fiul meu bun. Cu gândul la asta, am alergat învăluit în lumina albăstrie a lunii către încăperea cu generatorul, în timp ce florile de cais pluteau alandala în jos, ca nişte cioburi de lună. Sub duduitul ca înnebunit al generatorului pe motorină, toată livada tresălta şi fremăta. I-am auzit pe porcii din Yimeng care treptat-treptat îşi recăpătaseră vitalitatea cum vorbesc, unii, vorbe împleticite prin vis, în timp ce alţii şuşotesc pe ascuns. L-am văzut pe Diao Xiaosan cel negru, învăluit în haina de raze răcoroase şi de un albastru închis ale lunii, cum stătea în faţa porţii de uluci a lui Fluturaş-vrăjitor, floarea din rândul neamului porcesc, ţinând între copitele din faţă o oglinjoară ovală cu cadru de plastic roşu cu care răsfrângea lumina lunii, iluminând cocina şi de bună seamă şi obrajii daţi cu farduri ai lui Fluturaş-vrăjitor. Băieţică ăsta îşi dezvelise colţii aceia lungi, pe chip avea întipărit un zâmbet nătâng, iar bale pline de poftă îi curgeau pe bărbie ca nişte fire transparente de mătase. Am simţit cum gelozia dă pe dinafară în mine, cum focul mâniei mă pârjoleşte şi cum venele din urechi îmi zvâcnesc ca fasolea-n tigaie; de-abia mă ţineam să nu mă reped la Diao Xiaosan şi să mă răfu- iese cu el. Dar lumina raţiunii mi-a luminat gândul în acel moment de

irascibilitate. Da, potrivit obiceiurilor din lumea animalelor, lupta pentru dreptul de împreunare este una pe viaţă şi pe moarte, cu învingătorul având bucuria împerecherii şi cu învinsul stând pe margine. În fond însă, eu nu eram un porc obişnuit, iar Diao Xiaosan nu era nici el vreun dobitoc nătâng: noi doi trebuia neapărat să purtăm un război, dar situaţia nu era coaptă. În livadă exista deja mirosul de urină al scroafelor în călduri, însă nu prea tare – anotimpul împreunării nu sosise încă. Din acest motiv, l-am lăsat pe băieţică de Diao Xiaosan să se ţină de drăgăleală.

În încăperea cu generatorul spânzura un bec incandescent de două sute de waţi, iar razele lui îţi înţepau ochii, de nu puteai să te uiţi drept la el. L-am văzut pe băieţică ăla de Ximen Jinlong cum şedea în fund pe podeaua pavată cu cărămizi roşii, sprijinit cu spatele de perete şi cu picioarele lui cele lungi întinse drept înainte; era desculţ, iar labele cele mari ale picioarelor şi le ţinea în sus. Picături de ulei cutremurate la pământ de pe motorul pe motorină care sălta alături ca turbatul îi picurau pe unghii şi pe partea de deasupra a picioarelor, asemenea sângelui gros şi lipicios al unui câine. Era desfăcut la piept, lăsând vederii o flanelă de corp purpurie. Părul îi era zburlit, iar ochii înroşiţi – arăta ca un descreierat, groaznic. Alături de el se găsea o sticlă smaraldie de alcool, a cărei etichetă spunea că era vorba de rachiul de cea mai bună calitate pe care cei din ţinutul Gaomi din nord-est puteau să-l bea în acele vremuri – rachiul de Jingzhi. Rachiul de Jingzhi se face din

sorg, are o aromă asemenea sosului de soia, are 62 de grade, e viguros ca un cal roib nărăvaş şi pe oamenii obişnuiţi îi poate pune jos după o litră. Oamenii obişnuiţi nu se îndură cu uşurinţă şi nici nu-şi permit să bea un asemenea rachiu de calitate, iar faptul că Jinlong o făcea arată că durerea din inima lui ajunsese la punctul culminant; pesemne că voia să-şi încheie socotelile cu viaţa murind de beţie, pentru că am văzut cum lângă piciorul flăcăului ăsta stătea căzută de-a curmezişul o sticlă goală de rachiu, în timp ce alta, în care mai rămăsese mai puţin de jumătate, era în mâna lui. În burtă cu un litru de rachiu de Jingzhi, care arde cu flacără dacă-i dai foc, flăcăul ăsta dacă nu moare o să rămână pe jumătate tâmpit.

Băieţică de Mo Yan, care stătea în poziţie de drepţi lângă Jinlong, şi-a mijit ochii lui cei mici şi-a spus:

— Frate Ximen, nu mai bea, tovarăşul secretar Hong te-a chemat ca să te muştruluiască.

— Tovarăşul Hong? Jinlong l-a privit pieziş: Ce mare sculă mai e şi tovarăşul Hong? Dacă mă caută să mă muştruluiască, o să-l caut şi eu să-l mustruluiesc!

— Frate Jinlong, a spus Mo Yan cu răutate, fratele Jiefang v-a văzut pe tine şi pe sora Huzhu făcându-vă treaba în pom şi-a înnebunit pe loc, de mai bine de zece flăcăi zdraveni la un loc n-au putut să-l stăpânească – a muşcat dintr-un fier gros cât degetul şi l-a rupt dintr-o singură muşcătură. Mai bine mergi să-l vezi, doar e fratele tău vitreg.

— Fratele meu vitreg? Cine e cu el frate vitreg? Tu,

băieţică, eşti cu el frate vitreg, nu eu!

— Frate Jinlong, a spus Mo Yan, e treaba ta dacă vii sau nu, eu oricum o să le zic ce-ai zis.

Mo Yan a terminat de vorbit, dar n-avea deloc de gând să plece. A întins un picior, a tras sticla aceea de alcool răsturnată la pământ până i-a ajuns în dreptul ochilor, iar după aceea, cu o mişcare foarte agilă, s-a îndoit de şale, a pescuit-o de pe jos, şi-a mijit ochii să vadă ce e înăuntru – o întindere verde trebuie să-i fi stat atunci în faţa ochilor –, iar după aceea şi-a vărsat în gură rachiul rămas. A plescăit din limbă, clefi, clefl, slobozind laudă după laudă:

— Rachiul de Jingzhi bună băutură mai e, nu i s-a dus buhul degeaba!

Jinlong a ridicat sticla din mână, şi-a înălţat gâtul şi şi-a turnat, gâl! gâl! pe gâtlej rachiul din sticlă, înecând odaia într-un miros tare de alcool; a aruncat apoi cu sticla în Mo Yan, care a întâmpinat-o cu sticla din mâna lui. Când cele două sticle s-au ciocnit, au scos un sunet clar şi melodios, iar ţăndările le-au căzut alandala la pământ. Damful de alcool din încăpere s-a făcut şi mai puternic.

— Cară-te, a zbierat Jinlong, cară-te în mă-ta de aici! Mo Yan s-a dat necontenit înapoi. Jinlong a început să culeagă tot felul de lucruri de lângă el, un pantof, şuruburi, o cheie reglabilă, şi să zvârle cu ele în Mo Yan, ocărându-l în acelaşi timp: Nimicule ce eşti, iscoado! Cară-mi-te, nu vreau să te mai văd!

Mo Yan se ferea necontenit, bodogănind:

— A înnebunit şi ăsta! Ala tot nu-i bine ce-i cu el, uite c-a înnebunit şi ăsta!

Jinlong s-a ridicat zdruncinându-se, cu corpul bălăngănindu-i-se înainte şi înapoi, ca un hopa-mitică tocmai plesnit cu palma. Mo Yan a sărit în lumina lunii din afara încăperii, iar aceasta i-a vopsit creştetul golaş al capului, facându-i-l să semene cu un pepene verde ca jadul. Eu m-am ascuns în spatele caisului, observându-i pe cei doi indivizi atât de anapoda. Mă preocupa gândul că Jinlong o să se năpustească spre cureaua de transmisie care se învârtea iute ca vântul şi o să fie făcut mici fărâme, însă una ca asta nu s-a întâmplat. A păşit peste curea, apoi a păşit înapoi la loc peste ea, urlând:, Au înnebunit... au înnebunit... toţi au înnebunit în mă-sa... “ A apucat o mătură din colţul camerei şi-a aruncat-o afară, a aruncat şi o căldare din tablă plină-ochi cu motorină. Odoarea tare de motorină s-a răspândit în bătaia lunii, amestecându-se cu mireasma florilor de cais. Jinlong a făcut un salt pieziş până la motorul pe motorină şi şi-a lăsat capul în jos, părând că vrea să dialogheze cu roata care se învârtea iute ca vântul. „Fii atent, fiule!“, am strigat eu în sinea mea, încordindu-mi toţi muşchii din corp şi pregătindu-mă să mă reped în orice clipă înăuntru să-l salvez. El şi-a coborât capul, iar vârfid nasului aproape că i-a atins cureaua care se învârtea iute ca vântul. „Fiule, fii atent, dacă te mai apropii un centimetru, o să rămâi fără nas!“ Un asemenea accident tragic nu s-a petrecut însă. Jinlong a întins o mână şi a apăsat pe acceleratorul motorului – a apăsat până la fund. Motorul a scos un urlet înnebunit, ca un bărbat căruia i-a prins cineva ouăle

în mână, a tresărit violent, stropi de ulei au ţâşnit în toate părţile, un fum negru a-nceput să se rostogolească pe coş, iar piuliţele care fixau maşinăria pe baza de lemn au tresărit şi ele, de parcă aveau să zboare de-acolo în orice clipă. În acelaşi timp, indicatorul care arăta cantitatea de electricitate produsă s-a ridicat iute ca vântul, trecând cu iuţeală dincolo de limita maximă; becul de putere mare a săgetat raze atât de albe că-ţi luau ochii, iar după aceea a scos un sunet de explozie, şi cioburile lui încinse au săltat în zbor care încotro, unele izbindu-se de pereţi, altele de grindă. Am aflat de-abia mai apoi că în acelaşi moment în care a explodat becul acela mare din încăperea cu generatorul, au explodat şi toate becurile din crescătoria de porci, iar când încăperea cu generatorul s-a cufundat în întuneric, s-au cufundat şi toate încăperile din crescătorie unde erau becuri. Tot aşa, am aflat mai apoi că, trăgând o sperietură de la sunetul exploziei, Diao Xiaosan, care şedea pe vine şi se ţinea de golănii în faţa porţii lui Fluturaş-vrăjitor, şi-a vârât oglinda în gură şi-a tulit-o fără întârziere înapoi în cocina lui. Silueta îi fusese atât de alunecoasă, că semănase cu cea a unui leopard dat prin ulei. Motorul a urlat şi mai violent, iar după aceea şi-a dat ultima suflare. Am auzit zgomotul uriaş cu care a biciuit pereţii cureaua care s-a frânt şi-am auzit şi văitatul amarnic slobozit de Ximen Jinlong. Brusc, inima mi s-a lăsat grea în piept – s-a sfârşit! M-am gândit că Ximen Jinlong, fiul meu, mai mult ca sigur şi-a pierdut viaţa.

Întunericul s-a risipit cu încetul, iar lumina lunii a

ţâşnit în odaie. Am văzut cum Mo Yan – care fusese atât de înfricoşat de explozie că stătea trântit pe pământ cu fundul răsucit sus de tot, asemenea unui struţ căruia, când trage o sperietură, îi pasă doar de cap şi nu de fund – se caţără încet înapoi pe picioare. Băieţică ăsta era şi curios şi laş, şi neputincios şi plin de îndărătnicie, şi nătâng şi viclean, neînstare să facă nici fapte bune al căror bun renume să dăinuiască pentru posteritate şi nici fapte rele care să sperie Cerul şi să mişte pământul din loc – un personaj care veşnic provoca necazuri şi de care ceilalţi veşnic se plângeau. Îi ştiam toate scandalurile şi pătrundeam bine ce era în inima lui. Băieţică s-a căţărat pe picioare şi s-a strecurat, ca un lup căruia i-e teamă de propria umbră, înăuntru în încăperea luminată de lumina lunii. L-am văzut pe Ximen Jinlong zăcând într-o parte la pământ – lumina secţionată de grilajul ferestrei îl secţiona şi pe el, făcându-l să semene cu un cadavru secerat de la talie de un obuz. O rază i-a scăldat faţa, aşa cum i-a scăldat bineînţeles şi părul cel în neorânduială şi cele câteva dâre de sânge albăstriu-lu- citor care, ca nişte miriapozi, i se căţărau pe faţă pornind de la rădăcina părului. Băieţică de Mo Yan s-a arcuit de şale, a deschis gura, a întins două degete negre ca pana corbului şi care semănau cu o coadă de porc şi-a pipăit cu ele sângele; mai întâi le-a pus în faţa ochilor să le privească, le-a dus pe urmă la nas să le miroasă, iar după aceea a întins limba să le lângă. Ce voia la urma urmei? Băieţică ăsta făcea fapte sucite şi de neînţeles şi nici măcar eu, un porc a cărui înţelepciune o depăşea şi

pe a oamenilor, nu-i ghiceam gândul. Putea oare să-şi dea seama uitându-se la sângele lui Ximen Jinlong, mirosindu-i-l şi gustându-i-l, dacă e viu sau mort? Sau voia poate să judece prin această complicată metodă dacă ce îi păta degetele era sânge adevărat sau un pigment roşu? Pe când acţiunile lui sucite mă făceau să o iau aşa razna cu mintea, băieţică, parcă de-abia trezit dintr-un vis, a tras un strigăt înspăimântat, a ţopăit în sus, iar după aceea, ţipând ascuţit, a alergat afară din încăperea cu generatorul. Ţipătul lui aproape că avea în el o veselie nemăsurată: „Veniţi repede, veniţi! Ximen Jinlong a murit…“ Poate că m-a zărit ascuns după cais cu trupul şi doar cu capul ia vedere, sau poate că nu – caişii scăldaţi în lumina lunii şi florile lor pestriţe făureau raze năucitoare. De când se născuse băieţică ăsta, pieirea bruscă a lui Ximen Jinlong era probabil primul lucru măreţ pe care-l descoperea înaintea altora şi care merita cel mai mult transmis mai departe. N-a binevoit să li-l spună şi caişilor, alerga şi urla, iar pe drum, călcând pe un rahat de câine, chiar a căzut şi-a muşcat o gură de pământ. M-am ţinut scai de el. În comparaţie cu paşii lui neîndemânatici, eu eram un maestru în artele cavalerilor, care ştie să zboare ca gândul şi ca vântul.

Cei dinăuntru au ieşit la auzul zgomotelor, iar luna le-a făcut tuturor figurile galben-verzui. Înăuntru nu se mai auzeau urletele lui Jiefang, ceea ce arăta că fusese deja amorţit de medicamente. Baofeng s-a apăsat pe obraji cu un cocoloş de vată înmuiat în spirt – era o rană făcută de cioburile becului care tocmai ce

se spărsese. După ce s-a vindecat, rana a lăsat în urma ei o cicatrice albă puţin adâncă şi care se putea vedea indistinct – semn al unei nopţi cu talmeş-balmeş peste poate.

Oamenii l-au urmat pe Mo Yan, unii hurducându-se, alţii mergând strâmbi, alţii panicaţi – una peste alta, o întreagă devălmăşie alergând către încăperea cu generatorul. Mo Yan deschidea drumul, alergând şi în acelaşi timp înclinându-se spre cei din spate şi descriindu-le, într-un fel exagerat şi grozăvindu-se tot, scena pe care o văzuse. Am simţit că şi rudele lui Ximen Jinlong, şi cei care n-aveau nicio legătură de sânge cu el, simţeau aversiune faţă de băieţică ăsta aşa de limbut şi de gură spartă cum era: „Mai închide-ţi gura aia spurcată!“ Eu am galopat înainte cu iuţeală preţ de câţiva paşi, m-am tupilat în spatele unui cais, am apucat cu râtul din noroi o bucată de olan – fiind prea mare, am rupt-o cu dinţii pe din două –, am prins-o între degetele de la copita dreaptă din faţă, m-am forţat pe picioarele din spate şi m-am ridicat ca oamenii, iar după aceea, uitându-mă la faţa lui Mo Yan, care era atât de scânteietoare că ai fi zis că fusese dată cu ulei de tong, am ţintit îndeaproape. M-am lăsat apoi pe dată cu corpul înainte, creând inerţie pentru copitele din faţă şi folosindu-mă de prilej ca să arunc cu ciobul de olan. Am uitat să iau însă în calcul mişcarea, aşa că ciobul n-a lovit faţa lui Mo Yan, ci a nimerit fruntea lui Yingehun.

Era întocmai cum spune o zicătoare: „Când ţie îţi picură tavanul, afară dă potop“, sau alta: „Nevăstuica muşcă doar raţa bolnavă“. Când a zupăit peste faţa lui

Yingehun, ciobul a făcut un zgomot de mi s-a strâns inima, iar amintirile mele cele de demult s-au trezit cât ai clipi din ochi. Yingehun, vrednică soţie! În seara asta eşti omul cel mai lipsit de noroc de pe lumea asta. Doi băieţi, unul nebun, altul mort, fata şi ea rănită, iar tu ai mai avut parte şi de atacul meu purtat cu toată tăria!

Eram îndurerat la culme şi-am slobozit un zbierăt prelung. Mi-am înfipt botul în pământ, iar amestecul de remuşcare şi regret pe care-l resimţeam m-a făcut să sfărâm între dinţi bucata de ciob pe care n-apucasem să o arunc. Am văzut, ca într-o scenă filmată cu încetinitorul dintre cele des întâlnite în filme, cum răcnetul jalnic ieşit din gura lui Yingehun dansează ca un şarpe argintiu în lumina lunii, în timp ce trupul ei se lasă în spate ca un cocoloş de vată în formă de om. Nu trebuie să credeţi că dacă eram purcel nu pricepeam ce-i aceea filmare cu încetinitorul – pfui! în anii ăia cine nu putea să fie regizor? Potriveşti un filtru, filmezi cu încetinitorul, împingi, tragi, panoramezi, prim-plan, schimbi planul, iar clipa în care se ciocneşte de fruntea lui Yingehun, ciobul se sparge în nenumărate bucăţi, zburând în direcţii diferite, mai apoiridicând u-se în zbor picăturile de sânge. Agiţi camera, arăţi gurile căscate ale oamenilor şi lumina stupefiată a lunii... Yingehun zăcea la pământ. „Mamă!“ Era strigătul lui Ximen Baofeng. Nu i-a mai păsat de rana de pe propria ei faţă, iar plasturele i-a căzut la pământ. A îngenuncheat lângă Yingehun, cu geanta de medicamente azvârlită lângă ea. A prins-o pe

Yingehun cu braţul drept pe după gât, s-a uitat la rana de pe fruntea ei – „Mamă, ce-i asta?.. „Cine-a făcut asta?“ a răcnit Hong Taiyue mânios, năpustindu-se în direcţia din care zburase ciobul. Nu m-am ferit, deşi aş fi putut dispărea într-o clipită, fără urmă, fără umbră. Eu făcusem fapta asta proastă, şi chiar dacă din gând bun ieşise faptă rea, tot eram gata să-mi rabd pedeapsa. Primul căruia îi trecuse prin cap să-l caute şi să-l înhaţe pe stricatul acela care aruncase pe ascuns cu ciobul şi rănise un om fusese Hong Taiyue, dar cel care a alergat primul în spatele caişilor şi m-a descoperit n-a fost el – îmbătrânise, încheieturile îi ruginiseră şi-şi pierduse agerimea şi sprinteneala. Cel care a zbughit-o primul în spatele caişilor şi m-a descoperit a fost tot nesuferitul de Mo Yan, iar trupul lui sprinten ca de pisică sălbatică şi curiozitatea lui aproape maladivă conlucrau fără pereche de bine. „El a făcut-o!“ şi-a proclamat el, plăcut surprins, descoperirea în faţa oamenilor care se strânseseră roi în spatele lui. Eu şedeam ţeapăn şi slobozeam grohăieli grave din gâdej, exprimându-mi remuşcarea şi regretul şi pregătindu-mă să rabd pedeapsa oamenilor. Am văzut cum pe feţele lor scăldate în lumina lunii încolţesc expresii încurcate. „Sunt sigur că el a făcut-o! Altădată l-am văzut cu ochii mei scriind caractere cu o rămurică prinsă între degete!“ Hong Taiyue l-a pălit greu peste umeri pe Mo Yan, spunându-i batjocoritor:

— Ia zi, băiete, l-ai văzut şi când ţinea cuţitaşul în copită să-i sape lui taică-tău un sigiliu? Şi făcea

caractere din cele sigilare, flori-de-prun?

Mo Yan nu-şi dădea seama ce e bine pentru el şi tot mai voia să dea din gură să explice, dar cel de-al treilea dintre fraţii Sun s-a năpustit la el aşa cum face câinele ce pune temei pe tăria stăpânului ca să se dea mare, l-a urecheat, i-a dat şi un genunchi în fund şi l-a înhăţat trăgându-l într-o parte, zicându-i apoi cu voce joasă:

— Flăcăiaş, ia mai închide-ţi tu pliscul ăla de cioară!

— Cum de-aţi lăsat vierul să iasă afară? i-a mustrat Hong Tai- yue plin de nemulţumire. Cine are-n sarcină îngrijirea vierului? Stă cam prost cu răspunderea, trebuie să-i scădem puncte de muncă!

Ximen Bai a alergat pe poteca unde se aşternea peste tot lumina lunii, hurducându-şi picioarele cele mici de parcă dansa dansul yangge. Petalele florilor de cais de pe potecă erau ridicate în aer de picioruţele ei, semănând cu nişte fulgi de zăpadă uşori-uşori. Amintirile sedimentate în străfundurile conştiinţei mele erau precum mâlul de pe fundul apei, dându-se mocirloase peste cap: am simţit valuri-valuri de durere zvâcnindu-mi în inimă.

— Mână porcul înapoi la cocină! Asta-i prea de tot! Prea de tot! a zbierat Hong Taiyue. Tuşind apoi înfundat, s-a dus către încăperea cu generatorul.

Cred că grijile pe care şi le făcea pentru fiul ei au împins-o pe Yingehun să se limpezească cu iuţeală din leşin. S-a zbătut şi a vrut să se ridice. „Mamă!...“, a strigat Baofeng, care a prins-o cu o mână pe după gât, în timp ce cu cealaltă a deschis geanta de

medicamente. Huzhu, pricepând-o bine pe Baofeng, i-a înmânat, rece şi nepăsătoare, o pensetă cu o bucată de vată înmuiată în spirt. „Jinlong al meu...“ Yingehun a dat-o la o parte pe Baofeng cu braţul, s-a apăsat cu mâna în pământ şi s-a înălţat în picioare. Avea mişcări violente, se zdruncina din tot corpul şi clar era ameţită; plângând şi ţipând după Jinlong, s-a pus să gonească în zigzag către odaia cu generatorul.

Prima persoană care s-a repezit în încăperea cu generatorul n-a fost Hong Taiyue, n-a fost nici Yingehun, ci Huzhu. A doua iarăşi n-a fost Hong Taiyue sau Yingehun, ci Mo Yan. Deşi fusese tras într-o parte de cel de-al treilea dintre fraţii Sun şi răbdase oarece amărăciune la trup şi deşi Hong Taiyue îl luase în zeflemea şi batjocură pe toate părţile, el, de parcă de nimic n-ar fi avut habar, s-a scuturat din degetele ca nişte cleşti ale lui Sun şi-a zbughit-o ca un firicel de fum în cameră – de-abia ce-au intrat călcâiele lui Huang Huzhu înăuntru, că degetele lui au trecut şi ele pragul încăperii. Mi-am dat seama că în seara aceea cea mai obidită era de fapt Hezuo, iar cea aflată în cea situaţia mai stânjenitoare era Huzhu. Treburile alea romantice pe care le făcuse ea cu Jinlong în caisul ăla bătrân cu gâtul strâmb stârniseră scrânteala lui Lan Jiefang. Să faci dragoste în coroana unui pom cu floare bogată ca brocartul era în fapt un lucru de mare frumuseţe şi plin de imaginaţie, însă dracul cel nesuferit de Mo Yan tulburase totul. În ţinutul Gaomi din nord-est, omul ăsta făcea numai nefăcute, iar cine-l vedea îl şi socotea nesuferit; el însă se credea băiat bun, unul de

cum îl vezi îl şi îndrăgeşti! Năvala oamenilor în odaia scăldată întru totul de lumina lunii a semănat cu săriturile broaştelor într-un heleşteu liniştit şi luminos – cu un zgomot răsunător, se iscă cioburi de nestemate şi ţăndări de jad. Când Huang Huzhu l-a văzut pe Jinlong zăcând sub razele lunii cu fruntea însângerată, iubirea i s-a pornit din inimă şi tristeţea a năpădit-o din lăuntruri; fără să mai ţină seama de ruşine sau reţinere, s-a năpustit lângă Jinlong ca o panteră care-şi apără puiul...

— A băut două sticle de rachiu de Jingzhi, a spus Mo Yan arătând ţăndările de sticlă de pe jos, după aceea a apăsat până la capăt pe acceleraţia motorului şi buuum! becurile s-au spart.

În mirosul greu de alcool şi motorină, Mo Yan vorbea şi gesticula şi arăta cu totul caraghios, ca un clovn care tot dă vesel din mâini şi din picioare.

— Daţi-l afară! a răcnit Hong Taiyue, vocea sunându-i ca un gong spart. Sun Bao l-a tras de gât pe Mo Yan, făcându-l să iasă din încăpere aproape fără ca să mai atingă pământul cu picioarele.

El continua să explice, de parcă avea să moară sufocat dacă n-o să explice ce-a văzut. Spuneţi voi, cum a putut oare să se nască în ţinutul Gaomi din nord-est, cel cu oameni măreţi şi locuri fermecate, un copil atât de rău?

— După ce s-a auzit buum-ul ăla înăbuşit, cureaua s-a rupt – tras de gât de Sun Bao, Mo Yan tot nu uita să completeze detaliile –, s-a rupt de la îmbucătură şi, zic eu, sigur a fost cuiul de fier de la îmbucătură care l-a pocnit în căpăţână. Atunci motorul a

înnebunit, se învârtea cu opt mii de rotaţii pe secundă şi producea o putere fără de margini de mare; că nu i-a pocnit creierii afară din el e mare bucurie în cumplit dezastru!

Ia auziţi-l pe-ăsta, o ia acum jumătate în limba de rând şi jumătate în cea din cărţi, de parcă ar fi vreun învăţat de ţară care a citit pe săturate din cărţile clasice.

— Ia mai du-te tu-n cumplit dezastru, mă!

Sun Bao, care avea în braţe o forţă peste cea a oamenilor de rând, l-a ridicat şi l-a azvârlit cu putere afară. Chiar şi în scurtele momente cât a zburat prin văzduh, gura lui tot sporovăia fără răgaz.

S-a prăvălit în faţa mea. Credeam că o să se facă ţăndări la cădere şi nu mi-a venit să cred când s-a rostogolit o dată şi s-a şi ridicat în fund. A tras o băşină prelungă drept în faţa mea, supărându-mă grozav. A strigat apoi spre umbra lui Sun Bao: „Sun al Treilea, să nu cumva să crezi că născocesc vorbe aiurea. Tot ce spun am văzut cu ochii mei, şi chiar de socoteşti că le-am mai înflorit, tot e aproape pe-acolo". Celălalt nu l-a băgat câtuşi de puţin în seamă, aşa că Mo Yan şi-a întors faţa spre mine:

— Purcelule Al Şaişpelea, spune tu, e sau nu aşa? Nu face pe prostul cu mine, ştiu că eşti un porc deştept, doar de vorbit ca oamenii nu ştii, restul pe toate le ştii. Când tovarăşul secretar Hong a spus că ştii să sapi caractere pe sigilii, a zis aşa ca să mă ia peste picior, am priceput eu, dar ştiu eu că de-adevăratelea n-ai avea tu cine ştie ce greutate să le sapi acolo – dacă-ţi dau uneltele, eu zic că poţi repara

şi un ceas. De multă vreme stau eu cu ochii pe tine. Ţi-am descoperit talentul când făceam de serviciu la brigadă – când citeam eu cu voce tare în fiecare seară Ştirile de referinţă, pentru tine le citeam. Vezi, suntem prieteni vechi, cu mare potrivire între inimi. Mai ştiu şi că ai fost om în viaţa de dinainte şi că te leagă sute şi mii de fire de cei din satul nostru, Ximen. Ia zi, am dreptate? Dacă am, dă din cap.

Când am văzut expresia vicleană, de om care le-a pătruns pe toate, de pe feţişoara lui murdară, am început să cumpănesc în sinea mea că nu se poate să-l las pe băieţică ăsta să pălăvrăgească vrute şi nevrute fără niciun temei. Şi dacă vorbeşti în budă, mereu lângă perete o să fie cineva să te-asculte. Dacă cei din sat o să-mi cunoască istoria şi secretul, nimic n-o să mai fie prea vesel. Am grohăit, am profitat de neatenţia lui şi l-am muşcat rău de burtă. Am lăsat însă mult loc de întors, pentru că nu voiam să-i prăpădesc viaţa – presimţeam importanta semnificaţie pe care o va avea băieţică ăsta faţă de ţinutul Gaomi din nord-est, iar dacă l-aş fi nenorocit, regele Yama nu m-ar fi cruţat. Dacă l-aş fi muşcat cu toată

X3

forţa, i-aş fi sfâşiat maţele, aşa că m-am folosit de puţin din puterea mea şi, prin cămăşuţa lui cea împuţită de sudoare, i-am lăsat pe burtă patru urme însângerate de dinţi. Băieţică a tras un răcnet jalnic şi, în deruta creată, a apucat să mă zgârâie peste ochi, scuturându-se apoi şi luând-o la fugă. Adevărul e că eu mi-am dat anume drumul la gură, pentru că altfel,

cum să fi putut el să se scuture? Mă împunsese cu ghearele în ochi, iar lacrimile îmi curgeau în şuvoi nesfârşit. Pe jumătate limpede, pe jumătate ca prin ceaţă, l-am văzut cum, speriat de să-şi piardă minţile, s-a refugiat la mai bine de zece metri depărtare de mine, şi-a ridicat cămaşa şi s-a uitat la rana de pe burtă. L-am auzit cum mă ocăreşte bodogănind:, Al Şaişpelea, ticălos perfid ce eşti, îndrăzneşti să-l muşti pe nen-tu! O să vină o zi în care o să afli tu ce-mi poate mie pielea!" Am râs pe înfundate. L-am văzut apoi pe băieţică luând câţiva pumni de noroi amestecat cu petale de cais şi apăsând peste rană. Mormăia tot felul de cuvinte: „Pământul e terra, e teramicină, petala-i de floare şi floarea-i boboc – antiinflamatoare, detoxifiante, uf! uf! gata!" Şi-a lăsat după aceea în jos pepţii cămăşii şi, de parcă n-avea nicio treabă, s-a prelins către încăperea cu generatorul. În acel moment, Bai, când de-a dura, când târâş-grăpiş, a venit în faţa mea. I-am văzut faţa năduşită şi-am auzit-o suflând şi gâfâind: „Al Şaişpelea, Al Şaişpelea, cum de-ai fugit tu?"

M-a bătut peste cap şi mi-a zis:

— Ascultă de vorbă, întoarce-te la tine în culcuş, dacă o să mai fugi, tovarăşul secretar Hong o să mă ţină pe mine vinovată. Tu ştii că eu sunt nevastă de moşier şi n-am origine sănătoasă, tovarăşul secretar m-a lăsat să te hrănesc doar pentru că îi pasă de mine. Vezi nu care cumva să mă nenoroceşti...

Inima mi-era răzleţită şi încâlcită precum cânepa, iar lacrimile îmi picurau, rop! rop! la pământ.

— Al Şaişpelea, plângi? Era surprinsă, dar şi mai

mult era mâhnită; m-a mângâiat peste urechi, apoi şi-a înălţat faţa, părând că vorbeşte cu luna: Jupâne, dacă moare şi Jinlong, familia noastră Ximen se cheamă că şi-a găsit cu totul pierzania...

Bineînţeles că Jinlong n-a murit – dacă ar fi murit, piesa asta ar fi ajuns şi ea la sfârşit. Sub îngrijirea lui Baofeng, şi-a revenit, iar după aceea a început să plângă şi mai tare şi să facă şi mai mare tărăboi, să sară şi să ţopăie şi mai mult, cu ochii precum sângele şi nemaiştiind nici de mamă, nici de tată. „Nu mai vreau să trăiesc, nu mai vreau, nu mai vreau.. Se zgâria singur pe piept: „Mi-e rău, mi-e rău de moarte, mamă...“ Secretarul Hong s-a apropiat, l-a prins pe Jinlong de umeri şi l-a zdruncinat, răcnind la el mânios: „Jinlong! Ce e asta? Ce fel de comunist eşti tu? Ce fel de secretar al Tineretului Comunist eşti? Mă aduci la disperare! Mă faci să roşesc!“ Yingehun s-a năpustit înainte, i-a dat la o parte mâna lui Hong Taiyue şi s-a aşezat în faţa lui Jinlong ca să îl apere, zbierând la Hong Taiyue: „N-ai voie să te porţi aşa cu băiatul meu!“ S-a răsucit după aceea, l-a cuprins în braţe pe Jinlong, care era mai înalt cu exact un cap decât ea, l-a mângâiat pe faţă şi a piuit: „Copil bun, nu-ţi fie frică, mama e aici, te apără mama...“ Huang Tong a scuturat din cap şi, ferindu-şi privirea de ochii celorlalţi, s-a strecurat din odaie lipindu-se de pereţi; ajuns afară, s-a sprijinit de zid şi, cu o bucată de hârtie albă, şi-a răsucit iscusit o ţigară. În clipa în care a frecat un chibrit să-şi aprindă cu el ţigara, am zărit firele gălbui de păr care creşteau în neorânduială pe bărbia omului ăsta mărunt. Jinlong

a împins-o la o parte pe Yingehun, i-a împins şi pe cei care căutau să i se pună în faţă să-l oprească şi, cu umerii încovoiaţi, s-a repezit afară; lumina lunii l-a înfăşurat peste braţe ca un văl de borangic albastru deschis, făcându-i căzătura care a urmat să pară blândă. A căzut pe pământ şi-a început să se dea de-a rostogolul precum măgarii după ce-au trudit îndelung. „Mamă, mi-e rău de moarte, mai aduceţi două sticle, două sticle, două...“ „E nebun sau e beat?“ a interogat-o Hong Taiyue cu severitate pe Baofeng. Ei i-au fremătat niţel colţurile gurii, pe faţă i-a încolţit ceva care semăna a zâmbet rece şi a spus: „Beat probabil“. Hong Taiyue s-a uitat la Yingehun, la Huang Tong, la Qiuxiang, Hezuo, Huzhu, a scuturat neputincios din cap şi, asemenea unui părinte moale şi fără vlagă, a oftat prelung şi a rostit: „Nu vă daţi toată silinţa...“ A plecat după aceea zdruncinându-se. N-a plecat pe potecuţa care mergea înspre sat, ci a luat-o de-a curmezişul prin livada de caişi, lăsând pe pământul acoperit de petale un şir de urme de un albastru deschis.

Jinlong continua să-şi joace jocul lui de-a datul de-a rostogolul măgăresc. Ɏu Qiuxiang a aruncat o vorbă:, Aduceţi repede nişte oţet să i-l vărsăm pe gât. Hezuo, hei! Hezuo, du-te acasă s-aduci oţet“. Hezuo se ţinea cu braţele în jurul unui cais, cu faţa lipită de scoarţa acestuia şi părând să se fi transformat şi ea într-o parte din trunchiul copacului. „Huzhu, Huzhu, du-te tu!“ Dar silueta lui Huzhu se contopise deja cu lumina îndepărtată a lunii. După plecarea lui Hong Taiyue, oamenii se risipiseră şi ei alandala, şi până şi

Baofeng îşi luase în spate geanta de medicamente şi plecase. Yingehun a strigat: „Baofeng, hei, fa-i o injecţie, o să-i ardă toate măruntaiele rachia asta...“

— A venit oţetul, a venit! Mo Yan a zburat în goană către ei, în mână cu o sticlă de oţet. Chiar avea picioarele iuţi şi chiar era plin de zel – şi mai era şi unul care aude vântul şi zice că vine potopul. Le-a spus oamenilor tăcând pe viteazul: Am ciocănit la uşa prăvăliei, prostălăul de Liu Zhongguang voia bani peşin, dar am zis că tovarăşul secretar Hong vrea oţetul, să-l treacă în catastif, şi el n-a mai spus nicio vorbă şi mi-a turnat o sticlă...

Cu mare greutate, cel de-al treilea dintre fraţii Sun l-a ţinut locului pe Jinlong, care se dădea peste tot pe jos de-a rostogolul, dădea din picioare şi muşca şi avea în sminteala lui o tărie cu nimic mai prejos decât Jiefang mai devreme. Qiuxiang i-a vârât sticla de oţet în gură şi i-a turnat pe gât. Din gâdejul lui a ieşit un ţipăt ciudat, ca de cocoş care a înghiţit din neatenţie un vierme otrăvit; negrul ochilor i-a pierit, iar în găoacea acestora nu i-a rămas decât albul – se vedea limpede în lumina lunii.

„Câinoaso, mi-ai omorât copilul... “ a strigat plângând Yingehun.

Huang Tong l-a bătut pe Jinlong pe spate. O gură de lichid răspândind o acreală care-ţi înţepa nările a ţâşnit prin nasul şi gura lui Jinlong...

CAPITOLUL 28

Hezuo îşi calcă pe inimă şi se mărită cu Jiefang; Huzhu îşi împlineşte voia şi se-nsoţeşte cu Jinlong

Trecuseră două luni şi nu numai că nebuneala lui Lan Jiefang şi a lui Ximen Jinlong nu se vindecase, dar nici surorile Huang nu stăteau chiar bine cu nervii. Potrivit romanului lui Mo Yan, tu, Lan Jiefang, chiar erai nebun, în timp ce Ximen Jinlong se prefăcea nebun. Prefăcătoria asta era o pânză roşie de acoperit ruşinea cu ea, ţi-o puneai pe faţă şi toate lucrurile urâte erau cu totul şi cu totul acoperite. Dacă omul a înnebunit, ce mai e de spus? La acea vreme, reputaţia crescătoriei de porci din satul Ximen se răspândise departe. Profitând de răgazul de o clipă din recoltarea grâului, la judeţ voiau să organizeze iar o vizită pentru a studia experienţa satului în privinţa creşterii porcilor. Voiau să vină nu numai cei de la judeţ, voiau să vină şi cei din alte judeţe. Iar într-un asemenea moment-cheie, nebunia lui Jinlong şi a lui Jiefang era totuna cu a-i tăia lui Hong Taiyue şi braţul stâng şi braţul drept.

Comitetul revoluţionar al comunei populare dăduse iarăşi telefon spunând că departamentul de logistică al zonei militare avea să trimită şi el o delegaţie să viziteze şi să studieze, şi că aceasta va fi însoţită de cadrele locale şi de la judeţ, în persoană. Hong Taiyue a convocat toate capetele luminate din sat la şedinţă, ca să discute ce era de făcut. În romanul lui, Mo Yan zice că Hong Taiyue avea gura numai băşici şi ochii înţesaţi de firicele de sânge. Mai spune şi că tu, Lan Jiefang, zăceai pe kang, cu ochii

goi, vărsând deseori lacrimi şi semănând cu un crocodil căruia i s-au sectionat nervii cranieni; lacrimile îţi erau tulburi, ca aburii condensaţi pe marginile cazanelor cu mâncare de porci. În cealaltă cameră, Jinlong şedea tâmp, ca un pui care a mâncat arsenic şi şi-a revenit; de cum vedea că vine cineva, îşi înălţa capul, rânjea şi hi- hi-hi! se punea pe un chicotit idiot.

Conform romanului lui Mo Yan, când la şedinţa brigăzii de producţie din sat capetele se plecau descurajate şi mâinile se frân- geau neputincioase, el însuşi a intrat în sala de şedinţă, cu gând limpede de mult încolţit în inimă. Nu poţi să te încredinţezi cu totul în ce spune, căci vorbele din romanele lui sunt perdea de ceaţă şi fum, vânare de vânt şi goană după umbre, aşa că le menţionez doar ca referinţă.

Mo Yan a spus că de cum a păşit în sala de şedinţe, Huang Tong l-a uşuit afară. Dar el nu numai că n-a plecat, dar a şi făcut un salt şi s-a aşezat cu fundul pe marginea mesei, picioarele lui scurte legănându-se încoace şi încolo ca două tărtăcuţe lungi atârnate de ceva. În acel moment, Sun Bao, deja promovat comandant de companie în miliţie şi şef al jandarmilor, a făcut un salt, s-a apropiat şi l-a luat de urechi. Hong Taiyue a dat din mână, fâcându-i semn să-i dea drumul.

— Domnul meu, şi dumneata ai înnebunit? a rostit batjocoritor Hong Taiyue. Ce fel de fengshui o fi la noi în sat de-a născut un personaj aşa excepţional ca domnia ta?

— N-am înnebunit, a scris Mo Yan în Cronica

creşterii porcilor cea cu nume atât de rău, continuând:

Nervii mei sunt tari şi elastici şi vânjoşi ca vrejurile de tărtăcuţă, dacă atârnă zece tărtăcuţe şi mai bine pe ele şi se dau huţa în ploaie şi vânt, tot nu se rup. Aşa că, şi dacă toţi oamenii de pe lume înnebunesc, eu n-o să înnebunesc. Am zis apoi cu umor: Dar cei doi mari generali ai voştri au înnebunit. Ştiu că vă frământă lucrul ăsta şi vă ciupiţi de urechi şi de obraji ca o ceată de maimuţe împresurate într-o fântână.

— Aşa e, lucrul ăsta ne frământă fără doar şi poate, a rostit Hong Taiyue. Nu facem nici măcar cât nişte maimuţe, suntem nişte măgari împotmoliţi în nămol. Ai dumneata vreo mutare strălucită, domnu Mo Yan? a întrebat Hong Taiyue, prinzându-şi o mână strânsă în pumn cu cealaltă şi făcând o plecăciune, precum un stăpân luminat arătându-se cuviincios faţă de cei vrednici şi învăţaţi, dar cu gândul adevărat de a mă lua peste picior şi a mă batjocori.

Cea mai eficientă metodă când ai de-a face cu batjocura şi luatul peste picior e să faci pe prostul şi să faci agerimea celuilalt orz stricat pe gâşte şi mărgăritar aruncat la porci. Am întins un deget şi-am arătat spre buzunarul umflat-umflat al cămăşii de la uniforma lui Hong Taiyue, nespălată de-un an şi-o vară.

— Ce? Hong Taiyue şi-a lăsat capul în jos şi s-a uitat la cămaşă.

— Ţigările, am spus, ţigările din buzunarul cămăşii, ţigări marca „Ambră“.

Ţigările, Ambră“ costau pe atunci 39 de fen şi erau

la fel de preţuite şi vestite ca cele mai cunoscute ţigări de pe vremea aceea, Da Qianmen: nici măcar secretarii comunelor populare nu se îndurau să le fumeze prea des. Hong Taiyue a scos neputincios ţigările şi mi-a dat una.

— Băieţică, ai raze X la ochi? Unul ca tine îşi iroseşte iscusinţa aici la noi, în satul Ximen.

Am tras din ţigară şi, cu gesturi deosebit de versate, am scos trei rotocoluri şi o coloană de fum, iar după aceea am spus:

— Ştiu că niciunul nu daţi vreun ban pe mine şi că mă socotiţi un băieţel care nu înţelege nicio băşină de câine, dar adevărul e că am deja 18 ani, sunt adult şi, chiar aşa, scund de stat şi cu faţă de bebeluş, înţelepciunea mi-e fără pereche în sat...

— Serios? a întrebat râzând Hong Taiyue uitându-se de jur împrejur, habar n-aveam că ai împlinit 18 ani şi că înţelepciunea ta o depăşeşte pe-a celorlalţi.

Toţi m-au luat în tărbacă, dar eu, fumând, m-am pus să le explic cu bună rânduială că boala lui Jinlong şi Jiefang e stârnită de iubire, că pentru asemenea boală nu există leac şi că se poate folosi doar metoda din vechime pentru a preîntâmpina nenorocirea, şi anume să-i pună pe Jinlong să se însoare cu Huzhu şi pe Jiefang cu Hezuo; vorba din popor numeşte asta „zădărnicire cu bucurie“, deşi mai corect ar fi „bucurie cu zădărnicire“ – printr-o bucurie să zădărniceşti relele.

Dacă ideea ca voi, cei doi fraţi, să vă căsătoriţi în aceeaşi zi cu surorile Huang a fost sau nu a lui Mo Yan nu e lucru în care e musai să ne încâlcim, însă

nunţile voastre într-adevăr au avut loc în aceeaşi zi, iar eu am văzut ce s-a întâmplat cu ochii mei. Deşi totul s-a petrecut în pripă, Hong Taiyue şi-a asumat personal comanda, iar o treabă privată s-a prefăcut într-una publică; a mobilizat foarte multe femei cu mâini iscusite din sat ca să ajute, aşa că nunţile au fost îndeajuns de pline de tărăboi şi cu îndeajunsă ceremonie.

Nunta a avut loc în ziua a şaisprezecea din luna a patra după calendarul lunar – luna din ziua a cincisprezecea e de fapt mai rotundă în a şaisprezecea. O lună mare, o lună joasă, deloc dornică să plece din livada de caişi, de parcă ar fi venit anume să participe la nuntă. Cele câteva săgeţi cu pene de pe lună erau cele pe care le trăsese în vremurile îndepărtate bărbatul acela care înnebunise din cauza femeii; cele câteva steguleţe înstelate fuseseră vârâte acolo de astronauţii americani. Pesemne ca să vă sărbătorească vouă nunta, crescătoria a îmbunătăţit hrana porcilor, adăugând, peste frunzele de cartofi dulci răspândind miros de borhot, faină amestecată din sorg şi boabe negre de soia îmbucătăţite laolaltă. Porcii au mâncat să-şi umple maţele şi să-şi rotunjească burţile, erau toţi plini de voie bună, unii dormind pe la colţurile zidurilor, alţii stând trântiţi pe zidurile cocinilor şi cântând câte-un cântecel. Dar Diao Xiaosan? M-am sprijinit încetişor de zid şi m-am ridicat în picioare să mă uit în culcuşul lui, unde-am descoperit că băie- ţică îşi încastrase oglinjoara în perete şi acum, ţinând în copita dreaptă un pieptăn de plastic roşu pe jumătate rupt pe care-l ros- tuise

nu ştiu de unde, îşi pieptăna coama de pe grumaz. Individul o ducea bine cu sănătatea în ultima vreme, obrajii i se împliniseră, facându-i râtul alungit să pară puţin mai scurt, iar chipul lui hidos suferise o îmbunătăţire parţială. Când intra în contact cu pielea lui aspră, pieptănul scotea un sunet plicticos, făcând de asemenea să zboare prin aer bucăţi de piele ca nişte tărâţe, care rătăceau sub lumina lunii precum moliile de zăpadă peste peninsula japoneză Izu în zilele de toamnă. Pieptănându-se, flăcăul rânjea şi îşi dezvelea dinţii în oglindă, iar toată împăunarea asta de ultimă teapă arăta clar că e îndrăgostit. Ajunsesem însă la socoteala că dragostea îi era neîmpărtăşită, căci n-avea cum să fie pe gustul tinerei şi frumuşicii Fluturaş-vrăjitor, şi nici măcar scroafele bătrâne care fataseră deja câteva cocini de purcei n-aveau cum să fie interesate de el. Diao Xiaosan a descoperit în oglindă că îl iscodeam în secret, a pufnit şi, fără să întoarcă deloc capul, a zis:

— Fârtate, ce rost are să te mai uiţi? Iubirea de frumos în toţi oamenii e sădită, iar porcii sunt asemenea. Băiatu se piaptănă şi se găteşte, şi e lucru drept şi cinstit, de ce mi-ar fi frică de tine?

— Dacă ţi-ai smulge colţii ăia care ţi se întind peste buze, ai fi şi mai arătos, am spus zâmbind cu răceală.

— Nu e cu putinţă, a zis serios Diao Xiaosan, colţii-mi sunt lungi, dar de la părinţi îi am şi nu-ndrăznesc să le aduc vătămare – aici îşi are începutul iubirea de fiu. Acesta e un precept moral al oamenilor, dar care se aplică în acelaşi fel şi la porci. Şi poate colţii mei o să le fie pe plac unor scroafe, nu?

Diao Xiaosan trecuse prin multe şi văzuse multe, ştia lucruri fel de fel şi avea din plin darul vorbirii, aşa că n-avea rost să mă încontrez şi să mă iau la harţă cu el, căci n-aş fi ieşit în câştig din asta. M-am retras jenat, iar când am tras un râgâit după aceea, gustul din gură n-a fost prea bun. Am stat drept cu copitele din faţă sprijinite de o creangă, am deschis gura şi-am sfâşiat câteva caise verzi-gălbui şi le-am mestecat; am salivat din belşug, am simţit acreală la rădăcina dinţilor şi oarece dulceaţă pe vârful limbii. Văzând puzderia de fructe cum încovoiază ramurile, sentimentul meu de superioritate a sporit pe negândite. Să mai treacă zece zile sau o jumătate de lună şi să vină anotimpul în care se coc caisele, Diao Xiaosan, şi tu o să miroşi de pe margine, murind de poftă, lepădătură ce eşti.

După ce-am terminat de mâncat caise verzi, m-am întins la pământ, ca să-mi strâng puterile şi tăriile, dar şi ca să cuget la diverse probleme. Timpul zburase pe nebăgate de seamă şi pe nesimţite anotimpul recoltei stătea să vină. Vântul de miazăzi se înteţise, ierburile şi copacii aveau preaplin, era momentul cel mai propice pentru împreunare. Aerul era greu de mirosul scroafelor în călduri. Ştiam că oamenii aleseseră treizeci de scroafe tinere, sănătoase şi arătoase, ca să slujească drept unelte în producerea de purceluşi. Cele selectate erau hrănite fiecare în cocina ei, iar proporţia furajului de calitate din hrana lor sporise foarte mult. Pielea le era pe zi ce trece mai mătăsoasă, iar privirile le erau pe zi ce trece mai puse pe drăgăleală: magnifica activitate de împreunare

stătea să înceapă. Eu îmi ştiam limpede poziţia în cadrul crescătoriei. În marea piesă a împreunării din această crescătorie, eu eram personajul A, iar Diao Xiaosan personajul B. Numai secătuit de puteri şi cu carnea toată ostenită pe mine aveam să-l las şi pe Diao Xiaosan să-şi facă apariţia, ca să tragă şi el la jug. Crescătorii nu ştiau însă că nici eu, nici Diao Xiaosan, nu eram porci obişnuiţi. Noi aveam o gândire complexă şi capacităţi fizice dincolo de normal, putând sări peste ziduri aşa cum alţii calcă pe jos, pe pământ. În nopţile în care nu ne va supraveghea nimeni, şi eu, şi Diao Xiaosan urma să avem ocazii la fel de multe de împreunare. Trebuia, potrivit regulilor din lumea animală, să-l înfrâng pe Diao Xiaosan înainte de împerechere, pe de o parte ca scroafele să priceapă că sunt toate ale mele, iar pe de alta, ca să-l distrug până la capăt pe Diao Xiaosan, atât fiziologic, cât şi psihologic, şi să-l fac să fie impotent la vederea oricărei scroafe.

Pe când cugetam la aceste probleme, luna cea uriaş de mare a poposit pe caisul cel bătrân şi cu gâtul strâmb de la sud-est. Ştii că era un cais romantic. Pe când florile de cais erau toate în splendoare, Ximen Jinlong făcuse dragoste în el şi cu Huang Huzhu, şi cu Huang Hezuo, provocând consecinţe grave. Toate lucrurile au însă două aspecte. Această împerechere de domeniul fantasticului din vârful copacului pe de-o parte ţi-a stârnit ţie sminteala, iar pe de alta i-a adus caisului un belşug fără precedent. Era un pom bătrân, care de mulţi ani încoace nu mai făcea decât simbolic câteva caise, însă anul acesta avea puzderie

de rod, care-i făceau crengile să se lase în jos aproape până la pământ. Ca să nu i se frângă crăcile, Hong Taiyue dăduse instrucţiuni să i se proptească un cadru dedesubt. Caisele obişnuite se coc după recoltarea grânelor, dar caisul acesta era dintr-un soi distinctiv, iar acum deja avea fructe aurii, cu o mireasmă care-ţi umplea nările. Ca să le apere, Hong Taiyue îi ordonase lui Sun Bao să trimită câţiva miliţieni să stea de pază zi şi noapte, iar aceştia patrulau acum în jurul caisului cu arma la spate. Sun Bao le ordonase să tragă dacă îndrăzneşte vreunul să vină la furat de caise, că n-o să fie traşi la răspundere dacă-i moarte de om. Aşa că, deşi-mi ardea buza după fructele acestui cais romantic, nu îndrăzneam să mă pun în faţa primejdiei – nu-i de joacă să tragă miliţienii în tine cu puşcoacele lor pline de alice. Amintirile mele cele vechi de mulţi ani erau greu de uitat, şi mă făceau să dârdâi din toate încheieturile la vederea puşcoacelor ălora. Diao Xiaosan ştia la rându-i fel şi fel de şiretlicuri şi fireşte că n-avea nici el să facă fapte nesăbuite. Luna cea foarte mare era de culoarea caiselor şi stătea aşezată deasupra pomului, făcându-i ramurile cele plecate în jos să se plece şi mai tare. Unul dintre miliţieni, pe jumătate nebun, a tras deodată un foc în direcţia lunii. Luna a tremurat ce-a tremurat, însă n-a căpătat nici cea mai mică rană şi a săgetat fire de lumină şi mai blânde, transmiţându-mi un mesaj din vremuri îndepărtate. În ureche mi-a răsunat o muzică domoală şi-am văzut nişte oameni înveliţi în frunze de copac şi blănuri de animale dansând în lumina lunii. Femeile erau

dezbrăcate în partea de sus a corpului şi aveau sânii plini şi sfârcurile răsucite în sus. Un alt miliţian a mai tras un foc şi o flacără de un roşu întunecat a împroşcat o mulţime de alice care, ca un roi de muşte, s-au năpustit către lună. Aceasta s-a întunecat puţin şi s-a albit la chip, a săltat de câteva ori peste coroana caisului şi a început să se ridice încetul cu încetul. În acest timp, volumul i s-a micşorat treptat-treptat, iar razele i s-au făcut din ce în ce mai pu ternice. Când a urcat până la o distanţă de cam treizeci de stânjeni faţă de pământ, a rămas atârnată acolo, cu ochii lipiţi pe livada şi crescătoria noastră şi nedornică să se despartă de ele. M-am gândit că a venit special ca să participe la nunta asta şi că ar fi trebuit să o tratăm cu băuturi alese şi caise aurii, să o facem să-şi găsească în livada noastră un loc de popas; miliţienii ăia doi, neciopliţi şi nechibzuiţi cum erau, au slobozit însă foc înspre ea şi deşi n-au putut să-i rănească trupul, i-au rănit inima. Chiar şi aşa, în fiecare an în ziua a şaisprezecea din luna a patra, livada de caişi din satul Ximen era locul cel mai frumos de pe pământ în care se putea admira clarul de lună. Aici luna era şi mare, era şi rotundă, şi era plină de afecţiune, la fel cum era şi plină de mâhnire. Ştiu că tipul ăla, Mo Yan, a scris o nuvelă în genul unei reverii cu tidul „Sărind cu prăjina în lună“, în care spunea:

...în acele zile aparte din acei ani suciţi, noi am făcut nuntă magnifică în crescătoria de porci pentru patru nebuni. Pe cei doi miri i-am împodobit în haine din stofă galbenă, făcându-i să semene cu doi

castraveţi ofiliţi rău, iar pe cele două mirese le-am împodobit în haine din stofa roşie, facându-le să semene cu doi napi zemoşi. De mâncare au fost doar două feluri, castraveţi amestecaţi cu uscăţele şi napi amestecaţi cu uscăţele. La început cineva propusese să ucidem un porc, însă tovarăşul secretar Hong s-a opus cu fermitate. Noi, satul Ximen, am devenit celebri în întregul judeţ cu ajutorul porcilor, iar porcii sunt gloria noastră, cum o să-i ucidem? Secretarul Hong avea dreptate. Castraveţii cu uscăţele şi napii cu uscăţele erau de-ajuns ca să dăm din fălci cu mare bucurie. Calitatea rachiului era destul de proastă, era din cel de cartofi dulci vândut en-gros; au adus un butoi întreg de cincizeci de litri, cu care se cărase apă cu amoniac. Gestionarul de la brigadă însărcinat să cumpere rachiul fusese leneş şi nu frecase cum se cuvine butoiul ca să-l cureţe, aşa că rachiul avea un miros care-ţi înţepa nările.

N-avea importanţă, ţăranii sunt precum culturile din pământ, le e drag de îngrăşăminte, iar un rachiu cu miros de amoniac ne era şi mai mult pe plac. Era prima dată în viaţa mea când mă bucuram de curtenia adulţilor – mă aşezaseră la masa principală dintre cele zece de la banchet, iar în diagonală faţă de mine şedea chiar secretarul Hong. Ştiam că toată curtenia asta se datora tolbei mele de sfaturi iscusite – când dădusem năvală la sediul brigăzii în ziua aceea şi-mi făcusem cunoscute părerile, dădusem mărunt semn al măiestriei mele, arătându-mi ascuţimea, iar acum nu mai cutezau să mă privească de sus. După ce-am turnat două boluri de rachiu în

burtă, am simţit cum se ridică podeaua cu mine şi cum trupul meu parcă are strânse în el puteri nesfârşite şi neistovite. M-am repezit afară de la banchet, am intrat în livada de caişi şi-am zărit o lună mare şi aurie cu un diametru de cam trei metri, stând temeinic deasupra caisului cel vestit, care rodise tot numai caise aurii. În mod limpede, luna venise să-şi dea întâlnire cu mine. Era luna în care fugise Chang el şi nu era, era luna pe care se suiseră inşii ăia din America şi nu era – era sufletul însuşi al acestui corp ceresc. Lună, iată-mă!

Picioarele îmi alergau de parcă ar fi călcat pe vălătuci de nori, în timp ce mâna mea a apucat cu îndemânare de la marginea fântânii prăjina din lemn de arţar, uşurică şi plină de elasticitate, folosită la scosul apei. O ţineam orizontal în dreptul pieptului, aşa cum poartă o lance un cavaler călare pe un armăsar de soi. Nu mă duceam să înţep luna cu ea, luna mi-era prietenă, voiam doar să mă folosesc de puterea ei ca să zbor spre lună. Făcusem mulţi ani voluntar de serviciu la brigadă şi citisem şi răscitisem Ştirile de referinţă şi ştiam că săritorul sovietic cu prăjina, Bubka, depăşise deja înălţimea de 6 metri şi 15. Mă mai duceam des şi pe terenul de sport al liceului agricol ca să mă amuz şi să privesc, şi îl văzusem cu ochii mei pe profesorul de sport, Feng Jinzhong, făcându-i o demonstraţie elevei pline de potenţial la săritura în înălţime, Pang Kangmei. Pe deasupra, îl auzisem cu urechile mele pe profesorul Feng, care se antrenase profesionist dar care, din cauza unui accident la genunchi, fusese scos din

echipa provinciei şi trimis la noi la liceul agricol ca profesor de sport, explicându-i principalele mişcări ale săriturii cu prăjina aceleiaşi Pang Kangmei, fata cu picioare lungi ca de cocostârc a lui Pang Hu, cel ce fusese înainte directorul Cooperativei de Aprovizionare şi Desfacere, iar acum era directorul Fabricii de Prelucrare a Bum

1 într-una din variantele cele mai cunoscute ale legendei despre Chang'e, zeiţa lunii, aceasta a înghiţit elixirul nemuririi dobândit de soţul ei, arcaşul Houyi, şi s-a văzut nevoită să fugă în lună.

Bacului numărul 5 şi secretarul de partid de acolo, şi a lui Wang Leyun, care fusese vânzătoare la raionul de produse locale din Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere, iar acum era contabilă la cantina Fabricii de Prelucrare a Bumbacului numărul 5. Aveam convingerea că am să sar până la lună. Aveam convingerea că, aşa cum Pang Kangmei aleargă iute ca vântul cu prăjina în mână, o vâră în cutia de sprijin, corpul îi saltă şi, cât ai clipi din ochi, cu capul jos şi picioarele sus, lasă din mână prăjina, se răsuceşte şi cade firesc şi elegant în groapa cu nisip, tot aşa o să mă cobor şi eu pe lună.

Fără pricină, m-am gândit că luna aceea care poposise pe coroana caisului trebuie să fie moale şi plină de elasticitate şi că, odată căzut pe ea, corpul o să înceapă să-mi ţopăie fără oprire, iar luna, cu mine deasupra, se va ridica încet-încet. Oamenii veniţi la banchet o să vină să-şi ia rămas-bun de la mine şi de la lună – Huang Huzhu o să zboare şi ea către mine acolo?

O să-mi desfac cureaua şi o s-o flutur înspre ea, sperând ca ea să mă prindă din urmă şi să apuce cureaua – după aceea am să o trag la mine din toate puterile, iar luna are să se ridice, cu noi pe ea. O să vedem copacii şi casele micşorându-se treptat, oamenii o să devină ca lăcustele, o să le auzim nedesluşit strigătele de jos, însă noi deja o să atârnăm în văzduhul cel străveziu şi fără de margini...

Asta este o nuvelă plină de închipuiri de la un capăt la altul, amintirile pe care le are Mo Yan, la mulţi ani după, despre halucinaţiile lui de la băutură. Nimeni nu ştie mai limpede decât mine tot ce s-a petrecut în noaptea aceea în Crescătoria de porci din livada de caişi. Nu e cazul să te încrunţi, tu n-ai dreptul să vorbeşti – din o sută de vorbe din nuvela lui Mo Yan, nouăzeci şi nouă sunt false, dar una tot e adevărată, şi anume că tu şi Jinlong, îmbrăcaţi în imitaţii de uniforme militare croite din stofă galbenă, semănaţi cu doi castraveţi ofiliţi rău. Nici despre ce s-a întâmplat la banchet nu poţi tu să vorbeşti cu claritate, iar ce s-a petrecut în livadă ţi-e şi mai puţin limpede. Astăzi Diao Xiaosan poate s-a reîntors demult la viaţă în insula Java, dar şi dacă s-ar fi întors la viaţă ca fiu al tău tot n-ar fi putut, aşa cum am reuşit eu prin înzestrare cerească, să se păstreze neatins de Ceaiul uitării care te face să le uiţi pe cele din viaţa de dinainte. Aşa că eu sunt unicul povestitor cu autoritate, ce spun eu e istorie, ce neg eu e istorie mincinoasă.

30

În acea seară, Mo Yan a băut un singur bol de

rachiu şi s-a îmbătat. Nu l-au lăsat să o ia razna la beţie şi a fost tras de gât afară de către Sun Bao, cel cu spate de tigru şi mijloc de urs, şi aruncat lângă o căpiţă cu paie putrezite, unde a dormit adânc trântit pe oasele scânteind fosforescent ale porcilor din Yimeng morţi peste iarnă. Săritul cu prăjina în lună e pesemne din visul cel frumos pe care nepotul ăsta l-o fi avut atunci. Adevărul-ade- vărat e că – şi ai răbdare să mă asculţi – cei doi miliţieni care nu fuseseră şi ei luaţi la banchet au tras înspre lună, iar aceasta a zburat. Mulţimea de alice n-a doborât luna jos de pe cer, însă a doborât numeroase caise din pom. Caisele aurii au căzut, buf! bufi, acoperind pământul cu un strat gros. Multe dintre ele s-au făcut fărâme, sucul le-a ţâşnit în toate părţile, iar mirosul lor dulce s-a amestecat cu cel parfumat al prafului de puşcă, fiind din cale afară de ademenitor pentru porci. Mă înfuriase acţiunea barbară a miliţienilor, şi pe când şedeam şi mă uitam în gol, plin de mâhnire, la luna care se înălţa treptat, am sesizat o umbră neagră fulgerându-mi prin faţa ochilor, iar prin minte mi-a fulgerat de asemenea ceva ca o scânteie de iute – pe loc am priceput şi pe loc mi-am dat seama: Diao Xiaosan cel negru la piele sărise afară din cocină şi galopa drept spre caisul cel romantic. Pricina pentru care nu îndrăzneam să mergem să mâncăm caisele din caisi era frica de puştile din mâinile miliţienilor, dar acum, după ce trăseseră un foc, cam o jumătate de oră nu puteau să încarce iar praf de puşcă, iar această jumătate de oră ne era de ajuns ca să mâncăm pe săturate. Diao Xiaosan chiar era un

purcel cu mintea brici, o clipă de neatenţie şi-ar fi putut să mi-o ia înainte. Nimic de regretat. Nu mă împăcăm să rămân în urmă şi, fără să-mi iau avânt, am săltat afară din cocină. Diao Xiaosan galopa drept spre caise, iar eu galopam drept spre el – dacă aveam să-l împung de la spate, caisele căzute sub pom aveau să fie ale mele. Ce s-a petrecut însă în continuare m-a umplut tot de bucurie. Tocmai pe când Diao Xiaosan dădea să mănânce din caise iar eu dădeam să-l împung în burtă, l-am văzut pe miliţianul care avea doar trei jumătăţi de degete la mâna dreaptă azvârlind ceva roşu, care împroşca scântei aurii şi se învârtea bezmetic de jur împrejur, peste tot. Nu e bine, pericol! M-am apăsat cu putere pe pă mint cu picioarele din faţă, controlând uriaşa inerţie a corpului meu ce se repezea înainte aşa cum frânezi de urgenţă o maşină care aleargă cu toată viteza: de-abia după ce s-a terminat totul mi-am dat seama că mi-am frecat picioarele din spate până la sânge. După oprire, m-am rostogolit o dată, îndepărtându-mă de zona cea mai periculoasă. În panica mea, l-am zărit pe Diao Xiaosan, lepădătura aia, prinzând în gură ca un câine pocnitoarea aceea mare care se învârtea bezmetic de jur împrejur şi după aceea vânturându-şi brusc capul. Ştiam că vrea să înapoieze, plin de curtenie, celor doi miliţieni pocnitoarea, însă, regretabil, pocnitoarea era cu fitil scurt, şi exact în clipa în care Diao Xiaosan îşi vântura capul, ea a explodat cu o bubuitură. A fost de parcă lui Diao Xiaosan i-a ţâşnit un tunet din gură, care a iscat şi flăcări galbene şi uscate. Ca să spun cinstit, în acest moment de răscruce, Diao Xiaosan a

reacţionat prompt şi a acţionat neşovăielnic, având sângele rece şi curajul pe care numai un bătrân soldat cu multă experienţă pe câmpul de bătaie le are – vedem adesea în filme câte o deşcă bătrână de soldat care aruncă înapoi grenada zvârlită de duşman –, însă o asemenea faptă măreaţă s-a transformat acum, din pricina unui fitil prea scurt, într-o tragedie. Diao Xiaosan n-a apucat nici măcar un icnet să icnească că s-a şi prăbuşit cu capul înainte. O mireasmă tare de praf de puşcă a înecat aerul de sub caişi, iar apoi s-a împrăştiat treptat-treptat în toate părţile. Văzându-l pe Diao Xiaosan zăcând la pământ, m-au încercat trăiri dintre cele mai complexe – şi stimă, şi întristare, şi groază, şi oarece veselie, şi, ca să fiu cinstit, şi câteva urme de bucurie la necazul altuia, emoţii pe care un purcel plin de vrednicie n-ar trebui să le trăiască, dar pe care, n-am ce face, le-am trăit. Cei doi miliţieni s-au răsucit şi au luat-o la goană, iar după ce-au alergat câţiva paşi, s-au oprit pe neaşteptate şi s-au răsucit la loc, iţindu-se unul la altul, amândoi cu feţele încremenite şi ochii goi; după aceea, potrivindu-se la gând din întâmplare, s-au apropiat cu încetul de Diao Xiaosan. Ştiam că mojicii ăştia stăteau acum ca pe ace, pentru că, după cum spusese secretarul Hong, porcii erau comoara comorilor, un simbol politic distinctiv al epocii aceleia, ei aduseseră glorie şi tot ei aduseseră profit satului Ximen, iar a ucide iară pricină un porc, şi chiar pe unul dintre vierii care purta în spate – chiar şi ca suplinitor – îndatorirea prăsirii, nu era deloc o abatere uşoară. Pe când cei doi stăteau în faţa lui

Diao Xiaosan cu feţele grave şi, înnebuniţi de spaimă, lăsaseră capetele în jos ca să-l observe, acesta a icnit o dată şi s-a ridicat cu mare încetineală. Capul i se legăna precum zornăitoarele de jucărie ale copiilor, în timp ce din gâtlej scotea un gâfâit ca un cotcodăcit. S-a ridicat, s-a învârtit o dată, picioarele din spate i s-au înmuiat şi iarăşi s-a aşezat pe pământ, în fund. Ştiam că e ameţit şi năucit, iar durerea din gură îi e greu de răbdat. Pe feţele miliţienilor a răsărit o expresie de bucurie. Unul a zis: „Nu mi-a trecut deloc prin minte că e un porc". Celălalt a spus: „Eu am crezut că e un lup". „Voiai să mănânci caise, dar nu-ţi venea să spui? Îţi culegeam un coş întreg şi ţi le duceam la cocină." Celălalt a zis: „Poţi să mănânci şi acum". Diao Xiaosan i-a ocărât crunt, în limba porcească pe care miliţienii nu o pricepeau: „S-o mănânc pe-a mă-tii!" S-a ridicat şi a pornit zdruncinându-se în direcţia culcuşului. Cu oarece ipocrizie, i-am ieşit în întâmpinare, întrebându-l: „Fârtate, ai păţit ceva?" Mi-a aruncat dintr-o parte o privire rece-rece, a aruncat o flegmă cu sânge în ea şi a răspuns vag: „Ce mare lucru... mă-sa... În munţii Yimeng, băiatu a râmat prin pământ mai bine de zece obuze... " Mi-am dat seama că băieţică acuma era măgarul slab care face balega tare, dar tot n-aveam cum să nu-i admir reţinerea şi curajul. Explozia chiar nu fusese uşoară, avea gura plină de praf de puşcă şi toată numai rană pe dinăuntru, colţul cel hidos din stânga îi fusese frânt de la jumătate, iar părul de pe obraji i se pârlise şi el o grămadă. Credeam că o să se strecoare neîndemânatic prin deschizătura dintre uluci

înăuntru în culcuşul lui, însă n-a făcut-o, şi-a luat avânt câţiva paşi, a sărit în înalt şi a aterizat greoi în nămolul din mijlocul cocinii. Ştiam că băieţică o să se zvârcolească toată noaptea de durere şi că oricât de tare are să fie mirosul scroafelor în călduri şi oricât de deşucheate au să fie strigătele lui Fluturaş-vrăjitor, el tot n-o să poată decât să zacă şi să viseze în van în nămolul lui. Cei doi miliţieni i-au aruncat în culcuş, parcă cerându-şi iertare, câteva zeci de caise, însă nu simţeam nicio invidie în această privinţă. Diao Xiaosan plătise un preţ atât de mare, încât se cuvenea să mănânce şi el câteva caise. Pe mine nu mă aşteptau caise, ci scroafe ca nişte flori care s-au deschis, şi doar feţele lor râzătoare şi codiţele lor asemenea unor larve care freamătă repetat odată prinse în pioneze sunt de-adevăratelea cele mai gustoase fructe de pe pământ. O să aştept până în a doua jumătate a nopţii, când toţi oamenii o să fie adormiţi, iar apoi viaţa mea fericită o să poată începe. Frate Diao, îmi pare rău.

Rana lui Diao Xiaosan m-a făcut să nu mai am grija spatelui, aşa că puteam să mă duc liniştit să particip la acea nuntă magnifică. Luna mă privea cu oarece răceală şi nepăsare, de la o înălţime de 40 de stânjeni. Mi-am ridicat copita dreaptă şi i-am trimis o sărutare în zbor lunii celei limpezii şi luminoase şi care fusese atât de obidită, iar după aceea mi-am răsucit coada şi-am grăbit cu iuţeală de meteor înspre şirul de odăi din partea de miazănoapte a crescătoriei de porci, cel de lângă uliţa din mijlocul satului. În şirul acela se aflau 18 încăperi, care, în ordine de la est la vest,

slujeau drept culcuş şi loc de odihnă pentru lucrătorii crescătoriei, loc de mărunţire a furajelor, loc de pregătire a acestora, magazie, birou al crescătoriei, cameră de onoare... Cele trei odăi aflate la capătul de apus fuseseră aranjate ca reşedinţe pentru cele două cupluri – cea din mijloc era pentru folosire în comun, iar celelalte două erau camere nupţiale. În romanul lui, băieţică de Mo Yan a spus:

În încăperea cea largă erau aşezate zece mese pătrate, pe care erau puse ligheane pline cu castraveţi amestecaţi cu uscatele şi napi amestecaţi cu uscăţele; de grindă atârna o lampă care scălda camera în lumină, făcând-o asemenea unei întinderi strălucitoare de zăpadă...

Băieţică iar a mai scos o scorneală, odaia nu era mai lungă de cinci metri şi nu mai largă de patru, cum să poţi să aşezi în ea zece mese pătrate? Nu doar în satul Ximen, dar nici în întregul ţinut Gaomi din nord-est nu puteai găsi o sală în care să poţi aşeza zece mese pătrate şi în care să cineze împreună o sută de oameni.

Nunta a avut de fapt loc în faţa şirului acela de odăi, pe un teren gol lung şi îngust. Pe laturile şi la colţurile lui erau îngrămădite ramuri putrezite şi ierburi mucegăite, în care se aşezaseră şi-şi făcuseră culcuş nevăstuicile şi aricii. Doar una dintre mese era pătrată – era cea din lemn de trandafir şi cu marginile sculptate, amplasată de obicei în biroul brigăzii, unde avea pe ea un telefon cu manivelă, două călimări uscate şi o lampă pe kerosen cu abajur de sticlă. Mai apoi, când Ximen Jinlong a prosperat,

şi-a luat-o pradă pentru el – Hong Taiyue avea să considere că e vorba de fiul unui moşier samavalonic care contraatacă pentru a încheia odată socotelile cu ţăranii săraci şi mijlocaşi – şi a amplasat-o în biroul său larg şi luminos, transformând-o în moştenire de familie. Of, pe fiul ăsta al meu nu ştiu dacă trebuie să-l laud sau să-l ocărăsc! Bine, bine, partea asta e de mai târziu, o las acum deoparte şi nu-i dau glas. Au adus de la şcoala generală douăzeci de pupitre dreptunghiulare, pentru doi elevi, negre la culoare, dar cu picioarele galbene, pline de pete de cerneală roşie, albastră şi neagră şi cu vorbe murdare şi înjurături crestate în ele cu cuţitasul; au mai mutat afară şi patruzeci de taburete vopsite în roşu. Pupitrele le-au aşezat pe două rânduri, iar taburetele pe patru, parcă făcuseră o clasă în aer liber pe terenul gol din faţa odăilor. Nu existau lămpi cu gaz şi nici electrice, ci doar un felinar de vânt făcut din tablă care, aşezat în centrul mesei din lemn de trandafir a lui Ximen Nao, trimitea o lumină galbenă şi tulbure. Aceasta atrăgea la ea roiuri-roiuri de fluturi, care se ciocneau cu pocnet de abajur. În fapt, treaba era întru totul de prisos, pentru că luna din acea noapte se afla la o distanţă foarte mică de pământ, iar la strălucirea slobozită de ea femeile puteau să şi brodeze.

Femei şi bătrâni, mici şi mari, să fi fost cam o sută de oameni, şedeau faţă în faţă, împărţiţi pe patru şiruri. Stând în dreptul delicateselor şi al băuturilor alese, pe feţele oamenilor se citea în primul rând însufleţire şi faptul că erau arşi de grijă. Nu puteau să mănânce încă, pentru că la masa pătrată, secretarul

Hong ţinea o cuvântare. Unii copii cu gurile lacome şi-au întins încetişor mâinile către lighene, apucând câte o uscăţea şi îndesându-şi-o în gură.

— Tovarăşi membri ai comunei, în această noapte Lan Jinlong, Huang Huzhu, Lan Jiefang şi Huang Hezuo fac nuntă. Ei sunt nişte tineri excepţionali din marea brigadă din satul nostru, Ximen, care si-au adus o contributie remarcabilă la întemeierea crescătoriei noastre de porci. Ei sunt modele de muncă revoluţionară, precum şi modele de tineri care se căsătoresc târziu. Să îi aplaudăm cu căldură, exprimându-ne astfel călduroasele felicitări...

Şedeam ascuns în spatele unei grămezi de crengi putrezite, observând liniştit nunta. Luna vrusese la început să participe la nuntă, dar apoi se speriase fără pricină şi doar cerceta totul, singuratică; razele ei mă făceau să văd limpede expresia de pe faţa fiecărui om. Ochii îmi stăteau în mare măsură fixaţi pe cei din jurul mesei pătrate, şi doar din când în când mă uitam şi pieziş, săgetându-i cu privirea pe cei din spatele pupitrelor. La masa cea lungă din stânga mesei pătrate şedeau Jinlong şi Huzhu, la cea din dreapta, Jiefang şi Hezuo; înspre miazăzi, şedeau Huang Tong şi Qiuxiang, cărora nu le puteam vedea feţele, căci stăteau cu spatele la mine; în fine, în spatele mesei pătrate, pe locurile cele mai de cinste de la acest banchet magnific, se aflau Hong Taiyue, care vorbea stând în picioare, şi Yingehun, care stătea jos, cu capul plecat. E greu de spus dacă pe chip avea bucurie sau grijă. Trăirile ei trebuie să fi fost complexe, era logic să fie aşa. Mi-am dat deodată

seama că de la masa principală a banchetului lipseşte un personaj important – Lan Lian, gospodarul individual din ţinutul nostru Gaomi din nord-est căruia i se dusese buhul peste tot. Îţi era ţie, Lan Jiefang, tată bun, şi lui Ximen Jinlong tată adoptiv – numele oficial al lui Jinlong era Lan Jinlong, deci acesta îi folosea numele de familie. Nu se poate să se însoare fiii şi tatăl să nu fie de faţă, nu se poate!

În anii când fusesem măgar şi taur, fusesem alături de Lan Lian aproape de dimineaţa până seara, însă după ce devenisem purcel, mă îndepărtasem de vechiul meu prieten. Lucrurile din trecut mi-au năpădit inima ca un şuvoi şi deodată mi-a încolţit în minte ideea de a-l vedea. După ce Hong Taiyue a terminat de vorbit, s-a auzit un şir de claxoane şi trei oameni pe bicicletă şi-au făcut apariţia la nuntă. Cine erau nou-veniţii? Unul era Pang Hu, cel care altădată fusese directorul Cooperativei de Aprovizionare şi Desfacere iar acum era directorul Fabricii de Prelucrare a Bumbacului numărul 5 şi secretarul ei de partid. Fabrica de Prelucrare a Bumbacului numărul 5 era una nou construită în ţinutul Gaomi din nord-est, rod al colaborării dintre biroul pentru comerţ al judeţului şi regia de bumbac şi cânepă; se afla la o distanţă de doar opt li de brigada din satul Ximen, iar razele pe care le aruncau lămpile cu filament din tungsten de pe acoperişul clădirii de balotare a bumbacului se puteau zări clar de pe zăgazul din spatele satului nostru. Cea de-a doua persoană era soţia lui Pang Hu, Wang Leyun; nu o mai văzusem de mulţi ani, se îngrăşase de ajunsese să

fie la fel de groasă şi-n susul şi-n josul corpului, dar figura ei îmbujorată scânteia, sclipicioasă toată: se vedea pe ea că se hrăneşte din prea-destul. Celălalt nou-venit era o fată tânără şi înăltuţă, iar eu dintr-un ochi mi-am dat seama că era vorbă, de Pang Kangmei, cea descrisă de Mo Yan în romanul lui şi copila care, pe vremea în care eram măgar, aproape că se născuse printre ierburi la marginea drumului. Purta o cămaşă roşie cu carouri fine, avea două cozi scurte asemenea unor pensule, iar la piept avea prins un însemn cu caractere roşii pe fond alb – insigna Institutului de Agricultură. Pang Kangmei era studentă din rândul muncitorilor, ţăranilor şi soldaţilor la Institutul de Agricultură, cu specialitatea zootehnie, iar cum stătea aşa acolo, mai înaltă cu un cap decât tatăl ei şi cu două decât mama, dreaptă şi graţioasă şi semănând cu un plop. Pe faţă avea întipărit un zâmbet reţinut. Avea motiv să fie reţinută, pentru că în acea epocă, o fată cu un asemenea statut familial şi asemenea poziţie socială era întocmai precum Chang'e în palatul din lună – atât de sus, că nu putea fi atinsă. Mai era şi iubita din visele lui Mo Yan, drept pentru care fata aceasta cu picioare lungi îşi face în repetate rânduri apariţia, cu nume diferite, în numeroasele sale romane. Cei trei membri ai acestei familii călătoriseră special ca să participe la nunta voastră.

— Felicitări, felicitări! Pang Hu şi Wang Leyun aveau feţele numai zâmbet şi le spuneau tuturor: Felicitări, felicitări!

— Ayayal Hong Taiyue şi-a oprit cuvântarea, a sărit

din faţa banchetei, a făcut iute doi paşi înainte, a apucat strâns mâna lui Pang Hu şi, zdruncinându-i-o în toate părţile cu toată puterea, a zis agitat: Tovarăşe preşedinte Pang, nu, nu, nu, tovarăşe secretar Pang, tovarăşe director de fabrică Pang, ce oaspete rar! Am auzit demult că aţi preluat aici la noi, în judeţul Gaomi din nord-est, comanda fabricii, dar n-am îndrăznit să vin să vă deranjez...

— Hong, bătrâne frate, nu eşti prea prietenos! a zis Pang Hu râzând, aveţi aşa mare bucurie în sat şi tu nu-mi trimiţi nicio scrisoare – ţi-e frică să nu vin să vă beau rachiul?

— Cum una ca asta, un oaspete aşa de preţ ca dumneavoastră, nici cu lectica purtată de opt oameni mi-e teamă că nu pot să vă aduc! Faptul că aţi venit chiar este pentru satul nostru...

— ... strălucire în cocioabă sărmană... a spus răsunător Mo Yan, care stătea la capătul primului şir de pupitre.

Vorba lui i-a atras atenţia lui Pang Hu şi cu deosebire i-a atras-o lui Pang Kangmei, care a ridicat surprinsă din sprâncene şi l-a ţintuit pe Mo Yan. Privirile tuturor oamenilor s-au concentrat şi ele pe faţa lui. El a rânjit mândru, dezvelindu-şi dinţii mari şi galbeni – înfăţişarea lui chiar e greu de descris sau zugrăvit. Băieţică ăsta nu lăsa cu niciun chip să treacă vreo ocazie ca să se manifeste.

Folosindu-se de acest prilej, Pang Hu şi-a scuturat mâna din mâna lui Hong Taiyue şi i-a întins apoi amândouă mâinile, cu căldură, lui Yingehun. După mulţi ani de îngrijiri, mâinile de fier ale eroului care

trăsese cu puşca şi aruncase cu grenade se făcuseră albe şi cărnoase. Yingehun dădea zăpăcită din mâini şi din picioare, iar agitaţia şi mulţumirea din suflet îi făceau buzele să-i tremure şi să nu poată spune vorbe cu rost. Pang Hu i-a prins mâinile şi i-a spus, zgâlţâindu-i-le:

— Cumătro, mare bucurie!

— Bucurie, bucurie, toată lumea bucurie... a răspuns Yingehun cu ochii împăienjeniţi de lacrimi.

— Bucurie împreună, bucurie împreună, s-a vârât şi Mo Yan în vorbă.

— Cumătro, cum de nu-l văd pe fratele Lan Lian? Privirea lui Pang Hu i-a măturat pe toţi cei care şedeau drepţi pe cele patru şiruri de bănci.

Întrebarea lui a lăsat-o pe Yingehun cu gura căscată şi limba înnodată şi l-a umplut de stânjeneală pe Hong Taiyue. Mo Yan n-a pierdut ocazia să se bage iar în vorbă:

— Pesemne că îşi sapă la lumina lunii ogorul ăla de un mu şi şase fen\

Probabil că Sun Bao, care stătea în spatele lui Mo Yan, l-a călcat pe acesta pe picior, pentru că Mo Yan a ţipat exagerat:

— De ce mă calci?

— Inehide-ţi gura aia spurcată, că nimeni n-o să te ia de mutu- lică, să ştii! i-a spus crunt Sun Bao pe o voce joasă, întinzându-şi apoi mâna şi ciupindu-l pe Mo Yan de pulpă. Mo Yan a tras un răcnet jalnic şi feţişoara i s-a făcut toată palidă.

— Bine, bine, bine, a strigat tare Pang Hu ca să depăşească impasul, după care şi-a îndns mâna către

miri ca să-i felicite. Jinlong a rânjit cu un zâmbet prostesc, Jiefang a rânjit dând să izbucnească în plâns; Huzhu şi Hezuo aveau expresii indiferente.

Pang Hu şi-a strigat fiica şi soţia:

— Aduceţi cadourile!

— Ia uitaţi-vă şi la dumneavoastră, tovarăşe secretar! Doar venind şi aţi şi adus strălucire în cocioabă săracă: de ce-aţi mai aruncat cu banii? a întrebat Hong Taiyue.

Pang Kangmei a adus cu amândouă mâinile o ramă de fotografie din sticlă, pe marginea căreia scria cu cerneală roşie: „Felicitări lui Lan Jinlong şi Huang Huzhu pentru că s-au unit în tovărăşie revoluţionară!“; în ramă era încadrat un portret al preşedintelui Mao îmbrăcat în robă lungă, în mână cu o boccea şi o umbrelă, şi mergând la Anyuan să-i încurajeze pe mineri să se revolte. Wang Leyun a adus şi ea cu amândouă mâinile o ramă de acelaşi fel, pe marginea căreia scria tot cu cerneală roşie: „Felicitări lui Lan Jiefang şi Huang Hezuo pentru că s-au unit în tovărăşie revoluţionară!“; în ramă era încadrată o fotografie a preşedintelui Mao îmbrăcat în haină de lână stând în picioare pe plajă la Beidaihe. Jinlong sau Jiefang ar fi trebuit să se ridice să primească darurile, însă amândoi stăteau jos şi nu se mişcau. Hong Taiyue s-a văzut silit să le îndemne pe Huzhu şi Hezuo să se ridice să le primească. Cele două surori aveau mintea destul de limpede, pentru că, primind cadourile, Huang Huzhu a făcut o plecăciune adâncă în faţa lui Wang Leyun; când şi-a ridicat capul, ochii îi înotau în lacrimi. Purta cămaşă

şi pantaloni roşii, iar coada ei lungă de păr, neagră şi groasă şi care se întindea până mai jos de genunchi, era prinsă la capăt cu un şnur roşu. Wang Leyun i-a pipăit cu afecţiune coada şi i-a zis:

— Nu te înduri s-o tai?

Wu Qiuxiang în sfârşit a găsit ocazia să vorbească:

— Nu că nu se-ndură s-o taie, doar că părul fetei mele nu-i ca al altora, după ce-l scurtezi, din el se preling firicele de sânge.

— Ce ciudat! Nu-i de mirare că la pipăit e aşa de cărnos, păi cum? doar e străbătut de vine de sânge!

Când Hezuo a primit din mâna lui Pang Kangmei rama, nu s-a îndoit de şale cu o plecăciune, ci doar, albă la faţă, a rostit încet un „mulţumesc". Pang Kangmei i-a întins prietenoasă mâna, spunând: „Îţi doresc să fii fericită!" Hezuo i-a strâns mâna, s-a uitat în altă parte şi a rostit cu o voce plânsă: „Mulţumesc".

Hezuo avea o pieptănătură larg răspândită în vremea aceea, „Ke Xiang", trupul mlădiu şi pielea oacheşă, iar mie mi se părea că e mult peste Huzhu ca frumuseţe. Te scoseseşi foarte bine, Lan Jiefang, însurându-te cu ea, iar cea care trebuia să simtă obidă era ea, şi nu tu. Bun şi foarte bun să fi fost tu, dar cu pata aceea albastră mare cât o palmă pe faţă, puteai să-i înfricoşezi pe ceilalţi de moarte. În loc să vii pe lume şi să ajungi demnitar, ar fi trebuit să te fi dus la palatul lui Yama şi să-i fii slujitor – dar tu tot ai ajuns demnitar şi tot nu ţi-a fost pe plac Hezuo. Nu e chip să le dai de capăt lucrurilor de pe lumea asta.

Mai departe, Hong Taiyue s-a aferat să îi aşeze la masă pe Pang Hu şi ai lui. „Voi ăia, a zis el pe un ton

care nu lăsa loc de îndoială în timp ce arăta către locul unde stătea Mo Yan, ia înghe- suiţi-vă voi şi lăsaţi liberă o banchetă.“ S-a petrecut oarece devălmăşie, în care se amestecau nemulţumirile iscate de buluceală. Mo Yan a adus bancheta eliberată, iar careul în care erau aranjate cele din jurul mesei s-a extins transformându-se în poligon. Mo Yan n-a pierdut ocazia să se umfle în pene:

— Fără chemare anume, trei oaspeţi venit-au – să cinstim marele noroc!

Eroul din armata de voluntari probabil că nu putuse să înţeleagă prea bine ce voia să zică vorba asta şi rămăsese cu privirea fixă şi cu mirarea citindu-i-se pe chip. Studenta Pang Kangmei s-a arătat plăcut surprinsă, întrebând:

— Aha, ai citit Cartea schimbărilor?

— Nu cutez a zice că înzestrarea-mi e nespus de mare, căci nu mi-a stat în putinţă a învăţa rosturi din marea de cărţi.

Fără să se ruşineze, Mo Yan dialoga aşa cu Pang Kangmei.

— Bine, bine, băiete, ia nu mai zice tu din Cartea în trei caractere tocmai în faţa porţii lui Confucius! Eşti în faţa unei studente, dar tot cutezi să te dai mare cu învăţătura ta! a zis Hong Taiyue.

— Cât de cât, e ceva de interes în ce zice el acolo, a dat din cap Pang Kangmei.

Mo Yan mai voia să pălăvrăgească, dar Sun Bao, care pricepuse sugestia lui Hong Taiyue, s-a arcuit de şale şi s-a năpustit la Mo Yan, prinzându-l, în aparenţă cu prietenie, de încheietură şi spunându-i

râzând:

— Să bem, să bem!

— Să bem, să bem, să bem! Oamenii, care chiţăiau de mult de poftă, nu s-au mai putut ţine, s-au ridicat în picioare, cu bolurile de rachiu în mâini, şi au ciocnit cu ele, scoţând sunete clare şi melodioase. S-au aşezat după aceea şi mai alandala la loc, au înşfăcat beţişoarele şi le-au îndreptat spre ţintele pe care de multă vreme puseseră ochii. Prin comparaţie cu castraveţii şi napii, uscăţelele sunt o mâncare de mare calitate, aşa că au apărut multe scene în care câteva perechi de beţişoare s-au întins în acelaşi timp către o singură bucată. Lăcomia lui Mo Yan era universal recunoscută, însă în acea seară el se manifesta destul de elegant. Investigând pricina acestui fapt, vedem că are cu totul de-a face cu Pang Kang- mei – deşi fusese forţat să accepte un loc inferior, inima îi rămăsese la masa principală. Ochii îi priveau deseori într-acolo, iar studenta Pang Kangmei îi răpise sufletul. După cum spunea el însuşi într-una din scrierile sale fără cap şi fără coadă:

Din clipa în care am zărit-o pe Pang Kangmei, inima s-a mărit dintr-odată în mine. Cele pe care le vedeam înainte drept frumuseţi zeieşti, Huzhu, Hezuo, Baofeng, deodată au devenit cum nu se poate mai de rând. Numai ieşind din ţinutul Gaomi din nord-est puteai să găseşti fete asemenea lui Pang Kangmei – fete zvelte şi înalte de statură, cu fizionomie atrăgătoare, dinţii de un alb imaculat, vocea limpede şi melodioasă şi trupul răspândind o mireasmă simplă şi rafinată...

Aşa cum am înfăţişat mai înainte, Mo Yan a băut un singur bol de rachiu şi s-a îmbătat, iar Sun Bao l-a luat de gât şi l-a aruncat pe o grămadă de buruieni, în apropierea oaselor de porci. La masa principală, Jinlong a gâlgâit pe gât o jumătate de bol de rachiu, iar ochii lui goi pe dată s-au umplut de viaţă. Yingehun a tot repetat, preocupată:

— Fiule, bea mai puţin!

Hong Taiyue i-a spus în schimb, cu gând limpede de mult în- coltit în inimă:

— Jinlong, punem acum punct la tot ce-a fost în trecut. O viaţă nouă începe acum. Să-mi cânţi bine în piesa care urmează!

— În ultimele două luni, creierul mi-a fost ca un drum astupat şi totul era tulbure. Acum am deodată mintea limpede şi drumul ăla e liber. În mână cu un bol de rachiu, a ciocnit cu Pang Hu şi soţia acestuia: Tovarăşe secretar Pang, mătuşă Wang, vă mulţumesc că aţi venit să participaţi la nunta mea şi vă mulţumesc pentru preţiosul cadou pe care ni l-aţi făcut. După aceea a ciocnit şi cu Pang Kangmei: Tovarăşă Kangmei, sunteţi studentă, intelectuală de prim rang, sunteţi bine-venită să ne daţi călăuzire în munca noastră de aici de la crescătoria de porci. În niciun caz să nu vă sfiiţi! Studiaţi specialitatea zootehnie, şi dacă dumneavoastră spuneţi că nu vă pricepeţi, înseamnă că pe tot pământul ăsta nu-s mulţi care să o facă.

Aici s-a încheiat perioada în care Jinlong s-a prefăcut nebun şi s-a dat prostit cu totul. Nebuneala lui Jiefang avea să se vindece puţin mai târziu.

Jinlong şi-a recăpătat capacitatea de a controla situaţiile, aşa că s-a cinstit cu toţi cu care trebuia să se cinstească, a mulţumit tuturor cărora trebuia să le mulţumească, iar la urmă, ca să facă o treabă bună şi mai bună, s-a dus cu un bol de rachiu ca să le ureze mulţumire şi împlinire lui Hezuo şi Jiefang şi să ajungă împreună până la adânci bătrâneţi. Huang Hezuo i-a îndesat rama care încadra portretul preşedintelui Mao în braţe lui Jiefang şi s-a ridicat în picioare, cu un bol de rachiu în mână. Luna a sărit în sus cale de un stânjen, corpul i s-a chircit puţin şi ea a cernut o strălucire ca de argint-viu, făcând tabloul de dedesubt să capete o claritate deosebită. Nevăstuicile şi-au scos capetele de sub grămezile de ierburi şi au cercetat scena cea minunată din bătaia lunii, în timp ce aricii şi-au făcut curaj să caute de mâncare între picioarele oamenilor. Vorba acum e lungă, dar fapta a fost scurtă – Huang Hezuo i-a aruncat drept în faţă lui Jinlong un întreg bol de rachiu, trântind după aceea vasul pe masă. Această întorsătură neaşteptată i-a făcut pe toţi să tragă o sperietură. Luna a mai sărit un stânjen în sus, razele ei prelingându-se pe pământ întocmai ca argintul-viu. Hezuo şi-a acoperit faţa şi-a început să plângă.

Huang Tong: „Măi copile...“

Qiuxiang: „Hezuo, ce faci?“

Yingehun: „Ooof, copii care nu pricepeţi nimica...“

Hong Taiyue: „Tovarăşe secretar Pang, veniţi, veniţi, vreau să beau în cinstea dumneavoastră! S-au luat şi ei niţel la ciorovăit. Am auzit că la fabrica de prelucrare a bumbacului se angajează muncitori cu

contract. Va fac şi eu o rugăminte pentru Hezuo şi Jiefang, să schimbe mediul în care trăiesc, sunt tineri excepţionali, trebuie trimişi să se călească şi ei…“

Huang Huzhu a luat rachiul aflat în faţa ei şi şi-a împroşcat cu el sora:

— Ce faci, zi, ce faci tu?

N-o mai văzusem niciodată pe Huzhu scoţând aşa mult fum pe nări – nici măcar nu-mi trecuse vreodată prin minte că Huzhu poate să scoată fum pe nări. A scos o batistă mică şi i-a şters faţa lui Jinlong. Jinlong i-a împins mâna la o parte, dar ea şi-a ridicat-o din nou către el. O, uite că şi pe un purcel atât de inteligent ca mine tot îl zăpăciseră femeile din satul Ximen! Băieţică de Mo Yan s-a căţărat pe picioare din grămada de ierburi răzleţe şi, ca un copil care se bălăngăne cu arcuri legate la picior, a săltat într-o parte până la marginea unei mese, de unde a luat un bol de rachiu, l-a ridicat deasupra capului şi, nu ştiu dacă imitându-l pe Li Bai sau poate pe Qu Yuan[1], a strigat tare, cu o voce extrem de răsunătoare:

— Lună, lună, în cinstea ta beau un bol de rachiu!

A împroşcat apoi cu rachiu către lună, iar în văzduh a părut că se dă la o parte o perdea verzuie de apă. Luna s-a cufundat brusc, iar după aceea s-a ridicat lin până la înălţimea obişnuită, de unde, asemenea unei tipsii de argint, s-a pus să privească rece şi nepă- sătoare lumea oamenilor.

Aici piesa stătea deja să se termine, oamenii dădeau să plece, iar eu mai aveam de făcut în noaptea asta încă multe altele – timpul era preţios, aşa că n-am cutezat să mă mai las reţinut. Voiam să mă duc

să-mi văd vechiul prieten, pe Lan Lian. Ştiam că are obiceiul să muncească în nopţile cu lună. Mi-am adus

1 Li Bai (701-762) şi Qu Yuan (c. 340 î. Chr. – c. 278 î. Chr.) sunt doi dintre cei mai mari poeţi chinezi.

V \j

aminte de o vorbă pe care l-am auzit spunând-o pe vremea când eram taur: „Taure, soarele e al lor, luna e a noastră“. Şi acum puteam să găsesc cu ochii închişi fâşia aceea lungă şi subţire de pământ împresurat din toate părţile de pământul colectivei. Acest ogor de un mu şi şase fen rămânea pământ în proprietate privată – parcă era o stâncă din mijlocul mării ce nu se scufundă niciodată. Lan Lian era renumit la nivelul întregii provincii ca exemplu negativ, iar să-i fi fost măgar şi taur era pentru mine o onoare, o onoare reacţionară. „Numai când pământul ne aparţine nouă înşine putem să-i devenim stăpâni.“

Înainte să mă duc în vizită la Lan Lian, am cotit, în trecere, către sălaşul meu. Umblam cu fereală, fără un sunet, fără o şoaptă, s-ar putea spune. Diao Xiaosan gemea fără contenire, ceea ce demonstra că fără doar şi poate rana lui nu era uşoară. Cei doi miliţieni şedeau sub cais, fumând şi mâncând caise. Am sărit ba într-o parte, ba într-alta prin umbra pomilor, simţindu-mi trupul uşor ca o pană, întinzându-se şi strângându-se după cum îmi e voia. După ce-am ţopăit aşa de vreo zece ori, am ieşit din livadă. Un şanţ de cam cinci metri lăţime, plin cu apă proaspătă, se întindea în faţa mea. Apa era netulburată ca o oglindă, iar din mijlocul ei mă fixa

luna. Deşi nu mai intrasem niciodată în apă de când venisem pe lumea asta, stăpâneam instinctiv ştiinţa înotului. Ca să nu sperii însă luna din mijlocul şanţului, am hotărât să-l traversez în zbor. M-am dat înapoi cam vreo zece metri, am respirat adânc de câteva ori, umplându-mi plămânii cu oxigen, iar după aceea m-am pus să alerg, să alerg iute; buza alburie a şanţului era punctul cel mai bun pentru săritură, iar copitele mele din faţă au călcat exact acolo, pe locul acela tare, picioarele din spate au împins cu putere în pământ şi corpul mi ş-a ridicat în înalt, asemenea unui glonţ ieşit din cămara puştii. Am simţit cum pe deasupra apei o briză proaspătă şi răcoroasă mă alină peste burtă, iar până să clipească luna o dată din ochi în mijlocul apei, am aterizat pe malul opus. Noroiul umed de lângă şanţ m-a făcut să mă simt nesigur pe picioarele din spate, ceea ce a stricat puţin frumuseţea lucrurilor. Am traversat apoi drumul cel larg de pământ care mergea de la nord la sud şi de-a lungul căruia plopii îşi scânteiau frunzele. Am apucat pe un drum care mergea de la est la vest, alergând spre răsărit; pe amândouă părţile drumului, creşteau tufe dese de salcâmi pitici. Am sărit peste un alt şanţ, apoi am alergat pe un alt drum, către nord, până am ajuns la zăgazul de pe râu; aici am alergat din nou către est, pe drumul de la rădăcina zăgazului. Pe lângă mine fluturau deseori porumbul, bumbacul sau marea întindere de grâu care avea să se coacă în curând, toate de pe pământul brigăzii de producţie. Pământul stăpânului meu din vremurile de altădată avea să-mi ajungă în curând în faţa ochilor – iată

fâşia lui de pământ, prinsă între pământurile brigăzii de producţie. În stânga era porumbul brigăzii, în dreapta, bumbacul. Lan Lian semăna în continuare pe pământul lui soiul acela de grâu fără mustăţi la spic, un soi cu productivitate scăzută, care se cocea târziu şi pe care comuna populară îl scosese deja din uz. Lan Lian nu folosea îngrăşăminte chimice şi nici pesticide, la fel cum nu folosea nici seminţe îmbunătăţite şi nici nu se făcea cu nimic vinovat în faţa statului. Era un specimen de ţăran de modă veche. Din perspectiva de astăzi, doar grânele produse de el erau într-adevăr ecologice. Brigada de producţie stropea masiv cu pesticide, ceea ce mâna toate insectele dăunătoare pe pământul lui. L-am zărit şi pe el. Prieten vechi, de mult nu te-am văzut, eşti bine? Lună, lasă-te mai jos, te rog, dă mai multă lumină, ca să-l văd mai limpede. Luna s-a lăsat încet-încet în jos, ca un balon uriaş. Mi-am ţinut răsuflarea şi m-am dus mai aproape, furişându-mă încetişor în lanul lui. Eram pe pământul lui. Grâul o fi fost dintr-un soi vechi, dar chiar crescuse bine. Spicele îi ajungeau toate până la buric. Erau spice fără mustăţi, care în lumina lunii se arătau de un galben uscat. Purta cămaşa aceea veche cu nasturi în faţă, făcută din pânză grosolană, plină de petice şi care îmi era atât de cunoscută; la brâu era încins cu o pânză albă, iar pe cap purta o pălărie împletită din coceni de sorg. Mare parte din faţă îi şedea în umbra pălăriei, dar chiar şi aşa puteam să-i văd jumătatea de faţă cea albastră şi atât de străluminată şi scăpărătoare, precum şi razele pline de mâhnire şi încăpăţânare pe

care le săgeta din ochi. Ţinea în mână o prăjină lungă de bambus, de care era legată o fâşie de pânză roşie. Flutura prăjina, iar fâşia aceea mătura spicele ca o coadă de vacă, făcând gângăniile dăunătoare să se ridice fâl-fâl în zbor, târându-şi burţile grele pline de ouă, şi să se coboare pe câmpul de bumbac sau în lanul de porumb ale brigăzii. În felul ăsta primitiv şi lipsit de îndemânare îşi apăra el recolta, iar ceea ce părea a fi o confruntare cu insectele dăunătoare era în realitate una cu comuna populară. Prieten vechi, când eram măgar sau taur puteam să împart cu tine şi bunele şi relele, dar acum sunt vierul de prăsilă al comunei populare, nu mai am cum să te ajut. Vrusesem iniţial să fac un rahat mare în lanul de grâu, ca să adaug puţin îngrăşământ organic pe pământul tău, dar dacă se întâmpla ca tu să calci peste el şi un lucru bun să se prefacă într-unul rău? Puteam să muşc şi din porumbul comunei populare sau să-i smulg bumbacul din pământ, însă porumbul şi bumbacul nu-ţi erau vrăjmaşi. Prietene vechi, ţine-te tare şi să nu care cumva să şovăi! Eşti singurul gospodar individual dintr-o Chină atât de mare, doar să continui aşa şi se cheamă că ai învins. Am ridicat capul şi m-am uitat la lună; luna a dat din cap spre mine, iar apoi s-a înălţat pe neaşteptate şi s-a mişcat cu repeziciune către vest. Nu era devreme, trebuia să mă întorc. Tocmai când dădeam să mă strecor afară din lan, am văzut-o pe Yingehun venind zorită cu un coş de bambus în mână. Spicele îi măturau talia, scoţând şuşuit după şuşuit. Expresia de pe faţa ei era cea a soţiei care s-a luat cu treaba şi a întârziat să-i

aducă mâncare bărbatului care trudeşte pe câmp. Deşi locuiau separat, cei doi nu divorţaseră. Dar, deşi nu divorţaseră, de mult nu mai împărţiseră bucuria aşternutului, lucru care mă făcea să simt în sinea mea o uşoară alinare. Gândul ăsta era oarecum neruşinat – un porc se preocupă el de treburile dintre bărbaţi şi femei –, însă în fond eu lui Yingehun îi fusesem cândva soţ, Ximen Nao. Corpul ei răspândea un damf de alcool prin aerul din cale-afară de proaspăt şi răcoros al câmpului. S-a oprit la o distanţă de doi metri de Lan Lian şi i-a privit acestuia spatele cocoşat, în timp ce el agita mecanic prăjina ca să gonească insectele. Agitată înainte şi înapoi, prăjina stârnea fâşâială după fâşâială. Aripile gângăniilor erau ude de la rouă, burţile le erau grele şi zborul neîndemânatic. Lan Lian ştia sigur că e cineva în spatele lui şi sunt încredinţat şi că ştia că e vorba de Yingehun, însă nu s-a oprit numaidecât, doar frecvenţa cu care flutura din prăjină şi paşii i s-au încetinit treptat-treptat.

— Tată... a deschis în sfârşit gura Yingehun. După ce prăjina a mai măturat de-a latul de două ori, a înţepenit în aer. Nici omul nu se mai mişca, parcă era o sperietoare de ciori făcută din paie. Copiii s-au însurat, ne-am luat de griji. După ce a spus asta, Yingehun a oftat prelung: Ţi-am adus o sticlă de rachiu, oricum ar fi, sunt fiii tăi.

— Hm, a mârâit Lan Lian, iar prăjina din mâna lui a mai fâlfâit de două ori.

— Directorul Pang a venit cu nevasta şi fata şi le-a mai adus şi la fiecare o ramă de poză, cu preşedintele

Mao prins în ea... Yingehun şi-a ridicat uşor glasul şi a spus mişcată: Directorul Pang a urcat acum de-a ajuns director de fabrică la prelucrarea bumbacului şi s-a învoit ca Jiefang şi Hezuo să se mute la fabrică să fie muncitori, după vorba secretarului Hong. Secretarul Hong e foarte bun şi cu Jinlong, şi cu Baofeng, şi cu Jiefang, chiar e om bun, să ştii, tată, hai să ne supunem şi noi.

Prăjina dintre mâinile lui iar a început să fluture aprig, iar câteva gângănii aflate în zbor au fost măturate de fâşia de la capătul ei şi-au căzut tânguindu-se la pământ.

— Bine, bine, zi că am vorbit eu aiurea, nu te supăra. Aşa ţi-e ţie felul, toată lumea s-a obişnuit cu tine. E rachiul de la nunta băieţilor. Am venit să ţi-l aduc în miez adânc de noapte de tare departe, bea o gură şi mă duc.

Yingehun a dibuit din coş o sticlă care scânteia în lumina lunii, i-a scos dopul, a făcut câţiva paşi înainte şi, dintr-o parte, i-a întins-o în faţa ochilor.

Prăjina din nou s-a oprit din pendulat, iar omul a încremenit. I-am zărit lacrimile scânteindu-i în orbite. A înălţat prăjina, şi-a sprijinit-o de braţ, şi-a dat pălăria pe spate şi-a privit ce-a privit înspre luna care se lăsa spre apus. Luna, fireşte, îl privea şi ea cu întristare. Lan Lian a luat sticla de rachiu, dar n-a întors capul:

— Pesemne că voi toţi aveţi dreptate şi numai eu greşesc, dar am făcut jurământ de sânge că şi dacă n-am dreptate, să n-am până la capăt.

— Tată, stai să se mărite şi Baofeng şi ies din

comună şi vin să-ţi ţin de urât.

— Nu, dacă e să fiu la individual, la individual o să rămân până la capăt, doar eu, de unul singur, n-am nevoie de nimeni. Eu nu mă opun Partidului, nici preşedintelui Mao, nici comunei populare şi nici colectivizării, doar că mie îmi place să fiu la individual.

Toate ciorile de pe lume sunt negre, de ce nu poate să fie şi una albă? Uite, asta-s eu, o cioară albă! A cernut cu rachiu din sticlă înspre lună şi, stârnit cum rareori îl mai văzusem, a strigat mohorât şi înălţător: Lună, de mai bine de zece ani îmi ţii tovărăşie când muncesc, tu eşti lampionul trimis de Cer pentru mine. M-ai luminat la arat şi la săpat, la semănat şi la rărit, la secerat şi treierat… Nu vorbeşti şi nu glăsuieşti, nu ţii supărare, nu ţii duşmănie, îţi datorez mare iubire. Uite, în noaptea asta, o să-ţi aduc sacrificiu nişte rachiu, ca să arăt ce-i în inima mea. Lună, mult te-ai ostenit!

Rachiul transparent s-a răspândit în văzduh, asemenea unor perle de un albastru închis. Luna a tresăltat şi a fremătat şi i-a făcut în repetate rânduri cu ochiul lui Lan Lian. Scena asta m-a mişcat enorm – într-o epocă în care mulţimile aduceau ode soarelui, iată că era şi cineva care se ataşase atât de profund de lună. Lan Lian şi-a turnat apoi în gură rachiul rămas în sticlă, pe care după aceea a ridicat-o şi-a lăsat-o în spatele umerilor, zicând:

— Bine, du-te acum.

A început apoi să înainteze agitând din prăjină, în timp ce Ying- chun a îngenuncheat la pământ, şi-a

împreunat palmele şi le-a înălţat sus de tot, către lună. Aceasta era blajină şi-i scălda în lumină lacrimile ce-i dănţuiau în ochi, părul cărunt şi buzele fremătătoare…

Iubirea faţă de aceşti doi oameni m-a făcut să mă ridic în două picioare fără să mai ţin seama de consecinţe. Eram încredinţat că au înţeles în inima lor, că pot să simtă cine sunt şi că n-o să mă socotească vreun drac. Copitele mele din faţă se apăsau pe spicele cele moi şi pline de elasticitate, în timp ce eu mergeam pe cărarea dintre ogoare, înspre ei. Mi-am împreunat copitele din faţă, le-am făcut o plecăciune şi-am scos un sunet pe gură, în semn de salut. Mă priveau prosteşte, cu oarece surprindere, în oarecare confuzie. Am spus: „Sunt Ximen Nao“. Am auzit în mod limpede voce de om ieşindu-mi prin gâtlej, dar ei n-au avut nicio reacţie. După îndelungă vreme, Yingehun a scos un ţipăt ascuţit. Lan Lian s-a sprijinit în prăjină şi mi-a zis:

— Spirite-porc, dacă vrei să mă omori, fa după cum ţi-e placul, dar te rog să nu-i aduci stricăciune grâului meu.

Am simţit cum o infinită jale îmi ţâşneşte în cuget – oamenii şi dobitoacele merg pe drumuri diferite şi greu pot să comunice.

Mi-am lăsat jos copitele şi m-am strecurat afară din lan, în timp ce o stare de deprimare pusese stăpânire pe mine. Pe măsură ce mă apropiam de livadă, am început să mă înviorez din nou – fiecare vieţuitoare de pe lumea asta şi le are pe ale sale, iar naşterea, bătrâneţea, boala şi moartea, la fel ca şi

tristeţea, bucuria, separarea şi reunirea, îşi au toate rânduielile lor şi nu poţi să li te întorci împotrivă: de vreme ce acum sunt vier, atunci să-mi asum îndatoririle de vier. Lan Lian, prin căpoşenia lui neclintită, a ieşit din rândul celorlalţi, iar eu, purcelul Al Şaişpelea, vier, vreau ca prin inteligenţa mea cea mare, curajul meu cel mare, ca şi prin capacităţile mele fizice dincolo de normal, să fac lucruri care să sperie Cerul şi să mişte pământul din loc, astfel ca, în formă de purcel, să îmi croiesc drum în istoria oamenilor.

După ce am intrat în livadă, i-am aruncat din minte pe Lan Lian şi pe Yingehun, pentru că am văzut că Diao Xiaosan deja o sedusese pe Fluturaş-vrăjitor de-o făcuse să fie plină de pasiune şi că, din celelalte douăzeci şi nouă de scroafe, paisprezece săriseră deja afară din cocini, iar cele rămase înăuntru ba se izbeau cu capul de uşa cocinii, ba guiţau către lună. Prologul unei magnifice împreunări stătea, încet-încet, să înceapă.

Personajul A încă nu se arătase la faţă, însă B se zbătuse să fie el primul şi urcase deja pe scenă. Fir-ar mă-sa, cum se poate asta??!

CAPITOLUL 29

Purcelul al Şaişpelea face mare război cu Diao Xiaosan; Cântecul pălăriei de paie acompaniază dansul credinţei

Diao Xiaosan se sprijinea cu spatele de acel cais vestit, ţinând cu copita stângă o pălărie de paie plină ochi de caise galbene. Cu dreapta apuca deseori câte una şi şi-o azvârlea cu precizie în gură. Plescăia apoi, iar după ce termina de mâncat carnea fructului, scuipa sâmburele la câţiva metri depărtare. Felul firesc şi lipsit de reţineri în care se purta lepădătura asta mă făcea să mă îndoiesc că fusese rănit grav de o pocnitoare ţinută în gură. Sub un cais slăbănog aflat la trei-patru metri de Diao Xiaosan, Fluturaş-vrăjitor ţinea o oglinjoară într-o copită şi un pieptăn de plastic pe jumătate rupt în cealaltă, sclifosindu-se şi făcând pe cocheta. Scroafă, scroafă, slăbiciunea ta e lăcomia după tot felul de mărunţişuri! O oglinjoară şi-o jumătate de pieptăn stricat, şi te duci cu primul venit. La mai bine de zece metri depărtare, scroafele care ieşiseră din cocini sărind peste zid grohăiau destrăbălate, iţindu-se către cei doi. Diao Xiaosan zvârlea deseori într-acolo cu caise din pălăria lui de paie, iar de fiecare dată când una ajungea la destinaţie, scroafele dădeau bezmetic năvală să o înhaţe. „Frate, frate, nu mai sta cu ochii doar pe Fluturaş-vrăjitor, şi noi te iubim, şi noi vrem să-ţi dăruim urmaşi, să-ţi ducă neamul mai departe!“ Cu asemenea vorbe deşucheate îl zgândăreau ele pe Diao Xiaosan, iar sentimentul că în curând avea să aibă mulţime de soţii şi concubine îl făcea să uite de sine de atâta fudulie şi să plutească parcă prin ceruri. A scuturat din picioare, a îngânat din gură un cântecel şi, ţinând cu copita pălăria de paie, s-a pus să danseze. Scroafele i s-au alăturat cântând şi ele

cântecelul, unele învârtindu-se în cerc, altele dându-se peste tot pe jos de-a rostogolul. Erau tare josnice şi făceau fel de fel de măscări care-mi stârneau dispreţul. În acel moment, Fluturaş-vrăjitor a pus la rădăcina caisului oglinjoara şi pieptănul, şi-a pendulat fundul, şi-a răsucit coada şi s-a apropiat de Diao Xiaosan. Când a ajuns aproape de el, s-a răsucit deodată şi şi-a cocoţat fundul sus de tot. Am făcut un salt şi, ca o gazelă din deserturile Africii, am aterizat între Diao Xiaosan şi Fluturaş-vrăjitor, prefăcându-le într-o iluzie treaba cea bună pe care tocmai se puneau ei să o facă.

Apariţia mea a scăzut imediat şi în mare măsură poftele lui Fluturaş-vrăjitor. Şi-a întors capul şi s-a dat înapoi până la caisul cel slăbănog, unde a răsucit cu limba ei violetă câteva frunze care, mâncate de insecte, se înroşiseră şi căzuseră la pământ, le-a băgat în gură şi s-a apucat să le mestece cu mare poftă. Nestatornică precum apa şi cu gând de schimbare la vederea celor diferite, asta e firea scroafei; dar nu-i poţi găsi vină, pentru că numai aşa poate fi sigură că sperma purtătoare a celor mai remarcabile gene îi pătrunde în uter şi se uneşte cu oul ei, lăsând-o grea cu vlăstare excepţionale. Principiul acesta e foarte simplu şi toţi porcii îl pricep, aşa că un porc cu un IQ atât de ridicat precum Diao Xiaosan n-avea cum să nu o facă. A repezit înspre mine cu pălăria de paie şi toate caisele rămase în ea, în acelaşi timp scrâşnind din dinţi şi ocărându-mă:

— Javră ce eşti, mi-ai stricat treaba!

M-am aruncat înainte şi, ager la ochi şi iute de

copită, am apucat borul pălăriei, m-am ridicat drept în picioare cu copitele din spate sprijinite în pământ şi m-am rotit cu repeziciune. După aceea, cu copita din stânga stând fixă de parcă ar fi prins rădăcini, am făcut ca fulgerul de iute un semicerc din corp şi din copita dreaptă aflată în aer; folosindu-mă de inerţia uriaşă, am azvârlit din copită, aşa cum aruncă din mână discul un atlet bine antrenat, pălăria de paie cea plină de caise. Aceasta, aurie la culoare, a zburat desenând un arc frumos către luna cea deja îndepărtată, iar un cântec emoţionant al pălăriei de paie a răsunat cu o bubuitură în văzduh:

La la la,
Laya la laya la...
Pălăria mamei a zburat,
A zburat spre lună,
La ya la la ya la...

În uralele scroafelor – deşi nu mai erau doar scroafele, din rândul celor câteva sute de porci ai crescătoriei, cei ce puteau să sară săriseră afară din cocini, ceilalţi stăteau sprijiniţi de zid iţindu-se către noi – cele patru membre ale mele au atins pământul, iar eu am spus calm, dar cât se poate de tranşant:

— Diao, n-am căutat deliberat să-ţi stric treaba, e de dragul genelor excepţionale ale urmaşilor noştri...

M-am apăsat brusc cu copitele din spate pe pământ, trupul mi s-a înălţat şi m-am repezit drept spre Diao Xiaosan. Când eu am sărit spre el, şi el s-a repezit spre mine. Ne-am întâlnit în aer la o înălţime de cam doi metri de pământ, râturile ni s-au ciocnit răsunător unul de altul, iar eu i-am simţit tăria

râtului şi i-am adulmecat duhoarea puturos-dulcie. Botul mi-a amorţit, iar în urechi, în timp ce mă prăvăleam din văzduh la pământ, a început să-mi răsune Cântecul pălăriei de paie. M-am rostogolit o dată şi m-am căţărat în picioare, am ridicat o copită şi m-am pipăit pe bot: copita mi s-a pătat de sânge albastru. Am ocărât încetişor:

— Fir-ar mă-ta!

Diao Xiaosan s-a rostogolit şi el o dată şi s-a căţărat în picioare, şi-a ridicat o copită şi s-a pipăit pe bot: copita i s-a pătat de sânge albastru. A ocărât şi el încetişor:

— Fir-ar mă-ta!

„La ya la, Lay a la lay a la, / Am pierdut pălăria de mi-a dat-o mama...“ Cântecul pălăriei de paie se învârtea prin aer. Luna s-a rostogolit înapoi spre noi, s-a oprit deasupra capetelor noastre şi, ridicându-se şi coborând, ridicându-se şi coborând, semăna cu o aeronavă care se hurducăie printre curenţii de aer, în timp ce pălăria de paie o înconjura cu graţie şi eleganţă, învârtindu-se în jurul ei asemenea unui satelit. „Laya la, La ya la lay a la / Am pierdut pălăria de paie a mamei...“ Porcii, care bătând din copite, care tropăind din picioare, ţineau ritmul laolaltă, cântând împreună Cântecul pălăriei de paie.

Am cules nişte frunze de pe jos, le-am molfăit şi le-am scuipat afară, apoi le-am apucat cu copitele şi mi-am astupat cu ele nara din care-mi curgea sânge, pregătindu-mă să lansez cea de-a doua rundă a atacului. Am văzut că lui Diao Xiaosan îi curgea sânge din amândouă nările, sânge albastru care

picura la pământ şi inunda cu luciri asemenea flăcăruilor drăceşti. Mă bucuram pe ascuns în sinea mea, pentru că la prima vedere în prima rundă fuseserăm la egalitate, dar în fapt eu precumpănisem uşor – mie-mi curgea sânge dintr-o singură nară, lui din două. Ştiam că mă ajutase şi explozia aceea a cărei putere nu fusese cu nimic mai prejos decât cea produsă de-un detonator, pentru că altminteri râtul lui obişnuit să izbească în stâncile din zona muntoasă Yimeng n-ar fi avut adversar în al meu. Diao Xiosan şi-a răsucit hoţeşte ochii, părând că vrea şi el să caute frunze de cais – nepoate, vrei şi tu să-ţi astupi nările care-ţi sângerează cu frunze de cais? N-o să-ţi dau ocazia! Am scos un grohăit şi, cu ochii ca nişte pumnale înţepându-i-i pe ai lui, mi-am încordat muşchii din întregul corp, mi-am strâns uriaşa putere şi-am sărit pe neaşteptate; însă vicleanul de Diao Xiaosan n-a sărit să se ciocnească în cap cu mine, ci a zbughit-o înainte asemenea unui tipar, făcându-mă să dau greş. Corpul mi-a alunecat prin aer, strecurându-se drept în coroana caisului acela cu gâtul strâmb. Mi-a trecut pe lângă urechi un troscănit bezmetic, m-am clătinat şi-am căzut la pământ dimpreună cu o ramură de cais groasă cât gura unui bol de ceai. Am atins pământul mai întâi cu capul, apoi cu spinarea. Am făcut un rostogol şi m-am căţărat pe picioare, dar eram ameţit şi năucit şi aveam gura plină de noroi. „Laya la, Laya la laya la. Scroafele băteau din copite şi cântau. Nu erau deloc scroafele astea aluat în laba mea, erau după cum bate vântul şi-aveau să-şi dea fundurile în seama celui ce

avea să iasă învingător. Învingătorul avea să fie rege. Diao Xiaosan s-a ridicat cu fudulie pe două picioare ca oamenii, şi-a împreunat copitele şi le-a mulţumit porcilor pentru aplauze, trimiţându-le sărutări în zbor; deşi din nas încă îi picura sânge murdar şi deşi sângele acela îi făcea pieptul o întindere de murdărie, scroafele tot îl aclamau. Diao Xiaosan s-a fudulit şi mai tare şi, ţanţoş nevoie mare, a venit sub cais, chiar lângă mine, a apucat cu dinţii ramura frântă de mine şi care era plină de fructe şi a tras-o de sub fundul meu. Ce sălbăticie! Nepoate, nepoate! Eram însă năuc. „La ya la, La ya la la ya la... a L-am privit neajutorat cum se dă înapoi trăgând de ramura cea grea împodobită cu caise aurii. După ce s-a retras iute câţiva paşi, s-a oprit să-şi tragă suflarea câteva secunde, iar după aceea a continuat să înainteze. Frecându-se de pământ, ramura scotea câte un huahua lala. „La ya la, La ya la la ya la I Frate Diao, aşa de bun...“; simţeam cum focul îmi arde inima, tare-aş mai fi vrut eu să mă năpustesc la el... Dar, ca şi mai înainte, eram năuc. Diao Xiaosan a târât ramura încărcată de caise până în faţa lui Fluturaş-vrăjitor. S-a ridicat drept în picioare, s-a retras o jumătate de pas pe picioarele din spate, s-a îndoit de şale şi şi-a întins copita dreaptă din faţă, iar apoi, asemenea unui domn purtând mănuşi albe în mâini, a desenat un semicerc arătând spre ramura de cais: „Vă rog, domnişoară...“ „Laya la, Laya la laya la...“’ Le-a făcut semn cu mâna şi duzinei de scroafe de alături, şi porcilor castraţi aflaţi mai la depărtare. Toţi strigau de bucurie şi s-au apropiat chirăind,

sfârtecând cât ai bate din palme ramura de cais şi făcând-o bucăţi-bu- căţele. Câţiva porci castraţi mai curajoşi au căutat să se apropie de cais, dar atunci m-am ridicat eu în picioare. Am zărit o scroafă nu foarte mare, care înhăţase o ramură mai mică împodobită toată de caise şi care îşi legăna cu fudulie căpăţâna şi-şi vântura urechile grase peste obraji, scoţând răpăituri după răpăituri. Diao Xiaosan se învârtea în cerc trimiţând în zbor sărutări, când un porc castrat mai vârstnic şi plin de perfidie şi-a pus copitele din faţă în gură şi a slobozit un fluierat strident. Porcii s-au liniştit cu toţii.

M-am străduit să mă potolesc pe dinăuntru. Ştiam că bizuindu-mă doar pe curajul brut o să am parte în continuare de şi mai mare amărăciune. Amărăciunea nu era mare lucru, mai important era că scroafele astea aveau să-i ajungă toate soţii şi concubine lui Diao Xiaosan, iar cinci luni mai târziu, la crescătorie aveau să se adauge câteva sute de mici diavoli cu râtul alungit şi urechile ascuţite. Am fremătat din coadă, mi-am pus în mişcare muşchii şi oasele, am scuipat afară noroiul din gură şi am mai cules de pe jos şi câteva caise. Pământul era acoperit de un strat gros-gros de fructe, toate dărâmate mai devreme de corpul meu. Caisele erau coapte, erau dulci şi parfumate şi aveau carnea ca mierea. „La ya la, La ya la la ya la / Pălăria mamei se-nvârte-n jurul lunii, / Când galben-aurie, când alb-argintie...“ După ce-am mâncat câteva caise, m-am înseninat. Sucul caiselor mi-a lăsat un gust plăcut în gură şi în gâtlej. Nu-i grabă, pot foarte bine să mănânc cu încetul. L-am

văzut pe Diao Xiaosan ducându-i cu copita din faţă o caisă la gură lui Fluturaş-vrăjitor, dar aceasta se dădea sfioasă şi nu voia s-o mănânce:

— Mama mi-a spus că nu poţi să mănânci aşa ce-ţi dă un domn, a spus fandosindu-se Fluturaş.

— Mama ta pălăvrăgea numai vrute şi nevrute! Diao Xiaosan a izbutit cu greu să-i îndese în gură caisa lui Fluturaş-vrăjitor, iar după aceea a prins ocazia şi i-a dat o sărutare răsunătoare pe ureche. În spate, mulţimea de porci vocifera: Kiss! Kiss! „La ya la, La ya la la ya lapesemne că uitaseră deja de mine. Pesemne că socoteau că învingătorul şi învinsul fuseseră deja hotărâţi şi că eu mă recunoscusem deja înfrânt. Majoritatea dintre ei veniseră cu Diao Xiaosan din munţii Yimeng, aşa că în sinea lor toţi îi ţineau partea. Fir-ar mă-ta, clipa a sosit! Folosindu-mă de forţa picioarelor, am galopat drept spre Diao Xiaosan, iar când trupul mi s-a ridicat în înalt, Diao Xiaosan s-a folosit din nou de acelaşi tertip, alunecându-mi pe sub burtă şi scăpând. Băieţică, asta e întocmai ce vreau eu! Am aterizat cu siguranţă sub caisul cel slăbănog şi lângă Fluturaş-vrăjitor, luându-i locul lui Diao Xiaosan. Mi-am ridicat copita din faţă şi i-am tras crunt scroafei o bleandă peste obraji, iar după aceea, profitând de situaţie, m-am năpustit şi-am răsturnat-o la pământ. Fluturaş-vrăjitor a început să plângă cu ţipete ascuţite. Ştiam că Diao Xiaosan o să facă stânga-mprejur şi-o să se arunce peste mine; ouăle mele cele uriaşe, locul cel mai slab, dar şi cel mai preţios din tot corpul meu, se aflau acum în raza lui de atac, să-mi dea cu capul o dată în ele sau să mă

muşte şi totul avea să se sfârşească. Făceam o mutare foarte periculoasă, ca atunci când cineva îşi taie singur toate punţile; am căutat pe cât cu putinţă să privesc înapoi cu coada ochiului, ca să văd cât de departe pot să întind coarda şi care sunt oportunităţile. Am zărit fiara aceea cu gura ei larg deschisă din care ţâşnea spumă însângerată şi cu ochii care săgetau priviri ucigaşe – „Laya la, Laya la laya la.. Iar când toate atârnau de un singur fir de păr, mi-am răsucit brusc în sus picioarele din spate şi m-am sprijinit cu copitele din faţă de Fluturaş-vrăjitor, folosindu-mi puterile ca pentru a sta în cap. Când Diao Xiaosan s-a repezit înainte vâjâind asemenea unui glonţ lipit de burta mea, mi-am lăsat corpul în jos, numai bine ajungând călare în spinarea lui. Fără să-l las să se împotrivească, i-am scobit cu exactitate şi sălbăticie afară din orbite ochii ăia din care arunca în toate părţile priviri ucigaşe... „Laya la, Laya la laya la, I Pălăria mamei a zburat în lună, A luat cu ea iubirea şi năzuinţele mele.. Mutarea asta chiar era ticăloasă, dar luând în considerare situaţia în întregul ei, nu-mi pasă de nicio predică ipocrită.

Diao Xiaosan, cu mine în spate, izbea şi bocănea bezmetic şi aiurea şi într-un sfârşit m-a dat jos din spinarea lui. Din orbite îi curgea sânge albastru. Şi-a acoperit ochii, dându-se de-a rostogolul în toate părţile şi urlând:

— Nu mai văd... nu mai văd...

„La ya la, La ya la la ya la...“; porcii erau toţi tăcuţi şi nu scoteau niciun sunet, pe chipurile fiecăruia citindu-se respectul. Luna s-a ridicat înalt în zbor, iar

pălăria de paie a plutit până jos la pământ; cântecul ei s-a oprit abrupt, şi doar răcnetele pline de jale şi durere ale lui Diao Xiaosan au rămas să reverbereze prin livadă. Porcii castraţi s-au întors în cocini cu cozile între picioare, iar scroafele, sub conducerea lui Fluturaş-vrăjitor, au format un cerc, s-au întors uniform împrejur şi mi-au oferit fundurile, căutându-mi bunăvoinţa. Zumzăiau din gură, bodogănind: „Stăpâne, stăpâne iubit, toate suntem ale măriei tale, măria ta e marele nostru rege, îţi suntem umile concubine, ne-am pregătit bine, vrem să fim mamele copiilor tăi...“ „Laya la, Laya la laya la. Diao Xiaosan s-a rostogolit peste pălăria de paie căzută la pământ şi-a apăsat-o de-a prefăcut-o în minciunele. Creierul îmi era o întindere goală, dar în urechi încă-mi mai zăboveau rotocoale sonore ale Cântecului pălăriei de paie, până la urmă, şi aceste rotocale sonore au ajuns ca nişte perle cufundate în adâncul unui heleşteu. Totul a revenit la normal, lumina lunii era ca apa, o undă de răcoare a atacat pe neaşteptate, iar pe mine m-a trecut un fior de frig şi mi s-a făcut pielea de găină. Aşa se cucereşte o ţară? Aşa devii rege şi stăpânul tuturor stăpânilor? Chiar îmi trebuie atât de multe scroafe? Ca să spun cinstit, atunci nu-mi mai venea cheful să mă împreunez cu ele, dar fundurile lor răsucite sus de tot erau asemenea unui zid circular indestructibil care mă impresura strâns, lăsându-mă fără putinţă de scăpare. Am vrut să mă îndepărtez călare pe vânt, dar sus parcă era un glas maiestuos care mi-a atras atenţia: „Rege al porcilor, nu ai dreptul să scapi cu fuga, aşa cum nici Diao

Xiaosan n-are dreptul să se împerecheze cu ele: împerecherea cu ele este îndatorirea ta sacr3 “ „Laya la, Laya la laya la…“ Cântecul pălăriei de paie s-a ridicat încet-încet asemenea unei perle de pe fundul apei, aşa e, împăratul n-are treburi de casă, iar pe scula lui politichie se află. Trebuia să mă arăt cu credinţă în îndeplinirea îndatoririi mele şi să mă împreunez cu scroafele: era obligatoriu să-mi împlinesc menirea, să-mi săgetez sperma în uterele lor, indiferent dacă ele erau frumoase sau urâte, albe sau negre, virgine sau deja încălecate de alţi vieri. Complicată era alegerea, erau toate ia fel de pline de ardoare, la fel de încinse, cu care să mă împreunez prima, sau, altfel spus, în al cărei iatac să aduc mai întâi regeasca bucurie? Simţeam urgent nevoia ca unul dintre porcii castraţi să mă ajute să pun rânduială în treaba asta. Porci castraţi erau destui, dar acum era deja prea târziu. Luna urma să-şi încheie îndatorirea în această noapte, dar se ascundea la apus nedornică să se rupă de noi, arătându-şi prin coroana copacilor o jumătate de chip de un roşu aprins. La răsărit, orizontul se înfăţişa deja, alb-argintiu ca o burtă de rechin. Zorile dădeau să se ivească, iar stelele dimineţii erau din cale-afară de scăpărătoare. Am împuns niţel cu râtul meu cel tare în fundul lui Fluturaş-vrăjitor, semnalând că am hotărât deja că ea va fi prima mea însoţitoare în regeasca bucurie. Ea a gemut cu voce dulce şi seducătoare:

— Mărite rege… mărite rege, a venit în sfârşit momentul la care-a năzuit concubina ta…

Pentru moment am uitat de întrupările de dinainte şi nu m-am mai frământat pentru cele de după şi, ca vier pur ce eram, mi-am ridicat copitele din faţă şi-am încălecat spinarea scroafei Fluturaş- vrăjitor... „La ya la, La ya la la ya la...“ Cântecul pălăriei de paie a răsunat cu o bubuitură. Pe fundalul construit cu iuţeală de instrumentele cu corzi şi cele de suflat, vocea unui tenor plin de forţă s-a smuls din pământ şi s-a repezit drept către nori: „Pălăria mamei / A zburat în lună / Ducându-mi cu ea iubirea şi năzuinţele...“ Scroafele care, surprinzător, nu dădeau niciun semn de invidie, s-au apucat una pe alta de coadă, formând un cerc, şi, în acompaniamentul Cântecului pălăriei de paie, s-au pus să danseze în jurul meu şi al lui Fluturaş-vrăjitor. În livadă au fost mai întâi valuri după valuri de ciripituri, iar după aceea au venit norii roşii ca focul ai dimineţii. Prima mea împreunare se încheiase.

Când m-am dat jos de pe spinarea lui Fluturaş-vrăjitor, am vă- zut-o pe Ximen Bai cărând o cobiliţă cu mâncare şi legănându-se spre noi sprijinită în linguroiul cel lung. M-am folosit de ultimele puteri ca să sar peste zid înapoi în cocină şi s-o aştept pe Bai să mă hrănească. Boabele negre de soia şi tărâţele îmi făceau gura să-mi lase apă din belşug. Mi-era foame. Din afara zidului s-a ivit înăuntru faţa lui Bai, scăldată toată în lumina roşie-roşie a zorilor. Avea lacrimi în ochi şi, încercată de fel de fel de simţiri, mi-a zis:

— Purcelule Al Şaişpelea, Jinlong şi Jiefang s-au însurat, şi tu te-ai însurat, toţi aţi crescut...

CAPITOLUL 30

Părul magic îi scapă viaţa lui Xiaosan; boala roşie atacă pe neaşteptate şi mulţime de porci îşi găsesc pieirea în luna a opta a acelui an, vremea a fost din cale-afară de înăbuşitoare, cu ploi frecvente, de parcă cerul avea crăpături. În şanţurile de lângă crescătorie, şuvoaiele dădeau pe dinafară, iar pământul se gogonase de la atâta apă şi crescuse ca aluatul. Câteva zeci de caişi bătrâni n-au îndurat atâta apă, şi-au lepădat frunzele până la urma şi s-au pus să-şi aştepte moartea, vrednici de milă. Lemnul de plop şi salcie din care erau făcute bârnele şi căpriorii cocinilor a dat lăstare lungi-lungi; paiele de sorg care slujeau drept împletitură pentru acoperiş s-au umplut de mucegai alb-cenuşiu. Excrementele şi urina porcilor au fermentat, înecând cocinile într-un miros de mucegai şi putregai. Broaştele care ar fi trebuit să se pregătească de hibernare au început din nou să se împreuneze, iar după ce se înnopta câmpia era un cor de orăcăieli atât de zgomotoase, că porcilor le era greu să adoarmă.

Nu după multă vreme, în îndepărtatul Tangshan a avut loc un cutremur de mare intensitate, iar replicile care au urmat s-au transmis până la noi, făcând să se surpe câteva zeci de cocini care nu aveau temeliile solide. Şi bârnele cocinii mele au slobozit scârţâituri. A mai venit şi o ploaie de meteoriţi, şi stele căzătoare gigantice, care iscau duduituri uriaşe şi scânteiau cu o lumină ce-ţi ardea ochii cu puterea ei, au despicat

pânza neagră ca tăciunele a nopţii şi au căzut cu o bubuitură la pământ, făcând faţa acestuia să tresalte toată. Şi tot atunci, cele douăzeci şi ceva de scroafe ale mele, toate cu burta mare şi cu ugerul umflat, se apropiau de clipa în care aveau să fete.

Diao Xiaosan locuia la fel ca mai înainte de cealaltă parte a peretelui; după lupta cu mine, la ochiul drept orbise complet, iar cu stângul mai zărea slab câte ceva. Era o nenorocire pentru el, iar eu mi-am exprimat profundul regret faţă de situaţia asta. În zilele din primăvară, două scroafe se împreunaseră cu mine de multe ori şi nu rămăseseră erele, şi mă gândisem să-l rog pe Diao Xiaosan să se împerecheze el cu ele, în felul acesta arătându-mi şi părerile de rău faţă de el. Nu mi-a trecut prin minte că o să spună sumbru;

— Purcelule Al Şaişpelea, purcelule Al Şaişpelea, pe-un cavaler îl poţi ucide, dar nu-l poţi umili. Eu, Diao Xiaosan, de înfrânt am fost înfrânt, aşa că te rog să te arăţi demn şi să nu mă jigneşti în acest fel!

Vorbele lui m-au mişcat adânc, făcându-mă să n-am încotro şi să-l privesc cu alţi ochi pe acest adversar al meu de altădată. Îţi spun limpede, după înfrângerea suferită în război, Diao Xiaosan devenise foarte profund, iar cusururile din trecut precum lăcomia şi limbuţia îi dispăruseră ca luate de vânt. Însă, întocmai cum se zice că o nenorocire nu vine niciodată singură, un necaz şi mai mare i-a picat pe cap. Se poate spune că lucrul acesta avea legătură cu mine, la fel cum se poate spune că nu avea. Lucrătorii de la crescătorie l-au pus pe Diao Xiaosan să se

împerecheze cu cele două scroafe care nu rămăseseră grele după ce se împreunaseră de mai multe ori cu mine. El a rămas în spatele lor, păstrându-se tăcut, deloc stârnit, ca o statuie de gheaţă. Consecinţa a fost că lucrătorii de la crescătorie au crezut că a devenit impotent. Pentru a face mai bună carnea vierului care e scos la pensie, acesta e adesea castrat – o invenţie neruşinată a voastră, a oamenilor. Iar Diao Xiaosan chiar a suferit asemenea caznă îngrozitoare. Pentru un purceluş încă nedezvoltat, castrarea e o operaţie măruntă şi care se termină în câteva minute, însă în cazul unui porc adult ca Diao Xiaosan – şi care hotărât că avusese parte prin munţii Yimeng de istorii romanţioase ca jarul de fierbinţi – era vorba de o operaţie grea, în care viaţa atârnă de un fir de păr. Mai bine de zece miliţieni l-au apăsat şi l-au răsturnat la pământ sub caisul cu gâtul strâmb. S-a zbătut cu o violenţă fără precedent şi la cel puţin trei dintre miliţieni le-a muşcat mâinile de sângele nu se mai desluşea de carne pe ele. Câte un om l-a tras fiecare de un picior, ţinându-l cu faţa în sus, iar de gât l-au apăsat cu o prăjină de cobiliţă la capetele căreia apăsa câte un miliţian. Gura i-au astupat-o cu o piatră lucioasă mare cât un ou de gâscă, pe care nu putea nici s-o dea afară, nici s-o înghită. Cel care ţinea cuţitul să facă fapta cea rea era un bătrân chel, căruia îi mai rămăseseră doar fire cărunte răzleţe pe la perciuni şi la tâmple. Îi purtam firească duşmănie unuia ca ăsta, iar când i-am auzit pe oameni chemându-l pe nume, mi-am amintit pe neaşteptate că era vechiul meu vrăjmaş din cele două vieţi

anterioare ale mele, Xu Bao. Individul îmbătrânise şi mai avea şi o astmă severă, care-l făcea să gâfâie şi să pufăie la cea mai mică mişcare. Pe când ceilalţi îl înhăţau pe Diao Xiaosan, el se afla la mare depărtare, stând cu mâinile-n sân şi uitându-se. De-abia după ce l-au supus pe Diao s-a apropiat şi el, iuţind pasul. În ochi îi scânteiau razele pline de însufleţire ale profesionistului. Insul ăsta care se cuvenea să moară, dar nu murea i-a secţionat cu sprinteneală ouăle lui Diao Xiaosan, iar după aceea a scos din traistă un pumn de var uscat, presărându-l acolo la nimereală. A sărit apoi într-o parte în mână cu jucă rioarele acelea de un violet deschis, mari fiecare cât un mango. L-am auzit pe Jinlong întrebându-l:

— Xu Bao, nu trebuie să-i dai cusătură?

Xu Bao a gâfâit:

— Să-i cos pe dracu!

Miliţienii au slobozit câte un oftat si-au sărit care încotro. Diao Xiaosan s-a căţărat cu încetul în picioare, a scuipat afară piatra din gură, în timp ce durerea uriaş de mare îl făcea să tremure din tot corpul; coama de pe spinare îi stătea ridicată drept ca firele dintr-o perie, iar din rana din partea din spate a corpului, sângele îi curgea şuvoaie. N-a gemut şi nici n-a vărsat lacrimi, dar şi-a încleştat fălcile, dinţii frecându-i-se unii de alţii şi scoţând scrâşnet după scrâşnet. Xu Bao ăla stătea sub cais, ţinând ouăle lui Diao Xiaosan în mâna lui însângerată; le măsura fără să-şi poată ascunde bucuria, care-i dădea pe dinafară prin zbârciturile adânci-adânci ale feţei. Ştiam că omului ăstuia hain îi plăcea să mănânce ouăle

animalelor. Amintirile de pe vremea când eram măgar mi-au ţâşnit instantaneu în cuget şi mi-am adus aminte cum, prin tehnica lui de scopire numită „furtul piersicii de sub frunză“, a luat cu el unul din ouăle mele, pe care l-a perpelit cu ardei iute şi l-a mâncat. De câteva ori am vrut să sar peste zid şi să-i smulg ouăle nepotului ăsta, ca să-l răzbun pe Diao Xiaosan şi ca să mă răzbun şi pe mine, ca şi pe armăsarii, măgarii, taurii şi vierii care fuseseră nenorociţi de mâna lui. Niciodată nu-mi fusese frică de oameni, dar n-am încotro şi trebuie să recunosc cinstit că-mi era teamă de lepădătura de Xu Bao, care prin natura lui era piaza rea a tuturor masculilor din rândul animalelor. Trupul lui nu slobozea nici miros şi nici căldură, ci un mesaj care-mi făcea părul măciucă, unul despre un loc – locul vieţii şi al morţii, locul castrării.

Diao Xiaosan al nostru a mers anevoie până la trunchiul caişilor, sprijinindu-se dintr-o parte cu burta de el şi lăsându-se cu încetul în jos. Sângele ţâşnea din el ca dintr-o mică fântână arteziană, înroşindu-i picioarele din spate şi înroşind şi pământul din spatele lor. În vremea cea atât de călduroasă, el fremăta ca de friguri. Îşi pierduse deja ochii, aşa că nu-i puteam vedea privirea. „La ya la, La ya la la ya la“— melodia de la Cântecul pălăriei de paie a răsunat încet-încet, numai că versurile acestuia fuseseră substanţial deformate: „Mamă, Mi-am pierdut ouăle, Ouăle pe care le-am primit de la tine le-am pierdut...“ Ochii-mi erau scăldaţi în lacrimi, trăiam pentru prima oară durerea aceea adâncă

cuprinsă în vorba: „Făpturile plâng când le piere felul“; mă încercau şi remuşcările că mă războisem cu el în feluri lipsite de nobleţe. L-am auzit pe Jinlong ocărându-l pe Xu Bao:

— Xu, ce mă-sa ai făcut? I-ai tăiat venele?

— Băiete, nu te mai speria aşa de-o nimica toată, felul ăsta de vieri bătrâni sunt toţi la fel, a spus Xu Bao rece şi nepăsător.

— Nu te ocupi puţin de el? Dacă-i mai picură aşa sângele, o să moară la iuţeală, a zis Jinlong cu inima grea de îngrijorare.

— Să moară? Nu-i mai bine să moară? a zis Xu Bao cu un zâmbet prefăcut. Individul ăsta are ceva grăsime pe el, poate da pe puţin o sută de kile de carne. Carnea de vier e ea cam tăricică, dar tot e mai bună decât doufu\

Diao Xiaosan n-a murit, dar ştiam că se gândise să moară. Un vier care suferă asemenea cazne îngrozitoare trăieşte durerea cărnii, dar şi mai adânc durerea sufletului, şi nu numai durerea, ci şi o uriaşă umilinţă. Din rana lui Diao Xiaosan a curs mult sânge, dacă ar fi fost strâns tot, s-ar fi făcut de vreo două lighene; pe tot l-a absorbit caisul acela bătrân, astfel că în anul următor când s-au făcut caisele, pulpa aurie a fructelor era toată înţesată de firişoare de un roşu aprins. Pierderea mare de sânge l-a făcut pe Diao să se posmăgească şi să se ofilească. Am sărit afară din cocină şi-am stat în picioare în faţa lui, cu gândul să-i dau alinare, însă nu puteam deloc să găsesc vorbele potrivite. Am smuls nişte vrejuri de dovleac din acoperişul încăperii abandonate a

generatorului, am ales dintre ele un dovleac fraged şi i l-am dus în gură până în faţa ochilor, spunându-i:

— Frate Diao, mănâncă puţin, poate o să-ţi fie mai bine dacă mănânci...

Şi-a lăsat capul într-o parte, m-a privit cu ochiul stâng în care-i mai rămăsese o urmă de vedere, şi printre găurile dintre dinţii lui încleştaţi a strecurat afară un şuierat:

— Frate Al Şaişpelea... Azi eu, mâine tu... Asta e soarta noastră, a vierilor...

Spunând asta, şi-a plecat capul în jos, iar toată osatura corpului parcă dintr-odată i s-a relaxat.

— Diao, Diao, am strigat tare, nu poţi să mori, Diao...

Dar Diao nu mi-a mai răspuns, iar ochii mi-au fost în cele din urmă podidiţi de şiruri-şiruri de lacrimi fierbinţi. Erau lacrimi de regret amestecat cu remuşcare. M-am examinat pe dinăuntru şi m-am căit, pentru că, deşi în aparenţă Diao murea de mâna lepădăturii de Xu Bao, în realitate murea de mâna mea. „Laya la, La ya la la ya ladiao, frăţioare bun, mergi în pace, îi doresc sufletului tău să ajungă repede în sălaşul morţilor, iar ţie-ţi doresc ca regele Yama să-ţi pregătească un loc bun pentru transmigraţie şi să te întorci pe lume ca om – să te întorci fără nicio păsare, că duşmănia rămasă am s-o răsplătesc eu cum se cuvine în numele tău şi-am să-l rânduiesc pe Xu Bao cu metoda lui Xu Bao...

Tocmai când eram aşa pradă gândurilor iute trecătoare, Bao- feng, condusă de Huzhu, a venit cu mare iuţeală în spate cu geanta ei de medicamente. În

acel moment, pesemne că Jinlong şedea pe balansoarul de santal care se legăna gata să se facă bucăţi de la Xu Bao de-acasă, bând rachiu însoţit de felul de mâncare la care Xu Bao era maestru – ouă de porc perpelite cu ardei iute. Inima de femeie e întotdeauna mai bună ca cea de bărbat. Uite, Huzhu avea capul scăldat tot în sudoare şi ochii înlăcrimaţi, de parcă Diao Xiaosan n-ar fi fost un vier cu chip odios, ci mdă de-a ei, sânge din sângele ei şi carne din carnea sa. Era acum cam luna a treia după calendarul lunar, la aproape două luni de la nunţile voastre. Tu şi Huang Hezuo lucraţi deja de o lună la Fabrica de Prelucrare a Bumbacului a lui rang Hu. Bumbacul tocmai făcea floare, mai erau trei luni până când avea să ajungă pe piaţă.

...Pe vremea aceea, eu, Lan Jiefang, sub conducerea şefului secţiei de control al bumbacului şi alături de un grup de fete transferate din toate satele precum şi din capitala judeţului, tăiam bălăriile din curte şi înălţăm platforma, pregătindu-ne de cumpărarea bumbacului. Fabrica de Prelucrare a Bumbacului numărul 5 ocupa o mie de mu şi avea de jur împrejur un zid de cărămizi, care fuseseră toate luate de la morminte. Era o altă idee strălucită care-i trecuse prin cap lui Pang Hu pentru a economisi din fondurile de construcţie a fabricii: o cărămidă nouă costa zece fen, una din morminte, trei fen. O lungă bucată de vreme, cei de aici n-au ştiut că eu şi cu Huang Hezuo eram soţ şi soţie. Eu locuiam în căminul de bărbaţi, ea în cel de femei. Într-o fabrică sezonieră cum era cea de prelucrare a bumbacului nu

li se puteau pregăti anume camere individuale muncitorilor căsătoriţi. Dar chiar şi dacă ar fi existat camere pentru soţi, tot nu ne-am fi dus să locuim într-una. Mi se părea că relaţia noastră de soţi era ca într-un joc de copii, cu totul ireală, de parcă, treziţi după un somn adânc, cineva ne-ar fi spus: „De azi înainte, ea îţi e soţie şi tu îi eşti soţ". Era complet absurd, pur şi simplu cu neputinţă de acceptat. Eu eram îndrăgostit de Huzhu, nu de Hezuo, iar aceasta a fost pricina durerii mele o viaţă întreagă. În dimineaţa în care am intrat prima oară în fabrica de prelucrare, am văzut-o pe Pang Chunmiao. Tocmai urma să împlinească şase ani, avea dinţii albi şi buzele roşii, ochii ca stelele şi pielea luminoasă şi frumoasă, parcă era de cristal; era deosebit de drăgălaşă. Tocmai exersa mersul în mâini la poarta cea mare a fabricii. Avea părul prins într-o fundă roşie şi purta o fustă scurtă bleumarin, o bluză cu mânecă scurtă de un alb imaculat, ciorapi albi scurţi şi sandale roşii de plastic. Instigată de oameni, se lăsase înainte şi, ţinându-se în mâini, cu picioarele ridicate şi corpul arcuit, mergea aşa în mâini. Oamenii o aplaudau şi o aclamau veseli. Mama ei, Wang Leyun, s-a dus repede la ea şi i-a tras picioarele în jos, răsturnând-o înapoi şi spunându-i: „Scumpa mea, nu fi prostuţă!" Părând că ar mai fi avut şi altele de zis, ea a zis: „Dar mai aveam putere să stau..."

Această imagine mi-a apărut iar foarte viu în faţa ochilor, deşi se apropie treizeci de ani de atunci... Dar la vremea aceea, şi Zhuge Liang să fi venit din nou pe lume sau Liu Ji[1] să se fi născut a doua oară şi tot n-ar

fi putut şti că mulţi ani mai târziu eu, Lan Jiefang, de dragul iubirii am să-mi las slujba oficială şi am să-mi părăsesc familia şi că am să mă înţeleg cu fetiţa asta să fugim, stârnind unul dintre cele mai mari scandaluri din istoria ţinutului Gaomi din nord-est. Cred însă cu străşnicie că scandalul tot se va transforma

1 Zhuge Liang (181-234) şi Liuji (1311-1375) sunt doi celebri oameni de stat şi strategi din istoria chineză.

Într-o zi într-o istorie frumoasă. Prietenul meu, Mo Yan, aşa ne-a prezis în clipele noastre cele mai grele...

Hei! Cap-Mare Lan Qiansui a bătut în masă, asemenea unui judecător care bate din ciocănel, făcându-mă să mă trezesc speriat din reverie. Nu te duce cu mintea în altă parte, ascultă la mine, pentru prostia aia a ta o să fie mai încolo timp berechet pentru visare, aducere aminte şi istorisire, dar acum strânge-ţi puterile şi ascultă la mine – ascultă-mă cum povestesc istoria mea plină de glorie de pe vremea când eram porc! Unde-am ajuns? A, da, sora ta Baofeng şi cumnata ta – da, da, cumnata – Huzhu au venit iute ca vântul la caisul cu gât strâmb ca să-l salveze pe Diao Xiaosan, care era pe punctul de a-şi găsi pieirea în urma marii pierderi de sânge de la operaţie. Pe atunci, doar să fi venit vorba de pomul cel romantic cu gât strâmb că făceai spume albe la gură şi leşinai, pe câtă vreme acum, dacă te-ar pune cineva sub el, ai ofta oare prelung, aşa, ca un bătrân soldat, trecut prin multe războaie şi cu răni puzderie, care vine să viziteze un vechi loc de bătălie? În faţa

acestui mare doctor care este timpul, orice rană, cât de profundă, tot se cicatrizează şi se vindecă. Fir-ar mama ei, pe vremea aia eram porc, ce treabă aveam eu cu adâncimile?

Spuneam că Baofeng şi Huzhu au venit sub pom şi l-au tratat pe Diao Xiaosan. Eu şedeam într-o parte, cu faţa învăluită în lacrimi, asemenea unui vechi prieten. La început, şi ele crezuseră, la fel ca mine, că Diao Xiaosan o să-şi găsească pieirea. După ce l-au controlat, au descoperit că inima lui băieţică ăla încă mai bătea slab, dar că de-adevăratelea era pe punctul de a-şi găsi pieirea. Ca atare, Baofeng a luat singură hotărârea să folosească medicamentele din geantă rezervate pentru uzul oamenilor şi i-a făcut lui Diao Xiaosan injecţii – cardiotonice, hemostatice, glucoză concentrată, din astea. Trebuie neapărat menţionat şi că i-a cusut rana. N-avea în geantă ac şi aţă pentru sutură, însă Huzhu a avut o inspiraţie subită şi şi-a scos un ac de la pieptul cămăşii – ştii şi tu cum femeile măritate au întotdeauna câte un ac prins pe pieptţii cămăşii sau în coc la ceafa; dar şi cu ac, tot n-aveau aţă. Huzhu a chibzuit ce-a chibzuit şi fata i s-a înroşit uşor:

— Crezi că merge să folosim părul meu drept aţă?

— Părul tău? a întrebat surprinsă Baofeng.

— Am părut lung şi e plin de vase de sânge.

— Cumnată, a spus mişcată Baofeng, părul tău trebuie folosit să-i coasă pe băiatul de aur şi fata de jad, e chiar păcat să-l folosim pentru un porc.

— Surioară, cum zici aşa? a spus Huzhu destul de agitată, părul meu e la fel cum e coama calului sau

coada taurului, nu face niciun firfiric, şi dacă n-ar fi avut cusurul ăsta de mult l-aş fi forfecat eu. Nu pot să-l tai, dar pot totuşi să-l smulg.

— Cumnată, chiar nu-i problemă?

Pe când Baofeng încă o chestiona aşa, Huzhu şi-a smuls două fire de păr. Era părul cel mai miraculos şi mai preţios de pe lume, şi care pe vremea aceea ajunsese cam la un metru şi jumătate în lungime. Era auriu închis, o culoare care pe vremea aceea era considerată urâtă, dar care azi e socotită nobilă şi frumoasă, era mult mai aspru şi tare decât părul oamenilor obişnuiţi şi vedeai limpede din ochi cât era de greu. Huzhu a băgat un fir prin gaura acului, pe care după aceea i l-a întins lui Baofeng. Aceasta i-a curăţat rana lui Diao Xiaosan cu tinctură de iod, iar după aceea a apucat acul cu penseta şi, trăgând cu el părul cel miraculos al lui Huzhu, i-a cusut-o.

Huzhu şi Baofeng m-au remarcat şi pe mine, cu faţa învăluită de lacrimi şi au oftat încercate de multe simţiri în faţa trăirilor mele adânci şi a profundei mele credinţe. Huzhu smulsese două fire de păr şi, cum Baofeng folosise doar unul ca să-i coasă rana lui Diao Xiaosan, l-a aruncat la nimereală pe celălalt; Baofeng l-a cules, l-a înfăşurat în bandaj şi l-a băgat în geanta de medicamente. Cele două l-au cercetat apoi pe Diao Xiaosan şi-au spus că acum ţinea de el dacă o să trăiască sau o să moară, pentru că ele îşi dăduseră toată silinţa. După aceea au plecat amândouă.

Nu ştiu dacă medicamentele şi-au făcut efectul sau firul de păr al lui Huzhu şi-a făcut efectul, dar rana

lui Diao Xiaosan n-a mai sângerat şi bătăile inimii i-au revenit la normal. Bai i-a adus o jumătate de lighean de terci apos fiert numai din furaje de calitate. El a îngenuncheat la pământ şi l-a băut încet-încet. Faptul că n-a murit a fost un miracol. Huzhu i-a spus lui Jinlong că totul a fost din pricina excepţionalei ştiinţe medicale a lui Baofeng, însă eu simţeam cumva că părul cel miraculos al lui Huzhu îşi făcuse efectul.

După operaţie, Diao Xiaosan nu s-a apucat să mănânce şi să bea ca disperatul, după cum sperau oamenii, ca să se prefacă la iuţeală într-un grăsun – zilele când porcii castraţi se îngraşă sunt şi cele în care ajung să fie sacrificaţi; mânca şi bea cu mare moderaţie, iar eu ştiam şi că în fiecare noapte face flotări în cocină până când ajunge lac de sudoare, iar părul îi arată de parcă tocmai ar fi fost spălat. Nutream respect pentru el şi-aveam şi o uşoară spaimă în ce-l priveşte, pentru că nu ghiceam ce avea la urma urmei de gând să facă fratele ăsta al meu care îndurase o ruşine şi umilinţă nemaipomenite, văzuse moartea cu ochii şi acum ziua stătea cufundat în gânduri şi noaptea îşi călea trupul. Ştiam în schimb limpede că e un erou care se sforţează să sălăşluiască o vreme în cocină de porc. La început el fusese doar sământă de erou, dar cuţitul lui Xu Bao l-a făcut să ajungă la mare pătrundere şi mare deşteptare şi i-a iuţit procesul de prefacere într-un adevărat erou. Îmi dădeam seama că el nu pofteşte cu niciun chip doar pace şi confort şi să trăiască până la bătrâneţe în cocină. În inima lui trebuie că se afla un plan măreţ,

iar planul ăsta trebuie să fi fost să fugă de la crescătorie... dar ce putea să facă în afara crescătoriei un porc care nu mai avea mult şi orbea cu totul? Bine, hai să las întrebările astea şi să spun în continuare despre cele petrecute în luna a opta a acelui an.

Cu puţină vreme înainte ca scroafele mele să fete, în jur de 20 august 1976, după ce se petrecuseră deja foarte multe fenomene deloc comune, o epidemie feroce a atacat pe neaşteptate crescătoria.

La început, un porc castrat numit Diliul-care-dă-cu-capul s-a pus pe tuşit, a făcut febră şi n-a mai mâncat, iar mai apoi cei patru porci care erau crescuţi în aceeaşi cocină cu el s-au contaminat de aceeaşi maladie. Crescătorilor nici că le-a păsat, pentru că porcii ăştia conduşi de Diliu fuseseră dintotdeauna personajele care stârneau cea mai mare aversiune din toată ferma: erau porci din aceia mititei care nu se fac niciodată mari, iar priviţi din depărtare nu erau prea deosebiţi de purceluşii de patru-cinci luni care se dezvoltă normal în condiţii de hrană normale; apropriindu-te de ei şi privindu-i însă, părul lor veştejit, pielea aspră şi chipul hidos de ticălos hârşit în rele te înfricoşa de-ţi sărea inima din loc. Trecuseră prea destul prin cele ce se petrec pe lumea asta şi fiecare trăise mare felurime de lucruri. Când se aflau în munţii Yimeng, cam la fiecare două luni erau vânduţi o dată, pentru că deşi aveau o poftă de mâncare uriaşă, nu creşteau niciodată în greutate. Erau nişte draci bătrâni care aduceau stricăciune furajelor, şi parcă nici n-aveau intestin subţire, ci doar drum drept de la gâtlej la stomac şi de la stomac

la intestinul gros: oricât de minunat era furajul pe care îl mâncau, într-o oră îl şi dădeau afară, cu o duhoare de împuţea tot cerul şi pământul. Păreau întotdeauna flămânzi, aoleau smintiţi, li se înroşeau ochii cei mici, iar când foamea nu li se potolea, se dădeau cu capul de ziduri şi de porţile din fier; iar cu cât se dădeau mai mult, cu atât înnebuneau mai tare, până când leşinau cu spume albe la gură. Când îşi reveneau, continuau să se dea cu capul. Cei care îi cumpărau îi creşteau două luni, şi când vedeau că greutatea le e la fel ca înainte, iar obiceiurile cele rele multe de nu se poate, se zoreau cu ei la târg şi-i vindeau la preţ de chilipir. Unii îşi şi puseseră întrebarea de ce nu-i sacrifică nimeni să le mănânce carnea. Tu i-ai văzut pe Diliii-care-dau-cu-capul şi nu e nevoie să mai adaug eu altceva; dacă şi cei care-şi puneau întrebarea asta i-ar fi văzut, hotărât că n-ar mai fi adus vorba să-i ucidă cineva şi să le mănânce carnea. Porcii ăştia şi carnea de pe ei stârneau sila mai rău decât broaştele râioase care sălăşluiesc într-o latrină, iar ei profitau de asta ca să-şi prelungească viaţa. Şi aşa fuseseră ei vânduţi de la unul la altul în munţii Yimeng până când fuseseră în cele din urmă cumpăraţi de Jinlong, ieftin, chiar ieftin. Şi nu puteai să spui că nu sunt porci, nu? în şeptelul Crescătoriei de porci din livada cu caişi a brigăzii din satul Ximen, ei doar sporeau, cu atâta gălăgie, un număr.

Cum să le pese crescătorilor că porci ca ăştia tuşesc, fac febră şi nu stau cu gândul la mâncare? Cel care avea în sarcină să le furnizeze mâncarea şi băutura şi să le mături cocina era acelaşi domn Mo

Yan pe care l-am pomenit mai înainte în mod repetat şi pe care îl vom pomeni în mod repetat şi mai încolo. Urzise în toate felurile, făcuse tururi la lins ciubotele unuia şi altuia şi devenise în sfârşit crescător. Cronica creşterii porcilor i-a adus o largă recu noaştere, iar faptul că a putut scrie o asemenea operă are o strânsă legătură cu experienţa căpătată pe când a fost crescător la noi în livada de caişi. Se spune că vestitul regizor Bergman ar fi vrut să transpună Cronica pe ecran, însă de unde să fi rostuit atât de mulţi porci? Iar porcii de azi, am văzut eu, sunt la fel ca păsăretul de azi – aşa de otrăviţi de furajele după reţetă şi de aditivii chimici, de sunt pe jumătate idioţi şi pe jumătate tălâmbi, absolut retardaţi: cum o să aibă ei eleganţa pe care o aveam noi, porcii din vremurile acelea? Unii dintre noi aveau membrele robuste, alţii o ascuţime a mintii ieşită din comun, alţii erau ticăloşi şi hârsiti în rele, alţii erau iscusiţi la vorbă şi buni de gură – una peste alta, fiecare aveam felul nostru bine conturat şi o fire distinctă; o turmă de porci ca aceea nu se mai putea găsi pe tot pământul. Astăzi, idioţii ăia care în cinci luni pot ajunge la o sută cincizeci de kile n-ar fi buni să facă nici figuraţie. Aşa că treaba cu Bergman să filmeze Cronica cel mai probabil are să se prefacă, cred eu, într-un balon de săpun. Ştiu, ştiu, ştiu, nu-i nevoie să-mi atragi tu atenţia, ştiu de Hollywood şi de efectele speciale digitale, dar cu jucărioare din astea una la mână, costurile sunt exorbitante, iar doi la mână, tehnica e complicată; cel mai important e că eu n-am să cred niciodată că un porc digital poate să reprezinte

eleganţa pe care o aveam eu, Al Şai- şpelea, în acei ani. Şi chiar şi pe Diao Xiaosan, Fluturaş-vrăjitor sau pe Diliii care dădeau cu capul, ar putea ei să-i digitalizeze?

Dându-se şi acum tot drept ţăran, Mo Yan, are-n-are de ce, mai scrie câte o scrisoare către Comitetul Internaţional Olimpic, cerându-le să adauge la olimpiadă o probă de săpat, la care i-ar plăcea după aceea să se înscrie. În fapt, băieţică doar vrea să intimideze, pentru că şi dacă s-ar adăuga la olimpiadă o probă de săpat, tot n-ar izbuti el să între în competiţie. Pungaşului îi e cel mai frică de cei de la el din sat, iar Mo Yan poate să-i tragă pe sfoară pe francezi şi pe americani, pe cei din Shanghai şi pe cei din Beijing, dar nu şi pe cei de la noi din sat. Prostiile făcute de el când creştea porcii acasă nu le ştim toţi la fel de bine? Pe vremea aceea eu eram porc, dar eram la minte cam ca oamenii, iar în situaţia specială în care mă aflam, mi-a fost şi mai lesne să cunosc societatea, să cunosc satul şi să-l cunosc pe Mo Yan.

Mo Yan n-a fost niciodată un bun ţăran: cu trupul se afla în sat, dar mintea îi stătea la oraş, avea origine socială umilă, dar tânjea după bogăţii şi onoruri, era urât la înfăţişare, dar urmărea femei frumoase, şi ştia lucrurile doar pe jumătate, dar se dădea doctor. Ca un asemenea om să iasă scriitor şi, după cum se zice, să mănânce colţunaşi în Beijing toată ziua, în timp ce eu, Ximen Porcul, cu marea-mi vrednicie... of, lucrurile greu de înţeles de pe lumea asta sunt multe-multe şi nu-i cu niciun folos să mai vorbim acum. Pe când creştea porcii, Mo Yan nu a fost un crescător

bun şi se cheamă că am avut noroc că nu l-au pus pe el să mă crească, ci pe Bai. Cât de remarcabil să fi fost, cred că un porc hrănit de Mo Yan o lună ar fi devenit probabil nebun. Cred de asemenea că a fost un noroc pentru Dilii că au plecat în moarte din marea de amărăciune a lumii, pentru că altminteri cum să mai fi îndurat felul în care îi hrănea Mo Yan?

Desigur, cercetând lucrurile dintr-un alt unghi, când Mo Yan a început să lucreze la crescătorie, intenţiile cu care a pornit au fost bune, numai că era un om curios din fire şi căruia îi plăcea să-şi lase gândurile să zboare. Când a început, nu le purta nicio pică anume Diliilor, gândindu-se că aceştia mâncau dar nu puneau carne pe ei din pricină că timpul în care mâncarea le rămânea în stomac şi intestine era mult prea scurt şi că dacă acesta putea fi prelungit, nutrienţii din hrană ar fi fost absorbiţi. Explicaţia părea să fi atins esenţa problemei, aşa că în continuare s-a apucat să experimenteze. Cea mai rudimentară metodă la care s-a gândit a fost să le instaleze porcilor în anus o valvă, a cărei deschidere şi închidere să fie controlată de oameni; bineînţeles însă că metoda nu avea cum să fie pusă în aplicare, aşa că după aceea a început să caute suplimente alimentare. Şi în medicina tradiţională, şi în cea occidentală se pot găsi medicamente împotriva diareii, numai că au un preţ exorbitant şi trebuia să ceară şi ajutorul altora. La început a amestecat cenuşă în mâncare, lucru care i-a făcut pe Dilii să ocărască fără contenire şi să se dea cu capul de ziduri fără oprire. Mo Yan a mers înainte fără şovăire, aşa că

Diliii n-au avut de ales şi s-au văzut siliţi să mănânce. Odată l-am şi auzit ciocănind în căldarea cu furaje şi zicându-le: „Mâncaţi, mâncaţi – ce nuşă mâncaţi, ochiu-i luminos, cenuşă mâncaţi, suflet bucuros, cenuşă mâncaţi, la burtă o să fiţi iar sănătoşi“. După ce a văzut că cenuşa n-are efect, a experimentat adăugând la furaje ciment: mutarea a dat rezultate, dar aproape că i-a costat viaţa pe Dilii. Îi durea burta de se dădeau de-a rostogolul peste tot pe jos, iar în cele din urmă au scos nişte căcăreze ca nişte pietroaie şi doar aşa se cheamă că au scăpat cu viaţă.

Diliii îl urau pe Mo Yan până în măduva oaselor, iar Mo Yan a început să-i deteste din adâncul sufletului pe indivizii ăştia pe care niciun medicament nu-i putea vindeca. Tu şi Hezuo fiind atunci deja plecaţi la Fabrica de Prelucrare a Bumbacului, nu-şi mai găsea deloc locul în slujba lui. A răsturnat căldarea de furaje în troacă şi le-a spus Diliilor care tuşeau, aveau febră şi gemeau fără oprire:

— Ce e, dracilor? Vreţi să postiţi? Vreţi să vă sinucideri? Bine, o să fie bine doar dacă muriţi! Oricum nu sunteţi voi porci şi nu sunteti vrednici de numele ăsta, sunteti nişte contrarevoluţionari care irosiţi furajul preţios al comunei populare!

A doua zi, Diliii şi-a dat ultima suflare. Leşurile lor erau înţesate de cicatrici violete mari cât bănuţii de aramă, iar ochii îi aveau larg deschişi, cu mina unora care n-au murit împăcaţi. Aşa cum am înfăţişat mai înainte, în luna a opta din acel an, vremea acoperită şi ploioasă a durat zile întregi, era înăbuşitor şi umed,

iar muştele şi ţânţarii erau roiuri-roiuri. Până ca veterinarul Guan de la staţia veterinară a comunei să vină cu pluta peste apele dezlănţuite ale râului care se umflase brusc până la Crescătoria de porci din livada de caişi, hoiturile Diliilor se rotunjiseră deja ca nişte tobe şi răspândeau o duhoare care îţi asalta nările. Apoi Guan, cu cizme înalte de cauciuc, pelerină tot de cauciuc şi mască la gură, a declarat, stând dincolo de zidul cocinii lor şi privind înăuntru:

— Boala roşie, brâncă, ardeţi-i şi îngropaţi-i la iuţeală!

La comanda lui Guan, crescătorii, care bineînţeles că nu puteau să scape de Mo Yan, au tras cadavrele celor cinci Dilii afară din cocină până la colţul de sud-est al livezii, au săpat o groapă în pământ – de doar o jumătate de metru, pentru că apa din pământ a ţâşnit apoi vijelioasă în sus – şi le-au aruncat înăuntru, au turnat peste ele kerosen şi le-au dat foc. Era sezonul în care vântul bate mult dinspre sud-est, iar fumul gros încărcat de duhoare a învăluit crescătoria şi a plutit şi către sat – lepădăturile alea aleseseră un loc nepotrivit ca să ardă cadavrele. Eu mi-am vârât râtul în pământ, ca să fac faţă celui mai înfricoşător miros de pe lumea asta. De-abia mai târziu am aflat şi că, cu o noapte înainte să le dea foc Diliilor, Diao Xiaosan sărise afară din cocină, trecuse înot de şanţurile de irigaţie şi scăpase către câmpia cea vastă de la răsărit, astfel încât aerul grav contaminat al crescătoriei nu a avut niciun impact asupra sănătăţii sale.

De lucrurile care au urmat hotărât că ai auzit, însă cu ochii tăi nu le-ai văzut. Virusul s-a răspândit cu

iuţeală, iar dintre cei mai bine de opt sute de porci ai crescătoriei, incluzându-le aici pe cele douăzeci şi opt de scroafe care stăteau să fete, aproape că niciunul nu a avut norocul să scape neinfectat. Eu unul nu m-am infectat datorită imunităţii mele ridicate, dar şi pentru că Bai a adăugat o cantitate mare de usturoi la furajul meu. Tot repeta spre mine aşa: „Al Şaişpelea, Al Şaişpelea, să nu-ţi fie teamă că te pişcă la limbă, cu usturoi, o sută de boli nu dau năvală peste tine". Ştiam bine cât de cruntă e boala asta, aşa că de dragul vieţii, ce să-mi mai fie mie teamă că mă pişcă la limbă? În acele zile, în loc să zici că mâneam o căldare plină de furaj era mai potrivit să spui că mâneam una plină de usturoi pisat! Mă pişcă de-mi înotau ochii în lacrimi şi mă treceau toate năduşelile, iar mucoasa gurii avea de suferit. În aşa fel am avut însă norocul să mă feresc de nenorocire.

După ce porcii s-au infectat, au mai trecut apele înspre noi alţi câţiva veterinari. Printre ei era şi o femeie cu trup robust şi vânjos şi cu faţa plină toată de coşuri, despre care oamenii spuneau că e Yu, şefa staţiei veterinare. Avea un stil ferm de muncă şi dădea ordine cu mare calm. Vocea ei când a dat telefon la judeţ din biroul crescătoriei noastre s-a putut auzi de la trei li depărtare. La ordinele ei, câţiva veterinari le-au făcut injecţii şi le-au luat sânge scroafelor. Pe înserat se spunea că un vaporaş avea să se coboare pe râu să aducă medicamentele de care era atâta nevoie. Aşa a şi fost, dar marea majoritate a porcilor infectaţi tot au murit, iar Crescătoria din livada de caişi, cu faimă atât de mare altădată, s-a

făcut praf şi pulbere. Cadavrele de porci au fost strânse în grămezi cât munţii de înalte şi era cu neputinţă să fie arse, aşa că oamenii s-au văzut siliţi să sape gropi să le-ngroape. Nici gropile nu aveau cum să fie săpate adânc, pentru că la o jumătate de metru dădeai de apă. După ce veterinarii au plecat, oamenii, rămaşi iară cale de scăpare, au profitat de întunecimea nopţii şi au cărat porcii morţi cu roabele până la zăgaz, unde i-au răsturnat în apele clocotitoare ale râului. Cadavrele au coborât urmând curentul şi nu ştiu unde s-au oprit.

Când au terminat cu cadavrele, era deja începutul lunii a noua. Au mai urmat câteva reprize de ploaie mare, iar cocinile mai largi care, pentru că la construcţie prea închiseseră ochii, nu aveau temeliile solide, au fost slăbite de apă şi într-o noapte s-au surpat în mare parte. L-am auzit pe Jinlong plângând şi văitându-se tare undeva în şirul de case din partea de nord. Ştiam că băieţică era mâncat de ambiţie şi că încă trăgea speranţa ca la activitatea cu delegaţia de la departamentul de logistică al zonei militare, care-şi amânase vizita din cauza ploii, să-şi arate înzestrarea şi să se folosească de prilej ca să se caţere şi mai sus; numai că de data asta totul se sfârşise, porcii muriseră şi cocinile se dărâmaseră, iar totul era o întindere de ruine. În faţa acestui tablou şi amintindu-mi de vremurile noastre de mare faimă, inima mea era şi ea tare întristată.

CAPITOLUL 31

Atârnând de pulpana altuia, Mo Yan se dă bine pe lângă comandantul de detaşament Chang; exprimându-şi mâhnirea, Lan Lian îl plânge îndurerat pe preşedintele Mao

În ziua de nouă a noua s-a petrecut lucru măreţ, cu nimic mai prejos decât atunci când munţii se răstoarnă şi pământul se crapă: preşedintele vostru Mao, la a cărui boală medicamentele n-au mai avut efect, din nefericire a decedat. Sigur că aş putea spune că era şi preşedintele nostru Mao, dar pe vremea aceea eu eram porc, iar dacă aş spune aşa, aş putea fi suspectat de lipsă de respect. Pentru că râul cel mare din spatele satului spărsese zăgazurile, iar apele lui dezlănţuite dăduseră pe dinafară şi măturaseră stâlpii de electricitate, prefăcând telefonul din sat în obiect decorativ şi amuţind difuzoarele, vestea decesului a auzit-o Jinlong la radio. Radioul lui Jinlong îi fusese dat în dar de bunul lui prieten, Chang Tianhong. Acesta fusese arestat pentru vagabondaj de către grupul de ordine publică al comisiei militare de control, dar mai apoi, din lipsă de dovezi, îi dăduseră drumul fără să-l acuze de ceva. Trimis încoace şi încolo, a fost în cele din urmă instalat ca adjunct al şefului de trupă de la trupa de maoqiang a judeţului. Fusese student de frunte la Institutul de Muzică, iar să fie adjunct de şef de trupă era foarte pe potriva specialităţii sale. Entuziasmul faţă de muncă îi era neţărmurit, iar în afară de faptul că a transpus cele opt opere

revoluţionare model în opere maoqiang, s-a şi adecvat contextului şi, folosindu-se drept material de înfăptuirile crescătoriei noastre de porci din livada de caişi, a compus şi a regizat singur o operă nouă intitulată Cronica creşterii porcilor— în post-scriptumul de la romanul Cronica creşterii porcilor, băieţică de Mo Yan a pomenit acest lucru, adăugând că a participat şi el la compunerea operei, lucru pe care-l socotesc în mare măsură baliverna şi îmbrobodeală. E adevărat că pentru a crea opera maoqiang Cronica creşterii porcilor, Chang Tianhong a experimentat viaţa de la crescătorie, la fel cum e adevărat că Mo Yan s-a ţinut râie după el; e fals însă că ar fi participat la compunerea piesei. În această operă revoluţionară maoqiang, Chang Tianhong şi-a pus în mişcare întreaga lui imaginaţie cea la fel de vijelioasă ca telegarii cereşti umblând prin văzduh, făcându-i pe porci să se suie pe scenă şi să vorbească şi împărţindu-i în două grupări, una care susţinea ideea de a mânca zdravăn şi a se uşura zdravăn, pentru a se îngrăşa şi a strânge îngrăşăminte pentru revoluţie, şi alta formată din porci care erau duşmani de clasă ascunşi, condusă de vierul Diao Xiao- san venit din munţii Yimeng şi având-i drept acoliţi pe Diliii care doar mâncau şi nu puneau carne pe ei. La crescătorie, nu numai oamenii se războiau unii cu alţii, dar şi porcii făceau la fel, iar lupta lor alcătuia conflictul principal al operei, oamenii apărând doar în roluri secundare. Chang Tianhong studiase în facultate muzica de tip occidental şi se pricepea excepţional la operă, aşa că nu numai în privinţa

conţinutului a făcut inovaţii curajoase, ci şi la nivelul schemei melodice a reformat melodia tradiţională a operei maoqiang, la fel de curajos şi masiv. Pentru personajul pozitiv principal, regele porcilor, Albişorul, a conceput o arie extinsă, o adevărată mişcare de virtuozitate. Eu mereu am simtit că eu eram Albişorul, însă Mo Yan a spus în post-scriptumul său de la romanul Cronica creşterii porcilor că regele porcilor era un simbol al unei forţe care se ridică cu vigoare, înaintează sănătos, caută libertatea şi caută fericirea – chiar se pricepe ăsta la vorbărie, chiar îndrăzneşte să te îmbrobodească! Ştiam că Chang Tianhong depusese o mare cantitate de energie şi că dorea să realizeze o operă model în care localul şi străinul să se unească, romanticul şi realul să-şi adauge strălucire şi fmmuseţe unul-altuia, iar conţinutul ideologic serios şi forma artistică plină de viaţă şi vioiciune să se pună reciproc în lumină; dacă preşedintele Mao ar fi murit câţiva ani mai târziu, China ar fi avut probabil încă o operă revoluţionară model, cea de-a noua – opera maoqiang din Gaomi, Cronica creşterii porcilor.

Mi-amintesc de scena în care Chang Tianhong, şezând într-o noapte cu lună sub caisul acela cu gâtul strâmb şi ţinând cu amândouă mâinile partitura operei, plină toată de semne asemenea unor mormoloci, le-a oferit în audiţie lui Jinlong, Huzhu, Baofeng, Ma Liangcai (care era deja directorul şcolii primare centrale din satul Ximen) şi altor tineri aria extinsă a vierului Albişorul. Băietică de Mo Yan era şi el de faţă. Avea în mâna stângă o sticlă învelită cu o

învelitoare împletită din clipsuri de plastic roşu şi verde, înăuntrul căreia se găseau la murat două nuci tropicale folosite pentru protejarea vocii. Era gata în orice clipă să-i scoată dopul şi să i-o înmâneze lui Chang Tianhong, ca acesta să-şi umezească gâtlejul. Cu dreapta ţinea un evantai din hârtie neagră lăcuită, cu care-i făcea, plin de solicitudine, vânt la spate lui Chang – felul ăsta de a se da bine şi a se băga pe sub piele era de toată sila – şi uite aşa a participat el la crearea operei maoqiang Cronica creşterii porcilor.

Toată lumea îşi aminteşte că cei din sat îl porecliseră odinioară pe Chang Măgarul-cel-mare-care-rage-tare: era un fel de a-i jigni pe cei cu educaţie. Trecuseră de atunci mai bine de zece ani, iar orizontul celor din sat se lărgise treptat, iar acum dădeau o nouă recunoaştere artei sale. Între Chang Tianhong, cel venit acum ca să experimenteze viaţa locului şi ca să creeze o operă nouă, şi cel din urmă cu zece ani, diferenţele erau uriaşe. Nu mai rămăsese nici urmă din atitudinea de aroganţă şi superficialitate care îi făcuse la început pe săteni să resimtă o mare aversiune în prinţa lui; privirea îi era acum melancolică, figura palidă, perii din barbă îi erau ţepoşi, iar perciunii îi albiseră puţin, de semăna leit cu un decembrist rus sau un carbonar italian. Toţi oamenii îl priveau cu veneraţie, aşteptându-i cântarea. Mi-am pus coatele pe o cracă tremurândă de cais şi, sprijinindu-mi bărbia cu copita stângă, am cercetat cu privirea fermecătoarea scenă nocturnă de sub pom, admirându-i pe aceşti tineri adorabili. Am văzut că Baofeng îşi pusese mâna stângă pe după

umărul stâng al cumnatei sale, Huzhu, şi că bărbia şi-o sprijinea de umărul drept al acesteia, ţintuind concentrată faţa slăbănoagă îndreptată către lună a lui Chang şi părul lui creţ de la natură – şi care era aranjat în felul cel mai răspândit de atunci numit „Marea cărare cu strunjire“; faţa ei era în umbră, însă ochii îi scânteiau, scoţând la iveală durere adâncă şi neputinţă. Asta pentru că, după cum ştiam până şi noi, porcii de la crescătorie, între Chang Tianhong şi fata lui Pang Hu, Pang Kangmei, care după ce terminase facultatea fusese repartizată la comandamentul pentru producţie al judeţului, se înfiripase o relaţie de iubire, auzindu-se că de ziua naţională aveau să se căsătorească. De când Chang Tianhong experimenta viaţa de la noi, Pang Kangmei venise deja de două ori. Era viguroasă şi era şi arătoasă, avea ochii limpezi şi dinţii strălucitori, era deschisă la fire, caldă şi naturală şi nu-şi dădea deloc aere dintr-acelea urâte de intelectuală sau de orăşeancă, lăsându-ne tuturor celor din sat, oameni şi dobitoace, o foarte frumoasă impresie. Pentru că la comandament ea avea în sarcină creşterea animalelor, inspecta de fiecare dată când venea staulele brigăzii de producţie şi se uita la toţi catârii, caii şi măgarii şi la toate vitele. Presupun că Baofeng ştia şi ea că Pang Kangmei i se potriveşte de-adevăratelea lui Chang Tianhong. Pang Kangmei părea să ştie şi ea gândul lui Baofeng şi le-am zărit cum, într-o zi pe înserat, s-au întâlnit sub caisul cu gât strâmb şi au stat de vorbă vreme îndelungată; atunci, Baofeng în cele din urmă s-a lăsat pe umărul

lui Kangmei slobozindu-şi lacrimile, iar Kangmei, şi ea cu faţa înlăcrimată, a mângâiat-o pe păr ca să o aline.

Aria de virtuozitate pe care o oferea în audiţie Chang Tianhong din Cronica creşterii porcilor avea peste treizeci de secţiuni. Prima se intitula „în noaptea asta, stelele-s strălucitoare“, a doua „Când vântul de miazăzi suflă parfum de floare de cais, valuri de emoţie mă năpădesc şi greu îmi găsesc somnul“, a treia era „Eu, Albi- şorul, stau sprijinit de ramură privind în depărtare spre cerul senin“, a patra „Parcă aş vedea în toate ţările şi pe toate mările steagul roşu unduindu-se şi splendoare de floare“, iar a cincea „Preşedintele Mao face un apel ca în întreaga China marea cauză a creşterii porcilor să cunoască o dezvoltare măreaţă“; în continuare se repeta: „Un porc este un obuz lansat împotriva imperialiştilor, revizioniştilor şi contrarevoluţionarilor, eu, Albisorul, ca vier am sarcină însemnată pe umeri, trebuie musai să-mi strâng puterile şi tăriile şi, răspunzând apelului, să mă împerechez cu toate scroafele de pe lume...“

Simţeam că cel despre care cântă Chang Tianhong sunt eu, simţeam că nu cântă el, ci cânt chiar eu, cânt ce răsună în inima mea, iar ce se cântă e chiar ce răsună acolo. Copita stângă mi-a zvâcnit, punându-se să ţină ritmul, iar un val de emoţie m-a potopit pe dinăuntru, febra mi-a cuprins tot corpul, ouăle mi s-au întărit, biciul mi-a ieşit din teacă şi de-abia mă ţineam să nu mă duc numaidecât să mă împreunez cu scroafele, să mă împreunez pentru revoluţie, să aduc

beneficii poporului, să-i lichidez pe imperialişti, revizionişti şi contrarevoluţionari şi să-i salvez pe toţi cei suferinzi de pe lumea asta care se zbat în prăpastia durerii. „în noaptea asta, stelele-s strălucitoare / O, stelele-s strălucitoare...“, se auzea acompaniamentul din spatele cortinei, iar porcilor şi oamenilor le era greu să adoarmă. Chang Tianhong avea voce de tenor puternică şi limpede şi se spunea că poate să urce trei octave, în zona înaltă arătându-se splendid şi strălucitor şi ca un diamant de străluminat şi scăpărător. Îşi ţinea trupul ferm, n-avea mişcările de prisos ale unei starlete. La început, încă am fost atenţi să distingem versurile, dar pe măsură ce a continuat, le-am pierdut rostul, îmbătaţi cum eram de vocea lui. Deşi pe lumea asta se află fel şi fel de instrumente muzicale şi deşi există numeroase vietăti care pot să sloboade sunete magnifice, aşa cum sunt de pildă privighetoarea cea des pomenită în romanele mseşti, balenele mascul care îşi caută pereche în adâncurile Pacificului sau greierii din coliviile chinezilor cei bătrâni, care au cu toatele voci minunate, nu au cum să se compare cu vocea lui Chang Tianhong. Băieţică de Mo

Yan nu ştia nimic despre muzica occidentală, dar pesemne că mai apoi, când a ajuns la oraş, s-o fi dus la câteva concerte, o fi citit vreo câteva biografii de muzician şi-o fi căpătat un pospai de ştiinţă muzicală, aşa că în scrierea lui a pus vocea lui Chang Tianhong pe acelaşi plan cu cea a italianului Pavarotti. Eu n-am văzut reprezentaţiile lui Pavarotti, nu i-am ascultat discurile şi nici nu vreau să-l văd sau să-l aud, dar voi

crede mereu cu străşnicie că gâtlejul lui Chang Tianhong este primul de pe lumea asta şi că el era un măgar care rage tare de clasă mondială. Cum cânta aşa sub cais, frunzele acestuia fremătau uşurel, iar notele pe care le isca el dansau prin aer ca mătăsurile multicolore, jad ciobindu-se-n munţii Kunshan, strigăt de phoenix, 1 vier în delir, scroafe dansând. Dacă preşedintele Mao ar fi murit câţiva ani mai târziu, opera asta hotărât ar fi prins. Mai întâi ar fi prins în judeţ, apoi în provincie, apoi ar fi ajuns la Beijing, unde s-ar fi ridicat o scenă în faţa Templului Strămoşilor Imperiali pentru a fi reprezentată. În acest fel, lui Chang Tianhong i s-ar fi dus buhul, iar judeţul Gaomi nu l-ar mai fi putut reţine, iar căsătoria lui cu Pang Kangmei ar fi fost în oarecare pericol. E chiar păcat că opera n-a fost reprezentată, iar în această privinţă Mo Yan a spus câteva vorbe cu care sunt şi eu de acord. El a zis că opera era produsul unei perioade istorice speciale, având ca atare un caracter şi absurd, şi solemn, fiind un specimen viu al post- modernului. Nu ştiu dacă opera o mai fi existând au ba şi nici dacă partitura aceea groasă-groasă s-o mai găsi şi ea au ba pe undeva.

Am vorbit atât de mult, deşi opera compusă şi cântată de Chang Tianhong nu are legătură directă cu firul poveştii: trebuia să vorbesc despre radio. Radioul cu semiconductori marca „Lampa roşie“ produs la Fabrica de Radiouri numărul 4 din oraşul Qing- dao era un cadou pe care i-l adusese Chang Tianhong lui Jinlong şi, deşi nu spusese că era cadou de nuntă, asta era, un cadou de nuntă. Fusese adus în

numele lui Chang Tianhong, dar ajutase la cumpărarea lui Pang Kangmei, când fusese la Qingdao cu treabă. Spuseseră că e cadou pentru Jinlong, dar Pang Kangmei i-l dăduse cu mâna ei lui Huang Huzhu, învăţând-o apoi să-i pună baterii,

1 Sintagma „jad... phoenix" este preluată dintr-un poem („Balada lui Li Ping şi a harpei sale") al poetului Li He (790-816).

Să-l închidă şi să-l deschidă şi să aleagă postul. Fiind un porc care ieşea adesea din culcuş noaptea ca să se preumble, văzusem această comoară chiar în noaptea aceea. Jinlong aşezase o masă în locul în care făcuseră ei banchet mare de nuntă, aprinsese un felinar, pusese radioul pe mijlocul mesei şi alesese postul cu vocile cele mai răsunătoare şi unde calitatea sunetului era cea mai limpede, făcându-i astfel pe toţi cei de la crescătorie, bărbaţi şi femei, să se îmbulzească ca să admire şi să asculte. Jucărioara era un instrument mare şi dreptunghiular, cu o lungime de cincizeci de centimetri, o lăţime de treizeci şi o înălţime de treizeci şi cinci. Pe partea din faţă se găsea o ţesătură aurie pe care era cusută ca marcă o lampă roşie, iar carcasa semăna cu un lemn tare de culoare maronie. Lucrătura era foarte fină, iar forma plină de graţie, astfel că privitorii voiau toţi să se apropie să-l atingă. Cine să îndrăznească însă una ca asta? Un aparat cu asemenea precizie fără doar şi poate că nu avea un preţ de nimic, aşa că dacă-l stricai cu pipăitul, n-aveai cum să-l plăteşti. Doar Jinlong i-a şters cadrul cu o bucată de mătase roşie. Oamenii care se îmbulziseră până acolo se ţineau la

trei metri depărtare şi ascultau cântecul unei voci ascuţite de femeie care venea dinăuntru: „Crinii au dat floareeee, Roşie, strălucitoare.. Nu le păsa deloc despre ce cântă femeia, lor le păsa să afle cum putuse ea să se ascundă în cutia asta şi să cânte de-acolo. Bineînţeles că eu nu eram aşa de neghiob şi neştiutor, căci despre cele electrice mai ştia şi subsemnatul câte ceva. Ştiam pe atunci nu numai că pe pământ se află multe radiouri, ci că există şi televizoare, care sunt cu mult superioare acestora; mai ştiam şi că americanii se suiseră pe Lună, că sovieticii lansaseră nave spaţiale şi că prima făptură lansată în spaţiu fusese un porc. „Oamenii" din vorba de mai sus se referă la cei de la crescătorie, mai puţin, desigur, la Mo Yan, căci acesta ştia din Ştirile de referinţă toate semnele cerului celui de sus şi toate rânduielile pământului celui de jos. Mai erau acolo şi nevăstuicile şi aricii care se tupilau în spatele căpiţelor şi care erau la rându-le fermecaţi de vocea slobozită din acea cutie. Am auzit o nevăstuică femelă care avea trupul foarte zvelt adresându-se uneia mascul de lângă ea: „Aia care cântă în cutie o fi vreo nevăstuică aşa ca mine?" „Ca tine? Bah!" a zis el fără nicio bunăvoinţă.

Scena care s-a petrecut în după-amiaza zilei de nouă a noua, pe la ora două, a fost în mare după cum urmează. Să vorbim mai întâi despre cele ale cerului: deşi pe cer se găsea încă un vălătuc mare de nori negri, în mare măsură se înseninase. Vântul bătea dinspre nord-vest, cu o putere de patru sau cinci grade. Vântul de nord-vest este cheia care deschide cerul, toţi ţăranii din nord ştiu asta. Iar vântul ăsta

mâna nebuneşte vălătuc după vălătuc mare de nori negri către sud-est, azvârlind deseori câte o umbră întunecată peste livada de caişi. Să vorbim după aceea de cele ale pământului: din acesta se ridicau aburi-aburi, iar prin livadă se târau numeroase broaşte râioase, mari cât o copită de cal. Să vorbim apoi şi despre oameni: mai bine de zece lucrători la crescătorie dădeau cu var pe cocinile care nu se surpaseră. Porcii muriseră aproape toţi, perspectivele crescătoriei erau întunecate, iar feţele oamenilor erau toate sumbre. Îmi văruiseră pereţii cocinii şi văruiseră şi ramurile caisului care se aflau în faţa ei. Varul poate să omoare brânca porcilor? Rahat, e o glumă! Ştiam din vorbele lor că în afară de mine în toată ferma mai rămăseseră doar şaptezeci şi ceva de porci. De când venise boala roşie, nu mai cutezasem nici eu să mă pun la nimereală pe preumblat, de frică să nu mă infectez. Voiam foarte mult să ştiu din ce soi sunt cei şaptezeci şi ceva de porci rămaşi în viaţă. Mai rămăsese vreunul născut din aceeaşi mamă cu mine? Mai rămăsese vreun soi sălbatic ca cel al lui Diao Xiaosan? Şi tocmai când mintea mea o luase aşa razna, când crescătorii îşi dădeau la nimereală cu presupusul despre viitorul crescătoriei, când burta unui porc mort şi îngropat dar stat prea mult în bătaia soarelui slobozea sunete înăbuşite, când o pasăre mare cu coadă multicoloră, cum nici măcar eu, care văzusem multe şi ştiam multe, nu mai văzusem, s-a coborât de la joasă altitudine pe caisul cu gât strâmb căruia de la apa stătută îi căzuseră toate frunzele, iar când Ximen Bai, arătând spre

pasărea cea mare şi frumoasă care şedea pe ramurile uscate ale pomului şi a cărei coadă aproape că se pleca până la pământ, a rostit cu buzele fremătând de însufleţire vorba „Phoenix!“, atunci, aşadar, a ieşit în goană afară din odaie hurducându-se tot şi Jinlong, cu aparatul lui de radio în braţe. Cu un chip pământiu şi arătând de parcă duhul şi spiritul îl părăsiseră amândouă, ne-a spus, cu ochii holbaţi şi vocea răguşită: „Preşedintele Mao a murit!“

Preşedintele Mao a murit, nu-i vorbă de clacă, nu-i scornitură, nu e vreun atac înveninat, ţi-oi fi căutând moartea de zici că a murit preşedintele Mao? Cum să poată muri preşedintele Mao? Nu se spune că preşedintele Mao poate să trăiască cel puţin până la o sută cincizeci şi opt de ani? îndoieli şi întrebări nenumărate au dat ocol prin inimile chinezilor când au auzit această veste, şi până şi eu, un porc, mă simţeam iară pereche de încurcat şi cutremurat de spaimă. Dar, după expresia plină de gravitate a lui Jinlong şi lacrimile care-i umpleau ochii, am ştiut toţi că nu min- ţise şi că nu îndrăznea să mintă; din aparatul de radio, crainicul cu voce curată şi cinstită al Staţiei Centrale de Difuziune a Poporului a anunţat către întregul Partid, întreaga armată şi către toate naţionalităţile din întreaga ţară, pe un ton demn şi cu o uşoară rezonanţă nazală, vestea morţii preşedintelui Mao. M-am uitat la cerul pe care se rostogoleau nori negri, m-am uitat şi la pomii care-şi scuturaseră de tot frunzele şi m-am uitat şi la cocinile prăbuşite şi dărâmate care cum; am ascultat valurile de orăcăituri inoportune care răzbăteau dinspre

câmp şi sunetele de explozie pe care le scoteau ocazional burţile porcilor morţi, toate în disonanţă cu momentul; am mirosit iz de peşte, putoare şi miros de putregai şi mucegai; mi-am amintit de toate lucrurile insolite petrecute iute unul după altul pe parcursul ultimelor câteva luni; şi m-am gândit şi la cum şi-a pierdut deodată Diao Xiaosan urma şi la vorba aceea profundă pe care mi-o spusese odinioară. Am priceput: nu încăpea nicio umbră de îndoială că preşedintele Mao murise.

Situaţia a arătat aşa în continuare: Jinlong, ţinând radioul cu amândouă mâinile, asemenea unui fiu plin de iubire care ţine urna cu cenuşa tatălui în ea, a pornit cu o figură demnă către sat. Toţi oamenii de la crescătorie şi-au aruncat uneltele din mână şi au mers în urma lui cu figuri solemne şi pline de respect. Decesul preşedintelui Mao nu era o pierdere doar pentru oameni, era una şi pentru noi, porcii. Fără preşedintele Mao, nu mai exista China nouă, iar iară China nouă, nu mai exista nici Crescătoria de porci din livada de caişi a satului Ximen, iar fără Crescătoria de porci din livada de caişi a satului Ximen, nu mai existam nici eu, purcelul Al Şaişpelea! Aşa că i-am urmat şi eu pe uliţă pe Jinlong şi ceilalţi, într-o faptă de adâncă iubire făcută întru totul după cum se cuvine.

În acele momente, staţiile de radio din întreaga ţară erau, fireşte, toate o singură voce, aparatura lor era toată în condiţii excelente, iar Jinlong, din nou fireşte, a învârtit butonul de volum al radioului până la capăt. Radioul marca „Lampa roşie“ avea drept

sursă de energie patru baterii de 1,5W, iar difuzoarele aveau o putere de 15 W, aşa că în satul aflat în acalmie şi din care lipsea orice zgomot de maşinărie, sunetul se putea transmite peste tot.

De fiecare dată când întâlnea pe cineva, Jinlong declara profund îndurerat, cu aceeaşi atitudine pe care i-o văzusem şi cu aceeaşi voce pe care i-o auzisem, deloc schimbate: „Preşedintele Mao a murit!“ Dintre cei care auzeau această ştire, unii făceau ochii mari şi rămâneau cu gura căscată, alţii-şi dezveleau dinţii şi rânjeau, alţii-şi scuturau şi-şi legănau căpăţânile, iar alţii se izbeau cu pumnii în piept şi tropăiau din picioare; toţi treceau după aceea în spatele lui Jinlong, încolonându-se obedienţi în spatele procesiunii. Când ne-am apropiat de centrul satului, în spatele meu se făcuse deja o coadă lungă-lungă.

Hong Taiyue a ieşit din sediul brigăzii şi, la vederea scenei, tocmai se pregătea să întrebe ce se întâmplă, când Jinlong i-a zis: „Preşedintele Mao a murit!“ Prima reacţie a lui Hong Taiyue a fost să ridice pumnul ca să-l pălească pe Jinlong peste gură, dar pumnul i s-a oprit în aer; i-a măturat cu privirea pe cei din sat, bărbaţi, femei, bătrâni şi copii, aproape toţi strânşi acolo, a aruncat un ochi şi la radioul ţinut la sân de Jinlong care foşnea şi se scutura din pricina volumului prea ridicat, iar după aceea şi-a tras pumnul înapoi şi s-a trosnit violent cu el peste piept, scoţând în acelaşi timp un urlet plin de jale şi durere: „Preşedinte Mao… v-aţi dus… cum o să mai trăim noi de-acum înainte.

Radioul transmitea muzică funebră. De cum a răsunat această muzică lentă şi plină de o durere profundă, mai întâi soţia lui Huang Tong, Wu Qiuxiang, şi apoi toate femeile din sat s-au pus pe bocit. Ameţite de plâns, nu s-au mai ferit de noroi şi s-au aşezat în fund pe jos, unele bătând cu mâinile în pământ – din care a început să iasă foarte repede apă altele înălţându-şi feţele şi acoperindu-şi gura cu vreo batistuţă, iar altele acoperindu-şi ochii; toate slobozeau fel şi fel de planşete. Plânsul a adus după el şi alte elemente de scenă – „Noi eram pământul, preşedintele Mao era Cerul, a murit preşedintele Mao, Cerul tot s-a prăbuşit.

Printre sunetele muzicii funerare şi plânsetele femeilor, bărbaţii scoteau şi ei sunete de jale, iar unii plângeau pe înfundate. Până şi moşierii, chiaburii şi elementele contrarevoluţionare au dat fuga la auzul veştii şi, stând la mare depărtare, plângeau încetişor.

În lumea dobitoacelor cum mă aflam, suferisem influenţe din partea mediului, aşa că, deşi mă treceau şi pe mine valuri-valuri de înlăcrămată emoţie, mintea îmi rămăsese destul de limpede. Mergeam printre oameni, îi observam şi cugetam că în istoria modernă a Chinei nu mai existase nimeni a cărui moarte să fie ca cea a preşedintelui Mao, cu un impact atât de intens. Numeroşi oameni care nu vărsaseră o lacrimă la moartea mamei şi-au înroşit ochii de lacrimi la moartea lui Mao Zedong. Dar există întotdeauna şi excepţii, iar dintre cei peste o mie de oameni din satul Ximen, din rândul cărora până şi moşierii şi chiaburii, care ar fi fost normal să

îi poarte vrajbă lui Mao Zedong, vărsau lacrimi şi plângeau amar la moartea lui şi tot din rândul cărora toţi cei care munceau îşi aruncaseră din mâini uneltele la auzul acestei veşti, doi nu hohoteau în plâns şi nici nu vărsau lacrimi în tăcere, ci îşi vedeau de treburi, pregătindu-se pentru viaţa lor viitoare.

Unul era Xu Bao, celălalt era Lan Lian.

Xu Bao, care îşi pierduse chipul prin mulţime, mă urmărea încoace şi încolo. La început nu-mi păsase că se ţine umbră după mine, dar apoi am descoperit repede razele lacome şi sălbatice care-i scânteiau în ochi. Când mi-am dat seama că privirea lui tot timpul rămâne neclintit ţintuită pe ouăle mele bogate şi mari cât nişte papaya, m-am cutremurat de spaimă şi indignare cum nu o mai făcusem niciodată. Într-un asemenea moment, Xu Bao stătea cu gândul la ouăle mele, văzându-se de aici bine că moartea preşedintelui Mao nu-l îndurerase. Cred că dacă aş fi putut să le spun oamenilor care erau acum întristaţi de moartea preşedintelui Mao ce anume căuta Xu Bao să facă, probabil că masele indignate l-ar fi omorât în bătaie acolo unde se afla. Din păcate n-aveam cum să rostesc sunete omeneşti şi tot din păcate oamenilor nu le păsa decât de durerea lor – nimeni nu-l băga în seamă pe Xu Bao. E bine şi aşa, m-am gândit eu, Xu Bao, recunosc că mi-a fost cândva frică de tine şi că şi acum mai am oarece teamă de mâna ta cea iute ca fulgerul, dar de vreme ce până şi un asemenea personaj ca preşedintele Mao a murit, eu, purcelul Al Şaişpelea, n-am să mai ţin seama de viaţă şi de moarte. Te aştept, Xu Bao,

lepădătură ce eşti, iar în seara asta una din două, fie mor peştii, fie se rupe năvodul.

Celălalt om care n-a vărsat lacrimi la moartea preşedintelui Mao era Lan Lian. Pe când ceilalţi se văitau întristaţi înăuntrul şi în afara curţii familiei Ximen, el şedea pe pragul odăiţei sale din aripa de vest, ascuţind pe o tocilă verzuie o seceră pe care se pusese peste tot rugină. Hârşâiturile iscate le făceau oamenilor dinţii să scrâşnească şi inimile să li se amărască, fiind în disonanţă cu momentul, precum şi foarte sugestive. Ajuns la capătul răbdărilor, Jinlong i-a îndesat radioul în braţe soţiei lui, Huang Huzhu, şi, de faţă cu tot satul, a alergat la Lan Lian, s-a îndoit de şale, i-a smuls acestuia tocila din mâini şi a izbit-o cu putere de pământ. Tocila s-a spart în două. Jinlong a zis, scrâşnind din dinţi:

— Tu eşti om, mă?

Lan Lian şi-a mijit ochii şi l-a măsurat din priviri pe Jinlong, care se scutura din tot corpul de furie. S-a ridicat apoi cu încetul, cu secera în mână, şi a spus:

— El a murit, eu trebuie să continui să trăiesc. Meiul de pe câmp trebuie secerat.

Jinlong a apucat o căldare de fier cu fundul complet putrezit aflată lângă staul şi-a azvârlit-o spre Lan Lian. Acesta nu s-a ferit, deşi căldarea l-a izbit în piept, căzându-i după aceea la picioare.

Jinlong, căruia i se înroşiseră ochii de furie, a apucat o cobiliţă, a ridicat-o sus de tot şi voia să-l izbească pe Lan Lian cu ea în cap, dar din fericire a fost oprit de Hong Taiyue. Aşa a scăpat Lan Lian să nu-i spargă capul şi să-i dea sângele. Hong Taiyue a

spus nemulţumit:

— Lan, eşti prea de tot!

Din ochii lui Lan Lian au ţâşnit cu încetul lacrimi. Şi-a îndoit picioarele, a îngenuncheat la pământ şi a spus cu tristeţe şi indignare:

— Cel care l-a iubit cel mai tare pe preşedintele Mao eu am fost, nu voi, băi nepoţilor!

Oamenii n-au spus nimic, privindu-l năuci.

Lan Lian a început să bată cu mâinile în pământ, văicărindu-se şi hohotind:

— Preşedinte Mao... şi eu am făcut parte din poporul dumneavoastră... pământul meu dumneavoastră mi l-aţi dat... dumneavoastră mi-aţi dat dreptul să merg la individual...

Plângând, Yingehun s-a dus în faţa lui, cu gând să-l tragă sus în picioare, dar genunchii lui parcă prinseseră acolo rădăcini.

Picioarele lui Yingehun s-au moleşit şi a îngenuncheat şi ea, în faţa lui Lan Lian.

Yingehun avea vârâtă în păr o crizantemă, iar un fluture mare şi galben, asemenea unei frunze veştede, a plutit în jos din cais, ridicându-se şi coborându-se şi într-un târziu lăsându-se pe crizantema aceea.

Să-ţi vâri în păr o crizantemă albă şi să-i plângi pe cei mai apropiaţi era un obicei al satului. Femeile au alergat alandala la uşa lui Yingehun şi au cules crizanteme din tufele albe de-acolo, vârându-şi-le în păr. Pesemne că fiecare spera ca fluturele cel mare să zboare şi pe capul ei, însă acesta, după ce s-a lăsat pe capul lui Yingehun, şi-a închis aripile şi nu s-a mai mişcat.

CAPITOLUL 32

Nesaţul îl face pe bătrânul Xu Bao să-şi piardă viaţa; Purcelul al Şaişpelea goneşte după lună şi devine rege

Am plecat încetişor din curtea familiei Ximen şi de lângă oamenii aceia care îl înconjuraseră pe Lan Lian neştiind ce să facă. Am zărit ochii cei răi ai lui Xu Bao, ascuns cum era în mulţime. Presupuneam că banditul ăsta n-o să îndrăznească acum să se ţină scai după mine, aşa că aveam timp berechet ca să fac pregătirile de război.

Nu mai era nimeni în crescătoria de porci şi, cum se apropia de amurg, iar ora mesei venise deja, cei şaptezeci şi ceva de porci din fericire rămaşi în viaţă guiţau flămânzi, făcând tărăboi după mâncare. Tare-mi venea să le deschid porţile şi să le dau drumul afară din cocini, numai că-mi era teamă că o să mă sâcâie cu tot felul de întrebări. Flăcăilor, faceţi tărăboi, strigaţi, acum nu pot să am treabă cu voi pentru că numai ce-am zărit umbra cea alunecoasă a lui Xu Bao ascuns în spatele caisului cu gât strâmb. În fapt, ca să spun mai exact, am simţit mirosul cel plin de neîndurare pe care trupul acestui om crâncen îl răspândea. Mintea îmi lucra cu repeziciune, cugetând la ce era de făcut. Să mă adăpostesc în cocină şi să ocup un colţ din ea, cu zidul slujindu-mi drept paravan pentru a-mi proteja ouăle, era clar cea

mai bună alegere. O să stau trântit şi o să fac pe prostul, dar cu gând limpede încolţit în inimă, iscodind, aşteptând şi dominând mişcarea prin nemişcare. Xu Bao, hai, vino, tu vrei să-i iei ouăle lu băiatu ca să meargă cu ceva băutură, iar băiatu vrea să ţi le facă bucăţele pe-ale tale, ca răzbunare pentru dobitoacele pe care le-ai schilodit tu.

Amurgul lăsa treptat loc înserării, iar din pământ au început să se ridice aburi plini de umezeală. Foamea sleise porcii de puteri, iar ei nu mai strigau. În crescătorie era o linişte desăvârşită, doar valuri-valuri de orăcăituri dând buzna dinspre sud-est. Simţeam cum suflul acela demonic se apropie treptat-treptat şi mi-am dat seama că moşul urma să acţioneze. De partea cealaltă a zidului meu cel scund a răsărit feţişoara lui sfrijită asemenea unei castane uleioase şi pe care nu mai avea sprâncene şi nici gene ori mustaţă. Surprinzător, mi-a zâmbit, iar de cum mi-a zâmbit, mi-a venit să urinez. Ei, fir-ar mama ei, zâmbeşte tu cât vrei, că eu o să mă ţin. A deschis uşa cocinii şi-a rămas în ea, făcându-mi semn cu mâna, în timp ce din gură mă chema, ţugu-ţugu! Voia să mă amăgească să ies din cocină. Am ghicit pe loc planul lui mârşav: voia ca în acea fracţiune de secundă cât ieşeam eu pe poartă să-mi extragă cu îndemânare ouăle. Nepoate, bine te-ai mai gândit tu, dar moşu tău Al Şaişpelea n-o să se lase cu niciun preţ ispitit. O să fac după cum am stabilit deja, n-o să mişc nici dacă se prăbuşeşte acoperişul cocinii şi n-am să mă lăcomesc nici dacă-mi azvârli bucate grozave în faţa ochilor. Xu Bao a scos o jumătate dintr-o turtă de

mălai şi-a aruncat-o în poarta cocinii. Nepoate, culege-o şi mă- nânc-o tu singur! Pe când Xu Bao îşi isprăvea aşa şmecheriile în poartă, eu rămâneam trântit la colţul zidului, nemişcând niciun centimetru. Băieţică ăsta s-a pus atunci să mă ocărască crunt:

— Ei, fir-ar mama ei, porcul ăsta s-a prefăcut în vreun duh!

Dacă Xu Bao s-ar fi lăsat în acest punct păgubaş şi-ar fi plecat, aş fi avut eu curajul să-l urmăresc şi să mă iau la luptă cu el? Greu de spus, nu se ştie şi nici nu e musai să spun; oricum, esenţa e că Xu Bao n-a plecat – lepădătura asta pentru care mâncatul ouălor de animal ajunsese dependenţă era atras de bilele uriaşe dintre picioarele mele din spate, aşa că, fără să-i pese de noroiul mustind de apă din cocina mea, s-a aplecat de şale şi-a intrat înăuntru!

Indignarea şi groaza s-au întreţesut în mine, ca nişte flăcări albastre şi galbene arzându-mi în creier. Vremea răfuielii venise. Mi-am încleştat fălcile, controlându-mi impulsurile şi căutând pe cât cu putinţă să-mi păstrez calmul. Moşulică, fă-te încoa', aşa, mai aproape, mai aproape! îmi bag duşmanul în casă, îndrăznesc să mă lupt corp la corp, îndrăznesc să mă lupt noaptea, aşa că hai! Când a ajuns la trei metri de mine a ezitat, strâmbându-se şi scălâmbăindu-se ca să mă momească să mă las păcălit – nepoate, hai, lasă-te! Hai, apropie-te, sunt doar un porc prostănac, n-o să reprezint niciun fel de pericol pentru tine. Xu Bao pesemne că simţea şi el că-mi supraestimase IQ-ul, aşa că şi-a slăbit vigilenţa şi-a venit cu încetul înspre mine. Probabil că se

gândea să se apropie ca să mă gonească de-acolo, dar când s-a aplecat la o distanţă de doar un metru în faţa mea, am simţit cum se întind muşchii pe mine aşa cum se încordează complet un arc – săgeata era în coardă, să lansez atacul, şi chiar de avea picioarele iuţi ca de purice tot avea să-i fie greu să scape cu fuga.

În acea clipă a fost de parcă nu voinţa mea îi comanda corpului, ci corpul însuşi a lansat atacul din proprie iniţiativă, iar izbitura violentă a lovit în burta lui Xu Bao. Corpul acestuia s-a ridicat plutind uşor în aer, căpăţâna i s-a ciocnit de zid, iar el s-a prăvălit în locul unde-mi făceam eu în mod obişnuit nevoile. El căzuse deja la pământ, dar tânguielile lui încă pluteau în aer. Îşi pierduse puterea de luptă şi stătea întins ca un cadavru în excrementele mele. De dragul prietenilor schilodiţi de el, am hotărât să-mi îndeplinesc totuşi planul – să-l rânduiesc cu metodele lui. Simţeam o oarecare aversiune în acest sens şi nu prea mă lăsa inima, dar, dacă îmi pusesem asta în cap, trebuia să merg până la capăt. Ca atare, am muşcat cu toată tăria de locul dintre picioarele lui. Dar gura mi-am simţit-o goală, de parcă reuşisem doar să-i stric nădragii subţiri de pe el. L-am apucat din nou de ei şi-am mursecat cu putere, sfâşâindu-i şi lăsând la vedere o imagine înfricoşătoare – Xu Bao era eunuc de la natură! Imediat totul s-a întunecat în mintea mea, dar apoi am priceput viaţa omului ăsta, am priceput de ce simţea aşa ură faţă de ouăle animalelor mascul, am priceput din ce pricină îşi rafinase el îndemânarea aceea unică de înlăturat

testicule şi am priceput şi de ce era aşa de lacom să ne mănânce ouăle. Se cheamă că era un individ fără noroc. Pesemne că s-o fi încredinţat orbeşte în vorba aceea neghioabă potrivit căreia dacă mănânci ceva, îţi creşte şi ţie acel ceva, trăgând speranţa că piatra o să rodească dovleci şi copacul uscat o să dea muguri. În înserarea adâncă, am zărit două dâre de sânge violet care se târau ca nişte râme afară din nasul lui. Să fi fost individul ăsta atât de plăpând că împuns aşa doar o dată să fi şi dat ortul popii? Am întins o copită şi i-am pus-o în dreptul nărilor ca să-mi dau seama – nu mai ieşea aer, aoleu! nepotul ăsta chiar s-a dus! îi audiasem pe medicii de la spitalul judeţean când popularizau în rândul ţăranilor metodele de prim-ajutor şi o văzusem şi pe Baofeng dând primul-ajutor unui tânăr care se înecase. Am făcut întru totul după modelul lor, îndreptându-i corpul nepotului ăsta şi apăsându-l cu ambele copite din faţă pe piept, apăsând, apăsând, folosindu-mă de toată puterea din trup, până când i-am auzit coastele trosnind şi am văzut şi mai mult sânge ţâşnindu-i din gură şi din nări...

Am stat în poarta cocinii şi-am chibzuit preţ de un moment, luând apoi cea mai importantă decizie din viaţa mea: preşedintele Mao a murit, în lumea oamenilor cu siguranţă aveau să se petreacă transformări uriaşe, iar într-o asemenea clipă eu devenisem un porc ucigaş de oameni şi pătat de sânge – rămânând la crescătorie, sigur mă aşteptau cuţitul măcelarului şi oala de supă. Mi s-a părut că aud o voce îndepărtată făcând apel:

— Fraţilor, la revoluţie!

A * *

Înainte de a fugi în câmpie, am zis să-i ajut pe semenii mei care din fericire rămăseseră în viaţă în urma molimei şi să le des chid porţile, ca să-i las slobozi. M-am cocoţat într-un loc înalt şi-am strigat către ei:

— Fraţilor, la revoluţie!

Mă priveau dezorientaţi, neînţelegând deloc ce vreau să spun. Doar o scroafa mică, pipernicită şi încă nedezvoltată, albă toată şi cu două pete negre pe burtă, a alergat afară din rândul porcilor şi-a spus: „Mărite rege, eu merg cu tine“. Dintre indivizii ceilalţi, unii s-au apucat să dea ocoluri în căutare de hrană, iar alţii s-au întors alene în cocini, s-au trântit în noroi şi s-au pus să-i aştepte pe oameni să vină să-i hrănească.

Am pornit spre sud-est luând-o cu mine pe scroafa cea mică. Pământul era foarte moale şi, de cum călcâi pe el, te înfundai până la genunchi. În spatele nostru au rămas rânduri adânci de urme de copite. Când am ajuns la canalul de irigaţie în care apa avea o adâncime de câţiva stânjeni, am întrebat-o pe scroafa:

— Cum te cheamă?

— Mă chemă Petişoară, mărite rege.

— De ce?

— Pentru că am pe burtă două pete negre, mărite rege.

— Eşti din Yimeng, Petişoară?

— Nu, mărite rege.

— Dacă nu eşti din Yimeng, de unde eşti?

— Nici eu nu ştiu, mărite rege.

— Ei n-au vrut să vină niciunul cu mine, tu de ce-ai venit?

— Te slăvesc, mărite rege.

Văzând-o pe Petişoară aşa de neprihănită la minte, dar şi aşa de zăpăcită, am simţit oarecare emoţie în sinea mea, dar şi oarecare dezolare. Am împuns-o uşor cu râtul în burtă, ca să-mi exprim astfel prietenia, iar după aceea am spus:

— Bine, Petişoară, acum noi ne-am desprins de cârmuirea oamenilor şi ne-am dobândit libertatea, fiind asemenea strămoşilor noştri. Dar de-acum înainte trebuie să ne luăm hrana bătuţi de vânturi şi somnul să ni-l facem în roua nopţii şi să îndurăm fel şi fel de greutăţi: dacă ai păreri de rău, mai e timp.

— Nu am păreri de rău, mărite rege, a zis Petişoară cu fermitate.

— Foarte bine atunci, Petişoară. Ia spune, ştii să înoţi?

— Ştiu.

— Bine!

Am ridicat copita din faţă şi i-am dat una uşor peste fund, iar după aceea am sărit primul în canalul de irigaţie.

Apa era călduţă şi blândă şi să te laşi îmbibat de ea era foarte plăcut. Iniţial vrusesem să trec înot canalul şi să merg pe uscat, dar după ce m-am aruncat în apă, mi-am schimbat gândul. La suprafaţă, apa din canal părea să fie stătută şi să nu mişte deloc, dar după ce am intrat în ea mi-am dat seama că se prelingea către

nord cu o viteză de aproximativ cinci metri pe minut. La nord se găsea râul cel învolburat folosit altădată pentru transportul grâne- lor – râul pe care guvernul dinastiei manciuriene transporta grâne, râul pe care navigau bărcile ce aduceau litchi concubinelor imperiale, râul în care se vărsa şi apa din acest canal. Pe malurile sale se găseau altădată bărbaţi care trăgeau bărcile arcuiţi de şale şi împingând cu călcâiele în pământ, cu muşchii gambei întinşi şi tari ca oţelul şi cu sudoarea picurându-le până la pământ. „Unde e oprimare, va fi şi împotrivire“ – aşa a spus Mao Zedong. „Principiile marxiste sunt de o mie şi unu de feluri, dar într-o ultimă analiză se reduc la unul singur: eşti îndreptăţit să te revolţi!“ Asta a spus-o tot Mao Zedong. Curgerea apei şi flotabilitatea făceau ca, înotând prin apa călduţă a canalului, să nu trebuiască să faci niciun efort. Doar ce-am vâslit uşurel de câteva ori din picioarele din faţă şi-am simţit cum corpul îmi înaintează cu repeziciune de rechin. Am întors capul şi-am aruncat un ochi spre Petişoară – micuţa se ţinea îndeaproape după mine, bătând grăbită cu picioruşele prin apă, cu capul sus, ochişorii luminoşi şi nările pufăind aerul afară.

— Cum e treaba, Petişoară?

— Mărite rege... e bine... Vorbind cu mine, i-a intrat apă în nări, a strănutat şi-a dat puţin din copite în devălmăşie.

Am întins o copită din faţă şi i-am trecut-o pe sub burtă, ridicând-o apoi uşurel şi făcându-i corpul în mare măsură să iasă din apă.

— Fătuţă, i-am zis, e bine, noi, porcii, suntem

maeştri înnăscuţi la înot, esenţa e doar să nu fii încordat. Ca oamenii ăia nesuferiţi să nu ne descopere urmele, am hotărât să nu mergem pe uscat, ci pe apă. Ia spune, poţi să continui?

— Pot, mărite rege, a zis ea suflând şi gâfâind.

— Bine, hai, caţără-te în spatele meu! Ea nu s-a învoit, ţinându-se tare. M-am scufundat sub ea şi când mi-am ridicat corpul, era deja călare pe mine. Cuprinde-mă strâns şi orice ar fi, să nu cumva să slăbesti strânsoarea!

Cărând-o în spinare, am urmat canalul din partea de răsărit a Crescătoriei din livada de caişi până când am ajuns la râu. Acesta tălăzuia vijelios spre răsărit. La apus, norii aprinşi ai înserării se schimbau în fel şi chip, în dragoni verzi şi tigri albi şi lei şi câini sălbatici, iar o mie de raze roşietice săgetau printre ei, scăldând în splendoare toată suprafaţa râului. Din pricină că în amândouă malurile se găseau despicături, apele scăzuseră în chip limpede. Între zăgazuri se formaseră praguri de ambele părţi. Pe acestea, sălciile roşii şi dese îşi aveau ramurile slabe aplecate toate către est, semn că fuseseră bătute de curenţii rapizi ai râului. Pe ramuri şi pe frunze atârna un strat gros-gros de mâl. Deşi puterea râului se molcomise, de cum intrai în mijlocul apei, îl simţeai la fel de învolburat ca mai înainte, cu elan nemăsurat, şi cutremurându-te şi băgându-ţi spai- ma-n suflet. Cu deosebire cum era aşa scăldat în lumina norilor aprinşi pe jumătate din cer, avea o cuprindere atât de vastă, încât cei ce n-au fost acolo nu au cum să şi-l închipuie.

Îţi spun, Lan Jiefang, călătoria pe care eu, porcul, am făcut-o în acel an prin apele râului este o faptă măreaţă din istoria ţinutului Gaomi din nord-est. Tu, băieţică, erai pe vremea aceea în amonte, pe malul opus, unde voi vă urcaserăţi pe zăgaz şi stăteaţi de gardă acolo, ca nu cumva apa să vă înece fabrica de prelucrare a bumbacului. Eu o căram în spate pe Petişoară şi coboram spre est urmând curentul, experimentând astfel direct suprema artisticitate a poeziei Tang.[1] Plutind pe valuri în mijlocul râului… — … valurile ne urmăreau…eram urmăriţi de valuri…valurile urmau alte valuri. Râule, cum de ai tu o aşa de uriaşă putere, de rostogoleşti mâlul şi

1 începutul frazei următoare – „Plutind pe valuri în mijlocul râului“ – este preluat dintr-o rapsodie păstrată în manuscrisele descoperite la Dunhuang şi provenind din vremuri Tang (618-906), continuările propuse („valurile ne urmăreau“…) făcându-se şi ele ecou ale contextului original.

Duci în plutire cocenii de porumb şi de sorg şi vrejurile de cartofi dulci, la fel ca şi copacii cei mari cărora le-ai smuls până şi rădăcinile, gonind înspre Marea de Răsărit, fără să te mai întorci? îi aruncaseşi pe mulţi dintre porcii morţi de la Crescătoria noastră din livada de caişi printre tufişurile de cătină, unde se umflaseră, putreziseră şi răspândeau putoare; zărindu-i, am simţit şi mai mult că urmând curentul spre josul râului dimpreună cu Peuşoară însemna a trece dincolo de starea de porc, a trece dincolo de boala roşie şi a trece dincolo şi de epoca deja încheiată a lui Mao Zedong.

Ştiu că Mo Yan a descris în romanul său, Cronica creşterii porcilor, cadavrele porcilor zvârlite în râu şi care plutiseră în josul acestuia. Aşa a scris el:

Mai bine de o mie de porci morţi de la Crescătoria din livada cu caişi, rânduiţi în şiruri maiestuoase, au putrezit în apă, s-au umflat, au explodat, au fost roşi de viermi şi sfâşiaţi în bucăţi de peşti, plutind fără să se oprească nicio clipă şi dispărând într-un târziu în talazurile cele neţărmurite ale vastei Mări de Răsărit, înghiţiţi, dizolvaţi, prefăcuţi în fel de fel de substanţe, intraţi în măreaţa circulaţie a materiei care niciodată nu încetează...

Nu pot spune că băieţică ăsta n-a scris bine, doar că a ratat ocazia: dacă ar fi văzut scena cu mine, purcelul Al Şaişpelea, că- rând-o pe Petişoară şi coborând în urma valurilor prin curgerea de un auriu închis a râului, n-ar mai fi scris despre morţi, ci i-ar fi slăvit pe cei vii, pe noi, pe mine! Eu eram vitalitatea, eram ardoarea, libertatea, iubirea, eram cel mai minunat spectacol al vieţii de pe faţa pământului!

Am coborât aşa urmând curentul, cu faţa către luna din cea de-a şaisprezecea noapte a lunii a opta din calendarul lunar, una mult diferită de cea din noaptea în care v-aţi căsătorit voi. Luna din noaptea aceea se coborâse din ceruri, cea din noaptea asta răsărise din apă. Era însă la fel de dolofană şi bogată, iar când a răsărit din apă, era roşie ca sângele, ca un prunc proaspăt venit pe lume prin vaginul universului, scâncind şi picurând o apă însângerată care i-a schimbat culoarea şi apei râului. Luna de atunci fusese mieroasă şi plină de mâhnire şi venise

anume pentru nunta voastră; cea de acum era tragică şi înălţătoare şi cu totul mohorâtă şi venise anume pentru decesul lui Mao Zedong. L-am zărit pe Mao Zedong şezând în lună – trupul lui corpolent apăsa făcând-o să capete o formă ovală înfăşurat în steagul roşu, ţinând între degete o ţigară şi înălţându-şi uşor capul cel greu, pe faţă cu o expresie de om adâncit în gânduri.

Cu Petişoară în spinare, am coborât aşa, pe urmele lunii şi pe urmele lui Mao Zedong. Voiam să ne apropiem mai mult de lună, ca să putem vedea şi mai limpede faţa lui Mao Zedong. Pe măsură ce înaintam însă, înainta şi luna şi, oricât de puternic vâsleam, făcându-mi trupul la fel de iute ca torpilele care alunecă lipite de apă, distanţa faţă de lună nu se schimba deloc. Petişoară era în spatele meu şi mă lovea cu copitele din spate în burtă, scoţând strigăt după strigăt:

— Haide, haide!

Parcă eram un cal pe care-l călărea ea.

Am descoperit că în urmărirea lunii nu ne aflăm doar eu şi Petişoară – foarte multe vieţuitoare din râu, crapi cu aripioare aurii, ţipari cu şiră verzuie, ţestoase cu carapace rotundă, toate în număr mare, făceau acelaşi lucru. În timp ce înotau, crapii se foloseau deseori de puterea apei ca să sară la suprafaţă, iar corpurile lor plate răspândeau nespusă splendoare în lumina lunii, ca nişte giuvaiemri. Ţiparii şerpuiau prin apă, trupurile lor asemenea argintului curat iar apa asemenea gheţii făcându-i să pară că patinau. Ţestoasele, bizuindu-se pe

flotabilitatea corpurilor lor plate şi pe marginile mlădioase ale carapacelor, ca şi pe impulsul pe care îl iscau membrele lor cu membrane cărnoase în timp ce vâsleau cu putere şi tărie, alunecau cu repeziciune cu trupurile lor în aparenţă neîndemânatice la suprafaţa apei, asemenea bărcilor pe pernă de aer. De multe ori mi s-a părut că toţi crapii cei roşii au zburat deja în lună şi că au căzut lângă Mao Zedong, însă pironindu-mi ochii pe ei îmi dădeam seama că era o senzaţie greşită. Totuşi, oricât de bine îşi executau numărul favorit vieţuitoarele acestea ale apei, dându-şi toată silinţa să prindă luna din urmă, distanţa faţă de aceasta nu se micşora deloc.

Pe când coboram aşa urmând curentul, prin tufişurile de cătină de pe amândouă malurile care nu cu multă vreme în urmă fuseseră înecate de apele dezlănţuite ale râului, licuricii strânşi în grupuri mari şi-au aprins lampioanele verzi de la fund, rostogolind lumină verde peste bancurile de nisip şi făcând să pară că pe amândouă părţile râului cel roşu s-ar mai fi aflat încă două fire de apă verzi, mult ridicate deasupra lui. Şi acesta era un miracol rar văzut printre oameni, păcat că băieţică de Mo Yan nu l-a zărit.

Mai târziu, când m-am reîntors în viaţă drept câine, l-am auzit cu urechile mele pe Mo Yan spunându-ţi că vrea să scrie prin Cronica creşterii porcilor un roman măreţ şi că vrea de asemenea să se folosească de Cronică pentru a-şi deosebi scriitura de stilul celor ce stăpânesc formula secretă a scrierii romanelor măreţe, întocmai precum balenele din

oceanele cele nesfârşite, cu trupul lor greoi, respiraţia fornăitoare şi felul lor de a naşte pui vii scăldaţi în sânge, se deosebesc de rechinii cei cu formă graţioasă, mişcări agere, aroganţi şi nemiloşi. Îmi amintesc că atunci l-ai sfătuit să scrie despre lucruri mai nobile, de exemplu despre iubire, despre prietenie, despre flori sau despre pini – ce rost avea să scrie despre porci? „Porc“ şi „măreţ“ se potrivesc unul cu celălalt? Pe vremea aceea, încă erai demnitar şi deja te culcaseşi în secret cu Pang Chunmiao, dar tot mai aveai un aer plin de moralitate şi solemnitate, aşa că de aceea i-ai vorbit aşa lui Mo Yan. Te uram de mă mânca la rădăcina dinţilor să sar la tine, să te muşc şi să te fac să-ţi mai închizi gura aia nobilă, dar m-au împiedicat simţirile strânse între noi de atâţia ani, aşa că m-am stăpânit şi nu m-am pus cu botul pe tine. În fapt, nobleţea sau lipsa ei nu vin din ce scrii, ci din cum scrii. Iar pentru nobleţe oricum nu există un standard unitar. De pildă tu, om însurat, ai lăsat-o cu burta la gură pe o fată mai tânără cu douăzeci de ani şi mai bine decât tine, virgină, iar după aceea ţi-ai lăsat slujba şi ţi-ai părăsit familia, fugind cu fâtuca; până şi câinii din capitala de judeţ îţi ocărau mârşăvia, dar băieţică de Mo Yan spunea dimpotrivă că era deosebit de nobil din partea ta că ţi-ai părăsit demnitatea şi-ai fugit. Aşa că pe vremea aceea socoteam că, dacă Mo Yan ar fi văzut scena cu noi şi vieţuitoarele apelor urmărind luna şi pe Mao Zedong şi ar fi descris-o în Cronică, ambiţiile lui e foarte posibil să fi reuşit să se realizeze. E chiar păcat că n-a putut să vadă cu ochii lui scena magnifică petrecută

seara, în ziua de nouă a noua din anul 1976, care era şi ziua a şaisprezecea din luna a opta după calendarul lunar, pe râul învolburat, în tufişurile de sălcii de pe cele două maluri, ca şi pe diguri şi zăgazuri. Din această pricină, Cronica creşterii porcilor e o carte apreciată de o extrem de mică minoritate şi nemenţionată de marea majoritate a oamenilor onorabili.

La graniţa dintre judeţul Gaomi şi judeţul Pingdu se află un ostrov numit Limba de nisip a familiei Wu, care împarte râul în două, cu un braţ curgând către nord-est, iar celălalt către sud-est; după ce dau aşa ocol, cele două braţe se întâlnesc din nou nu departe de satul Două Judeţe. Suprafaţa ostrovului era cam de opt kilometri pătraţi, iar Gaomi şi Pingdu se sfădiseră de multe ori cu privire la apartenenţa acestui banc de nisip, mai apoi pur şi simplu trecut în administrarea unităţii pentru producţie şi construcţie din zona militară, care întemeiase acolo o crescătorie de cai; ulterior, structura fusese suprimată, iar ostrovul decăzuse ajungând un loc părăsit, plin de tufe de cătină şi de trestie, dar fără oameni. Luna cu Mao Zedong în ea a plutit până acolo, iar apoi a sărit pe neşteptate în sus, a făcut o mică pauză pe vârfurile cătinei, iar după aceea s-a ridicat în zbor cu repeziciune, scuturând la o parte apa râului precum o ploaie iute. Râul s-a împărţit în chip neaşteptat în două braţe, iar o mică parte dintre vieţuitoarele din apă, care aveau reacţii agere, l-au urmat, în timp ce majoritatea, din pricina inerţiei şi a forţei centrifuge – dar în fapt şi din cauza atracţiei materiale a lunii şi

a celei psihologice a lui Mao Zedong –, s-au ridicat drept în zbor, iar apoi s-au prăvălit printre vârfurile cătinei şi în mijlocul stufărişului. Imaginează-ţi, te rog, o clipă această scenă: apa cea repede a râului s-a desfăcut deodată în două, iar prin gaura din mijloc, grupurile mari de crapi roşii, ţipari albi şi ţestoase cu carapace neagră, cu posturi extrem de romantice, au zburat către lună, dar când au ajuns la punctul culminant, au fost trase înapoi de atracţia pământului şi, cu toate arcurile cele frumoase şi scânteietoare pe care le desenaseră, tot s-au prăvălit destul de jalnic la pământ. Cele mai multe dintre aceste vieţuitoare şi-au pierdut solzii şi şi-au rupt aripioarele sau şi-au crăpat botul ori şi-au făcut bucăţi carapacea, devenind mâncare pentru vulpile şi mistreţii care vegheau acolo, şi doar o foarte mică minoritate, în temeiul unei puteri fizice super mari şi al unui noroc de primă mână, au ţopăit zbătându-se înapoi în apa râului şi plutind după aceea spre nord-est sau sud-est.

Pentru că trupul meu era foarte greu şi o mai căram în spate şi pe Petişoară, chiar dacă m-am înălţat în văzduh în acea clipă, m-am ridicat cam până la trei metri şi am şi început să cobor. Coroanele cele extrem de elastice ale cătinei au jucat un rol de amortizare însemnat, facându-ne să scăpăm nevătămaţi. Pentru vulpile de acolo, noi reprezentam un monstru gigantic pe care nu puteau să-l mănânce; pentru porcii mistreţi cei cu partea din faţă foarte dezvoltată şi cu fundurile ascuţite, trebuia să fim rude apropiate, iar ei n-aveau să-şi mănânce semenii.

Picaţi pe acest ostrov, aveam să fim în siguranţă.

Pentru că le era foarte uşor să dobândească de mâncare, iar bogăţia nutriţională a acesteia era extrem de mare, şi vulpile, şi porcii erau peste cuviinţă de graşi. Că vulpile mâncau peşte era lucru normal; dar când am văzut mai bine de zece mistreţi mâncând şi ei peşte, am fost mai mult decât surprinşi. Deja deveniseră mofturoşi, mestecau doar creierul şi icrele, iar bunătatea de came nici de

5 7 ’

mirosit n-o miroseau.

Mistreţii ne-au privit vigilenţi, iar apoi s-au îmbulzit treptat- treptat către noi. Aveau toţi în ochi priviri crunte, iar colţii lor cei lungi erau palizi şi înfiorători în lumina lunii. Petişoară s-a lipit strâns-strâns de burta mea şi i-am simţit corpul tresăltând violent. Luând-o cu mine, m-am retras şi m-am retras, căutând pe cât cu putinţă să nu las trupele lor care mă învăluiau în evantai să se reunească. I-am numărat, erau nouă, nouă cu toţii, şi masculi, şi femele, toţi în jur de o sută de kilograme, cu capete şi râturi alungite, ţepene şi neîndemânatice, urechi ascuţite de lup, coame lungi-lungi şi corpuri negre scânteind sclipicioase; erau mai mult decât bine hrăniţi, iar din trupuri le iradia puterea sălbăticiei. Eu cântăream două sute cincizeci de kilograme, eram lung cât o bărcuţă mică şi, întors iar pe lume după ce fusesem om, măgar şi taur, aveam şi înţelepciune, şi tărie; într-o luptă unul la unul, niciunul nu mi-ar fi fost adversar, dar să mă pun cu toţi nouă în acelaşi timp era moarte sigură. Mă gândeam atunci doar să

mă retrag, să mă retrag, să mă retrag până la malul apei, să-i fiu pavăză Petişoarei până fuge ca să scape cu viaţă şi să mă lupt după aceea cu ei în inteligenţă şi curaj. Mâncaseră atâta creier de peşte şi-atâtea icre, că mintea trebuia să le fie ascuţită cam cât a vulpilor. Fireşte deci că n-am putut să le-arunc praf în ochi cu privire la intenţiile mele. I-am văzut pe doi dintre ei luând-o pe flancuri şi învăluindu-mă din spate, cu gândul să închidă împre- surarea înainte să mă retrag la râu. Mi-am dat brusc seama că a o ţine într-una în retragere înseamnă a o apuca pe un drum iară întoarcere şi că trebuie să ies la atac cu mare curaj, să strig stânga, dar să lovesc dreapta, să le sparg împresurarea şi, ajuns în zona largă din mijlocul ostrovului, să imit tactica războiului de partizani a lui Mao Zedong şi să-i stârnesc, distrugându-i unul câte unul. Am frecat-o uşor pe Petişoară şi i-am transmis intenţiile mele. Ea a zis uşor:

— Mărite rege, scapă singur, nu trebuie să-ţi pese de mine!

— Cum se poate una ca asta? Ne suntem unul altuia sprijin în viaţă, ne iubim ca fraţii, cât trăiesc eu, trăieşti şi tu.

M-am repezit pe neaşteptate înspre masculul care se apropia drept în faţa mea, iar el s-a retras în panică, însă corpul meu a cotit deodată şi s-a aruncat înspre femela aflată la sud-est de mine. Când capul i s-a izbit de al meu, a iscat un sunet ca de vas de ceramică care se face ţăndări şi i-am zărit corpul rostogolindu-se la un stânjen depărtare. Spărsesem o breşă în împresurare, dar în spate le simţeam deja

pufaielile. Am scos un strigăt puternic şi am zburat în goană către sud-est. Petişoară nu m-a urmat însă. Am frânat iute din copite şi m-am răsucit brusc ca să fac joncţiunea cu ea, dar sărmana Petişoară, iubita Petişoară, singura care a primit să mă urmeze, credincioasa şi devotata Petişoară fusese deja prinsă de fund de gura unui mistreţ feroce. Răcnetul ei jalnic a îngheţat lumina lunii, iar eu am zbierat tare: „Dă-i drumul!“ Şi fără să-mi mai pese de ceva, m-am năpustit spre masculul acela.

— Mărite rege, fugi, lasă-mă pe mine, a strigat Petişoară.

Auzindu-mă până aici, nu eşti oare măcar puţin mişcat? Nu simţi oare că noi, porci cum eram, aveam fapta nobilă? Individul ăla o apucase pe Petişoară de fund şi o murseca necontenit, iar plânsetul ei aproape că mă smintea, ce aproape că mă smintea? mă smintea de-a binelea, fir-ar mama ei! Dar doi vieri care s-au năpustit dintr-o parte mi s-au pus în drum în timp ce căutam să o salvez. Nu mai aveam cum să mă mai gândesc la tactici şi strategii, aşa că l-am luat la ţintă pe unul şi m-am năpustit peste el. N-a mai apucat să se ferească şi l-am muşcat crunt de gât. Am simţit cum dinţii îmi trec prin pielea lui cea tare şi elastică şi cum îi ating oasele gâtului. A făcut un rostogol ca să scape, în timp ce eu simţeam în gură numai sânge urât mirositor şi păr care mă gâdila. Când eu l-am muşcat pe tip de gât, celălalt vier m-a muşcat de piciorul din spate. Am ridicat copitele precum măgarii şi caii şi-am dat din ele brusc spre înapoi – o iscusinţă pe care o deprinsesem pe când

eram măgar –, iar copitele l-au nimerit în obraz. M-am răsucit şi m-am năpustit peste individ, dar el a tulit-o zbierând. Durerea de la piciorul din spate era greu de suportat, insul ăla mă jupuise de-o bucată de piele şi sângele-mi picura peste tot; în acea clipă nu-mi păsa însă de piciorul meu – înălţându-mă în aer şi şuierând ca vântul, l-am izbit pe soiul ăla rău care o muşcase pe Petişoara mea. Am simţit că sub izbitura mea violentă, toate măruntaiele lui s-au făcut bucăţi; niciun icnet n-a mai icnit, a căzut la pământ şi a murit. Petişoara mea era şi ea la ultima suflare. Am sprijinit-o cu copitele din faţă, dar maţele îi ieşeau gâlgâind afară din burta sfâşiată. Nu-mi trecea deloc prin minte cum să acţionez în privinţa lucrurilor astea fierbinţi, alunecoase şi mirositoare. N-aveam nici cea mai vagă idee ce să fac. Am simţit durere mare în inimă:

— Petişoară, Petişoară, lumina ochilor mei, nu te-am apărat...

Petişoara s-a sforţat să-şi deschidă ochii, privindu-mă cu o privire alb-albăstruie şi reavănă, a gâfâit anevoios, a scuipat sânge şi spumă şi-apoi a zis:

— N-o să-ţi mai zic mărite rege, o să-ţi zic frăţioare, se poate?

— Zi-mi, zi-mi, am spus plângând, surioara mea, făptură cea mai dragă mie...

— Frate... sunt fericită... de-adevăratelea sunt fericită...

Spunând asta, s-a oprit din respirat, iar membrele i s-au întins ţepene ca patru beţe.

— Surioară...

Vărsând aşa lacrimi, m-am ridicat în picioare cu hotărârea că trebuie să mor, întocmai ca Xiang Yu pe malul Fluviului Wu.1 M-am apropiat pas cu pas de mistreţii aceia.

1 Xiang Yu (233 î. Ch. — 202 î. Ch.) a pierdut războiul civil cu întemeietorul dinastiei Han, Liu Bang, şi s-a sinucis pe malurile Fluviului Wu, un afluent sudic al Fluviului Yangzi.

S-au grupat şi s-au dat înapoi, alarmaţi, dar cu rost şi rân- duială; când m-am năpustit spre ei, s-au răspândit care încotro, prinzându-mă la mijloc. Nu aveam nicio tactică, izbeam cu capul, muşcam, îi ridicam în rât, îi izbeam cu umerii, luptându-mă întru totul pe viaţă şi pe moarte, rănindu-i pe toţi şi fiind şi eu puzderie de răni. Când războiul ne-a purtat în zona din mijloc a ostrovului, în faţa zidurilor căzute şi părăginite ale şirului de case acoperite cu olane din crescătoria de cai abandonată, am zărit o siluetă cunoscută aşezată pe o iesle de piatră pe jumătate îngropată în noroi.

— Diao, tu eşti? am strigat eu tare.

— Frate, ştiam că o să vii! După ce mi-a grăit aşa, Diao Xiao- san şi-a întors capul şi le-a zis mistreţilor: Nu mai pot să vă fiu rege, el este regele vostru adevărat!

Mistreţii au ezitat un moment, apoi au îngenuncheat simultan pe picioarele din faţă şi-au strigat lovind cu râturile în pământ:

— Trăiască măria sa, regele! Trăiască!

Voiam să spun ceva, dar, cu lucrurile ajunse în acest punct, ce mai era de spus? în felul acesta haotic,

am devenit regele mistreţilor din acest ostrov şi le-am primit omagiile, în timp ce regele oamenilor şedea aşezat pe Lună, după ce se înălţase în zbor la o distanţă de 380 de mii de kilometri faţă de Pământ. Luna cea enormă se micşorase de ajunsese doar o tipsie de argint, iar silueta regelui oamenilor, chiar şi cu un telescop de mare putere, tot ar fi fost greu de văzut limpede.

CAPITOLUL 33

Cu gândul la cele de demult, Al Şaişpelea îşi vizitează satul natal; Hong Taiyue se îmbată criţă şi face tărăboi în cârciumă

„Zilele şi anii sunt suveică de iuţi, timpul săgeată zboară de repede"; iată că pe nesimţite se făcea ai cincilea an de când eram rege peste acest ostrov pustiu şi nelocuit.

La început, căutasem să aplic monogamia pe ostrov, crezând că experimentarea acestei reforme produse de civilizaţia umană va atrage după sine urale de veselie şi nicidecum că va întâmpina o intensă opoziţie. Nu numai scroafele s-au opus, ci chiar şi vierii, care în mod limpede ieşeau în câştig, şi-au exprimat bodogănind nemulţumirea. Am fost pus în încurcătură şi m-am dus la Diao Xiaosan să-i cer sfatul, iar el, trântit în adăpostul de paie pe care-l durasem anume pentru el să-l ferească de vânt şi să-l apere de ploaie, mi-a zis cu mare răceală:

— Poţi să nu fii rege, dacă vrei, dar dacă eşti rege trebuie să faci treburile conform regulilor.

M-am văzut silit să consimt în tăcere la această lege a junglei crudă şi nemiloasă, am închis ochii, mi-am închipuit-o pe Peti- şoară, mi-am închipuit-o pe Fluturaş-vrăjitor, mi-am închipuit o măgăriţă cu o figură nedesluşită, ba mi-am închipuit chiar şi nişte umbre şi mai nedesluşite de femeie, şi m-am împreunat la nimereală cu scroafele. Unde se putea să scap, căutam pe cât cu putinţă să scap, unde se putea trage chiulul şi face treabă de mântuială, trăgeam chiulul şi făceam treabă de mântuială, dar şi aşa, de câţiva ani încoace, pe ostrov răsăriseră câteva zeci de corcituri de toate culorile, unele aurii, altele negre-verzui, iar altele înţesate de pete, asemenea dalmaţienilor care-şi arată adesea chipul în reclamele voastre. Haita asta de corcituri păstrase în mare caracteristicile fizice ale mistreţilor, dar ca înţelepciune erau cu un cap peste mamele lor, era lucru lămurit. Iar când haita s-a făcut mare, deja nu mai aveam cum să duc până la capăt o muncă atât de dificilă de împreunare. De fiecare dată când scroafelor le venea vremea să fie în călduri, mă jucam cu ele jocul de-a evaporarea. Dacă regele nu era, scroafele pârjolite de focul poftelor se vedeau silite să-şi coboare standardele. Asta a făcut ca aproape fiecare vier să aibă ocazia să se împreuneze. Descendenţii au fost de o varietate şi mai mare – unii semănau cu nişte capre, alţii cu câinii, alţii cu lincşii, şi, cel mai înfricoşător, o corcitură a fatat un monstru cu nasul lung-lung, de ziceai că-i pui de elefant.

În aprilie 1981, vremea când caişii sunt în floare şi scroafele sunt în călduri, am înotat din locul în care râul se ramifica până pe malul de sud. Stratul de suprafaţă al apei era cald, cel inferior era rece ca gheaţa. În locul unde apa caldă de suprafaţă şi cea rece din adânc se întâlneau, bancuri după bancuri de peşti migratori urcau împotriva curentului, iar spiritul acesta de care dădeau dovadă avansând curajos, fără să le fie frică de greutăţile drumului şi gata să-şi dea şi viaţa ca să se întoarcă la râul mumă, mă cutremura adânc: am stat mult timp pe un prag de râu, uitându-mă la siluetele lor alb-cenuşii care se străduiau să-şi penduleze cozile şi aripioarele, înaintând cu toată însufleţirea şi curajul, şi-am rămas cufundat în gânduri vreme îndelungată.

În anii de dinainte când mă jucasem de-a evaporarea, nu părăsisem niciodată ostrovul. Pe acesta, ierburile şi copacii erau luxuriante, iar în sud-est mai era şi o dună ţuguiată pe care creşteau câteva zeci de mii de pinişori nu mai groşi decât gura unui bol; sub ei se făcuse un desiş de arbuşti în care era floare la ureche să-ţi găseşti ascunziş. În acest an, m-a străbătut deodată un gând ciudat, de fapt nu un gând ciudat, cât o necesitate lăuntrică presantă – simţeam că trebuie să mă întorc la Crescătoria din livada de caişi şi în satul Ximen; era de parcă trebuia să mă duc la o întâlnire stabilită cu mulţi ani înainte şi pe care nu era uşor să o schimbi.

)

Se apropiau deja patru ani de când fugisem însoţit de Pe- tişoară de la Crescătoria de porci din livada de

caişi, dar m-aş fi putut întoarce şi cu ochii închişi, pentru că vântul călduţ de apus purta mireasma florilor de cais şi pentru că, în fond, de acolo eram de baştină. Am mers spre apus pe drumul strâmt, dar deosebit de neted, care urma creasta zăgazului. La sud de zăgaz se găsea o câmpie vastă, în timp ce la nord cătina se ridica şi cobora necurmat. Pe pantele zăgazului creşteau nişte salcâmi pitici destul de piperniciţi, acoperiţi de o iederă cu totul smintită ale cărei pâlcuri-pâlcuri de flori albe răspândeau o mireasmă înăbuşită, asemenea cuişoarelor.

Clarul de lună era, bineînţeles, foarte frumos, dar, prin comparaţie cu cele două luni pe care ţi le-am zugrăvit mai sus cu îndoită cerneală şi belşug de culoare, luna din seara aceea se afla sus de tot, părând că se află cu mintea în altă parte. Nu s-a mai lăsat în jos din înălţimea ei şi nici nu şi-a mai schimbat culoarea ca să-mi tină tovărăşie şi să mă urmărească, semănând cu o femeie nobilă, pe cap cu o pălărie cu multe pene vârâte în ea şi faţa acoperită cu un văl de un alb imaculat, cocoţată pe capra unei trăsuri şi zorind cu mare grabă.

Când am ajuns la acel mu şi şase fen de pământ căpos al lui Lan Lian, mi-am oprit copitele care goneau zorite către vest în urmărirea lunii. M-am uitat spre sud şi am văzut că pământurile brigăzii din satul Ximen, de pe ambele laturi ale pământului lui Lan Lian, erau pline ochi de duzi cu frunze voinice, sub care câteva femei culegeau dude la lumina lunii. Scena m-a mişcat, ştiam că în vremurile de după Mao Zedong, la sate avuseseră loc schimbări. Pământul lui

Lan Lian era cultivat tot cu grâu şi tot din acelaşi soi vechi. Rădăcinile bine dezvoltate ale duzilor de pe ambele părţi ale ogorului său în mod clar sugeau din hrana pământului lui, şi grâul fusese limpede afectat cam pe patru rânduri – era scund şi firav şi cu spicul pipernicit ca o muscă de mic. Se prea poate să fi fost o altă mutare ticăloasă de-a lui Hong Taiyue menită să-l aranjeze pe Lan Lian – să te văd, ţărane la individual, cum o să faci faţă! În lumina lunii, lângă duzi, am zărit o umbră care se bălăngănea. Săpa adânc la un şanţ, cu spinarea goală, jurat să se întreacă în toate cu comuna populară. Între pământul lui şi duzii brigăzii de producţie, ieşea la iveală un şanţ subţire şi adânc; retezase de asemenea cu cazmaua lui ascutită numeroase rădăcini galbene de dud. Lucrul părea ieşit din comun. Să-ţi sapi un şanţ pe pământul tău nu era pricină să ţi se aducă vreo învinuire, dar retezând rădăcinile copacilor brigăzii intrai sub suspiciunea de distrugere a proprietăţii publice. Văzând în depărtare corpul neîndemânatic ca un urs al lui Lan Lian şi acţiunea lui pripită şi nechibzuită, mintea o clipă mi s-a întunecat. Dacă ar fi aşteptat ca duzii să crească înalţi până la cer, pământul gospodarului individual Lan Lian ar fi devenit sterp. La scurtă vreme am aflat că judecata mea era întru totul greşită. În acest moment, brigada de producţie deja se făcuse praf şi pulbere, iar de comuna populară mai rămăsese doar numele. Reforma agrară intrase deja în etapa de împărţire a pământurilor către gospodării. Pământurile de lângă ogorul lui Lan Lian fuseseră deja distribuite, iar

hotărârea de a planta duzi sau a cultiva grâne era strict individuală.

Picioarele m-au purtat la Crescătoria de porci din livada de caişi. Caişii încă existau, dar cocinile dispăruseră fără urmă. Deşi nu avea niciun semn anume, am recunoscut dintr-o privire caisul bătrân cu gâtul strâmb. În jurul lui se ridicase un ţarc de protecţie din uluci de lemn, pe care era prinsă în cuie o pancartă cu cuvintele „Cais auriu cu fire roşiatice". Văzând-o, mi-am amintit de clipele în care sângele fierbinte al lui Diao Xiaosan a udat rădăcinile acestui cais. Fără sângele lui, caisele n-ar fi avut fire sângerii şi nu s-ar fi prefăcut într-o comoară în rândul fructelor, cumpărată an de an de cei de la prefectură la preţ ridicat. Mai mult, după cum am aflat eu mai apoi, caisele din acest cais îl făcuseră pe jinlong, care îl înlocuise pe Hong Taiyue în funcţia de secretar al filialei de partid de la brigadă, să stabilească legături strânse cu şefii de la judeţ şi de la oraş, netezindu-i astfel drumul către bogăţiile şi onorurile de mai târziu. Desigur că am zărit şi caisul acela bătrân ale cărui ramuri se aplecau în cocina mea, care însă nu mai exista. Locul în care, în anii de demult, stăteam trântit şi dormeam sau îmi lăsam gândurile să zboare era acum cultivat cu alune. M-am ridicat brusc în picioare şi mi-am sprijinit copitele din faţă pe cele două crăci pe care altădată mi le sprijineam aproape în fiecare zi. Mişcarea m-a afectat în mod limpede, corpul îmi era enorm în comparaţie cu acele vremuri şi mult mai greoi, iar pentru că de multă vreme nu mai stătusem în picioare ca oamenii, se vedea în chip

lămurit că iscusinţa în această privinţă mi se cam dusese. Una peste alta, în seara aceea m-am tot învârtit şi-am rătăcit prin livadă, iar străbătând din nou vechile mele locuri, în inimă îmi ţâşneau deseori amintirile celor trecute; aceste emoţii arătau că ajunsesem deja la jumătatea vieţii. Da, chiar aşa, ca porc se poate spune despre mine că eram trecut prin ciur şi prin dârmon.

Am descoperit că cele două şiruri de odăi oferite crescătorilor pentru muncă şi reşedinţă ajunseseră camere pentru sericicultură. Am zărit lămpile luminoase de dinăuntru şi mi-am dat seama că liniile de electricitate ale statului ajunseseră în satul Ximen. În faţa tăvilor cu viermi rânduite una peste alta, am zărit-o pe Bai, care, cu părul tot înspicat, muncea îndoită de şale. Ţinea un târnog împletit din rămurici decojite de cătină, plin cu frunze cărnoase de dud. Le-a presărat în tăvile albe-albe ale viermilor şi imediat a răsunat un şuşuit ca de ploaie măruntă. Am văzut şi că odaia voastră de nuntă fusese transformată în cameră pentru viermi, ceea ce arăta că voi aveaţi deja o locuinţă nouă.

Am mers spre apus pe uliţa din mijlocul satului, acum asfaltată şi devenită de două ori mai largă. Casele scunde cu pereţi de pământ şi acoperişuri de paie de pe ambele părţi ale străzii nu se mai vedeau – apăruseră în loc şiruri după şiruri rânduite şi uniforme de case cu olane roşii, la fel de înalte şi la fel de mari. La nord, pe un teren gol din faţa unei clădiri cu două etaje, cam o sută, o sută şi ceva de oameni, majoritatea femei şi copii, stăteau în jurul unui

televizor japonez marca Panasonic cu diagonala de 53 urmărind serialul TV Omul din Atlantis. Era povestea miraculoasă a unui tânăr înzestrat, care avea membrane între degetele de la mâini şi de la picioare şi ştia să înoate la fel de elegant ca rechinii. Am zărit femeile şi copiii din satul Ximen ţin- tuind ecranul cel mititel cu toată concentrarea, scoţând de asemenea deseori câte un oftat. Televizorul era amplasat pe un taburet purpuriu, care la rându-i era amplasat pe o masă pătrată. Lângă aceasta şedea un bătrân cu părul cărunt, care avea petrecută pe după braţ o banderolă roşie pe care scria „Ordine publică"; ţinea în mână o nuia subţire şi lungă şi stătea cu faţa la spectatori, cu privirea tăioasă, ca a unui bătrân profesor care supraveghează la examen. Pe vremea aceea nu ştiam cine e…

— Era Wu Fang, fratele mai mare al chiaburului Wu Yuan, colonelul comandant al staţiei de transmisiuni a cartierului general al Armatei a 54-a a naţionaliştilor, făcut prizonier în 1947, condamnat după Eliberare la închisoare pe viaţă pentru contrarevoluţie, trimis în Marele Nord-Vest pentru reeducare prin muncă, eliberat nu de mult şi revenit acasă; bătrân fiind şi nemaiputând să muncească şi neavând nici rude care să-l îngrijească, beneficia acum de „cele cinci garanţii"1 şi mai primea şi de la administraţia civilă a judeţului 15 yuani lunar, ca ajutor social… m-am vârât eu în vorbă.

1 Sistem de protecţie socială prin care statul preia obligaţiile legate de hrană, îmbrăcăminte, locuinţă, asistenţă medicală şi cheltuieli de înmormântare în

cazul celor aflaţi în imposibilitatea de a-şi asigura aceste bunuri şi servicii.

Cap-Mare povestea de câteva zile cu şuvoi după şuvoi necontenit de vorbe, care curgeau precum apa printr-o ecluză. Lucrurile povestite de el parcă erau adevărate, parcă false, făcându-mă să mă simt pe jumătate treaz şi pe jumătate visând; urmându-l, ba coboram în iad, ba pătrundeam în palatul apelor, îmi pierdeam şi capul, şi direcţia, îmi lua ochii şi mi-i împăienjenea, şi dacă se întâmpla să am cumva propriul gând, mă îmbârliga numaidecât cu vorbele lui în acelaşi fel în care te îmbârligă la mâini şi la picioare ierburile de apă. Eram deja prizonierul povestirii lui şi ca să nu mai fiu, am prins în sfârşit ocazia şi-am istorisit tărăşeniile legate de Wu Yuan, ca să fac povestea să se apropie de realitate. Cap-Mare a sărit indignat pe masă şi-a bătut în ea cu picioarele lui încălţate în pantofiori mititei. „Ţine-ţi gura!“ Şi-a scos din nădragi scula aia groasă şi urâtă, care părea să fie din născare lipsită de prepuţ şi care clar nu era pe potrivă cu vârsta lui, şi-a-mproşcat din ea spre mine. Urina lui, care avea o mireasmă tare de vitamina B, mi-a intrat în gură, iritându-mă de m-am pus pe o tuse necontenită şi mi-am simţit mintea, care numai ce se limpezise niţel, cum e din nou în ceaţă. „Ţine-ţi gura, ascultă-mă când vorbesc, nu ţi-a venit vremea să vorbeşti, o să vină şi ea.“ Chipul lui semăna cu cel al unui copil, la fel cum semăna şi cu cel al unui bătrân trecut prin ciur şi prin dârmon. Îmi amintea de micul diavol numit Copilul-roşu din Călătoria spre soare-apune – când băieţică ăla îşi

ţuguia buzele, îi ţâşnea pe gură pălălaie de flăcări; de tânărul erou Nezha, care face mare tărăboi în palatul dragonilor în Romanţul despre învestitura zeităţilor – băieţică ăla călca pe o roată de vânt şi foc, ţinea în mână o suliţă de aur şi când scutura o dată din umeri, îi creşteau trei capete şi şase braţe; şi de Baba-copil de pe Muntele Cerului din Cele opt soiuri de făpturi care apără dharma a lui Jin Yong, 1 care avea mai bine de nouăzeci de ani, dar faţa de femeie tânără şi care, când

1 Primele două texte menţionate se numără în rândul romanelor clasice chineze; ultimul, apărut în foileton într-un ziar din Hong Kong şi unul din Singapore între 1963 şi 1966, este opera scriitorului contemporan Louis Cha (n. 1924 şi cunoscut sub pseudonimul Jin Yong), autorul unui număr de 15 romane de arte marţiale şi cel mai bine vândut scriitor de limbă chineză în viaţă.

Dădea o dată din picior, sărea în coroana copacilor înalţi până la cer şi fluiera asemenea păsărilor. Mi-am amintit şi de vierul acela cu nespus de multe însuşiri magice din Cronica creşterii porcilor, romanul prietenului meu, Mo Yan...

— Băiatu e vierul ăla! a spus mânat de o furie cruntă, dar şi foarte fudul, Cap-Mare, întors acum la scaunul său. Mai apoi am aflat şi eu, desigur, că bătrânul acela era Wu Fang, fratele mai mare al chiaburului Wu Yuan, şi că Jinlong, care preluase deja funcţia de secretar al filialei de la brigadă, aranjase ca el să stea de gardă la telefonul din biroul brigăzii şi îi dăduse şi sarcina să scoată în fiecare

seară afară unicul televizor color din sat, să se uite la el membrii comunei. Am mai aflat şi că Hong Taiyue, care se pensionase, era foarte nemulţumit din această pricină şi că l-a căutat pe Jinlong ca să-i spună ce şi cum. Hong Taiyue, cu o cămeşoaie pe el şi călcând pe spatele pantofilor, avea o oarecare înfăţişare de om pribeag – se spunea că de când fusese eliberat din funcţia de secretar, avea mereu mina asta. Bineînţeles că nu de bunăvoie predase el ştafeta şi-l lăsase pe altul înainte, cei de la comitetul de partid al comunei îi forţaseră eliberarea din funcţie pe motiv de vârstă. Cine era acum secretarul comunei? Fiica lui Pang Hu, Pang Kangmei, cel mai tânăr secretar din întregul judeţ, o nouă stea strălucitoare în ale politicii. O să mai avem de multe ori prilejul să povestim despre ea mai departe. Se spunea că Hong Taiyue, ciupit niţel de la băutură, se dusese la sediul brigăzii – clădirea asta cu etaj, nou construită, din faţa ochilor mei iar Wu Fang, care era însărcinat cu paza, a dat din cap spre el şi s-a lăsat jos din şale aşa cum făcea o momâie colaboraţionistă mai mare peste o sută de familii în faţa ofiţerilor japonezi. El a pufnit dispreţuitor din nas şi, cu capul ridicat şi pieptul înainte, a intrat în clădire. Se spunea că, arătând cu degetul către creştetul chel al paznicului care îşi îndeplinea cu atâta credinţă datoria şi care şedea de pază la poarta de la parter, l-ar fi certat mânios pe Jinlong: „Băiete, e o mare greşeală politică! Ce fel de om e ăla? Un colonel comandant de staţie de-al naţionaliştilor, care ar fi trebuit împuşcat de douăzeci de ori! L-am tratat cu mărinimie că l-am lăsat să-şi

trăiască viaţa de câine! Dar tu l-ai lăsat în schimb să se bucure de cele cinci garanţii – unde mai e poziţia ta de clasă?“

Se spunea că Jinlong a scos o ţigară de import de calitate superioară, a aprins-o cu o brichetă cu gaz care părea să fie bătută din aur pur, iar după aceea i-a vârât-o în gură lui Hong Taiyue, de parcă acesta ar fi fost ciung şi n-ar fi putut să şi-o aprindă singur. L-a aşezat apoi pe un scaun rotitor din piele cum pe vremea aceea încă se vedea foarte rar, iar el şi-a ridicat fundul şi s-a aşezat pe birou. A spus: „Unchiule Hong, sunt crescut de mâna dumitale şi sunt cel care ţi-a preluat slujba. În toate cele, eu vreau să merg pe acelaşi drum ca dumneata. Dar felul lumii s-a schimbat, sau vremurile s-au schimbat. Să-l lăsăm pe Wu Fang să se bucure de tratamentul celor cinci garanţii a fost hotărârea judeţului. Şi nu numai că se bucură de cele cinci garanţii, dar mai primeşte şi ajutor social de 15 yuani lunar de la administraţia civilă. Te supără asta? în niciun caz să nu te supere, îţi spun eu, asta e politica statului. Şi dacă te supără, tot n-are rost“. Se spunea că Hong Taiyue ar fi zis, mânat de o furie cruntă:, Atunci revoluţia noastră de câteva zeci de ani n-a fost degeaba?“ Jinlong a sărit de pe masă şi a învârtit pe jumătate scaunul rotitor, făcând faţa lui Hong Taiyue să se îndrepte spre o întindere de acoperişuri cu olane roşii noi-nouţe scăldate în lumina strălucitoare a soarelui şi i-a spus: „Vorba asta de ţi-o spun să nu care cumva s-o mai spui şi altora. Partidul Comunist a făcut revoluţie nu cu scopul de a-i răsturna pe naţionalişti şi de a-l pune

pe fugă pe Chiang Kai-shek, scopul principal pentru care Partidul a condus poporul în revoluţie a fost acela de a-i face pe oameni să trăiască zile bune şi îndestulate. Chiang Kai- shek şi naţionaliştii au stat în drumul Partidului Comunist şi numai din acest motiv au fost răsturnaţi. Aşa că, fiind noi toţi din rândul poporului, să nu ne gândim atât de mult, să fim pentru ăia care ne fac să trăim mai bine". Se spunea că Hong Taiyue a rostit mânios: „Spui palavre, revizionistule ce eşti! O să mă duc la provincie să te raportez!" Se spunea că Jinlong ar fi zis vesel nevoie- mare: „De unde să aibă cei de la provincie timp să se ocupe de prostiile de la nivelul ăsta unde suntem noi? După mine, dacă ei nu te lipsesc de băutură de băut, nu-ţi micşorează carnea de la masă şi nu te lipsesc de bani de cheltuială, dumneata n-ai de ce să faci plângere şi să te ocupi de treburile altora". Şi se mai spunea că Hong Taiyue ar fi zis cu îndărătnicie: „Nu ţine, asta e problemă care ţine de linia Partidului, la centru hotărât că a apărut revizionismul. Deschide ochii mari şi vezi, toate sunt de-abia la început, schimbările care o să vină în continuare probabil că o să fie ca în poemul preşedintelui Mao – «Cer şi pământ răsturnându-se, ce înfocare, ce-nflăcărare!» "

Am zăbovit în spatele mulţimii care stătea în jurul televizorului cam vreo zece minute, iar apoi am alergat mai departe către vest, şi ştii unde voiam să merg. N-am îndrăznit să înaintez de-a lungul drumului, ştiam că mi se dusese buhul în ţinutul Gaomi din nord-est după ce-l omorâsem cu

muşcătura mea pe Xu Bao şi că, dacă oamenii o să mă zărească pe undeva, o să aibă loc mare haos. Nu mi-era teamă că n-am să-i dovedesc, ci că într-o situaţie iară ieşire o să fie răniţi cei nevinovaţi – nu mi-era teamă de ei, mi-era teamă de necazuri. Am mers spre apus în umbra şirului de case de pe latura de sud a drumului, ajungând foarte repede la curtea familiei Ximen.

Prin poarta deschisă, am văzut că acel cais bătrân din curte încă exista şi avea floare bogată ca brocartul, cu un parfum care dădea pe dinafară peste ziduri. M-am tupilat în umbră lângă poartă şi-am zărit opt mese pătrate acoperite cu muşama de plastic aşezate sub cais; de crăcile acestuia era atârnată o lampă adusă dinăuntru care scălda curtea într-o lumină atât de strălucitoare de ziceai că e zi. În jurul unei mese şedeau mai bine de zece oameni. I-am recunoscut, erau stricaţii din vremurile de altădată. Se aflau acolo Yu Wufu, mai marele peste o sută de familii de pe vremea momâilor, trădătorul Zhang Dazhuang, Tian Gui cel cu căzănăria, chiaburul Wu Yuan... La o altă masă şedeau Yang al Şaptelea, care fusese înainte şef al jandarmilor şi care încărunţise tot, împreună cu doi dintre fraţii Sun, Sun Long şi Sun Hu. Masa lor era plină de vase şi pahare răsfirate alandala, iar de băut, băuseră deja binişor. Mai apoi am aflat că Yang se ocupa acum de vânzarea lemnului de bambus – nu fusese el niciodată un ţăran ca la carte; transporta bambusul cu trenul din munţii Jinggang până la Gaomi, de unde-l aducea cu camionul în satul Ximen, vânzându-i-l după aceea

en-gros lui Ma Liangcai, care tocmai se pregătea să construiască o nouă clădire pentru şcoală. Era o afacere importantă, care-l îmbogăţise dintr-odată pe Yang, aşa că acum şedea la băut sub cais, cu atitudinea bogătanului satului. Purta un costum cenuşiu de tip occidental şi cravată roşie şi mare; îşi suflecase mânecile, lăsând la vedere ceasul electronic de la încheietură. Pe feţişoara lui, altădată slăbănoagă, obrajii atârnau acum umflaţi. Dintr-un pachet auriu închis de ţigări americane de import, a scos una şi i-a aruncat-o lui Sun Long, care tocmai rodea o copită de porc marinată, şi a mai scos încă una, pe care i-a aruncat-o lui Sun Hu, care tocmai se ştergea la gură cu un şerveţel. După aceea a netezit pachetul gol şi a strigat către odăile din aripa de răsărit:

— Patroano!

Patroana a alergat vioaie afară la chemarea lui – oh, era ea! Era Wu Qiuxiang, care se făcuse patroană de local. Abia acum am văzut că zidul lateral din estul porţii era văruit pe o bucată, deasupra fiind scris cu vopsea roşie: „Localul Qiuxiang, Aromă-de- toamnă“. Iar Wu Qiuxiang, patroana de la Localul Qiuxiang, dăduse acum fuga în spatele lui Yang. Era pudrată toată, iar pe faţa ei pudrată se întindea un zâmbet; pe umăr avea un şervet, iar în jurul taliei ţinea strâns un şorţ albastru: părea isteaţă, competentă, plină de căldură şi profesionistă, semănând foarte mult cu personajul de operă Aqing. Moravurile chiar se schimbaseră, era reformă, era deschidere, iar satul Ximen îşi schimbase înfăţişarea. Wu Qiuxiang l-a

întrebat pe Yang, toată numai zâmbet:

— Patroane, ce poruncă ai?

— Pe cine ocărăşti tu? a zis Yang holbându-se la ea, sunt şi eu un mic negustor de bambus, nu merit eu onoarea numelui de patron.

— Lasă modestia, patroane, la mai bine de zece mii de bam- buşi cu un profit de zece yuani la bucată, se cheamă că dumneata deţii peste o sută de mii, iar dacă unul care are la chimir o sută de mii tot nu se cheamă patron, atunci cine-ndrăzneşte să-şi zică patron la noi în ţinutul Gaomi? vorbind aşa exagerat, Wu Qiuxiang a întins un deget şi l-a împuns în umăr pe Yang: Uită-te la garderoba asta, cumpărată toată, din cap până-n picioare – cel puţin o mie de yuani, nu?

— O, măi femeie, deschizi gura aia mare ca un lighean şi te pui să mă umfli, şi-odată şi-odată o să mă umfli de-o să ajung ca porcii ăia de-au murit atunci la crescătorie, de-o să fac poc!: ce veselă o să mai fii tu atunci!

— Bine, patroane, n-ai niciun bănuţ şi eşti sărman de te-m- braci numai în zdrenţe, în regulă? Nici n-am deschis gura să-ţi cer vreun ban cu-mprumut, că ai şi închis uşa cu lacătul, a zis Wu Qiuxiang prefacându-se furioasă şi ţuguindu-şi buzele. Spune, ce doreşti?

— Ce, te-ai supărat? Să nu care cumva să-ţi ţuguiezi buzele, că dacă le ţuguiezi, vezi că mi se scoală!

— Du-te-n mă-ta, l-a plesnit ea cu şervetul acela unsuros peste căpăţână, zi repede ce vrei.

— Adu nişte ţigări „Prieteni buni“.

— Doar ţigări? Băutură nu? Wu Qiuxiang i-a iscodit cu privirea pe Sun Hu şi Sun Long, deja roşii până în vârful urechilor. Frăţiorii ăştia parcă n-au băut îndeajuns, nu?

Cu limba împleticită, Sun Long a zis:

— Face cinste patronul, ne mai potolim cu comandatul.

— Nepoate, nu cumva mă ocărăşti tu acuma pe mine? Yang a bătut în masă, prefăcându-se mânios: Fratele vostru mai mare n-are el o sută de mii, dar cât să vă facă vouă cinste, are el bănuţi! Unde mai pui că sosul vostru de ardei iute marca „Roşu“ se vinde deja peste tot şi nu se poate să rămâneţi mereu la doar două cazane şi să-l perpeliţi afară în aer liber. Pasul următor, dac-aş fi în locul vostru, băieţi, ar fi să construiesc o fabrică mare şi frumoasă cu douăzeci de încăperi, în care să pun două sute de cazane, să angajez două sute muncitori, să mă duc la TV să fac o reclamă de douăzeci de secunde şi să fac marca „Roşu“ să fie aşa de cerută cât să iasă din Gaomi, să iasă şi din Shandong şi să se răspândească în toată China; ei, atunci, băieţi, o să angajaţi oameni să vă numere banii. Cu doi bogătani ca voi vreau să mă dau bine din timp! Yang a ciupit-o apoi pe Wu Qiuxiang de fund, zicând: Iubiţico, ia mai adu tu două ulcele!

— Ulcelele sunt prea mărunte, a rostit ea, când cinsteşti asemenea bogătani, cel mai de jos şi de jos sunt „tigrişorii“!

— Mă-sa, Wu Qiuxiang, nu-ţi scapă ţie ocaziile, a zis oarecum neputincios Yang. Bine, adu „tigrişori“!

Sun Long şi Sun Hu au schimbat priviri între ei şi

Sun Hu a zis:

— Frate, ideea patronului nu sună deloc rău.

Sun Long a zis, bâlbâindu-se puţin:

— Mie mi se pare că şi văd bănuţii ăia, aşa, ca frunzele, coborându-se fâş-fâş din copac.

— Băieţi, a zis Yang al Şaptelea, Liu Bei de ce a trebuit să se ducă cu daruri de trei ori în vizită la coliba de paie ca să se roage de Zhuge Liang? Se săturase de mâncat şi se plictisea şi n-avea ce face? Nu, s-a dus să ceară învăţătură despre cum să aducă linişte în regat şi pace în ţară. Vorbele lui Zhuge Liang i-au arătat limpede direcţia lui Liu Bei, iar după aceea lumea s-a împărţit la trei. Vorbele mele de acum sunt pentru voi precum planul de la Longzhong, 1 iar pentru mărirea care va să vină, să nu uitaţi să-i mulţumiţi generalului!

— Cumpărăm cazane, construim fabrică, angajăm oameni, mărim afacerea, dar bani de unde? a rostit Sun Hu.

— Duceţi-vă la Jinlong să vă ajute să luaţi un credit!dându-şi una peste coapsă, a rostit apoi: Pe vremea când Jinlong a ridicat platformă în caisul ăsta ca să facă el revoluţie, voi patru eraţi câinii lui credincioşi.

— Yang, orice vorbă ajunge în gura ta se prosteşte, ce câini credincioşi? Eram tovarăşi apropiaţi de arme, a zis Sun Hu.

— Bine, bine, bine, eraţi tovarăşi apropiaţi de arme, oricum, băieţi, aveţi trecere în faţa lui.

— Yang, s-a dat bine pe lângă el Sun Hu, creditul ăsta până la urmă nu trebuie înapoiat? Că dacă

scoatem profit, sigur că da, dar dacă pierdem? De unde-l dăm înapoi?

— Voi chiar sunteţi tari de cap. Banii Partidului dacă nu-i cheltuieşti, degeaba nu-i cheltuieşti. Dacă scoţi profit şi vrei să-i dai înapoi, poate n-o să-i mai vrea ei; dacă pierzi, şi să-i vrea, tu n-ai bani. Unde mai pui că sosul ăsta marca „Roşu“ e sorocit să se

1 Liu Bei (161-223) s-a întâlnit cu strategul Zhuge Liang, asi- gurându-şi serviciile acestuia (formulate, printre altele, în „planul de la Longzhong“) în conflictul cu alţi doi seniori ai războiului din perioada de declin a dinastiei Han; în anul 221, Liu s-a proclamat împărat, devenind conducătorul unuia dintre cele trei state care au urmat regimului Han. Numeroase evenimente din aceeaşi perioadă sunt înfăţişate, printre altele, în romanul clasic Romanţul celor trei regate.

Dezvolte la nesfârşit, şi dacă n-o să faceţi foc la cazan cu bani în loc de vreascuri, de unde să aveţi pierdere?

— Să ne rugăm deci de Jinlong să ne ajute ca să ne dea credit? a întrebat Sun Hu.

— Credit, a răspuns Sun Long.

— Şi când ni-l dă, cumpărăm cazane, angajăm oameni, construim fabrică, facem reclamă?

— Cumpărăm, angajăm, construim, facem!

— Aşa da! În căpăţânile astea tari s-a făcut în sfârşit o luminiţă! a zis Yang dându-şi una peste coapsă. Materialele lemnoase de care o să aveţi voi nevoie la construcţia fabricii se însărcinează fratele vostru să vi le furnizeze. Bambusul din munţii

Jinggang e tare şi elastic şi foarte drept, o sută de ani nu putrezeşte şi e la jumătate de preţ faţă de grinda de brad, chiar e marfă bună la preţ de nimic; la o fabrică cu douăzeci de încăperi, aveţi nevoie de patru sute de grinzi, ieşiţi mai iefin cu 30 de yuani la bucată dacă folosiţi bambus, şi dintr-un condei v-am economisit 12 000 de yuani!

— Ai făcut un ocol atât de mare ca să vinzi bambuşi! a zis Sun Hu.

Wu Qiuxiang a venit cu doi „tigrişori“ şi două pachete de ţigări „Prieteni buni“, urmată de Huzhu, care ducea o farfurie de urechi de porc cu mujdei şi castraveţi în mâna dreaptă, iar în stânga una de alune prăjite. Wu Qiuxiang a pus rachiul pe masă şi ţigările în faţa lui Yang, spunând batjocoritoare:

— Nu-ţi fie teamă, mâncarea asta e de la mine, ca să le meargă fraţilor Sun la băutură, n-o pun în contul tău!

— Patroano, îl iei de sus pe Yang? Yang s-a bătut peste buzunarul umflat-umflat şi-a zis: N-am eu purcoaie de bani, dar cât să mănânc castraveţi tot am.

— Ştiu că ai, dar vreau să mă dau bine pe lângă ei cu mâncarea asta. Sosul vostru marca „Roşu“ cred că o să prindă tare bine.

Huzhu, zâmbind, le-a pus farfuriile în faţă fraţilor Sun. Ei s-au ridicat grabnic în picioare şi-au zis care mai de care:

— Cumnată, te-am deranjat de-ai pus şi dumneata mâna...

— Stăteam degeaba, am trecut să dau o mână de ajutor, a zâmbit ea.

— Patroano, nu te mai îngriji doar de marii patroni, ocupă-te şi de noi puţin! a zis la masa cealaltă Wu Yuan, vânturând la o parte un fluture alb cu meniul simplu învelit într-o folie de plastic. Vrem să comandăm!

— Beţi, beţi cât vă trebuie, nu-i faceţi lui economie la bani, a zis Wu Qiuxiang umplându-le pabarele fraţilor Sun şi uitându-se pieziş la Yang, mă duc să mă ocup niţel de stricaţii ăia.

— Stricaţii ăia au trecut prin fel şi fel de amărăciuni, trebuie lăsaţi şi ei să trăiască câţiva ani ca oamenii, a rostit Yang.

— Moşierul, chiaburul, momâia mai mare peste o sută de familii, trădătorul, contrarevoluţionarul... a zis Wu Qiuxiang pe jumătate în glumă şi pe jumătate serioasă arătând spre cei din jurul mesei, stricaţii din satul Ximen s-au strâns aproape toţi. De ce? Ce vreţi voi să faceţi strângându-vă aici? Vreţi să faceţi rebeliune?

— Patroano, nu uita că şi tu ai fost soaţă de moşier samavolnic!

— Eu nu-s la fel ca voi.

— La fel sau nu, a spus Wu Yuan, numele alea de le-ai spus, tichiile negre, tichiile de fier, tichiile fără noroc de le-am purtat, toate sunt treburi din trecut. Acum noi suntem la fel ca toată lumea, vrednici membri ai comunei populare!

Yu Wufu a zis:

— E un an de când mi-au dat jos tichia.

Zhang Dazhuang:

— Nu mai suntem sub supraveghere.

Tian Gui a adăugat încet, iscodindu-l cu oarecare sfială cu privirea pe Yang:

— Nu mai dau cu varga în noi.

— Astăzi se împlineşte un an de când ne-au dat jos tichiile şi ne-am reluat statutul de cetăţean; pentru noi, care am stat treizeci şi mai bine de ani sub supraveghere, e o zi de mare bucurie, a spus Wu Yuan. Ne-am strâns să bem şi noi un pahar, nu zic de sărbătoare, zic doar să bem un pahar...

Yu. Wufu a clipit din ochii înroşiţi:

— Lucru nici în vis visat, nici în vis visat...

Cu lacrimile împăienjenindu-i ochii, Tian Gui a zis:

— Nepotul meu anul trecut în iarnă a reuşit să între în armată, e în armată... Primăvara trecută, secretarul Jinlong a atârnat cu mâna lui pe poartă la noi pancarta pe care scrie „Familie cu onoare"...

— Îi mulţumim preşedintelui Hua, înţeleptul nostru conducător! a zis Zhang Dazhuang.

— Patroano, a zis Wu Yuan, noi avem burta tăbăcită, ce ne dai aia ne place, socoteşte dumneata şi dă-ne ceva, toţi suntem mâncaţi de seară, nu ne e foame...

— Trebuie sărbătorit cum se cuvine, a zis Wu Qiuxiang. La drept vorbind, şi eu am fost soaţă de moşier, dar din fericire am avut de câştigat mergând împreună cu Huang Tong. Şi ce mai încoace încolo, fostul nostru secretar Hong e om bun, dacă eram în alt sat, eu şi Yinghcun nu puteam scăpa. Dintre noi trei, au amărât-o doar pe una...

— Mamă, de ce tolocăni din astea? a înghiontit-o niţel pe la spate Huzhu, care venea cu un ceainic şi

ceşti de ceai. Le-a zâmbit apoi oamenilor şi le-a zis: Uncheşilor, beţi nişte ceai!

— Dacă aveţi încredere în mine, o să hotărăsc eu, a zis Qiuxiang.

— Avem, avem, a spus Wu Yuan. Huzhu, eşti soţia secretarului şi ne aduci cu mâna ta ceaiul şi ne torni apa, dacă ne întoarcem înapoi patruzeci de ani, nici în vis n-aş fi îndrăznit să cred că-i adevărat.

— Care patruzeci de ani? a bodogănit Zhang Dazhuang, nici acum doi ani nu îndrăzneam să ne gândim.

— Am vorbit atât de mult, nu vrei şi tu să zici două vorbe? Să te plângi de ceva? Să slobozeşti câteva oftaturi? a întrebat Cap-Mare.

Am scuturat din cap:

— Jiefang n-are nimic de zis.

— Lan Jiefang, ţi-am descris fără să ţin seama de osteneală scena petrecută în curtea familiei Ximen în acea seară şi ţi-am relatat ce am văzut şi am auzit eu atunci, ca porc, cu scopul de a aduce în discuţie un singur om, un om important, pe Hong Taiyue. După ce brigada din satul Ximen îşi construise o nouă clădire, vechiul birou al brigăzii – clădirea principală cu cinci odăi a familiei lui Ximen Nao – a devenit locuinţă pentru Jinlong şi Huzhu. Totodată, când Jinlong a declarat că elementele rele din sat pot să îşi lepede tichiile, a proclamat de asemenea că numele lui de familie nu mai este Lan, ci Ximen. Toate acestea aveau nişte implicaţii care îl făceau pe Hong Taiyue, bătrânul revoluţionar cel plin de credinţă, să fie cuprins de o nedumerire fără margini. În acea

clipă, ieşise să se preumble pe uliţă; serialul se terminase, iar Wu Fang, cel care respecta strict regulile, nu băgase în seamă bodogănelile tinerilor şi închisese cu fermitate televizorul, mutându-l înapoi în cameră. Un tânăr care avea unele mărunte cunoştinţe de istorie a ocărât încet, dar plin de ură: „Bătrâne naţionalist, cum de nu te-a împuşcat partidul?“ La vorba asta ticăloasă, Wu Fang şi-a astupat urechile şi n-a auzit-o, deşi nu era surd. Luna era foarte luminoasă, iar atmosfera tare plăcută, aşa că tinerii care n-aveau ce face vânturau uliţele, unii ţinându-se de soţii şi cochetării, iar alţii stând pe vine şi jucând cărţi la lumina felinarelor. Unul cu glas ca de răţoi a strigat: „Shambao s-a dus în oraş azi să-şi ia premiul, s-a ales cu o motocicletă, nu trebuie să-l punem să ne facă cinste?“ „Trebuie, musai trebuie, dacă faci avere trebuie să împărţi, că de nu necazuri iute o să păţi. Hai, hai să mergem la Localul Qiuxiang, Shambao!“ Câţiva s-au dus şi l-au tras în picioare pe Shambao, care stătea pe vine şi juca cărţi la lumina felinarului. Shambao s-a zbătut, dând cu pumnii ca un cărăbuş în cei care-l trăgeau. Îi ocăra cu furia citindu-i-se pe faţă: „Un nemernic s-a ales cu premiul, un nemernic a pus mâna pe motocicletă!“ „Te vedem aşa speriat, mai bine nemernic, zi, decât să recunoşti c-ai nimerit premiul!“ „Voiam eu să nimeresc.. A mormăit Shambao, dar apoi deodată a început să ţipe tare: „Băiatu a câştigat! Băiatu s-a ales cu o limuzină, să muriţi voi de oftică, mă lepădăturilor!“ Spunând asta, s-a sprjinit cu spatele de stâlpul de electricitate şi s-a lăsat pe vine, rostind

cu mare mânie: „Nu mai joc, mă duc acasă şi dorm şi mâine dis-de-dimineată mă duc în oras să-mi iau premiul!“ Toţi s-au pus să râdă pe o singură voce şi tot cel cu glas de răţoi a propus: „Hai să nu-i mai facem greutăţi lui Shambao, nevastă-sa-l socoteşte ca socotitorile alea cu bile. Hai să punem toţi mână de la mână, doi yuani de căciulă, şi să mergem să facem tărăboi la Wu Qiuxiang, într-o noapte aşa frumoasă, ăia cu neveste se duc acasă şi se culcă, dar ăilalţi ce să facă? Să-ntoarcă avioanele şi să tragă de manşoane? Să se facă trupe de gherilă, cu puşca după ei? Haide, ăia iară neveste hai cu mine, hai la Wu Qiuxiang, Qiuxiang are inimă bună, o mai prinzi de-o ţâţă, o mai ciupeşti de fund, când întoarce capul, o mai şi pupi!“

De când se pensionase, Hong Taiyue se molipsise treptat-trep- tat de boala lui Lan Lian, stătea toată ziua închis în casă şi ieşea pe poartă doar când ieşea luna. Lan Lian se ducea să muncească la lumina ei, Hong Taiyue se ducea să se clatine prin sat la lumina ei. Mergea pe străzile mari şi trecea pe uliţele mici, ca un paznic de noapte din vremurile de altădată. Jinlong spunea: „Fostul secretar are conştiinţa ridicată, noapte de noapte ne este paznic!“ Desigur că nu aceasta era intenţia lui, nu-i plăcea ce vedea, avea inima grea şi o suferinţă înăbuşită de neîndurat. Se clătina mereu pe picioare şi bea dintr-un bidon plat, folosit, se spunea, altădată în armată; era îmbrăcat într-o uniformă militară ponosită, la brâu se încingea cu o centură militară de piele şi purta pantofi de paie şi moletiere, având astfel costumaţia completă a unuia din brigăzile înarmate de muncă ale armatei –

îi lipsea doar o puşcă să-i mai atârne peste fund. Făcea doi paşi, bea o gură, bea o gură, trăgea două înjurături. După ce termina de băut tot bidonul, luna dădea deja să apună, iar el era beat de cădea şi se apleca în toate părţile; uneori reuşea să se întoarcă acasă, clătinându-se tot, ca să se culce, dar alteori se trântea la nimereală pe căpiţele de fân sau pe roţile de moară care nu mai erau folosite, dormind într-una până când soarele se ridica bine pe cer. De mai multe ori, oamenii care se trezeau devreme să meargă la târg l-au văzut dormind sprijinit pe vreo căpiţă, cu brumă prinsă de firele din barbă şi pe sprâncene, cu faţa îmbujorată toată, deloc chircit din pricina frigului şi sforăind răsunător şi profund, de oamenii nu se îndurau să-l trezească pe neaşteptate din vis. Din când în când îl trecea câte-un gând şi sub puterea lui uita de el şi se ducea clătinându-se pe câmpul de la răsăritul satului, ca să se încontreze acolo şi să se ia la harţă cu Lan Lian. Bineînţeles că nu îndrăznea să stea pe pământul acestuia, stătea mereu pe pământul altuia şi de acolo se punea pe gâlceavă cu Lan Lian. Lan Lian avea treabă de făcut şi nu se lega în firul vorbelor lui, lăsându-l pe el singur să sporovăiască şi iar să sporovăiască, şuvoi de vorbe şi iar şuvoi de vorbe. Doar să deschidă însă Lan Lian gura şi să arunce o vorbă crudă, tare ca o piatră sau tăioasă ca un cuţit, şi să-i replice ceva de să-l lase cu gura căscată şi limba înnodată, că Hong Taiyue se mânia de-l apuca ameţeala şi capul i se făcea cât o baniţă. De pildă, în etapa în care se punea în practică „Sistemul responsabilităţii pentru producţie în

funcţie de muncă“, Hong Taiyue i-a zis lui Lan Lian:

— Asta nu înseamnă restaurarea capitalismului? Spune, nu înseamnă să apelezi la stimulente materiale?

Lan Lian i-a răspuns cu voce înăbuşită:

— Piesa bună vine mai încolo, mai vedem noi!

Când reforma agrară a ajuns în etapa „Sistemului responsabilităţii pentru producţie în funcţie de familie“, Hong Taiyue, stând în picioare la marginea ogorului lui Lan Lian, a bătut din picior şi a ocărât:

— Fir-ar mama ei, comuna populară, cele trei niveluri, cu brigada la bază, de la fiecare după puteri, fiecăruia după muncă – de astea nu mai e nevoie deloc?

Lan Lian a spus cu mare răceală:

— Mai devreme sau mai târziu trebuie mers la individual.

— Visezi.

— Mai vedem noi.

Când reforma a ajuns la „Sistemul responsabilităţii individuale complete“, Hong Taiyue s-a îmbătat chiseliţă şi-a venit lângă ogorul lui Lan Lian văicărindu-se şi hohotind. L-a ocărât fierbând de mânie, de parcă Lan Lian ar fi fost vreun factor de decizie în această măreaţă reformă care dădea peste cap cerul şi pământul:

— S-o fut pe mă-ta cât e vie, Lan Lian, ai nimerit-o bine, lepădătură, ce sistem de responsabilitate individuală completă e ăsta? Nu e asta mers la individual? Treizeci de ani de amar şi plâns, şi-înainte de Eliberare iară am ajuns. Nu mă las, vreau

să mă duc la Beijing, să mă duc în piaţa Tian'anmen, la mausoleul preşedintelui Mao şi să plâng în faţa catafalcului, să-i istorisesc, să i-i raportez, să vă raportez pe voi, of, plaiurile noastre cele tari ca fierul, plaiurile noastre cele roşii şi-au schimbat aşa culoarea…

Tristeţea şi indignarea se amestecau în Hong Taiyue care, cu minţile rătăcite, a început să se dea de-a rostogolul peste tot pe jos. A uitat de hotar şi s-a rostogolit pe pământul lui Lan Lian. Acesta tocmai tăia la fasole, iar Hong Taiyue, care se dădea de-a rostogolul ca măgarii, i-a apăsat păstăile de le-a făcut să explodeze şi să dea afară boabele, cu pocnete şi pocăneli. Lan Lian l-a apăsat cu secera pe corp pe Hong Taiyue şi-a zis sever:

— Ai uitat de hotar şi te-ai rostogolit pe pământul meu, potrivit înţelegerii noastre de altădată, trebuie să-ţi retez zgârciul! Dar băiatu e bucuros azi, aşa c-o să te cruţ!

Hong Taiyue s-a rostogolit înapoi pe pământul de alături şi s-a ridicat sprijinindu-se de trunchiul unui dud mititel şi slăbănog:

— Nu mă las, Lan, am făcut hărmălaie treizeci de ani şi mai bine, dar uite că tu ai ajuns să ai dreptate, iar noi, ăştia devotaţi şi credincioşi, care ne-am amărât şi chinuit, am vărsat sânge şi sudoare, am ajuns să n-avem…

Lan Lian a zis cu o voce domoală:

— La împărţirea pământului către gospodării n-ai primit şi tu o bucată? A îndrăznit vreunul să-ţi dea la împărţeală măcar o palmă mai puţin? Nu, n-a cutezat

nimeni. Ăia şase sute de yuani pe an pensie de cadru cu vechime, nu ţi-i dau la lună? Ajutorul lunar de treizeci de yuani pentru că ai fost invalid de război îndrăzneşte vreunul să-l micşoreze şi să nu ţi-l mai dea? N-ai de suferit, lucrurile bune de le-ai făcut Partidul le-a prefăcut pe toate în bani, iar acum, bănuţ cu bănuţ, ţi-i dă pe toţi la lună.

— Astea-s două lucruri diferite. Nu mă las eu pentru că tu, Lan Lian, care în chip limpede eşti un obstacol în calea istoriei şi tot în chip limpede ai fost aruncat cel mai în urmă, ai ajuns acum să fii în avangardă. Eşti mândru, nu? În tot ţinutul Gaomi din nord-est, în tot judeţul Gaomi, toţi te laudă că eşti unul care le prevede şi le presimte pe toate.

— Nu-s eu vreun înţelept vrednic, Mao Zedong a fost unul, Deng Xiaoping e altul, a zis Lan Lian agitat şi neliniştit. Înţelepţii cei vrednici pot să schimbe cerul şi pământul, eu ce pot să fac? Eu ştiu doar una şi bună: dacă şi fraţii îşi împart averea, cum o să le fie bine unor străini pe care-i amesteci cu forţa să-i faci o singură bucată? Nu mi-ar fi trecut prin minte că o să îmi dau seama aşa de bine de adevărul ăsta nestrămutat, a zis Lan Lian cu ochii scăldaţi în lacrimi. Hong, câine bătrân ce eşti, m-ai muşcat ca nebunul juma de viaţă, şi-acuma în sfârşit nu mai poţi să mă muşti! Broască râioasă de-o pui sub masă am fost şi m-am ţinut tare treizeci de ani şi-acum în sfârşit mă-ndrept de şale. Ia dă-mi şi mie butelca aia...

— Ce, vrei să bei şi tu?

Lan Lian a făcut un pas dincolo de pământul lui, i-a

smuls bidonul plat lui Hong Taiyue din mână, şi-a ridicat gâtul şi l-a dat peste cap, iar după aceea l-a azvârlit brusc, a îngenuncheat la pământ şi, cu faţa la lună, a zis cu tristeţe şi veselie împreunate în glas:

— Fată, ai văzut, am răbdat până la capăt. De-acum înainte, o să pot şi eu să-mi cultiv ogorul la lumina soarelui...

Lucrurile astea nu le-am văzut eu cu ochii mei şi le ştiu din auzite: Faptul că acest pământ a dat un romancier precum Mo Yah a făcut ca multe fapte plăsmuite să se amestece cu viaţa reală, devenind greu să separi adevărul de fals. Ar trebui să-ţi spun numai ce-am trăit eu, ce-am văzut cu ochii mei şi ce-am auzit cu urechile mele, dar, în chipul cel mai regretabil, istoriile din romanele lui Mo Yan se înghesuie înăuntru de cum găsesc un locşor cât de mic, ducându-mi relatarea pe dmm greşit după drum greşit. Ştim cu toţii că Mo Yan are un roman fără mare notorietate intitulat Soldatul post-revoluţionar, de care, după ce a fost publicat, n-a mai auzit nimeni – esdmez că n-a avut mai mult de o sută de cititori –, dar în care el creionează un personaj-tip marcat de o mare individualitate. Tie, un soldat luat cu arcanul de naţionalişti, este pe dată făcut prizonier de Armata de Eliberare şi i se alătură, iar mai apoi este rănit şi lăsat la vatră. Oameni de felul ăsta s-au numărat cu milioanele, personaje mărunte cât se poate de adevărate. Dar acest personaj mărunt se socotea un personaj important, socotind într-una că fiecare faptă şi mişcare a lui influenţează soarta ţării şi chiar cursul istoriei. Când celor patru soiuri de elemente

rele li s-au dat jos tichiile de tot soiul, elementele de dreapta au fost reabilitate, iar la ţară se punea în pratică responsabilitatea individuală completă, el se îmbrăca mereu cu uniforma militară să ceară audienţă la superiori, iar când se întorcea declara în sat că fusese primit în audienţă de cutare personaj însemnat, care îi spunea că la centru a apărut revizionismul şi că se poartă bătălii legate de linia politică. Cei din sat l-au poreclit pe Tie „Zănaticul revoluţionar“. Fără nicio umbră de îndoială, personajul acesta din romanul lui Mo Yan semăna foarte bine cu Hong Taiyue, iar faptul că nu l-a numit direct arată clar că a vrut să-i mai lase obraz.

Aşa cum am spus, mă adăposteam în umbrele de lângă poartă, iscodind scenele dinăuntru. L-am văzut pe Yang, deja beat bine, cu un bol de rachiu în mână, bălăngănindu-se înainte şi înapoi şi legănându-se până la masa la care stăteau stricaţii de altădată. Motivul aparte pentru care se reuniseră cei de acolo le stârnise foarte uşor acestora amintirile din vremurile întristătoare de altădată, şi toţi erau aşa de însufleţiţi, că au intrat foarte repede în starea în care nu rachiul îl îmbată pe om, ci omul se îmbată singur. Văzându-l pe cel care pe vremuri fusese şeful jandarmilor şi, ca reprezentant al dictaturii proletariatului, îi plesnise pe ei cu varga, au fost puţin surprinşi, dar au simţit şi ceva mânie lăuntrică. Când Yang a ajuns la masa lor, s-a sprijinit cu o mână de ea, în timp ce în cealaltă continua să ţină bolul de rachiu. Cu limba ţeapănă, dar aruncând cuvintele totuşi destul de limpede, a zis:

— Fraţilor, eu, Yang al Şaptelea, în anii de demult m-am făcut de multe vinovat în faţa voastră; astăzi, Yang al Şaptelea, eu, îmi ofer scuzele şi-mi cer iertăciune de la voi…

Şi-a răsturnat bolul de rachiu în gură, dar mai bine de jumătate i s-a scurs pe gât afară. Cravata murată de rachiu îl strângea acum, aşa că a vrut să si-o slăbească, însă nu izbutea decât să si-o facă din ce în ce mai strânsă, legându-se cu ea de se învineţise la faţă; părea că nu avea cum să-şi uşureze durerea şi hotărâse să se sinucidă în acest fel pentru a-şi cere iertare.

Trădătorul de altădată, Zhang Dazhuang, era un om foarte înţelegător, aşa că pe dată s-a ridicat să-l ogoiască pe Yang al Şaptelea şi l-a ajutat să-şi desfacă şi cravata, pe care a atârnat-o de o ramură a pomului. Gâtul lui Yang era roşu-vineţiu. Cu privirea goală, a spus:

— Cancelarul Brandt din Germania Federală, înfruntând o zăpadă mare, a stat în genunchi în faţa monumentului memorial al evreilor masacraţi şi a mărturisit vinovăţia Germaniei lui Hider, căutând să o ispăşească; acum, eu, Yang al Şaptelea, pe vremuri şef al jandarmilor, îngenunchez şi-mi mărturisesc vinovăţia şi caut să o ispăşesc.

A îngenuncheat, iar lumina puternică a lămpii i-a luminat faţa, albindu-i-o; cravata atârnată de ramura pomului era precum o sabie din care picură sânge atârnată deasupra capului său, cu mare semnificaţie simbolică. Deşi scena era oarecum caraghioasă, m-a mişcat mult pe dinăuntru. Acest Yang, aşa din topor

şi pervers cum era, ştia totuşi de Brandt şi ispăşirea sa în genunchi, iar conştiinţa îl chinuise să îşi ceară iertare faţă de cei pe care îi bătuse în anii de demult: n-aveam cum să nu-l privesc cu alţi ochi. Mi-am amintit nedesluşit că parcă îl auzisem pe Mo Yan citind cu voce tare despre cum îngenunchease Brandt – fusese o ştire în Ştirile de referinţă.

Wu Yuan, conducătorul grupului de stricaţi din vremurile de altădată, s-a pus în mare grabă să-l ridice pe Yang înapoi pe picioare. Acesta însă a îmbrăţişat picioarele mesei şi nu se lăsa ridicat nici mort, punându-se şi pe văicăreală:

— Sunt vinovat, sunt vinovat, regele Yama o să pună dracii să mă biciuiască… aoleu! mor de durere… mor de durere…

Wu Yuan a zis:

— Yang, sunt treburi din trecut, le-am uitat deja, ce rost mai are să-ţi stea ţie pe inimă? Unde mai pui că societatea de fapt te forţa atunci, aşa că dacă nu ne băteai tu, Yang al Şaptelea, ne-ar fi bătut vreun Li al Şaptelea sau vreun Liu al Şaptelea, hai, sus, sus, uite, noi am îndurat până la capăt, ne-au dat tichiile jos, dumneata te-ai îmbogăţit, hai! Dacă n-ai conştiinţa împăcată, dă banii pe care i-ai câştigat ca să dureze cu ei un templu.

Yang a răcnit plângând:

— Nu-i dau, am câştigat cu greu câţiva bănuţi, de ce să-i dau să dureze cu ei mănăstire?… Vă rog să daţi voi în mine, de câte ori te-am bătut atunci, de-atâtea ori să mă baţi tu acum, că nu eu am datorie la voi, voi aveţi la mine…

Exact în acest moment de încâlceală – căci în curte tocmai ce ţâşnise o gaşcă de tineri, care se uitaseră la Yang al Şaptelea făcând pe grozavul, iar apoi se puseseră pe vociferat – l-am zărit pe Hong Taiyue venind din depărtare, bălăbănindu-se la fiecare pas. Când a trecut pe lângă mine, i-am adulmecat damful tare de băutură de pe corp. Era prima oară după fuga mea din urmă cu mulţi ani că-l observam de la mică distanţă pe cel ce altădată fusese cel mai înalt conducător al brigăzii de producţie din satul Ximen. Părul îi albise tot, dar firele aspre şi tari se încăpăţânau să stea drepte şi ridicate. Faţa îi era umflată, îi mai căzuseră şi câţiva dinţi şi avea un aer de tont. În clipa în care a păşit prin poartă, cei ce făceau zarvă fără răgaz şi-au închis toţi gurile, ceea ce arăta limpede că omenii încă îl mai temeau întru câtva pe acest personaj care câr- muise mulţi ani de zile satul Ximen. Imediat însă, tinerii s-au pus să-l ia în râs.

— Hei, uncheşe Hong, ia spune, te-ai întors după ce-ai plâns la catafalcul preşedintelui Mao? Te-ai întâlnit cu secretarul comitetului provincial? La centru a apărut revizionismul, voi ce-o să vă faceţi?...

Wu Qiuxiang i-a ieşit în mare grabă în întâmpinare, iar stricaţii din vremurile trecute s-au ridicat şi ei în picioare din reflex, mişcarea cea iute făcând ca bolul şi beţişoarele din faţa lui Tian Gui să cadă la pământ. „Tovarăşe secretar!“ a strigat Qiuxiang cu căldură şi familiaritate, apucându-l de braţ pe Hong Taiyue. Scena m-a făcut să-mi aduc aminte instantaneu de filmul pe care l-am văzut

odată, pe când eram taur, lângă aria de treierat, în care o soţie cochetă a unui duşman de clasă ascuns seducea un cadru î J

revoluţionar. I-a făcut şi pe tinerii de faţă să-şi amintească de o scenă dintr-o operă revoluţionară model în care comunista în ilegalitate, Aqing, îl primeşte pe comandantul trupelor amestecate, Hu Chuankui, căci au început să-i imite acesteia replicile, mai- muţărindu-şi vocile: „Comandante Hu, ce vânt te poartă încoace?“ Era clar că Hong Taiyue nu era obişnuit cu căldura excesivă pe care i-o arăta Wu Qiuxiang, aşa că şi-a smucit braţul; a făcut-o însă prea tare şi aproape a căzut la pământ, iar când Wu Qiuxiang s-a apropiat în grabă să-l sprijine, nu s-a mai smucit, ci s-a lăsat aşa condus la o masă curată, unde s-a aşezat. Masa avea o banchetă fără spătar, aşa că Hong Taiyue era în orice clipă în pericol să cadă în faţă sau să se lase pe spate; Huzhu, cea cu privirea ascuţită, a adus în mare grabă un scaun, aşezându-l ca să stea în siguranţă. Hong şi-a pus un braţ pe masă, s-a lăsat într-o parte şi a început să-i ţintuiască pe cei de sub caişi cu o privire înceţoşată şi care încă nu se focaliza. Qiuxiang a curăţat din obişnuinţă cu şervetul masa din faţa lui şi a întrebat cordial:

— Tovarăşe secretar, ce doreşti să comanzi?

— Ce comand... ce comand... Clipind din pleoapele lui grele, a bătut brusc în masă, aruncând pe ea bidonul lui cel vechi de revoluţionar, plin de ciupituri şi găurele, şi a zbierat spumegând de furie: Mă-ntrebi ce comand? Rachiu! Şi pune-mi în el şi două degete

de praf de puşcă!

— Tovarăşe secretar, a zis Qiuxiang cu faţa surâzătoare, mi se pare că ai băut destul, aşa că lasă-l acum, mai bei şi mâine. O s-o pun pe Huzhu să-ţi facă o supă de peşte care te trezeşte din băutură, o bei fierbinte şi după aceea mergi acasă să te culci, ce zici?

— Ce supă să mă trezească din băutură? Ce, crezi că băiatu e beat? Şi-a dat toată silinţa să se holbeze printre pleoapele umflate – avea la colţurile ochilor urdori galbene – şi a zbierat nemulţumit: Băiatu nu e beat, oasele or fi bete, carnea o fi beată, dar inima e ca luna de pe cer, uite-aşa de luminoasă, e ca o oglindă, nu poţi tu să mă amăgeşti pe mine! Rachiul, unde e rachiul? Voi ăştia, micii proprietari capitalişti, micii negustori, micii comercianţi, sunteţi ca ceapa în miezul iernii, vi se ofilesc rădăcinile şi coaja vi se usucă, dar cum se face vremea potrivită, pe loc daţi muguri şi flori. Nu stiti voi doar de bani? Stiti doar de bani, nu şi de linia Partidului! Băiatu are bani! Adu rachiul!

Qiuxiang i-a făcut un semn din ochi lui Huzhu, care a venit zorită cu un bol alb în mâini:

— Tovarăşe secretar, bea dumneata mai întâi din asta.

Hong Taiyue a băut o gură, şi, ptiu! a dat-o afară, s-a şters cu mâneca şi-a-nceput să pocnească cu bidonul lui cu înveliş de aluminiu, strigând tare, cu o anume dezolare şi cu un anumit tragism:

— Huzhu, nu mi-ar fi trecut prin cap că şi tu o să mă păcăleşti... Vreau să beau rachiu, dă-mi să beau rachiu. Inima mi-e demult murată în oţet, scuipatul

de-l scot e şi el mai acru decât oţetul, şi tu mă pui să beau oţet? Şi Jinlong? Da, Jinlong, iepurici ăla de Jinlong? Ia cheamă-mi-l tu mie încoace să ţi-l întreb eu pe el aşa, dacă satul Ximen mai e sau nu mai e în lumea comunistă!

— Bineeee! Când l-au auzit pe Hong Taiyue cum îl ocărăşte pe Jinlong, tinerii aceia veniţi de la început cu gând să facă tărăboi ca să se amuze nu s-au putut abţine din ovaţii. Uncheşe Hong, au spus, dacă nu-ţi dă patroana, îţi dăm noi de băut!

Un flăcău a adus cu sfiiciune o sticlă de băutură şi i-a pus-o lui Hong Taiyue în faţă.

— Şooo! a răcnit o dată tare acesta, înfricoşându-l atât de tare pe flăcău încât acesta, precum un cangur speriat, a ţopăit brusc într-o parte. Hong Taiyue a arătat spre sticla smaraldie de bere şi-a spus dispreţuitor: Asta e băutură? Pfui, pişat de cal! Dacă vrei să bei, păi să bei – unde mi-e rachiul? Se înfuriase de-adevăratelea şi-a măturat cu mâna sticla de bere jos de pe masă, iar pocnetul pe care l-a scos aceasta i-a surprins pe toţi cei de faţă: Ce, banii mei sunt falşi? zice vorba că „La crâşma cea mare, clientu-l în- şală“, dar n-aş fi zis că şi la o cârciumioară d-asta de uliţă ca a voastră necăjiţi aşa clienţii.

— Tovarăşe secretar, a spus Qiuxiang alergând grabnic cu două ulcele în mână, nu te îndrăgeşte fata mea pe dumneata din adâncul inimii ei? Dacă n-ai băut să te saturi, de ce nu zici aşa? Ce tot bani, nebani, noi ne-am deschis aici numai ca să-ţi fie dumitale la îndemână să bei când îţi vine, aşa că bea după pofta inimii!

A dat apoi capacul de pe ulcele şi i-a turnat rachiul dinăuntru în butelca de aluminiu, pe care i-a înmânat-o apoi, spunând:

— Bea, bea! Şi ia zi, nu vrei ceva să meargă cu băutura? Urechi de porc? Nişte capelin?

— Du-te, du-te, du-te, a uşuit-o cu mâna Hong Taiyue.

Mâna îi tremura – îi tremura rău, dacă ar fi apucat un pahar de rachiu cu ea, l-ar fi vărsat pe tot –, dar şi-a apucat brusc cu ea butelca cu rachiu, şi-a lăsat capul în jos, a supt o gură lungă, şi-a ridicat capul la loc şi a respirat adânc, iar mai apoi a mai supt o gură lungă. După aceea a scos o gură mare de aer, iar corpul lui încordat s-a relaxat pe neaşteptate, carnea şi pielea bătrână de pe obraji i s-au lăsat şi ele în jos şi două lacrimi de un galben curat i-au picurat pe la colturile ochilor.

Din clipa în care intrase în curte, devenise centrul tuturor privirilor. Pe când se dădea el aşa în spectacol, cu vorbele de duh înlănţuindu-i-se pe buze, toţi oamenii – inclusiv Yang al Şaptelea, aflat în genunchi – se păstraseră într-o poziţie rigidă, cu gurile căscate, privindu-l captivaţi. Doar când s-a apucat concentrat să bea la rachiu s-au mai destins oamenii.

— Trebuie neapărat să mă bateţi, să-mi daţi înapoi toată bătaia pe care v-am dat-o eu vouă, pe toată... s-a jeluit Yang. Dacă nu mă bateţi, se cheamă că nu sunteţi ieşiţi din om, şi dacă nu sunteţi ieşiţi din om, sunteţi ieşiţi din împreunare de cai, din futai de măgari şi din împerechere de găină şi cocoş,

dobitoace cu pene strecurate afară de sub coajă de ou...

Cum ar veni, numai ce-a terminat unul de cântat, că s-a şi suit altul pe scenă: reprezentaţia lui Yang i-a stârnit pe tinerii cei fără minte de s-au pus să râdă în hohote. Unul mai obraznic s-a prelins încetişor într-acolo şi-a vărsat încet-încet o jumătate de sticlă de bere peste cravata roşie care spânzura de pom. Lichidul a ajuns la capătul triunghiular al cravatei şi a început să picure mărgea după mărgea peste capul lui Yang. În acelaşi timp, fraţii Sun, agitaţi într-atât de mult de planurile măreţe de făcut avere şi îmbogăţire plăsmuite de Yang al Şaptelea că bucuria băuturii dădea pe dinafară din ei, s-au apucat cu hărmălaie până la cer să joace jocuri de beţie: „Fraţilor le e bineeee... ardei iuteee... călare pe opt caaaaai... o sută de mii de yuaaaaani... “

— Dacă nu mă bateţi, sunteţi nişte arătanii ieşite din împreunarea vierului ăla de l-a omorât cu muşcătura lui pe Xu Bao cu o ursoaică de la circ, îşi continua Yang nesăbuit tămbălăul. Să nu vrea vreunul să mă ridice de-aici, o să stau în genunchi până scot apă din pământ.

Aflat într-o situaţie fără ieşire, cel care îi strânsese laolaltă pe stricaţi, Wu Yuan, a spus:

— Yang al Şaptelea, bătrâne domn al Şaptelea, strămoşul meu al şaptelea, toţi am fost înfrânţi, bine? Când dumneata ne băteai pe atunci, ne disciplinai în numele cârmuirii; dacă nu erai dumneata să ne baţi, ne mai reformam noi? Doar în temeiul altoielilor pe care ni le-ai dat dumneata cu varga aia am putut noi

să ne lepădăm de cele vechi şi să ne schimbăm firea, devenind din nou oameni! Ridică-te, ridică-te! Le-a zis apoi celorlalţi stricaţi: Hai, hai, să ne unim cu toţii să bem în cinstea bătrânului domn Yang un pahar, să-i mulţumim pentru bunătatea cu care ne-a dat învăţătură!

Stricaţii au ridicat alandala paharele, cu gând să-l cinstească pe Yang al Şaptelea, dar acesta, pipăind spuma de bere care-i acoperea toată faţa, a spus cu îndărătnicie:

— Nu veniţi cu din astea, un aşa tertip n-are rezultat asupra mea, dacă n-o să mă bateţi, n-am să mă scol de-aici cu niciun preţ, cu-o moarte plăteşti o moarte, ai luat pe datorie, dai banii înapoi, voi îmi sunteţi datori o bătaie, daţi-mi-o înapoi!

Wu Yuan s-a uitat în stânga şi-n dreapta şi-a zis neputincios:

— Bătrâne domn Yang, eşti aşa de îndărătnic că după cum se vede treaba, dacă nu te batem, nu se poate. Uite, în numele tuturor o să am eu marea îndrăzneală să-ţi dau o palmă, iar socotelile noastre o să le ţinem că s-au încheiat.

— Nu merge o palmă, când vă altoiam eu pe atunci, v-am dat cel puţin vreo trei mii de vergi, azi să-mi daţi voi trei mii de palme – una mai puţin şi nu e bine!

— Yang al Şaptelea, lepădătură ce eşti, mă înnebuneşti de tot! Ai stricat întrunirea asta bună a unor tovarăşi de suferinţă de-ai facut-o harcea-parcea! Cum să fie că-ţi ceri tu iertare faţă de noi? Doar ţi-ai schimbat metoda ca să ne chinui! Stea

sfântă de pe cer să fii tu, Yang al Şaptelea, că băiatu, gata, fie ce-o fi, tot îţi dă o palmă! Wu Yuan s-a lăsat în faţă şi i-a tras o palmă lui Yang peste faţa lui în formă de pară. După un răsunet puternic, corpul lui Yang s-a legănat şi-aproape s-a răsturnat, dar s-a îndreptat imediat.

— Loveşte! a strigat el în gura mare, e doar una, suntem abia la început, dacă nu-mi trageţi trei mii, nu sunteţi ieşiţi din om!

În acest moment, Hong Taiyue, care bea pe muţeşte, a izbit tare-tare cu butelca lui în masă. Când el s-a ridicat, corpul şi-a păstrat echilibrul în timp ce se balansa amplu, iar arătătorul lui drept s-a întins, tare şi drept ca varga, către stricaţii de la masa cealaltă, ca o gură de tun fixat pe o barcă cu pânze ce se ridică şi coboară în voia valurilor.

— Mă ridic împotriva voastră! Moşierule, chiaburule, tră- dătorule, spionule, contrarevoluţionarule, duşmani ai proletariatului ce sunteţi, îndrăzniţi să faceţi ca toţi oamenii şi staţi aici să beţi! Ia ridicaţi-vă toţi în picioare!

Deşi fusese eliberat din funcţie de câţiva ani, Hong Taiyue nu-şi pierduse prestigiul. Ordinele lui arogante şi severitatea vorbei şi a chipului i-au făcut pe stricaţii care de-abia ce-şi lepădaseră tichiile să sară în picioare din reflex, în timp ce sudoarea se lăsa broboane-broboane pe feţele unora dintre ei.

— Tu, l-a arătat Hong cu degetul pe Yang al Şaptelea, mus- trându-l apoi cu un ton şi mai indignat: Trădătorule, om fără şira spinării, drojdie a societăţii care îţi îndoi genunchii şi te pleci în faţa

duşmanului de clasă, ridică-te şi tu!

Yang a dat să se ridice, dar când s-a ciocnit cu căpăţâna de cravata udă toată care era spânzurată de crăci, picioarele i s-au moleşit de parcă nu mai aveau muşchi şi oase în ele, fundul i s-a târât spre înapoi şi s-a sprijinit după voie de trunchiul pomului.

— Voi, ăştia, mă... şi-a început Hong Taiyue cuvântarea – una aproape la fel cu cea a Zănaticului revoluţionar din romanul Soldatulpost-revoluţionar al lui Mo Yan –, stricaţilor, a zis el, stând asemenea unei bărcuţe hurducăindu-se pe valuri în furtună, cu trupul balansându-i-se nestabil şi arătând la nimereală cu degetul către mesele aflate sub cerul liber, să nu cumva să ajungeţi să vă fuduliţi să uitaţi de voi! Uitaţi-vă voi la cerul ăsta – a dat să ridice mâna să arate spre cer, dar aproape s-a prăbuşit –, la lumea de sub el, încă sunt ale noastre, ale comuniştilor, doar acum ce-au apărut nişte nori negri. Vă spun eu, treaba că v-au dat vouă jos tichiile n-o să se ţină pe picioare, e ceva de moment, după nu multă vreme tot o să trebuiască să vi le punem la loc, unele de fier, unele de oţel, unele de aramă, şi-o să vi le sudăm pe cap, să le purtaţi până la moarte şi să le duceţi cu voi în mormânt – aşa vă răspund eu, un comunist adevărat! L-a arătat cu degetul pe Yang al Şaptelea, care se pusese deja pe sforăit sub cais, ocărându-l: Element schimbător ce eşti, nu numai că ţi-ai îndoit genunchii şi te-ai plecat în faţa duşmanului de clasă, dar te-ai pus pe speculă, săpând la temeliile economiei colective. S-a lăsat într-o parte şi-a arătat-o şi pe Wu Qiuxiang: Şi tu, Wu Qiuxiang,

văzându-te atunci aşa vrednică de milă, nu ţi-am pus tichie în cap, dar pornirile tale de clasă exploatatoare nu s-au schimbat, cum a venit atmosfera prielnică, au dat rădăcini şi muguri. Vă spun eu, noi, Partidul, noi, comuniştii lui Mao Zedong, am trecut prin nenumărate lupte despre linia politică în interiorul Partidului şi am trecut prin furtunile şi uraganele luptelor de clasă. Comuniştii căliţi, bolşevicii, n-o să se supună, n-o să supună niciodată! împărţirea pământurilor către gospodării, ce e aia? O să-i facă pe ţăranii cei mulţi, pe săraci şi mijlocaşi, să sufere a doua oară, să se chinuie a doua oară! Şi-a ridicat pumnul sus de tot şi-a strigat: Nu vom opri lupta, îl vom răsturna pe Lan Lian, vom doborî acest steag negru! Aceasta este sarcina comuniştilor cu conştiinţă din brigada din satul Ximen şi a ţăranilor săraci şi mijlocaşi! Este doar o întunecare de moment, un frig de moment...

Un zgomot de motor şi două lumini albe care-ţi înţepau ochii au săgetat dinspre răsărit. M-am lipit în mare grabă strâns-strâns de zid, ca să nu fiu descoperit. Zgomotul s-a oprit, luminile s-au stins şi dintr-un jeep vechi verde ca iarba au sărit Jinlong, Sun Bao şi alţi câţiva. Tipul ăsta de maşină e astăzi ca gunoiul, dar în satele de la începutul anilor ’80 era pricină de făloşenie şi îngâmfare. Se vedea din asta că Jinlong, secretarul unei filiale săteşti, nu era cineva de rând şi că apăruseră deja semne care arătau dezvoltarea lui ulterioară.

Cuvântarea lui Hong Taiyue chiar era strălucită, mă vrăjise cu totul şi valuri de emoţie m-au potopit

pe dinăuntru. Mi se părea că toată curtea familiei Ximen era scena unei piese, unde caisul şi mesele, scaunele şi banchetele erau decorul şi recuzita şi toţi oamenii erau actori care jucau dezlănţuiţi. Jucau excepţional, ardeau pe scenă cu cea mai pură flacără! Bătrânul Hong Taiyue, un actor de prim rang al ţării, şi-a ridicat braţul asemenea personajelor măreţe din filme şi a strigat tare: „Trăiască comuna populară!“

Jinlong a intrat semeţ înăuntru, cu Sun Bao şi ceilalţi urmându-l îndeaproape. Privirile tuturor s-au aţintit asupra celui care era acum conducătorul cel mai înalt al satului. Hong Taiyue l-a arătat cu mâna pe Jinlong şi l-a certat mânios:

— Ximen Jinlong, am fost orb! Am crezut că te-ai născut sub steagul roşu, că ai crescut sub steagul roşu şi că eşti dintre ai noştri, şi nu mi-a trecut prin minte că prin vine ţi se prelinge tot sângele cel otrăvit al moşierului samavolnic Ximen Nao! Ximen Jinlong, te-ai prefăcut treizeci de ani, m-am lăsat înşelat de tine...

Jinlong le-a făcut un semn din ochi lui Sun Bao şi celorlalţi, iar aceştia s-au apropiat în mare grabă, câte un om susţinându-l de câte o parte de braţe pe Hong Taiyue. Acesta s-a zbătut, ocărând:

— Contrarevoluţionarilor, vrednici urmaşi de moşieri, lacheilor, slugilor, n-o să mă supun niciodată!

— E-n regulă, unchiule Hong, piesa e aproape gata. Jinlong i-a atârnat butelca cea plată de gât şi i-a zis: Întoarce-te acasă şi culcă- te, am vorbit deja cu mătuşa Bai, o să găsim o zi să vă însuraţi. Mai e niţel

şi-o să te amesteci în mocirlă cu clasa moşierească!

Sun Bao şi ai lui l-au purtat pe braţe afară, în timp ce picioarele lui Hong se târau ca două tărtăcuţe mari pe pământ, iar el continua să se zbată, răsucindu-şi capul şi zbierând spre Jinlong:

— Nu mă las! Mi-a apărut în vis preşedintele Mao şi mi-a spus că la centru a apărut revizionismul...

Jinlong le-a zis celorlalţi zâmbind:

— Voi ceilalţi, nu trebuie să vă risipiţi şi voi?

— Secretare Jinlong, dă-ne voie nouă, stricaţilor, să bem un pahar în cinstea dumitale...

— Jinlong... frate... tovarăşe secretar, vrem să facem mult sos de ardei marca „Roşu“, să-l răspândim pe tot pământul, ajută-ne să ne dea un credit de o sută de mii... a zis bâlbâindu-se Sun Long.

— Jinlong, ai obosit? a zis Wu Qiuxiang din cale afară de plină de căldură faţă de vrednicul ei ginere. Îi zic lui Huzhu să-ţi facă un bol de tăiţei lungi, mustăţi de dragon...

Cu capul plecat, Huzhu stătea în uşă în aripa laterală, cu părul ei cel miraculos prins într-un coc înalt-înalt în creştetul capului. După chip şi pieptănătură, părea o femeie din palatul imperial plină de amărăciune ascunsă.

Jinlong a încruntat din sprâncene:

— Localul ăsta nu trebuia deschis. Curtea trebuie să revină la starea ei de dinainte. Toată lumea să iasă afară.

— Nu se poate, Jinlong, a zis Wu Qiuxiang cuprinsă de îngrijorare, afacerea mea a prins bine.

— Într-un sătuc atât de mic, cât de mult poate să

prindă? Dacă vrei să prindă, du-te la oraş, du-te la judeţ!

În acea clipă, pe uşa de la nord din aripa de vest a ieşit Ying- chun, în braţe cu un copilaş. Era vorba de copilul tău, Lan Jiefang, şi al lui Huang Hezuo, era Lan Kaifang. Şi mai spui că nu simţeai nimic pentru Hezuo – păi dacă nu simţeai nimic, copilul cum să se nască? Ce, erau pe vremea aceea copii în eprubetă? Pfui! Pre- făcutule ce eşti!

— Bunico, a strigat-o Yingehun pe Wu Qiuxiang, te rog eu, închide porţile, seară de seară e tărăboi, fum de lampă şi damf de rachiu, nu-ţi poate dormi bine nepotul.

Cei care trebuiau să apară pe scenă veniseră aproape toţi. Mai lipsea Lan Lian, care a venit şi el. Ducea cu cazmaua în spate o legătură de rădăcini de dud. A intrat pe poartă, nu s-a uitat la nimeni şi s-a dus în faţa lui Wu Qiuxiang, zicându-i:

— Duzii de pe pământul vostru şi-au vârât rădăcinile în al meu, aşa că le-am tăiat. Vi le înapoiez.

— Aoleu, căpoşilă bătrân ce eşti, ia spune, ce mai eşti în stare să faci?! a strigat Yingehun surprinsă.

Huang Tong, care dormise într-una pe un şezlong de bambus, s-a apropiat şi-a zis căscând:

— Nu mi-ar părea rău dacă te-ai osteni să-i tai pe de-a-ntre- gul, în anii ăştia numai un prostălău îşi duce traiul din agricultură!

— Acasă, toată lumea! s-a încruntat Jinlong, apoi s-a răsucit şi a intrat în impozanta clădire principală a familiei Ximen.

Oamenii s-au risipit în tăcere, fără să scoată niciun

sunet.

Poarta de la curtea familiei Ximen s-a închis greu. Satul a fost cuprins de o linişte desăvârşită şi doar eu şi luna, care n-avea la ce casă să se ducă, am rămas să ne mai preumblăm. Ca nisipul îngheţat, lumina lunii s-a coborât peste corpul meu.

CAPITOLUL 34

Lui Hong Taiyue îi sare ţandăra şi-şi pierde bărbăţia; Ureche-ruptă profită de haos şi smulge tronul regesc

Mo Yan a descris amănunţit în Cronica creşterii porcilor cum i-am smuls eu ouăle lui Hong Taiyue, schilodindu-l. A scris că am profitat că Hong se uşura stând pe vine sub un cais cu gât strâmb şi că l-am atacat hoţeşte pe la spate. A mers până într-acolo că a scris cu toată afectarea şi despre lumina lunii, şi despre mireasma florilor de cais, şi despre albinele care culegeau polenul la lumina lunii, şi a mai scris şi o propoziţie la prima vedere foarte frumoasă: „Sub lumina lunii, poteca şerpuitoare din livadă părea un râuleţ în care se prelinge lapte". Când băieţică ăsta m-a descris drept un porc anormal care avea deprindere să mănânce ouăle bărbaţilor pur şi simplu s-a folosit de inima lui de om mărunt ca să măsoare statura celui ales. Un porc ca mine, erou iară pată, mândru şi falnic cât lumea toată, cum să fi putut să atace hoţeşte un om care tocmai îşi făcea nevoile?

Când a scris, nu i-a fost nesuferită murdăria, iar pe mine, citind, m-a apucat sila. A mai scris că în primăvara aceea fugisem în pribegie prin ţinutul Gaomi din nord-est, săvârşind fel şi fel de rele şi ucigând cu muşcăturile mele mai bine de zece vite ale ţăranilor, mereu în aceeaşi manieră mârşavă şi josnică. A scris că profitam mereu de clipa în care vitele se bălegau şi că le muşcam de anus, trăgându-le afară maţele din ele. A scris aşa: „Maţele acelea alb-cenuşii înţesau şerpuitoare locul, pătându-se toate de noroi... Vitele sufereau peste măsură de mult şi alergau smintite târându-şi maţele după ele pe uliţe, prăbuşindu-se în cele din urmă la pământ şi murind...“ Băieţică ăsta şi-a pus în mişcare imaginaţia cea rea şi m-a înfăţişat drept un demon absolut. În fapt, capul răutăţilor care a adus atâta vătămare vitelor ălora fusese un lup cu totul anormal care plecase din zona muntoasă Changbai să pribegească şi care umbla cu mare fereală, nelăsând niciodată nicio urmă; iată de ce toate faptele lui nelegiuite au fost puse de oameni în cârca mea. Mai apoi, lupul a ajuns în pribegia lui pe Limba de nisip a familiei Wu şi n-a fost nevoie să merg eu în persoană la război; fiii şi nepoţii mei cei plini de ferocitate mai întâi l-au călcat cu picioarele de l-au făcut minciunele, iar după aceea l-au sfâşiat bucăţi-bucăţele.

Adevărul-adevărat este că în seara aceea îmi ţineam de urât cu luna cea însingurată, zăbovind bucuros pe străzile şi uliţele satului, fără gând de plecare. Pe când ne legănam amândoi încă o dată pe

lângă livadă, l-am văzut pe Hong Taiyue. Arăta de parcă se strecurase afară din mormântul câinelui aceluia credincios de acolo. Se afla sub caisul cu gât strâmb, urinând prelung. Butelca cea plată de rachiu îi atârna la gât şi corpul tot îi răspândea damf de băutură: omul ăsta care avusese dintotdeauna o rezistenţa ieşită din comun la băutură devenise acum un beţivan sadea. Cum a spus Mo Yan, „se folosea de cele din cupă ca să-şi stingă indignarea din piept". După ce a terminat de urinat, a bombănit gălăgios:

— Daţi-mi drumul, lacheilor ce sunteţi... vreţi să mă legaţi de mâini şi de picioare, să-mi astupaţi gura, dar nu se poate! Şi dacă mă ciopârţiţi mici fărâme, tot n-o să-mi puteţi voi face bucăţi inima-mi de fier, inima-mi de comunist! Iepureilor, nu credeţi? Crederi sau nu credeţi, eu cred...

Atraşi de vorbele lui, l-am urmat, şi eu, şi luna, rătăcind prin livada de caişi de la un pom la altul. Dacă vreun cais nu era atent şi-l izbea, îl pocnea din belşug cu pumnii şi-l certa cu spume la gură şi ochii bulbucaţi:

— Fir-ar mama ei, până şi tu cutezi să mă izbeşti, o să te fac eu să guşti din puterea pumnilor de fier ai proletariatului...

S-a hâţânat aşa până la odăile unde creşteau viermii de mătase, trosnind zgomotos cu pumnii în scândura uşii. Aceasta s-a deschis şi am văzut faţa luminoasă a lui Bai. Venise să deschidă uşa ţinând în mână un târnog de frunze de dud. Mirosul curat şi proaspăt al acestora şi sunetul asemenea şopotelor ploii de toamnă pe care-l scoteau viermii mâncând la

ele curgeau dimpreună cu lumina lămpii, amestecându-se cu strălucirea lunii. Bai a deschis ochii mari, părând deosebit de surprinsă:

— Tovarăşe secretar Hong… cum de eşti tocmai dumneata?…

— Dar cine credeai că e? S-ar fi zis că Hong Taiyue se străduia să-şi păstreze echilibrul, dar umerii i se ciocneau mereu de teancurile de tăvi cu viermi. Cu un ton deosebit de ciudat, a zis: Am auzit că şi ţie ţi-au dat jos tichia de moşier, am venit să te felicit…

— Şi cât trebuie să-ţi mai mulţumesc dumitale… Bai a pus târnogul jos, şi-a ridicat pieptul cămăşii şi s-a şters la ochi, spunând: Dacă nu erai dumneata să ai grijă în anii ăia, mă omorau pe dată…

— Palavre! a spus Hong Taiyue mânat de o iurie cruntă. Noi, comuniştii, ţi-am aplicat întotdeauna umanismul revoluţionar!

— Am priceput, tovarăşe secretar, în inima mea am priceput, a bâiguit ea dezlânat. De mult voiam să-ţi spun, dar atunci aveam tichie pe cap, nu cutezam să vorbesc, dar acum e bine, mi-au dat jos tichia, sunt şi eu în comună…

— Ce voiai să-mi spui?

— Jinlong a trimis pe cineva să-mi spună să mă-ngrijesc de tine… a zis Baicu timiditate. Eu am zis că doar să mă sufere secretarul Hong, că eu sunt dornică să-l slujesc până la bătrâneţe…

— Bai Xing, Bai Xing, de ce eşti tu între moşieri? a bodogănit încet Hong.

— Deja mi-au dat jos tichia, acum sunt cetăţean, sunt în comună. Acum nu mai sunt clase… a îngânat

Bai.

— Palavre! Hong Taiyue iar s-a înflăcărat şi s-a apropiat pas cu pas de Bai: Şi cu tichia dată jos, tot cu moşierii eşti, prin vinele tale curge sânge de moşier, ai sângele otrăvit!

Bai s-a dat înapoi într-una, până a ajuns în faţa tăvilor cu viermi. Hong Taiyue vorbea scrâşnind din dinţi, deşi din ochi îi ieşea la iveală o iubire nelămurită:

— Ai să fii întotdeauna duşmanul nostru! a zbierat el, deşi ochii îi scânteiau umed.

A întins mâna şi-a apucat-o de ţâţe. Bai a gemut şi s-a opus:

— Tovarăşe secretar, am sângele otrăvit, să nu te molipseşti şi dumneata...

— Am să exercit dictatura proletară asupra ta! Îţi spun eu, şi cu tichia dată jos, tot cu moşierii eşti! Hong Taiyue a încercuit-o cu braţele pe după şale şi-n acelaşi timp şi-a vârât gura din care ţâşneau damfuri de rachiu şi care era înconjurată de fire de barbă în faţa ei, iar tăvile de viermi durate din sorg s-au surpat cu o bubuitură puternică sub apăsarea celor doi. Viermii cei albi au început să se târşâie pe ei, unii au murit striviţi, iar cei care n-au murit striviţi au continuat să mănânce frunze de dud...

În acea clipă, luna a fost acoperită de un vălătuc de nori, iar în mijlocul negurelii, vechile treburi de pe vremea lui Ximen Nao, dulci şi amare, acre şi sărate, mi-au tâsnit toate de-a valma înăuntrul inimii. Ca porc, avusesem mintea limpede, dar ca om, o aveam tulbure. Aşa e, murisem cu mulţi ani în urmă şi,

nedreptăţit sau nu, nevinovat sau nu, meritând să mor sau nu, Bai avea tot dreptul să facă treaba aceea cu un alt bărbat; nu puteam însă tolera ca Hong Taiyue pe de-o parte s-o insulte, pe de alta să i-o tragă – era o umilinţă, şi nu numai pentru Bai, dar şi pentru Ximen Nao. Câteva zeci de licurici au început parcă să mi se rotească prin creier, care mai apoi s-au adunat şi s-au prefăcut într-un foc arzând aţâţat; în ochii mei, toate au devenit flăcărui verzi ca jadul – viermii erau verzi şi oamenii erau şi ei verzi. M-am năpustit înainte, vrând la început doar să-l împing la o parte de pe corpul lui Bai, dar ouăle lui s-au lovit de gura mea, chiar nu găseam vreun motiv să nu-l muşc…

Da, această mânie de moment a avut nespus de multe consecinţe rele. Bai s-a spânzurat în acea noapte de grinda din odaia cu viermi de mătase. Hong Taiyue a fost dus la spital, salvat şi în afara oricărui pericol, dar din acel moment s-a prefăcut într-un monstru cu o fire crudă şi tiranică. Şi mai neplăcut a fost că eu am devenit o fiară înfricoşătoare, ajunsă din ce în ce mai legendară, despre care spuneau că are ferocitate de tigru, încrâncenare de lup, viclenie de vulpe şi curaj sălbatic de mistreţ. Din această pricină, au şi organizat o acţiune de vânătoare la care au mobilizat mase mari de oameni, cu costuri uriaşe.

Băieţică de Mo Yan a scris despre mine că după ce l-am muşcat pe Hong Taiyue, am continuat să pribegesc prin ţinutul Gaomi din nord-est şi să săvârşesc fel şi fel de rele, nenorocind vitele ţăranilor,

şi că o lungă bucată de vreme oamenii n-au mai îndrăznit să se uşureze pe câmp, de frică să nu moară târându-şi maţele după ei. Cele înfăţişate în acest fel sunt toate scorneala şi făcătura lui. Adevărul-adevărat e că după ce l-am schilodit pe Hong Taiyue în urma unei tulburări de moment, m-am întors în aceeaşi noapte pe Limba de nisip a familiei Wu. Câteva scroafe s-au apropiat lipicioase, dar eu le-am împuns plictisit într-o parte. Presimţeam că treaba n-o să se încheie în acest punct, aşa că m-am dus la Diao Xiaosan să discutăm ce era de făcut.

După ce i-am descris în mare ce se petrecuse, Diao Xiaosan a oftat:

— Al Şaişpelea, după cum se vede treaba, iubirea e greu de uitat. De mult mi-am dat eu seama că între tine şi Bai era mare potrivire între inimi. Acum, că treaba s-a petrecut deja, nu mai trebuie să cugetăm dacă a fost bine sau rău, hai să ne punem la luptă înverşunată cu ei!

Lucrurile care au urmat au fost descrise corect de Mo Yan. Diao Xiaosan mi-a zis să chem toţi mistreţii tineri şi în putere să se strângă pe duna de nisip din faţa păduricii de pini. Ca un bătrân şi încercat general, Diao a povestit istoria glorioasă de lupte cu oamenii şi cu tigrii şi panterele a strămoşilor noştri, iar apoi ne-a împărtăşit o mişcare inventată de aceştia:

— Mărite rege, a spus el, pune-i pe copii să se ducă lângă pini şi să se mozolească cu răşină, iar după aceea să se dea de-a rostogolul prin nisip, iar să se mozolească cu răşină, iar să se dea de-a rostogolul...

În acest fel, o lună mai târziu corpurile noastre erau toate înfăşurate într-o armură aurie de nestrăpuns de sabie sau glonţ şi care, când ne izbeam de vreo stâncă sau de-un trunchi de copac, făcea bum! bum! La început, ne-am simţit corpurile uşor neîn demânatice, însă ne-am obişnuit foarte repede. Diao ne-a dat şi nişte cunoştinţe de bază în privinţa războiului, de pildă cum să te ascunzi, cum să lansezi un atac neaşteptat, cum să porţi un asediu, cum să te retragi etc. Etc. Tot ce spunea se lega perfect, de parcă el ar fi fost un veteran din o sută de războaie. Oftam fără oprire, spunându-i că în viaţa de dinainte a fost sigur vreun mare strateg. Diao zâmbea cu răceală, tot iără oprire, într-un chip greu de priceput. Când lupul acela care făcuse fel de fel de rele a trecut bezmetic înot râul până pe ostrovul nostru, la început pesemne că nici nu ne-a băgat în seamă; când s-a pus pe muşcat şi a descoperit că avem pielea tare ca fierul şi că e greu să fim în vreun fel răniţi, s-a ofilit tot. Copiii şi nepoţii mei l-au... — am spus deja, mai întâi l-au călcat cu picioarele de l-au făcut minciunele, după aceea l-au sfâşiat bucăţi.

În luna a opta, ploile de toamnă au căzut necurmat, râul s-a umflat brusc şi doar ce era o noapte cu lună strălucioasă şi curată, că iarăşi se prăvăleau pe nisip multe-multe ţestoase plecate în urmărirea lunii. Era o ocazie numai bună să ne hrănim din belşug şi să acumulăm în corp substanţe hrănitoare. Pe ostrov înmulţindu-se pe zi ce trece numărul animalelor sălbatice, luptele pentru hrană deveniseră din ce în ce mai aprige. Între porci şi vulpi s-au purtat bătălii

feroce pentru teritoriu, dar cu armurile acelea formate din nisip gălbui prins strâns cu răşină, am reuşit într-un final să le gonim de pe acel teritoriu nemaipomenit pentru pradă, ocupând singuri botul ascuţit şi triunghiular al ostrovului care separa râul în două. În marele război cu armata de vulpi, multe dintre vlăstarele mele au fost rănite şi schilodite, pentru că pe ochi şi urechi nu aveam cum să ne punem armură din nisip şi răşină. În momentele decisive ale luptei, vulpile slobozeau întotdeauna din anus o putoare care ne asalta nările şi ne înţepa ochii, într-un fel extrem de barbar. Porcii vânjoşi la trup erau în stare să se proptească pe picioare, dar cei mai slabi erau răsturnaţi la pământ. Vulpile se apropiau atunci în fugă şi-i muşcau de urechi cu dinţii lor ascuţiţi şi le scobeau afară ochii cu ghearele lor ascutite. Mai apoi, la îndrumarea lui Diao Xiaosan, am separat trupele în două, un contingent de asalt şi luptă şi unul de rezervă. Când vulpile slobozeau gazul lor otrăvit, năpustindu-se să muşte, trupele de rezervă, cu nările astupate cu pelin, pavăză relelor şi nenorocirilor, se repezeau şi ele cu tot avântul. Aceasta pentru că generalul nostru, Diao Xiaosan, ştia că vulpile nu pot să se pârţâie încontinuu şi că primul pârţ miroase tare, dar al doilea e slab şi iară putere. Desigur că şi cei otrăviţi şi ameţiţi de pârţuri se războiau cu tot curajul şi avântul, gata să-şi lase ochii scobiţi şi urechile rupte, dar neslăbindu-l pe duşman şi oferind astfel contingentului de rezervişti care se lansa în atac şansa anihilării inamicului. După câteva lupte măreţe, mai bine de jumătate din vulpile

de pe ostrov muriseră în urma rănilor suferite – cadavrele lor flendurite se găseau peste tot pe nisip, iar de coroanele cătinei celei dese spânzurau câteva cozi voinice şi înfoiate de vulpe vânturate până acolo. Muştele care mâncau pe săturate poposiseră pe cătină, făcând ramurile cele moi să se plece, mai groase şi cu culoarea schimbată, de parcă ar fi fost crengi de arbuşti pline de fructe. În urma marelui război cu vulpile, mistreţii din ostrov au devenit o armată cu capacitate extinsă de luptă. Pentru noi, a fost o pregătire de mare eficienţă în condiţii de luptă, fiind de asemenea prologul marelui război dintre oameni şi porci.

Deşi eu şi Diao Xiaosan prevăzuserăm că oamenii din ţinutul Gaomi din nord-est vor lansa o acţiune de vânătoare, trecuse deja o jumătate de lună de la sărbătoarea mijlocului toamnei şi, la fel ca mai înainte, nu era nicio mişcare. Diao a selectat câţiva mistreţi mici şi ageri să treacă râul înot şi să aducă ştiri. „Pâinica cu carne de capră la câini de o dai, în mână n-ai cum s-o ai“ – ca pâinicile alea, s-au dus şi nu s-au mai întors. Presupun că marea lor majoritate au picat în capcanele oamenilor şi au fost prinşi, jupuiţi, spintecaţi şi mărunţiţi să fie umplutură pentru pâinicile cu carne. Pe atunci, nivelul de trai al oamenilor crescuse deja substanţial, iar cei ce se plictiseseră să mănânce carnea de porc domestic începuseră deja să caute vânat. Aşa că acţiunea de vânare a porcilor din toamna târzie a acelui an, pusă sub măreaţa deviză „Să stârpim monştrii porcini, să eliminăm relele pentru popor!“, era în realitate o

vânătoare barbară stârnită de apetitul pentru delicatese al unor potentaţi.

Începutul multor lucruri însemnate seamănă cu o joacă, iar acest mare război dintre oameni şi porci care a durat o jumătate de an a semănat şi el la început cu o joacă. Era prima dimineaţă a vacanţei de ziua naţională, un soare splendid lumina sus, cerul de toamnă era înalt şi aerul era tare, iar peste ostrov dădea pe dinafară mireasma crizantemelor sălbatice, la fel ca şi cea de răşină slobozită de pini şi cea de ierburi medicinale răspândită de pelin. Existau bineînţeles şi multe mirosuri neplăcute, dar n-o să vorbesc despre ele. Pacea de lungă durată ne făcuse încordarea să se slăbească de mai multă vreme, aşa că mistreţii se hrăneau pe săturate cât e ziulica de lungă, fără nicio grijă; unii se jucau de-a v-aţi ascunselea printre tufişuri, alţii admirau peisajul pe câte o colină înaltă, alţii vorbeau vorbe de iubire, iar un vier mic şi iscusit rupsese ramuri moi de salcie, le împletise într-o coroniţă, vârâse în ea peste tot flori sălbatice, iar la sfârşit i-o atârnase unei scroafe de gât. Aceasta dădea din codiţa ei mică şi se sprijinea de vier, fericită ca o bucată de ciocolată gata să se topească.

Şi uite că într-o zi atât de frumoasă, mai bine de zece bărci au venit plutind pe râu. Bărcile aveau toate steaguri roşii, iar cea din frunte, din oţel, mai avea şi gonguri şi tobe, pe care oamenii le zdroncăneau de zguduiau cerul şi mişcau pământul. La început, niciun porc n-a crezut că e vorba de preludiul unui măcel, toţi socotind că este vorba de o excursie de toamnă a tinerilor comunişti de la fabrică şi de la

organele de partid sau poate a sindicatelor.

Eu şi Diao Xiaosan stăteam pe dună uitându-ne cum se apropie bărcile de ostrovul cel ascuţit, zărindu-i apoi pe cei din bărci cum coboară din ele cu ţipete mari şi strigăte mărunte şi urcă pe mal. Îi raportam tot timpul cu voce joasă ce vedeam lui Diao Xiaosan, iar el, cu capul lăsat şi urechile ciulite, asculta mişcările din depărtare. „Să fie cam o sută de oameni, am zis eu, par să fie în excursie.“ Cineva a fluierat. „S-au strâns pe plajă, par să facă şedinţă“, am zis iar. Vocea omului care fluierase a plutit întreruptă către noi, adusă de vânt. „Spune că vrea ca oamenii să se strângă în formaţie, mi-a repetat Diao Xiaosan vorbele lui, să mături totul în evantai şi să nu tragă cu uşurinţă, ca să forţeze porcii spre marginea apei.“

— Ce, au şi puşti? am întrebat eu surprins.

— Au venit să ne atace, a zis Diao Xiaosan, dă semnalul, strânge trupele.

— Hai tu, am zis, când mâneam ieri peşte m-a înţepat un os în gâlej, hai tu! Diao Xiaosan a răsuflat adânc, a înălţat capul, şi-a deschis gura pe jumătate şi din adâncurile gâtlejului a slobozit un val de răcnete sonore şi stridente asemenea unei alarme antiaeriene. Ramurile copacilor de pe ostrov au fremătat, ierburile sălbatice s-au unduit şi numeroşi mistreţi, mari şi mici, tineri şi bătrâni, s-au strâns din toate părţile pe duna de nisip. Vulpile s-au alarmat, bursucii pătaţi s-au alarmat, iepurii sălbatici s-au alarmat şi ei, unii punându-se să alerge la nimereală, alţii strecurându-se în vizuini şi alţii învârtindu-se pe

loc iscodind cu privirea.

Mozoliţi în răşină şi nisip, ajunşi toţi de o singură culoare – o întindere castanie –, cu capetele ridicate, boturile rânjite, dinţii dezveliţi, ochii mici şi lucitori, s-au strâns mai bine de două sute de mistreţi, din care marea majoritate îmi erau rubedenii sau prieteni. Ăştia erau soldaţii mei, toţi în aşteptare, toţi însufleţiţi, toţi neliniştiţi, toţi gata de acţiune, scrâşnind din dinţi şi tropăind din copite. Le-am spus:

— Copii, războiul a izbucnit, şi au şi puşti. Tactica noastră e să ne strecurăm în găurile dintre ei, să ne jucăm de-a v-aţi ascunselea, să nu-i lăsăm să ne mâne spre est şi să ne strecurăm în spatele lor.

Un vier cu temperament violent a sărit în faţă, strigând tare:

— Mă opun! Trebuie să formăm un grup, să facem o breşă frontală şi să-i gonim în râu!

Vierul ăsta, al cărui nume nu-mi era clar, era poreclit Ureche- ruptă. Cântărea cam 175 de kilograme, pe căpăţâna lui mare era mozolit cu un strat gros-gros de răşină şi nisip, iar lipsa unei jumătăţi de ureche era datorată eroismului său din timpul marelui război cu vulpile. Avea fălcile dezvoltate, dinţii ascuţiţi şi îmi amintesc de o scenă în care a muşcat căpăţâna unei vulpi facându-i-o mici fărâme. Era unul dintre cei mai puternici pretendenţi la tronul meu, n-avea legături de sânge cu mine şi era conducătorul mistreţilor originari de pe ostrov; când s-a petrecut la început războiul cu mine, era încă mic, dar acum crescuse. Spusesem de mult că nu mă

cramponez deloc de scaunul de rege, dar nu eram dornic să i-l las acestui ins crâncen şi sălbatic. Diao Xiaosan s-a ridicat şi mi-a ţinut isonul:

— Supune-te ordinului dat de măritul nostru rege!

— Dar, dacă măritul nostru rege ne pune să ne dăm prinşi, ce, o să ne dăm prinşi? a bodogănit nemulţumit Ureche-ruptă.

3 7”

I-am auzit pe mulţi bodogănind alături de el, iar inima mi s-a făcut deosebit de grea – ştiam că acum trupele mele vor fi greu de condus şi că dacă n-am să-l îmblânzesc pe Ureche-ruptă, separarea trupelor va fi inevitabilă; dar cu duşmanul în faţă, n-ai răgaz să pui rânduială în afacerile interne. Am spus cu severitate:

— Executaţi ordinul, răspândiţi-vă!

Majoritatea porcilor mi-au executat ordinul şi s-au strecurat printre copaci şi tufişuri, dar mai bine de patruzeci, în mod clar acoliţi credincioşi ai lui Ureche-ruptă, l-au urmat pe acesta şi s-au dus ţanţoşi nevoie-mare să le iasă oamenilor în întâmpinare.

Aceştia, după ce au ascultat instrucţiunile, s-au înşiruit pe o singură linie lungă, de la est la vest, înaintând pas cu pas. Unii aveau pălării de paie, alţii şepci de turist din pânză, unii ochelari de soare, alţii de vedere, unii erau cu jachete, alţii la costum, unii în pantofi, alţii în pantofi de sport, unii cu gonguri din care bă- teau, alţii cu pocnitori în buzunare pe care le tot aprindeau, unii cu beţe cu care plesneau în buruienile din faţă, alţii cu puşcoace şi orăcăind tot timpul... Nu toţi erau tineri şi în putere, se aflau

printre ei şi moşnegi cu tâmplele grizonate, privirea tăioasă, dar spatele gârbovit; nu toţi erau bărbaţi, erau şi mai bine de zece fete, fandosite toate.

Bam! bum! se-auzeau pocnitorile din soiul acela care scoate două sunete şi care e cunoscut printre oameni cu numele de „îndoita“, lăsând pe pământ un vălătuc de fum galben şi în văzduh unul de fum alb.

Bang! se auzeau gongurile, din acelea sparte, de genul celor folosite în opera sichuaneză.

— Ieşiţi! Ieşiţi! Dacă nu ieşiţi, tragem cu puştile! se auzeau urletele celor cu beţe în mână.

Trupele aflate în aşa devălmăşie nu păreau să fi venit la vânătoare, semănând mai degrabă cu cele care în 1958 mergeau să bage frica în vrăbii.1l-am recunoscut pe cei de la Fabrica de Prelucrare

1 Referinţă la una dintre campaniile dezastruoase desfăşurate la începutul mişcării cunoscute sub numele de „Marele salt înainte“ (1958-1961): vrăbiile au fost incluse, alături de şobolani, muşte şi ţânţari, în rândul „celor patru dăunători“ care trebuiau exterminaţi din motive de igienă şi pentru a proteja recoltele.

A Bumbacului numărul cinci, iar asta pentru că te-am recunoscut pe tine, Lan Jiefang. Deja deveniseşi muncitor cu acte în regulă, erai şef de grupă la controlul bumbacului. Şi soţia ta, Huang Hezuo, era muncitoare cu acte în regulă, era bucătăreasă la cantină. Tu îţi suflecaseşi mânecile de la jacheta ta gri-fer, lăsând să-ţi scânteieze ceasul care arunca lumini. Soţia ta era şi ea prezentă, pesemne că venise să transporte carnea de mistreţ şi apoi să facă mai

bună viaţa personalului şi a muncitorilor. Mai erau şi cei de la organele comunei, cei de la Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere, precum şi alţii din toate satele ţinutului Gaomi din nord-est. Dar cine era cel de gâtul căruia atârna un fluier de tablă şi care era clar comandantul suprem al acestei acţiuni? Era Ximen Jinlong. Într-un anume sens, el era fiul meu, aşa că, în acelaşi sens, acest mare război dintre oameni şi porci a fost unul între tată şi fiu.

Ţipetele mari şi strigătele mărunte ale oamenilor au alarmat berzele din cătină, care s-au ridicat surprinse în stoluri mari, în timp ce nenumărate cuiburi din copaci au început să tresalte, făcând să plutească în aer fulgi mărunţi. Oamenii şi-au înălţat feţele şi s-au uitat la ele, devenind şi mai însufleţiţi. Câteva vulpi au scăpat cu fuga din găurile lor, rostogolindu-se ca nişte flăcări între ierburile adânci. Plesnind de mândrie, oamenii au înaintat aşa cam o mie de metri până când s-a întâlnit faţă în faţă cu trupele gata să moară conduse de Ureche-ruptă.

Din rândul oamenilor s-au pornit strigăte ascuţite: „Regele porcilor!“ Formaţia lor dezordonată s-a tras laolaltă în devălmăşie. Când trupele porcilor şi trupele oamenilor se aflau la o distanţă de vreo cincizeci de metri, şi-au oprit paşii, asemenea unor armate din vechime una în faţa alteia. Ureche-ruptă stătea în punctul cel mai din faţă al armatei porcine, cu douăzeci şi mai bine de vieri plini de ferocitate strânşi ciorchine în spatele lui. În armata oamenilor, Ximen Jinlong stătea în punctul cel mai din faţă, în mână cu o puşcă de păsări şi având atârnat la gât, din

afară de fluierul acela de tablă, şi un binoclu verde-cenuşiu. Ţinea într-o mână puşca şi în cealaltă binoclul şi ştiu că, atunci când chipul hidos al lui Ureche-ruptă, mistuit de flăcările unei trufii neînfrânate, i-a năvălit pe neaşteptate în faţa ochilor, a fost surprins.

— Bateţi gongurile! l-am auzit strigând alarmat. Urlaţi tare! a mai zis. Voia să folosească tot metoda asta de băgat spaima-n vrăbii – cu bătaie de gonguri şi urlete, să facă porcii să se sperie şi să fugă spre răsărit, iar de-acolo să fie mânaţi în apă. Am aflat mai apoi că la capătul ostrovului, acolo unde cele două fire de apă se uneau din nou, erau ancorate două bărci de oţel propulsate de motoare pe motorină de 12 cai putere, pe fiecare dintre ele aflându-se câte un mic pluton format din vânători cu experienţă şi soldaţi lăsaţi la vatră. Vânătorii din anii cei de demult erau şi ei acolo. Qiao Feipeng, cel pe care Ximen Măgarul îl muşcase odinioară rănindu-l la umăr, îmbătrânise de nu mai avea niciun dinte în gură, în timp ce Liu Yong şi Lii Xiaopo erau în floarea vârstei. Toţi erau trăgători de elită şi aveau în dotare puşti automate 69 produse în ţară, cu încărcătoare de câte cinsprezece cartuşe şi capabile de tir cu repetiţie. Puştile de acest tip funcţionau excelent, aveau o acurateţe foarte ridicată, defectul lor fiind că gloanţele aveau o putere de penetrare slabă – de la cincizeci de metri, ar fi putut cu mare greutate să ne străpungă armurile de protecţie, iar de la mai mult de o sută, forţa lor antipersonal devenea aproape nulă. În această mare bătălie, o parte dintre mistreţi au

tulit-o la capătul ostrovului şi mai bine de zece şi-au pierdut viaţa loviţi de glonţ, însă marea majoritate s-au întors teferi.

Gongurile sparte din armata oamenilor au cântat la unison, iar urletele acestora s-au înălţat până-n cer; ei însă nu făceau decât să se dea mari şi tari, fără să îndrăznescă să înainteze. Ureche-ruptă a hăulit prelung, s-a pus cu tot curajul şi avântul în faţa tuturor şi-a pornit atacul. Armata oamenilor să fi avut vreo duzină de puşti, însă doar Jinlong a tras grabnic un foc; alicele au nimerit toate în cătină, prăpădind un cuib nevinovat de pasăre şi rănind o nefericită de barză, dar neatingând nici măcar un fir de păr de-al vreunui porc. În clipa în care porcii au lansat atacul, armata lui Jinlong s-a răsucit şi-a luat-o la fugă. Dintre strigătele înspăimântate ale oamenilor, cele ale femeilor erau deosebit de ascuţite, iar dintre acestea, strigătul lui Huang Hezuo era deosebit de tânguitor. Se împiedicase în alergare şi căzuse, iar Ureche-ruptă o muşcase de fundul ţuguiat în sus. De atunci a devenit un om „fer de-o bucă“, unul care, mergând pe drum se înclina într-o parte într-un fel vrednic de toată mila. Mistreţii s-au repezit în rândurile oamenilor, izbind şi bocănind bezmetic. Totul era o mare de ţipete şi răcnete.

În mijlocul devălmăşiei, lovituri de cuţit şi de bâtă au căzut şi ele peste porci, dar pielea şi trupul acestora era greu să sufere vreo rană. Un singur om a reuşit, în deruta creată, să înfigă o suliţă în gâtul unui vier cu un singur ochi, care a suferit astfel o rană grea. Jiefang izbutise să se refugieze la barcă, dar

văzând că Hezuo fusese grav rănită, a sărit cu tot avântul jos din barcă, a apucat o furcă şi s-a repezit pe nisip să o salveze. Cu o mână o sprijineai pe Hezuo, cu cealaltă târâi furca, retrăgându-te; te-ai arătat destul de curajos. Acţiunea asta ţi-a creat o reputaţie foarte bună, facându-mă şi pe mine să simt pentru tine o profundă admiraţie. După ce Jinlong s-a liniştit, a smuls din mâna unuia un puşcoci cu ţeava foarte scurtă şi gura foarte mare şi i-a chemat pe câţiva mai cu sânge în vine, ca întăriri. Pesemne că fusese inspirat de bravura fratelui său mai mic pentru că, în inimă cu curaj şi la mână cu precizie, l-a ochit pe Ureche-ruptă şi a tras. Cu un bubuit uriaş, un ghem de flăcări s-a năpustit pe neaşteptate asupra burţii acestuia. Alicele nu aveau cum să străpungă armura cea groasă de acolo, însă tot au stârnit flăcări vii. Ureche-ruptă a luat-o mai întâi la fugă aşa, cu focul pe el, dar după aceea s-a culcat la pământ şi s-a pus să se dea de-a rostogolul, ca să înăbuşe focul. Cu principalul ei general rănit, armata porcilor s-a retras şi ea. Patul de lemn al puşcociului explodase în bucăţele când Jinlong slobozise foc, iar faţa lui fusese împroşcată de praf de puşcă de ajunsese toată un ghem de negreală. Tendoanele de la amândouă mâinile îi crăpaseră şi ele, iar sângele-i picura peste tot.

În această bătălie purtată de Ureche-ruptă încălcând ordinele, se cheamă că porcii precumpăniseră. Pantofii, pălăriile de paie, bâtele şi toate celelalte lepădate de oameni când scăpaseră cu fuga dovedeau toate victoria porcilor. Din această

pricină, flăcările trufiei care-l mistuiau pe Ureche-ruptă au devenit şi mai neînfrânate şi acum exista în orice clipă posibilitatea unei lovituri de palat; era limpede că se bucura deja de sprijinul a mai bine de jumătate dintre porci. Aceştia mergeau în spatele lui, târând, ca trofee după victorie, lucrurile rămase de la oameni, defilând şi sărbătorind aşa prin ostrov.

— Diao, ce e de făcut? într-o noapte cu lună luminoasă şi stele puţine, m-am strecurat încetişor în vizuina construită sus pe dună pentru Diao Xiaosan, să-i cer sfatul acestui frate care mereu chib- zuia şi socotea adânc lucrurile. Dacă e, abdic singur şi-l las pe Ureche-ruptă să fie rege.

Diao Xiaosan stătea trântit, cu bărbia aşezată pe copitele din faţă, cu ochiul acela cu doar o rămăşiţă de vedere scânteind cu raze slabe în întuneric. Din afara vizuinii a răzbătut răsunetul apei râului împiedicându-se de rădăcinile copacilor.

— Diao, spune, o să te ascult.

A răsuflat o dată prelung, iar razele acelea slabe din ochi i-au dispărut. L-am împuns cu râtul, dar avea corpul moale şi iară reacţie.

— Diao, am strigat înspăimântat, ai murit? Nu se poate să mori!

Dar nu încăpea nicio îndoială că Diao murise şi, oricât l-aş fi chemat şi strigat eu, tot n-avea să se întoarcă în viaţă. Din ochi mi-au ţâşnit lacrimi fierbinţi şi o jale adâncă mi-a cuprins inima.

Când am ieşit din vizuina lui Diao, am văzut cum în lumina lunii scânteiază o întindere mare de ochi verzi. În faţa mulţimii de porci şedea Ureche-ruptă,

cu o privire cruntă în ochi. Nu-mi era frică, dimpotrivă, mă simţeam bizar de destins. Am zărit apa râului care, ca argintul viu în unduire, scânteia cu raze ce-ţi luau ochii; am auzit greierii cântând în cor printre ierburi melodii complicate şi cu multe variaţii; am zărit licuricii ţesând funde după funde verzi pâlpâind printre copaci; am văzut că luna se dusese deja spre apus până deasupra Fabricii de Prelucrare a Bumbacului numărul 5 şi că sub burta ei saltă în sus şi-n jos, scăpărătoare, razele iscate din lămpile cu filament din tungsten de pe acoperişul atelierului de balotare a bumbacului, ca un ou verde de-abia fătat de lună; am auzit şi sunetele înăbuşite, repezite, dar ritmice, scoase de ciocanele acţionate electric ale Fabricii de Maşini-Unelte de Forjare şi Ştanţare în timp ce băteau fierul, părându-mi ca nişte pumni grei care mă izbeau unul după altul în inimă.

M-am dus calm în faţa lui Ureche-ruptă şi i-am spus:

— Prietenul meu apropiat, Diao Xiaosan, a murit. Toate năzuinţele mele s-au făcut cenuşă, sunt dispus să renunţ la scaunul regesc.

Lui Ureche-ruptă pesemne că nu-i trecuse prin cap că o să rostesc o asemenea vorbă, aşa că s-a retras instinctiv înapoi câţiva paşi, să se păzească în cazul unui atac neaşteptat de-al meu.

I-am pironit ochii cu privirea şi apoi am spus:

— Desigur, dacă nu vrei tronul decât dacă-l câştigi în luptă, sunt dispus să-ţi ţin de urât până la capăt.

Ureche-ruptă şi cu mine ne-am încrucişat aşa privirile vreme îndelungată şi era clar că în acest timp

cântărea avantajele şi dezavantajele. Eu cântăream peste două sute cincizeci de kilograme, iar căpăţâna mea tare ca o stâncă şi gura plină de dinţi ascuţiţi ca pilele şi burghiele îi umpleau în mod limpede inima de spaimă. În final, a spus:

— Primesc! Dar te rog să părăseşti imediat ostrovul şi să nu te mai întorci niciodată.

Am dat din cap în semn că mă învoiesc, am ridicat copita fluturând-o către porcii strânşi câtă frunză şi iarbă, m-am răsucit şi am plecat. M-am dus în partea de sud a ostrovului şi-am intrat în apele râului. Ştiam că în spatele meu, nu departe, se află cam cincizeci de mistreţi veniţi să mă petreacă şi ştiam că ochii le sunt încărcaţi de lacrimi, însă nu mi-am întors capul. M-am cufundat cu un salt până în fundul râului, apoi am înotat pe sub apă din toate puterile către malul celălalt şi-am închis ochii, lăsându-mi lacrimile să se amestece laolaltă cu apa râului.

CAPITOLUL 35

Flăcări sunt aruncate, iar Ureche-ruptă îşi pierde viaţa; urcând în zbor în barcă, Al Şaişpelea îşi ia revanşa

O jumătate de lună mai târziu, grozăvia a dat peste mistreţii de pe ostrov. În Cronica creşterii porcilor, Mo Yan a descris amănunţit lucrurile:

Pe 3 ianuarie 1982, detaşamentul de vânătoare a porcilor consiliat de bătrânul vânător cu bogată

experienţă, Qiao Feipeng, şi condus de Zhao Yonggang, un soldat lăsat la vatră care participase la Războiul de Contraatac Defensiv împotriva Vietnamului1 cu merite militare deosebite, a venit într-o barcă cu motor

1 Denumire sub care este cunoscut în China conflictul de frontieră cu Vietnamul din 1979.

Şi-a coborât pe ostrov cu mare tărăboi. Nu se fereau şi nici nu se furişau ca vânătorii obişnuiţi, ba chiar se arătau anume cât mai mult. Şi aveau ce arăta – zece oameni, echipaţi cu 7 puşti de asalt 56 şi 700 de gloanţe anume produse pentru străpungerea armurilor. Tipul acesta de glonţ nu putea străpunge blindajul de tanc, dar era mai mult decât suficient cât să treacă prin burţile porcilor, chiar dacă acestea, date prin răşină şi nisip, erau mai groase decât plăcinta. Dar temeiul pentru care vânătorii stăteau fără frică şi totodată lucrul pe care ardeau ei de nerăbdare să-l încerce nu erau puştile şi gloanţele astea, ci trei aruncătoare de flăcări. Jucărioarele astea aveau o înfăţişare sucită şi semănau la prima vedere cu pompele cu care ţăranii pulverizau insecticidele pe vremea comunei populare. Partea din faţă era formată dintr-un tub de fier lung-lung şi ascuţit la bot şi dintr-un mecanism de armare, iar cea din spate dintr-o ţeavă rotundă de fier. Cei care le foloseau erau trei soldaţi lăsaţi la vatră şi care trecuseră prin flăcările războiului; ca să se apere de arsuri, purtau, peste piept şi faţă, un echipament de protecţie gros, din azbest.

Mo Yan a mai scris:

Zarva făcută la debarcare de detaşamentul de vânătoare a atras în mod firesc atenţia mistreţilor. Ureche-ruptă, proaspăt suit pe tron, ardea de nerăbdare să dea o mare bătălie cu oamenii, ca să-şi întărească autoritatea. Când a auzit vestea, s-a însufleţit de ochii lui cei mici s-au înroşit şi numaidecât şi-a convocat trupele cu un urlet.

Două sute şi ceva de porci, precum ciracii din frăţiile acelea nelalocul lor zugrăvite în romanele cu cavaleri, au ţipat ascuţit la unison, ceva de felul: „Să trăieşti, Maria Ta!“

În continuare, Mo Yan a descris scena crudă şi aprigă a măcelului, pe care eu unul nici n-am putut să o citesc până la capăt. În fond, în fond, şi eu eram tot porc! Aşa a scris:

...scena era asemănătoare cu cea a primei bătălii: de partea asta erau trupele porcilor, cu Ureche-ruptă şezând în faţă, ca şi prima oară, cu un eşalon format dintr-o sută şi ceva de porci aşezaţi ca aripile de gâscă în spatele lui şi cu alte două grupe, de cam cincizeci de porci fiecare, învăluind cu repeziciune pe aripi şi producând foarte repede o împresurare din trei părţi; în cea de-a patra, în spatele vânătorilor, se aflau apele învolburate ale râului.

Cu o asemenea dispoziţie de luptă, victoria părea asigurată, însă cei zece oameni păreau să nu fi sesizat pericolul. Trei dintre ei stătea în faţă, îndreptaţi spre est, direct în dreptul grosului armatei de mistreţi şi al regelui lor, Ureche-ruptă. În stânga şi în dreapta erau câte doi oameni, cu faţa la nord şi respectiv la sud, în dreptul flancurilor armatei de mistreţi. Cei trei cu

aruncătoare de flăcări stăteau cel mai în spate, iscodind în dreapta şi-n stânga, dar părând că se află foarte în largul lor. Toţi înaintau spre est, vorbind şi râzând.

Încercuirea porcilor s-a strâns treptat-treptat. Când distanţa faţă de Ureche-ruptă a ajuns cam la cincizeci de metri, Zhao Yonggang a dat un ordin şi şapte puşti de asalt au tras foc simultan în trei direcţii.

Puştile trăgeau foc automat. Au fost mai întâi trei rafale, urmate de alte trei rafale, iar după aceea toate cartuşele au început să curgă puhoi din încărcătoare. Da-da-da! da-da-da! da-da- da-da-da-da-da!... o asemenea rapiditate a focului şi o asemenea forţă depăşeau imaginaţia porcilor. Din cele şapte puşti, o sută patruzeci de gloanţe au fost lansate toate în mai puţin de cinci secunde, iar din rândul porcilor de pe cele trei părţi cel puţin treizeci au fost loviţi de glonţ şi răsturnaţi la pământ. Locul unde-i nimeriseră gloanţele era cel mai adesea căpăţâna – glonţul antiarmură le străpungea oasele craniului, iar capul lui le exploda apoi în cavitatea cranială. Moartea acestor porci a fost cu totul groaznică, unora li s-au împrăştiat creierii, altora le-au ieşit ochii din cap. Cu instinctul său de rege al porcilor, Ureche-ruptă şi-a lăsat capul în jos când au răsunat puştile, dar o rafală de gloanţe i-a făcut ţăndări singura ureche bună. S-a văitat amarnic, dar tot s-a năpustit înspre vânători, iar în acel moment, cei trei oameni din spate care purtau în spinare aruncătoarele de flăcări, cu mişcări iscusite îndelung exersate, s-au repezit înainte trei

paşi, s-au aruncat la pământ şi au lansat atacul în acelaşi timp, iar trei limbi de flăcări, trei dragoni de foc, au fost împroşcate în faţa fiecăruia, scoţând un sunet asemănător cu cel făcut de o sută de gâşte albe cuprinse de diaree. Pălălaia lipicioasă de la capătul din faţă al dragonului de foc l-a înfăşurat din faţă pe Ureche-ruptă, regele porcilor, iar flăcările s-au spulberat cu o bubuitură în sus, până la mai bine de trei metri. Ureche-ruptă a dispărut, a mai rămas doar o flacără alergând şi rostogolindu-se, care cam după douăzeci de secunde s-a oprit din mişcare şi-a început să ardă la pământ. Conducătorii porcilor de la nord şi de la sud au suferit o soartă întru totul identică cu cea a lui Ureche-ruptă.

Fiind toţi acoperiţi de straturi groase de răşină, mistreţii erau obiecte extrem de inflamabile, aşa că doar să-i atingă puţin flacăra peste corp că se şi aprindeau. Câteva zeci de porci au luat aşa foc şi-au început să alerge şi să ţipe ascuţit, doar cei extrem de deştepţi dintre ei dându-se de-a rostogolul pe loc, ceilalţi luând-o la fugă. Se strecurau printre sălcii şi între ierburi, stârnind incendii. Peste ostrov se rostogolea un fum gros, iar putoarea de arsură afuma cerul. Mistreţii care nu fuseseră nimeriţi de glonţ şi nici arşi de foc erau cu totul prostiţi de frică, îşi pierduseră orice urmă de raţiune şi se izbeau bezmetic precum muştele fără cap. Cu puştile de asalt în mâini, vânătorii s-au aşezat în poziţie şi, foc după foc precis, i-au trimis pe mistreţi să i se-nfăţişeze regelui Yama...

A mai scris Mo Yan:

Acest măcel smintit, evaluat prin prisma protecţiei mediului, depăşise limpede orice măsură. Să-i faci pe porci să moară într-un fel atât de tragic era de asemenea mai mult decât exagerat. Nu e de mirare că atunci când marele dregător din Shu, Zhuge Liang, a dat foc armatei cu armuri de trestie, a oftat prelung şi i-au dat lacrimile. Eu am vizitat în 2005 Panmunjom, între Coreea de Nord şi cea de Sud, şi am văzut zona lată de doi kilometri de pe cele două părţi ale paralelei 38, care e nelocuită de oameni; turme întregi de mistreţi se-aleargă şi se hârjonesc pe-acolo, în copaci e puzderie de cuiburi de păsări, iar egretele se rotesc în stoluri pe deasupra păduricii. Mi-am amintit aşa de marele măcel organizat atunci la noi pe Limba de nisip a familiei Wu şi inima mi-a fost toată cuprinsă de remuşcări, chiar dacă cei ucişi erau mistreţi care făcuseră fel şi fel de rele. Fiindcă s-au folosit la măcel de aruncătoare de flăcări, în cele din urmă s-a iscat un incendiu, care a ars până la capăt pădurea de pini şi tufişurile de cătină pe o mare întindere, ierburile fiind şi ele fără scăpare şi sortite întru totul pieirii. Dintre celelalte vietăţi de pe ostrov, cele cu aripi au zburat de-acolo, iar cele fără aripi s-au strecurat în găuri ca să se ferească de nenorocire sau s-au aruncat în apă ca să-şi scape viaţa cu fuga; majoritatea tot au murit însă mistuite în flăcări...

În acea zi, mă aflam între tufişurile de cătină de pe malul de sud al râului şi am văzut cu ochii mei fumul cel gros şi vâlvătaia focului de pe ostrov, am auzit pocnetele de armă asemenea exploziilor boabelor de fasole şi hăulitul mistreţilor care-şi pierduseră

minţile şi bineînţeles că am adulmecat şi mirosurile amestecate şi sufocante aduse de vântul de nord-vest. Ştiam că dacă n-aş fi renunţat la tronul de rege, cu siguranţă aş fi împărtăşit şi eu nenorocirea mistreţilor, însă în mod ciudat nu simţeam nicio bucurie că scăpasem – mi se părea că să-mi trag zilele aşa fără niciun rost e mult mai rău decât să fi fost îngropat alături de ei într-o mare de flăcări.

După urgie, am traversat apa râului înot şi m-am urcat pe ostrov, unde am zărit o întindere mare de trunchiuri arse de copac, cadavre carbonizate de porci precum şi leşuri umflate de animale în apa din jurul ostrovului. M-au trecut valuri-valuri de indignare şi valuri-valuri de durere, iar în cele din urmă durerea şi indignarea s-au întreţesut, muşcându-mi inima ca un şarpe veninos cu două capete...

Nu mă gândisem să-mi iau revanşa, ceea ce-mi stârnea cele mai felurite dureri era un fel de grijă care mă ardea cu totul. Această trăire mă făcea să nu pot să mă potolesc nicio clipă, asemenea unui soldat cu psihicul slab înaintea marii bătălii. Am urcat pe râu împotriva curentului. Când oboseam, mă furişam printre tufişurile dese de sălcii de pe malurile râului, uneori pe malul din stânga, alteori pe cel din dreapta. Mergeam pe urmele unui miros, unul format din amestecul altor două, unul de benzină arsă şi altul de cadavru pârjolit de porc, în care uneori se insinua şi damful acru de tutun şi cel de rachiu de proastă calitate. De-abia după ce alergasem după mirosul ăsta vreme de o zi, în creier mi-a apărut treptat-

treptat imaginea bărcii cu motor care săvârsise aşa puzderie de rele, asemenea unei peisaj care se iveşte după ce se risipeşte o ceaţă groasă.

Era o barcă lungă de cam 12 metri. Corpul îi era alcătuit din plăci de oţel groase de doi milimetri sudate laolaltă, destul de grosier, era albastru-cenuşiu la culoare, iar de marginile ei ascuţite atârnau ierburi de apă verzi ca jadul. De cadrul de oţel de la proră era fixat un motor pe motorină de 20 de cai putere, care antrena o elice propulsoare. Era un monstru de oţel neîndemânatic şi grosolan. Urca împotriva curentului, ducându-i cu el pe vânători. Detaşamentul avusese 10 oameni, iar dintre aceştia, cei şase soldaţi lăsaţi la vatră şi care munceau în capitala judeţului se suiseră, odată treaba terminată, în autobuz şi plecaseră deja spre oraş; cei din barcă erau Zhao Yonggang, şeful detaşamentului, şi vânătorii Qiao Feipeng, Liu Yong şi Lii Xiaopo. Sub acţiunea combinată a foarte mulţi factori precum creşterea explozivă a populaţiei, micşorarea acută a pământurilor libere, distmgerea vegetaţiei şi poluarea industrială, pe teritoriul ţinutului Gaomi din nord-est era greu să vezi până şi umbrele vreunui iepure sau fazan, aşa că vânătorii profesionişti îşi schimbaseră de mult ocupaţia. Cei trei erau excepţia, îşi însuşiseră meritele măgarului în uciderea celor doi lupi şi li se dusese buhul în tot judeţul, iar vânătoarea aceasta avea să-i prefacă în eroi cărora li se înalţă laude peste tot şi să-i aducă în centrul atenţiei mediatice. Duceau cu ei cadavrul lui Diao Xiaosan ca probă a reuşitei acestei acţiuni vânătoreşti, iar destinaţia finală a

călătoriei lor în susul râului era capitala judeţului, aflată la o sută de li depărtare. O barcă din oţel ca aceasta, care prindea o viteză maximă de zece kilometri pe oră, chiar înaintând cu viteza medie, dacă pleca în geana dimineţii, pe înserat era deja în capitala judeţului. Dar ei transformaseră această călătorie pe apă într-o paradă a meritelor lor. De fiecare dată când ajungeau în vreun târguşor de pe malul râului, ancorau la mal şi-i chemau pe oamenii locului să vină să vadă cadavrul aşa-zisului rege al porcilor. Cărau cadavrul lui Diao Xiaosan pe mal şi îl aşezau într-un loc mai spaţios, ca ţăranii să-l privească de la mică distanţă. Unii mai cu dare de mână, care aveau aparat de fotografiat, prindeau ocazia şi-şi puneau rudele, vecinii şi prietenii să facă poze de grup, drept amintire, cu regele porcilor. Reporterii de la ziarul şi televiziunea judeţului îi urmăreau îndeaproape pe vânători, raportând ştirile. Aceste scene magnifice făceau ca din penele reporterilor să curgă vorbe uşuratice, de genul „Mii şi mii de oameni s-au înfăţişat…“ sau „Spectatorii stăteau ca un zid…“ Vânătorul Lii Xiaopo i-a prezentat lui Zhao Yonggang, conducătorul grupului, un plan de a vinde bilete pentru spectatori: accesul, un yuan; poza cu mistreţul, doi yuani; poza cu atingerea colţilor mistreţului, trei yuani; poza călare pe porc, cinci yuani; poza cu vânătorii şi cadavrul regelui porcilor, zece yuani. Sugestia lui i-a mişcat peste măsură pe Qiao Feipeng şi Liu Yong, dar a fost întâmpinată de refuzul lui Zhao. Era un om înalt de un metru optzeci, îngust la şolduri şi lat de umeri, cu

braţele mai lungi decât ale oamenilor obişnuiţi, şchiopătând la piciorul stâng, cu faţa slăbănoagă, dar cu o expresie neabătută pe ea şi părând întru totul un adevărat bărbat. De fiecare dată când ajungeau într-un loc, vânătorii se bucurau de o mare ospitalitate din partea cadrelor locale. Între meseni, cupele şi pocalele se ciocneau încrucişându-se, iar masa era întinsă toată cu bunătăţi.

Qiao Feipeng era întotdeauna cel ce relata cele petrecute la vânătoare, iar Liu Yong şi Lii Xiaopo erau întotdeauna cei ce completau detaliile; de fiecare dată, relatarea îşi adăuga înflorituri şi zorzoane, iar distanta dintre realitate şi ficţiune se micşora. Şi tot de fiecare dată, Zhao Yonggang stătea mut şi bea rachiu, iar după ce se îmbăta, se punea să zâmbească rece fără oprire, într-un fel de neînţeles pentru ceilalţi.

Descrierea de mai sus despre mâncare şi băutură fireşte că vine tot din romanul lui Mo Yan. Eu n-aveam cum să mă urc la lumina zilei pe mal şi să-i urmăresc, puteam doar să-i urmez în apa râului.

În seara celei din urmă nopţi a vieţii lor, vântul era rece şi geros. Faţa lunii, aproape cu totul rotundă, era alb-albăstrie, precum faţa unuia mort otrăvit cu argint viu, şi lumina cu o strălucire la fel de alb-albăstrie şi întunericită apa molcomă a râului. Viteza de curgere a apei scăzuse în chip lămurit, iar pe apele puţin adânci de lângă mal se prinsese deja un strat subţire-subţire de gheaţă, care inunda ochii cu o lumină albăstrie şi înţepăcioasă, ce te băga în sperieţi. Am îngenuncheat printre tufele de cătină de

pe malul din dreapta şi am fixat cu privirea, printre crăcile golaşe de pe care frunzele ofilite căzuseră toate, un ponton simplu, construit din bârne, care înainta către mijlocul apei, precum şi barca din oţel care era trasă lângă el. Acesta era primul târg mai mare din judeţul Gaomi, care se numea Târg-de-măgari – îşi trăgea numele din faptul că aici locuiau laolaltă, cu o sută de ani în urmă, vânzătorii de măgari. Luminile din mica clădire cu trei etaje a administraţiei orăşeneşti erau splendide, iar zidurile exterioare ale acesteia erau acoperite cu dale de ceramică purpurie, de parcă ar fi fost dată cu un strat gros-gros de sânge de porc. Banchetul în cinstea eroicilor vânători de porci se desfăşură într-o sală spaţioasă dinăuntru, deseori răsunând de acolo voci de oameni care se îmbiau la băutură. În piaţa din faţa clădirii – până şi în satul Ximen se construise o piaţă, aşa că la oraş bineînţeles că trebuia să existe una luminile străluceau orbitor, iar vocile oamenilor se auzeau zgomotoase; ştiam că oamenii din târg tocmai admirau cadavrul lui Diao Xiaosan, dar ceea ce nu ştiam era că fusese nevoie ca gardienii publici să stea, cu bastoanele în mână, de santinelă la cadavru. Aceasta era din pricină că se zvonea peste tot că periile de dinţi din păr de mistreţ albesc dinţii, iar tinerii care se amărau din cauză că aveau dinţii negri tot aruncau priviri lacome spre coama regelui porcilor.

Aş zice că era cam în jur de ora douăzeci şi unu când aşteptarea mea a dat roade. Mai întâi, mai bine de zece bărbaţi bine legaţi au venit chirăind spre

ponton, cu cadavrul lui Diao Xiaosan purtat pe o uşă de scândură ţinută cu patru drugi. Două fete tinere îmbrăcate din cap până în picioare în haine roşii îi călăuzeau cu lampioane din hârtie roşie în mâini, în timp ce din spate un moşneag cu barbă albă le armoniza paşii cu o voce mohorâtă cu care cânta o melodie simplă, cu versuri monotone: „Regele porcilor / În barcă cu el / Regele porcilor / În barcă cu el".

Cadavrul lui Diao Xiaosan răspândea putoare, părea să fie ţeapăn bine şi doar din pricina vremii friguroase nu începuse să se facă praf şi pulbere. Când l-au plasat în barcă, pescajul acesteia s-a coborât în chip lămurit. În fapt, m-am gândit, dintre mine, Al Şaişpelea, Ureche-ruptă şi Diao Xiaosan, cel din urmă era adevăratul rege al porcilor. Murise, dar părea viu, şi trântit acolo în barcă era la fel de falnic şi maiestuos ca altădată. Luna alb-albăstrie şi-a sporit şi mai mult grandoarea, părând că în orice clipă poate să se arunce în apă sau să salte pe uscat.

Cei patru vânători, care băuseră de se zdruncinau deja pe picioare, şi-au făcut şi ei în sfârşit apariţia. Mergeau spre ponton sprijiniţi de subsuori de cadrele orăşeneşti. Tot aşa, în faţa lor erau două fete în haine roşii care le arătau drumul, în mâini tot cu lampioane roşii. Venisem la o distanţă de doar zece metri şi ceva de ponton, iar damful de rachiu şi mirosul de tutun de pe corpurile lor otrăvise deja aerul din faţa mea. Eram însă calm, deosebit de calm, de parcă toate cele din faţa ochilor mei n-aveau nici cea mai mică legătură cu mine. M-am uitat la ei cum se suie în

barcă.

Odată acolo, au schimbat politeţuri cu cei veniţi să-i conducă, au mai rostit şi nişte cuvinte ipocrite de mulţumire, iar cei de pe ponton i-au cadorisit cu cuvinte la fel de ipocrite. S-au aşezat bine. Liu Yong a tras cu o sfoară de volantul motorului, căutând să-l facă să meargă; pesemne din pricina frigului, motorul era greu de pus în mişcare, aşa că s-a văzut silit să facă foc ca să-l încălzească. A înmuiat un cocoloş de vată în motorină şi i-a dat foc, iar flăcările galbene şi uscate au constrâns luna să plece, au luminat faţa galbenă a lui Qiao Feipeng, cu gura lui zbârcită şi trasă spre înăuntru, au luminat faţa umflată a lui Lii Xiaopo şi nasul lui borcănat şi de un roşu aprins, au luminat faţa lui Zhao Yonggang, cu zâmbetul rece de pe ea, şi-au luminat şi colţul rupt al prietenului meu, Diao Xiaosan. Calmul mi-a sporit în inimă, cum se întâmplă cu un bătrân călugăr aflat în faţa unei statui sfinte.

Motorul pe motorină s-a pus în sfârşit în mişcare, iar zgomotul acela nesuferit a asaltat de pe râu aerul şi luna. Barca s-a pus cu încetul în mişcare. Călcând pe gheaţa subţire de la mal, m-am suit plin de fudulie pe ponton, trecând pe lângă cei care veniseră să-i petreacă pe vânători ca şi cum aş fi fost un porc domestic. Lampioanele din mâinile fetelor s-au transformat, în deruta creată, în două gheme de foc, producând o atmosferă eroică drept fundal pentru saltul pe care l-am făcut eu prin aer.

Nu mă gândeam la nimic, întocmai aşa cum a spus Mo Yan, cel care repetă ca papagalul vorbele altora;

doar acţionam, doar mă mişcăm, aveam în raport cu mediul doar experienţe fiziologice, aproape amorţite, deformate, exagerate, nici de un fel, nici de un alt fel, dar nu aveam niciun gând, nicio trăire, iar mintea mi-era toată o întindere goală. Am sărit uşurel, chiar uşurel am sărit, am sărit suplu în barcă întocmai precum şarpele transformat în fată frumoasă în scena cea mai romantică din începutul operei peki- neze tradiţionale Legenda şarpelui alb. În urechi parcă mi-a răsunat preludiul cu totul melodios şi romantic interpretat la jinghu, parcă am auzit sunetul de gong care semnala că barca se cutremură şi parcă am intrat într-o poveste plină de romantism care are legătură cu

Lacul de Apus din Hangzhou, dar nu şi cu acest râu din ţinutul Gaomi din nord-est – o poveste care urma să fie jucată de oameni, urma să fie răspândită de oameni şi urma să fie jucată în timp ce e răspândită şi răspândită în timp ce e jucată. Da, în acel moment nu aveam gânduri, aveam doar senzaţii, iar senzaţiile erau aproape de tărâmul viselor, un tărâm al viselor care răsfrângea realitatea. Am simţit cum barca se cufundă pe neaşteptate şi urcă apoi încetişor înapoi, după ce apele cele mari aproape că trecuseră peste bord; de jur împrejurul ei, nu era apă, ci cioburi de sticlă verde-al- băstrie care stropeau în toate părţile fără să scoată niciun sunet – şi chiar de vor fi scos vreunul, acesta va fi fost foarte, foarte departe, asemenea unuia venit de pe maluri şi auzit de un om şi de un porc aflaţi pe fundul adânc-adânc al râului. Tu eşti prietenul intim al lui Mo Yan, aşa că te rog să-

i spui următorul secret al romanelor: când ajunge ia un episod important şi-i lipsesc atât siguranţa în privinţa personajelor descrise cât şi mijloacele puternice de expresie, pune-l să vâre toate personajele despre care scrie în apă. Aceasta e o lume fără sunete care e superioară celei cu sunete, un mediu iară culori superior celui colorat, da, întru totul să le socotească pe toate ca petrecându-se pe fundul apei. Dacă o să mă asculte, are să devină un mare scriitor. Îţi spun doar pentru că mi-eşti prieten, iar pentru că Mo Yan ţi-e prieten, mi-e prieten şi mie, de aceea te pun să-i zici vorbele mele.

Barca s-a lăsat violent într-o parte, iar Diao Xiaosan parcă voia să se ridice-n picioare. Luna, asemenea unui scriitor într-un astfel de moment, avea mintea toată o întindere goală. Liu Yong, cel care tocmai se îndoise de şale să pornească motorul, a căzut cu capul înainte în apă, împroşcând apa alb-albăstrie asemenea cioburilor de sticlă. Motorul pe motorină a tresărit, scuipând fum negru; zgomotul era foarte slab, de parcă îmi intrase apă în urechi. Lii Xiaopo s-a zdruncinat, gura i s-a deschis mare şi a aruncat afară aer şi alcool etilic, iar apoi el s-a lăsat pe spate cu faţa în sus, cu jumătate de corp în barcă şi jumătate în afară şi cu spinarea apăsându-se de bordul tare din oţel; după aceea a căzut şi el cu capul înainte în apă, care a aruncat fără zgomot stropi, ca mai înainte, asemenea unor cioburi de sticlă verzi-albastre. Am început să salt în barcă, iar greutatea mea de două sute cincizeci de kilograme făcea bărcuţa să se legene puternic. Lui Qiao Feipeng,

consilierul detaşamentului de vânătoare, cel cu care avusesem de-a face cu mulţi ani înainte, i s-au înmuiat picioarele, iar el a căzut în genunchi în mijlocul bărcii şi a început să se prosterneze necontenit, într-un chip foarte caraghios. Nu aveam niciun gând în minte şi nu mă dusesem deloc să caut în străfundurile creierului stricăciuni de demult, doar am coborât capul şi l-am ridicat din nou şi l-am aruncat pe Qiao peste barcă. N-a fost niciun zgomot, apa a zburat precum cioburile sparte. Mai rămăsese doar Zhao Yonggang, cel care avea faţă de bărbat adevărat şi care acum ţinea în mână un drug – acesta răspândea parcă o mireasmă de lemn de pin proaspăt, nu-mi aduc aminte – cu care m-a trosnit peste căpă- ţină. Am auzit un zgomot, care părea să se fi transmis în timpane din străfundurile creierului. Drugul s-a frânt în două, o bucată a căzut în apă, cealaltă a rămas la el în mână. N-aveam răgaz să mă gândesc dacă mă doare capul sau nu, doar am ţintuit cu privirea jumătatea de drug din mâna lui, care împingea lumina lunii de parcă ar fi împins în nişte pulbere de mazăre dizolvată în apă. Drugul a împuns către mine, a împuns în gura mea. L-am prins cu dinţii. El l-a tras. Cu putere. Era cu-adevărat puternic. I-am zărit faţa îmbujorată asemenea unui lampion care se ia la întrecere cu luna. Cum am dat drumul la gură, în aparenţă după un plan ticălos, dar în realitate fără nicio intenţie, a picat şi el cu faţa în sus în mijlocul apei. În acest moment, toate zgomotele, toate culorile şi toate mirosurile au venit bubuind peste mine.

Am sărit în râu, împroşcând spumă la o înălţime de câţiva metri. Apa era rece ca gheaţa şi lipicioasă, aşa cum e vinul ţinut mulţi ani de zile în pivniţă. Dintr-un ochi i-am văzut pe toţi cei patru înotând sau scufundându-se în apă. Liu Yong şi Lii Xiaopo erau atât de beţi că n-aveau pic de putere în membre, iar mintea nu le era limpede, aşa că în acest moment nu mai aveau nevoie de ajutorul meu ca să-şi găsească pieirea. Zhao Yonggang părea bărbat, aşa că dacă putea să se zbată să ajungă pe mal, am hotărât să îl las în viaţă. Qiao Feipeng se zbătea în spatele meu, cu nasul violet ieşindu-i pe deasupra apei, pufăind dezgustător. L-am ciocănit niţel cu copitele în căpăţâna lui cea cheală şi nu s-a mai mişcat, capul strecurându-i-se sub apă, iar fundul ridicându-i-se la suprafaţă.

Am coborât pe râu urmând curentul, lichidul argintiu format din amestecul lunii şi al apei semănând cu laptele de măgar aproape de punctul de îngheţ. În spatele meu, motorul pe motorină al bărcii ţipa nebuneşte de parcă-şi pierduse minţile, în timp ce pe mal totul era un val de ţipete înspăimântate. O voce striga:

— Trageţi cu puşca, trageţi!

Puştile detaşamentului de vânătoare fuseseră însă luate cu ei de soldaţii lăsaţi la vatră care se întorseseră mai devreme în oras. Pentru folosirea unor asemenea arme avansate pe timp de pace şi cu scopul de a extermina nişte mistreţi, împotriva factorilor de decizie aveau să se ia măsuri disciplinare în zilele următoare.

M-am scufundat brusc până pe fundul apei şi, asemenea unui scriitor măreţ, am aruncat toate zgomotele deasupra mea şi în spatele meu.

CAPITOLUL 36

Pradă gândurilor cele iute trecătoare, îşi aminteşte de lucrurile din trecut; jură să-i mai pese de sine, salvează copiii

Trei luni mai târziu, am murit.

S-a petrecut într-o după-amiază fără soare. Pe gheaţa alb-ce- nuşie de pe apa din spatele satului Ximen ieşise la joacă o ceată de copii. Erau acolo copii de peste zece ani, copii de şapte-opt, şi mai erau şi câţiva de trei-patru. Unii se dădeau cu sania, alţii se amuzau dând cu biciul în vreun titirez de lemn. Eu şedeam în genunchi printre tufişuri, uitându-mă la vlăstarele satului Ximen. Am auzit o voce familiară strigând pe mal:

— Kaifang... Gaige... Fenghuang... Huanhuan... dragilor, veniţi acasă!

Am zărit-o pe femeia bătrână şi căruntă de pe malul opus, pe când vântul cel răcoros îi flutura basmaua albastră de pe cap. Am recunoscut-o, era Yingehun. Se întâmpla cu o oră înainte ca eu să mor, iar treburile vechi de câteva zeci de ani mi-au ţâşnit în suflet cu vigoarea mărilor şi-a fluviilor, facându-mă să-mi uit de trupul de porc. Ştiam despre Kaifang că este fiul lui Lan Jiefang şi al lui

Hezuo, că Gaige este cel al lui Ximen Baofeng şi al lui Ma Liang- cai, precum şi că Huanhuan este fiul adoptiv al lui Ximen Jinlong şi Huang Huzhu şi că Fenghuang este fiica lui Pang Kangmei şi Chang Tianhong. Ştiam şi că în realitate Fenghuang este din sămânţa lui Ximen Jinlong, însămânţarea petrecându-se sub pomul acela romantic atât de vestit din livada de caişi. Odată, pe când caişii erau în floare iar luna era strălucioasă şi curată, Ximen Jinlong o împinsese pe Pang Kangmei, pe atunci secretara comitetului de partid al comunei, cu spatele la cais şi semănase sămânţa cea cu gene excepţionale a familiei noastre, Ximen, în uterul celei mai frumoase femei din judeţul Gaomi. Aşa cum spunea romanul lui băieţică de Mo Yan, pe când Jinlong îi ridica fusta lui Pang Kangmei, aceasta l-a apucat de urechi şi i-a zis grav şi sever: „Sunt secretara comitetului de partid!“ Jinlong i-a apăsat corpul cu putere de copac şi-a zis: „Păi secretarei ăsteia i-o trag şi eu, alţii te şpăgu- iese cu bani, eu te şpăguiesc cu sula!“ Pang Kangmei s-a moleşit după aceea. Florile de cais erau ca zăpada, căzându-le peste trupuri. Douăzeci de ani mai târziu, era imposibil ca Pang Fenghuang să nu ajungă o frumuseţe unică: sămânţa era bună, ogorul bun, mediul, în momentul însămânţării, era plin de un aer poetic şi artistic, iar Cerul însuşi n-ar fi primit ca ea să nu fie frumoasă.

Copiii erau cufundaţi în joacă şi n-au vrut să se suie înapoi pe mal, aşa că Yingehun a coborât pe zăgaz cu băgare de seamă. În acel moment, stratul de gheaţă de pe suprafaţa râului s-a crăpat şi copiii au căzut în

apa îngheţată.

Nu eram porc în acel moment, eram om, nu vreun erou, ci doar un om cu inima bună şi care nu şovăie să facă ce se cuvine. M-am aruncat în râul îngheţat, am prins între dinţi – nici când am prins între dinţi nu eram porc – haina unei fetiţe şi-am înotat în apropiere de locul unde gheaţa nu se surpase, am ridicat copilul şi l-am aruncat sus. Yingehun se întorsese pe zăgaz, strigând tare înspre sat. Îţi mulţumesc, Yingehun, cea mai iubită dintre nevestele mele! Apa nu mi se părea rece, ba chiar îmi părea călduţă, sângele şi suflurile vitale îmi curgeau cu mare fluiditate prin vasele din tot corpul şi înotam cu sprinteneală şi forţă. Nu m-am dus înadins să-i salvez pe cei trei puişori de lele care erau legaţi de mine prin sute şi mii de fire – peste care copil nimeream, pe ăla îl salvam. În acest moment, creierul nu-mi era gol, mă gândeam la multe, la tare multe. Vreau să mă opun aşa-numitului „narator idiot". Eram precum Anna din romanul lui Tolstoi, Anna Kare- nina – înainte să se culce pe şine ca să se sinucidă, Anna s-a gândit şi ea la tot atât de multe; eram precum copilul din povestirea „Explozii" a lui Mo Yan, care s-a gândit şi el la tot atât de multe după ce-a primit o palmă răsunătoare de la tatăl lui; eram la fel ca Ouyang Hai din vestitul roman Cântecul lui Ouyanghai publicat în ajunul Revoluţiei Culturale, care, în clipa când avea să moară izbit de tren după ce a sărit pe şine ca să împingă la o parte cu toate puterile calul speriat, s-a gândit şi el la tot atât de multe. O zi e mai lungă decât o sută de ani, o secundă durează mult peste 24 de

ore. L-am prins de pantalonii lui de bumbac pe un băieţel şi l-am vânturat sus pe gheaţă. Mi-am amintit o scenă dulce din urmă cu mulţi ani când Yingehun ţinea cu o mână un copil în braţe, iar un altul bea lapte cu unul din sfârcurile ei în gură; mireasma aceea îmbătătoare de lapte specifică trupului de copil părea să se fi dizolvat în apele îngheţate ale râului. Am tras la suprafaţa gheţii un copil şi încă un copil. Copiii se târau înainte, copii deştepţi, faceţi foarte bine, târâţi-vă înainte, în niciun caz să nu căutaţi să vă ridicaţi în picioare. Am prins cu gura piciorul celui mai gras din ceata asta de copii şi l-am tras în sus de pe fundul apei. Pe când urcam la suprafaţă, scotea pe gură un întreg şirag de bule de aer, ca peştii. Chiar în clipa în care am ajuns sus, mi-am adus pe neaşteptate aminte de Chen Guangdi, prefectul judeţului, care avea ochii plini de tandreţe când şedea singur cu măgarul. Când copilul cel gras s-a suit pe gheaţă, aceasta s-a surpat din nou, aşa că i-am împuns grăsunului burta cea moale cu râtul, vâslind din toate puterile cu toate cele patm membre – şi când vâsleam cu toate cele patru membre, tot om eram –, m-am străduit să-mi ridic capul şi l-am azvârlit departe, unde din fericire gheaţa nu s-a mai surpat. Inerţia uriaşă m-a făcut să pic până pe fundul apei, iar în nas mi-a intrat apă şi am simţit că mă sufoc. Când am ieşit la suprafaţă, m-am pus să tuşesc şi să gâfâi. Am zărit o ceată de oameni care alergau în jos pe zăgaz. Oameni nătângi, să nu cumva să coborâţi! M-am cufundat încă o dată până pe fundul apei, trăgând în sus un copil. Era un copil cu faţa rotundă pe care,

odată ce a ieşit din apă, a părut că se prinde gheaţă, de parcă ar fi fost acoperită cu un strat străveziu de sirop. I-am zărit pe copiii salvaţi de mine târându-se pe gheaţă. Se auzeau planşete, iar plânsetele însemnau că sunt în viaţă. Copii, puneţi-vă toţi pe pâns! Mi-am amintit de o scenă în care câteva fete se căţărau, una în spatele alteia, pe caisul din curtea familiei Ximen: cea mai de sus a slobozit un pârţ, s-a auzit o mare de râsete, iar după aceea s-au lăsat toate să alunece în jos din copac, râsetele s-au strâns într-un ghemotoc, iar eu pe loc le-am văzut feţele râzătoare, pe cea a lui Baofeng, pe cea a lui Huzhu şi pe cea a lui Hezuo. M-am cufundat la fundul apei, pe urmele băieţelului deja împins departe de apele râului. Deasupra noastră era un strat gros-gros de gheaţă, iar oxigenul lipsea pe fundul apei; îmi simţeam pieptul gata să explodeze. L-am tras pe băieţel după mine în sus, am izbit violent în gheaţă, dar n-am reuşit s-o crap. Am izbit iar, şi tot n-am izbutit. M-am răsucit în grabă mare şi-am înaintat împotriva curentului, am tot înaintat, iar când am ieşit din apă, totul în faţa ochilor mei era o întindere sângerie. Să fi fost oare apusul? L-am împins cu mare greutate pe copil, pe copilul care se sufoca deja, pe suprafaţa gheţii. Prin întinderea sângerie, i-am zărit printre oamenii aceia pe Jinlong, Huzhu, Hezuo şi Lan Lian, mai erau încă mulţi alţii... toţi asemenea unor oameni din sânge, atât de roşii, în mâini cu prăjini, frânghii, cârlige, înghesuindu-se, târându-se pe gheaţă, apropiindu-se de copii... Lucru deştept, oameni buni, inima mi-era plină de recunoştinţă faţă

de ei în această clipă, le eram recunoscător chiar şi celor care mă pedepsiseră. M-am gândit că stau întins într-o livadă cu pomi rari de viţă nobilă uitându-mă la o reprezentaţie misterioasă de pe o scenă care pare ridicată în înaltul cerului; pe scenă sunetele muzicii se înlănţuiau, un personaj feminin îmbrăcat în haine colorate cusute din petale de lotus prinse laolaltă cânta susurând şi gângăvind ceva, iar eu eram de- adevăratelea mişcat, nu pricep de ce. Am simţit că îmi e foarte cald, apa era caldă şi ea, era aşa de confortabil, mă gândeam eu, în timp ce mă cufundam cu încetul spre fundul râului. Doi draci cu feţe albastre cu care-mi părea că mă cunosc mi-au spus zâmbind:

— Fârtate, iar ai venit!

PARTEA A PATRA

Spirit de câine

CAPITOLUL 37

Bătrânul duh nedreptăţit revine în transmigraţie drept câine; copilaşul răsfăţat merge cu mama în oraş

Cei doi draci m-au tras de braţe, ridicându-mă din râul îngheţat. Spumegând de mânie, le-am spus:

— Lepădăturilor, ia duceţi-mă voi repede la regele Yama, să-mi fac eu socotelile cu potaia aia bătrână!

— Hei-hei, a zis numai zâmbet primul drac, sunt ani de când nu ne-am văzut, dar tot aprig ai rămas la fire!

— E întocmai cum se spune: Nu poţi schimba pisica să nu mai prindă şoareci, şi nici câinele să nu mai mănânce căcat, a zis batjocoritor celălalt.

— Daţi-mi drumul, am spus furios, credeţi că singur n-o să găsesc eu potaia aia bătrână?

— Hai, lasă supărarea, las-o! a zis primul drac, se cheamă că suntem prieteni vechi, nu ne-am văzut de ani de zile, chiar ne era dor de tine.

— Uite, chiar te ducem s-o vezi pe potaia aia bătrână, a zis celălalt.

Trăgându-mă după ei, dracii au gonit nebuneşte pe uliţa cea mare a satului Ximen. Am simţit un vânt rece izbindu-mi faţa, iar nişte fulgi de nea uşori-uşori mi s-au lipit de faţă ca puful de pasăre. În spatele nostru, totul era o întindere de frunze veştede rostogolindu-se pe pământ. Când am trecut pe lângă curtea familiei Ximen, cei doi draci şi-au oprit pe neaşteptate paşii. Primul drac m-a tras de braţul şi de piciorul stâng, celălalt m-a tras de braţul şi de piciorul drept, şi m-au ridicat aşa şi m-au legănat înainte şi înapoi aşa cum se leagănă limba unui clopot. Şi-au dat drumul la mâini în acelaşi timp, făcându-mă să o zbughesc în sus şi în faţă de parcă zburam; i-am auzit apoi zicând într-un glas:

— Du-te să-ţi vezi potaia bătrână!

Am simţit un bâzâit în căpăţână, de parcă de-adevăratelea m-aş fi izbit de un clopot, totul mi s-a făcut negru în faţa ochilor şi mi-am pierdut pentru

moment cunoştinţa. Când mi-am revenit, nici nu-i nevoie să spun, că ai ghicit singur – mă prefăcusem într-un câine, coborându-mă din nou în viaţă în coteţul din curtea mamei tale, Yingehun. Golanul ăsta de Yama, ca să mă împiedice să fac tărăboi în tribunalul lui, luase această măsură josnică, simplificând procesul reîntoarcerii la viaţă în urma transmigraţiei, băgându-mă aproape direct în uter de căţea şi făcându-mă după aceea să mă strecor afară din vaginul ei în urma altor trei căţei.

Coteţul era extrem de grosolan. Sub streaşina casei zidiseră din cărămizi doi pereţi scunzi, aşezaseră peste ei câteva bârne, iar peste acestea întinseseră un strat de carton bitumat. Ăsta era coteţul căţelei care-mi era mamă – n-am ce face, de vreme ce m-am strecurat afară printre bucile ei, trebuie să-i zic mamă – şi a fost şi coteţul meu în copilărie. Înăuntru era îndesată o târnă de frunze amestecate cu pene de pasăre, care ne-au slujit drept saltea şi lenjerie de pat.

Zăpada sporea, plutind cu totul aiurea şi alandala, iar pământul a fost foarte repede învelit în ea; în lumina lămpii de la streaşină, coteţul era plin tot de lumină. Am văzut cum fulgii de nea se arată la faţă printre crăpăturile din carton. Frigul îmi pătrundea în oase şi nu mă puteam ţine din tremurat. M-am înghesuit la pieptul cald al mamei, unde se înghesuiau şi fraţii mei. După câteva reîncarnări, pricepusem o treabă foarte simplă: trebuie să faci după obiceiul locului. Dacă te naşti în cocină şi nu bei lapte de scroafă, o să mori de foame, dacă te naşti în coteţ şi nu te înghesui la pieptul căţelei, e foarte

probabil că o să mori îngheţat. Mama noastră era o căţea mare şi albă, doar labele din faţă şi vârful cozii avându-le negre.

Nu încăpea nicio umbră de îndoială că mama era o corcitură, însă tatăl nostru era câinele-lup al fraţilor Sun, un câine importat din Germania, de rasă pură şi foarte feroce. Mai apoi aveam să-l văd o dată – era foarte înalt, cu spinarea neagră, coada la fel şi burta şi labele din spate galbene ca lemnul-dulce. El – să-l socotim tata – era priponit atunci de un lanţ greu şi gros de fier în curtea fabricii unde fraţii Sun produceau sosul de ardei iute marca „Roşu“, iar în castronul din faţa lui era aşezată mâncare clar luată de pe mesele unui banchet: se afla acolo un întreg pui fript, un peşte întreg şi o carapace completă de broască ţestoasă. Dar el se uita la bucate şi nu le vedea. Avea ochii aurii şi plini de firicele de sânge, nişte urechi ascuţite şi o expresie plină de perfidie şi hainie pe faţă.

Tata era rasă pură, mama era corcitură, iar noi, cei patru, eram corcituri din creştet până la coadă. Deşi după ce aveam să creştem felul şi înfăţişarea aveau să ne fie diferite, acum, de-abia născuţi, deosebirile dintre noi nu erau mari. Probabil că doar Yingehun putea să ţină minte ordinea în care ne născusem.

Tot ea, mama ta, Yingehun, a venit în mână cu un castron de supă de oase să o hrănească pe mama mea, căţeaua. Aburii fierbinţi din castronul de supă se încolăceau în faţa lui Yingehun, în timp ce fulgii de zăpadă, ca nişte molii albe, dansau prin aer deasupra capului ei. De-abia născut, n-aveam vederea prea

bună, drept care nu-i zăream desluşit faţa. I-am adulmecat însă mirosul distinctiv, ca de frunze de mahon mototolite, pe care nici mirosul tare de supă nu putea să-l acopere. Mama mea, căţeaua, a lipăit cu cea mai mare grijă din supă, scoţând plescăială după plescăială. Mama ta a apucat mătura şi a măturat cu ea zăpada de pe acoperişul coteţului, iscând fojgăială după fojgăială. Curăţând ea aşa zăpada de pe acoperiş, lumina zilei a pătruns printre crăpături, şi odată cu ea şi frigul – şi uite că din gând bun, ieşise faptă rea. Era ţărancă, să nu fi ştiut oare că zăpada este plapuma mlădiţelor de grâne? Şi dacă ştia că zăpada e plapuma mlădiţelor de grâne, să n-o fi dus gândul că zăpada de pe acoperişul coteţului era plapuma câinilor? Femeia asta nătângă avea aşa experienţă bogată în privinţa creşterii copiilor, dar era lipsită de cunoştinţe în domeniul ştiinţelor naturale! Dacă ar fi fost ca mine, cu multă învăţătură şi multe înzestrări, ar fi ştiut că eschimoşii locuiesc în case durate din blocuri de zăpadă şi ar fi ştiut că noaptea câinii care trag săniile expediţiilor ştiinţifice de la Polul Nord se strecoară în culcuş de zăpadă ca să facă faţă frigului, iar atunci nu ne-ar mai fi măturat zăpada de pe acoperiş şi noi n-am mai fi fost în zori atât de îngheţaţi cât viaţa să ne atârne de un fir de păr. Desigur, dacă n-am fi fost atât de îngheţaţi cât viaţa să ne atârne de un fir de păr, nu ne-am mai fi bucurat de tratamentul solemn de a sta la ea pe kang, ca să ne încălzim.

Când mama ta ne-a luat în braţe să ne ducă acolo, tolocănea fără încetare:

— Dragilor, sărmanii de voi…

Nu numai că pe noi ne-a dus pe kang-ul ei cel cald, dar a băgat-o şi pe căţea înăuntru.

L-am văzut pe tatăl tău, Lan Lian, stând pe vine la uşa sobei, să aprindă focul. Afară era vânt turbat cu furtună de zăpadă, coşul sobei trăgea mai mult decât vârtos, iar focul ardea aţâţat în vatră, ciripind acolo şi nedând pe dinafară niciun fir de fum; în cameră se răspândea peste tot parfumul aparte al crăcilor de dud când ard. Faţa lui Lan Lian era precum bronzul vechi, iar pe părul lui alb scânteiau luciri aurii. Era îmbrăcat cu o haină căptuşită groasă-groasă şi trăgea dintr-o pipă, cu înfăţişarea unui bătrânel fericit. De când pământurile se împărţiseră la gospodării, ţăranii îşi erau fiecare stăpân, ceea ce însemna în realitate reîntoarcerea la gospodăritul individual de pe vremuri. Aşa stând lucrurile, mama şi tatăl tău mâncau iar din aceeaşi oală şi dormeau pe acelaşi kang.

La capul kang-\Aui era foarte cald, iar trupurile noastre îngheţate de frig s-au încălzit foarte repede. Ne-am pus să ne târâm pe kang. După înfăţişarea fraţilor mei, mi-o ştiam şi eu pe-a mea, întocmai cum se întâmplase şi când mă născusem ca porc. Aveam mişcări neîndemânatice, eram toţi pufoşi şi trebuie să fi fost foarte drăgălaşi. Pe kang se găseau patru copii în vârstă de cam trei ani – trei băieţi şi o fată. Noi eram tot patru, tot trei băieţi şi o fată. Mama ta a spus plăcut surprinsă:

— Tată, ia uită-te ce potriveală, parcă s-ar fi născut să le fie pereche!

Lan Lian a mormăit ceva care nu era nici da, nici ba şi a scos afară din vatră o pupă calcinată pe care a rupt-o cu mâinile: două rânduri de larve au scos un abur alb şi-au răspândit o mireasmă plăcută.

— Cine-a făcut în pat? Cine-a făcut în pat o s-o mănânce!

— Eu am făcut, au zis doi dintre băieţei şi fetiţa, unul după altul.

Un singur băieţel n-a suflat nicio vorbă. Avea urechile grăsulii, te pironea cu nişte ochi mari şi-şi ţinea guriţa ţuguiată, de parcă era supărat. Ştii, bineînţeles, că era fiul adoptiv al lui Ximen Jinlong şi al lui Huang Huzhu – se spunea că părinţii lui buni fuseseră doi elevi în anul întâi de liceu. Banii lui Jinlong puteau să mute munţii, el avea o influenţă foarte mare, aşa că a izbutit să cumpere tot şi să le făgăşuiască pe toate după voie. În acest scop, Huzhu şi-a făcut cu câteva luni mai înainte o burtă falsă umplută cu burete, deşi toţi cei din sat ştiau care era adevărul-adevărat. Băiatul se numea Ximen Huan, era alintat Huanhuan şi era lumina ochilor lui Ximen Jinlong şi a soţiei sale.

— Cine a făcut nu spune, cine n-a făcut a chiräit de pomană, a zis Yingehun, care a plimbat încoace şi-ncolo pupa între palme, suflând peste ea şi înmânându-i-o apoi lui Ximen Huan: Huanhuan, mănâncă!

Ximen Huan a luat pupa din mâinile lui Yingehun şi fără să-i arunce vreo privire a aruncat-o jos de pe kang, aceasta nimerindu-se să cadă drept în faţa botului mamei mele. Mama, fără să se mai ţină de

politeţuri, a mâncat-o.

— Of, copilul ăsta! a zis Yingehun către Lan Lian.

Lan Lian a scuturat din cap:

— Aşa tată, aşa fiu!

Cei patru copii s-au pus după aceea să ne privească curioşi, întinzându-şi deseori mânuţele să ne atingă. Yingehun a zis:

— Câte unul la fiecare, nici mai mulţi, nici mai puţini, numai bine.

Patru luni mai târziu, pe când caisul din curtea familiei Ximen începea să dea muguri, Yingehun le-a spus celor patru cupluri – Ximen Jinlong şi Huang Huzhu, Ximen Baofeng şi Ma Liang- cai, Chang Tianhong şi Pang Kangmei şi Lan Jiefang şi Huang Hezuo – după cum urmează:

— V-am chemat ca să vă spun să vă luaţi copiii acasă. Prima pricină e că noi doi nu ştim nici să scriem, dacă-i mai lăsaţi pe copii aici, teamă mi-e să nu le întârzie mersul înainte în viaţă; a doua e că amândoi am ajuns la vârstă înaintată, părul ne-a albit, vederea ni s-a înceţoşat, urechile ne-au surzit, dinţii ne-au slăbit, şi după o viaţă de amar, e timpul să trăim şi noi nişte zile ferite de griji. Tovarăşe Chang şi tovarăşă Pang, a fost o bucurie pentru noi că ne-aţi lăsat aici copilul să vi-l creştem, dar am vorbit deja cu uncheşul vostru Lan, şi Fenghuang, care e viţă nobilă de copil, tot mai bine e s-o daţi la oraş la grădiniţă.

Momentul final a semănat mult cu o ceremonie solemnă de predare-primire: patru copii stăteau aliniaţi în picioare la capătul dinspre răsărit al kang-

u\\A, patru căţei şedeau pe labe aliniaţi la capătul de apus. Yingehun l-a luat în braţe pe Ximen Huan, l-a sărutat pe faţă, s-a răsucit şi i l-a dat lui Huzhu, care l-a strâns la piept. L-a luat apoi în braţe de pe kangpe cel mai mare dintre căţei, l-a mângâiat pe cap şi i l-a pus în braţe lui Ximen Huan, spunând:

— Huanhuan, e al tău.

Tot aşa, l-a luat în braţe pe Ma Gaige, l-a sărutat pe faţă, s-a răsucit şi i l-a dat lui Baofeng, care l-a strâns la piept. Şi tot aşa, l-a luat apoi în braţe de pe kangipz cel de-al doilea dintre căţei, l-a mângâiat pe cap şi i l-a pus în braţe lui Ma Gaige, spunând:

— Gaige, e al tău.

A luat-o după aceea în braţe pe Fenghuang, i-a măsurat feţişoara roşioară toată şi rozalie cât cuprinde şi, cu lacrimi în ochi, a sărutat-o pe amândoi obrajii, s-a răsucit şi, deloc dornică să se despartă de ea, i-a dat-o lui Pang Kangmei, spunând:

— Trei chelioşi din ăştia mici nu fac cât o zână mică.

A luat-o apoi în braţe de pe kang pe surioara mea, a bătut-o pe creştet, i-a mângâiat botul, şi-a plimbat mâna peste coada ei şi după aceea i-a dat-o lui Pang Fenghuang la piept, spunând:

— Fenghuang, ea e a ta.

L-a luat în braţe şi pe micul Lan Kaifang, a cărui feţişoară era albastră pe jumătate, a mângâiat acel semn distinctiv, a scos un oftat prelung şi a spus, cu ochii ei bătrâni înotând în lacrimi:

— Of, copile cu soartă crudă... Şi tu...?

I l-a dat pe Lan Kaifang lui Hezuo, care l-a

îmbrăţişat strâns- strâns – cu fundul schilodit atunci de mistreţ, centrul ei de gravitaţie nu era stabil şi-şi ţinea corpul înclinat într-o parte. Tu, Lan Jiefang, ai căutat să i-l iei pe vlăstarul din a treia generaţie de feţe albastre, dar Hezuo a refuzat.

De pe kang, Yingehun m-a luat acum în braţe pe mine, Căţelul al Patrulea, şi m-a dat în braţele lui Lan Kaifang, spunând:

— Kaifang, ăsta e al tău, Căţelul al Patrulea, cel mai deştept.

În tot acest răstimp, Lan Lian stătuse pe vine lângă coteţ, acoperindu-i ochii cu o bucată de pânză neagră bătrânei căţele negre, în timp ce o mângâia cu mâna pe căpăţână, potolind-o...

CAPITOLUL 38

Cu vorbe nebuneşti, Jinlong dă glas unor nobile aspiraţii; fără cuvinte, Hezuo îşi aminteşte de o veche vrajbă

Aproape că voiam să sar în picioare din scaunul de răchită, dar m-am controlat. Mi-am aprins o ţigară şi am tras cu încetul din ea, liniştindu-mi emoţiile. Am furişat o privire spre ochii alba- ştri-albaştri ai lui Cap-Mare şi l-am zărit în ei pe acel câine care trăise în casa mea vreme de cincisprezece ani şi care, cu fosta mea soţie şi cu fiul meu, îşi fuseseră unii altora sprijin în viaţă – i-am zărit chipul rece şi nepăsător şi plin de vrajbă. De cum a clipit însă, am descoperit din

nou privirea aceea care semăna deosebit de bine cu privirea din ochii fiului meu mort, Lan Kaifang, la fel de nepăsătoare şi rece, la fel de plină de vrajbă, la fel de nedornică să mă ierte.

...Fusesem deja transferat la Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere a judeţului, eram şeful Secţiei de muncă politică şi se cheamă că mai eram şi unul din ăia care se joacă cu vorbele – publicam adesea câte-un articolaş de mijloc de pagină în ziarul provinciei, sub pseudonimul „Generalul Mijloc-de-pagină“. Mo Yan fusese transferat temporar la gmpa de reportaj din cadrul departamentului de propagandă al comitetului judeţean de partid, să ajute acolo; deşi după buletin tot de la ţară era, nu era mai puţin mâncat de ambiţie, iar numele de smintit i se dusese în tot judeţul. Scria zi şi noapte, avea părul înfoiat tot, iar duhoarea de tutun de pe trupul lui îţi asalta nările; de fiecare dată când ploua, îşi dădea jos hainele de pe el şi le scotea să i le spele ploaia, mai scriind despre asta şi câte-o rimă şchioapă spre amuzamentul propriu: „în ţara întreagă zic că-s turbat, că Cerul cutez să-l pun la spălat“. Fosta mea soţie, Fluang Hezuo, avea mare drag de acest drac şleampăt şi, de fiecare dată când venea, îl trata cu ceai şi ţigări. Câinele nostru şi copilul meu păreau în schimb să-i poarte vrajbă. De fiecare dată când venea, câinele sălta nebuneşte şi lătra violent, smucindu-şi lanţul de la gât de zornăia tot. Odată, fiul meu i l-a desfăcut pe furiş, iar câinele s-a năpustit ca fulgerul; în faţa pericolului, Mo Yan a găsit resurse nebănuite, sărind, ca un hoţ înveterat care zboară

peste streşini şi aleargă pe ziduri, drept pe acoperişul uneia dintre aripile casei noastre. La nu multă vreme după ce am fost transferat la Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere a judeţului, Hezuo a fost şi ea transferată la restaurantul gării, care aparţinea şi el tot de cooperativă. Munca ei era să prăjească uscăţele. Pe corp părea să aibă veşnic miros de ulei prăjit, care devenea şi mai greu în zilele acoperite şi ploioase. N-am spus niciodată că Huang Hezuo nu e un om bun şi n-am să spun niciodată că avea vreun cusur. Când am vrut să divorţez de ea, m-a întrebat cu lacrimi în ochi: „La urma urmei, ce nu e bine cu mine?“ Fiul meu m-a întrebat şi el:

y

„Tată, în ce privinţă ţi-a greşit mama?“ Părinţii m-au ocărât: „Fiule, încă n-ai ajuns mare dregător, cu ce nu e Hezuo pe măsura ta?“ Socrii m-au ocărât şi ei: „Lan Jiefang, dobitoc cu faţa albastră ce eşti, du-te şi te pişă şi uită-te şi tu la tine în pisatul ăla să vezi cum arăţi!“ Şeful meu m-a îndemnat şi el cu cu vorbe cu greutate şi venite din toată inima: „Tovarăşe Jiefang, omul trebuie să aibă înţelepciunea să se cunoască pe sine!“ Aşa e, recunosc, Huang Hezuo nu avea nicio hibă şi era mai mult decât pe măsura mea. Doar că eu n-o iubeam.

În acea zi, când mama a împărţit copiii şi a împărţit şi căţeii, Pang Kangmei, pe atunci vicepreşedinta departamentului organizatoric al consiliului judeţean, şi-a pus şoferul să ne facă o poză de grup. Noi, patru cupluri, cu patru copii şi patru câini, strânşi cum eram laolaltă sub caisul din curtea

familiei Ximen, păream numai armonie şi amabilitate, dar în realitate fiecare nutrea gânduri de neîmpărtăşit celorlalţi. Poza a fost făcută în multe exemplare şi atârna odinioară pe pereţii din şase case, dar astăzi probabil că niciuna nu mai e de găsit.

După poza de grup, Pang Kangmei şi Chang Tianhong au vrut să ne ducă ei cu maşina; pe când eu încă ezitam, Hezuo i-a refuzat, motivând că vrea să doarmă o noapte acasă la mama ei. Când limuzina lui Pang Kangmei s-a îndepărtat în goană, Hezuo a luat în braţe copilul şi căţelul, chitită să plece şi nevrând să asculte de nimeni. Căţeaua s-a scuturat din braţele tatii, iar pânza neagră care-i acoperea ochii i s-a lăsat peste gât, asemenea unui colier negru. S-a repezit drept la Hezuo şi, până să apuc eu să reacţionez, şi-a şi vârât adânc colţii în fesa ei dreaptă. Hezuo a tras un răcnet jalnic şi aproape s-a prăbuşit la pământ; până la urmă s-a ţinut însă tare şi n-a căzut. Tot voia să plece. Baofeng a alergat iute şi a venit cu geanta de medicamente ca să-i oblojească rana. Jinlong m-a tras deoparte, mi-a dat o ţigară, şi-a aprins şi el una, iar fumul ne-a învăluit feţele. L-am văzut cum se încruntă din sprâncene, îşi răsfrânge buza de sus, îşi astupă o nară şi face un fir gros de fum să iasă pe cealaltă. Deşi îl văzusem cum fumează de nenumărate ori, era prima dată când îl vedeam făcând aşa. După ce-a terminat cu schimonoseala, m-a privit intens şi pe un ton poate de compătimire sau poate de batjocură, m-a întrebat:

— Ce, nu mai merge?

Nu m-am uitat la faţa lui, m-am uitat la cei doi

câini care alergau pe uliţa din faţa porţii şi m-am uitat şi la omul care ieşise la plimbare cu motocicleta lui roşie prin piaţa cea largă a satului. Pe scena părăginită, o ceată de oameni orăcăiau spânzurând pancarte pe care se aflau scrise strâmb cuvintele „Breakdance cu fete din sudul Chinei“. Am spus cu mare răceală:

— Ba da, e foarte bine.

— E bine atunci, a zis el, oricum totul vine din felul ciudat în care se potrivesc lucrurile. Totuşi, se cheamă că eşti şi tu un personaj cu nume, cu obraz. Cu femeile, treaba e... a zis el frecându-şi degetul mare de la mâna stângă de arătător şi mijlociu, iar apoi ducând ambele mâini la urechi şi desenând deasupra lor urechile unei pălării din mătase neagră purtate de demnitarii din vechime,

...treaba e să le ai p-astea, că după aia vin ele de cum le faci semn.

Am părut că îi înţeleg sugestia şi am făcut tot ce-mi stătea în putinţă ca să nu mă gândesc la cele din trecut.

Baofeng a venit spre mine sprijinind-o pe Hezuo; fiul meu ţinea într-o mână căţelul, cu cealaltă mână trăgând-o pe Hezuo de colţul hainei, în timp ce se uita în sus la faţa ei. Baofeng mi-a înmânat o cutie de vaccin antirabic, spunându-mi:

— Bag-o în frigider când ajungi acasă, vezi că sunt instrucţiuni detaliate pe cutie, ţine minte, neapărat trebuie făcute injecţiile la timp, să nu cumva să...

— Mulţumesc, Baofeng, a rostit Hezuo, după care mi-a aruncat o privire rece ca gheaţa: Nici măcar

câinilor nu le sunt pe plac.

Wu Qiuxiang a gonit căţeaua bătrână cu un băţ. Aceasta s-a strecurat în coteţ, şi-a dezvelit dinţii şi ochii i s-au făcut verzi ca jadul – îşi arăta astfel vitejia în faţa lui Wu Qiuxiang.

Huang Tong, care era deja adus rău de spate, stătea în picioare sub cais; arătând spre mama şi tata, a ocărât tare:

— Voi, ăştia din familia Lan, nu ştiţi nici de mamă nici de tată, aşa că nici măcar câinele nu ştie de rude! Gâtuiţi-o la iuţeală, că dacă nu îi pun foc la coteţ!

Tata a împuns cu putere înăuntrul coteţului cu o mătură care chelise de la atâta folosire şi căţeaua cea bătrână a scheunat tânguitor.

Mama a alergat afară clătinându-se şi a zis, toată numai scuze:

— Îmi pare rău, îmi pare rău, căţeaua doar îşi apăra puiul, n-a vrut să te muşte...

y

Neţinând seama de insistenţele celor două mame şi ale lui Baofeng şi Huzhu, Hezuo rămăsese chitită să plece. Jinlong şi-a ridicat încheietura şi s-a uitat la ceas:

y

— Primul autobuz a trecut deja, pentru al doilea mai ai de aşteptat două ore. Dacă nu vă e neplăcută maşina mea, vă duc eu.

Hezuo i-a aruncat o privire piezişă, nu şi-a luat rămas-bun de la nimeni şi, trăgându-şi copilul după ea, a pornit înspre capătul satului, cu corpul lăsat într-o parte. Fiul nostru, Kaifang, în braţe cu

căţeluşul, şi-a întors în repetate rânduri capul să ne facă semn.

Tata m-a prins din urmă şi-a început să meargă umăr la umăr lângă mine. Cu trecerea anilor, albastrul de pe jumătatea lui de faţă nu mai era aşa de distinct ca în tinereţe, iar soarele care se lăsa spre apus luminându-i chipul îl arăta şi mai bătrân şi cărunt. M-am uitat la soţie, la fiu şi la câine, care mergeau toţi în faţa mea, m-am oprit şi i-am spus:

— Tată, du-te înapoi!

— Hm! a oftat tata o dată, spunând apoi, cu capul plecat şi descurajat: Dacă ştiam că pata asta poate trece la generaţiile de după, mai bine rămâneam holtei.

— Tată, să nu care cumva să gândeşti aşa, n-am simţit niciodată că e ceva urât. Iar Kaifang dacă are să se plângă, când o să mai crească, o să-i facem o operaţie de înlocuire a pielii – azi ştiinţa s-a dezvoltat aşa de mult că se poate.

— De Jinlong şi Baofeng la urma urmei tot mă separă ceva. Acum cel mai mult îmi fac griji de familia voastră.

— Tată, linişteşte-te, îngrijeşte-te bine de dumneata.

— Ăştia trei ani au fost cei mai buni din viaţa mea, am acasă mai bine de 1 500 de kile de grâu, mai am şi câteva sute de kile de alte soiuri de grâne, şi trei ani dacă nu strâng vreo boabă, eu şi mama n-o să flămânzim.

Jeepul lui Jinlong s-a apropiat săltăreţ dinspre est. I-am zis:

— Tată, întoarce-te, când o să am timp, am să vin să te văd.

— Jiefang... Tata a făcut o mică pauză, a ţintuit pământul cu privirea şi a spus întristat: Mama mi-a spus că în viaţă cine cu cine se însoţeşte e lucru sorocit. A făcut iar o pauză şi a zis: Mama mi-a spus să te îndemn să nu-ţi vină gânduri să te duci cu altele, a zis că cei ce se vântură mult printre demnitari „de-şi trimit acasă prima nevastă, se opresc la jumătatea drumului“; asta e vorbă din bătrâni, bagă bine la cap.

— Pricep, tată. M-am uitat la faţa lui şi urâtă, şi solemnă, simţind deodată cum mă cuprinde un val de obidă. Vorbeşte cu mama, zi-i să stea liniştită.

Jinlong a oprit maşina în spatele nostru. Am deschis portiera şi m-am aşezat pe scaunul de lângă şofer.

— Te obosesc nespus... am zis.

Jinlong şi-a înclinat capul şi-a scuipat pe fereastră mucul de ţigară din gură, tăindu-mi vorba:

— Nespus în pana mea!

Nu m-am putut abţine să nu râd, spunându-i:

— Când o să fie şi fi-miu de faţă, să fii mai atent ce vorbeşti.

A mormăit ceva şi-a rostit:

— Oricum nu contează, pe bărbaţi de la 15 ani trebuie să-i pui să-nveţe cum e cu sexul. Aşa n-o să tot aibă de mormăit în privinţa femeilor.

— Bine, atunci începe cu Ximen Huan, să vedem dacă poţi să-l creşti şi să-l faci să fie cineva.

— Să-l creşti doar aşa nu ţine, tot trebuie să vezi dacă are fibră pentru asta.

Când jeepul a ajuns lângă Hezuo şi Kaifang, s-a oprit şi Jinlong şi-a scos capul afară, spunând:

— Cumnato, nepoate, hai în maşină!

Kaifang ţinea căţelul în braţe, iar Hezuo îl trăgea pe Kaifang după ea şi, deşi mergea înclinată, tot a ţinut capul drept când a trecut pe lângă maşină.

— Of, personalitatea asta! Jinlong a ciocănit niţel pe mijlocul volanului, iar jeepul a claxonat foarte scurt. Cu privirea înainte, iară să se uite spre mine, mi-a zis apoi: Flăcăule, trebuie să ştii cu cine ai de-a face! N-a fost niciodată vreo lămpiţă cu economie de ulei!

Maşina i-a prins încet-încet din urmă, iar Jinlong a mai apăsat o dată pe claxon, scoţându-şi iar capul şi zicând:

— Cumnato, nu ţi-o fi plăcând maşina mea hodorogită, spune...

La fel ca mai înainte, Hezuo mergea mândră toată, cu privirea cruntă ţintuind drumul din faţă. Purta pantaloni gri- desebis, perfect rotunjiţi în dreapta la spate, dar în stânga pun- giţi. Îi ieşise prin ei o pată de sânge sau poate de tinctură de iod. Chiar o compătimeam, dar în acelaşi timp chiar îmi stârnea aversiune. Ceafa alb-verzuie care îi ieşea la iveală pe sub părul tuns scurt, urechile subţiri şi lipsite de lobi, negul de pe obraz cu doi peri, unul lung şi unul scurt, ca şi mirosul de pe corp în care se amestecau toate etapele procesului de producţie a uscăţelelor – toate îmi stârneau aversiunea.

Jinlong a oprit maşina în faţă în mijlocul drumului, a împins portiera, a sărit afară şi s-a pus cu mâinile în

şold lângă jeep, cu o expresie înciudată pe chip. Am ezitat un moment, apoi am împins şi eu portiera şi-am coborât.

Nimeni nu se lăsa. Mi-a trecut prin minte că, dacă Huang Hezuo ar fi avut vreo magie ca în legendă, s-ar fi prefăcut într-un uriaş, care ar fi călcat peste mine, ar fi păşit şi pe Jinlong, ar fi făcut jeepul una cu pământul şi-ar fi mers după aceea drept înainte. Nu ne-ar fi ocolit. Soarele apunând tocmai îi lumina faţa – cu sprâncene exagerat de groase şi care aproape se uniseră într-una singură, buze subţirele şi ochi negri nu foarte mari care păreau să izbucnească în lacrimi. O compătimeam, simţeam că nu-i e uşor, dar ce-mi umplea mie inima de dădea pe dinafară era, ca mai înainte, aversiune.

Faţa pe care se citea oarecare supărare a lui Jinlong s-a făcut pe negândite zâmbăreaţă şi obraznică, iar el a zis, schimbând şi formula de adresare:

— Surioară, ştiu că te simţi obidită să mergi cu o maşină hodorogită ca asta, ştiu că nu dai doi bani pe un ţăran ca mine şi ştiu că mai bine mergi pe jos înapoi în capitală decât să vii în maşina mea, dar dacă tu poţi să mergi, Kaifang nu poate, hai, de dragul nepotului, dă-i şi unchiului o portiţă de scăpare din situaţia asta!

A mers apoi înainte, s-a îndoit de şale şi i-a luat în braţe pe Kaifang şi pe căţeluş. Hezuo a tras de ei înapoi, dar şi Kaifang, şi căţelul erau deja în braţele lui Jinlong. Acesta a deschis portiera din spate şi a îndesat copilul şi căţelul înăuntru. Kaifang a urlat „Mamă!“ de dinăuntru, cu un ton oarecum plângăreţ.

Căţelul a făcut şi el ham-ham! Am deschis portiera de pe partea cealaltă, am privit-o crunt şi i-am spus batjocoritor:

— Doamnă, vă rog!

Ezita, dar Jinlong, la fel de zâmbăreţ şi obraznic, a spus:

— Mătuşică a fiului meu, dacă n-ar fi de faţă şi unchiul lui fii-meu, te-aş duce şi pe tine-n braţe în maşină!

Faţa lui Hezuo s-a îmbujorat brusc. I-a aruncat un ochi iscoditor, iar privirea îi era extrem de complicată. Ştiam desigur de ce îşi aducea aminte. Pricinile aversiunii mele n-aveau legătură cu faptul că făcuse treaba aceea cu Jinlong, aşa cum n-aş fi simţit absolut nicio aversiune faţă de o femeie măritată, dacă m-aş fi îndrăgostit de una, pentru că a avut înainte relaţii cu soţul ei. În mod surprinzător, s-a suit în maşină, dar nu pe partea mea, ci pe cea unde era Jinlong. Am închis cu putere portiera, iar Jinlong a închis-o şi el pe cea de pe partea lui.

Maşina s-a pus în mişcare, duduind înainte pe drum. Vedeam prin oglinda retrovizoare a lui Jinlong cum Hezuo îl cuprinsese strâns cu braţele pe fiul nostru şi cum el îl cuprinsese strâns pe câine. Fără pereche de supărat, am bodogănit fără să vreau:

— Prea exagerată piesa asta!

În acel moment, jeepul tocmai rula pe podeţul strâmt de piatră. Ea a deschis pe neaşteptate portiera, dând să sară afară. Jinlong a prins volanul cu stânga, iar dreapta a întors-o în spate, apucând-o de păr. M-am întins şi eu brusc, trăgând-o de braţ. Copilul

plângea, căţelul lătra. Maşina a ajuns la capul podului. Jinlong şi-a ridicat mâna şi mi-a tras un pumn în piept, ocărându-mă:

— Lepădătură ce eşti!

A sărit apoi din maşină, şi-a şters cu mâneca transpiraţia de pe frunte şi a tras un şut în portieră, ocărând:

— Şi tu eşti o lepădătură! Tu poţi să mori, poate să moară şi el, pot şi eu, dar Kaifang? Ce vină are un copil de trei ani?

Kaifang s-a pus pe un plâns straşnic în maşină, iar Căţelul al Patrulea a început să latre nebuneşte.

Jinlong şi-a vârât mâinile în buzunarele de la pantaloni şi s-a învârtit de două ori pe loc, pufăind. A deschis apoi portiera, s-a întins înăuntru, i-a şters lacrimile şi mucii lui Kaifang de pe faţă cu o batistă şi i-a zis ca să-l înveselească: „Gata, flăcău mare ce eşti, nu mai plânge! Când vii data viitoare, unchiul o să vină să te ia cu limuzină Santana". I-a dat apoi o palmă câinelui peste cap, ocărându-l: „Javră, tu de ce mă-sa chelălăi aşa în gura mare?"

jeepul gonea în zbor pe drum, vânturând în praful din urma lui căruţe cu cai, căruţe cu măgari, tractoare cu patru roţi, tractoare cu coarne, biciclişti şi pietoni, pe toţi laolaltă. Pe atunci, drumul care ducea din satul Ximen la capitala judeţului era asfaltat doar pe mijloc, pe o bandă lată cam de cinci metri, pe margini fiind în continuare pământ nisipos. Astăzi, drumul care duce din zona de dezvoltare specială a satului Ximen la capitala de judeţ a fost deja lărgit, devenind unul cu opt benzi şi două sensuri, tot din ciment. Pe

cele două părţi ale sale sunt plantaţi arbuşti de ilex, bine tunşi şi ordonaţi, iar la fiecare zece metri se află câte un ienupăr în formă de pagodă. Pe zona verde mediană sunt plantate tufe după tufe de trandafiri galbeni şi roz. Jeepul fremăta fără oprire, scrâşnind şi scârţâind. Jinlong conducea înciudat şi repede, şi deseori zdroncănea cu mâna în volan, claxonul răsunând apoi fie scurt ca un lătrat de câine, fie strident ca un urlet de lup. Mă ţineam strâns-strâns de bara de fier din faţă. Am glumit apoi:

— Flăcău, ia zi, ai strâns bine şuruburile la roţi?

— Stai liniştit, sunt pilot de clasă mondială, a zis el, viteza micşorându-se apoi în chip lămurit. După ce am trecut de Târg- de-măgari, drumul şerpuia într-una urmând malul râului, a cărui apă era toată scăldată într-o lumină aurie. O mică barcă cu motor vopsită alb-albastru cobora urmând curentul. Jinlong a zis:

— Nepoate Kaifang, unchiul tău e mâncat de ambiţie, vrea să facă din ţinutul Gaomi din nord-est raiul pe pământ, să prefacă satul nostru Ximen în perla coroanei, iar din dărăpănătura aia de capitală a voastră o periferie de-a lui, ce zici, mă crezi?

Kaifang n-a spus nimic. Am întors capul şi-am zis: „Unchiul ţi-a pus o întrebare!“ Dar băieţelul adormise deja, iar din gură îi curgea puţină salivă pe capul câinelui. Căţelul cel mic, Al Patrulea, se tot holba la mine şi mă pironea cu privirea, pesemne că ameţise la cap! Hezuo avea faţa întoarsă spre râu, cu partea pe care avea negul înspre mine; îşi ţinea buzele ţuguiate şi părea încă supărată.

Când ne-am apropiat de capitală, l-am văzut pe Hong Taiyue. Mergea pe bicicletă, o vechitură de pe vremea creşterii din belşug a porcilor, în cap cu o pălărie ruptă de paie, arcuit de şale şi legănându-şi umerii. Apăsa pe pedale din toate puterile, era leoarcă de sudoare pe spate, iar hainele îi erau toate pătate de praf galben.

— Hong Taiyue, am zis.

— L-am văzut, probabil că se duce iar la consiliul judeţean să facă plângere.

— Împotriva cui?

— Împotriva cui poate. Jinlong a făcut o mică pauză şi a zis râzând: El şi cu moşul nostru de-acasă sunt de fapt două feţe ale aceleiaşi monede. A apăsat apoi pe claxon şi a trecut ca un fulger pe lângă el: Fraţi de suferinţă, Hong Taiyue şi Lan Lian, suferă unul, suferă şi altul!

y

Mi-am întors capul şi am văzut cum bicicleta lui Hong Taiyue se suceşte de câteva ori, dar nu se prăbuşeşte la pământ. El pe loc s-a făcut mic în urma noastră, dar un şuvoi ascuţit de ocări ne-a prins din urmă:

— Ximen Jinlong, să-ţi fut morţii mă-tii! Pui de căţea ieşit din moşier samavolnic...

— Vorbele cu care mă-njură le ştiu deja pe dinafară, a râs Jinlong. De fapt e un moşneag tare drăgălaş!

În faţa porţii noastre, Jinlong a oprit maşina, dar n-a stins farurile:

— Jiefang, Hezuo, toţi am lăsat în spate vârsta de

treizeci şi numărăm deja patruzeci, dacă am trăit până în ziua de azi, se cheamă că am înţeles toţi o trebuşoară, şi anume că poţi să găseşti pricină oricui, dar cu niciun chip şi ţie!

— Adevăr suprem, vorbă înţeleaptă! am zis.

— Rahat, a zis, când m-am dus luna trecută la Shenzhen m-am cunoscut cu o fată frumoasă, care avea mereu pe buze o vorbă: „Nu poţi să mă schimbi!“ Şi eu îi ziceam: „Mă schimb pe mine!“

— Ce vrei să spui?

— Las-o, rămâi aşa ameţit! Şi-a făcut jeepul să-şi răsucească botul ca un taur care izbeşte cu coarnele în pânza roşie, a scos afară o mână înmănuşată cu o mănuşă albă din bumbac, le-a strâns cu ea pe-ale noastre niţel, cu o mişcare sucită şi lipsită de pricepere, iar după aceea s-a pus pe goană. O găină galbenă a vecinei i s-a strecurat sub maşină şi s-a făcut plăcintă. Părea să nu-şi fi dat seama. Am ridicat găina de pe jos şi m-am dus să ciocăn în uşa vecinei, dar n-a răspuns nimeni. M-am gândit ce m-am gândit, am scos din buzunar 20 de yuani, i-am împuns între ghearele păsării, iar apoi am îndesat-o aşa pe sub poartă. Pe atunci în capitala judeţului încă era voie să creşti pui şi gâşte – vecinul nostru din faţă îşi împrejmuise jumătate de curte, aşternuse un strat de nisip şi pietriş şi creştea acolo doi struţi.

Hezuo stătea în curte:

— Asta e casa noastră, a spus, şi spre fiul nostru, şi spre câine.

Am dibuit în geantă cutia cu vaccinuri şi i-am înmânat-o, spunându-i cu mare răceală:

— Bag-o la iuţeală în frigider, faci o injecţie la trei zile, să nu care cumva să uiţi.

— Soră-ta a zis că, dacă te-mbolnăveşti de turbare, mori sigur? a întrebat.

Am dat din cap.

— Şi n-o să fie întocmai cum e pe pofta inimii tale? a zis ea, smulgându-mi cutia cu vaccinuri, răsucindu-se şi intrând în bucătărie, unde era şi frigiderul.

CAPITOLUL 39

Lui Lan Kaifang îi e drag să se uite la noul sălaş; Căţelul al Patrulea păstrează în cuget vechea locuinţă

...În prima noapte petrecută în casa voastră, m-am bucurat de o primire foarte curtenitoare. Eram câine, dar locuiam în casă de om. Când avea un an, fiul tău fusese dus în satul Ximen şi crescut acolo de mama ta, iar de atunci nu se mai întorsese acasă. Era la fel ca mine, casa i se părea şi nefamiliară, dar era şi curios în privinţa ei. Am alergat încoace şi-ncolo în urma lui, în scurtă vreme obişnuindu-mă cu structura ei.

Nu era deloc o casă rea. În comparaţie cu coteţul de sub strea- şina casei lui Lan Lian din satul Ximen, era pur şi simplu un palat. Când intrai pe uşă, dădeai într-o cameră mare pătrată, pardosită cu marmură roşie de Laiyang ceruită de scânteia şi pe care îţi alunecau picioarele. De cum a intrat pe uşă, fiul tău a fost fermecat de podea şi şi-a coborât capul

căutându-şi umbra; mi-am zărit-o şi eu pe a mea. După aceea a început să patineze ca pe gheaţa unui râu. Senzaţia de gheaţă m-a făcut să-mi aduc nedesluşit aminte de râul cel vast din spatele satului Ximen şi de gheaţa lui transparentă asemenea jadului; privirea mea a străpuns gheaţa şi am văzut apele cele încet curgătoare ale râului şi peştii care înotau cu mişcări lente, iar atunci imaginea unui porc uriaş a apărut cu încetul pe podeaua din marmură roşie şi m-a înspăimântat – părea că vrea să mă mănânce. Am ridicat capul în grabă şi nu m-am mai uitat la el. Am văzut în schimb de jur împrejur lambriurile din lemn de fag de culoarea mandarinei. Am mai văzut şi pereţii albi ca zăpada şi plafonul alb ca zăpada, precum şi lustra cu braţe de culoare bleu şi care semănau la formă cu mugurii de lăcrămioară. Am mai văzut şi poza uriaşă care spânzura pe peretele frontal – o pădurice, un iaz verde, două egrete şi, lângă iaz, o întindere aurie de lalele. Odaia dinspre răsărit era o cameră de lucru lungă şi îngustă, cu biblioteca îmbrăcând un perete întreg, dar având pe rafturi doar câteva zeci de cărţi de mărimi diferite. În colţul odăii era un pat, lipit de un birou şi un scaun. Podeaua era pardosită cu parchet de stejar, dat cu un strat de lac transparent. Mergând către apus dinspre vestibul urma un coridor, în faţa acestuia se deschidea o cameră, iar la dreapta o alta: în fiecare erau paturi şi toate aveau parchet de stejar. În spatele vestibulului se găsea bucătăria.

Ce luxos! ce mişto! m-am gândit eu atunci. Nu după multă vreme însă, când am văzut casa

stăpânilor surorii mele, am aflat şi eu de fapt ce înseamnă decoraţiuni modeme şi ce înseamnă somptuos şi impunător. Deşi casa voastră, care era şi casa mea, părea neatrăgătoare faţă de a altora, mie îmi plăcea. Câinilor nu le e urâtă casa săracă – unde mai pui că nu era deloc săracă. Cu patm camere în clădirea principală, două în aripa de răsărit, trei în cea de apus, o curte de o jumătate de mu, patm arţari japonezi mari şi groşi şi o gură de fântână plină de vlagă, casa asta şi curtea ei arătau că tu, Lan Jiefang, nu te descurcaseşi rău: nu erai vreun demnitar prea înalt, dar iscusinţa nu ţi-era mică, erai cineva.

De vreme ce, mare sau mic, tot câine eram, trebuia să-mi îndeplinesc îndatorirea de câine, şi anume să scap câţiva stropi de urină de fiecare dată când ajungeam într-un loc nou, ca să las un semn: pe de o parte arătam aşa că era teritoriul meu, iar pe de alta, dacă cumva, plecat la drum lung, rătăceam drumul, adulmecam mirosul şi găseam calea de întoarcere.

Prima vână am pişuit-o pe pragul uşii din dreapta. Mi-am ridicat piciorul drept din spate şi, piş-piş, de două ori, aroma a dat pe dinafară în toate părţile. Mai cu economie, locurile de dat cu parfumul ăsta nu-s puţine. A doua vână am pişuit-o pe lambriul din sufragerie, tot de două ori, cu acelaşi miros, tot aşa, mai cu economie. A treia vână am pişuit-o în camera ta de lucru. Tocmai făcusem primul piş, când tu mi-ai dat un picior, de-a trebuit să-mi ţin cu forţa ai doilea piş. Mai bine de zece ani lungi după acel moment, mi-a fost greu să uit de piciorul ăsta. Deşi erai bărbatul casei, nu te-am socotit niciodată stăpânul meu, iar

mai apoi am ajuns chiar să te socotesc duşman. Primul meu stăpân a fost fireşte femeia cu jumătate de fund. Al doilea, băiatul cu faţa pe jumătate albastră. Tu, fir-ar mama ei, în sufletul meu, pfui! ce jucărioară nenorocită mai erai!

Nevasta ta a aşezat pe coridor un coşuleţ, unde a aşternut câteva ziare, iar fiul tău a adăugat o minge – se cheamă că era culcuşul meu. Era, bineînţeles, foarte bine, mai aveam şi jucărie, mă îmbogăţisem. Dar situaţia asta prielnică n-a durat prea mult, am dormit în culcuşul meu doar jumătate de noapte, iar apoi tu mi-ai mutat coşul şi m-ai aruncat odată cu el lângă movila de cărbuni din aripa de vest a casei. De ce? Pentru că pe întuneric mi-am amintit de coteţul meu din satul Ximen, mi-am amintit de îmbrăţişarea caldă a mamei şi mi-am amintit şi de mirosul acelei băbuţe prietenoase. N-am putut să mă ţin şi m-am pus să gem, cu ochii scăldaţi în lacrimi. Până şi fiul tău, dormind la pieptul nevesti-tii, s-a trezit la jumătatea nopţii căutându-şi bunica. Ce e adevărat pentru oameni e adevărat şi pentru câini. Fiul tău avea deja trei ani, dar băiatu avea doar trei luni, cu ce temei nici de mama n-aveam voie să-mi fie dor? Unde mai pui că nu-mi era dor doar de mama, mi-era dor şi de mama ta! Dar n-are rost să spun toate astea, la jumătatea nopţii ai deschis uşa, ai luat coşul în braţe şi l-ai aruncat lângă movila de cărbuni şi m-ai mai şi ocărât: „Corcitură ce eşti, dacă mai scheauni, te strâng de gât!“

În fapt tu nu dormeai, stăteai întins în camera de lucru. Pe masă puseseşi de faţadă un exemplar din

Operele alese ale lui Lenin – dar ce, un individ cu căpăţâna plină de idei burgheze putrede ca tine citea Operele alese ale lui Lenin? Pfui! Asta era trucul de care te foloseai neabătut ca să eviţi să dormi cu stăpâna mea. Fumai ţigară de la ţigară şi îngălbeniseşi cu fumul pereţii camerei, de ziceai că folosiseră alt tip de vopsea când îi zugrăviseră.

Lumina lămpii se prelingea printre crăpăturile uşii de la camera de lucru, traversa sufrageria şi se prelingea înăuntru prin crăpăturile uşii de la coridor; peste tot era însoţită de mirosul de fum. Deşi plângeam, îmi îndeplineam în acelaşi timp îndatoririle de câine. Mi-am pus în memorie mirosul tău amestecat, ascuns în spatele duhorii de tutun şi care era în esenţă unul amărui, mi-am pus în memorie şi mirosul soţiei tale, acoperit de putoarea de ulei şi de tinctură de iod, dar în esenţă unul piperat; cu mirosul fiului vostru, amărui şi piperat, o combinaţie a mirosurilor voastre, mă obişnuisem de mult. În satul Ximen, puteam cu ochii închişi să iau în gură pantofii lui dintr-o grămadă întreagă de încălţări. Dar uite că tu, băieţică, tot ai cutezat să mă muţi din casă lângă movila de cărbuni din aripa de vest. Care câine vrea să stea în aceeaşi cameră cu oamenii? Să vă adulmece mirosul picioarelor? Să vă adulmece pârţurile? Să vă adulmece putoarea de la subsuori? Să vă adulmece acreala din gură? Dar eu eram mic pe atunci, o noapte să mă fi lăsat să stau în casa ta şi te-aş fi socotit plin de omenie, dar tu, băieţică, băieţică… Vrajba dintre noi atunci s-a înfiripat.

În aripa casei era beznă, dar pentru un câine firele de lumină erau de ajuns ca să distingă lucrurile. Mirosul tare al cărbunelui era amestecat cu cel de praf de puşcă, cu mirosul de sudoare al minerilor, ca şi cu cel de sânge. Erau bucăţi mari şi lucitoare de cărbune – pe vremea aceea, Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere administra bunurile şi materialele, şi ce voiai aia aveai. Casele în care putea să ardă un cărbune atât de bun şi cu bucăţi atât de mari nu erau dintre cele de rând. Am sărit din coş, m-am dus în curte, am adulmecat mirosul care se arunca vijelios în sus din fântână, am adulmecat mirosul florilor de arţar japonez, pe cel al privatei de lângă zidul din sud-vest, pe cel al arpagicului şi spanacului de pe un petic de grădină, pe cel de drojdie din aripa de est, de cârnaţi cu usturoi, de orez acrit şi pe cel iscat de fel şi fel de obiecte de lemn, de fier, de plastic sau electrice. Am făcut piş-piş pe cei patru arţari japonezi, am făcut piş-piş pe poartă şi oriunde trebuia să fac piş-piş am făcut piş-piş. Acesta a devenit teritoriul meu – plecasem deja de la pieptul mamei, venisem într-un loc nefamiliar, iar de-acum încolo aveam să mă bizui pe mine însumi.

Am dat ocol prin curte şi m-am familiarizat cu mediul. Când am trecut prin dreptul uşii de la clădirea principală, o slăbiciune de moment m-a Scut să mă năpustesc la ea şi s-o zgârâi de câteva ori cu ghearele, slobozind şi câteva scheunături pline de jale; mi-am învins însă repede slăbiciunea aceasta.

Când m-am întors în coşul din odaia din aripa de vest, simţeam că mă făcusem deja mare. Am văzut

semiluna căţărându-se pe cer, cu faţa roşie-roşie, ca o lele ruşinoasă de la ţară. Cerul înstelat era fără margini de adânc, iar belşugul de flori violet deschis al arţarilor japonezi, asemenea unui roi de fluturi, păreau că o să se ridice în orice clipă în dans plin de graţie în lumina mocirloasă a lunii. Auzeam sunetele misterioase şi nefamiliare ale capitalei în a doua jumătate a nopţii, adulmecam toate mirosurile acelea complicate şi simţeam că mă găseam deja în mijlocul unei vaste lumi noi; eram plin de năzuinţe faţă de ziua de mâine.

CAPITOLUL 40

Pang Chunmiao risipeşte perle de lacrimi; Lan Jiefang sărută întâia oară buze cireşii în răstimpul a şase ani, eu, Lan Jiefang, am ajuns, din şef al Secţiei de muncă politică de la Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere a judeţului, să fiu secretar-adjunct al comitetului de partid al cooperativei, apoi director al cooperativei şi secretarul comitetului ei de partid iar acum subprefect, responsabil de cultură, educaţie şi sănătate publică: urcasem, şi nu încet. Deşi existaseră tot felul de comentarii, când mă uitam în sinea mea, n-aveam nimic de ce să mă ruşinezi Deşi Pang Kangmei, mai întâi şefa departamentului organizare, apoi secretară-adjunctă responsabilă cu activitatea de organizare, se născuse fiindcă tata o cărase în spinarea măgarului pe mama ei la spitalul judeţean, deşi relaţia dintre fratele meu vitreg, Ximen Jinlong,

şi ea nu era una obişnuită, deşi mă ştiam bine cu tatăl, mama şi sora ei mai mică, deşi fiul meu şi fiica ei erau colegi de clasă, deşi câinele de la mine de acasă şi câinele de la ea de acasă aveau aceeaşi mamă, şi deşi existau atâtea şi atâtea deşi-uri, eu, Lan Jiefang, am ajuns subprefect bizuindu-mă întru totul pe mine însumi. Fuseseră strădaniile mele, talentele mele, relaţiile colegiale construite de mine, baza de mase pe care mi-o stabilisem şi, ca să zic şi cu vorbe sforăitoare, beneficiasem desigur şi de sprijinul organizaţiei şi ajutorul tovarăşilor, dar nu mă dusesem să bat la poarta lui Pang Kangmei. S-ar zice că nici ea nu avea mare drag de mine. La nu multă vreme după ce urcasem în funcţie, ne întâlniserăm odată din întâmplare în curtea consiliului judeţean şi, uitându-se-n stânga şi-n dreapta să vadă dacă nu e nimeni, mi-a zis în mod neaşteptat:

— Pocitanie ce eşti, eu am votat împotrivă, dar tot te-ai ales.

Parcă mi-ar fi dat cu o bâtă în cap, o vreme am rămas cu gura căscată şi limba înnodată. Aveam 40 de ani, făcusem burtă, părul din creştet mi se rărise şi el. Şi ea avea 40 de ani, dar trupul îi era tot mlădiu, pielea îi era tot lucioasă, toată faţa îi era numai tinereţe, iar zilele şi anii nu păreau să fi lăsat pe ea nicio urmă. Am privit năuc înspre umbra spatelui ei, zărindu-i fusta cafenie bine croită, pantofii maronii de piele cu toc mediu, picioarele lungi, talia fină şi fundul ei săltat, iar inima mi s-a răzleţit încâlcită precum cânepa.

Dacă nu s-ar fi petrecut treaba cu Pang Chunmei,

probabil că aş fi putut să mă ridic şi mai sus, să mă duc prefect în altă parte, sau poate secretar, iar în cel mai rău caz aş fi dat înapoi ajungând în Adunarea Naţională sau la Conferinţa Politică, în vreun post de vice, cu mâncare, băutură şi distracţie, şi-aş fi păşit aşa în toamna vieţii; oricum n-ar fi fost ca acum, cu numele făcut ferfeniţă, cu răni pe dinăuntru puzderie, zăcând în curtea asta mică şi trăgându-mi zilele fără niciun rost. Dar nu am păreri de rău.

— Ştiu că nu ai păreri de rău, a zis Cap-Mare, într-un anume sens, se cheamă că eşti bărbat adevărat. A început să chicotească, iar expresia câinelui meu de-acasă i-a răsărit pe faţă tot aşa cum negativul lasă loc imaginilor în revelator.

De-abia când băieţică de Mo Yan şi-a făcut prima oară apariţia cu ea la mine în birou, mi-am dat şi eu pe neaşteptate seama cu câtă sprinteneală alunecaseră anii. Simţisem într-una că îi ştiu bine-bine pe cei din familia Pang, de parcă ne vedeam adesea, însă dacă mă străduiam să rememorez, amintirea pe care o aveam imprimată în creier despre ea era tot cea a fetiţei care mergea în mâini în poarta Fabricii de Prelucrare a Bumbacului Numărul cinci.

— Tu, atât de mare... Asemenea unui om în vârstă, am măsurat-o din cap până în picioare. Încercat de simţiri nenumărate, am spus: Atunci, aşa, aşa, îţi ridicaseşi picioarele...

Faţa ei albă-albă s-a îmbujorat, iar vârful nasului i s-a acoperit de broboane de sudoare. Era ziua de 1 iulie 1990, duminică. Temperatura era foarte ridicată. Biroul meu era la etajul doi, iar ferestrele larg

deschise dădeau către coroana unui arţar cu o coroană luxuriantă, în care cicadele se auzeau ca nişte stropi de ploaie. Ea purta o rochie roşie cu anchior şi bordură de dantelă. Avea gâtul extrem de fin, iar zona claviculelor o avea scobită; purta un fir roşu la gât, la capătul căruia se afla o bucată mică-mică şi verde de – probabil – jad. Avea ochii mari, gura mică şi buzele bogate. Nu era machiată. Incisivii îi păreau niţel înghesuiţi, dar erau foarte albi. La spate avea, în mod surprinzător, părul prins într-o coadă ca pe vremuri, iar asta mi-a stârnit o senzaţie bizară. Băieţică de Mo Yan a scris odată o povestire intitulată „Coada de păr“ în care înfăţişa povestea adulterului dintre un vicepreşedinte al departamenului de propagandă al Consiliului Judeţean şi o fată care vindea benzi desenate la librăria Xinhua. Deznodământul poveştii era foarte anapoda şi cu totul deosebit faţă de cum a fost la noi, dar e clar că prototipul ei fusese povestea noastră de iubire. Dacă te-mprieteneşti cu un scriitor, cum nu faci bine, cum devii material de roman. Ei, băieţică ăsta, fir-ar mama ei!

I

f

— Staţi jos, staţi jos, am zis eu, aferându-mă cu turnatul ceaiului. Prea repede, zău, micuţa Chunmiao a crescut cât ai clipi din ochi şi s-a iăcut o fată aşa de dreaptă şi graţioasă.

— Unchiule Lan, eşti prea bun. Mai devreme pe stradă, domnul profesor Mo mi-a luat un suc, a spus ea, stând rezervată la marginea sofalei.

— Greşit, greşit, nu poţi să-i zici „unchi“, a zis băieţică de Mo Yan, prefectul Lan e născut în acelaşi an cu mama ta, iar mama lui i-a fost mamă de suflet surorii tale.

— Vorbeşti bezmetic, am zis eu aruncându-i în faţă un pachet de ţigări Zhonghua, ce mamă de suflet, mamă de nesuflet, între noi n-au fost niciodată relaţii din astea aşa de vulgare. I-am pus în faţă un pahar de ceai Longjing. Zi-mi cum vrei, nu-l asculta pe gură ăsta de cioară – parcă lucrezi la librăria Xinhua?

— „Tovarăşe prefect Lan“, a spus Mo Yan îndesându-şi pachetul de ţigări în buzunar şi pescuind una din pachetul meu, cam birocratic, nu? Domnişoara Pang Chunmiao este vânzătoare la raionul de carte pentru copii de la librăria Xinhua, are drept principale pasiuni literatura şi arta, ştie să cânte la acordeon, ştie să danseze dansul păunului, ştie să cânte muzică lirică şi a mai şi publicat eseuri în suplimentul ziarului provinciei.

— Serios? am întrebat surprins. Păi nu e păcat să stea la librărie?

— Cine-a zis că nu e? a spus Mo Yan. I-am zis, hai, să mergem să-l căutăm pe prefectul Lan, să-l rugăm să te transfere la televiziune.

— Domnule profesor Mo! a zis ea toată îmbujorată. S-a uitat apoi la mine: N-am avut gândul ăsta...

— Ai doar douăzeci de ani? Trebuie să mergi la facultate, la Institutul de Arte.

— Nu mă pricep la nimic, a zis ea lăsându-şi capul în jos, totul e de plăcere. N-o să iau examenul, de cum intru în sala de examene, mă încordez,

ameţesc...

— Nu e musai să mergi la facultate, a zis Mo Yan, artiştii nu sunt toţi trecuţi prin facultate. Uită-te la mine!

— Ţi-e pielea obrazului din ce în ce mai groasă, i-am zis. Cine-şi ridică singur osanale greu ajunge la mare înzestrare.

— Asta se cheamă „făloşenie mare în temeiul talentului“, „nebuneală şi neînfrânare“.

— Vrei să-l chem pe Li Zheng?

Li Zheng, un prieten de-al nostru, era medic la spitalul de boli mintale al oraşului.

— Nu mai fac, nu mai fac, hai să vorbim de treburile noastre. Că tot nu sunt de faţă şi străini, o să am marea îndrăzneală să nu te iau cu „tovarăşe prefect“ şi-am să-ţi zic „frate“ – frate Lan, chiar trebuie să te îngrijeşti puţin de surioara asta a noastră.

— Desigur, am spus eu, dar, cu tovarăşa secretară Pang acolo unde este, chiar să vreau eu să fiu de folos, n-o să am ocazia, nu?

— Ăsta e unul din lucrurile care o face aşa drăgălaşă pe surioara noastră, Chunmei – ea niciodată n-a rugat-o nimic.

— În regulă, am zis eu. Şi ia zi, candidat de scriitor ce eşti, ce roman ai mai scris tu în ultima vreme?

Cu şuvoi după şuvoi neîntrerupt de vorbe, Mo Yan a început să-mi relateze despre romanul pe care îl scria, iar eu mă prefăceam că ascult respectuos cu urechile ciulite, în timp ce în sinea mea mă gândeam numai la treburi care aveau de-a face cu familia Pang.

Jur în faţa Cerului că în acel moment nu mă gândeam la ea ca femeie şi multă vreme după aceea nu am făcut-o; atunci o priveam doar plin de bunăvoinţă şi cu un uşor sentiment că eram un om trecut prin tare multe. Ventilatorul aşezat pe podea în colţul camerei şi-a legănat însă fără zgomot căpăţâna şi a suflat înspre mine mirosul ei curat şi proaspăt, care mi-a liniştit inima şi mi-a înveselit spiritul.

Două luni mai târziu însă, lucrurile deodată s-au schimbat. Era tot o duminică după-amiază şi era tot foarte cald; zgomotul cicadelor din arţarul japonez din faţa ferestrei dispăruse deja, dar în coroana lui săltau şi ciripeau două coţofene. Coţofenele sunt păsări de bun augur şi venirea lor mi s-a părut că prevesteşte fericire. A venit ea, singură. Mo Yan cel cu plisc de cioară se alăturase, cu ajutorul meu, unei grupe de arta creaţiei de la Universitate – odată rezolvată chestiunea diplomelor, puteam să-l ajut să-şi schimbe buletinul şi să-şi scoată unul de oraş. Între timp, ea venise să mă caute de câteva ori, îmi adusese o cutie de ceai Houkui din Munţii Huangshan, spunându-mi că un vechi camarad de arme de-al tatălui ei i-l dăduse acestuia pe când se afla într-o ex

cursie la Huangshan. O întrebasem de sănătatea tatălui ei, iar ea îmi zisese că el e foarte bine şi că la Huangshan se suise pe munte fără baston. Îmi exprimasem adânca surprindere şi admiraţie, iar pe lângă urechi păruse că-mi răsună bocănitul piciorului lui artificial în timp ce mergea pe drum. Adusesem vorba de televiziune şi îi spusesem că doar să vrea, şi

totul e foarte simplu, o vorbă şi gata. Îi zisesem că nu vorba mea are putere atât de mare şi că adevărata putere vine din poziţia surorii ei. Cuprinsă de îngrijorare, îşi pledase nevinovăţia, spunându-mi că nu trebuie să ascult vorbele aiurea ale profesorului Mo Yan şi că ea chiar nu avea o asemenea intenţie: „Nu vreau să mă duc nicăieri, vând cărţi pentru copii la librăria Xinhua. Când vin copiii să cumpere cărţi de copii, le vând cărţi de copii, când nu, citesc eu cărţi de copii şi sunt foarte mulţumită“, îmi zisese.

Librăria Xinhua se afla în diagonală faţă de prefectură, iar distanţa în linie dreaptă nu depăşea două sute de metri: în fiecare zi când deschideam fereastra, puteam să-i văd de deasupra clădirea învechită cu etaj. Din depărtare, cele patru caractere roşii în stil Mao cu care era scris numele librăriei păreau, din cauză că li se cojise vopseaua, ciungi şi şchioape. Fata asta era fără doar şi poate altfel decât ceilalţi – pe când numeroşi oameni îşi storceau creierii şi uzitau de fel de fel de mijloace josnice ca să-şi facă o relaţie cu Pang Kangmei, cea care avea atât de multă putere în mâinile ei, ea fugea de asta. Ar fi putut fluierând să-şi schimbe slujba cu una fără bătăi de cap şi bine plătită, dar nu o făcea. O fată venită dintr-o asemenea familie să nu fi nutrit mari ambiţii în sufletul ei? Să fi vrut să rămână aşa la locul ei şi să-si vadă de-ale sale? Iar întrebarea şi mai importantă era: de vreme ce nu avea nimic de cerut, de ce venise să mă caute o dată şi încă o dată? Primăvara vieţii trebuie să fie anotimpul iubirii. Nu se putea spune că e frumoasă – vreun bujor frumos boit şi bogat

sulemenit –, dar era neobişnuit de curată şi proaspătă – ca o crizantemă nedornică de faimă: tinerii care alergau după ea să nu fi fost numeroşi? De ce intra în contact cu mine, un bărbat de patruzeci de ani, urât şi cu faţa pe jumătate albastră? Dacă n-ar fi avut o soră care putea să aibă în mâini până şi soarta promovării mele, totul ar fi fost de înţeles, dar cu o asemenea soră, nimic nu mai era de înţeles.

Venise de şase ori în răstimp de două luni, asta era a şaptea oară. Stătuse de fiecare dată în aceeaşi poziţie ca prima oară, purtase aceeaşi rochie roşie, şezuse la fel de sfioasă, iar chipul îi rămăsese la fel de rezervat. Venise însoţită de Mo Yan de două ori, iar după ce acesta plecase, venise singură. Cu Mo Yan de faţă, şi să fi vrut tăcere stingheră, n-ar fi fost cu putinţă, pentru că odată ce acesta deschidea gura, culca precum iarba la pământ totul în calea lui. Când Mo Yan n-a mai venit, pe scenă a apărut oarece stânjeneală. Neputincios, am luat de pe raft câteva cărţi din domeniul artei şi literelor şi i le-am dat să se uite pe ele. Când i-am dat-o pe prima, a răsfoit-o şi mi-a zis că a citit-o. I-am mai dat una, iar a răsfoit-o şi iar a a zis că a citit-o. I-am spus să-şi caute singură una pe care n-o citise. A tras afară din raft Cartea profilaxiei şi tratamentului bolilor comune ale animalelor domestice publicată de Editura pentru Materiale de Lectură la Sate şi-a zis că pe aceea nu o citise. N-am putut să-mi înăbuş chicotitul şi i-am zis: „Ha! Bine, măi fătucă, citeşte-o p-asta atunci!“ Am scos un teanc de circulare şi-am început să-mi trec ochii peste ele, citind printre rânduri. I-am furişat o

privire: şedea bine proptită în fund pe sofa, rezemată temeinic, cu picioarele strânse şi uşor ridicate, cu Cartea profilaxiei şi tratamentului bolilor comune ale animalelor domestice aşezată pe genunchi şi extrem de captivată de lectură. O citea de fapt cu voce tare, încet, în felul în care o fac bătrânii ţărani fără multă carte. Am zâmbit încetişor. Din când în când veneau unii şi alţii să mă caute, şi când vedeau că am la mine o fată, pe faţă li se citea o oarece stânjeneală, însă când le spuneam că e sora secretarei Pang Kangmei, chipul pe loc li se umplea de respect şi consideraţie. Ştiam la ce se gândesc în sinea lor – cu niciun chip că între prefectul Lan şi Pang Chunmiao se petrece vreo treabă ambiguă, ci că relaţia dintre prefectul Lan şi secretara Pang nu e una de rând. Trebuie să recunosc că, deşi în niciun caz din pricina ei nu mă aflam eu acasă la sfârşit de săptămână, apariţia ei m-a făcut să vreau şi mai puţin să mă duc acasă.

De data aceasta nu purta rochia roşie, poate pentru că gluma pe care o făcusem în privinţa asta avusese un rol. Data trecută când venise, îi spusesem, uitându-mă la rochia ei: „Chunmiao, ieri i-am dat un telefon unchiului Pang, rugându-l să-ţi cumpere o rochie nouă“. Se înroşise la faţă: „Cum de-ai putut să faci una ca asta?“ Zisesem în grabă: „Râd de tine“. Acum purta o pereche de blugi albastru-închis, iar în partea de sus o bluză albă cu mânecă scurtă – tot în anchior şi cu ceva dantelărie la guler; la gât avea tot jadul acela prins de un fir roşu. Stătea în aceeaşi poziţie ca întotdeauna, cu faţa palidă şi apatică şi ochii goi. Am întrebat-o în grabă mare: „Ce-i cu

tine?“ Mi-a aruncat o privire, şi-a răsfrânt buzele şi, cu un oaaaa! s-a pus pe plâns. Duminica asta în clădire se găseau mai mulţi oameni care făceau ore suplimentare. N-aveam nici cea mai vagă idee ce să fac. Am deschis grabnic uşa. Plânsetul ei a zburat pe coridor ca un stol de păsări. Am închis în grabă mare uşa la loc şi am închis şi fereastra. În toată viaţa mea nu mă mai izbisem de o problemă atât de spinoasă. Îmi frângeam mâinile şi, ca o maimuţă plină de neastâmpăr băgată prima oară într-o cuşcă de fier, mă-nvârteam în cerc, încercând în acelaşi timp să o ogoiesc vorbind încet: „Chunmiao, Chunmiao, Chunmiao, nu mai plânge, nu mai plânge, nu mai plânge...“ Plângea fără să se înfrâneze în niciun chip, iar hohotele îi deveneau din ce în ce mai răsunătoare. Iar m-am gândit să deschid uşa, dar am conştientizat pe loc că nu pot în niciun caz să fac asta. M-am aşezat lângă ea, am prins cu mâna mea dreaptă, transpirată toată, mâna ei dreaptă, rece ca gheaţa, mi-am pus braţul stâng în jurul umerilor ei, bătând-o uşurel cu palma acolo şi ogoind-o necontenit: „Nu mai plânge, nu mai plânge, orice-ar fi, spune-mi mie, fratele tău mai mare, ce om a avut el aşa mare curaj în oraşul nostru de-a cutezat să o necăjească pe fata noastră, pe Chunmiao? Ia spune-i tu fratelui tău, că pe dată se duce să-i răsucească gâtul la 180 de grade...“ Dar ea nu făcea decât să plângă. Plângea cu ochii închişi, cu gura larg deschisă, ca o fetiţă capricioasă. Lacrimile ei, ca nişte perle, se rostogoleau şirag după şirag în jos. Am sărit în picioare, după aceea m-am aşezat din nou jos. O fată tânără plângând în hohote duminică

după-amiază în biroul subprefectului – ce treabă mai era şi asta? Mai apoi m-am gândit că dacă aş fi avut atunci la îndemână unsoare din aceea analgezică cu care se tratează rănile provocate de căderi şi durerile de muşchi, aş fi luat o doză şi i-aş fi închis gura cu ea. Tot mai apoi m-am gândit că dacă atunci aş fi putut să mă arăt neabătut şi, cum fac bandiţii care răpesc oameni, aş fi rulat un ciorap împuţit şi i l-aş fi îndesat în gură, lucrurile s-ar fi îndreptat în cealaltă direcţie. Dar atunci am folosit metoda care dintr-un punct de vedere a fost cea mai nătângă şi din altul cea mai deşteaptă: am apucat-o de o mână, am răsucit-o de umeri şi i-am astupat gura cu gura mea...

Gura ei era foarte mică, a mea foarte mare, şi se îmbinau perfect, ca o ceaşcă de ceai întoarsă şi pusă peste una mai mică. Hohotele ei de plâns s-au repezit violent în gura mea, atât de ascuţit că urechile mi-au duduit în adâncuri, apoi pe dată au răsunat scurt şi s-au oprit. În acel moment, am fost izbit de un sentiment straniu, aşa cum nu mai trăisem niciodată în toată viaţa mea.

Deşi eram însurat şi aveam copil, şi când am să spun are să pară minciună, în căsătoria noastră de 14 ani, făcusem sex cu soţia (nu pot să spun decât aşa, că dragoste n-a fost) cu totul şi cu totul de 19 ori, iar de sărutat cu mare greutate aş zice că ne sărutaserăm o dată. Se întâmplase după ce văzuserăm un film străin şi eu, sub influenţa genului acela de efecte speciale care îţi iau minţile, o cu- prinsesem cu braţele şi-mi întinsesem gura către ea. Ea îşi sucise capul încoace şi-ncolo şi se ferise cu mare eficienţă, dar mai apoi se

cheamă că în deruta creată tot dădusem peste gura ei: simţisem atunci nişte dinţi ca de fierăstrău, plini de ostilitate, iar putoarea de carne stricată răspândită de gura ei mă otrăvise de capul începuse tot să-mi zumzăie. Îi dădusem drumul numaidecât, iar de atunci nu-mi mai venise o asemenea idee. În cele nouăsprezece ocazii în care făcuserăm sex – nici cât să le numeri de prea multe ori pe degete – căutasem pe cât cu putinţă să mă feresc de gura ei. O sfătuisem odată să meargă la dentist, dar ea mă privise cu mare răceală şi spusese: „De ce? Am dinţii buni, de ce să merg?“ „Parcă ai în gură un miros neplăcut.“ „Tu parcă ai în gură căcat“, zisese ea cu furie.

I-am spus mai apoi lui Mo Yan că sărutul din acea după-a- miază fusese primul meu sărut – cel care te cutremură şi-ţi bagă spaima-n suflet şi care te atinge în străfundurile sufletului. Sorbeam cu putere şi îi gustam buzele bogate, mici şi delicioase, de parcă aş fi vrut să o sorb pe toată în burta mea. Am priceput de-abia atunci de ce bărbaţii din romanele lui Mo Yan care sunt prinşi în iubiri fanatice le spun mereu femeilor: „De-abia mă ţin să nu te înghit!“ în clipa în care gura mea a sărutat-o, tot trupul i s-a făcut deodată ţeapăn ca o statuie, iar pielea i-a ajuns şi ea ca de gheaţă; s-a destins însă foarte repede, iar corpul ei numai pielea şi osul a părut că începe să se umfle, s-a moleşit de parcă nu mai avea oase în el şi s-a încins ca o sobă. La început mi-am ţinut ochii deschişi, dar i-am închis pe loc. Buzele i s-au umflat sub apăsarea gurii mele, gura i s-a deschis şi un miros curat ca de scoici proaspete mi s-a întins peste tot în

gură. Pricepând eu singur şi fără profesor cum stau lucrurile, i-am împins limba mea în gură, sâcâindu-i-o pe a ei, iar aceasta s-a înhăitat cu a mea, s-a înlănţuit cu ea. Îi simţeam inima palpitându-i ca un puişor la pieptul meu – asta se petrecea după ce mă cuprinsese deja cu braţele pe după gât. Am uitat de toate lucrurile de pe lumea asta, nu mai existau decât gura ei, limba ei, mirosul ei, căldura ei, gemetele ei, care-mi ocupau întru totul trupul şi mintea. Nu ştiu cât timp au continuat toate acestea, dar au fost întrerupte de ţârâi- tul telefonului. Când i-am dat drumul ca să mă duc să răspund, picioarele mi s-au înmuiat, de-am căzut în genunchi la pământ. Simţeam că trupul meu îşi pierduse deja greutatea şi că sărutarea aceasta mă prefăcuse într-un fulg. N-am răspuns la telefon, l-am smuls doar din priză, întrerupând ţârâitul acela nesuferit. Am zărit-o stând cu faţa în sus pe sofa, cu figura palidă, buzele roşii şi umflate, ca moartă – dar nu era moartă, pentru că lacrimile i se rostogoleau pe obraji. I le-am şters cu un şerveţel. Şi-a deschis ochii, iar două braţe firave mi-au înlănţuit gâtul. A îngânat; „Sunt ameţită". Când m-am ridicat, am luat-o şi pe ea după mine în sus – avea capul lăsat în jos pe umărul meu, iar părul ei îmi gâdila urechea. Pe coridor s-a auzit cântecul răsunător al unui îngrijitor căruia îi plăcea să cânte – tot imita băieţică ăla o arie dintr-un cântec popular din nordul provinciei Shaanxi şi-l auzeam în fiecare duminică după-amiaza la toaletă intonând tare în timp ce-şi clătea mopul: „Frate, de vrei să te duci prin trecătoa- rea de apus... Surioarei greu i-e să te ţină..."

Ştiam că doar să răsune cântecul ăsta şi însemna că în întreaga clădire n-am mai rămas decât noi doi şi că după aceea el urmează să se apuce de măturat şi de curăţenie. Raţiunea mi-a revenit, am împins-o la o parte şi m-am dus şi-am crăpat puţin uşa. I-am spus după aceea cu ipocrizie: „Chunmiao, iartă-mă, un impuls de moment...“ Mi-a zis cu ochii scăldaţi în lacrimi: „Nu-ţi place de mine?“ „Ba da, foarte mult.. I-am spus în grabă mare. Voia să se năpustească iar spre mine, dar i-am prins mâna şi i-am zis: „Chunmiao, draga mea, îngrijitorul vine acuşi să măture şi să cureţe. Du-te acum, în câteva zile o să am multe vorbe de vorbit pe îndelete cu tine...“ Ea a plecat, iar eu m-am aşezat paralizat pe scaunul rotitor din piele, ascultându-i zgomotul paşilor care dispărea treptat-treptat la capătul coridorului...

CAPITOLUL 41

Lan Jiefang cu mincinoasă simţire îşi râde de soţie; Căţelul al Patrulea îi slujeşte de paznic copilului când îl duce la scoală

— În fapt, când ai ajuns în ziua aceea în faţa porţii, pe înserat, am adulmecat imediat că trupul îţi fusese contaminat cu un miros încântător nu numai pentru oameni, ci şi pentru câini. Mirosul acela era cu totul deosebit de cel cu care te contaminai în zilele obişnuite, când dădeai mâna cu vreo femeie, luai masa cu vreuna sau o cuprindeai pe alta cu braţele la

dans. Era cu totul deosebit până şi de cel pe care-l aveai după ce făceai sex cu vreo femeie – nimic nu putea fi ascuns de nasul meu, a spus Cap-Mare Lan Qiansui, cu ochii sticlindu-i.

Chipul şi privirea sa m-au făcut să-mi dau seama că în acea clipă vorbea cu mine nu copilul cel atât de altfel, născut de Pang Fenghuang şi care avea cu mine relaţii atât de complicate că nici nu puteau fi definite, ci câinele de la mine de-acasă, mort de atâţia şi atâţia ani.

— Nimic nu putea fi ascuns de nasul meu, a zis el cu încredere în sine. În vara anului 1989, te-ai dus la Târg-de-măgari, chipurile ca să verifici situaţia muncii, dar în realitate ca să mănânci, să bei şi să te distrezi jucând cărţi cu fârtaţii tăi de suflet – secretarul din Târg-de-măgari, Jin Douhuan, primarul Lu Taiyu şi preşedintele Cooperativei de Aprovizionare şi Desfacere, Ke Lidun. La fiecare sfârşit de săptămână, cadrele de la judeţ o tuleau în marea lor majoritate la ţară, să mănânce, să bea şi să se distreze jucând cărţi. Adulmecam pe mâinile tale mirosurile lui Jin, Lu şi Ke, veniseră toţi la noi acasă, iar în depozitul de mirosuri din mintea mea se păstrau dosarele lor. De cum le adulmecam mirosurile, pe loc îmi aminteam de înfăţişarea şi vocea fiecăruia; puteai să te ascunzi de nevastă şi de copil, dar nu de mine. La prânz aţi mâncat ţestoasă de râu, pui înăbuşit la ceaun, un produs local renumit, larve de cicade şi pupe de viermi de mătase, precum şi un talmeş-balmeş de alte lucruri pe care mi-e lene să le înfăţişez unul câte unul. Toate acestea

nu au nicio însemnătate, important e că am adulmecat dintre crăcii pantalonilor tăi un iz de spermă, rece şi urât mirositor, alături de cel de prezervativ de cauciuc. Asta arăta că după ce vă îndestulaserăţi de mâncare şi băutură, vă duseserăţi la dom- nişoare ca să „trageţi cu tunul“. Târg-de-măgari era aproape de râu, avea belşug de produse locale şi un peisaj frumos, iar de-a lungul malului se înşiruiau câteva zeci de baruri şi saloane de coafură, unde numeroase femei frumoase exercitau semioficial cea mai veche profesie din lume – lucru în privinţa căruia aveaţi o înţelegere tacită. Eu eram câine, nu aveam în sarcină problema „eliminării pornografiei“, iar scopul cu care aduc la lumină aventurile astea ale tale este de a arăta că şi atunci când făceai sex cu o femeie, mirosul ei rămânea exterior mirosului tău de bază – te spălai conştiincios, pulverizai niţel parfum pe tine şi în mare măsură îi eliminai sau îi acopereai acesteia mirosul; de data aceasta însă, nu duceai cu tine miros de spermă şi nu duceai cu tine nici mirosul fluidelor ei, ci în mod limpede un miros extrem de curat şi de proaspăt, care se amestecase cu mirosul tău de bază şi pe care din acea zi ţi l-a schimbat. Am priceput aşa că între tine şi femeia aceea se născuse deja o iubire profundă care se prelinsese şi vă intrase în sânge şi în măduvă, şi că oricât de mare ar fi fost forţa exercitată asupra voastră, era greu să mai fiţi despărţiţi.

Manifestările tale din acea seară au reprezentat în realitate o zbatere zadarnică. După cină te-ai dus în mod neaşteptat în bucătărie şi ai spălat vasele, iar

după aceea te-ai interesat de situaţia la învăţătură a fiului tău. Toate aceste manifestări necomune au mişcat-o pe soţia ta, care ţi-a făcut un ceai din proprie iniţiativă. În acea noapte, ai făcut sex o dată cu soţia. Potrivit statisticii tale, era cea de-a douăzecea oară, şi a fost şi ultima. După intensitatea mirosului, am judecat că de data aceasta calitatea actului sexual fusese cât de cât acceptabilă; ştiam însă şi că e muncă zadarnică. Iar asta pentru că în centrul acestui act se găsea un sentiment de vinovăţie ţinând de autonomia morală care îţi reprima momentan aversiunea fiziologică faţă de ea, în timp ce mirosul revărsat în interiorul corpului tău de acea femeie, precum o sământă, încolţea deja – iar odată ce avea să dea muguri şi flori, oricât de mare ar fi fost forţa folosită, tot ar fi fost greu să te facă cineva să te întorci lângă nevasta ta. Schimbarea mirosului tău mă făcea să presimt că te născuseşi din nou, iar renaşterea ta însemna pieirea acestei familii.

Chestiunea mirosurilor este pentru câine una de viaţă şi de moarte. Noi percepem lumea prin miros, o cunoaştem prin miros, judecăm caracterul lucrurilor şi ne hotărâm acţiunile prin miros – acesta este abilitatea noastră înnăscută şi nu necesită dresaj special. Când oamenii dresează câinii pentru o muncă sau alta, nu le pot face nasul mai ager, ci îi învaţă cum să identifice prin mişcări specifice diverse mirosuri, făcându-i astfel pe oamenii cei lipsiţi de nasuri agere să perceapă cu ochii – scoţând de pildă cu botul pantofii celui ce a săvârşit o nelegiuire dintr-o grămadă de pantofi. Pentru un câine, ceea ce scoate

cu botul afară este în fapt mirosul omului în cauză, iar ceea ce oamenii văd sunt pantofii lui. Nu mă învinui că sporovăiesc aşa fără răgaz, îţi zic de toate lucmrile astea pentru că vreau să-ţi spun că faţă de un câine nu aveai ascunzişuri şi nu aveai secrete – totul, cu nimic pus deoparte, era lăsat vederii.

În ziua aceea, când ai intrat pe uşă, într-o singură secundă am şi distins mirosul lui Pang Chunmiao, iar imaginea ei pe dată mi-a răsărit în minte. Hainele pe care le purtase au devenit şi ele trep- tat-treptat clare, iar cele petrecute la tine în birou parcă s-ar fi petrecut în faţa ochilor mei. Ştiam chiar mai mult decât ce ştiai tu, pentru că am adulmecat pe trupul tău mirosul ciclului ei menstrual, lucru despre care tu nu ştiai nimic.

De la ziua în care venisem în casa ta până la cea în care te sămtaseşi cu Pang Chunmiao trecuseră aproape şapte ani, iar eu devenisem dintr-un căţeluş pufos un dulău mare şi puternic. Fiul tău crescuse şi el, dintr-un ţânc ajungând acum elev în clasa a patra. Cele petrecute în acest răstimp pot fi scrise într-o carte groasă sau puse în câteva cuvinte. Fără niciun fel de exagerare, în această micuţă capitală de judeţ, la fiecare colţ de casă şi pe fiecare stâlp de electricitate de la marginea drumului făcusem piş-piş. Desigur, piş-pişul meu era acoperit fără întrerupere de piş-pişul altor câini. Rezidenţii permanenţi ai capitalei numărau mai bine de 47 600 de oameni, iar populaţia flotantă era de 2 000 de oameni, în medie. Câinii rezidenţi permanenţi erau 600 şi ceva. Capitala judeţului era a voastră, dar era

şi a noastră. Voi aveaţi străzi, comunităţi, organizaţii şi conducători. Noi cam tot aşa. Din cei 600 şi ceva de câini, mai bine de 400 erau de-ai locului, se tot împerecheaseră bezmetic şi legăturile lor de sânge erau în completă devălmăşie: aveau vederea scurtă, curajul mărunt, îşi vedeau numai propriul interes şi greu se-alegea ceva de capul lor. Mai erau şi mai bine de 120 de câini-lupi germani, dar de rasă pură erau puţini. Restul erau: douăzeci şi ceva de pekinezi, patru rottweileri germani cu coada cheală, doi vizsla ungureşti, doi câini norvegieni de tras sania, doi dalmaţieni olandezi, doi sharpei din Guangdong, un retriever auriu din Anglia, un ciobănesc australian, un do-khyi tibetan, precum şi vreo duzină de şpiţi ruseşti şi chi- huahua japonezi care nu puteau de fapt, nici unii, nici alţii, să fie socotiţi câini. Mai era şi un câine cu blană galbenă, a cărui origine nu o cunoşteam, care însoţea o femeie oarbă, pe Mao Feiying, de care era nedespărţit ca omul de umbra lui: când Mao Feiying cânta la erhu în piaţă, se trântea liniştit la picioarele ei, nebăgând deloc în seamă câinii care se apropiau ca să se dea bine cu el. Mai era şi un ins numit „basset, gentlemanul englez cu picioare scurte“, care locuia în zona Floarea-de-cais, la numărul 1, într-un salon de frumuseţe deschis recent. Făptura asta avea picioarele scurte şi groase, corpul lung şi turtit, arătând ca o banchetă de lemn. O formă ca asta numai frumoasă nu era, dar şi mai puţin frumoase erau urechile plecate până la pământ şi care semănau cu nişte plăcinte. Ochii îi erau înţesaţi de firişoare de sânge, de parcă ar fi avut

conjunctivită. Câinii locului erau o şleahtă fără minte, aşa că în mare măsură capitala judeţului Gaomi era noaptea lumea noastră, a lupilor. Eu, Căţelul al Patrulea, nu mâneam deloc rău în casa voastră, pentru că tu rămăseseşi demnitar tot timpul ăsta şi deşi erai dator nevesti-tii în partea de jos, în partea de sus nu-i erai deloc. Cu deosebire când soseau zilele de sărbători, mâncărurile cele mai delicioase veneau mereu în zbor, cutii şi pungi întregi. În spatele frigiderului, adăugaserăţi un congelator uriaş, dar, la fel ca mai înainte, foarte multă mâncare se strica. Toată era din cea mai bună. Puii, raţele, peştii, carnea erau marfa de pe toate drumurile şi nici nu merită menţionată aici, dar mai erau şi rarităţile cele renumite, copitele de cămilă din Mongolia Interioară, găinuşele de munte din Heilongjiang, labele de urs de la Mudanjiang, mădularele de cerb din Munţii Changbai, salamandrele gigantice din Guizhou, castraveţii de mare din Weihai, aripioarele de rechin din Guangdong. Aceste „delicatese ale munţilor şi mărilor“, când veneau, erau îndesate în frigider şi în congelator, dar într-un final ajungeau la mine în burtă – asta pentru că tu mâneai rareori acasă şi pentru că nevasta ta era mâncătoare de uscăţele, prăjea uscăţele, vindea uscăţele, mânca uscăţele şi rareori punea mâna să prepare lucrurile acelea. Eram într-adevăr un câine cu noroc la mâncare. Stăpânii multor câini din capitala judeţului aveau demnitate mai înaltă decât a ta, Lan Jiefang, dar câinii din casele lor nu mâncau la fel de bine ca mine. După spusele lor, cei ce aduceau acolo cadouri veneau cu

bani şi aur, argint, perle şi bijuterii; cei ce-ţi aduceau ţie cadouri veneau însă numai cu mâncare. Decât să zic că îţi aduceau ţie, Lan Jiefang, cadouri, cred că e mai bine să spun că mi le aduceau mie, Căţelul al Patrulea. Mâncând asemenea delicatese ale munţilor şi mărilor, la niciun an ajunsesem cel mai mare printre cei 120 de câini-lupi din capitală. La trei ani, înălţimea îmi ajunsese la 70 de centimetri, măsuram 150 de centimetri din cap până la coadă şi cântăream 60 de kilograme. Toate aceste date au fost măsurate de fiul tău, nu există absolut niciun fel de exagerare şi lăudăroşenie goală. Aveam urechile ascuţite, ochii galben-castanii, căpăţâna foarte mare şi solidă, dinţii ascuţiţi şi albi, botul mare ca de crocodil, blana de pe spate neagră ca tăciunele şi de pe burtă galben-pai, coada ascuţită la vârf şi întin- zându-mi-se dreaptă la spate şi, bineînţeles, un miros şi o memorie cu mult peste cele de rând. Ca să fiu onest, în acest orăşel care era Gaomi, singurul care se putea lupta cu mine era tibetanul maroniu, însă individul ăsta venise pe malurile Mării Galbene de pe tărâmurile înzăpezite ale platoului continental şi era toată ziua tulbure la cap – se spunea că e beat de oxigen –, aşa că ce să mai vorbim de luat la harţă, sufla şi gâfâia şi dacă-l puneai să alerge strâns câţiva paşi. Stăpâna lui era proprietăreasa magazinului de desfacere a sosului de ardei marca „Roşu“ în capitala judeţului, soţia lui Sun Long din satul Ximen. Avea părul vopsit tot în roşu şi gura plină de dinţi de aur, şi era clienta fidelă a salonului de frumuseţe; când îşi balansa într-acolo corpul cel gras, tibetanul alerga şi el suflând şi

gâfâind după ea. Pe platou, dulăul ăsta putea să se ia la harţă cu lupii, însă odată ajuns în Gaomi fârtatul nu putea să fie decât un căţeluş cu coada între picioare. Am vorbit atâta, cred că ai înţeles, nu? Toate cadrele din judeţul Gaomi erau sub oblăduirea lui Pang Kangmei, toţi câinii din judeţul Gaomi erau sub oblăduirea mea. Dar lumea, fie ea a oamenilor, fie a câinilor, este în fond una singură, aşa că viaţa oamenilor şi cea a câinilor era inevitabil să se întreţească în mod intim.

O să vorbesc mai întâi despre dusul şi adusul fiului tău de la şcoală în fiecare zi. La şase ani, fiul tău a intrat în şcoala Feng- huang, cea mai bună şcoală din judeţ. Şcoala era la două sute de metri sud-vest faţă de prefectură, librăria Xinhua, prefectura şi cu ea alcătuind un triunghi isoscel. Aveam pe atunci trei ani, eram în primăvara vieţii. Stăpâneam deja tot teritoriul capitalei, şi dacă zic că la un lătrat de-al meu răspundeau o sută nu e cu niciun chip o exagerare. Doar să fi slobozit un lătrat din acela prin care le ceream să-şi raporteze poziţiile, că în nici cinci minute un cor mare de lătrături răsuna în toate părţile capitalei. Întemeiaserăm o asociaţie canină având drept nucleu câinii-lupi şi drept preşedinte, desigur, pe mine; stabiliserăm şi 12 filiale de stradă şi de zonă, a căror preşedinţie fusese asumată tot de lupi; cât despre funcţiile de vice, strict decorative, le-am lăsat să fie asumate de corcituri şi de străinii care se sinizaseră, manifestând în acest fel marea generozitate a lupilor. Vrei să ştii când am dus eu până la capăt aceste munci? Îţi spun – de obicei în

orele mici, între unu şi patru, când, pe noapte cu lună strălucioasă şi curată sau pe noapte cu stele scăpărătoare, pe noapte de iarnă cu vânt rece care-ţi înţeapă oasele sau pe noapte de vară cu dansuri de lilieci prin aer, eu ieşeam, dacă nu era vreo situaţie specială, să calc locurile, să-mi fac prieteni, să mă iau la harţă, să mă iubesc, să fac şedinţă... Oricum, ce puteaţi să faceţi voi, oamenii, puteam să facem şi noi, câinii. În primul an, mă strecuram afară prin canal, dar începând din vara celui de-al doilea, am pus capăt acestei ruşini; la uşa aripii de vest începeam să alerg, primul pas era un salt pe buza fântânii, al doilea un salt dintr-o parte pe pervaz, al treilea unul pe zid, iar de-acolo urma coborârea în zbor, cu aterizarea în dreptul porţii voastre, în mijlocul ulicioarei Tianhua celei largi. Buza fântânii, pervazul şi zidul erau toate strâmte, aşa că atunci când zic că săream vreau să spun că doar îmi făceam din locurile acelea punct de sprijin şi atât. Precum libelula ce de-abia atinge apa sau aşa cum alergi pe buştenii aflaţi în plutire pe firul râului, săream peste zid cu mişcări fine şi precise, totul dintr-o singură suflare. La procuratura judeţului se află un material video cu mine sărind astfel peste zid în trei etape – la biroul anticorupţie aveau un procuror pus pe treabă numit Guo Hongfu, care se deghizase în electrician venit să verifice cablurile şi-ţi instalase în secret camere de luat vederi miniaturale la streşinile casei; acestea nu filmaseră nicio dovadă împotriva ta, însă prinseseră saltul meu în diagonală cu trei puncte de sprijin. Câinele de casă al lui Guo Hongfu era

vicepreşedintele filialei din zona Hongmei, o căţeluşă şpiţ din Rusia care, roşie ca focul cum era, aproape că ar fi putut trece drept o vulpe din Hokkaido; cuibărită la picioarele procurorului, în dormitor, văzuse înregistrarea, în aceeaşi noapte, lângă arteziana din piaţa Tianhua, îmi spusese cu voce dulce şi seducătoare: „Domnule preşedinte, mişcările saltului în diagonală cu trei puncte de sprijin sunt aşa de minunate! Aşa de captivante! Şi stăpânul şi stăpâna mea s-au uitat de mai bine de zece ori la rând, se uitau şi aplaudau, iar stăpânul a zis că vrea să te recomande să participi la spectacolul de dresură a animalelor de companie“. Cu totală indiferenţă, am mârâit o dată şi am zis cu mare răceală:, Animal de companie? Eu, animal de companie?“ Şi-a dat singură seama că a luat-o gura pe dinainte, şi-a cerut grabnic iertare şi a dat din coadă măturând pământul cu ea, încântătoare în naivitatea ei. A mai dibuit prin buzunarul vestei de lână despre care se spunea că i-ar fi tricotat-o stăpâna chiar cu mâna ei şi a scos un os de ros pentru câini care slobozea un miros de unt. Mi l-a întins, iar eu l-am refuzat. Jucărioarele astea mici de şpiţi degeaba purtau numele de câine, în realitate demult o luaseră la vale devenind animale de companie şi pătând onoarea câinilor.

Îţi spun pe loc şi tărăşenia cu dusul şi adusul lui fiitău de la şcoală. Să nu-ţi fie nesuferită vorbăria mea, dacă nu-ţi povestesc treburile astea limpede, multe alte treburi care urmează n-ai să le pricepi.

Fiul tău chiar era un băiat cu multă dragoste de părinţi. Când începuse şcoala, îl ducea şi-l aducea

nevasta ta cu bicicleta, însă existau mereu conflicte între ora când trebuia să înceapă el şcoala şi ora la care trebuia să înceapă ea munca. Asta o amăra rău. De cum se amăra, începea să se plângă şi de cum se plângea, te ocăra pe tine, iar de cum te ocăra pe tine, fiul tău încrunta din sprâncene; se vede din asta că fiul tău te iubea. A spus el: „Mamă, nu trebuie să mă duci şi să mă aduci tu, mă duc singur, mă întorc tot singur". Nevasta ta i-a răspuns: „Nu se poate, dacă dă maşina peste tine? Dacă te muşcă vreun câine? Dacă te necăjesc copiii cei răi? Dacă te trosneşte vreo trosnitoare? Dacă te răpeşte vreun răufăcător?" Nevasta ta a rostit dintr-o suflare cinci „dacă". Pe atunci ordinea publică nu era deloc grozavă, asta şi pentru că prin capitală rătăceau şase negustorese venite din sud, cărora li se zicea „trosnitoare". Se deghizau în vânzătoare de flori, de dulciuri sau de pămătufuri colorate, aveau asupra lor un drog şi cum vedeau un copil frumos, îi trosneau o palmă peste frunte, iar copilul ăla se tâmpea şi le urma supus. Fiul preşedintei Băncii de Muncă şi Comerţ, Hu Lanqing, fusese răpit aşa, ceruseră două milioane, ea nu îndrăznise să raporteze cazul şi în cele din urmă dăduse 1 milion 800 ca să-l răscumpere. Fiul tău şi-a dat uşurel una peste faţa cea albastră şi a zis: „Trosnitoarele trosnesc anume copiii frumoşi, pe unul ca mine, şi dacă se ţine în urma lor, îl gonesc ele. Iar dacă e vorba de bandiţi care răpesc oameni, tu, femeie singură, de ce folos ai putea fi? Nici nu poţi să alergi... " a zis fiul tău, iscodind jumătatea de fund schilodită a nevesti-tii. I-a frânt inima, stătea să

izbucnească în lacrimi şi a zis înecându-se în plâns: „Fiule, tu nu eşti urât, mama e urâtă, om far' de-o bucă…“ Fiul tău a cuprins-o cu braţele pe după şale şi i-a zis: „Mamă, nu eşti urâtă, eşti cea mai frumoasă mamă! Şi mamă, nu trebuie să mă duci tu, uite, o să-l punem pe Al Patrulea să mă ducă“. Ochii amândurora s-au mutat asupra mea, iar eu am lătrat plin de vlagă şi tărie, arătându-le că mă învoiesc:

— Nu-i problemă, lăsaţi totul pe seama mea!

Nevasta şi fiul tău au venit în faţa mea. Fiul tău m-a îmbrăţişat pe după gât şi mi-a zis:

— Al Patrulea, mă duci tu la şcoală, bine? Mama nu stă bine cu sănătatea şi-i e greu să meargă la lucru.

— Ham, ham, ham! Lătratul meu a cutremurat frunzele din arţarii japonezi, care au început să foşnească, şi-au înfricoşat struţii vecinilor din curtea de la sud, de s-au pus pe chirăit. Voiam să le spun: Nu-i pro-ble-mă!

Nevastă-ta m-a mângâiat pe cap, iar eu am dat din coadă spre ea.

— Tututor le e frică de Al Patrulea al nostru, nu-i aşa, fiule?

— Da, da, a răspuns el.

— Al Patrulea, atunci am să ţi-l dau în grijă pe Kaifang. Amândoi veniţi din satul Ximen, v-aţi făcut mari împreună, sunteţi ca fraţii, nu-i aşa?

— Ham, ham! Aşa el

Cu oarecare îndurerare, m-a mângâiat pe cap, iar după aceea mi-a desfăcut lanţul zdravăn din fier de la ceafă şi mi-a făcut semn cu mâna, punându-mă să merg cu ea. Ne-am dus la poartă, unde mi-a zis:

— Al Patrulea, ascultă cu atenţie: De dimineaţă eu merg devreme la lucru, trebuie să mă duc să vând uscăţele. Vă las masa pregătită. La şase şi jumătate, te duci în cameră şi-l trezeşti pe Kaifang, după aceea mâncaţi şi la 7 jumate plecaţi la şcoală. Cheia de la poartă o ţine Kaifang de gât, să nu care cumva să uite să încuie, dacă uită, tragi de el şi nu-l laşi să plece. După aceea, când mergeţi la şcoală, ţineţi drumul mare, n-o luaţi pe scurtături, dacă ocoliţi nu-i nimic, siguranţa e pe primul loc; când mergeţi pe drum, ţineţi pe dreapta, când traversaţi, uitaţi-vă mai întâi la stânga, şi ajunşi la jumătate, uitaţi-vă şi la dreapta, fiţi atenţi la motociclişti, cu deosebire la cei ce poartă geci negre de piele, ăia toţi sunt bandiţi şi toţi sunt daltonişti, nu deosebesc verdele de roşu la semafor. După ce l-ai dus la poarta şcolii, aleargă o bucată spre est, treci strada şi aleargă spre nord până ajungi la restaurantul gării; eu prăjesc uscăţele pe partea dinspre piaţă, latră de două ori la mine şi am să mă liniştesc. După aceea întoarce-te în grabă acasă, ia-o pe scurtătură, pe aleea aia de la piaţa ţărănească ţine-o tot spre sud, iar când treci de podul de pe râul Tianhua, coteşte spre vest şi-o să fii acasă. Ai crescut şi nu te poţi strecura prin canal, dar şi dacă ai putea tot nu te-aş lăsa, e prea murdar. Poarta e încuiată şi nu poţi să intri, aşa că am să te obidesc să stai pe labe în faţa porţii şi să mă aştepţi. Dacă ţi-e urât că te bate soarele, du-te peste drum, la zidul casei de la răsărit e un cedru, iar sub el e răcoare. Cât stai trântit acolo poţi să tragi un pui de somn, dar să nu care cumva să adormi de-a binelea, trebuie neapărat să ne veghezi

poarta. Unii hoţi au la ei chei universale şi se dau drept cunoscuţi care vin să bată la uşă, şi dacă nu vine nimeni să răspundă, sparg poarta. Tu le cunoşti pe toate rubedeniile noastre, aşa că doar să vezi vreun străin care împunge cu ceva în poartă la noi să nu te ţii de polite- ţuri, te-ai şi dus la el să-l muşti. La 11 şi jumătate eu mă întorc, vino şi tu înăuntru să bei nişte apă, iar apoi numaidecât ia-o pe scurtătură şi du-te la poarta şcolii şi adu-l pe Kaifang acasă. După-amiaza, după ce îl duci înapoi, vii din nou la mine şi latri de două ori, iar după aceea alergi acasă, veghezi niţel poarta, iar apoi trebuie să alergi iar la şcoală. La şcoala Fenghuang după-amiaza sunt doar două ore, aşa că după ce-i lasă liberi e încă devreme şi trebuie să stai cu ochii pe el, să-l pui să vină acasă să-şi facă lecţiile şi să nu-l laşi să bată străzile orbeşte... Al Patrulea, Al Patrulea, ai priceput?

— Ham, ham, ham! Am priceput.

În fiecare dimineaţă, nevastă-ta, înainte să plece la lucru, punea deşteptătorul pe pervazul exterior al ferestrei şi-mi zâmbea. Zâmbetul stăpânei era întotdeauna frumos. O conduceam cu privirea, ham! ham! la revedere! Ham! ham! stai liniştită! Mirosul ei mergea înspre nord de-a lungul uliţei, după aceea spre est, după aceea din nou spre nord. Aici mirosul slăbea, amestecându-se laolaltă cu mirosurile din zori ale oraşului şi prefăcându-se într-o dâră foarte, foarte subţire. Dacă îmi concentram puterile pe urmele ei, puteam să o urmăresc până în faţa tigăii ei celei mari de prăjit uscăţele de la poarta restaurantului gării, dar nu era nevoie. Mă învârteam prin curte, având

sentimentul că sunt stăpân. Deşteptătorul suna violent, iar eu alergam în camera fiului tău, unde un miros de copil îmi umplea nările. Nu voiam să latru tare şi să-l sperii, îmi era tare drag. Întindeam limba şi-l lingeam pe feţişoara lui cea albastră, acoperită de un strat subţire-subţire de puf Deschidea ochii şi spunea:, A1 Patrulea, e ora?“ „Hau! hau! răspundeam eu cu vocea coborâtă, trezeşte-te, e ora.“ În continuare el se îmbrăca, se peria la nimereală pe dinţi şi se spăla pe faţă ca pisicile. De mâncare era aproape întotdeauna lapte de soia şi uscăţele sau lapte şi uscăţele. Uneori mâneam cu el, alteori nu. Ştiam să deschid frigiderul, ştiam să deschid şi congelatorul. Pe cele din congelator şi pe cele din congelatorul frigiderului trebuia să le scot afară în avans şi să le mănânc după ce se dezgheţau, căci altminteri mi-ar fi făcut rău la dinţi. Cine-şi poartă de grijă dinţilor îşi poartă de grijă vieţii.

În prima zi am mers pe drum conform indicaţiilor date de nevasta ta, iar asta pentru că mirosul ei era nu departe în spatele nostru. Ne urmărea ca să ne observe – inimă de mamă, de înţeles. Eu mergeam în spatele fiului tău, la o distanţă de un metru. La traversare am fost cu ochii în patru şi urechile ciulite. O maşină aflată la două sute de metri rula înspre noi, deloc nestăpânită, şi-am fi putut traversa liniştiţi, după cum voia şi fiul tău. L-am prins cu dinţii de haină şi l-am oprit. „Al Patrulea, ce faci? a zis fiul tău, fricosule!“ Nu i-am dat drumul, voiam ca stăpâna să stea liniştită. Mi-am deschis botul numai după ce maşina a trecut prin faţa ochilor noştri şi l-am însoţit

în traversare arătându-mă plin de cea mai mare vigilenţă şi gata oricând să-mi dau viaţa ca să-mi salvez stăpânul. După mirosul nevestei tale, mi-am dat seama că se liniştise. Ne-a urmărit până la şcoală, iar apoi am zărit-o cum îşi coteşte zorită bicicleta spre est şi o ia spre nord. N-am mers, am tropăit uşor în spatele ei, păstrând între noi o distanţă de o sută de metri. De-abia când şi-a parcat bicicleta, s-a schimbat în hainele de lucru şi s-a aşezat în faţa tigăii cu ulei şi a început să muncească am alergat şi eu clătinându-mă către ea. „Hau! hau! i-am spus cu vocea coborâtă, stai liniştită!“ Uşurarea i s-a citit pe faţă, iar în mirosul ei se afla aromă de iubire.

Începând din a treia zi, am început să mergem pe scurtătură. Ora la care-l trezeam pe fiul tău s-a modificat şi ea, din 6 jumate făcându-se 7. Întrebi dacă ştiam să citesc ceasul? Glumeşti! Din când în când deschideam şi televizorul, mă uitam şi la fotbal, am văzut Campionatul European şi-am văzut şi Cupa Mondială. La Canalul animalelor de companie nu m-am uitat niciodată, jucărioarele alea nici nu păreau câini vii, semănau cu nişte jucării electronice cu blană lungă. Ei, fir-ar mă-sa, unii câini le devin oamenilor animale de companie, dar alţii îşi fac din oameni animale de companie! în judeţul Gaomi, în provincia Shandong, în întreaga Chină, ba chiar şi în lumea toată, dacă nu puteam eu să-i fac pe oameni de companie, cine putea? Tibetanul, pe când era în Tibet, era egalul oamenilor, era prima-ntâia, avea demnitate, dar ajuns în interiorul ţării o luase numaidecât la vale şi stătea după fundul nevestei lui

Sun Long – degeaba avea chip de tigru şi de lup dacă gângurea mărunt şi se afera tot, cu aceeaşi boală ca Lin Daiyu.1 Ce trist! Ce păcat! Fiul tău era animalul meu de companie şi nevasta ta la fel. Iubiţica ta, Pang Chunmiao, era şi ea animalul meu de companie. Dacă între noi n-ar fi fost legături vechi de ani de zile, atunci când ai venit cu mirosul de scoică proaspătă dinlăuntrul corpului ei pe tine şi i-ai pomenit nevestitii de divorţ, te-aş fi omorât dintr-o singură muşcătură.

Când ieşeam pe poartă, treceam de strada Templul Regelui dragonilor, orientată est-vest, apoi mergeam spre nord, traversam Aleea Vânturătorii, treceam de Podul-celor-o-sută-de-flori şi de la capătul de vest al pieţei ţărăneşti o ţineam drept spre nord pe uliţa Tanhua, lunga uliţă Tanhua, iar după aceea ne vâram pe Bulevardul Poporului în faţa prefecturii, coteam la stânga şi după 200 de metri eram în poarta şcolii. Pe drumul ăsta, şi lălăindu-ne ca găina când se ouă şi tot ajungeam în 25 de minute. Dacă alergam, aveam nevoie de doar un sfert de oră. Ştiam că după ce nevastă-ta şi fiu-tău te goniseră din casă, stăteai adesea la fereastra biroului, în mână cu un binoclu rusesc, uitându-ne la noi cum ieşim în goană de pe uliţa Tanhua.

După-amiaza, după ce le dădea liber, nu aveam deloc grabă să ne întoarcem acasă. Fiul tău întreba mereu: „Al Patrulea, unde e mama acum?“ îmi concentram puterile şi găseam dâra ei de miros, iar după un minut puteam să-i fixez poziţia. Dacă era în faţa tigăii de uscăţele, lătram de două ori spre nord,

dacă era în direcţia casei, lătram de două ori spre sud. Dacă era acasă, îl târâm mort-copt pe fii-tău după mine, dar dacă era la tigaie, ohoho! atunci ne puneam pe zbenguială.

Băiatul tău chiar era un băiat bun, n-a fost niciodată precum copiii răi care, de cum le dădea drumul de la şcoală, se puneau

1 Lin Daiyu, eroina celebrului roman Visul din pavilionul roşu al lui Cao Xueqin (c. 1715 – c. 1763), suferă de o afecţiune respiratorie, probabil tuberculoză.

Pe vânturat străzile cu ghiozdanul în spate, din tarabă în tarabă şi din prăvălie în prăvălie. Singura pasiune a fiului tău era să meargă la librăria Xinhua să ia cu împrumut cărţi de copii – mai şi cumpăra din când în când, dar cel mai mult le lua cu împrumut. Cea care avea în sarcină vânzarea şi împrumutul cărţilor de copii era iubiţica ta. Totuşi, când noi citeam cărţi acolo, ea nu era încă iubita ta. Era foarte-foarte bună cu fiul tău, simţeam după mirosul ei că îi e drag, şi nu doar pentru că îi eram clienţi fideli. N-am fost prea atent la figura ei, însă mirosul ei m-a îmbătat. Stăpâneam 200 de mii de mirosuri din acest oraş, de la plante la animale, de la minerale la chimicale şi de la mâncare la cosmetice, dar nu exista niciun miros care să-mi placă mai mult decât al lui Pang Chunmiao. Ca să spun drept, femei frumoase cu miros frumos erau cam 40 în tot oraşul, însă mirosurile le erau contaminate, nu mai erau pure, la prima adulmecare păreau destul de plăcute, dar într-o clipă se şi schimbau. Numai mirosul lui Pang

Chunmiao era ca apa de izvor ieşită din munte sau ca adierea de vânt ce s-a abătut printr-o pădure de pini, curat şi prospăt şi simplu şi nestricându-se niciodată. Tânjeam tare mult să mă mângâie şi pe mine de câteva ori – bineînţeles că nu tânjeam aşa, ca un animal de companie, dar... fir-ar mama ei, şi câinii mai măreţi decât mine au avut momentele lor de slăbiciune! în mod normal, n-aş fi avut voie să intru, câine fiind, în librărie, însă Pang Chunmiao îmi acordase acest drept special. Librăria Xinhua era locaţia comercială cea mai rece şi părăsită din capitală; existau doar trei vânzătoare, două femei de vârstă mijlocie şi Pang Chunmiao. Cele două căutau deosebit de mult să se dea bine cu Pang Chunmiao, nu trebuie să mai spun de ce. Băieţică de Mo Yan era unul unul dintre puţinii clienţi fideli ai librăriei, socotind locul o arenă unde să se umfle el în pene. Se ridica singur în slăvi şi nu ştiu dacă o făcea pentru că aşa-i venea din străfundul sufletului sau pentru că se bezmeticea cu zeflemeaua. Îi plăcea să lase şchioape expresiile fixe, cu scopul de a obţine rezultate amuzante, făcând din „Mici amândoi, n-au bănuieli“ doar „Mici amândoi, n-au.. Din „S-au văzut şi-au izbucnit simţiri“ numai „S-au văzut şi-au izbucnit...“ sau din „Câine ce pune temei pe-a stăpânului tărie“ doar „Câine ce pune temei pe-a stăpânului...“ De cum venea, Pang Chunmiao se înveselea, iar de cum Pang Chunmiao se înveselea, se înveseleau şi cele două femei. Chipul lui cel urât chiar se putea numi, ca să vorbesc după felul lui, „hidos de nu te puteai îndura..; dar uite că unul aşa „hidos de nu te puteai îndura... “

se făcuse plăcut de fata cu cel mai frumos miros din judeţul Gaomi. Cercetând motivele, vedem că era tot din pricina mirosului – cel al lui Mo Yan era asemenea cămăruţelor din pământ în care cultivatorii de tutun îşi usucă frunzele la foc, iar Pang Chunmiao era o fumătoare latentă. Când Mo Yan l-a zărit pe Lan Kaifang, care citea concentrat la ghişeul de împrumutat cărţi dintr-un colţ al librăriei, s-a apropiat şi l-a înhăţat de urechi. I-a explicat după aceea lui Pang Chunmiao că era vorba de fiul subprefectului. Pang Chunmiao i-a zis că ghicise şi ea de mult. Am lătrat atunci de două ori, ca să-i atrag atenţia lui Kaifang că mama lui plecase deja de la lucru, că mirosul se mutase în dreptul porţii companiei de electrice Wujin şi că dacă nu plecăm, n-avem cum să dăm fuga să ajungem înaintea ei acasă. Pang Chunmiao a spus: „Lan Kaifang, du-te repede acasă, câinele ţi-a atras deja atenţia. Câinele ăsta e tare ager", i-a zis apoi lui Mo Yan, „uneori când Kaifang e absorbit în lectură şi nu răspunde când îl latră, aleargă înăuntru şi-l trage de haină şi-l târăşte afară". Mo Yan s-a uitat cercetător la mine şi-a zis: „Individul ăsta chiar e «ca lupii, precum...» "

Hidosul de nu te puteai îndura... de Mo Yan a zis de mine că sunt „ca lupii precum...", iar Pang Chunmiao, cea la vârsta „când nucşoara floare...", mi-a zâmbit uşor. „Hidosul de nu te puteai îndura..." de Mo Yan a scos un oftat admirativ „slobozit din adâncurile...": „Chiar e un câine bun, pentru micul lui stăpân e «trup şi...» " Cei doi s-au pus amândoi pe râs în hohote, ha-ha-ha! ha-ha-ha!

CAPITOLUL 42

Lan Jiefangface dragoste la birou; Huang Hezuo cerne fasole în aripa de răsărit

După primul sărut, voiam să bat în retragere, să scap cu fuga, simţeam şi fericire, simţeam şi groază, şi desigur şi remuşcare. Cea de-a douăzecea şi ultima partidă de sex cu nevasta a fost rezultatul unor asemenea trăiri conflictuale. Deşi m-am străduit să fac treaba bine, până la urmă tot am fuşerit totul repede.

În cele şase zile care au urmat, că mă duceam în teritoriu sau mă duceam la şedinţă, că tăiam panglici sau participam la banchete, că şedeam în maşină sau pe scaun, că stăteam sau mergeam, că eram treaz sau visam, în creier totul era imaginea nedesluşită a lui Pang Chunmiao – cu cât relaţia noastră devenea mai apropiată, cu atât imaginea aceasta devenea mai nedesluşită –, iar eu eram adânc cufundat în acea senzaţie care mă cutremurase şi-mi băgase spaima în suflet când fusesem cu ea. Ştiam că orice aş face, lucrul ajunsese de neocolit. Deşi exista şi o voce care îmi atrăgea atenţia: „Pune capăt aici!“, „Pune capăt aici!“, aceasta devenea din ce în ce mai slabă.

Într-o zi la prânz, în timpul săptămânii, am avut o vizită de la provincie, aşa că m-am dus la casa de oaspeţi a judeţului; în sala cea mare a clădirii de protocol, am dat peste Pang Kangmei. Purta o rochie

lungă albastru-închis, la gât avea un colier de perle cu raze de lumină închise în ele, iar pe faţă un strat subţire de fard; era, ca să vorbesc ca băieţică de Mo Yan, „Femeie între vârsta-ntâia şi-a... cu farmec şi graţie încă ne.. De cum am văzut-o, creierul mi-a zumzăit o dată şi s-a blocat. Oaspetele era un şef de secţie de la departamentul de organizare al consiliului provincial care lucrase cândva în Gaomi – se numea Sha Wujing. La şcoala de partid a consiliului provincial, timp de trei luni, se legase o prietenie colegială între noi, iar acum, când trebuia să fie oaspetele departamentului organizatoric, mă pomenise nominal spunând că vrea să mă vadă, aşa că venisem să-i ţin companie. Am stat ca pe ace la masa asta, cu gura bleagă şi limba împleticită, arătând ca un idiot. Pang Kangmei era amfitrioană, îmbia la băutură şi servea cu mâncare, iar vorbele de duh i se înlănţuiau pe buze, facându-l pe oaspete, pe şeful de secţie, să-i înţepenească limba şi privirea să-i ajungă pierdută. La masă, am simţit-o pe Pang Kangmei ţintuindu-mă rece-rece de trei ori, de fiecare dată parcă înţepându-mă cu o sulă. Am îndurat aşa până la capăt. Când Sha era condus la camera de oaspeţi, ea saluta pe toată lumea, cu faţa numai zâmbet. Maşina ei a venit prima şi, pe când ne strângeam mâinile şi ne luam ră- mas-bun, am simţit aversiune în felul în care mi-a dat mâna; ea

\

însă, pe un ton preocupat, m-a sfătuit: „Tovarăşe subprefect Lan, n-ai o mină prea bună, dacă te-ai îmbolnăvit, să nu care cumva să tărăgănezi lucrurile!“

În maşină, tot învârteam în minte vorbele lui Pang Kangmei şi simţeam cum mă trec fiorii pe şira spinării. M-am avertizat singur, o dată şi încă o dată: „Lan Jiefang, dacă nu vrei să te nenoroceşti şi să-ţi face reputaţia ţăndări, trebuie la «marginea prăpastiei frâu să...» “. Când stăteam însă în faţa ferestrei de la birou şi fixam către sud-est firma pestriţ vopsită în ulei a librăriei Xinhua, toate spaimele şi toate îngrijorările îmi dispăreau Iară urmă, iar ce rămânea era doar dorul de ea, un dor pătruns în oase şi întipărit în inimă, un sentiment aşa cum nu trăisem niciodată în patruzeci de ani de viaţă. Am apucat binoclul de mare putere folosit de fosta armată sovietică, după care trimisesem special în Manciuria să mi-l cumpere, i-am reglat distanţa focală şi l-am aţintit spre uşa librăriei Xindian. Poarta maronie cu mâner de fier nu era încuiată, iar mânerul era tot numai pete de rugină. Dacă ieşea cumva cineva, inima îmi sălta violent, trăgând nădejde cum trăgeam să-i văd ei silueta mlădie fulgerând afară pe-acolo, traversând suplă bulevardul şi tot atât de suplă venind lângă mine; de ieşit, ieşeau însă mereu alţii, cititori cu feţe nefamiliare, tineri şi bătrâni, bărbaţi şi femei, dar nu ea. Când feţele lor îmi erau aduse de binoclu în faţa ochilor, mi se păreau că au toate expresii asemănătoare – misterioase şi pustii. Asta mă făcea fără să vreau s-o iau razna cu mintea – s-o fi întâmplat ceva la librărie? O fi păţit ceva rău? De câteva ori am vrut să iau drept pretext cumpăratul unei cărţi şi să mă duc să văd ce se întâmplă, însă puţina minte care-mi mai

rămăsese m-a făcut să mă controlez. M-am uitat la ceasul electric de pe perete, de-abia trecuse de unu şi jumătate, mai era o oră şi jumătate până la timpul stabilit de întâlnire. Am pus jos binoclul, cu gândul să mă silesc să trag un pui de somn pe patul de campanie din spatele paravanului. Dar n-aveam cum să fiu calm. M-am spălat pe dinţi şi pe faţă, m-am bărbierit şi mi-am tăiat părul din nas. Mi-am examinat faţa în oglindă, era pe jumătate roşie şi pe jumătate albastră, de-a binelea urâtă. Mi-am lovit uşurel cu palma jumătatea albastră şi m-am ocărât singur: „Pocitanie ce eşti!“ încrederea în mine însumi stătea să mi se facă, cât ai bate din palme, praf şi pulbere, dar mi-am adus nu ştiu cum aminte de scorneala cu totul fără temei

y

născocită de Mo Yan ăla, în mod limpede ca să se pună bine cu mine: „Frate, îmi zisese, faţa asta a dumitale, jumătate de Guan Yu, jumătate de Dou Erdun, [1] este absolut masculină, femeile ar ucide pentru ea“. Ştiam clar că-s palavre şi vorbe în vânt, dar mi-am recăpătat cu încetul încrederea în mine. De câteva ori mi s-a părut că aud sunetul clar şi melodios al paşilor ei apropiindu-se dinspre capătul coridorului şi-am deschis grabnic uşa să o întâmpin, însă de fiecare dată n-am zărit decât coridorul gol. M-am aşezat pe locul pe care stătuse ea şi m-am pus pe aşteptare amarnică. Răsfoind Cartea profilaxiei şi tratamentului bolilor comune ale animalelor domestice pe care o citise ea atât de conştiincioasă, expresia ei de atunci mi-a apărut în faţa ochilor.

Cartea îi purta mirosul, aşa cum îi purta şi amprentele. „Febra porcină este o boală care se transmite viral, produce o îmbolnăvire rapidă şi are o mortalitate extrem de ridicată…“ În chip surprinzător, citise o asemenea carte cu mare poftă, chiar era o fată ciudată…

În sfârşit am auzit un sunet care, nu încăpea nicio umbră de îndoială, era o ciocănitură în uşă. Am simţit o răceală nespus de mare, am început să freamăt din tot corpul, iar dinţii mi s-au pus fără voie să-mi clănţăne, răsunând zang! —zang! Am deschis uşa în grabă mare, iar ea mi-a zâmbit încântător, pătrunzând drept până în sufletul meu. Am uitat tot, am uitat de vorbele pritocite dinainte, am uitat de sugestia sumbră a lui Pang Kangmei, am uitat şi de groaza precum cea a unuia aflat pe marginea prăpastiei. Am cuprins-o cu braţele şi am sărutat-o:

— Îmbrăţişează-mă, sărută-mă. Plutesc pe nori, m-am cufundat în adâncuri. Nu mai vreau nimic, te vreau doar pe tine. Nu-mi mai e teamă de nimic, te vreau doar pe tine…

1 Guan Yu (în. 219) a fost un general implicat în luptele care au dus la destrămarea imperiului Han; ca şi alte personaje ale timpului, figurează proeminent în Romanţul celor trei regate. În plus, a fost şi deificat, rămânând până astăzi o zeitate populară, mai ales în sudul Chinei: templul lui Guandi, la care se face referinţă în capitolele 2 şi

5 ale cărţii de faţă, îi este închinat. Dou Erdun (1680-1720) a luptat împotriva trupelor imperiale săvârşind o serie de acţiuni memorabile împotriva

dinastiei Qing; acestea au devenit subiect de roman, iar de aici de operă pekineză şi benzi desenate.

Între sărutări, deschideam ochii şi ni-i ţineam aţintiţi pe ai celuilalt, de foarte aproape. A plâns, i-am lins lacrimile, erau sărate şi pure.

— Chunmiao, de ce? E vis, de ce?

— Frate Lan, toate ale mele sunt ale tale, ia-mă...

M-am zbătut din răsputeri, ca un înecat care vrea să se agaţe de un pai, dar nici pe acela nu-l mai apucă. Iarăşi ne-am sărutat. Cu asemenea sărutări de mueam şi înviam la loc, ce a urmat a fost, în fapt, cu neputinţă de preîntâmpinat.

Ne-am întins îmbrăţişaţi pe patul de campanie cel strâmt, fără să ni se pară că suntem înghesuiţi.

— Chunmiao, surioara mea dragă, sunt mai mare decât tine cu 20 de ani, sunt o pocitanie, mi-e teamă doar să nu-ţi fac rău, chiar că ar trebui să mor... am bâiguit eu dezlânat.

Ea mi-a mângâiat firele de păr din barbă şi mi-a mângâiat faţa, apoi şi-a lipit strâns gura de urechea mea şi mi-a şoptit, gâdilându-mă:

— Te iubesc...

— De ce?

— Nu ştiu.

— O să-mi asum răspunderea...

— Nu trebuie să-ţi asumi răspunderea, consimt. După ce eşti cu mine de o sută de ori, o să te părăsesc.

Ca un taur bătrân şi flămând în faţa a o sută de fire de iarbă, proaspete şi fragede...

Am ajuns repede la o sută, dar deja nu mai aveam cum să ne separăm unul de celălalt.

Prima sută de ori aş fi vrut să nu se termine niciodată. M-a mângâiat şi mi-a spus, cu lacrimile curgându-i pe obraji:

— Uită-te bine la mine, să nu mă uiţi.

— Chunmiao, vreau să mă însor cu tine.

— Eu nu vreau să mă mărit cu tine.

— M-am hotărât deja, ce ne aşteaptă o să fie probabil o prăpastie fără fund, dar n-am altă alegere.

— Bine, să sărim în ea împreună.

Seara, m-am întors acasă şi-am dat cărţile pe faţă cu soţia. Se afla în aripa casei, unde tocmai vântura nişte fasole verde. Dificultatea tehnică a acestei munci era foarte ridicată, dar ea era foarte iscusită. La lumina lămpii, sute şi mii de boabe verzi se bălăngăneau urmându-i mâinile în sus şi-n jos, la stânga şi la dreapta, săltind şi rostogolindu-se, câteodată în faţă, altădată în spate. Impurităţile de printre boabe zburau aşa din vânturătoare.

— Ce faci? am căutat eu să intru în vorbă.

— A trimis bunicul pe cineva cu nişte fasole verde. Mi-a aruncat o privire, apoi a cules din partea din faţă a vânturătorii nişte pietricele mai mari. Le-a însămânţat bunicul cu mâna lui, altele dacă e să se strice, să se strice, dar astea nu se poate: le vântur şi-i dau mugurii lui Kaifang să-i mănânce.

S-a apucat din nou de vânturat, cu boabele verzi punându-se şi ele pe şuşuit.

— Hezuo, am spus neabătut, vreau să divorţăm.

Şi-a oprit mâinile, m-a privit năucă, părând că nu înţelesese ce spusesem.

— Hezuo, îmi pare rău, vreau să divorţăm.

Vânturătoarea i s-a lăsat cu încetul în jos în faţa pieptului, iar s-a lăsat, şi mai întâi câteva, apoi câteva zeci, apoi câteva sute de boabe s-au rostogolit din ea, iar după aceea grămezi întregi, asemenea unei cascade verzi, au curs puhoi la pământ. Sute şi mii de boabe se rostogoleau acum pe podeaua din mozaic.

Vânturătoarea i-a căzut dintre mâini. Corpul i s-a zdruncinat şi şi-a pierdut echilibrul, dar n-am apucat să o susţin eu cu mâinile, că s-a sprijinit singură de fundul pe care se aflau câteva cepe mari şi câteva uscăţele sfrijite. Şi-a acoperit gura, a început să suspine şi-au podidit-o lacrimile.

— Chiar îmi pare rău, te rog să mă ajuţi...

Şi-a luat brusc mâna la o parte de la gură, şi-a şters cu arătătorul încovoiat de la mâna dreaptă lacrimile de la ochiul drept şi cu arătătorul încovoiat de la mâna stângă lacrimile de la ochiul stâng şi a zis încleştând din dinţi:

— Stai să mor mai întâi!

CAPITOLUL 43

Huang Hezuo face plăcinte ca să-şi verse supărarea; Al Patrulea bea ca să-şi arate nemângâierea

Pe când tu, purtând pe trup mirosul tare rămas după ce făcu- seşi dragoste ca smintitul cu Pang Chunmiao, dădeai cărţile pe faţă cu soţia ta în aripa casei, eu şedeam pe labe sub streaşină, privind spre

luni şi cufundat în gânduri. Când e luna frumuşică, nici scrânteala nu e mică.

Era iarăşi noapte cu lună plină, iar câinii din toată capitala trebuiau să se reunească în piaţa Tianhua. Reuniunea din seara aceasta avea două puncte pe ordinea de zi: primul era comemorarea tibe- tanului, care până la urmă nu se putuse obişnui cu viaţa într-un oraş de la nivelul mării şi murise în urma unei hemoragii interne provocate de degenerarea funcţiunilor sale organice; al doilea era petrecerea de o lună pentru fiii surorii mele. Cu patru luni înainte, făcuse o căsătorie liberă cu câinele norvegian de tras sănii din casa preşedintelui Conferinţei Politice judeţene, rămăsese grea şi, când îi venise sorocul, fătase trei corcituri micuţe cu faţa albă şi ochii gălbui. Potrivit şpiţului msesc din familia lui Guo Hongfu, care trecea adesea pe-acasă pe la Pang Kangmei, cei trei nepoţei ai mei erau sănătoşi şi vioi, cusuml fiind că aveau privirea perfidă, părând trei mici trădători. Deşi frumuseţea le era deficitară, câteva familii bogate făcuseră comandă fermă pentru trădătorii ăştia mici de cum se născuseră – se spunea că avansul nu era deloc de nimic, ajungând pentru fiecare la 100 de mii de yuani.

Sharpei-ul din Guangdong, care era ofiţerul meu de legătură, slobozise deja primul semnal de avertisment, iar lătrăturile lui, care urcau şi coborau pe tonalităţi diferite asemenea unor valuri suite unul peste altul, se adunau toate laoaltă. Ham! ham! ham! am lătrat eu spre lună, ca să le raportez tuturor poziţia mea. Deşi în casa stăpânilor lucrurile luaseră

o întorsătură atât de neaşteptată şi importantă, îndatoririle de preşedinte de asociaţie tot trebuiau îndeplinite.

Tu, Lan Jiefang, ai plecat din casă zorit, săgetându-mă pătrunzător cu privirea. Te-am petrecut cu lătrături, flăcăule, mă gândeam, zilele tale cele bune au ajuns la capăt. Te uram întru câtva, dar nu intens. Aşa cum am spus mai sus, mirosul lui Pang Chunmiao amestecat pe corpul tău îmi slăbea duşmănia faţă de tine.

După miros, mi-am dat seama că mergi drept către nord, pe jos, nu cu maşina, chiar pe drumul pe care îl duceam eu pe fiul tău la şcoală. Soţia ta scotea zgomote uriaşe în aripa casei; prin uşa larg deschisă a acesteia, am văzut-o, în mână cu un cuţit care scânteia cu o lumină rece, mărunţind furioasă cepele şi uscăţelele de pe fundul de bucătărie. Mirosurile acestora – acid, al cepei, şi rânced, al uscăţelelor – se volatilizau cu violenţă. În acest moment, mirosul tău ajunsese deja la podul Tianhua şi se amesteca acolo cu cel împuţit al apei murdare de dedesubt. De fiecare dată când soţia ta făcea o tăietură, piciorul stâng îi sălta uşor, în timp ce din gură îi răsuna câte un icnet de ură. Mirosul tău ajunsese la capătul de răsărit al pieţei ţărăneşti, unde se construise un şir de case cu un singur etaj, locuite de mai bine de o duzină de vânzători de haine veniţi de la sud de Yangzi. Creşteau laolaltă un ciobănesc australian poreclit „Faţă-de-oaie“ – individul, cu părul lui lung învelindu-i umerii şi cu botul lung şi îngust, părea şapte părţi câine şi trei oaie. Căutase odată să-l reţină

din drum pe fiul tău – îşi înălţase capul şi-şi dezvelise dinţii, scoţând un şir de lătrături ciudate, ca să-şi arate tăria. Fiul tău bătuse în retragere, dându-se într-una înapoi până în spatele meu. Mi-era prea lene ca să-i dau cu colţii o lecţie nou-venitului ăstuia care nu ştia regulile – sălaşul vânzătorilor de haine era jilav şi murdar, iar individul ăsta era plin de purici; îndrăznise totuşi să reţină din drum un şcolar escortat de mine. Am zărit în faţă o piatră ascuţită, m-am răsucit brusc, am apăsat-o cu laba stângă din spate şi piatra a zburat prin aer, nimerindu-l în bot. A scos un ţipăt ascuţit, a început să se-nvârtă cu capul în jos, în timp ce din nas îi curgea sânge negru, iar din ochi lacrimi fierbinţi. I-am zis sever: „Fir-ar mă-ta, orbete cu ochi de oaie ce eşti!“ De atunci, individul îmi devenise prieten credincios, exact cum e zicătoarea – „Nu te cunoşti până nu te iei la bătaie“. Am lătrat de câteva ori ascuţit în direcţia pieţei, ordonându-i ciobănescului: „Faţă-de-oaie, bagă-l în sperieţi pe bărbatul ăla care tocmai trece prin faţa porţii tale!“o clipă mai târziu, am auzit hăulirea ca de lup a lui Faţă-de-oaie. Ţi-am adulmecat dâra mirosului, asemenea unui fir roşu, în timp ce goneai în zbor ca un mănunchi de săgeţi aruncat pe uliţa Tianhua iar o dâră de miros maronie nu te slăbea deloc – Faţă-de-oaie, care te alerga şi te lătra. Fiul tău a alergat afară din clădirea principală şi când a văzut scena din aripa de est a strigat surprins: „Mamă, ce faci?“ Nevastă-ta, cu ura încă nepotolită, a mai mărunţit de două ori cu cuţitul în grămăjoara de ceapă tocată, după aceea a aruncat cuţitul din mână,

s-a întors cu spatele, şi-a şters faţa cu mâneca şi a zis: „Cum de nu dormi? Mâine nu mergi la şcoală?“ Fiul tău a intrat şi s-a dus în faţa ei, rostind ascuţit: „Mamă, plângi!“ „De ce să plâng? Ce-am să plâng? E de la ceapă.“ „Da’ de ce tai ceapă în toiul nopţii?“ a bâiguit fii-tău. „Du-te şi te culcă, dacă întârzii la şcoală, să vezi tu dacă nu te omor în bătaie!“ a zbierat ea ajunsă la exasperare, în acelaşi timp apucând iarăşi cuţitul. Fiul tău a tras o sperietură, a bâiguit ceva încet şi s-a dat înapoi. „Vino încoace!“ i-a zis ea, cu o mână ţinând cuţitul şi cu alta mângâindu-l pe cap: „Fiule, trebuie să-ţi dai toată silinţa şi să-nveţi bine. Uite, mama coace plăcinte cu ceapă pentru tine.“ „Mamă, mamă“, a strigat el, „nu vreau, nu te mai munci, ai obosit…“ Soţia ta l-a împins afară pe uşă: „Mama nu e obosită, hai, copil bun, la culcare…“ Fiul tău a făcut câţiva paşi şi şi-a întors capul: „Parcă tata a venit?“ După o pauză, ea a răspuns: „A venit, dar a plecat iar, s-a dus să facă ore suplimentare…“ El a bodogănit: „Cum de se duce mereu la ore suplimentare?“ Scena asta m-a umplut de mare amărăciune. În societatea câinilor, eram nemilos şi fără inimă, dar în casa oamenilor mă încercau fel de fel de simţiri duioase. Pe uliţa Tianhua, câţiva tineri afumaţi de la băutură făceau pe grozavii pe bicicletele lor mirosind greu a rugină. Un şirag de sunete înflorate şi meşteşugite plutea prin aer: „Eşti prea bun la suflet… prea bun… pe toate le duci singur în spate… “ Am lătrat înnebunit la cântecul ăsta din văzduh. Am simţit în acelaşi timp că una dintre dârele acelea de miros încă o urmărea pe cealaltă,

având în curând să ajungă la capătul uliţei Tianhua. I-am transmis în grabă un semnal lui Faţă-de-oaie: „Gata, nu-l mai urmări!“ Cele două dâre de miros s-au separat, cel roşu ducându-se spre nord, cel maroniu spre sud. „Faţă-de-oaie, nu l-ai rănit, nu?“ „Doar un pic l-am atins pe piele, presupun că n-o să-i curgă sângele, dar lui băieţică i-a ţâţâit fundul şi s-a scăpat pe el.“ „Bine, ne vedem la şedinţă.“

Nevastă-ta de-adevăratelea s-a pus să coacă plăcinte cu ceapă. A amestecat faina, iar aluatul obţinut era mare cât o jumătate de pernă; voia oare să le dea tuturor colegilor lui fii-tău să mănânce plăcinte coapte de ea? S-a pus pe frământat – frământa şi dădea din umerii ei cei slăbănogi. „Nevastă bătută, făină frământată“, zice proverbul, adică cu cât baţi mai mult nevasta, cu atât e mai virtuoasă, la fel cum cu cât frămânţi mai mult faina, cu atât e mai tare şi elastic aluatul. Sudoarea curgea pe ea, făcându-i două pete pe cămaşă în dreptul omoplaţilor. Lacrimile ba îi curgeau, ba i se opreau – erau lacrimi de resentiment, erau lacrimi de mâhnire, erau lacrimi de nespus regret la amintirea lucrurilor din trecut –, unele îi curgeau pe piepţii cămăşii, altele îi picurau pe dosul mâinilor, iar încă altele izbeau în aluatul cel moale. Acesta devenea din ce în ce mai moale, răspândind un miros dulceag. A mai amestecat în el faină şi iar a frământat. Uneori scotea câte un suspin grav, dar pe loc îşi înăbuşea plânsetul cu mâneca. Faţa îi era pătată de făină, într-un fel şi caraghios, şi demn de milă. Uneori se oprea din muncă, îşi pleca pe lângă corp mâinile pătate toate de

făină şi se-nvârtea încoace şi-ncolo prin cameră, de parcă ar fi căutat ceva. O dată i-a alunecat piciorul şi-a căzut în fund pe jos un necaz provocat de boabele de fasole verde – şi a rămas aşa năucă acolo, cu privirea fixă, de parcă ar fi ţintuit cu ochii şopârla casei de pe perete; după aceea a izbit cu pumnii în podea, punându-se să plângă în hohote. După o rafală de plâns, s-a ridicat în picioare şi a continuat să frământe făina. A frământat aşa puţin, apoi a tras într-o cratiţă smălţuită ceapa şi uscăţelele, mărunţite bine amândouă, a turnat ulei, s-a gândit o clipă, a adăugat şi sare, s-a mai gândit o clipă, a înşfăcat sticla de ulei şi a turnat iar din ea. Ştiam că toate în mintea ei erau într-o devălmăşie de nu se poate. În mână cu cratiţa şi în cealaltă cu un beţişor, s-a pus pe amestecat, apoi iarăşi învârtindu-se prin cameră, cu privirea fugindu-i în toate părţile, de parcă ar fi căutat ceva. Boabele de fasole iar au făcut-o să alunece. De data asta a căzut şi mai rău, a picat aproape lată, cu faţa în sus, pe mozaicul tare, lucios şi rece ca gheaţa; printr-un miracol, cratiţa nu i-a alunecat din mână, şi nu numai că nu i-a alunecat din mână, dar şi-a păstrat chiar şi echilibrul. Mă pregăteam să fac un salt ca să-i sar în ajutor, dar ea se ridicase deja încetişor în capul oaselor. Nu s-a ridicat, a rămas jos, tristă şi jeluită, plângând ca o fetiţă, iar apoi oprindu-se abrupt din hohotit. Şi-a târşit fundul în faţă, apoi în spate, apoi iarăşi de două ori, una după alta – neavând fundul întreg, după fiecare mişcare corpul i se înclina substanţial în spate spre stânga. Cratiţa cu umplutură din mâna ei şi-a păstrat

însă de la început până la sfârşit echilibrul. S-a întins în faţă, a aşezat cratiţa pe fundul de bucătărie, iar apoi şi-a înălţat corpul brusc în spate către stânga. Nu s-a ridicat, şi-a întins picioarele drept şi s-a aplecat cu corpul înainte, cu capul lăsându-i-se aproape pe genunchi, de parcă ar fi făcut vreun exerciţiu ciudat de gimnatică. Era în miez de noapte, luna urcase deja în punctul cel mai înalt şi-şi slobozea strălucirile cele mai puternice. În adâncul nopţii, pe când oamenii sunt în pace, bătaia vechiului ceas de perete din casa vecinilor te speria şi-ţi băga spaima în suflet; mai era doar o oră până la reuniunea noastră. Am auzit cum numeroşi câini se strânseseră deja lângă fântâna arteziană din piaţa Tianhua, în timp ce numeroşi alţii se reuneau într-acolo urmând străzile şi aleile oraşului. Eram oarecum agitat, dar nu mă înduram să plec, mi-era teamă ca femeia asta să nu facă vreo prostie în bucătărie. Am adulmecat mirosul slobozit de funia de cânepă din cutia de carton din colţul camerei, am adulmecat şi scăparea extrem de slabă de gaz de la îmbucătura furtunului de gaz şi-am adulmecat şi sticla de insecticid împachetată în câteva straturi de hârtie lăcuită din colţul camerei: toate acestea puteau să-i ducă pe oameni pe tărâmul morţii. Bineînţeles că putea şi să-şi taie venele sau să-şi reteze gâtul cu cuţitul, să-şi bage mâinile în priză, să se dea cu capul de pereţi sau să ridice capacul de ciment al fântânii din curte şi să se arunce cu capul înainte. Una peste alta, erau numeroase motive care mă făceau să nu mă duc să prezidez această întrunire regulată a câinilor sub luna plină. Faţă-de-oaie,

însoţit de şpiţul rusesc din casa lui Guo Hongfu, m-a strigat la poartă, ciocănind şi uşurel cu ghearele. Căţeluşa şpiţ a spus, fandosindu-se toată: „Domnule preşedinte, te aşteptăm“. Mi-am coborât glasul şi le-am răspuns: „Luaţi-o înainte, mă reţine ceva important aici, dacă chiar nu pot să ajung la timp, să prezideze vicepreşedintele Ma“. Vicepreşedintele Ma era lupul din familia directorului Ma de la Fabrica de Prelucrare a Cărnii, de la care îşi luase şi numele. Cei doi s-au pornit către sud de-a lungul uliţei, ţinându-se de galanterii. Eu am continuat să o observ pe soţia ta.

Şi-a ridicat în sfârşit capul. Mai întâi a strâns la ea cu palmele boabele din jur, iar după aceea, în fund, târşindu-şi-l anevoios, a strâns boabele de pe toată podeaua. Le-a făcut grămadă – una ascuţită-ascuţită, asemenea unei movile de mormânt dintre cele mai reuşite. A ţintuit acest mormânt de boabe, cu o privire goală şi cu lacrimi atârnindu-i iar la colţurile ochilor. A înşfăcat pe neaşteptate un pumn de boabe şi le-a aruncat în sus, apoi încă unul, iar boabele s-au pus să danseze prin aer, unele ciocnindu-se de pereţi, unele ciocnindu-se de frigider şi unele căzând în borcanul de făină. În cameră s-au auzit două rafale, ca de grindină căzând peste nişte frunze veştede. A mai azvârlit aşa doi pumni, apoi s-a oprit. Şi-a ridicat piepţii cămăşii, şi-a şters bine faţa cu ei, apoi s-a întins şi-a tras spre ea vânturătoarea, pe care a umplut-o după aceea, căuş după căuş, cu moviliţa de boabe. A împins vânturătoarea la o parte, s-a ridicat cu greutate, s-a dus în faţa fundului de bucătărie şi a

mai frământat câteva mâini la aluat şi câteva mâini la umplutură, după care a luat bucăţi de aluat şi a preparat plăcinte. A pus pe sobă o tigaie cu fundul plat, a deschis gazul şi a aprins focul. A turnat în tigaie, cu parcimonie, puţin ulei. După ce a pus prima plăcintă în tigaia încinsă, iar sfârâitul însoţit de o mireasmă care îţi umplea nările s-a repezit afară din bucătărie, a înecat grădina şi s-a împrăştiat cu iuţeală în zonă, iar apoi în tot oraşul, strânsoarea din inimă mi-a slăbit. Am ridicat capul şi-am privit spre luna care se lăsa spre apus, am ascultat mişcările din piaţa Tianhua, am adulmecat mirosurile care răzbăteau de acolo şi mi-am dat seama că întrunirea noastră regulată n-a început – mă aşteptau toţi.

Ca să nu o alarmez, n-am mers pe drumul meu cel firesc şi elegant al diagonalei cu sprijin în trei puncte, ci am sărit, călcând pe o movilă de olane vechi de lângă privată, pe zidul de la apus, am intrat în curtea vecinilor de acolo, după aceea am sărit de pe zidul

— Te ’

lor cel scund de la apus pe o alee îngustă, am mers spre sud, am cotit spre răsărit, am intrat pe uliţa Tianhua şi de-aici tot spre sud, gonind nebuneşte, cu vântul şuierându-mi blând pe lângă urechi şi cu luna curgându-mi pe spate precum apa. La capătul uliţei Tianhua se afla calea Lixin, iar la intersecţia celor două, pe colţul din dreapta, se afla magazinul de desfacere en-gros a berii care ţinea de Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere de la barieră; acolo, sticlele de bere legate cu sfoară de plastic, câte zece, erau puse în grămezi cât nişte deluşoare de înalte,

scânteind şi luminând în bătaia lunii. Am zărit şase lupi, fiecare în gură cu un bax de bere, care tocmai traversau încolonaţi strada. Distantele dintre ei erau egale, posturile le erau cu totul la fel, iar paşii cu totul uniformi – parcă erau şase soldaţi bine antrenaţi. Pentru o asemenea munculiţă era nevoie de lupi ca noi, nu mergea şi cu alţi câini. Inima mi s-a umplut de mândrie pentru rasa noastră. N-am cutezat să-i salut, pentru că ar fi fost obligaţi să-mi răspundă, ceea ce ar fi făcut cele şase baxuri de bere să cadă cu un bufnet la pământ. Am zbughit-o pe lângă ei, am trecut printre tufişurile de liliac indian cu ramurile încovoiate de belşugul florilor şi-am intrat dintr-o parte în piaţa Tianhua. În centrul pieţei, în jurul fântânii arteziene, câteva sute de câini şedeau în cerc; la vederea mea, s-au ridicat toţi şi m-au aclamat pe o singură voce.

Cu vicepreşedintele Ma, vicepreşedintele Lii şi preşedinţii du- zinei de filiale strânşi ciorchine în jurul meu, am sărit pe podium. Acesta era un soclu mare din marmură, pe care iniţial fusese aşezată o Venus fără braţe, între timp furată. M-am aşezat pe labe pe soclul de marmură, trăgându-mi sufletul. Privit din depărtare, pesemne că semănăm cu o statuie maiestuoasă de câine." Însă, mă scuzaţi vă rog, nu eram statuie de câine, eram regele câinilor din judeţul Gaomi, un dulău fioros, sprinten ca dragonii, vioi ca tigrii şi moştenitor al excepţionalelor gene ale unei căţele mari şi albe din partea locului şi ale unui câine-lup german. Înainte de cuvântare, m-am concentrat mental preţ de două secunde şi mi-am

concentrat şi simţul mirosului. În prima secundă, am perceput situaţia nevesti-tii: mireasma de plăcintă cu ceapă din aripa de răsărit era foarte bogată – totul era normal; în a doua, am perceput situaţia ta: stăteai în mirosul acru de fum din birou, trântit pe pervaz şi dus pe gânduri, în timp ce priveai spre oraşul învăluit de razele lunii – totul era iarăşi normal. Am strigat tare către întinderea de ochi scânteietori şi blană luminoasă de câine de la picioarele soclului:

— Fraţi şi surori, declar deschisă cea de-a optsprezecea întâlnire de sub lună plină!

Lătrăturile lor s-au însoţit într-una singură.

Am ridicat laba dreaptă, fluturând-o spre ei, şi am aşteptat ca ovaţiile să li se liniştească.

— În luna aceasta, dragul nostru frate tibetan din nefericire a decedat: să lătrăm împreună de trei ori, ca să-i însoţim spiritul în drumul lui înapoi către platoul continental.

Câteva sute de câini au lătrat laolaltă de trei ori, cutremurând întregul oraş. Ochii mi s-au umezit, atât din pricina morţii tibetanului, cât şi în faţa sincerităţii haitei.

— În continuare, am spus, vă rog să cântaţi, să dansaţi, să staţi de vorbă cu ceilalţi, să beţi şi să mâncaţi dulciuri, ca să sărbătorim faptul că cele trei comori ale surioarei A Treia au împlinit o lună.

Haita a aclamat veselă.

Surioara A Treia şedea la picioarele soclului şi mi-a pasat unul dintre căţelandrii ei. L-am sărutat pe obraz, iar apoi l-am ridicat ca să-l arăt mulţimii. Haita a aclamat veselă. I l-am aruncat înapoi, iar A

Treia mi-a pasat o căţelandră. Tot aşa, am sărutat-o, am arătat-o mulţimii, care a aclamat veselă, şi i-am aruncat-o surorii mele înapoi. Mi l-a pasat şi pe ultimul, l-am sărutat la nimereală, l-am arătat mulţimii, l-am aruncat înapoi. Haita iar a aclamat veselă.

Am sărit de pe soclu. A Treia s-a apropiat şi le-a zis căţelandrilor:

— Daţi-i bineţe unchiului, uite, el este unchiul vostru.

Căţelandrii mi-au dat bineţe, hau-hau! hau-hau!

I-am zis cu mare răceală surorii mele:

— Am auzit că au fost toţi vânduţi, aşa e?

Ea a spus mândră:

— Sigur că da! De-abia ce i-am fătat, că cei dornici să-i cumpere se-nghesuiau să spargă uşile. La urmă, jupâneasa mea i-a vândut secretarului Ke din Târg-de-măgari, directorului Hu de la Biroul de Industrie şi Comerţ şi directorului Tu, de la Departamentul de Igienă, fiecare pe 80 de mii.

— Nu o sută? am întrebat cu aceeaşi răceală.

— Au adus o sută, dar jupâneasa mea le-a dat înapoi douăzeci. Jupâneasa mea nu e din ăia care au ochi numai pentru bani.

— Fir-ar mama ei, am zis eu, ce vânzare de câini mai e şi asta. E în mod limpede o...

A Treia mi-a tăiat vorba cu un ţipăt ascuţit:

— Frate!

— Bine, tac, i-am zis pe voce joasă surorii mele, adresându-mă după aceea haitei cu voce tare: La dans! La cântec! La băutură!

Un doberman cu urechi ascuţite, talie fină şi coadă chealǎ a venit cu două sticle de bere în faţa mea şi le-a scos dopul cu o muşcătură; spuma a ţâşnit vijelioasă, în timp ce mireasma de hamei a dat pe dinafară. „Domnule preşedinte, vă invit la bere!“ Am înşfăcat sticla, ciocnind cu cea pe care o ţinea el între labe.

— Toată pe gât! am zis amândoi.

Ne-am vârât sticlele în gură, ţinându-le cu amândouă labele din faţă, şi le-am dat, gâl-gâl, pe gât. Câinii veneau fără întrerupere să bea în cinstea mea şi nu refuzam pe niciunul, aşa că în spate mi s-a ridicat foarte repede o grămadă de sticle goale de bere. O pekineză albă cu părul legat într-o codiţă şi cu o fundă prinsă în jurul gâtului s-a rostogolit ca o minge până la mine, în gură cu un cârnat de la Fabrica de Prelucrare a Cărnii. Corpul îi răspândea mirosul simplu şi elegant de Chanel No 5, iar blana ei de un alb imaculat era curată şi strălucitoare ca argintul.

— Domnule preşedinte, s-a bâlbâit ea, domnule pre-... preşedinte, vă invit la cârnat.

A sfâşiat pachetul cu dinţişorii ei mărunţi şi mi-a întins cârnatul ţinut cu două lăbuţe. L-am acceptat, am muşcat din el o bucăţică cât o castană de mare şi l-am mestecat încet şi cu demnitate. Vicepreşedintele Ma a venit şi el cu o sticlă de bere şi, după ce am ciocnit, m-a întrebat:

— Ce gust are cârnatul ăla?

— Bun, am zis eu.

— Fir-ar mama ei, le-am zis să tragă afară o cutie s-

o gustăm, dar ei au rostuit mai bine de douăzeci. Mâine, bătrânul Wei care e paznic la depozit o să dea de mare bucluc, a zis vicepreşedintele Ma, nu fără mândrie.

— Domnule vicepreşedinte Ma, vreau să... să beau în cinstea... dumneavoastră, a zis pekineza, încântătoare în naivitatea ei.

— Domnule preşedinte, ea este Mărie, de-abia venită de la Beijing, a spus Ma arătând spre pekineză.

— Cine e stăpânul tău?

Pekineza a zis grozăvindu-se:

— Stăpâna mea este una dintre cele patru mari frumuseţi din capitala judeţului Gaomi, Gong Ziyi!

— Gong Ziyi?

— Şefa de la casa de oaspeţi!

— Aha, ea!

— Mărie e deşteaptă şi ascuţită la minte şi se pricepe bine să-i înţeleagă pe ceilalţi, eu zic să o punem secretară pentru domnul preşedinte, a spus Ma pe un ton plin de subînţeles.

— Mai discutăm, am zis eu.

Atitudinea mea rece clar a fost o lovitură pentru Mărie. I-a privit pieziş pe câinii care beau nebuneşte şi mâncau hulpavi lângă fântână şi a spus cu dispreţ:

— Voi, câinii din Gaomi, sunteţi prea sălbatici. Noi, cei din Beijing, când organizăm un party la lumina lunii, totul e numai scânteieri de perle şi comori, dans uşor şi muzică aleasă, toată lumea dansează, discută despre artă, dacă se bea, se bea numai puţin vin roşu sau apă cu gheaţă, dacă se mănâncă, se vâră în gură câte o bucăţică de cârnat cu scobitoarea, cu plăcerea

mâncării, nici gând să fim ca ei, ia uite-l pe individul acela cu blana neagră şi labele albe...

Am văzut un câine de-al locului care şedea într-o parte, cu trei sticle de bere, trei şunci şi o grămadă de usturoi în faţă. Lua câte o gură de bere, rodea şi una de şuncă, iar după aceea apuca cu ghearele un căţel de usturoi pe care şi-l arunca cu precizie în gură. Ca şi cum nu era nimeni lângă el, scotea clefaieli foarte sonore, întru totul cufundat în încântarea mâncării. Ceilalţi câţiva câini ai locului de lângă el deja se îmbătaseră, aşa că unii urlau prelung cu faţa la cer, alţii scoteau râgâituri în serie, iar alţii se ţineau de palavre şi vorbe-n vânt. Desigur că nutream o nemulţumire în privinţa lor, însă nici nu puteam să rabd sentimentele mic-burgheze al pekinezei Mărie:

— Trebuie să faci după obiceiul locului, când ai venit la Gaomi, primul lucru pe care trebuie să-l faci e să înveţi să mănânci usturoi!

— Lââăh! a ţipat ea exagerat, ustură rău, miroare rău!

Am ridicat capul şi m-am uitat la lună şi mi-am dat seama că nu mai avem mult. Era început de vară, când zilele sunt lungi şi nopţile scurte, în cel mult o oră, păsările aveau să se pună pe ciripit, iar cei care ies la plimbare cu coliviile de păsări în mâini, precum şi cei care fac exerciţii cu săbii ceremoniale, aveau să vină în piaţa Tianhua. L-am lovit uşor cu laba pe umăr pe vicepreşedintele Ma şi i-am spus:

— Ridicăm şedinţa.

Ma a aruncat sticla de bere, şi-a înălţat gâtul şi a slobozit către lună un fluierat ascutit. Câinii au

aruncat alandala sticlele de bere dintre labe şi, beţi sau nu, toţi s-au înviorat ca să-mi asculte ultimele cuvinte. M-am suit pe soclu şi am spus:

— Reuniunea din această seară se încheie aici, în trei minute în piaţă nu mai trebuie să fie picior de câine. Data viitoarei reuniuni urmează să fie stabilită. Ridicăm şedinţa!

Vicepreşedintele Ma a mai scos un fluierat, iar acum câinii, trăgându-şi burţile grele, au gonit nebuneşte în toate părţile. Cei ce băuseră zdravăn mergeau în zigzag, ba rostogolindu-se, ba târându-se, dar nu cutezau să se oprească nicio clipă. A Treia, împreună cu norvegianul ei, şi-a luat în bot copiii ducându-i până la un cărucior de copii importat din Japonia, de calitate excepţională, şi, unul împingând, celălalt trăgând, au plecat şi ei de parcă zburau. Căţelandrii, în picioare şi sprijinindu-se cu lăbuţele de pereţii căruciorului, erau aşa de însufleţiţi că ţipau ascuţit şi fără oprire. După trei minute, piaţa cea plină de zarvă devenise o mare de acalmie, în care mai rămăseseră doar sticlele de bere scânteietoare căzute şi răsturnate în toate părţile, cârnaţii înmiresmaţi care nu fuseseră terminaţi, precum şi putoarea uriaşă a urinei câtorva sute de câini. Am dat mulţumit din cap şi mi-am luat rămas-bun de la vicepreşedintele Ma dând laba cu el.

M-am întors încetişor acasă şi am zărit-o în aripa de est pe soţia ta, care încă mai cocea plăcinte acolo. Părea că dobândeşte bucurie şi liniştire prin munca aceasta, iar pe faţă îi încolţise un zâmbet misterios. În arţarul japonez, o vrabie s-a pus pe ciripit. După vreo

zece minute, tot oraşul a fost învăluit de ciripituri, luna s-a spălăcit treptat, iar zorile s-au pogorât molcom pe pământ.

CAPITOLUL 44

Jinlong doreşte să întemeieze un sat turistic; sentimentele lui Jiefang se bizuie pe un binoclu

...Parcă citeam şi adnotam un document care avea legătură cu Jinlong şi în care el explica cum doreşte să transforme satul Ximen într-un sat turistic şi cultural care să îşi păstreze pe de-a-ntregul înfăţişarea din timpul Revoluţiei Culturale. În raportul de fezabilitate scria cu mare subtilitate dialectică: „Marea Revoluţie Culturală a distrus cultura, dar a întemeiat la rându-i una“. Voia să vopsească din nou pe ziduri sloganele date jos, să înalţe din nou megafoanele, să dureze din nou observatorul din vârful caisului şi să construiască din nou cocinile Crescătoriei de porci din livada de caisi care se surpaseră de la ploaie. Mai voia şi să amenajeze un teren de golf în estul satului care să ocupe o suprafaţă de 5000 de mu\ ţăranii care aveau să-şi piardă astfel terenul arabil urmau să fie actori care să pună în fapt în sat totce făceau în timpul Revoluţiei Culturale – să facă şedinţe de combatere şi critică, să-i plimbe în paradă pe uliţe pe cei ce merg pe drumul capitalist, să joace în opere revoluţionare model, să danseze dansul credinţei etc. Etc. Scria în

raport că se pot de asemenea reproduce în număr mare obiecte din timpul Revoluţiei Culturale, de pildă banderole, suliţe, insigne cu preşedintele Mao, broşuri, afişe scrise cu caractere mari... în plus, turiştii puteau fi invitaţi să participe la şedinţe amintind suferinţele trecute, să privească piese amintind suferinţele trecute, să mănânce mâncare amintind suferinţele trecute, să-i asculte pe ţăranii sărmani povestind despre vechea societate... Scria aşa: „Doresc să transform curtea familiei Ximen într-un muzeu al lucrului la individual, cu modele din ceară pentru Lan Lian, măgarul său cu copită artificială şi taurul cu cornul retezat". Mai scria în raport:, Aceste activităţi cu o mare aromă postmodernă vor stârni sigur un mare interes printre orăşeni şi străini, iar odată stârnit interesul, aceştia îşi vor deschide larg băierile pungilor". De asemenea: „După încheierea vizitei în satul Revoluţiei Culturale, trebuie să-i ducem pe loc în societatea hedonistă contemporană, cu desfrâul ei de muzică, femei şi alte plăceri ale simţurilor". Mâncat de ambiţie, voia să înghită tot pământul către est dintre satul Ximen şi Limba de nisip a familiei Wu şi să construiască acolo un teren de golf de clasă mondială şi un parc de distracţii care să reunească absolut toate formele de distracţie existente pe lumea asta. Preconiza şi să construiască, pe Limba de nisip a familiei Wu, un centru balnear asemenea termelor din palatele vechii Rome şi un oraş cu cazinouri la fel de mare ca Las Vegas; tot pe ostrov, voia să amenajeze un parc de sculpturi a căror temă să fie marele război

cutremurător şi înspăimântător dintre oameni şi porci din urmă cu zece ani şi mai bine. Acest parc tematic urma să îi facă pe oameni să reexamineze problema protecţiei mediului şi să fundamenteze conceptul că absolut toate fiinţele sunt înzestrate cu inteligenţă; înfăptuirile vierului care-şi dăduse viaţa în apele îngheţate ale râului ca să salveze copiii aveau, bineînţeles, să fie mult reliefate. În raport se mai menţiona şi construirea unui centru de întruniri şi expoziţii în care să se organizeze anual o mare conferinţă dedicată animalelor de companie şi care să atragă oaspeţi străini, ca şi capital străin...

Citindu-i cererea scrisă către departamentul de resort de la judeţ şi raportul de fezabilitate atât de plin de afectare, citind şi comentariile extrem de laudative adăugate de principalii conducători de la consiliul judeţean şi de la prefectură, nu m-am putut abţine să nu scutur din cap şi să nu oftez. Prin natura mea, sunt un om conservator. Iubesc mult pământul, îmi place să simt odoarea de balegă, îmi face plăcere să trăiesc viaţa ţăranului de la ţară şi nutresc mult respect pentru un ţăran de altădată cum e tata, pentru care pământul a fost viaţa lui; în lumea de azi însă, asemenea oameni nu mai pot ţine pasul cu tendinţele. În chip neaşteptat, mă mai şi îndrăgostisem ca nebunul şi ca smintitul de o femeie şi de dragul ei îi spusesem soţiei că vreau să divorţez; şi aceasta era ceva ca de altădată, nici ea deloc pe potrivă cu timpurile. N-aveam cum să-mi exprim părerile cu privire la un asemenea raport, aşa că am desenat doar un cerculeţ deasupra numelui meu. O

întrebare mi-a trecut deodată prin minte: din mâna cui a ieşit de fapt această perdea de ceaţă şi fum, această ploaie de floricele bezmetice care era acest raport? Faţa plină toată de un zâmbet rău a lui Mo Yan s-a ivit deodată la fereastră. Surprins cum eram că faţa lui a putut apărea la fereastra mea de la etajul doi, la mai bine de zece metri de sol, numai ce-am auzit hărmălaie pe coridor. Am deschis în grabă mare uşa să văd ce se întâmplă şi uite-o pe Hezuo cu un cuţit de bucătărie într-o mână şi târând o frânghie lungă-lungă cu cealaltă, cu părui în neorânduială, cu sânge curgându-i pe la colturile gurii şi cu ochii goi, şchiopătând şi şontorogind înspre mine. Fiul meu, în spate cu ghiozdanul, în mâini cu uscăţele răspândind căldură şi picurând ulei, dar pe chip fără nicio expresie, urma în spatele ei. După el venea dulăul cel puternic şi mare cât un viţel. De gâtul lui atârna sticla de apă făcută din răşină folosită de fiul meu la şcoală, pe care era desenată o imagine dintr-un desen animat; având agăţătoarea prea mare, la fiecare pas sticla de apă i se ciocnea de genunchi...

Am scos un strigăt înspăimântat şi m-am trezit din vis. Am descoperit că dormeam îmbrăcat pe sofa, cu fruntea acoperită de broboane reci de transpiraţie şi cu inima cu totul şi cu totul goală. Efectele secundare ale somniferelor mă făceau să mă simt amorţit, în timp ce razele soarelui în zori săgetând prin fereastră îmi înţepau ochii, îndurerându-i. M-am zbătut să mă pun în picioare, m-am spălat la nimereală puţin pe faţă, m-am uitat la ceasul electronic de pe perete – era deja şase şi jumătate. A sunat telefonul şi am

răspuns. Tăcere. N-am cutezat să mă pun nechibzuit pe vorbit, am aşteptat, zbuciumat, vocea celuilalt.

— Eu sunt, a zis ea înecată în plâns, n-am dormit toată noaptea.

— Linişteşte-te, sunt bine.

— Îţi aduc ceva de mâncare.

— În niciun caz să nu vii, am zis, nu că mi-e mie frică de ceva, aş sta şi cu megafonul în mână pe acoperiş spunând că te iubesc, dar aşa consecinţele ar fi cu neputinţă de închipuit.

— Pricep.

— În următoarele zile, trebuie să ne vedem mai puţin, să n-o lăsăm să strângă dovezi.

— Pricep, îmi pare rău pentru ea.

— În niciun caz să nu te gândeşti aşa, nelegiuirea, dacă-i vreuna, eu am săvârşit-o. Şi, dacă mai pui că şi Engels a zis că o căsătorie fără iubire e cea mai mare imoralitate, n-avem nici unii nicio vină.

— Îţi cumpăr nişte pâinici şi ţi le las la recepţie, bine?

— În niciun caz să nu vii, am zis, stai liniştită, dacă nu flămânzesc râmele din pământ, n-o să flămânzesc nici eu. Orice-o fi mai încolo, acum tot sunt subprefect, mă duc la casa de oaspeţi să mănânc, acolo sunt de toate.

— Tare-as vrea să te văd.

— Şi eu pe tine. Când te duci mai târziu la lucru, să-ţi întorci în poarta librăriei faţa spre fereastra mea şi aşa am să te văd.

— Tu da, dar eu nu.

— O să mă simţi, da, da, iubita mea, Chunmiao,

Chunmiao a mea...

Nu m-am dus la casa de oaspeţi să mănânc. De când avusesem relaţii carnale cu ea, mă simţeam ca o broască îndrăgostită, n-aveam poftă de mâncare, eram tot doar fervoare izvorând în flux continuu şi fără întrerupere. Chiar şi fără poftă de mâncare, tot trebuia să mănânc. Am găsit prostioarele alea de tot soiul pe care le adusese ea de mâncare şi-am luat la nimereală câteva guri. Nu ştiu ce gust aveau, ştiam doar că pot produce căldură şi oferi hrană, prelungindu-mi astfel viaţa.

M-am trântit cu binoclul în mână pe pervaz, începând să-mi fac temele cu care deja mă obişnuisem. Aveam în minte un orar precis. În partea de sud a capitalei nu exista încă nicio clădire înaltă, puteai vedea departe, şi dacă voiam, puteam să-mi aduc aproape feţele bătrânilor care făceau exerciţii fizice în zori în piaţa Tianhua. Am aţintit mai întâi binoclul asupra uliţei Tianhua. La numărul unu, era casa mea. Poarta era închisă. Pe ea se aflau desenate imaginile şi vorbele scrise cu creta de duşmanii fiului meu. În stânga era desenat un băiat care rânjea dezvelindu-şi dinţii, cu jumătate de faţă zugrăvită în alb şi jumătate lăsată necolorată, cu nişte mâini subţiri ridicate spre creştetul capului, de parcă s-ar fi predat şi, între picioarele subţiri şi depărtate, cu un organ genital disproporţionat de mare sub care era desenată o linie albă care mergea până în josul porţii – era vorba, hotărât, de urină. Pe scândura din dreapta a porţii era desenată o fetiţă cu ochii mari ca nişte clopoţei, gura rânjită ca secera lunii şi două

codiţe răsucindu-i-se în sus pe cap. Şi ea avea braţele subţiri ridicate deasupra umerilor şi picioarele la fel de subţiri şi tot depărtate, cu o linie albă desenată tot aşa până în josul porţii. În stânga desenului care-l înfăţişa pe băiat se aflau trei caractere mari, strâmbe şi contorsionate – „Lan Kaifang"; în dreapta celui ce o înfăţişa pe fetiţă, se găseau alte trei, la fel de mari, de strâmbe şi de contorsionate – „Pang Fenghuang". Am priceput ce voia să spună autorul desenului. Fiul meu şi fiica lui Pang Kangmei erau colegi, iar Pang Fenghuang era şefa clasei. În creier mi-au fulgerat una după alta feţele lui Chunmiao, Pang Hu, Wang Leyun, Pang Kangmei, Chang Tianhong şi Ximen Jinlong, iar inima mi s-a răzleţit, preschimbându-se într-o grămadă de gunoi.

Am ridicat uşor lentilele şi uliţa Tianhua s-a micşorat pe neaşteptate, în timp ce piaţa Tianhua mi-a apărut în faţa ochilor. Fântâna arteziană era oprită; un stol de ciori înşfăcau mâncarea din jurul ei – ceva ce semăna cu nişte rămăşiţe de cârnaţi. Nu le auzeam ciorilor croncăneala, dar ştiam că croncăne. Doar ce se ridica una dintre ele în zbor cu mâncare în cioc, că alte zece se repezeau asupra ei, cu tot curajul şi avântul. Se luau aşa la bătaie în văzduh până se prefăceau într-un ghem, iar penele pe care şi le scoteau cu ciocurile pluteau în aer aşa cum face cenuşa banilor de hârtie arşi la ceremoniile pentru morţi. Pe pământ se întindea de-a valma o mare de sticle de bere, pentru care o femeie de la curăţenia oraşului, care purta o bonetă albă şi mască de gură şi ţinea în mână un măturoi, se sfădea cu un moşneag

care strângea resturi într-un sac din piele de şarpe pe care-l târa după el. Departamentul de curăţenie era sub oblăduirea mea şi ştiam că din colectarea şi vânzarea deşeurilor muncitoarele îşi fac o importantă sursă de venit, precum şi că dintre deşeuri cele mai profitabile erau sticlele de bere. De fiecare dată când moşneagul băga o sticlă goală de bere în sac, femeia îl ataca cu măturoiul, drept în faţă. Şi de fiecare dată când primea un măturoi, moşneagul se ridica şi se repezea la ea cu o sticlă în mână, după care femeia se punea pe fugă târând după ea măturoiul. Moşneagul n-o urmărea nici el de-ade- văratelea, se întorcea, se lăsa pe vine şi mai vâra în grabă câteva sticle în sac. Atunci femeia se repezea iar, cu măturoiul ridicat. Scena mi-a amintit de Lumea animalelor de la TV, cu moşneagul în rolul leului şi femeia în cel al hienei.

Citisem într-o povestire de-a lui băieţică de Mo Yan intitulată „Lună plină“ o istorie despre câinii din capitala judeţului Gaomi care fac mare şedinţă în piaţa Tianhua în fiecare noapte cu lună plină – oare sticlele de bere şi şuncile ferfeniţite să fi rămas de la marea întrunire câinească?

Am coborât lentilele, iar binoclul a azvârlit afară piaţa Tianhua, ieşind la iveală uliţa Tianhua. Inima mi-a zvâcnit brusc: apăruse Hezuo. Împingând bicicleta, a coborât anevoios cele trei trepte de la poartă. Când a întors capul să o încuie, a descoperit desenele de pe ea. A coborât iar treptele, s-a iţit în stânga şi-n dreapta, după aceea a traversat strada, a smuls cu o mână ace de pin şi-a-nceput să şteargă cu ea cu putere liniile făcute cu creta. Nu-i vedeam faţa,

dar ştiam sigur că tocmai ocărăşte. Liniile de cretă au devenit nedesluşite. S-a suit pe bicicletă şi-a mers către nord câteva zeci de metri, până când o întindere de case a adăpostit-o de privirea mea. Cum trecuse noaptea de dinainte? Nu închisese un ochi toată noaptea sau dormise adânc, ca de obicei? Nu ştiam. Deşi atâţia ani de zile nu o iubisem pe femeia asta, era totuşi mama fiului meu şi era îndeaproape legată de mine. Silueta ei a reapărut pe drumul care ducea direct la piaţa gării. Mergea pe bicicletă, dar tot îi era greu să-şi menţină trupul într-o poziţie dreaptă. Rula foarte iute, iar corpul i se zdruncina serios. I-am zărit faţa parcă acoperită de un strat de funingine. Purta o cămaşă neagră, care avea pe piept un model galben cu un phoenix. Ştiam că are multe haine – eu însumi, mânat de nu ştiu ce impuls psihologic, îi cumpărasem o dată într-o călătorie douăsprezece rochii; le îngropase însă pe toate pe fundul cuferelor. Credeam că o să arunce un ochi spre fereastra biroului meu când avea să treacă pe lângă prefectură, dar n-a lăcut-o, a gonit iute, cu ochii privind drept înainte, în depărtare. Am oftat prelung, dându-mi seama că femeia asta n-are să-mi dea cu niciun chip drumul cu uşurinţă; de vreme însă ce primele salve fuseseră deja trase, războiul trebuia continuat până la capăt.

Am aţintit binoclul pe uşa casei. Uliţa Tianhua, deşi se numea „uliţă“, era de fapt o stradă largă de câteva zeci de metri.

Toţi părinţii din sudul oraşului care aveau copiii la şcoala Feng- huang treceau pe aici când şi-i duceau la şcoală. Era chiar ora de mers la şcoală, aşa că uliţa se

animase. Copiii din anii mari mergeau, majoritatea, pe biciclete, mulţi dintre băieţi pe biciclete de munte cu pneuri groase, iar fetele pe biciclete destul de tradiţionale. Băieţii stăteau cu partea din faţă a corpului aproape întinsă pe bara bicicletei, cocoţându-şi în schimb fundul sus de tot; se lipeau aşa de bicicletele fetelor sau o ţâşneau brusc printre două biciclete de-ale acestora.

Fiul meu şi câinele lui au ieşit pe poartă. Mai întâi s-a strecurat afară câinele, după aceea a ieşit şi fii-meu, cu corpul aplecat într-o parte. Doar a crăpat puţin poarta, lucru deştept, pentru că pier- deai şi timp şi cheltuiai şi multă energie ca să deschizi larg şi să închizi apoi poarta cea mare de fier. A încuiat uşa, a sărit de pe prima treaptă direct pe stradă, iar după aceea au pornit spre nord. Fii-meu parcă s-a salutat cu un băiat pe bicicletă, către care şi câinele a lătrat de câteva ori. Au trecut prin dreptul coaforului Tian-hua, peste drum de care se afla o prăvălioară unde se făceau acvarii de sticlă şi se vindeau şi tot felul de peşti ornamentali. Poarta prăvăliei era către est, în bătaia razelor strălucitoare ale soarelui. Patronul era un bătrân pensionar care fusese contabil la staţia de stocare şi transport al bumbacului şi care îmbătrânise foarte frumos. Tocmai muta afară acvariu după acvariu de peşti. Fiul meu şi câinele lui s-au lăsat pe vine în dreptul unui acvariu dreptunghiular, privind concentraţi peştii aurii cu burţi mari care înotau neîndemânatic înăuntru. Patronul a părut că-i zice ceva lui fii-meu, dar acesta avea capul în jos, iar eu nu-i vedeam gura – poate a răspuns ceva, poate nu.

Au continuat să meargă spre nord, până au ajuns la podul Tianhua. Probabil că fii-meu a vrut să meargă pe sub pod, dar câinele l-a prins de poalele hainei. Chiar era un câine bun şi credincios. S-au luat la sfadă, dar până la urmă el n-avea cum să-i fie câinelui adversar. A cules totuşi de pe jos o bucată de cărămidă şi a aruncat-o sub pod, stârnind o întindere de spumă. Presupun că dăduse după nişte mormoloci. Un câine galben-portocaliu a lătrat spre al meu şi a dat prietenos din coadă. Copertinele din plastic verde ale pieţei ţărăneşti scânteiau şi răspândeau lumină în bătaia soarelui. Fii-meu voia să se oprească aproape la fiecare prăvălie, dar câinele îl apuca mereu de haină sau îl împungea în spatele genunchilor, grăbindu-l din loc. Când au intrat pe uliţa Tianhua, au sporit viteza. În acel moment, binoclul meu a început şi el să penduleze între uliţa Tianhua şi poarta librăriei Xindian.

Fii-meu a dibuit o praştie în buzunarul pantalonilor şi a ochit o păsărică dintr-un păr. Era în dreptul casei colegului meu, subprefectul Chen, descendent al unui demnitar de pe vremea împăratului Guangxu din dinastia Qing. Ramurile pline de flori ale părului ieşeau în afară peste ziduri, iar păsărică aceea se afla pe una dintre ele. Pang Chunmiao a apărut căzând parcă din cer la poarta librăriei Xinhua. Fiule, câine, nu mai pot să mă ocup acum de voi.

Pang Chunmiao purta o rochie de un alb imaculat, şi nu că „în ochii iubitului, ea e cea mai frumoasă“, dar chiar se ţinea cu totul dreaptă şi graţioasă. Nu era

dată cu nimic pe faţa ei cea curată, şi nici pudrată nu era, iar mie mi s-a părut că simt mirosul curat şi proaspăt de săpun de santal şi mirosul acela de pe corpul ei care mă făcea şi să mă prostesc, şi să mă-mbăt, şi să devin nemuritor, şi să-mi găsesc pieirea. Faţa îi surâdea, ochii îi erau lucitori, iar dinţii care i se întrezăreau puţin scânteiau lumini de porţelan: se uita la mine, ştiind că mă uit la ea. Era ora de vârf, când toţi mergeau la lucru; pe străzi era un du-te-vino de oameni şi maşini, motocicletele scuipau fum negru tulind-o bezmetic pe trotuare, bicicletele mergeau cu mare curaj şi nesăbuinţă pe contrasens, iar limuzinele claxonau ţinându-se cu nasul pe sus. Simţeam de obicei o aversiune extremă faţă de toate aceste lucruri, dar azi, în chip surprinzător, toate deveniseră frumoase.

A stat aşa într-una până când o colegă i-a deschis uşa şi de-abia apoi a intrat. Înainte să pătrundă înăuntru şi-a apăsat degetele pe buze, azvârlind sărutul spre mine. Ca un fluture, acesta a străbătut drumul, a zburat până la fereastra mea, s-a învârtit în zbor în sus şi-n jos în faţa ei, iar după aceea a zburat pe gura mea. Minunată fată, care în foc şi-n apă se aruncă de dragul meu! Şi nici eu n-am să şovăi, niciun pic!

Secretara a adus o înştiinţare prin care eram solicitat să particip la şedinţa comună din marea sală de şedinţe a consiliului judeţean, la care urma să se discute întemeierea unei zone de dezvoltare turistică în satul Ximen. La şedinţă participau membrii permanenţi ai consiliului, toţi subprefecţii, toţi

responsabilii de departament de la consiliu şi de la prefectură precum şi directorii de la toate băncile. Mi-am dat seama că Jinlong joacă tare, dar şi că ce îl aşteaptă în viitor, întocmai ca ce mă aşteaptă şi pe mine în viitor, n-o să fie deloc numai flori proaspete şi drumuri netede. Presim- ţeam că soarta amândurora va fi foarte tragică, dar că niciunul dintre noi nu o să se oprească în acest punct. Din această perspectivă, eram de-adevăratelea fraţi de suferinţă.

Înainte să-mi strâng documentele şi să ies din birou, am luat din nou binoclul şi m-am trântit la fereastră. L-am văzut pe câinele lui fii-meu conducând-o pe soţia mea, traversând cu ea strada şi ducând-o drept la poarta librăriei Xinhua. Am citit cele câteva romane în care Mo Yan vorbeşte de câini şi în care îi face pe aceştia să pară mai inteligenţi şi decât oamenii. Întotdeauna îmi bătusem joc de scornelile şi făcăturile lui, însă acum mă încredinţam că are dreptate.

CAPITOLUL 45

Căţelul al Patrulea o urmăreşte pe Chunmiao după miros; Hezuo îşi muşcă degetul şi scrie scrisoare cu sânge

Pe când mă apropiam cu fiul tău de şcoală, în poarta acesteia s-a oprit încet-încet şi o limuzină argintie Toyota Crown. O fetiţă îmbrăcată superb s-a

strecurat afară din ea. Fiul tău i-a făcut cu mâna într-un fel foarte occidental, zicând: „Hi, Pang Fenghuang!“ Fetiţa a făcut şi ea la fel cu mâna: „Hi, Lan Kaifang!“ Au intrat umăr la umăr în şcoală.

Am condus cu privirea limuzina care s-a îndepărtat cu iuţeala vântului. Mirosul lui Pang Kangmei s-a încolăcit în dreptul nasului meu. Un miros asemenea celui de salcâm japonez proaspăt tăiat cu fierăstrăul fusese odinioară mirosul ei de bază, dar acum acesta se amestecase cu mirosul de bancnote proaspăt ieşite de sub tipar, de parfum franţuzesc, de modă de lux şi de bijuterii rare şi preţioase. Am întors capul şi-am aruncat o privire curţii sufocant de înguste a şcolii Fenghuang. Această şcoală renumită, dar serios suprapopulată, semăna cu o colivie aurită ticsită de păsărele cu pene minunat de frumoase. Elevii se încolonaseră pe micul teren de sport şi fixau steagul care se înălţa încet-încet în acordurile imnului naţional.

Am traversat drumul, am cotit spre est, m-am dus spre nord şi-am mers cu încetul către piaţa gării. În zori, soţia ta îmi aruncase patru plăcinte cu ceapă. În faţa bunătăţii ei, nu mă răbdase inima să o dezamăgesc şi mâncasem tot, iar acum plăcintele îmi îngreunau rău stomacul, părând să se fi alcătuit acolo într-o cărămidă. Ogarul unguresc din curtea din spate a Hotelului Bulevard mi-a adulmecat odoarea şi mi-a transmis complimentele lui prin două ham-hamuri. Mi-era lene să-i răspund. Nu eram într-o dispoziţie bună, presimţeam că avea să fie o zi dintre acelea care deranjează şi bezmeticesc minţile

oamenilor şi ale câinilor. Şi chiar aşa a fost – până să ajung eu în dreptul tigăii ei, soţia ta mi-a venit ea drept în faţă. Am lătrat de două ori spre ea, spunându-i că fiul tău ajunsese cu bine la şcoală. A sărit jos de pe bicicletă şi mi-a zis: „Al Patrulea, ai văzut tot, el vrea să ne lase“.

Am privit-o compătimitor şi m-am lipit de corpul ei, dând din coadă, în semn de alinare. Deşi nu-mi plăcea mirosul rău de ulei de pe corpul ei, era în fond stăpâna mea.

Proptindu-şi bicicleta, s-a aşezat pe bordură şi mi-a făcut semn să vin în faţa ei. M-am supus. Salcâmii japonezi de la marginea drumului îşi scuturaseră florile albe, acoperind tot pământul. Duhoarea care ieşea dintr-un coş de gunoi din ceramică în formă de urs panda, care se afla nu departe de noi, îmi asalta nările. Deseori, tractoare agricole cu trei roţi, trăgând după ele remorci cu legume, se îndreptau spre sud scuturându-se nebuneşte şi împroşcând fum negru, dar erau blocate la semafor de poliţişti. Traficul oraşului chiar era în completă devălmăşie, numai ieri doi câini sfârşiseră sub roţile maşinilor. Soţia ta m-a mângâiat pe nas şi mi-a zis: „Al Patrulea, îmi întoarce spatele pentru că are pe cineva. Am simţit pe el miros de femeie. Nasul tău e mai ager ca al meu, hotărât că l-ai adulmecat şi tu“. Din geanta neagră cu marginile jupuite aşezată în portbagajul bicicletei a dibuit o hârtie albă, iar când a desfăcut-o, din ea au apărut două fire lungi-lungi de păr, pe care ea mi le-a apropiat de nas, spunând: „Ea e, le-am găsit pe hainele pe care le-a lăsat acasă. Căţelule, ajută-mă s-o

găsesc“. A

strâns firele, s-a apăsat cu mâinile în bordură, s-a ridicat în picioare şi mi-a spus: „Al Patrulea, ajută-mă s-o găsesc“. Am văzut că ochii i se umeziseră, dar arunca din ei flăcări.

Nu am ezitat, era vorba de datorie. În fapt, nu trebuia deloc să adulmec cele două fire de păr ca să ştiu pe cine să caut. Tro- păiam în faţă cu mare încetineală, căutând dâra aceea de miros asemenea unui tăiţel lung. Soţia ta mă urma pe bicicletă. Din pricina handicapului, pentru ea era bine să pedaleze repede, când pedala încet, îi era foarte greu să-şi păstreze echilibrul.

Când am ajuns la poarta librăriei Xinhua, am ezitat. Mirosul cel frumos al lui Pang Chunmei mă făcea să simt o infinită bunăvoinţă în privinţa ei, însă văzând cum mergea şovâlc-şovâlc soţia ta, m-am hotărât. Eram câine, trebuia să mă arăt credincios stăpânului. Am lătrat de două ori spre uşa librăriei Xinhua. Soţia ta a deschis uşa, lăsându-mă să intru. Am lătrat de două ori înspre Pang Chunmiao, care tocmai ştergea tejgheaua cu o cârpă umedă, iar apoi mi-am plecat capul – nu puteam să-i înfrunt privirea.

— Cum să fie ea? m-a întrebat soţia ta. Am scos un schelălăit mărunt şi tânguitor. Soţia ta şi-a ridicat capul şi a fixat cu privirea faţa îmbujorată a lui Pang Chunmiao, iar apoi a zis, îndurerată, deznădăjduită, dar şi neîncrezătoare: Cum să fii tu? De ce să fii tu?

În acel moment, cele două vânzătoare de vârstă mijlocie ne-au aruncat priviri bănuitoare, iar cea roşie la faţă şi din gura căreia ieşea miros de doufu

fermentat şi de ceapă a rostit mustrătoare:

— Câinele, afară!

Cealaltă, din fundul căreia se răspândea miros de cremă hemoroidală, a zis încetişor:

— Nu e câinele prefectului Lan? Uite, e soţia lui...

Soţia ta şi-a întors capul şi le-a ţintuit cu duşmănie, iar ele şi-au plecat grăbite capetele. A zis apoi cu voce tare spre Pang Chunmiao:

— Ieşi o clipă, învăţătoarea lui fi-miu mi-a zis să vin să te caut!

A deschis apoi uşa, lăsându-mă mai întâi pe mine să ies, iar după aceea ieşind şi ea, cu corpul aplecat într-o parte. N-a întors capul, s-a dus până la bicicletă, a desfăcut lacătul şi, împingând-o, a mers de-a lungul drumului ţinând-o înspre est. Eu o urmam îndeaproape. Am auzit sunetul uşii de la librăria Xinhua. Nu era nevoie să întorc capul pentru a şti că Pang Chunmiao venea după noi – mirosul îi devenise şi mai intens din pricina încordării.

În faţa magazinului de desfacere şi vânzări en-gros pentru sosul de ardei „Roşu“, soţia ta s-a oprit. M-am aşezat pe labe lângă ea, cu faţa la firma uriaş de mare de pe faţada magazinului. O femeie cu gura roşie larg deschisă zâmbea spre mine, în mână cu o sticlă de sos de ardei. Zâmbetul ei era extrem de nenatural – avea exact expresia celui care, după ce a mâncat ardei iute, simte şi durere, dar şi că şi-a satisfăcut pofta. „Sosul Roşu de-ardei roş, Vine de la moşi-strămoşi. E şi bun, şi sănătos, Cu miros frumos- frumos!“ Mi-am amintit de tibetanul care din nefericire decedase şi inima mi-a fost cuprinsă de o uşoară mâhnire. Soţia ta s-a

sprijinit cu amândouă mâinile de trunchiul unui arţar japonez de la marginea drumului, cu picioarele tresăltându-i uşurel. Pang Chunmiao s-a apropiat şovăitoare şi s-a oprit la o distanţă de trei metri de soţia ta. Nevastă-ta ţintuia cu privirea scoarţa copacului, Pang Chunmiao ţintuia pământul de sub picioare. Eu o ţintuiam cu ochiul stâng pe nevastă-ta şi cu dreptul pe Chunmiao.

— Când noi am venit la Fabrica de Prelucrare a Bumbacului, tu n-aveai decât şase ani. Suntem mai mari decât tine cu exact douăzeci de ani, nu suntem din aceeaşi generaţie.

Câinele cu blana gălbuie care o conducea pe artista oarbă Mao Feiying a trecut printre noi. Acest câine pentru orbi nu participa niciodată la seratele noastre sub clar de lună, însă devotamentul şi credinţa pe care i le arăta stăpânei sale îi câştigaseră respectul tuturor câinilor. Artista ducea în spate geanta în care avea un huqin, iar în mână ţinea o curea de piele legată de zgarda câinelui. Corpul i se înălţa uşor către spate, capul şi-l ţinea oblic, de parcă asculta ceva, iar la mers şontâcăia puţin.

— Flotărât că el te-a amăgit, a zis nevastă-ta. E bărbat însurat, tu eşti fecioară nepângărită. E un iresponsabil, lup în haină de om, îţi face rău. A întors faţa, s-a sprijinit cu umerii de copac şi a ţintuit-o cu o privire sinistră: Are jumătate de faţă albastră, e trei părţi om şi şapte părţi drac, dacă te însoţeşti cu el, eşti floare vârâtă în balegă de vacă!

Două maşini de poliţie cu sirenele pornite au gonit înspre noi zburând pe bulevard, în timp ce trecătorii

le priveau printre gene.

— I-am spus deja, doar moartă o să divorţeze el de mine, a spus indignată nevastă-ta. Eşti un om luminat, taică-tău, maică-ta, soră-ta sunt toţi personaje în văzul lumii, când o să se afle treaba dintre tine şi el, n-o să aibă cum să-şi ferească obrazul. Mie nu-mi pasă, obrazul uneia iar' de-o bucă nu face doi bani, dacă mă provoacă cineva, mi-l crestez singură, că nu-mi trebuie!

Copiii de la grădiniţa organizaţiilor aparţinătoare de prefectură tocmai traversau strada, în faţă cu o educatoare, la spate cu alta, şi cu două alergând înainte şi înapoi între ele, strigând, mai tare sau mai încet, fără întrerupere. Maşinile s-au oprit toate ca să-i lase să treacă.

— Lasă-l, du-te şi îndrăgosteşte-te, mărită-te, fă copii, îţi promit că n-am să-ţi stric reputaţia! Eu, Huang Hezuo, sunt om urât şi cu soartă măruntă, dar vorbele mele stau în picioare! S-a şters cu dosul palmei drepte la ochi, după aceea şi-a vârât arătătorul în gură, iar muşchii feţei i s-au încordat; şi-a tras apoi degetul din gură, iar eu am adulmecat numaidecât mirosul sângelui care i se prelingea din vârful lui. A ridicat arătătorul şi a scris pe scoarţa lucioasă a arţarului japonez trei caractere însângerate, cu punctuleţe şi linioare lipsă: „Lasă-l!“ Pang Chunmiao a scos un geamăt, şi-a acoperit gura, s-a răsucit şi-a alergat hurducându-se înapoi. Alerga câţiva paşi, apoi mergea câţiva paşi, după aceea alerga din noi câţiva paşi şi iar mergea câţiva paşi. Semăna foarte bine cu felul în care ne mişcăm noi, câinii. Mâinile nu şi le-a

dat nicio clipă la o parte din dreptul gurii. Am condus-o cu o privire tristă şi plină de jale. Nu a intrat pe poarta librăriei Xinhua, ci a cotit-o pe o uliţă de alături. Era vorba de Uliţa Presei de Ulei, unde îşi aveau reşedinţa cei ce făceau ulei de susan. Unul dintre preşedinţii noştri de filială locuia acolo, şi pentru că mânca adesea ulei de susan, avea blana din cale-afară de mătăsoasă.

Când am văzut faţa palidă a nevesti-tii, prin inimă mi-a trecut un fior îngheţat. Ştiam prea bine că Pang Chunmiao, feţişoara asta cu caş la gură, nu-i putea fi adversar nevesti-tii. Şi ei îi era greu, lacrimile îi atârnau la colţurile ochilor dând să-i cadă, dar fără să-i cadă. Mă gândeam că ar trebui să mergem, dar ea n-a plecat. Încă îi curgea sânge din deget, şi nu putea fi irosit. A completat cu răbdare cu sângele ăsta liniuţele lipsă din caracterele cele însângerate, desenând din nou locurile unde acestea erau neclare şi nedeslusite.

Tot mai avea nişte sânge, aşa că a adăugat sub ele un semn de exclamaţie. Tot mai avea, aşa că a mai adăugat unul. Şi încă unul.

„Lasă-l!!!“

Era deja o imagine care-ţi capta întru totul privirile. Nevastă-ta părea că mai are şi altele de spus, dar dacă ar mai fi scris ceva, clar ar fi însemnat să strice o treabă bună ca s-o facă şi mai bună. Şi-a vânturat ce şi-a vânturat degetul, şi l-a băgat în gură şi şi l-a supt, iar după aceea şi-a băgat mâna stângă sub guler şi şi-a smuls de pe omoplatul stâng o compresă analgezică, cu care şi-a înfăşurat degetul.

Şi-o lipise de-abia în zori şi încă mai avea aderenţă, aşa că a înfăşurat-o în jurul degetului fără niciun efort.

A măsurat încă o dată cu conştiinciozitate semnul scris cu sânge, care în acelaşi timp era şi o scrisoare de îndemn, dar şi una de avertisment către Pang Chunmiao, iar pe faţă i s-a ivit un zâmbet de mulţumire. Împingând bicicleta, a mers spre răsărit de-a lungul străzii; eu o urmam, păstrându-mă la o distanţă de trei metri. Întorcea deseori capul să se uite la copac, de parcă-i era frică să nu vină cineva să mâzgălească acolo.

La semafor, am aşteptat să se facă verde ca să traversăm, şi iarăşi am traversat dârdâind din toate încheieturile. Asta pentru că foarte multor oameni îmbrăcaţi cu geci de piele şi călare pe motociclete cu ataş li se rupea de semafor, pentru că numeroase limuzine de lux nu acceptau limitările semafoarelor, şi pentru că numai ce apăruse „gaşca Hondelor nervoase“, formată din tineri de cam 18 ani, călare pe Honde monocolore şi care intrau cu ele anume în câini – după ce-i răsturnau, de teamă că nu i-au omorât, treceau peste ei tăvălug încoace şi-ncolo, până când ficaţii şi maţele câinilor se întindeau pe asfalt; de-abia apoi plecau fluierând şi iute ca vântul. De ce aveau aşa mare duşmănie pe câini mi-am stors creierii şi tot n-am izbutit să-mi dau seama.

CAPITOLUL 46

Huang Hezuo face jurământ să-şi sperie tontul de soţ; Hong Taiyue reuneşte masele şi face tărăboi la judeţ

…Şedinţa comună care a discutat proiectul nebunesc al lui Jin- long a durat fără întrerupere până la 12. Fostul secretar al consiliului judeţean, Jin Bian – tânărul meşter care-l potcovise cândva pe măgarul cel negru al tatii –, fusese promovat la funcţia de vicepreşedinte al Marii Adunări Orăşeneşti, iar hotărârea ca Pang Kangmei să îi preia funcţia fusese deja luată. Era fiică de erou, avea facultate, experienţă în munca de bază şi doar 40 de ani, arăta şi se purta cu totul respectabil, printre cei de deasupra avea admiratori, printre cei de dedesubt avea sprijin, îndeplinea pe de-a-ntregul toate condiţiile. La şedinţă, părţile s-au contrat fără răgaz, nici unii nevrând să se lase; Pang Kangmei a avut însă ultimul cuvânt: „Se face!“ Investiţia iniţială de 30 de milioane de yuani urma să fie rezolvată prin contribuţia tuturor băncilor, iar după aceea urma să se alcătuiască un grup care să atragă capital şi să aducă investiţii din ţară şi din străinătate.

În timpul şedinţei, am stat ca pe ghimpi şi, pretextând că merg la toaletă, am fugit afară de multe, multe ori ca să dau telefon la librăria Xinhua. Pang Kangmei mă ţintuia cu priviri ascuţite. Eu zâmbeam înlăcrimat, arătam spre burtă şi mă eschivam.

Am sunat de trei ori la librăria Xinhua. A treia oară, una dintre femei, cea cu glasul aspru, mi-a spus

cu mare indignare:

— Iarăşi tu? Nu mai suna, a chemat-o nevasta şchioapă a prefectului Lan şi încă nu s-a întors.

Am sunat şi acasă, dar nu mi-a răspuns nimeni.

Pe scaunul din sala de şedinţe, parcă şedeam pe un grilaj încins. Faţa trebuie să-mi fi fost foarte urâtă la vedere. În cap mi-au răsărit tot felul de tablouri întristătoare, în care lucrul cel mai întristător era colţul izolat al oraşului sau poate locul înţesat de oameni în care nevastă-mea o ucisese pe Pang Chunmiao şi apoi se sinucisese. În acest moment, cadavrele le fuseseră împresurate de cercuri-cercuri de oameni veniţi să se uite la vânzoleală, iar sirenele maşinilor de poliţie slobozeau avertismente pline de jale şi durere şi goneau într-acolo iute ca vântul şi ca gândul. Am furişat o privire spre Pang Kangmei care, în mână cu un indicator, arăta spre schiţa imaginată de Ximen Jinlong şi vorbea cu mare siguranţă de sine, în timp ce eu mă gândeam, inert: „Într-un minut, într-o secundă, acum, pe loc, scandalul ăsta uriaş o să explodeze în sala de şedinţe ca o bombă a unui sinucigaş, aruncând peste tot carne însângerată şi şrapnele...

Şedinţa a fost declarată închisă în sunetul aplauzelor pline de înţelesuri complicate, iar eu, fără să-mi mai pese de nimic, m-am repezit afară din sală. Am auzit pe cineva care a rostit tare în spatele meu, nu fără maliţie: „Prefectul Lan pesemne că o fi făcut pe fundul nădragilor“.

M-am repezit spre maşina mea. Şoferul, Hu, a sărit în mare grabă afară, dar nu l-am aşteptat să

ocolească şi să-mi deschidă portiera, am deschis-o eu şi m-am strecurat înăuntru.

— Dă-i drumul! i-am zis cu mare nerăbdare.

— Nu pot, a răspuns el neputincios.

Chiar nu putea. La indicaţiile şefului de la secţia administrativă, maşinile fuseseră aranjate în ordine în funcţie de rang, cu Toyota Crown argintie a lui Pang Kangmei ocupând prima poziţie şi stând neclintită pe drum în faţa porticului clădirii administrative a consiliului judeţean. În spatele Toyotei veneau în ordine Nissanul prefectului, Audiul negru al preşedintelui Conferinţei Politice, cel alb al preşedintelui Adunării Populare... Santana mea venea după locul al douăzecilea. Toate maşinile îşi porniseră motoarele, care se învârteau regulat, scoţând zumzete după zumzete. Unii se strecuraseră, la fel ca mine, în maşinile lor, alţii schimbau încetişor câteva vorbe în dreptul porţii aşteptându-şi vehiculele, iar toţi o aşteptau pe Pang Kangmei. Din holul clădirii a răsunat râsetul ei deschis, iar eu de-abia m-am ţinut să nu i-l înhaţ, aşa cum înhaţi limba lungă a unui cameleon, şi s-o trag de el afară din clădire. În sfârşit, a apărut. Purta un taior albastru-safir, pe rever având prinsă o broşă care scânteia cu lumini argintii. Conform spuselor proprii, toate bijuteriile ei erau false. Chunmiao îmi spusese întâmplător că soră-sa putea umple o găleată cu bijuterii. Chunmiao, femeie pe care-o iubesc ca pe carne din carnea mea şi sânge din sângele meu, unde eşti? Când de-abia mă mai ţineam să nu mă dau jos din maşină, să alerg afară pe poartă şi să mă pun pe

fugă pe bulevard, Pang Kangmei s-a strecurat şi ea în sfârşit în Toyota ei. Maşinile din coloană au rulat înşiruite afară pe poartă, în timp ce paznicii dădeau salutul în poziţie de drepţi, cu feţele încremenite. Coloana a cotit la dreapta când a ieşit pe poartă, iar eu l-am întrebat în grabă pe Hu:

— Unde se duc?

— La banchetul lui Ximen Jinlong. Hu mi-a înmânat o invitaţie roşie imprimată cu auriu.

Mi-am amintit nelămurit că cineva îmi şoptise la ureche în timpul şedinţei: „Ce mai stăm la discuţii? Banchetul de sărbătorire a reuşitei e deja aranjat“. I-am zis în grabă mare şoferului:

— Fă stânga-mprejur.

— Încotro?

— Înapoi la birou.

Hu clar nu era prea dornic să facă asta. Ştiam că la asemenea banchete nu numai că mâncau şi ei pe săturate, dar mai şi primeau şi câte un cadou. Iar mâna largă a directorului Ximen Jinlong era bine-cunoscută în tot judeţul Gaomi. Ca să-l consolez şi totodată ca să găsesc şi un pretext pentru acţiunile mele, i-am spus:

— Tu trebuie că ştii relaţia dintre mine şi Ximen Jinlong.

Hu n-a suflat o vorbă, a pândit momentul să facă stânga împrejur, iar Santana s-a pus să ruleze drept către curtea cea mare a prefecturii. Era tocmai ziua târgului de la bariera de sud, iar cei veniţi la el, pe biciclete, tractoare, motociclete, cu căruţele sau pe jos, ţâşneau alandala pe Bulevardul Poporului. Fiu

apăsa Iară încetare pe claxon, dar tot nu putea decât să urmeze fluxul vehiculelor şi să înainteze încet-încet.

— Ăştia de la circulaţie, fir-ar mama ei, s-au dus toţi să se măngească, a ocărât pe înfundate Hu.

Nu l-am băgat în seamă, de unde tihnă în sufletul meu ca să-mi pese de măngeala ălora de la circulaţie? Maşina s-a apropiat într-un sfârşit de poarta prefecturii. O ceată de oameni, parcă ieşită din pământ, mi-a împresurat Santana.

Am văzut câteva bătrâne îmbrăcate în haine ponosite cum se aşază în fund în faţa maşinii şi lovesc cu amândouă mâinile de pământ, punându-se pe un bocet fără lacrimi. Câţiva bărbaţi de vârstă mijlocie, au desfăşurat ca prin farmec câteva fâşii de pânză pe care stăteau scrise câteva cuvinte: „Daţi-ne înapoi pământul!“, „Jos demnitarii lacomi şi corupţi!“ Am văzut mai bine de zece oameni cum se lasă în genunchi în spatele bătrânelor care plângeau şi se dădeau cu capul de pământ şi ridică deasupra capetelor pânze acoperite de caractere. Am mai văzut şi cum câţiva oameni aflaţi în spatele maşinii şi de-a stânga şi de-a dreapta ei scot din sân foi de hârtie viu colorate pe care le împrăştie spre mulţime. Erau bine antrenaţi, asemenea gărzilor roşii de pe vremea Revoluţiei Culturale sau precum profesioniştii care împrăştie bani de hârtie la funeraliile de la ţară. Mulţimea a ţâşnit precum torenţii, prinzându-mi maşina la mijloc. Sătenilor, l-aţi împresurat tocmai pe ăla pe care aveţi cel mai puţin de ce să-l împresuraţi! L-am văzut pe Hong Taiyue, cu părul alb

ca zăpada, cum vine, rezemat de doi tineri, din spatele cedrului de pe latura de est a porţii înspre maşina mea şi cum rămâne în picioare în faţa ei, în mijlocul ţăranilor în genunchi şi al bătrânelor care stau pe jos. Acolo se găsea un loc liber, mare cât o roată de moară, care evident fusese rezervat pentru el. Ceata asta de petiţionari era bine organizată şi plănuise bine lucrurile. Conducătorul ei era, fireşte, Hong Taiyue. El, care se crampona fanatic de marea colectivizare a comunelor populare, şi tata, care continuase cu încăpăţânare să se gospodărească individual, erau cei doi ciudaţi ai ţinutului Gaomi de nord-est, care săgetau în toate părţile raze strălucitoare precum două becuri uriaş de mari şi se înălţau sus de tot în văzduh ca un steag cu două feţe, una neagră şi una roşie. A dibuit prin buzunarul de la spate, şi-a scos osul debou, deja îngălbenit, pe marginile căruia erau înşiruite nouă inele de aramă, l-a ridicat, l-a coborât şi l-a legănat cu extrem de mare iscusinţă, făcându-l să scoată un hualala-hualala ritmic. Osul de bou era un important obiect de recuzită din istoria lui glorioasă, aşa cum e pentru soldat sabia cu care a tăiat capul unui duşman. Legănatul osului aceluia era specialitatea lui. A început:

Hualanglang, hualala,
Eu bat osul şi-o să zic din gura mea.
Şi de ce vreau eu să spun?
De sminteală – pe Jinlong la loc îl pun…

Şi mai mulţi oameni s-au apropiat înghesuindu-se, în şuvoaie de zgomote, cu zarvă mare, care deodată s-

a potolit.

La noi în Gaomi, la noi în judeţ,
Se află Ximen, un sat chiar semeţ,
Aici, în livada-i cu pământ bogat,
Porci s-au crescut, de nume-a căpătat,
Vite şi grâne, belşug de nutreţ,
Linia revoluţionară Mao făcea viitorul măreţ.

În acest punct, Hong Taiyue şi-a azvârlit brusc osul în aer, iar după aceea s-a răsucit pe negândite şi le-a arătat oamenilor limpede cum îl prinde pe la spate, cu precizie şi iscusinţă. În acest răstimp, osul răsuna fără întrerupere, de parcă ar fi fost o făptură vie. „Bineee!“ Uralele au răsunat pe neaşteptate, urmate de aplauze amestecate şi bezmetice. Cu o expresie deodată schimbată pe chip, Hong a continuat să facă pomelnicul relelor:

Moşierul din sat, om prea cumplit,
O javră, un lup hrăpăreţ a lăsat după ce-a murit,
Un băieţică, un ăla, Jinlong e numit,
De mic să se prefacă a fost foarte iscusit S-a dat progresist, la Tineret a intrat,
S-a dat progresist, în Partid s-a băgat,
A pus mâna pe putere, secretar l-au numit,
Cu ură împotrivă-ne-a făcut plan smintit.
A-mpărţit pământuri, la individual iar le-a dat,
Averea colectivei c-o mână a măturat.
Le-a dat jos tichia la rău, la bogat,
Toţi duşmanii atuncea mult s-au bucurat.
Spunând toate astea, mult m-am întristat,
Obrazul de lacrimi tot îmi e scăldat.

A aruncat în sus osul şi l-a prins cu dreapta, în

timp ce cu stânga şi-a şters o lacrimă de la ochiul stâng; l-a aruncat din nou în sus, l-a prins cu stânga, iar cu dreapta şi-a şters o lacrimă de la ochiul drept. Osul de bou îi sălta dintr-o mână într-alta de parcă era o nevăstuică albă. Aplauzele erau furtunoase. Indistinct, s-a auzit şi sunetul unei maşini de poliţie. Hong Taiyue a continuat şi mai indignat să facă pomelnicul relelor:

În ziua de azi cu vorb-am venit Să zic de urzeala-i, de plan nenorocit.

Vrea pe săteni să-i alunge din sat Şi satul să-l facă loc de preumblat.

Să-l dărâme pe tot, să-l pună pe foc

Casă de joc şi tractir, stadion şi băi să pună în loc.

Iar din satul Ximen cel socialist Să facă parc de distracţii capitalist.

Tovarăşi, săteni, cu gându-i de gândit,

Războiul de clasă nu trebuie pornit?

Ximen Jinlong nu trebuie strivit?

Ce dacă-i bogat şi spetele-i sunt tari,

Ce dacă frăţiorul Jiefang e printre demnitari?

Puterea ni-i mare dacă ne unim,

Reacţionarii, pe toţi îi urnim,

Pe toţi îi urnim...

Privitorii s-au pus pe vociferări şi huiduieli – unii ocărau, alţii râdeau, alţii tropăiau, alţii săreau, încâlcindu-se într-un ghem în faţa prefecturii. Iniţial vrusesem să găsesc o ocazie potrivită, să cobor din maşină şi, în temeiul relaţiei noastre apropiate de consăteni, să-i îndemn să plece. Însă în poezeaua sa, Hong Taiyue mă făcuse deja proptea pentru Jinlong.

Dacă ieşeam şi înfruntam mulţimea asta incitată, consecinţele ar fi fost cu neputinţă de închipuit. Mi-am pus ochelarii de soare, mi-am acoperit faţa şi m-am iţit în spate, cu nădejdea că poliţia o să vină repede să mă despresoare. Am văz; ut mai bine de zece poliţişti fluturându-şi bastoanele şi orăcăind în afara – de fapt şi înăuntrul – mulţimii. Oamenii care ţâşneau într-acolo iară întrempere i-au înconjurat însă şi pe poliţişti.

Mi-am îndreptat ochelarii, am găsit o şapcă albastră şi mi-am îndesat-o pe cap, căutând pe cât cu putinţă să-mi ascund jumătatea albastră de faţă, iar apoi am deschis portiera.

— Tovarăşe prefect, să nu care cumva să vă daţi jos! a strigat înspăimântat Hu.

M-am strecurat afară şi m-am repezit înainte, aplecat de şale. Un picior s-a întins înaintea mea şi mi-a pus piedică şi uite aşa am ajuns lat la pământ. Ochelarilor li s-au rupt ramele, şapca mi-a zburat într-o parte. Faţa mi s-a atins de cimentul pe care soarele de amiază îl încinsese de clocotea, iar buzele şi nasul au început să mă doară. O stare de deznădejde nemăsurată a pus stăpânire pe mine – dacă o să mor aşa, o să se simplifice toate, foarte probabil o să se spună că am murit la datorie –, dar m-am gândit la Chun- miao, nu se poate să mor aşa fără să o mai văd o dată, şi dacă a murit, tot vreau să-i văd cadavrul. M-am căţărat în picioare şi numaidecât au răsunat din toate părţile zbierete asemenea unor bubuituri de tunet.

— Lan Jiefang, Faţă-Albastră! El e propteaua lui

Ximen Jinlong!

— Prindeţi-l, nu-l lăsaţi să fugă!

În faţa ochilor mi-a trecut un val de negură, apoi unul de lumină; feţele celor din jur s-au contorsionat asemenea potcoavelor de cal de-abia stinse în apă, scânteind cu raze albastre ca fierul. Am simţit cum braţele îmi sunt prinse şi răsucite la spate. În nări simţeam ceva cald-cald şi care mă mânca, de parcă două râme mi se târâseră sus pe buze. Unii îmi dădeau cu genunchii în fund, alţii îmi trăgeau câte un şut peste pulpe, iar unul mi-a troscănit şi un pumn crunt în spinare. Am văzut cum sângele îmi curge din nas pe ciment, strop cu strop şi picătură cu picătură, şi cum se preschimbă numaidecât într-un fum negru.

— Jiefang, chiar tu eşti? am auzit o voce cunoscută răsunând în faţă.

M-am calmat pe dată şi-am putut să-mi fac capul cel ameţit să se gândească şi ochii cei împăienjeniţi să vadă. Am zărit limpede faţa lui Hong Taiyue, pe care se citea amărăciune mare şi vrajbă adâncă. În chip cu totul de neînţeles, nasul mi-a zvâcnit, orbitele ochilor mi s-au încălzit şi m-au podidit lacrimile; asemenea celui ce întâlneşte un apropiat când se află în primejdie, am zis, înecându-mă în plâns:

— Unchiule, daţi-mi drumul...

— Daţi-i drumul, daţi-i drumul... l-am auzit pe Hong Taiyue cum îi îndeamnă şi l-am şi văzut cum îi îndeamnă, fluturând din osul de bou aşa cum dirijorul flutură din baghetă. Trebuie să purtăm luptă cu vorbele, nu luptă cu armele! Jiefang, eşti prefect, eşti părintele nostru, trebuie să iei o hotărâre în

privinţa noastră, a celor din satul Ximen, nu se poate să-l laşi pe Ximen Jinlong să facă de capul lui fărădelegi. Şi tatăl tău a vrut să vină să facă petiţie, dar s-a îmbolnăvit mama ta şi n-a putut.

— Unchiule Hong, eu şi Jinlong om fi fraţi vitregi, dar de mici nu suntem la fel la fire, iar dumneata ştii limpede asta, am zis eu, ştergându-mi sângele din nas. Şi eu mă opun planului lui. Daţi-mi drumul!

— Aţi auzit, a zis Hong fâlfâindu-şi osul, prefectul Lan ne sprijină!

— Am să reprezint opiniile voastre în faţa celor de sus, dar acum plecaţi la iuţeală de aici, am spus eu cu severitate croindu-mi drum printre cei din faţă, ce faceţi acum e ilegal!

— Nu-l lăsaţi să plece, să ne scrie garanţie!

Am simţit pe negândite cum focul mâniei îmi cuprinde inima. Am întins mâna, am înhăţat osul de bou al lui Hong Taiyue şi-am început să-l flutur de parcă aş fi fluturat un satâr; oamenii care-mi stăteau în faţă s-au dat la o parte care mai de care din drumul meu, însă osul tot l-a pocnit pe unul pe umăr iar pe altul în cap. Cineva a strigat: „Prefectul dă în oameni!“ Dau în oameni, bine, dau în oameni, săvârşesc greşeală, bine, săvârşesc greşeală, pentru unul ca mine, ce atât greşeală-negreşeală, ce atâta prefect-neprefect, ia căraţi-vă voi de aici! Mi-am croit cu osul drum prin mulţime, m-am repezit afară din cercul care mă impresurase, am pătruns în clădirea prefecturii şi m-am repezit la etajul doi urcând câte trei trepte odată şi revenind astfel în birou. Am văzut pe fereastră întinderea de capete lucitoare din

dreptul porţii, s-au auzit şi nişte zgomote înăbuşite şi s-a răspândit plutind şi o ceaţă rozalie; mi-am dat seama că poliţia n-avusese de ales şi lansase gaze lacrimogene. Oamenii erau cuprinşi de tumult, dar eu am aruncat osul şi-am închis fereastra – cele de afară n-aveau pe moment legătură cu mine. Nu eram un cadru bun, îmi păsa de problemele personale cu mult mai mult decât îmi păsa de suferinţele oamenilor, ba chiar îmi găseam oarecare bucurie în necazul la care avea să ducă petiţia lor ilegală – Pang Kangmei şi ai ei să rânduiască ei harababura asta. Am înşfăcat telefonul, am sunat la librăria Xinhua, dar nu mi-a răspuns nimeni. Am sunat acasă şi mi-a răspuns cineva – fii-meu. Mânia cea mare mi-a dispărut de îndată pe jumătate şi-am spus, căutând să fiu cât mai calm:

— Kaifang, dă-mi-o pe mama la telefon.

— Tată, de ce v-aţi certat? a întrebat el nemulţumit.

— Nimic, nimic, dă-mi-o ia telefon.

— Nu-i acasă şi nici câinele n-a venit să mă ia. N-a făcut nici de mâncare, mi-a lăsat doar un bileţel.

— Ce bileţel?

— Ţi-l citesc: „Kaifang, fă-ţi singur ceva de mâncare. Dacă sună tata, zi-i să meargă la Sosul «Roşu» de pe Bulevardul Poporului să mă caute acolo“. Ce înseamnă asta?

Nu i-am explicat, fiule, în acest moment n-am cum să-ţi explic. Am lăsat receptorul jos, am măturat cu un ochi osul de bou de pe birou, simţind indistinct că trebuie să iau ceva cu mine, deşi nu-mi trecea prin minte ce. Am coborât zorit şi-am văzut marea

devălmăşie de la poartă, cu oamenii înghesuiţi ca sardelele, mirosul usturător ce-ţi înţepa nasul şi-ţi zgâria ochii, precum şi

f

tuşea, sudălmile şi ţipetele ascuţite amestecate toate laolaltă. Devălmăşia de aici se apropia de epilog, cea de unde mă duceam eu stătea să înceapă. Mi-am acoperit nasul, am ocolit prefectura şi-am ieşit pe poarta cea mică din colţul de nord-est. Am urmat strada din spate şi am alergat drept spre est, până am ajuns la Uliţa Cizmarilor, lângă cinematograf; aici am cotit şi-am mers spre sud, până am intrat pe Bulevardul Poporului. Cizmarii care reparau pantofi, deloc în apele lor, în casele de pe ambele părţi ale uliţei sigur au făcut legătura între precipitarea panicată a subprefectului Lan şi tulburarea din faţa porţii. În capitală poate mai erau unii care nu o cunoşteau pe Pang Kangmei, dar nu era nimeni care nu mă cunoştea pe mine.

Pe Bulevardul Poporului am văzut-o pe ea şi am văzut şi câinele care stătea pe labe lângă ea – pe tine, javră! Pe bulevard oamenii fugeau alandala, regulile de circulaţie fuseseră toate suspendate, toate soiurile de vehicule se amestecau printre oameni, iar claxoanele erau asurzitoare. Am trecut strada într-un picior, aşa cum fac copiii când joacă şotron. Unii mi-au dat atenţie, majoritatea nu. M-am oprit în faţa ei, suflând şi gâfâind. Ea ţintuia neabătută cu ochii copacul, iar tu, javră, mă ţintuiai neabătut pe mine cu privirea – toată o întindere pustie.

— Unde-ai dus-o? am întrebat răstit.

Gura i s-a strâmbat, obrajii i-au zvâcnit, iar pe faţă i-a apărut un zâmbet rece; cu privirea însă a continuat să ţintuiască arţarul, fără urmă de şovăire.

Am văzut atunci că pe trunchiul copacului se găseau patru gheme negre şi verzi-uleioase; am privit mai atent şi-am văzut că erau muşte care se târşeau pe-acolo, muşte din acelea cu capul verde care îţi stârnesc cel mai mult sila. Privind şi mai atent, am văzut cele trei caractere şi cele trei semne de exclamare. Am adulmecat mirosul de sânge, m-a cuprins un val de ameţeală, totul mi s-a făcut negru în faţa ochilor şi-aproape m-am prăbuşit la pământ, cu gând că s-a petrecut cel mai înfricoşător lucru cu putinţă. O omorâse şi cu sângele ei scrisese semnele astea. M-am ţinut cu firea şi-am întrebat-o:

— Ce-ai făcut cu ea?

— N-am făcut nimic cu ea, a zis ea bătând de două ori cu piciorul în copac. Muştele şi-au luat surprinse zborul, zumzăind k S

într-un fel care te îngrozea. Ea şi-a ridicat arătătorul înfăşurat într-o compresă analgezică şi mi-a zis: E sângele meu, am scris cu el caracterele astea trei, îndemnând-o să te lase!

M-am simţit de parcă mi s-ar fi luat o piatră grea de pe inimă. Un val de uriaşă oboseală m-a luat cu asalt şi, fără să vreau, m-am lăsat pe vine pe asfalt; cu o mână care-mi zvâcnea ca o gheară de pui, am pipăit prin buzunar după ţigări, am aprins una şi am tras adânc din ea. Am simţit fumul strecurându-mi-se în căpăţână ca un şerpişor sinuos, jucându-se printre circumvoluţiunile creierului mare şi făcându-mă să

mă simt bucuros şi cu totul destins.

Clipa în care muştele îşi luaseră zborul făcuse această inscripţie murdară să-mi pătrundă, într-un chip tragic şi înălţător, sub priviri, însă muştele au acoperit-o numaidecât la loc – au acoperit-o de nu mai semăna cu nimic şi greu ai mai fi putut s-o descifrezi.

— I-am spus, a zis soţia mea, în continuare fără să se uite la mine şi cu vocea rigidă şi monotonă, că doar să te lase şi n-am să zic nici pâs şi nici pârţ n-am să trag. Are să poată să-şi trăiască iubirea, să se mărite, să facă copii şi să aibă un trai bun. Dar dacă nu te lasă, o să mor cu ea de gât! Soţia mea s-a răsucit apoi pe negândite, mi-a pus arătătorul cel înfăşurat în compresă în dreptul ochilor şi, cu privirea scânteind, ca un câine care a fost forţat să ajungă cu spatele la zid, a răcnit ascuţit: Uite, cu degetul ăsta plin de sânge o să scriu eu despre mizeriile voastre pe poarta prefecturii, pe poarta consiliului judeţean, pe poarta Conferinţei Politice, pe poarta Adunării Populare, pe poarta poliţiei, a tribunalului, a procuraturii, a teatrului, a cinematografului şi a spitalului, şi pe fiecare copac o să scriu, şi pe fiecare perete... o să scriu până n-o să mai am sânge-n mine, până atunci o să scriu!...

CAPITOLUL 47

Ca să facă pe eroul, favoritul distruge un ceas de firmă; ca să salveze situaţia, soţia părăsită se întoarce

în satul natal

Soţia ta, îmbrăcată într-o rochie purpurie lungă până la glezne, şedea dreaptă pe scaunul din dreapta şoferului în limuzina ta Santana. Un miros de naftalină ce-ţi înţepa nasul se volatiliza în flux continuu şi fără întrerupere din rochia aceea. Pe piept şi pe spate, rochia era decorată cu paiete rotunde care-ţi luau ochii; văzând-o, m-am gândit că doar s-o fi aruncat pe nevastă-ta într-un râu că s-ar fi prefăcut pe loc în peşte. Îşi dăduse cu spumă de păr şi se şi fardase, iar contrastul distinctiv dintre faţa precum calcarul şi castaniul gâtului o făcea să pară că poartă o mască. De gât avea atârnat un lanţ de aur, pe degete purta două inele de aur, semănând cu o femeie bogată, toată numai scânteieri de perle şi comori. La început şoferul Hu făcuse o faţă lungă, dar când soţia ta îi vârâse în braţe un cartuş de ţigări, faţa i se rotunjise la loc de plăcere.

Eu şi cu fiul tău stăteam pe bancheta din spate. De jur împrejurul nostru erau îngrămădite cutii viu colorate – cutii cu băuturi, cu ceai, cu prăjituri, cu stofe. Din ziua în care venisem în capitală cu jeepul lui Ximen Jinlong, era prima oară când mă întorceam în satul Ximen. Pe atunci eram un căţeluş de de-abia trei luni; acum eram un dulău trecut prin ciur şi prin dârmon. Plin de entuziasm, aveam ochi numai pentru peisajul de-afară. Drumul era drept şi larg, copacii de pe margini, luxurianţi, iar maşinile, puţine la număr. Hu conducea zdravăn de iute, iar maşina zbura pe şosea de parcă i-ai fi pus aripi. Mie nu mi se părea că

i-ar fi pus ei aripi cineva, ci că îmi crescuseră mie unele la coaste. Vedeam copacii şi florile cum se-ndepărtează alandala în spatele nostru şi cum se lasă la fel de alandala şi în jos. Mi se părea că drumul se înalţă încet-încet în picioare ca un zid negru; la fel şi râul de la marginea lui. Ne-am căţărat aşa în sus pe drumul acela negru care mergea drept până la marginile cerului, în timp ce apele râului se prăvăleau în zbor precum o cascadă uriaşă...

Prin contrast cu însufleţirea şi gândurile mele nebuneşti, fiul tău se ţinea calm. Ţinea cu amândouă mâinile un joc video şi, lângă mine, juca Tetris cu toată concentrarea. Îşi muşca cu dinţii buza de jos, în timp ce apăsa cu iscusinţă cu policarele pe butoane; de fiecare dată când greşea, dădea supărat din picioare şi arunca câte un hmmm! pe gură.

Era prima oară când soţia ta se întorcea acasă, defilând sub steagul tău şi folosindu-se de maşina ta de serviciu – îndeobşte lua autobuzul sau venea pe bicicletă, cu fiul tău în spate. Era şi prima oară când se întorcea sulemenită şi gătită ca o soţie de demnitar —

îndeobşte venea cu totul neîngrijită şi cu haine vechi pătate de stropi de ulei. Tot prima oară era şi când aducea cadouri scumpe – îndeobşte aducea câteva kilograme de uscăţele proaspăt prăjite. În fine, era şi prima oară când mă lua şi pe mine cu ea – îndeobşte mă încuia în curte şi mă punea să păzesc poarta. De când o găbuisem pentru ea pe iubiţica ta, pe Pang Chunmiao, atitudinea ei faţă de mine se schimbase vădit în bine sau, mai bine spus, preţuirea

pe care mi-o acorda crescuse în chip vădit. Acum adesea uguia spre mine spunând ce avea pe suflet, socotindu-mă o găleată mare de plastic pe care o putea umple cu resturi de vorbe. Şi nu numai că mă transformase în partener faţă de care îşi revărsa gândurile, dar mă prefăcuse şi într-un fel de sfetnic câinesc, destul de nepriceput, de altfel. Adesea mă întreba plină de nehotărâre:

— Câine, spune tu, cum să fac?

— Câine, spune, o s-o lase?

— Câine, spune, acum că s-a dus la şedinţă la Jinan, o s-o caute?

— Câine, spune, nici nu s-o fi dus la şedinţă la Jinan, o fi luat-o cu el să se ascundă pe undeva ca să se bucure trupeşte?

— Câine, spune, chiar or fi femei din alea care nu pot să trăiască dacă nu se bucură trupeşte cu bărbaţii?

În faţa întrebărilor ăstora înlănţuindu-se întocmai, eu răspundeam păstrându-mă cu totul tăcut – nu puteam să răspund decât păstrându-mă tăcut. O fixam în tăcere, iar gândurile mele făceau salturi ample urmându-i întrebările, uneori zburând în paradis, alteori picând în iad.

— Câine, judecă tu cine are dreptate, el sau eu? Aşezată pe un mic taburet şi sprijinindu-se cu spatele de fundul de bucătărie, ascuţea pe o tocilă dreptunghiulară cuţitele, spatulele şi foarfecile ei ruginite, părând că vrea să se folosească de această ocazie în care schimba cu mine câteva vorbe din suflet pentru a face toate instrumentele de fier din

casă să arunce din nou raze: Nu-s la fel de tânără ca ea, nici la fel de frumoasă, dar am fost şi eu şi tânără şi frumoasă, spune tu, nu-i aşa? Şi apoi, eu nu sunt tânără şi nici frumoasă, dar el? El nu-i la fel? El nici când era tânăr nu era frumos, cu jumătatea aia de faţă albastră a lui, deschideam lumina în miez de noapte şi mă-nfricoşam de m-apuca tremuriciul! Câine, câine, dacă golanul de Ximen Jinlong nu mi-ar fi stricat reputaţia, cum să fi primit eu să mă mărit cu el? Câine, câine, fraţii ăştia mi-au nenorocit mie viaţa... Se emoţiona toată, iar lacrimile îi ţâşneau din orbite, căzându-i pe piepţii bluzei: Azi eu am îmbătrânit şi m-am urâţit, el a înaintat în carieră, a crescut şi vrea să m-arunce ca pe-un pantof scâlciat şi ca pe-un ciorap stricat. Câine, câine, spune tu, unde-i dreptatea? Unde e conştiinţa? Freca cuţitul din toate puterile, vorbele întretăindu-i-se: Vreau să stau dreaptă! Vreau să mă întăresc! Vreau să-mi dau jos rugina de pe mine, să încep să luminez cum face cuţitul ăsta! I-a încercat acestuia ascuţişul cu unghia, iar lama i-a lăsat acolo o urmă albă, semn că devenise o unealtă bine ascuţită. Mâine ne întoarcem acasă, câine, mergi şi tu, mergem cu maşina lui, de mai bine de zece ani nu m-am folosit niciodată de ea, nu m-am ales c-un capăt de aţă de pe urma statului, i-am apărat numele bun, iar prestigiul de care se bucură în ochii maselor – pe jumătate, eu l-am ajutat să şi-l dobândească. Câine, câine, omul bun e înşelat, calul bun e călărit, gata, nu mai îndurăm, ia să ne dăm şi noi mari ca soţiile de demnitar şi ia să ştie toată lumea că Lan Jiefang are şi el soţie şi că soţia lui

poate şi ea să se suie pe scenă…

Limuzina a trecut de Podul Bogăţiei, nou construit, şi a rulat în satul Ximen. Podeţul scund de piatră de altădată fusese abandonat, fiind acum situat în dreapta celui nou înălţat; o şleahtă de băieţei în fundul gol, schimbându-şi poziţiile în fel şi chip, se aruncau de pe el unul după altul, cu pleoscăieli şi bufnituri, picând drept în apa râului şi stârnind, împroşcând şi azvârlind în sus pâlcuri-pâlcuri, şiraguri-şiraguri şi întinderi după întinderi de spumă. În acest moment, fiul tău s-a oprit din joc şi s-a uitat pe fereastră, pe faţă apărându-i o expresie de invidie. Soţia ta a spus:

— Kaifang, Huanhuan e şi el aici.

Îmi aduceam nedesluşit aminte de feţişoarele lui Huanhuan şi Gaige – cea a primului, uscată şi curată, cea a lui Gaige, grăsuţă şi albicioasă, dar mereu pătată de muci deasupra buzelor. Mirosul lor din copilărie încă era depozitat în memoria mea. Pe când le rememoram mirosurile, cele câteva mii de arome legate de satul Ximen din urmă cu opt ani mi-au venit toate vijelioase în minte, asemenea unui fluviu.

— Sunt aşa de mari, dar se joacă tot în fundul gol, a bodogănit fii-tău, nu ştiu dacă cu dispreţ sau cu invidie.

— Când ajungem acasă, să ai limba dulce şi să fii cuviincios! a zis soţia ta, bunicilor trebuie să le-aduci bucurie, iar rudele şi prietenii trebuie să te admire.

— Dă-mi nişte miere să mi-o pun pe limbă!

— Copile, nu mă supăra! Borcanele alea de miere sunt pentru bunici, o să li le dai tu cu mâna ta şi o să

le spui că tu le-ai cumpărat pentru ei.

— De unde să am eu bani? a zis fiul tău înciudat. Şi dacă zic aşa, tot n-o să mă creadă.

Pe când vorbele soţiei şi ale fiului tău se amestecau în felul acesta, limuzina mia pe strada principală. Pe pereţii clădirilor acoperite cu olane roşii construite la începutul anilor ’80, rânduite şi uniforme ca într-o cazarmă, fusese vopsit cu var alb cuvântul „Demolare“; în câmpurile din partea de sud a vechiului sat, excavatoarele duduiau, iar două macarele aşteptau liniştite cu braţele lor uriaşe galben-portocalii ridicate sus-sus. Începuseră deja lucrările la construcţia noului sat Ximen.

Limuzina s-a oprit în faţa vechii porţi a familiei Ximen. Hu a apăsat pe claxon şi numaidecât dinăuntru a ţâşnit afară o ceată întreagă de oameni. Le-am adulmecat mirosurile şi le-am privit feţele. Toate mirosurile lor îşi adăugaseră în ele ceva învechit şi demodat, toate corpurile lor îşi adăugaseră grăsime, şi toate feţele lor îşi adăugaseră zbârcituri – cea albastră a lui Lan Lian, cea maronie a lui Yingehun, cea galbenă a lui Huang Tong, cea albă a lui Qiuxiang, cea roşie a lui Huzhu.

Soţia ta nu s-a grăbit să se dea jos şi l-a aşteptat pe şofer să ocolească maşina şi să-i deschidă portiera. A coborât ridicându-şi fusta şi, nefiind obişnuită cu tocurile înalte, mai-mai că s-a prăbuşit. Am văzut-o cum se chinuie din răsputeri să-şi păstreze echilibrul ca să-şi mascheze lipsa fesei stângi. Am văzut atunci că aceasta i se şi umflase la loc, răspândind un miros de burete. Pentru această călătorie acasă, care avea o

semnificaţie ieşită din comun, făcuse extraordinar de multe eforturi.

— Fata mea! a strigat în gura mare Wu Qiuxiang, plină de voioşie, năpustindu-se prima la ea. Văzându-i avântul, ziceai că urmează să o ia în braţe, dar ajunsă în faţa lui Hezuo. Qiuxiang deodată a înţepenit. Am văzut expresia şi de iubire dar şi de linguşeală de pe faţa acestei femei, altădată atât de mlădie, dar acum cu obrajii lăsaţi şi burta ţuguiată, şi-am văzut-o întinzând câteva degete încovoiate şi pipăind paietele de pe rochia soţiei tale. A rostit exagerat, cu ceea ce era de fapt adevărata ei intonaţie: Aoleu, asta e mezina mea? Credeam că-i o zână coborâtă din cer printre cei de rând!

Mama ta, Yingehun, s-a apropiat sprijinindu-se într-un baston. Îşi pierduse deja agilitatea în jumătate din corp. A ridicat un braţ ce părea moale şi fără vlagă şi i-a zis soţiei tale:

— Şi Kaifang? Unde e nepoţelul meu drag?

Şoferul a deschis portiera şi a apucat cadourile, iar eu am sărit afară.

— Ăsta e Al Patrulea? Vai de mine, s-a făcut cât un viţeluş! a zis Yingehun.

Fiul tău nu părea prea dornic să se dea jos din maşină.

— Kaifang al meu! l-a strigat Yingehun, vino să te vadă bunica! în doar câteva luni, iar ai mai crescut cu un cap.

— Sărut mâna, bunico! a zis fiul tău, rostind apoi către tatăl tău, care dăduse şi el buzna să-l mângâie pe creştetul capului: Bună ziua, bunicule!

Cele două feţe albastre, una aspră şi bătrână, alta fragedă şi proaspătă, constrastau plăcut, alcătuind un tablou foarte viu. Fiul tău şi-a salutat pe rând ceilalţi bunici şi mătuşa. Mama ta i-a corectat formula cu care i se adresase lui Huzhu, dar aceasta a spus:

— Lasă-l să zică aşa, e mai apropiat!

Tatăl tău a întrebat-o pe soţia ta:

— Şi taică-său? Cum de n-a venit?

j

— S-a dus la şedinţă la provincie.

— Hai, intraţi, intraţi! a zis mama ta pălind din baston şi folosind tonul autoritar al capului de familie.

— Hu, i-a zis soţia ta şoferului, du-te înapoi. Vino să ne iei la trei fix.

Ceata asta de oameni, strânsă ciorchine în jurul soţiei şi al fiului tău, a intrat în curte ducând în mâini cutiile acelea viu colorate. Crezi că eu fusesem tratat cu răceală? Nici gând, pe când oamenii se bucurau că familia li se reuneşte, un câine cu blană albă şi pete negre a tulit-o afară din curtea familiei Ximen. Mirosul cunoscut al fratelui meu mi s-a năpustit violent în nări şi cele de altădată mi-au ţâşnit limpezi în minte.

— Frate! Frăţioare! am strigat cu însufleţire.

— Al Patrulea, frăţiorul meu! a ţipat şi el impetuos.

Lătrăturile noastre au alertat-o pe Yingehun, care şi-a întors capul şi ne-a fixat cu privirea:

— Cel Mare, Al Patrulea, de câţi ani de zile nu v-aţi mai văzut şi voi? Ia să socotim... a zis Yingehun numărând pe degete, unu, doi, trei, aoleu! de opt ani

de zile nu v-aţi mai văzut! Opt ani la câini fac cât o jumătate de viaţă de om!

— Da’ de unde! a zis şi Huang Tong, care nu avusese deloc ocazia să deschidă gura. Douăzeci de ani din viaţa unui câine sunt cât o sută din viaţa omului.

Ne-am atins nasurile, ne-am lins obrajii, după aceea ne-am frecat gâturile şi ne-am ciocnit umerii, exprimându-ne aşa încântarea şi emoţia de a ne fi revăzut după multă vreme.

— Al Patrulea, credeam că n-o să mai apuc să te văd în viaţa asta, a zis fratele meu cu ochii scăldaţi în lacrimi. Nici nu ştii ce dor ne-a fost nouă, mie şi lui Ai Doilea, de voi, de tine şi de surioară, de A Treia.

— Unde-i Al Doilea? am întrebat cuprins de îngrijorare, umflându-mi în acelaşi timp nările şi căutând un semn de la el.

— La Al Doilea acasă a fost nu demult o înmormântare, a zis Cel Mare, plin de compătimire în glas. Îl mai ţii minte pe Ma Liangcai? Da, cumnatul stăpânului tău, un om foarte bun, care cânta, scria, picta şi se pricepea la tot soiul de altele, era directorul şcolii, o slujbuliţă pe cinste, dădea învăţătură poporului, cine nu-l respecta? Dar el nu s-a lăsat până nu şi-a dat demisia şi s-a dus să-i fie asistent lui Ximen Jinlong. Nu ştiu care şef de la biroul pentru educaţie al judeţului l-a criticat, el s-a-ntors acasă mohorât, a băut câteva pahare, a zis că merge să urineze, s-a ridicat, l-a prins ameţeala, a picat în cap şi aşa a murit. Of, oamenii trăiesc o singură viaţă, ierburile şi copacii o singură toamnă, iar noi, câinii,

cum o să fim altfel? A zis apoi: Şi cum, nu le-au dat de ştire stăpânilor tăi?

— Stăpânul meu în ultima vreme a prins în cârlig o tânără, ia să vedem, ghiceşti pe care? Pe surioara stăpânei lui A Treia. Când s-a întors acasă, a zis că vrea să divorţeze de cealaltă, am zis eu uşor, arătând cu bărbia înspre Hezuo, care stătea de vorbă cu Huzhu sprijinită de caisul din curte. Iar ea aproape a înnebunit, de-abia ce i-au mai revenit puterile de câteva zile. Are înfăţişarea asta pe care i-o vezi astăzi pentru că a venit special ca să-i taie lui Lan Jiefang drumul de retragere.

— Ooo, chiar că toate familiile îşi au încercările lor, a zis Cel Mare, dar noi, câini fiind, putem doar să ascultăm de stăpân şi să-l slujim, treburile astea păcătoase nu intră în seama noastră. Aşteaptă, mă duc să-l chem pe-Al Doilea, să ne strângem toţi cei trei fraţi.

— De ce să te duci, frate, n-avem noi în neamul nostru câinesc pricepere să ne facem auziţi la o mie de IP.

Mi-am înălţat gâtul, gata să mă pun pe hăulit, când l-am auzit pe Cel Mare spunând:

— Nu-i nevoie, Al Doilea a venit deja.

Am văzut cum dinspre apus vin Al Doilea şi stăpâna lui, Baofeng. Al Doilea era în faţă, Baofeng în spate. În spatele lui Baofeng venea un băieţel slab şi înalt. Din adâncurile memoriei, mirosul lui Gaige mi s-a ridicat la suprafaţă – băieţică ăsta chiar se înălţase! Unii oameni spun că oamenii sunt mai scunzi în ochii câinilor, pfui, ce bătaie de câmpi! în

ochii noştri, ce e înalt e fireşte înalt, iar ce e scund e inevitabil scund.

Cel Mare a strigat tare:

— Al Doilea, ia uită-te tu, cine e aici?

— Al Doilea! am ţipat eu tare, alergând în întâmpinarea lui.

Al Doilea era un câine negru care moştenise cel mai mult genele tatii: avea o oarecare asemănare la chip cu mine, dar era mult mai mic la trup. Toţi trei ne-am bulucit unul într-altul, ne-am cicocnit, ne-am izbit, ne-am frecat, ba mai tare, ba mai încet, exprimându-ne trăirile de bucurie că ne-am revăzut după multă vreme. După ce-am făcut aşa tărăboi o bucată de vreme, m-au întrebat despre A Treia şi le-am zis că e bine, că fătase trei dulăiaşi, care fuseseră daţi pe bani foarte buni, crescându-i veniturile stăpânei. Eu i-am întrebat de mama, iar ei s-au păstrat o clipă tăcuţi, iar apoi şi-au ridicat spre mine ochii scăldaţi în lacrimi, spunând:

— Mama s-a prăpădit fără boală, a murit de bătrâneţe, iar după moarte leşul i s-a păstrat – stăpânul cel bătrân, Lan Lian, a prins cu mâna lui scândurile într-un sicriu şi-a îngropat-o pe mama în pământul lui cel preţios: asta este o onoare foarte mare.

Căldura dintre noi, cei trei fraţi, i-a atras atenţia lui Baofeng. M-a privit oarecum speriată, pesemne pentru că trupul meu, care era mai mult decât enorm, şi înfăţişarea, care era mai mult decât vitează şi fioroasă, îi făcea inima să palpite de frică.

— Tu eşti Al Patrulea? Cum de te-ai făcut aşa de

mare? Erai doar un căţelandru pe vremea aceea.

Pe când ea mă cerceta cu privirea, şi eu o cercetam pe ea. După patru cicluri în transmigraţie, amintirile lui Ximen Nao nu dispăruseră complet, dar fuseseră reprimate de nenumărate lucruri ulterioare şi trimise în stratul cel mai de jos al memoriei; mi-era teama că, odată ce am să încep să mă frământ de lucruri atât de îndepărtate, am să-mi răvăşesc creierul şi, dacă nu sunt atent, am să ajung schizofrenic. Lucrurile de pe lumea asta sunt precum cărţile, le răsfoieşti pagină cu pagină. Oamenii trebuie să privească înainte şi rareori să răsfoiască vechile însemnări din trecut; câinii şi ei trebuie să ţină pasul cu vremurile şi să se confrunte cu viaţa reală. În filele trecutului, eu eram tatăl ei, iar ea îmi era fiică; în viaţa reală din prezent, eu eram doar un câine, iar ea era stăpâna fratelui meu precum şi sora vitregă a stăpânului meu. Avea chipul cenuşiu, iar părul nu-i albise, dar i se veştejise precum iarba după brumă. Purta haine negre, iar pe feţele pantofilor îşi lipise pânză albă. Purta doliu după Ma Liangcai, iar corpul ei răspândea mirosul plin de posomorâre al celui care şi-a încrucişat paşii cu cei morţi. În toate amintirile mele, ea apărea mereu prost dispusă, palidă la faţă şi râzând foarte rar; când râdea totuşi, din când în când, râsetul ei semăna cu lumina răsfrântă de zăpadă – era dezolant şi geros şi greu de uitat de oamenii care l-au întâlnit cu ochii, în spatele ei, băieţică ăla, Ma Gaige, moştenise statura înaltă şi slabă a lui Ma Liangcai. În copilărie, avusese faţa cu totul rotundă, albă şi grăsuţă, însă acum era lungă şi posmăgită şi cu urechi

clăpăuge. Era cu puţin trecut de 10 ani, dar în cap avea deja numeroase fire de păr alb. Purta pantaloni scurţi albaştri şi cămaşă albă cu mânecă scurtă – uniforma şcolii din satul Ximen –, iar în picioare avea o pereche de galoşi albi; ţinea cu amândouă mâinile un lighean de plastic plin cu cireşe purpurii, nespus de proaspete.

Călăuzit de fraţii mei, am făcut un ocol prin sat; deşi plecasem de mic şi, cu excepţia curţii familiei Ximen, nu aveam prea multe impresii rămase despre sat, era totuşi locul meu natal – şi, cum a scris băieţică ăla de Mo Yan într-un articol, „locul natal e locul de sânge". Aşa stând lucrurile, preumblându-mă pe străzi şi privind satul, tot m-am simţit mişcat. Am zărit o sumă de feţe care-mi păreau cunoscute, am adulmecat numeroase mirosuri care nu existau încă pe atunci, dar am şi pierdut numeroase mirosuri din timpurile acelea. Mirosurile cele mai bogate din sat, cel de vite şi cel de măgari şi cai, dispăruseră aproape cu desăvârşire, în timp ce din numeroase curţi se răspândea mirosul greu de fier ruginit: ştiam de aci că mecanizarea agriculturii atât de mult visată pe vremea comunei populare se realizase după repartizarea pământurilor în lucru individual. Simţeam că satul e învăluit de însufleţirea de dinaintea unei mari schimbări, dar şi de o atmosferă de spaimă înnebunită; feţele oamenilor scânteiau acoperite de expresii sucite, de parcă un lucru măreţ stătea să se petreacă.

În timpul plimbării prin sat, ne-am întâlnit cu numeroşi câini, care s-au salutat cu căldură cu Cel

Mare şi Al Doilea, iar mie mi-au aruncat priviri pline de teamă şi respect. Fraţii mei se grozăveau în faţa lor, plesnind de mândrie: „El e Al Patrulea, locuieşte în capitală, este preşedintele asociaţiei canine şi are în jurisdicţie mai bine de zece mii de câini!“ Tare se mai pricepeau fraţii ăştia ai mei să te îmbrobodească, sporiseră de zece ori şi mai bine numărul câinilor din capitală!

La rugăminţile mele stăruitoare, fraţii m-au dus să mă înfăţişez la mormântul mamei. Ştiam că scopul acestui drum nu era doar acela de a mă înfăţişa la mormântul ei: existau în mine şi numeroase trăiri faţă de trecut pe care mi-ar fi fost greu să li le explic. De la Ximen Nao la Ximen Măgarul, de la Ximen Măgarul la Ximen Taurul, de la Ximen Taurul la Ximen Porcul şi de la Ximen Porcul la Ximen Câinele, acest pământ asemenea unei insuliţe solitare în mijlocul mării celei mari era unit cu mine prin sute şi mii de legături de sânge. Am văzut că pe bucata de pământ din estul satului fuseseră plantaţi peste tot piersici tineri, dacă am fi venit cu o lună mai devreme totul ar fi fost o mare de flori de piersic. Acum, frunzele li se făcuseră galben-verzui, iar de ramurile lor erau prinse şiraguri după şiraguri de piersici sălbatice. Pământul de un mu şi şasefen al lui Lan Lian îşi manifesta le fel de neîmblânzit personalitatea; era prins în cleşte de jur împrejur de piersicii aceia, iar recoltele de pe el erau şi pricăjite, şi încăpăţânate. Lan Lian cultiva un soi de grâne aproape dispărut şi a trebuit să sap în străfundurile memoriei ca să-mi amintesc numele lui, şi

informaţiile relevante. Era un soi rezistent la secetă şi la inundaţii, care răbda un sol sărac şi era atât de neîmblânzit în vitalitatea lui, că nu era cu nimic inferior ierburilor sălbatice. În vremurile în care oamenii mănâncă pe săturate şi se-ngraşă, soiul ăsta grosier ar putea să devină într-o zi un medicament care să salveze vieţi.

În faţa mormântului mamii, noi, cei trei fraţi, am stat tăcuţi un moment, iar după aceea ne-am înălţat capetele spre cer, slobozind un urlet prelung şi arătându-ne în acest fel jalea. Mormântul era o movilă nu mai mare decât un coş, pe care crescuseră, ca peste tot, mlădiţe. Lângă mormântul mamii se înşiruiau alte trei movile. Cel Mare a arătat-o pe cea mai apropiată:

— Am auzit că aici e îngropat un porc, unul care a făcut fel şi fel de rele, dar care şi-a dat viaţa pentru oameni. Stăpânul tău cel mic, ca şi stăpânul cel mic al lui Al Doilea şi încă vreo duzină de copii din sat, au fost toţi aduşi de el în gură printr-o gaură din gheaţă. Copiii au fost salvaţi, dar porcul şi-a sacrificat viaţa.

— Movilele alea de mai încolo, a spus Al Doilea, se zice că sunt, prima, mormântul unui taur, iar a doua, mormântul unui măgar. Unii spun şi că înăuntru nu e îngropat nimic, că în mormântul măgarului e doar o copită de măgar sculptată din lemn, iar în cel al taurului doar un frâu pentru vite. E vorba de lucruri foarte vechi, nici noi nu le ştim în amănunt.

La capătul acestei fâşii de pământ era construit un mormânt adevărat. Avea formă de pâinică, era durat din pietre albe, cu crăpăturile dintre ele lipite cu

ciment; în faţa lui era o stelă din marmură pe care erau inscripţionate în scrierea de cancelarie câteva caractere mari: „Mormântul răposatului Ximen Nao şi al soţiei sale, Bai“. Văzând cu ochii mei una ca asta, inima a început să-mi palpite fără voie, o tristeţe infinită mi-a ţâşnit în suflet, iar lacrimi de om au început să se rostogolească din ochii mei de câine. Bătându-mă cu labele pe umăr, Cel Mare şi Al Doilea m-au întrebat:

— Al Patrulea, de ce ţi se frânge aşa inima?

Am scuturat din cap, mi-am uscat lacrimile şi am zis:

— Nu e nimic, mi-am adus aminte de un prieten.

Cel Mare a zis:

— L-a construit Ximen Jinlong pentru părinţii lui în al doilea an după ce a ajuns secretar. Înăuntru e de fapt îngropată doar Bai şi o tăbliţă cu numele lui Ximen Nao. Cât despre leşul lui Ximen Nao, iertăciune, dar a fost de mult mâncat de strămoşii noştri cei flămânzi.

j

Am dat de trei ori ocol în jurul mormântului lui Ximen Nao şi al lui Bai, iar după aceea mi-am ridicat unul dintre picioarele din spate şi am aruncat un jet de urină încărcat de simţiri fel de fel peste stela lor funerară.

Al Doilea a spus speriat de-i fugise toată culoarea din obraji:

— Al Patrulea, mare curaj mai ai, dacă află Ximen Jinlong, cu puşcociul te omoară!

Am zâmbit amar:

— Păi să vină să mă omoare! Şi după ce mă omoară, măcar de mi-ar îngropa şi mie leşul pe pământul ăsta...

Cel Mare şi Al Doilea au schimbat câteva priviri, iar apoi au zis aproape pe o singură voce:

— Frate, hai acasă, pe pământul ăsta duhurile nedreptăţite sunt prea multe şi suflurile rele prea grele, de-o fi să te farmece vreunul, e boală mai grea ca răceala.

Zicând asta, au venit lângă mine şi-am alergat toţi afară de pe peticul acela de pământ. De atunci încolo, am ştiut care-mi va fi ultimul loc de odihnă. Deşi trăiam la oraş, după moarte aici trebuiau să mă îngroape.

Când labele noastre din faţă au călcat în curtea familiei Ximen, labele din spate ale lui Ximen Huan, fiul lui Ximen Jinlong, au urmat în spatele nostru. I-am putut distinge mirosul, deşi era contaminat de o odoare tare de peşte şi nămol. Era dezbrăcat în partea de sus, era şi desculţ, şi avea pe el doar o pereche de pantaloni scurţi din nailon elastic; pe un umăr îi atârna la nimereală un tricou de firmă. Ţinea în mână un şirag de peştişori cu solzi albi. Un ceas de cea mai bună calitate îşi scânteia splendoarea la încheietura lui. De cum m-a văzut, băieţică a aruncat tot ce-avea în mână şi s-a năpustit asupra mea. Voia clar să mă călărească, însă cum o să se lase prins un câine cu demnitate între picioarele omului şi călărit? M-am dat la o parte şi m-am ferit din calea lui.

Mama lui, Huzhu, a ieşit afară din clădirea principală, strigând la el iritată:

— Huanhuan, unde-ai fost? Cum de-ai venit aşa târziu? Nu ţi-am zis că o să vină mătuşa cu Kaifang?

— M-am dus să pescuiesc. A cules apoi şiragul de peşti şi a zis pe un ton care nu se potrivea cu vârsta lui: Cu oaspeţi atât de onoraţi, se putea fără peşte?

— Măi copile, măi, a zis Huzhu culegând hainele aruncate pe jos de Ximen Huan, pe cine hrănim noi cu peştişorii ăştia? I-a dat cu mâna la o parte din păr mâlul şi solzii de peşte şi apoi, ca şi cum şi-ar fi adus deodată aminte, l-a întrebat: Huanhuan, unde-ţi sunt pantofii?

— Ca să-ţi spun drept, mamă, a zis Huanhuan râzând, am dat pantofii pe peştii ăştia!

— Aoleu, ne aduci în sapă de lemn! a ţipat Huzhu ascuţit. Tata a trimis om la Shanghai să ţi-i aducă, erau Nike, fac mai bine de o mie de yuani, şi tu i-ai dat pe peştii ăştia doi?

— Mamă, nu-s doar doi, a spus Ximen Huan numărând conştiincios peştii înşiruiţi pe nuiaua de salcie, uite, sunt nouă, de ce zici că-s doar doi?

Smulgându-i din mână şiragul de peşti şi ţinându-l sus, Huzhu a zis către ceilalţi, care ţâşniseră toţi afară:

— Ia uitaţi-vă voi la prostănacul ăsta de băiat al meu! A plecat la râu dis-de-dimineaţă, zicând că vrea să prindă peşte ca să tratăm oaspeţii, a stat o grămadă de vreme şi-a venit cu un şirag de peştişori pe care i-a rostuit dând la schimb o pereche de pantofi Nike noi! Ia ziceţi voi, e prostănac, sau nu? Făcând pe grozava, Huzhu l-a altoit o dată cu şiragul de peşti peste umăr pe băiat, zicând: Cu cine ai făcut

schimb? Du-te şi fă schimb înapoi!

— Mamă, a zis Ximen Huan privind-o pieziş cu ochii lui uşor în cruciş, cum o să zică un bărbat adevărat vorbă care nu stă în picioare? E doar o pereche de pantofi! O să cumpărăm alta, că tata are oricum bani berechet!

— Măi lepădătură mică, ia ţine-ţi gura! a zis Huzhu. Ce tot pălăvrăgeşti vrute şi nevrute că tata are bani?

— Păi dacă tata n-are, cine are? a zis el uitându-se pieziş. Tata e om cu avere, mare bogătaş!

— Doar te lauzi, prostânacule ce eşti! Stai tu să vină tata, să vezi dacă nu ţi-o învineţi el fundul!

— Ce s-a întâmplat? a strigat Ximen Jinlong strecurându-se afară dintr-o limuzină Cadillac, care a alunecat apoi paşnic şi fără zgomot de acolo. Era îmbrăcat în haine de stradă, era ras şi pe cap şi pe faţă de-avea pielea vineţie, burta i se ţuguia uşurel, iar în mână ţinea un mobil dreptunghiular; avea întru totul aerul unui mare om de afaceri. După ce a ascultat până la capăt relatarea lui Huzhu, i-a dat uşurel fiului său una peste cap şi a spus:

— Din punct de vedere economic, să schimbi o pereche de Nike pe nouă peştişori e o faptă nătângă; din punct de vedere moral, să nu te scumpeşti să schimbi pantofi de o mie de yuani pe nişte peşti ca să tratezi oaspeţi onoraţi e o faptă de bărbat viteaz. Aşa că pentru lucrul ăsta nici nu te laud, nici nu te critic. Te laud în schimb, a zis Jinlong dându-i cu putere o palmă peste umăr, pentru că, la un bărbat adevărat, „vorba odată ce-a ieşit, cu patru cai tot e greu de

urmărit“: ai făcut schimbul, l-ai făcut, nu se poate să-ţi iei înapoi cuvântul!

— Ei, ce zici? a zis Ximen Huan mândru către Huzhu, ridicând apoi în mână şiragul de peşti şi strigând tare: Bunico, ia peştele şi fă-le oaspeţilor ciorbă!

— Aşa îl strici, nu se poate aşa! a bodogănit înfundat Huzhu, aruncându-i o privire lui jinlong. S-a răsucit apoi şi iar l-a prins de umăr pe băiat: Demn vlăstar, ia du-te mătăluţă acasă să te schimbi, cum te arăţi oaspeţilor în felul ăsta...

Înainte să între în clădirea principală, Ximen Jinlong m-a remarcat, şi-a ridicat degetul mare în sus şi m-a complimentat: „O, ce câine minunat!“ S-a salutat după aceea rând pe rând cu cei ieşiţi în întâmpinarea lui. L-a lăudat pe fiul tău: „Nepoate Kaifang, înzestrare ca a ta nu o au oamenii de rând. Tatăl tău e prefect la judeţ, tu trebuie să ajungi guvernator la provincie!“ L-a alinat pe Ma Gaige: „Flăcăule, îndreaptă-ţi spinarea şi mergi drept, să n-ai frică şi să n-ai grijă, cât o să aibă unchiul tău ce să mănânce, o să ai şi tu“. Lui Baofeng i-a spus: „Nu te mai munci, mortul de la groapă nu se mai întoarce. Cât despre tristeţe, şi eu mi-s trist, când a murit a fost de parcă mi-ar fi retezat şi mie un braţ“. Pe părinţi şi socri i-a salutat cu un semn din cap. Spre soţia ta a zis: „Cumnato, liC

vreau să beau câteva pahare în cinstea ta! În ziua aia când dădeam eu banchetul în clădirea Tianguan ca să sărbătoresc aprobarea planului nostru de construcţii, l-am lăsat pe Jiefang să rabde de unul

singur mare obidă. Moşulică ăla de Hong Taiyue e delicios de încăpăţânat, măcar de şi-ar mai lărgi niţel orizontul cât îl ţin de data asta în arest!“

La masă, soţia ta nu s-a arătat nici caldă, nici rece, păstrându-şi demnitatea cea potrivită pentru doamna subprefect; Ximen Jinlong bea în cinstea oaspeţilor şi le oferea de mâncare, arătând ospitalitatea unui adevărat cap de familie. Cel mai zglobiu era Ximen Huan, care clar ştia toate rosturile unei mese; Ximen Jinlong nu-l strunea deloc, iar el se făcea din ce în ce mai sălbatic. Şi-a turnat un pahar de băutură, i-a turnat unul şi lui Kaifang şi i-a spus cu limba împleticită:

— Fârtate Kaifang, bea... bea, am ceva de vorbit cu tine...

Fiul tău s-a uitat la soţia ta.

— Nu te uita la mătuşa... În treburile noastre de bărbaţi, noi suntem stăpâni, hai, beau... beau un pahar pentru tine!

— Huanhuan, gata! a rostit Huzhu.

— Inmoaie-ţi puţin buzele, i-a zis soţia ta fiului tău.

După ce drăcuşorii cei mici au ciocnit, Ximen Huan şi-a ridicat capul şi a dat băutura pe gât. După aceea a dus paharul gol în faţa lui Kaifang şi a spus:

— Am băut primul ca să... ca să te cinstesc!

Kaifang şi-a muiat buzele în băutură şi apoi a lăsat paharul jos.

— Tu... tu nu bei în cinstea fârtatelui tău... a zis Ximen Huan.

— De-ajuns! Ximen Jinlong l-a lovit uşor peste căpăţână pe Ximen Huan: Te opreşti aici, nu mai

insişti! Să forţezi pe altul să bea nu e faptă de bărbat adevărat!

— Tată... tată... te ascult... A lăsat paharul jos, şi-a dat jos ceasul de la mână şi i l-a întins în faţă lui Kaifang: Frate, ăsta e Longines, unul elveţian original, l-am luat la schimb pe o praştie de la patronul coreean; acum ţi-l dau la schimb pe câinele ăla mare!

— Nu se poate, a zis fiul tău cu fermitate.

Ximen Huan clar n-a fost fericit, dar n-a făcut tărăboi şi a zis şi el cu fermitate:

»

— Sunt sigur că într-o zi o să te laşi tu.

— Fiule, nu face tărăboi, a zis Huzhu, peste câteva luni mergi la liceu în capitală. Dacă o să vrei să vezi dulăul, te duci să-l vezi la mătuşa acasă şi gata.

De aici, discuţia de la masă s-a mutat asupra mea. Mama ta a zis:

— Nu mi-ar fi trecut prin cap că dintr-o singură căţea o să iasă pui aşa de deosebiţi.

— Eu şi fii-meu avem mare noroc cu el, a zis soţia ta. Tai- că-său e ocupat zi şi noapte, trebuie şi eu să merg la lucru, aşa că el păzeşte şi casa, şi-l duce şi pe Kaifang la şcoală.

— Un dulău fermecat, viteaz şi fioros, fără doar şi poate, a zis Ximen Jinlong, apucând o copită de porc marinată şi aruncân- du-mi-o în faţă. Al Patrulea, în bogăţie şi onoruri ai ajuns, dar nu-ti uita tinutul de baştină, vino des în vizită.

Mă atrăgea mireasma copitei de porc, maţele mi-au ghiorăit niţel, dar zărindu-le privirea lui Cel Mare şi

lui Al Doilea, nu m-am pus pe mâncat.

— Dacă nu-i la fel, nu-i la fel, a oftat Ximen Jinlong. Huan- huan, ia învăţătură de la câinele ăsta! A apucat alte două copite şi le-a aruncat fraţilor mei, fiecăruia câte una, zicându-i fiului său: Ca să fii om adevărat, trebuie să ai purtări pline de măreţie!

Cel Mare şi Al Doilea au dus la gură cu mare nerăbdare copitele de porc, luând cu lăcomie îmbucături mari şi slobozind fără voie pe gâtlej mârâituri prin care-şi apărau mâncarea. Eu tot nu m-am pus pe mâncat, am ţintuit-o cu ochii sticlindu-mi pe soţia ta şi doar când ea a făcut un gest că am voie să mănânc am luat şi eu uşurel o îmbucătură mică, mestecând-o cu încetul şi fără zgomot.

Voiam să-mi păstrez demnitatea de câine.

— Tată, bine ai spus! Ximen Huan a înşfăcat ceasul din faţa lui Kaifang şi a zis: O să am o purtare plină de măreţie!

S-a ridicat şi a intrat în casă, ieşind cu o puşcă de vânătoare după el.

— Huanhuan, ce vrei să faci? a strigat înspăimântată Huzhu, ridicându-se în picioare.

Ximen Jinlong a zâmbit, cu totul şi cu totul calm:

— E, hai să-mi văd şi eu băiatul cum are o purtare plină de măreţie! Vrei să omori câinele mătuşii? Nu-i faptă de om ales! Vrei să-l omori pe-al nostru şi pe celălalt? Faptă de om mărunt!

— Tată, nu pui îndeajuns preţ pe mine! a strigat Ximen Huan cu furie. A pălălăit puşca şi şi-a pus-o pe umăr; deşi acesta îi era slăbuţ şi firav, pălălăiala arăta că Ximen Huan era neobişnuit de versat – clar era

vorba aici de o pasiune precoce. Şi-a înclinat umerii şi a atârnat ceasul acela rar şi preţios de cais, iar după aceea s-a dat înapoi zece metri. A pus cu iscusinţă glonţ în cămară, iar la colţurile gurii i-a răsărit un zâmbet crâncen, plin de maturitate. Ceasul lucea şi scânteia sub soarele arzător al amiezii. Am auzit strigătul înspăimântat al lui Huzhu retrăgându-se către camerele îndepărtate din spate, în timp ce ticăitul ceasului era cutremurător şi înspăimântător de mare. Am simţit că timpul şi spaţiul se comprimă într-o bandă de lumină care-mi înţepa ochii şi pe care tic-tacul acela, asemenea unei foarfeci negre şi uriaşe, o tăia în bucăţi. Primul foc al lui Ximen Huan a dat greş, dar a lăsat pe trunchiul copacului o gaură albă, mare cât o ceaşcă de ceai. Cel de-al doilea foc şi-a nimerit ţinta. În clipa în care glonţul a făcut praf ceasul...

...cifrele s-au împrăştiat şi s-au dezintegrat, iar timpul s-a făcut ţăndări.

CAPITOLUL 48

Provocând mânia tuturor, e judecat de trei instanţe deodată; discutând despre chestiuni personale, cei doi fraţi nu mai au ochi să se vadă

...Jinlong mi-a dat telefon şi mi-a zis că mama e grav bolnavă şi că e pe moarte. Cum am păşit în sala cea mare a familiei Ximen, am ştiut că i-am picat în capcană.

Mama chiar era bolnavă, numai că nu era pe moarte. Sprijinită în bastonul ei din lemn de piper de Sichuan acoperit de ţepi, şedea pe o banchetă de pe latura de est a sălii, cu capul tot înspicat tremurându-i fără încetare şi cu lacimi mocirloase ţâşnindu-i din ochi fără întrerupere. Tata şedea de-a dreapta mamei, între ei căscându-se o distantă cât să mai stea încă un om. De cum m-a văzut intrând, tata s-a descălţat de un pantof şi, cu un zbieret neguros, mi-a sărit în faţă; fără să mai stea de explicaţii, mi-a luat la ţintă obrazul stâng şi m-a altoit crunt peste el cu talpa pantofului. Am simţit un bâzâit în străfundurile urechilor, am văzut stele verzi dansându-mi bezmetic în faţa ochilor şi mi-am simţit obrazul arzând. Am văzut că în clipa în care tata sărise de pe ea, bancheta se răsucise brusc în sus, iar mama se lăsase în urma ei în jos, iar după aceea pe spate. Bastonul din mâna ei, ca o lance, s-a ridicat sus de tot, arătând parcă direct spre pieptul meu. Ţin minte că am strigat tare „Mamă!!!“ cu gândul să mă reped şi să o rezem, dar corpul mi se dădea singur fără voie înapoi, până am ajuns la intrare, unde m-am aşezat pe prag. Noada a început să mă doară de la frecarea de prag, corpul mi s-a lăsat pe spate, iar în clipa în care ceafa mi s-a izbit dureros de treptele de piatră, am ajuns într-o poziţie dificilă, cu capul jos şi picioarele în sus, pe jumătate înăuntru şi pe jumătate dinafară.

Nu m-a ajutat nimeni. M-am căţărat singur înapoi pe picioare. Urechile îmi zumzăiau, în gură simţeam un gust de rugină. Am văzut că în urma loviturii pe obrazul meu, forţa reculului îl făcuse pe tata să se

învârtă de câteva ori în sală, iar acum, după ce stătea iar pe picioarele lui, se repezea iarăşi cu pantoful ţinut strâns în mână. Faţa îi era pe jumătate albastră şi pe jumătate violet, iar din ochi îi ţâşneau scântei verzui. Tata, care îndurase vânturi şi ploi câteva zeci de ani, se indignase de nenumărat de multe ori, iar felul în care îşi arăta indignarea îmi era foarte cunoscut; de data aceasta, în indignarea lui erau amestecate numeroase alte emoţii, o mâhnire nespusă şi o uriaş de mare umilinţă. Bătaia cu pantoful nu era câtuşi de puţin de formă, îşi întrebuinţase toată puterea din corp. Dacă n-aş fi fost în floarea vârstei, cu oasele tari, talpa aia de pantof mi-ar fi făcut capul plăcintă. Dar chiar şi aşa, în floarea vârstei şi cu oasele tari, pantoful mi-a zdruncinat zdravăn creierii. Când m-am ridicat, îmi pierdusem capul şi direcţia, o clipă am şi uitat unde mă aflu, iar cei din faţa mea îmi păreau duhuri lipsite de greutate, aruncând lumini fosforescente şi plutind nestatornic.

Parcă Ximen Jinlong l-a oprit pe bătrânul acela cu faţa albastră care avea de gând să lanseze un al doilea atac asupra mea. După ce l-a cuprins cu braţele, trupul încă i se mai zbătea precum cel al unui peşte negru pescuit afară din apă. Tot a aruncat cu pantoful greu şi negru înspre mine. Nu m-am ferit, în acea clipă partea din creierul meu mare care are în sarcină să comande corpului să se ferească era adormită. Am privit neajutorat pantoful cel mare, demodat şi urât, zburând înspre mine, ca şi cum ar fi zburat către un tmp cu care n-aveam nici cea mai mică legătură. M-a

izbit în piept, a zăbovit o clipă acolo nedornic să plece, iar după aceea a căzut rostogolindu-se Eră sprinteneală la pământ. Probabil că mi-a trecut prin minte să-mi las capul în jos să mă uit la ciudăţenia asta în formă de pantof, însă ameţeala din cap şi din ochi m-a oprit din această acţiune inoportună şi cu totul fără rost. Am simţit în nara stângă un val de căldură umedă, urmat de o mâncărime ca şi cum o râmă s-ar fi târât pe acolo. Am întins mâna şi m-am pipăit, şi prin ameţeala mea nespusă am zărit un lichid care-mi înverzise uleios degetele şi care arunca o lucire auriu închis. Am auzit nelămurit ceva care mi-a pămt a fi vocea blândă a lui Pang Chunmiao spunând în străfundurile urechilor mele: „Îţi curge sânge din nas". După ce sângele a început să-mi curgă din nas, am simţit cum în căpăţâna mea nelimpede parcă a apărut o cusătură prin care un vânt proaspăt se vărsa înăuntru, lărgind astfel fără întrerupere suprafaţa răcoroasă de acolo; m-am lepădat aşa de starea de idioţie în care mă aflam, creierul mare a început să-mi funcţioneze normal, iar sistemul nervos mi-a revenit şi el la normal. Era a doua oară în zece zile când îmi curgea sânge din nas, prima oară fusese când unul dintre petiţionarii lui Hong Taiyue îmi pusese piedică în faţa porţii prefecturii iar eu îmi spărsesem nasul, trântit la pământ ca un câine care înhaţă rahaţii de pe jos. A, mi-am recăpătat şi memoria! Am văzut-o pe Baofeng sprijinind-o pe mama, care a bălmăjit cu gura într-o parte şi cu saliva curgându-i pe bărbie:

— Fiul meu... n-ai voie să-l baţi pe fiul meu...

Bastonul din lemn de piper de Sichuan şedea culcat pe jos asemenea unui şarpe mort. Un cântec cunoscut a răsunat în adâncul urechilor mele, iar câteva albine au început să zboare în jurul acelei melodii: „Mamă, mamă, mama mea cu părul alb…“ Simţeam profunde remuşcări, simţeam o jale uriaş de mare, iar lacrimi fierbinţi îmi curgeau în gură, având un gust neaşteptat de plăcut. Mama se zbătea în braţele lui Baofeng, cu o putere uimitoare, iar Baofeng n-o putea opri cu braţele. După poziţia ei, mi-am dat seama că vrea să se ducă să culeagă bastonul acela asemenea unui şarpe mort. Baofeng îşi dăduse seama care îi era intenţia şi, cu braţele încă în jurul ei, a întins piciorul ca să tragă bastonul mai aproape, apoi a lungit o mână şi l-a ridicat, punându-i-l în mână. Mama l-a ridicat şi-a pălit din el către tata, care era cuprins cu braţele de

Jinlong; nu mai avea însă îndeajunsă putere ca să stăpânească bastonul cel greu, iar acesta i-a căzut din nou la pământ, drept care mama a renunţat, ocărând doar vag:

— Lup rău ce eşti… n-ai voie să dai în fiul meu…

Această devălmăşie s-a prelungit vreme îndelungată, calmându-se apoi cu încetul. Creierul meu revenise în esenţă la normal. L-am văzut pe tata stând pe vine la rădăcina zidului de sud al sălii, cu mâinile în jurul capului; nu-i vedeam faţa, îi vedeam doar părul vâlvoi asemenea ţepilor unui arici. Bancheta fusese rezemată la loc, iat Baofeng şedea pe ea cu braţele în jurul mamii. Jinlong s-a arcuit de şale şi a cules de pe jos pantoful, i l-a pus tatii în faţă şi

după aia mi-a zis rece şi nepăsător:

— Flăcăule, eu n-am vrut să mă bag în prostia asta, dar m-au pus ăi bătrâni: faţă de generaţiile mai în vârstă, trebuie să te arăţi supus.

Braţul lui a desenat un semicerc, iar ochii mei s-au învârtit odată cu acesta. I-am văzut pe ai mei, care îşi terminaseră deja reprezentaţia şi stăteau pierduţi în durere şi neputinţă, i-am văzut pe Pang Fiu şi Wang Leyun, care şedeau drepţi în spatele mesei aceleia pătrăţoase atât de vestite şi care era acum aşezată în mijlocul sălii – în faţa lor am simţit cum mă cuprinde o ruşine fără pereche –, i-am văzut pe bancheta de pe latura de est pe soţii Huang Tong şi Wu Qiuxiang stând umăr la umăr, iar în spatele lor, în picioare, pe Huang Huzhu, care îşi ştergea fără întrerupere lacrimile cu mânecile hainei. Dar şi în această situaţie încordată, n-am pierdut din vedere fluorescenţa fermecătoare cu care scânteia părul ei cel gros, tare şi cu totul miraculos.

— Toată lumea ştie că vrei să divorţezi de Hezuo, a zis Jinlong. Toată lumea ştie şi de tine şi Pang Chunmiao.

— Feţişoară albastră fără pic de conştiinţă ce eşti tu...! a plâns ascuţit Wu Qiuxiang, răsfirându-şi apoi braţele cu gând să se năpustească spre mine. A oprit-o Jinlong, iar Huzhu a apăsat-o să stea jos pe banchetă. Ea a continuat să mă ocărască: Cu ce ţi-a greşit fata mea? Unde nu ţi-e ea ţie pe potrivă? Lan Jiefang, Lan Jiefang, nu ţi-e teamă că o să te trăsnească?

— Când vrei să te-nsori, te-nsori, când vrei să laşi,

laşi? Când Hezuo a mea s-a măritat cu tine, ce mare ăla erai tu? Acum, că de-a- bia dai semn că o să se-aleagă ceva de capul tău, vrei să ne calci în picioare? Unde s-a mai văzut să se scoată cineva aşa ieftin pe lumea asta? a zis cu indignare Huang Tong. Merg la consiliul judeţean, la provincie, la centru!

— Frate, a spus cu greutate şi din toată inima Jinlong, dacă divorţezi sau nu e treaba ta, în mod normal nici mama şi tata n-au dreptul să se bage, dar implicaţiile sunt prea mari, iar când o să se afle, treaba va avea mare impact. Ascultă-i şi pe unchiul şi mătuşa Pang şi vezi ce zic.

Spun din suflet că nu puneam mare preţ pe atitudinea părinţilor sau a soţilor Huang, însă în faţa soţilor Pang îmi venea să mă bag în gaură de şarpe.

— Nu trebuie să te numesc Jiefang, trebuie să-ţi zic tovarăşe subprefect Lan! a zis batjocoritor Pang Hu, tuşind de câteva ori. I-a aruncat un ochi soţiei sale, care şedea lângă el, prea grasă şi ca să se mişte, şi a întrebat-o: în ce an au intrat la Fabrica de Prelucrare a Bumbacului? A continuat fără să-i răspundă soţia: în 1976 a fost. Ce pricepeai tu atunci, Lan Jiefang? Erai cu totul descreierat, nimic nu pricepeai. Dar eu te-am băgat la controlul bumbacului, ca să înveţi să controlezi bumbacul, o muncă şi uşoară, şi onorabilă. Numeroşi tineri mai înzestraţi ca tine, mai arătoşi ca tine şi mai cu spate decât tine cărau coşuri grele de bumbac, o sută şi mai bine de kile de bumbac pe coş, câte opt ore pe tură, uneori şi nouă, tropăind fără încetare de cum veneau la lucru. Ştii tu cam ce fel de gust avea munca aia, nu? Erai sezonier, după trei luni

trebuia să te transferi înapoi acasă, dar eu m-am gândit la binele pe care ni l-au făcut tatăl şi mama ta şi nu te-am lăsat să te transferi înapoi. Mai apoi, când la cooperativă la judeţ au vrut un om, te-am trimis pe tine, iarăşi impunându-mi alegerea în faţa tuturor. Ştii ce mi-a zis directorul cooperativei atunci? Mi-a zis: „Pang, cum poţi tu să-mi recomanzi un drac cu faţa albastră?“ Şi ştii cum i-am răspuns? I-am spus: „Flăcăul ăsta, de urât, e niţel urât, dar e drept şi cinstit şi mai are şi talent în ale scrisului“. Desigur că mai apoi te-ai descurcat bine, ai urcat pas cu pas, eram bucuros pentru tine şi mândru de tine. Nu se poate să nu ştii însă că fără recomandarea mea să te ia la cooperativă la judeţ, fără sprijinul pe care ţi l-a acordat din umbră Pang Kangmei a mea, n-ai mai fi fost tu ca în ziua de azi. Acum ai onoruri şi bogăţii şi vrei să-ţi laşi nevasta şi să-ţi iei alta: aşa ceva s-a tot petrecut din vechime până azi, şi dacă ţie nu ţi-e frică să te-arăţi fără urmă de inimă şi nu ţi-e frică să te ocărască şi să te scuipe toţi, atunci divorţează, însoară-te, ce treabă avem noi, familia Pang, cu asta? Dar fir-ar mama ei să fie, tu cutezi cu Chunmiao a mea... Câţi ani are, Lan Jiefang? E mai mică decât tine cu exact douăzeci de ani, e de-abia un copil! Eşti mai rău decât fiarele dacă faci una ca asta! Şi aşa eşti tu vrednic de părinţii tăi? De socrii tăi? De soţie şi de fiu? Eşti vrednic de piciorul ăsta de lemn al meu? Lan Jiefang, eu sunt unul care am văzut moartea cu ochii, toată viaţa m-am tinut mândru şi falnic, mai bine m-am frânt decât să mă îndoi, n-am vărsat o lacrimă când mâna mi-a zburat piciorul şi n-am vărsat

niciuna nici când gărzile roşii m-au numit fals erou şi m-au ciocnit în cap cu piciorul meu de lemn în timpul Revoluţiei Culturale, dar tu mă faci... L-au podidit lacrimile, iar soţia i le-a şters, plângând şi ea; el i-a îndepărtat însă mâna şi a spus cu tristeţe şi indignare: Lan Jiefang, se cheamă că stai în spinarea mea şi te căci pe mine... S-a îndoit de şale, a respirat gâfâind, şi-a smuls piciorul artificial, l-a ridicat cu amândouă mâinile şi l-a aruncat brusc în faţa mea, spunând pe un ton tragic şi înălţător: Tovarăşe subprefect Lan, de dragul piciorului ăstuia de lemn, de dragul pieteniei de atâţia ani dintre mine şi părinţii tăi, las-o pe Chunmiao. Dacă vrei să te nenoroceşti, nu ne pasă, dar nu se poate să o iei pe fata mea s-o îngropi de vie cu tine în mormânt!

Nu mi-am cerut iertare faţă de nimeni. Vorbele lor, cu deosebire cele ale lui Pang Hu, erau ca nişte cuţite care-mi înţepau sălbatic pieptul. Aveam o mie de motive pentru care să îmi cer iertare în faţa lor, dar nu am făcut-o; aveam zece mii de scuze ca să rup relaţiile cu Pang Chunmiao şi să mă împac cu Huang Hezuo, dar ştiam că nu mai pot să fac una ca asta.

Când, nu cu multă vreme înainte, Hezuo făcuse către mine o demonstraţie de forţă cu caracterele ei însângerate, chiar mă gândisem să pun punct lucrurilor, însă pe măsură ce trecea timpul, dorul de Pang Chunmiao mă făcea să fiu de parcă îmi pierdusem sufletul din mine, nu mai puteam să mănânc, nu mai puteam să dorm, nu mai puteam să fac niciun fel de muncă. Nici nu mai voiam, fir-ar mama ei, să fac niciun fel de muncă. Când m-am

întors de la şedinţă din capitala provinciei, primul lucru pe care l-am făcut a fost să galopez drept la librăria Xinhua, la raionul de copii, să o caut pe Pang Chunmiao. La locul ei de lucru stătea acum o femeie necunoscută cu faţa purpurie, care mi-a spus cu o atitudine extrem de rece şi nepăsătoare că Chunmiao e în concediu de boală. Le-am văzut pe vânzătoarele cu feţe cunoscute privindu-mă şmechereşte. Uitaţi-vă, ocărâţi, nu-mi pasă de nimic. Am găsit căminul de nefamilişti al personalului librăriilor Xinhua; camera ei era încuiată. M-am aplecat pe fereastră şi i-am văzut patul, masa, ligheanul şi oglinda rotundă spânzurată pe perete; i-am văzut şi ursuleţul roz de jucărie de la capul patului. Chunmiao, iubita mea, unde eşti? întrebând pe ocolite, am reuşit să găsesc casa lui Pang Hu şi Wang Leyun din oraş – tot o casă cu curte, ca la ţară, pe poarta căreia atârna un lacăt de fier. Am strigat-o cu glas tare, stârnind lătratul înnebunit şi fără oprire al câinilor din vecini. Deşi ştiam că nu se poate cu niciun chip ascunde în casa lui Pang Kangmei, tot mi-am făcut curaj şi am ciocănit la poarta acesteia. Era reşedinţa cu numărul unu a consiliului judeţean, o clădire mică cu două niveluri, şi era împrejmuită de un zid înalt şi păzită strict. Am scos la vedere legitimaţia de subprefect şi aşa am reuşit cu mare greutate să mă strecor înăuntru. Am ciocănit la uşa casei. Câinele din curte lătra nebuneşte, fără oprire. Ştiam că are la poartă camere de luat vederi şi că dacă e cineva înăuntru, acea persoană poate să mă identifice. Dar nimeni n-a deschis uşa. Paznicul care mă lăsase să intru a venit

în fugă cu o expresie terifiată pe chip şi nu mi-a ordonat, m-a implorat să plec. Am plecat. Am ajuns pe bulevardul cel cu furnicar de maşini pe el şi de-abia m-am ţinut să nu strig în gura mare; „Chunmiao, unde eşti? Nu pot trăi fără tine, mai bine mor fără tine. Ce reputaţie, ce poziţie, ce casă, ce avere... nimic, nimic din toate astea nu vreau, te vreau doar pe tine. Vreau să te văd ultima oară, dacă zici că vrei să mă părăseşti, o să mor pe loc, şi tu poţi să pleci după aia...“

Nu m-am scuzat faţă de ei şi nici nu mi-am clarificat poziţia. Am îngenuncheat, m-am prosternat în faţa părinţilor care m-au născut şi m-au crescut, apoi am schimbat direcţia şi m-am prosternat în faţa soţilor Huang – oricum ar fi, erau socrii mei. După aceea, cu faţa la nord, în felul cel mai grav şi mai solemn, m-am prosternat şi în faţa soţilor Pang. Le-am mulţumit pentru sprijinul şi ajutorul pe care mi le-au acordat şi le-am mulţumit şi că mi-au născut-o şi crescut-o pe Chunmiao. După aceea, ţinând cu mâinile căuş acel picior artificial care semnifica istorie şi onoare, am înaintat în genunchi şi l-am pus pe masă. M-am ridicat în picioare, m-am dat înapoi până la poartă, am făcut o plecăciune adâncă, mi-am îndreptat şalele, m-am răsucit şi fără să zic nimic am plecat către vest de-a lungul străzii celei mari.

Din atitudinea şoferului Hu, ştiam deja că soarta mea de demnitar era pecetluită. Primul lucru pe care mi-l spusese când mă întorsesem de la provincie fusese să mi se plângă că nevasta mea defilase sub steagul meu, folosindu-se de maşina de serviciu. La

acest drum la ţară, pretextase că se stricase un circuit electric ca să nu mă aducă cu maşina. Venisem aşadar cu naveta departamentului de agricultură. Acum mergeam pe jos către vest, în direcţia oraşului, dar chiar voiam să mă întorc acolo? De ce mă întorceam acolo? Unde era Chunmiao, acolo trebuia să mă duc – dar unde era?

Cadillacul lui Jinlong m-a prins din urmă şi s-a oprit fără zgomot lângă mine. A deschis portiera şi mi-a zis:

— Urcă-te!

— Nu-i nevoie, am zis.

— Urcă-te, mi-a zis pe un ton care nu îngăduia împotrivire. Am ceva să te întreb.

M-am strecurat în limuzina lui luxoasă.

Am intrat în biroul lui luxos.

Rezemat de sofaua lui purpurie, moale şi făcută din piele adevărată, a tras un fum prelung dintr-o ţigară şi, ţintuind cu privirea braţele lustrei de cristal, m-a întrebat senin:

— Frate, viaţa asta a omului nu e ca un vis?

N-am suflat o vorbă, aşteptând să continue.

— Mai ţii minte cum a fost pe când păşteam vacile pe malul râului? Ca să te forţez să intri în colectivă, te chelfăneam în fiecare zi. Cine s-ar fi gândit că după douăzeci şi ceva de ani, comuna populară o să se facă cât ai bate din palme praf şi pulbere, ca o casă construită din nisip? Nu mi-ar fi trecut prin cap pe-atunci nici în vis că tu o să ajungi subprefect, iar eu director şi că numeroase lucruri pe care le ţineau aşa de sfinte pe vremea aia de-ţi luau şi capul pentru ele

nu mai fac azi nici cât o băşină de câine.

Am continuat să tac mâlc, ştiam că nu despre astea voia el să vorbească.

S-a îndreptat de şale şi a stins în scrumieră ţigara fumată nici pe un sfert, pironindu-mă apoi cu privirea:

— La oras sunt numeroase femei frumoase, de ce te-ai dus să o vrăjeşti tocmai pe feţişoara asta slabă ca o maimuţă? Dacă nu mai poţi, zi, cu care vrei să te distrezi? Negre, albe, grase, slabe, ţi le rostuiesc eu pe toate. Dacă vrei să guşti ceva străin, e uşor, gagicile din Rusia nu trec de 1000 pe noapte!

— Dacă m-ai adus aici să vorbeşti din astea, am zis ridicându-mă, plec!

— Stai locului, a bătut el cu palma indignat în masă, făcând scrumul din scrumieră să tremure şi să se ridice în zbor. Eşti o lepădătură adevărată, din cap până în picioare! Nici iepurii nu mănâncă iarba de lângă cuib, cu atât mai puţin dacă nu e cine ştie ce iarbă! Şi-a aprins o nouă ţigară, s-a înecat, a tuşit şi apoi a stins-o. Tu ştii ce e între mine şi Pang Kangmei? E amanta mea! Zona asta de dezvoltare turistică din satul Ximen, ca să-ţi spun lucrurile până la capăt, e afacerea noastră. Dar uite că ţi-ai băgat tu sula ca să ne ameţeşti nouă trebuşoara care pica aşa de bine!

— Nu mă interesează pe mine chestiile voastre, mie-mi pasă doar de mine şi Pang Chunmiao.

— Care va să zică nu vrei să te laşi păgubaş? Chiar vrei să te însori cu feţişoara aia?

Am dat din cap cu fermitate.

— Nu se poate, absolut deloc nu se poate! Ximen Jinlong s-a ridicat şi a început să se plimbe încoace şi încolo prin biroul lui cel lat. S-a oprit în faţa mea şi mi-a dat un pumn zdravăn în piept, zicându-mi pe un ton care nu lăsa loc de îndoială: Taie numaidecât orice legătură cu ea! De orice fel vrei să fuţi, lasă în seama mea! După ce fuţi mai multe, o să afli tu ce sunt şi femeile.

— Iartă-mă, i-am zis, îmi faci silă cu vorbele astea. N-ai niciun drept să te bagi în viaţa mea şi n-am nevoie să mă ajuţi tu să-mi aranjez viaţa.

M-am întors să plec, dar el m-a prins de umeri şi mi-a zis pe un ton niţel mai domol:

— Bineînţeles, treaba asta cu iubirea chiar există, fir-ar mama ei. Am discutat şi un proiect de compromis. Mai întâi te potoleşti, nu bagi divorţ şi pentru moment nu intri în contact cu ea. Noi te transferăm în afara judeţului, sau chiar niţel mai departe, la municipiu, la capitala provinciei, un transfer pe poziţie cam egală, unde cu puţină muncă, mai şi creşti. Când vine momentul, laşi divorţul de Hezuo în seama mea. În cel mai rău caz, o să ajungem la bani, 300 000, 500 000, un milion, nu există femeie, fir-ar mama ei, să nu deschidă ochii la bani! După aceea o transferăm şi pe Pang Chunmiao şi vă bucuraţi de iubire! în fapt, a făcut el o pauză, nu suntem prea dornici să facem aşa, o să fie mult de muncă, dar cine m-a pus să-ţi fiu frate, iar ea să-i fie ei soră?

— Mulţumesc, am spus, vă mulţumesc de tolba asta de planuri iscusite, dar n-am nevoie de ea, chiar n-

am. Când am ajuns la uşă, m-am întors câţiva paşi şi i-am spus: Tocmai pentru că e aşa cum ai zis mai devreme, tu mi-eşti frate, iar ea îi e soră, vă sfătuiesc să vă stăpâniţi poftele: plasa Cerului e mare, dar nimic nu trece prin ea! Adulterul meu e la urma urmei doar o problemă de morală, dar voi odată centreceţi măsura...

— Ai început să mă dăscăleşti, a zâmbit cu răceală Jinlong. Să nu zici după aia că nu mă arăt cuviincios! Hai, cară-te!

— Unde aţi ascuns-o pe Chunmiao? l-am întrebat cu mare răceală.

— Cară-te!

Înjurăturile lui mânioase au fost întrerupte de uşa capitonată în piele.

Mergând pe strada mare din satul Ximen, lacrimi fierbinţi mi-au umplut fără pricină orbitele. Soarele era foarte strălucitor în apus, aşa că lacrimile mă făceau să văd lumini multicolore. Câţiva copii, nici mari, nici mici, au început să se ţină după mine. Tot aşa au făcut şi câţiva câini. Mergeam cu paşi mari, iar copiii nu puteau ţine pasul. Ca să-mi vadă lacrimile din ochi, sau poate ca să-mi vadă faţa cea albastră şi urâtă, n-au avut încotro şi-au trebuit să zboare în goană pe lângă mine, depăşindu-mă; după aceea, au mers de-a îndăratelea, privindu-mă aşa.

Când am trecut pe lângă curtea familiei Ximen, nu m-am uitat într-acolo: deşi ştiam că din cauza mea era foarte probabil ca mama şi tata să nu mai rămână mult pe lumea oamenilor şi că sunt un fiu lipsit de iubire pentru părinţii săi, nu puteam cu niciun preţ să

bat în retragere.

Pe podul cel mare, Hong Taiyue mi s-a pus în cale. Era pe jumătate beat, plutise, nu ieşise, afară din Barul Podului. M-a prins de pieptii hainei cu degete ca nişte cleşti, strigând tare:

— Jiefang, iepuriciule, m-aţi băgat în arest, aţi băgat în arest un bătrân revoluţionar! Aţi băgat în arest un soldat credincios al preşedintelui Mao! Aţi băgat în arest un luptător anticorupţie! Mi-aţi băgat mie în arest trupul, nu şi adevărul! Un materialist sută la sută ca mine de nimic nu se teme, lu băiatu nu-i e frică de voi!

Câţiva oameni au ieşit din bar şi l-au tras la o parte din faţa mea. Lacrimile nedesluşite din ochii mei mă împiedicau să le văd limpede feţele.

M-am suit pe pod. Râul era tot o scânteiere de lumini aurii, parcă era un drum plin de măreţie. L-am auzit pe Hong Taiyue ţipând tare în spatele meu:

— Iepuriciule, dă-mi înapoi osul meu de bou!

CAPITOLUL 49

Înfruntând potopul, Hezuo curăţă latrina; primind bătaie cruntă, fiefang îşi face alegerea

...Influenţată de taifunul numărul 9, ploaia din acea seară a fost una cum rar se văd. În vremea acoperită şi ploioasă de dinainte, eram mereu deprimat şi somnoros, dar în acea seară nu mă trăgea deloc aţa la somn. Auzul şi mirosul îmi erau extrem

de ascuţite, dar ochii, afectaţi de fidgerele alb-albastre şi foarte intense care brăzdau unul după altui cerul, îmi erau uşor împăienjeniţi – însă nu atât cât să nu văd limpede apa de pe buruienile din fiecare colţ al curţii şi, în clipele în care fulgerele luminau inopinat cerul, să nu văd limpede cum cicadele ascunse în arţarii japonezi se scutură foşnitoare.

Ploaia începuse de la 7, iar la 9 încă nu dădea nici cel mai mic semn că vrea să se oprească. La lumina fulgerelor, am văzut cum apa de la streşinile tale se prăvăleşte în zbor transformată într-o cascadă gigantică. Pe acoperişurile plate ale aripilor casei, burlanele făcute din ţevi de plastic cu diametrul de 10 centimetri aruncau coloane după coloane de apă care se năpusteau afară cu ferocitate, rotunjindu-le şi prăvălindu-le pe aleile cimentate. Canalul de alături fusese astupat de tot felul de obiecte, aşa că apa a crescut foarte repede, a acoperit poteca pietruită şi a acoperit şi treptele de la intrare; câţiva arici care îşi aveau sălaşul în grămezile de lemne de la colţul zidului au fost luaţi de ape şi acum se zbăteau în ele – s-ar zice că aveau să-şi păstreze viaţa cu mare greutate.

Tocmai mă bătea gândul să latm puternic, ca să dau alarma pentru soţia ta, când, până să apuc să scot primul sunet, lampa de sub streaşină s-a aprins şi a scăldat curtea într-o baie de lumină. Soţia ta, cu o pălărie de paie pe cap, înfăşurată într-o pelerină albă din plastic subţire şi îmbrăcată doar în chiloţi, s-a strecurat la iuţeală pe crăpătura uşii, arătându-şi picioarele osoase în care purta pantofi de plastic cu

şireturile rupte şi cu partea de la călcâie lăsată în jos. Cascadele care se prăvăleau în zbor de pe streşini i-au dat într-o parte pălăria de paie, pe care o pală de vânt i-a şi zburat-o la pământ. Ploaia i-a murat părul cât ai bate din palme. Ea s-a repezit de-a dreptul în aripa de vest şi a tras afară o lopată din grămada de cărbuni din spatele meu, repezindu-se după aceea cu ea în ploaie.

Alerga prin ploaie lăsându-se într-o parte la fiecare pas; apa din curte îi venea până la genunchi. Un trăsnet a scuturat totul, suprimând lumina cea galbenă, iar ei făcându-i faţa o întindere alb-albăstrie; şuviţă de şuviţă de păr îi era acum lipită de faţa aceasta alb-albăstrie, care mi se părea înspăimântătoare.

Trăgând lopata după ea, s-a strecurat pe lângă latura de sud. Am auzit răzbătând de acolo un zgomot puternic. Ştiam că locul e foarte murdar, cu frunze putrede, pungi de plastic aduse de vânt şi căcăreze de pisici vagaboande strânse toate laolaltă. S-a auzit un clipocit, iar apa acumulată în curte a început să se coboare într-a- colo cu o viteză vizibilă cu ochiul liber. Canalul fusese desfundat, dar soţia ta tot n-a ieşit de-acolo. Se auzea fără încetare zgomotul lopeţii ciocnind în cărămizi şi în dale, şi, de asemenea, amestecând în apă. Acel loc strâmt se umpluse de mirosul soţiei tale. Era de-ade- văratelea o femeie capabilă să îndure greutăţi şi să trudească şi să nu se lase deloc răsfăţată de trai bun.

Şuvoaiele din curte se întreceau care mai de care să se arunce

»

bogate spre canal, iar lucrurile care pluteau pe deasupra lor tot într-acolo se duceau. Printre ele se afla o răţuşcă de plastic roşie şi o păpuşă de plastic care clipea din ochi, amândouă cadouri pe care i le dăduse Pang Chunmiao fiului tău, pretextând că sunt premii, când el se uita la benzi desenate în librăria Xinhua, însoţit de mine. Pălăria de paie a soţiei tale se mişca şi ea în urma lor, dar când a ajuns la din nou vizibila potecă pietruită, a eşuat pe ea. Tot de ea îşi lipiseră ramurile trandafirii care fuseseră puşi la pământ când se surpase pământul sub ei; un boboc pe jumătate deschis apăsa borul pălăriei, formând astfel un tablou aparte.

Soţia ta a ieşit într-un sfârşit de lângă canal. Pelerina din plastic subţire îi rămăsese legată pe după gât, dar ea era deja murată toată. În lumina fulgerelor, faţa îi era şi mai albăstrie şi mai albă, iar picioarele şi mai plăpânde. Târa după ea lopata, era gârbovită de spate şi chiar aducea puţin cu drăcoaicele din legende. Pe faţă în schimb îi apăruse în mod limpede o expresie de uşurare. Şi-a cules pălăria, a vânturat-o ce-a vânturat-o, dar nu şi-a pus-o pe cap, ci a atârnat-o de un cui de pe peretele aripii de răsărit a casei. A îndreptat după aceea la loc trandafirii care se răsturnaseră. Părea să se fi înţepat în spini la un deget – şi l-a muşcat puţin. Ploaia a părut să se rărească, iar ea a înălţat faţa spre cer: ploaia îi biciuia faţa de parcă ar fi biciuit o farfurioară de porţelan alb-albastru din vechime. Să mai plouă, să mai plouă, să plouă şi mai tare! Şi-a dat pur şi

simplu jos de pe ea pelerina de plastic, lăsându-şi la vedere corpul numai piele şi os. Pieptul îi era posmăgit, doar cu două sfârcuri, care arătau ca nişte curmale, lipite de coaste. A mers şon- tâcăind până la latrina din colţul de sud-vest al curţii, a dat la o parte capacul de ciment şi un miros puturos a inundat aerul sub ploaie. Oraşul se afla în acest moment într-o etapă de dezvoltare în care lucrurile erau pe jumătate locale, pe jumătate occidentalizate, aşa că nu exista un sistem performant de drenare a apelor uzate, drept care familiile care locuiau la casă aveau în majoritate private sub cerul liber, ca la ţară; evacuarea excrementelor era o problemă uriaşă. Soţia ta se scula adesea în miez de noapte şi ducea pe furiş excrementele în râul Tianhua, lângă piaţa ţărănească. /Toţi rezidenţii din zonă făceau la fel. Mi se umplea inima de tristeţe când o vedeam cum înaintează într-acolo cu găleata de excremente în mână, mergând şchiopârc-şchiopârc, dârdâind din toate încheieturile, luând-o pe ocolite şi lipindu-se de ziduri, aşa că eu căutam pe cât cu putinţă să nu îmi fac nevoile acasă. De obicei pişuiam pe cauciucurile Audiului conclus, deloc grozav, de directorul Yi de la fabrica de fibre de polipropilenă, care locuia la vest de casa ta; îmi plăcea parfumul aparte, ca de păr ars, care se volatiliza când urina de câine făcea contact cu cauciucurile, dar eram şi un câine cu un pronunţat sentiment al dreptăţii. Tot de obicei, alergam o bucată de drum şi caca făceam pe terasa de flori din piaţa Tianhua. Rahatul de câini este un îngrăşământ de primă mână – eram un câine bun, care se pricepea

la ştiinţă şi avea conceptul de bine public, drept care transformam putoarea rahatului de câine în parfum dulce de flori.

Din pricina trebii cu latrina, de fiecare dată când ploua, pe faţa soţiei tale apărea un zâmbet de uşurare. Stătea lângă latrină şi flutura un linguroi cu coadă lungă, scoţând cu el afară ce se afla înăuntm şi apoi golindu-l în ploaie; apele vijelioase purtau ce era acolo direct la canal. În acele clipe, eram întocmai ca soţia ta, nădăjduiam să plouă, să plouă şi mai tare, astfel încât să ne cureţe cu totul latrina, la fel şi curtea şi la fel şi oraşul ăsta plin de mizerie şi împuţiciune.

Deja se auzea zgrepţanitul linguroiului râcâind fundul latrinei şi mi-am dat seama că munca soţiei tale se apropia de sfârşit. A pus jos linguroiul, a apucat un măturoi din nuiele de bambus ajuns pe jumătate chel de la atâta frecare şi s-a apucat să frece răsunător pereţii latrinei – freca ce freca, apoi iar râcâia cu linguroiul, iar eu parcă şi vedeam cum mâine-dimineaţă latrina asta sub cerul liber avea să fie un iaz cu apă limpede. În acel moment, fiul tău a venit în uşa clădirii principale şi a strigat tare:

— Mamă, nu mai râcâi, hai în casă!

Ea a părut că nu l-a auzit şi s-a apucat să mestece încoace şi încolo cu măturoiul ăla stricat în şanţul de ciment care ducea de la latrină la canal; toate apele din curte se adunau acolo, ceea ce îi era de ajutor în muncă.

În strigătul fiului tău se găseau şi suspine de plâns, dar soţia ta nu l-a luat în seamă. Fiul tău era un copil plin de iubire faţă de părinţi, ţi-am mai spus asta, şi

ca să-i uşureze mamei povara făcea la fel ca mine, îşi făcea nevoile acasă numai când n-avea încotro. Uneori, când ne vedeai gonind nebuneşte pe uliţa Tianhua, nu era deloc pentru că fiului tău îi era teamă să nu întârzie; în aceste situaţii, prima lui destinaţie nu era clasa, ci toaleta şcolii. Că veni vorba, vreau să intercalez aici o secvenţă retrospectivă, ca să te umplu de remuşcări, măi, băieţică ce eşti. Odată, când fiul tău avea febră cu diaree, ca să nu-i mai sporească povara mamei sale, a alergat ca şi altă dată spre şcoală, dar chiar n-a mai putut să se ţină şi s-a lăsat pe vine în spatele unui tufiş de liliac de lângă salonul de înfrumuseţare şi coafură Cocheta. O femeie cu părul vopsit într-o nebunie de culori a tulit-o afară din salon şi l-a înhăţat pe fiul tău de cravata roşie de la gât, strângând-o cu ea de l-a făcut să-şi dea ochii peste cap. Femeia asta tiranică şi feroce era amanta lui Bai Shiqiao, comandantul-adjunct al brigăzii de criminalistică din cadrul poliţiei, şi nimeni în oraş nu cuteza să o provoace. L-a ocărât pe fiul tău cu vorbe împuţite şi extrem de puţin pe potrivă cu mirosul de parfum pe care-l răspândea corpul ei, atrăgând numeroşi spectatori, care au rezonat cu ea, ocărându-l şi ei pe fiul tău. El plângea şi-şi cerea mereu iertăciune: „Am greşit, am greşit, am greşit“. Femeia nu l-a lăsat să scape uşor şi nu i-a arătat pic de milă, propunându-i două feluri de rezolvare a situaţiei şi punându-l pe el să aleagă. Primul era să-l târască la şcoală, să i-l dea profesorului pe mână şi să pună şcoala să se ocupe de el; al doilea era ca fiul tău să mănânce ce făcuse acolo. Bătrânelul cel cu inimă

bună care vindea peşti aurii a venit cu o lopată ca să ia cu ea la o parte rahatul, dar ea l-a ocărât şi pe el, aşa că omul s-a retras fără nicio vorbă. În acest moment- cheie, Lan Jiefang, eu, Căţelul al Patrulea, am arătat suprema credinţă a unui câine faţă de stăpânul său. Mi-am ţinut răsuflarea şi am mâncat ce făcuse acolo fiul tău. Vorba aia care spune că „Pe câine nu-l schimbi să nu mai mănânce căcat“ e vorbă goală, un câine cu o viaţă atât de înlesnită, atât de demn, atât de înţelept, cum o să...? Dar uite că mi-am stăpânit sila şi am mâncat rahatul lui fii-tău. Am tulit-o apoi la piaţa ţărănească şi mi-am clătit gura cu apa care curge susurând 24 de ore pe zi de la un robinet nereparat de acolo, iar apoi mi-am înălţat botul şi am lăsat coloana de apă plină de vlagă să mă cureţe direct pe gât. M-am întors înapoi în fugă lângă fiul tău, şi am ţintuit cu duşmănie faţa plată mânjită cu un strat gros de farduri a acelei femei şi gura sângerie ca o rană de pe faţa aceea plată. Părul de pe gât mi s-a zburlit, iar din gâdej mi-a ieşit un mârâit ca o salbă de tunete. Femeia a dat drumul mâinii cu care îl înhăţase de cravată pe fiul tău, s-a dat cu încetul înapoi, până a ajuns la uşa salonului, unde, cu un ţipăt ascuţit, a zbughit-o înăuntm, închizând apoi brusc uşa în urma ei. Fiul tău mi-a cuprins capul cu braţele şi s-a pus să plângă cu suspine. În ziua aceea, am mers foarte încet. Nu ne-am întors niciunul capetele, deşi ştiam că din spate ne urmăresc multe priviri.

Fiul tău a deschis o umbrelă şi s-a repezit afară, direct lângă soţia ta, ţinându-i acesteia umbrela

deasupra capului ca să o adăpostească de ploaie. Plângând, i-a zis:

— Mamă, hai în casă, uită-te la tine cât eşti de murată!

— Copil prost, de ce plângi? Când dă aşa ploaie mare, nici nu poţi să te bucuri de-ajuns! Soţia ta i-a împins lui umbrela deasupra capului şi a zis: De mult, de mult, n-a mai dat ploaie aşa de mare, de când ne-am mutat la oraş n-a dat una aşa de mare, numai bine, curtea noastră n-a fost niciodată atât de curată. Arătând spre latrină, spre olanele lucitoare de pe acoperiş, spre poteca pietruită din curte care semăna cu şira unui peşte negricios, spre frunzele de un negru uleios ale arţarului japonez, a spus cu însufleţire: Nu numai la noi e curat, e curat în sute şi mii de locuinţe din oraş, fără ploaia asta bună, oraşul se împuţea, putrezea.

Am lătrat de două ori, arătându-mi aprobarea faţă de opinia soţiei tale. Ea a zis:

— Uite, vezi, când plouă nu doar mama e bucuroasă, şi câinele nostru e bucuros.

Soţia ta l-a împins pe fiul tău înăuntru. Şi el, şi eu, unul în uşa clădirii principale, celălalt pe labe în uşa aripii de vest, ne uitam la ea cum se spală stând în mijlocul curţii, pe poteca de piatră. I-a poruncit fiului tău să închidă lampa de sub streaşină, iar curtea s-a cufundat pe dată în întuneric; fulger după fulger îi luminau însă fără întrerupere corpul. S-a mânjit pe păr şi pe corp cu un săpun verde umflat de ploaie. S-a frecat după aceea, iar spuma bogată i-a făcut capul să fie fără pereche de mare, în timp ce în curte mirosul

de vanilie al săpunului a dat pe dinafară. Stropii de ploaie erau din ce în ce mai rari, zgomotul ropotelor de ploaie slăbea şi el; şuvoaiele clipoceau însă pe străzi, iar după fulgere se rostogoleau tune tele cele duduitoare. O adiere de vânt a făcut apa strânsă pe arţar să se coboare precum o cascadă. Soţia ta s-a folosit de apa din găleata de lângă fântână şi de cea din lighean ca să se clătească. La fiecare fulger, îi vedeam fundul schilodit şi părul neguros.

În sfârşit, a intrat şi ea în casă. I-am adulmecat mirosul părului şi al corpului, pe când le ştergea cu prosopul. Mai apoi am auzit zgomotul garderobei în timp ce se deschidea şi am adulmecat în acelaşi timp mirosul de haine uscate şi contaminate de naftalină. Ajuns aici, am răsuflat şi eu. Stăpâno, strecoară-te în pat, somn uşor!

Pendula bătrână a vecinilor de la apus a bătut de douăsprezece ori la rând – era miezul nopţii; pe uliţa Tianhua, strada cea lată de dincolo de poartă, se auzeau sunetele apei, la fel cum pe toate bulevardele şi aleile din capitală se auzeau sunetele apei. Pentru acest oraş care aproape că nu avea canalizare, dar avea în schimb numeroase clădiri moderne, acest potop a fost fără îndoială un dezastru. Scenele de după ploaie au demonstrat că torentele au curăţat doar latrinele şi curţile celor din locurile înalte, în timp ce multe dintre casele din vale au ajuns la mare ananghie din cauza apelor murdare pline de excremente şi de rămăşiţe de tot felul care au măturat peste ele. Mulţi dintre colegii lui fii-tău au îndurat o noapte foarte lungă cocoţaţi pe mese. După ce apele

dezlănţuite s-au molcomit, până şi Bulevardul Poporului, care se pretindea a fi faţada însăşi a oraşului, era tot înnămolit, iar în nămol zăceau cadavre umflate şi puturoase de pisici, şoareci şi alte animale mici. Scenele cu Pang Kangmei, recent numită secretară a consiliului judeţean, stând în fruntea demnitarilor de la consiliul judeţean şi de la prefectură şi curăţând, cu cizme de cauciuc, pantalonii suflecaţi şi lopata în mână, gunoaiele de pe bulevard, au apărut trei zile la rând în programele de ştiri ale televiziunii judeţului.

La nu multă vreme după ce a bătut de miezul nopţii, am adulmecat un miros extrem de cunoscut plutind dinspre Calea Limin. După aceea am adulmecat mirosul unui jeep care avea o scurgere gravă de benzină. Se mai auzea şi sunetul apei împroşcate de maşină în timp ce rula printre şuvoaiele murdare, precum şi zbieretul unui motor care răguşise istovindu-şi puterile. Şi mirosul, şi zgomotele s-au apropiat treptat-treptat, au cotit de pe Calea Chengnan pe uliţa Tianhua, iar apoi s-au oprit în faţa porţii tale (şi, desigur, în faţa porţii mele).

Până să bată ei în poarta ta, am slobozit un lătrat nebunesc de câine gata de orice în faţa inamicului şi am traversat curtea aproape fără să ating cu labele pământul, pătrunzând în coridorul din spatele porţii; mai bine de zece lilieci care îşi aveau cuibul acolo au ieşit în zbor, rotindu-se prin noaptea întunecată şi fără nicio stea. Dincolo de poartă se găseau mirosul tău şi mirosurile câtorva oameni străini. Sub bătăile acestora, poarta isca zgomote goale şi

înspăimântătoare.

Lampa de sub streaşină s-a aprins, iar soţia ta, înfăşurată într-o haină, a ieşit în curte şi a întrebat tare: „Cine e?“ Cei de dincolo de poartă n-au răspuns, însă băteau cu îndărătnicie în ea. M-am ridicat în picioare cu labele din faţă sprijinite de poartă, lătrându-i nebuneşte. Ţi-am adulmecat mirosul, însă ce mă făcea să n-am pic de astâmpăr şi să latru fără oprire erau mirosurile rele ale celor ce te împresurau, asemenea unor lupi care duc cu ea o oaie. Soţia ta şi-a îmbutonat haina şi a intrat pe coridor, aprinzând în drum şi lampa de acolo: pe pereţi stăteau lipite mai bine de zece şopârle grase, iar câţiva lilieci care nu zburaseră atârnau cu dosul în sus printre crăpăturile din placa din ciment prefabricat a coridorului. „Cine e?“ a întrebat ea din nou. Cei de-afară au răspuns în doi peri: „Deschide uşa şi o să afli“. „La ora asta din noapte, ştiu eu ce fel de oameni sunteţi voi?“ Un bărbat de dincolo de poartă a rostit cu voce joasă: „Prefectul Lan a încasat o bătaie, l-am adus acasă!“ Soţia ta a ezitat, a descuiat, a tras zăvorul şi a crăpat poarta. Faţa ta hidoasă, Lan Jiefang, şi părul tău ajuns numai şuviţe lipicioase ne-au apărut într-adevăr în faţă. Soţia ta a strigat înspăimântată şi a deschis poarta larg. Doi oameni au înaintat în forţă, iar tu ai fost zvârlit înăuntru de parcă ai fi fost un porc mort. Corpul tău greu a răsturnat-o la pământ pe soţia ta, luată complet pe nepregătite. Oamenii au plecat, sărind de pe trepte. M-am năpustit ca fulgerul spre unul dintre ei, iar ghearele mele i-au atins spatele. Erau cu totul trei oameni, îmbrăcaţi în

pelerine negre de ploaie din cauciuc şi cu ochelari de soare pe nas. Doi erau acum lângă maşină, unul stătea în scaunul şoferului. Jeepul nu-şi oprise motorul, iar mirosul de benzină şi mirosul de ulei se volatilizau violent din mijlocul apelor. Pelerina de cauciuc murată de ploaie era foarte alunecoasă, aşa că omul ăla mi-a alunecat dintre gheare. A făcut doar un salt şi-a ajuns în mijlocul drumului, ducându-se ca fulgerul în faţa jeepului. Ratându-mi ţinta, am căzut în apă. Aceasta îmi ajungea până la burtă, încetinindu-mi mişcările. Dar tot am făcut tot ce-mi stătea în puteri şi m-am năpustit spre celălalt om, care tocmai avea de gând să se strecoare în jeep. Pelerina de pe spate i-a apărat fundul, aşa că am reuşit să-l muşc doar de gambă. A scos un ţipăt ciudat, a închis brusc portiera, iar poalele pelerinei i s-au prins în ea; nasul meu s-a izbit dureros de portiera cea tare. Celălalt s-a suit şi el în jeep pe partea opusă. Maşina s-a repezit cu ferocitate înainte, împroşcând foarte sus cu spumă. Am urmărit-o o bucată de drum, dar apa murdară de pe dmm mă împiedica să fac salturi; decât să zic că alergam, mai bine ar fi să spun că înotam printre murdăriile plutind la suprafaţa apei.

Am înaintat anevoios împotriva apei, ţinându-mi corpul pieziş, până am ajuns la treptele noastre. Acolo m-am scuturat cu putere, vânturând la o parte de pe mine apa murdară şi mizeriile. După urmele lăsate de nivelul apei pe zidul din faţă, ştiam că pe străzi apele se micşoraseră mult. Cu o oră mai devreme, pe când soţia ta golea din toate puterile

latrina, strada trebuie să fi fost o vâltoare noroioasă rostogolindu-se toată; dacă cei trei răufăcători ar fi venit atunci cu maşina, jeepul ar fi fost înecat de ape. De unde veneau? Unde se duceau? Am stat în dreptul porţii reglându-mi simţul mirosului până la gradul maxim de fineţe, dar tot n-am putut să le găsesc poziţia precisă. Mirosul ploii şi al apelor dezlănţuite care se rostogoleau peste tot era prea complex şi prea murdar, şi nici măcar nasul meu, care ieşea atât din rând şi se înălţa atât de mult deasupra celorlalte, nu putea să facă nimic.

Când m-am întors în curte, am văzut că soţia ta îşi strecurase gâtul pe sub subsuoara ta stângă; braţul stâng îţi atârna peste pieptul ei, cumpănindu-se acolo ca o tărtăcuţă ofilită. Cu braţul drept te prinsese pe după şale; capul tău şedea oblic peste al ei. Corpul părea că o să i se frângă în orice clipă sub apăsarea trupului tău, dar ea tot îşi dădea silinţa să te proptească şi să te târască înăuntru. Te mai puteai ţine întru câtva pe picioare şi deşi mişcările ţi-erau neîndemânatice, puteai totuşi să te deplasezi, ceea ce arăta că erai încă viu – şi nu numai viu, ci chiar conştient.

Am ajutat-o pe stăpână să închidă poarta şi-am început să merg încoace şi-ncolo prin curte, ca să-mi potolesc greutatea şi apăsarea din inimă. Fiul tău, doar în maiou şi chiloţi, a ieşit afară urlând o dată tare: „Tată!“ şi punându-se pe suspinat. Luând exemplu de la mama lui, s-a strecurat sub braţul tău drept, uşurându-i mamei povara cea grea şi echilibrându-ţi corpul. Aţi mers aşa toţi trei cam 30

de paşi, din mijlocul curţii până în faţa patului soţiei tale, însă a fost un drum lung şi anevoios, care mie mi s-a părut că a durat un secol.

Am uitat că eram un câine pe care apele împuţite de pe stradă îl murdăriseră tot şi mă simţeam un om legat de soartă de voi; am schelălăit trist şi v-am urmat până în faţa patului. Corpul ţi-era tot pătat de sânge, hainele îţi fuseseră rupte, poate făcute fâşii-fâşii cu vreun bici, iar dinspre nădragi venea un miros tare şi puturos de urină: fără nicio umbră de îndoială, te bătuseră de-ţi udaseşi nădragii. Soţia ta credea în frugalitate, dar şi iubea mult curăţenia, aşa că faptul că te-a lăsat să stai aşa culcat pe patul ei arată că încă te îndrăgea foarte mult.

Nu i-a păsat de tine că eşti murdar şi te-a lăsat să stai culcat în patul ei şi nu i-a păsat nici de mine că sunt murdar şi mi-a dat voie să stau pe labe în cameră. Fiul tău stătea în genunchi în faţa patului şi striga plângând:

— Tată, ce e cu tine? Cine te-a adus în halul ăsta?

Ai deschis ochii, ai ridicat braţul şi l-ai mângâiat puţin pe cap. Ţi-au dat lacrimile.

Soţia ta a adus un lighean cu apă caldă, pe care l-a pus pe un taburet în faţa patului. Am mirosit că adăugase şi sare. A aruncat un prosop înăuntru, iar după aceea a pus mâna să te dezbrace de haine. Te-ai zbătut şi te-ai foit, spunând „Nu, nu!“, dar ea ţi-a dat cu îndărătnicie mâinile la o parte, a îngenuncheat lângă pat şi ţi-a descheiat nasturii de la haină. Mi-am dat seama că nu voiai să fii îngrijit de ea, dar n-aveai cum să refuzi. Fiul tău şi-a ajutat mama să te

dezbrace, şi-ai rămas culcat, gol puşcă, pe patul soţiei tale. Ea te-a şters pe tot corpul cu prosopul înmuiat în sare. Lacrimile îi picurau deseori pe pieptul tău. Şi fiul tău plângea, în timp ce ţie lacrimile îţi coborau pe la colţurile ochilor, pe care-i aveai închişi, către părul de pe tâmple.

În tot acest timp, soţia nu ţi-a pus nicio întrebare şi nici tu n-ai rostit un cuvânt. Doar fiul tău repeta la fiecare câteva minute:

— Tată, cine te-a adus în halul ăsta? Mă duc să mă răfuiesc cu ei!

Tu nu răspundeai, iar soţia ta nu zicea nici ea nici pâs, de parcă aveaţi o înţelegere tacită în privinţa aceasta. Neputincios, fiul tău s-a văzut silit să mă întrebe pe mine:

— Al Patrulea, cine l-a bătut pe tata? Du-mă să mă răfuiesc cu ei!

Am scheunat încet, exprimându-mi regretul – potopul adus de taifun tulburase mirosurile.

Ajutată de băiat, ea te-a schimbat în haine curate – o pijama de mătase albă, largă şi confortabilă, care, după ce-ai pus-o pe tine, ţi-a făcut faţa să-ţi pară şi mai neagră şi mai albastră. Soţia ta ţi-a aruncat hainele murdare în lighean, a şters podeaua cu un mop, iar după aceea l-a bătut uşurel pe cap pe fiul tău:

— Kaifang, stă să se luminze de zi, du-te să dormi puţin, mâine tot trebuie să mergi la şcoală.

A plecat cu ligheanul în braţe şi trăgându-l după ea şi pe băiat; eu i-am urmat.

Ţi-a spălat hainele cu apa de ploaie din găleata de

la fântână şi le-a pus la uscat pe frânghia de rufe. A intrat după aceea în aripa de răsărit, a aprins lumina şi, sprijinindu-se de fundul de bucătărie, s-a aşezat pe taburetul cel mic de acolo, cu coatele pe genunchi şi mâinile sprijinindu-i obrajii; avea privirea fixă, părând că stă cu gândul la o greutate de pe suflet.

Ea se afla în lumină, eu şedeam în întuneric şi puteam să-i văd faţa în chip neobişnuit de limpede. Avea buzele vinete şi privirea dezorientată. La ce se gândea? N-aveam cum să ştiu. A rămas stând aşa până când întunericul s-a risipit şi zorii s-au pogorât.

A fost o dimineaţă mai animată ca de obicei, din fiecare codon al oraşului auzindu-se vocile oamenilor. Unii erau veseli, alţii nemângâiaţi, unii se plângeau, alţii suduiau. Pe cer iarăşi se ţesuseră strâns nori negri, iar ploaia iarăşi cădea, când tare, când încet. Soţia ta s-a apucat să gătească. Părea să facă tăiţei, da, chiar tăiţei făcea. Mirosul de făină părea din cale-afară de curat şi proaspăt printre miasmele care înecau cerul şi pământul. Ţi-am auzit sforăiturile, băieţică, în sfârşit adormiseşi. Fiul tău s-a sculat şi cu ochii adormiţi a alergat să urineze la latrină, scoţând un zgomot foarte răsunător, în acel moment, mirosul lui Pang Chunmiao a străbătut sutele şi miile de izuri atât de tulburi că se prefăcuseră într-o singură nămo- leală, s-a apropiat cu repeziciune şi, fără pic de ezitare, a venit în faţa porţii. Am lătrat doar o dată, apoi mi-am plecat capul; îmi simţeam inima grea, iar o senzaţie de întristare fără pereche s-a încleştat ca o mână uriaşă în jurul gâtului meu.

Pang Chunmiao a ciocănit sonor la poartă. Ciocănise cu fermitate şi neşovăielnic, chiar şi cu o oarecare mânie. Soţia ta s-a dus şi i-a deschis şi cele două s-au privit de-o parte şi de cealaltă a pragului. Păreau să aibă să-şi spună o mie şi una de vorbe, dar n-au zis nimic. Pang Chunmiao a călcat înăuntru cu paşi mari – mai precis s-a repezit tropăind în curte. Soţia ta a urmat-o în spate, şchiopătând şi şontorogind. A întins o mână, părând că vrea s-o oprească pe cealaltă. Fiul tău a alergat cu mare iuţeală în mijlocul potecii pietruite, s-a învârtit acolo de câteva ori, cu faţa încordată şi neştiind ce să facă, iar mai apoi a alergat la pasajul de la intrare şi a închis poarta.

Prin geamul ferestrei, am văzut cum Pang Chunmiao traversează cu mare iuţeală micul coridor de acolo şi intră în odaia soţiei tale; pe dată i-am auzit apoi gemetele şi hohotele de plâns. Am văzut-o pe soţia ta urmând-o înăuntru, iar plânsetele ei erau şi mai răsunătoare. Fiul tău stătea pe vine la marginea fântânii, plângând şi spălându-se în acelaşi timp pe faţă.

Plânsetul celor două femei s-a oprit, iar în cameră păreau să fi început negocieri anevoioase. Unele vorbe întretăiate de suspine şi sughiţuri nu le-am auzit limpede, dar pe cele rostite complet le-am auzit pe toate.

— Cruntă vă e inima de l-aţi bătut în halul ăsta! a zis Chunmiao.

— Pang Chunmiao, eu cu tine n-am avut vrajbă în vremuri vechi şi n-am gâlceava nici în cele noi. E

plină lumea asta de flăcăi buni, de ce vrei să strici familia asta?

— Ştiu că ţi-am greşit, am vrut să-l las, dar n-am putut. Asta mi-e soarta...

— Lan Jiefang, hotărăşte tu.

După un moment de tăcere, te-am auzit pe tine:

— Hezuo, îmi pare rău, vreau să merg cu ea.

Te-am văzut ridicându-te pe picioare rezemat de Pang Chunmiao. Ati traversat coridorul, ati ieşit din casă si-ati intrat în curte. Fiul vostru a ridicat ligheanul şi l-a golit în faţa voastră, apoi s-a lăsat în genunchi pe potecă. Aşa, în genunchi, şi-a înălţat faţa înlăcrimată şi a spus:

— Tată, n-o lăsa pe mama... Mătuşa Chunmiao poate să stea şi ea... Mama lu mama şi mama lu tata nu i-au fost amândouă soţii bunicului Ximen?

— Băiatule, aşa era pe vremuri... ai spus tu jeluit. Kaifang, să ai grijă de mama, ea n-a greşit cu nimic, e greşeala tatii. Şi chiar dacă plec de-aici, am să fac tot ce-mi stă în putinţă să am grijă de voi.

— Lan Jiefang, de plecat poţi să pleci, dar ţine bine minte, câtă vreme trăiesc eu, să nu vii să mă cauţi pentru divorţ, a spus soţia ta din uşa casei, zâmbind cu răceală, dar cu lacrimile şiroindu-i pe obraji. Când a coborât de pe trepte, s-a prăbuşit la pământ, dar s-a căţărat repede la loc pe picioare. Te-a ocolit pe tine şi pe Pang Chunmiao şi l-a ridicat în picioare pe băiat, rostind ofensată: Ridică-te, bărbaţii au aur pe genunchi, nu trebuie să îngenuncheze în faţa nimănui! S-au dus amândoi pe pământul umflat de apă de lângă potecă, făcându-vă loc să treceţi.

În aceeaşi poziţie în care te adusese soţia ta de la poartă în casă rezemat de ea, Pang Chunmiao şi-a strecurat gâtul pe sub sub- soara ta stângă; braţul stâng îţi atârna peste pieptul ei, iar ea cu braţul drept te prinsese pe după şale. Aţi înaintat aşa anevoios, cu corpul tău greu părând că o să o facă în orice clipă pe fata asta slăbănoagă să se prăbuşească. Ea s-a forţat să se ţină ţeapănă, arătând o tărie care mişca până şi un câine.

Aţi ieşit. Un sentiment vag şi nedesluşit m-a mânat să vă urmez în poartă. Am rămas acolo pe trepte, petrecându-vă cu privirea. Croindu-vă drum prin apele murdare, aţi apucat pe strada Tianhua. Pijamaua ta albă de mătase s-a stropit toată foarte repede de noroi şi murdărie, care i-au murdărit şi ei hainele în acelaşi fel. Purta o fustă roşie, care sub cerul înceţoşat captura din cale-afară privirile. O ploaie măruntă bătea pieziş, iar trecătorii, unii înfăşuraţi în pelerine de ploaie, alţii sub umbrele, vă măsurau cu priviri curioase.

M-am întors în curte încercat de simţiri nespus de multe. M-am dus în coteţ, m-am trântit şi m-am uitat spre aripa de est. Fiul tău şedea pe taburet, plângând. Soţia ta i-a pus în faţă un bol de tăiţei aburinzi şi i-a zis tare:

— Mănâncă!

CAPITOLUL 50

Lan Kaifang îşi mânjeşte tatăl cu noroi; Pang

Fenghuang îşi împroaşcă mătuşa cu vopsea

...În sfârşit, mă reunisem încă o dată cu Pang Chunmiao. Drumul de la mine de-acasă până la librăria Xinhua poate fi făcut de un om sănătos, mergând cu viteză medie, în 15 minute, dar nouă ne-a luat aproape două ore. După cum a spus Mo Yan: „A fost un drum romantic, dar şi o călătorie plină de amărăciune, un act neruşinat, dar şi o acţiune nobilă, retragere, dar şi asalt, capitulare, dar şi rezistenţă, semn de slăbiciune, dar şi de putere, o provocare, dar şi un compromis". A mai folosit el multe alte perechi similare de termeni opuşi, unele potrivindu-se cu ce gândesc eu, altele fiind falsuri deliberate. Cred de fapt că plecarea mea de-acasă rezemat de Chunmiao n-a fost nici ceva nobil, nici ceva glorios, trebuind cel mai bine desemnată drept un lucru curajos şi corect.

Acum, când vorbesc despre asta, îmi apar în creier umbrelele într-un curcubeu de culori şi pelerinele de ploaie într-un caleidoscop de forme şi feluri, îmi apar nămolul şi apele murdare de peste tot, precum şi peştii care respirau anevoios pe străzile asfaltate şi broaştele strânse în grupuri mari. Acest potop de la începutul anilor '90 a dat în vileag tot felul de rele ascunse sub suprafaţa de falsă înflorire a acelei epoci.

Căminul lui Chunmiao din curtea din spate a librăriei Xinhua ne-a servit pentru moment drept cuib de dragoste. Decăzând până aici, nu mai aveam deja nimic de tăinuit, i-am spus lui Cap-Mare, cel ce pe toate le pătrunde. Nu ne reuniserăm deloc numai ca să

f

ne sărutăm şi să facem dragoste, dar după ce am intrat în camera ei, asta am făcut, ne-am sărutat şi am făcut dragoste, deşi corpul mă durea în multe locuri, iar durerea era greu de răbdat. Lacrimile ni se scurgeau pe obrajii celuilalt, muşchii ne tresăltau de bucurie şi plăcere, iar sufletele ni se contopeau. N-am întrebat-o cum a îndurat zilele de dinainte, iar ea n-a întrebat cine mă bătuse în halul acela. Ne cuprindeam cu braţele, ne îmbrăţişam, ne sărutam, ne mângâiam, nemaiţinând seama de nimic altceva.

...Fiul tău, forţat de soţia ta, a mâncat cu mare greutate jumătate de bol de tăiţei, iar zeci şi zeci de lacrimi i s-au rostogolit înăuntru. Soţia ta avea în schimb o poftă de mâncare grozavă, şi-a însoţit tăiţeii cu trei căţei de usturoi, iar jumătatea de bol rămasă de la fiul tău a terminat-o însoţită de alţi doi. Faţa i s-a îmbujorat toată de la usturoială, iar fruntea şi nasul i s-au acoperit de broboane de sudoare. I-a şters faţa cu ştergarul fiului tău şi i-a spus cu fermitate:

— Fiule, îndreaptă-te de spate, mănâncă bine, învaţă bine, creşti şi fă-te un bărbat cu totul pe picioarele lui şi fără teamă de nimic! Ei speră să ne vadă morţi, vor să-şi râdă de noi, visează!

L-am escortat pe fiul tău la şcoală, iar soţia ta ne-a petrecut până la poartă. El s-a întors şi a îmbrăţişat-o pe după şale, iar ea l-a bătut pe spate, spunând:

— Ia te uită, e mai înalt ca mine, flăcău mare!

— Mamă, nu care cumva să...

— Glumeşti, a râs ea, ce, pentru două rebuturi umane ca ăştia o să mă spânzur eu sau o să mă arunc

în fântână sau o să mă otrăvesc? Du-te liniştit, mama pleacă şi ea într-o clipă la lucru. Oamenii au nevoie de uscăţele, ceea ce înseamnă că au nevoie de mama.

Am apucat-o tot pe scurtătură. Apele râului Tianhua se um- flaseră de ajunseseră la aceeaşi înălţime cu podeţul. O parte din copertina de plastic a pieţei ţărăneşti fusese suflată de vânt, iar câţiva negustori din Zhejiang vărsau lacrimi în faţa mărfurilor lor, pânzeturi şi îmbrăcăminte, toate îmbibate de apă. Deşi eram în zori, era deja înăbuşitor; prin noroi se târau râme purpurii scoase la iveală de ploaie, în timp ce un roi de libelule roşii dădea ocol prin aer la mică înălţime. Fiul tău a făcut un salt şi a prins cu mişcări agere o libelulă; a mai făcut un salt şi a mai prins una. Ţinându-le între degete, m-a întrebat:

— Câine, vrei să mănânci?

Am scuturat din cap că nu.

Le-a frânt cozile, după aceea le-a prins laolaltă pe un pai şi le-a azvârlit cu putere în aer. „Zburaţi!“ le-a zis. Libelulele s-au rostogolit prin văzduh, prăvălindu-se în cele din urmă în noroi.

Un şir de clase ale şcolii Fenghuang s-au prăbuşit peste noapte; a fost cu-adevărat prilej de mare bucurie în vremuri de cumplit dezastru – dacă s-ar fi prăbuşit peste zi, în timpul orelor, Pang Kangmei, care tocmai inspecta şcoala calamitată, n-ar mai fi rostit atâtea vorbe mândre şi cuvinte eroice. Curtea şcolii, din- totdeauna înghesuită, era acum într-o devălmăşie de nu se poate din cauza molozului şi a gunoaielor care o acopereau toată. Numeroşi copii

săreau încoace şi încolo printre cărămizile sparte şi cioburile de olane. Nu erau trişti, de fapt erau chiar foarte însufleţiţi. La intrarea în şcoală erau parcate mai bine de zece limuzine luxoase, pătate toate de noroi. Cât despre Pang Kangmei, aceasta era încălţată în cizme de ploaie semiînalte de culoare roz, avea pantalonii suflecaţi peste genunchi, şi era pătată de noroi pe gambele albe ca zăpada; era îmbrăcată într-o salopetă de pânză albastră, purta ochelari de soare şi ţinea în mână un megafon, în care striga răguşit:

— Dragi profesori, dragi elevi, potopul adus de taifunul numărul 9 ne-a provocat uriaşe pagube în întregul judeţ şi în întreaga şcoală. Ştiu că aveţi toţi inimile grele, şi în numele consiliului judeţean şi al prefecturii doresc să-mi exprim tot sprijinul şi compasiunea! Propun ca şcoala să ia vacanţă timp de trei zile, iar în aceste trei zile ne vom organiza forţele, vom curăţa gunoaiele şi vom rezolva problema claselor. Una peste alta, pe scurt, chiar de-ar fi ca eu, Pang Kangmei, secretara consiliului judeţean, să-mi fac birou în noroi, tot am să-i fac pe copii să meargă la şcoală în clase spaţioase, luminoase şi sigure!

Cuvântarea lui Pang Kangmei a stârnit aplauze pline de căldură, iar feţele multor profesori s-au împăienjenit de lacrimi. Pang Kangmei a continuat:

— În aceste momente-cheie de acţiune împotriva dezastrelor, toate cadrele din judeţ trebuie să fie prezente în persoană pe teren şi să-şi îndeplinească în mod exemplar datoria, cu cea mai mare implicare şi cel mai înalt entuziasm! Cine va cuteza să se arate neglijent sau să arunce pasiv responsabilitatea pe

umerii altora va fi pedepsit sever şi nu i se va arăta clemenţă!...

...Că eu, subprefectul responsabil de cultură, educaţie şi sănătate publică, mă ascundeam în aceste momente-cheie într-o cămăruţă, unde mă înlănţuiam cu amanta pe viaţă şi pe moarte în iubire era fără doar şi poate... o josnicie şi o neruşinare; deşi mă răniseră în bătaie, deşi nu ştiam că şcoala se prăbuşise, deşi era din pricina unei iubiri care mă pătrundea până la oase şi mi se întipărea în inimă, toate acestea nu erau motive care să stea în picioare. Drept care, când m-am dus peste câteva zile cu cererea de demisie şi de ieşire din Partid la departamentul de organizare al consiliului judeţean, vicepreşedintele Lii mi-a spus cu mare răceală:

— Amice, ţi-ai pierdut deja dreptul de a-ţi da demisia şi de a te retrage din Partid, ce te aşteaptă este revocarea din funcţie, excluderea din Partid şi excluderea din funcţiile publice!

Ne înlănţuiam în iubire de dimineaţa până seara, mueam şi înviam la loc. Cămămtta era umedă şi înăbuşitoare, sudoarea noastră pătrunsese prin cearceafuri, părul ne era de parcă ar fi fost proaspăt murat de o ploaie mare. Îi miroseam lacom mirosul de pe corp, vedeam adesea în întuneric razele asemenea unor flăcărui pe care le aruncau ochii ei din pricina iubirii, şi îi spuneam trist şi bucuros în acelaşi timp:

— Chunmiao, Chunmiao a mea... dacă e să mor acum, mor împăcat...

Buzele ei deja umflate şi înroşite şi din care se

prelingeau firicele de sânge mi-au astupat iar gura, braţele iar i s-au încolăcit disperate de gâtul meu şi ne-am cufundat încă o dată în locul acela dintre viaţă şi moarte. Nu mi-ar fi trecut prin cap că trupul unei fete atât de slăbănoage are o capacitate atât de mare de iubire, la fel cum nu mi-ar fi trecut prin cap că un corp de bărbat între două vârste, numai răni şi vânătăi, poate să se coordoneze cu ea în timpul tălăzuirilor înspăimântătoare ale iubirii. Aşa cum a scris Mo Yan într-un roman: „Există un soi de iubire care este un pumnal ascuţit vârât în inimă". Dar nu e de ajuns: există un soi de iubire care-ţi poate face inima ţăndări; există un soi de iubire care-ţi poate face sângele să ţi se prelingă din păr; fiind cufundaţi în asemenea iubiri cum eram, oameni înţelegători, puteţi să ne iertaţi? Iubind-o aşa, făcând dragoste cu ea, am şters duşmănia faţă de criminalii care îmi acoperiseră ochii, mă târâseră într-o cameră întunecată şi mă bătuseră crunt; îmi stâlciseră oasele doar într-un loc la picior, restul erau răni de suprafaţă. Iscusinţa cu care ştiau să bată era deosebită – se arătaseră asemenea unei cete de bucătari cu mână excepţională, care prăjesc friptura întocmai după cum comandă clientul. Şi nu numai că mi-am şters duşmănia faţă de ei, mi-am şters-o şi faţă de cei care comandaseră bătaia asta cruntă. Trebuia să fiu bătut, dacă n-aş fi încasat bătaia asta soră cu moartea dar m-aş fi iubit atât de arzător cu Chunmiao aş fi avut mustrări de conştiinţă şi aş fi fost înnebunit de spaimă. Aşa că, bătăuşilor şi clienţilor de bătăuşi, vă sunt recunoscător din

străfundul sufletului, mulţumesc... mulţumesc... Mi-am zărit faţa în ochii scânteietori ca perlele ai lui Chunmiao şi am auzit aceleaşi vorbe din gura ei înmiresmată ca o orhidee – spunea şi ea întretăiat: „Mulţumesc“... „Mulţumesc!“...

...Când şcoala a dat vacanţă, elevii au cântat şi-au jucat de bucurie. Această calamitate care produsese pagube uriaş de mari şi scosese la lumină serioase probleme era în ochii copiilor vânzoleală şi noutate, iar în inimi le aducea însufleţire şi chef de joacă. Mai bine de o mie de elevi ai şcolii Fenghuang s-au răsfirat pe Bulevardul Poporului, făcând circulaţia care se afla oricum într-o devălmăşie de nu se poate să se afle într-o devălmăşie şi mai mare. În acea dimineaţă, pe străzi, aşa cum ai povestit tu, peştişori de o neîmblânzită vitalitate, cu burţile albe şi cât o palmă de mari, care-şi deschideau şi-şi închideau obrajii şi-şi fremătau cozile, se încrucişau cu crapi argintii care-şi pierdeau viaţa de cum se-ndepărtau o clipă de apă, precum şi cu grindei dolofani, galben-piersicii, care stăteau în nămol, în locurile în care le place. Şi mai multe erau broaştele mari cât o castană, care ţopăiau încoace şi-ncolo pe străzi complet fără nicio ţintă, unele căutând să sară de pe partea stângă a drumului în cea dreaptă, iar altele tulind-o în schimb din toate puterile de pe partea dreaptă spre cea stângă. La început, numeroşi rezidenţi culeseseră cu găleţi sau pungi de plastic toate soiurile astea de vieţuitoare, dar apoi, ajunşi acasă, le aruncaseră fără întârziere în vreun pârâiaş din apropiere sau pur şi simplu pe drum. Pe drumurile din capitala judeţului

pe care s-a circulat în acea zi s-a petrecut un măcel brutal, iar sunetele peştilor striviţi le făceau oamenilor, ca şi câinilor, inimile să palpite; zgomotele scoase de broaştele strivite mă făceau să-mi ţin tot timpul răsuflarea şi să-mi închid ochii, pentru că îmi pătrundeau direct în timpane, ca nişte săgeţi murdare.

Ploaia ba cădea, ba se oprea, iar când se oprea, lumina umedă a soarelui săgeta din când în când printre nori; întregul oraş arunca atunci aburi de căldură umedă. Mortăciunile începuseră să putrezească şi răspândeau putoare. Într-un asemenea moment, cel mai bine era să ne găsim adăpost acasă. Fiul tău n-avea gând de întoarcere – să fi vrut, ca să-şi uşureze apăsarea de pe inimă, să rătăcească într-o plimbare fără nicio ţintă prin oraşul aflat în devălmăşie? Bine, să-l urmez. M-am întâlnit cu mai bine de zece câini cunoscuţi, care mai de care dornic să-mi raporteze pagubele suferite de tagma noastră câinească în acest dezastru. Muriseră doi câini, unul era lupul din curtea din spate a hotelului gării, fusese strivit de un zid care se surpase peste el, iar celălalt ogarul cu blana lungă de la piaţa de vânzare en-gros a materialelor lemnoase de pe malul râului – din neatenţie, căzuse în apă şi se înecase. Auzind aceste veşti, am slobozit în direcţiile unde se găseau cei doi când muriseră în aceste nefericite accidente două urlete prelungi, arătându-mi jalea.

L-am urmat pe fiul tău, şi pe nebăgate de seamă am ajuns la poarta librăriei Xinhua. Cete după cete de copii ţâşneau înăuntru, dar fiul tău n-a intrat şi el.

Faţa lui albastră părea să fie şi rece, la fel cum părea să fie şi tare, ca un ciob. Aici am văzut-o pe fiica lui Pang Kangmei, pe Pang Fenghuang. Purta o pelerină de plastic galben-portocalie şi cizme semiînalte din cauciuc de aceeaşi culoare: semăna cu o mlădiţă de foc care-ţi lua ochii. O urma o femeie tânără şi vânjoasă – era clar vorba de garda ei de corp. În spatele lor venea surioara A Treia, cu blana imaculată. Se ferea cu cea mai mare grijă de apa murdară de pe jos, dar pe labe n-avea cum să nu se murdărească. Fiul tău şi Pang Fenghuang şi-au încrucişat privirile, iar ea a scuipat revoltată direct la picioarele lui. L-a ocărât crunt: „Golanule!“ Capul fiului tău s-a lăsat în piept de parcă ar fi primit în ceafă o lovitură de cuţit. A Treia şi-a dezvelit dinţii la mine, pe faţă răsărindu-i o expresie misterioasă. În faţa uşii de la librărie se strânseseră vreo duzină de câini. În ultima vreme, numărul câinilor care îi conduceau la şcoală pe copii era în creştere în oraş, asta din pricina modelului de loialitate iară pereche şi curaj asemenea pe care îl ofeream eu. Am păstrat însă distanţa faţă de ei. În rândul lor se numărau două căţele cu care mă împreunasem cândva şi care s-au apropiat târându-şi ţâţele veştejite până la mine, cu gând de şuetă. Răceala mea le-a făcut să se retragă jenate. Mai bine de zece şcolari din clasele mici se jucau un joc brutal şi dezgustător – căutau pe drum broaşte din acelea de un verde deschis şi le biciuiau uşurel cu câte o nuia. Burţile acestora se umflau încetul cu încetul, iar când ajungeau ca nişte mingi, băieţii le făceau să explodeze cu câte un colţ de

cărămidă. Îmi era greu să rabd un asemenea zgomot. L-am apucat pe fiul tău de pulpană, manifestându-mi dorinţa de a ne întoarce acasă. El m-a urmat vreo 10-12 paşi, dar apoi s-a oprit deodată, cu faţa albastră precum jadul întunecat din pricina agitaţiei şi cu ochii plini de lacrimi. A spus:

— Câine, nu ne întoarcem acasă, du-mă la ei!

...între reprizele de făcut dragoste, eram, din pricina ostenelii, într-o stare pe jumătate de trezie, pe jumătate în vis. Chiar şi acum, ne mângâiam unul pe altul. Îmi simţeam degetele umflate, iar pielea de pe ele era la pipăit ca mătasea de subţire şi fină. Ea a gemut între vis şi realitate, spunând vorbe fără minte de genul: „Ce iubesc eu e faţa ta albastră, de când te-am văzut prima dată m-ai fermecat, când m-a dus prima oară Mo Yan la tine la birou am şi vrut să fac dragoste cu tine". Şi-a apucat chiar, într-un chip foarte copilăresc, sânii în palme ca să mă uit la ei şi mi-a zis: „Uită-te, au crescut pentru tine..." Faptul că, în momentele în care cadrele şi masele din întregul judeţ purtau un vajnic război împotriva grozăviei naturii, noi făceam ce făceam şi vorbeam cum vorbeam era fără doar şi poate un lucru cu totul inoportun, ba chiar se poate spune că era ceva detestabil şi demn de toată ruşinea. Dar acestea au fost faptele, nu pot să le tăinuiesc faţă de tine.

Am auzit zgomote la uşă şi la fereastră. Ţi-am auzit şi ţie lătratul. Jurasem că oricine, şi Dumnezeu din ceruri, dacă vine să ciocăne la uşă, n-o să-l luăm în seamă, dar lătratul tău era precum un ordin căruia nu poţi să i te împotriveşti şi m-a făcut să mă ridic

nerăbdător în picioare – asta pentru că ştiam că laolaltă cu tine se găsea fiul meu. Fusesem rănit serios, dar a face dragoste este un medicament care vindecă rănile eficient, aşa că mi-am pus hainele pe mine cu iuţeală şi precizie. Deşi eram ameţit şi picioarele-mi erau moi, nu m-am prăbuşit la pământ. Am ajutat-o şi pe Pang Chunmiao, care era de parcă îi trăsese cineva afară toate oasele din corp, să se îmbrace şi să-şi pieptene la nimereală părul.

Când am deschis uşa, un fir de lumină caldă şi umedă mi-a înţepat dureros ochii. Pe dată, un bulgăre de nămol negru ca smoala, asemenea unei broaşte râioase, mi-a zburat în faţă. N-am apucat să mă feresc, inconştient nici nu voiam să mă feresc, iar acel bulgăre de nămol m-a nimerit răsunător peste faţă.

Mi-am şters cu mâna noroiul urât mirositor de pe faţă; în ochiul stâng îmi intrase nisip grunjuros care mă înţepa dureros, dar cu dreptul încă mai puteam vedea. Mi-am zărit fiul, fierbând de mânie, şi am zărit şi câinele, rece şi nepăsător. Am văzut că fereastra şi uşa erau toate nămolite şi că în apa murdară din faţa uşii se săpase deja o gaură mare. Cu ghiozdanul în spate şi cu mâinile pline de nămol, fiul meu era stropit peste tot pe faţă şi pe corp. Expresia lui ar fi vrut să fie de indignare, dar din ochi îi ţâşneau iară întrerupere lacrimi. M-au podidit şi pe mine lacrimile, m-am simţit de parcă aş fi avut o mie şi una de vorbe să-i explic, dar n-am făcut decât să gem ca atunci când te dor dinţii:

— Fiule, aruncă…

Am făcut un pas în afară, m-am sprijinit de cadrul uşii ca să nu mă prăbuşesc, am închis ochii şi-am stat să-i primesc în faţă noroiul. I-am auzit respiraţia gâfâită şi bulgăre după bulgăre de noroi, şi urât mirositor, şi fierbinte, mi-a zburat în faţă cu un şuierat. Unii mă izbeau drept în şaua nasului, alţii mă nimereau drept în frunte, alţii mi se lipeau de piept, iar încă alţii mă izbeau în burtă. Un bulgăre tare şi care clar avea înfăşurat în el un ciob de ţiglă m-a nimerit peste membru, iar acest atac grav m-a făcut să gem, să mă arcuiesc dureros de şale, să mi se înmoaie picioarele, să mă las pe vine, iar după aceea să stau jos.

Am deschis ochii. Spălaţi de lacrimi cum erau, puteam şi văd cu amândoi. I-am zărit faţa contorsionându-i-se ca o talpă de pantof pusă pe foc şi am văzut cum un bulgăre mare îi cade din mână la pământ. A scos un ţipăt plângăcios, iar după aceea a fugit acoperindu-şi faţa cu mâinile. Câinele m-a lătrat nebuneşte de câteva ori şi l-a urmat în goană.

Câtă vreme am stat în uşă ca tintă a mâniei fiului meu şi îndurându-i atacurile cu bulgări de noroi, Pang Chunmiao, iubita mea, a stat într-una în picioare lângă mine. Fiul meu mă ataca pe mine, dar şi ea era stropită toată cu noroi. M-a sprijinit de braţ să mă ridic, spunându-mi încet:

— Frate, trebuie să răbdăm asta... Dar sunt bucuroasă, mi se pare că vinovăţia noastră s-a mai uşurat puţin...

În timp ce fiul meu mă ataca cu bulgări de noroi, în galeria de la etajul clădirii de birouri a librăriei

Xinhua se aflau câteva zeci de oameni. Mi-am dat seama că erau conducătorii şi personalul librăriei. Printre ei se afla şi un mărunţel numit Yu, care îl rugase pe Mo Yan să intervină la mine ca să fie promovat director-ad- junct. Ţinea în mână un aparat de fotografiat greu şi de cea mai bună calitate şi a înregistrat cu el, din unghiuri diferite, de la distanţe diferite şi cu lentile diferite, toată tărăşenia. Mai apoi, când Mo Yan mi-a arătat vreo duzină de fotografii selectate chiar de fotograf, m-am cutremurat de spaimă. Pozele chiar ar fi putut primi un premiu internaţional de fotografie. Şi cea cu faţa mea atacată de bulgări, şi cea, luată de aproape, cu mine, având faţa şi corpul acoperite toate de noroi, şi cu Pang Chunmiao, în mare măsură nenoroită, dar cu o expresie de dezolare pe faţă, erau poze cu o compoziţie echilibrată şi contrast marcat; iar cea în care eu, nimerit în membru, mă îndoiam de durere, iar Pang Chunmiao, cu o expresie de panică pe faţă, se îndoia şi ea să mă rezeme, precum şi cea în care eu şi Pang Chunmiao eram sub atac, fiul meu se afla încă în poziţia de aruncare deşi bulgărele îi plecase din mână, iar câinele privea dintr-o parte, pierdut, toate acestea puteau fi amândouă intitulate „Pedepsindu-l pe tata“ sau „Tata şi amanta lui“ şi introduse după aceea, ca opere terifiante, în rândul fotografiilor clasice.

Doi oameni au coborât de la galerie şi-au venit, făcându-se mici, în faţa mea. I-am recunoscut, unul era secretarul filialei de partid de la librărie, celălalt era şeful de la paza librăriei. Când au vorbit cu noi, se

uitau în altă parte.

— Lan, a spus cu dificultate secretarul, îmi pare tare rău, dar n-avem ce face… cel mai bine e să plecaţi de-aici… trebuie să înţelegi, executăm decizia consiliului judeţean…

— Nu-i nevoie să-mi explici, înţeleg, plecăm pe loc.

— În plus, a zis şovăielnic şeful pazei, Pang Chunmiao, ai fost suspendată din funcţie şi eşti sub investigaţii, te rog să te muţi în biroul secţiei de pază din clădirea a doua, ţi-am pregătit acolo un pat.

— Să mă suspendaţi se poate, dar să mă investigaţi, nu. N-o să-l părăsesc niciun pas, doar dacă mă omorâţi!

— Bine e să te-nţelegi, bine e, a zis şeful pazei, oricum noi ţi-am spus tot ce aveam de spus.

Ne-am rezemat unul de altul şi ne-am dus la robinetul din curte. Le-am zis celor doi:

— Îmi pare foarte rău, dar trebuie să mă folosesc de apa voastră ca să mă spăl pe faţă, dacă nu sunteţi de acord…

— Ce vorbă-i asta, Lan, a rostit tare secretarul, ne-am arăta prea mărunţi! Uitându-se vigilent de jur împrejur, a adăugat: De fapt, şi dacă plecaţi şi dacă nu, nu e treaba noastră, dar eu vă sfătuiesc să o faceţi cât mai repede. Jupâneasa a mare e foc şi pară…

Ne-am curăţat de noroiul de pe faţă şi de pe corp şi, sub privirile iscoditoare ale celor de sus, am intrat în cămăruţa strâmtă, umedă şi plină de igrasie a lui Chunmiao. Ne-am îmbrăţişat şi ne-am sărutat câteva minute.

— Chunmiao… am zis.

— Nu trebuie să zici nimic, mi-a tăiat ea vorba, spunând apoi calm: Merg cu tine în foc şi-n apă, oriunde-ar fi!

...în prima dimineaţă în care şcoala a început din nou, fiul tău s-a întâlnit în poarta şcolii cu Pang Fenghuang. Fiul tău şi-a întors faţa şi nu s-a uitat la ea, dar ea s-a apropiat în schimb ţanţoşă nevoie mare şi l-a bătut cu degetele pe umăr, făcându-i semn să o urmeze. S-a oprit în spatele unui arţar de la răsărit de poartă şi, cu raze de însufleţire scânteindu-i în ochi, a spus:

— Lan Kaifang, ai făcut o chestie foarte tare!

— Ce-am făcut? N-am făcut nimic... a zis el cu vorba împleticită.

— De ce te mai arăţi modest? a zis ea. Când i-au raportat mamii, am auzit tot. Mama a zis scrâşnind din dinţi: „Ticăloşii ăştia fără ruşine aşa trebuie să fie dreşi!“

Fiul tău s-a răsucit să plece, dar ea a întins mâna şi l-a oprit şi i-a dat şi un picior în pulpă, zicând supărată:

— Unde pleci? Mai am de vorbit cu tine!

Diavoliţa asta mică se făcuse graţioasă şi frumoasă, semăna cu o sculptură în os făcută cu o iscusinţă mai presus de cea a cerului. Pieptul ei mic de-abia înmugurise şi avea o frumuseţe de fată tânără căreia nu-i puteai rezista. Fiul tău încă părea că şuieră de furie, dar pe dinăuntru se predase de mult cu arme şi bagaje. Am oftat prelung, fără să vreau: piesa romantică a tatălui numai ce se joacă cu mare vigoare, că povestea romantică a fiului dă şi ea să

încolţească.

— Tu-ţi urăşti tatăl, eu o urăsc pe mătuşa, a zis Pang Fenghuang. Parcă a fost adoptată de bunici şi n-are nicio legătură de rudenie cu noi. Mama, bunica şi bunicul au închis-o în cameră şi trei zile şi trei nopţi s-au pus pe rând să o convingă să-l lase pe tatăl tău; bunica i s-a pus şi în genunchi, dar ea n-a ascultat. După aceea a sărit peste zid şi s-a dus la taică-tău să hoinărească cu el! Şi-a încleştat apoi dinţii: Tu l-ai pedepsit pe taică-tău, vreau şi eu s-o pedepesesc pe ea!

— Nu-i mai iau în seamă, a zis fiul tău, ăştia sunt un câine si-o căţea, asta sunt!

— Aşa e, aşa el a rostit Pang Fenghuang, un câine şi-o căţea, mama a zis la fel.

— Nu-mi place de maică-ta! a zis el.

— Cum de-ndrăzneşti să nu-ţi placă de mama? a zis ea crunt, dându-i un pumn. Mama e secretarul consiliului judeţean, a stat cu perfuzii la noi în curtea şcolii ca să conducă acţiunea împotriva dezastrelor! N-aveţi televizor acasă? N-ai văzut-o la televizor pe mama tuşind şi scuipând sânge?

— Ni s-a stricat televizorul. Nu-mi place de ea, ce-ţi pasă?

— Pfui! Eşti invidios! Feţişoară albastră ce eşti, pocitanie!

Fiul tău a prins-o brusc de curelele ghiozdanului şi a tras cu toată puterea în faţă de ele, dându-le după aceea drumul în spate. Pang Fenghuang s-a izbit de trunchiul arţarului.

— Mă doare... a zis ea, continuând apoi. Bine, bine,

nici eu nu-ţi mai zic Faţă-Albastră, o să-ţi zic Lan Kaifang. Când eram mici, am crescut împreună, suntem prieteni vechi, nu? Hai, eu vreau s-o pedepsesc pe mătuşă-mea şi tu trebuie să mă ajuţi să-mi duc planul la capăt.

Fiul tău a mers mai departe. Ea a alergat în faţa lui şi i-a zis, holbându-se la el:

— Ai auzit?

...Nu ne gândiserăm să plecăm departe, voiam doar să găsim un loc izolat unde să ne dăm la fund până trece furtuna, iar după aceea să rezolvăm pe cale legală problema divorţului meu.

Du Luwen, proaspăt numit secretar în Târg-de-măgari, fusese înainte şeful secţiei de muncă politică de la Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere, succesorul meu şi fârtat de suflet cu mine.

I-am dat un telefon din staţia de autobuz, rugându-l să-mi găsească un loc izolat. A avut o uşoară ezitare, dar într-un târziu s-a învoit. N-am plecat cu autobuzul, ci ne-am strecurat încetişor până în Satul-cu-peşti, cătunul aşezat pe malul râului, la sud-est de capitala judeţului; de la micuţul debarcader de acolo, am închiriat o barcă şi am coborât pe râu cu ea. Proprietăreasa era o femeie de vârstă mijlocie, cu faţa uscăţivă şi ochii mari-mari cât ai unei căprioare; în cabină avea un băieţel cam de un an. Ca să-l împiedice să se caţere peste marginea bărcii, îl priponise de gleznă cu o fâşie de pânză roşie, legând celălalt capăt al acesteia de grilajul de la despărţitura cabinei.

Du Luwen ne-a întâmpinat la micul debarcarder

din Târg-de- măgari. Îşi conducea singur maşina. Ne-a instalat în trei odăi din curtea din spate a cooperativei. Cooperativa de Aprovizionare şi Desfacere suferise asalturile celor ce făceau afaceri pe cont propriu şi era aproape ruinată; majoritatea personalului plecase în căutare de slujbe şi mai rămăseseră doar câţiva moşnegi de pază la cămin. Odăile în care urma să locuim noi fuseseră înainte ale secretarului cooperativei, însă acesta plecase la pensie în oraş, lăsând în urmă casa complet mobilată. Lu Duwen ne-a arătat un sac de făină, unul de orez, două bidoane de ulei, cârnati, conserve şi alte aiimente si-a zis:

— Staţi pitulaţi aici, vă lipseşte ceva, îmi daţi telefon acasă, să nu care cumva să ieşiţi când vă tună. De locul ăsta răspunde secretara Pang, a picat adesea pe-aici în raiduri inopinate.

Am început o viaţă fericită şi putredă până la măduvă. În afară de gătit şi de mâncat, nu făceam decât să ne îmbrăţişăm, să ne sărutăm, să ne mângâiem şi să făcem dragoste. N-am încotro şi trebuie să-ţi spun ruşinat şi cât se poate de onest că, plecând în debandadă, nu ne aduseserăm deloc rufe de schimb, aşa că în majoritatea timpului stăteam dezbrăcaţi. Era normal să facem dragoste aşa, însă o senzaţie de absurd şi caraghios mă cuprindea când ne beam terciul, fiecare cu un bol în mână, complet dezbrăcaţi. I-am zis lui Chunmiao, autoironie:

— Aici chiar e grădina Edenului.

Nu deosebeam ziua de noapte, iar tărâmul viselor se confunda cu realitatea. Odată chiar am adormit

adânc în timp ce făceam dragoste, iar apoi Chunmiao m-a împins brusc la o parte şi s-a aşezat în capul oaselor, spunând panicată şi neliniştită:

— L-am visat pe băieţelul de pe barcă, se căţărase la sânul meu, îmi zicea mamă, voia să-mi sugă laptele.

...Fiul tău nu avea cum să reziste farmecelor lui Pang Feng- huang şi, pentru a putea să o asiste în planul ei de pedepsire a lui Pang Chunmiao, a minţit-o pe soţia ta.

Eu am urmărit acea dâră de miros în care mirosul tău şi cel al lui Pang Chunmiao se amestecau precum două fuioare într-o funie, iar ei m-au urmat pe mine; fără să ne abatem nici măcar cu un fir de păr, am mers pe urmele voastre ajungând la debarcaderul din Satul-cu-peşti. Ne-am suit în bărcuţa cea mică, a cărei proprietăreasă era o femeie de vârstă mijlocie cu ochi de căprioară şi care avea priponit în cabină un băieţel negricios şi grăsuliu, îmbrăcat doar cu un şorţuleţ roşu. Văzându-ne că ne suim în barcă, băieţelul s-a însufleţit – îmi înhăţa coada să şi-o vâre în gură.

— Încotro, domnilor elevi? ne-a întrebat amabilă proprietăreasa stând în spate, cu vâslele în mână.

— Câine, încotro? m-a întrebat Pang Fenghuang.

Am lătrat de două ori spre aval.

— În josul râului, a zis fiul tău.

— Şi dacă mergem în josul râului, tot trebuie să mergem undeva.

— Vâsleşte în josul râului, când ajungem o să-ţi spună câi nele, a zis plin de încredere în sine fiul tău.

Proprietăreasa a râs. Barca a ajuns pe mijlocul râului şi-a-n- ceput să coboare urmând valurile, ca un peşte zburător. Pang Fenghuang şi-a dat jos pantofii şi ciorapii, s-a aşezat pe marginea bărcii şi şi-a întins picioarele în apă. Tufele de cătină de pe pragurile de pe ambele părţi ale râului urcau şi coborau în şir necurmat, iar deseori stoluri-stoluri de egrete se roteau deasupra lor. Pang Feng- huang a început să cânte. Avea o voce clară şi melodioasă, iar când cântecul îi ieşea din gâdej, semăna cu clinchetul slobozit de şira- guri-şiraguri de clopoţei argintii. Cu buzele tremurându-i, fiul tău mai scotea şi el pe gură din când în când câte un vers însingurat. Era clar că ştie foarte bine cântecul cântat de ea, dar nu putea să deschidă gura. Băieţelul avea faţa numai zâmbet, îşi deschisese guriţa în care îi răsăriseră deja patru dinţi şi, cu saliva curgându-i din gură, cânta şi el susurând şi gângăvind.

Ne-am suit pe mal la debarcaderul din Târg-de-măgari. Pang Fenghuang a plătit extrem de generos drumul dar, pentru că suma depăşea cu mult preţul stabilit dinainte, femeia cu ochi de căprioară a părut înnebunită de spaimă.

V-am găsit cu precizie ascunzişul. După ce aţi deschis, v-am zărit expresiile ruşinate şi panicate de pe feţe. Tu m-ai ţintuit crunt cu privirea, iar eu am lătrat stânjenit de două ori. Voiam să spun: „Lan Jiefang, iartă-mă, ai părăsit deja casa, nu mai eşti stăpânul meu, stăpânul meu e fiul tău, iar executarea ordinelor stăpânului e datoria mea sacră“.

Pang Fenghuang a dat la o parte capacul unei

găletuşe de tablă şi a împroşcat vopseaua dinăuntru pe corpul lui Pang Chunmiao.

— Mătuşo, eşti o stricată! i-a zis Pang Fenghuang lui Pang Chunmiao, care făcuse ochii mari şi se uita la ea cu gura căscată. A dat după aceea o dată din mână către fiul tău, ca un ofiţer care dă ordine neşovăielnice, şi a zis: Retragerea!

I-am urmat pe Pang Fenghuang şi pe fiul tău la sediul comitetului orăşenesc de partid, unde l-am găsit pe secretarul organizaţiei, Du Luwen, căruia Pang Fenghuang i-a spus pe un ton poruncitor:

— Sunt fiica lui Pang Kangmei, te rog să trimiţi o maşină să ne ducă înapoi în capitală.

...Când Du Luwen a ajuns la Edenul nostru cel murdărit de vopsea, a bâiguit:

— Umila părere a slugii voastre e să vă luaţi acum zborul departe!

Ne-a adus câteva rânduri de haine curate şi un plic cu ştampilă oficială cu o mie de yuani înăuntru şi a zis:

— Nu trebuie să-i refuzaţi, vi-i dau cu împrumut. Chunmiao a făcut ochii mari, privindu-mă pierdută şi neştiind ce să facă.

— Dă-mi zece minute, lasă-mă să cuget niţel.

I-am cerut o ţigară, m-am aşezat pe scaun şi-am fumat-o încet. Când am ajuns cu ea la jumătate, m-am ridicat şi am spus:

— În seara asta la şapte, te rog să ne duci la gara din judeţul Jiao. Ne-am suit într-un tren care mergea de la Qingdao la Xi'an.

Când am ajuns în gara din Gaomi, era deja nouă şi

jumătate. Ne-am lipit feţele de ferestrele murdare ale trenului şi ne-am uitat la călătorii cu bagaje grele în spate de pe peron şi la chipurile tăcute ale câtorva lucrători de la căile ferate. În depărtare se găsea splendoarea luminoasă a oraşului. În piaţa gării, chirăiau în gura mare numeroşi şoferi ai taxiurilor la negru şi numeroşi vânzători ambulanţi de mâncare. Gaomi, când o să ne mai putem noi întoarce aici cu fruntea sus?

Ne-am dus la Xi'an şi ne-am adăpostit la Mo Yan. După ce terminase studiile la grupa de arta creaţiei, devenise reporter la un mic ziar local. Ne-a instalat în cămăruţa dărăpănată de nu se poate pe care o închiria el în zona Henancun, iar el s-a dus să doarmă pe sofaua de la birou. Ne-a dăruit o cutie de prezervative japoneze ultrasubţiri şi ne-a spus râzând şi ciudat, şi răutăcios:

— Cadoul e mic, afecţiunea e mare, binevoiţi să-l primiţi!... În vacanţa de vară, fiul rău şi Pang Fenghuang mi-au poruncit iar să vă caut urmele, iar eu i-am dus la gară. Am lătrat grav în faţa unui tren care mergea spre apus. Voiam să spun că dâra mirosului vostru era precum şinele acelea luminoase, se întindea până într-un loc îndepărtat, unde mirosul meu nu putea să ajungă.

CAPITOLUL 51

Ximen Huan se vrea stăpân peste capitala judeţului; Lan Kaifang îşi taie degetul ca să încerce

părul în vacanţa de vară din 1996, se împlineau cinci ani de când vă luaserăţi tălpăşiţa. Vestea că tu lucrai ca redactor la ziarul cel mititel la care Mo Yan era redactor-şef, iar Pang Chunmiao era bucă tăreasă la cantina ziarului ajunsese de mult la urechile soţiei şi ale fiului tău, dar ei păreau să vă fi dat cu desăvârşire uitării. Soţia ta continua să muncească prăjind uscăţele şi îşi păstrase şi pasiunea pentru ele. Fiul tău era deja elev în anul întâi la Liceul numărul 1 şi avea rezultate excepţionale la învăţătură. Pang Fenghuang şi Ximen Huan erau şi ei elevi la acelaşi liceu. Rezultatele lor de la examenul de admitere fuseseră foarte slabe, dar pentru că ea era fata celui mai înalt cadru de conducere din judeţ, iar el fiul celui care crease „Bursa Jinlong“ în valoare de 500 000 de yuani pentru liceu, şi zero să fi avut la examen, că porţile liceului tot le-ar fi fost larg deschise.

Din primul an de gimnaziu, Ximen Huan mergea la şcoală în capitală. Mama lui, Huang Huzhu, venise şi ea la oraş, ca să se îngrijească de el. Locuiau în casa ta, animând mult acest loc singuratic, rece şi părăsit, animându-l chiar exagerat de mult.

Ximen Huan nu era din fire un copil cu chemare de carte, iar relele pe care le făcuse în aceşti cinci ani sunt greu de numărat până la capăt. În primul an după ce venise în oraş, încă se mai strunea, dar din al doilea an devenise stăpân peste zona de sud. Avea un nume la fel de rău ca Liu Cocoaşă-mică din zona de nord, Wang Cap-de-fier din cea de est şi Yu Sfrijitu din cea de vest, şi era unul dintre cei pe care poliţia oraşului îi numise „Cei patru derbedei“. Deşi Ximen

Huan săvârşise toate lucmrile rele pe care băieţii de vârsta lui le pot săvârşi – ba chiar şi numeroase lucruri rele pe care trebuie să fii adult ca să le săvârşeşti –, la suprafaţă nu se vedea că e un copil rău. Se îmbrăca întotdeauna cu haine de firmă frumoase şi care-i veneau bine şi răspândea întotdeauna un miros curat şi proaspăt. Părul şi-l ţinea întotdeauna tuns scurt-scurt, faţa o avea mereu albă şi curată, mustăcioara de un negru uleios de deasupra buzei de sus îi semnala tinereţea şi până şi privirea în cruciş pe care o avea când era mic se corectase. În felul în care se purta cu ceilalţi era numai armonie şi amabilitate, gura îi era toată numai vorbe pline de dulceaţă, iar pe soţia ta o trata mai mult decât politicos, cu câte un „mătuşico“ la fiecare vorbă şi cu deosebită căldură. Aşa că atunci când fiul tău îi spunea: „Mamă, dă-l afară pe Huanhuan, e un copil rău!“, ea îi lua apărarea: „Nu e nemaipomenit? Se poartă cu agerime şi pricepere, ştie şi să vorbească, şi dacă nu are note bune la învăţătură e din pricină că înzestrările individuale îi sunt şi lui limitate. Cred că mai încolo are să fie mai plăcut celorlalţi decât tine, tu semeni cu taică-tău, stai mut de dimineaţa până seara, de parcă toţi oamenii din China ţi-ar datora bani“.

— Mamă, nu-l cunoşti, se preface!

— Kaifang, spunea ea, chiar dacă e un copil rău, dacă dă de bucluc o să-l ajute taică-său să se rânduiască, nu e treaba noastră. Unde mai pui că eu cu mama lui suntem surori bune şi apropiate, gemene, cum să deschid gura şi să-i gonesc? îndură,

mai îndură câţiva ani, după ce terminaţi liceul, fiecare are să-şi urmeze drumul, şi atunci, chiar dacă noi o să vrem să stea, nu e sigur că el o să vrea să rămână! Unchiul tău are aşa mulţi bani că să fi cumpărat o casă la oraş ar fi fost floare la ureche pentru el. Ei locuiesc cu noi ca să ne îngrijim unii de alţii, după cum a fost şi gândul bunicilor.

Soţia ta a adus numeroase argumente greu de combătut, cu care a respins propunerea fiului tău.

Relele pe care le făcea Ximen Huan puteau să-i arunce praf în ochi soţiei tale, mamei lui sau fiului tău, dar nu şi mie. Eram un câine de 13 ani, mirosul mi se deteriora deja, dar puteam să disting mai mult decât bine mirosurilor oamenilor de lângă mine, precum şi pe cele lăsate de aceştia în fiecare loc. În treacăt fie spus, renunţasem deja la funcţia de preşedinte al asociaţiei canine; cel care îmi luase locul era Negrul, un câine-lup – în lumea câinilor din capitală, poziţia conducătoare a lupilor era de neclintit. După retragere, participam foarte rar la întrunirile regulate sub lună plină din piaţa Tianhua, iar atunci când, uneori, participam totuşi, mi se păreau seci şi insipide. La întrunirile noastre sub lună plină, era mereu cântec şi dans, băut şi mâncat, iubire şi împreunare, însă acţiunile generaţiei tinere erau de neînţeles şi greu de imaginat. De pildă, o dată, Negrul m-a mobilizat în persoană să vin să particip la, spunea el, cea mai stimulantă, mai misterioasă şi mai romantică activitate cu putinţă. Am fost mişcat de bunătatea lui şi am ajuns în piaţă la ora exactă. Am văzut câteva sute de câini venind

din toate părţile şi gonind nebuneşte în piaţă; n-au schimbat saluturi şi politeţuri, nu s-au ţinut de şotii şi cochetării, păreau că nici nu se cunosc între ei. Au împresurat statuia lui Venus fără braţe, care fusese ridicată din nou în piaţă, şi-au înălţat capetele, au lătrat de trei ori în cor, iar după aceea au făcut stânga împrejur şi au plecat gonind nebuneşte. Chiar şi preşedintele asociaţiei, Negrul, a făcut la fel. Au venit ca fulgerul şi-au plecat ca vântul, lăsându-mă într-o clipă singur-singurel în piaţa scăldată toată de lumina lunii. M-am uitat la Venus care îşi scânteia strălucirea albastru-închis, îndoindu-mă de-a dreptul dacă nu cumva visez. Am auzit mai apoi că se distrau cu cel mai la modă şi cel mai cool joc, „flash mobbing“, iar câinii care participau se numeau „flash mobberi“. Am auzit că mai târziu se distrau făcând acţiuni şi mai greu de înţeles, dar n-am mai participat. Simţeam deja că epoca preeminenţei mele se încheiase şi că începuse una nouă, plină de excitare şi de gânduri nebuneşti. Aşa era lumea câinilor, iar cea a oamenilor era, în mare, la fel. Deşi Pang Kangmei era încă în scaun şi se zvonea peste tot că urma să urce pe o funcţie importantă la provincie, momentul în care avea să fie investigată în „dublă desemnare“[1] de către comisia de disciplină, să i se deschidă apoi dosar la procuratură, iar în cele din urmă să fie condamnată la moarte cu suspendare a executării sentinţei timp de doi ani nu era departe.

După ce fiul tău a intrat la liceu, nu mi-am mai asumat sarcina de a-l conduce şi de a-l lua de la şcoală. Puteam să dorm în fiecare zi în aripa de apus,

să dorm până târziu şi să-mi amintesc de lucrurile din trecut, dar nu voiam să o fac, pentru că aceasta mi-ar fi iuţit îmbătrânirea fizică şi mentală. Fiul tău nemaiavând nevoie de mine, o urmam în fiecare zi pe soţia ta în piaţa gării uitându-mă la ea cum prăjeşte uscăţele şi cum le vinde. Aici am adulmecat eu că în saloanele de cosmetică, hotelasurile şi cârciumioarele din jurul pieţii dăinuia adesea mirosul lui Ximen Huan. Băieţică se prefăcea că e un tânăr ascultător care merge la şcoală cu ghiozdanul în spate, dar de cum ieşea pe poartă se suia într-un moto- taxi care-l aştepta anume la intersecţie şi gonea drept spre piaţa gării. Şoferul moto-taxiului era un bărbat ca un tigru cu faţa acoperită toată de păr, iar faptul că primea din toată inima să facă pe şoferul unui elev de liceu avea evident drept principal motiv mâna cea largă a lui Ximen Huan. Piaţa era teritoriul comun al

1 „Dubla desemnare“ este o procedură specială folosită pentru investigarea demnitarilor de partid în China.

Celor patru derbedei, fiind şi locul unde mâncau, beau şi se ţineau de curvăsăreala şi jocuri de noroc. Relaţiile dintre cei patru derbedei era la fel de schimbătoare ca vremea din luna a şasea. Uneori se aveau ca fraţii, jucând jocuri de beţie prin baruri, prostindu-se cu pupezele prin saloanele de coafură, jucând mahjongşi fumând prin hoteluri şi ţinându-se pe după gât prin piaţă, ca patru crabi legaţi unii de alţii cu o sfoară. Alteori îşi întorceau obrazul unul de la altul şi nu mai ştiau de nicio prietenie, se-mpărţeau în două cete şi se înclonţau de moarte ca nişte cocoşi

de luptă cu ochii holbaţi. Uneori mai apărea şi situaţia de trei contra unul. Mai apoi, fiecare şi-a format o ceată, alcătuind patru mici găşti, între care relaţiile erau tot aşa, ba de unire, ba de despărţire: toată atmosfera din jurul pieţei era stricată în ultimul hal de tărăboiul lor.

Soţia ta şi cu mine am văzut cu ochii noştri o încăierare brutală între ei, dar ea nu şi-a dat seama că generalul care comanda în această încăierare era copilul cel bun imaginat de ea, Ximen Huan. S-a petrecut într-o zi la amiază, sub un soare strălucitor – „la lumina zilei“, după cum se spune: mai întâi s-au auzit zarvă şi tărăboi dinspre barul numit „Bun de vii şi-a doua oară“, iar apoi dinăuntru au fugit patru tinerei cu capetele sparte şi sângele şi- roindu-le urmăriţi de alţi şapte cu bâte în mâini şi de unul care târa după el un mop. Cei patru au tulit-o ocolind piaţa şi, deşi fuseseră răniţi la cap, pe feţe nu li se citea nici groază, nici durere. Urmăritorii lor nu erau nici ei munciţi de vreun diavol sălbatic, iar câţiva chiar aveau pe faţă un zâmbet nerod. În etapa de început, încăierarea chiar păruse un fel de joacă. Printre cei patru care o luaseră la sănătoasa se afla unul slab şi înalt, cu o căpăţână dreptunghiulară asemenea băţului cu care pe vremuri paznicii de noapte băteau straja: era mica haimana din zona de vest numită Yu Sfrijitu. Cei patru nu alergau deloc numai cu gând să scape – în fuga lor au lansat şi ei un contraatac. Yu Sfrijitu a scos din sân o raşchetă triunghiulară, care îi semnala poziţia conducătoare în rândul celorlalţi, iar fârtaţii lui şi-au desfăcut

centurile de la brâu, au început să le fluture şi, cu strigăte puternice de yayayal, s-au repezit urmându-l pe Sfrijit în mijlocul celor care îi alergau. O vreme, bâtele au altoit capete iar centurile au biciuit obrajii, strigătele şi răcnetele jalnice s-au înlănţuit şi toată piaţa a fost cuprinsă de devălmăşie. Cei din piaţă au scăpat care cum a putut, în vreme ce poliţia, căreia i se raportase situaţia, era pe dmm. L-am văzut atunci pe Sfrijit cum înfige raşcheta în burta bondocului care fâl- fâia mopul şi cum acesta se prăbuşeşte cu un răcnet jalnic la pământ. Văzând că unul de-al lor fusese grav rănit, gaşca urmăritorilor s-a dezintegrat cât ai bate din palme. Sfrijitu şi-a şters raşcheta pe hainele bondocului rănit şi, cu un fluierat, şi-a condus fârtaţii în goană către sud, de-a lungul laturii de vest a pieţei.

Pe când cele două găşti de tinere haimanale se alergau şi se ciomăgeau în piaţă, l-am văzut pe Ximen Huan, cu ochelari de soare pe nas, trăgând agale dintr-o ţigară la o masă de lângă fereastră din barul „Sălaşul nemuritorilor“, aflat imediat alături de „Bun de vii şi-a doua oară“. Tremurând din toate încheieturile, soţia ta se uita doar la încăierarea din piaţă şi nu l-a descoperit pe Ximen Huan. Şi chiar dacă l-ar fi descoperit, nu i-ar fi trecut prin cap că acest tânăr cu faţa albă era comandantul general în această încăierare. Ximen Huan a dibuit în buzunar după un telefon mobil cu capac glisant, obiect de ultimă modă pe atunci, a apăsat pe el de câteva ori, l-a dus la gură, a rostit în el câteva cuvinte, iar după aceea s-a aşezat iar jos, fumând. Se arăta versat şi

plin de eleganţă când fuma, cu o atitudine foarte asemănătoare cu cea a capilor mafioţi din filmele cu gangsteri din Hong Kong şi Taiwan. În acelaşi timp, pe când Sfrijitu şi ciracii lui o cotiseră deja pe aleea Xinmin din partea de sud-vest a pieţei, un moto-taxi gonind în zbor l-a izbit pe Sfrijit din plin. Şoferul era bărbatul acela mare cu faţa acoperită toată de păr. Corpul Sfrijitului a plutit uşor până la marginea drumului, iar de la depărtare nu părea a fi o carcasă de carne însângerată, ci o bucată de plastic spongios îmbrăcată cu haine. Fusese un accident de circulaţie, vina îi aparţinea întru totul Sfrijitului. Pe de altă parte, se putea spune că era vorba de o faptă curajoasă făcută pentru o cauză justă şi săvârşită cu multă prezenţă de spirit, o împlinire măreaţă şi eroică a unuia care nu a şovăit să se sacrifice pentru a izbi curajos un derbedeu. Moto-taxiul s-a răsturnat la pământ şi a alunecat în faţă mai bine de zece metri, iar părosul s-a ales cu o rană gravă. În acel moment l-am văzut pe Ximen Huan că se ridică în picioare, îşi ia ghiozdanul în spate, iese din bar şi, fluierând şi, şutând într-un măr posmăgit, se îndreaptă în direcţia şcolii.

Vreau să-ţi mai relatez şi scena care s-a petrecut în curtea casei tale când Ximen Huan a fost eliberat după ce fusese reţinut la poliţia gării timp de trei zile pentru că se luase la harţă şi se bătuse.

Cu mânia citindu-i-se pe faţă, Huang Huzhu l-a tras de haină, l-a zgâlţânat şi a spus copleşită de durere:

— Huanhuan, Huanhuan, mă aduci în pragul

deznădejdii, am făcut eforturi atât de mari, pentru binele meu n-am făcut ni- mica-nimicuţa, am venit aici cu tine, te-am slujit pe tine să mergi la şcoală, iar tata n-a precupeţit sânge şi sudoare, ţi-a făcut toate hatârurile, ţi-a dat tot ce-ţi trebuie ca să mergi la şcoală, dar uită-te la tine...

Pe când vorbea, lui Huzhu i-au dat lacrimile. Ximen Huan a bătut-o pe umăr extrem de calm şi netulburat, spunând:

— Mamă, şterge-ţi lacrimile, nu mai plânge, lucrurile n-au stat aşa cum ţi le imaginezi dumneata. N-am făcut nimica rău, m-au nedreptăţit, uită-te la mine, arăt eu a copil rău? Mamă, nu sunt copil rău, sunt copil bun!

În continuare copilul acesta bun s-a pus pe cânt şi joc în curte, simulând în fel şi chip inocenţa şi puritatea, stârnindu-i zâmbete înlăcrimate lui Huzhu iar pe mine muncindu-mă de mă umpluse de amar şi scârbă.

Ximen Jinlong, care se grăbise să vină la auzul veştii, a fiert şi el de mânie la început, însă ascultându-i lui Ximen Huan vorbele înflorate şi meşteşugite i-a răsărit şi lui un zâmbet pe faţă. Nu-l mai văzusem de mult pe Jinlong, şi văzându-l acum, mi-am dat deodată seama că timpul n-are milă de nimeni şi e la fel şi cu bogaţii, şi cu săracii. Deşi era împachetat tot numai în lucruri de firmă şi participa adesea la fel de fel de activităţi sportive cu pretenţii, nu putea să-şi împiedice părul să i se rărească, ochii să i se tulbure şi burta să i se ţuguieze.

— Tată, du-te liniştit la treburile dumitale

însemnate, a zis Ximen Huan numai zâmbet, ca tatăl, nimeni fiul nu-şi ştie – nu mă cunoşti oare dumneata pe mine? Dacă e să vorbim de cusururile fiului dumitale, n-are altele decât că are limba cam alunecoasă, gura cam pofticioasă, trupul cam aplecat spre lene şi că-şi cam lasă gândurile să zboare când vede fete frumoase. Dar aşa cusururi mărunte n-ai şi dumneata?

y

— Fiule, i-a zis Ximen Jinlong, ai orbit-o pe mama, dar nu mă poţi orbi şi pe mine. Dacă nu văd eu prin mascarada asta măruntă a ta, înseamnă că degeaba mă mai vântur prin lume. Presupun că în anii ăştia ai făcut toate relele care se puteau face. Nu e greu să faci rele, dar e greu să faci toată viaţa numai rele, nu şi bune. Eu zic că de-acum încolo să faci şi ceva fapte bune.

— Tată, bine ai spus, o să fac din rele bune, a zis Ximen Huan, lipindu-se de Ximen Jinlong şi dându-i jos cu iscusinţă ceasul rar şi preţios de la mână. Tată, porţi un fals, e sub demnitatea dumitale, lasă-mă pe mine să-l port şi să-mi pierd obrazul!

— Palavre, ce fals, e Rolex original!

Câteva zile mai târziu, la televiziunea judeţului s-a transmis o ştire: „Liceanul Ximen Huan a găsit pe stradă o sumă mare de bani, dar nu i-a băgat în buzunar şi a predat şcolii uriaşa sumă de 10000 de yuani“. De atunci încolo, Rolexul care scânteia auriu n-a mai apărut la încheietura lui.

Copilul cel bun Ximen Huan a adus acasă un alt copil vestit pentru bunătatea lui – pe Pang

Fenghuang. Era deja o fată frumoasă, purta haine la modă, era plină de graţie şi gingăşie, cu sânii mici îndreptaţi în faţă, cu fundul mic răsucit în sus, cu o privire obosită, părul mereu umed şi părând tot o claie. Huzhu şi Hezuo, din vechea gardă, nu puteau deloc să-i sufere felul de a se îmbrăca, dar Ximen Huan le spusese încetişor: „Mamă, mătuşă, v-aţi învechit, aşa e moda acum“.

Ştiu că nu-ţi pasă de Ximen Huan şi nici de Pang Fenghuang, ci de fiul tău, Lan Kaifang. În relatarea mea de mai jos, o să între şi el în scenă.

Era o după-amiază de toamnă cu aer tare şi răcoros, iar soţia ta şi Huzhu nu erau niciuna acasă – li se solicitase să lipsească de la întâlnirea tinerilor.

Sub arţarul din coltul de nord-est al curţii era aşezată o masă pătrată, iar cei trei copii buni şedeau în jurul ei. Masa era încărcată de fructe de sezon şi mai era şi o tavă mare cu felii de pepene verde tăiate în formă de semilună. Ximen Huan şi Pang Fenghuang purtau haine la modă şi aveau feţe drăgălaşe, fiul tău era îmbrăcat demodat şi avea o faţă urâtă.

Faţă de o fată atât de frumoasă şi sexy ca Pang Fenghuang, niciun băiat nu putea rămâne indiferent, iar fiul tău, fireşte, nu era o excepţie. Te rog să-ţi aminteşti o clipă de scena când scobise prin noroi ca să-l lipească pe tine şi te rog să-ţi mai aminteşti şi cum m-a pus pe mine să-i conduc pe urma voastră până în Târg-de-măgari şi-ţi vei da seama că fiul tău, de mult, de mult de tot, devenise în realitate sluga pusă la muncă după voie de Pang Fenghuang.

Lucrurile groaznice petrecute mai apoi se trag dintr-o sămânţă care, în vremurile despre care povestesc, fusese deja semănată.

— Nu mai vine nimeni? a întrebat alene Pang Fenghuang sprijinindu-se de spătar.

— Curtea asta e toată a noastră azi, a zis Ximen Huan.

— Şi a lui, a arătat ea cu degetul ei subţire şi delicat înspre mine, care trăgeam un pui de somn la rădăcina zidului. Câinele ăsta, a spus apoi îndreptându-se din şale, e frate cu căţeaua de la noi de-acasă.

— Mai are alţi doi fraţi, a zis fiul tău înăbuşit, în satul Ximen. Unul la el acasă, a continuat arătând spre Ximen Huan, unul la mătusă-mea.

— Căţeaua noastră a murit însă, a zis Pang Fenghuang. A murit de oboseală de câţi pui a fătat, ţin minte că de când eram mică a fătat la pui fără întrerupere, coteţ după coteţ de căţeluşi. A zis apoi fără mare păsare: Lumea asta nu e dreaptă, dulăul îşi termină treaba şi pleacă, dar căţeaua rămâne acolo şi o duce tare greu.

— De aceea închinăm toţi ode mamelor, a zis fiul tău.

— Ximen Huan, ai auzit? a întrebat Pang Fenghuang numai zâmbet. O vorbă atât de profundă nu puteai s-o zici tu, nici eu nu puteam, doar Lan putea.

— Nu mă lua peste picior, a zis fiul tău stânjenit.

— Nu te luam peste picior, a zis ea, chiar te lăudam din adâncul inimii! A scos din geanta de piele albă ca laptele un pachet de Mariboro alb şi o brichetă de aur

fin incrustată cu diamante şi-a spus: Dacă tot nu-s babele acasă, să ne destindem un pic.

A dat un bobârnac iscusit în pachetul de ţigări cu unghia ei acoperită de ojă şi a scos la iveală o ţigară. Şi-a pus-o între buzele bogate de un roşu aprins, a apăsat pe brichetă, şi o mlădiţă albastră de foc a sâsâit afară din ea. A aruncat ţigările şi bricheta pe masă, a tras adânc un fum, iar după aceea s-a lăsat pe spate şi şi-a pus gâtul pe spătarul scaunului; cu faţa în sus şi buzele ţuguiate, era îndreptată toată către cerul albastru, într-un fel atât de versat că părea chiar afectat, aşa cum se întâmplă cu femeile care fumează în telenovele.

Ximen Huan a tras afară o ţigară, pe care i-a dat-o fiului tău. El a refuzat, scuturând din cap – chiar era un copil bun. Prin nările lui Pang Fenghuang a pufnit un hm! urmat de o vorbă dispreţuitoare:

— Fumează, nu mai face pe copilul bun cu mine! Şi uite, îţi mai spun, cu cât fumezi mai devreme, cu atât puterea de adaptare a corpului la nicotină e mai mare. Primul-ministru englez, Chur- chill, a tras la opt ani din pipa bunicului lui şi a trăit mai bine de 90 de ani. Deci e mai bine mai devreme decât mai târziu.

Fiul tău a cules ţigara, a ezitat un moment, iar într-un final a vârât-o în gură. Ximen Huan i-a aprins-o plin de solicitudine. Fiul tău s-a pus să tuşească fără oprire, făcându-se la faţă ca fundul de tigaie. Era prima ţigară pe care o fuma, dar în scurtă vreme avea să devină un fumător înrăit.

Ximen Huan se juca cu bricheta de aur cu diamante a lui Pang Fenghuang, spunând:

— De mare artă, fir-ar mama ei!

— Îţi place? Ia-o dacă-ţi place! a spus Pang Fenghuan nebi- nevoind să arunce nicio privire într-acolo. Toate-s aduse de nemernicii ăia care vor să se facă demnitari sau să contracteze vreun proiect!

— Deci mama ta... a dat fiul tău să zică ceva, oprindu-se apoi.

— Şi mama-i o nemernică! a zis ea. Cu ţigara între degetul mare şi cel mijlociu de la o mână, a arătat cu cealaltă spre Ximen Huan şi a adăugat: Taică-tău e şi mai nemernic! Iar taică-tău, a continuat arătând cu degetul spre fiul tău, e şi el un nemernic! A spus apoi râzând: Şi toţi nemernicii ăştia se prefac, toţi joacă teatru. O ţin una şi bună să ne călăuzească, să nu facem aia, să nu facem ailaltă. Dar ei? Ei fac şi aia, şi ailaltă!

— Şi de-aia nu ne lăsăm noi şi facem şi noi şi aia, şi ailaltă! a zis Ximen Huan.

— Corect! Ei vor să fim copii buni, să nu fim copii răi, dar ce e una şi ce e cealaltă? Suntem copii buni, suntem cei mai buni copii dintre copii cei mai buni!

Pang Fenghuang şi-a aruncat cu putere mucul de ţigară dintre degete către coroana arţarului, însă forţa nu a fost de ajuns, drept care mucul a căzut pe streaşină, unde a scos un firicel sub- ţire-subţire de fum negruliu.

— Poţi să zici şi de tata că-i un nemernic, a zis fiul tău, dar el nu s-a prefăcut şi nici n-a jucat teatru, altminteri nu i-ar fi fost aşa de rău.

— O, tot îi iei apărarea! a zis Pang Fenghuang. V-a aruncat şi pe tine şi pe mama ta şi s-a dus să se ţină

de amor… Da, şi sămânţa aia rea de mătuşă-mea e o nemernică!

— Eu îl admir, a zis Ximen Huan, a avut mare curaj, n-a mai fost subprefect, n-a mai vrut nevastă şi copil, şi-a luat iubiţica şi-a plecat cum i-a venit lui, asta chiar e cool\

— Taică-tău, a zis Pang Fenghuang, este, după vorba diavolului ăla de scriitor din judeţul nostru, Mo Yan, „cel mai viteaz şi cel mai nemernic, cel care bea cel mai bine şi care iubeşte cel mai bine“! 1 Flolbându-se, a zis apoi: Astupaţi-vă urechile, ce zic acuma nu trebuie să auziţi voi! Fiul tău şi Ximen Huan şi-au astupat supuşi urechile, iar ea a zis spre mine: Al Patrulea, ai auzit? Lan Jiefang şi mătuşica pot să facă dragoste de zece ori pe zi, de fiecare dată câte o oră!

Ximen Huan a hihăit. Pang Fenghuang i-a tras un picior, ocărându-l:

— Golanule, tot ai auzit!

Fiul tău se făcuse tot indigo la faţă, dar şi-a ţuguiat buzele şi n-a zis nimic.

— Când mai mergeţi în satul Ximen? a rostit Pang Fenghuang. Să mă luaţi şi pe mine, am auzit că acolo taică-tău a construit un paradis capitalist.

— Palavre! a zis Ximen Huan, pe pământul unei ţări socialiste cum să existe paradis capitalist? Tata e un reformist, un erou al timpurilor noastre!

1 Fraza apare ca atare în romanul Sorgul roşu al lui Mo Yan. Vezi ediţia românească, Humanitas Fiction, 2008, p. 8.

— Rahat, a zis Pang Fenghuang, e un mare stricat,

doar un- chi-tău şi mătuşica mea sunt eroii timpurilor noastre!

— Ia nu-! mai pomeniţi voi pe tata! a zis fiul tău.

— Taică-tău a răpit-o pe mătuşica, a omorât-o de supărare pe bunica şi l-a îmbolnăvit tot de furie pe bunicul, de ce să nu-l pomenesc? Dacă mă oftic, mă duc la Xi'an să-i aduc înapoi, să-i plimbăm pe uliţe şi să-i arătăm mulţimii.

— Hei, a zis Ximen Huan, chiar am putea să mergem să le facem o vizită la Xi'an.

— Bună idee, a zis ea, eu o să iau din nou o găleată de vopsea şi-o să-i zic când o văd: Mătuşico, am venit să te vopsesc.

Ximen Huan s-a pus să râdă în hohote. Fiul tău îşi ţinea capul în jos şi nu spunea nimic.

Pang Fenghuang i-a tras un picior şi i-a zis:

— Lian, mai în largul tău niţel! Hai, mergem toţi, da?

— Nu, eu nu merg!

— N-ai vlagă-n tine! a zis ea. Bine, hai că eu mă duc, nu mai stau cu voi la distracţie.

— Nu pleca, a zis Ximen Huan, programul n-a început încă.

— Ce program?

— Părul magic, părul magic al mamii, a zis el.

— Aoleu! a exclamat ea. Cum de-am uitat de asta? Ce ziceai? Că dacă-i tai capul unui câine şi i-l coşi la loc cu păr de-al mai- că-tii, câinele poate pe loc să bea şi să mănânce, asta ziceai, nu?

— N-am făcut un experiment atât de complex, dar dacă-ţi faci pe piele o crestătură şi presari deasupra

cenuşă din părul mamii, în zece minute rana se-nchide şi nu lasă nicio cicatrice.

— Am auzit că mama ta nu se poate tunde, că dacă se tunde îi curge sânge.

— Aşa e.

— Am mai auzit că e tare bună la inimă şi că dacă e cineva rănit în sat şi merge să-i ceară păr, smulge din cap şi-i dă.

— Aşa e.

3

— Şi nu cheleşte dacă tot smulge aşa?

— Nu, cu cât smulge din el, cu atât se-ndeseşte.

— Oho! N-o să flămânzeşti niciodată, a zis ea, şi dacă taică-tău pică şi ajunge-un sărăntoc fără o leţcaie în buzunar, maică-ta poate să vândă păr şi să vă ţină şi pe voi.

— Nu, nici dacă ajung milog pe drumuri n-o s-o pun pe mama să-şi vândă părul, a zis Ximen Huan cu fermitate. Chiar dacă nu-s fiul ei bun.

— Ce? a zis Pang Fenghuang surprinsă. Nu eşti fiul ei bun? Dar al cui eşti?

— Am auzit că al unei fete de liceu.

— Fată de liceu cu copil din flori, ce cooll a zis ea adâncită în gânduri. E mai cool decât mătuşica.

— Păi fă şi tu unul!

— Mănânci rahat! Eu sunt copii bun!

— Şi ăia de fac copii nu sunt copii buni?

— Ce copii buni, copii răi, toţi suntem copii buni! a zis ea. Hai, începe experimentul, vrei să-i retezi capul lui Al Patrulea?

Eu m-am pus indignat pe lătrat. Puişori de lele,

care îndrăzneşte să se atingă de mine, îl mursec! le spuneam.

— Nu se poate să-i faceţi rău câinelui meu, a spus fiul tău.

— Păi şi ce facem? Aţi făcut atâta tărăboi şi acum mă păcăliţi. Am plecat.

— Stai, nu pleca, a zis fiul tău.

S-a ridicat şi s-a dus în bucătărie.

— Ce faci? a strigat ea tare.

Fiul tău a ieşit din bucătărie ţinându-şi strâns cu dreapta degetul mijlociu de la mâna stângă. Sângele i se prelingea printre degete.

— Ai înnebunit?

— Asta e sămânţă de-a unchiului! a zis Ximen Huan. În momentele-cheie, face treaba de-adevăratelea!

— Copile din flori, nu mai băga vorbe deştepte! a strigat ea. Scoate repede părul ăla magic.

Ximen Huan a alergat în casă şi a adus şapte fire lungi şi groase de păr, pe care le-a făcut cenuşă deasupra mesei.

— Deschide mâna!

Pang Fenghuang a întins mâna şi l-a prins pe fiul tău de încheietura mâinii rănite.

Rana de la degetul lui mijlociu era foarte serioasă. Am văzut cum Pang Fenghuang se albeşte la faţă, face gura mare şi se încruntă, de parcă ar fi durut-o rău şi pe ea.

Ximen Huan a ridicat cenuşa de pe masă folosindu-se de o bancnotă nouă-nouţă, presărând-o apoi uniform peste degetul rănit.

— Te doare?
— Nu.
— Dă-i drumul la mână, a zis Ximen Huan.
— Sângele o să spele cenuşa.
— Stai liniştită.
— Dacă nu opreşte sângele, a zis ea feroce, o să-ţi tai ghearele alea de câine.
— Stai liniştită.
Pang Fenghuang i-a dat încet-încet drumul la mână.
— E, ce zici? a întrebat Ximen Huan mândru.
— Chiar e magic!

CAPITOLUL 52

Pentru Jiefang şi Chunmiao piesa devine realitate; Taiyue şi Jinlong îşi găsesc împreună sfârşitul

Lan Jiefang, de dragul iubirii n-ai mai vrut viitor, n-ai mai vrut reputaţie, n-ai mai vrut casă şi, deşi n-ai mai fost pomenit de marea majoritate a oamenilor onorabili, totuşi un scriitor de teapa lui Mo Yan tot ţi-a cântat osanale. Dar, pentru faptul că la moartea mamii n-ai dat fuga acasă la înmormântare şi-ai fost atât de potrivnic părinţilor şi lipsit de iubire faţă de ei, mi-e teamă că şi unuia care se pricepe aşa de bine la false raţionamente ca Mo Yan i-ar fi greu să te disculpe.

...N-am primit veste de înmormântarea mamii. După ce m-am refugiat la Xi'an, mi-am schimbat numele ca un tâlhar care a săvârşit puzderie de

nelegiuiri. Îmi era limpede că până nu pică Pang Kangmei, tribunalul n-avea să-mi pronunţe divorţul. Nedivorţat şi dorind să fiu cu Chunmiao, nu puteam decât să fug departe pe meleag îndepărtat. Pe la colţuri de stradă în Xi'an am văzut de mai multe ori chipuri cunoscute de-acasă. Aş fi vrut tare mult să mă apropii şi să-mi dau cu oamenii aceia bineţe, dar nu puteam decât să-mi las capul în jos, să-mi feresc faţa şi să-i ocolesc. În cămăruţa unde sălăşluiam, Chunmiao şi cu mine am plâns de multe ori îndureraţi de dor de casă şi de dor de cei dragi. Plecaserăm din cauza iubirii, şi tot din cauza ei nu ne puteam întoarce. De câte ori nu luaserăm telefonul în mână şi-l lăsaserăm apoi jos, de câte ori nu aruncaserăm scrisori în cutia poştală pentru ca apoi să-l aşteptăm pe poştaş când le lua din cutie şi să ni le cerem înapoi sub un pretext sau altul! Veştile de-acasă ne veneau toate de la Mo Yan, dar el întotdeauna le spunea pe cele de bine, nu pe cele rele. El e un om căruia îi e teamă doar că lumea e lipsită de drame şi pesemne că ne socotea material de roman, drept care cu cât soarta noastră era mai jalnică, povestea noastră mai întortocheată, iar circumstanţele noastre mai dramatice, cu atât era mai pe potriva vrerii lui. Deşi n-am putut să mă întorc acasă la înmormântarea mamei, felul ciudat în care s-au potrivit lucrurile în acele zile a făcut să joc rolul unui fiu plin de iubire pentru părinţi. Un coleg de-al lui Mo Yan de la grupa de arta creaţiei regiza un serial despre Armata de Eliberare suprimând bandiţi, iar în serial exista un bandit numit Faţă-Albastră care

secera oamenii ca pe cânepă, dar care era desăvârşit de devotat mamei sale. Ca să mă ajute să mai fac un ban, Mo Yan m-a recomandat colegului lui, un om cu barbă mare, chel pe cap ca Shakespeare şi cu nas coroiat ca Dante. De cum mi-a văzut chipul, s-a bătut cu mâinile peste pulpe:

— Moaş-sa, nici nu-i trebuie machiaj!

...Goneam către sat în Cadillacul trimis de Ximen Jinlong. Şoferul cu faţa roşie nu voia să mă lase în maşină, dar fiul tău a ridicat din sprâncene şi şi-a bulbucat ochii la el:

— Crezi că ăsta e câine? Ăsta e un drept-credincios, a iubit-o pe bunica mai mult decât oricine din familia noastră!

De-abia ce-am ieşit din capitala judeţului că s-a pus pe ninsoare – măzăriche din aceea ca sarea de fină. Când maşina a intrat în satul Ximen, pământul era deja o întindere de un alb imaculat. Am auzit o rudă îndepărtată venită ca să bocească la mort plângând şi ţipând:

— Toate-n Cer şi pe pământ poartă doliu pentru tine, bunico! Omenia şi bunătatea dumitale au mişcat Cerul şi pământul, bunico!

Cu plânsetele şi gemetele sale, omul a stârnit la rându-i, ca un solist de cor, un val de gemete şi vaiete. Am auzit plânsetul răguşit al lui Ximen Baofeng, l-am auzit şi pe cel plin de vlagă şi tărie al lui Ximen Jinlong şi l-am auzit şi pe cel ca un cântec al lui Wu Qiuxiang.

De cum au coborât din maşină, Huzhu şi Hezuo si-au acoperit feţele şi s-au pus pe bocit. Fiul tău şi cu

Ximen Huan îşi sprijineau fiecare mama de braţ. Schelălăind profund îndurerat, i-am urmat. Acum Cel Mare murise, dar Al Doilea, care stătea pe burtă într-un colţ şi îmbătrânise rău, m-a salutat cu un lătrat grav; n-am avut însă puterea să-i răspund. Am simţit patru şuvoaie de răceală urcându-mi fiecare pe câte un membru şi prinzându-se laolaltă într-un sloi de gheaţă în măruntaiele mele. Am fremătat din tot corpul, membrele mi-au înţepenit şi reacţiile mi s-au încetinit. Mi-am dat seama că îmbătrânisem şi eu.

y

Mama ta fusese deja gătită şi aşezată în sicriu. Capacul acestuia stătea în picioare într-o parte. Straiele ei de înmormântare erau din satin violet, iar pe ele se găsea, în auriu închis, caracterul „viaţă lungă“. Jinlong şi Baofeng şedeau în genunchi la cele două capete ale sicriului. Părul lui Baofeng era încâlcit cu totul de-a valma; ochii lui Jinlong erau roşii şi umflaţi, iar pe pieptul hainei plânsul făcuse o pată umedă, mare cât gura unui bol de orez.

Huzhu şi Hezuo s-au năpustit în genunchi în faţa sicriului, bocind ascuţit în timp ce băteau în marginile acestuia.

— Mamă, mamă, cum de-ai plecat fără să ne mai aştepţi? Stânca de care ne sprijineam noi s-a prăvălit, mamă, mamă, ne-ai lăsat orfane, cum o să mai trăim noi... Aşa plângea înlăcrimată mereu şi mereu soţia ta.

— Mamă, mamă, toată viaţa ai răbdat amar, de ce te-ai dus acuma, când ai început şi tu să ai zile bune! plângea Huzhu.

Lacrimile le curgeau şuvoaie, împroşcându-i mamei tale straiele de înmormântare şi împroşcând şi hârtia galbenă pentru spirite care îi acoperea faţa. Se răspândeau aşa şi intrau în aceasta, dând senzaţia că moarta plânge.

Fiul tău şi Ximen Huan au îngenuncheat fiecare în spatele mamei lui, unul cu faţa ca fierul, altul ca zăpada.

Cei care se însărcinau cu toate treburile îngropăciunii erau soţii Xu Xuerong. Mătuşa Xu a scos un strigăt înspăimântat şi le-a îndreptat înapoi de spate pe Huzhu şi Hezuo:

— Aoleu, copii plini de iubire de părinţi ce sunteţi voi, să nu care cumva să vă cadă lacrimile pe corpul moartei, că dacă duce cu ea lacrimi de om viu pe trup o să-i fie greu să renască iarăşi...

Unchiaşul Xu a întrebat uitându-se de jur împrejur:

— S-au strâns toate rudele?

Nimeni n-a răspuns.

— S-au strâns toate rudele?

Cei care vă erau rubedenii de departe şi se aflau acum înăuntrul încăperii s-au uitat încurcaţi unii la alţii şi n-au răspuns nici ei. Unul totuşi a ridicat braţul arătând spre aripa de apus, rostind încetişor:

— Întreabă-l pe jupânul ăl bătrân.

L-am urmat pe unchiaşul Xu până la aripa de apus. Tatăl tău stătea într-un colţ şi cosea din sfoară subţire de cânepă şi paie de sorg un capac pentru oale. Pe perete atârna o lampă cu ulei, iar lumina ei palidă se întâmpla să lumineze exact colţul acela. Faţa tatălui

tău era un ghem de nedesluşire şi doar ochii îi iscau două raze de lumină. Şedea pe un taburet şi ţinea între picioare capacul de oală care în esenţă prinsese deja formă; când sfoara trece printre paie, făcea chila\, chilal

— Jupâne, a zis Unchiaşul Xu, lui Jiefang i-ai trimis vorbă? Dacă nu vine în ceva vreme, eu zic să…

— Puneţi capacul la coşciug! a zis tatăl tău, mai bine creşti câini decât să creşti copii!

…Auzind că o să joc la televizor, Chunmiao a zis că vrea şi ea. Ne-am dus să-l căutăm pe Mo Yan, iar Mo Yan s-a dus să-l caute pe regizor. După ce-a văzut-o, regizorul a zis: „Să o joace pe sora lui Faţă-Albastră“. Era vorba de un serial în 30 de episoade înfăţişând zece istorii cu bandiţi care ar fi putut să alcătuiască şi zece unităţi independente. Fiecare poveste se desfăşura pe parcursul a trei episoade. Regizorul ne-a povestit în mare scenariul. Un bandit poreclit Faţă-Albastră scapă cu fuga în adânc de munte după ce banda lui de tâlhari e împrăştiată. Armata de Eliberare îl ştie drept fiu cu iubire de părinţi, aşa că se înţeleg cu sora şi mama lui şi o pun pe mamă să se prefacă moartă şi pe soră să meargă în munte să-l înstiinteze. La auzul vestii, Fată-Albastră se coboară din munte şi se năpusteşte îmbrăcat tot în doliu în odaia de priveghi; soldaţii amestecaţi printre sătenii veniţi să dea o mână de ajutor dau năvală grămadă şi-l pun la pământ, iar în acel moment mama se ridică din coşciug şi zice: „Fiule, armata se poartă bine cu prinşii, dă-te prins!“ „Aţi înţeles?“ ne-a întrebat rezigorul. „Am înţeles“, am zis noi. El a continuat:

„Acum a dat zăpadă mare şi a închis muntele, aşa că n-avem cum să tragem scenele exterioare. Tu închipuieşte-ţi că eşti un bandit care a scăpat cu fuga şi-a stat departe de casă multă vreme şi care, după ce a primit vestea morţii mamei, fără să-i mai pese de nimic, a dat fuga acasă la înmormântare. Izbuteşti să te simţi aşa?“ „Hai să încerc.“ „Daţi-i haine de doliu.“ Câteva femei au răscolit printr-un morman de haine vechi care răspândeau un miros de mucegai după o robă albă cu care m-au înfăşurat; au făcut rost şi de un acoperământ de cap care se poartă la doliu şi mi l-au aşezat pe ţeastă. La şale, m-au încins cu o sfoară de cânepă. Chunmiao a zis: „Domnule regizor, partea mea cum o joc?“ „Imaginează-ţi doar că ţi-e frate, atât.“ „Nu e nevoie şi de-o armă?“ l-am întrebat pe regizor. „Dacă nu ziceai, să ştii că uitam: Faţă-Albastră ăsta e şef care poartă două arme. Recuzita, recuzita, faceţi rost de două pistoale să şi le vâre la brâu!“ Tot femeile care mă ajutaseră să mă îmbrac cu hainele de doliu au făcut rost de două pistoale de lemn pe care mi le-au vârât la brâu. Chunmiao a zis: „Port şi eu doliu?“ „Daţi-i şi ei haine de doliu.“ „Cum se poate trage cu aşa ceva?“ „De ce să tragi cu ele? Când mama ta se ridică din sicriu şi tu te dai prins, dibuie după ele şi aruncă-le pe jos şi gata. Ai priceput?“ „Priceput.“ „Hai să-ncepem atunci. Camera, gata!“ Odaia de priveghi a mamei fusese aranjată într-un şir de case dărăpănate de la capătul de vest al zonei Henancun, unde locuiam şi noi. Eu şi cu Chunmiao ne gândiserăm odată să închi- riem casele alea ca să facem acolo pâinici mari de

Shandong, dar chiria era prea mare, aşa că o lăsaserăm baltă. Mediul ne era aşadar foarte cunoscut. Regizorul ne-a zis să ne punem în starea potrivită, ca nu cumva să ne aflăm în faţa sicriului fără lacrimi şi horcăind răguşiţi. M-am uitat la Chunmiao, înfăşurată în haine mari de doliu cum era, precum şi la feţişoara ei trasă şi palidă de la lipsa mâncării de calitate, iar atunci o tandrete infinită mi-a tâsnit în inimă, iar lacrimile m-au podidit, zbătându-mi-se afară din orbite. Chunmiao, surioara mea bună, puteai să-ţi duci traiul îmbrăcată în brocarturi şi mâncând numai delicatese, dar uite că din nenorocire te-ai suit în barca asta ticăloasă a mea, ai venit aici în loc străin la capătul pământului şi rabzi aşa amar! Chunmiao s-a năpustit la pieptul meu, scuturată toată de plâns, ca o fetiţă care-şi caută fratele mai mare cale de o mie de li. Regizorul a strigat tare: „Stop, stop, stop! Jucaţi prea excesiv!“

...în faţa capacului de la sicriu, unchiaşul Xu a ridicat hârtia galbenă pentru spirite care îi acoperea faţa mamei tale şi a spus:

— Fii şi fiice plini de iubire de părinţi, aruncaţi ultima privire. Ţineţi-vă firea, să nu care cumva să vă pice lacrimile pe faţa ei!

Faţa ei părea uşor umflată şi se iăcuse gălbuie, de parcă ar fi fost dată cu un strat subţire de pudră aurie. Ochii nu îi avea complet închişi şi două şuviţe reci-reci de lumină îi săgetau afară, de parcă i-ar fi condamnat pe toţi urmaşii ei care îi priveau acolo rămăşiţele.

— Mamă, dumneata te-ai dus şi eu am ajuns

orfan... se plângea şi se văi ta Ximen Jinlong.

Au venit două rude îndepărtate şi l-au sprijinit ducându-l deoparte.

— Mamă, mama mea, ia-o şi pe fiica ta cu tine...

Baofeng se ciocnea cu căpăţâna de marginea sicriului, trosc! trosc! S-au repezit la ea câţiva, au sprijinit-o pe sub braţe şi au tras-o şi pe ea într-o parte. Ma Gaige, care era tânăr de tot la ani dar avea părul cărunt, şi-a cuprins mama şi n-a lăsat-o să se năpustească la sicriu.

Soţia ta se ţinea cu mâna de marginea sicriului, a deschis gura şi a horcăit răguşit, iar după aceea şi-a dat ochii peste cap şi s-a prăbuşit pe spate. Oamenii au tras-o grabnic într-o parte, unii frecându-i tendoanele de la mâini, alţii ciupind-o de punctul de acupunctură renzhong. După ce s-au chinuit aşa multă vreme, şi-a recăpătat suflul.

Unchiaşul Xu a strigat o dată şi tâmplarii care aşteptau în curte au intrat înăuntru în mână cu cutiile de scule. Au ridicat acoperişul coşciugului cu cea mai grijă şi au acoperit-o pe această femeie ce nu murise împăcată. La auzul pocănelilor şi scârţâielilor pe care le făcea capacul sicriului, planşetele copiilor ei au ajuns încă o dată la punctul cel mai înalt.

În următoarele două zile, Jinlong, Baofeng, Huzhu şi Hezuo, îmbrăcaţi în doliu complet, au stat aşezaţi pe rogojini la capetele sicriului, priveghind zi şi noapte. Lan Kaifang şi Ximen Huan şedeau faţă în faţă pe două taburete mici puse în faţa sicriului, aproape de un bol de porţelan, în care ardeau bani de hârtie. Pe masa pătrăţoasă din spatele sicriului era

pusă tăbliţa spiritului şi se găseau două lumânări albe, mari şi groase, amândouă aprinse. Cu cenuşa banilor de hârtie fluturând şi lumânările pâlpâind, tabloul era solemn şi plin de respect.

Oamenii care veneau să bocească la mort se perindau fără contenire. Unchiaşul Xu, pe nas cu ochelari de prezbit, şedea la o masă pătrată sub cais şi nota cu mare conştiinciozitate darurile pentru familia răposatei şi ofrandele pentru moartă. Hârtia de ars pentru morţi pe care o aduseseră în dar rudele, prietenii şi vecinii se înălţase într-o mică grămăjoasă sub cais. Vremea era neobişnuit de rece, iar unchiaşul Xu sufla adesea către vârful îngheţat de frig al pensulei; pe barba lui se prinsese brumă albă. Ramurile caisului se umpluseră şi ele de promoroacă, ca nişte flori de argint pe copacii înzăpeziţi.

...Criticaţi de regizor, am căutat pe cât cu putinţă să ne moderăm emoţiile. M-am gândit în sinea mea: „Eu nu sunt Lan Jie- fang, sunt banditul Faţă-Albastră, cel care ucide oameni fără să clipească, odată am îngropat o grenadă într-o sobă şi-aşa mi-am omorât soţia trezită de dimineaţă să facă de mâncare, altădată i-am tăiat limba unui copil care mi-a folosit porecla în prezenţa mea. Iubita-mi mamă a părăsit lumea aceasta, inima-mi e întristată, dar plânsetul meu e e cu extremă moderaţie, trebuie să-mi îngrop durerea în adâncul inimii. Lacrimile mele sunt extrem de preţioase, nu trebuie să se prelingă la nimereală ca apa de la robinet“. Însă era de-ajuns să o zăresc pe Chunmiao îmbrăcată în haine de doliu şi cu faţa murdară toată, că experienţele personale

precumpăneau faţă de cele ale personajului, iar trăirile proprii le înlocuiau pe ale acestuia. Am mai încercat de câteva ori, dar regizorul tot nu era mulţumit. În ziua aceea şi Mo Yan era prezent, iar regizorul i-a şopăcăit ceva. L-am auzit pe Mo Yan răspunzându-i: „Chelule, nu mai fi aşa de conştiincios, trebuie să vrei să dai o mână ajutor, altfel să ştii că stricăm prietenia!“ Ne-a tras apoi într-o pane şi ne-a zis: „Ce-i cu voi? Aveţi glandele lacrimale prea dezvoltate? Chunmiao poate să plângă de ceasul morţii, dar tu, frate, scapă trei-patru lacrimi şi gata. Nu e mama ta aia care a murit, e mama banditului. Trei episoade şi tu iei 3 000 pe episod, iar Chunmiao 2 000, 3 ori 3 fac 9, 2 ori 3

4 3

dă 6, 9 şi cu 6 egal 15, cu banii ăştia n-o s-o duceţi deloc rău. Hai să te mai învăţ o fază, a adăugat Mo Yan. Mai târziu, când o să tragă bocirea duhului la sicriu, să nu-ţi închipui că cea dinăuntru e mama ta, pentru că ea e acum în satul Ximen, îmbrăcată numai în mătăsuri, mâncând bunătăţuri şi bând pe alese şi având trai înlesnit. Imaginează-ţi în loc că înăuntru sunt 15 000 de yuani!“

...Deşi pe drum se strânsese zăpadă şi era periculos să mergi cu maşina, în ziua când au scos sicriul, tot au venit mai bine de 40 de limuzine în satul Ximen. Zăpada de pe drum a fost murdărită de gazul lor de eşapament, prefăcându-se într-o zloată murdară, iar apoi îngheţând şi prefăcându-se în mici bucăţele cenuşii de gheaţă. Maşinile s-au oprit toate pe terenul gol din faţa curţii familiei Ximen, iar cel de-al treilea

dintre fraţii Sun, cu o banderolă roşie pe braţ, le dirija acolo. De teamă că frigul are să facă pornirea motoarelor dificilă, niciuna nu şi l-a oprit. Şoferii şedeau înăuntru să se încălzească. Gazele de eşapament de la spatele celor mai bine de 40 de maşini s-au ridicat în aer, unindu-se şi formând o întindere de ceaţă albicioasă

Toţi cei veniţi să participe la funeralii erau personaje suspuse şi respectate. Mai bine de jumătate erau demnitari de la judeţ, restul erau prieteni buni de-ai lui Ximen Jinlong veniţi din afara judeţului. Sătenii n-au ţinut seama de frig şi, strângându-şi trupurile cu braţele, s-au adunat pe strada mare în dreptul curţii familiei Ximen, ca să se uite la tabloul zgomotos din faţa lor şi ca să aştepte tărăboiul şi mai mare pe care avea să-l aducă scoaterea sicriului. Câteva zile, ai mei aproape au uitat de mine. Seara m-am înghesuit laolaltă cu Al Doilea, ziua m-am preumblat înăuntrul şi în afara curţii. Fiul tău m-a hrănit de două ori – prima oară mi-a aruncat o pâinică, a doua, un pachet cu aripi de pui pe care se prinseseră bobiţe de gheaţă. Pâinica am mâncat-o, aripile, nu. Pentru că în aceste zile, lucrurile din trecut care aveau legătură cu Ximen Nao şi care erau sedimentate în străfundurile memoriei deseori ieşeau la suprafaţă, inima îmi era întristată. Uneori chiar uitam că eu însumi mă întorsesem de patru ori pe lume şi mă socoteam din nou stăpânul curţii familiei Ximen care tocmai trăia îndurerarea adusă de funeraliile soţiei; alteori mă luminam şi îmi dădeam seama că lumina şi întunericul sunt drumuri diferite,

că treburile oamenilor sunt ca firele de fum, dar şi că toate acestea nu au legătură cu mine, un câine.

Printre cei de pe stradă, se aflau şi unii înaintaţi în vârstă care le-au descris tinerilor cum a fost când Ximen Nao, pe vremuri, a scos sicriul mamei sale – cum era sicriul din lemn de cedru gros de patru degete, cum a fost nevoie de douăzeci şi patru de bărbaţi voinici ca să-l ridice, cum flamurile de condoleanţe se urmau fără întrempere de amândouă părţile uliţei şi cum la fiecare cincizeci de paşi se găseau corturi din rogojini în care rânduiseră sacrificiile de oferit pe drumul sicriului, porci şi capre întregi şi pâinici cât pepenii de mari... M-am îndepărtat în grabă, nu doream să fiu din nou prins în mlaştina amintirilor. Acum eram doar un câine, unul care a păşit deja pe tărâmul bătrâneţii şi căruia nu i-au mai rămas mulţi ani. Am văzut că demnitarii veniţi să participe la funeralii erau aproape toţi îmbrăcaţi cu paltoane negre şi aveau fulare negre legate la gât; unii, mai puţini, purtau şi câte o căciulă neagră din blană pe cap – era negreşit vorba de cei cu părul rar sau chei de-a binelea, pentru că cei fără căciuli aveau părul negru şi bogat. Fulgii de nea de pe creştetul capetelor îşi răspundeau atrăgător cu florile albe de hârtie de la piept.

La amiază, o maşină de poliţie „Steagul roşu“, care deschidea drumul, şi o limuzină Audi neagră, care o urma, s-au oprit încet-încet în faţa curţii familiei Ximen. Ximen Jinlong, îmbrăcat în doliu complet, a ieşit zorit dinăuntru. Şoferul a deschis portiera şi Pang Kangmei, îmbrăcată într-un palton negru din

lână fină, s-a strecurat afară. Faţa ei, pesemne din pricină că era toată în negru, părea din cale-afară de deschisă la culoare. Nu o mai văzusem de câţiva ani, iar acum avea riduri adânci la colţurile gurii şi ale ochilor. Un om cu aspect de secretar i-a prins la piept o floare albă. Ea avea o expresie plină de demnitate, doar în ochi i se vedea o îngrijorare adâncă, care însă oamenilor obişnuiţi le-ar fi fost greu să o sesizeze. A întins mâna înmănuşată într-o mănuşă neagră de piele şi i-a strâns-o lui Jinlong. Am auzit-o apoi zicându-i cu mare sugestivitate:

— Stăpâneşte-ţi durerea, rămâi netulburat, nu mpe rândurile!

Ximen Jinlong a dat demn din cap.

Strecurându-se afară din limuzină în urma lui Pang Kangmei a ieşit şi copilul cel bun, Pang Fenghuang. Îşi depăşea deja mama în înălţime. Fata chiar era şi frumoasă, şi în pas cu ultima modă. Purta o pufoaică albă şi blugi de un albastru închis, pantofi de stradă din piele albă de capră şi o căciulă albă tricotată. Nu era machiată şi arăta fără pereche de curată şi pură.

— Acesta e unchiul tău, Ximen, i-a zis Pang Kangmei fiicei ei.

— Bună ziua, unchiule! a spus Pang Fenghuang, părând cu totul nedornică să o facă.

— Mai târziu să te duci să faci închinăciune în faţa sicriului bunicii, a zis cu adâncă iubire Pang Kangmei. A avut bunătatea să te crească.

...M-am străduit să-mi închipui că în sicriu se află 15 000 de yuani. Nu trebuiau să fie legaţi teancuri-teancuri, ci răspândiţi peste tot de-a valma, astfel că

odată dat la o parte capacul sicriului să salte toţi în zbor. Şmecheria chiar a avut efect, iar când m-am uitat la Chunmiao, mi s-a părut acum că e la fel de caraghioasă ca un drăcuşor care face mutre. Roba ei de doliu se târa pe pământ, iar ea se împiedica deseori de marginile ei şi şontâcăia; mânecile atârnau şi ele largi, aşa cum le au actorii în operele tradiţionale. Ea rânjea, dezvelindu-şi incisivii cei nu foarte ordonaţi şi bocind. Îşi ştergea deseori lacrimile cu mânecile cele lungi, iar faţa îi era numai dâre cenuşii şi dâre negre, arătând ca un ou murat de-abia scos de la borcan. Cu această stare mentală, nu numai că nu mă năpădeau lacrimile şuvoi, dar nu mă puteam ţine să nu râd. Îmi dădeam totuşi seama că doar să râd şi cei 15 000 de yuani aveau să-şi ia zborul ca un stol de păsări. Ca să nu râd, mi-am încleştat fălcile, nu m-am uitat la Chunmiao, am privit înainte şi am intrat cu paşi mari în curte. Am tras-o de braţ cu mâna pe Chunmiao şi am simţit-o cum vine trop-trop în urma mea, ca un copil care tocmai şi-a vărsat năduful pe părinţi. În curte se fabricase cândva ilegal bumbac regenerat şi deşi zăpada acoperise totul, mirosul de gunoi şi mucegai încă se mai simţea. M-am repezit în odaie şi am dat de un sicriu vopsit în roşcat închis; capacul acestuia stătea în picioare într-o parte. Sicriul nu fusese acoperit, în mod clar pentru că mă aşteptau pe mine. În jurul lui stăteau în picioare mai bine de zece oameni, unii în haine de doliu, unii în haine de rând; mi-am dat seama că cei mai mulţi dintre ei erau soldaţi deghizaţi şi că mai târziu aveau să mă pună la

pământ. Pereţii camerei erau pătaţi cu un strat de negreală – fibrele şi mizeria care săltaseră în zbor când bătuseră bumbacul. Am văzut-o pe mama banditului Faţă-Al- bastră stând culcată în sicriu, cu faţa acoperită cu hârtie galbenă pentru spirite, îmbrăcată în straie de înmormântare din satin violet pe care era desenat caracterul „viaţă lungă“ în auriu închis. M-am năpustit şi am îngenuncheat în faţa sicriului, plângând şi ţipând: „Mamă... fiul tău cel lipsit de iubire a venit prea târziu...“

...însoţit de vaietele pline de tristeţe ale copiilor şi nepoţilor cei plini de iubire şi vrednicie, precum şi de muzica pe care o isca o vestită fanfară ţărănească din judeţul vecin, sicriul mamei tale a ieşit într-un sfârşit pe poartă. Spectatorii, care aşteptaseră deja multă vreme, s-au însufleţit numaidecât. Cel mai în faţă se găseau doi deschizători de drum, în mână cu prăjini lungi în jurul cărora erau înfăşurate fâşii de pânză albă: semănau cu nişte beţe de băgat frica în ciori. În urma lor veneau mai bine de zece copii cărând steaguri şi flamuri. Pentru munca lor aveau să primească răsplată bogată, aşa că pe feţe li se citea o voioşie pe care nu puteau să o ascundă. În spatele gărzii de onoare a copiilor veneau doi oameni care aruncau cu bani de hârtie: aveau mişcările bine exersate şi iscusinţa le era mare, astfel că banii de hârtie erau lansaţi în aer la mai bine de zece metri înălţime, după care pluteau din plin şi alandala la pământ. Urmându-i pe aceştia veneau patru oameni care duceau baldachinul cel mic, care acoperea tăbliţa spiritului. Pe aceasta stătea scris, cu caractere mari în

stil regulat: „Tăbliţa spiritului a fostei soţii a domnului Ximen Nao, Bai Yingehun, care a părăsit această lume“. Cei care vedeau această tăbliţă îşi dădeau seama că Ximen Jinlong îşi smulsese mama din mâinile lui Lan Lian şi i-o înapoiase tatălui său, modificându-i de asemenea acesteia statutul de concubină. Nu era lucru pe potriva regulilor, pentru că femeile ca Yingehun, care se măritau din nou, nu aveau calitatea de a intra în mormântul strămoşilor, însă Ximen Jinlong a încălcat vechile obiceiuri şi cutumele de altădată. După aceea venea uriaşul sicriu violet al mamei tale. Cărătorii de onoare erau patru pe fiecare parte, toţi figuri publice onorabile, cu paltoane negre şi flori albe la piept. Cei şaisprezece bărbaţi bine legaţi care cărau sicriul erau toţi de aceeaşi înălţime, toţi raşi pe cap şi purtau toţi uniforme galbene pe care se găseau imprimate caracterele „pin şi cocor“. Era vorba de echipa specială a companiei de servicii matrimoniale şi funerare dintr-un judeţ vecin. Aveau mersul ferm, talia dreaptă şi expresiile solemne, iară să dea deloc senzaţia de adâncă istoveală. În spatele sicriului veneau copiii şi nepoţii cei iubitori, în mâini cu bastoane de doliu din lemn de salcie. Fiul tău, Ximen Huan şi Ma Gaige puseseră peste hainele de rând o robă din stolă albă, tot cu o bucată de stofă albă înfăşurându-şi şi capetele. Fiecare dintre ei îşi sprijinea mama, înfăşurată în haine deşirate de cânepă, folosite la doliu; toţi lăcrimau fără zgomot. Jinlong îşi trăgea după el bastonul de doliu şi deseori îngenunchea la pământ, bocea şi nu se mai ridica, în

timp ce din ochi îi curgeau lacrimi roşii. Gâtlejul lui Baofeng răguşise deja şi nu mai putea scoate sunete: i se vedeau doar ochii goi şi gura larg- deschisă, nu isca lacrimi, nu făcea zgomote. Soţia ta se lăsa cu aproape toată greutatea trupului pe corpul slăbănog al fiului tău; câteva rude îndepărtate s-au apropiat şi l-au ajutat să o sprijine. Nu mergea, o târau alţii spre cimitir. Părul lung şi zburlit al lui Huzhu atrăgea privirile tuturor. În mod obişnuit, şi-l încolăcea într-un coc pe care îl punea la ceafă într-o plasă neagră pentru păr; de la depărtare părea că duce în spate un pachet negru. Acum, pe potrivă cu hainele deşirate de cânepă, îşi lăsase părul să se desfacă liber; ca o cascadă neagră, acesta i se prăvălea din creştetul capului până la pământ. Vârfurile care i se târau pe pământ s-au pătat mult de noroi. O rubedenie îndepărtată, o femeie cu vederea ageră, s-a apropiat câţiva paşi, s-a îndoit de şale şi i-a ridicat părul lui Huzhu, atârnându-şi-l apoi peste braţ. I-am auzit pe spectatorii de pe drum comentând pe şoptite despre părul miraculos al lui Huzhu. Unul a spus:

— În jurul lui Jinlong femeile frumoase sunt multe ca norii, şi uite că nu divorţează. E din cauză că trăieşte prin nevastă-sa, părul nevesti-sii îi cârmuieşte lui bogăţia şi demnitatea lui alea mari!

Pang Kangmei, ţinând-o de mână pe Pang Fenghuang, venea în spatele copiilor şi nepoţilor, laolaltă cu demnitarii şi cu cei cu aspect de bogătaşi. Până la investigarea ei în „dublă desemnare“ mai erau doar trei luni, iar faptul că îşi încheiase mai devreme şederea în funcţie iar promovarea întârzia

pesemne că o făcea deja să presimtă nenorocirea ce stătea să se abată asupra ei. Iar atunci, participarea ei, în acest moment, la aceste funeralii măreţe şi foarte publice, iar mai apoi intens mediatízate, prin ce resort psihologic era la urma urmei de explicat? Câine fiind, chiar trecut prin ciur şi prin dârmon cum eram, tot îmi venea greu să desluşesc o problemă aşa de complicată. Totuşi, mă gândeam, chiar dacă acţiunile ei nu aveau de-a face cu nimic altceva, cu Pang Fenhuang tot trebuiau să aibă, pentru că în fond fetiţa asta frumoasă şi rebelă îi era mamei tale nepoată.

...„Mamă, fiul dumitale cel lipsit de iubire a venit prea târziu.“ După ce am urlat aşa, instrucţiunile lui Mo Yan au dispărut fără urmă, iar faptul că joc rolul lui Faţă-Albastră într-un serial TV mi-a ieşit şi el din minte. S-a născut în mine halucinaţia, nu, nu halucinaţia, chiar am avut senzaţia cât se poate de vie că întinsă în sicriu, îmbrăcată în straie de înmormântare şi cu faţa acoperită cu o hârtie galbenă pentru spirite era chiar mama mea. Scena din urmă cu şase ani când o văzusem pe mama ultima oară mi-a apărut cu claritate în faţa ochilor. Jumătate din faţă îmi era umflată şi înfierbântată, iar urechile îmi zumzăiau – asta de la lovitura tatii cu talpa pantofului; în faţa ochilor mi-a apărut capul acoperit tot de păr alb al mamei, ochii din care i se prelingeau lacrimi tulburi, gura care i se pungise din cauză că-i căzuseră dinţii, mâinile care i se mişcau greu, pline toate de pete castanii şi vene varicoase, bastonul din lemn de piper de Sichuan care se afla culcat la

pământ, zbieretul îndurerat pe care l-a scos ca să mă apere... toate cele de-atunci mi-au apărut în faţa ochilor, iar atunci m-au podidit lacrimile, mamă, fiul tău a venit prea târziu! Mamă, cum ai dus-o toţi anii ăştia? Fiul tău nu are iubire de părinţi, a făcut lucruri pe care oamenii le scuipă şi blestemă, dar să ştii că iubirea lui pentru tine nu s-a schimbat, mamă, fiul dumitale cel fără iubire a adus-o pe Chunmiao să te vadă, mamă, recunoaşte-o de noră...

...Mormântul mamei tale era construit la capătul de sud al vestitului petic de pământ al lui Lan Lian. Ximen Jinlong avusese până la urmă nişte scrupule şi nu deschisese mormântul comun al lui Ximen Nao şi al lui Bai ca să o îndese cu forţa înăuntru şi pe mama lui; în felul ăsta, se cheamă că le mai spălase obrazul tatălui care-l crescuse şi soacrei sale, Wu Qiuxiang. Lângă mormântul lui Ximen Nao şi al lui Bai, la stânga, îi construise mamei lui un cavou luxos. Uşa de piatră a acestuia era acum deschisă, semănând cu gura unui pasaj secret nemăsurat de adânc. În jurul mormântului, se strânsese deja în cerc un zid compact de oameni. Uitându-mă la feţele însufleţite ale spectatorilor, la mormântul măgarului, al boului, al porcului şi al căţelei şi la pământul pe care oamenii îl întăriseră călcând pe el de-l făcuseră mai tare decât pietrele, m-am lăsat pradă gândurilor cele iute trecătoare. Am adulmecat mirosul piş-pişului pe care-l făcusem cu câţiva ani în urmă pe mormântul lui Ximen Nao şi al lui Bai şi un sentiment de dezolare faţă de amurgul care stătea să-mi vină mi-a ţâşnit în suflet. M-am dus cu încetul pe terenul gol de

lângă mormântul porcului, am făcut piş-piş de câteva ori, apoi m-am întins acolo şi m-am gândit cu ochii înceţoşaţi de lacrimi: „Voi, cei din familia Ximen, sau urmaşii celor care au avut relaţii strânse cu familia Ximen, aş vrea să-mi pricepeţi gândul şi să-mi îngropaţi rămăşiţele de la această reîncarnare în locul ales de mine însumi“.

Cei care purtau sicriul au lăsat jos prăjinile de pe umeri. Stăteau lipiţi strâns de sicriu, ca un grup de furnici care-şi unesc forţele ca să ridice şi să mute un cărăbuş uriaş de mare. După ce şeful lor de echipă a dat comanda fâlfâind dintr-un steguleţ alb, au înaintat pe pasajul cel lung, ducând sicriul cu frânghii groase de cânepă legate dedesubt şi strămutându-l apoi în cavou. Copiii şi nepoţii s-au lăsat în genunchi în faţa acestuia, au făcut închinăciuni până la pământ şi au gemut adânc. Fanfara ţărănească s-a aşezat pe rânduri ordonate în spatele cavoului şi, la comanda unui om cu chipiu cu ciucuri pe cap şi care ţinea în mână un băţ ascuţit, şi el plin de ciucuri roşii, s-au pus să cânte un marş cu o melodie extrem de rapidă, care a scos din ritm paşii cărătorilor. Nimeni nu le-a găsit însă vină, pentru că majoritatea oamenilor n-au perceput lipsa de armonie a muzicii. Doar cei extrem de puţini care se pricepeau au aruncat o privire într-acolo. Tromboanele, cornetele şi cornurile aurii luminau scânteietor în ziua aceea înceţoşată, sporind oarecum lumina acestor funeralii posomorâte.

...Aproape leşinasem de plâns, când am auzit cum în spate strigă cineva – deşi ce anume striga, nu auzeam limpede. „Mamă, lasă-mă să-ţi mai arunc o

privire. Am întins mâna şi am dat la o parte hârtia galbenă pentru spirite care îi acoperea mamei faţa.

O bătrână care nu avea nici cea mai mică asemănare la chip cu mama s-a ridicat deodată în capul oaselor şi mi-a zis pe un ton deosebit de serios: „Fiule, soldaţii se poartă bine cu prinşii lor, dă-le pistoalele şi dă-te prins!“ Şedeam în fund pe pământ şi creierul mi-era o întindere goală. Cei de jur împrejurul sicriului au dat năvală grămadă şi m-au pus la pământ. Două mâini reci ca gheaţa mi-au scos de la brâu un pistol, apoi şi pe celălalt.

...În clipa în care sicriul mamei tale urma să între cu totul în cavou, un bărbat înfăşurat într-o haină vătuită mare s-a repezit afară din rândul celor veniţi să se uite la vânzoleală. Mergea şontâc şi trupul lui răspândea aburi groşi de alcool. Pe când grăbea aşa hurducându-se tot, şi-a dat jos haina cea mare şi vătuită de pe el, aruncând-o în urmă. Aceasta a căzut la pământ, arătând ca o oaie moartă. El s-a căţărat cu mâinile şi cu picioarele pe vârful cavoului şi s-a zdruncinat de ziceai că urmează să alunece la pământ; n-a alunecat însă, a rămas temeinic pe picioare. Hong Taiyue! Hong Taiyue! Stătea foarte temeinic pe picioare pe cavoul mamei tale, străduindu-se din toate puterile să-şi îndrepte spatele. Avea pe el o uniformă militară pământie, veche şi ruptă, iar la brâu avea vârât un detonator roşu, mare şi gros. A ridicat sus de tot un braţ şi a zbierat:

— Tovarăşi, fraţi proletari, soldaţi ai lui Vladimir Ilici Lenin şi Mao Zedong, momentul să pornim

războiul împotriva lui Ximen Jinlong, vlăstar de clasă moşierească, duşman comun al proletarilor din întreaga lume şi care aduce ruina întregului pământ, a sosit!

Toţi cei de faţă au rămas stupefiaţi. După o clipă, unii au făcut stânga-mprejur şi-au tulit-o, alţii s-au culcat la pământ, iar încă alţii n-aveau nici cea mai vagă idee ce să facă. Pang Kangmei şi-a tras din instinct fiica în spatele ei, părând cuprinsă de panică, dar calmându-se numaidecât. A înaintat câţiva paşi şi, severă şi la vorbă şi la chip, a zis:

— Hong Taiyue, sunt Pang Kangmei, secretara comitetului de partid din judeţul Gaomi. Îţi ordon să pui capăt numaidecât faptelor tale nesăbuite!

— Pang Kangmei, ia nu te mai da tu mare cu mine! Ce mare secretară de partid mai eşti şi tu? Te-ai înhăitat şi te-ai îmbârligat cu Ximen Jinlong ca să aduceţi înapoi capitalismul în ţinutul Gaomi din nord-est şi să faceţi judeţul nostru cel roşu să devină un judeţ negru! Sunteţi trădătorii proletariatului, duşmanii poporului!

Ximen Jinlong s-a ridicat în picioare, şi-a dat spre ceafă acoperământul de cap pentru doliu, iar acesta a căzut pe jos. A întins o mână, de parcă încerca să potolească un taur cuprins de un acces de furie. S-a apropiat încet de cavou.

— Nu te-apropia de mine! a strigat Hong Taiyue, ducând mâna dreaptă spre fitilul de la brâu.

— Unchiule, unchiul meu bun... a spus Ximen Jinlong cu multă cordialitate, eu sunt crescut de mâna dumitale. Instrucţiunile dumitale le ţin în

inimă cuvânt cu cuvânt şi propoziţie cu propoziţie. Unchiule, societatea s-a dezvoltat, epoca s-a schimbat, tot ce fac eu, Jinlong, este în pas cu vremurile. Unchiule, spune dumneata cu mâna pe inimă dacă în ultimii zece ani şi mai bine viaţa sătenilor noştri n-a fost din ce în ce mai bună…

— Ia mai lasă-mă cu vorbele astea meşteşugite ale tale!

— Unchiule, dă-te jos, dacă socoteşti că n-am făcut bine, pe loc îmi dau demisia şi-l las pe-altul mai vrednic. Iar dacă nu vrei, uite, ia dumneata din nou puterea în sat.

În timp ce Hong Taiyue şi Ximen Jinlong vorbeau, poliţiştii care îi deschiseseră drumul lui Pang Kangmei cu maşina poliţiei s-au apropiat târându-se de cavou. În clipa în care unul a sărit spre el, Hong Taiyue a făcut un salt şi l-a cuprins strâns cu braţele pe Ximen Jinlong.

S-a auzit apoi o explozie înăbuşită, şi aerul a fost înecat de mirosul de praf de puşcă şi putoarea de sânge.

De-abia după mult, mult timp, s-au îmbulzit haotic într-acolo oamenii, care fuseseră zdruncinaţi rău. I-au separat pe cei doi, la care sângele nu se mai desluşea de carne; Jinlong deja încetase să respire, dar Hong Taiyue încă mai gâfâia. Oamenii nu ştiau cum să se ocupe de bătrânul cel muribund şi au rămas uitându-se prosteşte la el. Faţa acestuia era palidă ca ceara. Din gură îi ieşeau, întrerupându-se, nişte sunete extrem de slabe amestecate cu firicele de sânge: „Hai la… lupta cea mare… Rob cu rob să ne

unim… Internaţionala… Prin noi.

O gură de sânge i-a ţâşnit cu un vâjâit până cam la vreo două degete înălţime, împroşcând pământul din jur. Ochii i s-au luminat deodată cu o lumină asemenea celei slobozite de penele de pui când le dai foc, au scânteiat o dată, au mai scânteiat o dată, apoi s-au potolit şi apoi s-au închis pentru totdeauna.

CAPITOLUL 53

Când omul urmează să moară, simţirile de recunoştinţă şi vrajbă şi ele se săvârşesc; câinele piere, dar tot îi e greu să scape de transmigraţie

…Duceam în spate un ventilator vechi primit cadou de la un coleg de redacţie care se muta în casă nouă, iar Chunmiao ţinea în braţe un cuptor vechi cu microunde, şi el primit în dar de la coleg; aşa, lac de sudoare amândoi, ne-am croit drum jos din autobuz. Ne procopsiserăm cu două aparate fără să fi cheltuit un firfiric, aşa că, deşi ne era şi cald şi eram şi obosiţi, eram neobisnuit de veseli. De la staţie până la cămăruţa unde ne cuibăriserăm mai erau trei li, iar pe-acolo nu treceau autobuze, drept care, cum nu ne-am îndurat să dăm bani ca să luăm un hamal, ne-am văzut siliţi să le ducem noi, doar oprindu-ne din când în când.

Praful care cuprinde Xi’an-ul în iunie sălta în aer; orăşenii turtiţi de căldură îşi dăduseră jos cămăşile şi beau bere la standurile de la marginea drumului. L-

am văzut pe Zhuang Hudie, un scriitor mare iubitor de fuste care, sub o umbrelă de soare, bătea cu beţişoarele în marginea unui bol în timp ce răgea ritmic şi cu cadenţă o arie de operă din Shaanxi: „Se-aude un strigăt afară din cort, Făr să vrea, viteazul se bucură...“

Cele două amante ale lui, apropiate ca două surori, şedeau de-o parte şi de alta, făcându-i vânt şi răcorindu-l cu evantaiul. Omul avea nasul acvilin şi ochii de vultur, buzele răsfrânte şi dinţii iesiti în afară şi era urât de-a binelea, dar se pricepea să domine femeile. Iubitele lui erau toate fermecătoare şi graţioase, precum şi pline de pasiune. Mo Yan îi era tovarăş de chiolhanuri lui Zhuang Hudie şi adesea îi oferea un sprijin vârtos în micul lui ziar. I-am făcut semn lui Chunmiao să se uite la Zhuang Hudie şi la iubitele lui. Ea mi-a răspuns, nu prea veselă: „I-am văzut“. „Femeile din Xi’an sunt tare proaste“, am spus. „Toate femeile sunt proaste“, a zis ea. Am zâmbit amar şi n-am zis nimic.

Când am ajuns la cămăruţa noastră cea asemenea unui coteţ de câine, se lăsase înserarea. Proprietăreasa cea grasă dăduse drumul unui şuvoi de vorbe grele la adresa unor chiriaşi care stropiseră pe jos cu apă de la robinet ca să mai coboare temperatura; aceştia, doi tineri care ne erau vecini, îi ţineau piept, zâmbăreţi şi sfruntaţi. Am zărit apoi în poarta noastră o siluetă slabă şi înaltă. Jumătatea lui de faţă albastră părea, în amurg, să fie făcută din bronz. Am pus brusc ventilatorul pe pământ şi o undă de răcoare m-a străbătut prin tot corpul.

— Ce e?

— A venit Kaifang. Vrei să-l eviţi?

— Ce să-l evit? Treburile trebuie să se şi termine undeva.

Ne-am aranjat cămăşile un pic şi, cu o atitudine care părea cu totul destinsă, am ajuns în dreptul lui, cărându-ne aparatele.

Era slab şi deja mai înalt ca mine; era şi puţin adus de spate. Pe o vreme atât de călduroasă, el purta totuşi o geacă neagră cu mâneci lungi, o pereche de pantaloni tot negri şi nişte adidaşi cărora era greu să le discerni culoarea originară. Răspândea un miros acru de transpiraţie, iar hainele îi erau pată lângă pată albă de sudoare. N-avea bagaj, doar în mână ţinea o pungă de plastic. Văzându-i chipul şi aspectul deloc pe potrivă cu vârsta lui, am simţit o furnicătură prin nas şi m-au podidit lacrimile, care s-au pus să mi se zbată afară din orbite. Am pus jos ventilatorul şi m-am năpustit impetuos către el, cu gând să-l cuprind cu braţele la piept; atitudinea lui rece şi nepăsătoare, ca a unui străin de pe stradă, mi-a înţepenit însă braţele în aer, făcându-le după aceea să se plece grele.

— Kaifang... am zis.

M-a privit cu mare răceală, părând să aibă o extremă aversiune faţă de chipul meu învăluit în lacrimi. Încrunta din sprâncene până aproape să le unească într-o singură linie, întocmai ca mama lui. Zâmbindu-mi cu răceala, mi-a zis:

— Grozavi mai sunteţi, uite unde v-aţi găsit să fugiţi!

Am rămas cu gura căscată şi limba înnodată, neştiind ce să răspund.

Chunmiao a deschis uşa şi a dus înăuntru aparatele, a aprins becul de 25 de waţi şi-a spus:

— Kaifang, dacă ai venit, intră şi înăuntru, şi orice vorbă ai de zis, intră înăuntru şi zi-o pe îndelete.

— N-am nicio vorbă cu tine. Iscodind apoi spre cămăruţa noastră, a zis: Şi nici nu intru la voi în casă.

— Kaifang, oricum ai lua-o, tot sunt tatăl tău. Ai venit aşa de departe, eu şi cu mătuşa Chunmiao te invităm la masă în oraş.

— Mergeţi voi la masă, eu nu merg, a zis Chunmiao. Fac ceva bun de mâncare pentru el.

— Nu mănânc mâncarea voastră. Şi-a scuturat punga de plastic: Am mâncarea mea.

— Kaifang... Mi-au dat iar lacrimile: Lasă-l şi pe tata să-şi spele obrazul...

— Bine, bine, a zis el sastisit. Să nu credeţi că vă urăsc – chiar

’ y nu vă urăsc deloc. Şi nici n-am vrut să vin să vă caut, mama m-a pus.

— E... e bine? am întrebat eu ezitând.

— Are cancer, a spus el grav. A făcut o mică pauză şi a continuat: Nu mai are multe zile, speră să vă poată vedea o dată, a zis că are multe să vă spună.

— Cum să facă aşa boală? a întrebat Chunmiao cu faţa învăluită în lacrimi.

Fiul meu i-a aruncat o privire, a scuturat din cap fără să zică vreo vorbă de vreun fel, iar după aceea mi-a spus:

— Bine, v-am adus ştirea, dacă vă întoarceti sau nu,

hotărâti voi.

După ce a terminat de zis asta, s-a răsucit şi a plecat.

— Kaifang... l-am apucat eu de umăr. Mergem cu tine, mâine mergem.

Fiul meu s-a zbătut să-şi elibereze umărul şi a spus:

— Nu merg cu voi, am cumpărat deja bilet pentru seara asta.

— Mergem şi noi cu tine.

— Am zis deja, nu merg cu voi.

— Atunci să te conducem la gară, a zis Chunmiao.

— Nu, a spus el cu fermitate, nu e nevoie.

...Când soţia ta a aflat că are cancer, a insistat să se întoarcă în satul Ximen. Fiul tău nu terminase încă liceul şi s-a arătat chitit să se lase de şcoală, luând de unul singur hotărârea să se înscrie la examen ca să între în poliţie. Lu Duwen, fârtatul tău care fusese cândva secretar de partid în Târg-de-măgari, era acum comisar politic la securitatea judeţului. Poate pentru că Lu Duwen se arătase cu păsare faţă de vechea voastră prietenie sau poate pentru că fiul tău avea calităţi excepţionale, a fost admis şi l-au distribuit la echipa de criminalistică.

După ce mama ta a murit, tatăl tău s-a mutat iarăşi în cămăruţa lui cea mică din capătul de miazăzi al aripii de apus, reluându-şi viaţa însingurată şi plină de ciudăţenie pe care o ducea pe când muncea la individual. În curtea familiei Ximen, pe timp de zi în esenţă nu-i vedea nimeni silueta. Îşi gătea singur, dar rareori ieşea ziua fum pe coşul lui. Nu se atingea

niciodată de mâncarea pe care i-o aduceau Huzhu şi Baofeng, lăsând-o să se mucegăiască sau să se acrească pe sobă sau pe masă. Doar în adâncul nopţii, când oamenii sunt toţi în pace, se căţăra cu greu în picioare de pe kang, ca un cadavru care revine în viaţă. Potrivit obiceiului său de mulţi ani, turna un căuş de apă în oală, arunca înăuntru o mână de grâne, îşi făcea un bol de terci pe jumătate nefiert şi-l bea; alteori, mesteca pur şi simplu o mână de grâne crude, bea câteva guri de apă rece, iar după aceea se culca la loc pe kang.

După ce soţia ta se mutase înapoi acasă, se aşezase la capătul de miazănoapte al aripii de apus, unde locuise mama ta; avea grijă de ea sora ei, Huzhu. Deşi avea o boală atât de gravă, n-am auzit-o niciodată gemând. Doar stătea culcată în linişte, uneori cu ochii închişi, dormind adânc, alteori cu ei deschişi, privind plafonul. Huzhu şi Baofeng aflaseră tot felul de leacuri tradiţionale, cum ar fi terciul de broaşte râioase, fiertura de plămâni de porc cu plante de apă, omleta cu piele de şarpe, rachiul din şopârle ale casei, dar Hezuo îşi ţinea fălcile încleştate şi refuza să mănânce lucrurile astea. Odaia unde locuia ea era separată de cea unde trăia tatăl tău doar de un perete subţire-subţire făcut din coceni de sorg şi pământ, iar fiecare auzea clar gâfâielile şi tuşea celuilalt; de vorbit, nu vorbeau însă niciodată.

În camera tatălui tău se găseau un coş de grâu şi unul de fasole, iar de grindă se mai lăsau în jos şi două şiraguri de coceni de porumb. După ce murise Al Doilea, eram însingurat şi fără chef şi cu totul

abătut, aşa că dacă nu stăteam întins în coteţ ca să dorm, mă preumblam prin casele din curte. După ce murise
Ximen Jinlong, Ximen Huan hoinărea prin capitala judeţului, iar când se întorcea din când în când era ca să-i ceară bani lui Huzhu. După ce Pang Kangmei fusese arestată, societatea lui Ximen Jinlong fusese preluată de departamentul de resort al judeţului, iar poziţia lui de secretar de filială în satul Ximen fusese şi ea asumată de un cadru trimis de la judeţ. Societatea lui de mult era doar fantomatică, creditele de câteva zeci bune de milioane le tocase până la ultimul ban, şi nu le lăsase nicio proprietate lui Huzhu şi Ximen Huan. Aşa că după ce i-a scos din buzunar lui Huzhu micile economii personale, în curte nici că i s-a mai văzut urma lui Ximen Huan.

Acum, Huzhu locuia în clădirea principală din curtea familiei Ximen şi, de fiecare dată când intram la ea în casă, o vedeam stând la masa pătrăţoasă de acolo, decupând hârtie. Avea mâinile iscusite, şi toate ierburile, gâzele, zburătoarele sau fiarele pe care le decupa parcă erau vii. Prindea apoi decupajele pe carton alb şi când strângea o sută, le ducea să le vândă prăvălioarelor de suveniruri de pe stradă, putând în acest fel să ducă o viaţă simplă. Din când în când, o vedeam şi pieptănându-se. Şedea pe taburet, cu părul cel lung plecându-i-se până la pământ. Felul în care se pieptăna, cu gâtul lăsat într-o parte, mă umplea de obidă, de-mi scăpărau ochii.

Casa socrilor tăi era şi ea un loc pe la care trebuia să trec zilnic. Huang Tong făcuse apă la ficat şi s-ar fi

zis că nu mai are mult să o ducă. Wu Qiuxiang, soacra ta, se cheamă că era încă sănătoasă, dar avea şi ea părul alb şi ochii mocirloşi, iar vino-încoace al ei de altădată dispăruse fără urmă.

Locul în care mă duceam cel mai des rămânea camera tatălui tău. Şedeam întins în faţa kang-n\în, încrucişându-mi privirile cu bătrânul de pe el şi transmiţând prin ochi o mie şi una de vorbe. Uneori mi se părea că-mi ştie antecedentele, pentru că începea să tolocăne ca prin vis:

— Jupâne, chiar ai fost nevinovat! Dar pe lumea asta, câţi n-au fost nevinovaţi în zecii ea astea de ani...

Îi răspundeam cu câte un suspin neguros, dar el pe loc zicea:

— Câine, ce latri tu acolo? N-am zis bine?

Din cocenii de porumb care-i spânzurau deasupra capului, câţiva şoareci rodeau fără să se înfrâneze în niciun chip. Era porumbul de sământă, iar pentru ţărani grija faţă de seminţe e ca grija pentru propria lor viaţă; tatăl tău însă nu făcea acum după cum îi era obiceiul şi rămânea complet indiferent, ba chiar le spunea şoarecilor:

— Mâncaţi, mâncaţi, în coş e grâu, e şi fasole, într-un sac mai e şi nişte hrişcă, ajutaţi-mă să le termin, ca să mă duc...

În nopţile luminoase, tatăl tău ieşea din curte cu o lopată în mâini. Ieşitul noaptea la muncă la lumina lunii era un obicei de-al lui de mulţi ani de zile, cunoscut nu numai în satul Ximen, ba chiar şi în tot ţinutul Gaomi din nord-est.

De fiecare dată când tatăl tău ieşea afară, îl urmam fără să-mi pese de osteneală. Nu mergea niciodată în alt loc, doar la ogorul lui de un mu şi şase fin. Câmpul ăsta care rezistase fără să se clintească timp de cincizeci de ani aproape că ajunsese un cimitir. Ximen Nao şi Bai erau înmormântaţi acolo, mama ta era înmormântată acolo, măgarul, taurul, porcul şi mama mea, căţeaua, erau înmormântaţi acolo, Ximen Jinlong era înmormântat acolo. Unde nu erau morminte, se umpluse locul de ierburi sălbatice. Era prima oară când bucata asta de pământ rămăsese necultivată. Bizuindu-mă pe memoria mea mult slăbită mi-am găsit locul pe care-l alesesem deja pentru mine, m-am întins acolo şi am scos un lătrat trist şi neguros. Tatăl tău mi-a spus:

— Câine, nu plânge, am înţeles ce vrei. Dacă o fi să mori înainte de mine, pun mâna şi te îngrop aici. Dacă o fi după mine, o să le zic înainte să mor să te îngroape aici.

Tatăl tău a ridicat cu lopata o movilă de pământ în spatele cavoului mamei tale şi mi-a zis:

— Aici e locul lui Hezuo.

Luna era deprimată şi melancolică, luna era cristalină şi răcoroasă. M-am preumblat în urma tatălui tău pe pământul lui. Un cuplu de potârnichi s-au alarmat şi-au zburat, fluturându-şi aripile, pe pământul altcuiva. Au făcut două crăpături în lumina lunii, care au fost cât ai bate din palme închise la loc de aceasta. La nord faţă de mormintele familiei Ximen, la o distanţă de câteva zeci de metri, tatăl tău s-a oprit, s-a uitat de jur-împrejur, a privit un

moment, apoi a bătut cu piciorul în pământ şi a spus:

— Aici e locul meu.

S-a pus apoi pe săpat. A săpat o groapă lungă de cam doi metri şi lată cam de unul, iar când a ajuns la o adâncime de vreo jumătate de metru, s-a oprit. S-a întins în această groapă puţin adâncă, a privit spre lună, s-a odihnit cam o jumătate de oră şi s-a căţărat afară, zicându-mi:

— Câine, îmi eşti martor, lună, şi tu, în locul ăsta am stat întins, l-am ocupat, nimeni nu mi-l poate smulge.

Tatăl tău mi-a luat în mare măsurile şi a săpat o groapă şi în locul unde stătusem eu trântit. I-am urmat gândul şi am sărit în groapă, m-am întins acolo un moment, iar după aceea am urcat înapoi.

— Câine, locul ăsta e al tău, a spus el, eu şi cu luna suntem martori.

Însoţiţi de luna cea melancolică ne-am întors pe drumul care urma zăgazurile râului înapoi în curtea familiei Ximen. Era deja a doua jumătate a nopţii, când cocoşii cântă prima oară. Câinii satului, câteva zeci, influenţaţi de cei din oraş, ţineau serată sub clar de lună în piaţa din faţa curţii. Am văzut că formaseră un cerc, iar în centrul acestuia se găsea o căţea care avea legată de gât o eşarfă roşie de mătase şi tocmai cânta către lună. Bineînţeles că pentru oameni cântecul ei era un lătrat smintit, însă în fapt vocea îi era clară şi dulce, iar melodia minunată şi foarte plăcută auzului; versurile cântecului erau şi ele pline de poezie, având în mare sensul următor: „Lună, lună, mă umpli de mâhnire... Fată, fată, mă sminteşti

de iubire.

În acea noapte, tatăl tău şi soţia ta au dialogat pentru prima oară prin perete. Tatăl tău a ciocănit şi a zis:

— Mamă a lui Kaifang...

— Te-aud, tată, spune.

— Ţi-am ales locul, la zece paşi în spate de mormântul mamei tale.

— Tată, m-am liniştit. În viaţă am fost om al familiei Lan, în moarte o să fiu duh al familiei Lan.

...Deşi ştiam că n-o să vrea să mănânce ce-i luăm noi, tot ne-am cheltuit toţi banii ca să cumpărăm un maldăr de „produse nutritive“. Kaifang, îmbrăcat într-o uniformă cam mare de poliţist, ne-a dus înapoi în satul Ximen cu o motocicletă cu ataş din cele folosite de poliţie. Chunmiao şedea în ataş, având îndesate pe lângă ea şi ţinând şi în braţe toate cutiile şi pungile acelea viu colorate. Eu şedeam în spatele fiului meu, ţinându-mă strâns- strâns cu mâinile de mânerul de fier. Kaifang avea o expresie aspră şi privirea rece ca gheaţa, şi deşi uniforma nu i se potrivea prea bine pe corp, tot arăta falnic în ea. Faţa lui cea albastră se asorta cu albastrul închis al uniformei. Fiule, ţi-ai ales bine meseria, noi ăştia cu faţa albastră chiar avem chipul oţelit şi lipsit de părtinire al oamenilor legii.

Trunchiurile copacilor gingko de pe marginile drumului se făcuseră groşi cât gura unui bol de orez, iar tufişurile de liliac indian, alb ca laptele sau de un roşu închis, de pe zona verde mediană aveau ramurile încovoiate de belşugul florilor. În cei câţiva ani de

când nu mai venisem, fără doar şi poate că satul Ximen îşi schimbase mult înfăţişarea. M-am gândit atunci că să zici despre Ximen Jinlong şi Pang Kangmei că n-au făcut nimic bun clar nu reprezintă o atitudine obiectivă.

Fiul meu a oprit motocicleta în faţa curţii familiei Ximen, ne-a dus până în mijlocul ei şi ne-a zis cu mare răceală:

— Mergeţi mai întâi la bunicul sau la mama?

Am ezitat un moment şi am zis:

— Potrivit regulii vechi, mergem mai întâi la bunicul.

Uşa lui era închisă. Kaifang s-a apropiat şi a ciocănit sonor.

Dinăuntru n-a venit nicio reacţie. Kaifang s-a deplasat până la ferestruică, a bătut în grilajul ei şi a zis:

— Bunicule, sunt Kaifang, fiul tău s-a întors acasă.

Camera a rămas tăcută, până când, într-un sfârşit, a venit înspre noi un oftat prelung şi întristat.

— Tată, fiul dumitale cel lipsit de iubire pentru părinţi s-a întors acasă. Am îngenuncheat la fereastra tatii – Chunmiao a îngenuncheat şi ea odată cu mine – şi, cu lacrimile înnodate în barbă, am zis: Tată, deschide uşa, dă-mi voie să te văd...

— N-am obraz să ţi-l arăt ţie, a zis tata, am doar câteva lucruri să-ţi spun, mă asculţi?

— Da, tată...

— Mormântul mamei lui Kaifang e la zece paşi distanţă la sud faţă de-al mamei tale, am ridicat deja acolo o moviliţă de pământ drept semn. Mormântul

câinelui e la apus de-al porcului, i-am săpat deja groapa. Mormântul meu e într-un loc la treizeci de paşi la nord de-al mamei tale, groapa se cheamă c-am săpat-o deja. După ce mor, nu-i nevoie de sicriu, nici de fanfară şi nici să vină prietenii şi rudele; rostuieşte o rogojină de trestie, înfâşoară-mă în ea şi îngroapă-mă în linişte şi iară zgomot. Grânele de la mine din vas să le verşi pe toate în groapă, să-mi acopere corpul şi faţa. Sunt grâne de pe pământul meu şi în pământul meu trebuie să se întoarcă. Să nu plângă nimeni după ce mor, că nu e nicio pricină de plâns. Cât despre mama lui Kaifang, cum vrei să faci, aşa să faci, nu mă priveşte. Dacă ţi-a mai rămas pic de drag de părinţi, să faci cum ţi-am spus!

— Tată, ţin minte, o să fac sigur după cum spui dumneata. Tată, deschide uşa, lasă-ţi fiul să te vadă...

— Du-te să-ţi vezi nevasta, nu mai are multe zile. Eu socot că o mai duc cam vreun an, aşa, încă nu mă prăpădesc.

Am rămas în picioare cu Chunmiao în faţa patului lui Hezuo. Kaifang a strigat o dată „Mamă“, apoi a ieşit în curte. Aflând că ne întoarcem, Hezuo în mod clar se pregătise. Purta o bluză al- bastm-închis încheiată într-o parte, o moştenire de la mama, părul îl avea bine periat şi faţa toată îngrijită; şedea în capul oaselor pe kang. Slăbise însă peste măsură, iar faţa ei părea să fie doar un strat de piele galbenă care-i acoperă oasele perfect conturate la vedere. Chunmiao, cu ochii în lacrimi, a strigat o dată „Soră!“ şi a pus cutiile şi pungile lângă kang.

— V-a plăcut să cheltuiţi banii degeaba, mai încolo,

când plecaţi, luaţi-le şi duceţi-le înapoi la magazin.

— Hezuo, am zis cu faţa învăluită în lacrimi, eu ţi-am făcut rău...

— În starea asta, ce rost are să mai zici aşa? Şi voi ati răbdat amar în anii ăştia. S-a uitat la Chunmiao si-a zis: Şi tu arăţi îmbătrânită. Iar tu, a zis spre mine, nu mai ai prea multe fire negre în cap... S-a pus pe tuşit, sufocându-se şi împurpurându-se la faţă. După ce mirosul de sânge s-a dus, faţa i-a devenit din nou gălbuie.

— Soră, întinde-te... a zis Chunmiao. Nu plec, să ştii, stau aici să am grijă de tine, a mai zis, trântindu-se pe marginea patului şi plângând.

— Nu sunt eu vrednică de una ca asta, a dat Hezuo din mână. L-am trimis pe Kaifang să vă caute pentru că voiam să vă spun că n-o mai am de dus mult, aşa că nu mai trebuie să vă ascunderi din loc în loc... Şi eu am fost fără minte, de ce nu v-oi fi dat eu atuncea ajutor...

— Soră... a rostit Chunmiao plângând, totul e din vina mea...

— Nu e vina nimănui... Aşa a rânduit de mult Cerul, soarta aşa trebuie să fie, cum să te fereşti de ea...

— Hezuo, am zis, nu-ţi pierde nădejdea, mergem la un spital mare, căutăm un doctor bun...

Ea a zâmbit întristată:

— Jiefang, se cheamă că noi am fost odată soţ şi soţie, după ce eu mor, să fii bun cu ea... Şi ea chiar e om bun, femeile care vin cu tine n-au parte de bucurie... Vă rog din inimă să aveţi grijă mare de

Kaifang, copilul ăsta a avut şi el până la capăt parte de-a- mărăciune pe lângă noi...

L-am auzit în acel moment în curte pe fiul meu cum îşi suflă răsunător nasul.

Trei zile mai târziu, Hezuo a murit.

După înmormântare, fiul meu, cuprinzându-l cu braţele pe după gât pe câinele cel bătrân, a stat în faţa mormântului, fără să plângă şi fără să se mişte, într-una aşa de la amiază până în amurg.

Soţii Huang Tong au făcut ca tata, au închis uşa şi n-au vrut să mă vadă. M-am pus în genunchi în faţa uşii lor şi m-am prosternat de trei ori.

Două luni mai târziu, a murit şi Huang Tong.

În aceeaşi noapte, Wu Qiuxiang s-a spânzurat de o ramură uscată, îndreptată pieziş spre sud-est, a caisului din mijlocul curţii.

După ce am terminat cu funeraliile socrilor, eu şi cu Chunmiao am continuat să locuim în curtea familiei Ximen. Ne-am aşezat în camerele în care locuiseră mama şi Hezuo, separaţi de tata doar de un zid despărţitor. Tata nu ieşea niciodată ziua, dar seara îi vedeam din când pe fereastră silueta încovoiată. Câinele era lângă el, nedespărţit ca omul de umbra de lui.

În conformitate cu vorba lăsată de Qiuxiang, am îngropat-o la dreapta faţă de mormântul comun al lui Ximen Nao şi al lui Bai; Ximen Nao şi femeile lui se reuneau astfel în sfârşit sub pământ. Iar Huang Tong? L-am îngropat în cimitirul public al satului, la o distanţă de nici doi metri de mormântul lui Hong Taiyue.

...Pe 5 octombrie 1998, în ziua a cincisprezecea din luna a opta a anului wuyin din calendarul lunar, era sărbătoarea mijlocului toamnei. În acea seară, cei din curtea familiei Ximen s-au strâns în sfârşit laolaltă. Kaifang a grăbit pe motocicletă venind de la capitala judeţului; în ataş erau aşezate două cutii de prăjiturele speciale pentru sărbătoare şi un pepene verde. Baofeng şi Ma Gaige au venit şi ei. Era şi ziua în care tu, Lan Jiefang, şi Pang Chunmiao, v-aţi scos certificatul de căsătorie: după mult chin, cei doi îndrăgostiţi putuseră în fine să devină o familie, şi până şi eu, un câine bătrân, mă bucuram pentru voi. Aţi îngenuncheat în faţa ferestrei tatălui tău şi l-aţi implorat amarnic:

— Tată... ne-am căsătorit, suntem soţi după lege, nu te mai facem să-ţi pierzi obrazul... Tată... deschide uşa, primeşte fiul şi nora să te viziteze după cuviinţă...

Uşa cea putrezită a tatălui tău într-un sfârşit s-a deschis. Aţi mers în genunchi în dreptul ei şi aţi ridicat sus certificatul roşu de căsătorie.

— Tată... ai zis tu.

— Tată... a zis Chunmiao.

Tatăl tău se sprijinea în tocul uşii, cu faţa lui cea albastră zvâcnindu-i fără încetare, cu barba cea albastră tremurându-i fără oprire şi cu lacrimi albastre curgându-i din găoacele cele albastre ale ochilor. Luna mijlocului toamnei isca şi ea deja străluciri albastre. Tatăl tău a spus tremurat:

— Ridicaţi-vă... În sfârşit aţi făcut şi voi poamă bună... Nu mai am nimic pe inimă...

Banchetul de mijlocul toamnei s-a făcut sub cais, pe masa pă- trăţoasă fiind aşezate prăjiturelele speciale, pepenele şi numeroase alte delicatese. Tatăl tău stătea spre nord, iar eu stăteam pe vine lângă el. La răsărit eraţi tu şi cu Chunmiao, la apus Baofeng şi Gaige, iar la sud Kaifang şi Huzhu. O lună mare şi rotundă de mijloc al toamnei ilumina toate cele din curtea familiei Ximen. Caisul cel mare se uscase deja de câţiva ani, dar în luna a opta unele dintre ramurile din mijloc mai dăduseră nişte frunze de un verde fraged.

Tatăl tău, cu un pahar de băutură în mână, a împroşcat din el înspre lună. Luna a tresăltat puţin, apoi deodată s-a spălăcit, de parcă un văl de ceaţă i-ar fi acoperit faţa; după o clipă, s-a făcut din nou luminoasă, şi mai blajină ca înainte, şi mai tristă şi mai singuratică. Toate cele din curte, casele, pomul, oamenii, câinele, au părut să fie înecate în cerneală albăstruie şi străvezie.

Al doilea pahar de băutură tatăl tău l-a turnat pe pământ.

Pe-al treilea mi l-a turnat mie pe gât. Era un vin roşu sec de Mishui, făcut de viticultorii nemţi angajaţi de prietenii lui Mo Yan: era roşu închis, cu mireasmă bogată, uşor amărui la gust. Când îţi intră aşa vin pe gât, nesfârşit de multele vicisitudini ale vieţii îţi tâsnesc în minte.

...Era prima noapte a mea şi a lui Chunmiao ca soţ şi soţie legiuiţi. Eram încercaţi de simţiri nenumărate şi somnul întârzia să vină. Apele lunii ţâşneau înăuntru prin toate crăpăturile, îmbăindu-ne în ea.

Şedeam în genunchi dezbrăcaţi pe patul în care dormiseră mama şi Hezuo şi ne măsurăm unul-altuia faţa şi corpul, de parcă ne vedeam prima oară. Am binecuvântat în tăcere:

— Mamă, Hezuo, ştiu că ne vedeţi, v-aţi sacrificat, ne-aţi dăruit fericire.

I-am zis apoi uşor lui Chunmiao:

— Chunmiao, să facem dragoste, să vadă mama şi Hezuo că suntem fericiţi şi-n armonie, să se poată duce împăcate...

Ne-am cuprins cu braţele şi am început să ne rostogolim prin apa lunii ca doi peşti care se împreunează, plângând lacrimi de mulţumire; trupurile ni s-au ridicat plutind şi au plutit afară pe fereastră până au ajuns la o înălţime egală cu a lunii, în timp ce pe pământul cel violet mii şi mii de lumini au rămas dedesubt. I-am văzut pe mama, pe Hezuo, Huang Tong, Qiuxiang, mama lui Chunmiao, Ximen Jinlong, Hongtaiyue, Bai... erau toţi călare pe păsări mari albe, înălţându-se în zbor spre un vid pe care ochii noştri nu puteau să-l zărească...

...în a doua jumătate a nopţii, tatăl tău m-a dus cu el afară din curtea familiei Ximen. Nu încăpea nicio umbră de îndoială că tatăl tău ştia acum despre vieţile mele de dinainte. Şedeam amândoi în dreptul porţii, privindu-le cu infinit de mult drag, dar parcă şi întru totul lipsiţi de orice drag, pe toate cele din curte. Ne-am dus spre ogor, unde luna, atârnând jos-jos, ne aştepta deja.

Când în sfârşit am ajuns la acel ogor de un mu şi şasefen, care parcă era turnat din aur, luna îşi

schimbase deja culoarea. Mai întâi luase violetul deschis al florilor de vânătă, apoi cu încetul căpătase azuriul cerului. Acum, peste noi şi sub noi, la stânga şi la dreapta, luna era precum marea azurie şi văzduhul cel vast unite laolaltă, în timp ce noi eram nişte vieţuitoare mici-mici de pe fundul acestei mări.

Tatăl tău s-a culcat în groapa lui şi mi-a spus uşurel:

— Jupâne, du-te şi dumneata.

M-am dus în faţa mormântului meu, am sărit înăuntm, m-am cufundat înăuntru şi m-am cufundat aşa până am ajuns la palatul cel albastru cu luminile lui splendide şi strălucitoare. Dracii de-a- colo tocmai şopăcăiau ceva. Regele Yama, din sala cea mare, avea un chip care nu-mi era familiar. Fără să aştepte să deschid eu gura, a zis:

— Ximen Nao, ştiu toată situaţia ta. Spune, mai ai duşmănie în inimă?

Am ezitat puţin şi am scuturat din cap.

— Pe lumea asta, oamenii plini de duşmănie sunt prea mulţi, prea mulţi, a spus regele Yama întristat. Noi nu vrem să lăsăm sufletele care nutresc duşmănie să se reîntoarcă la viaţă drept oameni, dar mereu scapă unele prin năvod.

— Deja sunt lipsit de duşmănie, mărite rege!

— Nu, văd că în ochii tăi încă mai scânteiază o rămăşiţă de duşmănie, a zis Yama. Am să te trimit în transmigraţie încă o dată în lumea animalelor, de data aceasta printre primate, aproape de soiul omenesc. Ca să-ţi spun drept, e vorba de o maimuţă, iar răstimpul e foarte scurt, doar doi ani. Sper ca în

aceşti doi ani să te cureţi de orice duşmănie, ca după aceea să vină timpul să fii om din nou.

...În conformitate cu vorba lăsată de tata, am aruncat în groapă grâul şi fasolea din vase, meiul şi hrişcă din saci, precum şi porumbul atârnat de grindă. Am lăsat aceste grâne preţioase să-i acopere tatii corpul şi faţa. Am aruncat nişte grâne şi în groapa câinelui, deşi tata nu lăsase asemenea vorbă. Ne-am socotit multă vreme şi tot ne-am pus împotriva ultimei sale voinţe şi i-am înălţat o piatră în faţa mormântului, pe care bătrânul pietrar Han Shan, de pe vremea măgarului, a săpat cu înzestrarea lui excepţională inscripţia scrisă de Mo Yan: „Ce vine din ţărână în ţărână se întoarce".

PARTEA A CINCEA Sfârşit şi început

Culoarea soarelui

Dragi cititori, ajuns cu romanul aici, ar trebui să nu mai continui, dar numeroase personaje din carte încă nu au ajuns la deznodământ, iar speranţa de a citi deznodământul este nutrită de majoritatea cititorilor. Să-i lăsăm aşadar pe protagoniştii naratori – Lan Jiefang şi Cap-Mare – să se odihnească; eu, prietenul lor, Mo Yan, am să duc mai departe firul vorbelor lor şi am să adaug acestei poveşti, şi aşa destul de lungă, o coda.

După ce Lan Jiefang şi Pang Chunmiao şi-au îngropat tatăl şi câinele cel bătrân, s-au gândit la început să rămână în sat să cultive pământul tatii şi să-şi ducă aşa restul zilelor, dar din nefericire în curtea familiei Ximen a venit un oaspete de seamă. Era vorba de Sha Wujing, colegul de la şcoala de

partid a consiliului provincial şi care acum era secretarul judeţului Gaomi. După ce şi-a exprimat simţămintele faţă de cele ce i se petrecuseră lui Lan Jiefang precum şi faţă de curtea familiei Ximen, cea altădată nespus de plină de faimă, dar acum părăsită şi singuratică, i-a spus lui Lan Jiefang cu mare sinceritate:

— Frate, funcţia de subprefect în niciun caz nu poţi să ţi-o recapeţi, iar să fii din nou membru de partid e şi ăsta lucru greu; să capeţi însă din nou o funcţie publică şi să ai un loc unde să îmbătrâneşti cu tot ce-ţi trebuie se poate.

— Îţi mulţumesc de intenţie, dar nu e nevoie, a zis Lan Jiefang. Eu sunt la origine fiu de ţăran din satul Ximen, aşa că hai să-mi termin viaţa tot aici.

— Îl mai ţii minte pe fostul secretar, Jin Bian? Şi el vrea tot ca mine. El e prieten vechi cu socrul tău, Pang Hu; dacă voi vă întoarceţi în capitală, o să aibă şi de socrul tău grijă cineva. Comitetul permanent a aprobat deja să te numim vicepreşedinte la Galeriile Culturale. Cât despre tovarăşa Chunmiao, dacă doreşte să se întoarcă la librăria Xinliua, fireşte că se poate, dacă nu, aranjăm altceva.

Dragi cititori, Lan Jiefang şi Pang Chunmiao fără doar şi poate că nu trebuiau să se întoarcă, dar să-ţi recapeţi funcţia publică, să te întorci în capitală şi să mai poţi şi să fii sprijin părintelui erau în chip limpede treburi foarte bune. Cei doi prieteni ai mei erau oameni de rând, nu aveau capacităţi speciale de a prevesti viitorul, aşa că s-au înapoiat repede la oraş. Aşa a făcut soarta să fie, iar ei nu ai cum să i te

împotriveşti.

Pentru moment locuiau în casa lui Pang Hu, iar acest sol- dat-erou, care se jurase să n-o mai recunoască pe Chunmiao drept fiică, tot s-a dovedit un tată iubitor; pe de altă parte, anii în care lumânarea vieţii dă să se stingă îi erau aproape, iar atunci lacrimile se înmulţesc şi inima se îmblânzeşte. Văzând că după ce trecuseră prin atâtea şi atâtea încercări, fiica şi Lan Jiefang ajunseseră în cele din urmă soţ şi soţie legiuiţi după cum e cu cuviinţă, n-a mai ţinut seama de vechile ranchiune, şi-a deschis larg uşa şi i-a primit înăuntru.

Lan Jiefang se ducea în fiecare zi pe bicicletă la Galeriile Culturale. Într-o asemenea instituţie rece şi părăsită, să fii vicepreşedinte nu era mai mult decât un nume – nu trebuia să se ocupe de nimic. Tot ce făcea toată ziua era să stea în faţa unui birou crăpat cu trei sertare, să bea ceai slab, să fumeze ţigări proaste şi să întoarcă pe toate feţele nişte ziare.

Chunmiao alesese să se întoarcă la librărie să lucreze, şi tot la raionul pentru copii, unde îşi încrucişa acum paşii cu o nouă şleahtă de copii. Femeile care-i fuseseră colege se pensionaseră, iar cele care le înlocuiseră erau fete în jur de douăzeci de ani. Şi Chunmiao mergea la serviciu cu bicicleta în fiecare zi. Când termina ziua de muncă, cotea întotdeauna pe strada aflată în diagonală faţă de teatru, fie ca să cumpere nişte pipote de pui, fie carne de cap de oaie; le ducea acasă, le pregătea şi-şi punea soţul şi tatăl să stea la un păhărel şi, cum nici Jiefang şi nici Pang Hu nu ţineau la băutură, după trei

păhărele se afumau. Se puneau pe flecăreală cu sau fără subiect, ca nişte prieteni buni şi vechi.

În anul următor, Chunmiao a rămas însărcinată. Această veste bună l-a făcut pe Lan Jiefang, care trecuse ca vârstă de o jumătate de secol, neobişnuit de bucuros, în timp ce lui Pang Hu, care apropia optzeci de ani, i-a făcut ochii să înoate în lacrimi. Viaţa fericită cu „trei generaţii în aceeaşi casă, bucurie mare, viaţă luminoasă“ părea că stă să înceapă, dar o nenorocire venită cu totul pe neaşteptate a făcut-o să se prefacă într-un balon de săpun.

Într-o după-amiază, Chunmiao a cumpărat o jumătate de kilogram de carne marinată de măgar de la o tarabă cu mâncăruri calde de pe strada aceea şi, îngânând un cântecel, a cotit pe Calea Liquan, când o limuzină „Steagul roşu“, gonind pe contrasens, a izbit-o aruncând-o în aer. Bicicleta s-a transformat într-un morman de fier vechi, carnea de măgar s-a răsfirat pe pământ, iar ea s-a izbit cu moalele capului de bordură. Pe când prietenul meu, Lan Jiefang, zorea într-acolo, Chunmiao deja nu mai respira.

Limuzina era a lui Du Luwen, fostul secretar din Târg-de-mă- gari, astăzi vicepreşedinte la Adunarea Populară a judeţului; şoferul era fiul tovarăşului de pe vremuri al lui Ximen Jinlong, Sun Bao.

Nu ştiu cum trebuie să descriu trăirile lui Lan Jiefang din acest moment, asta pentru că numeroşi mari romancieri ne-au creat deja, în abordarea unor asemenea situaţii, standarde cu neputinţă de întrecut. De pildă, în romanul Donul liniştit al

scriitorului sovietic Şolohov, despre care vorbesc laudativ nenumăraţi profesori universitari de literatură sau scriitori, după ce Axinia e ucisă de un glonţ rătăcit, trăirile şi simţirile iubitului ei, Grigori, sunt descrise astfel: „O putere necunoscută îl izbi parcă în piept, şi el se dădu îndărăt, căzu pe spate"; „Trezindu-se parcă dintr-un vis urât şi greu, îşi ridică ochii şi zări deasupra lui un cer negru în care strălucea orbitor discul negru al soarelui"1.

Dacă Şolohov l-a făcut pe Grigori să se prăbuşească aşa pe nebăgate de seamă la pământ, eu ce să fac? Să-l fac şi eu pe Lan Jiefang să se prăbuşească la pământ? Iar dacă Grigori al lui Şolohov are inima o întindere goală, să fac şi eu la fel cu Lan Jiefang – să-i fac inima să fie o întindere goală? în fine, dacă Şolohov l-a făcut pe Grigori să-şi ridice ochii şi să vadă un soare negru orbitor, să-l fac şi eu pe Lan Jiefang să-şi ridice ochii şi să vadă un soare negru? Dar chiar dacă nu-l fac să se prăbuşească

1 Mihail Şolohov, Donul liniştit, trad. De Cezar Petrescu şi Andrei Ivanovski, voi. IV, Editura Univers, Bucureşti, 1987, pp. 487-488.

La pământ, ci-l fac să meargă cu capul în jos şi în mâini; chiar dacă nu-i fac inima o întindere goală, ci i-o fac plină de gânduri nenumărate şi de simţiri nespus de multe, toate amestecându-se, astfel încât într-un singur minut el să cuprindă cu mintea toate lucrurile de pe lumea asta; şi chiar dacă nu-l fac pe Lan Jiefang să vadă un soare negru orbitor, ci un soare alb-gri-roşu-albastru orbitor sau nu – s-ar chema oare că sunt creator? Nu, tot ar fi o imitaţie

neîndemânatică a unui clasic.

Lan Jiefang a îngropat cenuşa lui Pang Chunmiao pe acel vestit petic de pământ al tatălui său. Mormântul ei era foarte apropiat de al lui Hezuo, şi în faţa nici unuia nu se înălţa nicio piatră. La început, cele două morminte se deosebeau unul de celălalt, însă după ce s-a acoperit şi al lui Pang Chunmiao de ierburi sălbatice, a ajuns cu totul şi cu totul la fel ca al lui Hezuo. La nu multă vreme după funeraliile lui Chunmiao, bătrânul soldat-erou Pang Hu a murit şi el. Lan Jiefang a pus cenuşa socrului alături de a soacrei, Wang Leyun, a dus-o în satul Ximen şi a îngropat-o lângă mormântul tatălui său, Lan Lian.

Au mai trecut câteva zile şi Pang Kangmei, care îşi executa pedeapsa, probabil într-un moment de rătăcire, s-a înţepat în inimă cu o periuţă de dinţi ascuţită la vârf şi a murit. Când Chang Tian- hong s-a dus să ia cenuşa, l-a căutat pe Lan Jiefang şi i-a zis: „De fapt ea e din familia voastră“. Lan Jiefang a priceput foarte bine ce voia să zică celălalt, aşa că a luat cenuşa, s-a întors în satul Ximen şi a îngropat-o în spatele mormântului comun al soţilor Pang.

2

Poziţii de făcut dragoste

Lan Kaifang l-a dus cu motocicleta pe prietenul meu, Lan Jiefang, înapoi la vechea lui reşedinţă de pe uliţa Tianhua, de la numărul unu. În ataş se aflau câteva dintre lucrurile de folosinţă zilnică ale acestuia. El şedea în spatele fiului său. De data aceasta, nu se mai ţinea cu mâinile prins de mânerul de fier al scaunului din spate al motocicletei, ci îşi

cuprinsese fiul strâns-strâns cu braţele pe după şale. Acesta tot era foarte slab, însă spatele îl avea drept ca varga şi tare, ca un stâlp ce nu se poate deloc zgâlţâna. Pe drumul de la casa familiei Pang până la numărul unu pe uliţa Tianhua, prietenul meu a vărsat într-una lacrimi, care i-au umezit fiului uniforma de poliţist pe o bucată mare la spate.

Întorcându-se din nou la vechea locuinţă, trăirile lui Lan Jie- fang erau fireşte greu de potolit. Din ziua în care, rezemat de Chunmiao, plecase înfruntând ploaia, era prima dată când călca pragul casei. Trunchiurile celor patru arţari japonezi din curte erau deja atât de groase, că ajunseseră aproape de ziduri; ramurile lor de asemenea se întinseseră până la acoperiş şi deasupra zidurilor curţii. Era întocmai pe potriva unei vorbe vechi: „Dacă şi copacii sunt aşa, oamenii cum să poată îndura?“ Prietenul meu nu avea însă prea mult ump să se lase profund afectat de vederea celor din jur, pentru că de cum a intrat în curte, a zărit o siluetă dragă şi cunoscută şezând în camera aflată cel mai la est a clădirii principale, altădată studioul lui, în faţa ferestrelor larg deschise şi în spatele plasei neguroase din dreptul lor. Era Huang Huzhu, care decupa acolo hârtie, concentrată toată.

Era clar că treaba fusese migălos aranjată de Lan Kaifang. Mare noroc avea prietenul meu să aibă un fiu bun cu vederi atât de largi şi pricepându-se atât de bine să-i înţeleagă pe ceilalţi. Lan Kaifang nu numai că şi-a adus laolaltă mătuşa şi tatăl, ci l-a dus cu motocicleta în satul Ximen ca să se vadă cu mătuşa

lui, Bao- feng, cea văduvă de mulţi ani, şi pe Chang Tianhong cel abătut şi deprimat. Chang Tianhong fusese odată iubitul mult visat de Baofeng, şi nici lui nu-i era indiferentă. Fiul lui Baofeng, Ma Gaige, nu nutrea mari ambiţii în suflet, dar era un ţăran cu inima bună, drept şi harnic, care a fost de acord cu căsătoria mamei cu Chang Tianhong, permiţându-le astfel celor doi să înceapă o viată fericită şi multumită.

Prima iubire a prietenului meu, Lan Jiefang, era Huang Huzhu – mai corect ar fi să spun că era vorba de părul ei – şi iată că după ce trecuseră prin valurile nenorocirilor de tot felul, cei doi se aflau în sfârşit laolaltă. Fiul, Lan Kaifang, avea cameră de cămin de la locul de lucru şi în mod obişnuit venea rareori acasă. Prin specificul muncii, rar venea înapoi şi la sfârşit de săptămână. În această curte mare rămăseseră astfel doar ei doi. Fiecare locuia în camera lui şi doar mesele le luau împreună. Huzhu nu fusese niciodată vorbăreaţă, iar acum vorbea şi mai puţin. Când Jiefang o întreba ceva, nu răspundea cu vorbe dacă putea, le înlocuia cu un zâmbet trist. La o jumătate de an după un trai de acest fel, a avut loc în sfârşit o schimbare.

Era în amurgul unei zile de primăvară în care dădea o bură măruntă; după cină, pe când strângeau masa, mâinile celor doi s-au atins fără intenţie. Amândurora li s-a părut uşor bizar, astfel încât, în mod logic, privirile li s-au încrucişat şi ele. Huzhu a scos un oftat, prietenul meu a scos şi el un oftat. Huzhu a spus slab:

— ... Ajută-mă să mă pieptăn...

Prietenul meu a urmat-o pe Huzhu în camera ei, a luat pieptănul din lemn de cais pe care i l-a înmânat ea, i-a desfăcut cu cea mai mare grijă cocul cel greu-greu de la ceafă, iar părul ei magnific şi cu totul miraculos s-a rostogolit în jos ca valurile, plecându-se până la pământ. Era prima dată când prietenul meu atingea părul acela pe care îl adora de când era copil, iar aroma proaspătă ca uleiul de lămâie a acestuia i s-a năpustit în nări şi i s-a prelins în suflet.

Pentru a permite acestui păr care ajunsese deja la câţiva metri lungime să se întindă complet, Huzhu a mers câţiva paşi înainte, sprijinindu-se cu genunchii de marginea patului. Prietenul meu şi-a pus braţele după părul ei şi, cu extrem de mare atenţie şi extrem de mare blândeţe, a vârât pieptănul înăuntru, pieptănându-l spre înapoi segment cu segment şi şuviţă cu şuviţă. În fapt, părul ei nu avea nevoie să fie pieptănat, fir de fir era aspru şi tare, greu, alunecos şi niciodată despicându-se; mai degrabă decât să-l pieptene, îl mângâia, se apropia de el, îl simţea. Când lacrimile prietenului meu au căzut pe acest păr, au fost ca nişte stropi de apă împroşcând penele unei raţe – s-au rostogolit cu un fâsâit, sărind după aceea la pământ.

Huang Huzhu a scos un nou oftat, apoi şi-a dat jos una câte una hainele de pe ea. Prietenul meu, care îi sprijinea părul la o distanţă de mai bine de doi metri de ea aşa cum sprijină un copil trena unei mirese când intră în biserică, se uita prosteşte la scena din faţa sa.

— Să-i facem după voie fiului tău deci, a îngânat uşor Huzhu. Vărsând lacrimi, prietenul meu a dat la o parte acel păr miraculos şi, de parcă ar fi mers pe sub sălcii plângătoare, s-a apropiat şi s-a apropiat până a ajuns la capăt. Huzhu a îngenuncheat pe pat, întâmpinându-l.

După ce au făcut aşa de câteva zeci de ori, prietenul meu a vrut să facă dragoste cu Huzhu faţă în faţă, însă ea i-a spus cu mare răceală:

— Nu, câinii nu fac în poziţia asta.

La nu multă vreme după prima zi a anului 2000, în piaţa gării din Gaomi şi-au făcut apariţia doi oameni care dresau o maimuţă, dimpreună cu aceasta. Cititorii vor fi ghicit deja că maimuţa era Ximen Nao – Măgarul – Taurul – Porcul – Câinele – Maimuţa, întors iar pe lume în transmigraţie. Era, fireşte, o maimuţă mascul. Nu era vreo maimuţică din aceea drăgălaşă pe care suntem noi obişnuiţi să o vedem, ci un ditamai calul de maimuţă, uriaş de mare la trup. Avea blana gri-verzuie şi lipsită de strălucire, asemenea muşchiului verde pe jumătate uscat. Distanţa dintre ochi o avea foarte mică, iar ochii înşişi şi-i avea duşi mult în fundul capului şi cu privirea cu totul cruntă. Urechile îi erau strâns lipite de căpă- ţină şi semănau cu nişte pălării de ciupercă. Nările i se înălţau spre cer, botul şi-l ţinea întredeschis, aproape nu avea buza de sus şi avea n-avea treabă îşi dezvelea dinţii, având astfel un chip deosebit de fioros. Era îmbrăcată cu o vestuţă roşie fără mâneci, care o făcea să pară deosebit de caraghioasă. În fapt, n-avem motiv să spunem că era

fioroasă, aşa cum n-avem motiv să spunem că era caraghioasă – maimuţele îmbrăcate nu sunt toate aşa?

De gâtul maimuţei era priponit un lanţ subţirel de fier. Capătul lui era unit de încheietura mâinii unei fete tinere. Nu e nevoie să spun eu, cititorii vor fi ghicit din nou, fata aceea era Pang Feng- huang, cea care-şi pierduse urma de câţiva ani. Tânărul aflat cu ea

I

c

3

Maimuţăreli în piaţă era Ximen Huan, care şi el îşi pierduse urma, în acelaşi fel, de câţiva ani. Erau amândoi îmbrăcaţi în pufoaice umflate-umflate şi murdare de nu le mai puteai deosebi înfăţişarea originară; purtau şi nişte blugi ponosiţi de nu se poate, iar pantofii lor, murdari şi ei, erau imitaţii de mărci originale. Pang Fenghuang avea părul vopsit auriu, sprâncenele pensate de ajunseseră lungi şi subţiri ca nişte fire, iar în nara dreaptă avea un inel din argint. Părul lui Ximen Huan era vopsit în roşu şi avea şi el un inel din aur în sprânceana dreaptă.

În ultimii ani, Gaomi se dezvoltase foarte rapid, dar rămăsese totuşi un orăşel în comparaţie cu marile metropole. Spune vorba că „în pădurea cea mare, cresc fel de fel de păsări“; dacă pădurea e însă mică, multe păsări lipsesc. Apariţia acestor două „păsări ciudate“ dimpreună cu o maimuţă feroce a atras fireşte atenţia tuturor, şi pe loc s-au găsit băgăcioşi să meargă la poliţie să raporteze.

Mulţimea a format pe nebăgate de seamă un cerc, lucru exact pe pofta inimii celor doi. Ximen Huan a dibuit într-un rucsac după un gong de aramă, din care s-a pus să dăngănească. Pe cum răsuna gongul, privitorii se înmulţeau, iar piaţa ajunsese înţesată de nu mai aveai loc să arunci un ac. Cei cu vederea ascuţită i-au recunoscut pe Pang Fenghuang şi Ximen Huan; mult mai mulţi au fost însă cei ce ţintuiau încremeniţi maimuţa şi care nu se uitau deloc la înfăţişarea dresorilor.

Ximen Huan zdroncănea din gongul de aramă cu un ritm bine desluşit, în timp ce Pang Fenghuang a dat complet drumul lanţului înfăşurat la încheietura mâinii, lăsându-i maimuţei şi mai mult loc să se desfăşoare. După aceea a scos din rucsac diverse obiecte de recuzită – o pălărie de paie, o cobiliţă mică, nişte târne mititele, o pipă cu ţeava lungă – şi le-a aşezat lângă ea.

În dăngănitul gongului, Pang Fenghuang şi-a curăţat gâtlejul şi s-a pus să cânte tare, cu o voce răguşită, dar plină de farmec. De jur împrejurul ei, maimuţa făcea ocolul pieţei mergând în picioare ca oamenii. Avea picioarele încovoiate şi pasul şovăielnic, coada i se târa pe pământ, iar ochii îi cercetau în stânga şi în dreapta.

Clopotul de aramă langa danga sună,
Ia chemaţi maimuţa, totul să vă spună,
Noi în sus de munte luat-am învăţare,
Iar acum acasă suntem rege mare,
Şmecherii noi facem, să vă-nveseliţi,
Iară pentru ele să ne răsplătiţi…

„La o parte! La o parte!“ Lan Kaifang, recent transferat la secţia de poliţie a gării ca adjunct, se înghesuia cu putere înspre mijlocul cercului, dându-i la o parte din drum pe privitorii din jur. Era un poliţist înnăscut, în doi ani de lucru la criminalistică avusese două mari reuşite şi, deşi avea de-abia 20 de ani, fusese promovat la excepţional ca adjunct la secţia de poliţie a gării. Zona gării fusese dintotdeauna una plină de greutăţi în privinţa ordinii pubice, iar că-l trimiseseră aici ca adjunct arăta de câtă apreciere se bucura în cadrul poliţiei.

Ia fa pe moşneagul ce fumează-o pipă,

Mergi în mâini prin piaţă, fără nicio pripă.

Cântând aşa, Pang Fenghuang a aruncat precis mica pălărie de paie în dreptul maimuţei, iar aceasta, cu ochiul ager şi mâna iute, a întins braţul şi-a prins-o, îndesându-şi-o pe dată pe cap. Pang Fenghuang i-a aruncat şi pipa cu ţeava lungă, iar maimuţa a sărit în sus cu vioiciune, a înhăţat-o şi şi-a vârât-o pe dată în gură. După aceea şi-a îndoit braţele în dreptul fundului, s-a arcuit de şale, şi-a strâmbat picioarele, şi-a înclinat capul într-o parte şi-ntr-alta şi a început să-şi învârtă bezmetic ochii de jur împrejur, semănând bine cu un moşneag care vântură uliţele. Reprezentaţia maimuţei a stârnit un val de râsete şi unul de aplauze.

„La o parte! La o parte!“ se tot înghesuia Lan Kaifang. În fapt, de cum îi raportaseră oamenii, inima începuse să-i bubuie. Deşi în capitală se zvonise mai demult că Ximen Huan şi Pang Fenghuang fuseseră vânduţi de traficanţii de carne

vie într-o ţară din Asia de Sud-Est, unde el era forţat acum să muncească şi ea să se prostitueze, sau că muriseră amândoi de o supradoză într-un oraş din sud, în adâncul sufletului Lan Kaifang simţise într-una că cei doi sunt vii, cu deosebire Pang Fenghuang. Cititorii nu vor fi uitat desigur că se tăiase la un deget ca să-i permită lui Ximen Huan să testeze părul magic al lui Huang Huzhu, iar acea tăietură arătase fără dubiu ce se afla în inima lui. Aşa că, atunci când oamenii veniseră să raporteze, ştiuse că cei doi se întorseseră. Şi-a lăsat deoparte activitatea în care era prins şi a alergat în piaţa gării, iar pe când alerga în faţa ochilor îi flutura aproape numai figura lui Pang Fenghuang. O văzuse ultima oară la înmormântarea bunicii. În acea zi purta o pufoaică de un alb imaculat, iar pe cap avea o căciulă tricotată din lână; obrajii i se înroşiseră de la frig şi semăna cu o prinţesă din poveşti, pură şi ca jadul de nobilă. Auzind cântecul cântat cu vocea aceea răguşită, lui Lan Kaifang cel oţelit şi neîndurător faţă de cei ce săvârşeau iărădelegi i se tulburase deja vederea.

Ia fă tu acuma iarăşi încercare:

Erlang prinde lună cu munţii-n spinare,

Phoenix care zboară să-l piardă pe soare.1

Pang Fenghuang a ridicat cu piciorul micuţa cobiliţă care avea priponite la capete două târne mici şi a aruncat-o brusc în sus, arătând o iscusinţă foarte mare; din văzduh, cobiliţa a aterizat, cu mare siguranţă şi aproape fără să se încline în nicio parte, drept pe umerii maimuţei. Maimuţa şi-a aşezat-o pe umărul drept, cu o târnă în faţă şi una în spate –

aceasta era „Erlang prinde lună cu munţii-n spinare“; pe urmă a pus cobiliţa la ceafă, cu o târnă la stânga şi una la dreapta – aceasta era „Phoenix care zboară să-l piardă pe soare“.

Toate şmecheriile le-am făcut o dată,
Orăşenii noştri să ne dea răsplată.

Maimuţa a aruncat cobiliţa, a apucat o farfurie de plastic roşie aruncată de Pang Fenghuang şi, ţinând-o cu amândouă mâinile, s-a dus la spectatori să le ceară răsplată.

Unchiule, mătuşo şi voi dragi cumnaţi,
Frate, surioaro, oameni cumpătaţi,
Şi un firfiric tot e bun de-l daţi,
Iar de-o sută-ntreagă voi vă înduraţi,
Cu Buddha noi zicem c-am ajuns fârtaţi.

În sunetele cântecelului lui Pang Fenghuang, oamenii aruncau unul după altul bani în farfuria rotundă ridicată de maimuţă peste

1 în mitul legat de eroul Erlang, acesta cară în spate doi munţi cu gândul de a strivi multitudinea de sori apărută pe cer.

Creştetul capului. Monede de unu, doi, cinci, zece sau cincizeci de fen şi chiar de un yuan cădeau cu un clinchet în farfurie; bancnotele de zece, douăzeci sau cincizeci de fen precum şi cele de unu, cinci sau zece yuani cădeau tot acolo aproape fără niciun zgomot.

Când maimuţa a ajuns în faţa ochilor lui Lan Kaifang, acesta a pus în farfurie un plic gros-gros cu salariul pe o lună şi cu cel pentru orele suplimentare din zilele libere. Maimuţa a scos un ţipăt ascuţit, şi-a pus toate picioarele pe pământ şi a zbughit-o lângă

Pang Fenghuang cu farfuria în gură.

Dang! dang! dang! a bătut Ximen Huan de trei ori în clopotul de aramă asemenea unui clovn dintr-o trupă de circ; a făcut apoi o plecăciune până la pământ către Lan Kaifang şi a zis, îndreptându-se de şale: „Mulţumim, unchiule din poliţie!“ Pang Fenghuang a scos banii din plic şi, ţinându-i între degetele de la mâna dreaptă, a-nceput să-i bată ritmic de palma mâinii stângi, grozăvindu-se în faţa privitorilor. În acelaşi timp, imitând melodia cântecului de succes al unui cântăreţ la modă, „Toţi cei din nord-est sunt un Lei Feng în viaţă“, 1 s-a pus să cânte tare şi ca la o năzbâtie: „Noi, cei din Gaomi... Unul şi unul, toţi Lei Feng în viaţă... Mi-ai dat un teanc de bani... Ai făcut faptă bună, nu ştiu cine eşti...“

Lan Kaifang şi-a tras brusc în jos cozorocul de la cască, s-a răsucit grăbit, şi-a croit drum printre oameni şi a plecat fără să zică nicio vorbă.

4

Durere până la os

Dragi cititori, Lan Kaifang ar fi putut, din modve cu totul drepte şi întemeiate, să se folosească de drepturile pe care i le dădea

1 Lei Feng a fost un soldat chinez mort într-un accident în 1962, şi care a fost apoi iconizat de propaganda Partidului Comunist Chinez ca model de altruism şi spirit de sacrificiu; Lei Feng figurează proeminent şi în cultura populară contemporană, fiind, printre altele, subiectul cântecului menţionat (care a fost lansat în 1995).

Meseria şi să-i gonească pe Ximen Huan, Pang Fenghuang şi pe maimuţa lor din piaţă; n-a făcut-o însă.

Eu şi cu Lan Jiefang ne aflam ca fraţii, drept care Lan Kaifang s-ar fi cuvenit să-mi fie ca un nepot, dar eu doar mă cunoşteam cu copilul ăsta, nimic mai mult – n-am schimbat nici măcar două vorbe până la capăt. Presupun că avea faţă de mine unele prejudecăţi extrem de adânci, dat fiind că numai după ce am condus-o eu pe Pang Chunmiao pe uşa de la biroul tatălui tău s-au petrecut istoriile tragice de mai târziu. În fapt, Kaifang, vrednice nepot, dacă n-ar fi fost Pang Chunmiao, tot ar fi apărut o altă femeie în viaţa tatălui tău. Într-una am vrut să găsesc o ocazie să-ţi spun vorba asta, dar niciodată n-am reuşit.

Pentru că nu aveam deci contact cu Lan Kaifang, în legătură cu activitatea lui psihică nu pot face decât presupuneri.

Presupun, aşadar, că, în clipa în care şi-a tras cozorocul în jos şi s-a repezit afară din cercul oamenilor, inima trebuie să-i fi fost răzleaţă şi încâlcită precum cânepa. Nu era mult de când Pang Fenghuang fusese dintâia prinţesă din judeţul Gaomi, iar Ximen Huan dintâiul prinţ din acelaşi judeţ. Mama ei fusese cel mai înalt conducător al judeţului, tatăl lui fusese cel mai bogat om din judeţ. Ei doi fuseseră lipsiţi de orice reţineri, neîngrădiţi în fapte, aruncând cu bani în stânga şi-n dreapta şi având prieteni cu nemiluita – băiat de aur şi fată de jad din legende fuseseră, atrăgând nenumărate priviri pline de pizmă şi invidie. Dar uite că într-o clipită

demnitatea cea înaltă şi averea cea mare ajunseseră treburi din trecut, iar onorurile şi bogăţia se prefăcuseră în bălegar. Băiatul de aur şi fata de jad de altădată hoinăreau şi băteau uliţele câştigându-şi traiul din dresura unei maimuţe – cât de teribil era să vezi un contrast atât de puternic!

Presupun de asemenea că Lan Kaifang încă o iubea adânc pe Pang Fenghuang. Deşi prinţesa de altădată decăzuse de ajunsese artist al străzii, şi între situaţia ei şi cea în care se afla adjunctul comandantului de la o secţie de poliţie, care avea tot viitorul înaintea lui, deosebirea era uriaşă, Kaifang tot nu avea cum să depăşească sentimentul de inferioritate din inima lui. Deşi aruncase salariul pe o lună şi pe cel pentru orele suplimentare în farfuria din capul maimuţei ca pe o pomană pe care o dă cel de sus unuia de jos, felul în care Pang Fenghuang şi Ximen Huan îl luaseră în zeflemea şi batjocură pe toate părţile arăta că îşi păstraseră sentimentul de superioritate de altădată şi că nu aveau ochi pentru poliţaiul ăsta cu faţa urâtă. Aceasta i-a risipit complet încrederea în sine şi curajul de a o smulge pe Pang Fenghuang din mâinile lui Ximen Huan sau de a o scăpa din greaua situaţie în care se afla. Aşa că n-a putut face altceva decât să-şi acopere chipul cu casca, să spargă încercuirea şi să fugă.

Ştirea că fiica lui Pang Kangmei şi fiul lui Ximen Jinlong îşi câştigă traiul ca artişti ai străzii care dau spectacole cu o maimuţă în piaţa gării s-a transmis cu iuţeală în capitala judeţului, ajungând de asemenea şi la sate. Cu simţiri greu de lămurit în vorbă, dar totuşi

limpezi ca lumina zilei, oamenii se adunau din toate părţile în piaţă. Cele două poame de Pang Fenghuang şi Ximen Huan nu arătau nici urmă de ruşine, de parcă ar fi rupt complet orice legătură cu propriul trecut – parcă piaţa era un loc nefamiliar de pe un tărâm străin, iar cei din faţa lor oameni cu totul şi cu totul necunoscuţi. Puneau mult suflet în spectacolul lor şi cereau bani cu toată ardoarea. Unii dintre spectatorii dresurii lor de maimuţă îi strigau direct pe nume, în vreme ce alţii le ocărau aprig părinţii. Ei îşi astupau însă urechile cu totul şi pe faţa lor se găsea de la început până la sfârşit doar un zâmbet strălucitor. Doar să fi îndrăznit însă vreunul dintre oamenii aceia să-i adreseze vreo vorbă impertinentă lui Pang Fenghuang sau să facă vreo acţiune obscenă la adresa ei, că acea maimuţă măreaţă s-ar fi năpustit ca fulgerul peste el, sfâşiindu-l cu muşcăturile.

Unul dintre cei „Patru derbedei“ de altădată, Wang Cap-de- fier din zona de est, în mână cu două hârtii de o sută de yuani, a zis dându-se mare către Pang Fenghuang. „Fato, la nas văz că ai belciug, ia zi, ai şi jos? Jos ai belciug, hai zi! Hai, jos nădragii, s-arunce nen-tu un ochi, şi te-ai făcut de hârtiile astea două.“ Ciracii lui Cap-de-fier au vociferat şi ei pe o singură voce: „Da, da, hai, jos nădragii, să vază şi băieţii!“ Pang Fenghuang nu băga deloc în seamă vorbele lor murdare, doar trăgând cu o mână lanţul maimuţei şi fluturând din cealaltă un bici subţire şi lung cu care o mâna de jur împrejur să ceară bani.

Fraţilor acuma vorbă eu vă spun,
Şi cu bani, şi fără, omul tot e bun,

Daţi acum cu toţii cât că înduraţi,
Iar de nu, cu mâna să ne-aplaudaţi.

Dang! dang! dang! Ximen Huan, şi el cu faţa surâzătoare, bătea din clopotul de aramă din mână, ritmic şi în cadenţă şi fără să dea greş deloc.

— Ximen Huan, lepădătură ce eşti, unde ţi-e ţie fala de altădată? L-ai omorât pe Yu Sfrijitu şi pentru asta nu mi-am făcut eu încă socotelile cu tine! Hai, repede, pune-ţi femeia să-şi dea jos nădragii să se uite şi băieţii, că de nu...

Ciracii din spatele lui Wang Cap-de-fier strigau şi ţipau care mai de care. Maimuţa, cărând farfuria, a mers şovăielnică până în faţa lui Wang – iar aici unii au zis că au văzut-o pe Pang Feng- huang smucind de lanţ, iar alţii că aşa ceva nici gând să se fi petrecut –, a aruncat peste umăr farfuria, a sărit brusc, s-a suit călare în spatele lui Wang şi a urmat un val de zgârieturi şi muşcături bezmetice, cu ţipetele ei stridente amestecându-se cu răcnetele jalnice ale lui Cap-de-fier şi spectatorii zbughind-o care încotro. Cei care fugeau cel mai repede erau ciracii lui Wang. Zâmbind, Pang Fenghuang a smucit jos maimuţa şi a continuat să cânte:

Bogăţia şi-onoarea nu-s scrise în stele,
Oricare din oameni rămâne far de ele,

Pe capul şi faţa lui Wang, sângele nu se mai desluşea de carne, iar el se dădea pe jos de-a rostogolul, urlând. Câţiva poliţişti s-au apropiat în goană, cu gând să-i ia cu ei pe Ximen Huan şi Pang Fenghuang; maimuţa şi-a dezvelit dinţii la ei şi a ţipat ascuţit, iar atunci un poliţist a dibuit după pistol.

Pang Fenghuang a cuprins strâns-strâns maimuţa la piept, ca o mamă care îşi apără fiul. Numeroşi oameni s-au îmbulzit din nou, luându-le partea lui Pang Fenghuang, Ximen Huan şi maimuţei. Arătându-l pe Wang Cap- de-fier, care tot urla dându-se de-a rostogolul pe jos, au spus: „Pe ăsta trebuie să-l luaţi, nu pe ei!“ Dragi cititori, psihologia mulţimilor e atât de ciudată! Când Pang Kangmei şi Ximen Jinlong erau la putere, oamenii îi urau pe Pang Fenghuang şi Ximen Huan până în măduva oaselor, mereu trăgând nădejde că o să dea peste ei vreun mare necaz. Iar când un mare necaz chiar a dat peste ei şi au ajuns slabi şi neajutoraţi, compasiunea oamenilor s-a transferat asupra lor. Poliţiştii cunoşteau, fireşte, istoria celor doi, şi ştiau chiar şi mai limpede relaţia specială dintre comandantul lor adjunct şi aceste două personaje, aşa că, în faţa mulţimilor cuprinse de mare indignare, au dat ce-au dat din mâini şi n-au mai zis nimic. Unul dintre ei l-a ridicat de ceafa de pe jos pe Wang Cap- de-fier şi a spus mânios: „Pleacă, mă, în mă-ta de prefăcut de aici!“ Situaţia asta a alertat consiliul judeţean. Secretarul consiliului, Sha Wujing, un om bun şi omenos, şi-a trimis şeful de cabinet şi un secretar să îi caute pe Pang Fenghuang şi Ximen Huan în camerele de la subsolul hotelului gării. Maimuţa şi-a dezvelit dinţii şi la ei. Şeful de cabinet le-a transmis vorbele secretarului Sha, care voia ca maimuţa să fie dusă şi îngrijită în parcul Fenghuang, nou construit în suburbiile de vest ale oraşului, iar lor să le găsească o slujbă potrivită. În opinia oamenilor de

rând ca noi, treaba era extraordinar de bună, însă Pang Fenghuang şi-a cuprins maimuţa cu braţele şi a spus holbându-şi ochii: „Mă pun pe viaţă şi pe moarte cu ăla care vrea să-mi ia maimuţa!“ Ximen Huan a adăugat, zâmbăreţ şi obraznic: „Le mulţumim conducătorilor pentru grija pe care ne-o poartă, dar noi suntem bine. Voi găsiţi-le slujbe muncitorilor ălora care tocmai au fost daţi afară!“

Povestea intră în continuare într-o etapă plină de tragism; nu aceasta a fost intenţia mea, dragi cititori, dar soarta personajelor a făcut să fie în acest fel.

Aşadar, într-o zi pe înserat, pe când Pang Fenghuang, Ximen Huan şi maimuţa lor tocmai şedeau la o mică tarabă de pe latura de sud a pieţei gării şi mâncau, Wang Cap-de-fier, cu căpăţâna toată bandajată, s-a apropiat încetişor de ei; maimuţa a scos un ţipăt ascuţit şi s-a năpustit spre el, dar lanţul cu care era priponită de piciorul mesei s-a smucit, iar ea a făcut o tumbă prin aer. Ximen Huan s-a ridicat în grabă mare în picioare şi s-a răsucit, ajungând în dreptul feţei hidoase a lui Wang Cap-de-fier care, fără să-l mai lase să zică ceva, i-a înfipt în piept un cuţit. Pesemne că Wang avusese de gând să o ucidă cu ocazia asta şi pe Pang Fenghuang, dar maimuţa care urla smintită şi se rostogolea necontenit l-a înfricoşat atât de tare că nu şi-a mai smuls nici cuţitul vârât în pieptul lui Ximen Huan – a luat-o la sănătoasa de-i sfârâiau călcâiele. Pang Fenghuang plângea în hohote aplecată peste corpul lui Ximen Huan; maimuţa stătea de o parte, ţintuindu-i cu ochi scânteietori şi plini de duşmănie pe cei ce căutau să se apropie. Lan

Kaifang şi câţiva poliţişti, care se grăbiseră să vină la auzul veştii, au căutat şi ei să vină mai aproape, dar în faţa tămbălăului smintit pe care-l iăcea maimuţa s-au dat înapoi. Un poliţist a scos pistolul şi a ţintit spre ea, dar Lan Kaifang l-a prins de încheietură.

— Fenghuang, stăpâneşte-ţi maimuţa, o să-l ducem la spital să-l salveze. A întors apoi capul spre poliţistul care ţinea pistolul în mână şi i-a zis; Cheamă salvarea!

Pang Fenghuang a luat maimuţa în braţe şi i-a acoperit ochii. Aceasta s-a ascuns ascultătoare la pieptul ei. Semănau cu o mamă şi un fiu care-şi sunt unul altuia sprijin în viaţă.

Lan Kaifang a smuls cuţitul din pieptul lui Ximen Huan şi a acoperit cu mâna rana din care ţâşnea sânge, strigând tare: „Huan- huan, Huanhuan!“ Ximen Huan a deschis ochii cu încetul şi a spus, făcând spume însângerate la gură:

— Kaifang... tu eşti fratele meu... eu... am ajuns în sfârşit la capăt...

— Huanhuan, rezistă, acum vine salvarea! a strigat Kaifang prinzându-l pe celălalt cu braţele pe după gât, în timp ce printre crăpăturile dintre degete sângele ţâşnea plin de vlagă.

— Fenghuang... Fenghuang... a spus Ximen Huan nelim- pede, Fenghuang...

Salvarea a venit gonind în zbor cu sirenele pornite, doctorii au coborât zoriţi din ea cu trusa de prim-ajutor şi cu targa după ei, dar Ximen Huan închisese deja ochii la pieptul lui Lan Kaifang.

Douăzeci de minute mai târziu, cu degetele pătate

de sângele lui Ximen Huan, acesta îl strângea ca într-un cleşte de gât pe Wang Cap-de-fier.

Dragi cititori, moartea lui Ximen Huan îmi umple inima de mare întristare, dar tot moartea lui i-a măturat lui Lan Kaifang al nostru, în mod obiectiv vorbind, obstacolul din cale către Pang Fenghuang; prologul unei drame şi mai mari începe astfel în acest punct.

Pe această lume au existat multe fenomene misterioase, dar dezvoltarea ştiinţei a făcut ca până la urmă să găsim răspunsuri pentru ele; numai iubirea a rămas întotdeauna cu neputinţă de priceput. A Cheng, un scriitor de la noi, a compus odată un eseu în care a zis că iubirea este un fel de reacţie chimică; această teorie a atras atenţia prin noutatea ei şi a părut inovatoare, dar dacă iubirea chiar ar fi făurită prin mijloace chimice şi ar putea fi controlată în acelaşi fel, romancierii n-ar mai avea pe ce tărâm să-şi arate măiestria. De aceea, chiar dacă ce a spus el e adevărat, eu tot am să mă opun.

Gata cu flecăreala, să vorbim de Lan Kaifang al nostru. A aranjat el însuşi cele de pe urmă pentru Ximen Huan, iar după ce a primit încuviinţarea tatălui şi a mătuşii, i-a îngropat acestuia cenuşa în spatele mormântului lui Ximen Jinlong; nu e nevoie să mai menţionez îndurerarea din inima lui Huang Huzhu şi Lan Jiefang. Am să spun numai că de atunci încolo Lan Kaifangşi-a făcut în fiecare seară apariţia în camera din subsolul hotelului gării închiriată de Pang Fenghuang. Când avea o clipă liberă în timpul zilei, tot aşa, se ducea în piaţa gării să o caute pe Pang

Fenghuang. Aceasta îşi trăgea maimuţa prin piaţă, iar el le urma nerostind nicio vorbă, de parcă le-ar fi fost gardă de corp. Unii din secţia de poliţie au avut o reacţie de nemulţumire faţă de acţiunile lui, iar bătrânul comandant l-a chemat la o discuţie:

— Kaifang, frăţioare, sunt atâtea fete bune în oraş, iar tu pentru una care face spectacol cu o maimuţă... Uită-te şi tu la ea cum arată, parcă n-ar mai fi...

— Domnule comandant, daţi-mă jos din funcţie, iar dacă nici calitatea de poliţist nu o mai am, atunci îmi dau eu demisia.

Aducând vorba despre aşa ceva, ceilalţi nu au mai vrut să mai zică nimic, iar pe măsură ce zilele au trecut, cei nemulţumiţi de el şi-au schimbat şi ei poziţia. E drept, Pang Fenghuang bea şi fuma, era vopsită în auriu, avea inel în nas şi toată ziua se fâţâia prin piaţă, fără doar şi poate nesemănând cu o femeie cumsecade, dar cât de departe putea să mai meargă cu relele? Aşa că poliţaii ăştia au ajuns să se apropie de ea. Dacă o întâlneau în timp ce patrulau prin piaţă, mai şi râdeau cu ea:

— Blondo, nu mai întinde de comandantul nostru adjunct, că mai are puţin şi se face cât un ţâr de slab!

— Da, da, e timpul să o laşi mai moale, las-o mai moale, tu!

Pang Fenghuang îşi astupa întotdeauna urechile la glumele lor şi doar maimuţa îşi dezvelea dinţii la ei.

La început, Lan Kaifang a îndemnat-o cu tărie pe Pang Feng- huang să se mute în casa de pe uliţa Tianhua numărul unu sau în curtea familiei Ximen, dar s-a lovit de refuzul ei plin de fermitate. După o

vreme, şi lui a început să i se pară că dacă ea n-ar locui noaptea la subsolul hotelului gării şi nu s-ar vântura ziua prin piaţa gării, nici el n-ar mai avea inima să continue să muncească la secţia de poliţie a gării. Treptat-treptat, vagabonzii şi golanii locului şi-au dat şi ei seama că frumoasa „fată cu păr auriu, belciug în nas şi maimuţă“ e prietena poliţaiului cu faţa albastră şi mâna de fier de la secţia gării, aşa că cei care vruseseră la început să facă vreo învârteală sau ceva au gonit în mare grabă gândul ăsta – cine cutează să-i smulgă tigrului din gură copanul de pui?

Să descriem din imaginaţie scenele care se petreceau în fiecare seară, când Lan Kaifang se ducea să o viziteze pe Pang Fenghuang în camera de la subsolul hotelului gării. Hotelul fusese iniţial în proprietate publică, dar după reforme fusese privatizat. Dacă regulile de ordine publică ar fi fost aplicate cu stricteţe, un asemenea hotel ar fi fost cu neputinţă să nu-şi fi tras obloanele. De aceea, de fiecare dată când îi vedea faţa lui Lan Kaifang, faţa cea grasă a proprietăresei se lăţea într-un zâmbet uleios, iar gura ei mare şi stacojie arunca afară numai miere.

În primele câteva seri, chiar dacă Lan Kaifang bătea în uşa cea stricată, ea nu-i deschidea. Kaifang al nostru stătea afară în dreptul uşii, tăcut, ca un stâlp de lemn. O auzea cum plânge înăuntru scuturată de sughiţuri şi cum uneori râde nebuneşte. Auzea maimuţa cum bâiguie ceva şi uneori şi cum zgârâie în uşă. Adulmeca mirosul de tutun, uneori şi damful de alcool. N-a adulmecat însă niciodată odoarea de drog,

noroc pentru care a simţit multă bucurie în sinea lui. Să se fi atins de prostiile alea şi-ar fi fost terminată. Se întreba: dacă s-ar atinge de prostiile alea, aş mai iubi-o aşa de pierit? Da, cum ar fi ea să fie, şi putredă până la măduvă, tot aş iubi-o.

De fiecare dată când mergea să o vadă, îi ducea întotdeauna un buchet de flori sau o pungă de fructe; ea nu-i deschidea, el rămânea afară în picioare şi stătea aşa într-una până când trebuia să plece. Florile şi fructele i le lăsa în faţa uşii. Proprietăreasa n-a avut minte la început şi i-a zis:

— Frăţioare, are fata la îndemână un buchet întreg de fetişcane frumoase, acuma le chem şi pe care o alegi, pe care pui ochii, aia e...

Privirea lui nemiloasă şi pumnii încleştaţi atât de tare că articulaţiile le scârţâiau au înfricoşat-o pe proprietăreasă de i-a tâtâit fundul de frică, iar a doua oară n-a mai îndrăznit să y y 3

pălăvrăgească şi să arunce vorbe-n vânt.

Zicătoarea spune că „Timpul nu-i biruie pe cei ce-şi dau toată osteneala“: Pang Fenghuang i-a deschis până la urma uşa lui Kaifang al nostru. Camera era neguroasă şi umedă, iar zugrăveala de pe pereţi semăna cu băşicile pe care le faci pe mâini când te-ai opărit. De tavan spânzura un bec palid; mirosul de mucegai dinăuntrul odăii îţi lua nasul. Existau două paturi strâmte, două sofale care păreau să fi fost pescuite de la groapa de gunoi. Când Kaifang s-a aşezat pe una, i s-a părut că fundul îi face direct contact cu podeaua de ciment. În perioada asta a adus el vorba de mutarea ei în altă parte. Ea dormea

pe unul dintre paturi, pe celălalt încă mai erau nişte haine vechi de-ale lui Ximen Huan. Acum maimuţa dormea acolo. Mai existau şi două termosuri, precum şi un televizor alb-negru cu diagonala de 36 de centimetri care clar fusese cules de la groapa de gunoi. În acest mediu sordid şi mizerabil a scos în sfârşit Kaifang pe gură cuvântul „iubire“, pe care îl înăbuşise în inimă mai bine de zece ani.

— Te iubesc... a spus Kaifang al nostru, m-am îndrăgostit de tine de când te-am văzut prima oară.

— Minciuni, a zâmbit ea cu răceală, prima oară când m-ai văzut eram pe kang la bunica ta în satul Ximen, atunci nu ştiai nici să te târăşti!

— Şi când nu ştiam să mă târăsc, tot te iubeam!

— Gata, gata, a zis ea fumând, arunci diamante la porci dacă vorbeşti de iubire cu una ca mine!

— Nu-ţi mai aduce singură jignire, eu te cunosc!

— Mă cunoşti din părţi, a zâmbit ea din nou cu răceală. Am fost curvă, m-am culcat cu câteva mii de bărbaţi! Şi cu maimuţa m-am culcat! Vrei să vorbeşti de iubire cu mine? Cară-te de-aici, Lan Kaifang, caută-ţi o femeie bună, nu lăsa putoarea mea să te împută şi pe tine!

— Palavre! a zis Kaifang al nostru acoperindu-şi faţa şi punându-se să plângă îndurerat, mă amăgeşti, spune-mi că n-ai făcut tu astea!

— Dacă am făcut, ce? Şi dacă n-am făcut, ce? Ce mama dracului ai tu treabă cu asta? a întrebat ea nemiloasă. Ce, sunt ne- vastă-ta? Iubită-ta? Nici mama, nici tata n-au cutezat să mă strunească, dar uite că te găseşti tu!

— Pentru că te iubesc! a răcnit Kaifang mânios.

— Nu mă mai scârbi cu vorbe din astea! Cară-te, fetişoară albastră vrednică de milă ce eşti! I-a făcut cu mâna maimuţei şi i-a zis cu drag: Maimuţică ascultătoare, hai să ne culcăm!

Maimuţa a făcut un salt şi a aterizat la ea în pat.

Kaifang al nostru a scos pistolul şi a ochit maimuţa.

Pang Fenghuang a îmbrăţişat-o strâns-strâns la piept şi a spus cu indignare:

— Lan Kaifang, omoară-mă pe mine mai întâi!

Kaifang al nostru suferise un şoc emoţional uriaş de mare. Când mai demult se dusese bârfa că Pang Fenghuang fusese prostituată, subconştient el pe jumătate se încrezuse în asta, pe jumătate nu. Dar când ea spusese cu gura ei vorbe aşa de sălbatice cum că şi-o pusese cu câteva mii de bărbaţi, ba chiar şi cu maimuţa, a fost de parcă o mie de săgeţi s-au pornit toate deodată, săgetându-i inima.

Ţinându-se cu mâna de piept, Kaifang a fugit împleticindu-se în sus pe scări, apoi afară din hotel şi la sfârşit în piaţă, prin cap învârtindu-i-se gândul de a distruge tot. La intrarea într-un bar luminat cu neon, a fost tras înăuntru de două femei sulemenite. S-a aşezat pe un scaun înalt-înalt şi a dat unul după altul pe gât trei pahare de coniac. S-a izbit după aceea dureros cu capul de tejgheaua barului. O femeie cu păr blond, fardată cu negru, cu buzele roşii ca sângele, pieptul decoltat şi spatele gol s-a apropiat

— Kaifang al nostru când se ducea în vizită la Pang Fenghuang era mereu în haine civile –, a întins mâna şi l-a mângâiat pe jumătatea lui de faţă albastră – era

vorba de un fluture de noapte care de-abia zburase în oraş de pe alte meleaguri şi nu cunoştea reputaţia poliţistului cu faţa albastră –, iar Kaifang al nostru, din obişnuinţă profesională, nu i-a lăsat mâna să-i atingă obrazul şi a prins-o de încheietură. Femeia s-a pus să ţipe ascuţit. Kaifang i-a dat drumul şi a zâmbit, cerându-şi astfel scuze. Femeia s-a dat aproape de el şi a spus fandosindu-se:

— Frăţioare, mare putere mai ai în mâini!

Kaifang a dat din mână ca să o alunge pe femeie, dar aceasta şi-a lipit de el pieptul fierbinte-fierbinte şi i-a spus suflându-i în faţă cu o răsuflare caldă în care se amestecau tutunul şi alcoolul:

— Frate, durerea asta mare ţi-a facut-o vreun drăcuşor de te-a lăsat? Toate-s femeile la fel, hai să te-aline fata niţel, vrei?

Kaifang al nostru s-a gândit plin de ură: „Curvo, o să mă răzbun pe tine!“

Aproape că a picat la pământ de pe scaunul cel înalt. Condus de femeia aceea, a traversat un coridor întunecos şi a intrat într-o cameră în care scânteiau flăcărui drăceşti. Femeia nu a spus nicio vorbă, s-a dezbrăcat complet şi s-a culcat pe pat. Avea un corp frumos – sânii bombaţi, burta plată, picioarele zvelte şi lungi. Era prima oară când Kaifang al nostru se afla în faţa unei femei goale şi era stârnit, dar mai ales încordat. A ezitat. Femeia s-a arătat nerăbdătoare – principiul că timpul este bani li se aplică şi lor în egală măsură ca altora. S-a îndoit ca să se ridice şi a spus:

— Haide, ce-ai încremenit acolo? Faci pe puişorul

neştiutor? Hai!

Exact în clipa în care se ridica în capul oaselor, peruca blondă i-a căzut, lăsând la vedere un cap lung şi turtit şi cu păr rar. Lui Kaifang al nostru i-a duduit ceva prin creier şi în faţa ochilor i-a răsărit părul auriu cel din belşug al lui Pang Fenghuang şi chipul drăgălaş încadrat de el. A scos din buzunar o bancnotă de o sută de yuani, a aruncat-o pe corpul femeii, s-a întors şi a plecat. Ea a sărit brusc în picioare şi i s-a înfăşurat în jurul corpului ca o caracatiţă, ocărându-l cu furie:

— Iepurici prost, faci mişto de fată de vrei să scapi cu o sută?

Pe când îl ocăra aşa, i-a băgat mâna sub haină, pipăind după bani; mâna i-a atins însă pistolul ţeapăn şi rece ca gheaţa al lui Kaifang. El n-a lăsat-o să-şi tragă mâna înapoi şi şi-a încleştat-o din nou pe-a lui de încheietura ei. Femeia a scos doar jumătate dintr-un răcnet jalnic, cealaltă jumătate înghiţându-şi-o. Kaifang a împins-o, iar ea s-a dat înapoi câţiva paşi, aşezându-se pe pat.

Kaifang al nostru a ajuns în piaţă, unde o briză răcoroasă l-a izbit în cap; alcoolul i-a ţâşnit bogat în sus, i s-a repezit afară pe gâtlej şi a împroşcat tot pe pământ. După ce a vomitat, şi-a simţit mintea cu mult mai limpede, însă durerea din suflet rămânea cu neputinţă de uşurat. Uneori scrâşnea din dinţi şi suduia, alteori simţirile de duioşie îl copleşeau – cea pe care o ura era Pang Fenghuang, cea pe care o iubea era tot ea. Când o ura, iubirea îi dădea pe dinafară şi-i îneca ura; când o iubea, ura îi dădea pe

dinafară şi-i îneca iubirea. Două zile şi două nopţi, Kaifang al nostru s-a zbătut în talazurile tulburi iscate de iubire şi ură întreţesân- du -se. De câteva ori a scos pistolul şi şi l-a sprijinit în dreptul inimii – copile bun, să nu care cumva să faci vreo faptă toantă! —, însă raţiunea a înfrânt în cele din urmă acest impuls. A făcut un jurământ cu voce joasă faţă de sine însuşi:

— Şi curvă să fie, tot vreau să mă însor cu ea!

După ce a luat această hotărâre, a mai bătut o dată la uşa ei.

— Cum de-ai venit iarăşi? a întrebat ea sastisită, însă apoi a descoperit numaidecât schimbările petrecute în el în aceste două zile: faţa îi era şi mai albastră şi mai slabă, sprâncenele groase unite într-una singură i se întindeau orizontal ca o omidă uriaş de mare deasupra ochilor, care îi erau negri de luceau şi luminoşi de te ardeau; şi nu numai pe oameni îi ardeau, pentru că până şi maimuţa a părut să fie arsă de ei – a scos un ţipăt ascuţit şi s-a ascuns într-un colţ, foşnind şi tremurând toată. Pang Fenghuang şi-a îmblânzit tonul puţin şi a zis:

— Dacă tot ai venit, hai, stai jos! Dacă nu mai aduci vorba de iubire şi din astea, putem să fim prieteni.

— Nu numai că vreau să vorbesc de iubire cu tine, vreau să mă însor cu tine! a zis crunt Kaifang al nostru, şi dacă te-ai culcat cu zece mii de bărbaţi, şi cu un leu, şi cu un tigru, şi cu un crocodil dacă te-ai culcat, tot vreau să mă însor cu tine!

După ce s-a păstrat tăcută un moment, ea a zis râzând:

— Feţişoară albastră, nu fi impulsiv! De iubire nu se vorbeşte la nimereală, şi de căsătorie şi mai puţin!

— Nu vorbesc la nimereală, a zis Kaifang, m-am gândit două zile şi două nopţi, până toate mi-au devenit clare. Nu vreau ni- mic, nici să fiu comandant, nici de poliţie n-am nevoie, îţi bat ţie din gongul ăla şi mă pun să vagabondez cu voi!

— Gata, n-o mai lua razna. Pentru una ca mine nu merită să-ţi ruinezi viitorul. Pesemne ca să mai dilueze puţin din atmosfera cea apăsătoare, a adăugat pe un ton de glumă: Mă mărit cu tine doar dacă-ţi albeşti faţa asta albastră.

Aşa cum se spune, „Cine zice, nu vorbeşte serios, dar cine aude, pune la inimă“: cu un bărbat atât de vrăjit de iubire nu trebuie să faci glume iară rost. Cititorii îşi amintesc de bună seamă de învăţăcelul Sun Zichu din povestirea, A Bao“ cuprinsă în Ciudatele povestiri ale lui Liaozhai, care în urma unei vorbe glumeţe a domnişoarei A Bao şi-a tăiat cu toată hotărârea degetul în plus pe care îl avea. Mai apoi s-a transformat în papagal care a zburat la capul patului lui A Bao; după morţi şi renaşteri repetate, în sfârşit a ajuns să-i fie soţ acesteia.

Povestea lui A Bao a avut un deznodământ fericit, dragi cititori, dar a mea nu. Aşa cum spune vorba aceea veche: „Nu aceasta e vrerea mea, dar soarta lor face să fie în acest fel“.

Lan Kaifang al nostru a cerut concediu medical, n-a ţinut cont că şeful nu i l-a aprobat şi s-a dus la Qingdao unde, folosindu-şi până la capăt toate resursele, a făcut un transplant brutal de piele. Când

şi-a făcut apariţia cu faţa bandajată în camera de la subsolul hotelului gării, Pang Fenghuang a încremenit de surprindere. Maimuţa a făcut la fel. Maimuţa, poate din cauza lui Wang Cap- de-fier, îi duşmănea pe cei cu capetele bandajate, aşa că dezvelindu-şi dinţii şi rânjind s-a năpustit spre Kaifang; cu un pumn, acesta a lovit-o de-a ameţit-o. Aproape tâmp, i-a zis fetei:

— Am făcut transplantul.

Pang Fenghuang l-a privit năucă, cu lacrimile învârtindu-i-se în orbite. Kaifang al nostru a îngenuncheat în faţa ei, i-a cuprins picioarele cu braţele şi şi-a lipit faţa de burta ei. Ea l-a mângâiat pe păr, piuind:

— Ce prost eşti... de ce eşti aşa de prost...

S-au îmbrăţişat. Din pricina durerilor pe care le resimţea el la faţă, ea l-a sărutat uşurel numai pe jumătatea sănătoasă a feţei. El a dus-o în braţe în pat. Au făcut dragoste.

Patul s-a umplut tot de sânge.

— Erai virgină? a strigat în gura mare Kaifang al nostru, plăcut surprins, lacrimile năpădindu-l apoi pe dată şi udându-i bandajul. Erai virgină, Fenghuang a mea, draga mea, de ce-ai vorbit aşa aiurea...

— Ce virgină, a zis ea parcă înciudată, cu 800 de yuani îţi fac la loc himenul!

— Curvă mică ce eşti, iar mă amăgeşti, Fenghuang a mea... Aşa a spus Kaifang în timp ce, fără să ţină seama de durere, o săruta pe corp pe cea mai frumoasă femeie din judeţul Gaomi – iar pentru el, din întreaga lume.

Ea îl mângâia pe acest bărbat şi tare, şi elastic, de parcă era făcut din nuiele strânse mănunchi laolaltă, şi a zis aproape deznădăjduită:

— Cerule, până la urmă nu m-am putut feri de tine...

Dragi cititori, nu mă rabdă inima să spun povestea în continuare; dacă am început însă, trebuie să închei, aşa că daţi-mi voie să joc rolul naratorului lipsit de orice milă.

Kaifang al nostru, cu faţa bandajată, s-a întors la casa de la numărul unu de pe uliţa Tianhua, făcându-i pe Lan Jiefang şi Huang Huzhu să tragă o sperietură zdravănă. Fără doar şi poate, s-au frământat în fel şi chip, dar Kaifang nu le-a dat niciun fel de răspuns la întrebările legate de bandajul de pe faţă, ci le-a spus cu mare voioşie şi pe un ton de fericire fără pereche:

— Tată, mătuşă, vreau să mă însor cu Fenghuang!

Dacă cei doi ar fi ţinut în mână vreun vas de sticlă, acesta le-ar fi căzut din mână şi s-ar fi făcut bucăţi.

Prietenul meu Lan Jiefang a încruntat îndurerat din sprâncene şi a spus pe un ton care nu lăsa loc de îndoială:

— Nu se poate, în niciun caz!

— De ce?

— Nu se poate şi gata!

— Tată, vă încrederi şi voi în minciunile alea? Îţi jur, Fenghuang este o fată fără pereche de neprihănită... e virgină...

— Cerule! s-a tânguit prietenul meu, nu se poate, fiule...

— Tată, a zis Kaifang cu furie, în problema iubirii şi

căsătoriei, mai ai dumneata calitatea să mă opreşti pe mine?

— Fiule… tata n-are calitatea asta… dar… uite… să-ţi zică mătuşa…

Prietenul meu a fugit înapoi în camera lui şi a închis uşa.

— Kaifang.. Copile vrednic de milă… a spus Huang Huzhu cu faţa învăluită în lacrimi… Fenghuang este fata unchiului tău, Ximen Jinlong… tu şi Fenghuang aveţi aceeaşi bunică… [1]

Kaifang şi-a sfâşiat brusc bandajul de pe faţă, iar acesta a smuls după el pielea proaspăt transplantată, făcându-i jumătate din faţă o rană uriaş de mare, în care sângele nu se mai desluşea de carne. S-a repezit afară pe uşă, s-a suit pe motocicletă şi, pentru că a accelerat prea sălbatic, roţile au izbit în uşa salonului de coafură din faţă, înfricoşându-i pe cei de dinăuntru şi facându-i să-şi piardă toată culoarea din obraji. El a ridicat roata din faţă, a cotit brusc, iar motocicleta s-a repezit ca un cal care şi-a pierdut minţile către piaţa gării. N-a mai auzit vorbele coafezei, vecină cu familia lui de mulţi ani:

— În familia asta toţi sunt nebuni!

Lan Kaifang al nostru s-a repezit împleticindu-se în camera de la subsol şi a izbit uşa neîncuiată cu braţul, deschizând-o; Fenghuang a lui îl aştepta în pat. Maimuţa s-a năpustit asupra lui ca nebună, iar de data aceasta el a uitat de disciplina de poliţist, a uitat de toate, şi dintr-un foc a omorât-o, făcând acest duh nedreptăţit prins în transmigraţie printre dobitoace timp de o jumătate de secol în sfârşit să se detaşeze

din aceasta.

Pang Fenghuang a leşinat de frică în faţa acestui lucru petrecut pe neaşteptate. Kaifang al nostru a ridicat arma spre ea

— Copile, să nu care cumva să faci vreo prostie! —, i-a văzut conturul frumos ca sculptat în jad al feţei – al celei mai frumoase feţe din lume –, iar gura pistolului i s-a plecat fără putere. Cu arma în mână, s-a repezit afară, iar pe treptele care mergeau în sus – asemenea unor trepte care urcă dinspre iad către rai – i s-au înmuiat picioarele şi a căzut în genunchi. Şi-a sprijinit arma de inimă, o inimă care în fapt era deja distrusă – copile, nu face faptă toantă! —, şi a apăsat pe trăgaci. Pistolul a scos un sunet înăbuşit, iar Kaifang al nostru a murit trântit pe trepte.

1 Relaţia celor doi este aşadar incestuoasă.

Pruncul secolului

Lan Jiefang şi Huang Huzhu au dus cenuşa lui Kaifang pe ogorul acela care ajunsese deja un lanţ necurmat de morminte şi l-au îngropat lângă mormântul lui Hezuo. Când l-au incinerat şi i-au îngropat cenuşa, Pang Fenghuang i-a urmat tot timpul, în braţe cu corpul neînsufleţit al maimuţei. Plângea cu nespusă jale, chipul ei ca o floare era tras tot şi stârnea mila, fără doar şi poate, oricui o vedea. Toată lumea înţelegea, şi de vreme ce Kaifang murise deja, nimeni nu mai zicea nimic. Corpul maimuţei mirosea deja şi, la îndemnurile celorlalţi, Fenghuang s-a lăsat şi a cerut ca maimuţa să fie îngropată şi ea pe peticul acela de pământ. Prietenul meu a încuviinţat fără nicio ezitare. Aşa se face că lângă

mormântul măgarului, taurului, porcului şi câinelui s-a adăugat unul de maimuţă. În privinţa aranjamentelor de făcut în cazul lui Pang Fenghuang, prietenul meu resimţea o deosebită dificultate, aşa că a strâns laolaltă membrii ambelor familii ca să discute. Chang Tianhong nu a rostit nicio vorbă, iar Huang Huzhu nu izbutea să zică nimic. Până la urmă, Baofeng a zis:

— Gaige, du-te şi adu-o încoace, să auzim şi ea ce planuri are. În fond e un copil care a plecat de la noi de pe kang, o s-o ajutăm în orice fel are trebuinţă. Şi dacă e nevoie să spargem oalele şi să le vindem la fier vechi, tot o s-o ajutăm.

Gaige s-a întors să spună că Fenghuang plecase deja.

Timpul e ca apa şi se prelinge mereu spre înainte şi iată că a venit sfârşitul anului 2000. Cu noul mileniu stând să înceapă, capitala judeţului Gaomi se transformase într-un tablou de sărbătoare. Toate familiile atârnaseră lampioane şi toate casele se împodobiseră cu ghirlande; în piaţa gării şi în piaţa Tianhua se înălţaseră ecrane mari pe care era afişată numărătoarea inversă, în timp ce la marginile pieţelor şedeau în picioare pirotehnişti plătiţi zdravăn care pregăteau artificiile strălucitoare cu care aveau să lumineze cerul nopţii în clipa dintre ani.

Pe înserat, s-a pus să ningă. Fulgii dansau în aer sub luminile multicolore, făcând peisajul nocturn şi mai frumos. Aproape toţi oamenii din oraş ieşiseră din case, unii grăbind spre piaţa Tianhua, alţii spre piaţa gării, iar alţii preumblându-se pe Bulevardul

Poporului, şi el splendid luminat.

Prietenul meu şi Huang Huzhu nu au ieşit, şi daţi-mi voie să inserez aici o propoziţie: nu se duseseră să facă formalităţile pentru căsătorie, pentru ei chiar nu exista o asemenea necesitate. Au pregătit colţunaşi, au atârnat două lampioane roşii la poartă şi pe geamuri au lipit flori de fereastră decupate de Huzhu cu mâna ei. Morţii greu să mai vină iar la viaţă, iar cei vii trebuie să continue să trăiască. Plânsul e viaţă, râsul e şi el viaţă. Aşa îi spunea adesea prietenul meu partenerei lui. Au mâncat colţunaşi, s-au uitat puţin la televizor şi, după cum le era obiceiul, au făcut dragoste, plângându-i astfel pe cei morţi. Mai întâi venea pieptănatul părului, apoi făceau dragoste: rutina lor e deja cunoscută, nu e nevoie să o repet. Ce vreau să spun este altceva: pe când tristeţea şi bucuria lor se împreunau, Huang Huzhu şi-a răsucit brusc corpul, l-a cuprins cu braţele pe prietenul meu şi a zis:

— De azi înainte, să fim oameni...

Lacrimile fiecăruia au scăldat fata celuilalt.

La 11 noaptea, când dădeau somnoroşi să adoarmă, un telefon i-a trezit surprinzându-i. Era de la hotelul gării. Vocea unei femei îi anunţa că nora lor urma să nască în camera 101 de la subsol şi că se afla într-o situatie critică. Au rămas încremeniţi multă vreme, dar au priceput până la urmă că cea care stătea să nască era probabil Pang Fenghuang, căreia de mult îi pierduseră urma.

Într-un asemenea moment, nu puteau să găsească pe nimeni să îi ajute şi nici nu s-au gândit să găsească

pe cineva. Sprijinindu-se unul pe altul, s-au pus pe fugă către piaţa gării. Gâfâiau neîncetat, alergau şi mergeau, mergeau şi iar alergau. Oamenii erau mulţi – mulţi oameni erau pe stradă. Pe bulevarde şi pe străduţe, peste tot erau oameni. La început, şuvoiul de oameni curgea înspre sud, după ce au traversat Bulevardul Poporului, şuvoiul curgea înspre nord. Inimile au început să le ardă de-ngrijorare, dar nu puteau să înainteze mai repede. Fulgii le pluteau pe cap şi pe faţă, dansând în lumină aşa cum fac florile de cais când se ofilesc nenumărate. Florile de cais din curtea familiei Ximen ofilindu-se nenumărate şi florile de cais din ferma de porci a satului Ximen ofilindu-se nenumărate, toate plutiseră până în capitala judeţului —

florile de cais din toată China plutiseră în capitala judeţului Gaomi!

Cei doi îşi croiau drum prin piaţa gării ca nişte copii care nu-şi ’*pot găsi părinţii. Pe scena înălţată provizoriu în partea de est a pieţei, un grup de tineri cântau şi dansau. Florile de cais pluteau pe deasupra. În piaţă, zece mii de capete se îngrămădeau laolaltă. Toţi cei de acolo purtau haine noi şi toţi se alăturaseră celor de pe scenă, cântând, sărind, aplaudând, tropăind, sub plutirea florilor de cais, sub florile de cais în plutire. Cifrele de pe ecranul electronic se schimbau mereu, iar momentul care le agita oamenilor inimile stătea să vină. Muzica s-a oprit, cântecul s-a oprit, toată piaţa s-a liniştit. Prietenul meu şi femeia lui au coborât pas cu pas treptele care duceau la subsol. Părul femeii

prietenului meu nu fusese bine prins în coc din pricina grabei cu care plecaseră şi o şuviţă îi atârna acum pe spate, ca o coadă lungă.

Au împins uşa de la camera 101 şi au zărit faţa lui Pang Feng- huang, care avea albul imaculat al florilor de cais. Partea de jos a corpului ei zăcea într-o baltă de sânge, iar în aceasta se găsea un prunc dolofan. Era exact clipa în care artificiile strălucitoare ale noului secol şi ale noului mileniu au luminat capitala judeţului Gaomi. Copilul era un prunc al secolului venit în fiinţă pe cale naturală – tot în acelaşi moment, se năşteau alţi doi prunci ai secolului, numai că aceştia erau scoşi afară de către obstetricieni după ce deschiseseră burţile gravidelor.

Ca bunic şi bunică, prietenul meu şi femeia lui s-au pus să se ocupe de prunc. Acesta a scos un ţipăt ascuţit la pieptul bunicii. Bunicul, cu lacrimi în ochi, a acoperit cu un cearceaf murdar trupul lui Pang Fenghuang. Avea corpul şi faţa transparente – tot sângele i se scursese afară din corp.

Cenuşa ei a fost fireşte îngropată pe acel vestit petic de pământ devenit deja cimitir, lângă mormântul lui Lan Kaifang.

Prietenul meu şi femeia lui l-au crescut cu mare grijă pe acest copil cu capul mare. De cum s-a născut, acesta a avut o boală ciudată – sângera cu mare uşurinţă şi fără să se mai oprească. Doctorii au spus că e vorba de hemofilie şi fel de fel de medicamente s-au arătat toate fără folos: nu puteau decât să-l lase să se prăpădească. Femeia prietenului meu şi-a smuls un fir de păr, l-a ars şi l-a prefăcut în cenuşă, pe care

a amestecat-o în lapte şi i-a dat-o s-o bea, în acelaşi timp presărând-o în locul unde sângera. Aceasta n-a vindecat boala pe termen lung, dar s-a dovedit de ajutor în urgenţele de moment. Aşa se face că viaţa acestui copil şi părul femeii prietenului meu sunt strâns legate laolaltă. Câtă vreme părul trăieşte, copilul trăieşte – moare părul, moare şi el. Dar Cerul se arată milostiv, pentru că părul ei se îndeseşte pe măsură ce-i smulge din fire, aşa că nu trebuie să ne preocupe gândul că cel mic o să se stingă de tânăr.

De când s-a născut, copilul nu a fost ca ceilalţi. Era pipernicit la trup, însă căpăţâna o avea nemaipomenit de mare; avea de asemenea o memorie extrem de precisă şi abilităţi lingvistice de geniu. Deşi prietenul meu şi femeia lui simţeau cumva indistinct că antecedentele lui nu sunt de rând, după ce s-au socotit multă vreme au hotărât să îi dea drept nume de familie tot Lan; pentru că a venit însoţind bătăile de ceas ale noului mileniu, l-au numit Qiansui, „O-mie-de-ani“. În ziua în care Lan Qiansui a împlinit cinci ani, l-a chemat pe prietenul meu în faţa lui şi, luându-şi figura unuia care citeşte cu voce tare un roman, i-a spus:

— Povestea mea începe la 1 ianuarie 1950...

Nota traducătorului

Traducătorul îi mulţumeşte doamnei Yiling Hsieh pentru ajutorul extrem de preţios acordat în lămurirea unor pasaje dificile. Orice erori rămase în traducere îi aparţin doar lui.

PREMIUL NOBEL PENTRU LITERATURĂ 2012

Motivaţia juriului Nobel

Roman total, în care magicul se întrepătrunde cu realismul cel mai dur, Obosit de viaţă, obosit de moarte este destinat să devină un clasic al literaturii actuale.

„Romanul mare n-are de ce să facă tumbe ca animalele de companie sau să urle în haită ca hienele. El trebuie să fie o balenă, o balenă ce rătăceşte solitară în adâncul mărilor, respiră răsunător şi greoi, se împreunează rostogolitoare-ntre valuri şi naşte însângerată şi măreaţă, păstrându-se îndeajuns de departe de rechinii cei strânşi în grupuri. Romanul de mari dimensiuni nu-şi poate sacrifica necesara gravitate ca să fie pe placul acestei epoci a senzaţionalismului. Nu poate, de dragul unor cititori sau al altora, să-şi scurteze lungimea, să-şi diminueze densitatea şi să-şi micşoreze dificultatea. Eu atât de lung îl vreau, atât de dens îl vreau şi atât de dificil îl vreau – cine e dornic să-l citească să-l citească, cine nu, nu. Şi de-ar fi să-mi rămână un singur cititor, eu tot aşa vreau să scriu.“

Mo Yan, „În apărarea demnităţii romanului de mari dimensiuni“, „Un roman visceral, de o extraordinară inventivitate.“

New York Times Book Review